

බුද්ධ චර්යාවේ ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථාලය: 1.

විනය පිටකයෙහි

01 වන ග්‍රන්ථය

පාරාජික පාලි

ලබ්භා බොද්ධ මණ්ඩලයේ ආරාධිතයෙක්
ශ්‍රී ලබ්භා විද්‍යාදාය විශ්වවිද්‍යාලයේ ප්‍රකාශකාලයාධිකාරී

පණ්ඩිත

චේරගොඩ අමරමොලී සංචිතයන් වහන්සේ
විසින් කරන ලද

සිංහල පරිවර්තනයෙන් යුක්ත යි.

ත්‍රිපිටක පරිවර්තන සංස්කාරක මණ්ඩලය
විසින් සංශෝධනය කොට ප්‍රකාශ කරන ලදී.

බු. ව. 2549
ක්‍රි. ව. 2005

Buddha Jayanti Tripitaka Series, Volume 1

The First Book in the
Vinaya-Pitaka

1

PĀRĀJIKAPĀLI

With the Sinhala translation by

**The Venerable Pandita
Veragoda Amaramoli Thera**

The librarian of
Sri Lanka Vidyodaya University, Colombo

Revised and Edited by
**The Editorial Board of
The Tripitaka Translation Committee**

නමෝ තස්ස භගවතෝ සබ්බධම්මේසු අප්පට්භතඤාණචාරස්ස දසබ්බධරස්ස
චතුර්වේසාරජ්ජවිසාරදස්ස සබ්බසත්තුත්තමස්ස ධම්මිස්සරස්ස ධම්මරාජස්ස ධම්මස්සාමිස්ස
තථාගතස්ස සබ්බඤ්ඤානො සම්මාසම්බුද්ධස්ස !!!

භාග්‍යවත් වූ සියලු ධර්මයන්හි නොපැකිලි ඥානචාර සහිත වූ දසබ්බධාරී වූ
චතුර්වේශාරදත්ත විශාරද වූ සියලු සත්වයන්ට උත්තම වූ ධර්මයට ඊශ්වර වූ ධර්මරාජ වූ
ධර්මස්වාමී වූ තථාගත වූ සර්වඥ වූ සම්මා සම්බුදුන්ට නමස්කාර කරමි !!!

කෙළලක්ෂයක් සක්වලයන්හි සියලු ආර්යයෝ ද සියලු සත්පුරුෂයෝ ද
මාගේ නමස්කාරය පිළිගනිත්වා !!!

බුද්ධජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථමාලා
පරිගණක ගත කර නොමිලයේ බෙදාහැරීමේ
මහා ධර්ම දානය මූණාකර්මය

**“අපාරුකා තේසං අමතස්ස ද්වාරා
යේ සෝතවන්තෝ පමුඤ්චන්තු සද්ධං”**

**“කන් ඇත්තාහු සැදැහැ මුදත්වා
මවුනට අමා දොර විවෘත කරන ලදි”**

අප භාග්‍යවත් අර්හත් සම්මා සම්බුදුරජාණන් වහන්සේගේ ප්‍රථම අනුසාසනය මෙහි ලා සිහි
කිරීම ත්‍රිපිටක ශ්‍රී සද්ධර්මය පරිශීලනය කරන්නා වූ පින්වතුන්ගේ අභිවාද්ධිය පිණිස ම වන
බව අපගේ හැඟීම ය.

සෑම කල්හි ඥාන සම්ප්‍රයුක්ත ව ක්‍රියා කරන්නා වූ සියලු සම්මා සම්බුදුරජාණන්
වහන්සේලාගේ පලමු අනුශාසනය, බුද්ධ රත්නය කෙරෙහි ගෞරව කරන්නා වූ
බුදුරජාණන් වහන්සේගේ සම්මා සම්බුදු බෝධිය අදහන්නා වූ කවර නම් පුද්ලයෙකු නො
සළකා හිදිත් ද ? චතුර්වේශාරදත්ත සහිත වූ දශ බල සහිත වූ අනාවරණ ඥාන සහිත වූ
සච්ඡ චූ මහා කාරුණිකයන් වහන්සේ පවා නිවන අවබෝධ කර ගැනීම පිණිස
ධම්මානුධම්ම ප්‍රතිපදාව ආරම්භ කරන පුද්ගලයා තුල ‘සද්ධා’ නම් වූ ගුණය අත්‍යාවශ්‍ය ය
යන්න අවධාරනය කරන සේක.

මෙම ත්‍රිපිටක ශ්‍රී සද්ධර්මය සැක නොකළ යුතු ය. සැක කරමින් හදාරන ලෝකික ශිල්ප
ශාස්ත්‍ර පවා පරිපූර්ණ ව නො පිහිටන බව සිහි ඇතිව බැලීමෙන් නුවණ ඇත්තාහට දැක ගත
හැකි ය. පුරුෂයා ශ්‍රේෂ්ඨ බවට පමුණු වන්නා වූ සද්ධා ධනය සහිත ව (“සද්ධිධ වීත්තං
පුරිසස්ස සෙට්ඨං”) මෙම ධර්ම රත්නය පරිශීලනය කරන්නාහට සද්ධා අංගයෙන් ලැබිය
යුතු සියල්ල ලැබෙනු නො අනුමාන ය. එසේ ම සිහියෙන් ලැබිය යුතු කොටස ද
වීර්යයෙන් ලැබිය යුතු කොටස ද සමාධියෙන් ලැබිය යුතු කොටස ද ප්‍රඥාවෙන් ලැබිය යුතු
කොටස ද ලැබෙන පරිදි සද්ධා, සති, විරිය, සමාධි සහ ප්‍රඥා යන පංච ධර්මයන් තමා තුල
ඇති කර ගෙන මහත් වූ ගෞරවය සහිත ව ධර්මාවබෝධය පිණිස ම යොමු වූ දැඩි
අධිෂ්ඨානයෙන් මෙම ධර්ම පුස්තක පරිශීලනය කළ යුතු ය. අපගේ බුද්ධ ශාසනයෙහි

ධර්ම ශ්‍රවනයෙන් මග ඵල ලැබුවෝ ම අධික ය. විමුක්තිය ලබන්නා වූ ක්‍රම වේදයන් පහක් විස්තර කරන්නා වූ අංගුත්තර පංචක නිපාතයෙහි 'විමුක්තායතන' සූත්‍රයෙහි නිවන ලබන ක්‍රම වේද සතරක් ම ධම්ම දේශණාමය සහ ධම්ම සවනාමය පුණ්‍ය කර්ම ඇසුරින් සිදුවන බව පැහැදිලි කර ඇත. පස්වැනි ක්‍රම වේදය භාවනාමය පුණ්‍ය කර්මය ප්‍රගුණ කිරීමෙන් සාර්ථක වන බව ද එහි සඳහන් වේ.

මහත් වූ ගෞරවාදරයෙන් මහා සුගතයන් වහන්සේගේ අනුශාසනය පිළිපදින්නා වූ අප්‍රමාදී ව ධම්මානුධම්ම ප්‍රතිපදාව වඩන්නා වූ සියලු සත්තට, ත්‍රෛකාලික වූ සියලු දුකින් මිදී ලබන්නා වූ අපර වූ අමර වූ අමා මහ නිවන අවබෝධ වීම පිණිස මෙම මහඟු පුණ්‍ය කර්මය උපනිශ්‍රය වේවා !

ආර්යයන් වහන්සේලා පහළවීමෙන් සිරිලක බැබළේවා !

බුද්ධ ශාසනය දියුණුවී චිරස්ථිතික වේවා !

ලෝ සත්තට සෙත් වේවා !

"අමතං දදෝ ව සෝ භෝති, යෝ ධම්මමනුසාසති"

(යමෙක් ධර්මානුශාසනය කරන්නේ ද, භෝ අමාතය දෙන්නේ ය)

මෙම ධර්ම දානමය පුණ්‍ය කර්මය

මෝහ නිවීම විධිවිසනය කරන්නා වූ ලොවට උතුම් ආලෝකය වූ මහා කාරුණික වූ සම්මාසම්බුදුරජාණන් වහන්සේගේ සවිඥා ඥානයට ද මහා කරුණා ගුණයට ද පූජෝපහාරයක් ම වේවා !!!

කෙළලක්ෂයක් සක්වලයන්හි සියලු ආර්යයෝ ද සියලු සත්පුරුෂයෝ ද අපගේ පුණ්‍ය කර්මය අනුමෝදන් වෙත්වා !!!

ශාසනාභිවාද්ධිකාමී,

සමින්ද රණසිංහ.

2009.06.28

විනයපිටකෙ
පාරාජිකපාළේ

විනයපිටකයෙහි
පාරාජිකපාළිය

**“තථාගතසංවේදිතො ධම්මචිත්තො යිඤ්ඤා විවිධො විශ්වති
නො පටිච්ඡනෙතා.” —**

**“මහණෙනි තථාගතයන් චහන්සේ විසින් දෙයනා කරණ ලද
ධර්ම හා චිත්ත විවෘත වූ සේ ම බබල සි. වැසුණේ නො ම බබල සි.’**

(අභිතුනතරනිකාය, තිකතිපාත - භරණ්ඩුවගො, 9 සූත්‍රය.)

සැලකිය යුතුය : මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 16 හි ඇතුළත් කර ඇත. එම පටුනෙහි මාතෘකාවන් හා පිටු අංක අදාළ පිටු සමඟ සම්බන්ධ කර ඇත. මෙහි කියවීමට ඇති ප්‍රදේශයට වම් පසින් ඇති 'පිටු යොමුව' භාවිතා කිරීමෙන් නැවත පටුනට පැමිණීමට පුළුවන. වම් පසින් පාළි පිටුව ද දකුණු පසින් අදාළ සිංහල පිටුව ද කියවීම සඳහා VIEW menu PAGE DISPLAY option and select TWO-UP CONTINUOUS යන ක්‍රමය භාවිතා කරන්න.

Please note : The TABLE OF CONTENTS of this book is located in page no:16 and it is linked with associated pages in the book for your convenience. You can easily click on the page number or content description in the 'Table of Contents' and you will be directed to the relevant page. Bookmarks located to the left of reading area can be used to navigate back to 'Table of Contents' Page. If you would like to view Pali page on your left and the relevant Sinhala page on your right select the menu items as follows; VIEW menu PAGE DISPLAY option and select TWO-UP CONTINUOUS.

පටුන

CONTANTS

	පිටුව
සංඝකාරක නිවේදනය	I
ත්‍රිපිටක පරිවර්තන සංඝකාරක මණ්ඩලය	II
සංඥාපනය	III
සංකේතන නිරූපණය — ABBREVIATIONS	VII
පාළිකේතන- PĀLI ALPHABET	VIII
පාරාජිකපාළි විග්‍රහය	XI-XVII
පෙළ හා පරිවර්තනය	2-641
පදනුකතමණිකාව	642-661
සංඥාමා	662-664
ඉංග්‍රීසිපත්‍රය	665-667

සංඝකාරකනිවේදනය

ශ්‍රී ලංකා විද්‍යාදාය විශ්වවිද්‍යාලයෙහි ප්‍රධානාලයාධිකාරී පණිත වෙරණොඩ අමරමොලී තායක සභිකයන් වහන්සේ විසින් පාඨශෝධන සහිත ව කරණ ලද සිංහල පරිවර්තනයෙන් යුක්ත වූ මේ පාඨජිකපාළිය විනයපිටකයෙහි ප්‍රථම ග්‍රන්ථය වේ. ත්‍රිපිටකපාළිය සිංහල භාෂාවට පරිවර්තනය කරවා මුද්‍රණය කරවීමෙහි ආසන්න වූ ලංකාබෞද්ධිමණ්ඩලයේ අයාදුම පරිදි උන්වහන්සේ විසින් පාසසිය යුතු පරිශ්‍රමයකින් නිමවන ලද පරිවර්තනය ත්‍රිපිටකපිටකීනසංඝකාරකසභාවෙහි සමමතය අනුව උන්වහන්සේත් - පොල්ගහවෙල විද්‍යාදාය පරිවෙණාධිපති කෙනෙසල්වතුණොඩ රතනජොති තායක සභිකයන් වහන්සේත් - පාල්මඩුල්ලේ පුරුණරුරමභාවිඤ්ඤපති භාල්ලුඩවන ධම්මරත්නිත සභිකයන් වහන්සේත් - මාතර ශ්‍රී සුදර්ශී පරිවෙණාධිපති පණිත කඩවැද්දව සිවිතිවාස තායක සභිකයන් වහන්සේත් ඇතුළත් විනයග්‍රන්ථසංශෝධනමණ්ඩලය විසින් ප්‍රථමවාරයෙහි ශුද්ධ කරණ ලදී. තාවත උත්තරිකරකංඝකාරකමණ්ඩලය විසින් එහි ආකූල තැන් තීර්ණාල කිරීම් ආදියෙන් දෙවැනිවර සකස් කොට එය මුද්‍රණයට සමත් කරණ ලදී.

උත්තරිකර මණ්ඩලයේ සමමතය අනුව මේ ග්‍රන්ථයේ අතීත කාණ්ඩයේ පටන් නිකායධර්මකාණ්ඩය තෙක් සිංහලපරිවර්තනය පාඨශෝධන සහිත ව තාවත ලියා සකස් කළ මොල්ලිගොඩ ප්‍රවචනොදය පිරිවෙණේ උපප්‍රධානාවාය්‍යී පණිත ලුමුණුම ලංකානායක සභිකයන් වහන්සේ හා ප්‍රවචනොදය පිරිවෙණේ උපාවාය්‍යී පණිත කාරකමිත්තිගොඩ සුමනාකාර සභිකයන් වහන්සේත් විසින් දැරූ ආයාසය විශේෂයෙන් මෙහි සදහන් කළ යුතු වේ. ඇතැම් ශෝධාපත්‍ර බැලීමෙන් හා පදනුකතමණිකා හා ශුද්ධ පත්‍රය ද සකස් කිරීමෙනුත් පණිත ගලගම ධම්මක සභිකයන් ද මේ අධිකාරයෙහි සහාය වූහ. මේ ග්‍රන්ථයේ මුද්‍රණය මාස කීපයකින් අවසන් වූයේ සිංහලජාතීය මුද්‍රණාලයේ අධිකාරී වූ කේදෙයි ප්‍රවෘත්තිපත්‍ර සමාගමයේ මහතුන්ගේ උත්සාහයෙනි.

සමමුඛපරිනිකාණයෙන් පසු පැවැති ප්‍රථම විනයසභිකීය සමග දඹදිව තෙවරක් ද, මහිඤ්ඤමතයෙන් පසු පැවැති ධුපාරාම විනයසභිකීය සමග ලක්දිව තෙවරක් ද සි මෙසේ සවරක් ම සංගීත වූ විනයපිටකයෙහි ප්‍රථම ග්‍රන්ථය වන පාඨජිකපාළිය හා එහි සිංහලපරිවර්තනය මුද්‍රාපයනානි ත්‍රිපිටකග්‍රන්ථ-මාලාවේ ද අඩක වශයෙන් ප්‍රථම ග්‍රන්ථය වේ. ත්‍රිපිටකපාළිය හා සභිකීකර්මාදිය පිළිබඳ විස්තර මට කලින් මුද්‍රිත වූ ත්‍රිපිටකග්‍රන්ථමාලා අඩක 3 දරණ මහාධර්ම-පාළි ග්‍රන්ථයෙහි ප්‍රධානවතාවෙන් දත හැකි වේ.

විනයමහාවිග්ගහ නමින් ද දන්තා ලද පාඨජිකපාළිය හා එහි සිංහල-පරිවර්තනය ශාසනසභිකීය සදහා මෙසේ මුද්‍රණආරයෙන් ප්‍රකාශයට පැමිණවූ ලංකා ආණ්ඩුව හා එහි ආයාතනික කටයුතු හාර අංශයේ අධිකාරී මහතුන් ද, පරිවර්තන - සංශෝධන කාර්යයෙහි යෙදුනු මහතෙරුන් ද බෞද්ධ මහාජන-යාගේ කෘතඥතාසුචික සාධුවාදයට හා අග්‍රහණය වූ ධර්මදහමය පුණ්ණිකීයට හිමි වන බව අනුමෝදනා වශයෙන් ප්‍රකාශ කරමිනි.

පරමානුර වජිරඤ්ඤ සභික,
ත්‍රිපිටකපරිවර්තකාරකසභාවෙහි හා
සංඝකාරකමණ්ඩලයෙහි සමපාදක.

ත්‍රිපිටකපරිවර්තනසංස්කාරකමණ්ඩලය

1. වැලිවිටියේ සෞරත නායක සථවිරයන් වහන්සේ (සභාපති),
2. පරවාහාර වජීරඤ්ඤ නායක සථවිරයන් වහන්සේ (සම්පාදක),
3. කෙසෙල්වතුගොඩ රතනජයාති නායක සථවිරයන් වහන්සේ,
4. බලන්ගොඩ ආනන්දමේත්‍රෙය නායක සථවිරයන් වහන්සේ,
5. හාල්දඹුවන ධම්මරක්ඛිත සථවිරයන් වහන්සේ,
6. අම්බලම්ගොඩ ධම්මකුසල සථවිරයන් වහන්සේ,
7. කඩවාද්දුව සිරිතිවාස නායක සථවිරයන් වහන්සේ,
8. පලන්තොරාළේ විමලධම්ම නායක සථවිරයන් වහන්සේ,
9. දෙහිගස්පේ පඤ්ඤසාර නායක සථවිරයන් වහන්සේ,
10. චේරගොඩ අමරමොලී නායක සථවිරයන් වහන්සේ,
11. පරවාහාර පඤ්ඤනන්ද සථවිරයන් වහන්සේ,
12. ගලුගම් සරණංකර සථවිරයන් වහන්සේ,
13. හැගොඩ ධම්මිඤ්ඤ නායක සථවිරයන් වහන්සේ.
14. කඩුකුරුන්දේ දෙවානන්ද නායක සථවිරයන් වහන්සේ,
15. ලමුගම ලඛිකානන්ද සථවිරයන් වහන්සේ,
16. කෝදුගොඩ ඤාණාලෝක සථවිරයන් වහන්සේ,
17. අකුරැවියේ අමරවංස නායක සථවිරයන් වහන්සේ,
18. මීරිස්සේ ගුණසිරි සථවිරයන් වහන්සේ,
19. කර්කම්පිටිගොඩ සුමනසාර සථවිරයන් වහන්සේ,
20. වතුගෙදර අමරසිංහ සථවිරයන් වහන්සේ,
21. ඉලුරැවේ උත්තරානන්ද සථවිරයන් වහන්සේ,
22. මහිනේ පඤ්ඤසිංහ මහානායක සථවිරයන් වහන්සේ,
23. කොස්ගොඩ ධම්මවංස සථවිරයන් වහන්සේ,
24. කලුල්ලේ ධම්මානන්ද සථවිරයන් වහන්සේ.

උත්තරිතරසංස්කාරකමණ්ඩලය

1. පණ්ඩිත වැලිවිටියේ සෞරත නායක සථවිරයන් වහන්සේ,
2. ආචාර්ය පරවාහාර වජීරඤ්ඤ නායක සථවිරයන් වහන්සේ,
3. බලන්ගොඩ ආනන්දමේත්‍රෙය නායක සථවිරයන් වහන්සේ,
4. පණ්ඩිත ලමුගම ලඛිකානන්ද සථවිරයන් වහන්සේ,
5. පණ්ඩිත කෝදුගොඩ ඤාණාලෝක සථවිරයන් වහන්සේ.

සංඥාපනය

විනයපිටකය:

ශ්‍රී සුගත තථාගත සම්මාසම්බුදුරජානන් වහන්සේ විසින් තමන් වහන්සේගේ ශාසනයෙහි පැවිදි වුවන්ගෙන් සකස් වූ භික්ෂු භික්ෂුණී උභයෝ-සංඝයාගේ කායවාක්සංවරසංවිධානය හා සංඝසුච්ඡිකා ඵාසුචිකාරතාදි ආතිසංස පිණිස ද, සංඛ්‍යාතවිධි හා විනයානුග්‍රහය සඳහා ද පණවා වදාළ පන්තියඅටකින් පමණ වූ ශික්ෂාසමූහය ඇතුළත් විනයපිටකය බව (පාළි) අප දේශනා ප්‍රතිවේධ යන සතරින් ම ගැඹුරු ය. ත්‍රිපිටකය විභාග කළ අභිකථාවායවීවරයෝ ආඥ ව්‍යවහාර පරමාඤ්චි යන ත්‍රිවිධ බුද්ධදේශනා අතුරෙහි ආඥවිධාන බහුල කොට ඇති හෙයින් විනයපිටකය ආණ්දෙසනා යයි ද, යථාපරාධ යථානුලෝම යථාබවී යන ත්‍රිවිධ අනුශාසනා අතුරෙහි අපරාධ (අධ්‍යාපාර) දෙසයන්ට අනුරූප වන පරිදි වදාළ ශාසන ඇති හෙයින් යථාපරාධශාසන යයි ද, සංවර - අසංවර දිට්ඨිවිතිවේදන තාමරූප පරිවේණික යන ත්‍රිවිධ ධර්මකථා අතුරෙහි කායවාක්සංවරාදි කුසු මහත් සංවර පිළිබඳ කථා හෙයින් සංවරසංවරකථා යයි ද කියු.

ශීල සමාධි ප්‍රඥ වෙත ත්‍රිවිධ කල්‍යාණයෙන් යුත් තථාගත ශාසනයෙහි ආදිකල්‍යාණ වූ ප්‍රාතිමෝක්ෂ සංවරාදි අධිශීලශික්ෂාව විශේෂයෙන් සංගාහිත වූයේ විනයපිටකයෙහි ය. කෙලශප්‍රභාණ ක්‍රම වශයෙන් ව්‍යතික්‍රම පර්යුෂ්ඨාන අනුශාස වශයෙන් පවත්නා කෙල්ලයෙන් අතුරෙන් කායවාක්සංවර ව්‍යති-ක්‍රමයෙන් (සීමාව ඉක්මවීමෙන්) ඇති වන කෙල්ලයෙන්ට ශීලය ප්‍රතිපක්ෂ බැවින් ව්‍යතික්‍රම සංකෙලය ප්‍රභාණය ද තදබල වශයෙන් දුෂවර්තසංකෙලය ප්‍රභාණය ද මෙහි දැක්වේ.

මෙහි ඇතුළත් ශික්ෂාපදයන්ගේ ප්‍රඥපති, අනුප්‍රඥපති, ආපතති, අතා-පතති, තික්ඛකාපතති, ආපතති ජාති වගී යකකිංදි විභාග පිළිබඳ ක්‍රම විසින් විවිධනය - විසෙසනය ඇති බැවින් විනය නම් වේ. තෙල විනය ප්‍රතිපත්තයන් කායවාක්සංයමයෙහි හික්මවා අවිප්‍රතිසාර ප්‍රාමොද්ධි විනය ගුණ එළවා පිළිවෙළින් මාගීකුශලධර්මයන්ට උපනීශ්‍රය වෙමින් අනුපාදපරිනිබ්බාණය වෙත පමුණුවන හෙයින් ද විනය නම් වේ.

මෙසෙයින් සංවරවිනය වශයෙන් වදාළ විනය ශාසනමාඤ්චුභවයවීයෙහි ආදිය බැවින් ද ශාසනාවචරයන්ගේ තදනුකූලප්‍රතිපත්ති පවත්නා හෙයින් ම ශාසනසට්ඨික වන බැවින් ද ධර්මවිනය වශයෙන් ද්විවිධ වූ ශාසනාශාසනය මිත්‍යානාරක්ඛකල්‍යාණයෙන් තොර කොට සංස්ථාපනය කරණු සඳහා ප්‍රථම සංඛිතිය පැවැත්වූ මහරහතුන් වහන්සේ විසින් විනය ම ප්‍රථමයෙන් සංඛ්‍යාතනා කොට “භාජනය, පයඝාතනිපාලිය, ග්‍රන්ථය” යන අවසන්ති ව්‍යවහාර වූ “පිටක” ශබ්දය සමග යොදා විනයපිටක නාමයෙන් සමමත කරණ ලදී.

මෙහි සංඛිතීකථා, ග්‍රන්ථවිභාග, ආවායවීජන ආදිය පිළිබඳ විසාර මහාවංශපාළිය පිණිස ලියන ලද ප්‍රකාශනාවෙන් දත යුතු.

සාගරිකපාලය:

විනයෙහි එන ශික්ෂාපදසමූහය ප්‍රධාන වශයෙන් පාලි නම් වේ. එය මානිකා, උභතොවිහරිත, උභතොබ්බක යයි තෙවැදූරුම් වෙයි. එහි මානිකා නම් භික්ෂු භික්ෂුණීන් සඳහා පැණවූ ශික්ෂාපද සූත්‍ර පාඨයෝ ය. එය බුද්ධිකාල-යෙහි ම පාමොක් උදෙසිම් වශයෙන් සංගාහිත ව පාතිමොක්ක, මානිකා, උභය මානිකා නමින් පැවැත්තේ ය.

ආදිබ්‍රහ්මචරියකසීලයට අයත් ඒ ශික්ෂාපද නිදහ වසතු පුද්ගල පද-භාජනීය වශයෙන් පාමොක් උදෙසන නියායෙන් ම භික්ෂුවිහරිත භික්ෂුණී-විහරිත වශයෙන් සම්බිත විය. යළි එදෙක එක් කොට උභතොවිහරිත යයි ව්‍යවහාර විය. පබ්බජ්‍යා උපසම්පදා උපොසථ වස්සුපතාසිකාදිය හා වත්-පිළිවෙත් සම්පාදනාදිය පිළිබඳ අනුඤ්ඤාත වසයෙන් පැණවූ ආභිසමාචාරික ශික්ෂාපද නිදහසථාදිය සමග වඩිකා නාමයෙන් සම්බිත විය.

ග්‍රන්ථවිභාගයෙහි මහණ මෙහෙණන් සඳහා පාමොක් වසයෙන් පැණවූ නු සියලු ශික්ෂාපද සාගරිකපාලි, සාමිකනියපාලි දෙකෙහි ඇතුළත් කරණ ලදී. බ්‍රහ්මචරික පාලිය මහාවග්ගපාලි, බුද්ධචරිකපාලි දෙකෙහි අන්තර්ගත විය. මේ ග්‍රන්ථ සතරෙහි ඇතුළත් ප්‍රඥාන අනුඤ්ඤා ශික්ෂාපද හා පදභාජනීයාදිය පිළිබඳ නානා තර්ක නිපුණ සාරංශ කථනය සම්මාර්ගපාලියෙහි නිර්දේශ කරණ ලදී.

මෙසෙයින් විහංගන ව ථෙරපරම්පරාවෙහි පැවැති විනයපාලියෙහි ප්‍රථම ග්‍රන්ථය වූ පාරුජිකපාලියෙහි භික්ෂුන් සඳහා පණවන ලද ශික්ෂාවම් දෙසිය සත්විස්සෙන් සතරපරිජ්, තෙළෙස් සහවෙනෙස්, දෙ අනියන, තිස් නිසැගි-පච්චි ය යි කාණ්ඩ සතරකට බෙදූ ශික්ෂාපද එකුත්පණසෙක් නිදහ පුද්ගල වසතු පදභාජනීය විනිතවනු සහිත ව දැක්වෙන්නේ ය. මෙයින් පාරුජික සිකතාපද ප්‍රධාන කොට ගෙන ග්‍රන්ථය ද පාරුජිකපාලි යයි නම් කරණ ලදී.

එහි ශික්ෂාපදයෝ බුද්ධිභාෂිත වෙති. නිදහ සථාදිය හා ගාථා උපාලි මහරහතුන් වහන්සේ විසින් නිර්දේශිත ය. විනිතවනු බුදුරජානන් වහන්සේ විසින් ම ඒ ඒ ශික්ෂාපද පිළිබඳ ඇවැත් වන නො වන පරිදි නියමය කොට වදනු සැට ඇතුළත් කොට සම්බිතිකාරක මහරහතුන් විසින් විනයධරයන්ට ආදේශි වශයෙන් දක්වන ලද බුද්ධිකාලික කථාවසතු වෙති. ග්‍රන්ථරචකයෙහි එන චෙරඤ්ඤාසංකියෙහි දැක්වෙන්නේ අග්‍රාමක ශාස්ත්‍ර මහරහතුන් වහන්සේ විසින් ශාසනසන්නිය සඳහා භික්ෂුන්ට පාමොක් උදෙසිම් හා ශික්ෂා පැණවිම් පිණිස බුදුරජානන් වහන්සේට ආයාචනා කිරීමේ ප්‍රවෘත්තිය ය යි. විනයෙහි බාහිරනිදහස වසයෙන් දැක්වෙන මේ ආයාචනය සියලු ම විනයප්‍රඥපති පිළිබඳ මුල් නිදහස යි.

විනයශික්ෂා පැණවිම්:

බුදුරජානන් වහන්සේ චේරඤ්ඤාවෙහි විසූ වස බුද්ධිකියෙන් දෙළොස්වන වස ය. එකල භික්ෂුසංඝයා කෙරෙහි ශාසනානුලෝම නොවූ කිසිදු පැවැත්මක් අර්බුදයක් නොවූයේ ම ය. කථාගත බුදුවරු ලොබක් නැති කල බෙහෙත් නොකියන වෙදුන් මෙන් කරුණක් නැති කල ශික්ෂා නො පණවිති

එබැවින් “තථාගතයෝ ම ශික්ෂා පාණ්ඩිතං කල් දනිති. එතෙක් ඉවහවු”යි කැරියුත් තෙරණුවන්ට වදා ඉන් හවුරුදු අටක් ගිය තැන, බුද්ධියෙන් විසිවක් වූ කල, පළමුපරිච්ඡිකපදය පාණ්ඩු සේක. මෙයට වහා වූයේ එකල උපසම්පදාවෙන් අටවත් ඇති ශ්‍රද්ධාශීල සම්පන්න වූ “සුද්ධින” තෙරණුවන් මවුපියන්ගේ බලවත් ආයාචනයෙන් සත්තාන (කුලවංශ) ප්‍රවාහනිය පිණිස විජයක් (-පුතකු) ඇති කිරීම සඳහා පෙරමුව සමග මෙවුන්දම් සෙවීම යි.

සමෝධියෙන් විසිවසක් වන තෙක් නිමිල ව පැවැති සජ්ඣායාසනයෙහි ප්‍රථම වරට සුද්ධින විසින් ඇති කළ, දෙවියන් සහිත බෞද්ධලෝකයාගේ සංවේගයට හේතු වූ, මේ අර්බුදය මුල් කරුණු කොට ගෙන තථාගතයන් වහන්සේ විසින් “යො පත භික්ඛු මෙට්ඨං ධම්මං පභිසෙවෙය්‍ය, පාරුජ්කො හොති අසංවාසො”යි මෙට්ඨනවීරතිය සඳහා භික්ෂූන්ට මේ ශික්ෂාපදය පාණ්ඩු සේක. මෙය විනයෙහි ප්‍රථම ගරු ශික්ෂාප්‍රඥප්තිය යි.

“උපසපත් වීමෙන් භික්ෂූභාවයට පැමිණී යම් මහණෙක් මෙවුන්දම් සෙවුනේ තම් හෙතෙම පාරුජ්ක (භික්ෂූභාවයෙන් සම්පූර්ණයෙන් වූත වන හෙයින් පාරුද්දන්) වෙයි. සෙසු භික්ෂූන් හා සමානවාස නැත්තේ (එයට සුදුසු නොවූයේ) මේ” යයි තථාගතයන් වහන්සේ මූලප්‍රඥප්තිය වශයෙන් මෙසේ පාණ්ඩු මෙට්ඨනපාරුජ්කශික්ෂාපදය මෙට්ඨනාඤ්ඤාදයෙහි ඇලුනු අසංයමිත්ට කිසිදු අවකාශයක් නො තබා පැමිණි වහා අනුව අනුප්‍රඥප්තිය දෙකකින් (නැවත දෙවරක් පාණ්ඩුමෙන්) දූෂි කොට වදාළහ.

මෙසෙයින් දූෂිකාන වූ සම්පූර්ණ ශික්ෂාපදය පිළිබඳ පදවිභාගයෙහි දැක්වෙන ක්‍රම වශයෙන් මේ ශික්ෂාපදව්‍යාතික්‍රමයෙන් පරිච්ඡාදාත්මක ආකාරයෝ සතළොස් දහස් දෙසිය අසූවක් පමණ වෙති. එහි විසාර අභිකථානුසාරයෙන් විමසා දත යුතු.

මෙවුන්දම් පරිච්ඡය මෙන් ම මහණහු භික්ෂූභාවයෙන් හෙළා ලන අදහසාදනය, මනුෂ්‍යවිශාසය (මිනිස් සිරුරක් දිවියෙන් තොර කිරීම), උත්තරි-මනුෂ්‍යධර්ම (නොලත් බ්‍යානමාහි අදි ආයාධිමි ලත් සේ හඟවා) ආරෙවනය කිරීම යන කරුණු විෂය කොට පාණ්ඩු ශික්ෂාපද සමග “තත්‍රිමෙ වතතාරෙ පාරුජ්කා ධම්මා උද්දෙසං ආගවජ්ජනති”යි පාමොක්ති එන සෙයින් ම පාරුජ්කශික්ෂාපද හා සෙසු සම්මාදිසේනාදි ශික්ෂාපද ද පිළිවෙලින් තබා විභාග කරණ හෙයින් පාරුජ්කපාළිය සුභතචිහිමය නමින් ද දන්තා ලදී.

සංඝකරණය හා පටිච්චිතය :

බුද්ධජයන්හි නිමිත්තෙන් ලබන රජය මගින් පිහිටුවන ලද ශ්‍රී ලබ්‍භා බෞද්ධාමණිලය විසින් විනයපිටකයෙහි ප්‍රථම ග්‍රන්ථය වූ පාරුජ්කපාළිය සිංහල භාෂාවට පරිවර්තනය කිරීම සඳහා අප වෙත පවරණ ලදී.

ත්‍රිපිටක පරිවර්තනය සම්බන්ධයෙන් නිකුත් කරණ ලද නිර්දේශ අනුව මෙහි විරහන ලිපි දෙසයන්ගෙන් දුමට වූ තැන් ද ගිලිහී ගිය පදපාඨයන් ද අසානපතින වාක්‍යප්‍රදේශ හා පෙය්‍යාලමුඛ ද ලක්දිව පැරැණි පුස්තකොල පොත් කිහිපයක් ද සිංහල බුරුම සියම් රෝමන් අකුරෙන් මුද්‍රිත පොත් ද සසඳා බලා එහි ද තැනි තැන් සංස්කාරකතෙතයන් සමග සාකච්ඡා කොට පාලාචිකථානුසාරයෙන් ගළපා පාළිය සකස් කිරීම ද එයට සිංහල ව්‍යාකෘත කිරීම ද යථාශක්තියෙන් සිදු කළමින.

මෙහි පාලිසංකරණය හා සිංහල පරිවර්තනය සම්බන්ධයෙන් ත්‍රිපිටක-පරිවර්තක සංස්කාරකයන්ගේ උත්තරීතරමණිකාලයෙන් ලත් විශේෂ අනුග්‍රහය ද, මේ සංස්කරණය සකස් කිරීමට සංස්කාරකමණිකාලයේ සම්පාදක සංකීර්ණයන් වහන්සේගෙන් ලද උපකාරය ද කෘතඥතාප්‍රථික ව සිහිපත් කරමිනි.

අභිරේකය :

මේ ග්‍රන්ථය කියවනුවන්ට ඇතැම් ශික්ෂාපද පිළිබඳ විකරයෙහි අසහ්‍ය කළා සේ හැඟෙන තැන් ද දක්නට ලැබේ. එබඳු තත්ත්ව ප්‍රතිකූලමතස්කාරය ද ශ්‍රමණසංඥ ද නිර්මිතප් ද එළවා ගෙන සම්බුදුරජානන් වහන්සේගේ මහාකාරුණික ගුණය සිහි කෙරෙමින් උන්වහන්සේ කෙරෙහි ගෞරවයෙන් ම කියවිය යුතු. තවද, “කාමරුගයෙන් රක්ත වූවෝ අපිය නො දනිති. ධර්මය නො දනිති. රුගයට වසන වූ කල වන්නේ මහඥරෙක් ම ය” යන ආදී දේශනාවන් සිහිපත් කෙරෙමින් “රුගාදි කෙලයයෝ තම් බොහෝ ආදීතව ඇත්තෝ ය. ඔවුන්ගෙන් කලිංච වූ කල උදර පුරාමයෝ ද ප්‍රකාශී සිහින් සිතිය නොහැකි තරම් වූ නිහිත ක්‍රියාවන්හි යෙදෙති”යි දක්වන්නාක් මෙන් මහාකාරුණික වූ ශාස්ත්‍රාන් වහන්සේ ශ්‍රාවකයන් කෙරෙහි අනුකම්පාවෙන් ම ඔවුන්ගේ සංවරය පිණිස ම එබඳු කරුණු ද නො සහවා යථාර්ථය ම වදාළ-සේකැ යි සිතිය යුතු.

මෙමුත්තස්සේවනොපාය වශයෙන් එකල මිනිසුන් අතර පැවැති අසහ්‍ය පැවතුම් එලෙසින් හෝ එයට වැඩියෙන් හෝ අදත් ලොව ඇත. ඒ හිත වූ පැවතුම් කෙරෙහි කලකිරීමෙන් සංගතභාවයෙන් හා බ්‍රහ්මචරීයෙන් උදරකයට පැමිණෙනු කැමැතියන්ට මේ විනයග්‍රන්ථය විශිෂ්ට වූ අනුශාසන-යෙක් ම ය. මෙය සාමාන්‍යයෙන් මානවධර්මය හා ශිෂ්ටාචාරය පිළිබඳ ඉතිහාස-යෙකි. බුද්ධිකාලීන ඉංද්‍රියවේ පැවැති නානාකූලවාරිත්‍රානුගත ජනසමාජයෙහි තත්ත්වය පිළිබිඹු වූ ආදසයෙකි.

මෙසේ ගෙන සලකත් ම මේ ග්‍රන්ථය සද්වාර සද්ධර්මමාගීයෙන් ලෝකික ඥානාභිවාදිත්වයට කැමැතියන්ගේ අත් පොත ද සර්වසංසාරදුඃඛනිසරණය සදහා පිළිපත්තවුන්ගේ විමුක්තිමාගීය ද වන්නේ ය. එහෙයින් නුවණැත්තෝ මේ ග්‍රන්ථය ශාස්ත්‍රාගෞරවයෙන් හා ධර්මගෞරවයෙන් යෙදී උද්‍රහණ වාරණ විමර්ශනාදීන් පරිශීලනය කොට තදනුකූල පිළිවෙතින් මෙලොවහි ද ජනමානවරයෙහි ද සුබහාගී ව කෙලශදහනිවෘපණයෙන් පරමශාන්තිය පසක් කෙරෙත්වා.

වේරගොඩ අමරමොලී සභවර.

2503 පොසොන් පුර පසළොස්වන් දින,
1959 විශේෂ දස වසව්විදුලයෙන් දී ය

සමූහනිරූපණං

ABBREVIATIONS

සි. 1.	—	‘පැල්මෙල්ල’ මහාවිහාර-සිහල තාලපණ්ණ පොතක.
සි. 2.	—	‘කබ්බැද්දව්’ පුරුණවිහාර-තාලපණ්ණ පොතක.
මජ්ඣ.	—	මජ්ඣිමනිකායා-පොතක.
සං.	—	සංගමකර-පොතක.
සිඤ්.	—	සිහලකර-මුද්දිතපොතක.
PTS.	—	Pali Text Society-Parajika Pāli

THE PĀLI ALPHABET

IN SINHALESE CHARACTERS.

VOWELS

Pa Pāa Pi P̄; Cu Cū ē ō

CONSONANTS

කa	ඛa	ගa	ඝa	ඞa			
චa	ඡa	ජa	ඣa	ඤa			
ටa	ඨa	ඪa	ඬa	ඹa			
තa	ථa	දa	ධa	නa			
පa	ඵa	ඪa	භa	මa			
යa	රa	ලa	වa	සa	හa	ලෑa	ආam
කa	කā	කිki	කිk̄	කුku	කුkū	කෙkē	කොkō
ඛa	ඛkhā	ඛිkhi	ඛිk̄h̄	ඛුkhu	ඛුk̄hū	ඛෙkhe	ඛොkhō
ගa	=	=	=	=	=	=	=

Conjunct - Consonants

[illegible]

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥

පාරාජිකපාලි - විසයසූචි

විසයා:

1. වෙරඤ්ජකණ්ඩො

වෙරඤ්ජනාණවාගේ	2 - 26
නිදානං	2
බුඬ්භුණ්කපා	2
වෙරඤ්ජාගමණකපා	4
කොතකපා	10
පුබ්බෙතිවාසානුයාතිඤ්ඤං	10
චුතුපපාතඤ්ඤං	12
ආසවකඛයඤ්ඤං	12
වෙරඤ්ජාගමණස්ස සරණගමනං	14
වෙරඤ්ජායං වසාමාසාධිවාසනං	14
වෙරඤ්ජායං දුබ්භිකකපා	14
මහාමොක්ඛලාභස්ස සිහනාදකපා	16
සාරිපුත්තස්ස සිකඛාපඤ්ඤාතියාවනං	16
වෙරඤ්ජාගමණස්ස ධම්මදෙසනා	24
භගවතො ජතපදවාරිකා	26

2. පාරාජිකකණ්ඩො

පඨමපාඨජිහං	28 - 94
සුද්දිනනාණවාගේ	28 - 48
සුද්දිනනස්ස පබ්බජ්ජාකපා	28
සුද්දිනනස්ස සකපිභුනිවෙසනුපසම්ඛමනං	36
මාතෘපිභුනනං ඛිජ්කයාවනං	38
සුද්දිනනස්ස පුරාණදුතීයිකාය මෙජ්ඣධම්මාභිවිඤ්ඤාපනං	42
සහායකභිකූචි භගවතො ආරොචනං	42
භගවතා සිකඛාපදපඤ්ඤාපනං	44
මූලපඤ්ඤාතී	48

සුද්දිනනාණවාගේ භිට්ඨිකො.

මහකථිවච්ඡු - අඤ්ඤාතර භිකූචස්ස මහකථියා මෙජ්ඣපභිසෙවනං	50
දුතීයපඤ්ඤාතී	54
සන්ධනාණවාගේ	54 - 80
චජ්ජුත්තකානං භිකූචනං මෙජ්ඣපභිසෙවනං	54
තභියපඤ්ඤාතී	56
පදහාජනීයං	56 - 80

සන්ධනාණවාගේ භිට්ඨිකො.

විනිතවච්ඡු	80 - 94
------------	-----	-----	-----	---------

පඨමපාඨජිහං සමන්තං.

දුතීයපාඨජිහං.	94 - 156
ධනියස්ස කුමාසාරපුත්තස්ස කුටිකරණකපා	94
රුජභණ්ඩාවගරණකපා	96
සිකඛාපද (මූල) පඤ්ඤාතී	102

ජබ්බහසියභික්ඛුනං රජකහණ්ඩාවහරණකථා	102
දුතියපඤ්ඤාතනී	104
පදභාජනීයං	104
තයමානිකා	106
මිනිතවජ්ඣ	126 - 150

දුතියපාරාජිකං සමන්තං.

තනීය පාශ්ජිකං	152 - 192
භගවතො වෙසාලීභික්ඛුනං අසුභකථා	152
වෙසාලීභික්ඛුනං ජිවිතවොරොපතකථා	152
අනාපානසතිසමාධිකථා	156
තනීයපාරාජිකසිත්තාපද (මූල) පඤ්ඤාතනී	158
දුතියපඤ්ඤාතනී	158
පදභාජනීයං	160
තයමානිකා	164
මිනිතවජ්ඣ	174 - 192

තනීයපාරාජිකං සමන්තං.

චතුස්ථපාරාජිකං	192 - 254
චතුසුමුද්දකිරියභික්ඛුනං උත්තරිමත්තසංඛම්බද්ධවරණං	192
චතුස්ථපාරාජිකසිත්තාපද (මූල) පඤ්ඤාතනී	198
දුතියපඤ්ඤාතනී	200
පදභාජනීයං	200
තයමානිකා - සුද්ධිකවාරො	204 - 224
චතුසුමුද්දකිරියභික්ඛුනං චතුස්ථපාරාජිකං	226 - 230
පච්චිකපටිසංසුතනවාරකථා	230 - 234
මිනිතවජ්ඣ	236 - 254

චතුස්ථපාරාජිකං සමන්තං.

3. සංඛ්‍යාදිගණකානුකූලා

1. සුභකවිසමසිත්තාපදං	256 - 292
සෙය්‍යසකවජ්ඣ	256
සුභකවිසමසිත්තාපද (පථම) පඤ්ඤාතනී	260
දුතියපඤ්ඤාතනී	260
පදභාජනීයං	260 - 282
මිනිතවජ්ඣ	282 - 292

සුභකවිසමසිත්තාපදං නිවර්තං.

2. කායසංගණකසිත්තාපදං	292 - 318
උද්ධවජ්ඣ	292
සිත්තාපදපඤ්ඤාතනී	294
පදභාජනීයං	294 - 314
මිනිතවජ්ඣ	316 - 318

කායසංගණක සිත්තාපදං නිවර්තං.

3. දුටුලලවාමාසිකඛාපදං	320 - 328
උදසිවදු	320
සිකඛාපදපඤ්ඤාතරි	320
පදභාරනීයං	322 - 326
විනිතවදු	326 - 328

දුටුලලවාමාසිකඛාපදං නිවසිතං.

4. අත්තකාමපාටිවසිකඛාපදං	330 - 338
උදසිවදු	330
සිකඛාපදපඤ්ඤාතරි	332
පදභාරනීයං	332 - 336
විනිතවදු	336 - 338

අත්තකාමපාටිවසිකඛාපදං නිවසිතං.

5. සඤ්චිතසිකඛාපදං	338 - 374
උදසිවදු	338
සිකඛාපද (මුල) පඤ්ඤාතරි	348
උදසියා නසිනභිකසඤ්චිතසමාපජ්ජනං	344
දුතියපඤ්ඤාතරි	344
පදභාරනීයං	348 - 372
විනිතවදු	372 - 374

සඤ්චිතසිකඛාපදං නිවසිතං.

6. කුටිකාරසිකඛාපදං	374 - 404
ආලවකභිකුක්ඛං කුටිකාරණවදු	374
මණික ණකාගරුකථා	378
හිමවතචාසිඤ්ඤාතරිකුක්ඛං කථා	380
රට්ඨපාලකථා	382
සිකඛාපදපඤ්ඤාතරි	382
පදභාරනීයං	382 - 404

කුටිකාරසිකඛාපදං නිවසිතං.

7. විහාරකාරසිකඛාපදං	404 - 414
ජනායා වදු	404
සිකඛාපදපඤ්ඤාතරි	406
පදභාරනීයං	406 - 414

විහාරකාරසිකඛාපදං නිවසිතං.

8. පඨමදුට්ඨපදසිකඛාපදං	416 - 434
දුට්ඨමුලපුත්තයා සෙතාතපඤ්ඤාපනකථා	416
මෙතාසභුමමජකභිකුක්ඛං වදු	420
සිකඛාපදපඤ්ඤාතරි	424
පදභාරනීයං	424 - 434

පඨමදුට්ඨපදසිකඛාපදං නිවසිතං.

9. දුතියදුට්ඨපදසසිකාපදං	434 - 446
මෙතනියභූමිජකතිකවුතං වච්ඡු	434
සිකාපදපඤ්ඤානි	436
පදහාජනීයං	436 - 446

දුතියදුට්ඨපදසසිකාපදං නිවර්තං.

10. පඨමසංඝාදිසසසිකාපදං	448 - 454
දෙවදතකයං පඤ්චවච්ඡුයාවතං	448
සිකාපදපඤ්ඤානි	452
පදහාජනීයං	452 - 454

පඨමසංඝාදිසසසිකාපදං නිවර්තං.

11. දුතියසංඝාදිසසසිකාපදං	456 - 460
දෙවදතකවච්ඡු	456
සිකාපදපඤ්ඤානි	456
පදහාජනීයං	456 - 460

දුතියසංඝාදිසසසිකාපදං නිවර්තං.

12. දුබ්බවසිකාපදං	462 - 466
ජනනං ආත්මාරවච්ඡු	462
සිකාපදපඤ්ඤානි	462
පදහාජනීයං	462 - 466

දුබ්බවසිකාපදං නිවර්තං.

13. කුලදුසකසිකාපදං	466 - 482
අයුජ්ජනබ්බකානං ආත්මාරවච්ඡු	466
සිකාපදපඤ්ඤානි	476
පදහාජනීයං	478 - 482

කුලදුසකසිකාපදං නිවර්තං.

තෙරසකං නිවර්තං.

සංඝාදිසසසිකාපදං නිවර්තං.

4. අනියතකිසිකාපදං

1. පඨමඅනියතසිකාපදං	484 - 490
උද්ගිවච්ඡු	484
සිකාපදපඤ්ඤානි	486
පදහාජනීයං	486 - 490

පඨමඅනියතසිකාපදං නිවර්තං.

2. දුතියඅනියතසිකාපදං	490 - 496
උද්ගිවච්ඡු	490
සිකාපදපඤ්ඤානි	492
පදහාජනීයං	492 - 496

දුතියඅනියතසිකාපදං නිවර්තං.

5. නිසංගතියකණ්ඩා

1. විවරවග්ගො

1. පඨමකසීනසිකඛාපදං	498 - 502
ජබ්බගගිඤ්චජු	498
සිකඛාපද (මූල) පඤ්ඤාතති	498
ආකඤ්ඤා අභිරේකවිවරවජු	498
දුතියපඤ්ඤාතති	500
පදභාජනීයං	500 - 502

පඨමකසීනසිකඛාපදං නිවසිතං.

2. දුතියකසීනසිකඛාපදං	502 - 510
භික්ඛුතං සන්තරුතනරෙත ජතපදවාරිකාවජු	502
සිකඛාපද (මූල) පඤ්ඤාතති	504
දුතියපඤ්ඤාතති	504
පදභාජනීයං	504 - 510

දුතියකසීනසිකඛාපදං නිවසිතං.

3. තතියකසීනසිකඛාපදං	512 - 516
අඤ්ඤාතර භික්ඛුසා අකාල විවරවජු	512
සිකඛාපදපඤ්ඤාතති	512
පදභාජනීයං	512 - 516

තතියකසීනසිකඛාපදං නිවසිතං.

4. පුරුණවිවර සිකඛාපදං	518 - 520
උදයසීය පුරුණදුතියිකාවජු	516
සිකඛාපදපඤ්ඤාතති	518
පදභාජනීයං	518 - 520

පුරුණවිවරසිකඛාපදං නිවසිතං.

5. විවරපටිග්ගනණ් සිකඛාපදං	522 - 526
උදයසීය උපපලවණණා භික්ඛුනිකා විවරපටිග්ගනණ්වජු	522
සිකඛාපද (මූල) පඤ්ඤාතති	524
පාරිවට්ඨකවිවර අපපටිග්ගනණ්වජු	524
දුතියපඤ්ඤාතති	524
පදභාජනීයං	524 - 526

විවරපටිග්ගනණ්සිකඛාපදං නිවසිතං.

6. අඤ්ඤාතකපිඤ්ඤාතතිසිකඛාපදං	528 - 532
උපකඤ්චජු	526
සිකඛාපද (මූල) පඤ්ඤාතති	528
තග්ගභික්ඛුතං වජු	528
දුතියපඤ්ඤාතති	530
පදභාජනීයං	530 - 532

අඤ්ඤාතකපිඤ්ඤාතතිසිකඛාපදං නිවසිතං.

7. තතුතනිසිකතාපදං	532 - 534
බහුච්චරපිඤ්ඤපතවදු	532
සිකතාපදපඤ්ඤතති	534
පදහාජනීයං	534

තතුතනිසිකතාපදං නිවේනං.

8. පඨමඋපකතමසිකතාපදං	538 - 540
උපකතකා විචරපිකපතාපජජනවදු	536
සිකතාපදපඤ්ඤතති	536
පදහාජනීයං	538 - 540

පඨමඋපකතමසිකතාපදං නිවේනං.

9. දුතියඋපකතමසිකතාපදං	540 - 544
උපකතකා විචරපිකපතාපජජනවදු	540
සිකතාපදපඤ්ඤතති	542
පදහාජනීයං	542 - 544

දුතියඋපකතමසිකතාපදං නිවේනං.

10. රාජසිකතාපදං	546 - 552
උපකතවදු	546
සිකතාපදපඤ්ඤතති	548
පදහාජනීයං	550 - 552

රාජසිකතාපදං නිවේනං.

විචරවග්ගො පඨමො.

2. කොසියවග්ගො

1. කොසියසිකතාපදං	554 - 558
ජබ්බග්ගිඨවදු	554
සිකතාපදපඤ්ඤතති	554
පදහාජනීයං	554 - 556

කොසියසිකතාපදං නිවේනං.

2. සුද්ධකාලකසිකතාපදං	556 - 558
ජබ්බග්ගිඨවදු	556
සිකතාපදපඤ්ඤතති	556
පදහාජනීයං	556 - 558

සුද්ධකාලකසිකතාපදං නිවේනං.

3. දෙවනාගසිකතාපදං	558 - 560
ජබ්බග්ගිඨවදු	558
සිකතාපදපඤ්ඤතති	560
පදහාජනීයං	560

දෙවනාගසිකතාපදං නිවේනං.

4. ජබ්බසාසිකවාපදං	562 - 566
අනුවසං සත්තකාරූපතවද්දු	562
සිකවාපද (මූල) පඤ්ඤානති	562
සත්තසම්මුතියාවතවද්දු	564
දුතියපඤ්ඤානති	564
පදගාජනීයං	564 - 566

ජබ්බසාසිකවාපදං නිවේශනං.

5. නිසිදනසත්තසිකවාපදං	566 - 572
සත්තඋප්පිතවද්දු	566
සිකවාපදපඤ්ඤානති	570
පදගාජනීයං	570 - 572

නිසිදනසත්තසිකවාපදං නිවේශනං.

6. එළකලොමසිකවාපදං	572 - 574
එළකලොමාභරණවද්දු	572
සිකවාපදපඤ්ඤානති	572
පදගාජනීයං	574

එළකලොමසිකවාපදං නිවේශනං.

7. එළකලොමධොවාපනසිකවාපදං	576 - 578
ජබ්බසාසිකං එළකලොමධොවාපනවද්දු	576
සිකවාපදපඤ්ඤානති	576
පදගාජනීයං	576 - 578

එළකලොමධොවාපනසිකවාපදං නිවේශනං.

8. රූපියසිකවාපදං	580 - 584
උපතඤ්ඤා රූපියපටිග්ගහණවද්දු	580
සිකවාපදපඤ්ඤානති	580
පදගාජනීයං	580 - 584

රූපියසිකවාපදං නිවේශනං.

9. රූපියසංවොහාරසිකවාපදං	584 - 588
ජබ්බසාසිකං රූපියසංවොහාරවද්දු	584
සිකවාපදපඤ්ඤානති	584
පදගාජනීයං	584 - 588

රූපියසංවොහාරසිකවාපදං නිවේශනං.

10. කායචික්ඛායසිකවාපදං	588 - 590
උපතඤ්ඤා කායචික්ඛායසංවර්ජනවද්දු	588
සිකවාපදපඤ්ඤානති	590
පදගාජනීයං	590

කායචික්ඛායසිකවාපදං නිවේශනං.

කොසියමණ්ණා දුතියො.

3. පහතවග්ගො

1. සහනසිකෘතිය	592 - 596
ඡබ්බෙය්ගං පහතසනානිවයවද්දු	592
සිකෘතිය (මුල) පද්ධතිය	592
ආනන්දය ආනන්දපහතවද්දු	592
දුර්ගපද්ධතිය	594
පද්ධතිය	594 - 596

සහනසිකෘතිය නිවසිතං.

2. උත්තරපද්ධතිය නිවසිතිය	596 - 604
ඡබ්බෙය්ගං පහතවද්දු	596
සිකෘතිය පද්ධතිය	600
පද්ධතිය	600 - 604

උත්තරපද්ධතිය නිවසිතිය නිවසිතං.

3. ගෙසෙසු සිකෘතිය	606 - 612
පිළිවෙලවද්දු	606
සිකෘතිය පද්ධතිය	610
පද්ධතිය	610 - 612

ගෙසෙසු සිකෘතිය නිවසිතං.

4. වසෙසු සිකෘතිය	612 - 616
ඡබ්බෙය්ගං වසෙසු සිකෘතිය	612
සිකෘතිය පද්ධතිය	614
පද්ධතිය	614 - 616

වසෙසු සිකෘතිය නිවසිතං.

5. විවරද්ධතිය	616 - 618
උපතන්ත විවරද්ධතිය	616
සිකෘතිය පද්ධතිය	618
පද්ධතිය	618

විවරද්ධතිය නිවසිතං.

6. සුතනානිවසිතිය	620 - 624
ඡබ්බෙය්ගං සුතනානිවසිතිය	620
සිකෘතිය පද්ධතිය	620
පද්ධතිය	620 - 624

සුතනානිවසිතිය නිවසිතං.

7. මහාපසෙසු සිකෘතිය	622 - 628
උපතන්ත පසෙසු සිකෘතිය	622
සිකෘතිය පද්ධතිය	624
පද්ධතිය	626 - 628

මහාපසෙසු සිකෘතිය නිවසිතං.

8. අවෙකච්චරසිකඛාපදං	628 - 632
අවෙකච්චරකාලසමයාතිකකමනවච්ඡු	628
සිකඛාපදපඤ්ඤතති	630
පදහාජනීයං	630 - 632

අවෙකච්චරසිකඛාපදං නිවේශනං.

9. සාසඛකසිකඛාපදං	632 - 636
අනතරකරේ විවරනිකෙඛපතවච්ඡු	632
සිකඛාපදපඤ්ඤතති	634
පදහාජනීයං	634 - 636

සාසඛකසිකඛාපදං නිවේශනං.

10. සමිණතසිකඛාපදං	636 - 640
ජබ්බගරියෙහි සඛසිකලාහං අත්තතො පරිණාමිකවච්ඡු	636
සිකඛාපදපඤ්ඤතති	638
පදහාජනීයං	638 - 640

සමිණතසිකඛාපදං නිවේශනං.

සත්තවග්ගො තතියො.

පාණ්ඨිකසාළි නිවේශනං.

විනයපිටකෙ
පාරාජිකපාලි

විනයපිටකේ පාරාජිකපාලී

භික්ෂුවිභවෙනා
වෙරඤ්ජකණ්ඩා

I

නමෝ තස්ස භගවතො අරහතො සම්මාසම්බුද්ධස්සා.

1. භක්ත සමයෙන බුද්ධෝ භගවා වෙරඤ්ජායං විහරති නලෙරු-
පුච්ඡෙදුලෙ මහතා භික්ෂුසමෝන සද්ධිං පඤ්චමනෙන්ති භික්ෂු සතෙති.
අස්සොසි ඛො වෙරඤ්ජා චුගමිණො: “සමිණො ඛුද්ධො හො ගොතමො
සකාසුතො: සකාසුලා පබ්බජිතො වෙරඤ්ජායං විහරති නලෙරුපුච්ඡෙදුලෙ
මහතා භික්ෂුසමෝන සද්ධිං පඤ්චමනෙන්ති භික්ෂුසතෙති. තං ඛො පත
භවන්තං ගොහමිං එවං කල්යාණො නිත්තිසද්දෙ අබ්බුත්තතො: ඉතිපි සො
භගවා අරහං සම්මාසම්බුද්ධො විජ්ජාචරණසම්පන්නො සුගතො ලොකවිදු
අනුත්තරො පුරිසදම්මසාරපි සත්ථ දෙවමිත්තස්සාතං බුද්ධො භගවා. සො
ඉමිං ලොකං සදෙවකං සමාරකං සමුගමකං සසසමණ්ට්ඨමණ්ඨිං පජං
සදෙවමිත්තස්සා සගං අභික්ඛන්ති සච්ඡිකත්වා පච්චෙදෙති. සො ඛමමං දෙසෙති
ආදිකල්යාණං මජ්ඣිකල්යාණං පරිගොසාතකල්යාණං සාත්ථං සබ්බඤ්ජතං
කෙවලපරිපුර්ණණං පරිපුර්ණං. චුගමවරියං පකාසෙති. සාධු ඛො පත තථා-
රූපාතං අරහතං දස්සතං හොති”ති.

විනයපිටකයෙහි පාරාජිකපාලිය

භික්ෂුවිභංගය

වේරඤ්ඤාණය

I

ඒ භාග්‍යවත් අහීන් සම්මාසම්බුදුරජානන් වහන්සේට
නමස්කාර වේවා.

1. එකල්හි භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ වේරඤ්ඤාව සම්පයෙහි
හමුදුරු කොසඟින සමුද පන්සියක් පමණ වූ මහත් භික්ෂුසංඝයා සමග වැඩ
වෙසෙන සේක. වේරඤ්ඤාණය නෙමේ (මෙය) ඇසී ය: “පින්වත්නි,
ශාක්‍යජුහු වූ ශාක්‍යකුලයෙන් තික්ම පැවිදි වූ ශ්‍රමණ ගෞතමයෝ පන්සියක්
පමණ වූ මහසභන සමග වේරඤ්ඤාණවර නමුදුරු කොසඟින සමුද වැඩ
වෙසෙති. ඒ හවන් ගෞතමයන්ගේ කලණ වූ කිව්විරාවය මෙසේ පැන
නැංගේ ය: “ඒ භාග්‍යවත් නෙමේ මේ මේ කරුණෙන් කෙලෙස්සතුරන්
නැසුවෙක; සමයක්සම්බුද්ධ ය; විදුර්වර්ණධර්මයන්ගෙන් යුක්ත ය; මනා
ගමන් ඇත්තෙක; සම්මුඛ දත්තෙක; තිරුහතර වූ පුරුෂදම්මසාරථි ය;
දෙව්මිනිසුන්ගේ අනුශාසක ය; සම්මුඛ දත්තෙක; හගවත් ය. ඒ
භාග්‍යවත් නෙමේ දෙවියන් සහිත වූ මරුන් සහිත වූ බබුන් සහිත වූ මේ
අවකාශ ලෝකය හා මහණ බමුණන් සහිත වූ දෙව්මිනිසුන් සහිත වූ සත්ත්ව
ලෝකය ද නෙමේ මනා නුවණින් දැන පසක් කොට පවසයි. හෙ නෙමේ මුල
කලණ වූ මැද කලණ වූ අග කලණ වූ අතී සහිත වූ ව්‍යඤ්ඤාණ සහිත වූ
සම්ප්‍රකාරයෙන් සමුද්ධ වූ පිරිසිදු වූ දහම් දෙසයි. (මෙසේ) සසුන්
බහිසර හා මගබහිසර ද පවසයි. එබඳු රහතුන් දැකීම මැනව්” යනු යි.

2. අථ බො ථවරසෙය්‍යා මුහම්මණො යෙන ගගවා තෙනුපසඬ්ඛාමි. උපසඬ්ඛාමචා ගගවතා සද්ධිං සමමාදි. සමමාදනීයං කථං සාරාණීයං චිතියාරෙතා එකමන්තං නිසිදි. එකමන්තං නිසිනෙතා බො වේරසෙය්‍යා මුහම්මණො ගගවන්තං එතදවොච: “සුතං මෙතං හො ගොතම, ත සමණො ගොතමො මුහම්මණෙ ජිණ්ණෙ චුඤ්ඤි මහලුකෙ අභිගතෙ වයො අනුප්පනෙත අභිවාදෙති වා, පච්චුට්ඨෙති වා, ආසනෙත වා නිමනෙතනීති. තයිදං හො ගොතම තථෙව. ත භි ගවං ගොතමො මුහම්මණෙ ජිණ්ණෙ චුඤ්ඤි මහලුකෙ අභිගතෙ වයො අනුප්පනෙත අභිවාදෙති වා, පච්චුට්ඨෙති වා, ආසනෙත වා නිමනෙතනී. තයිදං හො ගොතම ත සමපන්නමෙවා”ති.

3. “තාහං තං මුහම්මණ, පඤ්ඤාමි සදෙවකෙ ලොකෙ සමාරකෙ සමුහමකෙ සඤ්ඤාමුහම්මණියං පරාය සදෙවමනුස්සාය යමං අභිවාදෙය්‍යං වා, පච්චුට්ඨෙය්‍යං වා, ආසනෙත වා නිමනෙතය්‍යං. යං භි මුහම්මණ තථාගතො අභිවාදෙය්‍ය වා, පච්චුට්ඨෙය්‍ය වා, ආසනෙත වා නිමනෙතය්‍ය, මුඤ්ඤි තස්ස විපකෙය්‍යා”ති

4. “අරසරුපො ගවං ගොතමො”ති. “අභි බෙවස මුහම්මණ පරියායො යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍ය ‘අරසරුපො සමණො ගොතමො’ති. යෙ තෙ මුහම්මණ, රුපරසා සද්දරසා ගඤ්ඤා රසරසා ථොට්ඨබ්බරසා, තෙ තථාගතස්ස පඨිණ් රුප්පනමුලා තාලාවඤ්ඤාතා අභ්‍යාවකතා ආයතීං අනුප්පාදධම්මා. අයං බො මුහම්මණ, පරියායො යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍ය ‘අරසරුපො සමණො ගොතමො’ති. තො ව බො යං තිං සක්ඛිය වදෙසි.”

5. “නිබ්බානො ගවං ගොතමො”ති. “අභි බෙවස මුහම්මණ, පරියායො යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍ය ‘නිබ්බානො සමණො ගොතමො’ති. යෙ තෙ මුහම්මණ, රුපගොතා සද්දගොතා ගඤ්ඤාගො රසගොතා ථොට්ඨබ්බගොතා, තෙ තථාගතස්ස පඨිණ් රුප්පනමුලා තාලාවඤ්ඤාතා අභ්‍යාවකතා ආයතීං අනුප්පාදධම්මා. අයං බො මුහම්මණ, පරියායො යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍ය ‘නිබ්බානො සමණො ගොතමො’ති. තො ව බො යං තිං සක්ඛිය වදෙසි.”

2. ඉක්බිති වේරසඤ්ඤාබලමුණු තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත පැමිණියේ ය. පැමිණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමග සතුටු විය. සතුටු විය යුතු වූ සිතෙහි රුද්විය යුතු වූ කපාල කොට නිමවා එකත් පසෙක හුන්වේය. එකත් පසෙක හුන්වා වූ වේරසඤ්ඤාබලමුණු තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය කී ය: “භවත් ගෞතමයෙනි, මා විසින් මෙය අසන ලදී: ‘භවත් ගෞතමයෝ ජරාවට පත් වූ වාඤ්ච වූ මහලු වූ කල් ඉක්මවූ පැහැරවියට පත් බමුණන් නො වදිති. පෙරගමන් නො කෙරෙති. අසුතෙන් හෝ නො පවරති’යි. භවත් ගෞතමයෙනි, ඒ කාරණය එසේ ම ය. භවත් ගෞතමයෝ ජරාවට පත් වූ වාඤ්ච වූ මහලු වූ කල් ඉක්මවූ පැහැරවියට පත් බමුණන් නො වදිති. තැනිට පෙර ගමන් නො කරති. අස්තෙන් හෝ නො පවරති. භවත් ගෞතමයෙනි, මේ කාරණය සුදුසු නො වෙයි.”

3. “බ්‍රාහ්මණය, මම යම් පුද්ගලයකුට වදිමි ද, තැනිට පෙර ගමන් කෙරෙමි ද, අස්තෙන් හෝ පවරමි ද, එබඳු පුද්ගලයකු දෙවියන් සහිත වූ මරුන් සහිත වූ බමුණු සහිත වූ ලෝකයෙහි ද මහණ බමුණන් සහිත වූ දෙවිමිනිසුන් සහිත පුජාවෙහි ද නො ම දකිමි. බ්‍රාහ්මණය, යම් පුද්ගලයකුට තපාගත කෙමේ වදි නමි හෝ, තැනිට පෙර ගමන් කෙරේ නමි හෝ, අසුතෙන් පවරා නමි හෝ, ඔහුගේ හිස ද ගෙලෙන් ගිලිහෙයි.

4. “භවත් ගෞතමයෝ රසවිරෝධිනු”යි. “බ්‍රාහ්මණය, යම් කරුණෙකින් ශ්‍රමණ ගෞතමයෝ රසවිරෝධිනු යයි මොනොවට කියන තෙතැත්තේ මට කියන්නේ ද, ඒ කාරණය මා කෙරෙහි විද්‍යමාන වේ ම ය. බමුණ, යම් ඒ රූපාසාදයෝ ශබ්දාසාදයෝ ගන්ධාසාදයෝ රසාසාදයෝ සප්තව්‍යාසාදයෝ වෙද්ද, ඒ ආසාද (රසයෝ) තපාගතයන් විසින් ප්‍රතිණ කරණ ලදහ. සිද්ධතා ලද මුල් ඇතියහ. මුද්ධතා සුන් තල් රාකක් මෙන් කරණ ලදහ. තැවත නුපදනා සේ විතාශයට පමුණුවන ලදහ. මත්තෙහි නුපදනා ස්වභාවය ඇතියහ. යම් කරුණෙකින් ‘ශ්‍රමණ ගෞතමයෝ රසවිරෝධිනු’යි මොනොවට කියන තෙතැත්තේ මට කියන්නේ නම්, බ්‍රාහ්මණය, මේ ඒ කාරණය යි. එහෙත් තෝ යමක් සදහා කියයි ද, ඒ කාරණය නො වේ.”

5. “භවත් ගෞතමයෝ පරිභෝග රහිතයෝ යයි”. “බ්‍රාහ්මණය, යම් කරුණෙකින් ශ්‍රමණ ගෞතමයෝ ‘පරිභෝග රහිතයෝ යැ’යි මොනොවට කියන තෙතැත්තේ මට කියන්නේ නම්, ඒ කාරණය මා කෙරෙහි විද්‍යමාන වේ ම ය. බමුණ, යම් ඒ රූපපරිභෝගයෝ, ශබ්දපරිභෝගයෝ, ගන්ධපරිභෝගයෝ, රසපරිභෝගයෝ, පොඨබිබ්බපරිභෝගයෝ වෙද්ද, ඔහු තපාගතයන් විසින් ප්‍රතිණ කරණ ලදහ. සිද්ධතා ලද මුල් ඇතියහ. මුද්ධතා සුන් තල් ශසක් මෙන් කරණ ලදහ. තැවත නුපදනා සේ විතාශයට පමුණුවන ලදහ. මත්තෙහි නුපදනා ස්වභාව ඇතියහ. යම් කරුණෙකින් ‘ශ්‍රමණ ගෞතමයෝ පරිභෝග රහිතයෝ’යි මොනොවට කියන තෙතැත්තේ මට කියන්නේ නම්, මේ ඒ කාරණය යි. එහෙත් තෝ යමක් සදහා කියයි ද, ඒ කාරණය නො වේ.”

6. “අකිරියවාදෙ හවං ගොතමො”ති. “අපී ඛෙවස ප්‍රාග්‍රහණ, පරියායො යෙන මං පරියායෙන සම්මා වදමානො වදෙය්‍ය ‘අකිරියවාදෙ සමණො ගොතමො’ති. අහං හි ප්‍රාග්‍රහණ අකිරියං වදමි සායද්ධවරිතස්ස වච්ඡිද්ධවරිතස්ස මනොද්ධවරිතස්ස. අනෙකච්චිතානං පාපකානං අකුසලානං ධම්මානං අකිරියං වදමි. අයං ඛො ප්‍රාග්‍රහණ, පරියායො යෙන මං පරියායෙන සම්මා වදමානො වදෙය්‍ය ‘අකිරියවාදෙ සමණො ගොතමො’ති. තො ච ඛො යං ත්ථ සක්කාය වදෙසි.”

7. “උචේද්දවාදෙ හවං ගොතමො”ති. “අපී ඛෙවස ප්‍රාග්‍රහණ, පරියායො යෙන මං පරියායෙන සම්මා වදමානො වදෙය්‍ය ‘උචේද්දවාදෙ සමණො ගොතමො’ති. අහං හි ප්‍රාග්‍රහණ, උචේද්දං වදමි රුගස්ස දෙයස්ස මොහස්ස. අනෙකච්චිතානං පාපකානං අකුසලානං ධම්මානං උචේද්දං වදමි. අයං ඛො ප්‍රාග්‍රහණ පරියායො යෙන මං පරියායෙන සම්මා වදමානො වදෙය්‍ය ‘උචේද්දවාදෙ සමණො ගොතමො’ති. තො ච ඛො යං ත්ථ සක්කාය වදෙසි.”

8. “ජේගුච්ඡි හවං ගොතමො”ති. “අපී ඛෙවස ප්‍රාග්‍රහණ, පරියායො යෙන මං පරියායෙන සම්මා වදමානො වදෙය්‍ය ‘ජේගුච්ඡි සමණො ගොතමො’ති. අහං හි ප්‍රාග්‍රහණ, ජේගුච්ඡාමි සායද්ධවරිතෙන වච්ඡිද්ධවරිතෙන මනොද්ධවරිතෙන. අනෙකච්චිතානං පාපකානං අකුසලානං ධම්මානං සම්පත්තියා ජේගුච්ඡාමි. අයං ඛො ප්‍රාග්‍රහණ, පරියායො යෙන මං පරියායෙන සම්මා වදමානො වදෙය්‍ය ‘ජේගුච්ඡි සමණො ගොතමො’ති. තො ච ඛො යං ත්ථ සක්කාය වදෙසි.”

9. “වෙනසිකො හවං ගොතමො”ති. “අපී ඛෙවස ප්‍රාග්‍රහණ, පරියායො යෙන මං පරියායෙන සම්මා වදමානො වදෙය්‍ය ‘වෙනසිකො සමණො ගොතමො’ති. අහං හි ප්‍රාග්‍රහණ, විතයාය ධම්මං දෙසෙමි රාගස්ස දොසස්ස මොහස්ස. අනෙකච්චිතානං පාපකානං අකුසලානං ධම්මානං විතයාය ධම්මං දෙසෙමි. අයං ඛො ප්‍රාග්‍රහණ, පරියායො යෙන මං පරියායෙන සම්මා වදමානො වදෙය්‍ය ‘වෙනසිකො සමණො ගොතමො’ති. තො ච ඛො යං ත්ථ සක්කාය වදෙසි.”

6. “හවත් ගෞතමයෝ අභිග්‍රහාදිහු ය’යි. “බ්‍රාහ්මණය, යම් කරුණෙකින් ශ්‍රමණ ගෞතමයෝ ‘අකිරියවාදීහ’යි මොහොවට කියන තෙතැන්හේ මට කියන්නේ නම්, බ්‍රාහ්මණය, ඒ කරුණ ඇත් ම ය. බ්‍රාහ්මණය, මම කායදුශ්චරිතයාගේ වාග්දුශ්චරිතයාගේ මනෝදුශ්චරිතයාගේ නොකිරීම කියමි. සෙසු ලාමක අකුශල ධර්මයන්ගේ නොකිරීම කියමි. බ්‍රාහ්මණය, යම් කරුණෙකින් ශ්‍රමණ ගෞතමයෝ ‘අකිරියවාදීහ’යි මොහොවට කියන තෙතැන්හේ මට කියන්නේ නම්, බ්‍රාහ්මණය මේ ඒ කරුණයි. එහෙත් යමක් සදහා තෝ කියයි නම්, ඒ කරුණ නො වේ.”

7. “හවත් ගෞතමයෝ උචේදවාදිහු ය’යි.” “බ්‍රාහ්මණය, යම් කරුණෙකින් ශ්‍රමණ ගෞතමයෝ ‘උචේදවාදිහු’ යි මොහොවට කියන තෙතැන්හේ මට කියන්නේ නම් ඒ මේ කරුණ ඇත් ම ය. බ්‍රාහ්මණය, මම වතාහි රූකයාගේ දෙව්මයාගේ මොහයාගේ තැයිම කියමි. සෙසු අකුශල ධර්මයන්ගේ තැයිම කියමි. බ්‍රාහ්මණය, ශ්‍රමණ ගෞතමයෝ ‘උචේදවාදිහු’යි මොහොවට කියන තෙතැන්හේ යම් කරුණෙකින් මට කියන්නේ නම්, බ්‍රාහ්මණය, මේ ඒ කරුණ ය. එහෙත් තෝ යමක් සදහා කියයි නම්, ඒ කරුණ නො වේ.”

8. “හවත් ගෞතමයෝ පිළිකුල් කරන්නෝ ය’යි. “බ්‍රාහ්මණය, යම් කරුණෙකින් ශ්‍රමණ ගෞතමයෝ ‘පේගුවර් ය’යි මොහොවට කියන තෙතැන්හේ මට කියන්නේ නම්, ඒ මේ කරුණ ඇත් ම ය. බ්‍රාහ්මණය, මම වතාහි කායදුශ්චරිතය, වාග්දුශ්චරිතය, මනෝදුශ්චරිතය පිළිකුල් කරමි. සෙසු ලාමක අකුශලධර්මයන්ට පැමිණීම පිළිකුල් කරමි. බ්‍රාහ්මණය, ශ්‍රමණ ගෞතමයෝ ‘පේගුවර් ය’යි මොහොවට කියන තෙතැන්හේ යම් කරුණෙකින් මට කියන්නේ නම්, බ්‍රාහ්මණය, මේ ඒ කරුණ ය. එහෙත් තෝ යමක් සදහා කියයි නම්, ඒ කරුණ නො වේ.”

9. “හවත් ගෞතමයෝ තායකයෝ ය’යි. “බ්‍රාහ්මණය, යම් කරුණෙකින් ශ්‍රමණ ගෞතම තෙමේ ‘තායකයෝ ය’යි මොහොවට කියන තෙතැන්හේ මට කියන්නේ නම්, ඒ මේ කරුණ ඇත් ම ය. බ්‍රාහ්මණය, මම වතාහි රාගයාගේ දෙව්මයාගේ මොහයාගේ විතාය පිණිස ධර්ම දෙයනා කරමි. සෙසු ලාමක අකුශලධර්මයන්ගේ විතාය පිණිස ධර්ම දෙයනා කරමි. බ්‍රාහ්මණය, ශ්‍රමණ ගෞතමයෝ ‘වේතයිකයෝ = තායකයෝ ය’යි මොහොවට කියන තෙතැන්හේ යම් කරුණෙකින් මට කියන්නේ නම්, බ්‍රාහ්මණය, මේ ඒ කරුණ ය. තෝ යමක් සදහා කියයි නම්, ඒ කරුණ නො වේ.”

10 “තපසී හවං ගොතමො”ති. “අපී ඛෙවස ප්‍රාග්‍රහණ, පරියායො යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍ය ‘තපසී සමණො ගොතමො’ති. තපනීයාහං ප්‍රාග්‍රහණ, පාපකෙ අකුසලෙ ධම්මෙ වදුමි කායදුච්චරිතං චචි-
දුච්චරිතං මනොදුච්චරිතං. යස්ස ඛො ප්‍රාග්‍රහණ, තපනීයා පාපකා අකුසලා ධම්මා පඨිණං උච්ඡින්නමුලා තාලාවජ්ඣකතා අතභාවකතා ආයතීං අනුපපාද-
ධම්මා, තමහං තපසසීති වදුමි. තථාගතස්ස ඛො ප්‍රාග්‍රහණ, තපනීයා පාපකා අකුසලා ධම්මා පඨිණං උච්ඡින්නමුලා තාලාවජ්ඣකතා අතභාවකතා ආයතීං අනුපපාදධම්මා. අයං ඛො ප්‍රාග්‍රහණ, පරියායො යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍ය ‘තපසී සමණො ගොතමො’ති. නො ච ඛො යං තං සක්ඛාය වදෙසි.”

11. “අපගබ්බො හවං ගොතමො”ති. “අපී ඛෙවස ප්‍රාග්‍රහණ, පරියායො යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍ය ‘අපගබ්බො සමණො ගොතමො’ ති. යස්ස ඛො ප්‍රාග්‍රහණ, ආයතීං ගබ්බසෙය්‍යා පුතබ්බවාහිතිබ්බතති පඨිණං උච්ඡින්නමුලා තාලාවජ්ඣකතා අතභාවකතා ආයතීං අනුපපාදධම්මා, තමහං අපගබ්බො’ති වදුමි. තථාගතස්ස ඛො ප්‍රාග්‍රහණ, ආයතීං ගබ්බසෙය්‍යා පුතබ්බවාහිතිබ්බතති පඨිණං උච්ඡින්නමුලා තාලාවජ්ඣකතා අතභාවකතා ආයතීං අනුපපාදධම්මා. අයං ඛො ප්‍රාග්‍රහණ පරියායො යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍ය ‘අපගබ්බො සමණො ගොතමො’ති. නො ච ඛො යං තං සක්ඛාය වදෙසි.”

12. “සෙය්‍යථාපි ප්‍රාග්‍රහණ කුක්කුචියා අණ්ඩාති අට්ඨ වා දස වා දච්ඡාදස වා, තාතසු කුක්කුචියා සමමා අභිසංඝිතාති සමමා පරිසෙදිතාති සමමා පරිහාපි-
තාති, යො භු ඛො තෙසං කුක්කුචිජ්ජපකාතං පඨමතරං පාදතබ්බිබ්බාය වා මුඛතුණ්ඩකෙත වා අණ්ඩකොසං පදලෙවො සොජිතා අභිතිබ්බිජ්ජෙය්‍ය කිතති සවාය්‍ය වට්ඨිතො ජෙට්ඨො වා කතිට්ඨො වා’ති. ‘ජෙට්ඨො’ති’ය්‍ය ගො ගොතම් වචනීයො, සො හි තෙසං ජෙට්ඨො නොති’ති. එවමෙව ඛො අයං ප්‍රාග්‍රහණ අවිජ්ජාගතාය පජ්ජ අණ්ඩභුතාය පරිසොතඤ්ඤාය අවිජ්ජාණ්ඩකොසං පදලෙවො එකො’ව ලොකෙ අනුත්තරං සමමාසමෙධාපිං අභිසංවුද්ධො. සවාහං ප්‍රාග්‍රහණ, ජෙට්ඨො ජෙට්ඨො ලොකස්ස.”

10. “භවත් ගෞතමයෝ අනුත් තවත්තෝ”යි. “බ්‍රාහ්මණය, යම් කරුණෙකින් ශ්‍රමණ ගෞතමයෝ ‘තවත්තෝ’යි මොහොවට කියන තෙතැත්තෝ මට කියන්නේ නම්, ඒ මේ කරුණ ඇත් ම ය. “බ්‍රාහ්මණය, මම වතාහි කායද්‍රව්‍යවිතය වාග්ද්‍රව්‍යවිතය මනෝද්‍රව්‍යවිතය තාමිය යුතු කොට කියමි. බ්‍රාහ්මණය, යම්කුණේ වතාහි තාමිය යුතු ලාමක අකුශලධර්මයෝ ප්‍රභිණ වෙද්ද, උද්‍රණ ලද මුල් ඇත්තෝ වෙද්ද, මුද්‍රණ සුත් තල් ගසක් මෙන් කරුණ ලද්දේ වෙද්ද, තාවත තොහටගන්නා පරිද්දෙන් කරුණ ලද්දේ වෙද්ද, මත්තෙහි නුපදනා ස්වභාව ඇත්තෝ වෙද්ද, මම ඔහුට ‘තපස්සී’ (තවත්තා) යි කියමි. බ්‍රාහ්මණය, තපාගතයන්ගේ වූ කලී තාමිය යුතු ලාමක අකුශලධර්මයෝ ප්‍රභිණයහ. උද්‍රණ ලද මුල් ඇතියහ. මුද්‍රණ සුත් තල්ගසක් මෙන් කරුණ ලදහ. තාවත තොහටගන්නා පරිද්දෙන් කරුණ ලදහ. මත්තෙහි නුපදනා ස්වභාව ඇතියහ. බ්‍රාහ්මණය, යම් කරුණෙකින් මොහොවට කියන තෙතැත්තෝ ‘ශ්‍රමණ ගෞතම තෙමේ තපස්සී යැ’යි මට කියන්නේ නම්, බ්‍රාහ්මණය, මේ ඒ කාරණය යි. එහෙත් තෝ යමක් සඳහා කියයි නම්, ඒ කරුණ තො වේ.”

11. “භවත් ගෞතමයෝ අපගභියෝ”යි. “බ්‍රාහ්මණය, යම් කරුණෙකින් ‘ශ්‍රමණ ගෞතම තෙමේ අපගභියෝ’යි මොහොවට කියන තෙතැත්තෝ මට කියන්නේ නම්, ඒ මේ කරුණ ඇත් ම ය. බ්‍රාහ්මණය, යම්කුණේ මතු මට්ටු ගැබ හෝනාව, තාවත හවයෙහි ඉපදීම ප්‍රභිණ ද, උද්‍රණ ලද මුල් ඇත්තේ ද, සුත් මුද්‍රණ ඇති තල්ගසක් මෙන් කරුණ ලද ද, තාවත තො හට ගන්නා පරිද්දෙන් කරුණ ලද ද, මත්තෙහි නුපදනා ස්වභාවය ඇත් ද, ඔහුට මම ‘අපගභී’ ය යි කියමි. බ්‍රාහ්මණය, තපාගත-යන්ගේ මතු මට්ටුගැබ යහනය, තාවත හවයෙහි ඉපදීම ප්‍රභිණ ය. උද්‍රණ ලද මුල් ඇත්තේ ය. සුත් මුද්‍රණ ඇති තල්ගසක් මෙන් කරුණ ලද ය. තාවත තොහටගන්නා පරිද්දෙන් කරුණ ලද ය. මත්තෙහි නුපදනා ස්වභාවය ඇත්තේ ය. යම් කරුණෙකින් ‘ශ්‍රමණ ගෞතමයෝ අපගභී හ’යි මොහොවට කියන තෙතැත්තෝ මට කියන්නේ නම්, බ්‍රාහ්මණය, මේ ඒ කරුණ ය. එහෙත් තෝ යමක් සඳහා කියයි නම්, ඒ කාරණය තො වේ.”

12. “බ්‍රාහ්මණය, යම්කේ කිකිළියගේ බීජයෝ අටෙක් හෝ දහයෙක් හෝ දෙළොසෙක් හෝ වෙන් ද, උහු කිකිළිය මිසින් මත්තෙහි හෙව රක්තා ලද්දහ ද, මනා කොට උණුසුම් ගත්වත ලද්දහ ද, මනා කොට කුකුළුගෙ ගත්වත ලද්දහ ද, ඒ කුකුළුපාටවුන් අතුරෙන් යමෙක් සිය පානියසිලින් හෝ මුවකුසින් හෝ බිත්තුවට පළා ගෙන සියල්ලන්ට පළමුවෙන් සුවයෙන් තික්-මෙන්නේ ද, කිම, හේ දෙවු ය යි හෝ කනිටු ය යි හෝ කිය යුතු වන්නේ ද?” “භවත් ගෞතමයෙනි, හේ දෙවු ය යි කිය යුතු වන්නේ ය. හෙ තෙමේ ඔවුන් අතුරෙන් දෙවු වෙයි.” “බ්‍රාහ්මණය, එපරිද්දෙන් ම මම අවිදු කැමැති බිත්තුවට තුළ වූ, අවිදු කැමැති අණකිකොෂයෙන් හාත්පසින් බැඳුනා වූ සතාවයකිනි අතුරෙන් අවිදු කැමැති බිත්තුවට පළාගෙන සියලු ලෝකසත්ත්වයාගෙහි අද්වතිය වූයෙමි තීරුත්තර වූ සමාක්කම්බෝසිය ප්‍රතිවෙබ කෙළෙමි. බ්‍රාහ්මණය, ඒ මම ලොවට දෙවු ද වෙමි. සෙට ද වෙමි.

13. ආරඬං බො පන මෙ බ්‍රාහ්මණ, විරියං¹ අහොසි අසලලිතං. උපට්ඨිතා සති අසම්මුට්ඨා. පස්සදො කායො අසාරදො. සමාහිතං විතතං එකගතං. සො බො අහං බ්‍රාහ්මණ, විවිච්චව කාමෙති විවිච්ච අකුසලෙති ධර්මෙති සම්මතකතා සම්මාරං විචෙකජං පිතිසුඛං පඨමං කුතං උපසම්පජ්ජ විහාසිං. විතකකම්මාරාතං දුපසමා අජ්ඣතතං සම්පසාදතං වෙතසො එකොදිතාවං අවිතකතං අවිමාරං සමාසිජං පිතිසුඛං දුතියං කුතං උපසම්පජ්ජ විහාසිං. පිතියා ව විරාගා උපෙකකකො ව විහාසිං. සතො ව සම්පජානො සුඛං ව කායෙත පටිසංවෙදෙසිං. යං තං අරියො ආවිකකිනනි 'උපෙකකකො සතිමා සුඛවිහාරී'ති, තං තතියං කුතං උපසම්පජ්ජ විහාසිං. සුඛස්ස ව පහාණා දුකකස්ස ව පහාණා පුබ්බව සොමනස්සදෙමනස්සාතං අත්ථමාමා අදුකකිමසුඛං උපෙකකාසතිපාරිසුද්ධිං චතුථං කුතං උපසම්පජ්ජ විහාසිං.

14. සො එවං සමාහිතෙ විතෙත පරිසුද්ධෙ පරියොදනෙ අතඬගණේ විගතූපකකිලෙසෙ මුද්‍රානුතෙ කම්මතියෙ සීනෙ ආනෙඤ්ජපනෙත පුබ්බෙ- නිවාසානුස්සතිකුණාං විතතා අභිනින්නාමෙසිං. සො අතෙකවිතිතං පුබ්බෙ- නිවාසං අනුස්සරාමි, සෙය්‍යමිදං: එකමිජි ජාතියං දෙව'පි ජාතියො තිස්සො'පි ජාතියො චතස්සො'පි ජාතියො පඤ්ච'පි ජාතියො දස'පි ජාතියො විසමිජි ජාතියො තිංසමිජි ජාතියො චතත්තාලීසමිජි ජාතියො පඤ්ඤාසමිජි ජාතියො ජාතිසතමිජි ජාතිසතස්සමිජි ජාතිසතසගස්සමිජි, අතෙකෙ'පි සංවට්ටකපෙප අතෙකෙ'පි විවට්ටකපෙප අතෙකෙ'පි සංවට්ටිවට්ටකපෙප, 'අමුත්තාසිං එවංතාමො එවංගොතො: එවංවණේණා එවමාගාරො එවංසුඛදුකකපටිසංවෙදී එවමාසු- පරියනොතො. සො තතො චුතො අමුත්ත උදපාදිං. නත්තාපාසිං එවන්නාමො: එවං- ගොතොතො: එවංවණේණා එවමාගාරො එවංසුඛදුකකපටිසංවෙදී එවමාසුපරි- යනොතො. සො තතො චුතො ඉටුපපනොතො'ති. ඉති සාකාරං සඋද්දෙසං අතෙක- විතිතං පුබ්බෙතිවාසං අනුස්සරාමි. අයං බො මෙ බ්‍රාහ්මණ, රතතියා පඨමෙ යාමෙ පඨමා විජ්ජා අධිගතා, අවිජ්ජා විගතා, විජ්ජා උප්පන්නා, තමො විගතො, ආලොකො උප්පන්නො, යථා තං අප්පමන්නස්ස අතාපිනො පතිතතතස්ස විහරතො. අයං බො මෙ බ්‍රාහ්මණ, පඨමානිතිබ්බිදා අහොසි කුකකුට්ඨජා- පකස්සෙව අණ්ඩකොසමිතො.

13. මූහමණය, (බෝමාඩ හුන්) මා විසින් වඩන ලද විශ්වීය නො හැකුළුනේ විය. සිතිය එළඹ සිටියේ නොහවුයේ ය. (තාමරාප) කය සාහිදුනේ දරුව රහිත විය. සිත අරමුණෙහි මොනොවට පිහිටියේ එකක විය. මූහමණය, ඒ මම කාමයන්ගෙන් වෙන් ව ම අනුශලධම්මයන්ගෙන් වෙන් ව ම විතනී සහිත වූ විවාර සහිත වූ විවේකයෙන් උපන් ප්‍රීතිය හා සැපය ද ඇති ප්‍රථමධ්‍යානයට පැමිණ වාසය කෙළෙමි. විතනීවිවාරයන්ගේ සංහිදීමෙන් සිය සහන්ති හටගත් ශ්‍රද්ධාවෙන් යුක්ත වූ, විතතයාගේ එකක බව ඇති, විතනී රහිත වූ විවාර රහිත වූ සමාධියෙන් හටගත් ප්‍රීතිය හා සැපය ඇති දව්‍යීයධ්‍යානයට පැමිණ වාසය කෙළෙමි. ප්‍රීතියෙන් ද වෙන් වීමෙන් ධ්‍යානොපෙක්ෂාව ඇත්තෙමි වාසය කෙළෙමි. සිති ඇත්තෙමි, සමාස්ප්‍රඥවෙන් යුක්ත වූයෙමි, කසින් සුවය වින්දෙමි. යම් ධ්‍යානයක් නේතු කොට ගෙණ, ඒ පුද්ගලයා 'උපෙක්ෂාවෙන් යුක්තයෙක, සිතියෙන් යුක්තයෙක, සුව විතරණ ඇත්තෙකැ'යි බුද්ධාදී ආර්‍යයෝ ප්‍රකාශ කෙරෙත් නම්, ඒ තානීයධ්‍යානයට පැමිණ වාසය කෙළෙමි. කාසිකසුඛයාගේ ද කාසික දුඃඛයාගේ ද ප්‍රභාණයෙන්, පළමුවෙන් ම සොම්නස් දෙමිනස් පහ ව යාමෙන් දුක්වේදනා නැති සුඛවේදනා ද නැති, උපෙක්ෂාවෙන් හටගත් සිතිය පිළිබඳ පිරිසිදුව ඇති චතුර්ධ්‍යානයට පැමිණ වාසය කෙළෙමි.

14. ඒ මම මෙසේ සිත චතුර්ධ්‍යානයෙන් සමාහිත වූ කල්හි, උපෙක්ෂා-සමාහිපරිශුද්ධියෙන් පිරිසිදු වූ කල්හි, ප්‍රභාසාර වූ කල්හි, පහ වූ රාගාදී අභිනණ ඇති වූ කල්හි, පහ වූ උපකෝලය ඇති කල්හි, මාදු වූ කල්හි, අනිඤ්ඤාමයට සුදුසු ව පිරිසිදුබව්ආදියෙහි සිටි කල්හි, අවල බවට පත් කල්හි, පෙර වුසු කදපිළිවෙල සිහි කිරීමේ නුවණ පිණිස සිත තැබුයෙමි. ඒ මම තත්වැදුරුම් වූ පෙර වුසු කදපිළිවෙල සිහි කරමි. ඒ මෙසේ සි: එක් ජාතියක් ද, ජාති දෙකක් ද, ජාති තුනක් ද, ජාති සතරක් ද, ජාති පහක් ද, ජාති දහයක් ද, ජාති විස්සක් ද, ජාති තිහක් ද, ජාති සහස්‍රිකක් ද, ජාති පණහක් ද, ජාති සියයක් ද, ජාති දහසක් ද, ජාති ලක්ෂයක් ද, නොයෙක් තත්තා කලාපයන් ද, නොයෙක් වැඩෙන කලාපයන් ද, නොයෙක් තත්තා වැඩෙන කලාපයන් ද සිහි කරමි. කෙසේ ද? යත්: අපෝ තැන මෙබඳු තම ඇත්තෙමි, මෙබඳු ගෝත්‍ර ඇත්තෙමි, මෙබඳු පාඨා ඇත්තෙමි, මෙබඳු ආහාර ඇත්තෙමි, මෙබඳු සුවදක් විඳින්නෙමි, මෙබඳු ආයු කෙළවර කොට ඇත්තෙමි වීම. ඒ මම එයින් වුත වූයෙමි අපෝ තැන උපනිමි. එහි ද මෙබඳු තම ඇත්තෙමි, මෙබඳු ගෝත්‍ර ඇත්තෙමි, මෙබඳු පාඨා ඇත්තෙමි, මෙබඳු ආහාර ඇත්තෙමි, මෙබඳු සැප දුක් අනුභව කරන්නෙමි, මෙබඳු ආයුෂ කෙළවර කොට ඇත්තෙමි වීම. ඒ මම එයින් වුත වූයෙමි මෙහි උපනිමි නිසා යි. මෙසේ ආහාර සහිත වූ කාමගොත්‍රාදී උදෙසිම සහිත වූ තත්වැදුරුම් වූ පෙර වුසු කද-පිළිවෙල සිහි කරමි. බමුණ, මා විසින් රැයෙහි පෙරයමිහි දී මේ පෙර වුසු කද පිළිවෙල සිහි කරණ නුවණ තාමැති ප්‍රථම විදුට ලබන ලදී. අවිදුට තහන ලදී. විදුට පහල විය. මෝහ තාමැති අඳුර නැසුනේ ය. ප්‍රඥ තාමැති ආලෝකය පහල විය. සමානිඅවිප්‍රවාසයෙන් අප්‍රමතන වූ කෙලෙස් තවන විශ්වීයෙන් යුක්ත ව අනිප්‍රෙතානී සිද්ධිය කෙරෙහි යොමු කරණ ලද සිත් ඇති ව වාසය කරන්නහුට යම්සේ ද මටත් එසේ ය. බමුණ, ඔවුර්වින් කුකුළුපාටියාගේ නික්මීම මෙන් මාගේ මේ පළමු වන නික්මීම විය.

15. සො ඵචං සමාහිතෙ විතෙත පරිසුද්ධෙ පරියොදනෙ අතභිතණේ විගතුපකභිලෙසෙ මුදුහුතෙ කම්මතිගෙ ඕතෙ ආතෙජ්ජපතෙත සත්තාතං චුතුපපාතඤ්ඤාය විතතං අභිනින්නාමෙසිං. සො දිබ්බෙත වක්ඛුතා විසුද්ධො¹ අතික්කන්තමානුසංකෙත සතෙත පසාමි වචමානෙ උපපජ්ජමානෙ ඕතෙ පණීතෙ සුවණේණ දුබ්බණේණ සුගතෙ දුග්ගතෙ යථාකම්මිපගෙ සතෙත පජාතාමි, “ඉමෙ වත භොතෙතා සත්තා කායදුච්චරිතෙත සම්මන්තාගතා වචි-දුච්චරිතෙත සම්මන්තාගතා මනොදුච්චරිතෙත සම්මන්තාගතා අරියාතං උපවාදකා මිච්ඡාදිට්ඨිකා මිච්ඡාදිට්ඨිකම්මසමාදකා. තෙ කායස්ස හෙද පරමමරණා අපායං දුග්ගතිං චිතීපාතං නිරයං උපපන්නා. ඉමෙ වා පත භොතෙතා සත්තා කායසුවරිතෙත සම්මන්තාගතා වචිසුවරිතෙත සම්මන්තාගතා මනොසුවරිතෙත සම්මන්තාගතා අරියාතං අනුපවාදකා සම්මාදිට්ඨිකා සම්මාදිට්ඨිකම්මසමාදකා. තෙ කායස්ස හෙද පරමමරණා සුගතීං සග්ගං ලොකං උපපන්නා”ති. ඉති දිබ්බෙත වක්ඛුතා විසුද්ධො¹ අතික්කන්තමානුසංකෙත සතෙත පසාමි වචමානෙ උපපජ්ජමානෙ ඕතෙ පණීතෙ සුවණේණ දුබ්බණේණ සුගතෙ දුග්ගතෙ යථාකම්මිපගෙ සතෙත පජාතාමි. අයං බො මෙ බ්‍රාහ්මණ, රතතියා මජ්ඣිමෙ යාමෙ දුතියා විජ්ජා අධිගතා, අවිජ්ජා විහතා, විජ්ජා උප්පන්නා, තමො විහතො, ආලොකො උප්පන්නො, යථා තං අපමන්තස්ස ආතාපිනො පතිත-තත්තස්ස විහරතො. අයං බො මෙ බ්‍රාහ්මණ, දුතියාභිනිබ්බිද අහොසි කුක්කු-චච්ඡාපකස්සෙව අණ්ඩකොසමානා.

16. සො ඵචං සමාහිතෙ විතෙත පරිසුද්ධෙ පරියොදනෙ අතභිතණේ විගතුපකභිලෙසෙ මුදුහුතෙ කම්මතිගෙ ඕතෙ ආතෙජ්ජපතෙත ආසවාතං බයඤ්ඤාය විතතං අභිනින්නාමෙසිං. සො ඉදං දුක්ඛතති යථාභූතං අබ්බසුද්ධසිං, අයං දුක්ඛසමුදයො’ති යථාභූතං අබ්බසුද්ධසිං, අයං දුක්ඛ-නිරෝධො’ති යථාභූතං අබ්බසුද්ධසිං, අයං දුක්ඛනිරෝධගාමිනී පටිපදා’ති යථා-භූතං අබ්බසුද්ධසිං. ඉමෙ ආසවා’ති යථාභූතං අබ්බසුද්ධසිං, අයං ආසව-සමුදයො’ති යථා භූතං අබ්බසුද්ධසිං, අයං ආසවනිරෝධො’ති යථා-භූතං අබ්බසුද්ධසිං අයං ආසවනිරෝධගාමිනී පටිපදා’ති යථාභූතං අබ්බසුද්ධසිං. තස්ස මෙ ඵචං ජාතතො ඵචං පස්සතො කාමසවා’පි විතතං විමුච්චිත්ථ. භවාසවා’පි විතතං විමුච්චිත්ථ. අවිජ්ජාසවා’පි විතතං විමුච්චිත්ථ. විමුත්තත්තමිං විමුත්තත්තමි ඤ්ඤාං අහොසි. ඛිණං ජාති, වුසිතං බ්‍රහ්මචරියං, කතං කාරණීයං, තාපරං ඉත්ථතතායාති අබ්බසුද්ධසිං. අයං බො මෙ බ්‍රාහ්මණ රතතියා පච්ඡිමෙ යාමෙ තතියා විජ්ජා අධිගතා, අවිජ්ජා විහතා, විජ්ජා උප්පන්නා, තමො විහතො, ආලොකො උප්පන්නො, යථා තං අපමන්තස්ස ආතාපිනො පතිතතත්තස්ස විහරතො. අයං බො මෙ බ්‍රාහ්මණ තතියාභිනිබ්බිද අහොසි කුක්කුචච්ඡාපකස්සෙව අණ්ඩකොසමානා’ති.

1. පරිසුද්ධො. කත්ථි.

15. ඒ මම මෙසේ සිත වතුළුධ්‍යානයෙන් සමාහිත වූ කල්හි, උපේක්‍ෂා සමාහි පරිශුද්ධියෙන් පිරිසිදු වූ කල්හි, ප්‍රභාඝට්ඨ වූ කල්හි, පහ වූ රුහාදි අභිගණ ඇති කල්හි, පහ වූ උපකෝලය ඇති කල්හි, මාදුනාවයට පැමිණි කල්හි, අභිඤ්ඤාමයට සුදුසු ව පරිශුද්ධිභාවාදියෙහි පිහිටි කල්හි, අවලබවට පත් කල්හි සත්ත්වයන්ගේ වුනි උපපත්ති දෙක දැනීම පිණිස සිත තැබුයෙමි. ඒ මම පිරිසිදු වූ, මිනිස් ඇඟ ඉක්ම පැවැත්තා වූ දවැසින් වුන වත්තා වූ ද උපදින්නා වූ ද නිත වූ ද ප්‍රණීත වූ ද අභිරුප වූ ද විරුප වූ ද ආත්ම වූ ද දිශිත වූ ද සත්ත්වයන් දකිමි. කම්ම පරිදි පැමිණියා වූ සත්ත්වයන් දකිමි. ඒ මෙසේ සි: “ඒකානතයෙන් මේ හවන් සත්ත්වයෝ කායදුශ්චරිතයෙන් යුක්ත වූහ. වාග්දුශ්චරිතයෙන් යුක්ත වූහ. මනෝදුශ්චරිතයෙන් යුක්ත වූහ. බ්‍රහ්මාදි ආයතීයන්ට ගතී කරන්නෝ වූහ. විපරිතදුෂ්ටි ඇත්තෝ වූහ. මර්ශාදුෂ්ටි-යෙන් ගන්නා ලද කාතාවිධ කම් ඇත්තෝ වූහ. ඔහු කාබුන් මරණින් මතු කැපයෙන් පහ වූ හෙයින් අපාය තම් වූ දුක පිහිටි කාත හෙයින් දුග්ගති තම් වූ, (නො කැමැත්තෙන් ම) පතිත වන හෙයින් විනිපාත තම් වූ තරකයට පැමිණියාහු ය. මේ හවන් සත්ත්වයෝ වතාහි කායසුචරිතයෙන් වාක්සුචරි-තයෙන් මනසුචරිතයෙන් යුක්ත වූවාහු ය. ආයතීයන්ට ගතී නො කරන්නෝ වූහ. සමන්දශ්ටියෙන් යුක්තයෝ ය. සමන්දශ්ටියෙන් ගන්නා ලද කාතාවිධ කම් ඇත්තෝ වූහ. ඔහු කාබුන් මරණින් මතු මතා ගති ඇති හෙයින් සුගති තම් වූ දිව්‍යලෝකයට පැමිණියාහු ය”යි මෙසේ මිනිස් ඇඟ ඉක්ම පැවැති පිරිසිදු දවැසින් වුන වත්තා වූ ද උපදින්නා වූ ද නිත වූ ද ප්‍රණීත වූ ද අභිරුප වූ ද විරුප වූ ද ආත්ම වූ ද දිශිත වූ ද සත්ත්වයන් දකිමි. කම්ම පරිදි පැමිණියා වූ සත්ත්වයන් දකිමි. බ්‍රාහ්මණය, මා විසින් රැය මැදුම්මිනි මේ දවිනිය විදූව වූ දිව්‍යඤ්ඤාය ලබන ලදී. අවිදූව තසන ලදී. විදූව පහල විය. මෝහ අඳුර පහ විය. ප්‍රඥ ලෝකය පහල විය. අප්‍රමාදී වූ කෙලෙස් තවත විශ්චයෙන් යුක්ත වූ නිවන් පිණිස මෙහෙයන ලද සිත් ඇති ව වසන්තසුට යම් සේ තම් එමෙති. බ්‍රාහ්මණය, බිජුවටින් කුකුළු පැටියාගේ නික්මීම මෙන් මාගේ මේ දවිනිය වූ නික්මීම විය.

16. ඒ මම මෙසේ සිත වතුළුධ්‍යානයෙන් සමාහිගත වූ කල්හි, පිරිසිදු වූ කල්හි, ප්‍රභාඝට්ඨ වූ කල්හි, පහ වූ රුහාදි අභිගණ ඇති කල්හි, පහ වූ උපකෝලය ඇති කල්හි, සිත වඩි භාවයට පැමිණි කල්හි, අභිඤ්ඤාමයට සුදුසු ව පරිශුද්ධිභාවාදියෙහි පිහිටි කල්හි, තොකැලී සිටි කල්හි, ආසුචක්‍ෂයකරඤ්ඤාය පිණිස හෙවත් මගනුවණ පිණිස විදසුන් සිත තැබුයෙමි. ඒ මම මේ දුක යා යි තත් වූ පරිද්දෙන් දකිමි. මේ දුක හටගැණීමට හේතුවා යි තත් වූ පරිද්දෙන් දකිමි. මේ දුකනිර්ණේධය යි තත් වූ පරිදි දකිමි. මේ දුකනිර්ණේධයට = නිවණට යන පිළිවෙත ය යි තත් වූ පරිදි දකිමි. මොහු ආසුචයෝ යි තතු සේ දකිමි. මේ ආසුචයන්ගේ හට ගැණීමට හේතුවය යි තතු සේ දකිමි. මේ ආසුචනිර්ණේධය යි තතු සේ දකිමි. මේ ආසුචනිර්ණේධ-ගාමිනී ප්‍රතිපත්ති ය යි තතු සේ දකිමි. මෙසේ දන්නා වූ මෙසේ දන්නා වූ ඒ මාගේ සිත කාමාසුචයෙන් ද මිදුනේ ය. භවාසුචයෙන් ද මිදුනේ ය. අවිදුසුචයෙන් ද මිදුනේ ය. සිත මිදුනු කල්හි මිදිනා යි නුවණ පහල විය. ඉපදීම නෂ්ට විය. මග බහිසර වාස නිමවන ලදී. සිවු මග කටයුතු කරණ ලද්දේ ය. මේ බව (කෙලෙසුන් කැසීම) පිණිස අත්‍ය වුවක් තැනා යි දකිමි. බ්‍රාහ්මණය, රැ පැසුරුමෙහි මේ කැනීවිදූව (ආසුචක්‍ෂයකරඤ්ඤාය) අවබෝධ කරණ ලද්දේ ය. අවිදූව තසන ලදී. ආයතීමාභිඤ්ඤාවිදූව උපත. මොකාකිකාරය තැසින. ප්‍රඥලෝකය පහල විය. අප්‍රමාද වූ කෙලෙස් තවත විශ්චයෙන් යුක්ත වූ නිවන් පිණිස මෙහෙයන ලද සිත් ඇති ව වසන්තසුට යම් සේ ද, එසේ ය. බ්‍රාහ්මණය, බිජුවටින් කුකුළු පැටියාගේ නික්මීම මෙන් මාගේ මේ කුන්වන නික්මීම විය.

17. එවං චූහොත වෙරසුද්ධා බ්‍රාහ්මණො භගවන්තං එතදවොච:
 “ජේට්ඨො භවං නොහමො. සෙට්ඨො භවං ගොතමො. අභික්කන්තං හො
 ගොතම, අභික්කන්තං නො ගොතම, සෙය්‍යථාපි හො ගොතම තික්කුජ්ජිතං වා
 උක්කුජ්ජය්‍ය, පටිච්ඡන්තං වා විචරෙය්‍ය, මූළ්ලාය්‍ය වා මග්ගං ආචිකේධය්‍ය,
 අක්කිකාරෙ වා තෙලපජේර්‍යතං ධාරෙය්‍ය චක්ඛුමන්තො රූපානි දුක්ඛිනතීති,
 එවමෙවං හොතා ගොතමෙන අනෙකපරියායෙන ධම්මො පකාසිතො. එසාහං
 භවන්තං ගොතමං සරණං ගච්ඡාමි ධම්මසුච භික්ඛුසංඝසුච. උපාසකං මං භවං
 හොතමො ධාරෙතු අර්ජතයෙන පාණ්ඩුපෙතං කරණං ගතං. අධිවාසෙතු ච මෙ
 භවං ගොතමො වෙරසුද්ධං වසාංවාසං සද්ධිං භික්ඛුසංඝෙහි”ති.

18. අධිවාසෙසි භගවා තුණ්හිභාවෙන. අථ බො වෙරසුද්ධා බ්‍රාහ්මණො
 භගවතො අධිවාසනා විදිතො උට්ඨායාසනා භගවන්තං අභිවාදෙතො පදක්ඛිණං
 කතො පක්කාමි.

19. හොත බො පත සමයෙන වෙරසුද්ධා දුක්ඛිකං හොති දථිතිතිකා
 සෙතට්ඨිකා සලාකාචුත්තා. ත සුකර් උසුද්ධත පග්ගහෙන යාපෙතුං. තෙන
 බො පත සමයෙන උපතග්ගපථිකා අසාචාණීජා පසුචමන්තෙති අසාසතෙති
 වෙරසුද්ධං වසාංවාසං උපගතා හොන්ති. තෙති අසාමණ්ඩලිකාසු භික්ඛුතං
 පඤ්චපඤ්චලකං පසුද්ධතං හොති. භික්ඛු පුබ්බණ්හසමයං නිවාසෙතො
 පතතචීවරමාදාය වෙරසුද්ධං පිණ්ඩාය පටිසිත්වා පිණ්ඩං අලහමානා අසාමණ්ඩලි-
 කාසු පිණ්ඩාය වරිත්වා පඤ්චපඤ්චලකං ආරුමං හරිත්වා උදුක්ඛලෙ කොට්ටත්වා
 කොට්ටත්වා පරිභුසුද්ධන්ති. ආයස්මා පනාතඤ්ඤ පඤ්චලකං සිලායං පිංසිත්වා
 භගවතො උපතාමෙති. තං භගවා පරිභුසුද්ධති.

20. අසොසි බො භගවා උදුක්ඛලසද්දං.-ජාතන්තාපි තථාගතා පුච්ඡන්ති,
 ජාතන්තාපි ත පුච්ඡන්ති. කාලං විදිතො පුච්ඡන්ති, කාලං විදිතො ත පුච්ඡන්ති.
 අත්ථසංභිතං තථාගතා පුච්ඡන්ති, තො අත්ථසංභිතං. අත්ථසංභිතෙ සෙතු-
 ඤානො තථාගතානං. දථිභාකාරෙහි බුද්ධා භගවන්තො භික්ඛු පරිපුච්ඡන්ති:
 ‘ධම්මං වා දෙසෙස්සාම. සාවකානං වා සිත්තාපදං පසුද්ධපෙස්සාමා’ති.-

අථ බො භගවා ආයස්මන්තං ආනිඤ්ඤං ආමන්තෙසි: “කිං හු බො සො
 ආනඤ්ඤ උදුක්ඛලසද්දෙ”ති අථ බො ආයස්මා ආනඤ්ඤ භගවතො එතමත්ථං
 ආරොවෙසි. “සාධු සාධු ආනඤ්ඤ, තුමෙහති ආනඤ්ඤ, සපපුරිසෙහි විජිතං.
 පච්ඡිමා ජතතා සාලිමංසොදනං අතිමඤ්ඤස්සතිති.

17. මෙසේ වදාළ කල්හි ඒ චේරඤ්ඤා බමුණු තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මේ කාරණය සාල කෙළේ ය: “භවත් ගෞතමයෝ ජෝෂායහ. ශ්‍රේෂ්ඨයහ. භවත් ගෞතමයෙනි, ඉතා මානාවි. භවත් ගෞතමයෙනි, ඉතා මානාවි. භවත් ගෞතමයෙනි, යම්සේ යටිකුරු කරණ ලද්දක් උඩුකුරු කරන්නේ ද, වසන ලද්දක් විවෘත කරන්නේ ද, මං මූලා වුවකුට මහ කියන්නේ ද, ඇස් ඇත්තෝ රු දකින්නා සි අලුරෙහි තෙල්පහනක් දල්වන්නේ ද, මෙ පරිද්දෙන් ම භවත් ගෞතමයන් විසින් තන් අසුරින් දහම් දෙසන ලදී. මම භවත් ගෞතමයන් වහන්සේ ද බමිය ද භික්ෂු සංඝයා ද සරණ යමි. භවත් ගෞතමයෝ අද පටන් දිවිහිමියෙන් සරණ ගියා වූ උච්ඡවකු කොට මා සලකන්නා. භවත් ගෞතමයෝ භික්ෂුසංඝයා සමග මට අනුග්‍රහය පිණිස චේරඤ්ඤා නුවර වස් විසීම ද ඉවසන්නා” යි.

18. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තුෂ්ණිමිභාවයෙන් එය ඉවසුණේක. ඉක්බිති චේරඤ්ඤා බමුණු තෙමේ බුදුරජානන් වහන්සේගේ ඒ ඉවසීම දත හුනස්තෙන් නැගිට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වාද පාදකුණු කොට ගියේ ය.

19. එකල්හි චේරඤ්ඤා නුවර දුක සේ ලාභිය යුතු නිකාය ඇත්තේය. ජිව්‍යයන් මරණයන් අතර පාවාහි දෙ-අදහස් ඇත්තේ ය. කාන කාන විසුලු මනිඇටවලින් යුක්ත ය. (තොහොත් ‘සෙනට්ඨිකා’ කම් සත්‍යයෙහියෙන් යුක්ත ය.) කුසපත් බෙදා කරණ දිවිපාවාත්ම ඇත්තේ ය. (තොහොත් කුරු පමණක් ව හටගත් සත්‍ය ඇත්තේ ය.) පිටු සිහිමෙන් යාපෙන්නට පහසු තොවන නානෙක් විය. එකල්හි උත්තරාශ්වයෙන් පැමිණි අස්වෙලෙන්දෙ පත්සියක් පමණ වූ අසුන් සමග වස් සාරමස විසීමට චේරඤ්ඤාවට පැමිණියාහු වෙත්. ඔවුන් විසින් අස්මඩුලුවල දී භික්ෂුන්ට යවහාල් පත පත පිහිටුවන ලද්දේ වෙයි. භික්ෂුහු පෙරවරු කාලයෙහි හැද පෙරෙව පා සිටුරු ගෙණ චේරඤ්ඤාවට පිටු පිණිස පිහිස පිටු තො ලබන්නාහු අස්මඩුලුවල පිටු සිහා ඇවිද යවහාල් පත පත අරමට ගෙණවුන් වතෙහි ලා කොටා වලඳත්. ආයුෂ්මත් වූ ආනන්ද සථිවිර තෙමේ යවහාල්පතක් හලෙහි ලා අවර (මී සකුරු යොදා) භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිගන්වයි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එය වලඳනුණේක.

20. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වතෙහි මොහොල් ගැටෙන හඬ ඇසුණේක. “තථාගතවරයෝ කරුණ දන්නාහු ද විමාරත්. දන්නාහු ද තො විමාරත්. කල් දූත විමාරත්. කල් දූත තො විමාරත්. තථාගතවරයෝ වැඩ සහිත වූවක් ම විමාරත්. අවැඩ සහිතක් තො විමාරත්. අතථ සහිත වචන විෂයයෙහි තථාගතවරයන්ගේ සේතුසාතය (එබඳු වචන කීමෙහි සිත මාගියෙන් නැසුනේ ම) වෙයි. භාග්‍යවත් බුදුවරු “දහම් හෝ දෙසන්නෙමු. සම්මත්ට සිකපද හෝ පණවන්නෙමු” යි දෙ කරුණෙකින් භික්ෂුන් පිළිවිසිත්.

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ආයුෂ්මත් අනඳ තෙරුන් ඇමැතු සේක: “ආනන්දය, ඒ වතෙහි මොහොල් ගැටෙන හඬ කීමක් ද?”. ඉක්බිති ආයුෂ්මත් ආනන්ද තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට එපවත් සාල කෙළේ ය. “ආනන්දය, මානාවි, මානාවි. සත්පුරුෂ වූ තොප විසින් දුර්වික්‍යය ද ලොභය ද දිනන ලදී. පශ්චිමල්කතාව මස් හා හාල්සාල්බතට පවා අවමන් කරායි” වදාළ සේක.

21. අථ ඛො ආයස්මා මහාමොග්ගලානො යෙන භගවා තෙනුපසංකම්. උපසංකම්භා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසිදි. එකමන්තං නිසිනො ඛො ආයස්මා මහාමොග්ගලානො භගවන්තං එතදවොච: “එතරති භනෙත වෙරඤ්ඤා දුබ්බිකං දභිතිකා සෙතට්ඨිකා සලාකාචුත්තං. න සුකරු උඤ්ඤාන පග්ගහෙත යාපෙත්තුං. ඉමිස්සා භනෙත මහාපඨවියං හෙට්ඨිමං තලං සම්පන්නං. සෙය්‍යථාපි බුද්ධමස්මිං අනීලකං එවමස්සාදං. සංඛාහං භනෙත පඨවිං පරිවතෙතස්සං, භික්ඛු පපටිකොජං පරිභුඤ්ඤන්ති”ති.

“යෙ පන තෙ මොග්ගලාන, පඨවිතිස්සිතා පාණා තෙ කථං කරිස්සාසි?”ති.

“එකාහං භනෙත පාණං අභිනිව්භිස්සාමි සෙය්‍යථාපි මහාපඨවි. යෙ පඨවිතිස්සිතා පාණා තෙ තත්ථ සම්භාමෙස්සාමි. එසෙන භනෙත්ත පඨවිං පරිවතෙතස්සාමි”ති.

“අලං මොග්ගලාන, මා තෙ රුච්චි පඨවිං පරිවතෙතං. විපල්ලාසම්චි තත්තා පටිලභෙත්තු”නති.

“සාචු භනෙත සබ්බො භික්ඛුසබ්බො උත්තරකුරුං පිණ්ඩාය ගච්ඡස්ස”ති.

“අලං මොග්ගලාන, මා තෙ රුච්චි සබ්බස්ස භික්ඛුසබ්බස්ස උත්තරකුරුං පිණ්ඩාය ගමන්”නති.

22. අථ ඛො ආයස්මතො සාපිපුග්ගස්ස රහොගතස්ස පතිසල්ලිතස්ස එචං චෙතසො පරිචිතකෙසා උදපාදි: “කතමෙසානං ඛො බුද්ධානං භගවන්තානං බ්‍රහ්මචරියං න විරට්ඨිතිකං අහොසි? කතමෙසානං බුද්ධානං භගවන්තානං බ්‍රහ්මචරියං විරට්ඨිතිකං අහොසි?”ති.

23. අථ ඛො ආයස්මා සාරිපුතො සායණසමයං පතිසල්ලානා වුට්ඨිතො යෙන භගවා තෙනුපසංකම් උපසංකම්භා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසිදි. එකමන්තං නිසිනො ඛො ආයස්මා සාරිපුතො භගවන්තං එතදවොච: “ඉධ මිස්සා භනෙත රහොගතස්ස පතිසල්ලිතස්ස එචං චෙතසො පරිචිතකෙසා උදපාදි: “කතමෙසානං ඛො බුද්ධානං භගවන්තානං බ්‍රහ්මචරියං න විරට්ඨිතිකං අහොසි? කතමෙසානං බුද්ධානං භගවන්තානං බ්‍රහ්මචරියං විරට්ඨිතිකං අහොසි?”ති.

24. “කතමෙසානං සු ඛො භනෙත බුද්ධානං භගවන්තානං බ්‍රහ්මචරියං න විරට්ඨිතිකං අහොසි? කතමෙසානං බුද්ධානං භගවන්තානං බ්‍රහ්මචරියං විරට්ඨිතිකං අහොසි?”ති.

“භගවතො ව සාරිපුත චිපසස්ස භගවතො ව භික්ඛස්ස භගවතො ව චෙත්සාසුස්ස බ්‍රහ්මචරියං න විරට්ඨිතිකං අහොසි. භගවතො ව සාරිපුත කාකුසස්ස භගවතො ව භොන්තාගමන්තස්ස භගවතො ව කිස්සස්ස බ්‍රහ්මචරියං විරට්ඨිතිකං අහොසි”ති.

21. ඉක්බිති ආයුෂ්මත් වූ මහමුගලන් හෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹ වැද පහෙක හුන්හ. පහෙක හුන් ආයුෂ්මත් මහමුගලන් හෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙපවත් කළ කළහ: “වහන්ස, දැන් වේරසූරා නුවර දුක සේ ලැබිය යුතු වූ භික්ෂුව ඇත්තේ ය. ජීවිතය පිළිබඳ ව දෙඟහෙකින් පැවැති සැක ඇත්තේ ය. තැන තැන විසුලු මිනීඇට ඇත්තේ ය. (තොහොත් වැලඳුනු හෙතට්ඨිකා තම් සත්‍යරෝගය ඇත්තේ ය.) ලග බෙදීමෙන් දිවි පවත්වන්නක් වෙයි. පිඩු සිඳීමෙන් ජීවත් වන්නට පහසු තොවන්නක් වෙයි. වහන්ස, මේ පොළොවේ යට පෙදෙස මිහිරිතයෙන් සමෘද්ධි වෙයි, පිළුරුත් නැති මිවදයක් යම් සේ ද, එමෙන් රතවත් වෙයි. වහන්ස, භික්ෂුහු පාච්චිරසය වළඳත්වා’යි මම පොළොව පෙරලන්නෙමි තම් මැනවි” යනු යි.

“මුගලන, යම් ඒ පොළොව ඇසුරු කළ ප්‍රාණීහු වෙද්ද, ඔවුනට කුමක් කරන්නෙහි ද?”

“වහන්ස, මම පොළොව පමණ මහත් වූ එක් අත්ලක් මවන්නෙමි. පොළොව ඇසුරු කළ ඒ ප්‍රාණීන් එයට මැරු කරන්නෙමි. අනිත් අතින් පොළොව පෙරලන්නෙමි.”

“මුගලන, භ්‍රසුද්‍රසු ය. පොළොව පෙරළීම නොපට රුචි තො වේවා. සහකයෝ විතතවිපක්ඛාසයට පවා පැමිණෙන්නාහු ය.”

“වහන්ස, සියලු භික්ෂුසංඝ තෙමේ උතුරුතුරු දිවයිනට පිඩු පිණිය යන්නේ නම් මැනවි.”

“මුගලන, භ්‍රසුද්‍රසු ය. උතුරුතුරුදිවයිනට සියලු භික්ෂුසංඝයාගේ යැම තොපට රුචි තො වේවා.”

22. ඉක්බිති රහෝගත වූ, විතතවිවෙකයෙන් යුත් වූ ආයුෂ්මත් ශාරිපුත්‍ර සථවිරයන් වහන්සේට මෙසේ වූ විතතපරිච්ඡාදියෙක් පහල විය. “කවර භාග්‍යවත් බුදුවරුන්ගේ ශාසනය විරසායි තො වී ද? කවර භාග්‍යවත් බුදුවරුන්ගේ ශාසනය විරසායි වී ද?”

23. ඉක්බිති ආයුෂ්මත් වූ ශාරිපුත්‍ර සථවිර තෙමේ පස්වරුගෙහි පලකමවතින් තැඟි සිටියේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹ වැද එකත්පස් ව හුන්නේය. එකත් පහෙක හුන් ආයුෂ්මත් ශාරිපුත්‍ර සථවිර තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය කැළ කෙළේ ය: “වහන්ස, මෙහි රහසිගත වූ විතතවිවෙකයෙක් යුත් වූ මගේ සිතට මෙබඳු විතතියෙක් පහල විය. “කවර භාග්‍යවත් බුදුවරුන්ගේ ශාසනය විරසායි තො වී ද? කවර භාග්‍යවත් බුදුවරුන්ගේ ශාසනය විරසායි වී ද?” යනු යි.

24. “වහන්ස, මෙහි කවර භාග්‍යවත් බුදුවරුන්ගේ ශාසනය විරසායි තො වී ද? කවර භාග්‍යවත් බුදුවරුන්ගේ ශාසනය විරසායි වී ද?”

“ශාරිපුත්‍රසිහි, විපසයි භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේද සිහි භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ද වෙසානු භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ද ශාසනය බොහෝ කල් පැවැතුනෙක් තො වී ය. ශාරිපුත්‍රසිහි, කිසිකුසුදු භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ද කෝනාශමන භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ද කාශ්‍යප භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ද, ශාසනය වූ කලී බොහෝ කල් පැවැතුනෙක් වී” යැ යි වදාළ සේක.

25. “වහන්ස, යම් හේතුබෙතින් විපසෙහි භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ද සිහි භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ද වෙසෙසකු භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ද ශාසනය බොහෝ කල් පැවතුනෙක් නො වී නම්, එයට හේතු කවරේ ද? එයට ප්‍රත්‍යය කවරේ ද?”

26. “ශාරීපුත්‍රයෙනි, විපසෙහි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ද සිහි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ද වෙසෙසකු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ද ශ්‍රාවකයන්ට විකාරවශයෙන් ධර්මය දෙශනා කරන්නට උත්සාහ රහිත වූහ. ඒ බුදුවරුන්ගේ සුත්ත ය, ගෙග්ග ය, වෙශ්‍යාකරණ ය, ගාථා ය, උදක ය, ඉතිවුත්තක ය, ජාතක ය, අඛණ්ඩාක ය, වෙදලු ය යන තවාංග ශාසනාශාසනය සම්ප්‍රදාය ද විය. ශ්‍රාවකයන්ට ශික්ෂාපද ද නො පණවන ලදී. ආණ්ඩාපාලිමොක්කය නො උදෙසන ලදී.

27. ඒ භාග්‍යවත් වූ බුදුවරුන්ගේ පරිනිවෘත්තයෙන් ඒ බුදුවරුන්ගේ සම්මුඛශ්‍රාවකයන්ගේ ද පරිනිවෘත්තයෙන් නානාතාම ඇති, නානාගොත්‍ර ඇති, නානාජාතියෙන් නානාකුලයෙන් පැවිදි වූ යම් පශ්චිමශ්‍රාවක කෙනෙක් වූවාහු ද, ඔහු ඒ ශාසනය වහා ම අතුරුදන් කළාහු ය. ශාරීපුත්‍රයෙනි, යම්සේ තත් වැදූරුම් පුෂ්පජාතිහු මලයෙන් නැත්පත් කරණ ලද්දහු හුයෙන් නොගොතන ලද්දහු ද, යම්සේ ඒ මල් වාහය හෙමේ විසුරුවා ද, අන් තැනකට යවා ද, තුඩු තැනින් පහ කෙරේ ද, ඒ කවර හෙයින් ද? යත්: සුදුසු පරිදි ඒ මල් සුසිත් නොගෙතුනු හෙයින්. මේ පරිද්දෙන් ම, ශාරීපුත්‍රයෙනි, ඒ භාග්‍යවත් බුදුවරුන්ගේ පිරිනිවන් පෑමෙන් ඒ බුදුවරුන්ගේ සම්මුඛශ්‍රාවකයන්ගේ පිරිනිවන් පෑමෙන් ඒ ශ්‍රාවකයන්ගේ අතැවැසි වූ නානාතාමගෝත්‍ර ඇති, නානාජාතියෙන් නානාකුලයෙන් නික්ම පැවිදි වූ යම් පශ්චිමශ්‍රාවක කෙනෙක් වූවාහු නම්, ඔහු ඒ ශාසනය වහා ම අතුරුදන් කළහ.

28. වැලි දුර් භාග්‍යවත් බුදුවරු තමන්ගේ සිහින් ශ්‍රාවකයන් සිත පිරිසිදු දැන ශ්‍රාවකයන්ට අවවාද කරන්නට උත්සාහ සහිත වූහ. ශාරීපුත්‍රයෙනි, පෙර වූවක් කියමි: අතීත් සමාස්සමුද්ධා වූ වෙසෙසකු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ බිහිසුණු වූ එක්තරා වතලාගැබක දී තමන්ගේ සිහින් ඒ මහණුන්ගේ සිත පිරිසිදු දැන දහසක් මහණුන්ට ‘මෙසේ (තෙතබ්බොදි) විතනී කරවු. (කාමොදි) විතනී නො කරවු. මෙසේ අනිභ්‍යාදිවශයෙන් මෙතෙහි කරවු. නිභ්‍යාදිවශයෙන් මෙතෙහි නො කරවු. අතුසල් වූ මෙය දුරු කරවු. තුසල් වූ මෙයට පැමිණ වාහය කරවු’යි අවවාද කරණ සේක, අනුශාසනා කරණ සේක. ඉක්බිති ශාරීපුත්‍රයෙනි, අතීත් සමාස්සමුද්ධා වූ වෙසෙසකු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පිසින් මෙසේ අවවාද කරණු ලබන්නා වූ මෙසේ අනුශාසනා කරණු ලබන්නා වූ ඒ දහසක් මහණුන්ගේ සිත් උපාදාන රහිත ව කාමොදි ආසුරියත්ගෙන් මිදුනේය. - ශාරීපුත්‍රයෙනි, ඒ බිහිසුණු වතලාගැබෙහි මේ බිහිසුණු බව වෙයි: අවිතරාග වූ යමෙක් ඒ වත ලැබූබව පිවිසේද, බෙහෙවින් ඔහුගේ ලොමුදහ ගනී.-

29. යමක් හේතු කොට ගෙන විපසෙහි භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ද සිහි භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ද වෙසෙසකු භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ද ශාසනය බොහෝ කල් පවත්නේ නො වී ද, ශාරීපුත්‍රයෙනි, මේ එයට හේතුව යි. මේ එයට ප්‍රත්‍යය යි.”

30. “කො පුත භතෙන හෙතු කො පච්චයො යෙන භගවතො ව කිතුසංඝස්ස භගවතො ව කොනාගමනස්ස භගවතො ව කිසංසස්ස මුහම්මරියං චිරධීතිකං අගොසි?”ති.

31. “භගවා ව සාරිපුත්ත කිතුසංඝස්ස භගවා ව කොනාගමනො භගවා ව කිසංසො අනිලාසුතො අහෙසුං සාවකානං විතාරෙත ධම්මං දෙසෙදුං. ඔහුං ව තෙසං අගොසි සුත්තං යෙයං වෙය්‍යාකරණං ගාථා උද්‍යං ඉතිවුත්තකං ජාතකං අබ්‍රාතධම්මං වෙදලං. පඤ්ඤාතතං සාවකානං සිත්තාපදං. උද්ධට්ඨං පාතිමොක්ඛං.

32. තෙසං මුඤ්ඤානං භගවන්තානං අනතරධාතෙන, මුඤ්ඤානුමුඤ්ඤානං සාවකානං අනතරධාතෙන, යෙ තෙ පච්චිමා සාවකා තාතානාමා තාතාගොත්තා තාතාජච්චා තාතාකුලා පබ්බජිතා, තෙ තං මුහම්මරියං චිරං දීඝමඤ්ඤානං ධපෙසුං. සෙය්‍යථාපි සාරිපුත්ත තාතාපුප්ථානී ඵලකෙ නිකඛිත්තානී සුතෙතන සුසං-ගහිතානි, තානි වාතො ත විකිරිති ත විධමති ත විද්ධංගෙති. තං කිස්ස හෙතු? යථා තං සුතෙතන සුසංගහිත්තතා, ඵලමෙව බො සාරිපුත්ත, තෙසං මුඤ්ඤානං භගවන්තානං අනතරධාතෙන මුඤ්ඤානුමුඤ්ඤානං සාවකානං අනතරධාතෙන යෙ තෙ පච්චිමා සාවකා තාතානාමා තාතාගොත්තා තාතාජච්චා තාතාකුලා පබ්බජිතා, තෙ තං මුහම්මරියං චිරං දීඝමඤ්ඤානං ධපෙසුං.

33. අයං බො සාරිපුත්ත හෙතු අයං පච්චයො යෙන භගවතො ව කතුසංඝස්ස භගවතො ව කොනාගමනස්ස භගවතො ව කිසංසස්ස මුහම්මරියං චිරධීතිකං අගොසි”ති.

30. “වහන්ස, යමක් කරණ කොට ගෙන ආකුසද භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේත් කෝතාගමන භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේත් කාශ්‍යප භාග්‍ය-වතුන් වහන්සේගේත් ශාසනය බොහෝ කල් පවත්තක් වී නම්, එයට හේතුව කිම?” ප්‍රත්‍යය කිම?”

31. “ශාරිපුත්‍රයෙනි, ආකුසද භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ද කොතාගමන භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ද කාශ්‍යප භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ද ශ්‍රාවකයන්ට විසාර වශයෙන් දහම් දෙසන්නව උත්තාගවත් වූහ. ඒ බුදුවරුන්ගේ සුත්‍ර-දෙශනා ද, ගාථා සහිත සුත්‍ර දෙශනා ද, අභිධම්මිකය හා අත්‍ය අභ්‍ය අවට අයත් නුටු වුද්ධවචන ද, ගාථා දෙශනා ද, සොමිතස්මුච්චා නුවණින් වදාළ දෙශනා ද, ‘භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙසේ වදාළ සේකැ’යි දැක්වූ සුත්‍රාන්ත ද, ජානකදෙශනා ද, ආශ්වයඝාදකුතධම්මිප්‍රතිසංස්කෘත සුත්‍රාන්ත ද, ප්‍රිතිය හා ඥානය ඇසුරු කළ සුත්‍රාන්ත ද යන නවොග ශාස්තාශාසනය බොහෝ විය. ශ්‍රාවකයන්ට ශික්‍ෂාපද පණවන ලදී. පාමොත් උදෙසන ලදී.

32. ඒ භාග්‍යවත් බුදුවරුන්ගේ පරිනිවෘණයෙන්, ඒ බුදුවරුන්ගේ සම්මුඛශ්‍රාවකයන්ගේ පරිනිවෘණයෙන්, ඒ සම්මුඛසම්මුඛ ශ්‍රාවකවරයන්ගේ අතැවැසි වූ, තන් වැදූරුම් නම් ගොත් ඇති, තන් වැදූරුම් ජාතියෙන් තන් කුලයෙන් තික්ම පැවිදි වූ යම් ඒ පශ්චිම ශ්‍රාවක කෙනෙක් වුවහු නම්. ඔහු ඒ ශාසනය ඉතා දීඝි කාලයක් තැබූහ. ශාරිපුත්‍රයෙනි, යම්සේ තන්වැදූරුම් පුෂ්පයෝ මලස්සේ තැන්පත් කරණ ලද්දහු හුයෙන් මහා ව බඳහා ලද්දහු ද, වාකය තෙමේ ඔවුන් තො විසුරුවා ද, අන් නැත-කව තො යවා ද, තුමු තැනින් පහ තො හෙරේ ද, ඒ කවර හෙයින් ද? යත්: සුදුසු පරිදි ඒ මල් හුයින් ගෙවුනු හෙයින්. මේ පරිද්දෙන් ම ශාරිපුත්‍රයෙනි, ඒ භාග්‍යවත් බුදුවරුන්ගේ පිරිනිවෘණෙන්, ඒ බුදුවරුන්ගේ සම්මුඛශ්‍රාවකයන්ගේ පිරිනිවෘණෙන්, ඒ සම්මුඛශ්‍රාවකයන්ගේ අතැවැසි වූ, නාතා නම් ගොත් ඇති, නාතාජාතියෙන් නාතාකුලයෙන් තික්ම පැවිදි වූ යම් ඒ පශ්චිම ශ්‍රාවක කෙනෙක් වුවහු ද, ඔහු ඒ ශාසනය බොහෝ දිගු කලක් තැබූහ.

33. ශාරිපුත්‍රයෙනි, යම් කරුණෙකින් ආකුසද භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ගේත් කොතාගමන භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේත් කාශ්‍යප භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේත් ශාසනය දිගු කල් පවත්තේ වී ද, මේ එයට හේතුව ය, මේ එයට ප්‍රත්‍යය ය” යි වදාළ සේක.

34. අථ ඛො ආයසමා ඝාමිපුතො උට්ඨායාසනා එකංසං උත්තරා-
සඛං කරිත්වා යෙන හගවා තෙනඤ්ඤිං පණ්ණමේඛා හගවන්තං එතදවොච:
“එතස්ස හගවා කාලො, එතස්ස සුගත කාලො, යං හගවා සාවකානං සික්ඛාපදං
පඤ්ඤපෙය්‍ය, උද්දිසති පාතිමොක්ඛං, යථසිද්ධං බ්‍රහ්මචරියං අද්ධතියං
අය්‍යා විරට්ඨිතික”න්ති.

35. “ආගමෙති නිං සාරිපුත්ත. ආගමෙති නිං සාරිපුත්ත. තථාගතො’ව
තත්ථ කාලං ජාතිස්සති. න තාව සාරිපුත්ත සත්ථා සාවකානං සික්ඛාපදං
පඤ්ඤපෙති, න උද්දිසති පාතිමොක්ඛං, යාව න ඉධෙක්ඛෙව ආසවට්ඨානීයා
බම්මා සඛෙසා පාතුගවන්ති. යතො ච ඛො සාරිපුත්ත ඉධෙක්ඛෙව
ආසවට්ඨානීයා බම්මා සඛෙසා පාතුගවන්ති, අථ සත්ථා සාවකානං සික්ඛාපදං
පඤ්ඤපෙති, උද්දිසති පාතිමොක්ඛං තෙසඤ්ඤෙව ආසවට්ඨානීයානං
බම්මානං පටිසාතාය.

36. න තාව සාරිපුත්ත, ඉධෙක්ඛෙව ආසවට්ඨානීයා බම්මා සඛෙසා
පාතුගවන්ති, යාව න සඛෙසා රත්තඤ්ඤාමහත්තං පතෙතා හොති. යතො
ච ඛො සාරිපුත්ත, සඛෙසා රත්තඤ්ඤාමහත්තං පතෙතා හොති, අථ ඉධෙක්ඛෙව
ආසවට්ඨානීයා බම්මා සඛෙසා පාතුගවන්ති. අථ සත්ථා සාවකානං සික්ඛාපදං
පඤ්ඤපෙති, උද්දිසති පාතිමොක්ඛං තෙසඤ්ඤෙව ආසවට්ඨානීයානං බම්මානං
පටිසාතාය.

37. න තාව සාරිපුත්ත, ඉධෙක්ඛෙව ආසවට්ඨානීයා බම්මා සඛෙසා
පාතුගවන්ති, යාව න සඛෙසා චෙට්ඨලුමහත්තං පතෙතා හොති. යතො ච ඛො
සාරිපුත්ත සඛෙසා චෙට්ඨලුමහත්තං පතෙතා හොති, අථ ඉධෙක්ඛෙව ආසව-
ට්ඨානීයා බම්මා සඛෙසා පාතුගවන්ති. අථ සත්ථා සාවකානං සික්ඛාපදං
පඤ්ඤපෙති, උද්දිසති පාතිමොක්ඛං තෙසඤ්ඤෙව ආසවට්ඨානීයානං බම්මානං
පටිසාතාය.

38. න තාව සාරිපුත්ත, ඉධෙක්ඛෙව ආසවට්ඨානීයා බම්මා සඛෙසා පාතු-
ගවන්ති, යාව න සඛෙසා ලාභග්ගමහත්තං පතෙතා හොති. යතො ච ඛො
සාරිපුත්ත සඛෙසා ලාභග්ගමහත්තං පතෙතා හොති, අථ ඉධෙක්ඛෙව
ආසවට්ඨානීයා බම්මා සඛෙසා පාතුගවන්ති, අථ සත්ථා සාවකානං සික්ඛාපදං
පඤ්ඤපෙති, උද්දිසති පාතිමොක්ඛං තෙසඤ්ඤෙව ආසවට්ඨානීයානං බම්මානං
පටිසාතාය.

39. න තාව සාරිපුත්ත, ඉධෙක්ඛෙව ආසවට්ඨානීයා බම්මා සඛෙසා පාතු-
ගවන්ති, යාව න සඛෙසා ඛානුසව්වමහත්තං පතෙතා හොති. යතො ච ඛො
සාරිපුත්ත සඛෙසා ඛානුසව්වමහත්තං පතෙතා හොති, අථ ඉධෙක්ඛෙව
ආසවට්ඨානීයා බම්මා සඛෙසා පාතුගවන්ති. අථ සත්ථා සාවකානං සික්ඛාපදං
පඤ්ඤපෙති, උද්දිසති පාතිමොක්ඛං තෙසඤ්ඤෙව ආසවට්ඨානීයානං බම්මානං
පටිසාතාය.”

40. නිරබ්බදෙ හි සාරිපුත්ත, භික්ඛුසඛෙසා නිරාදිතවො අපගතකාලකො
සුද්ධො සාරෙ පට්ට්ඨිතො. ඉමේසං හි සාරිපුත්ත පඤ්ඤානං භික්ඛුසතානං
යො පට්ඨමකො භික්ඛු, සො සොතාපතො අවිනිපාතබ්බමො නිසංකො
සමොධිපඤ්ඤො”ති.

34. ඉක්බිති ආයුෂ්මත් සෑදිපුත් තෙරණුවෝ පොරෝණය එකක් කොට පෙරෙට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දෙසට ඇදීලී බැඳ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැල කළහ. “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, යම් හෙයකින් මේ ශාසනය දිගුකල් පවත්නක්, බොහෝ කල් පවත්නක් වන්නේ ද, එසේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ශ්‍රාවකයන්ට ශික්ෂාපද පණවන සේක්වා. පාමොක් උදෙසා සේක්වා. භාග්‍යවතුන් වහන්ස, මෙය එයට කල් වෙයි. සුගතයන් වහන්ස, මෙය එයට කල් වෙයි.”

35. “ශාරිපුත්‍රයෙනි, බලාපොරොත්තු වවු. ශාරිපුත්‍රයෙනි, බලාපොරොත්තු වවු. තථාගත තෙමේ ම එයට කල් දන්නේ ය. ශාරිපුත්‍රයෙනි, යම් තාක් මේ ශාසනයෙහි ආයුධයන් ඉපද සිටීමට ආධාර වූ ඇතැම් ධර්මයෝ සමාසයා කෙරෙහි නො පහළ වෙද්ද, ඒ තාක් ශාසනයා තෙමේ ශ්‍රාවකයන්ට සිකපද නො පණවයි, පාමොක් නො උදෙසයි. ශාරිපුත්‍රයෙනි, යම් කලෙක වතාහි මේ ශාසනයෙහි ඇතැම් ආයුධස්ථානීයධර්මයෝ සමාසයා කෙරෙහි පහළ වෙද්ද, එකල්හි ශාසනයා තෙමේ එම ආයුධස්ථානීය ධර්මයන් තැයිම පිණිස ශ්‍රාවකයන්ට සිකපද පණවයි, පාමොක් උදෙසයි.

36. ශාරිපුත්‍රයෙනි, සමාස තෙමේ යම් තාක් චිරරතූඥයන්ගෙන් මහත් බවට නො පැමිණියේ වේ ද, ඒ තාක් මේ ශාසනයෙහි ඇතැම් ආයුධස්ථානීය-ධර්මයෝ නො පහළ වෙත්. ශාරිපුත්‍රයෙනි, යම් කලෙක සමාස තෙමේ චිරරතූඥ-යන්ගෙන් මහත්වයට පැමිණියේ වේ ද, මේ ශාසනයෙහි ඇතැම් ආයුධස්ථානීයධර්මයෝ සමාසයා කෙරෙහි පහළ වෙත් ද, එකල්හි ශාසනයා තෙමේ ඒ ආයුධස්ථානීයධර්මයන් තැයිම පිණිස ශ්‍රාවකයන්ට සිකපද පණවයි, පාමොක් උදෙසයි.

37. ශාරිපුත්‍රයෙනි, සමාස තෙමේ යම් තාක් ස්ථිර මධ්‍යම තවක වශයෙන් විපුලත්වයට මහත්වයට නො පැමිණියේ වේ ද, ඒ තාක් මේ ශාසනයෙහි සමාසයා කෙරෙහි ඇතැම් ආයුධස්ථානීයධර්මයෝ නො පහළ වෙත්. ශාරිපුත්‍රයෙනි, යම් කලෙක සමාස තෙමේ විපුලත්වයට මහත්වයට පැමිණියේ වේ ද, එකල්හි මේ ශාසනයෙහි සමාසයා කෙරෙහි ඇතැම් ආයුධස්ථානීයධර්මයෝ පහළ වෙත්. එකල්හි ශාසනයා තෙමේ එම ආයුධස්ථානීය ධර්ම තැයිම පිණිස ශ්‍රාවකයන්ට සිකපද පණවයි, පාමොක් උදෙසයි.

38. ශාරිපුත්‍රයෙනි, යම් තාක් සමාස තෙමේ ලාභයෙන් මහත් බවට නො පැමිණියේ වේ ද, ඒ තාක් මේ ශාසනයෙහි සමාසයා කෙරෙහි ඇතැම් ආයුධස්ථානීයධර්මයෝ නො පහළ වෙත්. ශාරිපුත්‍රයෙනි, යම් කලෙක සමාස තෙමේ ලාභයෙන් මහත්බවට පැමිණියේ වේ ද, එකල්හි මේ ශාසනයෙහි සමාසයා කෙරෙහි ඇතැම් ආයුධස්ථානීයධර්මයෝ පහළ වෙත්. ඉක්බිති ශාසනයා තෙමේ එම ආයුධස්ථානීය ධර්ම තැයිම පිණිස ශ්‍රාවකයන්ට සිකපද පණවයි, පාමොක් උදෙසයි.

39. ශාරිපුත්‍රයෙනි, යම් තාක් සමාස තෙමේ බහුශ්‍රැතියෙන් මහත් බවට නො පැමිණියේ වේ ද, ඒ තාක් මේ ශාසනයෙහි සමාසයා කෙරෙහි ඇතැම් ආයුධස්ථානීයධර්මයෝ නො පහළ වෙත්. ශාරිපුත්‍රයෙනි, යම් කලෙක සමාස තෙමේ බොහෝ උගන්බවට පැමිණියේ වේ ද, එකල්හි මේ ශාසනයෙහි සමාසයා කෙරෙහි ඇතැම් ආයුධස්ථානීයධර්මයෝ පහළ වෙත්. ඉක්බිති ශාසනයා තෙමේ එම ආයුධස්ථානීයධර්ම තැයිම පිණිස ශ්‍රාවකයන්ට සිකපද පණවයි, පාමොක් උදෙසයි.

40. ශාරිපුත්‍රයෙනි, හික්කුසමාස තෙමේ නිර්වෘද්ධ ය, නිදෙස් ය, දුෂිල් මහණුන් ගෙන් තොර ය, පිරිසුදු ය, සිල් ඇදි සරුදහමිනි පිහිටියේ ය. ශාරිපුත්‍රයෙනි, මේ පන්සියක් මහණුන් අතුරෙන් යම් පැසුර මහණෙක් වේ ද, තෙතෙමේ සෝවන් ය, අපායෙහි නො ගෙනසු ය, නිවණට නියත ය, යම්බෝධිය ම පිහිට කොට ඇත්තේ ය”යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළ සේක

41. අථ බො භගවා ආයසමනතං ආනියදං ආමනෙතසී: “ආවිණ්ණං බො පනෙහං ආතඤ්ඤානං තථාගතානං යෙහි නිමිනත්තං වයං වසන්තී, ත තෙ අනප්ප්‍රොකෙඤ්ඤා ජනපදවාරිකං පක්කමන්ති. ආයාමාතඤ්ඤා මෙඤ්ඤා ආභමිණං අප්ප්‍රොකෙඤ්ඤාමා”ති. “එවං භනෙන්”ති බො ආයසමා ආතඤ්ඤා භගවතො පච්චසෙකාසී.

42. අථ බො භගවා නිවාසෙඤ්ඤා පතත්ථිවරමාදය ආයසමනා ආතඤ්ඤා පච්චසමනෙත යෙන වේරසූත්තං ආභමිණස්ස නිවෙසනං, හෙත්ථපසඤ්ඤා, උපසඤ්ඤාමිඤ්ඤා පඤ්ඤානෙත ආතතෙ තිසිදි.

43. අථ බො වේරසූත්තං ආභමිණො යෙන භගවා හෙත්ථපසඤ්ඤා, උපසඤ්ඤාමිඤ්ඤා භගවනතං අභිවාදෙඤ්ඤා එකමනතං තිසිදි. එකමනතං නිසින්නං බො වේරසූත්තං ආභමිණං භගවා එතදවොච: “නිමිනත්තමය වයං ආභමිණං වයං චුන්තා. අප්ප්‍රොකෙම තං. ඉච්ඡාමි මයං ජනපදවාරිකං පක්කමිතු”න්ති.

44. “සච්චං හො ගොහමි, නිමිනත්තස්ස මයං වයං චුන්තා. අපි ව යො දෙය්‍යධමෙමා සො ත දිනෙතා. තඤ්ඤා බො තො අසනතුං තො’පි අද්දානමසතා. තං ඤානෙත්ථ ලබ්බා? බහුකිලීවා සරාචාසා බහුකරණීයා. අධිවාසෙතු මෙ භවං භොතමො සවාතනාය භතතං සද්ධං භික්ඛුසම්බෙසතා”ති. අධිවාසෙසි භගවා භුණ්තිභාවෙන.

45. අථ බො භගවා වේරසූත්තං ආභමිණං ධම්මියං කථාය සඤ්ඤානොච්චා සමාදපෙඤ්ඤා සම්මතෙතරෙඤ්ඤා සම්පයංසෙඤ්ඤා උප්පායාසතා පක්කාමි.

46. අථ බො වේරසූත්තං ආභමිණො තස්සා රතත්තං අච්චයෙන සකෙ නිවෙසනෙ පණීතං බාදනීයං භොජනීයං පටියාදපෙඤ්ඤා භගවතො කාලං ආරොවාපෙසී: “කාලො හො භොතමි. නිට්ඨිතං භතත”න්ති.

41. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ආයුෂ්මත් අනුදතොරුන් අමතා “ආතතදාය, බුදුවරා යම් කෙනෙකුත් විසින් නිමිත්ත ලද්දකු වත් වෙහෙද්ද, ඔවුන් නො විවාරා දහවු හැරිහැරීමට නො නික්මෙත් යන මෙය කථාගතයන්ගේ පුරුදු ධර්මාවකි. ආතතදාය යමු. වෙරෙහි ප්‍රාභමණ්‍යාට දැනුම් දෙමු”යි වදාළ සේක. ආයුෂ්මත් ආතතද කෙමේ, “වහන්ස, එසේ ය” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් දුනි.

42. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හැද පෙරෙව පාසිවුරු ගෙන ආයුෂ්මත් අතද තෙරහු පසුව ලා යන මහණකු කොට වෙරෙහි බමුණාගේ නිවෙසට එළැඹි සේක. එළඹ පැණවූ අයුත්ති වැඩ හුන් සේක.

43. එකල්හි වෙරෙහි බමුණු කෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළැඹියේ ය. එළඹ වැද එකත්පස් ව හුන්නේ ය. එකත් පසෙක හුන් වෙරෙහි බමුණාට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ “බමුණාතෙනි, අපි කොප විසින් නිමිත්ත ලද්දමෝ වස් වුසුමු. කොපට දන්වමු. දහවු හැරිහැරිනට අපි කැමැත්තෙමු” යි වදාළ සේක.

44. “හවත් ගෞතමයන් වහන්ස, කැබැව. මා විසින් නිමිත්ත ලද්දකු වස් වුසුකු ය. එහෙත් යම් දෙයටමියෙක් වී තමී, එය නො දෙන ලද්දේ ය. හෙ ද වතාහි නැති ව නො වෙයි. නො දෙනු කැමැත්තෙක් ද නො වීය. ගෘහවාසයෝ බොහෝ කාත්‍ය ඇත්තෝ ය. බොහෝ කටයුතු ඇත්තෝ ය. එහෙයින් එයට අවකාශයක් කොසින් ලැබේ ද? හවත් ගෞතමයන් වහන්ස, හික්කු-සබ්බයා සමඟ යෙට දවසට මාගේ දානය ඉවසන සේක්වා”යි හේ කී ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නිශ්ශබ්දභාවයෙන් එය ඉවසූ සේක.

45. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙරෙහි ප්‍රාභමණ්‍යාට දැනුම් කථාවෙන් කරුණු දක්වා, ඔහු කුසල් දහමිනි සමීදන් කරවා, තියුණු කරවා, සතුටු කොට හුනස්තෙන් කැඩී වැඩී සේක.

46. ඉක්බිති වෙරෙහි ප්‍රාභමණ්‍ය කෙමේ එ රාය ඇවැමෙන් සිය නිවෙසෙහි පුණීත වූ බෞද්ධ භෞජ්‍ය පිළිසෙල කරවා “හවත් ගෞතමයන් වහන්ස, කල් වෙයි. බත නිමියේ ය” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට කල් දන්වා යැවී ය.

47. අප්ඵ බො හගවා පුබ්බන්තසමයං නිවාසෙත්වා පත්තච්චරමාදාය යෙන වෙරඤ්ඤායා බ්‍රාහ්මණයා නිවේසනං තෙනුපසඬකම්. උපසඬකමිත්වා පඤ්ඤානො ආසතෙ නිසිදි සද්ධිං භික්ඛුසම්බන්ධා, අප්ඵ බො වෙරඤ්ඤා බ්‍රාහ්මණො බුද්ධපමුඛං භික්ඛුසම්බන්ධං පණීතොතා බාදනීයෙන භොජනීයෙන සහත්වා සන්තපෙපත්වා සමපමාරෙත්වා හගවන්තං භුත්තාවිං ඕනිතපත්තාසාණිං හිව්චරෙත අවජාදෙයි. එකමේකං ච භික්ඛුං එකමේකෙන දුස්සයුගෙන අවජාදෙයි. අප්ඵ බො හගවා වෙරඤ්ඤා බ්‍රාහ්මණං ධම්මියා කථාය සඤ්ඤොත්වා සමාදායෙත්වා සමුත්තොජෙත්වා සමපහංසෙත්වා උට්ඨාසාසතා පනකාමි.

48. අප්ඵ බො හගවා වෙරඤ්ඤායං යථාචිරන්තං¹ විහරිත්වා අනුපගමම සොරෙයාං සබ්බකස්සං භන්තකුජ්ජං, යෙන පයාගපතිට්ඨානං, තෙනුප-සඬකම්. උපසඬකමිත්වා පයාගපතිට්ඨානෙ ගබ්බං තදිං උන්තරිත්වා යෙන බාණ්ණසි තදවසරි, අප්ඵ බො හගවා බාණ්ණසියං යථාචිරන්තං විහරිත්වා යෙන වෙසාලී, තෙන වාරිකං පනකාමි. අනුපුබ්බන්ත වාරිකං වරමානො යෙන වෙසාලී තදවසරි. තත්තු සුදං හගවා වෙසාලීයං විහරති මහාවතෙ කුට්ඨාසාරසාලායං.

වෙරඤ්ඤානේසාරො නිට්ඨිතො.²

1. යථාචිරන්තං කත්ථි, 2 වෙරඤ්ඤානේසාරො, සිද්ධි.

47. ඉක්ඛිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ, පෙරවරුගෙහි හැද පෙරෙව පාසිවුරු ගෙණ පවරඤ්ඤා මුත්තමයාගේ නිවෙසට එළඹ පැණවූ අහුන්හි භික්ෂුසංඝයා සමඟ වැඩහුන් සේක. ඉක්ඛිති වෙරඤ්ඤාණයන් තෙමේ ප්‍රණීත බාද්‍ය භෝජ්‍යයෙන් බුදුපාමොක් මහසහන සියතින් වළඳවා පවරවා, වළඳ නිමවූ, පාත්‍රයෙන් ඉවතට ගත් අත් ඇති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තුන්පිටුරෙන් පිදී ය. එක් එක් භික්ෂුකමිත් එක් එක් වස්ත්‍රයක්මයෙන් පිදී ය. ඉක්ඛිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙරඤ්ඤා බමුණාට දූහැමි කථාවෙන් කරුණු දක්වා, මහු කුසල් දහමිහි සමාදන් කරවා, භික්ෂුණු කරවා, පහත් කොට හුණස්තෙන් තැනී වැඩී සේක.

48. ඉක්ඛිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙරඤ්ඤාලෙහි රිසි තාක් වැස පෞරොහිත, සංඝකයා, කාන්තාකුබ්ජ යන තරුණයන්ට තො පැමිණ ප්‍රයාග-ප්‍රතිෂේෂානායම එළඹී සේක. එළඹ ප්‍රයාගප්‍රතිෂේෂානායෙහි දී ශබ්දානුකූල තරුණය කොට බරණැසම වැඩිසේක. ඉක්ඛිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ බරණැස රිසි තාක් වැස විසල්පුර බලා සැරි සරා වැඩිසේක. පිළිවෙළින් සැරි සරණ සේත්, විසල්පුර යම් තැනෙක ද එහි වැඩී සේක. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසල්පුර මහාවනාශෙහි කුටාශාරකාලාවෙහි වැඩ වෙතෙක සේක.

වෙරඤ්ඤා බණවර නිමියේ ය.

පට්ඨමපාරාජිකං

1. හෙත ඛො පත සමයෙත භවසාලියා අවිදුරේ කලඤ්ඤාමා නාම
 යොගී. තත් පුද්දිනො නාම කලඤ්ඤානො සෙට්ඨිපුතො හොති. අථ ඛො
 පුද්දිනො කලඤ්ඤානො සමබ්බලෙහි සභායකෙහි සද්ධිං වෙසාලීං අභමාසි
 කෙතවිදෙව කරණීයෙන. තෙන ඛො පත සමයෙත භගවා මහතියා පරිසාය
 පරිවුතො ධම්මං දෙසෙන්නො තිසින්නො හොති.

2. අද්දසා ඛො පුද්දිනො කලඤ්ඤානො භගවතො මහතියා පරිසාය
 පරිවුතං ධම්මං දෙසෙන්නා තිසින්නා. දිස්වානස්ස එතදයොසි: “සනුනානමපි
 ධම්මං පුණ්ණං”නති. අථ ඛො පුද්දිනො කලඤ්ඤානො යෙන සා පරිසා
 කෙනුපසම්භුතී. උපසම්භුතීත්ථා එකමන්තං තිසිද්දි. එකමන්තං තිසින්නස්ස
 ඛො පුද්දිනාස්ස කලඤ්ඤානස්ස එතදයොසි: “යථා යථා ඛො අභං භගවතා
 ධම්මං දෙසිතං ආජානාමි, නයිදං පුකරං අගාරං අජ්ඣාචසකා එකන්තපරිපුණ්ණං
 එකන්තපරිපුද්ධං සම්බලිඛිතං බ්‍රහ්මචරියං චිරිද්දං. යනුනානං කෙසමස්සං
 ඔහාරෙත්වා කාසායාති වන්තාති අච්ඡාදෙත්වා අගාරස්ම අතගාරියං පබ්බ-
 ජෙය්‍ය”නති.

3. අථ ඛො සා පරිසා භගවතා ධම්මියා කථාය සඤ්ඤාසිතා
 සමාදපිතා සමුත්තොජ්ඣා සමපනංසිතා ථිට්ඨායාසතා භගවතං අභිවාදෙත්වා
 පදකඛිණං තත්ථා පකාමති.

4. අථ ඛො පුද්දිනො කලඤ්ඤානො අවිදුරවසිතාය පරිසාය යෙන භගවා
 ගෙනුපසම්භුතී. උපසම්භුතීත්ථා භගවතං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං තිසිද්දි.
 එකමන්තං තිසින්නො ඛො පුද්දිනො කලඤ්ඤානො භගවතං එතදවොච:
 “යථා යථා ඛො අභං භනෙත භගවතා ධම්මං දෙසිතං ආජානාමි, නයිදං පුකරං
 අගාරං අජ්ඣාචසකා එකන්තපරිපුණ්ණං එකන්තපරිපුද්ධං සම්බලිඛිතං
 බ්‍රහ්මචරියං චිරිද්දං. ඉච්ඡාමහං භනෙත කෙසමස්සං ඔහාරෙත්වා කාසායාති
 වන්තාති අච්ඡාදෙත්වා අගාරස්ම අතගාරියං පබ්බජිද්දං. පබ්බාජෙතු මං භගවා”ති.

“අනුඤ්ඤාතො”සි පත ත්ථා පුද්දින මානාපිතුති අගාරස්ම අතගාරියං
 පබ්බජ්‍යායා”ති.

“න ඛො අභං භනෙත අනුඤ්ඤාතො මානාපිතුති අගාරස්ම අතගාරියං
 පබ්බජ්‍යායා”ති

“න ඛො පුද්දිනා තථාගතා අනුඤ්ඤාතං මානාපිතුති පුත්තං පබ්බා-
 ජෙතාති”ති.

“සො”හං භනෙත හථා කර්ඤ්ඤාමි, යථා මං මානාපිතරො අනුජාතීස්සනති,
 අගාරස්ම අතගාරියං පබ්බජ්‍යායා”ති.

* පාසො”යං පොඤ්ඤාසු න දිස්සන්තෙ.

පාරාජිකකාණ්ඩය

2

[එහි විනයයෙහි මේ පාරාජික බවයෝ සිවු දෙන උදෙසිමට පැමිණෙත්.]

ප්‍රථම පාරාජිකය

1. එසමයෙහි විසල්පුර අසල කලන්දනාම නම් ගමෙක් වෙයි. එහි කලන්ද සිවුහුගේ පුත් වූ සුදින්න නම් සිවුපුතෙක් වෙයි. ඉක්බිති කලන්ද සිවුපුත් වූ සුදින්න තෙමේ බොහෝ යහළුවන් සමග කිසි යම් කටයුත්තෙකින් විසල්පුරයට පැමිණියේ ය. එසමයෙහි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මහත් පිරිසක් විසින් පිරිවැරුණ සේක් දහම් දෙසමින් වැඩහුන් සේක.

2. කලන්ද සිවුපුත් තෙමේ මහපිරිසෙන් පිරිවරණ ලද ව දහම් දෙසමින් වැඩ හුන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දීරී. දක මහුව “ඉදින් මම ද බණ අසන්නෙමි නම් යෙහෙකැ”යි මෙබඳු සිතෙක් විය. ඉක්බිති සුදින්න සිවුපුත් තෙමේ ඒ පිරිස වෙත පැමිණ එකත්පස් ව හුන්නේ ය. එකත්පස් ව හුන් සුදින්න හට මෙබඳු සිතෙක් විය: “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් දෙසන ලද ධර්මය යම් යම් සේ මම දැනිමි ද, ගිහිගෙයි වසන්නහු විසින් එකැතින් පිරිපුන් එකැතින් පිරිසිදු ඒ සංකලිඛිත බ්‍රහ්මචර්යාය හැසිරෙන්නට සුකර නො වේ. ඉදින් මම කෙස්සරවුලු බහවා කසාවත් හැඳ ගිහිගෙන් නික්ම සසුන් වදින්නෙමි නම් මැනව” යනු යි.

3. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් දහම් කථාවෙන් කරුණු දක්වන ලද, කුසල් දහමිහි යොදවන ලද, තිසුණු කරණ ලද, පහත් කරණ ලද ඒ පිරිස හුතත්තෙන් තැනි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඳ පැදකුණු කොට නික්ම ගියහ.

4. ඉක්බිති සුදින්න නම් වූ කලන්දපුත් තෙමේ ඒ පිරිස තැනිට ගිය නොබෝ වේලාවකින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹ, වැඳ එකත්පසෙක හුන්නේ ය. එකත්පසෙක හුන් සුදින්න කලන්දපුත් තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය කී ය: “වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් දෙසන ලද ධර්මය මම යමසේ දැනිමි ද, ගිහිගෙයි වසන්නහු විසින් එකැතින් පිරිපුන් එකැතින් පිරිසිදු ඒ සංකලිඛිත බ්‍රහ්මචර්යාය හැසිරෙන්නට සුකර නො වේ. වහන්ස, මම කෙස්සරවුලු බහවා කසාවත් හැඳ ගිහිගෙන් නික්ම සසුන් වදින්නට කැමැත්තෙමි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මා පැවිදි කරණ සේක්වා” යනු යි.

“සුදින්නය, ගිහිගෙන් නික්ම සසුන් වැදීම පිණිස මච්චියන් විසින් තෝ අනුදත්තා ලද්දෙහි ද?”

“වහන්ස, ගිහිගෙන් නික්ම සසුන් වැදීම පිණිස මච්චියන් විසින් මම තෝ අනුදත්තා ලද්දෙමි වෙමි”

“සුදින්නය, තථාගතවරයෝ මච්චියන් විසින් තෝ අනුදත්තා කුලදරුවා පැවිදි නො කෙරෙත්”

“වහන්ස, ගිහිගෙන් නික්ම සසුන් වදින්නට මච්චියෝ මට යමසේ අනුදත්තාහු ද, මම එසේ කරන්නෙමි.”

5. අථ බො සුද්දිනො කලඤ්චුතො වෙසාලියං තං කරණීයං තිරෙතො යෙන කලඤ්ඤාමො, යෙන මාතෘපිතරො, තෙත්තපසඛිනමි. උපසඛිනමිනා මාතෘපිතරො එතදවොච: “අමම, තාත, යථා යථාහං භගවතා ධම්මං දෙසිතං ආජානාමි, තසිදං සුසාරං අභාරං අජ්ඣාචසතා එකන්තපරිපුණ්ණං එකන්ත-පරිපුණ්ණං සඛිලිබ්බිතං බ්‍රහ්මචරියං චරිතුං. ඉච්ඡාමහං කෙසමසසුං ඕනාරෙතො කාසායාති වන්තාති අච්ඡාදෙතො අභාරස්මා අතභාරියං පබ්බජ්ඣං. අනුජානාථ මං අභාරස්මා අතභාරියං පබ්බජ්ජායා”ති. එවං වුතො සුද්දිනො කලඤ-චුතො මාතෘපිතරො සුද්දිනං කලඤ්චුතං එතදවොචු: “ඤ්ඤාමි තාත සුද්දින, අමොකං එකපුත්තකො පියො මනාපො සුබ්බෙතො සුබ්බෙතො¹, ත ඤ්ඤාමි තාත සුද්දින, කිඤ්චි දුක්ඛස්ස ජාතාසි. මරණෙත’පි මයං තෙ අකා-මකා විතා භවිස්සාමි. කිං පත මයං තං ජීවන්තං අනුජානිස්සාම අභාරස්මා අතභාරියං පබ්බජ්ජායා”ති.

6. දුතියමපි බො - පෙ - තතියමපි බො සුද්දිනො කලඤ්චුතො මාතෘපිතරො එතදවොච: “අමම, තාත, යථා යථාහං භගවතා ධම්මං දෙසිතං ආජානාමි, තසිදං සුසාරං අභාරං අජ්ඣාචසතා එකන්ත-පරිපුණ්ණං එකන්තපරිපුණ්ණං සඛිලිබ්බිතං බ්‍රහ්මචරියං චරිතුං. ඉච්ඡාමහං කෙසමසසුං ඕනාරෙතො කාසායාති වන්තාති අච්ඡාදෙතො අභාරස්මා අතභාරියං පබ්බජ්ඣං. අනුජානාථ මං අභාරස්මා අතභාරියං පබ්බජ්ජායා”ති. තතියමපි බො සුද්දිනො කලඤ්චුතො මාතෘපිතරො සුද්දිනං කලඤ්චුතං එතදවොචු: “ඤ්ඤාමි තාත සුද්දින අමොකං එකපුත්තකො පියො මනාපො සුබ්බෙතො සුබ්බෙතො¹, ත ඤ්ඤාමි තාත සුද්දින, කිඤ්චි දුක්ඛස්ස ජාතාසි. මරණෙත’පි මයං තෙ අකාමකා විතා භවිස්සාමි. කිං පත මයං තං ජීවන්තං අනුජානිස්සාම අභාරස්මා අතභාරියං පබ්බජ්ජායා”ති.

7. අථ බො සුද්දිනො කලඤ්චුතො “ත මං මාතෘපිතරො අනුජානන්ති අභාරස්මා අතභාරියං පබ්බජ්ජායා”ති තත්ථෙව අතන්තරහිතාය² භුමියා නිපජ්ජ “ඉධෙව මෙ මරණං භවිස්සති පබ්බජ්ජා වා”ති. අථ බො සුද්දිනො කලඤ්චුතො එකමපි භතතං ත භුඤ්ඤී. දෙව’පි භතතාති ත භුඤ්ඤී. තිණ්’පි භතතාති ත භුඤ්ඤී. වතතාර’පි භතතාති ත භුඤ්ඤී. පඤ්ච’පි භතතාති ත භුඤ්ඤී. ඡ’පි භතතාති ත භුඤ්ඤී. සත්ත’පි භතතාති ත භුඤ්ඤී.

1. පරිභොගො, කසාපි 2 අතපරිත්තාය ?

5. ඉක්බිති කලාප සිවු පුත් වූ සුදින්න තෙමේ විසල්පුරයෙහි එ කටයුතු දෑය අවසන් කොට කලන්දගම මව්පියන් වෙත ගියේ ය. හෙය් මව්පියන්ට “මැනියෙනි, පියානෙහි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් දෙසු ධර්මය මම යම් යම් ලෙසෙකින් දැනීම ද, ගිහිගෙහි වසන්නහු විසින් එකානිත් පිරිපුන් එකානිත් පිරිසිදු ඒ සංකීර්ණිත බබ්බර හැසිරෙන්නට සුකර නො වේ. මම කෙස්සරවුල් බහවා කසාවත් හැඳ ගිහිගෙන් නික්ම සසුන් වදින්නට කැමැත්තෙමි. ගිහිගෙන් නික්ම සසුන් වදින්නට මට අවසර දෙන්නා”යි මෙය කී ය. මෙසේ කී කල්හි සුදින්න කලන්ද පුතුන් මව්පියෝ සුදින්න කලාප පුත්තට “දරුව, සුදින්නය, තෝ අපගේ ප්‍රිය වූ මහාප වූ සුව සේ වැඩුනු, සුව සේ පෝෂණය කරණ ලද, එක ම පුත්‍ර වෙහි. දරුව, සුදින්නය, තෝ කිසි දුකක් නො දන්නෙහි ය. අපි තාගේ මරණයෙහුද නොකැමැත්තමෝ ම වෙන් වන්නමු. කිම, අපි ජීවත් වන්නා වූ තට ගිහිගෙන් නික්ම සසුන් වදින්නට අනුදනිමු ද?” යි මෙය කීය.

6. දෙවෙනු ද ... තෙවෙනු ද ... කලාප පුත් වූ සුදින්න තෙමේ මව් පියන්ට “මැනියෙනි, පියානෙහි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් දෙසු ධර්මය මම යම් යම් සේ දැනීම ද, ගිහිගෙහි වසන්නහු විසින් එකානිත් පිරිපුන් එකානිත් පිරිසිදු ඒ සංකීර්ණිත බබ්බර හැසිරෙන්නට සුකර නො වේ. මම කෙස්සරවුල් බහවා කසාවත් හැඳ ගිහිගෙන් නික්ම සසුන් වදින්නට කැමැත්තෙමි. ගිහිගෙන් නික්ම සසුන් වැදීම පිණිස මට අවසර දෙන්නා”යි. මෙය කී ය. තෙවෙනු ද කලන්ද පුත් සුදින්නගේ මව්පියෝ කලන්ද පුත් සුදින්නගට “දරුව, සුදින්නය, තෝ වතාහි අපගේ ප්‍රිය වූ, මහ වඩන, සුව සේ වැඩුනු, සුවසේ පෝෂිත වූ, එක ම පුත්‍ර වෙහි. දරුව, සුදින්න, තෝ කිසි දුකක් නො දන්නෙහි. තාගේ මරණයෙහුද අපි නො කැමැත්තමෝ ම වෙන් වන්නමු. කිම, අපි ජීවත් වන්නා වූ තට ගිහිගෙන් නික්ම සසුන් වදින්නට අනුදනිමු ද?” යි මෙය කීය.

7. ඉක්බිති කලන්ද පුත් සුදින්න තෙමේ “ගිහිගෙන් නික්ම සසුන් වදින්නට මව්පියෝ මට නො ම අනු දනිත්. මෙහි ම මගේ මරණය හෝ පැවිද්ද හෝ වන්නේ ය”යි එහි ම කිසිවක් නො අනුග්‍රහිමෙහි හොත්තේ ය. ඉක්බිති කලාපපුත් සුදින්න තෙමේ එක් බතක් ද නො වැලඳී ය. බත් දෙකක් ද නො වැලඳී ය. බත් තුණක් ද නො වැලඳී ය. බත් සතරක් ද නො වැලඳී ය. බත් පසක් ද නො වැලඳී ය. බත් සයක් ද නො වැලඳී ය. බත් සතක් ද නො වැලඳී ය. (සත් දිනක් ම නො වැලඳී ය යනු භාවයි)

8. අථ ඛො සුද්දින්නස්ස කලඤ්චුත්තස්ස මාතෘපිතරො සුද්දින්නං කලඤ්චුත්තං එතදවොචුං: “ඔං ඛො‘සි තාත සුද්දින්න, අමහාකං එකපුත්තකො පියො මහාපො සුඛෙධිතො සුඛපරිභවො, ත ඔං තාත සුද්දින්න, කිඤ්චි දුක්ඛස්ස ජාතාසි, මරණේත‘පි මයං තෙ අකාමකා විතා හවිස්සාමි. කිං පත මයං තං ජීවන්තං අනුජාතියාම අභාරස්ම අතභාරියං පබ්බජ්ජාය. උට්ඨෙති තාත සුද්දින්න, භුඤ්ඤ ව පිච ව පරිවාරෙති ව. භුඤ්ඤන්තො පිචන්තො පරිවාරෙන්නො කාමෙ පරිභුඤ්ඤන්තො පුඤ්ඤති කරොන්නො අතිරමය්සු. ත තං මයං අනුජාතාම අභාරස්ම අතභාරියං පබ්බජ්ජාය”ති. එවං වුත්තෙත සුද්දින්නො කලඤ්චුත්තො භුණ්ති අහොසි දුතියමපි ඛො -පෙ- තතියමපි ඛො සුද්දින්නස්ස කලඤ්චුත්තස්ස මාතෘපිතරො සුද්දින්නං කලඤ්චුත්තං එතදවොචුං: “ඔං ඛො‘සි තාත සුද්දින්න, අමහාකං එකපුත්තකො පියො මහාපො සුඛෙධිතො සුඛපරිභවො, ත ඔං තාත සුද්දින්න, කිඤ්චි දුක්ඛස්ස ජාතාසි, මරණේත‘පි මයං තෙ අකාමකා විතා හවිස්සාමි. කිං පත මයං තං ජීවන්තං අනුජාතියාම අභාරස්ම අතභාරියං පබ්බජ්ජාය. උට්ඨෙති තාත සුද්දින්න, භුඤ්ඤ ව පිච ව පරිවාරෙති ව. භුඤ්ඤන්තො පිචන්තො පරිවාරෙන්නො කාමෙ පරිභුඤ්ඤන්තො පුඤ්ඤති කරොන්නො අතිරමය්සු. ත තං මයං අනුජාතාම අභාරස්ම අතභාරියං පබ්බජ්ජාය”ති. තතියමපි ඛො සුද්දින්නො කලඤ්චුත්තො භුණ්ති අහොසි.

9. අථ ඛො සුද්දින්නස්ස කලඤ්චුත්තස්ස සහායකා යෙන සුද්දින්නො කලඤ්චුත්තො තෙනුපසඞ්ඛමිංසු. උපසඞ්ඛමිංසා සුද්දින්නං කලඤ්චුත්තං එතදවොචුං: “ඔං ඛො‘සි සමම සුද්දින්න මාතෘපිතානං එකපුත්තකො පියො මහාපො සුඛෙධිතො සුඛපරිභවො, ත ඔං සමම සුද්දින්න, කිඤ්චි දුක්ඛස්ස ජාතාසි, මරණේත‘පි හෙ මාතෘපිතරො අකාමකා විතා හවිස්සානති. කිං පත කං ජීවන්තං අනුජාතියානති අභාරස්ම අතභාරියං පබ්බජ්ජාය. උට්ඨෙති සමම සුද්දින්න, භුඤ්ඤ ව පිච ව පරිවාරෙති ව. භුඤ්ඤන්තො පිචන්තො පරිවාරෙන්නො කාමෙ පරිභුඤ්ඤන්තො පුඤ්ඤති කරොන්නො අතිරමය්සු. ත තං මාතෘපිතරො අනුජාතියානති අභාරස්ම අතභාරියං පබ්බජ්ජාය”ති. එවං වුත්තෙත සුද්දින්නො කලඤ්චුත්තො භුණ්ති අහොසි. දුතියමපි ඛො -පෙ- තතියමපි ඛො සුද්දින්නස්ස කලඤ්චුත්තස්ස සහායකා සුද්දින්නං කලඤ්චුත්තං එතදවොචුං: “ඔං ඛො‘සි සමම සුද්දින්න -පෙ- තතියමපි ඛො සුද්දින්නො කලඤ්චුත්තො භුණ්ති අහොසි.

8. ඉක්බිති කලන්දපුත් සුදිත්තයේ මවුපියෝ කලන්දපුත් සුදිත්ත හට “දරුව, සුදිත්ත, තෝ වතාහි අපගේ ප්‍රිය වූ, මහ වඩන්නා වූ, සුව සේ වැඩුනු, සුව සේ පෝෂණය කරණ ලද, එක ම පුත්‍ර වෙහි. දරුව සුදිත්තය, තෝ කිසි දුකක් නො දන්නෙහි ය. තාගේ මරණයෙහුද අපි නො කැමැත්තමේ ම වෙන් වන්නමු. කීම, ජීවත් වන්නා වූ තට ගිහිගෙන් නික්ම සසුන් වැදීම පිණිස අපි අනුදනිමු ද? දරුව, සුදිත්තය, තැගිවුව. අනුභව ද කරව. පානය ද කරව. ඉඳුරන් ද පිණවුව. කමින් බොමින් ඉඳුරන් පිණවමින් පස්කම් සුව විඳිමින් පින් කරමින් ගිහිසුව විඳුව. ගිහිගෙන් නික්ම සසුන් වදිතට අපි තට නො ම අනුදනිමු” යි මෙය කීහ. මෙසේ කී කල්හි කලන්දපුත් සුදිත්ත තෙමේ නිහඬ වී ය. දෙවෙනුවත් ... තෙවෙනුවත් කලන්දපුත් සුදිත්තයේ මවුපියෝ කලන්දපුත් සුදිත්තයට “දරුව, සුදිත්තය, තෝ වතාහි අපගේ ප්‍රිය වූ මනාප වූ සුව සේ වැඩුනා වූ සුව සේ පෝෂිත වූ එක ම පුත්‍ර වෙහි. දරුව, සුදිත්තය, තෝ කිසි දුකක් නො දන්නෙහි ය. අපි තාගේ මරණයෙහුද නො කැමැත්තමේ වෙන් වන්නමු. කීම, අපි ජීවත් වන තට ගිහිගෙන් නික්ම සසුන් වදිත්තට අනුදනිමු ද? දරුව, සුදිත්තය, තැගිවුව, කව, බොව, ඉඳුරන් පිණවුව. කමින් බොමින් ඉඳුරන් පිණවමින් පස්කම් සුව විඳිමින් පින් කරමින් (ගිහිගෙහි) සිත් අලවුව. අපි තට ගිහිගෙන් නික්ම සසුන් වදිත්තට අවසර නො දෙමු” යි මෙය කීහ. තෙවෙනුවත් කලන්ද පුත් සුදිත්ත තෙමේ නිහඬ විය.

9. ඉක්බිති කලන්දපුත් සුදිත්තයේ යහළුවෝ කලන්දපුත් සුදිත්ත වෙත පැමිණියාහු ය. පැමිණ කලන්දපුත් සුදිත්තයට “යහළු සුදිත්තය, තෝ වතාහි මවුපියන්ගේ ප්‍රිය වූ මනාප වූ සුවසේ වැඩුනාවූ, සුව සේ පෝෂිත වූ, එක ම පුත්‍ර වෙහි ය. යහළු සුදිත්තය, තෝ කිසි දුකක් නො දන්නෙහි ය. තාගේ මරණයෙහුද මවුපියෝ නො කැමැත්තෝ ම වෙන් වන්නාහ. කීම, ඔහු ජීවත් වන්නා වූ තට ගිහිගෙන් නික්ම සසුන් වැදීමට අනුදන්නාහු ද? යහළු සුදිත්තය, තැගිටින්න. කන්න. බොන්න. ඉඳුරන් පිණවන්න. කමින් බොමින් ඉඳුරන් පිණවමින් කම් සුව විඳිමින් පින් කරමින් ගිහිගෙහි සිත් අලවන්න. මවුපියෝ තොපට ගිහිගෙන් නික්ම සසුන් වදිත්තට නො අනුදන්නාහ” යි මෙය කීහ. මෙසේ කී කල්හි කලන්දපුත් සුදිත්ත තෙමේ නිහඬ විය. දෙවෙනුවත් ... තෙවෙනුවත් කලන්දපුත් සුදිත්තයේ යහළුවෝ කලන්දපුත් සුදිත්තයට මෙය කීහු: “යහළු සුදිත්තය, තෝ වතාහි ...” තෙවෙනුවත් කලන්දපුත් සුදිත්ත තෙමේ නිහඬ විය.

10. අථ බො සුද්ධිනිසංස කලඤ්චුතතංසං සහායකා යෙන සුද්ධිනතංසං කලඤ්චුතතංසං මාතෘපිතරො තෙනුපසංකමිංසු. උපසංකමිතො සුද්ධිනතංසං කලඤ්චුතතංසං මාතෘපිතරො එතදවොචුං: “අමම, තාත,¹ එසො සුද්ධිනො අතනාරතිතාය භූමියා නිපනොතා ‘ඉධෙව මෙ මරණං භවිස්සති පබ්බජ්ජා වා’ති. සචෙ තුමෙහ සුද්ධිනං තානුජානිස්සථ අගාරස්මා අතගාරියං පබ්බජ්ජාය, තතෙව මරණං ආගමිස්සති. සචෙ පත තුමෙහ සුද්ධිනං අනුජානිස්සථ අගාරස්මා අතගාරියං පබ්බජ්ජාය, පබ්බජ්ජනමි තං දක්ඛිස්සථ. සචෙ සුද්ධිනො තානීරමිස්සති අගාරස්මා අතගාරියං පබ්බජ්ජාය, කා තස්ස අඤ්ඤා ගති භවිස්සති? ඉධෙව පච්චාගමිස්සති. අනුජානාථ සුද්ධිනං අගාරස්මා අතගාරියං පබ්බජ්ජාය”ති. “අනුජාතාම, තාතා, සුද්ධිනං අගාරස්මා අතගාරියං පබ්බජ්ජාය”ති. අථ බො සුද්ධිනතංසං කලඤ්චුතතංසං සහායකා යෙන සුද්ධිනො කලඤ්චුතො තෙනුපසංකමිංසු. උපසංකමිතො සුද්ධිනං කලඤ්චුතං එතදවොචුං: “උධෙවිති සමම සුද්ධින, අනුඤ්ඤාතො² හි මාතෘපිතුති අගාරස්මා අතගාරියං පබ්බජ්ජාය”ති.

11. අථ බො සුද්ධිනො කලඤ්චුතො “අනුඤ්ඤාතො² මිති කීර මාතෘ පිතුති අගාරස්මා අතගාරියං පබ්බජ්ජාය”ති භග්වො උදග්ගො පාණිතො ගතොති පරිපුඤ්ඤො උධිංගි. අථ බො සුද්ධිනො කලඤ්චුතො කතිපාහං බලං භාගෙතො යෙන භගවා, තෙනුපසංකමි. උපසංකමිතො භගවනං අභිවාදෙතො එකමනං නිසීදි. එකමනං නිසීනො බො සුද්ධිනො කලඤ්චුතො භගවනං එතදවොච: “අනුඤ්ඤාතො² අහං භනෙත මාතෘපිතුති අගාරස්මා අතගාරියං පබ්බජ්ජාය, පබ්බාජෙතු මං භගවා”ති. අලඪ බො සුද්ධිනො කලඤ්චුතො භගවතො සන්තිකෙ පබ්බජ්ජං. අලඪ උපසම්පදං. අවිරුපසම්පනො ව පනායස්මා සුද්ධිනො එවිරුපෙ ධුතගුණෙ සමාදාය වත්තති: ආරඤ්ඤායො භොති, පිණ්ඩපාතිකො, පංසුකුලිකො, සපදානවාරිකො, අඤ්ඤාතරං වජ්ජිගාමං උපනිස්සාය විතරති.

12. තෙන බො පත සමයෙන වජ්ජි දුබ්භිකංගා ගොති දභිතීතිකා සෙනවට්ඨිකා සලාකාචුත්තා. ත සුකර් උඤ්ඤත පග්ගගෙන යාපෙත්තුං. අථ බො ආයසමිතො සුද්ධිනතංසං එතදගොභි: “එතරති බො වජ්ජි දුබ්භිකංගා දභිතීතිකා සෙනවට්ඨිකා සලාකාචුත්තා. ත සුකර් උඤ්ඤත පග්ගගෙන යාපෙත්තුං. බහු බො පත මෙ චෙයාලියං ඤජී අභිං මහධුතා මහාභොගා පහුතජාත-රුපරජතා පහුතනිතතුපකරණං පහුතබතධඤ්ඤා. යනනුතාහං ඤජී උපනිස්සාය මිතරෙයං, ඤජී³ මං නිස්සාය දුතාති දස්සන්ති. පුඤ්ඤාති කරිස්සන්ති හිසඛු ව ලාභං ලබ්න්ති. අහස්ස ටිණ්ඩකෙන ත නිලමිස්සාමි”ති.

1. අමමතා, මජ්ඣං; 2. අනුඤ්ඤාතො, මජ්ඣං; 3. ඤජතකාපි, සා,

10. ඉක්බිති කලඤ්චුනු වූ සුදිත්තගේ යහළුවෝ කලඤ්චුනු සුදිත්තගේ මාපියන් වෙත එළඹියාහු ය. එළඹ කලඤ්චුනු සුදිත්තගේ මාපියන්ට මෙය කීහු: “මැනියනි, පියානනි, තෙල සුදිත්ත තෙමේ ‘මෙහි ම මාගේ මරණය හෝ පැවිද්ද වන්නේය’ යි කිසිවක් නො අනුමානව මෙහි තොත්තේ වෙයි. ඉදින් තෙපි ගිහිගෙන් නික්ම සසුන් වැඩිත්තට සුදිත්තට අවසර නො දෙන්නහු නම්, එහි ම මරණය පැමිණෙන්නේ ය. ඉදින් තෙපි ගිහිගෙන් නික්ම සසුන් වැඩිමට සුදිත්තට අවසර දෙන්නහු නම්, පැවිදි වූ ඔහු දක්නා ය. ඉදින් සුදිත්ත තෙමේ ගිහිගෙන් නික්ම සසුන් වැඩි පැවිද්දෙහි සිත් නො අලවන්නේ නම්, ඔහුගේ කිහිප අතෙක් ගතියෙන් වන්නේ ද? මෙහි ම පෙරලා එන්නේ ය. ගිහිගෙන් නික්ම සසුන් වැඩිමට සුදිත්තට අනුදනිමු” යි. “දරුවෙනි, ගිහිගෙන් නික්ම සසුන් වැඩිමට සුදිත්තට අනුදනිමු” යි. ඉක්බිති කලඤ්චුනු සුදිත්තගේ යහළුවෝ කලඤ්චුනු සුදිත්ත වෙත එළඹියාහු ය. එළඹ කලඤ්චුනු සුදිත්තට මෙය කීහු: “යහළු සුදිත්ත යෙනි, තැගිවිත්ත, මාපියන් විසින් ගිහිගෙන් නික්ම සසුන් වැඩිමට අනුදන්තා ලද්දහු ය” යි.

11. ඉක්බිති කලඤ්චුනු සුදිත්ත තෙමේ “මාපියන් විසින් ගිහිගෙන් නික්ම සසුන් වැඩිමට අනුදන්තා ලද්දෙමි වෙමි” යි සතුටු වූයේ ඔදවැහි සිත් ඇත්තේ, අනිත් සිරුර පිරිමදිමින් තැගි සිටියේ ය. ඉක්බිති කලඤ්චුනු සුදිත්ත තෙමේ කීපදවසක් මුළුල්ලෙහි කය බල ගත්වා බුදුරදුන් වෙත එළැඹියේ ය. එළඹ බුදුරදුන් වැඳ පසෙක හුන්නේ ය. පසෙක හුන්නා වූ කලඤ්චුනු සුදිත්ත තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකෙණි. “වහන්ස, මම ගිහිගෙන් නික්ම සසුන් වැඩිමට මාපියන් විසින් අනුදන්තා ලද්දෙමි වෙමි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මා පැවිදි කරණ සේකවා” යි. කලඤ්චුනු වූ සුදිත්ත තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි පැවිද්ද ලැබී ය. උපසම්පද ව ලැබී ය. උපසම්පත් වූ නොබෝ කල් ඇති ආයුෂ්මත් සුදිත්ත තෙමේ මෙබඳු බුද්ධාගමයන් සමාදන් ව වෙසෙයි: අරුණෙහි වසන්නෙක් වෙයි. පිණ්ඩ පාතිකයෙක් වෙයි. පසුල්සිවුරු දරන්නෙක් වෙයි. ගෙපිළිවෙළින් පිළු සිහන්තෙක් වෙයි. එක්තරා වැදගත්කමක් ඇසුරු කොට වාසය කෙරෙයි.

12. එකල වැදූරට දුක සේ ලැබිය යුතු හික්කාව ඇත්තේ වෙයි. දෙපරිද්දෙකින් පැවැති අදහස් ඇත්තක් වෙයි. තන්හි තන්හි විසුරුණු මිනිසාට ඇත්තක් වෙයි. නොහොත් සෙතටසිකානම් සංසර්ගය ඇත්තක් වෙයි. කුසපත්තියමයෙන් ජීවිකාවාහානිය පවත්වන්නක් වෙයි නොහොත් ඉරටු පමණක් ව ගවගන් සංසර ඇත්තක් වෙයි. පාත්‍රය ගෙණ හික්කාවෙහි ගැසිරීමෙන් ජීවත් වන්නට පහසු නො වන්නක් වෙයි. ඉක්බිති ආයුෂ්මත් වූ සුදිත්තට මේ සිත විය: “දැන් වහන්ස වැදූරට දුක සේ ලැබිය ගැසිරීමෙන් ඇත්තකි. දෙපරිද්දෙන් පැවැති අදහස් ඇත්තකි. තන්හි තන්හි විසුරුණු මිනිසාට ඇත්තකි නොහොත් සෙතටසිකානම් සංසර්ගය ඇත්තකි. කුසපත්තියමයෙන් ජීවිකාවාහානිය පවත්වන්නකි නොහොත් ඉරටු පමණක් ව ගවගන් සංසර ඇත්තකි. පාත්‍රය ගෙණ හික්කාවෙහි ගැසිරීමෙන් ජීවත් වන්නට පහසු නො වන්නකි. විසල්සුරයෙහි (උපසොග පරිභොගයන්ගෙන්) ආසීය වූ නිදන්ගත මහත් ධනය ඇති, දින පතා වියදම් වන මහත් හෝග ඇති, බොහෝ වූ රත්තිරිදි ඇති, සතුටු උපදවන බොහෝ අලංකාරාපකරණ ඇති, නණ්ණදෙනුවට යෝග්‍ය වූ බොහෝ ධනාත්තයන් ඇති මාගේ ඥාතීන් බොහෝ වෙත්. මම තැගින් ඇසුරු කොට වාසය කරන්නෙමි නම්, ඉතා මැහැවි. නැගෙත් මා නිසා දන් දෙත්. පින් කරන්. හික්කු ද ලැබි ලබන්. මම ද ආහාරයෙන් කලානත නො වෙමි” යි.

13. අථ ඛො ආයස්මා සුදිනො නොනාසනං සංඝාමෙඤ්ච පත්තච්චරමාදය යෙන වෙසාලී, තෙන පක්කාමි. අනුපුබ්බත යෙන වෙසාලී තදච්චරී. තත්තු සුදං ආයස්මා සුදිනො වෙසාලීයං චිතරතී මහාවණෝ¹. අයොසුං ඛො ආයස්මතො සුදිනාස්ස සදුතකා “සුදිනො කීර කලඤ්චනො වෙසාලී අනුපපතො”ති. තෙ ආයස්මතො සුදිනාස්ස සඨසීමනෙත ථාලිපාසෙ භික්ඛාභිභාරං අභිභරිංසු. අථ ඛො ආයස්මා සුදිනො තෙ සඨසීමනෙත ථාලිපාසෙ භික්ඛුතං වික්ඛපේඤ්ඤා පුබ්බණ්ණසමයං නිවාසෙත්වා පත්තච්චරමාදය කලඤ්ඤාමං පිණ්ඩාය පාචයි. කලඤ්ඤාමෙ සපදානං පිණ්ඩාය චරමානො යෙන සකපිතුනිවෙසනං, තෙනුපසඬකමි.

14. තෙන ඛො පත සමයෙන ආයස්මතො සුදිනාස්ස සදුතීදුසි ආභිද්දෙසිකං කුමමාසං ඡබ්බිතුසාමා හොති. අථ ඛො ආයස්මා සුදිනො තං සදුතීදුසිං එතදවොච: “සචෙ තං භගිනී ඡබ්බනීයධම්මං, ඉධ මෙ පතෙත ආකීර්”ති. අථ ඛො ආයස්මතො සුදිනාස්ස සදුතීදුසි තං ආභිද්දෙසිකං කුමමාසං ආයස්මතො සුදිනාස්ස පතෙත ආකීර්නති ගජානඤ්ච පාදානඤ්ච සරාස් ච නිමිත්තං අස්සහෙසි. අථ ඛො ආයස්මතො සුදිනාස්ස සදුතීදුසි යෙනායස්මතො සුදිනාස්ස මාතා, තෙනුපසඬකමි. උපසඬකමිත්වා ආයස්මතො සුදිනාස්ස මාතර එතදවොච: “ගඟ්ඝයෙස ජාතෙය්‍යාසි, අයස්සතො සුදිනො අනුපපතො”ති. “සචෙ ජෙ සචං භණ්ඩි, අදුසිං තං කරෙමි” ති.

15. තෙන ඛො පත සමයෙන ආයස්මා සුදිනො තං ආභිද්දෙසිකං කුමමාසං අඤ්ඤාතරං කුබ්බිමුලං නිස්සාය පරිභුඤ්ඤති. පිතාපි ඛො ආයස්මතො සුදිනාස්ස කම්මනාං අගච්ඡෙනො අදුස්ස ආයස්මනාං සුදිනාං තං ආභිද්දෙසිකං කුමමාසං අඤ්ඤාතරං කුබ්බිමුලං නිස්සාය පරිභුඤ්ඤනං. දිස්වාත යෙනායස්මා සුදිනො, තෙනුපසඬකමි. උපසඬකමිත්වා ආයස්මනාං සුදිනං එතදවොච: “අත්ථි තාම, තාත සුදිනා, ආභිද්දෙසිකං කුමමාසං පරිභුඤ්ඤාසි? තත්තු තාම තාත සුදිනා, සකං ගෙහං ගතාබ්බ?” නති. “අගම්මකං² ඛො තෙ ගගපතී කෙහං. තතායං ආභිද්දෙසිකො කුමමාසො”ති. අථ ඛො ආයස්මතො සුදිනාස්ස පිතා ආයස්මතො සුදිනාස්ස ඛානායං ගහෙත්වා ආයස්මනාං සුදිනං එතදවොච: “එහි තාත සුදිනා, කරං ගම්ඤ්ඤාමා”ති. අථ ඛො ආයස්මා සුදිනො යෙන සකපිතුනිවෙසනං, තෙනුපසඬකමි. උපසඬකමිත්වා පඤ්ඤාතෙත ආසතෙ නිසීදි. අථ ඛො ආයස්මතො සුදිනාස්ස පිතා ආයස්මනාං සුදිනං එතදවොච: “භුඤ්ඤ තාත සුදිනා”ති. “අලං ගගපතී. කතං මෙ අජ්ජ භතකභිච්ච” නති. අභි මාසෙහි තාත සුදිනා ස්වාතතාය භතත” නති. අභි මාසෙහි ඛො ආයස්මා සුදිනො කුණ්ඨිගාවෙත. අථ ඛො ආයස්මා සුදිනො උට්ඨායාසතා පක්කාමි.

1. මහාවිජෙ කුටාගාරකාලයං, මජ්ඣං; 2. අගම්මා ඉනිපි

13. ඉක්බිති ආයුෂ්මත් සුද්ධත්ත තෙමේ සෙනසුන තැන්පත් කොට පාසිවුරු ගෙණ විසල්පුරය බලා ගියේ ය. පිළිවෙළින් ගොස් විසල්පුරයට පැමිණියේ ය. එකල්හි ආයුෂ්මත් සුද්ධත්ත තෙමේ විසල්පුර මහමනාසෙහි වෙසෙයි. ආයුෂ්මත් වූ සුද්ධත්තගේ තැනෝ “කලන්ද පුත් සුද්ධත්ත තෙමේ විසල්පුරයට පැමිණියේ ල” යි දැනුන. ඔහු ආයුෂ්මත් සුද්ධත්තට බන්ධනාගාර කටත් එළවූහ. ඉක්බිති ආයුෂ්මත් සුද්ධත්ත තෙමේ ඒ බන්ධනාගාර කට ගිණුන්ට දී පෙරවරයෙහි හැර පෙරෙව් පාසිවුරු ගෙණ කලන්ද සිටුගමෙහි පිටු පිණිස හැසිරෙන්නේ සිය පියාගේ නිවෙසට පැමිණියේ ය.

14. එකල්හි ආයුෂ්මත් සුද්ධත්තගේ තැනැත්තන් පිරිහූ වූ කොමු පිටුවක් ඉවත ලනු කැමැත්ත වෙයි. ඉක්බිති ආයුෂ්මත් සුද්ධත්ත තෙමේ ඒ තැනැත්තන්ට මෙය කී: “ඉදින් නැගෙනියෙහි, එය ඉවත දැමිය යුත්තක් තම්මෙහි මාගේ පාත්‍රයෙහි බහාලනු මැනවි” යි. ඉක්බිති ආයුෂ්මත් වූ සුද්ධත්තගේ තැනැත්තන් ඒ පිරිහූ කොමු පිටුව ආයුෂ්මත් සුද්ධත්තගේ පාත්‍රයෙහි බහන්නී අත්වල ද පාවල ද සරයෙහි ද තිබිණි ගත්තා ය. ඉක්බිති ආයුෂ්මත් වූ සුද්ධත්තගේ තැනැත්තන් ආයුෂ්මත් වූ සුද්ධත්තගේ මවු වෙත එළඹියා ය. එළඹ ආයුෂ්මත් සුද්ධත්තගේ මවුට මෙය කීවූය: “ආයුෂ්මත්, දන්තෙහි ද? ආයුෂ්මත් වූ සුද්ධත්ත තෙමේ පැමිණියේ ය” යි. “එම්බල දැයි, ඉදින් තෝ සත්‍යයක් කියෙහි තම්, නී නොදැක්කක් කරමි” යි.

15. එකල්හි ආයුෂ්මත් සුද්ධත්ත තෙමේ ඒ පිරිහූ වූ කොමු පිටුව එක් ගෙඩිත්තියක් ලග ගිඳ වළඳයි. ආයුෂ්මත් සුද්ධත්තගේ පිය තෙමේ ද කම්පනා ස්ථානයෙන් පෙරළා එන්නේ ඒ පිරිහූ වූ කොමු පිටුව එක් ගෙඩිත්තියක් ලග ගිඳ වළඳන්නා වූ ආයුෂ්මත් සුද්ධත්ත දිව් ය. දැක ආයුෂ්මත් සුද්ධත්ත වෙත එළඹියේ ය. එළඹ ආයුෂ්මත් සුද්ධත්තට මෙය කී ය: “දරුව, සුද්ධත්ත-යෙහි, රැලැහි කොමු පිටුව වළඳ ද, (අපි නාම) නොප තෙරුහි ග්‍රමණයෙන් විශේෂයෙන් ඇත් වී ය;¹ දරුව සුද්ධත්තය, සියගෙට යා යුතු නො වේ ද?”. “ගැහැටිය, ඔබගේ ගෙට ගියෙමු. මේ පිරිහූ කොමු පිටුව ඒ ඔබගේ ගෙයින් ය. ඉක්බිති ආයුෂ්මත් සුද්ධත්තගේ පිය තෙමේ ආයුෂ්මත් සුද්ධත්තගේ බාහුව ගෙණ ආයුෂ්මත් සුද්ධත්තට මෙය කීය: “දරුව, සුද්ධත්තය, එව. ගෙට යමු” යි. පසුව ආයුෂ්මත් සුද්ධත්ත තෙමේ සිය පියාගේ ගෙට ගියේ ය. ගොස් පණවන ලද අත්තෙහි හුනි. ඉන් පසු ආයුෂ්මත් වූ සුද්ධත්තගේ පිය තෙමේ ආයුෂ්මත් වූ සුද්ධත්තට “දරුව, සුද්ධත්තය, අනුභව කරව” යි මෙය කී ය. “ගැහැටිය, කම් තැන. අද බත්කිය නිමවන ලදී” යි සුද්ධත්ත හිනුනු තෙමේ කී ය.

1. මෙහි පාළියෙහි එන ‘පටිභුක්ඛි’ යන අනාගත වචනය ‘බාම’ නිපාතයෙන් ගෙන ගිණුම්පායෙහි පැවැත්වේ. මේ වාක්‍යයෙන් පිරිහූ ගෝප්‍යයට නිකුද එය පිළිබඳ නො සොයා වළඳ සුද්ධත්ත තෙරුන්ට ග්‍රමණයෙන් සම්භාවනා ද කළ හැටි ද දත යුතු.

16. අථ ඛො ආයස්මතො සුදින්නස්ස චාතා තස්සා රතනියා අවච්ඡෙත හරිතෙන ගොමියෙන සඨම්. ඔපුඤ්ජාපෙඨා¹ ඥො පුඤ්ඤ කාරාපෙඨි: එකං තිරිඤ්ඤස්ස, එකං සුචර්ණස්ස. තාව මහනතා පුඤ්ජා අනෙත්තං-ඔරතො සීතො පුරිසො පාරතො සීතං පුරිතං ත පස්සති, පාරහො සීතො පුරිසො ඔරතො සීතං පුරිසං ත පස්සති. තෙ පුඤ්ඤ කිලඤ්ඤති පච්චිත්තදාපෙඨා මජ්ඣෙ ආසතං පඤ්ඤපෙඨා තිරොකරණීයං පරික්ඛිපිතා ආයස්මතො සුදින්නස්ස පුරාණදුතිසිකං ආමනෙතයි: “තෙන හි ත්වං වට්ඨ, යෙන අලඞ්ඤායෙන අලඞ්ඤතා පුත්තස්ස මෙ සුදින්නස්ස පියා අගොසි මතාපා, තෙන අලඞ්ඤායෙන අලඞ්ඤරා” ති. ‘එවං අයො’ති ඛො ආයස්මතො සුදින්නස්ස පුරාණදුතිසිකා ආයස්මතො සුදින්නස්ස මාතුයා පච්චයොයි.

17. අථ ඛො ආයස්මතො සුදින්නො පුබ්බණ්ණහමයං නිවාසෙඨා පතනච්චරමාදය යෙන සකපිතුතිවෙසනං, තෙනුපසඞ්කමි. උපසඞ්කමිතා පඤ්ඤතෙන ආසතෙ තිසිදි. අථ ඛො ආයස්මතො සුදින්නස්ස පිතා යෙතායස්සාසුදින්නො, තෙනුපසඞ්කමි. උපසඞ්කමිතා තෙ පුඤ්ඤ විචාරාපෙඨා ආයස්මතං සුදින්නං එතදවොච: “ඉදං තෙ තාත සුදින්න, මාතුමතනිකං ඉත්තිකාය ඉත්තිධනං. අඤ්ඤං පෙතතිකං. අඤ්ඤං පිතාමහං. ලඞ්ඤා තාත සුදින්න, සීතායාවතනිතා, හොගා ව භුඤ්ජතුං පුඤ්ඤති ව කාතුං. එහි ත්වං තාත සුදින්න, සීතායාවතනිතා හොගෙ ව භුඤ්ජසු. පුඤ්ඤති ව කරොති”ති. “තාත, ත උස්සගාමි. ත වීසගාමි. අභිරතො අහං බ්‍රහ්මවරියං වරාමි”ති. දුතියමපි ඛො - පෙ - තතියමපි ඛො ආයස්මතො සුදින්නස්ස පිතා ආයස්මතං සුදින්නං එතදවොච: “ඉදං තෙ තාත සුදින්න මාතුමතනිකං ඉත්තිකාය ඉත්තිධනං. අඤ්ඤං පෙතතිකං. අඤ්ඤං පිතාමහං. ලඞ්ඤා තාත සුදින්න සීතායා-වතනිතා, හොගා ව භුඤ්ජතුං පුඤ්ඤති ව කාතුං. එහි ත්වං තාත සුදින්න, සීතායාවතනිතා, හොගෙ ව භුඤ්ජසු, පුඤ්ඤති ව කරොති”ති. “වදෙය්‍යාම ඛො තං ගහපතී, සචෙ ත්වං තාතිකඤ්ඤායාසී”ති. “වදෙති තාත සුදින්නා”ති. “තෙන හි ත්වං ගහපතී, මහතො මහතො සාණිපසිබ්බකෙ කාරාපෙඨා තිරිඤ්ඤසුචර්ණස්ස පුරාපෙඨා සකපෙති නිබ්බානාපෙඨා මජ්ඣෙ ගඞ්ඤාය භොතෙ ඔතාදෙති². තං කියස්ස තෙතු? යං හි තෙ ගහපති භවිස්සති තතො තීදහං හයං වා ඡමතිතතතං වා ලොඡිතංභො වා ආරතෙඛා වා, සො තෙ ත භවිස්සති”ති. එවං වුත්තෙ ආයස්මතො සුදින්නස්ස පිතා අතතනමනො අගොයි: “කථං හි තාම පුත්තො සුදින්නො එවං වකංති”ති.

18. අථ ඛො ආයස්මතො සුදින්නස්ස පිතා ආයස්මතො සුදින්නස්ස පුරාණදුතිසිකං ආමනෙතයි: “තෙන හි වට්ඨ, ත්වමි යාව, අපෙච තාම පුත්තො සුදින්නො තුග්ගමපි වචනං කරෙය්‍යා”ති. අථ ඛො ආයස්මතො සුදින්නස්ස පුරාණදුතිසිකා ආයස්මතො සුදින්නස්ස පාදෙසු ගගෙඨා ආයස්මතං සුදින්නං එතදවොච: “කිදිසා තාම තා අග්ගපුත්ත අච්ඡරායො, යාසං ත්වං ගෙතු බ්‍රහ්මවරියං වරසී?”ති. “තඛො අහං ගගිනී, අච්ඡරාතං ගෙතු බ්‍රහ්මවරියං වරාමි”ති.

1. ඔපුඤ්ජාපෙඨා, මජ්ඣ. කො. 2. ඔපාතෙති, මජ්ඣ.

16. ඉක්බිති ආයුෂ්මත් වූ සුදිත්තගේ මවු තොමෝ එ රැය ඇවෑමෙන් අමුහොමින් බිම පිරිබඩ දී කහවණුවලින් එකක් ද රණින් එකක් ද යි ගොඩවල් දෙකක් කරවී ය. මොබ සිරි පුරුෂතෙමේ බබ සිරි පුරුෂයා නො දකී ද, බබ සිරි පුරුෂ තෙමේ මොබ සිරි පුරුෂයා නො දකී ද, ඒ සා මහත් ගොඩවල් වූහ. ඒ ගොඩවල් කළාලවලින් වසා මැද අත්‍රකක් පණවා තීරයකින් වට කොට ආයුෂ්මත් සුදිත්තගේ පැරණි දෙවැන්නිය (=අශ්‍රව) අමතා, “ලෙහෙළිය, යම් අලංකාරයකින් සැරසුනා වූ නී මා පුත් සුදිත්තට පිය වුවා ද, මනාප වුවා ද, ඒ අලංකාරයෙන් සැරසෙව” යි කිවු ය. “ආයුෂ්මතී, එසේ ය” යි ආයුෂ්මත් සුදිත්තගේ පැරණි අශ්‍රව ආයුෂ්මත් සුදිත්තගේ මවුට පිළිවදන් දුන්නී ය.

17. ඉක්බිති ආයුෂ්මත් සුදිත්ත තෙමේ පෙරබත්කල හැද පෙරෙව පාසිවුරු ගෙණ සිය පිය නිවෙස වෙත එළඹියේ ය. එළඹ පැණවූ අස්තෙහි හුන්නේ ය. ඉන්පසු ආයුෂ්මත් සුදිත්තගේ පියතෙමේ ආයුෂ්මත් සුදිත්ත වෙත එළඹියේ ය. එළඹ ඒ රත්රුවන් ගොඩවල් වැසූම හරවා ආයුෂ්මත් සුදිත්තට මෙය කී: “දරුව, සුදිත්තය, මේ මිත්තනියන් විසින් බබගේ මවුට දෛනික පරිභෝග වූ තානසුණු ආදිය ගැණීම පිණිස දුන් ධනය වෙයි. පියාට අයත් ධනය මෙයින් අත්‍යය. මුත්තනුවන්ගේ ධනය මෙයින් අත්‍යය. දරුව සුදිත්තය, ගිහිබවට පැමිණ හෝග අනුභව කරන්නට ද පින් කරන්නට ද හැකි ය. දරුව සුදිත්තය, එව. තෝ ගිහිබවට පැමිණ හෝගයන් ද අනුභව කරව. පින් ද කරව” යනු යි. “පියානෙහි, තො ගෙමි. තො හැකියෙමි. මම සස්තෙහි ඇලුනෙමි බබසර හැසිරෙමි” යි. දෙවනුවන් ... තෙවෙනුවන් ආයුෂ්මත් සුදිත්තගේ පියතෙමේ ආයුෂ්මත් සුදිත්තට මෙය කී ය: “දරුව සුදිත්තය, මේ මිත්තනියන් විසින් බබගේ මවුට දෛනික පරිභෝගය පිණිස දුන් ධනය වෙයි. පියාට අයත් ධනය මෙයින් අත්‍යය. මුත්තනුවන්ගේ ධනය ද මෙයින් අත්‍යය. දරුව සුදිත්තය, ගිහිබවට පැමිණ හෝග අනුභව කරන්නට ද පින් කරන්නට ද හැකි ය. දරුව සුදිත්තය, එව තෝ ගිහිබවට පැමිණ හෝගයන් ද අනුභව කරව. පින් ද කරව” කියා යි. “ඉදින් ගැහැවිය, බබ තොකිපෙන්නසු නම්, එයට කිව යුතු දෙය කියමු” යි. “පුත් සුදිත්තය, කියව” යි ගැහැවි කී ය. “එසේ වී නම්, ගැහැවිය, බබ මහත් මහත් හෝණ්මල කරවා, කහවණුවලින් හා රණින් පුරවා, හැල්වලින් අදවා, ගහ මැද හැඩ දියපතරෙහි කිදවා ලත්ත. ඒ කවර ගෙයින් ද? ගැහැවිය, බබට එය හේතු කොට ගෙණ යම්බඳු බියක් හෝ ලය සැලීමෙන් හෝ ලොමුදහ ගැණීමෙන් හෝ රැක ගැණීමෙන් හෝ වේ ද, එය බබට තොවන්නේය” යි සුදිත්ත භික්ෂු කී ය. මෙසේ කී කල්හි ආයුෂ්මත් සුදිත්තගේ පිය තෙමේ “කෙසේ තම් මා පුත් සුදිත්ත තෙමේ මෙසේ කියන්නේ ද?” යි තොසතුටු සිත් ඇත්තේ විය.

18. ඉක්බිති ආයුෂ්මත් සුදිත්තගේ පිය තෙමේ ආයුෂ්මත් සුදිත්තගේ ගිහිකල අශ්‍රව ඇමතී ය: “එසේ වී නම් ලෙහෙළිය, තෝ ද යාවිකු කරව. පුත් වූ සුදිත්ත තෙමේ තිගේ වචනය වත් කරන්නේ නම් ඉතා මැනවි” යි කී ය. ඉන් පසු ආයුෂ්මත් වූ සුදිත්තගේ ගිහිකල අශ්‍ර තොමෝ ආයුෂ්මත් සුදිත්තගේ පා අල්ලාගෙන ආයුෂ්මත් සුදිත්තට මෙය කී ය: “ආයුෂ්මතී, බබ යම්බඳු වූ දෙවඟනන් ලැබීම පිණිස බබසර හැසිරෙන්නම්, ඒ දෙවඟනෝ කෙබඳු ද” යි ඇසුවා ය. “තැගතිෂයනි, මම දෙවඟනන් හේතු කොට ගෙණ බබසර තො හැසිරෙමි” යි හේ කී ය.

19. ඉක්බිති ආයුෂ්මත් සුදිත්තගේ ගිහිකල අඹු තොමෝ ආයුෂ්මත් සුදිත්ත තෙමේ “අද පවත් මට හනිනිවාදයෙන් කපා කෙරේ ය”යි සිහි නැති ව එහි ම වැටුනි ය. ඉන් පසු ආයුෂ්මත් සුදිත්ත තෙමේ “ඉදින් හැහැපිය දිය සුභ ආහාරයක් වේ නම්, දෙනු මැනැවි, අප තො වෙහෙසන්නා”යි පියාට කී ය. “පුත සුදිත්තය, වළඳනු මැනැවි” යි ගැහැපිය කී ය. ඉන් පසු ආයුෂ්මත් සුදිත්තගේ මව් ද පියා ද ආයුෂ්මත් සුදිත්තට ප්‍රණීත වූ කෑ සුභ දෑ ද බිදිය සුභ දෑ ද සියතින් වැළඳවූහ, පාවැරවූහ. ඉන් පසු ආයුෂ්මත් සුදිත්තගේ මව් තොමෝ වළඳ අවසන් කළ, පාත්‍රයෙන් ඉවතට ගත් අත් ඇති ආයුෂ්මත් සුදිත්තට මෙය කී ය: “පුත සුදිත්ත, මේ කුලය ආභය ය. මහද්ධික ඇත්තක. මහද් හොග ඇත්තක. බොහෝ රන් රිදී මුහු කහවණු ඇත්තක. බොහෝ වස්තුවපකරණ ඇත්තක. බොහෝ ධනධාන්‍ය ඇත්තක. පුත සුදිත්ත, ගිහි බවට පැමිණ හොග අනුභව කරන්නට ද පින් කරන්නට ද හැකි ය. පුත සුදිත්ත, එව, තෝ ගිහි බවට පැමිණ හොග ද අනුභව කරව. පින් ද කරව” කියායි. “මැනියනි, තො හෙමි. තො හැක්කෙමි. මම ඇලුතෙමි බඩසර හැසිරෙමි”යි සුදිත්ත හිඤ්ඤ කී ය. දෙවනුවත් ... තෙවනුවත් ආයුෂ්මත් සුදිත්තගේ මව් තොමෝ ආයුෂ්මත් සුදිත්තට මෙය කී ය: “පුත සුදිත්ත, මේ කුලය ආභය ය, මහද්ධික ඇත්තක. මහාහොග ඇත්තක. බොහෝ රන් රිදී මුහු කහවණු ඇත්තක. බොහෝ වූ වස්තුවපකරණ ඇත්තක. බොහෝ ධනධාන්‍ය ඇත්තක. එහෙයින් පුත සුදිත්ත, (කුලවාසය ආරක්‍ෂා කර ගැනීමට) බීජයක් (ප්‍රතකු) දෙව. අපගේ දරුවන් තොමැති වය්‍යාව ලිඞ්චිත්‍ර ගෙන්වා තො ගණිත්වා” යනු යි. “මැනියනි, මෙය මට කරන්නට හැකි ය”යි සුදිත්ත කී ය. “පුත සුදිත්ත, මේ කල කොහි වෙතෙහි ද?” යි මව් ඇසුවා ය. “මැනියනි, මහවතයෙහිය”යි සුදිත්ත හිඤ්ඤ තෙමේ කී ය. ඉක්බිති ආයුෂ්මත් සුදිත්ත තෙමේ අස්තෙන් තැගිට ගියේ ය.

20. ඉක්බිති ආයුෂ්මත් සුදිත්තගේ මව් තොමෝ ආයුෂ්මත් සුදිත්තගේ ගිහිකල අඹුව බණවා. “එසේ වී නම් ලේලිය, යම් දවසක තැනුවනි වෙහි ද, නිට මල්වර වේද, එ කල්හි මට දන්වව” යි කීවු ය. “ආයුෂ්මත්, එසේ ය”යි කියා ආයුෂ්මත් සුදිත්තගේ ගිහිකල අඹු තොමෝ ආයුෂ්මත් සුදිත්තගේ මව්ට පිළිවදන් දුන්නි ය. ඉක්බිති ආයුෂ්මත් සුදිත්තගේ ගිහිකල අඹු තොමෝ තොබෝ දවසකින් ම තැනුවනි වූවා ය. ඇයට මල්වර උපත. ඉන් පසු ආයුෂ්මත් සුදිත්තගේ ගිහිකල අඹු තොමෝ ආයුෂ්මත් සුදිත්තගේ මව්ට “ආයුෂ්මත්, උතුනියක් වෙමි. මට ඔස් ලෙය උපත”යි මෙය කීවා ය. “එසේ වී නම් ලේලිය, යම් අලඛකාරයකින් සැරසුනි පුත් වූ සුදිත්තගෙට ප්‍රියමතාප වූ ද, ඒ අලඛකාරයෙන් සැරසෙව”යි හි කීවු ය. “ආයුෂ්මත්, එසේ ය”යි ආයුෂ්මත් සුදිත්තගේ ගිහිකල අඹු තොමෝ ආයුෂ්මත් සුදිත්තගේ මව්ට පිළිවදන් ඇස්වූ ය. ඉන් පසු ආයුෂ්මත් සුදිත්තගේ මව් තොමෝ ආයුෂ්මත් සුදිත්තගේ ගිහිකල අඹුව කැදවාගෙණ මහවතයෙහි ආයුෂ්මත් සුදිත්ත වෙත එළඹියා ය. එළඹ ආයුෂ්මත් සුදිත්තගෙට මෙය කීවු ය: “පුත, සුදිත්ත, මේ කුලය ආභය ය. මහද්ධික ඇත්තක. මහද් හොග ඇත්තක. බොහෝ රන් රිදී මුහු කහවණු ඇත්තක. බොහෝ වස්තුවපකරණ ඇත්තක. බොහෝ ධනධාන්‍ය ඇත්තක. පුත සුදිත්ත, ගිහිබවට පැමිණ හොග අනුභව කරන්නට ද පින් කරන්නට ද හැකි ය. පුත සුදිත්ත, එව, තෝ ගිහිබවට පැමිණ හොගෙන් ද අනුභව කරව. පින් ද කරව” යනු යි. “මැනියනි, තො හෙමි. තො හැකියෙමි. මම ඇලුතෙමි බඩසර හැසිරෙමි”යි හේ කී ය. දෙවනුවත් ... තෙවනුවත් ... ආයුෂ්මත් සුදිත්තගේ මව් තොමෝ ආයුෂ්මත් සුදිත්තගෙට මෙය කීවාය: “පුත, සුදිත්ත, මේ කුලය ආභය ය. මහද් ධනඇත්තක. මහද් හොග ඇත්තක. බොහෝ රන් රිදී මුහු කහවණු ඇත්තක. බොහෝ වස්තුවපකරණ ඇත්තක. බොහෝ ධන ධාන්‍ය ඇත්තක. එහෙයින් පුත සුදිත්තය, බීජයක් (ප්‍රතකු) දෙව. අපුත්‍රක වූ ධනය ලිඞ්චිත්‍ර හැර තො ගණිත්වා” යනු යි.

21. ‘එතං ඛො මෙ අමම, සත්තං කාතු’නති පුරුණදුතීයිකං¹ මාහායං ගහෙති. මහාවිතං අජේඛාසානෙති අපසාදාදිතො සිත්තාපදෙ අනාදිතව-දස්සො පුරුණදුතීයිකාය තිත්තතත්තං මෙථුනං ධම්මං අභිවිඤ්ඤාපෙති. සා තෙත ගමහං ගණති.

භූමිමා දෙවා සද්දුකිත්තංවෙසුං: “නිරබ්බදෙ වත හො භික්ඛුසංඝො නිරුද්ධවො. හුදිතොතන සලාදපුතොතන අබ්බදං උපාදිතං, අදිතවො උපාදිතො”ති. භූමිතං දෙවතං සද්දං හුතං වාභූමිමානිත්තං දෙවසද්ද-මිත්තංවෙසුං -පෙ- තාවතීංසා දෙවං, -යාමා දෙවං, -භූමිතා දෙවං, -භික්ඛාන-රතීතො දෙවං, -පරනිමිතවසවනතීතො දෙවං, -බ්‍රහ්මනාසිකා දෙවං, සද්ද-මිත්තංවෙසුං: “නිරබ්බදෙ වත හො භික්ඛුසංඝො නිරුද්ධවො. හුදිතොතන සලාදපුතොතන අබ්බදං උපාදිතං, අදිතවො උපාදිතො”ති. ඉතිහ තෙත බණෙන තෙත බ්‍රහ්මනොතන යව බ්‍රහ්මලොකා සද්දෙ අබ්බුත්තාදි.

22. අථ ඛො අයසමනො හුදිතතං පුරුණදුතීයිකා තස්ස ගමහස්ස පරිපාකමිතිය පුතතං වජ්ජති. අථ ඛො අයසමනො හුදිතතං සහායකා තස්ස දුරතස්ස භික්ඛොති තාමං අකංසු. අයසමනො හුදිතතං පුරුණදුතීයි-කාය භික්ඛොති තාමං අකංසු. අයසමනො හුදිතතං භික්ඛොති තාමං අකංසු. හෙ අපරෙත සමයෙත උභො අභාරස්ස අතභාරිතං පබ්බජිතා අරහතං සච්ඡාකංසු.

23. අථ ඛො අයසමනො හුදිතතං අනුදෙව කුක්කුච්චං, අනු විපට්ඨි සාරො. “අලංභා වත මෙ. න වත මෙ ලංභා. දුලලංඛං වත මෙ. න වත මෙ සුලලංඛං: සො’හං එවං ඥාතොතෙ ධම්මවිතයෙ පබ්බජිතා තාසකං යාවජ්චං පරිපුණ්ණං පරිපුණ්ණං බ්‍රහ්මචරියං වරිතු”නති. සො තෙතෙව කුක්කුච්චෙත තෙත විපට්ඨි-සාරෙත කියො අහොසි දුබ්බො දුබ්බණ්ණො උපපණ්ණුපපණ්ණුකපාතො ධම්මිකත්ත-ගහෙතො, අනොමනො ලිතමනො දුක්ඛි දුම්මනො විපට්ඨිසාරි පජ්ඣාසි.

24. අථ ඛො අයසමනො හුදිතතං සහායකා භික්ඛු අයසමනං හුදිතතං එතදවොචුං: “පුබ්බෙ ඛො තිං අච්ඡො හුදිතත, විණ්ණවා අහොසි පිනිඤ්ඤො”² පසතනමුඛවණ්ණො විපසතනප්චවණ්ණො. සො’දුති තිං එතරති කියො දුබ්බො දුබ්බණ්ණො උපපණ්ණුපපණ්ණුකපාතො ධම්මිකත්ත-ගහෙතො, අනොමනො ලිතමනො දුක්ඛි දුම්මනො විපට්ඨිසාරි පජ්ඣාසි. කචචි හො තිං අච්ඡො හුදිතත, අතභාරතො බ්‍රහ්මචරියං වරයි”ති? “න ඛො අහං අච්ඡො අතභාරතො බ්‍රහ්මචරියං වරාමි. අපි මෙ පාපං කම්මං කතං. පුරුණ-දුතීයිකාය මෙථුනො ධම්මො පකිසෙවිතො. තස්ස මයං අච්ඡො, අනුදෙව කුක්කුච්චං, අනු විපට්ඨිසාරො: අලංභා වත මෙ. න වත මෙ ලංභා. දුලලංඛං වත මෙ. න වත මෙ සුලලංඛං: සො ‘හං එවං ඥාතොතෙ ධම්මවිතයෙ පබ්බජිතා තාසකං යාවජ්චං පරිපුණ්ණං පරිපුණ්ණං බ්‍රහ්මචරියං වරිතු”නති.

1. පුරුණදුතීයිකාය. මජ්ඣ. 2. පිණිඤ්ඤාය. මජ්ඣ.

21. “මැනියනි, මෙය තම මට කරන්නට හැකි” යි හෙතෙම ගිහි කල අමුවනේ අත අල්ලා ගෙන මහවතයට බැස ගෙන, සිකපද නො පාණ්ඩු කල්හි ආදිතව නො දක්නේ ගිහිකල අමුව සමග තෙවරක් මෙවුන්දම් හෙවි ය. ඔ එසින් ගබ ගත්තී ය.

“පින්වත්නි, ඒකාන්තයෙන් ම හික්මගියා තෙමේ නො කැලැල් ය. තිදෙය් ය. කලත්දසිටු පුත් වූ හුදිත්ත විසින් අර්බුදයක් උපදවන ලදී. ආදිතවයක් උපදවන ලද” යි බුමාටු දෙවියෝ උද්දෝෂණය කළාහු ය. බුමාටු දෙවියන්ගේ යමදය අතා වාතුර්මණානිජ්ඣා දෙවියෝ උද්දෝෂණය කළාහු ය. ... තමිනිසා වැසි දෙවියෝ ... යාම දෙවියෝ ... තුසිත දෙවියෝ ... ගිම්මානරනි දෙවියෝ ... පරනිර්මිත වශවර්තී දෙවියෝ ... බම්බලොව වැසි දෙවියෝ “පින්වත්නි, ඒකාන්තයෙන් හික්මගියා තෙමේ නො කැලැල් ය. තිදෙය් ය. කලත්දසිත් හුදිත්ත විසින් අර්බුදයක් උපදවන ලදී. ආදිතවයක් උපදවන ලද” යි උද්දෝෂණය කළාහු ය. මෙසේ එකෙණෙහි ඒ මොහොතෙහි කේෂය බම්බලොව තෙක් පැත තැබුනේ ය.

22. ඉක්බිති ආයුෂ්මත් හුදිත්තගේ ගිහිකල අමුවනාමේ ඒ ගබ්‍රිකිරිමට පැමිණ පුතකු වැදුවා ය. එකල්හි ආයුෂ්මත් වූ හුදිත්තගේ යහළුවෝ ඒ දරුහට ‘බිජ්ඣාය’ යි තම කළාහු ය. ආයුෂ්මත් හුදිත්තගේ ගිහිකල අමුවට ‘බිජ්ඣාමානාය’ යි තම කළාහු ය. ආයුෂ්මත් හුදිත්තට ‘බිජ්ඣාමානාය’ යි තම කළාහු ය. ඔහු (මාතෘපුත්‍ර) දෙදෙන පසු කාලයෙහි ගිහිගෙන් නික්ම ගසුනෙහි පැවිදි වී රහත්බව ලැබූහ.

23. ඉක්බිති ආයුෂ්මත් හුදිත්තට “යම් ඒ මම මෙසේ මිත්‍රා කොට දේශනා කරණ ලද බමිවිතයෙහි පැවිදි වී දිවි ඇති තාක් පිරිපුන් පිරිසිදු මග-බමසර හැසිරෙන්නට නො හැකි වීම ද, ඒ මට ඒකාන්තයෙන් අලාභයෝ ය. ඒකාන්තයෙන් මට ලාභයෝ නො වෙත්. මා විසින් ඒකාන්තයෙන් කපුරු ලැබීමක් ය. යහපත් ලැබීමක් නො වේ” යි පසුතැවිලි ඇති විය. විපිඤ්ඤා ඇති විය. හෙතෙමේ ඒ කුතුහලෙන් ඒ විපිඤ්ඤාත් කාශ වූයේ රථ වූයේ දුර්වණ වූයේ පඬුවත් පැහැ ඇති වූයේ තහර ඉල්පි ගිය සිරුරු ඇත්තේ, සැහවුන හැකුළු සිත් ඇත්තේ දුක් ඇත්තේ නො සතුටු සිත් ඇත්තේ විපිඤ්ඤා වූයේ සිතිවිල්ලට වැටුනේ විය.

24. එකල්හි ආයුෂ්මත් හුදිත්තගේ යහළු ආයුෂ්මත් හුදිත්ත හට මෙය කීවාහු ය: “ඇවැත් හුදිත්තය, පෙර තෝ පැහැපත් වූයෙහි ය. පිණා ගිය ඉදුරන් ඇත්තෙහි ය. පහත් වූ මුව පැහැය ඇත්තෙහි ය. ඉතා ප්‍රසන්න වූ ජිව්වණ් ඇත්තෙහි ය. ඒ තෝ දන් වතාහි කාශ වූයෙහි රථ වූයෙහි දුර්වණ වූයෙහි පඬුවත් පැහැ ඇති වූයෙහි තහර ඉල්පි ගිය සිරුරු ඇත්තෙහි සැහවුනු සිත් ඇත්තෙහි හැකිළු සිත් ඇත්තෙහි දුක් ඇත්තෙහි නො සතුටු සිත් ඇත්තෙහි විපිඤ්ඤා වූයෙහි ඒ ඒ ද සිතන්නට පවත් ගත්තෙහි ය. කිම ඇවැත් හුදිත්ත, තෝ නො ඇලුනෙහි බමසර හැසිරෙහි ද ?”. “ඇවැත්නි, මම නො ඇලුනෙමි බමසර නො හැසිරෙමි. මා විසින් කළ පටිකමක් ඇත. පොරණඅමුව හා මෙවුන්දම් හෙවුනා ලද්දේ ය. ‘ඇවැත්නි, යම් ඒ මම මෙසේ මිත්‍රා කොට දේශනා කරණ ලද බමිවිතයෙහි පැවිදි වී දිවි ඇති තාක් පිරිපුන් පිරිසිදු මගබමසර හැසිරෙන්නට නො හැකි වීම ද, ඒ මට අලාභයෝ ය. ඒකාන්තයෙන් ලාභයෝ නො වෙත්. මම විසින් ඒකාන්තයෙන් කපුරු ලැබීමකි, එකැතින් මට යහපත් ලැබීමක් නො වෙයි, පසුතැවිලි ඇති විය. විපිඤ්ඤා ඇති විය” යි හුදිත්ත මගණ කී ය. එ විට ඒ මගණහු මෙසේ කීහ:

25. “අලං හි තෙ ආවුසො සුද්දිතන කුක්කුච්චියං, අලං විපපට්ඨාරායං, යං තිං එවං සවාසකානෙ ධම්මචිතයෙ පට්ඨජ්ඣා ත සක්ඛියාසී යාවජ්ඣං පරිපුණ්ණං පරිසුඤ්ඤං චුක්ඛමචරියං චරිතුං.

26. තහු ආවුසො භගවතා අනෙකපරියායෙන විරාගාය ධම්මො දෙසිතො නො සරාගාය? විසංයොගාය ධම්මො දෙසිතො නො සංයොගාය? අනුපාදනාය ධම්මො දෙසිතො නො සරුපාදනාය?

27. තත්ථ තාම තිං ආවුසො භගවතා විරාගාය ධම්මො දෙසිතෙ සරාගාය චෙනෙය්‍යසී. විසංයොගාය ධම්මො දෙසිතෙ සංයොගාය චෙනෙය්‍යසී. අනුපාදනාය ධම්මො දෙසිතෙ සරුපාදනාය චෙනෙය්‍යසී,

28. තහු ආවුසො භගවතා අනෙකපරියායෙන රාගවිරාගාය ධම්මො දෙසිතො? මදනිමමදනාය පිපාසවිතයාය අලයසමුග්ගානාය චට්ඨුපචේදය තණ්හකතයාය විරාගාය නිරෝධාය නිබ්බාණාය ධම්මො දෙසිතො?

29. තහු ආවුසො භගවතා අනෙක පරියායෙන කාමානං පහාණං අකතානං, කාමසංඤ්ඤාණං පරිඤ්ඤා අකතානං, කාමපිපාසානං පටිවිතයො අකතානො, කාමවිතකතානං සමුග්ගානො අකතානො, කාමපරිප්පානං වූපහමො අකතානො?

30. තෙතං ආවුසො අපහසනතානං වා පසාදය පසනතානං වා භිග්ගොපාචාරියං¹ අථ ඛෙවතං ආවුසො අපහසනතානඤ්ඤවච අපහසාදය පසනතානඤ්ඤ එකච්චානං අඤ්ඤථතතායා”ති.

31. අථ ඛො තෙ භික්ඛු ආයසමිනතං සුද්දිතං අනෙකපරියායෙන චිගරහිචා භගවතො එතමහං ආඡොවෙසුං. අථ ඛො භගවා එතයමිං නිදුතෙ එතයමිං පසාරණ භික්ඛුසංඝං සතනිපාතාපෙචා ආයසමිනතං සුද්දිතං පටි-පුච්ඡී: “සච්චං කීර චං සුද්දිතන, පුරාණ දුකිධිකාය මෙජ්ඣං ධම්මං පභිගෙථී”ති. “සච්චං භගවා.” විගරහි බුද්ධො භගවා:

25. “ඇවැත් හුදින්න, යම් හෙයකින් තෝ මෙසේ වැඩැවින් දෙසු බම් විනයයෙහි පාවිදි ව දිවි ඇති තාක් පිරිපුන් පිරිසිදු මගබමසර හාසිරෝක්ඛට නො හැඩි වූයෙහි ද? තාගේ කුකුලට එය සැහේ. විපිළිසරට සැහේ.

26. ඇවැත්නි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් නොයෙක් ක්‍රමයෙන් සර්ගය පිණිස නො ව විරුගය පිණිස දහම් දෙසන ලද්දේ නො වේ ද? (නො ඇලීම පිණිස දෙසන ලදී. ඇලීම පිණිස නො වෙයි.) කෙල්ලයන්ගෙන් වෙන් ව විසීම පිණිස බමිය දේශනා කරණ ලද්දේ නො වේ ද? කෙලෙසුන් හා නො යෙදීම පිණිස බමිය දෙසන ලද්දේ නො වේ ද? තෘණොවයයෙන් දැඩි කොට නො ගැණීම පිණිස බමිය දේශනා කරණ ලද්දේ නො වේ ද? තෘණොවයයෙන් දැඩි කොට ගැණීම පිණිස නො දෙසන ලද්දේ නො වේ ද?

27. එහි ඇවැත්නි, තෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් විරාගය පිණිස බමිය දේශනා කරණ ලද කල්හි රාගය හා පවත්තා මෙවුන්දම් සෙවීම පිණිස උත්තාහ කෙළෙහි ය. විෂංයෝගය පිණිස බමිය දේශනා කරණ ලද කල්හි සංයෝගය පිණිස උත්තාහ කෙළෙහි ය. අනුපාදානය පිණිස බමිය දේශනා කරණ ලද කල්හි සලපාදානය පිණිස උත්තාහ කෙළෙහි ය.

28. ඇවැත්නි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් මදදිය දුරු කිරීම පිණිස කාම පිපාසාදිත්තේ දුරු ලීම පිණිස, පඤ්චකාමාලය මුලින් ම සිදීම පිණිස සංසාරයේ මුල් සිදීම පිණිස, භාණ්ණාක්‍ෂය පිණිස, විරාගය පිණිස, නිරෝධය, පිණිස, නිවණ පිණිස බමිය දේශනා කරණ ලද්දේ නොවේද?

29. ඇවැත්නි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් නොයෙක් ක්‍රමයෙන් වහ්ලුකාමකෙලය කාමයන්ගේ ප්‍රභාණය වදාරණ ලද්දේ නො වේ ද? සියලු කාමසංඥාවන්ගේ ත්‍රිවිධ වූ පරිඥා වදාරණ ලද නො වේ ද? කාමපිපාසාවන්ගේ දුරු කිරීම වදාරණ ලද්දේ නො වේ ද? කාමවිතතීන්ගේ තැසීම වදාරණ ලද්දේ නො වේ ද? කාමපරිදාහයන්ගේ සන්සිදීම වදාරණ ලද්දේ නො වේ ද?

30. ඇවැත්නි, ඔබගේ පාපකමීය නොපහත් වුවන්ගේ පැහැදීම පිණිස නො වෙයි. පහත් වුවන්ගේ නැවත නැවත පැහැදීම පිණිස නො වෙයි. වැලිදු, ඇවැත්නි, තෙල පාපකමීය වතාහි නොපහත් වුවන්ගේ නොපහත් බව පිණිස ද, පහත් වූ සමහරාන්ගේ (සෝවන් මගට නො පැමිණියවුන්ගේ) විපිළිසරබව පිණිස ද වෙයි.”

31. ඉන් පසු ඒ භික්ෂුහු ආයුෂ්මත් හුදින්නට නොයෙක් ආරෝත් ගහී කොට භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ඒ කරුණ සැල කළාහු ය. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදහසෙහි මේ කාරණයෙහි භික්ෂුහවසයා රැස් කරවා “හුදින්න, තෝ පොරණ අග්‍රම සමග මෙවුන්දම් සේවනය කෙළෙහි ය යනු සැබෑ දැ”යි ආයුෂ්මත් හුදින්නගෙන් පිළිවිසි සේක. “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, සැබෑ ය”යි හුදින්න භික්ෂු කී ය. භාග්‍යවන් මුදුරජාතන් වහන්සේ ගැරහුණේක:

32. “අනනුච්ඡේදිං මොඝපුරිසං, අනනුලොමිකං අප්පකිරුපං අස්සා-
මණ්ණං අකප්පිං අකරණීයං. කථං හි නාම නිං මොඝපුරිසං, එවං
ස්වාකඛාතො ධම්මචිතයො පබ්බජන්ති; ත සක්ඛිස්සසි යාවජ්චං පරිසුද්ධං
පරිපුණ්ණං බ්‍රහ්මචරිං වරිත්තුං.

33. තනු මයා මොඝපුරිසං, අනෙකපරියායෙන විරාගය ධම්මො දෙසිතො
නො සරාගාය? විසංයොගාය ධම්මො දෙසිතො නො සංයොගාය? අනුපාදානාය
ධම්මො දෙසිතො නො සුඋපාදානාය?

34. තත්ථ නාම නිං මොඝපුරිසං, මයා විරාගය ධම්මො දෙසිතො සරාගාය
වෙනෙස්සසි. විසංයොගාය ධම්මො දෙසිතො සංයොගාය වෙනෙස්සසි.
අනුපාදානාය ධම්මො දෙසිතො සුඋපාදානාය වෙනෙස්සසි.

35. තනු මයා මොඝපුරිසං, අනෙකපරියායෙන රාගවිරාගාය ධම්මො
දෙසිතො? මදනිමදානාය විපාතවිතායා අලයසමුග්ගානාය වරිවුපච්ඡේදය
තණ්හතකයාය විරාගාය නිරෝධාය නිබ්බාණාය ධම්මො දෙසිතො?

36. තනු මයා මොඝපුරිසං, අනෙකපරියායෙන කාමොතං පහංණං
අතඛාතං? කාමසඤ්ඤානං පරිඤ්ඤා අතඛාතං? කාමපිපාසාතං පටිවිතයො
අතඛාතො? කාමවිතකතාතං සමුග්ගාතො අතඛාතො? කාමපරිප්පාතාතං
වූපසමො අතඛාතො?”

37. “චරං තෙ මොඝපුරිස අධිවිසස්ස ඤොරවිසස්ස මුඛෙ අඛරාතං
පක්ඛිතං, ත තේව මාතුගාමස්ස අඛරාතෙ අඛරාතං පක්ඛිතං. චරං තෙ
මොඝපුරිස කණ්හපපස්ස මුඛෙ අඛරාතං පක්ඛිතං, ත තේව මාතුගාමස්ස
අඛරාතෙ අඛරාතං පක්ඛිතං. චරං තෙ මොඝපුරිස අඛරාතාසුයා
අදිතාය සමපජ්ජිතාය සජ්ජානිගුතාය අඛරාතං පක්ඛිතං, ත තේව
මාතුගාමස්ස අඛරාතෙ අඛරාතං පක්ඛිතං. තං කිස්ස තෙතු? තතො
නිදානං හි මොඝපුරිස මරණං වා නිගවේජ්ජයා මරණමත්තං වා දුක්ඛං.
තතේව තප්පව්වයා කායස්ස හෙද පරමමරණං අපායං දුග්ගතීං විනිපාතං
නිරයං උපපජ්ජේජ්ජයා. ඉතොනිදානඤ්ච ඛො මොඝපුරිස කායස්ස හෙද
පරමමරණං අපායං දුග්ගතීං විනිපාතං නිරයං උපපජ්ජේජ්ජයා.

32. “හිත් පුරුෂය, තුසුදුසු වූ අනුලෝම නුවු අයෝග්‍ය වූ ශ්‍රමණයන්ට අයත් නුවු අකාල වූ නො කට යුත්තෙක. කෙසේ නම්, හිත් පුරුෂය, තෝ මෙසේ මැනවින් දෙසු බමුණියෙකි පැවිදි වී දිවී ඇති තාක් පිරිසුන් පිරිසිදු බඩහර හැසිරෙන්නට නො හැකි වූයෙකි ද ?

33. හිත් පුරුෂය, මා විසින් නොයෙක් ලෙසින් විරාගය පිණිස දහම් දෙසන ලද්දේ නො වේ ද? කරාගය පිණිස දහම් නො දෙසන ලද්දේ නො වේ ද? විසංයෝගය පිණිස දහම් දෙසන ලද්දේ නො වේ ද? සංයෝගය පිණිස දහම් නො දෙසන ලද්දේ නො වේ ද? අනුපාදනය පිණිස දහම් දෙසන ලද්දේ නො වේ ද? සලපාදනය පිණිස දහම් නො දෙසන ලද්දේ නො වේ ද?

34. හිත් පුරුෂය, එහි තෝ මා විසින් විරාගය පිණිස බමිය දෙසු කල්හි කරාගය පිණිස උත්සාහ කෙළෙහි ය. විසංයෝගය පිණිස බමිය දෙසු කල්හි සංයෝගය පිණිස උත්සාහ කෙළෙහි ය. අනුපාදනය පිණිස බමිය දෙසු කල්හි සලපාදනය පිණිස උත්සාහ කෙළෙහි ය.

35. හිත් පුරුෂය, මා විසින් නොයෙක් ලෙසින් රාගවිරාගය පිණිස බමිය දේශනා කරණ ලද්දේ නො වේ ද? මදනිවිදිදනය පිණිස, පිපාසාවිතය පිණිස, ආලයශ්‍රිතාත්‍යය පිණිස, වට්ටුපවෙත්දය පිණිස, තාණ්ණාත්‍යය පිණිස, විරාගය පිණිස, නිරෝධය පිණිස, නිමිණය පිණිස, බමිය දේශනා කරණ ලද්දේ නො වේ ද?

36. හිත් පුරුෂය, මා විසින් නොයෙක් ලෙසින් කාමයන්ගේ ප්‍රතාණය කියන ලද්දේ නො වේ ද? කාමසංඥාවන්ගේ පරිඥාව කියන ලද්දේ නො වේ ද? කාමපිපාසාවන්ගේ දුර ලිම් කියන ලද්දේ නො වේ ද? කාමවිතකියන්ගේ තැසීම කියන ලද්දේ නො වේ ද? කාමපරිදාහයන්ගේ සංහිදීම කියන ලද්දේ නො වේ ද?

37. “හිත් පුරුෂය, තා විසින් දරුණු විෂ ඇති ආශිවිෂයක්හුගේ මුඛයෙහි අඛණ්ඩතය බහා ලන ලද්දේ නම් මැනවි. මාගමකගේ අඛණ්ඩතයෙහි සිය අඛණ්ඩතය බහාලන ලද්දේ නො මැනවි. හිත් පුරුෂය, තා විසින් කාණ්ණසපියක්හුගේ මුඛයෙහි අඛණ්ඩතය බහාලන ලද්දේ නම් මැනවි. මාගමකගේ අඛණ්ඩතයෙහි ස්වකීය අඛණ්ඩතය බහා ලන ලද්දේ නො මැනවි. හිත් පුරුෂය, තා විසින් ඇවිලගත්, තාත්පසින් ඇවිලගත්, ගිනිදුල් සහිත වූ ගිනිඅඟුරුවලෙක අඛණ්ඩතය බහාලන ලද්දේ නම් මැනවි. මාගමකගේ අඛණ්ඩතයෙහි ස්වකීය අඛණ්ඩතය බහාලන ලද්දේ නො මැනවි. ඒ කවර හෙයින්? යත්: හිත් පුරුෂය, එය හේතු කොට ගෙන මරණයට හෝ පෑමිණෙන්නේ ය. තැන නොත් මරණය වැඩි දුකකට පෑමිණෙන්නේ ය. ඒ හේතුවෙන් කා වූත් මරණින් මතු සැපයෙන් පහ වූ තරකකතියෙන් යුක්ත වූ විවහ ව පතීත වන්නා වූ තීරයට නො පෑමිණෙන්නේ ය. මේ හේතුවෙන්, හිත් පුරුෂය, කා වූත් මරණින් මතු අපාය තම් වූ දුකකි තම් වූ විනිපාත තම් වූ තීරයට පෑමිණෙන්නේ ය,

38. “තත්ත නාම ත්වං මොක්ෂපුරිස, යං ත්වං අසංඛම්මං ගාමිධම්මං වසලධම්මං දුට්ඨිලං ඔදකනතිකං රාහස්සං අයංඛයං තමාපජ්ජස්සපි, ඛත්තං බො ත්වං මොක්ෂපුරිස අකුසලානං ඛමොතං අදිකතනා පුබ්බභිතමො. තෙනං මොක්ෂපුරිස අපසන්නානං වා පසාදය පසන්නානං වා භික්ෂොභාවා ය. අථ ඛෙවතං මොක්ෂපුරිස, අපසන්නානං අනුච්ඡෙද අපසාදය, පසන්නානං අනුච්ඡෙද ඵලවිතං අඤ්ඤාඵතතායා”ති.

39. අථ බො හගවා අයස්මනනං සුද්දිනං අතෙකපරියායෙන විහරතිතිං දුග්ගාය දුපෙසාසතාය මිහිච්ඡතාය අසනතුට්ඨිතාය¹ සංඛතඤ්ඤාය කොසල්ස්ස අවණණං භාසිත්වා අතෙකපරියායෙන සුග්ගාය දුපෙසාසතාය අපච්ඡිත්ස්ස සනතුට්ඨස්ස සලෙඛස්ස ධුතස්ස පාසාදිකස්ස අපචයස්ස විරියාරමස්ස වණ්ණං භාසිත්වා භික්ෂුතං භද්දනුච්ඡිතං භද්දනුලොමිකං ඛමම්. කථං කතා භික්ෂු අමනෙතසි:

40. “තෙන හි භික්ඛවෙ භික්ෂුතං සික්ඛාපදං පඤ්ඤාපෙස්සාමි දහ අත්ථ වසෙ පටිච්ච: සංඝපුට්ඨිතාය, සංඝථාසුතාය, දුමමඤ්ඤානං පුග්ගලානං නික්ඛාය, පෙසලානං භික්ෂුතං ථාසුච්ඡාරය, දිට්ඨධම්මිකානං අසමානං සංවරාය, සමපරාසිකානං අසමානං පටිකාතාය, අපසන්නානං පසාදය, පසන්නානං භික්ෂොභාවාය, සංඛම්මට්ඨිකාය, විතයානුගතතාය. ඵලඤ්ඤා පත භික්ඛවෙ ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:

“යො පත භික්ෂු මෙදුනං ඛමමං පභිසෙවෙය්‍ය, පාරාජිකො භොති අසංවාසො”ති.

ඵලඤ්ඤා හගවතා භික්ෂුතං සික්ඛාපදං පඤ්ඤාතනං භොති.

[මුලපඤ්ඤාතනී]

සුද්දිනනිගාණවාරො නිට්ඨිතො.

¹ අසනතුට්ඨිතාය. කතා

38. “හිස් පුරුෂය, ඒ මෙබඳු වූ සාවද්‍යකමයෙහි හෝ නිවර්තනයන්ගේ ස්වභාවයක් වූ, ගම්මානස්සත්තේ ස්වභාවයක් වූ, ලාභිකපුරුෂයන්ගේ ස්වභාවයක් වූ, රාහාදි කෙලෙසුන්ගෙන් දුෂිත වූ, දියකිස අවසන් කොට ඇති, රහස් කට යුතු වූ, දෙදෙනෙකුත් දෙදෙනෙකුත් විසින් සම්මතවූ යුතු වූ මෙමුත්ත බමියට සම්මතවන්නෙහි ය. හිස් පුරුෂය, හෝ බොහෝ දෙනා අතුරෙන් අතුරු බමියන්ට ආදිකතී වෙති. පුරිච්ඡාම වෙති. හිස් පුරුෂය, මෙය නොපහත් වුවන්ගේ පාහැදීම පිණිස හෝ නො වෙයි. පාහැදුනවුන්ගේ වාසියක් පාහැදීම පිණිස හෝ නො වෙයි. වාලිදු, හිස් පුරුෂය, මෙය නො පාහැදුනවුන්ගේ නො පාහැදීම පිණිස ද පාහැදුනා වූ ආනාමුත්තේ අත්‍යවශ්‍ය පිණිස ද වේ.”

39. ඉක්කිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ආයුෂ්මත් සුදිත්තනට නොයෙක් ක්‍රමයෙන් කර්මා කොට (තමන් විසින් ද අනුන් විසින් ද) දුර්වර්තාවයෙහි ද දුක සේ පෝෂණය කට හැකි බව්හි ද, මිඤ් ආශා ඇති බව්හි ද, ලද දෑයෙකින් සතුටු නො වීමෙහි ද, ගණනමුතයා කෙරෙහි ඇලීමෙහි ද, කුසිත බවෙහි ද අගුණ වදරා, නොයෙක් ක්‍රමයෙන් සුභර භාවයෙහි ද, සුව සේ පොෂණය කට හැකි බව්හි ද, අපිත් වුවහුගේ ද, ලද දෑයෙකින් සතුටු වන්නහුගේ ද, කෙලෙස් සිදු ලත්තහුගේ ද, කෙලෙස් කම්පිත කළහුගේ ද, ප්‍රසාදය එළව්ත සංවරයාගේ ද, කෙලෙස් රැස් නො කිරීමෙහි ද, වික්ෂිප්තයෙහි ද, ඉණ වදරා, භික්ෂුන්ට එතැනට සුදුසු වූ එයට අනුලෝම වූ දහම කථාවක් කොට භික්ෂුන් ආමතු සේක.

40. “මහණෙනි, එසේ වී තම් සබ්බයාගේ නිත්‍ය සුව පිණිස, සබ්බයාගේ පහසු බව පිණිස, දුශ්ශීල පුද්ගලයන්ට නිත්‍යය පිණිස, ප්‍රියශීල භික්ෂුන්ගේ ආයුර්වරණය පිණිස, මෙලොව දී පාමණිකා හැකි දුක් දුරු කිරීම පිණිස, පරලොව දී පාමණික දුක් හැසීම පිණිස, නොපහත් වුවන්ගේ පාහැදීම පිණිස, පහත් වුවන්ගේ වාසියක් පාහැදීම පිණිස, සඤ්චරියාගේ විරහවිතිය පිණිස, විතරානුග්‍රහය පිණිස ය යන මේ දස නිත්‍යයෙකුන්ගේ නිෂපාතනය පිණිස භික්ෂුන්ට සිතාපදයක් පණවන්නෙමි. මහණෙනි, මෙසේ මේ සිතාපදය උදෙසාව:

“යම් මහණෙක් මෙමුත්තදම් සෙවිණේ නම්, කෙලෙස් සතුරන් විසින් පරදවන ලද්දේ සංසයා හා එකකමාදිසංවාස නැති වන බැවින් (අසංවාස සන්ධාන නැත්තෙක්) වේ.”

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් භික්ෂුන්ට මෙසේත් මේ ශික්ෂාපදය පණවන ලද්දේ වෙයි.

[මුල් පැණවමයි.]

සුදින්නා බණවර නිමි.

මනකවිවහු

1. තෙත බො පත සමයෙහි අඤ්ඤානරො භික්ඛු වෙසාලියං මහාවතෙ මනකවිං ආමිසෙත උපලාපෙතා තඤ්ඤා මෙදුතං ධම්මං පභිසෙවති. අථ බො සො භික්ඛු පුබ්බණ්ඩසමීයං නිවාසෙතා පතනවිවරමාදාය වෙසාලියං පිණ්ඩාය පාවිසී.

2. තෙත බො පත සමයෙහි සමබ්බුලා භික්ඛු සෙතාසතවාරිකං ආභිණ්ඩනායෙහි තඤ්ඤා භික්ඛුතො විහාරො තෙනුපසඞ්කමිංසු. අද්දසා බො සා මනකවි තෙ භික්ඛු දුරතො'ව ආගච්ඡන්තෙ. දිස්සාන යෙන තෙ භික්ඛු තෙනුප-සඞ්කමි. උපසඞ්කමිතො තෙසං භික්ඛුතං පුරතො කථිමපි වාලෙසී, ඡෙපපමපි වාලෙසී, කථිමපි ඔබ්බි, නිමිත්තමපි අකාසී. අථ බො තෙතං භික්ඛුතං එතදහොසි: “නිසංසයං බො සො භික්ඛු ඉමිස්සා මනකවියා මෙදුතං ධම්මං පභිසෙවති”ති එකමන්තං නිලීඨිංසු. අථ බො සො භික්ඛු වෙසාලියං පිණ්ඩාය වරිතා පිණ්ඩපාතං ආදාය පටික්කමි.

3. අථ බො සා මනකවි යෙන සො භික්ඛු තෙනුපසඞ්කමි. අථ බො සො භික්ඛු තං පිණ්ඩපාතං එකදෙසං භුඤ්ජිතා එකදෙසං තඤ්ඤා මනකවියා අදසී. අථ බො සා මනකවි භුඤ්ජිතා තඤ්ඤා භික්ඛුතො කථිං ඔබ්බි, අථ බො සො භික්ඛු තඤ්ඤා මනකවියා මෙදුතං ධම්මං පභිසෙවති.

4. අථ බො තෙ භික්ඛු තං භික්ඛු එතදවොදු: “තනු ආවුසො භගවතා සික්ඛාපදං පඤ්ඤානා, කිස්සා තං ආවුසො මනකවියා මෙදුතං ධම්මං පභිසෙවසී”ති. “සචං ආවුසො භගවතා සික්ඛාපදං පඤ්ඤානා, තඤ්ඤා බො මනුස්සිප්පියා, හො තිරච්ඡාතගතායා”ති. “තනු ආවුසො තපෙව තං හොති. අතනුච්ඡවියං ආවුසො අතනුලොමිකං අපපතිරුපං අස්සාමිණ්ණං අකප්පියං අකරණීයං, කථං හි නාම තං ආවුසො එවං ඤාතානෙ ධම්මචිතයෙ පබ්බජිතා ත සක්ඛිස්සසී යාවජ්චං පරිපුණ්ණං පරිපුර්ණං මුහම්මරියං වරිතුං? තනු ආවුසො භගවතා අනෙකපරියායෙන විරාගාය ධම්මො දෙසිතො නො සරුගාය -පෙ- කාමපරිලාභාතං වුපසමො අකතාතො? තෙතං ආවුසො අපසකන්තාතං වා පසාදාය පසකන්තාතං වා භියොඝාතාවාය, අථ ඛෙවතං ආවුසො අපසකන්තා තඤ්ඤාව අපසාදාය පසකන්තාතඤ්ඤා එකච්චාතං අඤ්ඤාඵතතායා”ති. අථ බො තෙ භික්ඛු තං භික්ඛු අනෙකපරියායෙන විහරතිතා භගවතො එතමන් ආරුචෙසු.

මහනවි වහන්ස

1. එකමයෙහි එක්තරා මහණෙක් විසල්පුර මහ වෙහෙහි වැදිරියක ආහාරයෙන් පොළොඹවා ඇය හා මෙවුන්දම් සෙවෙයි. ඉක්බිති ඒ මහණ තෙමේ පෙරවරා කාලයෙහි හැද පෙරෙව පාසිවුරා ගෙණ පිඩු හඳහා විසල් පුරයට පිවිසියේ ය.

2. එකමයෙහි බොහෝ භික්ෂුහු සේනානතවාරිකාවෙහි හැසිරෙන්නෝ ඒ මහණහුගේ විහාරය වෙත පැමිණියාහු ය. ඒ වැදිරි එත ඒ භික්ෂුන් දුර දී ම දුටුවා ය. දැක ඒ භික්ෂුන් වෙත පැමිණියා ය. පැමිණ ඒ භික්ෂුන් ඉදිරියෙහි කට්ඨ ද සැලූ ය. නඟුට ද සැලූ ය. කට්ඨ ද නැගු ය. (මෙවුන් දමට ගැලපෙන සේ) නිමිත්ත ද කළා ය. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුන්ට මේ සිත විය. “නිසාක ව ම ඒ මහණ මේ වැදිරිය සමග මෙවුන්දම් සෙවෙයි යනුයි” ඔහු පසෙක සැනවුනාහු ය. ඉක්බිති ඒ මහණ තෙමේ විසල්පුරයෙහි පිඩු පිණිස හැසිර පිඩු රැගෙන ආපසු පැමිණියේ ය.

3. ඉක්බිති ඒ වැදිරි ඒ මහණ වෙත එළඹියා ය. ඒ මහණ තෙමේ ඒ පිණිසානය එක් කොටසක් වළඳ එක් කොටසක් ඒ වැදිරියට දුනා ඒ වැදිරි එය අනුභව කොට ඒ මහණහට කට්ඨ නැගු ය. තෙල මහණ ඒ වැදිරිය සමග මෙවුන්දම් සෙවෙයි.

4. එකල්හි ඒ භික්ෂුහු ඒ මහණහට මෙය කීහු: “ඇවත, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් සිකපදයක් පණවන ලද්දේ නො වේ ද? ඇවත, තෝ කුමක්කෙසින් වැදිරිය සමග මෙවුන්දම් සෙවෙයි ද?” “ඇවත, සැබව භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් සිකපදයක් පණවන ලද්දේ වේ. හෙ ද මිනිස් මාගම් හා මෙවුන්දම ඇරැබ ය. තිරිසන් මාගම් සමග මෙවුන්දම් ඇරැබ නො වේ” ය යි ඒ මහණ කී ය. “ඇවැත්නි, එයත් එසේ ම නො වේ ද? ඇවැත්නි, නුහුදුස්සෙක. අනුලොම නුච්චෙක. නො ගැලපෙන්නක. මහණුන්ට අයෝග්‍යයෙක. නො කැපයෙක. නො කටයුත්තෙක. ඇවැත්නි, කෙසේ නම් තෝ මෙසේ මාතෘපිත් දේශනා කරණ ලද ශාසනයෙහි පැවිදි වී දිවි ඇති තාක් පිරිපුන් පිරිසිදු කොට බඩසර හැසිරෙන්නට නො හැකි වූයෙහි ද? ඇවැත්නි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් නොයෙක් ලෙසින් විරාගය පිණිස ධර්ම දේශනා කරණ ලද්දේ නො වේ ද? සරාගය පිණිස නො දෙසන ලද්දේ නො වේ ද? ... කාම පරිදාහයන්ගේ සංසිද්ධි වදාරණ ලද්දේ නො වේ ද? ඇවැත්නි, මෙය නොපැහැදුනවුන්ගේ පැහැදීම පිණිස හෝ පැහැදුනවුන්ගේ වැඩියක් පැහැදීම පිණිස හෝ නො වෙයි. ඇවැත්නි, තව ද මෙය නොපැහැදුනවුන්ගේ නොපැහැදීම පිණිස ද පැහැදුනා වූ ඇතැමුන්ගේ අත්‍යාවාසි පිණිස ද වේ” යනු යි. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු ඒ මහණහට නොයෙක් ලෙසින් ගරහා භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැල කළාහු ය.

5. අථ ඛො හගවා එතස්මිං නිදනෙ එතස්මිං පකරණෙ හික්ඛුසඛසං සන්තිපාතාපෙභ්වා තං හික්ඛුං පටිපුච්ඡි: “සච්චං නිර නං හික්ඛු මකකට්ඨං මෙදුතං ධම්මං පඨිසෙවසී?”ති “සච්චං හගවා.” විගරහි බුද්ධො හගවා:

“අනනුවච්ඡියං මොඝපුරිස, අනනුලොමිකං අපසරිඤ්ඤා අසාමණිකං අකපටියං අකරණීයං. කථං හි තාම නිම මොඝපුරිස, එවං ඥානානෙ ධම්මවිතයෙ පඤ්චස්ථා ත සක්ඛිස්සාසි යාවච්ඡං පටිපුණ්ණං පරිසුද්ධං බ්‍රහ්මචරියං චරිතුං? තනු මයා මොඝපුරිස, අනෙකපරියායෙන විරාගාය ධම්මො දෙසිතො නො සරාගාය -පෙ- කාමපරිලාභාතං වූපසමො අනඛානො?”

6. වරං තෙ මොඝපුරිස, ආසිච්ඡස්ස කොරවිසස්ස බුබ්බෙ අභිගජාතං පකඛිතතං ත නේව මිකකට්ඨයා අභිගජාතෙ අභිගජාතං පකඛිතතං. වරං තෙ මොඝපුරිස කණ්ණපපසං බුබ්බෙ අභිගජාතං පකඛිතතං, ත නේව මිකකට්ඨයා අභිගජාතෙ අභිගජාතං පකඛිතතං. වරං තෙ මොඝපුරිස, අභිගාරකාසුය ආදිත්තාය සමපජ්ඣිතාය සජ්ජෙහිභුතාය අභිගජාතං පකඛිතතං, ත නේව මිකකට්ඨයා අභිගජාතෙ අභිගජාතං පකඛිතතං. තං කිස්ස භෙදා? තතො නිදනං හි මොඝපුරිස, මරණං වා නිගවේජයා මරණමිත්තං වා දුක්ඛං. ත නේව තපච්චියා කාසස්ස හෙද පරමමරණා අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උප-පජේජයා. ඉතො නිදනඤ්ච ඛො මොඝපුරිස, කාසස්ස හෙද පරමමරණා අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපජේජයා.

7. තස්ථ තාම නිම මොඝපුරිස, යං නිම අසඤ්චිතං ගාමධම්මං වසලධම්මං දුට්ඨිලං ඔදකනඨිකං රාතස්සං අවයංආවයසමාපතතිං සමාපජ්ජස්සාසි, තෙතං මොඝපුරිස, අපසකන්තාතං වා පසාදය පසකන්තාතං වා හිසොභාවාය. අථ ඛෙවතං මොඝපුරිස, අපසකන්තාතඤ්චව අපසාදය පසකන්තාතඤ්ච එකච්චාතං අඤ්ඤාචතතායා”ති.

8. අථ ඛො හගවා තං හික්ඛුං අනෙකපරියායෙන විගරහිත්වා දුගරතාය දුපෙසාසතාය මිහිච්ඡතාය අසනතුට්ඨිතාය සඛිගඤ්ඤාය කොසජ්ජස්ස අවණ්ණං භාසිත්වා අනෙකපරියායෙන සුගරතාය සුපෙසාසතාය අපට්ච්ඡස්ස සනතුට්ඨස්ස සලොඛස්ස බුතස්ස පාසාදිකස්ස අපචියස්ස විරියාරම්භස්ස වණ්ණං භාසිත්වා හික්ඛුතං තදනුවච්ඡිකං තදනුලොමිකං ධම්මිකං කථං කන්වා හික්ඛු ආමනොතසි:

5. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදහසෙහි මේ කාරණයෙහි හික්මවූකලෙකැ යැයි කව්වා “සැබෑ ද මහණ, තෝ වැදිරියක සමග මෙවුන්දම් කෙටෙහි දෑ” යි ඒ මහණ පුළුවන් සේක. “සැබව, භාග්‍යවතුන් වහන්ස” යි ඒ මහණ කී ය. භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ ගරභා කළසේක:

“හිස් පුරුෂය, නුසුදුස්සෙක. අනුලොමි නො වූවෙක. නො ගැලපෙන්නෙක. මහණුන්ට යෝග්‍ය නුවූවෙක. නො කැපයක. නො කටයුත්තෙක. හිස් පුරුෂය, කෙසේ නම් තෝ මෙසේ මැනවින් දෙසන ලද ශාසනයෙහි පැවිදි වී දිව් ඇති තාක් පිරිපුන් පිරිසිදු කොට මගබලියර ගැසිරෙන්නට නො හැකි වූයෙහි ද? හිස් පුරුෂය, මා විසින් නොයෙක් ලෙසින් විරාගය පිණිස ධර්මය දේශනා කරණ ලද්දේ නො වේ ද? සරාගය පිණිස දහම් නො දෙසන ලද්දේ නො වේ ද? ... කාමපරිදාහයන්ගේ සංසිද්ධි කිහිපයක් ලද්දේ නො වේ ද?”

6. හිස් පුරුෂය, දරුණු විෂ ඇති ආශිෂ්ටයක්හුගේ මුඛයෙහි සවකීය අභිමතයක් බහාලන ලද්දේ නම් මැනවි. වැදිරියගේ අභිමතයෙහි සවකීය අභිමතයක් බහාලන ලද්දේ නො මැනවි. හිස් පුරුෂය, කාමණ සප්තකයක්හුගේ මුඛයෙහි සවකීය අභිමතයක් බහාලන ලද්දේ මැනවි. වැදිරියගේ අභිමතයෙහි සවකීය අභිමතයක් බහාලන ලද්දේ නො මැනවි. හිස් පුරුෂය, ඇවිලගත්, හැත්පසින් ඇවිලගත්, හිනිදුල් සහිත වූ අභ්‍යුත්තරයක් සවකීය අභිමතයක් බහාලන ලද්දේ මැනවි. වැදිරියගේ අභිමතයෙහි සවකීය අභිමතයක් බහාලන ලද්දේ නො මැනවි. ඒ කවර හෙයින්? යත්: හිස් පුරුෂය, ඒ හේතුවෙන් මරණයට හෝ පැමිණෙන්නේ ය. මරණය වැනි දුකකට හෝ පැමිණෙන්නේ ය. ඒ හේතුවෙන් කාබුන් මරණින් මතු සැපයෙන් පහ වූ දුකට වූ විවිධ ව පනින වන්නා වූ නිරයට නො පැමිණෙන්නේ ය. හිස් පුරුෂය, මේ හේතුවෙන් කාබුන් මරණින් මතු සැපයෙන් පහ වූ දුකට පිහිට වූ විවිධ ව පනින වන නිරයට පැමිණෙන්නේ ය.

7. හිස් පුරුෂය, මෙහි තෝ මෙබඳු වූ සාවද්‍ය කමයෙහි, ගම්වැසියන්ගේ සම්භාවයක් වූ, නිවැරදිකමක් සම්භාවයක් වූ, ලාමක පුරුෂයන්ගේ සම්භාවයක් වූ, රහස්‍ය කෙලෙසින් දුෂිත වූ, දිගුකිසි අවසන් කොට ඇත්තා වූ, රහස්‍ය කටයුතු වූ, දෙදෙනෙකුත් දෙදෙනෙකුගේ සම්බන්ධයක් වූ, යම් මෙවුන්දම් සෙවීමකට සම්බන්ධෙහි ද, හිස් පුරුෂය, මෙය නො පැහැදිලිවූවන්ගේ පැහැදීම පිණිස ද පැහැදිලිවූවන්ගේ වැඩියක් පැහැදීම පිණිස ද නො වෙයි. හිස් පුරුෂය, වැලිදු මෙය නො පැහැදිලිවූවන්ගේ නොපැහැදීම පිණිස ද, පැහැදිලිවූවන්ගේ අත්‍යවශ්‍ය පිණිස ද වෙයි”.

8. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඒ මහණනට නොයෙක් ලෙසින් ගරභා දුහර බවකි ද, දුකසේ පෝෂණය කට හැකි බවකි ද, මහත් ආශා ඇති බවකි ද ලද දෙයකින් සතුටු නො වීමෙහි ද, සමූහයා කෙරෙහි ඇලීමෙහි ද, කුසිත බවකි ද අගුණ වදා, නොයෙක් කරුණින් සුහර බවකි ද, සුවසේ පෝෂණය කටහැකි බවකි ද, අපිස් බවකි ද, සකොස් බවකි ද, සැහැල්ලු බවකි ද, සැලකිය යුතු බවකි ද, ප්‍රසාද එළවීමෙහි ද, කෙලෙස් සංසිද්ධිවීමෙහි ද, වියාර්මයෙහි ද ගුණ වදා, හික්මවූවන්ට එතැනට සුදුසු වූ ද, එයට අනුලොම වූ ද, දූහැමි කපාවක් කොට හික්මවූ ඇමිණු සේක:

9. “තෙන හි භික්ඛවෙ භික්ඛුනං සික්ඛාපදං පඤ්ඤපෙසංසාමි දස අත්ථසෙ පට්ඨව්ව: කම්මසුට්ඨතාය, සම්මථාසුතාය, දුමමඩ්ඛුතං පුග්ගලානං නිග්ගහාය, පෙතලානං භික්ඛුනං ථාගුච්ඡාරාය, දිට්ඨමමිකානං ආසවානං සංවර්ග, සම්පරිසිකානං ආසවානං පටිකාතාය, අපපසන්නානං පසාදාය, පසන්නානං භිසෙසාභාවාය, සද්ධම්මට්ඨිකීයා, විතසාසුග්ගතාය. එවඤ්ච පත භික්ඛවෙ ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:

“සො සත භික්ඛු මෙදුතං ධම්මං පඤ්ඤපෙසං අනතමසො නිරව්‍යාභසොසපි, පාරාජිකො භොති අසංවාසො”ති.

එවඤ්චදං හගවතා භික්ඛුනං සික්ඛාපදං පඤ්ඤපතං භොති.

[දුට්ඨපඤ්ඤපති]

මහකට්ඨපු නිට්ඨිතං.

සන්තනනාණවාටො

1. තෙන බො පත සම්මෙත සම්මසුලා වෙසාලිකා චජ්ජිපුතනකා භික්ඛු යාවදන්ථං භුඤ්ජිංසු, යාවදන්ථං සුපිංසු, යාවදන්ථං තහාසිංසු. යාවදන්ථං භුඤ්ජිනා, යාවදන්ථං සුපිනා, යාවදන්ථං තහාසිනා, අයොනිසො මිනසි කරිනා, සික්ඛං අපච්ඡාකරාය, දුබ්බලාං අනාචිකනා, මෙදුතං ධම්මං පඤ්ඤපිංසු. තෙ අපරෙත සම්මෙත ඤාතීව්‍යසනෙනපි දුට්ඨා, ගොභව්‍යසනෙනපි දුට්ඨා, ඡර්‍ය-ව්‍යසනෙනපි දුට්ඨා ආයසනතං ආනන්දං උපසඤ්ඤාමනා එවං වදන්ති: “ත මයං භනෙත ආනන්ද, බුද්ධගරහිතො ත ධම්මගරහිතො ත සම්මගරහිතො. අතත-ගරහිතො මයං භනෙත ආනන්ද, අතඤ්ඤගරහිතො. මයමෙදිමා අලකඤ්ඤා මයං අපපුඤ්ඤා යෙ මයං එවං සවාකබ්‍යොනෙ ධම්මවිතයෙ පබ්බජිතා නායකත්ථිතා යාවජ්ජිංසු පරිපුණ්ණං පරිසුඤ්ඤාං බුද්ධචරිතං වරිතුං. ඉද්දති වෙ‘පි මයං භනෙත ආනන්ද, ලභෙය්‍යාමි හභවතො සන්තිකෙ පබ්බජ්‍යං, ලභෙය්‍යාමි උපසම්පදං. ඉද්දති‘පි මයං විපස්සකා භුගලානං ධම්මානං පුබ්බරත්තාපරත්තං බොධපක්ඛි-යානං ධම්මානං භාවනානුයොගමිත්‍රසුත්තා විහරෙය්‍යාමි. සාමු භනෙත ආනන්ද, හභවතො එතමිත්ථං ආරෙවෙහි”ති. “එවමිත්‍රසො”ති බො ආයසනා ආනන්දෙ වෙසාලිකානං චජ්ජිපුතනකානං පටිසුත්තා යෙන හගවා තෙනුපසම්මිති. උපසඤ්ඤාමනා හගවතො එතමන්ථං ආරෙවෙහි.

9. “මහණෙනි, එසේ වී තම සමායාසෙන් හිත හුව පිණිස, සමායාසෙන් පහසුව පිණිස, දුශ්ශීල පුද්ගලයන්ට නිග්‍රහය පිණිස, ප්‍රියශීල හික්කුන්ගේ පහසු විහරණය පිණිස, මෙලොව දී විය හැකි විසන් දුරු කිරීම පිණිස, පරලොව දී වහ දුක් නැසීම පිණිස, තො පහත් වුවන්ගේ පැහැදීම පිණිස, පහත් වුවන්ගේ වැඩියක් පැහැදීම පිණිස, සඤ්චිකාසේ චිරසපිතිය පිණිස, විනයානුග්‍රහය පිණිස, හික්කුන්ට සිතපදයක් පණවන්නෙමි. මහණෙනි, මෙසේ මේ සිතපදය උදෙසා වූ:

“යම් මහණෙක් යටත් පිරිසෙයින් තිව්සන් ගිය මාගමක් හා ද මෙවුන්දම් සෙව්ගේ නම්, කෙලෙස් සතුරන් විසින් පරදවන ලද්දේ, සංඝයා හා සමානි සංචාය රකිතයෙක් වේ”.

භාෂාවතුන් වහන්සේ විසින් හික්කුන්ට මෙසේත් මේ සිතපදය පණවන ලද්දේ වෙයි.

[දෙවැනි පැණවීම යි]

මකකට්ඨ වස්තුව නිමි.

සන්ථන බණවර

1. එසමයෙහි විසල්පුර වැසි බොහෝ වස්ථුපුත්‍ර හික්කුන් විසි තාක් වැළඳවෑනු ය. විසි තාක් යගතය කලානු ය. විසි තාක් තැවෑනු ය. විසි තාක් අනුභව කොට, විසි තාක් යගතය කොට, විසි තාක් නා, නුතුවණින් මෙතෙහි කොට, පාතිමොක්කංවර සමිඛාත ගිණ්ණාව පිළිකෙව් තො කොට, සාර්වයෙහි දුබල බව පහළ තො කොට, මෙවුන්දම් ගෙවියානු ය. ඒ හික්කුන් පසු කාලයෙහි ඤාතිව්‍යසනයෙන් ද පහත්තා ලද්දු, හෝගව්‍යසනයෙන් ද පහත්තා ලද්දු, ඤාතිව්‍යසනයෙන් ද පහත්තා ලද්දු, ආයුෂ්මත් ආතඤ්ඤාත් කරු එළඹ මෙසේ කියත්: “වහන්ස, ආතඤ්ඤාත් කරු විරහෙනි, අපි මුදුරජන්ට දෙස් තො කියන්නමෝ වුමු. ධර්මයට දෙස් තොකියන්නමෝ වුමු. සමායාසට දෙස් තොකියන්නමෝ වුමු. වහන්ස, ආතඤ්ඤාත් කරු විරහෙනි, අපි තමන්ට ම ගරුතා කරන්නමෝ වුමු. අපි මෙරමා ගරුතා කරන්නමෝ තො වුමු. යම්බඳු වූ අපි මෙසේ මැනවින් දෙසු ශාසනයෙහි පැවිදි ව දිවි ඇති තාක් පිරිපුන් පිරිසිදු මහබඩර හැසිරෙන්නට තො හැක්කමෝ වුමු ද, ඒ අපි ම කාලකණණි වුමු. අපි ම මද පිණිත්තමෝ වුමු. වහන්ස, ආතඤ්ඤාත් කරු විරහෙනි, ඉදින් දුනුදු අපි භාෂාවතුන් වහන්සේ ලඟ පැවිද්ද ලබන්නමු තම උපසංඝදාය ලබන්නමු තම යෙහෙක. දුනුත් අපි මහද්දගා කුශල ධර්මයන් විදගීතා වශයෙන් වඩන්නමෝ පෙර යම් හා පැහැර යම බෝධිපාක්කික ධර්ම වැඩිමෙහි එක්වත් යෙදුනමෝ ව වාසය කරන්නමු. වහන්ස, ආතඤ්ඤාත් කරු විරහෙනි, භාෂාවතුන් වහන්සේට තෙල කරුණ සැළ කරන්නමු තම යෙහෙකි” යනු යි “ඇවැත්ති, එසේ යැ”යි වදාන ආයුෂ්මත් වූ ආතඤ්ඤාත් කරු විරහෙනි විසල් පුරවැසි වස්ථුපුත්‍ර හික්කුන්ට පිළිවදන් දී භාෂාවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹ එපවත් සැළ කෙළේ ය.

2. “අට්ඨාකමෙතං ආනන්ද, අනවකාසො, යං තථාගතො චජ්ජිතං වා චජ්ජුත්තකානං වා කාරණං සාවකානං පාරජිකං සික්ඛාපදං පඤ්ඤාතං සමුහනෙය්‍යා”ති. අථ ඛො හගවා එතස්මිං නිදනෙ එතස්මිං පකරණෙ ඛමමිං කථං කථාමි හික්ඛු ආමනෙතසි. යො පත හික්ඛවෙ හික්ඛු සික්ඛං අපච්චිකම්‍යාය දුබ්බලාං අනාචිකම්‍යා මෙජ්ජිතං ඛමමං පතියෙවති, සො ආගතො ත උපසම්‍පාදෙතබ්බො. යො ච ඛො හික්ඛවෙ හික්ඛු සික්ඛං පච්චිකම්‍යාය දුබ්බලාං ආචිකම්‍යා මෙජ්ජිතං ඛමමං පතියෙවති, සො ආගතො උපසම්‍පාදෙතබ්බො. එවන්තං පත හික්ඛවෙ ඉමං සික්ඛාපදං උද්දියෙය්‍යාථ”:

3. “යො පන හික්ඛු හික්ඛුනං සික්ඛාසාප්චයමාපනොහි සික්ඛං අපච්චිකම්‍යාය දුබ්බලාං අනාචිකම්‍යා මෙජ්ජිතං ඛමමං පතියෙවෙය්‍ය අනාමසො තිරථ්‍යානානායමි, පාණ්ඨිකො හොති අසංවාසො”ති.

[තතියපඤ්ඤාතමි]

4. යො පනාති - යො යාදිසො යථාසුත්තො යථාජලේවා යථානාමො යථාගොතො යථාසිලො යථාවිතාදි යථාගොචරො ථෙරො වා තවො වා මජ්ඣමො වා එසො වුච්චති ‘යො පනා’ති.

5. හික්ඛුති-හික්ඛකො’ති හික්ඛු, හික්ඛාවර්ගං අජ්ඣුපගතො’ති හික්ඛු, හිත්තපට්ඨරො’ති හික්ඛු, සමඤ්ඤාය හික්ඛු, පටිඤ්ඤාය හික්ඛු, එහි හික්ඛු’ති හික්ඛු, තිහි සරණගමනෙහි උපසම්‍පන්නො’ති හික්ඛු, හද්‍රො හික්ඛු, සාරෙ හික්ඛු, සෙබො හික්ඛු, අසෙබො හික්ඛු, සමයොන සබ්බෙත ඤාතච්චතුසෙත්ත කමෙමත අතුපෙපත ථාතාරගෙත උපසම්‍පන්නො’ති. හික්ඛු. තත්‍රායායං හික්ඛු සමයොන සබ්බෙත ඤාතච්චතුසෙත්ත කමෙමත අතුපෙපත ථාතාරගෙත උපසම්‍පන්නො, අයං ඉමස්මිං අනෙථ අභිපෙපතො ‘හික්ඛු’ති.

6. සික්ඛානි - තියො: සික්ඛා: අභිසිලසික්ඛා අභිවිත්තසික්ඛා අභිපඤ්ඤා-සික්ඛා. තත්‍ර යායං අභිසිලසික්ඛා අයං ඉමස්මිං අනෙථ අභිපෙපතො ‘සික්ඛා’ති.

7. ඤාපීඨං නාමි - යං හගවතා පඤ්ඤාතං සික්ඛාපදං, එතං යාපීඨං නාම. තස්මිං සික්ඛාති තෙන වුච්චති ඤාපීඨසමාපනොහි.

2 “ආනන්දය, තථාගත තෙමේ සම්මතට පණවන ලද පරිච්ඡිකපදය වර්ජිත හෝ වර්ජිතත්‍වයක් හෝ නිසා උද්‍රා ලත්තේ ය” යන යමක් වේද, මෙය විද්‍යාන නො වෙයි. එයට අවකාශයක් ද තැනැ”යි වදාලන්නේය. ඉන් පසු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදහසෙහි මේ කාරණයෙහි දැනුම් කපා කොට තිබුණු ඇමතු සේක: “මහණෙනි, යම් මහණෙක් තෙමේ ශික්ෂාව ප්‍රතික්ෂේප නො කොට, දුබල බව පළ නො කොට, මෙවුන්දම් සේවනය කෙරේ ද, ගෙනෙමේ නැවත පැමිණියේ ද උපසපත් නො කටයුතු යි. මහණෙනි, යම් මහණෙක් තෙමේ ශික්ෂාව ප්‍රතික්ෂේප කොට, දුබල බව පළ කොට, මෙවුන්දම් සේවනය කෙරේ ද, ගෙනෙමේ පැමිණියේ උපසපත් කටයුතු යි. මහණෙනි, මේ සිකපදය මෙසේ උදෙසා වූ:

3. “යම් කිසි මහණෙක් තිබුණුයේ අධිශීල සම්බන්ධ ශික්ෂාවට හා ප්‍රඥපත ශික්ෂාපද සම්බන්ධ ආර්ථිකයට පැමිණියේ, පාතිමොක්ඛයංවර සම්බන්ධ ශික්ෂාව ප්‍රතික්ෂේප නො කොට, ආර්ථිකයෙහි දුබලබව පළ නො කොට, යටත් පිරිසෙයින් තිරිසන් සිය මානමක් හා ද මෙවුන්දම් සෙවියේ නම්, කෙලෙස සතුරන් විසින් පරදවන ලද්දේ පිසෙව් මහණුන් හා සමානසංවාස නැති බැවින් අසංවාස වේ”.

තෙවැනි පැණවිමයි.

4. යො පන යනු: යම්බද, යම්, යම් ක්‍රියාවක යෙදවු, යම්බද ජාති ඇති, යම්බද නම් ඇති, යම්බද ගොත් ඇති, යම්බද ස්වභාව ඇති, යම්බද විහරණ ඇති, යම්බද පාවතුම් ඇති ස්වර් වූවෙක් හෝ තවක වූවෙක් හෝ මජ්ඣිමෙයක් හෝ වේ ද, මෙ තෙමේ ‘යො පන’යි කියනු ලැබේ.

5. හික්කු යනු: සියා යන්නේ නු යි හික්කු නම්. හික්කාවතයට පැමිණියේ නු යි හික්කු නම්. වුන් වන් දරා නු යි හික්කු නම්. ව්‍යවහාර මාත්‍රයෙන් කිසිවෙක් හික්කු නම් වේ. ප්‍රතිඥාමාත්‍රයෙන් කිසිවෙක් හික්කු නම්. ‘එහි හික්කු’ යන්නෙන් හික්කු භාවය ලැබී නු යි හික්කු නම්. නිසරණගමනයෙන් උපසපත් වූයේ නු යි හික්කු නම්. හද වූ ශීලාදි පංච ධර්මයන්ගෙන් යුක්ත වූයේ නු යි හික්කු නම්. ශීලසාරාදියෙන් ව යුක්ත නු යි හික්කු නම්. හික්මේ නු යි හික්කු නම්. හික්මීම අවසන් කෙළේ නු යි හික්කු නම්. සමග වූ සහන විසින් අකොපා වූ ශාසනයට හුදුසු වූ අපභවතුළු කමයෙන් උපසපත් කරණ ලද්දේ නු යි හික්කු නම්. එහි යම් ඒ මහණෙක් සලකා සම්මතය විසින් අකොපා වූ ශාසනයට හුදුසු වූ අපභවතුළු කමයෙන් උපසපත් කරණ ලද්දේ වේ ද මේ තෙමේ මේ අනුයෙහි හික්කු ය යි අදහස් කරණ ලද්දේ ය.

6. සික්කා යනු: අධිශීල සික්කා ය, අධිවිතන සික්කා ය, අධිපඤ්ඤා සික්කා ය යි ශික්ෂා තුනෙකි. මේ ත්‍රිවිධ ශික්ෂාවන් අතුරෙන් යම් මේ අධිශීල-ශික්ෂාවක් වේ ද මෝ තොමෝ මෙහි ලා සික්කා ය යි අදහස් කරණ ලදී.

7. ආර්ථික නම්: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් පණවන ලද යම් සිකපදයක් වේ ද, මෙය ආර්ථික නම්. එහි හික්මෙයි, එහෙයින් ආර්ථික සමාපන්න ය යි කියනු ලැබේ.

8. සිකං. අපච්චිකංගං දුබ්බලාං අනාචිකංගා'ති - අභි භික්ඛවෙ දුබ්බලාචිකමමසෙච්ච හොති සිකං ව අපච්චිකංගා. අභි භික්ඛවෙ දුබ්බලාචිකමමසෙච්ච හොති සිකං ව පච්චිකංගා.

9. කථංඤ්ච භික්ඛවෙ දුබ්බලාචිකමමසෙච්ච හොති සිකං ව අපච්චිකංගා? ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු උක්කණ්ඨිභො අනභීරතො සාමිඤ්ඤ චිච්ඤාකාමො භික්ඛුභාවං අට්ඨියමානො හරායමානො ජගුච්ඡමානො ගිහිභාවං පඤ්ඤමානො උපාසකභාවං පඤ්ඤමානො ආරාමිකභාවං පඤ්ඤමානො සමාණෙරභාවං පඤ්ඤමානො තිස්සිභාවං පඤ්ඤමානො තිස්සිසාවකභාවං පඤ්ඤමානො අසාමණිභාවං පඤ්ඤමානො අසකාපුත්තිභාවං පඤ්ඤමානො 'යනනුභාගං බුද්ධං පච්චිකෙඛය්'න්ති වදන්ති විඤ්ඤපෙති, එවමපි භික්ඛවෙ දුබ්බලාචිකමමසෙච්ච හොති සිකං ව අපච්චිකංගා.

10. අථ වා පන උක්කණ්ඨිභො අනභීරතො සාමිඤ්ඤ චිච්ඤාකාමො භික්ඛුභාවං අට්ඨියමානො හරායමානො ජගුච්ඡමානො ගිහිභාවං පඤ්ඤමානො -පෙ- අසකාපුත්තිභාවං පඤ්ඤමානො 'යනනුභාගං ධම්මං පච්චිකෙඛය්'න්ති වදන්ති විඤ්ඤපෙති -පෙ- 'යනනුභාගං සමිඤ්ඤ පච්චිකෙඛය්'න්ති වදන්ති විඤ්ඤපෙති, -- 'යනනුභාගං සිකං පච්චිකෙඛය්'න්ති වදන්ති විඤ්ඤපෙති, -- 'යනනුභාගං විහං පච්චිකෙඛය්'න්ති වදන්ති විඤ්ඤපෙති, -- 'යනනුභාගං පාතිමොක්ඛං පච්චිකෙඛය්'න්ති වදන්ති විඤ්ඤපෙති, -- 'යනනුභාගං උද්දෙසං පච්චිකෙඛය්'න්ති වදන්ති විඤ්ඤපෙති, -- 'යනනුභාගං උපජ්ඣායං පච්චිකෙඛය්'න්ති වදන්ති විඤ්ඤපෙති, -- 'යනනුභාගං ආවරියං පච්චිකෙඛය්'න්ති වදන්ති විඤ්ඤපෙති, -- 'යනනුභාගං සද්ධිවිහාරිකං පච්චිකෙඛය්'න්ති වදන්ති විඤ්ඤපෙති, -- 'යනනුභාගං අනෙතවාසිකං පච්චිකෙඛය්'න්ති වදන්ති විඤ්ඤපෙති, -- 'යනනුභාගං සමානුපජ්ඣායකං පච්චිකෙඛය්'න්ති වදන්ති විඤ්ඤපෙති, -- 'යනනුභාගං සමානාවරියකං පච්චිකෙඛය්'න්ති වදන්ති විඤ්ඤපෙති, -- 'යනනුභාගං සමුත්තමාරිං පච්චිකෙඛය්'න්ති වදන්ති විඤ්ඤපෙති, -- 'යනනුභාගං ගිහි අස්සා'න්ති වදන්ති විඤ්ඤපෙති, -- 'යනනුභාගං උපාසකො අස්සා'න්ති වදන්ති විඤ්ඤපෙති, -- 'යනනුභාගං ආරාමිකො අස්සා'න්ති වදන්ති විඤ්ඤපෙති, -- 'යනනුභාගං සාමණෙරො අස්සා'න්ති වදන්ති විඤ්ඤපෙති, -- 'යනනුභාගං තිස්සියො අස්සා'න්ති වදන්ති විඤ්ඤපෙති, -- 'යනනුභාගං තිස්සිසාවකො අස්සා'න්ති වදන්ති විඤ්ඤපෙති, -- 'යනනුභාගං අසාමණො අස්සා'න්ති වදන්ති විඤ්ඤපෙති, -- 'යනනුභාගං අසකාපුත්තියො අස්සා'න්ති වදන්ති විඤ්ඤපෙති, එවමපි භික්ඛවෙ දුබ්බලාචිකමමසෙච්ච හොති සිකං ව අපච්චිකංගා.

8. සිකං අපච්චිකාය දුබලං අනාචිකායා යන මෙහි - 'මහණෙනි, දුබලබව හෙළි කිරීම නම් වේ, එහෙත් ශික්‍ෂාව ප්‍රත්‍යාබ්‍යාන නො වේ, යන මෙය ඇත. 'මහණෙනි, දුබල බව හෙළි කිරීමත්' වේ, එසේම ශික්‍ෂාව ප්‍රත්‍යාබ්‍යානත් වේ' යන මෙය ද ඇත.

9. මහණෙනි, 'දුබලබව හෙළි කිරීම නම් වේ. එහෙත් ශික්‍ෂාව ප්‍රත්‍යාබ්‍යාන නො වේ' යන මෙය කෙසේ ද? යත්: මහණෙනි, මෙහි මහණෙක් පැවිද්දෙහි කලකිරුණේ, පැවිද්දෙහි නො ඇපුනේ, මහණුවමින් පහ වනු කැමැත්තේ, මහණුවමින් තමා පෙළුනු මෙන් කොට පවත්වන්නේ, තිස්සුභාවයෙන් ලජ්ජිත වන්නේ, මහණදම පිළිකුල් කරන්නේ, ගිහිබව පතන්නේ, උච්චුබව පතන්නේ, ආරාමික බව පතන්නේ, ගෙරණ බව පතන්නේ, නිව්වික බව පතන්නේ, නිව්විකාචාර බව පතන්නේ, අශ්‍රමණ බව පතන්නේ, අශාක්‍යපුත්‍රිය බව පතන්නේ, 'මම බුදු රජුන් පිළිකෙළි කරන්නෙමි නම් යෙහෙකැ'යි කියා ද, ගඟවා ද, මහණෙනි, මෙසේත් දුබල බව පහළ කිරීම වෙයි. වැලි දු ශික්‍ෂාව ප්‍රත්‍යාබ්‍යාන (පියන ලද්දේ) නො වෙයි.

10: තව ද උකට්ඨි වූයේ නො ඇපුනේ මහණුවමින් පහ වනු කැමැත්තේ, මහණුවමින් පිහින වන්නේ, ලජ්ජිත වන්නේ, පිළිකුල් කරන්නේ, ගිහි බව පතන්නේ ... අශාක්‍යපුත්‍රිය බව පතන්නේ, 'මම ඛමිය ප්‍රතික්‍ෂිප්‍යා කරන්නෙමි නම් යෙහෙකැ'යි කියා ද ගඟවා ද; ... 'මම සතිසයා ප්‍රතික්‍ෂිප්‍යා කරන්නෙමි නම් යෙහෙකැ'යි කියා ද ගඟවා ද; ... 'මම ශික්‍ෂාව ප්‍රතික්‍ෂිප්‍යා කරන්නෙමි නම් යෙහෙකැ'යි කියා ද ගඟවා ද; ... 'මම විනය ප්‍රතික්‍ෂිප්‍යා කරන්නෙමි නම් යෙහෙකැ'යි කියා ද ගඟවා ද; ... 'මම ප්‍රාතිමොක්‍ෂය ප්‍රතික්‍ෂිප්‍යා කරන්නෙමි නම් යෙහෙකැ'යි කියා ද ගඟවා ද; ... 'මම උදෙසීම ප්‍රතික්‍ෂිප්‍යා කරන්නෙමි නම් යෙහෙකැ'යි කියා ද ගඟවා ද; ... 'මම උපාධ්‍යායත් වන්නේ ප්‍රතික්‍ෂිප්‍යා කරන්නෙමි නම් යෙහෙකැ'යි කියා ද ගඟවා ද; ... 'මම ආවායායත් වන්නේ ප්‍රතික්‍ෂිප්‍යා කරන්නෙමි නම් යෙහෙකැ'යි කියා ද ගඟවා ද; ... 'මම සද්ධිවිනාරිකයා ප්‍රතික්‍ෂිප්‍යා කරන්නෙමි නම් යෙහෙකැ'යි කියා ද ගඟවා ද; ... 'මම අතැවැත්තා ප්‍රතික්‍ෂිප්‍යා කරන්නෙමි නම් යෙහෙකැ'යි කියා ද ගඟවා ද; ... 'මම සමානොපාධ්‍යායයන් ප්‍රතික්‍ෂිප්‍යා කරන්නෙමි නම් යෙහෙකැ'යි කියා ද ගඟවා ද; ... 'මම සමානාලායායන් ප්‍රතික්‍ෂිප්‍යා කරන්නෙමි නම් යෙහෙකැ'යි කියා ද ගඟවා ද; ... 'මම සමුභවමාරිත් ප්‍රතික්‍ෂිප්‍යා කරන්නෙමි නම් යෙහෙකැ'යි කියා ද ගඟවා ද; ... 'මම ගිහි වන්නෙමි නම් යෙහෙකැ'යි කියා ද ගඟවා ද; ... 'මම උච්චුචෙක් වන්නෙමි නම් යෙහෙකැ'යි කියා ද ගඟවා ද; ... 'මම ආරාමිකයෙක් වන්නෙමි නම් යෙහෙකැ'යි කියා ද ගඟවා ද; ... 'මම ගෙරණෙක් වන්නෙමි නම් යෙහෙකැ'යි කියා ද ගඟවා ද; ... 'මම නොවු-වෙක් වන්නෙමි නම් යෙහෙකැ'යි කියා ද ගඟවා ද; ... 'මම නොවුච්චෙක් වන්නෙමි නම් යෙහෙකැ'යි කියා ද ගඟවා ද; ... 'මම අශ්‍රමණයෙක් වන්නෙමි නම් යෙහෙකැ'යි කියා ද ගඟවා ද; ... 'මම අශාක්‍යපුත්‍රියයෙක් වන්නෙමි නම් යෙහෙකැ'යි කියා ද ගඟවා ද; මහණෙනි, මෙසේත් දුබල බව පහළ කිරීම වෙයි. වැලි දු ශික්‍ෂාව ප්‍රත්‍යාබ්‍යාන නො වෙයි.

11. අථ වා පන උක්කණ්ඨිතො අනභිජනො සාමසුද්ද වව්භුකාමො තික්ඛුභාවං අට්ඨියමානො භරායමානො ජගුච්ඡමානො ගිහිභාවං පත්ථයමානො -පෙ- අසකාසපුත්තියභාවං පත්ථයමානො 'යදි පනාහං බුද්ධං පච්චකෙඛය්‍ය'න්ති වදති විසුද්දපෙති -පෙ- 'යදි පනාහං අසකාසපුත්තියො අස්ස'න්ති වදති විසුද්දපෙති, එවමපි තික්ඛවෙ දුබ්බලාභිකමමං වෙව හොති සික්ඛා ව අපච්චකානා.

12. අථ වා පන -පෙ- 'අපාහං බුද්ධං පච්චකෙඛය්‍ය'න්ති වදති විසුද්දපෙති -පෙ- 'අපාහං අසකාසපුත්තියො අස්ස'න්ති වදති විසුද්දපෙති, එවමපි තික්ඛවෙ දුබ්බලාභිකමමං වෙව හොති සික්ඛා ව අපච්චකානා.

13. අථ වා පන -පෙ- 'භාසුහං බුද්ධං පච්චකෙඛය්‍ය'න්ති වදති විසුද්දපෙති -පෙ- 'භාසුහං අසකාසපුත්තියො අස්ස'න්ති, වදති විසුද්දපෙති, එවමපි තික්ඛවෙ දුබ්බලාභිකමමං වෙව හොති සික්ඛා ව අපච්චකානා.

14. අථ වා පන -පෙ- 'හොති මෙ බුද්ධං පච්චකෙඛය්‍ය'න්ති වදති විසුද්දපෙති -පෙ- 'හොති මෙ අසකාසපුත්තියො අස්ස'න්ති වදති විසුද්දපෙති, එවමපි තික්ඛවෙ දුබ්බලාභිකමමං වෙව හොති සික්ඛා ව අපච්චකානා.

15. අථ වා පන උක්කණ්ඨිතො අනභිජනො සාමසුද්ද වව්භුකාමො තික්ඛුභාවං අට්ඨියමානො භරායමානො ජගුච්ඡමානො ගිහිභාවං පත්ථයමානො -පෙ- අසකාසපුත්තියභාවං පත්ථයමානො 'මාතරං සරාමී'ති වදති විසුද්දපෙති -පෙ- 'පිතරං සරාමී'ති වදති විසුද්දපෙති, -- 'භාතරං සරාමී'ති වදති විසුද්දපෙති, -- 'භානිතං සරාමී'ති වදති විසුද්දපෙති, -- 'පුතතං සරාමී'ති වදති විසුද්දපෙති, -- 'ධිතරං සරාමී'ති වදති විසුද්දපෙති, 'පජාපතී' සරාමී'ති වදති විසුද්දපෙති, -- 'සුතතො සරාමී'ති වදති විසුද්දපෙති, -- 'මහොතො සරාමී'ති වදති විසුද්දපෙති, -- 'ගාමං සරාමී'ති වදති විසුද්දපෙති, -- 'නිගමං සරාමී'ති වදති විසුද්දපෙති, -- 'බෙත්තං සරාමී'ති වදති විසුද්දපෙති, -- 'වජ්ඣං සරාමී'ති වදති විසුද්දපෙති, -- 'තිරසුද්දං සරාමී'ති වදති විසුද්දපෙති, -- 'සුචණ්ණං සරාමී'ති වදති විසුද්දපෙති, -- 'සිසුපං සරාමී'ති වදති විසුද්දපෙති, -- 'පුබ්බෙ භසිතං ලපිතං කිලිතං සමනුස්සරාමී'ති වදති විසුද්දපෙති, -පෙ- එවමපි තික්ඛවෙ දුබ්බලාභිකමමං වෙව හොති සික්ඛා ව අපච්චකානා.

16. අථ වා පන උක්කණ්ඨිතො අනභිජනො සාමසුද්ද වව්භුකාමො තික්ඛුභාවං අට්ඨියමානො භරායමානො ජගුච්ඡමානො ගිහිභාවං පත්ථයමානො -පෙ- අසකාසපුත්තියභාවං පත්ථයමානො 'මාතා මෙ අපඨි. සා මයා පොසෙතබ්බො'ති වදති විසුද්දපෙති, -- 'පිතා මෙ අපඨි. සො මයා පොසෙතබ්බො'ති වදති විසුද්දපෙති, -- 'භාතා මෙ අපඨි. සො මයා පොසෙතබ්බො'ති වදති විසුද්දපෙති, -- 'භානිතා මෙ අපඨි. සා මයා පොසෙතබ්බො'ති වදති විසුද්දපෙති, -- 'පුතතා මෙ අපඨි. සො මයා පොසෙතබ්බො'ති වදති විසුද්දපෙති, -- 'ධිතා මෙ අපඨි. සා මයා පොසෙතබ්බො'ති වදති විසුද්දපෙති, -- 'පජාපතී මෙ අපඨි. සා මයා පොසෙතබ්බො'ති වදති විසුද්දපෙති, -- 'සුතතා මෙ අපඨි. තෙ මයා පොසෙතබ්බො'ති වදති විසුද්දපෙති, -- 'මහතා මෙ අපඨි. තෙ මයා පොසෙතබ්බො'ති වදති විසුද්දපෙති, -පෙ- එවමපි තික්ඛවෙ දුබ්බලාභිකමමං වෙව හොති සික්ඛා ව අපච්චකානා.

11. තැන හොත්, උකටලී වූයේ, හො ඇලුනේ, මහණුවමින් මිදෙනු කැමැත්තේ, භික්ෂු භාවයෙන් පිහින වන්නේ, ලජ්ජිත වන්නේ, පුගුරුසින වන්නේ, ගිහි බව පතන්නේ, ... අශාසකපුත්‍රිය බව පතන්නේ, මහණ තෙමේ 'ඉදින් මම බුදුරජුන් ප්‍රතික්ෂේප කරන්නෙමි තම'යි කියා ද ගතවා ද ... 'ඉදින් මම අශාසකපුත්‍රියයෙක් වන්නෙමි තම'යි කියා ද ගතවා ද, ... 'මහණෙනි, මෙසේත් දුර්ල බව ප්‍රකාශ කිරීම වෙයි. එහෙත් ශික්ෂාව ප්‍රතික්ෂේපාන (පිළිකෙළි කළා) හො වෙයි.

12. තව ද ... 'මම ඒකාන්තයෙන් බුදුරජුන් ප්‍රතික්ෂේපා කරන්නෙමි තම'යි කියා ද ගතවා ද ... 'මම ඒකාන්තයෙන් අශාසකපුත්‍රියයෙක් වන්නෙමි තම'යි කියා ද ගතවා ද 'මහණෙනි, මෙසේත් දුර්ල බව හෙළි කිරීම වෙයි. එහෙත් ශික්ෂාව ප්‍රතික්ෂේපාන හො කළා වෙයි

13. තැවත ද ... 'මම බුදුරජුන් ප්‍රතික්ෂේපා කරන්නෙමි'යි කියා ද ගතවා ද ... 'මම අශාසකපුත්‍රියයෙක් නමුදු වන්නෙමි'යි කියා ද ගතවා ද, මෙසේත් මහණෙනි, දුර්ල බව ප්‍රකාශ කිරීම වෙයි. එහෙත් ශික්ෂාව ප්‍රතික්ෂේපාන හො වෙයි.

14. වැලිදු ... 'බුදුරජුන් ප්‍රතික්ෂේපා කරන්නෙමි මට අදහස් වෙයි' කියා ද ගතවා ද ... 'අශාසකපුත්‍රියයෙක් වන්නෙමි මි මට අදහස් වෙයි' කියා ද ගතවා ද, මෙසේත් මහණෙනි, දුර්ල බව ප්‍රකාශ කිරීම වෙයි, ශික්ෂාව ප්‍රතික්ෂේපාන හො වෙයි.

15. තව ද උකටලී වූයේ, හො ඇලුනේ, මහණුවමින් මිදෙනු කැමැත්තේ, භික්ෂුභාවයෙන් පිහින වන්නේ, ලජ්ජිත වන්නේ, පිළිකුල් කරන්නේ, ගිහි බව පතන්නේ ... අශාසකපුත්‍රිය බව පතන්නේ, 'මව සිහි කරමි'යි කියා ද ගතවා ද; ... 'පියා සිහි කරමි'යි කියා ද ගතවා ද; ... 'බෑයා සිහි කරමි'යි කියා ද ගතවා ද; ... 'තැගනියන් සිහි කරමි'යි කියා ද ගතවා ද; ... 'පුතු සිහි කරමි'යි කියා ද ගතවා ද; ... 'දුව සිහි කරමි'යි කියා ද ගතවා ද; ... 'කිරිය සිහි කරමි'යි කියා ද ගතවා ද; ... 'තැගන් සිහි කරමි'යි කියා ද ගතවා ද; ... 'මුතුරන් සිහි කරමි'යි කියා ද ගතවා ද; ... 'ගම සිහි කරමි'යි කියා ද ගතවා ද; ... 'නියමි ගම සිහි කරමි'යි කියා ද ගතවා ද; ... 'කෙත සිහි කරමි'යි කියා ද ගතවා ද; ... 'වත්ත සිහි කරමි'යි කියා ද ගතවා ද; ... 'අමුරන් සිහි කරමි'යි කියා ද ගතවා ද; ... 'රන් සිහි කරමි'යි කියා ද ගතවා ද; ... 'ශීල්පය සිහි කරමි'යි කියා ද ගතවා ද; ... 'පෙර කළ සිතා, කී වචන, කළ ක්‍රියා සිහි කරමි'යි කියා ද ගතවා ද, 'මහණෙනි, මෙසේත් දුර්ල බව හෙළි කිරීම වෙයි. එහෙත් ශික්ෂාව පිළිකෙළි කළා හො වෙයි.

16. තැන හොත්, උකටලී වූයේ, හො ඇලුනේ, මහණුවමින් මිදෙනු කැමැත්තේ, භික්ෂුභාවයෙන් පිහින වන්නේ, ලජ්ජිත වන්නේ, පිළිකුල් කරන්නේ, ගිහි බව පතන්නේ ... අශාසකපුත්‍රිය බව පතන්නේ 'මාගේ මවු ඇත. මා විසින් මි නොමෝ පෝෂණය කටයුත්තකි' ය'යි කියා ද ගතවා ද, ... 'මාගේ පියා ඇත. මා විසින් හේ පෝෂණය කටයුත්තකි' ය'යි කියා ද ගතවා ද, ... 'මාගේ බෑයා ඇත. මා විසින් හේ පෝෂණය කටයුත්තකි' ය'යි කියා ද ගතවා ද, ... 'මාගේ තනක් ඇත. මා විසින් මි පෝෂණය කටයුත්තකි' ය'යි කියා ද ගතවා ද, ... 'මාගේ පුතෙක් ඇත. හේ මා විසින් පෝෂණය කටයුත්තකි' ය'යි කියා ද ගතවා ද; ... 'මාගේ දුවක් ඇත. මා විසින් මි පෝෂණය කටයුත්තකි' ය'යි කියා ද ගතවා ද; ... 'මාගේ කිරිය ඇත. මා විසින් මි පෝෂණය කටයුත්තකි' ය'යි කියා ද ගතවා ද; ... මාගේ තැගෝ ඇත. මා විසින් මහු පෝෂණය කටයුත්තකි' ය'යි කියා ද ගතවා ද; ... මාගේ මිත්‍රයෝ ඇත. මා විසින් මහු පෝෂණය කටයුත්තකි' ය'යි කියා ද ගතවා ද; ... මහණෙනි, මෙසේත් දුර්ල බව හෙළි කිරීම වෙයි. එහෙත් ශික්ෂාව පිළිකෙළි කළා හො වෙයි.

17. අප්ඵ වා උත උක්කණ්ඨිතො අනභිරතො සාමඤ්ඤ වවිතුකාමො භික්ඛුභාවං අට්ඨියමානො හරයමානො ජගුච්ඡමානො ගිහිභාවං පත්ථයමානො -පෙ- අසකාසපුත්තියභාවං පත්ථයමානො 'මානා මෙ අප්ඵ සා මං පොසෙය්‍යාති'ති වදති විඤ්ඤපෙනි, -- 'පිතා මෙ අප්ඵ සො මං පොසෙය්‍යාති'ති වදති විඤ්ඤපෙනි, -- 'මාතා මෙ අප්ඵ සො මං පොසෙය්‍යාති'ති වදති විඤ්ඤපෙනි, -- 'පුත්‍රො මෙ අප්ඵ සො මං පොසෙය්‍යාති'ති වදති විඤ්ඤපෙනි, -- 'ධිතා මෙ අප්ඵ සා මං පොසෙය්‍යාති'ති වදති විඤ්ඤපෙනි, -- 'පජ්ජති මෙ අප්ඵ සා මං පොසෙය්‍යාති'ති වදති විඤ්ඤපෙනි, -- 'ඤ්ඤානා මෙ අප්ඵ තෙ මං පොසෙය්‍යාති'ති වදති විඤ්ඤපෙනි, -- 'මිත්තා මෙ අප්ඵ තෙ මං පොසෙය්‍යාති'ති වදති විඤ්ඤපෙනි, -- 'ගාමො මෙ අප්ඵ තෙතාහං ජිවිස්සාමි'ති වදති විඤ්ඤපෙනි, -- 'නිගමො මෙ අප්ඵ තෙතාහං ජිවිස්සාමි'ති වදති විඤ්ඤපෙනි, -- 'බෙතතං මෙ අප්ඵ තෙතාහං ජිවිස්සාමි'ති වදති විඤ්ඤපෙනි, -- 'වජ්ඣ මෙ අප්ඵ තෙතාහං ජිවිස්සාමි'ති වදති විඤ්ඤපෙනි, -- 'තිරඤ්ඤා මෙ අප්ඵ තෙතාහං ජිවිස්සාමි'ති වදති විඤ්ඤපෙනි, -- 'සුචණ්ණං මෙ අප්ඵ තෙතාහං ජිවිස්සාමි'ති වදති විඤ්ඤපෙනි, -පෙ- 'ශිප්පං මෙ අප්ඵ තෙතාහං ජිවිස්සාමි'ති වදති විඤ්ඤපෙනි, එවමපි භික්ඛවෙ දුබ්බලාභිකමමඤ්ඤව හොති සික්ඛා ව අපච්චකතා.

18. අප්ඵ වා පත උක්කණ්ඨිතො අනභිරතො සාමඤ්ඤ වවිතුකාමො භික්ඛුභාවං අට්ඨියමානො හරයමානො ජගුච්ඡමානො ගිහිභාවං පත්ථයමානො -පෙ- අසකාසපුත්තියභාවං පත්ථයමානො 'දුක්කර'නති වදති විඤ්ඤපෙනි -- 'ත සුක්කර'නති වදති විඤ්ඤපෙනි, 'දුච්චර'නති වදති විඤ්ඤපෙනි, -- 'ත සුචර'නති වදති විඤ්ඤපෙනි, -- 'ත උස්සාමි'ති වදති විඤ්ඤපෙනි, -- 'ත පිසාමි'ති වදති විඤ්ඤපෙනි, -- 'ත රමාමි'ති වදති විඤ්ඤපෙනි, -පෙ- 'ත අභිරමාමි'ති වදති විඤ්ඤපෙනි, එවමපි බො භික්ඛවෙ දුබ්බලාභිකමමඤ්ඤව හොති සික්ඛා ව අපච්චකතා.

19. කප්ඤ්ඤ භික්ඛවෙ දුබ්බලාභිකමමඤ්ඤව හොති සික්ඛා ව පච්චකතා? ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු උක්කණ්ඨිතො අනභිරතො සාමඤ්ඤ වවිතුකාමො භික්ඛුභාවං අට්ඨියමානො හරයමානො ජගුච්ඡමානො ගිහිභාවං පත්ථයමානො -පෙ- අසකාසපුත්තියභාවං පත්ථයමානො 'බුද්ධං පච්චකාමි'ති වදති විඤ්ඤපෙනි, එවමපි භික්ඛවෙ දුබ්බලාභිකමමඤ්ඤව හොති සික්ඛා ව පච්චකතා.

17. නැත හොත්, උකට්ඨිවුයේ, නො ඇළුනේ, මහණබැවින් මිදෙනු කැමැත්තේ, භික්ෂුභාවයෙන් පිහින වන්නේ, ලජ්ජිත වන්නේ, පිළිතුල් කරන්නේ, හිඟි බව පතන්නේ... අශාක්‍යපුත්‍රීය බව පතන්නේ, 'මාගේ මවු ඇත. ඕනෑමෝ මා පෝෂණය කරන්නී ය' යි කියා ද, ගතවා ද; ... 'මගේ පියා ඇත. හේ මා පෝෂණය කරන්නේ ය' යි කියා ද, ගතවා ද; ... මාගේ බෑයා ඇත. හේ මා පෝෂණය කරන්නේ ය' යි කියා ද, ගතවා ද; ... මාගේ තගෙක් ඇත. ඔ මා පෝෂණය කරන්නී ය' යි කියා ද, ගතවා ද; ... 'මාගේ පුත්‍රයා ඇත. හේ මා පෝෂණය කරන්නේ ය' යි කියා ද, ගතවා ද; ... 'මාගේ දුව ඇත. ඔ මා පෝෂණය කරන්නී ය' යි කියා ද, ගතවා ද; ... 'මාගේ බිරිය ඇත. ඔ මා පෝෂණය කරන්නී ය' යි කියා ද, ගතවා ද; ... 'මාගේ කෑයෝ ඇත. ඔහු මා පෝෂණය කරන්නාහු' යි කියා ද, ගතවා ද; ... 'මාගේ මිතුරෝ ඇත. ඔහු මා පෝෂණය කරන්නාහු යි' කියා ද, ගතවා ද; ... 'මාගේ ගමෙක් ඇත. එයින් මම ජීවත් වන්නෙමි' යි කියා ද, ගතවා ද; ... 'නියමිගමෙක් ඇත. මම එයින් ජීවත් වන්නෙමි' යි කියා ද, ගතවා ද; ... 'මාගේ කෙනෙක් ඇත. මම එයින් ජීවත් වන්නෙමි' යි කියා ද, ගතවා ද; ... 'මාගේ වන්නෙක් ඇත. මම එයින් ජීවත් වන්නෙමි' යි කියා ද, ගතවා ද; මගේ අමුරන් ඇත. මම එයින් ජීවත් වන්නෙමි' යි කියා ද, ගතවා ද; ... 'මාගේ රත්තන් ඇත. එයින් ජීවත් වන්නෙමි' යි කියා ද, ගතවා ද; ... 'මා දත් ශිලායෙක් ඇත. එයින් මම ජීවත් වන්නෙමි' යි කියා ද, ගතවා ද; මහණෙනි, මෙසේත් දුච්ඡ බව හෙළි කිරීම වේ. එහෙත් ශික්‍ෂාව පිළිකෙච් නොකළා වෙයි.

18. නැත හොත් උකට්ඨි වුයේ, නො ඇළුනේ, මහණබැවින් මිදෙනු කැමැත්තේ, භික්ෂුභාවයෙන් පිහින වන්නේ, ලජ්ජිත වන්නේ, පිළිතුල් කරන්නේ, හිඟි බව පතන්නේ ... අශාක්‍යපුත්‍රීය බව පතන්නේ, '(එක් වේලක් වැළඳීම ආදිය) දුෂ්කරය' යි කියා ද, ගතවා ද; ... නැත හොත් 'නො පහසු ය' යි කියා ද, ගතවා ද; ... මහණදම දුශ්චර ය' යි කියා ද, ගතවා ද; ... 'මහණදම් සුචර නො වේය' යි කියා ද, ගතවා ද; ... 'උත්සාහ නො කරමි' යි කියා ද, ගතවා ද; ... 'නො ඉවසමි' යි කියා ද, ගතවා ද; ... 'නො ඇලෙමි' යි කියා ද, ගතවා ද; ... 'දැඩි ව නො ඇලෙමි' යි කියා ද, ගතවා ද; ... මහණෙනි, මෙසේත් දුච්ඡ බව හෙළි කිරීම වෙයි. එහෙත් ශික්‍ෂාව පිළිකෙච් නො කළා වෙයි.

19. මහණෙනි, කෙසේ තම් දුච්ඡ බව හෙළි කිරීමත් ශික්‍ෂාව ප්‍රතික්‍ෂෙප කරණ ලද්දේත් වේ ද? මහණෙනි, මෙහි මහණෙක් උකට්ඨි වුයේ, නො ඇළුනේ, මහණකමින් මිදෙනු කැමැත්තේ, භික්ෂුභාවයෙන් පිහින වන්නේ, ලජ්ජිත වන්නේ, පිළිතුල් කරන්නේ, හිඟිබව පතන්නේ ... අශාක්‍යපුත්‍රීය භාවය පතන්නේ, 'බ්‍රහ්මදුක් ප්‍රතික්‍ෂෙප කරමි' කියා ද, ගතවා ද, මහණෙනි, මෙසේත් දුච්ඡ බව හෙළි කිරීම වෙයි. ශික්‍ෂාව ද පිළිකෙච් කළා වෙයි.

20. අප වා පන උක්කණ්ණිනො අනතිරනො සාමඤ්ඤ වව්භුක්කාමො භික්ඛුභාවං අට්ඨියමානො හරයමානො ජගුච්ඡමානො ගිහිභාවං පත්ථයමානො -පෙ- අසකාපුත්තියභාවං පත්ථයමානො 'ධම්මං පච්චක්ඛාමි'ති වදති විඤ්ඤපෙනි, -- 'සඤ්ඤං පච්චක්ඛාමි'ති වදති විඤ්ඤපෙනි, -- 'සිත්තං පච්චක්ඛාමි'ති වදති විඤ්ඤපෙනි, -- 'චිත්තයං පච්චක්ඛාමි'ති වදති විඤ්ඤපෙනි, -- 'පාතිමොක්ඛං පච්චක්ඛාමි'ති වදති විඤ්ඤපෙනි, -- 'උද්දෙසං පච්චක්ඛාමි'ති වදති විඤ්ඤපෙනි, -- 'උපජ්ඣායං පච්චක්ඛාමි'ති වදති විඤ්ඤපෙනි, -- 'ආවරියං පච්චක්ඛාමි'ති වදති විඤ්ඤපෙනි, -- 'සද්ධිවිහාරිකං පච්චක්ඛාමි'ති වදති විඤ්ඤපෙනි, -- 'අනෙතවාසිකං පච්චක්ඛාමි'ති වදති විඤ්ඤපෙනි, -- 'සමානුපජ්ඣායකං පච්චක්ඛාමි'ති වදති විඤ්ඤපෙනි, -- 'සමානාවරියකං පච්චක්ඛාමි'ති වදති විඤ්ඤපෙනි, -- 'සමුග්ගචාරිං පච්චක්ඛාමි'ති වදති විඤ්ඤපෙනි, -- 'ගිහිති මං ධාරෙහි'ති වදති විඤ්ඤපෙනි, -- 'උපාසකොති මං ධාරෙහි'ති වදති විඤ්ඤපෙනි, -- 'ආරාමිකොති මං ධාරෙහි'ති වදති විඤ්ඤපෙනි, -- 'සාමණෙරොති මං ධාරෙහි'ති වදති විඤ්ඤපෙනි, -- 'තිත්ථියොති මං ධාරෙහි'ති වදති විඤ්ඤපෙනි, -- 'තිත්ථියසාවකොති මං ධාරෙහි'ති වදති විඤ්ඤපෙනි, -- 'අස්සමණොති මං ධාරෙහි'ති වදති විඤ්ඤපෙනි, -පෙ- 'අසකාපුත්තියොති මං ධාරෙහි'ති වදති විඤ්ඤපෙනි, එවමපි භික්ඛවෙ දුබ්බලාභීකම්මඤ්ඤවෙ හොති සිත්තං ව පච්චක්ඛාතා.

21. අප වා පන උක්කණ්ණිනො අනතිරනො සාමඤ්ඤ වව්භුක්කාමො භික්ඛුභාවං අට්ඨියමානො හරයමානො ජගුච්ඡමානො ගිහිභාවං පත්ථයමානො -පෙ- අසකාපුත්තියභාවං පත්ථයමානො 'අලං මෙ බුද්ධොති' වදති විඤ්ඤපෙනි, -පෙ- 'අලං මෙ සමුග්ගචාරිති' වදති විඤ්ඤපෙනි, එවමපි -පෙ- සිත්තං ව පච්චක්ඛාතා.

22. අප වා පන -පෙ- 'කිනත්ත මෙ බුද්ධොති' වදති විඤ්ඤපෙනි, -පෙ- 'කිනත්ත මෙ සමුග්ගචාරිති' වදති විඤ්ඤපෙනි, එවමපි -පෙ- සිත්තං ව පච්චක්ඛාතා.

23. අප වා පන -පෙ- 'න මමෙවො බුද්ධොති' වදති විඤ්ඤපෙනි, -පෙ- 'න මමෙවො සමුග්ගචාරිති' වදති විඤ්ඤපෙනි, එවමපි -පෙ- සිත්තං ව පච්චක්ඛාතා.

24. අප වා පන -පෙ- 'සුමුද්දෙසං හං බුද්ධොති' වදති විඤ්ඤපෙනි, -පෙ- 'සුමුද්දෙසං හං සමුග්ගචාරිති' වදති විඤ්ඤපෙනි, එවමපි භික්ඛවෙ දුබ්බලාභීකම්මඤ්ඤවෙ හොති සිත්තං ව පච්චක්ඛාතා.

25. යාති වා පනඤ්ඤති'පි අපි බුද්ධවෙච්චනාති වා ධම්මවෙච්චනාති වා සඤ්ඤවෙච්චනාති වා සිත්තවෙච්චනාති වා චිත්තවෙච්චනාති වා පාතිමොක්ඛවෙච්චනාති වා උද්දෙසවෙච්චනාති වා උපජ්ඣායවෙච්චනාති වා ආවරියවෙච්චනාති වා සද්ධිවිහාරිකවෙච්චනාති වා අනෙතවාසිකවෙච්චනාති වා සමානුපජ්ඣායකවෙච්චනාති වා සමානාවරියකවෙච්චනාති වා සමුග්ගචාරිවෙච්චනාති වා ගිහිවෙච්චනාති වා උපාසකවෙච්චනාති වා ආරාමිකවෙච්චනාති වා සාමණෙරවෙච්චනාති වා තිත්ථියවෙච්චනාති වා තිත්ථියසාවකවෙච්චනාති වා අස්සමණවෙච්චනාති වා අසකාපුත්තියවෙච්චනාති වා තෙහි ආකාරෙහි තෙහි ලිඛෙහි තෙහි නිමිත්තෙහි වදති විඤ්ඤපෙනි, එවං ඛො භික්ඛවෙ දුබ්බලාභීකම්මඤ්ඤවෙ හොති සිත්තං ව පච්චක්ඛාතා.

20. උකට්ඨි චූඤ්ඤා, තො ආලුභේ, මහණඛාමිත් මිදෙහු කාමාත්තේ, භික්ඛුභාවයෙන් පිහින වන්නේ, ලජ්ජිත වන්නේ, පිළිකුල් කරන්නේ, ගිහි බව පනන්නේ ... අශාසකපුත්‍රිය භාවය පනන්නේ, 'බමුණු ප්‍රතික්ෂේප කරමි'යි කියා ද, හඟවා ද; ... 'සංකප්පය ප්‍රතික්ෂේප කරමි'යි කියා ද, හඟවා ද; ... 'ශික්ෂාව ප්‍රතික්ෂේප කරමි'යි කියා ද, හඟවා ද; ... 'විනය ප්‍රතික්ෂේප කරමි'යි කියා ද, හඟවා ද; ... 'ප්‍රාතිමෝක්ෂය ප්‍රතික්ෂේප කරමි'යි කියා ද, හඟවා ද; ... 'උදෙසීම ප්‍රතික්ෂේප කරමි'යි කියා ද, හඟවා ද; ... 'උපාධ්‍යායයන් වහන්සේ ප්‍රතික්ෂේප කරමි'යි කියා ද, හඟවා ද; ... 'ආවායනීයන් වහන්සේ ප්‍රතික්ෂේප කරමි'යි කියා ද, හඟවා ද; ... 'සංඛ්‍යානිකයා ප්‍රතික්ෂේප කරමි'යි කියා ද, හඟවා ද; ... 'අනා වාග්‍යා ප්‍රතික්ෂේප කරමි'යි කියා ද, හඟවා ද; ... 'සමානොපාධ්‍යායයා ප්‍රතික්ෂේප කරමි'යි කියා ද, හඟවා ද; ... 'සමානාලායනීයා ප්‍රතික්ෂේප කරමි'යි කියා ද, හඟවා ද; ... 'සමුමසරාහු ප්‍රතික්ෂේප කරමි'යි කියා ද, හඟවා ද; ... 'මා ගිහිගෙකායි දරව'යි කියා ද, හඟවා ද; ... මා උච්ඡවෙකායි දරව'යි කියා ද, හඟවා ද; ... 'මා ආරම්භකයෙකායි දරව'යි කියා ද, හඟවා ද; ... 'මා තෙරණකායි දරව'යි කියා ද, හඟවා ද; ... 'මා නොවුච්ඡවෙකායි දරව'යි කියා ද, හඟවා ද; ... 'මා නොවුමච්ඡවෙකායි දරව'යි කියා ද, හඟවා ද; ... 'මා අශ්‍රමණයෙකායි දරව'යි කියා ද, හඟවා ද; ... 'මා අශාසකපුත්‍රියයෙකායි දරව'යි කියා ද, හඟවා ද; මහණෙනි, මෙසේත් දුබල බව හෙළිකිරීම වෙයි. ශික්ෂාව ද පියත ලද්දී වෙයි.

21. තාත භොත් උකට්ඨි චූඤ්ඤා, තො ආලුභේ, මහණඛාමිත් මිදෙහු කාමාත්තේ, භික්ඛුභාවයෙන් පිහින වන්නේ, ලජ්ජිත වන්නේ, පිළිකුල් කරන්නේ, ගිහිබව පනන්නේ ... අශාසකපුත්‍රිය භාවය පනන්නේ, 'මට බුදුරදුන්ගෙන් කම් තාතා'යි කියා ද, හඟවා ද; ... 'මට සමුමසරාත්තෙන් කම් තාතා'යි කියා ද, හඟවා ද; ... මෙසේත් ... ශික්ෂාව ද පියත ලද්දී වෙයි.

22. තාත භොත් ... 'මට බුදුරදුන්ගෙන් කම්'යි කියා ද, හඟවා ද; ... 'මට සමුමසරාත්තෙන් කම්'යි කියා ද, හඟවා ද; මෙසේත් ... ශික්ෂාව ද පියත ලද්දී වෙයි.

23. තාත භොත් ... 'මට බුදුරදුන්ගෙන් වාබෙක් තාතා'යි කියා ද, හඟවා ද; ... 'මට සමුමසරාත්තෙන් වාබෙක් තාතා'යි කියා ද, හඟවා ද; මෙසේත් ... ශික්ෂාව ද පියත ලද්දී වෙයි.

24. තාත භොත් ... 'මම බුදුරදුන්ගෙන් මොතවට මිදුනෙමි'යි කියා ද, හඟවා ද; ... 'මම සමුමසරාත්තෙන් මොතවට මිදුනෙමි'යි කියා ද, හඟවා ද; මෙසේත් මහණෙනි, දුබල බව හෙළිකිරීම වෙයි. ශික්ෂාව ද පියත ලද්දී වෙයි.

25. යම් අත්‍ය වූ බ්‍රහ්මපණ්ණාස වචනයෝ හෝ ධර්මපණ්ණාස වචනයෝ හෝ, සංකප්පය වචනයෝ හෝ, ශික්ෂාපණ්ණාස වචනයෝ හෝ, විනයපණ්ණාස වචනයෝ හෝ, ප්‍රාතිමෝක්ෂපණ්ණාස වචනයෝ හෝ, උදෙසීමපණ්ණාස වචනයෝ හෝ, උපාධ්‍යායපණ්ණාස වචනයෝ හෝ, ආවායනීයපණ්ණාස වචනයෝ හෝ, සංඛ්‍යානික පණ්ණාස වචනයෝ හෝ, අනා වාග්‍යා පණ්ණාස වචනයෝ හෝ, සමානොපාධ්‍යාය පණ්ණාස වචනයෝ හෝ, සමානාලායනීය වචනයෝ හෝ, සමුමසරාත්ත පණ්ණාස වචනයෝ හෝ, ගාඨිපණ්ණාස වචනයෝ හෝ, උපාසකපණ්ණාස වචනයෝ හෝ, ආරම්භකපණ්ණාස වචනයෝ හෝ, ප්‍රාමණ්ණිකපණ්ණාස වචනයෝ හෝ, තිථිකපණ්ණාස වචනයෝ හෝ, තිථිකප්‍රාසන පණ්ණාස වචනයෝ හෝ, අශ්‍රමණපණ්ණාස වචනයෝ හෝ, අශාසකපුත්‍රියපණ්ණාස වචනයෝ හෝ වෙද්ද, ඒ අයුරින්, ඒ ලකුණෙන් ඒ තිඹින්නෙන් කියා ද, හඟවා ද; මහණෙනි, මෙසේත් දුබල බව හෙළිකිරීම වෙයි. ශික්ෂාව ද පියත ලද්දී වෙයි.

26. කාඨකුච භික්ඛවෙ අපච්චකඛාතා හොති සික්ඛා? ඉධ භික්ඛවෙ යෙති ආකාරෙති යෙති ලිඛෙහති යෙති නිමිත්තෙහති සික්ඛා පච්චකඛාතා හොති, තෙති ආකාරෙති තෙති ලිඛෙහති තෙති නිමිත්තෙහති උමමත්තකො සික්ඛං පච්චකඛාති, අපච්චකඛාතා හොති සික්ඛා. උමමත්තකස්ස සන්තතිකෙ සික්ඛං පච්චකඛාති, අපච්චකඛාතා හොති සික්ඛා. ඛිත්තච්ඡෙතා සික්ඛං පච්චකඛාති, අපච්චකඛාතා හොති සික්ඛා. ඛිත්තච්ඡෙතස්ස සන්තතිකෙ සික්ඛං පච්චකඛාති, අපච්චකඛාතා හොති සික්ඛා. වෙදනට්ඨා සික්ඛං පච්චකඛාති, අපච්චකඛාතා හොති සික්ඛා. වෙදනට්ඨස්ස සන්තතිකෙ සික්ඛං පච්චකඛාති, අපච්චකඛාතා හොති සික්ඛා. දෙවතාය සන්තතිකෙ සික්ඛං පච්චකඛාති, අපච්චකඛාතා හොති සික්ඛා. තිර්වජ්ඣනගතස්ස සන්තතිකෙ සික්ඛං පච්චකඛාති, අපච්චකඛාතා හොති සික්ඛා. අරියකෙත මිලකඛස්ස සන්තතිකෙ සික්ඛං පච්චකඛාති, සො ච න පටිච්ඡාතාති, අපච්චකඛාතා හොති සික්ඛා. මිලකඛකෙත අරියකස්ස සන්තතිකෙ සික්ඛං පච්චකඛාති, සො ච න පටිච්ඡාතාති, අපච්චකඛාතා හොති සික්ඛා. අරියකෙත අරියකස්ස සන්තතිකෙ සික්ඛං පච්චකඛාති, සො ච න පටිච්ඡාතාති, අපච්චකඛාතා හොති සික්ඛා. මිලකඛකෙත මිලකඛකස්ස සන්තතිකෙ සික්ඛං පච්චකඛාති, සො ච න පටිච්ඡාතාති, අපච්චකඛාතා හොති සික්ඛා. ද්වය සික්ඛං පච්චකඛාති, අපච්චකඛාතා හොති සික්ඛා. ර්වය සික්ඛං පච්චකඛාති, අපච්චකඛාතා හොති සික්ඛා. අසාවෙනුකාමො සාවෙනි, අපච්චකඛාතා හොති සික්ඛා. සාවෙනුකාමො න සාවෙනි, අපච්චකඛාතා හොති සික්ඛා. අවිඤ්ඤාස්ස තාවෙනි, අපච්චකඛාතා හොති සික්ඛා. විඤ්ඤාස්ස න තාවෙනි, අපච්චකඛාතා හොති සික්ඛා. සබ්බසොවා පත න සාවෙනි, අපච්චකඛාතා හොති සික්ඛා. එවං බො භික්ඛවෙ අපච්චකඛාතා හොති සික්ඛා.

27. චෛත්‍යනිධිමෙමා නාම: යො සො අසඤ්ඤාමෙමා නාමධමෙමා වසල්-ධමෙමා දුට්ඨල්ලං ඔදකන්තිකං රහස්සං ද්වයං ද්වයස්මාපත්ති, එසො චෛත්‍ය-ධමෙමා නාම.

28. පතිසෙවති නාම: යො නිමිත්තෙත නිමිත්තං අභිගජ්ඣෙත අභිගජ්ඣං අන්තමසො තිලපිලමත්තමපි පච්චෙසෙති, එසො පතිසෙවති නාම.

29. අන්තමසො තිර්වජ්ඣනගතායපි ති-තිර්වජ්ඣනගතායපි චෛත්‍යං ධමමං පතිසෙවති, අස්සමණො හොති අසකාසුත්තියො, පභෙව මනුස්සිත්තියො. තෙත වුච්චති 'අන්තමසො තිර්වජ්ඣනගතායපි'ති.

26. මහණෙනි, කෙසේ නම් ශික්ෂාව ප්‍රතික්ෂිප්‍යා නො වේද? මහණෙනි, මෙහි යම් අයුරින්, යම් ලකුණෙන්, යම් නිමිත්තෙන් ශික්ෂාව ප්‍රතික්ෂිප්‍යා වේද, ඒ අයුරින් ඒ ලකුණින් ඒ නිමිත්තෙන් උමතු වෙත් තෙමේ ශික්ෂාව ප්‍රතික්ෂෙප කරයි නම් ශික්ෂාව ප්‍රතික්ෂිප්‍යා නො වෙයි. උමතු වනු හමුවෙහි ශික්ෂාව ප්‍රතික්ෂෙප කෙරේ ද, ශික්ෂාව ප්‍රතික්ෂිප්‍යා නො වෙයි. බේදයට පාමණි සිත් ඇත්තේ ශික්ෂාව ප්‍රතික්ෂෙප කරයි ද, ශික්ෂාව ප්‍රතික්ෂිප්‍යා නො වෙයි. බේදයට පාමණි සිත් ඇත්තනු හමුවෙහි ශික්ෂාව ප්‍රතික්ෂෙප කෙරේ ද, ශික්ෂාව ප්‍රතික්ෂිප්‍යා නො වෙයි. වේදනාවෙන් පිහින තාත්තත්තේ ශික්ෂාව ප්‍රතික්ෂෙප කෙරේ ද, ශික්ෂාව ප්‍රතික්ෂිප්‍යා නො වෙයි. වේදනාවෙන් පෙළනනු හමුවෙහි ශික්ෂාව ප්‍රතික්ෂෙප කෙරේ ද, ශික්ෂාව ප්‍රතික්ෂිප්‍යා නො වෙයි. දෙවතාවක සම්පයෙහි ශික්ෂාව ප්‍රතික්ෂෙප කෙරේද, ශික්ෂාව ප්‍රතික්ෂිප්‍යා නො වෙයි. තිරිසනකු සම්පයෙහි ශික්ෂාව ප්‍රතික්ෂෙප කෙරේ ද, ශික්ෂාව ප්‍රතික්ෂිප්‍යා නො වෙයි. ආයාසික ව්‍යවහාරයෙන් අනායාසික හමුවෙහි ශික්ෂාව ප්‍රතික්ෂෙප කෙරේ ද, හෙ තෙමේ නො දනී ද, ශික්ෂාව ප්‍රතික්ෂිප්‍යා නො වෙයි. අනායාසික ව්‍යවහාරයෙන් ආයාසික සම්පයෙහි ශික්ෂාව ප්‍රතික්ෂෙප කෙරේ ද, හෙ තෙමේ නො දනී ද, ශික්ෂාව ප්‍රතික්ෂිප්‍යා නො වෙයි. ආයාසික ව්‍යවහාරයෙන් ආයාසික සම්පයෙහි ශික්ෂාව ප්‍රතික්ෂෙප කෙරේ ද, හෙ තෙමේ නො දනී ද, ශික්ෂාව ප්‍රතික්ෂිප්‍යා නො වෙයි. අනායාසික ව්‍යවහාරයෙන් අනායාසික සම්පයෙහි ශික්ෂාව ප්‍රතික්ෂෙප කෙරේ ද, හෙ තෙමේ නො දනී ද ශික්ෂාව ප්‍රතික්ෂිප්‍යා නො වෙයි. වහා බිණිමෙන් ශික්ෂාව ප්‍රතික්ෂෙප කෙරේ ද, ශික්ෂාව ප්‍රතික්ෂිප්‍යා නො වෙයි. පාතුළුණු බසින් ශික්ෂාව ප්‍රතික්ෂෙප කෙරේ ද, ශික්ෂාව ප්‍රතික්ෂිප්‍යා නො වෙයි. නො අස්වනු කාමාත්තේ අස්වයි ද, ශික්ෂාව ප්‍රතික්ෂිප්‍යා නො වෙයි. අස්වනු කාමාත්තේ නො අස්වයි ද, ශික්ෂාව ප්‍රතික්ෂිප්‍යා නො වෙයි. කිසිවක් නො දන්නකුට අස්වයි ද, ශික්ෂාව ප්‍රතික්ෂිප්‍යා නො වෙයි. නුවණැත්තකුට නො අස්වයි ද, ශික්ෂාව ප්‍රතික්ෂිප්‍යා නො වෙයි. සියලු අයුරින් හෝ නො අස්වයි ද, ශික්ෂාව ප්‍රතික්ෂිප්‍යා නො වෙයි. මහණෙනි, මෙසේත් ශික්ෂාව ප්‍රතික්ෂිප්‍යා නො වෙයි.

27. මෙප්‍රනාධිමම නම්: යම් ඒ නිව ජනයන්ගේ ස්වභාවයක් වේද, ගම්වැස්සන්ගේ ස්වභාව ධර්මයක් වේ ද, වසලයන්ගේ ගතියක් වේ ද, කෙලෙසුන්ගෙන් දුෂිත බවක් වේ ද, දියකිස අවසන් කොට ඇත්තක් වේ ද, රහසින් කටයුතු දෙයක් වේ ද, දෙදෙනෙකුත් දෙදෙනෙකුත් විසින් සම්මාදිය යුත්තක් වේ ද, මේ (මෙප්‍රනාධිමම) නම්.

28. පතිසෙවති නම්: යමෙක් තෙමේ නිමිත්තෙන් නිමිත්ත අභිසාරකයෙන් අභිසාරකය යටත්පිරිසෙයින් තලාටත් පමණකුළු පිවිස්වා ද මේ පතිසෙවති (ප්‍රතිසේවනය කෙරේ) නම් වේ.

29. අනතමසො නිරවජ්‍යානගතායයි- යනු තිරිසන් සිය මාගමික හා ද මෙප්‍රන්දම් සෙවීමෙන් අලුමණයක් වෙයි. අශාකාසුත්‍රියමයක් වෙයි. මිනිස් භාගමක හා මෙප්‍රන්දම් සෙවීම ගැණ කියනුම කිම? එහෙයින් අනතමසො නිරවජ්‍යානගතායයි' (යටත්පිරිසෙයින් තිරිසන් සිය මාගමික හා ද) යි කියනු ලැබේ.

30. පාරුජිකො නොති ති-සෙය්‍යථාපි නාම පුරිසො සිසවජිනො; අභබ්බො තෙන සර්වකිකිනෙත ජිව්තුං, එවමෙව භික්ඛු චෙට්ඨතං ධම්මං පතිසෙවිතො අය්‍යමණො නොති අගකාපුත්තියො. තෙන වුට්ඨති පාරුජිකො නොතිති.

31. අභංඛාණො'ති-සංචාරො නාම එකං කම්මං එකුද්දෙසො සමසික්ඛනා. එසො සංචාරො නාම. සො තෙන සද්ධිං නජී, තෙන වුට්ඨති අභංචාණො'ති.

32. තිසංඝො ඉජ්ජියො: මනුස්සිජී, අමනුස්සිජී, තිරච්ඡාතගතිජී. තයො උභයොඛාසාද්දතකා: මනුස්සභතොඛාසාද්දතකො, අමනුස්සභතොඛාසාද්දතකො, තිරච්ඡාතගභතොඛාසාද්දතකො. තයො පණ්ඩකා: මනුස්සපණ්ඩකො, අමනුස්සපණ්ඩකො, තිරච්ඡාතගතපණ්ඩකො. තයො පුරිසා: මනුස්සපුරිසො, අමනුස්සපුරිසො, තිරච්ඡාතගතපුරිසො.

33. මනුස්සිජීයා නයො මග්ගෙ චෙට්ඨතං ධම්මං පතිසෙවනායං¹ ආපත්ති පාරුජිකායා: වට්ඨමග්ගෙ පය්‍යාවමග්ගෙ චූඛෙ. අමනුස්සිජීයා -පෙ- තිරච්ඡාතගතිජීයා නයො මග්ගෙ චෙට්ඨතං ධම්මං පතිසෙවනායං¹ ආපත්ති පාරුජිකායා: වට්ඨමග්ගෙ පය්‍යාවමග්ගෙ චූඛෙ. මනුස්සභතොඛාසාද්දතකායා -පෙ- අමනුස්සභතොඛාසාද්දතකායා -පෙ- තිරච්ඡාතගභතොඛාසාද්දතකායා නයො මග්ගෙ චෙට්ඨතං ධම්මං පතිසෙවනායං¹ ආපත්ති පාරුජිකායා: වට්ඨ මග්ගෙ පය්‍යාවමග්ගෙ චූඛෙ.

34. මනුස්සපණ්ඩකායා දො මග්ගෙ චෙට්ඨතං ධම්මං පතිසෙවනායං¹ ආපත්ති පාරුජිකායා: වට්ඨමග්ගෙ චූඛෙ. අමනුස්සපණ්ඩකායා -පෙ- තිරච්ඡාතගතපණ්ඩකායා -පෙ- මනුස්සපුරිසායා -පෙ- අමනුස්සපුරිසායා -පෙ- තිරච්ඡාතගතපුරිසායා දො මග්ගෙ චෙට්ඨතං ධම්මං පතිසෙවනායං¹ ආපත්ති පාරුජිකායා: වට්ඨමග්ගෙ චූඛෙ.

35. භික්ඛුස්ස සෙවකචිත්තං උපට්ඨිතෙ මනුස්සිජීයා වට්ඨමග්ගං අභිගජ්ඣං පච්චෙසෙත්තායං² ආපත්ති පාරුජිකායා. භික්ඛුස්ස සෙවකචිත්තං උපට්ඨිතෙ මනුස්සිජීයා පය්‍යාවමග්ගං -පෙ- චූඛං අභිගජ්ඣං පච්චෙසෙත්තායං ආපත්ති පාරුජිකායා. භික්ඛුස්ස සෙවකචිත්තං උපට්ඨිතෙ අමනුස්සිජීයා -පෙ- තිරච්ඡාතගතිජීයා -පෙ- මනුස්සභතොඛාසාද්දතකායා -පෙ- අමනුස්සභතොඛාසාද්දතකායා -පෙ- තිරච්ඡාතගභතොඛාසාද්දතකායා වට්ඨ- මග්ගං -පෙ- පය්‍යාවමග්ගං -පෙ- චූඛං අභිගජ්ඣං පච්චෙසෙත්තායං² ආපත්ති පාරුජිකායා.

36. භික්ඛුස්ස සෙවකචිත්තං උපට්ඨිතෙ මනුස්සපණ්ඩකායා වට්ඨමග්ගං -පෙ- චූඛං අභිගජ්ඣං පච්චෙසෙත්තායං² ආපත්ති පාරුජිකායා. භික්ඛුස්ස සෙවකචිත්තං උපට්ඨිතෙ අමනුස්සපණ්ඩකායා -පෙ- තිරච්ඡාතගතපණ්ඩකායා -පෙ- මනුස්සපුරිසායා -පෙ- අමනුස්සපුරිසායා -පෙ- තිරච්ඡාතගත- පුරිසායා වට්ඨමග්ගං -පෙ- චූඛං අභිගජ්ඣං පච්චෙසෙත්තායං² ආපත්ති පාරුජිකායා.

1. පතිසෙවනායං, සි, -. 2. පච්චෙසෙත්තායං මුජස්.

30. පාරුජකො නොති යනු- යම් හේ හිස සුන් පුරුෂයෙක් ඒ ශරීර-
බකිතයෙන් ජීවත් වන්නට නුසුදුස්සෙක් වේද, එමෙන් ම මහණ තෙමේ
මේවින්නදම් හේවතය නොට අප්‍රමේණයෙක් වෙයි, අශාකාපුත්‍රියයෙක් වෙයි.
එහෙයින් “පාරුජකො නොති (පාරුජකෙක් වේ)” යි කියනු ලැබේ.

31. අසංවාසො යනු- සංවාස නම් එක් ව කටයුතු සංඝකම් යි. එකතු ව
උදෙසීම යි. සමයිකා ඇති බව යි. මේ සංවාස නම්. එය ඔහු සමග තැන.
එහෙයින් ‘අසංවාසො’ යි කියනු ලැබේ.

32. මිනිස් මාගමය, තොමිනිස් මාගමය, තිරිසන් හිය මාගම යයි
මාගම්මු තුන් දෙනෙක් වෙත්. මනුෂ්‍ය උභයෝබ්‍යාසඤ්ඤාකය, අමනුෂ්‍ය
උභයෝබ්‍යාසඤ්ඤාකය, තිරිච්ඡාතගත උභයෝබ්‍යාසඤ්ඤාකය යි උභයෝ-
බ්‍යාසඤ්ඤාකයෝ තිදෙනෙක් වෙත්. මනුෂ්‍ය පණ්ඩකය, අමනුෂ්‍ය පණ්ඩකය,
තිරිච්ඡාතගත පණ්ඩකය යි පණ්ඩකයෝ තිදෙනෙක් වෙත්. මනුෂ්‍ය පුරුෂය
අමනුෂ්‍ය පුරුෂය, තිරිච්ඡාතගත පුරුෂය යි පුරුෂයෝ තිදෙනෙක් වෙත්.

33. මිනිස් මාගමකගේ වසමග පසමග මුව යන තුන් මගෙහි මේවින්නදම්
සෙටුතාහට පරිජ් ඇවැත් වේ. තොමිනිස් මාගමකගේ ... තිරිසන්හිය
මාගමකගේ වසමග පසමග මුව යන තුන් මගෙහි මේවින්නදම් සෙටුතාහට පරිජ්
ඇවැත් වේ. මනුෂ්‍ය උභයෝබ්‍යාසඤ්ඤාකයාගේ ... අමනුෂ්‍ය උභයෝබ්‍යාසඤ්ඤා-
කයාගේ ... තිරිච්ඡාතගත උභයෝබ්‍යාසඤ්ඤාකයාගේ වසමග පසමග මුව යන
තුන් මගෙහි මේවින්නදම් සෙටුතාහට පරිජ් ඇවැත් වේ.

34. මනුෂ්‍ය පණ්ඩකයාගේ වසමග මුව යන දෙමගෙහි මේවින්නදම්
සෙටුතාහට පරිජ් ඇවැත් වේ. අමනුෂ්‍ය පණ්ඩකයාගේ ... තිරිච්ඡාතගත
පණ්ඩකයාගේ ... මනුෂ්‍ය පුරුෂයාගේ ... අමනුෂ්‍ය පුරුෂයාගේ ... තිරිච්ඡාත-
ගත පුරුෂයාගේ වසමග මුව යන දෙමගෙහි මේවින්නදම් සෙටුතාහට පරිජ්
ඇවැත් වේ.

35. සේවතච්ඡිතය එළඹ සිටි කල්හි මිනිස් මාගමකගේ වසමගට
සබ්බකය අභිහරණය ප්‍රවිෂ්ට කරන්නාවූ මහණහට පරිජ් ඇවැත් වේ.
සේවතච්ඡිතය එළඹ සිටි කල්හි මිනිස් මාගමකගේ පසමගට ...
මුවට සබ්බකය අභිහරණය ප්‍රවිෂ්ට කරන්නාවූ මහණහට පරිජ් ඇවැත් වේ.
සේවතච්ඡිතය එළඹ සිටි කල්හි තොමිනිස් මාගමකගේ ... තිරිසන් හිය
මාගමකගේ ... මනුෂ්‍ය උභයෝබ්‍යාසඤ්ඤාකයාගේ ... අමනුෂ්‍ය උභයෝ-
බ්‍යාසඤ්ඤාකයාගේ ... තිරිච්ඡාතගත උභයෝබ්‍යාසඤ්ඤාකයාගේ වසමගට ...
පසමගට ... මුවට සබ්බකය අභිහරණය ප්‍රවිෂ්ට කරන්නාවූ මහණහට පරිජ්
ඇවැත් වේ.

36. සේවතච්ඡිතය එළඹ සිටි කල්හි මනුෂ්‍ය පණ්ඩකයාගේ වසමගට
... මුවට සබ්බකය අභිහරණය ප්‍රවිෂ්ට කරන්නාවූ මහණහට පරිජ් ඇවැත් වේ.
සේවතච්ඡිතය එළඹ සිටි කල්හි අමනුෂ්‍ය පණ්ඩකයාගේ ... තිරිච්ඡාතගත
පණ්ඩකයාගේ ... මනුෂ්‍ය පුරුෂයාගේ ... අමනුෂ්‍ය පුරුෂයාගේ ... තිරිච්ඡාත-
ගත පුරුෂයාගේ වසමගට ... මුවට සබ්බකය අභිහරණය ප්‍රවිෂ්ට කරන්නාවූ
මහණහට පරිජ් ඇවැත් වේ.

37. වෛරී භික්ෂුහු මිනිස් මාගමක මහණක්හුගේ සම්පයට ගෙනවුත් වසමිනිත් (මහණහුගේ) අභිභජනය මත නිද්‍රවද්ද, ඉදින් ඒ මහණ තෙමේ ප්‍රවේශය ඉවසා ද, ප්‍රවිෂටය ඉවසා ද, සපිතය ඉවසා ද, උඬුරණය ඉවසා ද පරිජි ඇවැත් වේ. වෛරී භික්ෂුහු මිනිස් මාගමක මහණක්හුගේ සම්පයට ගෙනවුත් වසමිනිත් (මහණහුගේ) අභිභජනය මත නිද්‍රවද්ද, ඉදින් ඒ මහණ තෙමේ ප්‍රවේශය නො ඉවසා ද, ප්‍රවිෂටය නො ඉවසා ද, සපිතය ඉවසා ද, උඬුරණය ඉවසා ද පරිජි ඇවැත් වේ. වෛරී භික්ෂුහු මිනිස් මාගමක මහණක්හුගේ සම්පයට ගෙනවුත් වසමිනිත් අභිභජනය මත නිද්‍රවද්ද, ඉදින් ඒ මහණ තෙමේ ප්‍රවේශය නො ඉවසා ද, ප්‍රවිෂටය නො ඉවසා ද, සපිතය නො ඉවසා ද, උඬුරණය ඉවසා ද පරිජි ඇවැත් වේ. වෛරී භික්ෂුහු මිනිස් මාගමක මහණක්හුගේ සම්පයට ගෙනවුත් වසමිනිත් අභිභජනය මත නිද්‍රවද්ද, ඉදින් ඒ මහණ තෙමේ ප්‍රවේශය නො ඉවසා ද, ප්‍රවිෂටය නො ඉවසා ද, සපිතය නො ඉවසා ද, උඬුරණය නො ඉවසා ද, ඇවැත් නො වේ.

38. වෛරී භික්ෂුහු මිනිස් මාගමක මහණක්හුගේ සම්පයට ගෙනවුත් සස-මිනිත් ... මුළුත් අභිභජනය මත නිද්‍රවද්ද, ඉදින් ඒ මහණ තෙමේ ප්‍රවේශය ඉවසා ද, ප්‍රවිෂටය ඉවසා ද, සපිතය ඉවසා ද, උඬුරණය ඉවසා ද, පරිජි ඇවැත් වේ. වෛරී භික්ෂුහු ... නො ඉවසා ද, ඇවැත් නො වේ.

39. වෛරී භික්ෂුහු නිද්වරණ මිනිස් මාගමක ... නිදි ගත් ... මත් වූ ... උමතු වූ ... පමා වූ ... මලාවූ එහෙත් කෂිණ හුවූ ... මලාවූ බොහෝ කෙසින් කෂිණ හුවූ ඉවසා ද, ... පරිජි ඇවැත් වේ.

40. වෛරී භික්ෂුහු මලාවූ බොහෝ කෙසින් කෂයට පැමිණි මිනිස් මාගමක මහණකු සම්පයට ගෙනවුත් වසමිනිත් ... පසමිනිත් ... මුළුත් අභිභජනය මත නිද්‍රවද්ද, ඉදින් ඒ මහණ තෙමේ ප්‍රවේශය ඉවසා ද, ප්‍රවිෂටය ඉවසා ද, සපිතය ඉවසා ද, උඬුරණය ඉවසා ද, පුලුඬි ඇවැත් වේ. ... වෛරී භික්ෂුහු ... නො ඉවසා ද, ඇවැත් නො වේ.

41. වෛරී භික්ෂුහු නොමිනිස් මාගමක ... කිරිසත්ඨිය මාගමක ... මනුෂ්‍ය උභයොබ්‍යඤ්ඤාකයකු ... අමනුෂ්‍ය උභයොබ්‍යඤ්ඤාකයකු ... නිර්වජ්‍යාගත උභයොබ්‍යඤ්ඤාකයකු මහණක්හුගේ සම්පයට ගෙනවුත් වසමිනිත් ... පසමිනිත් ... මුළුත් අභිභජනය මත නිද්‍රවද්ද, හේ ඉදින් ප්‍රවේශය ඉවසා ද, ප්‍රවිෂටය ඉවසා ද, සපිතය ඉවසා ද, උඬුරණය ඉවසා ද, පරිජි ඇවැත් වේ. වෛරී භික්ෂුහු ... නො ඉවසා ද, ඇවැත් නො වේ.

42. වෛරී භික්ෂුහු ... නිද්වරණ ... නිදිගත් ... මත් වූ උමතු වූ පමා වූ මලාවූ කෂිණ හුවූ ... මලාවූ බෙහෙවින් කෂිණ හුවූ නිර්වජ්‍යාගත උභයොබ්‍යඤ්ඤාකයකු ... ඉවසා ද, පරිජි ඇවැත් වේ. ... නො ඉවසා ද, ඇවැත් නො වේ.

43. භික්ඛුපච්චජීකා -පෙ- තිරවජ්ඣානගතභවනාමාසාද්ධතං මතං යෙභුයොසන ඛයිතං භික්ඛුස්ස සන්තීකෙ ආනෙඤ්ඤා වච්චමග්ගෙන -පෙ- පස්සාචමග්ගෙන -පෙ- මුඛෙන අභිගජ්ඣං අභිනීසීදෙනති. සො වෙ පච්චෙසනං සාදියති, පච්චං සාදියති, ඝීතං සාදියති, උධරණං සාදියති, ආපතති ථුල්ලච්චයස්ස. භික්ඛුපච්චජීකා -පෙ- න සාදියති, අනාපතති.

44. භික්ඛුපච්චජීකා මනුස්සපණ්ඩිතං -පෙ- අමනුස්සපණ්ඩිතං -පෙ- තිරවජ්ඣානගතපණ්ඩිතං භික්ඛුස්ස සන්තීකෙ ආනෙඤ්ඤා වච්චමග්ගෙන -පෙ- මුඛෙන අභිගජ්ඣං අභිනීසීදෙනති. සො වෙ පච්චෙසනං සාදියති, පච්චං සාදියති, ඝීතං සාදියති, උධරණං සාදියති, ආපතති පාරුඡකස්ස. භික්ඛුපච්චජීකා -පෙ- න සාදියති, අනාපතති.

45. භික්ඛුපච්චජීකා -පෙ- තිරවජ්ඣානගතපණ්ඩිතං ජාගරන්තං -පෙ- සුත්තං -පෙ- මතං -පෙ- උම්මන්තං -පෙ- පමන්තං -පෙ- මතං අක්ඛයිතං -පෙ- මතං යෙභුයොසන අක්ඛයිතං -පෙ- සාදියති, ආපතති පාරුඡකස්ස. -පෙ- න සාදියති අනාපතති.

46. භික්ඛුපච්චජීකා -පෙ- තිරවජ්ඣානගත පණ්ඩිතං මතං යෙභුයොසන ඛයිතං භික්ඛුස්ස සන්තීකෙ ආනෙඤ්ඤා වච්චමග්ගෙන -පෙ- මුඛෙන අභිගජ්ඣං අභිනීසීදෙනති. සො වෙ පච්චෙසනං සාදියති, පච්චං සාදියති, ඝීතං සාදියති, උධරණං සාදියති, ආපතති ථුල්ලච්චයස්ස. භික්ඛුපච්චජීකා -පෙ- න සාදියති අනාපතති.

47. භික්ඛුපච්චජීකා මනුස්සපුරිසං -පෙ- අමනුස්සපුරිසං -පෙ- තිරවජ්ඣානගතපුරිසං භික්ඛුස්ස සන්තීකෙ¹ ආනෙඤ්ඤා වච්චමග්ගෙන -පෙ- මුඛෙන අභිගජ්ඣං අභිනීසීදෙනති. සො වෙ පච්චෙසනං සාදියති, පච්චං සාදියති, ඝීතං සාදියති, උධරණං සාදියති, ආපතති පාරුඡකස්ස. භික්ඛුපච්චජීකා -පෙ- න සාදියති අනාපතති.

48. භික්ඛුපච්චජීකා -පෙ- තිරවජ්ඣානගතපුරිසං ජාගරන්තං -පෙ- සුත්තං -පෙ- මතං -පෙ- උම්මන්තං -පෙ- පමන්තං -පෙ- මතං අක්ඛයිතං -පෙ- මතං යෙභුයොසන අක්ඛයිතං -පෙ- සාදියති, ආපතති පාරුඡකස්ස. -පෙ- න සාදියති, අනාපතති.

49. භික්ඛුපච්චජීකා -පෙ- තිරවජ්ඣානගත පුරිසං මතං යෙභුයොසන ඛයිතං භික්ඛුස්ස සන්තීකෙ ආනෙඤ්ඤා වච්චමග්ගෙන -පෙ- මුඛෙන අභිගජ්ඣං අභිනීසීදෙනති. සො වෙ පච්චෙසනං සාදියති, පච්චං සාදියති, ඝීතං සාදියති, උධරණං සාදියති, ආපතති ථුල්ලච්චයස්ස. භික්ඛුපච්චජීකා -පෙ- න සාදියති, අනාපතති.

50. භික්ඛුපච්චජීකා මනුස්සජීවී භික්ඛුස්ස සන්තීකෙ ආනෙඤ්ඤා වච්චමග්ගෙන -පෙ- පස්සාචමග්ගෙන -පෙ- මුඛෙන අභිගජ්ඣං අභිනීසීදෙනති, සන්තියාය අසන්තියාය -පෙ- අසන්තියාය සන්තියාය -පෙ- සන්තියාය සන්තියාය -පෙ- අසන්තියාය අසන්තියාය. සො වෙ පච්චෙසනං සාදියති, පච්චං සාදියති, ඝීතං සාදියති, උධරණං සාදියති, ආපතති පාරුඡකස්ස. භික්ඛුපච්චජීකා -පෙ- න සාදියති අනාපතති.

43. වෛරී හික්කුහු ... මළ බෙහෙවින් කෂිණ වූ තිරිසන්ගිය උහකො මහණත්තයකු මහණත්තයේ සම්පයට ගෙණවුන් වසමගින් ... පසමගින් ... මුවින් අභිභජානය මත හිඳුවද්ද, හේ ඉදින් ප්‍රවේශය ඉවසා ද, ප්‍රවිච්චය ඉවසා ද, සපිතය ඉවසා ද, උඤ්චරණය ඉවසා ද, පුලාසිආවාත් වේ. වෛරී හික්කුහු ... නො ඉවසා ද, ආවාත් නො වේ.

44. වෛරී හික්කුහු මිනිස් පඬුවකු ... නොමිනිස් පඬුවකු ... තිරිසන්ගිය පඬුවකු මහණත්තයේ සම්පයට ගෙණවුන් වසමගින් ... මුවින් අභිභජානය මත හිඳුවද්ද, හේ ඉදින් ප්‍රවේශය ඉවසා ද, ප්‍රවිච්චය ඉවසා ද, සපිතය ඉවසා ද, උඤ්චරණය ඉවසා ද, පරිජ්ඣාවාත් වේ. වෛරී හික්කුහු ... නො ඉවසා ද, ආවාත් නො වේ.

45. වෛරී හික්කුහු ... නිදි වරණ තිරිසන්ගිය පඬුවකු ... නිදි ගත් ... මත් වූ ... උමතු වූ ... පමා වූ ... මලා වූ කෂණ නුවු ... මලා වූ බෙහෙවින් කෂිණ නුවු ... ඉවසා ද, පරිජ්ඣාවාත් වේ. ... නො ඉවසා ද, ආවාත් නො වේ.

46. වෛරී හික්කුහු ... මලා වූ බෙහෙවින් කෂිණ වූ ... තිරිසන්ගිය පඬුවකු ... මහණත්තයේ සම්පයට ගෙණවුන් වසමගින් ... මුවින් අභිභජානය මත හිඳුවද්ද, හේ ඉදින් ප්‍රවේශය ඉවසා ද, ප්‍රවිච්චය ඉවසා ද, සපිතය ඉවසා ද, උඤ්චරණය ඉවසා ද, පුලාසිආවාත් වේ. වෛරී හික්කුහු ... නො ඉවසා ද, ආවාත් නො වේ.

47. වෛරී හික්කුහු මිනිස් පිරිමියකු ... නොමිනිස් පිරිමියකු ... තිරිසන්ගිය පිරිමියකු මහණත්තයේ සම්පයට ගෙණවුන් වසමගින් ... මුවින් අභිභජානය මත හිඳුවද්ද, හේ ඉදින් ප්‍රවේශය ඉවසා ද, ප්‍රවිච්චය ඉවසා ද, සපිතය ඉවසා ද, උඤ්චරණය ඉවසා ද, පරිජ්ඣාවාත් වේ. වෛරී හික්කුහු ... නො ඉවසා ද, ආවාත් නො වේ.

48. වෛරී හික්කුහු ... නිදි වරණ ... නිදි ගත් ... මත් වූ ... උමතු වූ ... පමා වූ ... මලා වූ කෂණ නුවු ... මලා වූ බෙහෙවින් කෂිණ නුවු ... තිරිසන්ගිය පිරිමියකු ... ඉවසා ද, පරිජ්ඣාවාත් වේ. ... නො ඉවසා ද, ආවාත් නො වේ.

49. වෛරී හික්කුහු ... මළ බෙහෙවින් කෂිණ වූ තිරිසන්ගිය පිරිමියකු මහණත්තයේ සම්පයට ගෙණවුන් වසමගින් ... මුවින් අභිභජානය මත හිඳුවද්ද, හේ ඉදින් ප්‍රවේශය ඉවසා ද, ප්‍රවිච්චය ඉවසා ද, සපිතය ඉවසා ද, උඤ්චරණය ඉවසා ද, පුලාසිආවාත් වේ. ... වෛරී හික්කුහු ... නො ඉවසා ද, ආවාත් නො වේ.

50. වෛරී හික්කුහු මිනිස් මාගමක මහණත්තය සම්පයට ගෙණවුන් වසමගින් ... පසමගින් ... මුවින් අභිභජානය මත හිඳුවද්ද, (මෙහි වස්ත්‍රාදිය යමෙකින්) වැසූ වසමග ආලේඛ ඇත්තියගේ වසමග ආලේඛ මහණත්තයේ (වස්ත්‍රාදිය යමෙකින්) නො වැසූ අභිභජානය මත ... නො වැසූ මහ ඇත්තියගේ වසමග ආලේඛ මහණත්තයේ වැසූ අභිභජානය ... නො වැසූ මහ ඇත්තියගේ වසමග ආලේඛ මහණත්තයේ වැසූ අභිභජානය මත හිඳුවද්ද, ඒ මහණ කෙමේ ඉදින් (අභිභජානයගේ) ප්‍රවේශය ඉවසා ද, ප්‍රවිච්චය ඉවසා ද, සපිතය ඉවසා ද, උඤ්චරණය ඉවසා ද, පරිජ්ඣාවාත් වේ. වෛරී හික්කුහු ... නො ඉවසා ද, ආවාත් නො වේ.

51. භික්ෂුපච්චජිකා මනුස්සජිං ජාගරන්තං -පෙ- සුත්තං -පෙ- මත්තං -පෙ- උම්මත්තං -පෙ- පමත්තං -පෙ- මතං අකඛ්ඛිතං -පෙ- මතං යෙභ්බු-යෙසන අකඛ්ඛිතං -පෙ- සාදියති, ආපත්ති පාරජකං -පෙ- න සාදියති, අතාපත්ති.

52. භික්ෂුපච්චජිකා මනුස්සජිං -පෙ- අමනුස්සජිං -පෙ- තිරච්ඡාන-ගතිජිං මතං යෙභ්බුයෙසන ඛ්ඛිතං භික්ෂුස්ස සන්තකෙ ආතෙත්වා වච්චමග්ගෙත -පෙ- පස්සාවමග්ගෙත -පෙ- මුඛෙත අභිගජානං අභිනිසිදෙනති, සත්තං අසත්තං -පෙ- අසත්තං සත්තං -පෙ- සත්තං සත්තං -පෙ- අසත්තං අසත්තං -පෙ- සො වෙ පචෙසනං සාදියති, පට්ඨං සාදියති, සීතං සාදියති, උඤ්චං සාදියති, ආපත්ති පුලුවමයං. භික්ෂුපච්චජිකා -පෙ- න සාදියති, අතාපත්ති.

53. භික්ෂුපච්චජිකා මනුස්සගතොඛ්ඛිතං -පෙ- අමනුස්ස-ගතොඛ්ඛිතං -පෙ- තිරච්ඡානගතොඛ්ඛිතං භික්ෂුස්ස සන්තකෙ ආතෙත්වා වච්චමග්ගෙත -පෙ- පස්සාවමග්ගෙත -පෙ- මුඛෙත අභිගජානං අභිනිසිදෙනති, සත්තං අසත්තං -පෙ- අසත්තං සත්තං -පෙ- සත්තං සත්තං -පෙ- අසත්තං අසත්තං -පෙ- සො වෙ පචෙසනං සාදියති, පට්ඨං සාදියති, සීතං සාදියති, උඤ්චං සාදියති, ආපත්ති පාරජකං. භික්ෂුපච්චජිකා -පෙ- න සාදියති, අතාපත්ති.

54. භික්ෂුපච්චජිකා -පෙ- තිරච්ඡානගතොඛ්ඛිතං ජාගරන්තං -පෙ- සුත්තං -පෙ- මත්තං -පෙ- උම්මත්තං -පෙ- පමත්තං -පෙ- මතං අකඛ්ඛිතං -පෙ- මතං යෙභ්බුයෙසන අකඛ්ඛිතං -පෙ- ආපත්ති පාරජකං.

55. භික්ෂුපච්චජිකා -පෙ- මතං යෙභ්බුයෙසන ඛ්ඛිතං භික්ෂුස්ස සන්තකෙ ආතෙත්වා වච්චමග්ගෙත -පෙ- පස්සාවමග්ගෙත -පෙ- මුඛෙත අභිගජානං අභිනිසිදෙනති, සත්තං අසත්තං -පෙ- අසත්තං සත්තං, -පෙ- සත්තං සත්තං -පෙ- අසත්තං අසත්තං -පෙ- සො වෙ පචෙසනං සාදියති, පට්ඨං සාදියති, සීතං සාදියති, උඤ්චං සාදියති, ආපත්ති පුලුවමයං. භික්ෂුපච්චජිකා -පෙ- න සාදියති, අතාපත්ති.

56. භික්ෂුපච්චජිකා මනුස්සපණ්ඩකං -පෙ- අමනුස්සපණ්ඩකං -පෙ- තිරච්ඡානගතපණ්ඩකං -පෙ- මනුස්සපුරිසං -පෙ- අමනුස්සපුරිසං -පෙ- තිරච්ඡානගතපුරිසං භික්ෂුස්ස සන්තකෙ ආතෙත්වා වච්චමග්ගෙත -පෙ- මුඛෙත අභිගජානං අභිනිසිදෙනති- සත්තං අසත්තං -පෙ- අසත්තං සත්තං, -සත්තං සත්තං -පෙ- අසත්තං අසත්තං -පෙ- සො වෙ පචෙසනං සාදියති, පට්ඨං සාදියති, සීතං සාදියති, උඤ්චං සාදියති, ආපත්ති පාරජකං. භික්ෂු පච්චජිකා -පෙ- න සාදියති, අතාපත්ති.

57. භික්ෂුපච්චජිකා මනුස්සපණ්ඩකං -පෙ- තිරච්ඡානගතපුරිසං ජාගරන්තං -පෙ- සුත්තං -පෙ- මත්තං -පෙ- උම්මත්තං -පෙ- පමත්තං -පෙ- මතං අකඛ්ඛිතං -පෙ- මතං යෙභ්බුයෙසන අකඛ්ඛිතං -පෙ- සාදියති, ආපත්ති පාරජකං. භික්ෂු පච්චජිකා -පෙ- න සාදියති, අතාපත්ති.

51. වෛරී භික්ෂුහු නොතිදන මිනිස් මාගමක ... තිදිගත් ... මත් වූ ... උමතු ... පමා වූ ... මළ කෂිණ හුටු ... මළ බෙහෙවින් කෂිණ හුටු ... පරිජිආවාත් වේ. ... නො ඉවසා ද, ආවාත් නො වේ.

52. වෛරී භික්ෂුහු ... මළ බෙහෙවින් කෂිණ වූ මිනිස් මාගමක, ... නො මිනිස් මාගමක ... තිරිසන් ගිය මාගමක මහණහු සමීපයට ගෙනවුත් වසමිනිත් ... පසමිනිත්, මූවින් අංගජාතය මත හිඳවද්ද, අකුළ නානාත්තියගේ ... නො අකුළ මහණහුගේ ... නො අකුළ නානාත්තියගේ ... අකුළ මහණහුගේ ... වාසු වසමක ආදියක් ඇත්තියගේ ... වාසු අංගජාතය ඇති මහණහුගේ ... නො වාසු වසමක ඇත්තියගේ ... නො වාසු අංගජාතය ඇති මහණහුගේ ... ප්‍රවේශය ... ප්‍රවිෂ්ටය ... සථිතය ... උඬුරණය ඉදින් ඉවසා ද, පුලාසිආවාත් වේ. වෛරී භික්ෂුහු ... නො ඉවසා ද, ආවාත් නො වේ.

53. වෛරී භික්ෂුහු මිනිස් උභයොබසඤ්ඤාතකයකු ... නො මිනිස් උභයොබසඤ්ඤාතකයකු ... තිරිසන් ගිය උභයොබසඤ්ඤාතකයකු ... මහණහු සමීපයට ගෙනවුත් වසමිනිත්, ... පසමිනිත්, ... මූවින් අංගජාතය මත හිඳවද්ද, වාසු වසමක ඇ ඇති උභයොබසඤ්ඤාතකයාගේ ... නො වාසු අංගජාතය ඇති මහණහුගේ ... නො වාසු මං ඇති උභයොබසඤ්ඤාතකයාගේ ... වාසු අංගජාතය ඇති මහණහුගේ ... වාසු මං ඇති උභයොබසඤ්ඤාතකයාගේ ... වාසු අංගජාතය ඇති මහණහුගේ ... නො වාසු මං ඇති උභයොබසඤ්ඤාතකයාගේ ... නො වාසු අංගජාතය ඇති මහණහුගේ ... ඉදින් මහණ තෙමේ ප්‍රවේශය ඉවසා ද, ප්‍රවිෂ්ටය ඉවසා ද, සථිතය ඉවසා ද, උඬුරණය ඉවසා ද, පරිජි ආවාත් වේ. වෛරී භික්ෂුහු ... නො ඉවසා ද, ආවාත් නො වේ.

54. වෛරී භික්ෂුහු නො තිදන තිරිසන් ගිය උභයොබසඤ්ඤාතකයකු ... තිදිගත් ... මත් වූ ... උමතු වූ ... පමා වූ ... මළ කෂිණ හුටු ... මළ බෙහෙවින් කෂිණ හුටු ... ඉවසා ද, පරිජිආවාත් වේ. ... නො ඉවසා ද, ආවාත් නො වේ.

55. වෛරී භික්ෂුහු ... මළ බෙහෙවින් කෂිණ වූ තිරිසන් ගිය උභයොබසඤ්ඤාතකයකු මහණහු සමීපයට ගෙනවුත් වසමිනිත් ... පසමිනිත් ... මූවින් අංගජාතය මත හිඳවද්ද, වාසු මං ඇතියහුගේ ... නො වාසු අංගජාතය ඇති මහණහුගේ ... නො වාසු මං ඇතියහුගේ ... වාසු අංගජාතය ඇති මහණහුගේ ... වාසු මං ඇතියහුගේ ... වාසු අංගජාතය ඇති මහණහුගේ ... නො වාසු මං ඇතියහුගේ ... නො වාසු අංගජාතය ඇති මහණහුගේ ... ඉදින් ඒ මහණ තෙමේ ප්‍රවේශය ඉවසා ද, ප්‍රවිෂ්ටය ඉවසා ද, සථිතය ඉවසා ද, උඬුරණය ඉවසා ද, පුලාසිආවාත් වේ. වෛරී භික්ෂුහු ... නො ඉවසා ද, ආවාත් නො වේ.

56. වෛරී භික්ෂුහු මිනිස් පණ්ඩකයකු, ... නො මිනිස් පණ්ඩකයකු ... තිරිසන් ගිය පණ්ඩකයකු ... මිනිස් පිරිමියකු ... නො මිනිස් පිරිමියකු ... තිරිසන් ගිය පිරිමියකු මහණකු වෙත ගෙනවුත් වසමිනිත් ... මූවෙන් අංගජාතය මත හිඳවද්ද, වාසු මං ඇති පණ්ඩකයාගේ ... නො වාසු අංගජාතය ඇති මහණහුගේ ... නො වාසු මං ඇතියහුගේ ... වාසු අංගජාතය ඇති මහණහුගේ ... වාසු මං ඇතියහුගේ ... නො වාසු අංගජාතය ඇති මහණහුගේ ... නො වාසු මං ඇතියහුගේ ... නො වාසු අංගජාතය ඇති මහණහුගේ ... ඉදින් හෙ තෙමේ ප්‍රවේශය ඉවසා ද, ප්‍රවිෂ්ටය ඉවසා ද, සථිතය ඉවසා ද, උඬුරණය ඉවසා ද, පරිජිආවාත් වේ. ... වෛරී භික්ෂුහු ... නො ඉවසා ද, ආවාත් නො වේ.

57. වෛරී භික්ෂුහු නොතිදි මිනිස් පණ්ඩකයකු ... තිරිසන් ගිය පිරිමියකු ... තිදිගත් ... මත් වූ ... උමතු වූ ... පමා වූ ... මළ කෂිණ හුටු ... මළ බෙහෙවින් කෂිණ හුටු ... ඉවසා ද, පරිජිආවාත් වේ. වෛරී භික්ෂුහු ... නො ඉවසා ද, ආවාත් නො වේ.

58. භික්ෂුපච්චජීකා -පෙ- තීරච්ඡානගත පුරිසං මනං යෙභුයොන බසිතං භික්ෂුසා සන්තියෙ ආනෙඤා වච්චමග්ගෙන -පෙ- මුඛෙත අභිගජානං අභිනිසිද්දෙන්ති, සන්තියා අසන්තියා, -පෙ- අසන්තියා සන්තියා, -පෙ- සන්තියා සන්තියා, -පෙ- අසන්තියා අසන්තියා. -පෙ- සො වෙ පච්චෙසනං සාදියති, පච්චං සාදියති, සීතං සාදියති, උඤ්චරණං සාදියති, ආපතති ථුලලවයසා. භික්ෂුපච්චජීකා -පෙ- න සාදියති, අනාපතති.

59. භික්ෂුපච්චජීකා භික්ෂුං මනුසසිජීයා සන්තියෙ ආනෙඤා අභිගජානෙත වච්චමග්ගං -පෙ- පසාචමග්ගං -පෙ- මුඛං අභිනිසිද්දෙන්ති, සො වෙ පච්චෙසනං සාදියති, පච්චං සාදියති, සීතං සාදියති, උඤ්චරණං සාදියති, ආපතති පාරුජිකසා. භික්ෂුපච්චජීකා -පෙ- න සාදියති, අනාපතති.

60. භික්ෂුපච්චජීකා භික්ෂුං මනුසසිජීයා ජාගරන්තියා -පෙ- සුත්තාය -පෙ- මත්තාය -පෙ- උම්මත්තාය -පෙ- පමත්තාය -පෙ- මත්තාය අකබ්බිතාය, -පෙ- මත්තාය යෙභුයොන අකබ්බිතාය -පෙ- සාදියති, ආපතති පාරුජිකසා. භික්ෂු පච්චජීකා භික්ෂුං -පෙ- න සාදියති, අනාපතති.

61. භික්ෂුපච්චජීකා භික්ෂුං -පෙ- මනුසසිජීයා මනාය යෙභුයොන බසිතාය සන්තියෙ ආනෙඤා අභිගජානෙත වච්චමග්ගං -පෙ- පසාචමග්ගං -පෙ- මුඛං අභිනිසිද්දෙන්ති. සො වෙ පච්චෙසනං සාදියති, පච්චං සාදියති, සීතං සාදියති, උඤ්චරණං සාදියති, ආපතති ථුලලවයසා. භික්ෂුපච්චජීකා භික්ෂුං -පෙ- න සාදියති, අනාපතති.

62. භික්ෂුපච්චජීකා භික්ෂුං අමනුසසිජීයා -පෙ- තීරච්ඡානගතජීයා -පෙ- මනුසසුගතොබ්‍යඤ්ඤාකසාය -පෙ- අමනුසසුගතොබ්‍යඤ්ඤාකසාය -පෙ- තීරච්ඡානගතොබ්‍යඤ්ඤාකසාය -පෙ- මනුසපණ්ඩකසාය -පෙ- අමනුසපණ්ඩකසාය -පෙ- තීරච්ඡානගතපණ්ඩකසාය -පෙ- මනුසපුරිසසාය -පෙ- අමනුසපුරිසසාය -පෙ- තීරච්ඡානගතපුරිසසාය සන්තියෙ ආනෙඤා අභිගජානෙත වච්චමග්ගං -පෙ- මුඛං අභිනිසිද්දෙන්ති. සො වෙ පච්චෙසනං සාදියති, පච්චං සාදියති, සීතං සාදියති, උඤ්චරණං සාදියති, ආපතති පාරුජිකසා. භික්ෂුපච්චජීකා භික්ෂුං -පෙ- න සාදියති, අනාපතති.

63. භික්ෂුපච්චජීකා භික්ෂුං පෙ- තීරච්ඡානගතපුරිසසාය ජාගරන්තාය -පෙ- සුත්තාය -පෙ- මත්තාය -පෙ- උම්මත්තාය -පෙ- පමත්තාය -පෙ- මත්තාය අකබ්බිතාය -පෙ- මත්තාය යෙභුයොන අකබ්බිතාය -පෙ- සාදියති, ආපතති පාරුජිකසා. භික්ෂු පච්චජීකා භික්ෂුං -පෙ- න සාදියති, අනාපතති.

64. භික්ෂුපච්චජීකා භික්ෂුං -පෙ- තීරච්ඡානගතපුරිසසාය මනාය යෙභුයොන බසිතාය සන්තියෙ ආනෙඤා අභිගජානෙත වච්චමග්ගං -පෙ- මුඛං අභිනිසිද්දෙන්ති. සො වෙ පච්චෙසනං සාදියති, පච්චං සාදියති, සීතං සාදියති, උඤ්චරණං සාදියති, ආපතති ථුලලවයසා. භික්ෂුපච්චජීකා භික්ෂුං -පෙ- න සාදියති, අනාපතති.

65. භික්ෂුපච්චජීකා භික්ෂුං මනුසසිජීයා සන්තියෙ ආනෙඤා අභිගජානෙත වච්චමග්ගං -පෙ- පසාචමග්ගං -පෙ- මුඛං අභිනිසිද්දෙන්ති. සන්තියා අසන්තියා -පෙ- අසන්තියා සන්තියා -පෙ- සන්තියා සන්තියා -පෙ- අසන්තියා අසන්තියා -පෙ- සො වෙ පච්චෙසනං සාදියති, පච්චං සාදියති, සීතං සාදියති, උඤ්චරණං සාදියති, ආපතති පාරුජිකසා. භික්ෂුපච්චජීකා -පෙ- න සාදියති, අනාපතති.

58. වෛරී භික්ෂුහු ... මළ බෙහෙවින් කෂිණ වූ තිරිසන් හිම පිරිමි-
යකුගේ සිරුරක් මහණ හු වෙත ගෙනවුත් වසමගෙහි ... මුවෙහි අංගජාතය
මත හිඳුවද්ද, වසන ලද සිරුරේ මහණහුගේ නො වසන ලද ... නො වසන
ලද සිරුරේ මහණහුගේ වසන ලද ... වසන ලද සිරුරේ මහණහුගේ වසන
ලද ... නො වසන ලද සිරුරේ මහණහුගේ නො වසන ලද අංගජාතය මත
හිඳුවද්ද, ... ඉදින් හෙ තෙමේ ප්‍රවේශය ඉවසා ද, ප්‍රවීථය ඉවසා ද, ස්විතය
ඉවසා ද, උඬුරණය ඉවසා ද, පුලාසිආවාත් වේ. වෛරී භික්ෂුහු ... නො
ඉවසා ද, ආවාත් නො වේ.

59. වෛරී භික්ෂුහු මහණකු මිනිස් මාගමක වෙත ගෙනවුත් අංගජාත-
යෙන් වසමගෙහි ... පසමගෙහි ... මුවෙහි හිඳුවද්ද, ඉදින් හෙ තෙමේ ප්‍රවේශය
ඉවසා ද, ප්‍රවීථය ඉවසා ද, ස්විතය ඉවසා ද, උඬුරණය ඉවසා ද, පරිජි
ආවාත් වේ. වෛරී භික්ෂුහු මහණකු ... නො ඉවසා ද, ආවාත් නො වේ.

60. වෛරී භික්ෂුහු මහණකු නොතිදන මිනිස් මාගමක වෙත ... තිදන
... මත් වූ ... උමතු වූ ... පමා වූ ... මළ කෂිණ හු වූ ... මළ බෙහෙවින්
කෂිණ හු වූ ... ඉවසා ද, පරිජි ආවාත් වේ. වෛරී භික්ෂුහු මහණකු ... නො
ඉවසා ද, ආවාත් නො වේ.

61. වෛරී භික්ෂුහු මහණකු ... මළ බෙහෙවින් කෂිණ වූ සත්‍රියකගේ
සමීපයට ගෙනවුත් අංගජාතයෙන් වසමගෙහි ... පසමගෙහි ... මුවෙහි
හිඳුවද්ද, ඉදින් හෙ තෙමේ ප්‍රවේශය ඉවසා ද, ප්‍රවීථය ඉවසා ද, ස්විතය
ඉවසා ද, උඬුරණය ඉවසා ද, පුලාසිආවාත් වේ. වෛරී භික්ෂුහු මහණකු
... නො ඉවසා ද, ආවාත් නො වේ.

62. වෛරී භික්ෂුහු මහණකු නොමිනිස් මාගමකගේ ... තිරිසන් හිම
මාගමකගේ ... මිනිස් උගතොබ්‍යාසාදායකයකුගේ ... නො මිනිස් උගතො-
බ්‍යාසාදායකයකුගේ ... තිරිසන්හිම උගතොබ්‍යාසාදායකයකුගේ ... මිනිස්
පණ්ඩිතයකුගේ ... නොමිනිස් පණ්ඩිතයකුගේ ... තිරිසන්හිම පණ්ඩිතයකුගේ ...
මිනිස් පිරිමියකුගේ ... නොමිනිස් පිරිමියකුගේ ... තිරිසන්හිම පිරිමියකුගේ
සමීපයට ගෙනවුත් අංගජාතයෙන් වසමගෙහි ... මුවෙහි හිඳුවද්ද, ඉදින්
මහණ තෙමේ ප්‍රවේශය ඉවසා ද, ප්‍රවීථය ඉවසා ද, ස්විතය ඉවසා ද,
උඬුරණය ඉවසා ද, පරිජි ආවාත් වේ. වෛරී භික්ෂුහු මහණකු ... නො
ඉවසා ද, ආවාත් නො වේ.

63. වෛරී භික්ෂුහු මහණකු නොතිදි තිරිසන්හිම පිරිමියකුගේ ...
තිදිගත් ... මත් වූ ... උමතු වූ ... පමා වූ ... මළ කෂිණ හු වූ ... මළ වූ
බෙහෙවින් කෂිණ හු වූ ... ඉවසා ද, පරිජි ආවාත් වේ. වෛරී භික්ෂුහු මහණකු...
නො ඉවසා ද, ආවාත් නො වේ.

64. වෛරී භික්ෂුහු මහණකු ... මළා වූ බොහෝ සෙයින් කෂිණ වූ
තිරිසන් හිම පිරිමියෙක්හුගේ සමීපයට ගෙනවුත් අංගජාතයෙන් වසමගෙහි ...
මුවෙහි හිඳුවද්ද, ඉදින් හෙ තෙමේ ප්‍රවේශය ඉවසා ද, ප්‍රවීථය ඉවසා ද,
ස්විතය ඉවසා ද, උඬුරණය ඉවසා ද, පුලාසිආවාත් වේ. වෛරී භික්ෂුහු
මහණකු ... නො ඉවසා ද, ආවාත් නො වේ.

65. වෛරී භික්ෂුහු මහණකු මිනිස් මාගමකගේ සමීපයට ගෙනවුත්
අංගජාතයෙන් වසමගෙහි ... පසමගෙහි ... මුවෙහි හිඳුවද්ද, මහණහුගේ
යමෙකින් වැහුනු අභ්‍යාසාදායකය ... නො වැහුනු නැතැත්තියගේ ... මහණහුගේ
නො අතුලු ... වැහුනු නැතැත්තියගේ ... මහණහුගේ වැහුනු ... වැහුනු
නැතැත්තියගේ ... මහණහුගේ නො වැහුනු අභ්‍යාසාදායකය ... නො වැහුනු
නැතැත්තියගේ ... ඉදින් හෙ තෙමේ ප්‍රවේශය ඉවසා ද, ප්‍රවීථය ඉවසා ද,
ස්විතය ඉවසා ද, උඬුරණය ඉවසා ද, පරිජි ආවාත් වේ. වෛරී භික්ෂුහු
මහණකු ... නො ඉවසා ද, ආවාත් නො වේ.

66. භික්ඛුපච්චජීකා භික්ඛුං මනුස්සිජ්ජියා ජාගරන්තියා -පෙ- සුත්තාය -පෙ- මත්තාය -පෙ- උම්මත්තාය -පෙ- පමත්තාය -පෙ- මත්තාය අක්කම්මිත්තාය -පෙ- මත්තාය යෙභුය්‍යෙත්ත අක්කම්මිත්තාය -පෙ- සාදියති, ආපත්ති පාරාජිකස්ස. -පෙ- න සාදියති, අනාපත්ති.

67. භික්ඛුපච්චජීකා භික්ඛුං මනුස්සිජ්ජියා මත්තාය යෙභුය්‍යෙත්ත ඛම්මිත්තාය සන්තීකෙ ආනෙත්වා අඛණ්ණානෙත්ත වච්චමයං -පෙ- පස්සාචමයං -පෙ- මුඛං අභිනිසිද්දෙන්ති සත්තස්ස අසත්තස්ස -පෙ- අසත්තස්ස සත්තස්ස, -පෙ- සත්තස්ස සත්තස්ස -පෙ- අසත්තස්ස අසත්තස්ස -පෙ- සො වෙ පච්චෙසනං සාදියති, පච්චං සාදියති, ඕතං සාදියති, උඤ්ඤං සාදියති, ආපත්ති පුලලව්වයස්ස. භික්ඛුපච්චජීකා -පෙ- න සාදියති, අනාපත්ති.

68. භික්ඛුපච්චජීකා භික්ඛුං අමනුස්සිජ්ජියා -පෙ- තීරච්ඡානගතිජ්ජියා -පෙ- මනුස්සුතනොබ්‍රාහ්මණකස්ස -පෙ- අමනුස්සුතනොබ්‍රාහ්මණකස්ස -පෙ- තීරච්ඡානගතිජ්ජියා නොබ්‍රාහ්මණකස්ස -පෙ- වච්චමයං -පෙ- පස්සාචමයං -පෙ- මුඛං -පෙ- මනුස්සපණ්ඩකස්ස -පෙ- අමනුස්සපණ්ඩකස්ස -පෙ- තීරච්ඡානගතිජ්ජියා -පෙ- මනුස්සපුරිසස්ස -පෙ- අමනුස්සපුරිසස්ස -පෙ- තීරච්ඡානගතිජ්ජියා සන්තීකෙ ආනෙත්වා අඛණ්ණානෙත්ත වච්චමයං -පෙ- මුඛං අභිනිසිද්දෙන්ති සත්තස්ස අසත්තස්ස -පෙ- අසත්තස්ස සත්තස්ස -පෙ- සත්තස්ස සත්තස්ස, -පෙ- අසත්තස්ස අසත්තස්ස -පෙ- සො වෙ පච්චෙසනං සාදියති, පච්චං සාදියති, ඕතං සාදියති, උඤ්ඤං සාදියති, ආපත්ති පාරාජිකස්ස. භික්ඛුපච්චජීකා -පෙ- න සාදියති, අනාපත්ති.

69. භික්ඛුපච්චජීකා භික්ඛුං -පෙ- තීරච්ඡානගතිජ්ජියා ජාගරන්තස්ස -පෙ- සුත්තස්ස -පෙ- මත්තස්ස -පෙ- උම්මත්තස්ස -පෙ- පමත්තස්ස -පෙ- මත්තස්ස අක්කම්මිත්තස්ස -පෙ- මත්තස්ස යෙභුය්‍යෙත්ත අක්කම්මිත්තස්ස -පෙ- සාදියති, ආපත්ති පාරාජිකස්ස. භික්ඛුපච්චජීකා -පෙ- න සාදියති, අනාපත්ති.

70. භික්ඛුපච්චජීකා භික්ඛුං -පෙ- තීරච්ඡානගතිජ්ජියා පුරිසස්ස මත්තස්ස යෙභුය්‍යෙත්ත ඛම්මිත්තස්ස සන්තීකෙ ආනෙත්වා අඛණ්ණානෙත්ත වච්චමයං -පෙ- මුඛං අභිනිසිද්දෙන්ති සත්තස්ස අසත්තස්ස -පෙ- අසත්තස්ස සත්තස්ස -පෙ- සත්තස්ස සත්තස්ස -පෙ- අසත්තස්ස අසත්තස්ස -පෙ- සො වෙ පච්චෙසනං සාදියති, පච්චං සාදියති, ඕතං සාදියති, උඤ්ඤං සාදියති, ආපත්ති පුලලව්වයස්ස. භික්ඛුපච්චජීකා -පෙ- න සාදියති, අනාපත්ති.

71. රාජපච්චජීකා -පෙ- චොරපච්චජීකා -පෙ- බුත්තපච්චජීකා -පෙ- උප්පලගතිපච්චජීකා -පෙ- ආපත්ති -පෙ- අනාපත්ති [භික්ඛු පච්චජීකෙසු ච්ඡා චිත්තාරොගඛං] (සත්තං වණ්ණෙත මෙව.)

72. මග්ගෙත්ත මග්ගං පච්චෙසෙති, ආපත්ති පාරාජිකස්ස. මග්ගෙත්ත අමග්ගං පච්චෙසෙති, ආපත්ති පාරාජිකස්ස. අමග්ගෙත්ත මග්ගං පච්චෙසෙති, ආපත්ති පාරාජිකස්ස. අමග්ගෙත්ත අමග්ගං පච්චෙසෙති, ආපත්ති පුලලව්වයස්ස.

66. වෛරී භික්ෂුහු මහණකු නොතිදි මිනිස් මාගකමගේ ... තිදි ගත් ... මත් වූ ... උමතු වූ ... පමා වූ ... මළා වූ ක්ෂිණ හුවු ... මල බෙහෙවින් ක්ෂිණ හුවු ... ඉවසා ද, පරිථි ඇවැත් වේ. ... නො ඉවසා ද, ඇවැත් නො වේ.

67. වෛරී භික්ෂුහු මහණකුබෙහෙවින් ක්ෂිණ වූ මල භක්‍රියකගේ සම්පයට ගෙණවුත් අඩහජාතයෙන් වසමගෙහි ... පසමගෙහි ... මුවෙහි හිඳුවද්ද, මහණහුගේ වසනාදියෙන් පිළිසන් ... මාගමිහුගේ නො පිළිසන් ... මහණහුගේ නො පිළිසන් ... මාගමිහුගේ පිළිසන් ... මහණහුගේ පිළිසන් ... මහණහුගේ පිළිසන් ... මාගමිහුගේ පිළිසන් ... මහණහුගේ නො පිළිසන් ... මාගමිහුගේ නො පිළිසන් ... ඉදින් හෙ තෙමේ ප්‍රවේශය ඉවසා ද, ප්‍රච්ඡේදය ඉවසා ද, ස්විතය ඉවසා ද, උඤ්චරණය ඉවසා ද, දුරුසිඇවැත් වේ. වෛරී භික්ෂුහු ... නො ඉවසා ද, ඇවැත් නො වේ.

68. වෛරී භික්ෂුහු මහණකු නොමිනිස් මාගමකගේ ... තිරිසන්ගිය මාගමකගේ ... මිනිස් දෙහදන් ඇතියකුගේ ... නොමිනිස් දෙහදන් ඇතියකුගේ ... තිරිසන් ගිය දෙහදන් ඇතියකුගේ ... මිනිස් පණ්ඩකයකුගේ... නොමිනිස් පණ්ඩකයකුගේ... තිරිසන් ගිය පණ්ඩකයකුගේ... මිනිස් පිරිමියකුගේ නොමිනිස් පිරිමියකුගේ ... තිරිසන්ගිය පිරිමියකුගේ සම්පයට ගෙණවුත් රහසගින් වසමගෙහි... මුවෙහි... හිඳුවද්ද, තිරිසන් ගිය පිරිමියකුගේ පිළිසන්... මහණහුගේ නො පිළිසන් ... තිරිසන් ගිය පිරිමියකුගේ නො පිළිසන් ... මහණහුගේ පිළිසන් ... තිරිසන් ගිය පිරිමියකුගේ පිළිසන් ... මහණහුගේ පිළිසන් ... තිරිසන් ගිය පිරිමියකුගේ නො පිළිසන් ... මහණහුගේ නො පිළිසන් ... ඉදින් හෙ තෙමේ ප්‍රවේශය ඉවසා ද, ප්‍රච්ඡේදය ඉවසා ද, ස්විතය ඉවසා ද, උඤ්චරණය ඉවසා ද, පරිථි ඇවැත් වේ. වෛරී භික්ෂුහු ... නො ඉවසා ද, ඇවැත් නො වේ.

69. වෛරී භික්ෂුහු මහණකු නොතිදි තිරිසන්ගිය පිරිමියකුගේ ... තිදි ගත් ... මත් වූ ... උමතු වූ ... පමා වූ ... මළා වූ ක්ෂිණ නො වූ ... මළා වූ බෙහෙවින් ක්ෂිණ නො වූ ... ඉවසා ද, පරිථි ඇවැත් වේ. වෛරී භික්ෂුහු ... නො ඉවසා ද, ඇවැත් නො වේ.

70. වෛරී භික්ෂුහු මහණහු ... මළා වූ බෙහෙවින් ක්ෂිණ වූ තිරිසන් ගිය පිරිමියකුගේ සම්පයට ගෙණවුත් රහසගින් වසමගෙහි ... මුවෙහි ... හිඳුවද්ද පිළිසන් මහණහුගේ ... නො පිළිසන් තිරිසන් ගිය පිරිමියකුගේ ... නො පිළිසන් මහණහුගේ ... පිළිසන් තිරිසන් ගියහුගේ ... පිළිසන් මහණහුගේ ... පිළිසන් තිරිසන් ගියහුගේ ... නො පිළිසන් මහණහුගේ ... නො පිළිසන් ... ඉදින් හෙ තෙමේ ප්‍රවේශය ඉවසා ද, ප්‍රච්ඡේදය ඉවසා ද, ස්විතය ඉවසා ද, උඤ්චරණය ඉවසා ද, දුරුසිඇවැත් වේ. වෛරී භික්ෂුහු ... නො ඉවසා ද, ඇවැත් නො වේ.

71. සතුරා රජවරා ... සතුරා සොරා...සතුරා බුච්ඡෝ ... බිලියම් පිණිස හදවන උපුටා ගන්නා සතුරෝ ... ඉවසා ද, ඇවැත් වේ. ... නො ඉවසා ද, ඇවැත් නො වේ.

[වෛරී භික්ෂුහු වාරයන්හි මෙන් විස්තර කටයුතු]. (පිළිසන්වූව වෘත්තාකරණ ලද්දේ ම ය.)

72. මිනිස් මහ මෙහෙයා තම් පරිථි ඇවැත් වේ. මිනිස් නොමිග මෙහෙයා තම් පරිථි ඇවැත් වේ. නොමිග මෙහෙයා තම් පරිථි ඇවැත් වේ, නො මිනිස් නොමිග මෙහෙයා තම් දුරුසි ඇවැත් වේ,

73. භික්ඛු සුත්තභික්ඛුමහි විපට්ඨපජ්ජති, පටිවුද්ධො සාදියති, උභො තාසෙතබ්බො. පටිවුද්ධො න සාදියති, දුසකො තාසෙතබ්බො.

74. භික්ඛු සුත්තසාමණේරමහි විපට්ඨපජ්ජති, පටිවුද්ධො සාදියති, උභො තාසෙතබ්බො. පටිවුද්ධො න සාදියති, දුසකො තාසෙතබ්බො.

75. සාමණේරො සුත්තභික්ඛුමහි විපට්ඨ පජ්ජති, පටිවුද්ධො සාදියති, උභො තාසෙතබ්බො. පටිවුද්ධො න සාදියති, දුසකො තාසෙතබ්බො.

76. සාමණේරො සුත්තසාමණේරමහි විපට්ඨපජ්ජති, පටිවුද්ධො සාදියති, උභො තාසෙතබ්බො. පටිවුද්ධො න සාදියති, දුසකො තාසෙතබ්බො.

77. අනාපඤ්ඤා අජානනායා අසාදියනායා උමමනකයා ඛින්න-විතතයා වෙදහට්ඨයා ආදිකම්මකයාති.

සත්ථන භාණ්ඩාරො නිට්ඨිතො.

විනිතවත්තු

උද්දනකාථා:

මකකපි වජ්ජප්පතා ව හිති තග්ගො ව තිත්ථියා,
දුරිකුපපලවණ්ණො ව ඔසඤ්ඤෙහි පරෙ දුචෙ.

මාතා පිතා භගිනී ව ජායා ව ඉද්දලමිනිකො,
දො වණ්ණලපටිතතඤ්ඤා දාරාධිතලිකා ය ච.

සුඤ්ඤරත සහ පඤ්ඤා පඤ්ඤා සිව්චිකම්මකා,
තාමි සකඛි ව පෙති ව පණ්ඩකොපහතො ජුපෙ.

භද්දියෙ අරහං සුතොතා සාවත්ථියා වතුරො පරෙ,
වෙතාලියා තග්ගො මලා සුපිතෙ භාරාකවජ්ජකො.

සුපබ්බො සද්ධා භික්ඛුනී සිකඛමානා සාමණේරී ව,
වෙසියා පණ්ඩකො හිති අඤ්ඤමඤ්ඤං බුඬිපබ්බජ්ජතො මිගො ති.

1. තෙන ඛො පත සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු මකකපියා මෙජ්ජනං ඛම්මං පතිසෙවි. තග්ග කුකඤ්ඤා වං අහොසි. භගවතා සිකඛාපදං පඤ්ඤතං. කච්චි නු ඛො අහං පාරාජිකං ආපතතිං ආපනොති. භගවතො එතමන්ථො ආරොවෙසි. -සෙ- ආපතතිං තං භික්ඛු ආපනොතා පාරාජිකනති. (1)

2. තෙන ඛො පත සමයෙන සම්බුද්ධා වෙසාලිකා වජ්ජප්පතකා භික්ඛු සිකඛං අපච්චකයාය දුබ්බලාං අනාචිකානා මෙජ්ජනං ඛම්මං ජතිසෙවිංසු. තෙසං කුකඤ්ඤා වං අහොසි. භගවතා සිකඛාපදං පඤ්ඤතං. කච්චි නු ඛො මයං පාරාජිකං ආපතතිං ආපනොති. භගවතො එතමන්ථො අරොවෙසුං -සෙ- ආපතතිං කුමො භික්ඛවෙ ආපනො පාරාජිකනති. (2)

73. මහණ තෙමේ නිදි ගත් මහණකු කෙරෙහි වරදවා පිළිපදී ද, පිබිදියේ ඉවසා නම් දෙදෙනා ම ලිඛිතාසනයෙන් නාසිය යුත්තාහ. පිබිදි නො ඉවසා නම් දූෂකයා ලිඛිතාසනයෙන් නාසිය යුත්තේ ය.

74. මහණ තෙමේ නිදි ගත් තෙරණකු කෙරෙහි වරදවා පිළිපදී ද, පිබිදියේ ඉවසා නම් දෙදෙන ම ලිඛිතාසනයෙන් නාසිය යුත්තාහ. පිබිදියේ නොඉවසා නම් දූෂකයා නාසිය යුත්තේ ය.

75. තෙරණ තෙමේ නිදි ගත් මහණකු කෙරෙහි වරදවා පිළිපදී ද, පිබිදියේ ඉවසා නම් දෙදෙනා ම නාසිය යුත්තාහ. පිබිදියේ නො ඉවසා නම් දූෂකයා ලිඛිතාසනයෙන් නාසිය යුත්තේ ය.

76. තෙරණ තෙමේ නිදි ගත් තෙරණකු කෙරෙහි වරදවා පිළිපදී ද, පිබිදියේ ඉවසා නම් දෙදෙන ම නාසිය යුත්තාහ. පිබිදියේ නො ඉවසා නම් දූෂකයා නාසිය යුත්තේ ය.

77. තොදන්තනුව නොඉවසන්තනුව උම්තු වුවහුව, යසොනම්දයෙන් උම්තු වුවහුව, වෙදනාවෙන් පිඪිත වුවහුව ආදිකම්මකයාව ඇවැත් නො වේ.

සන්ත වණවර නිමි.

විනිශ්චිත කථාවසතු.

උද්දන සාධාවෝ:

මකකරී වජ්ජිපුතක ගිහි තණ නිජය වසතු ය,
දරිකා උපපලවණණ වසතු දෙක ය, අතර වූ බ්‍යඤ්ඤ වසතු දෙක ය, (16)

මාතු දුගිතු භගිනී ජායා වසතු ය, මුදුපිටි ලබි වසතු දෙක ය,
වණවන්ති දෙක ය, දුරාධිතලිකා වසතුව සමග ඇලෙපචිතත වසතු ය, (10)

සුඤ්ඤ වසතුව සමග වසතු පස හා සිව්වික වසතු පස ය, අට්ඨක-
වසතුව ය, යකි නාගී පෙති පණ්ඩක උපහත ජුපිත යන වසතු ය, (17)

හද්දිය නුවර සුතත අරහ වසතුව ය. අතර වූ සාවැතෙහි වසතු සතර ය, විසල්පුර මලල වසතු තුණ ය, සුපිත වසතුව ය, හාරාකවජක වසතුව ය (10)

සුපබ්බා වසතු තව ය, සද්ධා වසතු තව ය, නිකුමුණි වසතුව ය,
සිතබ්බාසා සාමිකේරී වසතු දෙක ය,
වෙසි පණ්ඩක ගිහි වසතු තුණ ය, අඤ්ඤාපට්ඨක වසතු ය,
මග වසතු ය යන මොහු වෙත්. (27)

1. එ සමයෙහි එන්තරා මහණෙක් වැදිරියක හා මෙවුන්දම් ගෙවී ය. “හාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් සික පද පණවන ලදී. නිම, මම පරිච් ඇවැත් අවන්තෙමි දේ?”යි ඔහුට කුකුසෙක් විය. හාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙ පවත් සාල කෙළේ ය. ... “මහණ තෝ පරිච් ඇවැත් අවන්තෙහි ය”. (1)

2. එ සමයෙහි විසල්පුර වැසි බොහෝ වජ්ජිපුතක භික්ෂුහු සික පිළිකෙව් නො කොට දුබල බව පල නො කොට මෙවුන්දම් ගෙවූහ. “හාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් සික පදයක් පණවන ලදී. නිම, අපි පරිච් ඇවැත් අවන්තමෝ ද?”යි ඔවුනට කුකුස් විය. හාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙ පවත් සාල කළාහු ය. ... “මහණෙනි, ගෙවි පරිච් ඇවැත් අවන්තහු ය”. (2)

3. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤානරො භික්ඛු එවං මෙ අනාපනති භවිස්සතීති හිච්චිලිබ්බිතන මෙත්තං ධම්මං පභිසෙවි. තස්ස භුක්ඛුච්චං අගොසි. -පෙ- “අපනතීං චං භික්ඛු අපනොනා පාරුඤ්ඤා”නති. (3)

4. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤානරො භික්ඛු එවං මෙ අනාපනති භවිස්සතීති තගොහා හුත්වා මෙත්තං ධම්මං පභිසෙවි. තස්ස භුක්ඛුච්චං අගොසි. -පෙ- “අපනතීං චං භික්ඛු අපනොනා පාරුඤ්ඤා”නති. (4)

5. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤානරො භික්ඛු එවං මෙ අනාපනති භවිස්සතීති භුක්ඛුච්චං නිවාසෙත්වා -පෙ- වාක්ඛුච්චං නිවාසෙත්වා -පෙ- එලක්ඛුච්චං නිවාසෙත්වා -පෙ- කෙසකම්බලං නිවාසෙත්වා -පෙ- වාලක්ඛුච්චං නිවාසෙත්වා -පෙ- උද්දකපක්ඛං නිවාසෙත්වා -පෙ- අජ්නකම්පං නිවාසෙත්වා මෙත්තං ධම්මං පභිසෙවි. තස්ස භුක්ඛුච්චං අගොසි. -පෙ- “අපනතීං චං භික්ඛු අපනොනා පාරුඤ්ඤා”නති. (5-11)

6. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤානරො පිණ්ඩවාරිකො භික්ඛු පිඨකෙ නිපනනං දුරිකං පසයිත්වා සාරතොනා අභිභූවං අභිගජානං පචෙසෙසි. සා කාලමකාසි. තස්ස භුක්ඛුච්චං අගොසි. -පෙ- “අනාපනති භික්ඛු පාරුඤ්ඤා. අපනති සම්ඝාදිසෙසස්සා”ති. (12)

7. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤානරො මාණවකො උපපලවණණං භික්ඛුනිඤ්ඤා පටිබ්බාසිතො හොති. අථ ඛො සො මාණවකො උපපලවණණං භික්ඛුනිඤ්ඤා ගාමං පිණ්ඩං පටිවිඤ්ඤා කුටිකං පටිසිත්වා නිලිතො අවුචි. උපපල-වණණං භික්ඛුනී පට්ඨානතො පිණ්ඩපානපටිකකතො පාදෙ පක්ඛාලෙත්වා භූටිකං පටිසිත්වා මඤ්චකෙ නිසීදි. අථ ඛො සො මාණවකො උපපලවණණං භික්ඛුනී උග්ගගෙත්වා දුසෙසි. උපපලවණණං භික්ඛුනී භික්ඛුනීතං එතමන්ධං අරොවෙසි. භික්ඛුනිඤ්ඤා භික්ඛුනිතං එතමන්ධං අරොවෙසුං භික්ඛු භගවතො එතමන්ධං අරොවෙසුං. -පෙ- “අනාපනති භික්ඛුච්චං අසාදියනතියා”ති. (13)

8. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤානරො භික්ඛුතො ඉප්පිලිඛිතං පාඤ්ඤානං හොති. භගවතො එතමන්ධං අරොවෙසුං. “අනුජාතාමි භික්ඛුච්චං කඤ්ඤාච උපජ්ඣං, තමෙව උපසම්පදං, තාති වස්සාති, භික්ඛුනී සම්බන්ධං, යා අපනතියො භික්ඛුනිතං භික්ඛුනී සාධාරණං, තා අපනතියො භික්ඛුනිතං සන්තිකෙ වුට්ඨං, යා අපනතියො භික්ඛුනිතං භික්ඛුනී අසාධාරණං, තාති අපනතී අනාපනති”ති. (14)

9. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤානරො භික්ඛුනිඤ්ඤා පුරිසලිඛිතං පාඤ්ඤානං හොති. භගවතො එතමන්ධං අරොවෙසුං. “අනුජාතාමි භික්ඛුච්චං කඤ්ඤාච උපජ්ඣං, තමෙව උපසම්පදං, තාති වස්සාති, භික්ඛුනී සම්බන්ධං, යා අපනතියො භික්ඛුනිතං භික්ඛුනී සාධාරණං, තා අපනතියො භික්ඛුනිතං සන්තිකෙ වුට්ඨං, යා අපනතියො භික්ඛුනිතං භික්ඛුනී අසාධාරණං, තාති අපනතී අනාපනති”ති. (15)

3. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් 'මෙයේ මට ඇවැත් තොවන්නේ-
ය'යි ගිහි වෙසින් මෙවුන්දම් සෙවී ය. ඔහුට කුකුසෙක් විය. ... "මහණ,
තෝ පරිජ් ඇවැත් අවන්නෙහි ය". (3)

4. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් තෙමේ 'මෙයේ මට ඇවැත්
තොවන්නේ'යි තත්ත ව සිටුර ඉවත ලා මෙවුන්දම් සෙවී ය. ඔහුට
කුකුසෙක්විය. ... මහණ, තෝ පරිජ් ඇවැත් අවන්නෙහි ය". (4)

5. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් තෙමේ මෙයේ මට ඇවැත් තො
වන්නේ'යි කුසකණ වැහැරි හැඳ ... නියද වැහැරි හැඳ ... පුවරා සටහනින්
මසා කළ වැහැරි හැඳ ... කෙත්වලින් කළ කම්බිලි හැඳ ... සෙමර වලින් කළ
කම්බිලි හැඳ ... මහමුහුණු පියාපතින් කළ වැහැරි හැඳ ... ලොම් කුර සහිත
අඳුන් දිවිසම් හැඳ ... මෙවුන් දම් සෙවී ය. ඒ මහණතට කුකුත් විය. ...
"මහණ තෝ පරිජ් ඇවැත් අවන්නෙහි ය." (5-11)

6. එසමයෙහි එක්තරා පිණ්ඩවාරික මහණෙක් පුටුවක ගොත් දැරියක්
දක කායසංසගාරයෙන් පුකතවුයේ මාපට්ඨිල්ල අංගජාතයට ප්‍රවීණ
කෙළේ ය. ඔ කළුරිය කළා ය. ඔහුට කුකුසෙක් විය. ... "මහණ පරිජ්
ඇවැත් තො වේ. සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ." (12)

7. එසමයෙහි එක්තරා මාණවකයෙක් උපුල්වන් මෙහෙණ කෙරෙහි
පිළිබඳ සිත් ඇත්තේ වෙයි. ඉක්බිති ඒ මාණවක තෙමේ උපුල්වන් මෙහෙණ
ගමට පිටු පිණිස වන් කල්හි කිළියට වැද සැහවී හුත. උපුල්වන් මෙහෙණ
පසුබත් කාලයෙහි පිටු සිහා පෙරලා පාමිණියා පා සෝදා කිළියට පිවිස
ඇඳෙහි හුන්හු ය. ඉක්බිති ඒ තරුණයා උපුල්වන් මෙහෙණ මාඩ ගෙණ
දූමණය කෙළේ ය. උපුල්වන් මෙහෙණ තෙල කරුණ හිසුණින්ට සැළ
කළා ය. හිසුණින් හිසුණින්ට මේ කරුණ සැළ කළාහු ය. හිසුණු භාග්‍යවතුන්
වහන්සේට එය සැළ කළාහු ය. ... "මහණෙනි, තොඉවසන්නියට ඇවැත්
තො වේ." (13)

8. එසමයෙහි එක්තරා මහණකුට සත්‍රිතිත්ත පහළ විය. භාග්‍යවතුන්-
වහන්සේට මෙය සැළ කළාහු ය. "මහණෙනි, එම උපාධ්‍යායයන් ද, ඒ
උපසපුච්ඡ ද, ඒ වස් ද, හිසුණින් සමග එකතු වන්නට ද, හිසුණින් පිළිබඳ
හිසුණින් හා සාධාරණ යම් ඇවැත් වේ නම් ඒ ඇවැත් හිසුණින් වෙත
දෙසා තැබී සිටින්නට ද අනුදනිමි. හිසුණින් පිළිබඳ හිසුණින් හා අසාධාරණ
යම් ඇවැත් කෙනෙක් වෙත් නම් ඒ ඇවැත්වලින් ඇවැත් තො වේ." (14)

9. එසමයෙහි එක්තරා හිසුණියකට පුරාණිමිත්ත පහළ විය. භාග්‍ය-
භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙපුවත සැළ කළාහු ය. මහණෙනි, එම උපාධ්‍යාය-
යන් වහන්සේ ද, එම උපසපුච්ඡ ද, ඒ වස් ගණන ද, හිසුණින් සමග එක් වන්ට ද
අනුදනිමි. හිසුණින් පිළිබඳ හිසුණින් හා සාධාරණ යම් ඇවැත් වේ නම්
ඒ ඇවැත් හිසුණින් වෙත දෙසා තැබී සිටින්නට ද අනුදනිමි. හිසුණින්
පිළිබඳ හිසුණින් හා අසාධාරණ යම් ඇවැත් කෙනෙක් වෙත් නම් ඒ ඇවැත්-
වලින් ඇවැත් තො වේ." (15)

10. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරෙ භික්ඛු එවං මෙ අනාපතති භවිස්සන්ති මානුසා මෙජ්ඣං ධම්මං පතියෙවි -පෙ- ධිතුසා මෙජ්ඣං ධම්මං පතියෙවි -පෙ- භගිනිහං මෙජ්ඣං ධම්මං පතියෙවි. තස්ස කුක්කුළුවං අහොසි. භගවතො එතමන්ථං අරුරෙවෙසි -පෙ- “අපතතිං නිං භික්ඛු අපනොනා පාරුජික”න්ති. (18-18)

11. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරෙ භික්ඛු පුරුණදුකිසිකාය මෙජ්ඣං ධම්මං පතියෙවි. තස්ස කුක්කුළුවං අහොසි -පෙ- “අපතතිං නිං භික්ඛු අපනොනා පාරුජික”න්ති. (19)

12. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරෙ භික්ඛු මුදුපිට්ඨිකො හොති. සො අතභිරතියා පිළිනො අත්තනො අභිගජාතං මුඛෙන අග්ගහෙසි. තස්ස කුක්කුළුවං අහොසි -පෙ- “අපතතිං නිං භික්ඛු අපනොනා පාරුජික”න්ති. (20)

13. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරෙ භික්ඛු ලම්බි හොති. සො අතභිරතියා පිළිනො අත්තනො අභිගජාතං අත්තනො වච්චමග්ගං පච්චෙසෙසි. තස්ස කුක්කුළුවං අහොසි -පෙ- “අපතතිං නිං භික්ඛු අපනොනා පාරුජික”න්ති. (21)

14. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරෙ භික්ඛු මතසරීරං¹ පසයි. තසම්ඤ්ඤාපි සරීරෙ අභිගජාතසාමන්තා වණො හොති. සො එවං මෙ අනාපතති භවිස්සන්ති අභිගජාතෙ අභිගජාතං පච්චෙසෙත්වා වණෙන නිගරි. තස්ස කුක්කුළුවං අහොසි -පෙ- “අපතතිං නිං භික්ඛු අපනොනා පාරුජික”න්ති. (22)

15. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරෙ භික්ඛු මතසරීරං¹ පසයි. තසම්ඤ්ඤාපි සරීරෙ අභිගජාතසාමන්තා වණො හොති. සො එවං මෙ අනාපතති භවිස්සන්ති වණෙ අභිගජාතං පච්චෙසෙත්වා අභිගජාතෙන නිගරි. තස්ස කුක්කුළුවං අහොසි -පෙ- “අපතතිං නිං භික්ඛු අපනොනා පාරුජික”න්ති. (23)

16. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරෙ භික්ඛු සාරතොනා ලෙප-චිත්තස්ස නිමිත්තං අභිගජාතෙන ජුපි. තස්ස කුක්කුළුවං අහොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු පාරුජිකස්ස, අපතති දුක්ඛංසං”ති. (24)

17. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරෙ භික්ඛු සාරතොනා දුරුධි-කලීකාය නිමිත්තං අභිගජාතෙන ජුපි. තස්ස කුක්කුළුවං අහොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු පාරුජිකස්ස, අපතති දුක්ඛංසං”ති. (25)

18. තෙන ඛො පන සමයෙන සුඤ්ඤේ තාම භික්ඛු රජගහා පබ්බජිතො රටිකාය ගච්ඡති. අඤ්ඤාතරං² ඉථි “මුත්තහතං භන්තො අගමෙති වජ්ඣස්සාමි”ති. සා වජ්ඣන්ති අත්තරවසකං උක්ඛිපිත්වා මුඛෙන අභිගජාතං අග්ගහෙසි. තස්ස කුක්කුළුවං අහොසි -පෙ- “සාදිසි නිං භික්ඛු?”ති. “නාහං භගවා සාදිසි”න්ති. “අනාපතති භික්ඛු අසාදියන්තස්සා”ති. (26)

19. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරං ඉථි භික්ඛු පසයිත්වා එතද-වොච: “එති භන්තො මෙජ්ඣං ධම්මං පතියෙව්”ති. “අලං භගිනි තෙනං කප්පන්ති”. “එති භන්තො අහං වායමස්සාමි, නිං මා වායමි. එවං තෙ අනාපතති භවිස්සන්ති”ති. සො භික්ඛු තථා අකාසි. තස්ස කුක්කුළුවං අහොසි -පෙ- “අපතතිං නිං භික්ඛු අපනොනා පාරුජික”න්ති. (27)

1. සරීරං, සි මු. 2. ඉථි තං පසයිත්වා එතදවොච මුත්තහතං

10. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් “මෙසේ මට ඇවැත් නො වන්නේ ය”යි මවු හා මෙවුන්දම් සෙවී ය. ... දුටු හා මෙවුන් දම් සෙවී ය. ... බුහුන හා මෙවුන්දම් සෙවී ය. ඒ මහණහට කුකුසෙක් විය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙ පවත් සාල කෙළේ ය. ... “මහණ, තෝ පරිජ්ඣාවැත්-අවත්තෙහි ය.” (16-18)

11. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් ගිහිකල අඹු වූ තෙතැත්තිය සමග මෙවුන්දම් සෙවී ය. ඒ මහණහට කුකුසෙක් විය. ... “මහණ, තෝ පරිජ්ඣාවැත් අවත්තෙහි” ය. (19)

12. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් මොළොක් පිටු ඇත්තෙක් වෙයි. කෙතෙමේ අතහිරනියෙන් පෙළුනේ සිය රහසහ මුළින් ගත්තේ ය. ඒ මහණහට කුකුසෙක් විය. ... “මහණ තෝ පරිජ්ඣාවැත් අවත්තෙහි ය.” (20)

13. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් එල්බෙන රහසහ ඇත්තේ වෙයි. හේ අතහිරනියෙන් පෙළුනේ සිය රහසහ තමාගේ වසමයෙහි මෙතෙයි ය. ඔහුට කුකුසෙක් විය. ... “මහණ තෝ පරිජ්ඣාවැත් අවත්තෙහි ය.” (21)

14. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් මල සිරුරක් දී වී ය. ඒ සිරුරෙහි රහසහ අවට වුණයෙක් වෙයි. හේ ‘මෙසේ මට ඇවැත් නොවන්නේ’ යයි රහසහෙහි රහසහ මෙතෙයා වුණයෙන් බාහාර කෙළේ ය. ඔහුට කුකුසෙක් විය. ... “මහණ තෝ පරිජ්ඣාවැත් අවත්තෙහි ය.” (22)

15. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් මල සිරුරක් දුටු. ඒ සිරුරෙහි ද රහසහ අවට වුණයෙක් වෙයි. හෙතෙමේ “මට මෙසේ ඇවැත් නො වන්නේ ය”යි වුණයෙහි අභ්‍යන්තරය මෙතෙයා අභ්‍යන්තරයෙන් බාහාර කෙළේ ය. ඔහුට කුකුසෙක් විය. ... “මහණ තෝ පරිජ්ඣාවැත් අවත්තෙහි ය.” (23)

16. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් රහසෙන් ඇළුනේ සිතුවම් රූවක නිමිත්ත රහසහින් පහළේ ය. ඔහුට කුකුසෙක් විය. ... “මහණ, පරිජ්ඣාවැත් නො වේ. දුකුලා ඇවැත් වේ.” (24)

17. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් රහසෙන් ඇළුනේ දවමුඛ පෙනැළි-රූවක නිමිත්ත රහසහින් පහළේ ය. ඔහුට කුකුසෙක් විය. ... “මහණ, පරිජ්ඣාවැත් නො වේ. දුකුලා ඇවැත් වේ.” (25)

18. එසමයෙහි රජගහනුවරින් පාවිදි වූ සුඤ්ජ නම් මහණ තෙමේ උපියෙහි යෙයි. එක්තරා සත්‍රියක් “වහන්ස, මොහොතක් තවතිනු මැනවි. වදින්නෙමි”යි කීවා ය. වදින්නී අදහස ඔසවා රහසහ මුළින් ගත්තී ය. ඒ මහණහට කුකුසෙක් විය. ... “මහණ තෝ ඉවසුයෙහි ද”යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අසා වදාළේය. “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, මම නො ඉවසීම”යි හේ කී ය. “මහණ නොඉවසන්නහුට ඇවැත් නො වේ.” (26)

19. එසමයෙහි එක්තරා සත්‍රියක් මහණකු දක “වහන්ස එනු මැනවි. මෙවුන්දම් සෙවුව මැනවි”යි මෙය කීවා ය. “තැනියෙහි, කම් කැත. මෙය නො කැප ය”යි හේ කී ය. “වහන්ස, එනු මැනවි. මම වැයම කරන්නෙමි. ඔබ තහමක් වැයම කරන්න. මෙසේ ඔබට ඇවැත් නො වන්නේ ය”යි කී කීවා ය. ඒ මහණ එසේ කෙළේ ය. ඒ මහණහට කුකුසෙක් විය. ... “මහණ තෝ පරිජ්ඣාවැත් අවත්තෙහි ය.” (27)

20. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤානරො ඉඤ්ඤානරො භික්ඛුං පසයිතිං එතද-
වොච: “එහි භනෙත මේථුනං ධම්මං පතියෙව්”ති. අලං භගිනී තෙනං කපපතීති.
එහි භනෙත තිං වායම, අහං න වායමිසාමි, එවං තෙ අනාපතති භවිසාතිති.
සො භික්ඛු තථා අකාසි. තස්ස කුක්කුළුවං අහොසි -පෙ-
“අපතතිං තිං භික්ඛු අපනෙතා පාරාජික”න්ති. (28)

21. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤානරො භික්ඛුං පසයිතිං එතද-
වොච: “එහි භනෙත මේථුනං ධම්මං පතියෙව්”ති. අලං භගිනී තෙනං කපපතීති.
“එහි භනෙත අබ්භතාරං සට්ඨෙතා, ඛගි මොවෙහි” -පෙ- “ඛගි සට්ඨෙතා
අබ්භතාරං මොවෙහි, එවං තෙ අනාපතති භවිසාති”ති. සො භික්ඛු තථා
අකාසි. තස්ස කුක්කුළුවං අහොසි. -පෙ- “අපතතිං තිං භික්ඛු අපනෙතා
පාරාජික”න්ති. (29, 30)

22. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤානරො භික්ඛුං පසයිතිං ගන්තො
අකඛසිතං සරීරං පසයිතිං තස්මිං මේථුනං ධම්මං පතියෙව්. තස්ස කුක්කුළුවං
අහොසි -පෙ- “අපතතිං තිං භික්ඛු අපනෙතා පාරාජික”න්ති. (31)

23. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤානරො භික්ඛුං පසයිතිං ගන්තො
යෙභ්බසෙත අකඛසිතං¹ සරීරං පසයිතිං තස්මිං මේථුනං ධම්මං පතියෙව්.
තස්ස කුක්කුළුවං අහොසි -පෙ- “අපතතිං තිං භික්ඛු අපනෙතා
පාරාජික”න්ති. (32)

24. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤානරො භික්ඛුං පසයිතිං ගන්තො
යෙභ්බසෙත ඛසිතං² සරීරං පසයිතිං තස්මිං මේථුනං ධම්මං පතියෙව්.
තස්ස කුක්කුළුවං අහොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු පාරාජිකස්ස, අපතති
ථුලලව්වයස්ස”ති. (33)

25. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤානරො භික්ඛුං පසයිතිං ගන්තො
ඡිත්තසිසං පසයිතිං වතතකතෙ³ මුඛෙ ජුපතනං අඛරජාතං පවෙසෙසි.
තස්ස කුක්කුළුවං අහොසි -පෙ- “අපතතිං තිං භික්ඛු අපනෙතා පාරාජි-
ක”න්ති. (34)

26. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤානරො භික්ඛුං පසයිතිං ගන්තො
ඡිත්තසිසං පසයිතිං වතතකතෙ මුඛෙ අවජුපතනං අඛරජාතං පවෙසෙසි.
තස්ස කුක්කුළුවං අහොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු පාරාජිකස්ස, අපතති
දුක්කච්ඡස්ස”ති. (35)

27. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤානරො භික්ඛු අඤ්ඤානරස්ස ඉඤ්ඤානරො
පටිබ්බාපිතො හොති. සා කාලකතා සුසානෙ ජබ්බිතා. අට්ඨිකාති විපප-
කිණ්ණොති හොන්ති. අථ ඛො සො භික්ඛු පිට්ඨිකං ගන්තො අට්ඨිකාති සං-
කඛ්ඨිතා තිමිත්තෙ අඛරජාතං පටිපාදෙසි. තස්ස කුක්කුළුවං අහොසි.
-පෙ- “අනාපතති භික්ඛු පාරාජිකස්ස, අපතති දුක්කච්ඡස්ස”ති. (36)

28. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤානරො භික්ඛු නාභියා මේථුනං ධම්මං
පතියෙව් -පෙ- ගඛඛියා මේථුනං ධම්මං පතියෙව් -පෙ- පෙතියා මේථුනං
ධම්මං පතියෙව්. -පෙ- පඤ්ඤානරො මේථුනං ධම්මං පතියෙව්. තස්ස
කුක්කුළුවං අහොසි -පෙ- “අපතතිං තිං භික්ඛු අපනෙතා පාරාජික”න්ති.
(37-40)

20. එසමයෙහි එක්තරා භක්‍රියක් මහණකු දක “මහන්ස, එනු මැනව, මෙවුන්දම් සෙවුව මැනව”යි, මෙය කීවා ය. නැගෙනියෙහි, නුසුදුසු ය, මෙය නො කැප ය”යි හේ කී ය. “මහන්ස, එනු මැනවි. මම වැයම් නො කරන්නෙමි. ඔබ වැයම් කරන්න. මෙසේ ඔබට ඇවැත් නො වන්නේ ය”යි ඔ කීවා ය. ඒ මහණ එසේ කෙළේ ය. ඒ මහණ ගට කුකුසෙක් විය. ... “මහණ තෝ පරිජ් ඇවැත් අවත්තෙහි ය.” (28)

21. එසමයෙහි එක්තරා භක්‍රියක් මහණකු දක “මහන්ස, එනු මැනව, මෙවුන්දම් සෙවුව මැනව”යි මෙය කී ය. “නැගෙනියෙහි, නුසුදුසු ය, මෙය නො කැප ය”යි හේ කී ය. “මහන්ස, එනු මැනව, අබතුර ගටා බැහැර මුදන්න. ... බැහැර ගටා අබතුර මුදන්න. මෙසේ ඔබට ඇවැත් නො වන්නේ ය”යි ඔ කීවා ය. ඒ මහණ එසේ කෙළේ ය. ඔහුට කුකුසෙක් විය. ... “මහණ, තෝ පරිජ් ඇවැත් අවත්තෙහි ය.” (29-30)

22. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් සොහොනකට ගොස් නො ගෙවී ගිය සිරුරක් දක එහි මෙවුන්දම් සෙවී ය. ඒ මහණගට කුකුසෙක් විය. ... “මහණ, තෝ පරිජ් ඇවැත් අවත්තෙහි ය”. (31)

23. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් සොහොනකට ගොස් බෙහෙවින් නො ගෙවී ගිය සිරුරක් දක එහි මෙවුන්දම් සෙවී ය. ඔහුට කුකුසෙක් විය. ... “මහණ, තෝ පරිජ් ඇවැත් අවත්තෙහි ය.” (32)

24. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් සොහොනකට ගොස් බෙහෙවින් ගෙවී ගිය සිරුරක් දක එහි මෙවුන්දම් සෙවී ය. ඒ මහණගට කුකුසෙක් විය. ... “මහණ, පරිජ් ඇවැත් නො වේ. දුටුසි ඇවැත් වේ”. (33)

25. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් සොහොනකට ගොස් සුන් හිසක් දක විවට මියෙහි පහසමින් රහස පිවිසී ය. ඒ මහණගට කුකුසෙක් විය. ... “මහණ, පරිජ් ඇවැත් අවත්තෙහි ය”. (34)

26. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් සොහොනකට ගොස් සුන් හිසක් දක විවට මියෙහි නොපහසමින් රහස පිවිසී ය. ඒ මහණගට කුකුසෙක් විය. ... “මහණ, පරිජ් ඇවැත් නො වේ. දුකුලා ඇවැත් වේ”. (35)

27. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් එක්තරා භක්‍රියක කෙරෙහි පිළිබඳ සිත් ඇත්තේ වෙයි. ඔ කලුරිය කලා සොහොනෙහි බහන ලද්දී වෙයි. ඇට විසුරුණේ වෙයි. ඉක්බිති ඒ මහණ සොහොනට ගොස් ඇට රැස් කොට නිමිති සවිභාවින් රහස මෙහෙයි ය. ඒ මහණගට කුකුසෙක් විය. ... “මහණ, පරිජ් ඇවැත් නොවේ. දුකුලා ඇවැත් වේ”. (36)

28. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් නැගිනියක හා මෙවුන්දම් සෙවී ය. ... යකින්නක හා මෙවුන්දම් සෙවී ය. ... ප්‍රෙතියක හා මෙවුන්දම් සෙවී ය. ... පණ්ඩකයකු හා මෙවුන්දම් සෙවී ය. ඔහුට කුකුසෙක් විය. ... “මහණ, තෝ පරිජ් ඇවැත් අවත්තෙහි ය”. (37 - 40)

29. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු උපහතින්ද්‍රියො භොති. සො 'තාභං වෙදියම් පුඛං වා දුක්ඛං වා, අනාපතති මෙ භවිස්සති'ති මෙට්ඨනං ධම්මං පඤ්ඤෙවි - පෙ - භගවතො එතමන්ථං අරොවෙසුං. "වෙදිසි වා සො භික්ඛවෙ මොඤ්ජුරිසො ත වා වෙදිසි, අපතති පාරාජිකස්ස"ති. (41)

30. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු ඉත්ථියං මෙට්ඨනං ධම්මං පඤ්ඤෙවිස්සාමිති පුට්ඨිකමතෙන විපට්ඨසාරි අභොසි. තස්ස කුක්කුච්චං අභොසි. - පෙ - "අනාපතති භික්ඛු පාරාජිකස්ස, අපතති සභිකාදිසෙසස්ස"ති. (42)

31. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු භග්දිසෙ ජාතියා-වනෙ දිවාවිහාරගතො නිපනෙතො භොති. තස්ස අභිගමභික්ඛාති වාතුපත්ථායාති භොතති. අඤ්ඤතරා ඉත්ථි පසයිතිං අභිගජාතෙ අභිනිසිදිතිං යාවදන්ථං කත්වා පකාමාමි. භික්ඛු කිලිභනං පසයිතිං භගවතො එතමන්ථං අරොවෙසුං.

"පඤ්චති භික්ඛවෙ අකාරෙහි අභිගජාතං කමමතියං භොති: රාගෙන වචෙවන පස්සාවෙන වාතෙන උච්චාලිතපාණකදට්ඨෙන, ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චසාකාරෙහි අභිගජාතං කමමතියං භොති. අච්චාතමෙනං භික්ඛවෙ අනවකාසො යං තස්ස භික්ඛුතො රාගෙන අභිගජාතං කමමතියං අස්ස. අරහං සො භික්ඛවෙ භික්ඛු. අනාපතති භික්ඛවෙ තස්ස භික්ඛුතො"ති. (43)

32. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු සාවච්ඡියං අකිචතෙ දිවාවිහාරගතො නිපනෙතො භොති. අඤ්ඤතරා ගොපාලිකා පසයිතිං අභිගජාතෙ අභිනිසිදි. සො භික්ඛු පචෙසනං සාදිසි, පච්චිං සාදිසි, ඝිතං සාදිසි, උච්චරණං සාදිසි. තස්ස කුක්කුච්චං අභොසි - පෙ - "අපතතිං නිං භික්ඛු අපනෙතො පාරාජික"න්ති. (44)

33. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු සාවච්ඡියං අකිචතෙ දිවාවිහාරගතො නිපනෙතො භොති. අඤ්ඤතරා අජපාලිකා පසයිතිං - පෙ - අඤ්ඤතරා කච්චිභාරිකා පසයිතිං - පෙ - අඤ්ඤතරා ගොමයභාරිකා පසයිතිං අභිගජාතෙ අභිනිසිදි. සො භික්ඛු පචෙසනං සාදිසි, පච්චිං සාදිසි, ඝිතං සාදිසි, උච්චරණං සාදිසි. තස්ස කුක්කුච්චං අභොසි - පෙ - "අපතතිං නිං භික්ඛු අපනෙතො පාරාජික"න්ති. (45 - 47)

34. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු වෙසාලියං මහා-වනෙ දිවාවිහාරගතො නිපනෙතො භොති. අඤ්ඤතරා ඉත්ථි පසයිතිං අභිගජාතෙ අභිනිසිදිතිං යාවදන්ථං කත්වා සාමන්තා භසමානා ඝිතා භොති. සො භික්ඛු පට්ටුජ්ඣිතිං තං ඉත්ථි එතදවොච: කුංශිදං කමමන්ති. "අම මයං කමම"න්ති. තස්ස කුක්කුච්චං අභොසි - පෙ - "සාදිසි නිං භික්ඛු"ති. "තාභං භගවා ජාතාමි"ති. "අනාපතති භික්ඛු අජාතන්තස්ස"ති. (48)

35. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු වෙසාලියං මහාවනෙ දිවාවිහාරගතො රුක්ඛං අපස්සාය නිපනෙතො භොති. අඤ්ඤතරා ඉත්ථි පසයිතිං අභිගජාතෙ අභිනිසිදි. සො භික්ඛු සහගා වුට්ඨාසි. තස්ස කුක්කුච්චං අභොසි - පෙ - "සාදිසි නිං භික්ඛු"ති. "තාභං භගවා සාදිසි"න්ති. අනාපතති භික්ඛු අසාදියන්තස්ස"ති. (49)

29. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් තවදුරත් ඇත්තේ වෙයි. හේ “මම සුවයක් හෝ නොසුවයක් නො විඳිමි. මට ඇවැත් නො වන්නේ ය”යි මෙවුන්-දම් සෙවී ය. ... භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙපවත් සාල කලාහු ය. “මහණෙනි, ඒ හිස් මහණ වින්දේ හෝ නොවින්දේ හෝ පරිජිතවැන්නේ වේ”. (41)

30. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් සත්‍රියක හා මෙවුන්දම් සෙවුනෙමි යි පහස්තා ලද පමණෙහි විසිලිසර විය. ඒ මහණහට කුකුසෙක් විය. ... “මහණ, පරිජිතවැන්නේ නො වේ. සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ”. (42)

31. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් හඳිස නුවර ජාතියාවනයෙහි දිව්‍යවිහාරගත ව හොත්තේ වෙයි. ඔහුගේ අවයවයෝ වාතයෙන් තද වූවාහු වෙත්. එක්තරා සත්‍රියක් ඔහු දක රහසහ මතුයෙහි හිඳ ගෙණ ඇති තාක් කොට හිතා ය. හිතූහු තෙත් වූවු දක භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙ පවත් සාල කලාහු ය.

“මහණෙනි, අයුරු පහකින් රහසහ කමිණ්‍ය වෙයි. රාගයෙන් ද වච්ඡිත්තද චූත්‍රයෙන් ද වාතයෙන් ද වූ පණුවන් ගැටීමෙන් ද යන පසෙකි. මහණෙනි, මේ පස් අයුරෙන් රහසහ කමිණ්‍ය වෙයි. මහණෙනි, ඒ හිතූහුගේ අභිභ්‍යාසය රාගයෙන් කමිණ්‍ය වන්නේය යන මෙයට කපුණෙක් නැත, අවසානයෙන් නැත. මහණෙනි, ඒ හිතූ තෙමේ රහත් ය. මහණෙනි, ඒ හිතූහට ඇවැත් නො වේ”. (43)

32. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් සැවැත් නුවර අකුචනයෙහි දිව්‍යවිහාරයට ගියේ හොත්තේ වෙයි. එක්තරා ගොපවු සත්‍රියක් දක අභිභ්‍යාසය මත්තෙහි හිඳ ගත්තී ය. ඒ මහණ තෙමේ ප්‍රවේශය ඉවසී ය. ප්‍රවිච්චය ඉවසී ය. සම්මතය ඉවසී ය. උච්චාරණය ඉවසී ය. ඔහුට කුකුස් විය. ... “මහණ, තෝ පරිජිතවැන්නේ අවන්තෙහි ය”. (44)

33. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් සැවැත් නුවර අකුචනයෙහි දිව්‍යවිහාරයට ගියේ, හොත්තේ වෙයි. එක්තරා අප්පාල සත්‍රියක් දක ... එක්තරා දර ගෙණෙන්නියක් දක ... ගොම ගෙණ යන්නියක් දක අභිභ්‍යාසය මත්තෙහි හිඳගත්තී ය. ඒ මහණ තෙමේ ප්‍රවේශය ඉවසී ය. ප්‍රවිච්චය ඉවසී ය. සම්මතය ඉවසී ය. උච්චාරණය ඉවසී ය. ඒ මහණහට කුකුස් විය. ... “මහණ, තෝ පරිජිතවැන්නේ අවන්තෙහි ය”. (45 - 47)

34. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් විසල්පුර මහවනයෙහි දිව්‍යවිහාරයට ගියේ, හොත්තේ වෙයි. එක්තරා සත්‍රියක් දක රහසහ මත්තෙහි හිඳගෙණ ඇතිතාක් කොට සිතාසෙමින් සම්පයෙහි සිටියා වෙයි. ඒ මහණ තෙමේ පිහිටි ඒ සත්‍රියගෙන් “මේ කායනීය තිණේද?” යි ඇසී ය. “එසේ ය, මගේ කායනීයකි” යි ඔ කීවු ය. ඔහුට කුකුසෙක් විය. ... “මහණ, තෝ ඉවසුයෙහි ද? ... “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, මම නො දනිමි” යි හේ කී ය. “මහණ, නොදන්නහුට ඇවැත් නො වේ”. (48.)

35. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් විසල්පුර මහවනයෙහි දිව්‍යවිහාරයට ගියේ ගහකට හාත්සි වී හොත්තේ වෙයි. එක්තරා සත්‍රියක් ඔහු දක රහසහ මතුයෙහි හිඳගත්තා ය. ඒ මහණ තෙමේ වහා නැගිට සිටියේ ය. ඒ මහණහට කුකුස් විය. ... “මහණ, තෝ ඉවසුයෙහි ද?” “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, මම නො ඉවසිමි”. “මහණ, නො ඉවසන්නහුට ඇවැත් නො වේ”. (49)

36. තෙන ඛො පත සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු වෙසාලියං මහාවතෙ
දිවාච්ඡාරගතො රාතමං අපසායාය නිපනොතා හොති. අඤ්ඤතරා ඉති
පසයිත්වා අභිගජාතෙ අභිනිසිදි. සො භික්ඛු අකකමිත්වා පච්චෙයි.¹ තස්ස
කුකකුච්චං අහොසි -පෙ- “සාදිසි තං භික්ඛු”ති. “තාහං හගවා සාදිසි”න්ති.
අනාපතති භික්ඛු අසාදියන්තස්සා”ති. (50)

37. තෙන ඛො පත සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු වෙසාලියං මහා-
වතෙ කුටාගාරසාලායං දිවාච්ඡාරගතො ආරං විවරිත්වා නිපනොතා හොති.
තස්ස අභිගමිත්වා වාතුපස්ථායී හොන්ති. තෙන ඛො පත සමයෙන
සමබ්බුලා ඉති යො ගකිඤ්ච මාලඤ්ච ආදාය ආරාමං අගමංසු විහාරපෙක්ඛි-
කායො. අථ ඛො තා ඉති යො තං භික්ඛුං පසයිත්වා අභිගජාතෙ අභිනිසිදිත්වා
යාවදන්තං කත්වා ‘පුරිසුසභො වතාය’න්ති වත්වා ගකිඤ්ච මාලඤ්ච ආරොපෙත්වා
පකකමංසු භික්ඛු කිලිභ්නං පසයිත්වා හගවතො එතමන්තං ආරොචෙසුං.

“පඤ්චති භික්ඛුවෙ ආකාරෙති අභිගජාතං කමමතියං හොති: රාගෙන
වචෙවන පස්සාවෙන වාතෙන උච්චාලිතපාණකදටෙයින. ඉමෙති ඛො භික්ඛුවෙ
පඤ්චගාකාරෙති අභිගජාතං කමමතියං හොති. අට්ඨානමෙන භික්ඛුවෙ
අනවකාසො, යං තස්ස භික්ඛුනො රාගෙන අභිගජාතං කමමතියං අස්ස.
අරහං සො භික්ඛුවෙ භික්ඛු. අනාපතති භික්ඛුවෙ තස්ස භික්ඛුනො.
අනුජාතාමි භික්ඛුවෙ දිවා පතිසලලියන්තොත ආරං සංවරිත්වා පතිසලලිය-
කු”න්ති. (51.)

38. තෙන ඛො පත සමයෙන අඤ්ඤතරො භාරාකව්ජකො භික්ඛු සුපි-
තනොත² පුරුණදුතිසිකාය මෙට්ඨනං ධම්මං පතිසෙවිත්වා ‘අස්සමණො අහං
විබහමිත්වාමි’ති භාරාකව්ජං ගව්ජනොතා අන්තරාමග්ගො ආයස්මන්තං උපාලිං
පසයිත්වා එතමන්තං ආරොචෙයි. ආයස්මා උපාලි එවමාන: “අනාපතති
ආවුසො සුපිතනොතනා”ති. (52.)

39. තෙන ඛො පත සමයෙන ග්ජශ්මෙසු සුසබ්බා තාම උපාසිකා මුඛ-
පසන්තනා³ හොති. සා එවංදිට්ඨිකා හොති: “යා මෙට්ඨනං ධම්මං දෙති, සා
අග්ගදුතං දෙති”ති. සා භික්ඛුං පසයිත්වා එතදවොච: “එහි භනෙත මෙට්ඨනං
ධම්මං පතිසෙව්”ති. “අලං හසිති, තෙනං කප්පති”ති. “එහි භනෙත්ථ
උරුන්තරිකාය⁴ ශට්ඨෙති, එවං තෙ අනාපතති හවිස්සති”ති. සො භික්ඛු තථා
අකාසි. තස්ස කුකකුච්චං අහොසි. “අනාපතති භික්ඛු පාරාජිකස්ස, අපතති
සඛිකාදිසෙසස්සා”ති. (53.)

1. පච්චෙයි. මජ්ඣ. පච්චෙයි. සා. 2. සුපිතනොත, මජ්ඣ. 3. මුඛපසන්තනා මජ්ඣ.
4. උරුන්තරිකාය. ම. ජ. සං.

36. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් විසල්පුර මහවනයෙහි දිවාචාරයට ගියේ ගහකට ගාන්සි වී හොත්තේ වෙයි. එක්තරා සත්‍රියක් දෑක මුහුණේ රහසහ මතුයෙහි හිදගත්තා ය. ඒ මහණ තෙමේ ඇත්ම ඇය පෙරළී ය. ඒ මහණහට කුකුස් විය. ... “මහණ, කෝ ඉවසුයෙහි ද?” “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, මම නො ඉවසුයෙමි”. “මහණ, කො ඉවසන්නහුට ඇවැත් නො වේ”. (50)

37. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් විසල්පුර මහවනයෙහි කුට්‍යාගාර-ශාලාවෙහි දිවාචාරයට ගියේ දෙර ගාර ගෙණ හොත්තේ වෙයි. මුහුණේ අවයවයෝ වාතයෙන් දෑසි වුවහු වෙත්. එසමයෙහි බොහෝ සත්‍රියු සුවද ද මල් ද රැගෙණ විහාරය බලනු කැමැතියෝ අරමට පැමිණියාහු ය. ඉක්බිති ඒ සත්‍රියු ඒ මහණ දෑක රහසහ මතුයෙහි හිදගෙණ රිසිතාක් කොට ‘ඒකානත-යෙන් මේ තෙමේ පුරුෂශ්‍රෙෂ්ඨයෙකැ’යි නියා සුවද ද මල් ද (එහි) තහා ගියාහු ය. භික්ෂුහු තෙත් වුවහු දෑක එපවත් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට සැල කළාහු ය.

“මහණෙනි, පස් අයුරකින් රහසහ කමිණ්‍ය වෙයි: රාගයෙන් ද වසිසින් ද මුත්‍රයෙන් ද වාතයෙන් ද මූපණ්‍යපහසින් ද යන පසිනි. මහණෙනි, මේ පස් අයුරෙන් රහසහ කමිණ්‍ය වෙයි. මහණෙනි, ඒ මහණහුගේ රහසහ යම් හෙයකින් රාගයෙන් කමිණ්‍ය වන්නේ ද එයට කරුණු තැන. අවකාශයෙන් තැන. මහණෙනි, ඒ මහණ තෙමේ රහත් ය. මහණෙනි, ඒ මහණහට ඇවැත් නොවේ. “මහණෙනි, දහවල් සැතපෙන්නහු විසින් දෙර වසාගෙණ සැතපෙන්නට අනුදනිමි”යි වදාළසේක. (51)

38. එසමයෙහි හරුකඩ්‍යයෙහි උපත් එක්තරා මහණෙක් ගිහිකල අඩු වූ තෙතැත්තිය සමග සිහිතෙන් මෙවුන්දම් සේවනය කොට “මම අශ්‍රමණයෙක් වීම. ගිහි වන්නෙමි”යි හරුකඩ්‍යයට යන්නේ අතරමග ආයුෂ්මත් උසාලි හෙරුන් දෑක එසුවන සැල කෙළේ ය. ආයුෂ්මත් උසාලි සථවිර තෙමේ මෙසේ කී ය: “ඇවැත්නි, සිහිතෙන් මෙවුන්දම් සේවනය කරන්නහුට ඇවැත් නො වේ.” (52)

39. එසමයෙහි රජගහ නුවර සුපබ්බා තම් උවැසියක් මුත්ඛප්‍රසන්න වෙයි. හි ‘යම් සත්‍රියක් මෙවුන්දම් දේ ද හි අගදත් දේ ය’යි මෙසේ දූෂ්ට ඇත්තියක් වෙයි. ඔ මහණකු දෑක “වහන්ස, එනු මැනව් මෙවුන්දම් සේවනය කරන්න”යි මෙය කීවු ය. “නැගතියෙනි, භුසුද්දු ය. මෙය අකැප ය’යි හේ කී ය. “වහන්ස, එනු මැනව්. උරු අතරෙහි හටනු මැනව්. මෙසේ ඔබට ඇවැත් නොවන්නේ ය”යි ඔ කීවා ය. ඒ මහණ තෙමේ එසේ කෙළේ ය. මුහුට කුකුස් විය. “මහණ, පරිජ්ඣාවන් නො වේ. සහවෙසෙස්ඇවැත් වේ.” (53)

40. තෙන ඛො පන සමයෙන රුජගහෙ සුභබ්බා නාම උපාසිකා මුඛාපසන්නා හොති. සා එවං දිට්ඨිකා හොති: ‘යං මේථුනං ධම්මං දෙති, සා අඤ්ඤානං දෙති’ති. සා භික්ඛුං පඤ්ඤානං එතදවොච: “එහි භනෙන මේථුනං ධම්මං පඤ්ඤානං”ති. “අලං හගිති, තෙනං කප්පති”ති. “එහි භනෙන නාමිකං ඝට්ටෙති” -පෙ- “එහි භනෙන උදරවට්ටියං ඝට්ටෙති” -පෙ- “එහි භනෙන උපකම්පනෙ ඝට්ටෙති” -පෙ- “එහි භනෙන ගීවායං ඝට්ටෙති” -පෙ- “එහි භනෙන කණ්ණවිජ්ඣෙ ඝට්ටෙති” -පෙ- “එහි භනෙන කෙතවට්ටියං ඝට්ටෙති” -පෙ- “එහි භනෙන අභිඤ්ඤානාරිකාය ඝට්ටෙති” -පෙ- “එහි භනෙන හතෙථන උපකම්පනා මොවෙසාමි, එවං තෙ අනාපතති හවිසාති”ති. සො භික්ඛු තථා අකාසි. තස්ස කුක්කුළුවං අහොසි. “අනාපතති භික්ඛු පාරජිකස්ස, අපතති සබ්බාදිසෙසස්ස”ති. (64-61.)

41. තෙන ඛො පන සමයෙන ආවර්ණිකං ඝණ්ඩා නාම උපාසිකා මුඛාපසන්නා හොති. සා එවං දිට්ඨිකා හොති: ‘යං මේථුනං ධම්මං දෙති, සා අඤ්ඤානං දෙති’ති. සා භික්ඛුං පඤ්ඤානං එතදවොච: “එහි භනෙන මේථුනං ධම්මං පඤ්ඤානං”ති. “අලං හගිති, තෙනං කප්පති”ති. “එහි භනෙන උරුහතාරිකාය ඝට්ටෙති” -පෙ- “එහි භනෙන හතෙථන උපකම්පනා මොවෙසාමි, එවං තෙ අනාපතති හවිසාති”ති. සො භික්ඛු තථා අකාසි. තස්ස කුක්කුළුවං අහොසි. “අනාපතති භික්ඛු පාරජිකස්ස, අපතති සබ්බාදිසෙසස්ස”ති. (62-70.)

42. තෙන ඛො පන සමයෙන වෙසාලියං ලිච්ඡවිකුමාරකා භික්ඛු ගහෙති: භික්ඛුනියා විපට්ඨපාදෙස්සං. උගො සාද්ධිංස්ස. “උගො නාසෙතබ්බො” -පෙ- උගො න සාද්ධිංස්ස. “උභින්නං අනාපතති”. (71.)

43. තෙන ඛො පන සමයෙන වෙසාලියං ලිච්ඡවිකුමාරකා භික්ඛු ගහෙති: සිත්ඛමානාය විපට්ඨපාදෙස්සං -පෙ- සාමණේරියා විපට්ඨපාදෙස්සං. උගො සාද්ධිංස්ස. “උගො නාසෙතබ්බො” -පෙ- උගො න සාද්ධිංස්ස. “උභින්නං අනාපතති”. (72-73.)

44. තෙන ඛො පන සමයෙන වෙසාලියං ලිච්ඡවිකුමාරකා භික්ඛු ගහෙති: වෙසියා විපට්ඨපාදෙස්සං -පෙ- පණ්ඩිතෙ විපට්ඨපාදෙස්සං -පෙ- හිමිනියා විපට්ඨපාදෙස්සං -පෙ- භික්ඛු සාද්ධිංස්ස. “භික්ඛු නාසෙතබ්බො”. -පෙ- භික්ඛු න සාද්ධිංස්ස. “භික්ඛස්ස අනාපතති”. (74-76.)

45. තෙන ඛො පන සමයෙන වෙසාලියං ලිච්ඡවිකුමාරකා භික්ඛු ගහෙති: අඤ්ඤාමඤ්ඤානං විපට්ඨපාදෙස්සං. උගො සාද්ධිංස්ස. “උගො නාසෙතබ්බො” -පෙ- උගො න සාද්ධිංස්ස. “උභින්නං අනාපතති”. (77.)

40. එසමයෙහි රජගහනුවර සුපබ්බා නම් උව්භිසයක් මුත්ඛප්‍රසන්න වෙයි. ඔ “යම් යත්‍රියක් මෙවුන්දම් දේ ද ඔ අග දන් දේ ය”යි මෙසේ දූෂ්ටි ඇත්තියක් වෙයි. ඔ මහණකු දෑක “වහන්ස, එනු මැනව. මෙවුන්දම් සේවනය කරන්නා”යි කිවු ය. “තැගතිගෙනී, නුහුදුසු ය. මෙය කාප නො වෙයි” හේ කී ය. “වහන්ස, තැබූ ගටනු මැනවි. ... වහන්ස, උදරවැටියෙහි ගටනු මැනවි. වහන්ස එනු මැනව. කිසිල්ලෙහි ගටනු මැනව. ... වහන්ස ගිව්‍යෙහි ගටනු මැනව. ... වහන්ස, කන් සිදුරු ගටනු මැනව. ... වහන්ස, කෙස් වැටියෙහි ගටනු මැනව. ... වහන්ස, එනු මැනවි. ඇඟිලි අතුරු ගටනු මැනව ... “වහන්ස, එනු මැනව, අතින් උපක්‍රම කොට මුදන්තෙමි. මෙසේ ඔබට ඇවැත් නො වන්නේ”යි ඔ කිවු ය. ඒ මහණ එසේ කෙළේ ය. ඒ මහණගට කුකුල් විය. “මහණ, පරිජ්ඣාවැත් නො වේ. සහවෙසෙස්- ඇවැත් වේ”. (54-61)

41. එසමයෙහි නැවැත් නුවර සද්ධා නම් උව්භිසයක් මුත්ඛප්‍රසන්න වෙයි. ඔ නොමෙරි “යම් යත්‍රියක් මෙවුන්දම් දේ නම් ඔ අග දන් දේ ය”යි මෙසේ දූෂ්ටි ඇත්තියක් වෙයි. ඔ මහණකු දෑක “වහන්ස, එනු මැනව. මෙවුන්දම් සේවනය කරන්නා”යි කිවු ය. “තැගතිගෙනී, නුහුදුසු ය. මෙය නො කාප ය”යි හේ කී ය. “වහන්ස, එනු මැනව. උරු අතරෙහි ගටන්න. ... “වහන්ස, එනු මැනව. අතින් උපක්‍රම කොට මුදන්තෙමි. මෙසේ ඔබට ඇවැත් නොවන්නේ”යි ඔ කිවු ය. ඒ මහණ එසේ කෙළේ ය. ඒ මහණගට කුකුල් විය. “මහණ, පරිජ්ඣාවැත් නො වේ. සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ.” (62-70)

42. එසමයෙහි විහල්පුරයෙහි ලිච්ඡවිකුමාරවරු මහණකු අල්ලා ගෙන මෙහෙණක හා වරදවා පිළිපාදවුහ. දෙදෙන ම ඉවසුහ. “දෙදෙන ම (ලිංගනාසනයෙන්) තෘෂ්ණ සුත්තානු ය”. ... දෙදෙන ම නො ඉවසුහ. “දෙදෙනාට ම ඇවැත් නො වේ”. (71)

43. එසමයෙහි විහල්පුරයෙහි ලිච්ඡවිකුමාරවරු මහණකු අල්ලාගෙන සිතනමානාවක හා වරදවා පිළිපාදවුහ. ... හෙරණක හා වරදවා පිළිපාදවුහ. දෙදෙන ම ඉවසුහ. “දෙදෙනා ම ලිංගනාසනයෙන් තෘෂ්ණ සුත්තානු.” ... දෙදෙනා ම නො ඉවසුහ. “දෙදෙනාට ම ඇවැත් නො වේ.” (72-73)

44. එසමයෙහි විහල්පුරයෙහි ලිච්ඡවිකුමාරවරු මහණකු අල්ලා ගෙන වෙහෙසක හා වරදවා පිළිපාදවුහ. ... පණ්ඩකයකු හා වරදවා පිළිපාදවුහ. ගිහිතීයක හා වරදවා පිළිපාදවුහ. ... මහණ ඉවසී ය. “මහණ තෙමේ තෘෂ්ණ සුතු යි”. ... මහණ නො ඉවසී ය. “මහණගට ඇවැත් නො වේ”. (74-76)

45. එසමයෙහි විහල්පුරයෙහි ලිච්ඡවිකුමාරවරු මහණකු අල්ලාගෙන ඔවුනොවුන් වරදවා පිළිපාදවුහ. දෙදෙන ම ඉවසුහ. “දෙදෙන ම තෘෂ්ණ සුත්තානු.” ... දෙදෙන ම නො ඉවසුහ. “දෙදෙනාට ම ඇවැත් නො වේ.” (77)

46. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරො බුද්ධිපබ්බජිතො භික්ඛු පුරුණදුතියිකාය දස්සනං අගමාසි. සා 'එභි භනෙන විබ්භමා'ති අග්ගභෙසී. සො භික්ඛු පටික්කමනො උත්තානො පටිපති. සා උබ්බුජ්ඣා¹ අඛි-ජානෙ අභිනිසීදි. තස්ස කුක්කුළුවං අගොසි -පෙ- "අනාපතති භික්ඛු අසාදි-යනාසාසා"ති. (78)

47. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරො භික්ඛු අරඤ්ඤා විහරති. මගපොතකො තස්ස පස්සාවට්ඨානං ආගන්ත්වා පස්සාවං පිට්තෙනා මුඛෙන අඛිජානං අග්ගභෙසී. සො භික්ඛු සාදිසි. තස්ස කුක්කුළුවං අගොසි භගවතො එතමස්සං ආරොවෙසී. -පෙ- "ආපතති. තං භික්ඛු ආපනොනා පාරාජික"න්ති. (79)

පඨමපාරාජිකං සමන්තං.

දුතියපාරාජිකං

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා ගජඡායෙ විහරති ගීජ්ඣකුළෙ පබ්බතෙ. තෙන බො පන සමයෙන සම්බුද්ධා භජ්ඣිට්ඨා සමහතො භික්ඛු ඉසිගිච්ඡස්සෙ තිණකුටියො කරිණා වස්සං උපගව්ඨංසු. ආයසමාපි ධනියො කුමහකාරපුත්තො තිණකුටිකං කරිණා වස්සං උපගව්ඨං.

2. අථ බො තෙ භික්ඛු වස්සං දුර්ථො තෙමාසච්ඡයෙන තිණකුටියො භිජ්ඣිණා තිණඤ්ඤා කට්ඨඤ්ඤා පටිසාමෙණා ජතපදවාරිකං පක්කමිංසු. ආයසමා පන ධනියො කුමහකාරපුත්තො තතෙව වස්සං වසී, තස්ස භෙමනතං, තස්ස ගිමිහං.

3. අථ බො ආයසමා ධනියො කුමහකාරපුත්තො ගාමං පිණ්ඩාය පටිට්ඨස්ස තිණහාරියො කට්ඨහාරියො තිණකුටිකං භිජ්ඣිණා තිණඤ්ඤා කට්ඨඤ්ඤා ආදාය අගමංසු.

4. දුතියමපි බො ආයසමා ධනියො කුමහකාරපුත්තො තිණඤ්ඤා කට්ඨඤ්ඤා සංකඛ්ඣිණා තිණකුටිකං අකාසී. දුතියමපි බො ආයසමා ධනියො කුමහකාරපුත්තො ගාමං පිණ්ඩාය පටිට්ඨස්ස තිණහාරියො කට්ඨහාරියො තිණකුටිකං භිජ්ඣිණා තිණඤ්ඤා කට්ඨඤ්ඤා ආදාය අගමංසු.

5. තතියමපි බො ආයසමා ධනියො කුමහකාරපුත්තො තිණඤ්ඤා කට්ඨඤ්ඤා සංකඛ්ඣිණා තිණකුටිකං අකාසී. තතියමපි බො ආයසමා ධනියො කුමහකාරපුත්තො ගාමං පිණ්ඩාය පටිට්ඨස්ස තිණහාරියො කට්ඨහාරියො තිණකුටිකං භිජ්ඣිණා තිණඤ්ඤා කට්ඨඤ්ඤා ආදාය අගමංසු.

1. උබ්බුජ්ඣා. මජ්ඣං.

46. එසමයෙහි මහලු ව පාවිදි වුවෙක් ගිහිකල අඩු වූ සක්‍රිය දැකීමට හිසේ ය. ඔ “වහන්ස, එහු මැනව. උපාවිදි වහු මැනවැ”යි අල්ලා ගත්තී ය. තෙමේ පෙරළා යනුයේ උඩුකුරු ව වැටුවේ ය. ඔ නාමී රහසහ මතුයෙහි හිඳ ගත්තී ය. ඔහුට කුකුත් මිය. ... “මහණ නො ඉවසන්නහුට ඇවැත් නො වේ”. (1)

47. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් අරණෙහි වෙසෙයි. මුවපොළුවෙක් උත්වහන්සේ මුත්‍ර පහ කරණ තැනට පැමිණ මුත්‍ර බොමින් මුවින් රහසහ ගත්තේ ය. ඒ මහණ ඉවසී ය. ඒ මහණහට කුකුත් මිය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙ පවත් කැළ කෙළේ ය. “මහණ, තෝ පරිථ ඇවතට පැමිණියෙහි ය. (2)

ප්‍රථමපාරාජිකය නිමි.

ද්විතීයපාරාජිකය

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ රජමහනුවර ගිණිකුළු-පව්වෙහි වැඩ වෙසෙන සේක. එසමයෙහි දුටු පමණින් මිතුරු වූ දැඩි මිතුරු වූ බොහෝ භික්ෂූහු ඉසිහිලි පථිත පාඨවයෙහි තණ කිළි කොට වස් එළඹියාහු ය. කුමහකාරපුත්‍ර වූ ආයුෂ්මත් ධනිය තෙමේත් තණ කිළියක් කොට වස් එළඹියේ ය.

2. ඉක්බිති ඒ භික්ෂූහු විසූ වස් ඇත්තාහු තෙමස ඉක්ම යාමෙන් තණකිළි බිඳ දමා තණ ද ලීදඩු ද තැන්පත් කොට තබා දතවූ සැරිසැරීමෙහි නික්මුනාහු ය. කුමහකාරපුත්‍ර වූ ආයුෂ්මත් ධනිය තෙමේ එහි ම (තමන් කළ කුටියෙහි) වස්සානය ද එහි ම හෙමන්තය ද එහි ම ශිම්බානයෙහි ද විසී ය.

3. ඉක්බිති කුමහකාරපුත්‍ර වූ ආයුෂ්මත් ධනිය තෙරුන් ගමට පිටු පිණිස පිවිසියා දී තණ ගෙණ යන සත්‍රිහු ද දර ගෙණ යන සත්‍රිහු ද තණකිළිය බිඳ දමා තණ ද දූව ද රැගෙන ගියාහු ය.

4. දෙවෙනි වර ද කුමහකාර පුත්‍ර වූ ආයුෂ්මත් ධනිය තෙමේ තණ ද දූව ද රැස් කොට ගෙන තණ කිළියක් කෙළේ ය. දෙවෙනි වර ද කුමහකාර-පුත්‍ර වූ ආයුෂ්මත් ධනිය තෙරුන් ගමට පිටු පිණිස පිවිසියා දී තණ ගෙණ යන සත්‍රිහු ද දූව ගෙණ යන සත්‍රිහු ද තණ කිළිය බිඳ දමා තණ ද දූව ද රැගෙන ගියාහු ය.

5. තෙවෙනි වර ද කුමහකාරපුත්‍ර වූ ආයුෂ්මත් ධනිය තෙමේ තණ ද දූව ද රැස් කොට තණ කිළියක් කෙළේ ය. තෙවෙනි වර ද කුමහකාරපුත්‍ර වූ ආයුෂ්මත් ධනිය තෙරුන් ගමට පිටු පිණිස පිවිසියා දී තණ ගෙණ යන සත්‍රිහු ද දූව ගෙණ යන සත්‍රිහු ද තණ කිළිය බිඳ දමා තණ ද දූව ද රැගෙන ගියාහු ය.

6. අථ ඛො ආයසමතො ධනියස්ස කුම්මකාරපුත්තස්ස එතදභොසි: ‘යාව තතියකං ඛො මෙ ගාමං පිණ්ඩිය පව්ට්ඨස්ස තිණ්හාරියො කට්ඨහාරියො තිණ්හුට්ඨකං භිඤ්චො තිණ්හුට්ඨ කට්ඨහුට්ඨ ආදය අගමංසු. අහං ඛො පන සුසිඛ්ඛිතො අනවයො සකෙ ආවරියකෙ කුම්මකාරකමෙම පරියොද්නසිපෙපා යනත්තාහං සාමං විකබ්ලං මද්දොසි සබ්බමත්තිකාමයං කුට්ඨකං කරෙය්‍ය’න්ති.

7. අථ ඛො ආයසමා ධනියො කුම්මකාරපුත්තො සාමං විකබ්ලං මද්දොසි සබ්බමත්තිකාමයං කුට්ඨකං කර්ථො තිණ්හුට්ඨ කට්ඨහුට්ඨ ගොමයහුට්ඨ සංකඩ්ඪො නං කුට්ඨකං පච්චි. සා අභොසි කුට්ඨකං අභිරුපං දස්සනීයං පාසාදිකං ලොභිතිකා, සෙය්‍යථාපි ඉන්ද්‍රගොපකො. සෙය්‍යථාපි නාම කිඛ්ඛිණිකසද්දො එවමෙවං තස්සා කුට්ඨකාය සද්දො අභොසි.

8. අථ ඛො භගවා සම්මසුලෙහි භික්ඛුහි සද්ධං ගිජ්ඣිකුටා පබ්බතා ඔරොහනොතා අද්දස්ස නං කුට්ඨකං අභිරුපං දස්සනීයං පාසාදිකං ලොභිතිකං. දිස්වාන භික්ඛු ආමනොතසි: කිං එතං භික්ඛවෙ අභිරුපං දස්සනීයං පාසාදිකං ලොභිතිකං සෙය්‍යථාපි ඉන්ද්‍රගොපකො?”න්ති.

9. අථ ඛො තෙ භික්ඛු භගවතො එතමන්ථං ආරොචෙසුං. විගරහි බුද්ධො භගවා: “අනත්තවර්ජියං භික්ඛවෙ තස්ස මොඤ්ජරිසස්ස අනත්තලොමිකං අපතතිරුපං අස්සාමණ්ණකං අකපටියං අකරණීයං. කථං හි නාම භො භික්ඛවෙ මොඤ්ජරිසො සබ්බමත්තිකාමයං කුට්ඨකං කර්මස්සති. න හි නාම භික්ඛවෙ තස්ස මොඤ්ජරිසස්ස පාණෙසු අනුද්දයං අනුකම්පා අවිහෙසා භවිස්සති. ගච්ඡේතං භික්ඛවෙ කුට්ඨකං භිඤ්චං. මා පච්ඡමා ජනතා පාණෙසු පාතව්‍යතං අපජජී. ත ව භික්ඛවෙ සබ්බමත්තිකාමයං කුට්ඨකං කාතබ්බා. යො කරෙය්‍ය අපතති දුක්ඛවත්තා”න්ති.

10. “එවං භනොත”ති ඛො තෙ භික්ඛු භගවතො පටිසස්සවා යෙන සා කුට්ඨකා තෙහුපසඬකමංසු. උපසඬකමිත්වා නං කුට්ඨකං භිඤ්චං. අථ ඛො ආයසමා ධනියො කුම්මකාරපුත්තො තෙ භික්ඛු එතදවොච: “කිස්ස මෙ භුමො ආට්ඨසො කුට්ඨකං භිඤ්චං”න්ති. “භගවා ආට්ඨසො හෙදපෙනී”ති. “භිඤ්චාට්ඨසො සවෙ ධම්මස්සාමි හෙදපෙනී”ති.

11. අථ ඛො ආයසමතො ධනියස්ස කුම්මකාරපුත්තස්ස එතදභොසි: “යාවතතියකං ඛො මෙ ගාමං පිණ්ඩිය පව්ට්ඨස්ස තිණ්හාරියො කට්ඨහාරියො තිණ්හුට්ඨකං භිඤ්චො තිණ්හුට්ඨ කට්ඨහුට්ඨ ආදය අගමංසු. යාපි මයා සබ්බමත්තිකාමයං කුට්ඨකං කතා, සාපි භගවතා හෙදපිතා. අපච්චි ව මෙ දුරුග්ගෙ ගණකො සඤ්චෙට්ඨො. යනත්තාහං දුරුග්ගෙ ගණකං දුරුති යාවිත්වා දුරුකුඩ්ඪකං¹ කුට්ඨකං කරෙය්‍ය”න්ති.

6. ඉක්බිති කුම්භකාරපුත්‍ර වූ ආයුෂ්මේ ධනිය තෙරුන්ට මේ සිත විය: “තෙවෙනි වර දක්වාත් මා ගමට පිඬු පිණිය පිවිසියා දී තණ ගෙණ යන සත්‍රිහු ද, දූව ගෙණ යන සත්‍රිහු ද තණ කිළිය බිඳ දමා තණ ද දූව ද රැගෙණ ගියාහු ය. මේ වතාහි ස්වකීය ආවායතීයන්ගේ කමය වූ කුම්භකාරකමය මතායේ උගත්තෙමි වෙමි. පිරිපුන් සිප් ඇත්තෙමි වෙමි. අසදාය ගිලා ඇත්තෙමි වෙමි. ඉදින් මේ-තෙමේ ම මැටි පාගා පදම් කොට හැම මැටිමුවා කිළියක්, කරත්තෙමි තම යෙහෙක” යනු යි.

7. ඉක්බිති කුම්භකාරපුත්‍ර වූ ආයුෂ්මේ ධනිය තෙමේ මැටි හාගා පදම් කොට හැම මැටිමුවා කිළියක් කොට තණ ද දර ද ගොම වැරටි ද රැස් කොට ඒ කිළිය පිළිස්සී ය. රතිදුගොච්චකු වාහි පාගා ඇති ඒ කිළිය මතා රූ ඇත්තක් විය. දකුම්කපු විය. ප්‍රසාද එළවත්තක් විය. ලෙහෙවත් විය. ඒ කිළියේ හඬ කිකිණි හඬ සේ විය.

8. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ බොහෝ භික්ෂූන් සමග ගිජුකුළ-පච්චෙන් බස්තායේත් මතා පාගා ඇති දකුම්කපු ප්‍රසාද එළවන ලේවත් වූ ඒ කිළිය දුටුසේක. දක භික්ෂූන් අමතා “මහණෙනි රතිදුගොච්චකු වාහි පාගාහි මතා රූ ඇති දකුම්කපු ප්‍රසාද එළවන ලෙහෙවත් වූ තෙල කිමක් ද?” යි ආයු සේක.

9. ඉක්බිති ඒ භික්ෂූහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මේ පවත් කාල කලාහු ය. භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ “මහණෙනි, ඒ හිස් පුරුෂයාට හුසුදුසු වූවකි. අනුලොමි නුවූවකි. තොගාලපෙත්තකි, ශ්‍රමණසාරාපස හුවූවකි. කාප හුවූවකි. තොකටයුත්තකි” යි ගාරහු සේක. “මහණෙනි, ඒ හිස් පුරුෂ තෙමේ කෙසේ තම හැම මැටිමුවා වූ කිළියක් කෙළේ ද! මහණෙනි, ඒ හිස් පුරුෂයාට ප්‍රාණීන් කෙරෙහි දයාවක් අනුකම්පාවක් අවිභිංසාවක් නො වූයේ ම ය. මහණෙනි, යවු. තෙල කිළිය බිඳිවු. පස්විම ජත තෙමේ ප්‍රාණීන් වැහැසිලිට තහමක් පාමණේ වා. මහණෙනි, හැම මැටිමුවා කිළියක් තොකටයුතු ය. යමෙක් කරන්නේ තම දුකලාආවාත් වේ”.

10. ඒ භික්ෂූහු “වහන්ස, එසේය යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් දී ඒ කිළිය වෙත එළඬ එය බිඳ දමූහ. ඉක්බිති කුම්භකාරපුත්‍ර වූ ආයුෂ්මේ ධනිය තෙමේ ඒ භික්ෂූන්ට “ඇවැත්නි, තෙපි කුමක් හෙයින් මාගේ කිළිය බිඳිවු ද?” යි මෙය කී. “ඇවැත්නි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ බිඳවන සේකා” යි කීහ. “ඇවැත්නි, ඉදින් දම්රජහු බිඳවත් හම් බිඳිවු” යි ගේ කීහ.

11. ඉක්බිති කුම්භකාරපුත්‍ර වූ ආයුෂ්මේ ධනිය තෙරුන්ට මේ සිත විය. “තෙවෙනි වර තෙක් ගමට පිඬු පිණිය මා පිවිසියා දී තණ ගෙණ යන සත්‍රිහු ද දූව ගෙණ යන සත්‍රිහු ද තණ කිළිය බිඳ, තණ ද දූව ද රැගෙණ ගියාහු ය. මා විසින් හැම මැටිමුවා වූ යම් කිළියක් කරණ ලද ද, කෙ ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් බිඳවන ලදී. රජහුගේ දූව ගබඩාවෙහි වූ දූවමුදලි තෙමේ මාගේ මිත්‍රයෙකි. මම දූවමුදලිගෙන් දූව ඉල්ලා ගෙණ දූවමුවා බිත්ති ඇති කිළියක් කරන්නෙමි තම ඉතා යෙහෙක” යනු යි.

12. අථ ඛො ආයස්මා ධනියො කුම්භකාරජුතො යෙන දුරුගභෙ ගණකො තෙනුපසඛිකම්. උපසඛිකම්භා දුරුගභෙ ගණකං එතදවොච: “යාච තතියකං ඛො මෙ ආවුසො ගාමං පිණ්ඩාය පට්ටස්ස තිණ්ඨාරියො කට්ඨාරියො තිණ්කුට්ඨකං තිණ්කුට්ඨා තිණ්කුට්ඨා කට්ඨං ච ආදය අගමංසු. යාපි මයා සබ්බමතතිකාමයා කුට්ඨා කතා, සාපි ගගවතා හෙදපිතා. දෙති මෙ ආවුසො දුරුතී, ඉච්ඡාමි දුරුකුඞ්ඨිකං කුට්ඨකං කාතුනති. “තඤ්ඤි භනොතා තාදිසාති දුරුතී, යාතාහං අයසස්ස දදෙය්‍යං. අඤ්ඤි භනොතා දෙවගහදුරුතී තගරපට්ටසඛිකාරිකාති ආපදන්ථාය නිකඛිතතාති. සවෙ තාති රුජා දුපෙති, හරුපෙථ භනොත”ති. “දින්නාති ආවුසො රක්ඛන්ති”ති.

13. අථ ඛො දුරුගභෙ ගණකො “ඉමෙ ඛො සමණො සක්කාපුත්තියා ධම්මචාරිනො සමචාරිනො බ්‍රහ්මචාරිනො සච්චාරිදිනො සිලවනො කල්‍යාණධම්මා, රුජාපිමෙසං අභිප්පසන්නො. ත අරහති අදින්නං දින්නානති චතතු”නති ආයස්මන්තං ධනියං කුම්භකාරජුතං එතදවොච: ‘හරුපෙථ භනොත’ති. අථ ඛො ආයස්මා ධනියො කුම්භකාරජුතො තාති දුරුතී බණ්ඩාබණ්ඩිකං ඡෙදපෙතො සකටෙති නිබ්බාහාපෙතො දුරුකුඞ්ඨිකං කුට්ඨකං අකාසී.

14. අථ ඛො වස්සකාරො බ්‍රාහ්මණො මගධමහාමනො රාජගහෙ කම්මනො අනුසංකප්පයමානො යෙන දුරුගභෙ ගණකො, තෙනුපසඛිකම්, උපසඛිකම්භා දුරුගභෙ ගණකං එතදවොච: “යාති තාති හණ්ණ දෙවගහ-දුරුතී තගරපට්ටසඛිකාරිකාති ආපදන්ථාය නිකඛිතතාති, කහං තාති දුරුතී?”ති තාති සාමි, දුරුතී දෙවෙන අයසස්ස ධනියස්ස කුම්භකාරජුතස්ස දින්නාති”ති.

15. අථ ඛො වස්සකාරො බ්‍රාහ්මණො මගධමහාමනො අතත්තමනො අහොසි: “කථං හි තාම දෙවො දෙවගහදුරුතී තගරපට්ටසඛිකාරිකාති ආපදන්ථාය නිකඛිතතාති ධනියස්ස කුම්භකාරජුතස්ස දස්සති”ති.

16. අථ ඛො වස්සකාරො බ්‍රාහ්මණො මගධමහාමනො යෙන රාජා මාගධො සෙනියො භිමබ්බිකාණ, තෙනුපසඛිකම්, උපසඛිකම්භා රාජානං මාගධං සෙනියං භිමබ්බිකාරං එතදවොච: “සච්චං කීර් දෙව දෙවෙන දෙවගහදුරුතී තගරපට්ටසඛිකාරිකාති ආපදන්ථාය නිකඛිතතාති ධනියස්ස කුම්භකාරජුතස්ස දින්නාති?”ති “කො එවමාහා?”ති. “දුරුගභෙ ගණකො දෙවා”ති. “තෙන හි බ්‍රාහ්මණ දුරුගභෙ ගණකං ආණාපෙති”ති.

17. අථ ඛො වස්සකාරො බ්‍රාහ්මණො මගධමහාමනො දුරුගභෙ ගණකං ඔඬං ආණාපෙසී. අඥ්ඤා ඛො ආයස්මා ධනියො කුම්භකාරජුතො දුරුගභෙ ගණකං ඔඬං නියමානං. දිස්සාන දුරුගභෙ ගණකං එතදවොච: “කිස්ස භං ආවුසො ඔඬො නියසාසී?”ති. “තෙසං භනොතා දුරුතං කිච්චා”ති. “ගච්ඡාපුසො අහවිසි අගච්ඡාමි”ති. “එය්‍යාසි භනොත පුරාණං හක්ඛන්ති”ති.

12. ඉක්බිති කුමහකාරපුත්‍ර වූ ආයුෂ්මත් ධනිය තෙමේ දූවමුදලියා වෙත එළඹ ඔහුට මෙය කීය: “ආචත, තෙවෙනිවර තෙක් මා ගමට පිටු පිණිස පිවිසියා දී තණ ගෙණ යන සත්‍රිකු ද දූව ගෙණ යන සත්‍රිකු ද තණ කිළිය බිඳ, තණ ද දූව ද ගෙණ ගියානුය. මා විසින් භාම මැටිමුවා යම් කිළියක් කරණ ලද ද එය භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් බිඳවන ලදී. ආචත, දූවමුවා කිළියක් කරණු කැමැත්තෙමි. මට දූව දෙන්න” යනු යි. “වහන්ස, ආයුෂ්මත්-වහන්සේට දීමට සුදුසු දූව නැත. වහන්ස, තගරප්‍රතිසංස්කරණයට වෙන් වූ, ආපදාවකට තබන ලද, රජුට අයත් දූව ආත. ඉදින් ඒ දූව රජ තෙමේ පරිත්‍යාග කෙරේ නම්, වහන්ස, ගෙන්වා ගණු මැනවි”යි හේ කී ය. “ආචත, රජු විසින් අපට දෙන ලද්දනු ය” යි හේ කී ය.

13. ඉක්බිති දූවමුදලි “මේ ශ්‍රමණ ශාක්‍යපුත්‍රියයෝ ධම්මාරිත්‍ර ය, සම්මාරිත්‍ර ය, බ්‍රහ්මාරිත්‍ර ය, සත්‍යාරිත්‍ර ය, සිල්වත්තු ය, කලණ්ඩහම්භි පිළිපත්තෝ ය, මොවුන්ට රජ ද වෙසෙසින් පහත් ය. නොදෙන ලද්දක් දෙන ලද්ද යි කියන්නට සුදුසු නො වේ” ය යි සිතී ය. සිතා කුමහකාරපුත්‍ර වූ ආයුෂ්මත් ධනිය සථවිරයන්ට “වහන්ස, ගෙන්වා ගණු මැනවා”යි කී ය. ඉක්බිති කුමහකාරපුත්‍ර වූ ආයුෂ්මත් ධනිය තෙමේ ඒ දූව කඩ කඩ කොට පිඳුවා ගාල්ලිත් ගෙන්වා ගෙණ දූවමුවා බිඳු ඇති කිළියක් කෙළේ ය.

14. ඉක්බිති මගධරටෙහි මහආමානි වූ වස්සකාර තම් බමුණු තෙමේ රජගහනුවර කමානායන් විසෙමින් දූවමුදලි තරා පාමණ ඔහුට “සගය, තගරප්‍රතිසංස්කරණයට වෙන් වූ, ආපදාවක් පිණිස ගත යුතු වූ, යම් ඒ රජුට අයත් දූව රැකක් වී ද, ඒ දූව කොභි දු”යි කී ය. “හිමිය, ඒ දූව රජු විසින් කුමහකාර පුත්‍ර වූ ධනිය ආයුෂ්මත් වහන්සේට දෙන ලදී”. හේ කී ය.

15. ඉක්බිති මගධමහාමාත්‍ය වූ වස්සකාර බමුණු තෙමේ “කෙසේ නම් රජතෙමේ තගර ප්‍රතිසංස්කරණය පිණිස වෙන් වූ, ආපදාවක් පිණිස තබන ලද්ද වූ, රජු සතු දූව කුමහකාර පුත්‍ර වූ ධනිය තෙරැන්ට දෙන්නේ දු?”යි නොයතුටු සිතාති වී ය.

16. එකල්හි මගධ මහආමානි වූ වස්සකාර බමුණු තෙමේ මගධාධිපති, සේනිය සිම්සර රජු තරා පාමණියේ ය. පාමණ මගධාධිපති සේනිය සිම්සර රජුගෙන් “දේවයන් වහන්ස, රජු විසින් තගර ප්‍රතිසංස්කරණය පිණිස වෙන් වූ ආපදාවක් පිණිස තබන ලද්ද වූ රජු සතු දූව කුමහකාර පුත්‍ර වූ ධනිය තෙරැන්ට දෙන ලද්දේ ය යනු කැබැදු”යි විචාළේ ය. “කවරෙක් මෙසේ කියයි”ද? “දේවයන් වහන්ස, දූවමුදලියා ය.” “බමුණ, එසේ වී නම් දූවමුදලි කැඳවාලව”යි රජු කී ය.

17. ඉක්බිති මගධමහාමාත්‍ය වූ වස්සකාර තෙමේ දූවමුදලි අත් පා බැඳ ගෙන්වී ය. කුමහකාරපුත්‍ර වූ ආයුෂ්මත් ධනිය තෙමේ බැඳගෙණ යනු ලබන්නා වූ දූවමුදලි දිවී ය. දුක දූවමුදලිනට “ආචත, තෝ කුමක් හෙයින් බඳනා ලදුවා ගෙණගෙහි”ද? කී ය. “වහන්ස, තෙල දූව හේතු කොටගෙණ යා”යි හේ කී ය. “ආචත, යනු. මම ද එමි”යි තෙරණුවෝ කී හ. “වහන්ස, ඊට කැස්තෙමි වේද: එයට පෙර එනු මැනවි”යි හේ කී ය.

18. අථ බො ආයසමා ධනිසො කුමාකාරපුතො යෙන රඤ්ඤා මාගධස්ස තෙතියස්ස ඕමිසිකාරස්ස තිවෙසනා, තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්නා පඤ්ඤාතෙන ආසනෙ නිසිදි. අථ බො රාජා මාගධො සෙතියො ඕමිසිකාරො සෙතායසමා ධනිසො කුමාකාරපුතො, තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්නා ආයසමනං ධනියං කුමාකාරපුතං අභිවාදෙති එකමනං නිසිදි, එකමනං නිසිනො, බො රාජා මාගධො සෙතියො ඕමිසිකාරො ආයසමනං ධනියං කුමාකාරපුතං එකදවොච:

19. “සච්චං කිර මයා හතොත දෙවගහදරුනි තගරපරිසඛාරිකානි ආපදන්තිය නිකම්තතානි අයසස්ස දින්නානි?”ති. “එච්චං මහාරාජා”ති. “මයං බො හතොත රාජානො නාම ඛුක්ඛිච්චා ඛුක්කරණීයා. දඨාපි තස්සරොයාම. ඉමස්ස හතොත සරාපෙති”ති. “සරසි ත්ථං මහාරාජ, පඨමාහිසිනො, එවරුපිං වාචං-භාසිතා: දින්නං යෙව සමණමුහමණං තිණකට්ඨාදකං පරිභුඤ්ඤා”ති. “සරාමසං හතොත, සනාති හතොත සමණමුහමණං ලජ්ජිතො කුසකුච්චකා සිසඛාකාමා, තෙසං අපමනතකොපි කුසකුච්චං උපපජ්ජති. තෙසං මයා සකියාම භාසිතං, තඤ්ච බො අරඤ්ඤා අපරියාහිතං. සො ත්ථං හතොත තෙන ලෙසෙන දරුනි අදින්නං හරිතුං මඤ්ඤාසි. කථං හි නාම මාදිසො සමණං වා මුහමණං වා විජිතෙ වසනං හතෙය්‍ය වා? ඛිකියස්ස වා? පඛ්ඛාජෙය්‍ය වා, ගච්ඡ හතොත. ලොමෙන ත්ථං මුතෙතාසි.¹ මායුසු පුතපි එවරුපං අකාසි”ති.

20. මනුස්සා උජ්ඣායනති ඩියනති විපාවෙනති: “අලජ්ජිතො ඉමෙ සමණා සක්කපුතතියා දුස්සිලා මුසාචාදිනො, ඉමෙ හි නාම ධම්මචාරිනො සම්මචාරිනො මුහමාරිනො සච්චචාදිනො සිලවනො කල්‍යාණධම්මා පටිජානියන්ති. නථී ඉමෙසං සාමඤ්ඤං, නථී ඉමෙසං මුහමඤ්ඤං, නථී ඉමෙසං සාමඤ්ඤං, නථී ඉමෙසං මුහමඤ්ඤං, කුතො ඉමෙසං සාමඤ්ඤං? කුතො ඉමෙසං මුහමඤ්ඤං? අපගතා ඉමෙ සාමඤ්ඤා, අපගතා ඉමෙ මුහමඤ්ඤා, රාජාතමපිමෙ වඤ්ඤානථි, තිමපතඤ්ඤා මනුස්සො”ති.

21. අස්සොත්ථං බො භික්ඛු තෙසං මනුස්සානං උජ්ඣායතානං ඩියනතානං විපාවෙනතානං. යෙ තෙ භික්ඛු අපට්ඨජ්, සතකුට්ඨා ලජ්ජිතො කුසකුච්චකා සිසඛාකාමා, තෙ උජ්ඣායනති ඩියනති විපාවෙනති: “කථං හි නාම ආයසමා ධනිසො කුමාකාරපුතො රඤ්ඤා දරුනි අදින්නං අදිසියති”ති. අථ බො තෙ භික්ඛු හගවතො එතමථං ආරොවෙත්ථං.

18. ඉක්බිති කුමාසාර පුත්‍ර වූ ආයුෂමත් ධනිය තෙමේ මහධාතිපති සේනා ආති බිම්සර රජුගේ නිවෙස වෙත එළඹ පැණ වූ අස්තෙහි හුනී. ඉක්බිති මහධාතිපති සේනිය බිම්සර රජතෙමේ කුමාසාර පුත්‍ර වූ ආයුෂමත් ධනිය තෙරුන් වෙත එළඹියේ ය. එළඹ කුමාසාර පුත්‍ර වූ ආයුෂමත් ධනිය තෙරුන් වැද එකත්පසෙක හුනී. එකත්පසෙක හුන් මහධාතිපති සේනිය බිම්සර රජතෙමේ කුමාසාර පුත්‍ර ආයුෂමත් ධනිය තෙරුන්ට මෙය කී ය. “වහන්ස, මා විසින් තගර ප්‍රතිසංසකරණයට වෙන් වූ ආපදාවක් පිණිස තබන ලද්ද වූ රාජසන්නක දූව ආයුෂියන් වහන්සේට දෙන ලද්දේ ය, යනු සැබෑ ද?”

19. “මහරජ, සැබෑය.” “වහන්ස, රජවරු වූ අපි බොහෝ කිසි ආත්තමෝ වෙමු. බොහෝ කටයුතු ආත්තමෝ වෙමු. පරිභෝග කොට ද සිහි නො කරන්නෙමු. “වහන්ස, එසේ වී තම සිහිකරවනු මැනවැ”යි. “මහරජතුමනි, ප්‍රථමාභිෂික්ත වූ ඔබකී මෙබඳු වචනයක් සිහි කෙරෙහි ද ‘මහණ බමුණන්ට තණ දූව ජලය පරිත්‍යාග කරණ ලද්දේ ම ය. (කැමැති සේ) පරිභෝග කෙරෙත්වා’යි. “වහන්ස, මම සිහි කරමි. වහන්ස, ලජ්ජ වූ කුකුළු ආත්තා වූ ශික්ෂාකාමී වූ මහණ බමුණෝ වෙති. උන්වහන්සේලාට ස්වල්ප-මාත්‍ර දෙයෙහි ද කුකුළු උපදී. මා විසින් උන්වහන්සේලා සඳහා කියන ලදී. හෙ ද වතාහි අරණෙහි වූ තොරක්තා ලද දෙයයි. වහන්ස, ඒ ඔබ ඒ ලේසයෙන් නො දෙන ලද දූව පාඨාර ගන්නට හඟනෙහිය. කෙසේ තම මා වැන්නෙක් මගේ රූවෙහි වසන්නා වූ ශ්‍රමණයකු හෝ බ්‍රාහ්මණයකු හෝ තසන්නෝ ද සිරගෙහි ලත්තෝ ද රවින් තෙරපන්නෝ ද “වහන්ස, යනු මැනවි. ඔබ ලෝමමාත්‍රයෙන් (පැවිදිලිංගයෙන්) මිදුනහු ය. තාවත මෙවන්දක් තහමක් කරණු මැනවි.”

20. මිනිස්සු අවමන් කරත්, අයුණු කියත්, නුගුණ පතුරුවත්. “ශාක්‍ය පුත්‍ර වූ මේ ශ්‍රමණයෝ අලජ්ජික ය. දුශ්ශීලයෝ ය. මූෂාවාදීහු ය. මොහු වතාහි ‘ධම්මචාරීහු ය. සම්මචාරීහු ය. බ්‍රහ්මචාරීහු ය. සම්මචාරීහු ය. සීල-වන්තයෝ ය. කලණදම් ආත්තමෝ වෙමු’යි පිළිග කරන්නාහු ය. මොවුන්ට මහණ කමක් නැත. මොවුන්ට බමුණුකමක් නැත. මොවුන්ගේ මහණකම නටුයේ ය. මොවුන්ගේ බමුණුකම නටුයේ ය. මොවුන්ට මහණකමක් කොසින් ද? මොවුන්ට බමුණුකමක් කොසින් ද? මොහු මහණකමින් පහවුවෝ ය. මොහු බමුණුකමින් පහවුවෝ ය. මොහු රජුන් ද රවටත්. අන් ජිනිසුන් ගැණ කියනු කවරේද”යි.

21. භික්ෂුහු අවමන් කරන්නා වූ අයුණු කියන්නා වූ නුගුණ පතුරා වන්නා වූ ඒ මිනිසුන්ගේ කර්මාච අසුභ. අපිත් වූ සතොස් වූ ලජ්ජ වූ කුකුළු කරන්නා වූ ශික්ෂාකාමී වූ යම් ඒ භික්ෂුහු වෙද්ද, ඔහු අවමන් කරත්, අයුණු කියත්, නුගුණ පතුරුවත්: “කෙසේ තම කුමාසාර පුත්‍ර වූ ආයුෂමත් ධනිය සාමරි තෙමේ, රජු සතු හුදුන් දූව සොරකම් කෙළේද”යි. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු නාශාවතුන් වහන්සේට මේ කරුණ සැල කළාහු ය.

22. අථ ඛො භගවා එතස්මිං තිදතෙ එතස්මිං පකරණේ භික්ඛුතඛං සන්තිපාතාපෙත්වා ආයස්මිනතං ධනීයං කුම්භකාරපුත්තං පටිපුච්ඡි: “සච්චං කීර් තිං ධනීය රඤ්ඤා දුරුති අදින්නං ආදිසී?”ති. “සච්චං භගවා, විගර්භි බුඬො භගවා: “අනනුච්ඡිදියං මොඝපුරිස, අනනුලොමිකං අප්පතීරුපං අස්සාමණ්ණකං අකප්පියං අකරණීයං. කථං හි නාම තිං මොඝපුරිස, රඤ්ඤා දුරුති අදින්නං ආදිසියාසි. තෙනං මොඝපුරිස, අප්පසන්නානං වා පසාදය පසන්නානං වා භීයෙත්තාවාය. අථ ඛෙවතං මොඝපුරිස, අප්පසන්නානඤ්චව අප්පසාදය පසන්නානඤ්ච එකච්චානං අඤ්ඤාථතතායා”ති.

23. තෙන ඛො පත සමයෙන අඤ්ඤාතරො පුරාණවොගාරිකො ටිහා- මතෙනා භික්ඛුසු පබ්බජිතො භගවතො අවිදුරෙ තිසිනෙනා ගොති. අථ ඛො භගවා තං භික්ඛුං එතදවොච: “කිත්තකෙන ඛො භික්ඛු, රාජා මාගධො ඤෙතිඤො තිලිසිසාරො වොරං ගහෙත්වා හන්ති වා බන්ධිති වා පබ්බාජෙති වා?”ති. “පාදෙන වා භගවා පාදරහෙන වා”ති. තෙන ඛො පත සමයෙන රාජගහෙ පඤ්චමාසකො පාදෙ ගොති. අථ ඛො භගවා ආයස්මිනතං ධනීයං කුම්භකාර පුත්තං අතෙකපරියායෙන විගර්භිනා දුගරතාය -පෙ- එවඤ්ච පත භික්ඛවෙ ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙත්තාථ:

“යො පන භික්ඛු අදින්නා: ථෙය්‍යසඛාතං ආදිසෙත්තා, යථාරූපෙ අදින්නාදනෙ රාජානො වොරං ගහෙත්වා හන්තිසුං වා බන්ධිසුං වා පබ්බාජෙත්තං වා, වොරො’සි බාලො’සි බුලොහො’සි ථෙන්නො’සිති, තථාරූපං භික්ඛු අදින්නං ආදිසමානො අයමිති පාඨජිකො ගොති අසංවාසොති”.

එවඤ්චදං භගවතා භික්ඛුතං සික්ඛාපදං පඤ්ඤාතතං ගොති.

[මුලපඤ්ඤාතති]

1 තෙන ඛො පත සමයෙන ජබ්බගභීයා භික්ඛු රජකතීරණං ගතවා රජකතභික්ඛං අවහරිත්වා ආරාමං හරිත්වා නාජෙත්තං. භික්ඛු එව මාහංසු: “මහාපුඤ්ඤාත්තුමො ආට්ඨසො, ඔහුං තුමාසං විවරං උප්පත්ත”න්ති. “කුතො ආට්ඨසො අමිත්තං පුඤ්ඤං? ඉදං මයං රජකතීරණං ගතවා රජකතභික්ඛං අවහරිමා”ති.

“නහු ආට්ඨසො භගවතා සික්ඛාපදං පඤ්ඤාතනා, කිසුං තුමො ආට්ඨසො රජකතභික්ඛං අවහරිත්වා”ති.

“සච්චං ආට්ඨසො භගවතා සික්ඛාපදං පඤ්ඤාතනං, තඤ්ච ඛො ගාමෙ කො අරඤ්ඤා”ති.

2. “නහු ආට්ඨසො තථෙව තං ගොති. අනනුච්ඡිදියං ආට්ඨසො අනනු- ලොමිකං අප්පතීරුපං අස්සාමණ්ණකං අකප්පියං අකරණීයං. කථං හි නාම තුමො ආට්ඨසො රජකතභික්ඛං අවහරියාථ? තෙනං ආට්ඨසො අප්පසන්නානං වා පසාදය පසන්නානං වා භීයෙත්තාවාය, අථ ඛෙවතං ආට්ඨසො අප්පසන්නානඤ්චව අප්පසාදය පසන්නානඤ්ච එකච්චානං අඤ්ඤාථතතායා”ති.

22. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදානයෙහි මේ කරුණෙහි භික්ෂු සමාසය රැස් කරවා කුමනකාරපුත්‍ර වූ ආයුෂමත් ධනිය තෙරුන් විචාල කේත. “ධනිය, හෝ රජු සතු නුදුන් දූව ගත්තෙහි යනු සැබෑ ද?” “සැබෑය, නාග්‍යවතුන් වහන්ස, භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ ගැරඹුණේය. “හිස් පුරාණය, නුසුදුසු වූවකි. අනුලොම නුච්චකි. නොගැලපෙන්නකි. ශ්‍රමණ සාරාප්ත නුච්චකි. නොකැපවූවකි. නොකටයුත්තකි. “හිස් පුරාණය, කෙසේ නම් හෝ නුදුන් රජු සතු දූව ගත්තෙහි ද?, “හිස් පුරාණය තෙල කරුණ නොපහන් වූවන්ගේ ප්‍රසාදය පිණිස හෝ පහන් වූවන්ගේ වැඩි පැහැදීම පිණිස හෝ නො වෙයි. වැලි හිස් පුරාණය, තෙල කරුණ නො-පහන් වූවන්ගේ නො පැහැදීම පිණිස ද, පහන් වූ ආතැමුන්ගේ වෙනස් බව පිණිස ද වේ”.

23. එසමයෙහි එක්තරා ගිහිකල ච්චිසකරා මහ ආමනියෙන් භික්ෂුන් අතර පැවිදි වූයේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට නුදුරු තත්ති හුන්නේ වෙයි. ඉක්බිති නාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඒ භික්ෂුහට මෙය කීසේය. “මහණ, මගධාධි-පති වූ කේතාසම්පන්න වූ ඕම්සර රජතෙමේ කොපමණකින් සොරකු අල්ලා තසාද? සිර කෙරේද? රචින් තෙරපා ද?” “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, පාදයකින් හෝ පාදයක් පොහෝනා දෙයකින්”. එසමයෙහි රජගහනුවර මුසුපසක් පාදයක් වෙයි. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කුමනකාර පුත්‍ර වූ ආයුෂමත් ධනියහට තත් අයුරින් ගරභා දුහර බැව් පිළිබඳ -පෙ- මහණෙනි, මේ සිකපදය මෙසේ උදෙසවු:

“යම් මහණෙක් ගිහියන් විසින් නුදුන් වසතුට සොරසිතින් ගණ්ද, යම්බඳු වූ නුදුන් වසතුට ගැන්වෙහි රජවරු සොරහු සෙණ ‘සොරෙහි, බාලයෙහි, මුළුයෙහි, අනුන් අයත් දෑ සොරා ගත්තෙහි’යි පෙළද්ද, බද්ද්ද, රචින් නගද්ද, එබඳු වූ නුදුන් වසතුට ගන්නා මේ මහණ තෙමේ ද පපිපි අවන්තේ සංවාස නැත්තෙක් වේ.”

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් භික්ෂුන්ට මේ සික පදය මෙසේත් පණවන ලද්දේ වෙයි.

[මුල් පැණවිමසි]

1. එසමයෙහි සවශමහණහු රදනොටට ගොස් රජකයන් සතු රෙදි පොදියක් සොරකම් කොට ආරාමයට ගෙන ගොස් බෙදා ගත්තාහුය. භික්ෂුහු මෙසේ කීහ. “ඇවැත්නි, හෙපි මහ පිණැත්තෝ වහු ය. නොපට බොහෝ සිවුරු උපත.” “ඇවැත්නි, අපට පිණක් කොසින් ද? දන් අපි රදනොටට ගොස් රජකයන් සතු රෙදි පොදියක් සොරකම් කෙළෙමු”යි.

“ඇවැත්නි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ශික්ෂාපදයක් පණවන ලද්දේ නො වේ ද, “ඇවැත්නි, හෙපි කුමක් හෙයින් රජකයන් සතු රෙදි පොදියක් සොරකම් කළහද?”යි.

“ඇවැත්නි, සැබව. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ශික්ෂාපදයක් පණවන ලදී. හෙ ද වතාහි ගමෙහි ය. අරණෙහි නො වේ.”

2. “ඇවැත්නි, එය එසේ ම නො වේ ද?” ඇවැත්නි, නුසුදුසුවූවකි, අනුලොම නුච්චකි. නොගැලපෙන්නකි. ශ්‍රමණ සාරාප්ත නුච්චකි. නොකැප වූවකි, නොකටයුත්තකි, ඇවැත්නි, හෙපි කෙසේ නම් රජකයන් සතු රෙදි පොදියක් සොරකම් කළහද? ඇවැත්නි, මෙය නොපහන්වූවන්ගේ ප්‍රසාදය පිණිස හෝ පහන්වූවන්ගේ වැඩි පැහැදීම පිණිස හෝ නො වේ.” “ඇවැත්නි, වැලි, එය නොපහන්වූවන්ගේ නොපැහැදීම පිණිස ද, පහන් වූ ආතැමුන්ගේ වෙනස් බව පිණිස ද වේ”යි.

3. අර්ධ බෝ තෙ හිකුටු ජබ්බගහියෙ හිකුටු අතෙකපරියායෙක විගරහිතා; හගවතො එතච්ඡන්ධං ආරොවෙසුං. අර්ධ බෝ හගවා එතච්ඡන්ධං නිදුතෙ එතච්ඡන්ධං පකරණෙ හිකුටුසංඝං සන්තප්පාතාපෙත්වා ජබ්බගහියෙ හිකුටු පටිපුච්ඡ “සච්චං කීර් අනුලොමිකං භික්ඛවෙ රජකත්ථරණං ගන්තවා රජක හණ්ඩිකං අවහරිත්වා”ති “සච්චං හගවා.” විගරහි බුද්ධො හගවා: “අනුච්ඡන්ධං මොඝපුරිසා, අනුලොමිකං අපචරිතං අසාමිකං අකප්පිකං අකරණිකං. කපං හි තාම අනුලොමිකං මොඝපුරිසා රජකත්ථරණං ගන්තවා රජකහණ්ඩිකං අවහරිත්වා, තෙනා මොඝපුරිසා අපචරිතානාං වා පසාදය -පෙ- එවඤ්ච පන භික්ඛවෙ ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:

“සයා පන හිකුටු ශාමා වා අරඤ්ඤං වා අදින්නං ථෙය්‍යසංඛ්‍යාතං ආදිසෙය්‍යා, යථාරූපං අදින්නාදුනෙ රාජානො වොරං ශතෙත්වා නනෙය්‍යං වා බණ්ඩෙය්‍යං වා පබ්බාසෙය්‍යං වා ‘වොරො’සි බාලො’සි මුලෙතො’සි ථෙත්තො’සි’ති, හථාරූපං හිකුටු අදින්නං ආදියමානො අයමපි පාරාජිකො හොති අසංවිසෙය්‍යා”ති.

[දුතියපඤ්ඤාහති]

4. සයා පනාති - යො ශාදිසො -පෙ-

හිකුටුති-භික්ඛකො’ති හිකුටු -පෙ- අයං ඉමිසම් අතෙ අබ්ධොතො හිකුටුති.

ශාමො කාම - එකකුට්ඨකො’පි ශාමො දවකුට්ඨකො’පි ශාමො තිකුට්ඨකො’පි ශාමො චතුකුට්ඨකො’පි ශාමො සමුද්දායකො’පි ශාමො අමුද්දායකො’පි ශාමො පරිකම්බෙතො’පි ශාමො අපරිකම්බෙතො’පි ශාමො ගොතීසාදිතිවිට්ඨො’පි ශාමො සො’පි සත්ථො අතිරෙකවාතුමාසතිවිට්ඨො, සො’පි චුච්චති ශාමො.

ශාමුපවාසො කාම: පරිකම්බිතසංගමසංගම ඉන්ද්‍රියලෙ ධීතසං මඤ්ඤිමසං පුරිසසං ලෙභ්බිපානො. අපරිකම්බිතසංගමසංගම සරුපවාසෙ ධීතසං මඤ්ඤිමසං පුරිසසං ලෙභ්බිපානො.

අරඤ්ඤං කාම: සපෙත්වා ගාමඤ්ඤං ගාමුපවාසඤ්ඤං අවසෙසං අරඤ්ඤං කාම.

අදින්නං කාම: යං අදින්නං අතිසංඛ්‍යං අපරිච්චින්නං රකම්බිතං ගොපිතං මිමාසිතං පරපරිග්‍රහිතං, එතං අදින්නං කාම.

ථෙය්‍යසංඛ්‍යාතාති - ථෙය්‍යවිතො අවහරණවිතො.

ආදිසෙය්‍යාති - ආදිසෙය්‍යා හරෙය්‍යා අවහරෙය්‍යා ඉරියාපථං විකොපෙය්‍යා සාතා වාටෙය්‍යා සංකෙතං චිතිතාමෙය්‍යා.

යථාරූපං කාම: පාදං වා පාදරහං වා අතිරෙකපාදං වා.

3. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු සවගම්හඤ්ඤත්ව තත් අයුරින් ගරභා භාගාවතුන් වහන්සේට තෙල කරුණ, සාල කලානුය. ඉක්බිති භාගාවතුන් වහන්සේ මේ තිදහයෙහි මේ කරුණෙහි භික්ෂුසංඝයා රැස් කරවා සවගම්හඤ්ඤත් පුළුල්වග: “සාලා ද, මහණෙනි, තෙපි රදතොටට ගොස් රජකයන් සතු රෙදි පොදියක් සොරකම් කළහ ද? යි. “භාගාවතුන් වහන්ස ආබාය.” භාගාවත් බුදුරජානන් වහන්සේ. ගාරුකයෙක. “හිස් පුරුෂයෙහි, හුදුසුත්සකි. අනුලොම හුදුවකි. තොගාලපෙන්තකි. ශ්‍රමණ සාරාපා හුදුවකි. තොකාපවුළුවකි. තො අටයුත්තකි. හිස් පුරුෂයෙහි, තෙපි කෙසේ තම් රදතොටට ගොස් රජකයන් සතු රෙදි පොදියක් සොරකම් කළහ ද? හිස් පුරුෂයෙහි, මෙය තො සහන්වුවන්ගේ පාහැදිම පිණිස හෝ තො වෙයි. -පෙ- මහණෙනි, මෙතෙක් මේ සිකපදය (අනුප්‍රඥාපාඨයෙන්) උදෙසා වූ:

“යම් මහණෙක් ඉඳන් වසතුටක් ශ්‍රාමයෙන් හෝ අර්භයෙන් හෝ සොරසිහින් ගණිද, යම්බඳු වූ ඉඳන් වසතුටක් ගැන්වෙමි රජවරු, සොරහු පහණ සොරෙකි, බාලයෙහි, මුසයෙහි, අඤ්ඤා අයත් දය සොග් ගන්වෙති” යි බහු පෙළද්ද බද්ද්ද රසින් නගද්ද එබඳු ඉඳන් වසතුට සොරසිහින් ගන්නාවූ මේ මහණ ද පරිච්ඡි අවන්තේ සංවාස රහිතවූයේ වෙයි”.

[දෙවැනි පැණවීමයි]

4. ගොපන යනු යම්බඳු වූ ගමෙන් -පෙ-;

හිසඬු යනු හිසත්තේ “හිසඬු” නම්වේ. -පෙ- මේ තෙමේ මේ අරුත්හි හිසඬු යි අභිප්‍රේතයි.

ශාම නම්: එක් කිළියක් ඇත්තේ ද ගමය. දෙකිළියක් ඇත්තේ ද ගමය. ගෙවල් තුණක් ඇත්තේ ද ගමය. ගෙවල් සතරක් ඇත්තේ ද ගමය. මිනිසුන් සතිතවූයේ ද ගමය. මිනිසුන් රහිතවූයේ ද ගමය. පිරිකෙළු කරණ ලද්දේ ද ගමය. පිරිකෙළු තො කරණ ලද්දේ ද ගමය. වීථි වෙන් කිරීමක් නොමැතිව ගෙවල් දෙකක් තුණක් (ගව්‍යන් ලැගුණක් මෙන්) තැනින් තැන වූයේ ද ගමය. යම් සාන්විතසාමුහයක් ගැල්බවූ වෙළෙඳුම්ලක් අසිරා සිටුවක් කලක් විසුයේද ගමය යි කියනු ලැබේ.

ගාමුපචාරය නම්: පිරිකෙළු කළ ගමෙහි ඉන්ද්‍රකීලය (පුරවැම්) වෙත සිටි මැදම් පුරුෂයෙකුගේ ලෙහිවූපාත යයි. (ගලක් ගසක දුරයි.) තො පිරිකෙළු කළ ගමෙහි ගාතොපචාරයෙහි සිටියාවූ මැදම් පුරුෂයෙකුගේ ලෙහිවූපාත යයි.

අරඤ්ඤා නම්: ගම ද, ගාමුපචාරය ද හැර සෙස්ස අරණ නම්.

අදිහිත නම්: යමක් තො දෙන ලද ද, (අසිතියෙන්) බැහැර තො කරණ ලද ද, පරිත්‍යාග තො කරණ ලද ද, රක්තාලද ද, ගෝපනය කරණ ලද ද, මානේ යයි ගන්තා ලද ද, අනුන් අයත් ද ද, මෙය අදිහිත නම්.

සේයාසංඛිඛාතං යනු- සොර සිත් ඇත්තේ, පැහැර ගන්තා සිත් ඇත්තේ ය.

ආදියෙය්‍ය යනු- ගණි නම්, හැර ගණි නම්, පැහැර ගණි නම්, ඉරියවු වෙතේ කෙරේ නම්, තුඩු තැනින් වෙන් කෙරේ නම්, සලකුණ ගැණිමෙහි කළ ලකුණ ඉක්මවා නම් ය.

යථාරූපං යනු- පාදයක් (මිසු පහක්) හෝ, පාදයක් අගනේ හෝ පාදයකට වැඩි වූයේ හෝ ය.

රාජානො නාම: පථව්‍යාරුරා, පදෙකරුරා, මණ්ඩලිකා, අනතරහොතිකා, අනබදකා, භෞතනා, යෙ වා පත ඡේත්තභෙත්තං අනුකාසනා, එතෙ රාජානො නාම.

චොරො නාම: යො පඤ්චමාසකං වා අතිරෙකපඤ්චමාසකං වා අශාසකං අදින්නං ථෙය්‍යසංඛාතං ආදියති, එතො චොරො නාම.

භනෙය්‍යං වානි - භනේත වා පාදෙත වා කසාය වා වෙනෙත වා අභිද්ධකෙත වා ඡේත්තං වා භනෙය්‍යං.

බණ්ඩෙය්‍යං වානි - රජ්‍යබ්‍රහ්මකෙත වා අනුබ්‍රහ්මකෙත වා සංඛලික-බ්‍රහ්මකෙත වා සරබ්‍රහ්මකෙත වා තගරබ්‍රහ්මකෙත වා ගාමබ්‍රහ්මකෙත වා නිගමබ්‍රහ්මකෙත වා බණ්ඩෙය්‍යං, පුරිසගුත්තං වා කරෙය්‍යං.

පබ්බාජෙය්‍යං වානි - ගාමි වා නිගමි වා තගරා වා ජතපද වා ජතපද-පදෙතා වා පබ්බාජෙය්‍යං.

චොරොති බාලොති මුලොති ජෙතොති - පරිහාසො එතො.

කපාරුපං නාම: පාදං වා පාදරහං වා අතිරෙකපාදං වා.

ආදියමානොති - ආදියමානො හරමානො අවහරමානො ඉරියාපථං විකොපයමානො ණානා වාචයමානො සංකෙතං විනිතාමයමානො.

අයමිති - පුරිමං උපාදය වුවවති.

පාරාජිකො භොතිති - සෙය්‍යථාපි නාම පඤ්චපලාසො බ්‍රහ්මා පවුත්තො¹ අභබ්බො හරිතත්තාය. එවමෙව භික්ඛු පාදං වා පාදරහං වා අතිරෙකපාදං වා අදින්නං ථෙය්‍යසංඛාතං ආදියති අසාමණ්ණො භොති අසාස-පුත්තියො තෙන වුවවති පාරාජිකො භොතිති.

අසංවාසොති - සංවාසො නාම එකං කමමං එකුද්දෙසො සමසික්ඛානා, එතො සංවාසො නාම. යො තෙන සද්ධිං තප්පිති තෙන වුවවති අසංවාසොති

[නියමානිකා]

1. භුමමච්ඡං ඵලච්ඡං ආකාසච්ඡං වෙහාසච්ඡං උදකච්ඡං තාවච්ඡං සාතච්ඡං භාරච්ඡං ආරාමච්ඡං විහාරච්ඡං බෙත්තච්ඡං වජ්ජච්ඡං ගාමච්ඡං අරණ්ණච්ඡං උදකං දන්තපොතං වතසපති හරණකං උපනිති සුඛකසානං පාණො අපදං දිපදං චතුපපදං බහුපපදං ඔවරකො ඔතිරකෙතො සංවිදව-භාරො සංකෙතකමමං නිමිත්තකමමනා.

1. පවුත්තො, සංඛාරො. "සෙය්‍යථාපි නාම පඤ්චපලාසො බ්‍රහ්මා පවුත්තො"-බම්භද්දිපිකා (315)

රාක්ෂණො යනු- පාච්චිකවර රජතුමා, පුද්ගල රජතුමා, විනිශ්චිතයෝ ය, අභර පිහිටි ගම් කීපයක් වලඳනා රජතුමා. අක්කදර්ශක (විනිශ්චයකාරක) යෝ ය, මහාමාත්‍යයෝ ය, ගම් කෙනෙක් හිඳුම් හිඳුම් දා දමුවම් නියම කෙරෙද්ද, මොහු මෙහි රජවරු නම් වෙත්.

මොර යනු- ගමෙන් මුහු පසක් හෝ අසිරා මුහු පසක් හෝ අගනා හිමියන් හුදුන් දෙය සොර සිහින් ගණී ද, හේ වෙර නම්.

හනෙය්‍යං මා සි- අතින් හෝ පසින් හෝ කසයෙන් හෝ වේවැලින් හෝ අඩදමුවකින් හෝ අවිගතයින් හෝ පෙළන්තානු ය.

බන්ධෙය්‍යං මා සි- රැහැන් බැම්මෙන් හෝ, වීලාල බැම්මෙන් හෝ, හැඩිලි බැම්මෙන් හෝ, ගෙයක සිරකර තැබීමෙන් හෝ, නුවරක සිරකර තැබීමෙන් හෝ, ගමක සිරකර තැබීමෙන් හෝ, නියම ගමක සිරකර තැබීමෙන් හෝ, මෙසේ බඳින්නානුය. පුරුෂාරක්ෂාව හෝ කරන්නානුය.

පබ්බාසෙය්‍යං මා සි- ගමින් හෝ, නියම ගමින් හෝ, නුවරින් හෝ, ජනපදයෙන් හෝ, ජනපදපෙදෙසින් හෝ, බැහැර කරන්නානු ය.

මොරොසි බාලොසි මුලොසාසි ජෙතොසි යනු- මෙය පරිභව විණීමකි.

තඨාරූපං: නම් පාදයක් හෝ, පාදයක් අගනේ හෝ, අසිරා පාදයක් හෝ ය.

ආදියමාණො යනු- ගන්නේ, හැරගන්නේ, පැහැර ගන්නේ, ඉරියවු වෙතත් කරන්නේ, තුළු තැනින් ඉවත් කරන්නේ, සලකුණ වෙතත් කරන්නේ ය.

අගමිච්චි යනු-පසුළු පරිජි ඇවැතට අවන් පුද්ගලයා ගෙණ 'මෙතෙමෙන්' සිටියනු ලැබේ.

පාරාජිකො කොසි යනු- ගමේ නඩුයෙන් හිඳිනුනු කොළය තාවත තිලවිමට හුහුදු වේ ද, එපරිද්දෙන් ම මහණ තෙමේ පාදයක් හෝ, පාදයක් අගනා දෙය හෝ, අසිරා පාදයක් හෝ, හිමියන් හුදුන් දෙය සොර සිහින් ගෙණ අප්‍රමණයෙන් වෙයි. අශාකාපුත්‍රියයෙන් වෙයි. එහෙයින් පාරාජික වේ යයි කියනු ලැබේ.

අසංචාණො පි - සංචාය නම් එක්ව විනයකම් කිරීම, එක්ව උදෙසිම, සමානසිකා ඇතිවීම මේ සංචාය නම්. එය ඕනෑ හා තැන් හුඟි එහෙයින් අසංචායයයි කියනු ලැබේ.

[නියමාකාෂා]

1. භූමිමට්ඨය, ඵලමට්ඨය, ආකාශමට්ඨය, වෙහාසමට්ඨය, උදකමට්ඨය, කාවමට්ඨය, ශාභමට්ඨය, භාරමට්ඨය, ආරූචිමට්ඨය, විහාරමට්ඨය, බෙහෙසමට්ඨය, වස්ත්‍රමට්ඨය, ගාමිමට්ඨය, අරක්කුමට්ඨය, උදකය, දන්තපොතය, විනෝපතිය, හරණකය, උපනිතිය, සුභිකෂාකය, පාණය, අපදය, දිපදය, වික්‍රාපදය, බහුපදය, ඔවරකය, ඕනිරකය, සංවිදවහාරය, සංකෙතකමිමය, තිමිතකමමය යි.

2. භූමිවට්ඨං නාම භණ්ඩං භූමියං නිකක්ඛිතං හොති නිබ්බාතං පටිච්ඡන්තං. භූමිවට්ඨං භණ්ඩං 'අවහරිණ්ණාමි'ති ථෙය්‍යවිතො ඥාතියං වා පරියෙසති කුඤ්ඤං වා පිට්ඨං වා පරියෙසති ගච්ඡති වා, ආපතති දුක්ඛං. තත්ථ ජාතං කම්මං වා ලභං වා ජීෂ්ඨං, ආපතති දුක්ඛං. පංසුං ඛණ්ණං වා ඵ්සුගති වා උඤ්ඤං වා, ආපතති දුක්ඛං. කුමරිං ආමිසති, ආපතති දුක්ඛං. එකුපෙති, ආපතති පුලලවට්ඨං. ධානං වාවෙති, ආපතති පාරාජිකං. අත්තනො භාජනං පවෙසෙත්වා පඤ්චමාසකං වා අතිරෙකපඤ්චමාසකං වා අශ්ණනං ථෙය්‍යවිතො, ආමිසති, ආපතති දුක්ඛං. එකුපෙති, ආපතති පුලලවට්ඨං. අත්තනො භාජනං වා කරෙති මුට්ඨං වා ජීෂ්ඨං, ආපතති පාරාජිකං. සුත්තාරුලාං භණ්ඩං වා පාමිසං වා කණ්ණිසුත්තං වා කට්ඨසුත්තං වා සාට්ඨං වා වෙශ්ඨං වා ථෙය්‍යවිතො, ආමිසති, ආපතති දුක්ඛං. එකුපෙති, ආපතති පුලලවට්ඨං. කොට්ඨං ගහෙත්වා උච්චාරෙති, ආපතති පුලලවට්ඨං. සංසන්තො නිහරති, ආපතති පුලලවට්ඨං. අනාමසො කෙසංගමනවපි කුට්ඨිමුඛං මොවෙති, ආපතති පාරාජිකං. සප්පිං වා කෙලං වා මෙට්ඨං වා එංඝිකං වා පඤ්චමාසකං වා අතිරෙකපඤ්චමාසකං වා අශ්ණනං ථෙය්‍යවිතො, එකෙත පයොගොත පිච්ඡි, ආපතති පාරාජිකං. තත්ථව භිෂ්ඨං වා ඡබ්බිති වා ක්කිපෙති වා අපරිභොගං වා කරෙති, ආපතති දුක්ඛං.

3. එලවට්ඨං නාම භණ්ඩං එලෙ නිකක්ඛිතං හොති. එලවට්ඨං භණ්ඩං 'අවහරිණ්ණාමි'ති ථෙය්‍යවිතො ඥාතියං වා පරියෙසති ගච්ඡති වා, ආපතති දුක්ඛං. ආමිසති, ආපතති දුක්ඛං. එකුපෙති, ආපතති පුලලවට්ඨං. ධානං වාවෙති, ආපතති පාරාජිකං.

4. ආකාසවට්ඨං නාම භණ්ඩං ආකාසගතං හොති. මොරෙ වා කපිඤ්ජරෙ වා තිත්තිරෙ වා වට්ටකො වා සාට්ඨං වා වෙශ්ඨං වා නිරඤ්ඤං වා සුචරණං වා ජිජ්ජමානං පතති. ආකාසවට්ඨං භණ්ඩං 'අවහරිණ්ණාමි'ති. ථෙය්‍යවිතො ඥාතියං වා පරියෙසති ගච්ඡති වා, ආපතති දුක්ඛං. ගමනං උපවජ්ඣති, ආපතති දුක්ඛං. ආමිසති, ආපතති දුක්ඛං. එකුපෙති, ආපතති පුලලවට්ඨං. ධානං වාවෙති, ආපතති පාරාජිකං.

5. වෙහාසවට්ඨං නාම භණ්ඩං වෙහාසගතං හොති මෙඤ්ච වා පිඨෙ වා චිවරංගෙ වා චිවරජ්ජුයා වා භිත්තිඛිලෙ වා නාගදන්තෙ වා රාකෙඛ වා ලග්ගිකං හොති, අනාමසො පත්තාධාරකෙ'පි. වෙහාසවට්ඨං භණ්ඩං 'අවහරිණ්ණාමි'ති ථෙය්‍යවිතො ඥාතියං වා පරියෙසති ගච්ඡති වා, ආපතති දුක්ඛං. ආමිසති, ආපතති දුක්ඛං. එකුපෙති, ආපතති පුලලවට්ඨං. ධානං වාවෙති, ආපතති පාරාජිකං.

2. **භූමිමය** නම්: භාණ්ඩය තිබෙන තැනට ලද්දක් වෙයි. එම දේවත ලද්දක් වෙයි. සැතපුනක් වෙයි. ඔහු පිහිටි භාණ්ඩය හැරගන්නෙමි. යි සොරයින් ඇත්තේ දෙවැන්නකු හෝ සොයා නම් උදුල්ලක් හෝ කුඩයක් හෝ සොයා නම් යේ නම් හෝ දුකුලාආචාර් වේ. එහි හටගත් දඬු කඩක් හෝ වැලක් හෝ සිඳි ද දුකුලාආචාර් වේ. පස් සාරයි හෝ රැස් කරයි හෝ තහයි හෝ දුකුලාආචාර් වේ. සැලක් පහස්තේ හෝ දුකුලාආචාර් වේ. සොලොවා නම් පුලාසිආචාර් වේ. තුළු තැනින් පහ කෙරේ නම් පරිජිආචාර් වේ. නම් බදුන එව මසු පසක් හෝ අයිරා මසු පසක් හෝ අගනා දෑයක් සොර සිත් ඇත්තේ පහස්තේ නම් දුකුලාආචාර් වේ. සොලොවානම් පුලාසිආචාර් වේ. තම බදුනට ගණී නම් හෝ මවු මොලවා ගණී නම් හෝ පරිජිආචාර් වේ. නූලක ආවුනු භාණ්ඩයක් හෝ පමුවක් හෝ ගෙලපලදනාවක් හෝ හින පලදනාවක් හෝ සළුවක් හෝ හිස් වෙළුමක් හෝ සොරයින් ඇත්තේ ආමේනිය කෙරේ නම් දුකුලාආචාර් වේ. සොලොවා නම් පුලාසිආචාර් වේ කෙළවර ගෙන මසවා නම් පුලාසිආචාර් වේ. ගවමින් බැහැර කෙරේ නම් පුලාසිආචාර් වේ. යටත් පිරිසෙයින් කෙසගත් පමණකුදු සැලිමුවෙන් මුදු නම් පරිජිආචාර් වේ. හිතෙල් හෝ තලතෙල් හෝ මී හෝ උක්පැණි හෝ මුසුපසක් හෝ අයිරා මුසුපසක් හෝ අගනා දෑ සොරයින් ඇත්තේ එක්පියොවකින් පානය කෙරේ නම් පරිජිආචාර් වේ. එහි ම සිඳි නම් හෝ බැහැර කෙරේ නම් හෝ දවා නම් හෝ පරිභොගයට නුසුදුසු කෙරේ නම් හෝ දුකුලාආචාර් වේ.

3. **සළුවක් භාණ්ඩය** නම් භූමිතදි තලයෙහි තබන ලද්දක් වෙයි. ඒ එලට්ඨ භාණ්ඩය 'පැහැර ගන්නෙමි' යි සොර සිත් ඇත්තේ දෙවැන්නකු සොයා නම් හෝ යේ නම් හෝ දුකුලාආචාර් වේ. ආමේනිය කෙරේ නම් දුකුලාආචාර් වේ. සොලොවා නම් පුලාසිආචාර් වේ. තුළු තැනින් පහ කෙරේ නම් පරිජිආචාර් වේ.

4. **ආකාශයේ භාණ්ඩය** නම් ආකාශගත වස්තුවක් වෙයි. මොහරෙක් හෝ සුදු තිත්වටුවක් හෝ කළු තිත්වටුවක් හෝ වටුවක් හෝ සළුවක් හෝ හිස්වෙළුමක් හෝ අමුරන් කඩක් හෝ රත්රන් කඩක් හෝ සිඳිනු ලබන්නේ වැවේ. අහසෙහි වූ භාණ්ඩය 'පැහැර ගනිමි' යි සොර සිත් ඇත්තේ දෙවැන්නකු හෝ සොයා නම්, යේ නම් හෝ දුකුලාආචාර් වේ. ගමන ඔබ මොබ යාම නවතා නම් දුකුලාආචාර් වේ. ආමේනිය කෙරේ නම් දුකුලාආචාර් වේ. සොලොවා නම් පුලාසිආචාර් වේ. තුළු තැනින් පහ කෙරේ නම් පරිජිආචාර් වේ.

5. **විශායයක් භාණ්ඩය** නම් අහස් ගත වූ භාණ්ඩයක් වෙයි. ඇදෙක හෝ පටුවෙක හෝ සිවුරුවෙක හෝ සිවුරු රැහැනෙක හෝ තිත්තියෙහි යටි කල ඇණෙක හෝ තාදුත්තෙක හෝ රැකෙක හෝ යටත්පිරිසෙයින් පාත්‍රාධාරයෙක එල්වන ලද්දක් වෙයි. 'අහස් ගත භාණ්ඩය 'පැහැර ගන්නෙමි' යි සොර සිත් ඇත්තේ දෙවැන්නකු හෝ සොයා නම්, යේ නම් හෝ දුකුලාආචාර් වේ. ආමේනිය කෙරේ නම් දුකුලාආචාර් වේ. සොලොවා නම් පුලාසිආචාර් වේ. තුළු තැනින් පහ කෙරේ නම් පරිජිආචාර් වේ.

6. උදකට්ඨං නාම: හණ්ඩං උදකෙ නික්කිත්තං හොති. උදකට්ඨං හණ්ඩං 'අවහරිත්තාමී'ති ථෙය්‍යවිතොනා දුතියං වා පරියෙසති ගව්ඡති වා, ආපතති දුක්ඛං. නිඞ්ඤ්ජති වා උමමුඤ්ජති වා, ආපතති දුක්ඛං. ආමසති, ආපතති දුක්ඛං. එකුපෙති, ආපතති පුලලව්වං. ණානා වාචෙති, ආපතති පාරාජිකං. තඤ්ඤ ජාතං උපපලං වා පදමං වා පුණ්ඩරිකං වා හිතං වා මිච්ඡං වා කව්ඡපං වා පඤ්චමාසකං වා අතිරේකපඤ්චමාසකං වා අන්තකං ථෙය්‍යවිතොනා ආමසති, ආපතති දුක්ඛං. එකුපෙති, ආපතති පුලලව්වං. ණානා වාචෙති, ආපතති පාරාජිකං.

7. නාමා නාම යාය තුරති. තාවට්ඨං නාම හණ්ඩං නාමාය නික්කිත්තං හොති. තාවට්ඨං හණ්ඩං 'අවහරිත්තාමී'ති ථෙය්‍යවිතොනා දුතියං වා පරියෙසති ගව්ඡති වා, ආපතති දුක්ඛං. ආමසති, ආපතති දුක්ඛං. එකුපෙති, ආපතති පුලලව්වං. ණානා වාචෙති, ආපතති පාරාජිකං. තාවං 'අවහරිත්තාමී'ති ථෙය්‍යවිතොනා දුතියං වා පරියෙසති ගව්ඡති වා, ආපතති දුක්ඛං. ආමසති, ආපතති දුක්ඛං. එකුපෙති, ආපතති පුලලව්වං. ඛනිකං මොචෙති, ආපතති දුක්ඛං. ඛනිකං මොචෙත්වා ආමසති, ආපතති දුක්ඛං. එකුපෙති, ආපතති පුලලව්වං. උඤ්චං වා අධො වා තිරියං වා අනාමසො කෙසංගමනාවධි සම්භාසෙති, ආපතති පාරාජිකං.

8. යානං නාම වයං රථො සකටං සංඥානිකං. යානට්ඨං නාම: හණ්ඩං යානෙ නික්කිත්තං හොති. යානට්ඨං හණ්ඩං 'අවහරිත්තාමී'ති ථෙය්‍යවිතොනා දුතියං වා පරියෙසති ගව්ඡති වා, ආපතති දුක්ඛං. ආමසති, ආපතති දුක්ඛං. එකුපෙති, ආපතති පුලලව්වං. ණානා වාචෙති, ආපතති පාරාජිකං. යානං 'අවහරිත්තාමී'ති ථෙය්‍යවිතොනා දුතියං වා පරියෙසති ගව්ඡති වා, ආපතති දුක්ඛං. ආමසති, ආපතති දුක්ඛං. එකුපෙති, ආපතති පුලලව්වං. ණානා වාචෙති, ආපතති පාරාජිකං.

9. භාණ්ඩ නාම පිතභාරො ඛනිභාරො කච්ඡාභාරො ඔලම්බකො. පිතෙ භාරං ථෙය්‍යවිතොනා ආමසති, ආපතති දුක්ඛං. එකුපෙති, ආපතති පුලලව්වං. ඛනිං ඔරෙපෙති, ආපතති පාරාජිකං. ඛනෙහි භාරං ථෙය්‍යවිතොනා ආමසති, ආපතති දුක්ඛං. එකුපෙති, ආපතති පුලලව්වං. කච්චං ඔරෙපෙති, ආපතති පාරාජිකං. කච්ඡා භාරං ථෙය්‍යවිතොනා ආමසති, ආපතති දුක්ඛං. එකුපෙති, ආපතති පුලලව්වං. ඔරෙහි භාණ්ඩානි, ආපතති පාරාජිකං. ඔරෙහි භාරං ථෙය්‍යවිතොනා භූමියං නික්කිපති, ආපතති පාරාජිකං. ථෙය්‍යවිතොනා භූමියො ගණනාති, ආපතති පාරාජිකං.

6. උදකසා භාණ්ඩය නම් ජලයෙහි තබන ලද්දක් වෙයි. උදකසා භාණ්ඩය 'පාඨාර ගන්තෙමි'යි සොර සිත් ඇත්තේ දෙවැන්නකු සොයා නම් හෝ යේ නම් හෝ දුකුලාආවාත් වේ. දියේ හිලේ නම් හෝ දියෙන් මතු වේ නම් හෝ දුකුලාආවාත් වේ. ආමේනය කෙරේ නම් දුකුලාආවාත් වේ. සොලොවා නම් පුලාසිආවාත් වේ. තැනින් පහ කෙරේ නම් පරිජ්ඣවාත් වේ. එහි හටගත් උපුලක් හෝ පිසුමක් හෝ හෙල පිසුමක් හෝ තෙළුමු දුළියක් හෝ මසකු හෝ කාසුමුවකු හෝ, මසු පසක් හෝ අසිරා මසු පසක් හෝ අගතා දූය සොර සිත් ඇත්තේ ආමේනය කෙරේ නම්, දුකුලාආවාත් වේ. සොලොවා නම් පුලාසිආවාත් වේ. තැනින් පහ කෙරේ නම් පරිජ්ඣවාත් වේ.

7. නොනා නම් යමෙකින් කරණය කෙරේ ද, එය යි. (නාවට්ඨ) තොකාසා භාණ්ඩ නම් නැවෙහි තබන ලද්දක් වෙයි. නැවෙහි වූ බඩුවක් 'පාඨාර ගන්තෙමි'යි සොර සිත් ඇත්තේ දෙවැන්නකු හෝ සොයා නම්, යේ නම් දුකුලාආවාත් වේ. ආමේනය කෙරේ නම් දුකුලාආවාත් වේ. සොලොවා නම් පුලාසිආවාත් වේ. තුඩු තැනින් පහ කෙරේ නම් පරිජ්ඣවාත් වේ. 'නාව පාඨාර ගණිමි'යි සොර සිත් ඇත්තේ දෙවැන්නකු සොයා නම් යේ නම් දුකුලාආවාත් වේ. ආමේනය කෙරේ නම් දුකුලාආවාත් වේ. සොලොවා නම් පුලාසිආවාත් වේ. ඔූම් ම මුදු නම් දුකුලාආවාත් වේ. බූම් ම මුදු ආමේනය කෙරේ නම් දුකුලාආවාත් වේ. සොලොවා නම් පුලාසි ආවාත් වේ. උඩට හෝ යටට හෝ සරසට හෝ යටත් පිරිසෙයින් කෙසෙයින් පමණකුළු ගමන් කරවා නම් පරිජ්ඣවාත් වේ.

8. යාන නම් හිඳෙවුට ද, රිය ද, ගැල ද, ගුරුළුපියාපත් නසින් කළ රිය ද වෙයි. යානයා භාණ්ඩය නම් යානයෙහි තබන ලද්ද වේ. යානයෙහි තුඩු භාණ්ඩය 'පාඨාර ගන්තෙමි'යි සොර සිත් ඇත්තේ දෙවැන්නකු සොයා නම් හෝ යේ නම් හෝ දුකුලාආවාත් වේ. ආමේනය කෙරේ නම් දුකුලා ආවාත් වේ. සොලොවා නම් පුලාසිආවාත් වේ. තැනින් පහ කෙරේ නම් පරිජ්ඣවාත් වේ. 'යානය පාඨාර ගන්තෙමි'යි සොර සිත් ඇත්තේ දෙවැන්නකු සොයා නම් හෝ යේ නම් හෝ දුකුලාආවාත් වේ. ආමේනය කෙරේ නම් දුකුලාආවාත් වේ. සොලොවා නම් පුලාසිආවාත් වේ. තැනින් පහ කෙරේ නම් පරිජ්ඣවාත් වේ.

9. කාඨ නම් හිසින් උසුලන බර ය, උරහිසින් උසුලන බර ය, ඉණෙන් උසුලන බර ය, එල්ලාගෙණ යන බර ය: හිසෙහි වූ බර සොර සිත් ඇත්තේ ආමේනය කෙරේ නම් දුකුලාආවාත් වේ. සොලොවා නම් පුලාසි ආවාත් වේ. කඳෙහි තබා නම් පරිජ්ඣවාත් වේ. කඳෙහි වූ බර සොර සිත් ඇත්තේ ආමේනය කෙරේ නම් දුකුලාආවාත් වේ. සොලොවා නම් පුලාසි ආවාත් වේ. කටියෙහි තබා නම් පරිජ්ඣවාත් වේ. කටියෙහි වූ බර සොර සිත් ඇත්තේ ආමේනය කෙරේ නම් දුකුලාආවාත් වේ. සොලොවා නම් පුලාසිආවාත් වේ. අතට ගණි නම් පරිජ්ඣවාත් වේ. අතෙහි වූ බර සොර සිත් ඇත්තේ හිම තබා නම් පරිජ්ඣවාත් වේ. සොර සිත් ඇත්තේ හිමින් ගණි නම් පරිජ්ඣවාත් වේ.

10. **ආශ්මික** තාම පුප්ඵරුමො ඵලාරුමො. **ආශ්මික** තාම හණ්ඩං ආරුමෙ චතුති ආනෙති තිකඛිතනං හොති: භුමමට්ඨං ඵලට්ඨං ආකාසට්ඨං වෙහාසට්ඨං. ආරුමට්ඨං හණ්ඩං 'අවහරිකාමී'ති ථෙය්‍යවිතො දුතියං වා පරියෙසති ගව්ඡති වා, ආපතති දුක්ඛට්ඨං. ආමසති, ආපතති දුක්ඛට්ඨං. ඵසුපෙති, ආපතති ඵුල්ලවට්ඨං. ආනා වාචෙති, ආපතති පාරුජිකං. තත් ජාතකං මූලං වා තවං වා පතනං වා පුප්ඵං වා ඵලං වා පඤ්චමාසකං වා අතිරෙකපඤ්චමාසකං වා අශ්‍යතකං ථෙය්‍යවිතො ආමසති, ආපතති දුක්ඛට්ඨං. ඵසුපෙති, ආපතති ඵුල්ලවට්ඨං. ආනා වාචෙති, ආපතති පාරුජිකං. ආරුමං අභිසුඤ්ඤති, ආපතති දුක්ඛට්ඨං. සාමිකං විමිතිං උපාදෙති, ආපතති ඵුල්ලවට්ඨං. සාමිකො 'න මයං භවිස්සති'ති ධුරං තිකඛිපති, ආපතති පාරුජිකං. ධම්මං වරතො සාමිකං පරජෙති, ආපතති පාරුජිකං. ධම්මං වරතො පරජති, ආපතති ඵුල්ලවට්ඨං.

11. **විහාරට්ඨ** තාම: හණ්ඩං විහාරෙ චතුති ආනෙති තිකඛිතනං හොති: භුමමට්ඨං ඵලට්ඨං ආකාසට්ඨං වෙහාසට්ඨං. විහාරට්ඨං හණ්ඩං 'අවහරිකාමී'ති ථෙය්‍යවිතො දුතියං වා පරියෙසති ගව්ඡති වා, ආපතති දුක්ඛට්ඨං. ආමසති, ආපතති දුක්ඛට්ඨං. ඵසුපෙති, ආපතති ඵුල්ලවට්ඨං. ආනා වාචෙති, ආපතති පාරුජිකං. විහාරං අභිසුඤ්ඤති, ආපතති දුක්ඛට්ඨං. සාමිකං විමිතිං උපාදෙති, ආපතති ඵුල්ලවට්ඨං. සාමිකො 'න මයං භවිස්සති'ති ධුරං තිකඛිපති, ආපතති පාරුජිකං. ධම්මං වරතො සාමිකං පරජෙති, ආපතති පාරුජිකං. ධම්මං වරතො පරජති, ආපතති ඵුල්ලවට්ඨං.

12. **බෙත්ත** තාම යත් පුබ්බතනං වා අපරතනං වා ජායති. **බෙත්තට්ඨ** තාම: හණ්ඩං බෙත්තෙ චතුති ආනෙති තිකඛිතනං හොති: භුමමට්ඨං ඵලට්ඨං ආකාසට්ඨං වෙහාසට්ඨං. බෙත්තට්ඨං හණ්ඩං 'අවහරිකාමී'ති ථෙය්‍යවිතො දුතියං වා පරියෙසති ගව්ඡති වා, ආපතති දුක්ඛට්ඨං. ආමසති, ආපතති දුක්ඛට්ඨං. ඵසුපෙති, ආපතති ඵුල්ලවට්ඨං. ආනා වාචෙති, ආපතති පාරුජිකං. තත් ජාතකං පුබ්බතනං වා අපරතනං වා පඤ්චමාසකං වා අතිරෙකපඤ්චමාසකං වා අශ්‍යතකං ථෙය්‍යවිතො ආමසති, ආපතති දුක්ඛට්ඨං. ඵසුපෙති ආපතති ඵුල්ලවට්ඨං. ආනා වාචෙති, ආපතති පාරුජිකං. බෙත්තං අභිසුඤ්ඤති, ආපතති දුක්ඛට්ඨං. සාමිකං විමිතිං උපාදෙති, ආපතති ඵුල්ලවට්ඨං. සාමිකො 'න මයං භවිස්සති'ති ධුරං තිකඛිපති, ආපතති පාරුජිකං. ධම්මං වරතො සාමිකං පරජෙති, ආපතති පාරුජිකං. ධම්මං වරතො පරජති, ආපතති ඵුල්ලවට්ඨං. ඛිලං වා රජ්ජං වා වතීං වා මරියදං වා සඛිකාමෙති, ආපතති දුක්ඛට්ඨං. එකං පයොගං අනාගතෙ, ආපතති ඵුල්ලවට්ඨං. තස්මිං පයොගෙ ආගතෙ, ආපතති පාරුජිකං.

10. ආරාම නම් ප්‍රසාරාම ඵලාරාම යි. ආරාමස්ථ භාණ්ඩ නම් අරමිති භූමිත්, සථලස්ථ, ආකාශස්ථ, විශායස්ථ යා යි සතර තැනින් යම් තැනෙක තබන ලද්ද වෙයි. ආරාමයෙහි තුළු බිඩුවක් 'පැහැර ගන්නෙමි'යි සොර සිත් ඇත්තේ දෙවැන්නකු හෝ සොයා නම් හෝ එයට යේ නම් හෝ දුකුලා ඇවැත් වේ. ආමයීනය කෙරේ නම් දුකුලා ඇවැත් වේ. සොලොවා ද පුලාසි ඇවැත් වේ. තැනින් බැහැර කෙරේ ද පරිජි ඇවැත් වේ. එහි හටගත් මූලක් හෝ පොත්තක් හෝ පත්‍රයක් හෝ ලෙක් හෝ ගෙඩියක් හෝ; පස් මස්සක් හෝ අතිරෙක පස් මස්සක් හෝ අගතා දූයක් සොර සිත් ඇත්තේ ආමයීනය කෙරේ ද දුකුලා ඇවැත් වේ. සොලොවා ද පුලාසි ඇවැත් වේ. තැනින් පහ කෙරේ ද පරිජි ඇවැත් වේ. 'අරම තමා සතු ය'යි පැමිණිලි කෙරේ ද දුකුලා ඇවැත් වේ. හිමියාට විභි උපදවා ද පුලාසි ඇවැත් වේ. හිමියා 'මට අයත් තොවන්නේ යා'යි මුරනිකොපය කෙරේ ද පරිජි ඇවැත් වේ. යුක්ති බණන්නේ හිමියා පරදවා ද පරිජි ඇවැත් වේ. යුක්ති බණන්නේ තෙමේ පැරැදේ ද පුලාසි ඇවැත් වේ.

11. විහාරස්ථ භාණ්ඩය නම් විහාරයෙහි සිටු තැනින් යම් තැනෙක තබන ලද්ද වෙයි. ඒ භූමිමට්ඨ, ඵලමට්ඨ, ආකාසමට්ඨ, වෙහාසමට්ඨ යන මොහු ය. විහාරස්ථ භාණ්ඩය 'පැහැර ගන්නෙමි'යි සොර සිත් ඇත්තේ දෙවැන්නකු හෝ සොයා නම් හෝ යේ නම් හෝ දුකුලා ඇවැත් වේ. ආමයීනය කෙරේ ද දුකුලා ඇවැත් වේ. සොලොවා ද පුලාසි ඇවැත් වේ. තුළු තැනින් බැහැර කෙරේ ද පරිජි ඇවැත් වේ. විහාරය නිමිති කොට තඩු පවර ද දුකුලා ඇවැත් වේ. හිමියාට විභි උපදවා ද පුලාසි ඇවැත් වේ. හිමියා 'මට තොවන්නේ ය'යි මුර නිකොපය කෙරේ ද පරිජි ඇවැත් වේ. යුක්ති බණන්නේ හිමියා පරදවා ද පරිජි ඇවැත් වේ. යුක්ති බණන්නේ තෙමේ පැරැදේ ද පුලාසි ඇවැත් වේ.

12. කේන්ද්‍ර නම් යම් තැනෙක ඇල් ආදි ප්‍රබන්ධා ධාන්‍ය හෝ උදු, මුං ආදි අපරන්ත ධාන්‍ය හෝ හට ගණි ද එය යි. කේන්ද්‍රස්ථ භාණ්ඩය නම් කෙනෙහි සිටු තැනින් එක්තැනෙක තබන ලද්ද වෙයි. භූමිමට්ඨ, ඵලමට්ඨ, ආකාසමට්ඨ, වෙහාසමට්ඨ යන මොහු යි. කෙනෙහි වූ බිඩුවක් 'පැහැර ගන්නෙමි'යි සොර සිත් ඇත්තේ දෙවැන්නකු හෝ සොයා ද, යේ ද, දුකුලා ඇවැත් වේ. ආමයීනය කෙරේ ද දුකුලා ඇවැත් වේ. සොලොවා ද පුලාසි ඇවැත් වේ. තුළු තැනින් පහ කෙරේ ද පරිජි ඇවැත් වේ. මසු පසක් හෝ අයිරා මසු පසක් අගතා එහි හටගත් ප්‍රබන්ධා හෝ අපරන්ත හෝ සොර සිත් ඇත්තේ ආමයීනය කෙරේ ද දුකුලා ඇවැත් වේ. සොලොවා ද පුලාසි ඇවැත් වේ. තුළු තැනින් පහ කෙරේ ද පරිජි ඇවැත් වේ. කෙතට තඩු පවර ද දුකුලා ඇවැත් වේ. හිමියාට විභි උපදවා ද පුලාසි ඇවැත් වේ. හිමියා 'මට තො වන්නේ ය'යි බලාපොරොත්තුව හරි ද පරිජි ඇවැත් වේ. විනිශ්චය කරන්නේ (හිමියා) පරදවා ද පරිජි ඇවැත් වේ. විනිශ්චය කරන්නේ තෙමේ පැරැදේ ද පුලාසි ඇවැත් වේ. ඉම් කණුව හෝ තමන් සතු කරන්නේ ද, රැහැන හෝ පතුරුවන්නේ ද, වැට හෝ ඇත් කරන්නේ ද, ඉම හෝ පුළුල් කරන්නේ ද, මෙසේ ඉම ඉවත් කෙරේ නම් දුකුලා ඇවැත් වේ. එය පිළිබඳ එක් ප්‍රයෝගයක් (පමණක්) සමුප්පණි තොටු කල්හි පුලාසි ඇවැත් වේ. ඒ ප්‍රයෝගය (උත්සාහය) ද සමුප්පණි වූ කල්හි පරිජි ඇවැත් වේ.

13. ඔක්කු තාම ආරුච්චෙත්ථු විහාරවත්ථු. ඔක්කුමිං තාම: හණ්ඩං චත්ථුසම්චතුති ආතෙති නික්ඛිතං හොති: භුමිමධං ඵලධං ආකාසධං චෙතාසධං. චත්ථුධං හණ්ඩං 'අවහරිත්ථාමී'ති ථෙය්‍යවිතො: දුතියං වා පරියෙසති ගච්ඡති වා, ආපතති දුක්ඛධං. ආමසති, ආපතති දුක්ඛධං. එත්ථපෙති, ආපතති පුලලච්චයං. ආතා වාචෙති, ආපතති පාරුජකං. චත්ථුං අභිසුඤ්ඤති, ආපතති දුක්ඛධං. සාමිකං චිත්තං උපපාදෙති, ආපතති පුලලච්චයං. සාමිකො 'ත ථෙය්‍යං හවිත්ථාමී'ති ධුරං නික්ඛිපති, ආපතති පාරුජකං. ඛම්මං වරතො: සාමිකං පරපෙති, ආපතති පාරුජකං. ඛම්මං වරතො: පරප්පති, ආපතති පුලලච්චයං. ඩිට්ඨං වා රජ්ජුං වා වතීං වා පාකාරං වා සඛිකාමෙති, ආපතති දුක්ඛධං. එකං පයොගං අනාගතෙ, ආපතති පුලලච්චයං. තත්ථං පයොගෙ ආගතෙ, ආපතති පාරුජකං.

14. භාමමිං තාම: හණ්ඩං ගාමෙ චතුති ආතෙති නික්ඛිතං හොති: භුමිමධං ඵලධං ආකාසධං චෙතාසධං. ගාමෙධං හණ්ඩං 'අවහරිත්ථාමී'ති ථෙය්‍යවිතො: දුතියං වා පරියෙසති ගච්ඡති වා, ආපතති දුක්ඛධං. ආමසති, ආපතති දුක්ඛධං. එත්ථපෙති, ආපතති පුලලච්චයං. ආතා වාචෙති, ආපතති පාරුජකං.

15. අරඤ්ඤං තාම යං මනුස්සානං පරිගහති හොති, තං අරඤ්ඤං. අරඤ්ඤමිං තාම: හණ්ඩං අරඤ්ඤං චතුති ආතෙති නික්ඛිතං හොති: භුමිමධං ඵලධං ආකාසධං චෙතාසධං. අරඤ්ඤධං හණ්ඩං 'අවහරිත්ථාමී'ති ථෙය්‍යවිතො: දුතියං වා පරියෙසති ගච්ඡති වා, ආපතති දුක්ඛධං. ආමසති, ආපතති දුක්ඛධං. එත්ථපෙති, ආපතති පුලලච්චයං. ආතා වාචෙති, ආපතති පාරුජකං. තත්ථ ජාතං කධං වා උතං වා තිණං වා පඤ්චමාසකං වා අතිරෙකපඤ්චමාසකං වා අශ්වතං ථෙය්‍යවිතො: ආමසති, ආපතති දුක්ඛධං. එත්ථපෙති, ආපතති පුලලච්චයං. ආතා වාචෙති, ආපතති පාරුජකං.

16. උදකං තාම භාජනගතං වා හොති පොඤ්ඤාය වා තලානෙ වා. ථෙය්‍යවිතො: ආමසති, ආපතති දුක්ඛධං. එත්ථපෙති, ආපතති පුලලච්චයං. ආතා වාචෙති, ආපතති පාරුජකං. අත්තනො භාජනං පච්චෙදො පඤ්චමාසකං වා අතිරෙකපඤ්චමාසකං වා අශ්වතං උදකං ථෙය්‍යවිතො: ආමසති, ආපතති දුක්ඛධං. එත්ථපෙති, ආපතති පුලලච්චයං. අත්තනො භාජනගතං කරොති, ආපතති පාරුජකං. මරියදං ජීර්ණං ආපතති දුක්ඛධං. මරියදං ජීර්ණං පඤ්චමාසකං වා අතිරෙක-පඤ්චමාසකං වා අශ්වතං උදකං නික්ඛාමෙති, ආපතති පාරුජකං. අතිරෙකමාසකං වා උභ්‍යපඤ්චමාසකං වා අශ්වතං උදකං නික්ඛාමෙති, ආපතති පුලලච්චයං. මාසකං වා උභ්‍යමාසකං වා අශ්වතං උදකං නික්ඛාමෙති, ආපතති දුක්ඛධං.

13. වාසනා නම් ආරාම වසනා විහාර වසනා යි. වාසනාසංඝායක නම් වත්තෙහි සිටි තැනින් යම් තැනෙක තබන ලද්ද වෙයි. භූමවට්ඨ, ඵලවට්ඨ, ආකාසවට්ඨ, වේගාසවට්ඨ යන මොහු ය. වත්තෙහි වූ බඩු 'පාඨාර ගන්තෙමි' සොර සිත් ඇත්තේ දෙවැන්නකු හෝ යොදා ද යේ ද දුකුලාඥාවන් වේ. ආමයීතය කෙරේ ද දුකුලාඥාවන් වේ. සොලොවා ද පුලාසිඥාවන් වේ. තුළු තැනින් පහ කෙරේ ද පරිජ්ඣාවන් වේ. වත්තට තවු පවර ද දුකුලාඥාවන් වේ. හිමියාට විමති උපදවා ද පුලාසිඥාවන් වේ. හිමියා 'මට තො වත්තේ යා' සි බලාපොරොත්තුව හරි ද පරිජ්ඣාවන් වේ. විනිශ්චය කරන්නේ හිමියා පරදවා ද පරිජ්ඣාවන් වේ. විනිශ්චය කරන්නේ තෙමේ පැරදේ ද පුලාසිඥාවන් වේ. ඉම් කණුව හෝ රැහැන හෝ වැට හෝ පවුර හෝ තමන් සතු වන සේ වෙතස් කෙරේ ද දුකුලාඥාවන් වේ. එක් ප්‍රයෝගයක් සම්පූර්ණ නොවූ කල්හි පුලාසිඥාවන් වේ. ඒ ප්‍රයෝගය ද සම්පූර්ණ වූ කල්හි පරිජ්ඣාවන් වේ.

14. ශ්‍රාමක නම් ගමෙහි සිටි තැනින් එක් තැනෙක තබන ලද භාණ්ඩය වෙයි. භූමවට්ඨ, ඵලවට්ඨ, ආකාසවට්ඨ, වේගාසවට්ඨ (යන මොහු ය.) ගමෙහි වූ භාණ්ඩය 'පාඨාර ගන්තෙමි' සොර සිත් ඇත්තේ දෙවැන්නකු සොයා නම් හෝ යේ නම් හෝ දුකුලාඥාවන් වේ. ආමයීතය කෙරේ නම් දුකුලාඥාවන් වේ. සොලොවා නම් පුලාසිඥාවන් වේ. තැනින් පහ කෙරේ නම් පරිජ්ඣාවන් වේ.

15. අරණ්‍ය නම් මිනිසුන් විසින් පරිහානිත යමක් වේ ද එය අරණ්‍යය යි. අරණ්‍යසංඝායක නම් අරණ්‍යෙහි සිටි තැනින් එක් තැනෙක තබන ලද්ද වෙයි. භූමවට්ඨ, ඵලවට්ඨ, ආකාසවට්ඨ, වේගාසවට්ඨ යන මොහු යි. අරණ්‍යෙහි වූ භාණ්ඩයක් 'පාඨාර ගන්තෙමි' සොර සිත් ඇත්තේ දෙවැන්නකු සොයා නම් හෝ යේ නම් හෝ දුකුලාඥාවන් වේ. ආමයීතය කෙරේ නම් දුකුලාඥාවන් වේ. සොලොවා නම් පුලාසිඥාවන් වේ. තැනින් පහ කෙරේ නම් පරිජ්ඣාවන් වේ. මසු පසක් හෝ අසිරා මසු පසක් අගතා එහි හටගත් ලියක් හෝ වැලක් හෝ තණ හෝ සොර සිත් ඇත්තේ ආමයීතය කෙරේ නම් දුකුලාඥාවන් වේ. සොලොවා නම් පුලාසිඥාවන් වේ. තැනින් පහ කෙරේ නම් පරිජ්ඣාවන් වේ.

16. උදක නම් භාජනයක වූ හෝ පොකුණෙහි වූ හෝ තබාගෙයෙහි වූ දියෙක් වේ. එය සොර සිත් ඇත්තේ ආමයීතය කෙරේ නම් දුකුලාඥාවන් වේ. සොලොවා නම් පුලාසිඥාවන් වේ. තැනින් පහ කෙරේ නම් පරිජ්ඣාවන් වේ. තමාගේ බඳුන එහි එව මසු පසක් හෝ අසිරා මසු පසක් හෝ අගතා දියක් සොර සිත් ඇත්තේ ආමයීතය කෙරේ නම් දුකුලාඥාවන් වේ. සොලොවා නම් පුලාසිඥාවන් වේ. තම බඳුනට ගණි නම් පරිජ්ඣාවන් වේ. මියර සිඳි නම් දුකුලාඥාවන් වේ. මියර සිඳි මසු පසක් හෝ හෝ අසිරා මසු පසක් හෝ අගතා දියක් නික්මවා ගණි නම් පරිජ්ඣාවන් වේ. මස්කකට වැසි වූ හෝ මසු පසකට අඩු වූ අගතා දියක් නික්මවා ගණි නම් පුලාසිඥාවන් වේ. මස්කක් හෝ උනුමස්සක් හෝ අගතා දියක් නික්මවා ගණි නම් දුකුලාඥාවන් වේ.

17. **අග්ගපොතං** නාම ජිනනං වා අවජිනනං වා, පඤ්චමාසකං වා අතිරේකපඤ්චමාසකං වා අග්ගනකං ථෙය්‍යවිනේනා ආමසති, ආපතති දුක්ඛං වස්ස. එතුපෙති, ආපතති ථුල්ලච්චයස්ස. ණානා වාචෙති, ආපතති පාරුජිකස්ස.

18. **වනසානි**¹ නාම මනුස්සානං පරිග්ගහිතො හොති රුකේනා පරිභොගො. ථෙය්‍යවිනේනා ජිජුති, පභාරෙ පභාරෙ ආපතති දුක්ඛං වස්ස. එකං පභාරං අනාගතෙ ආපතති ථුල්ලච්චයස්ස. තස්මිං පභාරෙ ආගතෙ ආපතති පාරුජිකස්ස.

19. **හරණකං** නාම අඤ්ඤස්ස හරණකං හණ්ඩං. ථෙය්‍යවිනේනා ආමසති, ආපතති දුක්ඛං වස්ස. එතුපෙති, ආපතති ථුල්ලච්චයස්ස. ණානා වාචෙති, ආපතති පාරුජිකස්ස. 'සහහණ්ඩහාරකං තෙස්සාමි'ති පඨමං පාදං සම්ඛාමෙති, ආපතති ථුල්ලච්චයස්ස. දුතියං පාදං සම්ඛාමෙති, ආපතති පාරුජිකස්ස. 'පතිතං හණ්ඩං ගහණසාමි'ති පාචාපෙති, ආපතති දුක්ඛං වස්ස. පතිතං හණ්ඩං පඤ්චමාසකං වා අතිරේකපඤ්චමාසකං වා අග්ගනකං ථෙය්‍යවිනේනා ආමසති, ආපතති දුක්ඛං වස්ස. එතුපෙති, ආපතති ථුල්ලච්චයස්ස. ණානා වාචෙති, ආපතති පාරුජිකස්ස.

20. **උපනිඛි** නාම උපනිඛිතනං හණ්ඩං. 'දෙති මෙ හණ්ඩ'නති වූච්චිමානො 'නාහං ගණ්ඨාමි'ති හණ්ඨි, ආපතති දුක්ඛං වස්ස. සාමිකස්ස විමතිං උප්පාදෙති, ආපතති ථුල්ලච්චයස්ස. සාමිකො 'න මස්සං දස්සති'ති ධුරං නික්ඛිපති, ආපතති පාරුජිකස්ස. ඛම්මං වරතොනා සාමිකං පරපෙති, ආපතති පාරුජිකස්ස. ඛම්මං වරතොනා පරප්පති, ආපතති ථුල්ලච්චයස්ස.

21. **සුඛකාසානං** නාම රඤ්ඤ ධම්මං හොති පබ්බතවණේන වා තද්දිතිනේ වා ගාමඤ්ඤායෙ වා 'අග්‍ර පච්චස්ස සුඛකං ගණ්ඨනතු'ති. නග්‍ර පච්චස්සා රාජස්සං හණ්ඩං පඤ්චමාසකං වා අතිරේකපඤ්චමාසකං වා අග්ගනකං ථෙය්‍යවිනේනා ආමසති, ආපතති දුක්ඛං වස්ස. එතුපෙති, ආපතති ථුල්ලච්චයස්ස. පඨමං පාදං සුඛකාසානං අතික්ඛාමෙති, ආපතති ථුල්ලච්චයස්ස. දුතියං පාදං අතික්ඛාමෙති, ආපතති පාරුජිකස්ස අනොනා සුඛකාසානෙ ඕහො ඛති සුඛකාසානං පාතෙති, ආපතති පාරුජිකස්ස. සුඛකං පරිහරති, ආපතති දුක්ඛං වස්ස.

22. **පාණො** නාම මනුස්සපාණො වූච්චිති. ථෙය්‍යවිනේනා ආමසති, ආපතති දුක්ඛං වස්ස. එතුපෙති, ආපතති ථුල්ලච්චයස්ස. ණානා වාචෙති, ආපතති පාරුජිකස්ස. 'පදසා තෙස්සාමි'ති පඨමං පාදං සම්ඛාමෙති, ආපතති ථුල්ලච්චයස්ස. දුතියං පාදං සම්ඛාමෙති, ආපතති පාරුජිකස්ස.

23. **අපදං** නාම අභිමච්ඡා, පඤ්චමාසකං වා අතිරේකපඤ්චමාසකං වා අග්ගනකං ථෙය්‍යවිනේනා ආමසති, ආපතති දුක්ඛං වස්ස. එතුපෙති, ආපතති ථුල්ලච්චයස්ස. ණානා වාචෙති, ආපතති පාරුජිකස්ස.

17. දහගසොන නම් සිද්ධින ලද හෝ නොසිද්ධින ලද දූතාවුයෙක් දත්ත පවත=දූතාව වෙයි. ඔහු පසක් හෝ අයිරු ඔහු පසක් හෝ අගතා දූතාව සොර සිත් ඇත්තේ ආමේනය කෙරේ නම් දුකුලාආවාත් වේ. සොලොවා නම් පුලාසිආවාත් වේ. තැනින් පහ කෙරේ නම් පරිජ්ඣවාත් වේ.

18. වහස්තේ නම් මිනිසුන් විසින් පරිගාහිත මිනිසුන්ගේ පරිහෝග වූ වාක්‍යයෙක් වෙයි. සොර සිත් ඇත්තේ (එය) සිද්ධි නම් පහරක් පාසා දුකුලා-ආවාත් වේ. එක් පහරක් නොපාමිණි කල්හි පුලාසිආවාත් වේ. ඒ පහර ද පාමිණි කල්හි පරිජ්ඣවාත් වේ.

19. හරණක නම් අනෙකකුට ගෙණ යන බඩුවෙකි. සොර සිත් ඇත්තේ ආමේනය කෙරේ නම් දුකුලාආවාත් වේ. සොලොවා නම් පුලාසි ආවාත් වේ. තැනින් පහ කෙරේ නම් පරිජ්ඣවාත් වේ. 'බඩුව සලක ගෙණ යන්නහු හැර ගෙණ යන්නෙමි'යි පළමු පිය ඉදිරියට තබා නම් පුලාසි ආවාත් වේ. දෙවෙනි පිය ඉදිරියට තබා නම් පරිජ්ඣවාත් වේ. 'වාඩුහු බඩුව හැර ගන්නෙමි'යි බිම ලවා නම් දුකුලාආවාත් වේ. ඔහු පසක් හෝ අයිරු ඔහු පසක් හෝ අගතා වාඩුහු බඩුවක් සොර සිත් ඇත්තේ ආමේනය කෙරේ නම් දුකුලාආවාත් වේ. සොලොවා නම් පුලාසිආවාත් වේ. තැනින් පහ කෙරේ නම් පරිජ්ඣවාත් වේ.

20. උපනිධි නම් රක්තා පිණිස තැබූ බඩුව ය. 'මගේ බඩුව දෙව'යි කියනු ලබන්නේ 'මේ නොගනිමි'යි කියා නම් දුකුලාආවාත් වේ. හිමියාට විමෙති උපදවා නම් පුලාසිආවාත් වේ. හිමි කෙමේ 'ඔප නොදෙන්නේ යැ'යි බුරුනිසෙසෙප කෙරේ නම් පරිජ්ඣවාත් වේ. විනිශ්චය කරන්නේ හිමියා පරදවා නම් පරිජ්ඣවාත් වේ. විනිශ්චය කරන්නේ (කෙමේ) පරදී නම් පුලාසිආවාත් වේ.

21. සුඛකසාත නම් කළු කපොල්ලෙක හෝ ගංතොටෙක හෝ ගම් දොරෙක හෝ 'මෙහි පාමිණියහුගෙන් සුවත් ගනිත්වා'යි රජු විසින් නියම කොට තබන ලද්දක් වේ. එහි පිරිස රජුගේ සුවතට සුදුසු වූ ඔහු පසක් හෝ අයිරු ඔහු පසක් හෝ අගතා බඩුවක් සොර සිත් ඇත්තේ ආමේනය කෙරේ නම් දුකුලාආවාත් වේ. සොලොවා නම් පුලාසිආවාත් වේ. පළමු පිය සුවත් ගන්නා තැනින් ඉක්මවා නම් පුලාසිආවාත් වේ. දෙවෙනි පිය ඉක්මවා නම් පරිජ්ඣවාත් වේ. සුවත් ගන්නා තැනැතුළ සිටියේ සුවත් ගන්නා තැනින් සුංකම පිටතට හෙළා නම් පරිජ්ඣවාත් වේ. සුංකම වළකා නම් දුකුලාආවාත් වේ.

22. ස්‍රාණ නම් මනුෂ්‍ය ප්‍රාණියෙක් කියනු ලැබේ. සොර සිතින් ආමේනය කෙරේ නම් දුකුලාආවාත් වේ. සොලොවා නම් පුලාසිආවාත් වේ. තැනින් පහ කෙරේ නම් පරිජ්ඣවාත් වේ. 'පා ගමනින් ගෙණ යන්නෙමි'යි පළමු පිය ඉදිරියට තබවා නම් පුලාසිආවාත් වේ. දෙවෙනි පිය තබවා නම් පරිජ්ඣවාත් වේ.

23. අසද නම් හපියෝ ය මත්ස්‍යයෝ ය. ඔහු පසක් හෝ අයිරු ඔහු පසක් හෝ අගතා සතකු සොර සිත් ඇත්තේ ආමේනය කෙරේ නම් දුකුලාආවාත් වේ. සොලොවා නම් පුලාසිආවාත් වේ. තැනින් පහ කෙරේ නම් පරිජ්ඣවාත් වේ.

24. දඬුපසදං නාම මුත්තං පකාඨානාං ථෙය්‍යවිතෙතා ආමසති, ආපතති දුක්ඛං. එතුපෙති, ආපතති ථුල්ලව්වයස්ස. ණානා වාචෙති, ආපතති පාරුජකස්ස. 'පදසා තෙස්සාමි'ති පඨමං පාදං සංඛ්‍යාමෙති, ආපතති ථුල්ලව්වයස්ස. දුතියං පාදං සංඛ්‍යාමෙති, ආපතති පාරුජකස්ස.

25. චතුපසදං නාම හජ්ඣි අස්සා මච්ඡා ගොණා ගද්දා පසුකා. ථෙය්‍යවිතෙතා ආමසති, ආපතති දුක්ඛං. එතුපෙති, ආපතති ථුල්ලව්වයස්ස. ණානා වාචෙති, ආපතති පාරුජකස්ස. 'පදසා තෙස්සාමි'ති පඨමං පාදං සංඛ්‍යාමෙති, ආපතති ථුල්ලව්වයස්ස. දුතියං පාදං සංඛ්‍යාමෙති, ආපතති ථුල්ලව්වයස්ස. තතියං පාදං සංඛ්‍යාමෙති, ආපතති ථුල්ලව්වයස්ස. චතුසං පාදං සංඛ්‍යාමෙති, ආපතති පාරුජකස්ස.

26. ඔත්තපසදං නාම මිච්ඡිකා-සතපද-උච්චාලිඛිතපාණකා. පඤ්චමාසකං වා අභිරේකපඤ්චමාසකං වා අග්ගතකං ථෙය්‍යවිතෙතා ආමසති, ආපතති දුක්ඛං. එතුපෙති, ආපතති ථුල්ලව්වයස්ස. ණානා වාචෙති, ආපතති පාරුජකස්ස. 'පදසා තෙස්සාමි'ති සංඛ්‍යාමෙති, පදෙ පදෙ ආපතති ථුල්ලව්වයස්ස. පච්චිමං පාදං සංඛ්‍යාමෙති, ආපතති පාරුජකස්ස.

27. ඔච්චරණො නාම හණ්ඩං ඔච්චිකා ආවිකාති "ඉත්ථන්තාමං හණ්ඩං අවහරති" ආපතති දුක්ඛං. භො තං හණ්ඩං අවහරති, ආපතති උභින්නං පාරුජකස්ස.

28. ඔතිරණො නාම ආගමං හණ්ඩං ගොපෙනෙතා පඤ්චමාසකං වා අභිරේකපඤ්චමාසකං වා අග්ගතකං ථෙය්‍යවිතෙතා ආමසති, ආපතති දුක්ඛං. එතුපෙති, ආපතති ථුල්ලව්වයස්ස. ණානා වාචෙති, ආපතති පාරුජකස්ස.

29. සංවිදුමිනාරො නාම සමමුත්තා සංවිදුතිකා එකො හණ්ඩං අවහරති, ආපතති සංඛේසං පාරුජකස්ස.

30. සංඛේසනකමමං නාම සංඛේසනං කරොති පුරේහතනං වා පච්ඡා-හතනං වා රතනිං වා දිවා වා 'තෙත සංඛේසනෙන තං හණ්ඩං අවහරති' ආපතති දුක්ඛං. තෙත සංඛේසනෙන තං හණ්ඩං අවහරති, ආපතති උභින්නං පාරුජකස්ස. තං සංඛේසනං පුරෙ වා පච්ඡා වා තං හණ්ඩං අවහරති, මුලධස්ස අනාපතති, අවහරකස්ස ආපතති පාරුජකස්ස.

31. නිමිත්තනකමමං නාම නිමිත්තං කරොති 'අකං වා නිමිත්තාමි හමුකං වා උකම්පිස්සාමි සිසං වා උකම්පිස්සාමි, තෙත නිමිත්තෙන තං හණ්ඩං අවහරති' ආපතති දුක්ඛං. තෙත නිමිත්තෙන තං හණ්ඩං අවහරති, ආපතති උභින්නං පාරුජකස්ස. තං නිමිත්තං පුරෙ වා පච්ඡා වා තං හණ්ඩං අවහරති, මුලධස්ස අනාපතති, අවහරකස්ස ආපතති පාරුජකස්ස.

24. දව්සද නම් ඡේතස්සද, පක්ඛිනු ද වෙත්. සොර සිත් ඇත්තේ ආමර්ශිතය කෙරේ නම් දුකුලාඥාවන් වේ. සොලොවා නම් පුලාසිඥාවන් වේ. තැනින් පහ කෙරේ නම් පරිජ්ඣාවන් වේ. 'පා ගමනින් ගෙණ යන්නෙමි'යි පළමු පිය ඉදිරියට තබවා නම් පුලාසිඥාවන් වේ. දෙවෙනි පිය තබවා නම් පරිජ්ඣාවන් වේ.

25. චතුසසද නම් ඇත් ය, අස් ය, ඔවු ය, ගව ය, කොටඵ ය, සෙසු සිවු-පාවෝ ය යන මොහු වෙති. සොර සිත් ඇත්තේ ආමර්ශිතය කෙරේ නම් දුකුලාඥාවන් වේ. සොලොවා නම් පුලාසිඥාවන් වේ. තැනින් පහ කෙරේ නම් පරිජ්ඣාවන් වේ. 'පා ගමනින් ගෙණ යන්නෙමි'යි පළමු පිය ඉදිරියට තබවා නම් පුලාසිඥාවන් වේ. දෙවැනි පිය තබවා නම් පුලාසි-ඥාවන් වේ. තෙවැනි පිය තබවා නම් පුලාසිඥාවන් වේ. සිවුවන පිය තබවා නම් පරිජ්ඣාවන් වේ.

26. ඔහුසද නම් ගෝණ්ණස්සෝ ය, පත්තායෝ ය, බුද්ධාණ්ණවෝ ය, යන මොහු වෙත්. මසු පසක් හෝ අසිරා මසු පසක් හෝ අගතා සහකු සොර සිත් ඇත්තේ ආමර්ශිතය කෙරේ නම් දුකුලාඥාවන් වේ. සොලොවා නම් පුලාසි ඥාවන් වේ. තැනින් පහ කෙරේ නම් පරිජ්ඣාවන් වේ. 'පා ගමනින් ගෙණ යන්නෙමි'යි ඉදිරියට ගමන් කරවා නම් පියක් පාසා පුලාසිඥාවන් වේ. පාසුම් පිය මාරා කරවා නම් පරිජ්ඣාවන් වේ.

27. ඔවරක නම් (යමෙක්) බඩුවක ඔත්තු බලා 'මේ නම් බඩුව පැහැර ගණුව'යි කියා නම් දුකුලාඥාවන් වේ. හෙතෙමේ ඒ බඩුව සොරකම් කෙරේ නම් දෙදෙනාට ම පරිජ්ඣාවන් වේ.

28. ඔතිරකක නම් අනෙකකු ගෙණවුන් තුඩු බඩුව රක්තේ වෙයි. මසු පසක් හෝ අසිරා මසු පසක් හෝ අගතා එය සොර සිත් ඇත්තේ ආමර්ශිතය කෙරේ නම් දුකුලාඥාවන් වේ. සොලොවා නම් පුලාසිඥාවන් වේ. තැනින් පහ කෙරේ නම් පරිජ්ඣාවන් වේ.

29. සංචිදවහාර නම් බොහෝ දෙනෙකු සතා කොට ගෙණ එකෙක් බඩුවක් සොරකම් කරයි. ඒ සියල්ලන් හට පරිජ්ඣාවන් වේ.

30. සංඛෙකතකම් නම් පෙරවරා හෝ පස්වරා හෝ රෑ හෝ දවල් හෝ 'අසෝ සලකුණෙන් බඩු ගණුව'යි සලකුණු කෙරෙයි. 'ඒ සලකුණෙන් ඒ බඩුව ගණුව'යි කියා නම් දුකුලාඥාවන් වේ. ඒ සලකුණෙන් ඒ බඩුව සොරකම් කෙරේ නම් දෙදෙනාට ම පරිජ්ඣාවන් වේ. ඒ සලකුණට නියමිත කාලයට පෙර හෝ පසුව හෝ ඒ බඩුව සොරකම් කෙරේ නම් මූලිකයාට ඥාවන් නොවේ. සොරකම් කරන්නෙකුට පරිජ්ඣාවන් වේ.

31. නිමිතතකම් නම් 'ඇස හෝ කනින්තෙමි. බාම හෝ නගන්නෙමි හිස හෝ ඔසවන්නෙමි. ඒ නිමිත්තෙන් ඒ බඩුව පැහැර ගණුව'යි නිමිති කෙරෙයි නම් දුකුලාඥාවන් වේ. ඒ නිමිත්තෙන් ඒ බඩුව පැහැර ගණි නම් දෙදෙනාට ම පරිජ්ඣාවන් වේ. ඒ නිමිත්තට පෙර හෝ පසුව හෝ ඒ බඩුව සොරකම් කෙරේ නම් මූලිකයාගට ඥාවන් නො වේ. සොරකම් කරන්නෙකුට පරිජ්ඣාවන් වේ.

32. භික්ඛු භික්ඛුං ආණ්ඩපෙති ‘ඉත්තනාමං හණ්ඩං අවහරා’ති, ආපතති දුක්ඛං සො භං ඉඤ්ඤමානො භං අවහරති, ආපතති උභින්නං පාරාජිකස්ස.

33. භික්ඛු භික්ඛුං ආණ්ඩපෙති ‘ඉත්තනාමං හණ්ඩං අවහරා’ති, ආපතති දුක්ඛං සො භං ඉඤ්ඤමානො අඤ්ඤං අවහරති, මුලධ්මස්ස අතාපතති. අවහරකස්ස ආපතති පාරාජිකස්ස.

34. භික්ඛු භික්ඛුං ආණ්ඩපෙති ‘ඉත්තනාමං හණ්ඩං අවහරා’ති, ආපතති දුක්ඛං සො අඤ්ඤං ඉඤ්ඤමානො භං අවහරති, ආපතති උභින්නං පාරාජිකස්ස.

35. භික්ඛු භික්ඛුං ආණ්ඩපෙති ‘ඉත්තනාමං හණ්ඩං අවහරා’ති, ආපතති දුක්ඛං සො අඤ්ඤං ඉඤ්ඤමානො අඤ්ඤං අවහරති, මුලධ්මස්ස අතාපතති අවහරකස්ස ආපතති පාරාජිකස්ස.

36. භික්ඛු භික්ඛුං ආණ්ඩපෙති, “ඉත්තනාමස්ස පාවද්: ඉත්තනාමො ඉත්තනාමස්ස පාවදතු: ඉත්තනාමො ඉත්තනාමං හණ්ඩං අවහරතු”ති, ආපතති දුක්ඛං සො ඉතරස්ස ආරොවෙති, ආපතති දුක්ඛං අවහරකො පතිහණ්ඨාති, මුලධ්මස්ස ආපතති ථුලලචයස්ස. සො භං හණ්ඩං අවහරති, ආපතති සබ්බෙසං පාරාජිකස්ස.

37. භික්ඛු භික්ඛුං ආණ්ඩපෙති, “ඉත්තනාමස්ස පාවද්: ඉත්තනාමො ඉත්තනාමස්ස පාවදතු, ඉත්තනාමො ඉත්තනාමං හණ්ඩං අවහරතු”ති, ආපතති දුක්ඛං සො අඤ්ඤං ආණ්ඩපෙති, ආපතති දුක්ඛං අවහරකො පතිහණ්ඨාති, ආපතති දුක්ඛං සො භං හණ්ඩං අවහරති, මුලධ්මස්ස අතාපතති. ආණ්ඩකස්ස ව අවහරකස්ස ව ආපතති පාරාජිකස්ස.

38. භික්ඛු භික්ඛුං - ආණ්ඩපෙති ‘ඉත්තනාමං හණ්ඩං අවහරා’ති, ආපතති දුක්ඛං සො හන්ඨා පුත පච්චාගච්ඡති ‘තාහං සකෙකාමි භං හණ්ඩං අවහරිතු’න්ති. සො පුත - ආණ්ඩපෙති ‘යද් සකෙකාමි තද් භං හණ්ඩං අවහරා’ති, ආපතති දුක්ඛං සො භං හණ්ඩං අවහරති, ආපතති උභින්නං පාරාජිකස්ස.

39. භික්ඛු භික්ඛුං ආණ්ඩපෙති ‘ඉත්තනාමං හණ්ඩං අවහරා’ති, ආපතති දුක්ඛං සො ආණ්ඩපෙති විපට්ඨාරී න සාවෙති ‘මො අවහරි’ති. සො භං හණ්ඩං අවහරති, ආපතති උභින්නං පාරාජිකස්ස.

40. භික්ඛු භික්ඛුං ආණ්ඩපෙති ‘ඉත්තනාමං හණ්ඩං අවහරා’ති, ආපතති දුක්ඛං සො ආණ්ඩපෙති විපට්ඨාරී සාවෙති ‘මො අවහරි’ති. සො ‘ආණ්ඩෙතො අහං කස්ස’ති භං හණ්ඩං අවහරති, මුලධ්මස්ස අතාපතති, අවහරකස්ස ආපතති පාරාජිකස්ස.

32. මහණෙක් මහණකුට 'මේ තම බඩුව සොරා ගණුව'යි අණ කෙරේ තම දුකුලාආචාර් වේ. හෙතෙමේ එය යා යි හඟනේ එය ම සොරකම් කෙරේ තම දෙදෙනාහට පරිජ්ඣාවාර් වේ.

33. මහණෙක් මහණකුට 'මේ තම බඩුව සොරා ගණුව'යි අණ කෙරේ තම දුකුලාආචාර් වේ. හෙතෙමේ එය ම යා යි හඟනේ අනෙකක් සොරකම් කෙරේ තම මූලිකයාහට ආචාර් නො වේ. සොරකම් කරන්නකුට පරිජ්ඣාවාර් වේ.

34. මහණෙක් මහණකුට 'මේ තම බඩුව සොරකම් කරව'යි අණ කෙරේ තම දුකුලාආචාර් වේ. හෙතෙමේ අනෙකෙකු යි හඟනේ එය සොරකම් කෙරේ තම දෙදෙනාහට පරිජ්ඣාවාර් වේ.

35. මහණෙක් මහණකුට 'මේ තම බඩුව සොරකම් කරව'යි අණ කෙරේ තම දුකුලාආචාර් වේ. හෙතෙමේ අනෙකකු යි හඟනේ අනෙකක් සොරකම් කෙරේ තම මූලිකයාහට ආචාර් නො වේ. සොරකම් කරන්නකුට පරිජ්ඣාවාර් වේ.

36. මහණෙක් "මේ තම ආත්තේ 'මේ තම බඩුව පාහැර ගණිවා'යි මේ තම ආත්තේ මෙතම ආත්තකුට කියාවායි "මෙතම ආත්තකුට කියව"යි දන්වා තම දුකුලාආචාර් වේ. හෙතෙමේ (එය) දන්වා තම දුකුලාආචාර් වේ. අවහාරක තෙමේ පිළිගනී තම මූලිකයාහට දුලාසිආචාර් වේ. හෙතෙමේ ඒ බඩුව සොරකම් කෙරේ තම සියල්ලන්හට පරිජ්ඣාවාර් වේ.

37. "මේ තම ආත්තේ 'මේ තම බඩුව පාහැර ගණිවා'යි මේ තම ආත්තේ මෙතම ආත්තකුට කියාවායි මේ තම ආත්තකුට කියව"යි මහණෙක් මහණකුට අණවා තම දුකුලා ආචාර් වේ. හෙතෙමේ (අසවලාව මෙසේ කියව යි) අනෙකකුහට අණ කරයි තම දුකුලාආචාර් වේ. අවහාරක තෙමේ පිළිගනී තම දුකුලාආචාර් වේ. හෙතෙමේ ඒ බඩුව සොරකම් කෙරේ තම මූලිකයාහට ආචාර් නො වේ. අණවන්නකුට ද පාහැර ගන්නකුට ද පරිජ්ඣාවාර් වේ.

38. මහණෙක් මහණකුට, 'මේ තම බඩුව සොරකම් කරව'යි අණ කෙරේ තම දුකුලාආචාර් වේ. හෙතෙමේ හොස් 'ඒ බඩුව ගන්නට මම නො සමත්' යි පෙරලා එයි. මහණ තෙමේ 'යම් දවසක සමත් වී තම එදවසෙහි ඒ බඩුව පාහැර ගණුව'යි තාවක අණවා තම දුකුලාආචාර් වේ. ඒ මහණ තෙමේ ඒ බඩුව සොරකම් කරයි තම දෙදෙනාහට ම පරිජ්ඣාවාර් වේ.

39. මහණෙක් මහණකුට 'මෙතම බඩුව සොරකම් කරව'යි අණවයි තම දුකුලා ආචාර් වේ. හෙතෙමේ අණ කොට විපිළිසර වෙයි. 'නො ගණුව'යි නො කියයි. හේ ඒ බඩුව සොරකම් කරයි. දෙදෙනාහට ම පරිජ්ඣාවාර් වේ.

40. මහණෙක් මහණකුට 'මෙතම බඩුව සොරකම් කරව'යි අණවා තම දුකුලාආචාර් වේ. හෙතෙමේ අණ කොට විපිළිසර වූයේ 'නො ගණුව'යි අස්වයි. හේ 'තා විසින් මම අණ කරණ ලද්දෙම' යි ඒ බඩුව සොරකම් කරයි. මූලිකයාහට ආචාර් නො වේ. පාහැර ගන්නකුට පරිජ්ඣාවාර් වේ.

41. භික්ඛු භික්ඛුං ආණ්ඩපෙනි 'ඉත්ථන්තාමං හණ්ඨං අවහරා'ති, ආපතති දුක්ඛට්ඨං. සො ආණ්ඩපෙනා විපට්ඨසාරී සාවෙනි 'මා අවහරී'ති. සො 'සුච්ඡි'ති ඕරමති, උභින්නං අනාපතති.

42. පඤ්චගාකාරෙති අදින්නං ආදියන්තස්ස ආපතති පාරාජිකස්ස පරපරිග්ගතිතඤ්ච හොති, පරපරිග්ගතිතඤ්ඤාදි ව, ගරාකො ව හොති පරික්ඛාරො පඤ්චමාසකො වා අතිරෙකපඤ්චමාසකො වා, ථෙය්‍යවිත්තඤ්ච පච්චුපට්ඨිතං හොති. ආමසති, ආපතති දුක්ඛට්ඨං. එඤ්ජපෙනි, ආපතති ථුල්ලච්චයස්ස. ණානා වාවෙනි, ආපතති පාරාජිකස්ස.

43. පඤ්චගාකාරෙති අදින්නං ආදියන්තස්ස ආපතති ථුල්ලච්චයස්ස: පරපරිග්ගතිතඤ්ච හොති, පරපරිග්ගතිතඤ්ඤාදි ව, ලහුකො ව හොති පරික්ඛාරො අතිරෙකමාසකො වා උභනපඤ්චමාසකො වා, ථෙය්‍ය විත්තඤ්ච පච්චුපට්ඨිතං හොති, ආමසති, ආපතති දුක්ඛට්ඨං එඤ්ජපෙනි, ආපතති දුක්ඛට්ඨං. ණානා වාවෙනි, ආපතති ථුල්ලච්චයස්ස.

44. පඤ්චගාකාරෙති අදින්නං ආදියන්තස්ස ආපතති දුක්ඛට්ඨස්ස: පරපරිග්ගතිතඤ්ච හොති, පරපරිග්ගතිතඤ්ඤාදි ව, ලහුකො ව හොති පරික්ඛාරො මාසකො වා උභනමාසකො වා, ථෙය්‍යවිත්තඤ්ච පච්චුපට්ඨිතං හොති, ආමසති, ආපතති දුක්ඛට්ඨං. එඤ්ජපෙනි, ආපතති දුක්ඛට්ඨං. ණානා වාවෙනි, ආපතති දුක්ඛට්ඨං.

45. ඡති ආකාරෙති අදින්නං ආදියන්තස්ස ආපතති පාරාජිකස්ස: න ව සකසඤ්ඤා, න ව විස්සාසගාහී, න ව තාවකාලිකං, ගරාකො ව හොති පරික්ඛාරො පඤ්චමාසකො වා අතිරෙකපඤ්චමාසකො වා, ථෙය්‍යවිත්තඤ්ච පච්චුපට්ඨිතං හොති, ආමසති, ආපතති දුක්ඛට්ඨං. එඤ්ජපෙනි, ආපතති ථුල්ලච්චයස්ස. ණානා වාවෙනි, ආපතති පාරාජිකස්ස.

46. ඡති ආකාරෙති අදින්නං ආදියන්තස්ස ආපතති ථුල්ලච්චයස්ස: න ව සකසඤ්ඤා, න ව විස්සාසගාහී, න ව තාවකාලිකං, ලහුකො ව හොති පරික්ඛාරො අතිරෙකමාසකො වා උභනපඤ්චමාසකො වා, ථෙය්‍යවිත්තඤ්ච පච්චුපට්ඨිතං හොති, ආමසති, ආපතති දුක්ඛට්ඨං. එඤ්ජපෙනි, ආපතති දුක්ඛට්ඨං. ණානා වාවෙනි, ආපතති ථුල්ලච්චයස්ස.

47. ඡති ආකාරෙති අදින්නං ආදියන්තස්ස ආපතති දුක්ඛට්ඨස්ස:- න ව සකසඤ්ඤා, න ව විස්සාසගාහී, න ව තාවකාලිකං, ලහුකො ව හොති පරික්ඛාරො මාසකො වා උභනමාසකො වා, ථෙය්‍යවිත්තඤ්ච පච්චුපට්ඨිතං හොති, ආමසති, ආපතති දුක්ඛට්ඨං, එඤ්ජපෙනි, ආපතති දුක්ඛට්ඨං. ණානා වාවෙනි, ආපතති දුක්ඛට්ඨං.

41. මහණෙක් මහණකුට 'මෙනම් බඩුව ගණුව'යි අණ කෙරේ නම් දුකුලාඥාවක් වේ. හෙ කෙමේ අණවා විසිළිකර වූයේ 'නො ගණුව'යි අස්වයි. හේ 'මැනවා'යි අත්හරියි. දෙදෙනාට ම ඥාවක් නො වේ.

42. ගිම්හන් භුද්දන් දෑය ගත්තහුට පස් අසුරකින් පරිජ්ඣාවක් වේ: අනුත් අයත් දෙයක් වේ ද, අනුත් අයත් යායි හැඟීම් ඥාත්තෙක් වේ ද, පස් මස්සක් හෝ අධිරු පස් මස්සක් හෝ අගනා ගරු පිරිකරකුත් වේ ද, සොර සිත ඵලම සිටියේත් වේ ද, ආමයීනය කෙරේ ද, දුකුලාඥාවක් වේ, සොලොවා නම් ථුලාසිඥාවක් වේ. තැනින් පහ කෙරේ නම් පරිජ් ඥාවක් වේ.

43. භුද්දන් දෑය ගත්තහුට පස් අසුරකින් ථුලාසිඥාවක් වේ. අනුත් සතු දෙයෙක් වෙයි ද, අනුත් සතු යායි හැඟීම් ඥාත්තේ වෙයි ද, මස්සකට වැඩි වූ හෝ පස් මස්සකට අඩු වූ ලක්ෂ පිරිකරක් වෙයි ද, සොර සිත ඵලම සිටියේත් වේ ද, ආමයීනය කෙරේ ද, දුකුලාඥාවක් වේ. සොලොවා නම් දුකුලාඥාවක් වේ. තැනින් පහ කෙරේ නම් ථුලාසි ඥාවක් වේ.

44. භුද්දන් දෑය ගත්තහුට පස් අසුරකින් දුකුලාඥාවක් වේ. මෙරමා සතු දෑයකුත් වේ ද, මෙරමා සතුය යන හැඟීම් ඥාත්තේත් වේ ද, මස්සක් හෝ උනුමස්සක් හෝ අගනා ලක්ෂ පිරිකරකුත් වේ ද, සොර සිත ඵලම සිටියේත් වේ ද, ආමයීනය කෙරේ ද, දුකුලාඥාවක් වේ. සොලොවා නම් දුකුලාඥාවක් වේ. තැනින් පහ කෙරේ නම් දුකුලා ඥාවක් වේ.

45. භුද්දන් දෑය පැහැර ගත්තහුට ආකාර සයෙකින් පරිජ්ඣාවක් වේ. 'මෙය මා සතු ය' යන හැඟීම් තැත්තේත් වේ ද, විශ්වාසශ්‍රාහය තැත්තේත් වේ ද, නාවකාලිකත් නො වෙයි ද, මුසු පසක් හෝ අධිරිත් මුසු පසක් අගනා ගරු පිරිකරකුත් වේ ද, සොර සිත ඵලම සිටියේත් වේ ද, ආමයීනය කෙරේ ද, දුකුලාඥාවක් වේ. සොලොවා නම් ථුලාසි ඥාවක් වේ. තැනින් පහ කෙරේ නම් පරිජ්ඣාවක් වේ.

46. භුද්දන් දෑය ගත්තහුට අසුරා සයෙකින් ථුලාසිඥාවක් වේ. 'මා සතුය' යන හැඟීම් තැත්තේත් වේ ද, විශ්වාසශ්‍රාහය තැත්තේත් වේ ද, තව්කාලිත් නො වේ ද, මස්සකින් වැඩි වූ මුසු පසකින් අඩු වූ ලක්ෂ පිරිකරකුත් වේ ද, සොර සිත ඵලම සිටියේත් වේ ද, ආමයීනය කෙරේ ද, දුකුලාඥාවක් වේ; සොලොවා නම් දුකුලා ඥාවක් වේ. තැනින් පහ කෙරේ නම් ථුලාසි ඥාවක් වේ.

47. භුද්දන් දෑය ගත්තහුට අසුරා සයෙකින් දුකුලාඥාවක් වේ. 'තමා සතු ය' යන හැඟීම් තැත්තේත් වේ ද, විශ්වාසශ්‍රාහය තැත්තේත් වේ ද, තව්කාලිත් නො වේ ද, මස්සක් හෝ උනු මස්සක් හෝ අගනා ලක්ෂ පිරිකරකුත් වේ ද, සොර සිත ඵලම සිටියේත් වේ ද, ආමයීනය කෙරේ ද, දුකුලාඥාවක් වේ. සොලොවා නම් දුකුලාඥාවක් වේ. තැනින් පහ කෙරේ නම් දුකුලාඥාවක් වේ.

48. පඤ්චභාසාරෙහි අදින්නං ආදියන්තස්ස ආපනති දුක්ඛං
න ව පරපරිභ්ගතීතං හොති, පරපරිභ්ගතීතස්සද්දි ව, ගරුකො ව හොති
පරික්ඛාරො පඤ්චමාසකො වා අතිරේකපඤ්චමාසකො වා, ථේය්‍යවිත්තඤ්ච
පච්චුපට්ඨිතං හොති, ආමසති, ආපනති දුක්ඛං. එකපෙති, ආපනති
දුක්ඛං. ණානා වාචෙති, ආපනති දුක්ඛං.

49. පඤ්චභාසාරෙහි අදින්නං ආදියන්තස්ස ආපනති දුක්ඛං
න ව පරපරිභ්ගතීතං හොති, පරපරිභ්ගතීතස්සද්දි ව, ලුහුකො ව හොති
පරික්ඛාරො අතිරේකමාසකො වා උෂ්ණපඤ්චමාසකො වා, ථේය්‍ය විත්තඤ්ච
පච්චුපට්ඨිතං හොති, ආමසති, ආපනති දුක්ඛං. එකපෙති, ආපනති
දුක්ඛං. ණානා වාචෙති, ආපනති දුක්ඛං.

50. පඤ්චභාසාරෙහි අදින්නං ආදියන්තස්ස ආපනති දුක්ඛං
න ව පරපරිභ්ගතීතං හොති, පරපරිභ්ගතීතස්සද්දි ව, ලුහුකො ව හොති
පරික්ඛාරො මාසකො වා උෂ්ණමාසකො වා, ථේය්‍යවිත්තඤ්ච පච්චුපට්ඨිතං
හොති, ආමසති, ආපනති දුක්ඛං. එකපෙති, ආපනති දුක්ඛං. ණානා
වාචෙති, ආපනති දුක්ඛං.

51. අනාපනති සකසද්දියං ¹, විසාසගාභො, තාවකාලිකො, පෙත-
පරිභ්ගතො, තිරිච්ඡානගතපරිභ්ගතො, පංසුකුලසද්දියං, උච්චතතකස්ස,
ඛිත්තවිතතස්ස, වෙදනට්ඨං,² ආදිකම්මකස්සාති.

අදින්නාද්‍යනමති පඨමභාණ්ඩාරො නිට්ඨිභො

1 සහද්දියං. සි. මු. 2 වෙදනාට්ඨං, ඡේතං.

48. නුදුන් දෑ ගන්තනුට පස් අසුරකින් දුකුලාආවාත් වේ. අනුන් අයින් දෑයක් නොවෙයි ද, අනුන් අයත් යයි හැඟීම ඇත්තේ වෙයි ද, මසු පසක් හෝ අයිරා මසු පසක් හෝ අගතා ගරා පිරිකරක් වෙයි ද, සොර සිතක් ඵලම සිටියේ වෙයි ද, ආමර්ශය කෙරෙයි ද, දුකුලාආවාත් වේ. සොලොවා නම් දුකුලාආවාත් වේ. තුඩු තැනින් පහ කෙරේ නම් දුකුලා ආවාත් වේ.

49. නුදුන් දෑ ගන්තනුට පස් අසුරකින් දුකුලාආවාත් වේ. අනුන් අයින් දෑයකුත් නොවෙයි ද, අනුන් අයත් යයි හැඟීම ඇත්තේ වෙයි ද, අයිරා මස්සක් හෝ උනුපස් මස්සක් හෝ අගතා ලඝු වූ පිරිකරකුත් වෙයි ද, සොර සිතක් ඵලම සිටියේ වෙයි ද, ආමර්ශය කෙරේ ද, දුකුලාආවාත් වේ. සොලොවා නම් දුකුලාආවාත් වේ. තුඩු තැනින් මුදවා නම් දුකුලා ආවාත් වේ.

50. පස් අසුරකින් නුදුන් දෑ ගන්තනුට දුකුලාආවාත් වෙයි. අනුන් අයින් දෙයක් නොවෙයි ද, අනුන් අයත් යයි හැඟීම ඇත්තේ වෙයි ද, මස්සක් හෝ උනු මස්සක් හෝ අගතා ලඝු වූ පිරිකරකුත් වෙයි ද, සොර සිතක් ඵලම සිටියේ වෙයි ද, ආමර්ශය කෙරේ ද, දුකුලාආවාත් වෙයි. සොලොවා නම් දුකුලාආවාත් වෙයි. තැනින් මුදවා නම් දුකුලාආවාත් වේ.

51. (මේ වසනුව) මා සතුය යන හැඟීම ඇත්තාහට ද, විකාස ග්‍රාහය ඇතිකල්හි ද, නවකාලියෙහි ද, ප්‍රත්‍යයන් සතු දෑයෙහි ද, තිරිසනුන් සතු දෑයෙහි ද, පංඝකුලකංඝවෙන් ගන්තනුට ද, උන්මතකයාට ද, වික්ෂිප්‍ත සිත් ඇත්තනුට ද, වෙදනාවෙන් පෙළුනනුට ද, ආදිකම්මකයාට ද ආවාත් නොවේ.

අදිනනාදන ශික්ෂාපදයෙහි පළමු වන බණවර නිමි.

විනිතවත්තු

උග්ගසාධා

රජකෙහි පඤ්ච අකඛාතා වතුරෙ අභරණෙහි ව,
අඛාතාරෙන වෙ පඤ්ච පඤ්චභාරණකෙන ඡ.

නිරුතතියා පඤ්ච අකඛාතා වාතෙහි අපරෙ දුවෙ,
අසමතිනෙන කුසාපාතො ජනනායෙන¹ සභා දස.

විෂාසෙහි පඤ්ච අකඛාතා පඤ්ච වෙව අමුලකා
දුබ්බිකෙහි කුරුමංසද්ධි පුට්ඨකඛලිමොදකා.

සපරිකඛාරථවිකං² භිසිවංසා න නිකඛමෙ,
බාදනියද්ධි විසාසං සසඤ්ඤාය පරෙ දුවෙ.

සතත නාවහරුමාති සතතවෙව අවාහරුං,
සඛ්ඤ්ඤා අවහරුං සතත පුපෙථිහි අපරෙ දුවෙ.

තයො ව ධුතතවාදිනො මණි නිණි අතිකකමෙ,
සුකරු ව මිගා මිව්ඡා යානං වාපි පවට්ඨි.

දුවෙ පෙසි දුවෙ දරු පංසුකුලං දුවෙ දකා,
අනුපුබ්බිමිතෙන තදඤ්ඤා න පරිසුරයි.

සාවච්ඡියා වතුරෙ මුට්ඨි දො විෂාසා දුවෙ තිණා,
සඛ්ඤ්ඤා භාජ්ජං සතත සතත වෙව අසාමිකා.

දරුදකං³ මෙතතියා දො තිණාති සඛ්ඤ්ඤා සතත අවහාසිසෙය්‍යං⁴
සසාමිකං න වාපි නිහරෙය්‍ය හරෙය්‍ය සසාමිකං නාවකාලිකං.

වම්බා රුජගහෙ වෙව වෙසාලියා ව අජජ්ජනා,
බාරණසි ව කොසමිති සංගලා දඤ්ඤිකෙන වාති.

1. තෙත බො පත සමයෙන ජබ්බග්ගියා භිකූ රජකභරණං ගතවා රජකභණ්ඩකං අවහරිංසු. තෙසං කුකුඤ්චං අභොසි: භගවතා සිකඛාපදං පඤ්ඤතං. කච්චි භු බො මයං පාරුජිකං ආපතතිං ආපන්නා'ති. භගවතො එතමන්ථං ආරොචෙසුං -පෙ- ආපතතිං භුමො භිකඛවෙ ආපන්නා පාරුජිකන්ති. (1)

2. තෙත බො පත සමයෙන අඤ්ඤතරෙ භිකූ රජකභරණං ගතවා මහගණං දුස්සං පසසිත්වා ථෙය්‍යවිතතං උපපාදෙසි. තස්ස කුකුඤ්චං අභොසි: කච්චි භු බො අහං පාරුජිකං ආපතතිං ආපන්නා'ති. භගවතො එතමන්ථං ආරොචෙසි: අනාපතති භිකූ විතතුපපාදෙ'ති. (2)

1. ජනනායෙන, සා. 2. ථවිකා, මජ්ඣ. 3. දරුදකා, සා. 4. අවහාසිසෙය්‍යං, සිඤ්ඤ. 5. අසාමිකා, මජ්ඣ.

විනිශ්චිත කථාවයකු

උද්‍යානාථා

රජක බඩු විසින් වසකු පසෙක් ද අන්තර්ගත නිසා සතරෙක් ද අක්කාරයෙන් පසෙක් ද භාරක විසින් පසක් හා සයෙක් ද කියන ලදහ. (25)

නිරුතියෙන් පසෙක් ද වාතයෙන් දෙකෙක් ද අසමහිතන කුසාපාන-ජනනගත වසකු තුණ සමග දසයෙක් කියන ලදී. (10)

විසාස විසින් පසෙක් ද අමුලක පසෙක් ද දුර්භික්ඛයෙහි කුර-මංස-පුච-සකබලික-මොදක වශයෙන් පසෙක් ද කියන ලද හ. (15)

පරිකබාර වසකු සතරෙකි, සකපරිකබාර එකෙකි, එවිසා-භිසි-චිවරවංස-න නිකාම වසයෙන් සතරෙකි, බාදනීය නිසා එකෙකි. තවත් සසකුදු විසින් දෙකෙකි. (12)

තාවහරාමසී සතෙකි, අවහරාමසී සතෙකි, සමසසනනක අවහර සතෙකි. පුපථාරාම විසින් තවත් දෙකෙකි. (23)

වුතතවාදී තුණෙකි. මණි අභිකාම තුණෙකි. සුකර දෙකෙකි. මිග දෙකෙකි. මෙව් දෙකෙකි. යාතය පෙරළියයි කී එකෙකි. (13)

මංස පෙසි දෙකෙකි. දරු දෙකෙකි. පංසුකුල එකෙකි. උදක (තදී) දෙකෙකි. අනුපුබ්බසංවිධාන 'තපරිපුරි' සමග දෙකෙකි. එයින් අතර වූ එකෙකි. (10)

සැවැතෙහි මුට්ඨි වළු සතරෙකි, විසාස දෙකෙකි, තිණ දෙකෙකි, සමසහාර්ත සතෙකි. අසාමික විසින් සතෙකි. (22)

දරු-උදක-මිහිනිකා වසයෙන් තුණෙකි. තිණ දෙකෙකි. අවහාරන වළු සතෙකි. සකාමික නිහරෙයා-තාවකාලික හරෙයා වසයෙන් දෙකෙකි. (14)

වමොනුවර, රජගනුවර, විහල්පුර අපක්ෂක බරණැස, කොසබැවුවර, සාගලපුර දළහිඬ යයි වඩු සයෙකි. (6)=150

1. එසමයෙහි සවග මහණහු රද තොටකට ගොස් රෙදි පොච්චනියක් සොරකම් කළාහු ය. “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් සිකපද පණවන ලදී. “කිම, අපි පරිජ් ඇවැත් අවන්තමෝ ද?”යි ඔවුනට කුකුල් ඇතිවී ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙ පවත් සැල කළාහු ය. “මහණෙනි, තෙපි පරිජ් ඇවැත් අවන්තහුය”යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදළු කේක. (1)

2. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් රද තොටකට ගොස් මානාභි වහන් දක සොරකින් ඉපදවී ය. “කිම, මම පරිජ් ඇවැත් අවන්තමෝ දෝ”යි ඔහුට කුකුල් විය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙ පවත් සැල කෙළේ ය. “මහණ විතොත්පාදයෙහි ඇවැත් තොමෝ” යැයි වදළු කේක. (2)

3. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරෙ භික්ඛු රජකථරණං ගතවා මහග්ගං දුස්සං පසයිනාං ථෙය්‍යවිතොං ආමිසි. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි: -පෙ- අනාපතති භික්ඛු පාරාජිකස්ස. ආපතති දුක්ඛකට්ඨානි. (3)

4. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරෙ භික්ඛු රජකථරණං ගතවා මහග්ගං දුස්සං පසයිනාං ථෙය්‍යවිතොං ඵ්ඤ්ඤපෙසි. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි. -පෙ- අනාපතති භික්ඛු පාරාජිකස්ස. ආපතති ථුලලච්චයස්සානි. (4)

5. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරෙ භික්ඛු රජකථරණං ගතවා මහග්ගං දුස්සං පසයිනාං ථෙය්‍යවිතොං ධානා වාටෙසි. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි: -පෙ- ආපතතිං නිං භික්ඛු ආපනොං පාරාජිකතති. (5)

6. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරෙ පිණ්ඩවාරිකො භික්ඛු මහග්ගං උත්තරරජරණං පසයිනාං ථෙය්‍යවිතොං උපපාදෙසි. -පෙ- ථෙය්‍යවිතොං ආමිසි. -පෙ- ථෙය්‍යවිතොං ඵ්ඤ්ඤපෙසි. -පෙ- ථෙය්‍යවිතොං ධානා වාටෙසි. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි: -පෙ- ආපතතිං නිං භික්ඛු ආපනොං පාරාජිකතති. (6-9)

7. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරෙ භික්ඛු දිවා හණ්ඩං පසයිනාං නිමිත්තං අකාසි 'රතතිං අවහරිස්සාමි'ති. සො තං මඤ්ඤමානො තං අවහරි. -පෙ- තං මඤ්ඤමානො අඤ්ඤං අවහරි, -පෙ- අඤ්ඤං මඤ්ඤමානො තං අවහරි. -පෙ- අඤ්ඤං මඤ්ඤමානො අඤ්ඤං අවහරි. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි: -පෙ- ආපතතිං නිං භික්ඛු ආපනොං පාරාජිකතති. (10-13)

8. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරෙ භික්ඛු දිවා හණ්ඩං පසයිනාං නිමිත්තං අකාසි 'රතතිං අවහරිස්සාමි'ති. සො තං මඤ්ඤමානො අත්තනො හණ්ඩං අවහරි. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි: -පෙ- අනාපතති භික්ඛු පාරාජිකස්ස. ආපතති දුක්ඛකට්ඨානි. (14)

9. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරෙ භික්ඛු අඤ්ඤස්ස හණ්ඩං හරනොං පිණ්ඩ භාරං ථෙය්‍යවිතොං ආමිසි. -පෙ- ථෙය්‍යවිතොං ඵ්ඤ්ඤපෙසි. -පෙ- ථෙය්‍යවිතොං බන්ධං ඔරෙපෙසි. -පෙ- බන්ධං භාරං ථෙය්‍යවිතොං ආමිසි. -පෙ- ථෙය්‍යවිතොං ඵ්ඤ්ඤපෙසි. -පෙ- ථෙය්‍යවිතොං කපිං ඔරෙපෙසි. -පෙ- කපියං භාරං ථෙය්‍යවිතොං ආමිසි. -පෙ- ථෙය්‍යවිතොං ඵ්ඤ්ඤපෙසි. -පෙ- ථෙය්‍යවිතොං හන්තො අග්ගහෙසි. -පෙ- හන්තො භාරං ථෙය්‍යවිතොං කුමියං නිසබ්බි. -පෙ- ථෙය්‍යවිතොං භුමිකො අග්ගහෙසි. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි: -පෙ- ආපතතිං නිං භික්ඛු ආපනොං පාරාජිකතති (15-25)

10. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරෙ භික්ඛු අජේඛාකාසෙ වීචරං පථරිනාං විහාරං පාමිසි. අඤ්ඤාතරෙ භික්ඛු 'මාසි දං වීචරං තස්සි'ති පටිසාමෙසි. සො නිකම්මිනාං තං භික්ඛුං පුච්ඡි: ආට්ඨසො මග්ගං වීචරං කෙන අවහට්ඨති. සො ඵවමාන: මය අවහට්ඨති. සො තං ආදිසි. 'අග්ගමණොසි නා'තති. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි: -පෙ- හගවතො ඵත්ථං ආරෙවෙසි. නිඤ්ඤිතො නිං භික්ඛු?ති. 'නිරුත්තිපථො අහං හගවා'ති. අනාපතති භික්ඛු නිරුත්තිපථො'ති. (26)

3. එසමයෙහි එක්තර මහණෙක් රදනොටකට ගොස් මාහැඟි වහන් දක සොරසිතාතිගේ ආමයීතය කෙළේ ය. ඔහුට කුකුල් විය. ... “මහණ පරිජි ඇවැත් නො වේ. දුකුලාඇවැත් වේ” යැ යි වදාළ සේක. (3)

4. එසමයෙහි එක්තර මහණෙක් රදනොටකට ගොස් මාහැඟි වහන් දක සොර සිත් ඇත්තේ සෙලාපී ය. ඒ මහණට කුකුල් විය. ... “මහණ පරිජි ඇවැත් නො වේ. දුලාසි ඇවැත් වේ” යැ යි වදාළ සේක. (4)

5. එසමයෙහි එක්තර මහණෙක් රදනොටකට ගොස් මාහැඟි වහන් දක සොරසිත් ඇත්තේ තුළු තැනින් පහ කෙළේ ය. ඒ මහණට කුකුල් විය. ... “මහණ තෝ පරිජි ඇවැත් අවත්තෙහි යැ” යි වදාළ සේක, (5)

6. එසමයෙහි එක්තර පිණ්ඩවාරික මහණෙක් මාහැඟි උතුරු අතුරු-ණක් දක සොරසිත් ඉපද විය. ... සොරසිත් ඇත්තේ ආමයීතය කෙළේ ය. ... සොර සිත් ඇත්තේ සෙලාපී ය. ... සොර සිත් ඇත්තේ තුළු තැනින් පහ කෙළේ ය. ඔහුට කුකුල් විය: ... “මහණ තෝ පරිජි ඇවැත් අවත්තෙහි යැ” යි වදාළ සේක. (6-9)

7. එසමයෙහි එක්තර මහණෙක් දවල් භාණ්ඩයක් දක ‘ඊ සොර පාහැර ගත්තෙමි’ යි නිමිති කෙළේ ය. හේ ‘එයැ’ යි හඟිමින් එය සොරකම් කෙළේ ය. ... ‘එයැ’ යි හඟිමින් අනෙකක් සොරකම් කෙළේ ය. ... ‘අනෙකෙකා’ යි හඟිමින් එය සොරකම් කෙළේ ය. ... ‘අනෙකෙකා’ යි හඟිමින් අනෙකක් සොරකම් කෙළේ ය. ඔහුට කුකුල් විය: ... “මහණ තෝ පරිජි ඇවැත් අවත්තෙහි යැ” යි වදාළ සේක. 10-13

8. එසමයෙහි එක්තර මහණෙක් දවල් භාණ්ඩයක් දක ‘ඊ සොර ගත්තෙමි’ යි නිමිති කෙළේ ය. හෙ තෙමේ ‘එම යැ’ යි හඟිමින් තමා සතු භාණ්ඩයක් සොරකම් කෙළේ ය. ඔහුට කුකුල් විය. ... “මහණ, පරිජි ඇවැත් නො වේ. දුකුලා ඇවැත් වේ” යැ යි වදාළ සේක. 14

9. එසමයෙහි එක්තර මහණෙක් අනෙකෙකු සතු භාණ්ඩයක් ගෙණ ගත්තේ හිසෙහි තුළු බර සොරසිත් ඇත්තේ ආමයීතය කෙළේ ය. ... සොරසිත් ඇත්තේ සෙලාපී ය. ... සොරසිත් ඇත්තේ කරට ගත්තේ ය. ... තරෙහි වූ බර සොරසිත් ඇත්තේ ආමයීතය කෙළේ ය. ... සොරසිත් ඇත්තේ සෙලාපී ය. ... සොරසිත් ඇත්තේ උකුළට ගත්තේ ය. ... උකුළෙහි වූ බර සොරසිත් ඇත්තේ ආමයීතය කෙළේ ය. ... සොරසිත් ඇත්තේ සෙලාපී ය. ... සොරසිත් ඇත්තේ අතින් ගත්තේ ය. ... අතෙහි වූ බර සොරසිත් ඇත්තේ ඕම තැබී ය. ... සොරසිත් ඇත්තේ ඕමින් උඩට ගත්තේ ය. ඔහුට කුකුල් විය: ... “මහණ තෝ පරිජි ඇවැත් අවත්තෙහි යැ” යි වදාළ සේක. (15-25)

10. එසමයෙහි එක්තර මහණෙක් අභ්‍යවකාශයෙහි සිටුවන් අකුට විහාරයට ගියේ ය. එක්තර මහණෙක් ‘මේ සිටුවනො වැනැගේ වා’ යි තැන්පත් කොට තැබී ය. ඒ මහණ තෙමේ නික්ම ගොස් “ඇවැත, මාගේ සිටුව කවරකු විසින් පාහැර ගන්නා ලද දෑ” යි ඒ මහණු විවාළේ ය. ‘මවිසින් පාහැර ගන්නා ලද යැ’ යි ඒ මහණ කී ය. හෙ තෙමේ ‘තෝ අශ්‍රමණයෙහි යැ’ යි කියා එය ගත්තේ ය. ඒ මහණට කුකුල් විය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මේ පවත් සාළ කෙළේ ය. “මහණ තෝ කෙබඳු සිතැති යෙහි ද?” යි අභ්‍ය වදාළ සේක. “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, මම ව්‍යවහාර වචන ඇත්තෙමි වෙමි” යි හේ කීය. “මහණ, ව්‍යවහාරවචනයෙහි ඇවත් නො වේ” යැ යි වදාළ සේක. (26)

11. තෙන ඛො පත සමයෙන අඤ්ඤානරො භික්ඛු පිඨෙ චිවරං නික්ඛි-
පිනාං -පෙ- පිඨෙ නිසිදන් නික්ඛිපිනාං -පෙ- හෙට්ඨාපිඨෙ පතනං නික්ඛිපිනාං
විහාරං පාවිසි. අඤ්ඤානරො භික්ඛු 'මායං පතොතා තඤ්ඤි'ති පටිසාමෙසි. සො
නික්ඛමිනාං තං භික්ඛුං පුච්ඡි: 'ආට්ඨසො මයං පතොතා කෙන අවහටො'ති.
සො එවමාහ: 'මයං අවහටො'ති. සො තං ආදිසි 'අය්‍යමණො'සි නි'නාති.
තස්ස කුක්කඤ්චං අහොසි. -පෙ- "අතාපතති භික්ඛු නිරුතතිපථෙ"ති. (27-29)

12. තෙන ඛො පත සමයෙන අඤ්ඤානරො භික්ඛු චතියං චිවරං
පඤ්ඤිතාං විහාරං පාවිසි. අඤ්ඤානරො භික්ඛු 'මාසිදං චිවරං තඤ්ඤි'ති
පටිසාමෙසි. සා නික්ඛමිනාං තං භික්ඛුතිං පුච්ඡි: 'අය්‍යො මයං චිවරං ඉක්කත
අවහට'නාති. සා එවමාහ: 'මයං අවහට'නාති. සා තං ආදිසි 'අය්‍යමණො'සි නි'නාති.
තස්ස කුක්කඤ්චං අහොසි. අථ ඛො සා භික්ඛුති භික්ඛුනිතං එතමඤ්චං
ආරොචෙසි. භික්ඛුතිසො භික්ඛුතං එතමඤ්චං ආරොචෙසුං. භික්ඛු හගවතො
එතමඤ්චං ආරොචෙසුං. "අතාපතති භික්ඛවෙ නිරුතතිපථෙ"ති. (30)

13. තෙන ඛො පත සමයෙන අඤ්ඤානරො භික්ඛු වාතමණ්ඩලිකාය
උක්ඛිතං සාටකං පසයිනාං 'සාමිකාතං දස්සාමි'ති අග්ගහෙසි. සාමිකා තං
භික්ඛුං චොදෙසුං: 'අය්‍යමණො'සි නි'නාති. තස්ස කුක්කඤ්චං අහොසි -පෙ-
කිඤ්චිතොතා නිං භික්ඛු'ති. 'අථොයචිතොතා අගං හගවා'ති. "අතාපතති භික්ඛු
අථොයචිතතස්සා"ති. (31)

14. තෙන ඛො පත සමයෙන අඤ්ඤානරො භික්ඛු වාතමණ්ඩලිකාය
උක්ඛිතං වෙඨනං 'පුරෙ සාමිකා පස්සනාති'ති ථොයචිතොතා අග්ගහෙසි.
සාමිකා තං භික්ඛුං චොදෙසුං: 'අය්‍යමණො'සි නි'නාති. තස්ස කුක්කඤ්චං
අහොසි -පෙ- "අපතතිං නිං භික්ඛු ආපනොතා පාරාජික"නාති. (32)

15. තෙන ඛො පත සමයෙන අඤ්ඤානරො භික්ඛු සුසාතං ගන්තවා
අභිනෙත සරීරෙ පංසුකුලං අග්ගහෙසි. තස්මිං ච සරීරෙ පෙතො අභිවඤ්ඤා
හොති. අථ ඛො සො පෙතො තං භික්ඛුං එතදවොච: "මා හනොත මයං
සාටකං අග්ගහෙසි"ති. සො භික්ඛු අතාදියනොතා අගමාසි. අථ ඛො තං
සරීරං උට්ඨතිනාං තස්ස භික්ඛුතො පිට්ඨිතො පිට්ඨිතො අනුඛිකී. අථ ඛො සො
භික්ඛු විහාරං පටිසිනාං ආරං එකෙසි. අථ ඛො තං සරීරං තතෙථ පටිපත්ති.
තස්ස කුක්කඤ්චං අහොසි - පෙ - "අතාපතති භික්ඛු පාරාජිකස්ස. ත ච
භික්ඛවෙ අභිනෙත සරීරෙ පංසුකුලං ගහෙතඛං. යො ගණ්ඨායා, ආපතති
දුක්ඛාටස්සා"ති. (33)

16. තෙන ඛො පත සමයෙන අඤ්ඤානරො භික්ඛු සබ්බස්ස චිවරෙ
හාජ්ජමානෙ ථොයචිතොතා කුසං සබ්බාමෙතො චිවරං අග්ගහෙසි. තස්ස
කුක්කඤ්චං අහොසි -පෙ- "අපතතිං නිං භික්ඛු ආපනොතා පාරාජික"නාති. (34)

11. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් පුටුවක් මත සිටුර බිහා තබා ... පුටුවක් මත තිබිදතය බිහා තබා ... පුටුවක් යට පාත්‍රය බිහා තබා විහාරයට ගියේ ය. එක්තරා මහණෙක් 'මේ පාත්‍රය නො තැන්පත්'යි තැන්පත් කොට තැබී ය. ඒ මහණ තිත්ම අටුන් තෙල මහණහුගෙන් "ඇවත, මාගේ පාත්‍රය කවරකු විසින් පැහැර ගත්තා ලද දූ"යි විවාළේ ය. හෙතෙම 'මා විසින් පැහැර ගත්තා ලද'යි මෙසේ කී ය. හේ "තෝ අශ්‍රමණයෙහි යා"යි කියා එය ගත්තේ ය. ඒ මහණහට කුකුත් විය. ... "මහණ, ව්‍යවහාර වචනයෙහි ඇවැත් නො වේ" යයි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළේක. (27-29)

12. එසමයෙහි එක්තරා මෙහෙණක් වැවේ සිටුර අකුට විහාරයට ගියා ය. එක්තරා මෙහෙණක් 'මේ සිටුර නො තැන්පත්'යි තැන්පත් කොට තැබුවා ය. ඔ තිත්මටුන් ඒ මෙහෙණගෙන් 'ආයතීවෙති, මාගේ සිටුර කවරකු විසින් පැහැරගත්තා ලද දූ'යි මෙසේ විවාළා ය. 'මා විසින් පැහැර ගත්තා ලද යා'යි ඔ මෙසේ කීවා ය. ඒ මෙහෙණ එය ගත්තේ ය. 'තෝ නොමෙහෙණකා'යි කීවු ය. ආට කුකුත් විය. ඉන් පසු ඒ මෙහෙණ මෙහෙණන්ට මෙපවත් දන්වුවා ය. මෙහෙණහු භික්ෂුන්ට මෙපවත් සැළ කළාහු ය. භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙ කරුණ සැළ කළාහු ය. "මහණෙහි ව්‍යවහාරවචනයෙහි ඇවැත් නො වේ" යා යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළේක. (30)

13. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් පෙයාසුලගිත් තහන ලද සඵවක් දෑක 'හිමියන්ට දෙම'යි ගත්තේ ය. 'තෝ අශ්‍රමණයෙක් වෙහි ය'යි හිමිහු ඒ මහණහට වෛදනා කළාහු ය. ඒ මහණහට කුකුත් විය. ... මහණ තෝ කෙබඳු සිතැත්තෙහි දූ"යි අසා වදාළේක. "භාග්‍යවතුන් වහන්ස, මම නොසොර සිත් ඇත්තෙමි වීම"යි කී ය. "මහණ සොර සිත් තැත්කහුට ඇවැත් නො වේ" යා යි වදාළේක. (31)

14. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් පෙයාසුලගිත් තහන ලද හිමි-වෙඵමක් 'නො බෝ වේලාවකින් හිමියෝ දත්තාහ, ඊට පෙර ගණිමි'යි සිතා) සොරසිත් ඇත්තේ හැර ගත්තේ ය. හිමියෝ ඒ මහණහට "තෝ අශ්‍රමණයෙහි"යි වෛදනා කළාහු ය. ඒ මහණහට කුකුත් විය. ... "මහණ තෝ පරිජි ඇවැත් අවත්තෙහි ය"යි වදාළේක. (32)

15. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් සොහොනට ගොස් නුමුත් මල සිරුරෙහි පාසුකුල වසත්‍රය හැර ගත්තේ ය. ඒ සිරුරෙහි ද ප්‍රෙතයෙක් අධිගාහිත වී ය. එකල්හි ඒ ප්‍රෙතයා ඒ මහණහට "වහන්ස, මාගේ වසත්‍රය නොගත මැනව"යි කී ය. ඒ මහණ තෙමේ එය නො සලකමින් ගියේ ය. ඉන් පසු ඒ සිරුර තැබිට ඒ මහණහු පසුපස පුහුමැත්තේ ය. එකල්හි ඒ මහණ විහාරයට ගොස් දෙර වැසී ය. ඉක්මනින් ඒ සිරුර එහි ම පතිත විය. ඒ මහණහට කුකුත් විය. ... "මහණ, පරිජි ඇවැත් නො වේ. "මහණෙහි, නුමුත් සිරුරෙහි පාසුකුල වසත්‍රය නො ගතයුතු ය. සමෙක් ගත්තේ තම දුකුලා ඇවැත් වේ"යි වදාළේක. (33)

16. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් සහසකු සිටුරු බෙදනු ලබන කල්හි සොරසිත් ඇත්තේ කුසපත් මාරු කොට සිටුරක් ගත්තේ ය. ඒ මහණහට කුකුත් විය. ... "මහණ තෝ පරිජි ඇවැත් අවත්තෙහි යා" යි වදාළේක. (34)

17. තෙන ඛො පත සමයෙන ආයස්මා ආනඤ්ඤ ජනනාඤරෙ අඤ්ඤ-තරස්ස භික්ඛුතො අනතරවාසකං අත්තතො ඵෙඤ්ඤමානො නිවාසෙසි. අථ ඛො සො භික්ඛු ආයස්මන්තං ආනඤ්ඤ එතදවොචි: “කිස්ස මෙ නිං ආවුසො ආනඤ්ඤ අනතරවාසකං නිවාසෙසි”ති. “සකසඤ්ඤේ අහං ආවුසො”ති. හගවතො එතමඡථං ආරොචෙසුං-පෙ- “අනාපතති භික්ඛවෙ සකසඤ්ඤස්ස”ති. (35)

18. තෙන ඛො පත සමයෙන සම්බුද්ධා භික්ඛු ගිජ්ඣිකුටා පබ්බතා ඕරොහනතා සිහවිසාසං පසයිනා පවාපෙතා පරිභුඤ්ජංසු. තෙසං කුක්කුච්චං අහොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛවෙ සිහවිසාසෙ”ති. (36)

19. තෙන ඛො පත සමයෙන සම්බුද්ධා භික්ඛු ගිජ්ඣිකුටා පබ්බතා ඕරොහනතා ව්‍යාඤ්ඤිකං පසයිනා -පෙ- දිපිතිකං පසයිනා -පෙ- තරච්ඡිතිකං පසයිනා -පෙ- සොකවිසාසං පසයිනා පවාපෙතා පරිභුඤ්ජංසු. තෙසං කුක්කුච්චං අහොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛවෙ තීරච්ඡාතගතපරිඤ්ඤා”ති. (37-40)

20. තෙන ඛො පත සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු සංඝස්ස ඔදනෙ භාජියමානෙ “අපරස්ස භාගං දෙති”ති අමුලකං අග්ගහෙසි. තස්ස කුක්කුච්චං අහොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු පාරාජිකස්ස. අපතති සම-ජානමුත්තාවාදෙ පාචිතතියස්ස”ති. (41)

21. තෙන ඛො පත සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු සංඝස්ස බාදනියෙ භාජියමානෙ -පෙ- සංඝස්ස පුච්චෙ භාජියමානෙ -පෙ- සංඝස්ස උච්ඡ්විති භාජියමානෙ -පෙ- සංඝස්ස තිම්බිරුසකෙ භාජියමානෙ “අපරස්ස භාගං දෙති”ති අමුලකං අග්ගහෙසි. තස්ස කුක්කුච්චං අහොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු පාරාජිකස්ස, අපතති සමජානමුත්තාවාදෙ පාචිතතියස්ස”ති. (42-45)

22. තෙන ඛො පත සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු දුබ්භිකෙඛ ඔදනියං-ඤරං පටිසිනා පත්තපුරං ඔදනං ථෙය්‍යවිතො අවහරි. තස්ස කුක්කුච්චං අහොසි -පෙ- “අපතති. නිං භික්ඛු අපනොනා පාරාජික”න්ති. (46)

23. තෙන ඛො පත සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු දුබ්භිකෙඛ පුත්තංඤරං පටිසිනා පත්තපුරං මංසං ථෙය්‍යවිතො අවහරි. තස්ස කුක්කුච්චං අහොසි. -පෙ- “අපතති. නිං භික්ඛු අපනොනා පාරාජික”න්ති. (47)

24. තෙන ඛො පත සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු දුබ්භිකෙඛ පුත්තංඤරං පටිසිනා පත්තපුරං පුච්චං ථෙය්‍යවිතො අවහරි -පෙ- පත්තපුරං සකඛ-ඌසො ථෙය්‍යවිතො අවහරි -පෙ- පත්තපුරෙ මොදකෙ ථෙය්‍යවිතො අවහරි. තස්ස කුක්කුච්චං අහොසි -පෙ- “අපතති. නිං භික්ඛු අපනොනා පාරාජික”න්ති. (48-50)

17. එසමයෙහි ආයුෂෙත් අතද තෙරණුවෝ හිනිහල් ගෙහි එක්තරා මහණකුගේ අදහසක් 'තමාගේ යෑ'යි හඟිමින් හැන්දහ. එකල්හි ඒ මහණ තෙමේ ආයුෂෙත් ආතඤ්ඤ සම්මාර්ගයන්ට මෙය කී ය. "ආචාර්යනී, ආතඤ්ඤ සම්මාර්ගයෙහි, තෙහි මගේ අදහස කුමක් හෙයින් ඇත්දහ ද?" යි විචාරේ ය. "ආචාර්යනී, මම 'මගේ යෑ' යි හැඟිමී ඇත්තෙමි වීම' යි තෙරණුවෝ කීහ. භාෂවතුන් වහන්සේට මෙ කරුණ සැල කලාහු ය. ... "මහණෙනි, 'තමා සතු ය' යන හැඟිමී ඇත්තහුට ආචාර්ය නො වේ" ය යි වදාළ හේක. (35)

18. එසමයෙහි බොහෝ හික්කුහු හිජ්ඣුඵපච්චෙන් බත්තාහු සිංහයකු විසින් ඉදුල් කළ මසක් දැක පිහවා අනුභව කලාහු ය. ඔවුන්ට කුකුත් විය. ... "මහණෙනි, සිහිපිසාසයෙහි ආචාර්ය නො වේ" ය යි වදාළ හේක. (36)

19. එසමයෙහි බොහෝ හික්කුහු හිජ්ඣුඵපච්චෙන් බත්තාහු වෘත්ත-යකු ඉදුල් කළ මසක් දැක, ... දිවියකු කා හැර දැමූ මසක් දැක ... කරබාතා වලසකු කා හැර දැමූ මසක් දැක ... වාකයකු කා ඉතිරි කළ මසක් දැක පිහවා අනුභව කලාහු ය. ඔවුන්ට කුකුත් විය. ... "මහණෙනි, තීරිතනුන් අයත් දූයෙහි ආචාර්ය නො වේ" ය යි වදාළ හේක. (37-40)

20. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් සභනට බත් බෙදන කල්හි 'අනෙකකුට ද කොටසක් දෙව'යි අමුලු කොට ගත්තේ ය. ඔහුට කුකුත් විය. ... "මහණ, පරිජ්ඣාචාර්ය නො වේ. දැන දැන මුසවා කීමෙහි පවිති ආචාර්ය වේ" ය යි වදාළ හේක. (41)

21. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් සභනට කැවිලි බෙදන කල්හි, ... සභනට පු බෙදන කල්හි, ... සභනට උක් දමූ බෙදන කල්හි ... සභනට නිකිරි බෙදන කල්හි, 'අනෙකකුට ද කොටසක් දෙව'යි අමුලු කොට (පිළිගා නැතිව) ගත්තේ ය. ඔහුට කුකුත් විය. ... "මහණ, පරිජ්ඣාචාර්ය නො වේ. දැන දැන බොරු කීමෙහි පවිති ආචාර්ය වේ" ය යි වදාළ හේක. (42-45)

22. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් දුර්භික්ඛයෙහි විකිණීමට බත් පිසන ගෙයකට පැමිණ සොර සිත් ඇත්තේ පාත්‍රය පුරා බත් හැර ගත්තේ ය. ඔහුට කුකුත් විය, ... "මහණ, තෝ පරිජ්ඣාචාර්ය අවන්තෙහි යෑ" යි වදාළ හේක. (46)

23. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් දුර්භික්ඛයෙහි විකිණීමට මස් පිසන ගෙයකට පිවිස සොරසිත් ඇත්තේ පාත්‍රය පුරා මස් හැර ගත්තේ ය. ඔහුට කුකුත් විය. ... "මහණ, තෝ පරිජ්ඣාචාර්ය අවන්තෙහි ය" යි වදාළ හේක (47)

24. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් දුර්භික්ඛයෙහි කැවුම් පිසන ගෙයකට පැමිණ සොරසිත් ඇත්තේ පාත්‍රය පුරා කැවුම් හැර ගත්තේ ය. ... සොරසිත් ඇත්තේ පාත්‍රය පුරා ලහලු හැර ගත්තේ ය. ... සොරසිත් ඇත්තේ පාත්‍රය පුරා අත්ගලා හැර ගත්තේ ය. ඔහුට කුකුත් විය. "මහණ, තෝ පරිජ්ඣාචාර්ය අවන්තෙහි" යයි වදාළ හේක (48-50.)

25. තෙන ඛො පත සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු දිවා පරික්ඛාරං පඤ්ඤා නිමිත්තං අකාසි. “රතතිං අවහරියාමි”ති. සො තං මඤ්ඤමානො තං අවහරි -පෙ- තං මඤ්ඤමානො අඤ්ඤං අවහරි -පෙ- අඤ්ඤං මඤ්ඤමානො තං අවහරි -පෙ- අඤ්ඤං මඤ්ඤමානො අඤ්ඤං අවහරි -පෙ- තස්ස කුක්කුළුවං අගොසි -පෙ- “ආපතතිං ත්වං භික්ඛු ආපනො පාරාජික”න්ති. (51-54)

26. තෙන ඛො පත සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු දිවා පරික්ඛාරං පඤ්ඤා නිමිත්තං අකාසි. “රතතිං අවහරියාමි”ති. සො තං මඤ්ඤමානො අතතතො පරික්ඛාරං අවහරි. තස්ස කුක්කුළුවං අගොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු පාරාජිකස්ස, ආපතති දුක්ඛකට්ඨස්ස”ති. (55)

27. තෙන ඛො පත සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු පිඨෙ ථවිකං පඤ්ඤා ඉතො ගණිතතො පාරාජිකො භවියාමිති සහ පිඨකෙන සමිඤ්ඤාමිති අග්ගභෙසි. තස්ස කුක්කුළුවං අගොසි -පෙ- “ආපතතිං ත්වං භික්ඛු ආපනො පාරාජික”න්ති. (56)

28. තෙන ඛො පත සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු සමිඤ්ඤා භිසිං ථෙය්‍යවිතො අවහරි. තස්ස කුක්කුළුවං අගොසි -පෙ- “ආපතතිං ත්වං භික්ඛු ආපනො පාරාජික”න්ති. (57)

29. තෙන ඛො පත සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු විවරවංසෙ විවරං ථෙය්‍යවිතො අවහරි. තස්ස කුක්කුළුවං අගොසි -පෙ- “ආපතතිං ත්වං භික්ඛු ආපනො පාරාජික”න්ති. (58)

30. තෙන ඛො පත සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු විහාරෙ විවරං අවහරිත්වා ඉතො නික්ඛමනො පාරාජිකො භවියාමිති විහාරං න නික්ඛමි. භික්ඛු භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං -පෙ- “නික්ඛමෙය්‍ය වා සො නික්ඛමෙ මොඤ්ජුරිසො න වා නික්ඛමෙය්‍ය ආපතති පාරාජිකස්ස”ති. (59)

31. තෙන ඛො පත සමයෙන දෙව භික්ඛු සභායකා ගොන්ති. එතො භික්ඛු යාමං පිණ්ඩාය පාවෙසි. දුතියො භික්ඛු සමිඤ්ඤා බාදනීයෙ භාජිය-මානෙ සභායකස්ස භාගං ගභෙත්වා තස්ස විශ්වාසනො පරිභුඤ්ජි. සො ජාතිත්වා තං වොදෙසි: ‘අස්සමණො’යි ත්වං ත්වං තස්ස කුක්කුළුවං අගොසි. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසි -පෙ- “කිඤ්චිතො ත්වං භික්ඛු?”ති “විශ්වාසගාති අහං භගවා”ති. “අනාපතති භික්ඛු විශ්වාසගාමො”ති. (60)

32. තෙන ඛො සමයෙන සමිඤ්ජලා භික්ඛු විවරකම්මං කරොන්ති. සමිඤ්ජලා බාදනීයෙ භාජියමානෙ සබ්බෙසං පටිවිංසා ආගරිත්වා උපනික්ඛිතො ගොන්ති. අඤ්ඤතරො භික්ඛු අඤ්ඤතරස්ස භික්ඛුතො පටිවිංසං අතතතො මඤ්ඤමානො පරිභුඤ්ජි. සො ජාතිත්වා තං වොදෙසි: ‘අස්සමණො’යි ත්වං ත්වං තස්ස කුක්කුළුවං අගොසි. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසි -පෙ- “කිඤ්චිතො ත්වං භික්ඛු”ති සකසඤ්ඤි අහං භගවා”ති. “අනාපතති භික්ඛු සකසඤ්ඤි-ස්ස”ති. (61)

25. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් දවල් පිරිකරක් දෑක “ඌසොර-කම් කරන්නෙමි” යි නිමිති ගත්තේ ය. හෙතෙමේ ‘එයා’ යි හඟිමින් එය සොරකම් කෙළේ ය. ... ‘එයා’ යි හඟිමින් අතෙකක් සොරකම් කෙළේ ය. ... ‘අතෙකකා’ යි හඟිමින් එය සොරකම් කෙළේ ය. ... අතෙකකා යි හඟිමින් අතෙකක් සොරකම් කළේ ය. ඔහුට කුකුළු විය. ... “මහණ තෝ පරිජ්ඣාවාග් අවන්නෙහි” ය යි වදාළ හේක (51-54.)

26. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් දවල් පිරිකරක් දෑක ‘ඌසොරකම් කරන්නෙමි’ යි නිමිති කෙළේ ය. හෙතෙමේ ‘එයා’ යි හඟිමින් තමාගේ පිරිකරක් (සොර සිහින්) භාර ගත්තේ ය. ඔහුට කුකුළු විය. ... මහණ, පරිජ්ඣාවාග් නො වේ. දුකුලාඥාවාග් වේ” යයි වදාළ හේක. (55)

27. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් පුටුවකා පියැල්ලක් දෑක ‘මෙයින් පැහැරගන්නෙමි පැරදුනෙමි’ වෙමි යි සිතා පුටුව සමග බැහැර කොට භාර ගත්තේ ය. ඔහුට කුකුළු විය. -පෙ- “මහණ තෝ පරිජ්ඣාවාග් අවන්නෙහි ය.” (56)

28. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් සහසතු බිස්සක් සොර සිහින් භාර ගත්තේ ය. ඔහුට කුකුළු විය. -පෙ- “මහණ තෝ පරිජ්ඣාවාග් අවන්නෙහි ය” යි. (57)

29. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් සිටුරුවෙහෙහි ලූ සිටුරක් සොර සිහින් භාරගත්තේ ය. ඔහුට කුකුළු විය. -පෙ- “මහණ තෝ පරිජ්ඣාවාග් අවන්නෙහි ය.” (58)

30. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් විහාරයෙහි සිටුරක් සොරාගෙණ ‘මෙයින් නික්මෙන්නෙමි පරිජ්ඣාවාග් අවන්නෙමි’ යි විහාරයෙන් නො නික්මින. භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙ පුවත සැළ කළාහු ය. ... “මහණෙනි, ඒ හිත් පුරුෂ තෙමේ නික්මෙන්නේ හෝ නො නික්මෙන්නේ හෝ පරිජ්ඣාවාග් අවන්නේ වෙයි.” (59)

31. එසමයෙහි යහළු භික්ෂුහු දෙනමක් වෙත්. එක් තමක් පිඬු පිණිය ගමට පිවිසියේ ය. දෙවැන්නා සහනට කැවිලි බෙදනු ලබන කල්හි යහළුවා අයත් කොටස ගෙණ ඔහුට විස්වස් ඇතියේ වැළැඳී ය. ඒ මහණ තෙමේ එය දෑක “තෝ නොමහණෙක් වෙති” යි ඒ මහණහට වෛදනා කෙළේ ය. ඒ මහණ-හට කුකුළු විය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට එපවත් සැළ කෙළේ ය. ... මහණ තෝ කෙබඳු සිතැතියෙහිද? “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, මම විශ්වාස ශ්‍රාති වීම.” “මහණ විශ්වාසශ්‍රාතයෙන් ඇවැත් නො වේ.” (60)

32. එසමයෙහි බොහෝ භික්ෂුහු සිටුරුකම් කරත්. සහනට කැවිලි බෙදනු ලබන කල්හි සියල්ලන්ගේ කොටස් ගෙණවුන් වෙත තමන ලද්දහු වෙත්. එක්තරා මහණෙක් ‘අතෙක් මහණකුගේ කොටස තමාගේ ය’ යි හඟිමින් වැළැඳී ය. ඒ මහණ තෙමේ එය දෑක “තෝ නොමහණෙක් වෙති” යි ඔහුට වෛදනා කෙළේ ය. ඒ මහණහට කුකුළු විය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙ පවත් සැළ කෙළේ ය. ... “මහණ, තෝ කෙබඳු සිතැත්තෙහිද?” “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, තමාගේ ය යන හැඟීම් ඇත්තෙමි වීම.” “මහණ, තමාගේ ය යන හැඟීම් ඇත්තහුට ඇවැත් නොවේ.” (61)

33. තෙන ඛො පන සමයෙන සම්මන්ත්‍රලා භික්ඛු චීවරකම්මං කරොන්ති. සඛ්ඛස්ස ඛාදනීයෙ භාජ්‍යමානෙ අඤ්ඤානරස්ස භික්ඛුතො පනෙත්ත අඤ්ඤානරස්ස භික්ඛුතො පටිච්චංසො ආගරිත්වා උපනික්ඛිත්තො භොති. පත්තසාමිකො භික්ඛු අත්තතො මඤ්ඤමානො පරිභුඤ්ජී. සො ජාතිත්වා තං වොදෙහි: “අස්සමණෝ‘සි නි”න්ති. තස්ස කුක්කුළුවං අභොසි. භගවතො එතමිත්ථං ආරොචෙසි -පෙ- “කිඤ්චිත්තො නිං භික්ඛු?”ති “සකසඤ්ඤී අහං භගවා”ති. “අතාපතති භික්ඛු සකසඤ්ඤස්ස”ති. (62)

34. තෙන ඛො පන සමයෙන අම්බවොරකා අම්බං පාතෙත්වා භණ්ඩිකං ආදාය අගමංසු. සාමිකා තෙ වොරකෙ අනුඛතීංසු. වොරකා සාමිකෙ පසයිත්වා භණ්ඩිකං පාතෙත්වා පලායිංසු. භික්ඛු පංසුකුලසඤ්ඤීතො පටිග්ගාභාපෙනා පරිභුඤ්ජංසු. සාමිකා තෙ භික්ඛු වොදෙසු: “අස්සමණස්ථ තුමෙහ”ති. තෙසං කුක්කුළුවං අභොසි. භගවතො එතමිත්ථං ආරොචෙසු -පෙ- “කිඤ්චිත්තො තුමෙහ භික්ඛවො?”ති “පංසුකුලසඤ්ඤීතො මයං භගවා”ති. “අතාපතති භික්ඛවෙ පංසුකුලසඤ්ඤස්ස”ති. (63)

35. තෙන ඛො පන සමයෙන ජම්බුවොරකා -පෙ- ලුච්ඡවොරකා -පෙ- පනසවොරකා -පෙ- තාලපක්කවොරකා -පෙ- උච්ඡ්චවොරකා -පෙ- නිම්බ-රුසකවොරකා නිම්බරුසකෙ ඔච්චිත්වා භණ්ඩිකං ආදාය අගමංසු. සාමිකා තෙ වොරකෙ අනුඛතීංසු. වොරකා සාමිකෙ පසයිත්වා භණ්ඩිකං පාතෙත්වා පලායිංසු. භික්ඛු පංසුකුලසඤ්ඤීතො පටිග්ගාභාපෙනා පරිභුඤ්ජංසු. සාමිකා තෙ භික්ඛු වොදෙසු: “අස්සමණස්ථ තුමෙහ”ති. තෙසං කුක්කුළුවං අභොසි. -පෙ- “අතාපතති භික්ඛවෙ පංසුකුලසඤ්ඤස්ස”ති. (64-69)

36. තෙන ඛො පන සමයෙන අම්බවොරකා අම්බං පාතෙත්වා භණ්ඩිකං ආදාය අගමංසු. සාමිකා තෙ වොරකෙ අනුඛතීංසු. වොරකා සාමිකෙ පසයිත්වා භණ්ඩිකං පාතෙත්වා පලායිංසු. භික්ඛු “පුරෙ සාමිකා පස්සන්ති”ති ථෙග්ගවිත්තා පරිභුඤ්ජංසු. සාමිකා තෙ භික්ඛු වොදෙසු: “අස්සමණස්ථ තුමෙහ”ති. තෙසං කුක්කුළුවං අභොසි -පෙ- “අපතතිං තුමෙහ භික්ඛවෙ අපන්නා පාරජික”න්ති. (70)

37. තෙන ඛො පන සමයෙන ජම්බුවොරකා -පෙ- ලුච්ඡවොරකා -පෙ- පනසවොරකා -පෙ- තාලපක්කවොරකා -පෙ- උච්ඡ්චවොරකා -පෙ- නිම්බ-රුසකවොරකා නිම්බරුසකෙ ඔච්චිත්වා භණ්ඩිකං ආදාය අගමංසු. සාමිකා තෙ වොරකෙ අනුඛතීංසු. වොරකා සාමිකෙ පසයිත්වා භණ්ඩිකං පාතෙත්වා පලායිංසු. භික්ඛු “පුරෙ සාමිකා පස්සන්ති”ති ථෙග්ගවිත්තා පරිභුඤ්ජංසු. සාමිකා තෙ භික්ඛු වොදෙසු: “අස්සමණස්ථ තුමෙහ”ති. තෙසං කුක්කුළුවං අභොසි -පෙ- “අපතතිං තුමෙහ භික්ඛවෙ අපන්නා පාරජික”න්ති. (71-76)

38. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤානරො භික්ඛු සඛ්ඛස්ස අම්බං ථෙග්ග-විත්තො අවහරි -පෙ- සඛ්ඛස්ස ජම්බු -පෙ- සඛ්ඛස්ස ලුච්ඡ -පෙ- සඛ්ඛස්ස පනස -පෙ- සඛ්ඛස්ස තාලපක්ක -පෙ- සඛ්ඛස්ස උච්ඡ්ච -පෙ- සඛ්ඛස්ස නිම්බරුසකං ථෙග්ගවිත්තො අවහරි. තස්ස කුක්කුළුවං අභොසි -පෙ- “අපතතිං නිං භික්ඛු අපන්නා පාරජික”න්ති. (77-83)

33. එසමයෙහි බොහෝ හික්කුහු සිටුරු ගෙත්තම් කරත්. සහනට කැවිලි බෙදනු ලබන කල්හි එක්තරා මහණකුගේ පාත්‍රයෙන් අත් මහණකුගේ කොටස ගෙනවුත් තබන ලද්දේ වෙයි. පාත්‍රය හිමි මහණ තෙමේ තමාගේ යයි සිතමින් වැලැඳී ය. ඒ මහණ එය දුන ඒ මහණට ‘තෝ තොමහණෙහි’යි. වෝදතා කෙළේ ය. ඔහුට කුකුත් විය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට එපවත් සැල කෙළේ ය. ... “මහණ තෝ කෙබඳු සිතුවත්තෙහි ද?” “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, මම සවතිය ය යන හැඟීම් ඇත්තෙමි වීමි.” “මහණ, සවතිය ය යන හැඟීම් ඇත්තකුට ඇවැත් නො වේ.” (62)

34. එසමයෙහි අඹසොරු අඹ තෙලා පොදියක් බැඳ ගෙන ගියාහු ය. හිමියෝ ඒ සොරුන් ලුහු බැන්දහු ය. සොරු හිමියන් දක පොදිය හිමි ගෙලා පලා ගියාහු ය. හික්කුහු පාංසුකුල සංඥ ඇත්තාහු පිළිගන්වා ගෙන වැලඳුන. “තෙපි තොමහණ”යි හිමියෝ ඔවුනට වෝදතා කළාහු ය. ඔවුනට කුකුත් විය. ... භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙපවත් සැල කළහ. මහණෙහි, තෙපි කෙබඳු සිත් ඇත්තෝ වූහ ද?” “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, අපි පාංසුකුලසංඥ ඇත්තමි”යි “මහණෙහි, පාංසුකුලසංඥ ඇත්තකුට ඇවැත් නොවේ.” (63)

35. එසමයෙහි දඹසොරු ... දෙල්සොරු ... කොත්සොරු ... තල්පල සොරු ... උක්සොරු ... තිඹිරිසොරු තිඹිරිපල තෙලා පොදියක් බැඳගෙන ගියාහු ය. හිමියෝ ඒ සොරුන් ලුහුබැන්දහු ය. සොරු හිමියන් දක පොදිය හිමි ගෙලා පලා ගියාහු ය. හික්කුහු පාංසුකුලසංඥ ඇති ව පිළිගන්වා ගෙන වැලඳුන. “තෙපි තොමහණ”යි හිමියෝ ඔවුනට වෝදතා කළාහු ය, ඔවුනට කුකුත් විය. ... “මහණෙහි, පාංසුකුලසංඥ ඇත්තකුට ඇවැත් නො වේ.” (64-69)

36. එසමයෙහි අඹසොරු අඹ තෙලා පොදියක් බැඳගෙන ගියාහු ය. හිමියෝ ඔවුන් ලුහුබැන්දහු ය. සොරු හිමියන් දක පොදිය හිමි ගෙලා පලා ගියාහු ය. හික්කුහු සොර සිත් ඇත්තාහු ‘තොබෝ කලෙකින් හිමියෝ දක්නාහ’යි වැලඳුන. හිමියෝ “තෙපි තොමහණ”යි ඔවුනට වෝදතා කළාහු ය. ඔවුනට කුකුත් විය. ... “මහණෙහි, තෙපි පරිජ්ඣාවෙන් අවත්නාහු ය.” (70)

37. එසමයෙහි දඹසොරු ... දෙල්සොරු ... කොත්සොරු ... තල්පල සොරු ... උක්සොරු ... තිඹිරිසොරු තිඹිරිපල තෙලා පොදි බැඳ ගෙන ගියාහු ය. හිමියෝ ඔවුන් ලුහුබැන්දහු ය. සොරු හිමියන් දක පොදි හිමි ගෙලා පලා ගියාහු ය. හික්කුහු සොර සිත් ඇත්තෝ ‘තොබෝ කලෙකින් හිමියෝ දක්නාහ’යි වැලඳුන. “තෙපි තොමහණ”යි හිමියෝ ඔවුනට වෝදතා කළාහු ය. ඔවුනට කුකුත් විය. ... “මහණෙහි, තෙපි පරිජ්ඣාවෙන් අවත්නාහු ය.” (71-76)

38. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් සොර සිත් ඇත්තෝ සහසතු අඹ සොරකම් කෙළේ ය. ... සහසතු දඹ ... සහසතු දෙල් ... සහසතු කොත් ... සහසතු තල්පල ... සහසතු උක් ... සහසතු තිඹිරි සොර සිත් ඇත්තෝ පාහැර ගත්තේ ය. ඔහුට කුකුත් විය. ... “මහණ තෝ පරිජ්ඣාවෙන් අවත්තෙහි ය”. (77-83)

39. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු පුප්ථාරුමං ගන්තො ඔචිතං පුප්ථං පඤ්චමාසංඝතං ථෙය්‍යවිතො අවහරි. තස්ස කුක්කුළුවං අහොසි -පෙ- “අපතතිං නිමං භික්ඛු අපනො පාරුජික”න්ති. (84)

40. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු පුප්ථාරුමං ගන්තො පුප්ථානි ඔචිතිනා පඤ්චමාසංඝතං ථෙය්‍යවිතො අවහරි. තස්ස කුක්කුළුවං අහොසි -පෙ- “අපතතිං නිමං භික්ඛු අපනො පාරුජික”න්ති (85)

41. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු ගාමකං ගච්ඡන්තො අඤ්ඤතරං භික්ඛුං එතදවොච: “අට්ඨසො තුග්ගං උපට්ඨාකකුලං වුතො වජේජ්ඣ”ති. සො ගන්තො එකං සාධකං අභරුපෙති අතතනා පරිභුඤ්ජි. සො ජානිති තං වොදෙයි: ‘අසාමණෝ’යි නි”න්ති. තස්ස කුක්කුළුවං අහොසි. -පෙ- අතාපතති භික්ඛු පාරුජිකස්ස. “න ච භික්ඛවෙ ‘වුතො වජේජ්ඣ’ති වතතබ්බො. යො වදෙය්‍ය අපතති දුක්ඛං”ති. (86)

42. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු ගාමකං ගච්ඡති. අඤ්ඤතරො භික්ඛු තං භික්ඛුං එතදවොච: “අට්ඨසො මග්ගං උපට්ඨාකකුලං වුතො වජේජ්ඣ”ති. සො ගන්තො යුගසාධකං අභරුපෙති එකං අතතනා පරිභුඤ්ජි. එකං තස්ස භික්ඛුතො අද්දසි. සො ජානිති තං වොදෙයි: “අසාමණෝ’යි නි”න්ති. තස්ස කුක්කුළුවං අහොසි. -පෙ- අතාපතති භික්ඛු පාරුජිකස්ස. “න ච භික්ඛවෙ ‘වුතො වජේජ්ඣ’ති වතතබ්බො. යො වදෙය්‍ය අපතති දුක්ඛං”ති. (87)

43. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු ගාමකං ගච්ඡන්තො අඤ්ඤතරං භික්ඛුං එතදවොච: “අට්ඨසො තුග්ගං උපට්ඨාකකුලං වුතො වජේජ්ඣ”ති. සො ටි එවමාන: “වුතො වජේජ්ඣ”ති. සො ගන්තො අලුඝකං සප්පිං, තුලං ගුලං, දෙණං තණ්ඩුලං, අභරුපෙති අතතනා පරිභුඤ්ජි. සො ජානිති තං වොදෙයි: “අසාමණෝ’යි නි”න්ති. තස්ස කුක්කුළුවං අහොසි. -පෙ- අතාපතති භික්ඛු පාරුජිකස්ස. “න ච භික්ඛවෙ ‘වුතො වජේජ්ඣ’ති වතතබ්බො. ‘න ච වුතො වජේජ්ඣ’ති වතතබ්බො. යො වදෙය්‍ය අපතති දුක්ඛං”ති. (88)

44. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො පුරිසො මහග්ගං මණිං අද්දය අඤ්ඤතරො භික්ඛුතා සඤ්චිං අභිභවමග්ගපටිපනො හොති. අථ බො සො පුරිසො සුඛකට්ඨානං පසාදිති තස්ස භික්ඛුතො අජාතනාතස්ස ථවිකාය මණිං පකඨිපිති සුඛකට්ඨානං අතිකාමිති අග්ගහෙසි. තස්ස කුක්කුළුවං අහොසි -පෙ- “කිඤ්චිතො නිමං භික්ඛු”ති. “තාතං හගවා ජාතාමි”ති. අතාපතති භික්ඛු අජාතනාතස්ස. (89)

39. එසමයෙහි එක්තර මහණෙක් මල් උයනකට පැමිණ මුහුපසක් අගනා තෙලා කුඩු මල් සොරා සිහින්හැර ගත්තේ ය. ඔහුට කුකුත් විය. ... “මහණ, තෝ පරිජ්ඣාවාත් අවත්තෙහි ය.” (84)

40. එසමයෙහි එක්තර මහණෙක් මල් උයනකට පැමිණ සොරසින් ආසිය මුහුපසක් අගනා මල් තෙලා ගෙන ගියේ ය. ඔහුට කුකුත් විය. ... “මහණ තෝ පරිජ්ඣාවාත් අවත්තෙහි ය.” (85)

41. එසමයෙහි එක්තර මහණෙක් ගමකට යන්නේ එක්තර මහණකුට, “ආවාත්තී, තොපගේ උපසාරායක කුලයට (තොග් ඉල්ලා ගැනීමට) ‘තොප විසින් කියනු ලැබුයේ’යි තොප වචනයෙන් කියමි”යි කී ය. හෙ තෙමේ ගොත් එක් සඵවක් ගෙන්වා ගෙන තෙමේ පරිභොග කෙළේ ය. හේ දැන ගෙන ඒ මහණකට “තෝ අග්‍රමණ වෙහි”යි වෛදනා කෙළේ ය. ඔහුට කුකුත් විය. —පෙ— මහණ පරිජ්ඣාවාත් තො වේ. “මහණෙනි, ‘පඤ්චබයක්’ කියනු ලැබුවේ මි (ඔවුන්ට) කියමි”යි තො කිය යුතු ය. යමෙක් කියා තම දුකුලාආවාත් වේ.” (86)

42. එසමයෙහි එක්තර මහණෙක් ගමකට යෙයි. අන් මහණෙක් ඒ මහණකට ආවාත්තී, “මගේ උපසාරායක කුලයට මා විසින් කියන ලද්දෙහි යයි මගේ වචනයෙන් කියමි”යි කී ය. හෙ තෙමේ ගොත් සඵසුවලින් ගෙන්වා ගෙන එකක් තමා පරිභොග කෙළේ ය. එකක් ඒ මහණකට දින. හෙ තෙමේ එය දැනගෙන ඔහුට ‘තෝ අග්‍රමණ වෙහි’යි වෛදනා කෙළේ ය. ඒ මහණකට කුකුත් විය. ... “මහණ පරිජ්ඣාවාත් තො වේ. “මහණෙනි, ‘මා විසින් කියන ලද්දෙහි මගේ වචනයෙන් කියමි’යි තො කිය යුතු ය. යමෙක් කියා තම දුකුලා ආවාත් වේ.” (87)

43. එසමයෙහි එක්තර මහණෙක් ගමකට යන්නේ එක්තර මහණකුට “ආවාත්තී, තොපගේ උපසාරායක කුලයට තා විසින් කියන ලද්දෙහි යයි මාගේ වචනයෙන් කියමි”යි කී ය. හෙතෙමේ ද “මා විසින් කියන ලද්දෙහි යයි මාගේ වචනයෙන් කියමි”යි කී ය. හෙ තෙමේ ගොත් තැළියක් ගිනෙල් ද, කුලාවක් උක්සකුරු ද, තිබක් සහල් ද, ගෙන්වා ගෙන තෙමේ පරිභොග කෙළේ ය. හෙතෙමේ එය දැනගෙන ඒ මහණකට ‘තෝ තො මහණෙක් වෙහි’යි වෛදනා කෙළේ ය. ඔහුට කුකුත් විය. ... “මහණ පරිජ්ඣාවාත් තො වේ. මහණ ‘තා විසින් කියන ලද්දෙහි’ තාගේ වචනයෙන් කියමි”යි. තො කිය යුතු යි. ‘මා විසින් කියන ලද්දෙහි මාගේ වචනයෙන් කියමි’යි තො කිය යුතු යි. යමෙක් කියා තම දුකුලාආවාත් වේ” යැ යි වදාළ හේක. (88)

44. එසමයෙහි එක්තර පුරුෂයෙක් මාගාහි මැණිකක් රැගෙන එක්තර මහණකු හා අදන් මහට පිළිපන්නේ වෙයි. එකල්හී ඒ පුරුෂයා ශුලකසාරායක (සුංකම් අයකරණ තැනක්) දක තො දන්තා වූ ඒ මහණකුගේ පසුපසියෙහි මැණික බහා සුංකම් අයකරණ තැන ඉක්මවා නැවත හැර ගත්තේ ය. ඒ මහණකට කුකුත් විය. ... “මහණ, තෝ කෙබඳු සිතැති වෙහි ද”යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අහා වදාළ හේක. “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, මම එය තො දනිමි”යි හේ කී ය. “මහණ තො දන්තසුට ආවාත් තො වේ” යැ යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළ හේක. (89)

45. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරො භික්ඛු පුරිසො මහංගං මණිං ආදාය අඤ්ඤාතරෙන භික්ඛුතා සද්ධිං අභිනම්මෙය්‍යපටිපන්නො හොති. අථ ඛො සො පුරිසො සුඛිකට්ඨානං පසයිති මහංගං මණිං තස්ස භික්ඛුතො අදාසි. අථ ඛො සො පුරිසො සුඛිකට්ඨානං අතික්කමිති තං භික්ඛුං එතදවොචි: “ආහර මෙ හතෙන හණ්ඨිකං. තානං අකල්ලකො”ති. නිස්ස පන තුං ආවුසො එවරුපං අකාසීති. අථ ඛො සො පුරිසො තස්ස භික්ඛුතො එතමෙසං ආරොවෙසි. තස්ස කුක්කුච්චං අහොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු අජාතනතස්සා”ති. (90)

46. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරො භික්ඛු සසේතන සද්ධිං අභිනම්මෙය්‍යපටිපන්නො හොති. අඤ්ඤාතරො පුරිසො තං භික්ඛුං ආමිසෙන උපල්ලා-පෙති: සුඛිකට්ඨානං පසයිති මහංගං මණිං තස්ස භික්ඛුතො අදාසි. ඉමං හතෙන මණිං සුඛිකට්ඨානං අතික්කමෙති. අථ ඛො සො භික්ඛු තං මණිං සුඛිකට්ඨානං අතික්කමෙසි. තස්ස කුක්කුච්චං අහොසි -පෙ- “ආපතති. තුං භික්ඛු ආපන්නො පාරාජික”න්ති. (91)

47. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරො භික්ඛු පාසෙ ඛද්ධං¹ සුකරං කාරුඤ්ඤාත චූඤ්චි. තස්ස කුක්කුච්චං අහොසි -පෙ- “තිඤ්චිතො තුං භික්ඛු”ති “කාරුඤ්ඤාතිපපායො අහං හගවා”ති. “අනාපතති භික්ඛු කාරුඤ්ඤාතිපපායස්සා”ති. (92)

48. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරො භික්ඛු පාසෙ ඛද්ධං සුකරං “පුරෙ සාමිකා පස්සන්ති”ති ථෙය්‍යවිතො චූඤ්චි. තස්ස කුක්කුච්චං අහොසි -පෙ- “ආපතති. තුං භික්ඛු ආපන්නො පාරාජික”න්ති. (93)

49. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරො භික්ඛු පාසෙ ඛද්ධං මිගං කාරුඤ්ඤාත චූඤ්චි -පෙ- පාසෙ ඛද්ධං මිගං ‘පුරෙ සාමිකා පස්සන්ති’ති ථෙය්‍යවිතො චූඤ්චි-පෙ- කුමිතෙ ඛද්ධෙ මචේත් කාරුඤ්ඤාත චූඤ්චි. -පෙ- කුමිතෙ ඛද්ධෙ මචේත් ‘පුරෙ සාමිකා පස්සන්ති’ති. ථෙය්‍යවිතො චූඤ්චි, තස්ස කුක්කුච්චං අහොසි. -පෙ- “ආපතති. තුං භික්ඛු ආපන්නො පාරාජික”න්ති. (94-97)

50. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරො භික්ඛු යාතෙ හණ්ඨං පසයිති “ඉකො ගණ්ඨතොතො පාරාජිකො හවිස්සාමි”ති අතික්කමිති පටිවෙට්ඨා අග්ගහෙසි. තස්ස කුක්කුච්චං අහොසි -පෙ- “ආපතති. තුං භික්ඛු ආපන්නො පාරාජික”න්ති. (98)

51. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරො භික්ඛු කුලලෙන උක්ඛිතතං මංසපෙසිං “සාමිකානං දස්සාමි”ති අග්ගහෙසි. සාමිකා තං භික්ඛුං වොදෙසු: “අග්ගමණො”යි ති”න්ති. තස්ස කුක්කුච්චං අහොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු අථෙය්‍යවිතස්සා”ති. (99)

52. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරො භික්ඛු කුලලෙන උක්ඛිතතං මංසපෙසිං “පුරෙ සාමිකා පස්සන්ති”ති ථෙය්‍යවිතො අග්ගහෙසි. සාමිකා තං භික්ඛුං වොදෙසු: “අග්ගමණො”යි ති”න්ති. තස්ස කුක්කුච්චං අහොසි -පෙ- “ආපතති. තුං භික්ඛු ආපන්නො පාරාජික”න්ති. (100)

45. එසමයෙහි එක්තරා පුරුෂයෙක් මාහැඟි මැණිකක් රැගෙන එක්-තරා මහණකු සමග අදන් මගට පිළිපත්තේ වෙයි. එකල්හි ඒ පුරුෂයා ශූලකයාභාවයක් දැක ගිලන් අසුරු දක්වා සාමාන්‍ය බඩු පොදිය ඒ මහණහට දින. ඉන් පසු ඒ පුරුෂයා ශූලකයාභාවය ඉක්මවා ඒ මහණහට “වහන්ස, මගේ බඩුපොදිය දෙනු මැනව. මම ගිලනෙක් නො වෙමි”යි කියා කී ය. “ඇවත, තෝ කුමක් හෙයින් මෙවන්දක් කෙළෙහි දැයි” ඒ මහණ පිළිවිසි ය. එකල ඒ පුරුෂයා ඒ මහණහට තෙල කරුණ දන් වී ය. ඒ මහණහට කුකුත් විය. ... “මහණ නොදන්නහුට ඇවැත් නොවේ.” යැයි වදාළ හේක. (90)

46. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් ගාල් තවලකේ සමග අදන්මගට පිළිපත්තේ වෙයි. එක් පුරුෂයෙක් ඒ මහණහු ආමිභයෙන් පොළොබවා ශූලකයාභාවය දැක “වහන්ස, මේ මැණික ශූලකයාභාවය ඉක්මවා ගෙන යනු මැනවැ”යි මාහැඟි මැණිකක් ඒ මහණහට දිනී. වැලි ඒ මහණ තෙමේ ඒ මැණික ශූලකයාභාවය ඉක්මවා ගෙන ගියේ ය. ඒ මහණහට කුකුත් විය. ... “මහණ, තෝ පරිජ්ඣාවැත් අවන්තෙහි යැ”යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළ හේක (91)

47. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් ලෙසුඩුවෙක බැදුනු උරකු කුළුණු සිත් ඇතියේ මුදා ලී ය. ඒ මහණහට කුකුත් විය. ... “මහණ, තෝ කෙබඳු සිතැති විනි දැ”යි අසා වදාළ හේක. “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, මම කුළුණු සිත් ඇත්තෙමි වීම”යි හේ කී ය. “කුළුණු සිත් ඇත්තහුට ඇවැත් නොවේ යැ”යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළ හේක. (92)

48. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් ලෙසුපත බැඳි උරකු හිමියෝ දක්නාහැකි පෙරම සොර සිත් ඇතියේ මුදා ලී ය. ඒ මහණහට කුකුත් විය. ... “මහණ, තෝ පරිජ්ඣාවැත් අවන්තෙහි යැ”යි වදාළ හේක. (93)

49. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් ලෙසුඩුවෙක බැඳි මුවකු කුළුණු සිත් ඇතියේ මුදා ලී ය. ... ලෙසුපත බැඳි මුවකු ‘නො බෝ කලෙකින් හිමියෝ දක්නාහැකි සොරසිත් ඇතිව මුදා ලී ය. ... කෙමිතෙහි හසු වූ මසුන් කුළුණු සිත් ඇතියේ මුදා ලී ය. ... කෙමිතෙහි හසු වූ මසුන් ‘නො බෝකලෙකින් හිමියෝ දක්නාහැකි සොර සිත් ඇතිව මුදා ලී ය. ඒ මහණහට කුකුත් විය. “මහණ තෝ පරිජ්ඣාවැත් අවන්තෙහි යැ” යි වදාළ හේක. (94-97)

50. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් යාතයක භාණ්ඩය දැක ‘මෙයින් ගත්තෙමි තම පරිජ් අවදින්නෙමි’යි ඉවත් කොට පෙරලා ගත්තේ ය. ඒ මහණහට කුකුත් විය. ... “මහණ තෝ පරිජ්ඣාවැත් අවන්තෙහි යැ”යි වදාළ හේක. (98)

51. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් උත්තකු විසින් තභාගත් මස් වැදුල්ලක් ‘හිමියහට දෙන්නෙමැ’යි ගත්තේ ය. හිමියෝ “තෝ අප්‍රමණ වෙති”යි ඒ මහණහට වොදනා කළාහු ය. ඔහුට කුකුත් විය. ... “මහණ සොර සිත් තැත්තහුට ඇවැත් නො වේ” යැයි වදාළ හේක. (99.)

52. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් උතුත්තකු විසින් තභාගත් මස් වැදුල්ලක් ‘නො බෝකලෙකින් හිමියෝ දක්නාහැකි සොරසිත් ඇතිව ගත්තේ ය. ‘තෝ අප්‍රමණ වෙති’යි හිමියෝ ඒ මහණහට වොදනා කළාහු ය. ඔහුට කුකුත් විය. ... ‘මහණ, තෝ පරිජ්ඣාවැත් අවන්තෙහි යැ’ යි වදාළ හේක. (100)

53. තෙන බො පන සමයෙන මුත්තං උච්චං ඛනිකං අවිඤ්ඤානං නදියා ඔසාදෙනති.¹ “ඛනිකෙ ජිනෙත කට්ඨානි විපජ්ඣන්තංති අගමංසු. භික්ඛු පංසුකුලසඤ්ඤිතො උත්තාරෙසුං. සාමිකා තෙ භික්ඛු වොදෙසුං “අසාමණිකං තුමොති” තෙසං කුක්කුළිං අගොසි -පෙ- අනාපතති භික්ඛුවෙ පංසුකුලසඤ්ඤිතොති. (101)

54. තෙන බො පන සමයෙන මුත්තං උච්චං ඛනිකං අවිඤ්ඤානං නදියා ඔසාදෙනති. ඛනිකෙ ජිනෙත කට්ඨානි විපජ්ඣන්තංති අගමංසු. භික්ඛු “පුරෙ සාමිකා පසානති”ති ථෙය්‍යවිතො උත්තාරෙසුං. සාමිකා තෙ භික්ඛු වොදෙසුං: “අසාමණිකං තුමොති” තෙසං කුක්කුළිං අගොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛුවෙ අපනනා පාරාජික”න්ති. (102)

55. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරො ගොපාලකො රුකෙඛි සාටකං ආලයොනො උච්චාරං අගමාසි. අඤ්ඤාතරො භික්ඛු පංසුකුලසඤ්ඤි අගගහෙසි. අථ බො සො ගොපාලකො නං භික්ඛු වොදෙසි: “අසාමණිකං තුමොති”න්ති. තෙසං කුක්කුළිං අගොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු පංසුකුලසඤ්ඤිතොති. (103)

56. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරං භික්ඛුතො නදිං තරනතංසං රජ්‍යානං හත්ථො චුතං සාටකං පාදෙ ලග්ගං ගොති. සො භික්ඛු සාමිකානං දසාමිති අගගහෙසි. සාමිකා නං භික්ඛු වොදෙසුං: “අසාමණිකං තුමොති”න්ති. තෙසං කුක්කුළිං අගොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු අථෙය්‍යවිතොති”ති. (104)

57. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරං භික්ඛුතො නදිං තරනතංසං රජ්‍යානං හත්ථො චුතං සාටකං පාදෙ ලග්ගං ගොති. සො භික්ඛු “පුරෙ සාමිකා පසානති”ති ථෙය්‍යවිතො අගගහෙසි. සාමිකා නං භික්ඛු වොදෙසුං: “අසාමණිකං තුමොති”න්ති. තෙසං කුක්කුළිං අගොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු අපනනා පාරාජික”න්ති. (105)

58. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරො භික්ඛු සප්පිකුලං පය්‍යන්තො ථොකං ථොකං² පරිභුඤ්ඤි. තෙසං කුක්කුළිං අගොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු පාරාජිකං, අපතති දුක්ඛං”ති. (106)

59. තෙන බො පන සමයෙන සම්මුත්තං භික්ඛු සංවිද්භිකං අගමංසු: “හණං අවහරියමා”ති. එකො හණං අවහරි. තෙ එවමාහංසු: “න මයං පාරාජිකා. යො අවහරො සො පාරාජිකො”ති. හගවතො එතමන්ථං ආරොචෙසුං -පෙ- “අනාපතති භික්ඛුවෙ අපනනා පාරාජික”න්ති. (107)

60. තෙන බො පන සමයෙන සම්මුත්තං භික්ඛු සංවිද්භිකං හණං අවහරිතො හාජෙසුං. තෙති හාජ්‍යමානෙ එකමෙකංසං පටිච්චො න පඤ්චමාසකො පුරි. තෙ එවමාහංසු. “න මයං පාරාජිකා”ති. හගවතො එතමන්ථං ආරොචෙසුං. -පෙ- “අනාපතති භික්ඛුවෙ අපනනා පාරාජික”න්ති. (108)

1. ඔසාරෙනති, මජ්ඣ. සං. 2. අසාමණිකං, මජ්ඣ. සං. 3. ථොකං ථොකං. මජ්ඣ.

53. එසමයෙහි මිනිස්සු පසුරක් බැඳ අවිරමයී තදියෙහි මවාපියති. බැමි සිඳි ගිය කල්හි ලී දඬු විසිර ගියේ ය. හිඤ්ඤා පාංශුකුල සංඥ ඇත්තෝ ගොඩ ගත්හ. හිමියෝ ඒ හිඤ්ඤාවට “තෙපි අග්‍රමණයමිහ”යි වෝදනා කළාහු ය. ඔවුනට කුකුල් විය. ... “මහණෙනි, පාංශුකුල සංඥ ඇත්තනුව ඇවැත් නො වේ”යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළ සේක. (101)

54. එසමයෙහි මිනිස්සු පසුරක් බැඳ අවිරමයී තදියෙහි මවාපියති. බැමුම් සිඳි ගිය කල්හි ලී දඬු විසිර ගියේ ය. හිඤ්ඤා ‘නොබෝකලෙකින් හිමියෝ දක්නාහ’යි සොර සිත් ඇත්තාහු ඒ ගොඩ දඬුහ. හිමියෝ “තෙපි නො මහණහ”යි. ඔවුනට වෝදනා කළාහු ය. ඔවුනට කුකුල් විය. ... “මහණෙනි, තෙපි පරිජ්ඣාවැත් අවත්තනු යැ”යි වදාළ සේක. (102)

55. එසමයෙහි එක්තරා ගොපල්ලෙන් ගහක සළුව එල්වා මල පහ කිරීම පිණිස ගියේ ය. එක්තරා මහණෙක් පාංශුකුල සංඥ ඇත්තේ එය ගත්තේ ය. ඉන් පසු ඒ ගොපළු තෙමේ ඒ මහණකට “තෝ අග්‍රමණ වෙහි”යි වෝදනා කෙළේ ය. ඔහුට කුකුල් විය. ... “මහණ පාංශුකුල සංඥ ඇත්තනුව ඇවැත් නො වේ”යැ යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළසේක. (103)

56. එසමයෙහි තදියක් තරණය කරණ මහණකුගේ පාදයෙහි රජක-යන්ගේ අතින් මිදුනු සළුවක් ලැගුනේ වෙයි. ඒ මහණ තෙමේ ‘හිමියන්ට දෙවැ’යි එය ගත්තේ ය. හිමියෝ “තෝ අග්‍රමණයෙහි”යි ඒ මහණකට වෝදනා කළාහු ය. ඔහුට කුකුල් විය. ... “මහණ සොර සිත් තැත්තනුව ඇවැත් නො වේ”යැ යි වදාළ සේක. (104.)

57. එසමයෙහි තදියක් තරණය කරණ මහණකුගේ පාදයෙහි රජක-යන්ගේ අතින් මිදුනු සළුවක් ලැගුනේ වෙයි. ඒ මහණ ‘නොබෝකලෙකින් හිමියෝ දක්නාහ’යි සොරසිත් ඇතිගේ එය ගත්තේ ය. හිමියෝ ඒ මහණකට තෝ අග්‍රමණ වෙහි”යි වෝදනා කළාහු ය. ඔහුට කුකුල් විය. ... “මහණ, තෝ පරිජ්ඣාවැත් අවත්තෙහි”යැ යි වදාළ සේක. (105)

58. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් ගිතෙල් කළයක් දෑක විත විත වැළඳී ය. ඔහුට කුකුල් විය. ... “මහණ, පරිජ්ඣාවැත් නො වේ. දුකුලා-ඇවැත් වේ”යැ යි වදාළ සේක. (106.)

59. එසමයෙහි බොහෝ හිඤ්ඤා ‘බඩු සොරකම් කරන්නවු’යි සංවිධාන කොට ගෙණ ගියාහු ය. එක් තමක් බඩුව සොරකම් කෙළේ ය. හෙත්තෝ “අපි පරිජ් ආවැත් නො අවදුමිහ. යමෙක් එය සොරා ගත්තේ ද හෙතෙමේ ම පරිජ් ආවැත් අවත්තේ වේ”යැ යි මෙසේ කීහු. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මේ පවත් කාල කළාහු ය. “මහණෙනි, තෙපි පරිජ්ඣාවැත් අවත්තනුයැ”යි වදාළ සේක. (107.)

60. එසමයෙහි බොහෝ හිඤ්ඤා සංවිධාන කොට බඩු සොරා ගෙණ බෙදුවාහු ය. ඔවුන් විසින් බඩු බෙදනු ලබන කල්හි එක් එක් මහණක්කුගේ කොටස (අගයෙන්) මුහුණකින් නො පිරුණි. ඔහු “අපි පාරදුතමෝ නොවන්නවු”යි කීහු. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල කරුණ කාල කළාහු ය.... “මහණෙනි, තෙපි පරිජ්ඣාවැත් අවත්තනු යැ”යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළ සේක. (108.)

61. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤානරො භික්ඛු සාවඤ්ඤාං දුබ්බිකෙන ආපණ්ණිකං භාණ්ඩලාභං¹ ථෙය්‍යවිතො² අවහරි. තස්ස කුක්කුළං³ අහොසි. -පෙ- “ආපනතිං චං භික්ඛු ආපනො පාරාජික”න්ති. (109)

62. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤානරො භික්ඛු සාවඤ්ඤාං දුබ්බිකෙන ආපණ්ණිකං මුග්ගාමුච්ඡිං. -පෙ- මාසමුච්ඡිං. -පෙ- තිලමුච්ඡිං. ථෙය්‍යවිතො² අවහරි. තස්ස කුක්කුළං³ අහොසි. -පෙ- ආපනතිං චං භික්ඛු ආපනො පාරාජිකන්ති. (110-112)

63. තෙන ඛො පන සමයෙන සාවඤ්ඤාං අඤ්ඤානරො චොරකා ගාමිං භනාමා මංසං බාදිමා සෙසකං පටිසාමෙමා අගමංසු. භික්ඛු පංසුකුල-සඤ්ඤිතො පටිග්ගාභාසෙමා¹ පරිභුඤ්ජංසු. චොරකා තෙ භික්ඛු වොදෙසුං: “අසාමණ්ණස්ස භූමො”ති. තෙසං කුක්කුළං³ අහොසි. -පෙ- “අනාපනති භික්ඛුවෙ පංසුකුලසඤ්ඤිකා”ති. (113)

64. තෙන ඛො පන සමයෙන සාවඤ්ඤාං අඤ්ඤානරො චොරකා සුකරං භනාමා මංසං බාදිමා සෙසකං පටිසාමෙමා අගමංසු. භික්ඛු පංසුකුල-සඤ්ඤිතො පටිග්ගාභාසෙමා පරිභුඤ්ජංසු. චොරකා තෙ භික්ඛු වොදෙසුං: “අසාමණ්ණස්ස භූමො”ති. තෙසං කුක්කුළං³ අහොසි. -පෙ- “අනාපනති භික්ඛුවෙ පංසුකුලසඤ්ඤිකා”ති. (114)

65. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤානරො භික්ඛු තිණ්ණෙවනං ගනාමා දුතං² තිණං පඤ්චමාසග්ගකං³ ථෙය්‍යවිතො² අවහරි. තස්ස කුක්කුළං³ අහොසි. -පෙ- “ආපනතිං චං භික්ඛු ආපනො පාරාජික”න්ති. (115)

66. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤානරො භික්ඛු තිණ්ණෙවනං ගනාමා තිණං ලාඨිමා³ පඤ්චමාසග්ගකං³ ථෙය්‍යවිතො² අවහරි. තස්ස කුක්කුළං³ අහොසි. -පෙ- “ආපනතිං චං භික්ඛු ආපනො පාරාජික”න්ති. (116)

67. තෙන ඛො පන සමයෙන ආගනාතුකා භික්ඛු සඛ්‍යස්ස අමිං හාරා-පෙමා පරිභුඤ්ජංසු. ආවාසිකා භික්ඛු තෙ භික්ඛු වොදෙසුං: “අසාමණ්ණස්ස භූමො”ති. තෙසං කුක්කුළං³ අහොසි. ගගවතො එතමිත්ථං ආරොචෙසුං. -පෙ- “කිංඤ්චිත්තා භූමො භික්ඛුවෙ?”ති “පරිභොගත්ථා. ¹මංසං ගගවා”ති. “අනාපනති භික්ඛුවෙ පරිභොගත්ථාය”ති. (117)

68. තෙන ඛො පන සමයෙන ආගනාතුකා භික්ඛු සඛ්‍යස්ස ජලිං. -පෙ- සඛ්‍යස්ස ලුඛ්ථං. -පෙ- සඛ්‍යස්ස පනං. -පෙ- සඛ්‍යස්ස කාලපක්කං. -පෙ- සඛ්‍යස්ස උච්ඡ්ඨං. -පෙ- සඛ්‍යස්ස තිමිරාසකං. හාරාපෙමා පරිභුඤ්ජංසු. ආවාසිකා භික්ඛු තෙ භික්ඛු වොදෙසුං: “අසාමණ්ණස්ස භූමො”ති. තෙසං කුක්කුළං³ අහොසි. -පෙ- “අනාපනති භික්ඛුවෙ පරිභොගත්ථාය”ති. (118-123)

69. තෙන ඛො පන සමයෙන අමිපාලකා භික්ඛුතං අමිච්ඡං දෙනති. භික්ඛු ‘ගොපෙභුං ඉමෙ ඉස්සරා, තසිමෙ දඬු’න්ති කුක්කුළං³ වායන්තා ත පතීගණ්ණන්ති. ගගවතො එතමිත්ථං ආරොචෙසුං. -පෙ- “අනාපනති භික්ඛුවෙ ගොපකස්ස දුතෙ”ති. (124)

1. පටිග්ගාභාසෙමා, 2. දුතං, මිජ්ඣ. 3. ලාඨිමා, සි.දු. 4. පරිභොගත්ථාය, මිජ්ඣ., ඝා.

61. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් සාවැත්තුවර දුර්භික්ඛයෙක දී වෙළෙන්දකුගේ සහල් මිටක් සොරසිතාතියේ ගත්තේ ය. ඒ මහණතට කුකුළු විය. ... “මහණ, තෝ පරිජ්ඣාවැත් අවත්තෙහි යැ”යි වදළු කේක. (109.)

62. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් සාවැත්තුවර දුර්භික්ඛයෙක දී වෙළෙන්දකුට අගත් මුං මිටක් ... මැ මිටක් ... තල මිටක් සොර සිතාතියේ හැර ගත්තේ ය. ඒ මහණතට කුකුළු විය. ... “මහණ, තෝ පරිජ්ඣාවැත් අවත්තෙහි යැ”යි වදළු කේක. (110-112.)

63. එසමයෙහි සාවැත්තුවර අක්ඛවනයෙහි සොරු ගවදෙනක මරා මස් කෑ සෙස්ස සහවා තබා ගියාහු ය. භික්ෂුහු පාංශුකුල සංඥ ඇත්තෝ පිළිගන්වා ගෙණ එය වැළඳූහ. සොරු ඒ භික්ෂුන්ට “තෙපි අශ්‍රමණයව්හ”යි වෛදනා කළාහු ය. ඔවුන්ට කුකුළු විය. ... “මහණෙනි, පාංශුකුල සංඥ ඇත්තනුට ඇවැත් නො වේ” යයි වදළු කේක. (113.)

64. එසමයෙහි සාවැත්තුවර අක්ඛවනයෙහි සොරු උෞරකු මරා මස් කෑ සෙස්ස සහවා තබා ගියාහු ය. භික්ෂුහු පාංශුකුල සංඥ ඇත්තෝ පිළිගන්වා ගෙණ එය වැළඳූහ. සොරු මහණුන්ට “තෙපි නො මහණත”යි වෛදනා කළාහු ය. ඔවුන්ට කුකුළු විය. “මහණෙනි, පාංශුකුල සංඥ ඇත්තනුට ඇවැත් නො වේ” යයි වදළු කේක. (114.)

65. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් තණකෙතකට ගොස් සිදු ලහ ලද පස් මස්සක් අගනා තණ සොරසිතාතියේ හැර ගත්තේ ය. ඒ මහණතට කුකුළු විය. ... “මහණ, තෝ පරිජ්ඣාවැත් අවත්තෙහි යැ”යි වදළු කේක. (115.)

66. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් තණකෙතකට ගොස් සොරසිත් ඇත්තේ පස් මස්සක් අගනා තණ කපා පැහැර ගත්තේ ය. ඒ මහණතට කුකුළු විය. ... “මහණ, තෝ පරිජ්ඣාවැත් අවත්තෙහි යැ”යි වදළු කේක. (116.)

67. එසමයෙහි ආගන්තුක භික්ෂුහු සහසතු අඹ බෙදවා ගෙණ වැළඳූහ. ආවාසික භික්ෂුහු ඔවුන්ට “තෙපි නොමහණත”යි වෛදනා කළාහු ය. ඔවුන්ට කුකුළු විය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙ ප්‍රචත සැළ කළාහු ය. “මහණෙනි, තෙපි කෙබඳු සිත් ඇති වුහු ද?”යි අසා වදළු කේක. “භාග්‍ය-වතුන් වහන්ස, අපි පරිභෝග කැමැත්තමෝ වුමු”යි ඔහු කීහ. ... “මහණෙනි, පරිභෝග කිරීම පිණිස ඇවැත් නො වේ.” යැයි වදළු කේක. (117.)

68. එසමයෙහි ආගන්තුක භික්ෂුහු සහසතු අඹ...සහසතු දෙල්...සහසතු පතා (කොත්) ... සහසතු තල්පල ... සහසතු උත් ... සහසතු තිබිරි බෙදවා වැළඳූහ. ආවාසික භික්ෂුහු ඔවුන්ට “තෙපි නොමහණත”යි වෛදනා කළාහු ය. ඔවුන්ට කුකුළු විය. ... “මහණෙනි, පරිභෝග පිණිස ඇවැත් නො වේ.” යැයි වදළු කේක. (118-123.)

69. එසමයෙහි අඹපල්ලෝ භික්ෂුන්ට අඹ පල දෙත්. භික්ෂුහු “මොහු අඹ රැක ගැන්මෙහි ඉසුරෝ වෙත්. මොහු අනුන්ට දෙත්තට ඉසුරෝ නො වෙත්” යැයි කුකුළු කරත්තාහු නො පිළිගනීහි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙපවත් සැළ කළාහු ය. “මහණෙනි ආරක්ෂකයා දුන් දෑ පිළිගැන්මෙහි ඇවැත් නොවේ” යැයි වදළු කේක. (124.)

70. තෙන බො පන සමයෙන ජම්බුපාලකා -පෙ- ලබ්බපාලකා -පෙ- පනසපාලකා -පෙ- තාලපකකපාලකා -පෙ- උවජ්ජපාලකා -පෙ- නිම්බ- රුසකපාලකා භික්ඛුනං තිම්බරුසකෙ දෙනති. භික්ඛු “ගොපෙභුං ඉමෙ ඉසාරා, තසිමෙ දඬු”නති කුක්කුච්චායනාං ත පතීගණනාති. භගවතො එතමභිං ආරොචෙසුං -පෙ- “අනාපතති භික්ඛවෙ ගොපකස්ස දතෙ”ති. (125-130)

71. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු සඛ්ඤ්ඤා දුරං තාවකාලිකං හරිතො අනතතො විහාරස්ස කුඛිං උපන්ථොති. භික්ඛු තං භික්ඛුං චොදෙසුං: “අස්සමණො ‘සි ඩු’නති. තස්ස කුක්කුච්චං අහොසි. භගවතො එතමභිං ආරොචෙසි -පෙ- ‘තිඤ්ඤිතො, ඩුං භික්ඛු’ති. ‘තාවකාලිකො අහං භගවා’ති, ... “අනාපතති භික්ඛු තාවකාලිකෙ”ති. (131)

72. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු සඛ්ඤ්ඤා උදකං ථෙය්‍යවිතො අවහරි. -පෙ- සඛ්ඤ්ඤා මතතිකං ථෙය්‍යවිතො අවහරි. -පෙ- සඛ්ඤ්ඤා පුඤ්ඤතිකං තිණං ථෙය්‍යවිතො අවහරි. තස්ස කුක්කුච්චං අහොසි -පෙ- “අපතතිං ඩුං භික්ඛු අපතො පාරාජික”නති. (132-134)

73. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු සඛ්ඤ්ඤා පුඤ්ඤතිකං තිණං ථෙය්‍යවිතො කියාපෙසි. තස්ස කුක්කුච්චං අහොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු පාරාජිකස්ස, අපතති දුක්ඛටස්ස”ති. (135)

74. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු සඛ්ඤ්ඤා මඤ්චං ථෙය්‍යවිතො අවහරි. තස්ස කුක්කුච්චං අහොසි -පෙ- “අපතතිං ඩුං භික්ඛු අපතො පාරාජික”නති. (136)

75. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු සඛ්ඤ්ඤා පිඨං -පෙ- සඛ්ඤ්ඤා භිසිං -පෙ- සඛ්ඤ්ඤා බිම්බොගතං -පෙ- සඛ්ඤ්ඤා කවාටං -පෙ- සඛ්ඤ්ඤා අලොකනනිං -පෙ- සඛ්ඤ්ඤා ගොපානසිං ථෙය්‍යවිතො අවහරි. තස්ස කුක්කුච්චං අහොසි -පෙ- “අපතතිං ඩුං භික්ඛු අපතො පාරාජික”නති. (137-142)

76. තෙන බො පන සමයෙන භික්ඛු අඤ්ඤතරස්ස උපාසකස්ස විහාර- පරිභොගං සෙනාසනං අඤ්ඤත්‍ර පරිභුඤ්ඤති. අථ බො සො උපාසකො උප්ඛියායති ඩියති විපාවෙති: “කථං හි තාම හදන්තා අඤ්ඤත්‍ර පරිභොගං අඤ්ඤත්‍ර පරිභුඤ්ඤති”ති. භගවතො එතමභිං ආරොචෙසුං -පෙ- “ත භික්ඛවෙ අඤ්ඤත්‍ර පරිභොගො අඤ්ඤත්‍ර පරිභුඤ්ඤතිබ්බො, යො පරිභුඤ්ඤස්ස අපතති දුක්ඛටස්ස”ති. (143)

77. තෙන බො පන සමයෙන භික්ඛු උපොසථග්ගමි සන්තිසජ්ජමි හරිතං කුක්කුච්චායනාං ඡමං නිසිදන්ති. ගන්තාති ‘පි විචරාති’ පි පටුකිකාති ගොනති. භගවතො එතමභිං ආරොචෙසුං -පෙ- “අනුජාතාම භික්ඛවෙ තාවකාලිකං හරිතු”නති. (144)

70. එසමයෙහි දඹපල්ලෝ ... දෙල් රක්තෝ ... තෝත් රක්තෝ ... තල්පල රක්තෝ, ... උක් රක්තෝ ... තිබ්බි රක්තෝ භික්ඛුන්ට තිබ්බි දෙත්. භික්ඛුහු 'මොහු රක්තට ඉසුරෝ වෙති. මොහු දෙත්තට ඉසුරෝ නොවෙති'යි කුකුත් කරමින් නො පිළිගනිත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මේ පුවත සැළකුණු ය. ... "මහණෙනි, රක්තහුගේ දහය පිළිගැන්මෙහි ඇවැත් නො වේ" යැයි වදාළහේ'ක. (125-130)

71. එසමයෙහි එක්තර මහණෙක් සහසතු දූව තාවකාලික වසයෙන් ගෙණ ගොස් තමාගේ විහාරයේ නිත්තියට රාකුල් වසයෙන් යෙදී ය. භික්ඛුහු ඒ මහණකට චෝදනා කළාහු ය: "තෝ අශ්‍රමණ වෙති" යයි. ඔහුට කුකුත් විය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මේ පවත් දුන් විය. "මහණ තෝ කෙබඳු සිතැති වෙති ද?" 'භාග්‍යවතුන් වහන්ස, තච්ඡාලි සිත් ඇත්තෙමි'. "මහණෙනි, තච්ඡාලියෙහි ඇවැත් නො වේ." (131)

72. එසමයෙහි එක්තර මහණෙක් සහසතු ජලය සොර සිත් ඇත්තේ හැර ගත්තේ ය. ... සහසතු මැටි සොර සිත් ඇත්තේ හැරගත්තේ ය. ... සහසතු ගොඩගසා තුඩු තණ සොර සිත් ඇත්තේ හැරගත්තේ ය. ඒ මහණකට කුකුත් විය. ... මහණ, තෝ පරිජි ඇවැත් අවත්තෙහි ය. (132-134)

73. එසමයෙහි එක්තර මහණෙක් සහසතු ගොඩ ගැසූ තණකොළ සොරසිතින් දූවී ය. ඒ මහණකට කුකුත් විය. ... "මහණ, පරිජි ඇවැත් නො වේ. දුකුළා ඇවැත් වේ." (135)

74. එසමයෙහි එක්තර මහණෙක් සහසතු ඇඳක් සොරසිත් ඇතියේ හැර ගත්තේ ය. ඔහුට කුකුත් විය. ... "මහණ, තෝ පරිජි ඇවැත් අවත්තෙහි ය." (136)

75. එසමයෙහි එක්තර මහණෙක් සහසතු පුටුවක්... සහසතු බිත්සක්... සහසතු කොට්ටයක් ... සහසතු කටුළුදොරක් ... සහසතු කටුළුවක් ... සහසතු ගොතැත්සක් සොරසිත් ඇතියේ හැර ගත්තේ ය. ඔහුට කුකුත් විය.... "මහණ, තෝ පරිජි ඇවැත් අවත්තෙහි ය." (137-142)

76. එසමයෙහි භික්ඛුහු එක්තර උවසුවකුගේ විහාරපරිභෝග වූ කෙන-සුතක් අත් තැතක පරිභෝග කරත්. ඉන්පසු ඒ උවසු තෙමේ අවමේ කෙරෙහි, අසුණු කියයි, හුණු පතුරුවයි: 'කෙසේ නම් පින්වත්හු අත්තැතක පරිභෝග කළයුතු දෙයක් අත්තැතක පරිභෝග කෙරෙද් ද'යි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට එපවත් සැළකුණු ය. ... "මහණෙනි අත් තැතක පරිභෝග කළයුතු දෙය අත් තැතක දී පරිභෝග නො කළ යුතු යි. යමෙක් පරිභෝග කෙරේ නම් දුකුළා ඇවැත් වේ." (143)

77. එසමයෙහි භික්ඛුහු පොහොයකට ද නිදිනාකඩ පවා හැරගෙන යන්නට කුකුත් උපදවන්නාහු බිම තිද ගනිත්. සිරුරු ද සිවුරු ද පත් වැකුණහු වෙත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැළකුණු ය. ... "මහණෙනි තච්ඡාලිව ගෙණ යන්නට අනු දනිමි." (144)

78. තෙන බො පන සමයෙන වමසායං ඵුලලනඤ්ඤං භික්ඛුනියා අනෙතවාසිකා¹ භික්ඛුනී ඵුලලනඤ්ඤං භික්ඛුනියා උපට්ඨාකකුලං ගන්ත්වා “අයං ඉවත්ති තෙකවුලයංගං පාතු”න්ති පවාපෙනා හරිත්වා අත්තනා පරිභුඤ්ඤාං සා ජාතිත්වා තං වොදෙයි: “අස්සමණී‘සි ති”න්ති. තස්සා කුක්කුල්වං අහොයි. අථ බො සා භික්ඛුනී භික්ඛුනීනං එතමන්ථං ආරොවෙයි. භික්ඛුනියො භික්ඛුනං එතමන්ථං ආරොවෙසුං. භික්ඛු භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනාපතති භික්ඛවෙ පාරාජිකස්ස, අපතති සමපජාතමුසාවාදෙ පාවිතතියස්සා”ති. (145)

79. තෙන බො පන සමයෙන රාජගහෙ ඵුලලනඤ්ඤං භික්ඛුනියා අනෙතවාසිකා භික්ඛුනී ඵුලලනඤ්ඤං භික්ඛුනියා උපට්ඨාකකුලං ගන්ත්වා “අයං ඉවත්ති මුග්ගොලකං බාදිතු”න්ති පවාපෙනා හරිත්වා අත්තනා පරිභුඤ්ඤාං සා ජාතිත්වා තං වොදෙයි: “අස්සමණී‘සි ති”න්ති. තස්සා කුක්කුල්වං අහොයි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛවෙ පාරාජිකස්ස, අපතති සමපජාතමුසාවාදෙ පාවිතතියස්සා”ති. (146)

80. තෙන බො පන සමයෙන වෙසාලියං අයස්සවතො අජ්ජකස්ස උපට්ඨාකස්ස ගහපතීනො ඤෝ දරකා හොන්ති පුතො ව භාගිතෙය්‍යො ව. අථ බො සො ගහපති අයස්සවතං අජ්ජකං එතදවොච: “ඉමං භනෙත ඔකාසං යො ඉමෙසං දුර්ව්‍යං දරකානං සඳො හොති පසනො තස්ස ආචික්ඛායාසිති.² තෙන බො පන සමයෙන තස්ස ගහපතීනො භාගිතෙය්‍යො සඳො හොති පසනො. අථ බො අයස්සව අජ්ජකො තං ඔකාසං තස්ස දරකස්ස ආචිකම්. සො තෙන සාපතෙය්‍යෙන කුට්ඨිමිකුට්ඨිකං සමාපෙයි, දුතකුට්ඨිකං පට්ඨපෙයි. අථ බො තස්ස ගහපතීනො පුතො අයස්සවතං අනන්දං එතදවොච: “කො භු බො භනෙත ආනන්ද පිතුතො දයජේජා පුතො වා භාගිතෙය්‍යො වා”ති. “පුතො බො ආවුසො පිතුතො දයජේජා”ති. අයං “අයො අජ්ජකො අමහාසං සාපතෙය්‍යං අමහාසං මෙථුනකස්ස ආචිකම්”ති. “අස්සමණො ආවුසො අයස්සව අජ්ජකො”ති. අථ බො අජ්ජකො අයස්සවතං අනන්දං එතදවොච: “දෙති මෙ ආවුසො අනන්ද විනිවර්ග”න්ති. තෙන බො පන සමයෙන අයස්සව උපාලි අයස්සවතො අජ්ජකස්ස පතො හොති. අථ බො අයස්සව උපාලි අයස්සවතං අනන්දං එතදවොච: “යො භු බො ආවුසො අනන්ද සාමිකෙත ‘ඉමං ඔකාසං ඉත්තනාමස්ස ආචිකම්’ති³ වුතො තස්ස ආචිකම්” තිං සො අපජ්ජති. “ත භනෙත තිකුට්ඨිකං අපජ්ජති, අනන්දො දුක්ඛට්ඨිකමි”ති. “අයං ආවුසො අයස්සව අජ්ජකො සාමිකෙත ‘ඉමං ඔකාසං ඉත්තනාමස්ස ආචිකම්’ති වුතො තස්ස ආචිකම්.”⁴ අනාපතති ආවුසො අයස්සවතො අජ්ජකස්සා”ති. (147)

1. අනෙතවාසිනී. මජ්ඣ. 2. ආචික්ඛායාසි. සොකුලමිකාසිති ස. 3. ආචික්ඛාසිති ස. 4. ආචිකම්, සිඳු.

78. එසමයෙහි විමසාවෙහි පුලලනඤ්ඤා නම් මෙහෙණගේ අතුවැසි මෙහෙණක් පුලලනඤ්ඤා මෙහෙණගේ පහදකුලයට ගොස් “ආයාසානොමෝ නිකුළු කැඳ¹ පානය කරන්නට කැමති” යයි පිසවා ගෙන්වා ගෙණ නොමෝ පානය කළා ය. ඔහු නොමෝ එය දූත ගෙණ ඇයට “නී මෙහෙණක් නොවෙයි” යි වෝදනා කළා ය. ඇයට කුකුල් විය. ඉන්පසු ඒ මෙහෙණ මෙහෙණන්ට මෙය සැළ කළා ය. මෙහෙණහු මහණුන්ට මෙය සැළ කළාහු ය. මහණහු භාගාවතුන් වහන්සේට මෙපුවත සැළ කළාහු ය. “මහණෙනි, පරිජි ඇවැත් නො වේ. දූත දූත මූයවා කීමෙහි පවිත් ඇවැත් වේ.” (145)

79. එසමයෙහි රජගහ නුවර පුලලනඤ්ඤා නම් මෙහෙණගේ අතුවැසි මෙහෙණක් පුලලනඤ්ඤා මෙහෙණගේ පහද කුලයට පැමිණ “ආයාසා නොමෝ අතිරස කැටුම් වලදන්නට කැමැත්තියි” යයි අතිරස කැටුම් පිසවා ගෙන්වා ගෙණ නොමෝ වැලපුවා ය. ඔහු මේ කරුණ දූත ගෙණ තෙල මෙහෙණට ‘නෝ නොමෙහෙණක් වෙයි’ යි වෝදනා කළා ය. ඒ මෙහෙණට කුකුල් විය. “මහණෙනි” පරිජි ඇවැත් නො වේ. දූත දූත මූයවා කීමෙහි පවිත් ඇවැත් වේ.” (146)

80. එසමයෙහි විසල් පුරයෙහි ආයුෂමත් අර්ජුන මහණහුගේ උපසාරා-යක ගෘහපතිහුගේ පුත්‍රයා ද බෑනා ද යි දරුවෝ දෙදෙනෙක් වෙති. ඉක්බිති ඒ ගෘහාචී තෙමේ ආයුෂමත් අර්ජුන තෙරුන්ට මෙය කිය: “වහන්ස, මේ දරුවන් දෙදෙනා අතුරෙන් යමෙක් සාදුහැනි වේ ද, ගත්තෙහි පාහැදුනෙක් වේ ද, ඔහුට මේ සාරානය (බතය) කියනු මැනැවැ” යි. එසමයෙහි ඒ ගෘහාචී-යාගේ බෑනා සාදුහැ ඇත්තෙක් ද පාහැදුනෙක් ද වෙයි. ඉක්බිති ආයුෂමත් අර්ජුන තෙමේ ඒ සාරානය ඒ දරුවාට කියේ ය. හෙ තෙමේ ඒ බතයෙන් ගෙදළු (හිනි ජීවිතය) ඇරඹී ය. දන් වැට ද තැබී ය. ඉක්බිති ඒ ගෘහාචීයාගේ පුත් තෙමේ ආයුෂමත් ආනන්ද ස්වරයන් වහන්සේට මෙය දැන්වී ය. “වහන්ස, ආනන්ද ස්වරයෙහි, කවරෙක් පියසතු බතයට හිමියා වේ ද ‘පුත්‍රයා ද තාතහොත් බෑනා ද?’” යි. “ඇවත පුත් තෙමේ පියසතු බතයට හිමියා වෙයි” කී ය. “වහන්ස, මේ අර්ජුන හිමි තෙමේ අපසතු බතය අපගේ නෑ හුහුරුබඩු පාවරි ය. ඇවැත්නි, ආයුෂමත් අර්ජුන තෙමේ නො මහණෙකි” යි. ඉක්බිති අර්ජුන තෙමේ ආයුෂමත් ආනන්ද ස්වරයන් වහන්සේට මෙය කී ය: “ඇවැත් ආනන්ද ස්වරයෙහි, මට විනිශ්චයක් දෙනු මැනැවැ” යි. එසමයෙහි ආයුෂමත් උපාලි ස්වර තෙමේ ආයුෂමත් අර්ජුනහට පණපෑනි වෙයි. ඉක්බිති ආයුෂමත් උපාලි ස්වර තෙමේ ආයුෂමත් ආනන්ද ස්වරයන්ට මෙය කිය: “ඇවැත් ආනන්ද ස්වරය, යමෙක් වනාහි හිමියා විසින් ‘මේ සාරානය මෙතම ඇත්තහුට කියව’ යි කියන ලද්දේ ඔහුට කියා නම් හෙතෙමේ කිතමී ඇවතකට පැමිණේ ද?” “වහන්ස, කිසියම් ඇවතකට නො පැමිණෙයි. යටත් පිරිසෙයින් දුකුළුවක් පමණකට ද නො පැමිණේ” යි. “ඇවැත්නි, මේ ආයුෂමත් අර්ජුන තෙමේ හිමියා විසින් මේ සාරානය මෙතම ඇත්තහුට කියව” යි කියන ලද්දේ ඔහුට කී ය. ඇවැත්නි, ආයුෂමත් අර්ජුන හට ඇවැත් නො වේ.” (147)

1. තල-හතල්-මා හෝ, තල-හතල්-මා හෝ, තල-හතල්-සොල්ලු හෝ, තල-හතල් දෙක යම්කිසි අපරත්ත බාහ්‍යයක් සමග මිත්‍රකොට ගත්තා ලද්ද සතරෙන් කොටසක් දිය මුසු කිරීමෙහි බඳු පියගත් කිහිපම මිනිසුරු ආදිය සෙදු කැඳයි. (සමනල පාසාදිකා)

81. තෙන බො පත සමයෙන සංඝාණ්ඩිකං ආයසවතො පිළිඤ්චවජ්ඣං
උපට්ඨාකකුලං වොරෙහි උපඥාතං නොති. ඥෙ ව දුරකා නිතා නොනාති. අථ
බො ආයසමා පිළිඤ්චවෙජ්, තෙ දුරකෙ ඉද්ධියා ආනෙතා; පාසාදෙ ධපෙසි.
මනුස්සා; තෙ දුරකෙ පසයිතා; “අය්‍යසංසං පිළිඤ්චවජ්ඣං ඉද්ධානුභාවො”ති
ආයසමනෙත පිළිඤ්චවෙජ් අභිපපසිදිංසු. භික්ඛු උත්ඛායනාති ඛිංනාති
විපාචෙතාති: “කථං හි තාම ආයසමා පිළිඤ්චවෙජ්, වොරෙහි නිතෙ දුරකෙ
ආනෙතාති”ති. භගවතො එතමන්ථ ආරොචෙසුං. -පෙ- “අතාපතති භික්ඛවෙ
ඉද්ධිමතො,¹ ඉද්ධිවිසයෙති. (146)

82. තෙන බො පත සමයෙන ඥෙ භික්ඛු සභායකා; නොනාති සංඝමුකො
ව කපිලො ව. එකො ගාමිකෙ විහරති එකො නොනොමිඝිකං. අථ බො තස්ස
භික්ඛුතො ගාමකා කොසමිං ගච්ඡන්තස්ස අනාරා මයෙත නදිං තරන්තස්ස
සුකරිකාතං හන්තො මුත්තා මෙදවට්ඨි පාදෙ ලග්ගා; නොති. සො භික්ඛු
“සාමිකාතං දස්සාමි”ති අග්ගභෙසි. සාමිකා තං භික්ඛුං වොදෙසු: “අග්ගමණ්ණෙ’සි
න”තාති. තං උතතිණ්ණං අඤ්ඤාතරා² ගොපාලිකා පසයිතා; එතදවොච:
“එහි භනෙත මෙදුතං ධම්මං පතිසෙවා”ති. සො ‘පකතියාපතං අග්ගමණ්ණෙ’ති³
තස්සා මෙදුතං ධම්මං පතිසෙවිතා; කොසමිං ගන්තා; භික්ඛුතං එතමන්ථ
ආරොචෙසි. භික්ඛු භගවතො එතමන්ථ ආරොචෙසුං. ... අතාපතති භික්ඛවෙ
අදිත්තාදුතෙ පාරුක්කස්ස, අපතති මෙදුතධම්මසමායොගෙ පාරුක්කස්සා”ති.
(149)

83. තෙන බො පත සමයෙන සාහල්‍යං ආයසමතො දළභිකස්ස සද්ධි-
විහාරිකො භික්ඛු අතභීරහියා පිළිකො අපඤ්ඤාස්ස වෙසිතං අවතරිතා;
ආයසමනතං දළභිකං එතදවොච: “අග්ගමණ්ණෙ අතං භනෙත විබ්බමිසාමි”ති.
“කිං තයා ආවුසො කත”තාති? සො තමන්ථ ආරොචෙසි. අතරාපෙතා;
අග්ගාපෙසි. තං අග්ගාපෙනෙත ත පඤ්චමාසකො අග්ගි⁴ ... “අතාපතති ආවුසො
පාරුක්කස්සා”ති ධම්මකථං අකාසි. සො භික්ඛු අභීරමිති.⁵ (150)

දුතියපාරුක්කං සමනතං.

1. ඉද්ධිමතතං. මුරු. ඉද්ධිමතං. 2. උතං. මුරු. 3. අග්ගමණ්ණෙයමිති
භික්ඛු. 4. අතරාපෙනං හ පඤ්චමාසකෙ අග්ගපෙති. මුරු. 5. අභීරමිති. මුරු.

81. එසමයෙහි ඔරුණැස්නුවර ආයුෂමත් පිළිඤ්චවත් තෙරුන්ගේ උපසංඝයකනුලය සොරුන් විසින් පෙළහලද්දේ වෙයි. දරුවන් දෙදෙන ද පාහැර ගෙන යන ලද්දහු වෙත්. ඉක්බිති ආයුෂමත් පිළිඤ්චවත් තෙමේ ඒ දරුවන් සාද්ධියෙන් ගෙනවුත් පහයෙහි තැබී ය. මිනිස්සු ඒ දරුවන් දක මෙය පිළිඤ්චවත් ආයුෂමත්ගේ සාද්ධියනුභාව යයි ආයුෂමත් පිළිඤ්චවත් තෙරුන් කෙරෙහි ඉතා පාහැදුනාහු ය. භික්ෂුහු අවමන් කෙරෙහි, අයුණු කියති, නුගුණ පතුරුවත්: “කෙසේ නම් ආයුෂමත් පිළිඤ්චවත්තෙමේ සොරුන් විසින් ගෙන යනලද දරුවන් ගෙන ආයේ ද?”යි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙපවත් සැළ කළාහු ය. ... “මහණෙනි, සාද්ධිමත්හුගේ සාද්ධි විෂයෙහි ඇවැත් නො වේ.” (148)

82. එසමයෙහි පණ්ඩුකය කපිලය යි යහළු භික්ෂුහු දෙනමත් වෙත්. එක් තමක් ගමක වෙසෙයි. එක් තමක් කොසඹැනුවර වෙසෙයි. ඉක්බිති ගමින් කොසඹැනුවරට යද්දී අතර මග තදියක් තරණය කරන්නා වූ ඒ මහණහුගේ පාදයෙහි හුරුවැද්දන්ගේ අතින් හිඳිනුනු මුරුණු තෙල් වැටිය ලැගුනේ වෙයි. ඒ මහණ තෙමේ “හිමියන්ට දෙන්නෙමි”යි එය හැර ගත්තේ ය. හිමියෝ ඒ මහණහට “තෝ අශ්‍රමණ වෙහි”යි වෝදනා කළාහුය. එතරවූ ඒ මහණ දක එක් ගෙවිලියක් මෙසේ කීවාය. “වහන්ස, එනු මැනැවි. මෙවුන්දම් සේවනය කරන්නා”යි. හෙතෙමේ “මම පියොවිනිදු අශ්‍රමණයෙමි”යි ඇය හා මෙවුන්දම් සේවනය කොට කොසඹැනුවරට ගොස් භික්ෂුන්ට තෙල පවත් සැළ කෙළේය. භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට එපවත් සැළ කළාහුය. ... “මහණෙනි, අධිතාදරීන් පරිජි ඇවැත් නොවේ. මෙවුන්දම් සෙවීමෙන් පරිජි ඇවැත් වේ”. (149)

83. එසමයෙහි සහල්පුර ආයුෂමත් දළකිකගේ සද්ධිවිහාරික මහණෙක් අතහීරතියෙන් පෙළුනේ වෙළෙන්දකුගේ හිස් වෙළමක් සොරා ගෙන ආයුෂමත් වූ දළකික තෙරුන්ට මෙය කීය: “වහන්ස, මම අශ්‍රමණ වෙමි. උපැවිදි වන්නෙමි”යි “ඇවැත්නි තා විසින් කුමක් කරණ ලදද?” හෙතෙමේ එකරුණ කීය. එය ගෙන්වා අගය (මිල තියම) කරවීය. අගය කරවන කල්හි ඔසුපසක් නො අගනේ විය. “ඇවැත්නි, පරිජි ඇවැත් නො වේය”යි දහැමි කපාවක් කෙළේය. ඒ මහණ තෙමේ සස්තනි සිත් ඇලවීය. (150)

දෙවන පරිජිය නිමි.

තත්ත්වපාරාජිකං

1. තෙන සමයෙන බුද්ධෝ හගවා වෙසාලියං විහරති මහාවනෝ කුටාගාරසාලායං. තෙන ඛො පත සමයෙන හගවා භික්ෂුනං අනෙකපරියායෙන අසුභකථං කථෙති, අසුභාය වණණං භාසති, අසුභභාවනාය වණණං භාසති, ආදියං ආදියං අසුභසමාපත්තියා වණණං භාසති.

2. අථ ඛො හගවා භික්ෂු ආමනෝති: “ඉච්ඡාමං භික්ඛවෙ අභිමාසං පතිගලලීයිතුං, නවති කෙනච උපසම්භවති අඤ්ඤා ඵකෙන පිණ්ඩපාත නිහාරකෙනා”ති. “ඵවං හතෙත”ති ඛො තෙ භික්ෂු හගවතො පටිසුඤ්ඤා¹ තායුසුඛ කොචි හගවනං උපසම්භවති අඤ්ඤා ඵකෙන පිණ්ඩපාතනිහාරකෙන.

3. භික්ෂු “හගවා ඛො අනෙකපරියායෙන අසුභකථං කථෙති, අසුභාය වණණං භාසති, අසුභභාවනාය වණණං භාසති, ආදියං ආදියං අසුභසමාපත්තියා වණණං භාසති”ති තෙ අනෙකාකාරවොකාරං අසුභභාවනානුයෝගමනුසුත්තා විහරන්ති.

4. තෙ සකෙන කායෙන අට්ඨයන්ති හරායන්ති ජිගුවන්නති, සෙය්‍යථාපි තාම ඉථි වා පුරිසො වා දහරෙ. යුවා මණ්ඩනකජාතිකො සිසං තභාතො අභිකුණ්ඨපෙන වා කුක්කුරකුණ්ඨපෙන වා මනුස්සකුණ්ඨපෙන වා කණ්ඨ ආසතෙතන අට්ඨයෙය්‍ය හරායෙය්‍ය ජිගුවෙත්තය්‍ය. ඵවමෙව තෙ භික්ෂු සකෙන කායෙන අට්ඨයන්තා හරායන්තා ජිගුවන්නා අතතාපි අතතාතං ජිවිතා වොරෙපෙන්නි, අඤ්ඤාමඤ්ඤාමපි ජිවිතා වොරෙපෙන්නි. මිගලණ්ඩකමපි සමණකුත්තකං උපසම්භවති, ඵවං වදෙන්නි: “සාධු තො ආවුසො ජිවිතා වොරෙපෙති, ඉදං තෙ පතතච්චරං හවිසාති”ති.

5. අථ ඛො මිගලණ්ඩකො සමණකුත්තකො පතතච්චරෙහි හවො සමිහුලො භික්ෂු ජිවිතා වොරෙපෙනා ලොභිතකං අසිං ආදය යෙන වහනුමුදු තදී, තෙහුපසඛිකමි. අථ ඛො මිගලණ්ඩකස්ස සමණකුත්තකස්ස ලොභිතකං අසිං² බොවනාස්ස අනුදෙව කුක්කුච්චං අනු විපපට්ඨායෙ: “අලාභා වත මෙ, න වත මෙ ලාභා. දුලලංඛං වත මෙ, න වත මෙ සුලලංඛං. ඛන්තං වත මෙ, අපුඤ්ඤං පසුතං යොහං භික්ෂු සීලවනෙත කල්‍යාණධම්මෙව ජිවිතා වොරොපෙති”න්ත.

6. අථ ඛො අඤ්ඤාතරං මාරකාසිකා දෙවතා අභිජජාමානෙ උදකෙ අගනඤ්ඤා මිගලණ්ඩකං සමණකුත්තකං ඵතදවොච: “සාධු සාධු සපුරිස, ලාභා තෙ සපුරිස, සුලලංඛං තෙ සපුරිස, ඛන්තං තයා සපුරිස, පුඤ්ඤං පසුතං, යං ඤාං අභිමාණං තාරෙසි”ති.

1 පටිසුඤ්ඤා මජ්ඣ. 2 නං අසිං. ඉජ්ජ.

තෘතීය පාරාජිකය.

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ විසල්පුර මහවෙහෙරේ කුටාගාරසාලාවෙහි වෙසෙන සේක. එසමයෙහි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තන් අයුරින් භික්ෂූන්ට අසුභය පිළිබඳ කථාව වදාරණ සේක. අසුභයෙහි විශ්තර වදාරණ සේක. අසුභභාවතාවෙහි ගුණ කියන සේක. කරුණු දක්ව දක්වා අසුභයමාපතියෙහි අනුසස් වදාරණ සේක.

2. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ භික්ෂූන් ඇමතු සේක. “මහණෙනි, මම අබමසක් හුදකලාව වසන්තට කැමැත්තෙමි. පිණ්ඩපාතය ගෙණෙන එක් මහණකු හැර කිසිවකු විසින් නොඵලබ්ධ යුත්තෙමි වෙමි”යි. “වහන්ස, එසේ ය”යි. ඒ භික්ෂූහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් දී මෙහි පිණ්ඩපාතය ගෙණෙන එක් මහණකු හැර කිසිවෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත නො ඵලබෙයි.

3. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තන් අයුරින් අසුභකථාව වදාරණ සේක. අසුභයෙහි විශ්තර කියන සේක. අසුභභාවතාවෙහි ගුණ කියන සේක. කරුණු දක්ව දක්වා අසුභයමාපතියෙහි අනුසස් වදාරණ සේක.”යි ඒ භික්ෂූහු නොයෙක් අයුරින් බ්‍රිහු වූ අසුභභාවතාවෙහි යෙදුනාහු වෙසෙත්.

4. යම්සේ සාරසීම පියවි කොට ඇති නිස නැවැටු තරුණ වූ යොවුනෙහි සිටියා වූ යන්ත්‍රියක් හෝ පුරුෂයෙක් හෝ ගෙලෙහි ලැගුනු සප්තකුණපයකින් හෝ බලකුණකින් හෝ මිනිස් කුණකින් හෝ පෙළෙන්නේ ද, ලජ්ජිතවත්තේ ද, පිළිකුල් කරන්නේ ද, එපරිද්දෙන් ම ඒ භික්ෂූහු සියකසින් පෙළෙන්නාහු ලජ්ජිත වන්නාහු, පිළිකුල් කරන්නාහු තුමු තමන් ම ජීවිතයෙන් තොරකර ගනිත්. ඔවුනොවුන් ද ජීවිතයෙන් තොරකර ගනිත්. මහණවෙස් ගත් මිගලණ්ඩිකයා වෙත ද එළඹ මෙසේ කියත්: “ඇවත, අප ජීවිතයෙන් තොර කරණු මැනව. මේ පා සිවුරු තට වන්නේය”යි.

5. ඉක්බිති මහණ වෙස් ගත් මිගලණ්ඩික තෙමේ පා සිවුරුවලින් පෝෂිත වූයේ බොහෝ භික්ෂූන් දිවියෙන් තොරකොට ලේ වැකුනු කඩුව ගෙණ වහනුමුදු නදිය වෙත පැමිණියේ ය. ඉක්බිති ලේ වැකුණු කඩුව දෝනා මහණවෙස් ගත් මිගලණ්ඩිකයාට කුකුල් වූයේ ම ය. විපිළිසර වූයේ ම ය. “ඒකාන්තයෙන් මට අලාභයහ. ඒකාන්තයෙන් මට ලාභයෝ නො වෙති. මාලත් මිනිසත් බව ද නපුරු ය. මනාසේ ලද්දක් ද නො වෙයි. යම් බඳු වූ මම සිල්වත් වූ කලණදම් ඇති භික්ෂූන් දිවියෙන් තොර කෙළෙමි ද, ඒ මා විසින් ඒකාන්තයෙන් බොහෝ අකුසල් රැස්කරණ ලද්දේය”යි

6. ඉක්බිති එක්තරා මාරපාක්ෂික දෙවියෙක් තොබ්දෙන දියෙහි (සාද්ධියෙන්) අවුත් මහණවෙස් ගත් මිගලණ්ඩිකයාට මෙය කී: “සත්පුරුෂය, ඉතා මැනවි. සත්පුරුෂය, තට ලාභයහ. සත්පුරුෂය, තා විසින් ලද්දේ මනා මිනිසත් බවෙක. යම් හෙයකින් තෝ සසරින් එතර නුවුවත් එතර කෙළෙහි ද එහෙයින් තා විසින් බොහෝ පින් රැස් කරණ ලද්දේය.”යි

7. අථ ඛො මිගලණ්ඨිකො සමණකුත්තකො: “ලාභා කිර මෙ, සුලභං කිර මෙ, ඛන්තං කිර මයා පුඤ්ඤං පසුතං, අතිණෙණ කිරුතං තාරෙමි”ති තිණං අසිං ආදය විහාරෙන විහාරං පරිවෙණෙන පරිවෙණං උපසඛිකමිත්වා එවං වදෙති: “කො අතිණෙණං කං තාරෙමි”ති. තත්ථ යෙ තෙ භික්ඛු අවිතරුතා තෙසං තත්ථං සමයෙ හොතියෙව භයං. හොති ජලේතිතතතං. හොති ලොමහංසො. යෙ පත තෙ භික්ඛු විතරුතා තෙසං තත්ථං සමයෙ න හොති භයං. න හොති ජලේතිතතතං. න හොති ලොමහංසො.

8. අථ ඛො මිගලණ්ඨිකො සමණකුත්තකො එකමිති භික්ඛුං එකාභෙන ජිවිතා වොරොපෙසි, දෝපි භික්ඛු එකාභෙන ජිවිතා වොරොපෙසි, තයොපි භික්ඛු එකාභෙන ජිවිතා වොරොපෙසි, වත්තාරොපි භික්ඛු එකාභෙන ජිවිතා වොරොපෙසි, පඤ්චොපි භික්ඛු එකාභෙන ජිවිතා වොරොපෙසි, දසොපි භික්ඛු එකාභෙන ජිවිතා වොරොපෙසි, විසමිති භික්ඛු එකාභෙන ජිවිතා වොරොපෙසි, තිංසමිති භික්ඛු එකාභෙන ජිවිතා වොරොපෙසි, වත්තාරිසමිති භික්ඛු එකාභෙන ජිවිතා වොරොපෙසි, පඤ්ඤසමිති භික්ඛු එකාභෙන ජිවිතා වොරොපෙසි, සමිති භික්ඛු එකාභෙන ජිවිතා වොරොපෙසි.

9. අථ ඛො භගවා තස්ස අභිමාසස්ස අවමයෙන පටිසල්ලාතා වුට්ඨිතො ආයසමන්තං ආනන්දං ආමනෙතඨි: “කිං භු ඛො ආනන්ද තභු-භුතො විය භික්ඛුසම්බ්භා”ති.

10. “තථාහි පත භනෙත, භගවා භික්ඛුතං අනෙකපරියායෙන අසුභ-කථං කථෙති, අසුභාය වණ්ණං භාසති, අසුභභාවනාය වණ්ණං භාසති, ආදිස්ස ආදිස්ස අසුභසමාපන්නියා වණ්ණං භාසති. තෙ ච භනෙත භික්ඛු භගවා ඛො අනෙකපරියායෙන අසුභකථං කථෙති, අසුභාය වණ්ණං භාසති, අසුභ-භාවනාය වණ්ණං භාසති, ආදිස්ස ආදිස්ස අසුභසමාපන්නියා වණ්ණං භාසති”ති තෙ අනෙකාකාරවොකාරං අසුභභාවනාභුග්ගොගමිත්වසුත්තා විහරන්ති. තෙ සකෙත කායෙන අවට්ඨන්ති හරායන්ති ජිගුච්ඡන්ති. සෙය්‍යථාපි තාම ඉත්ථි වා පුරිසො වා දහරො සුවා මණ්ඩිතකරාතිකො සිසං නහාතො අභි කුණ්ඨෙත වා කුක්කුරකුණ්ඨෙත වා මිත්‍රස්සකුණ්ඨෙත වා කණෙස ආසතෙතන අට්ටියෙය්‍ය හරායෙය්‍ය ජිගුච්ඡෙය්‍ය, එවමෙව තෙ භික්ඛු සකෙත කායෙන අට්ටියන්තා හරායන්තා ජිගුච්ඡන්තා අත්තනාපි අත්තනං ජිවිතා වොරො-පෙන්නි, අඤ්ඤමඤ්ඤමි ජිවිතා වොරොපෙන්නි. මිගලණ්ඨිකමිති සමණ-කුත්තකං උපසඛිකමිත්වා එවං වදෙන්නි: “සාඛු කො ආවුසො ජිවිතා වොරො-පෙති. ඉදං තෙ පත්තවිවරං භවියස්සති”ති. අථ ඛො භනෙත මිගලණ්ඨිකො සමණකුත්තකො පත්තවිවරෙහි භවො එකමිති භික්ඛුං එකාභෙන ජිවිතා වොරොපෙසි -පෙ- සමිති භික්ඛු එකාභෙන ජිවිතා වොරොපෙසි. “සාඛු භනෙත භගවා අඤ්ඤං පරියායං ආවිසබ්භු, යථායං භික්ඛුසම්බ්භා අඤ්ඤායං සණ්ඨහෙය්‍යා”ති.

11. “තෙනහාතන්ද්‍ර යාවතිකා භික්ඛු වෙසාලිං උපතීස්සාය විහරන්ති, තෙ සබ්බෙ උපට්ඨාතසාලායං සන්තිපාතෙති”ති. “එවං භනෙත”ති ඛො ආයසමා ආතඤ්ඤ භගවතො පටිසම්භුත්වා යාවතිකා භික්ඛු වෙසාලිං උපතීස්සාය විහරන්ති තෙ සබ්බෙ උපට්ඨාතසාලායං සන්තිපාතෙත්වා යෙන භගවා තෙහුපසඛිකමි. උපසඛිකමිත්වා භගවන්තං එතදවොච: “සන්තිපතිතො භනෙත භික්ඛුසම්බ්භා, යස්සද්වති භනෙත භගවා කාලං මඤ්ඤති”ති.

7. ඉක්බිති මහණවෙස් ගත් මිගලණකියා “මට ලාභය, මා විසින් ලද්දේ මනා මිනිසත් බවෙක. මා විසින් බොහෝ පින් රැස් කරණ ලද්දේය. මම වනාහි සසරින් එතර නුඩුවත් එතර කෙරෙමි”යි කියුණු අසිපතක් ගෙණ වෙහෙරින් වෙහෙරට ද, පිරිවෙණින් පිරිවෙණට ද එළඹ මෙසේ කියයි: “කවරෙක් සසරින් එතර නුඩුවේ ද? කවරකු සසරින් එතර කෙරෙමිද”යි. එහි යම් අවිතරාග භික්ෂුහු වෙත් තම් ඔවුන්ට එකල්හි බියෙක් වේ ම ය. තාහි ගැණීමෙක් වෙයි. ලොමුදහගැන්මෙක් වෙයි. යම් ඒ විතරාග භික්ෂුහු වෙද්ද එකල්හි ඔවුන්ට බියෙක් නො වෙයි. තානිගැන්මෙක් නො වෙයි. ලොමුදහ-ගැන්මෙක් නො වෙයි.

8. ඉක්බිති මහණවෙස් ගත් මිගලණකියා තෙමේ එකදවසකින් එක් මහණකුදු දිවියෙන් තොර කෙළේය. එකදවසකින් භික්ෂුන් දෙතමක් ද දිවියෙන් තොර කෙළේය. එකදවසකින් භික්ෂුන් තෙතමක් ද දිවියෙන් තොර කෙළේ ය. එකදවසකින් භික්ෂුන් සිවුතමක් ද දිවියෙන් තොර කෙළේ ය. එකදවසකින් භික්ෂුන් පස්තමක් ද දිවියෙන් තොර කෙළේ ය. එකදවසකින් භික්ෂුන් දහතමක් ද දිවියෙන් තොර කෙළේය. එකදවසකින් භික්ෂුන් විසිතමක් ද දිවියෙන් තොර කෙළේ ය. එකදවසකින් භික්ෂුන් හිස් තමක් ද දිවියෙන් තොර කෙළේ ය. එකදවසකින් භික්ෂුන් සතළිස් තමක් ද දිවියෙන් තොර කෙළේ ය. එකදවසකින් භික්ෂුන් පණස් තමක් ද දිවියෙන් තොර කෙළේ ය. එකදවසකින් භික්ෂුන් සැට තමක් ද දිවියෙන් තොර කෙළේ ය.

9. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඒ අබමස ඇවැමෙන් පල-සමවකින් තාහි සිවියෙක් ආයුෂමත් ආනන්ද තෙරුන් ඇමතු සේක: “ආනන්දය, කුමක් හෙයින් භික්ෂු සඛ්‍යයා තුනිවුවාක් මෙන් වී ද?”යි

10. වහන්ස, එසේ ම ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තත් අයුරින් භික්ෂුන්ට අසුභකථාව වදාරණ සේක. අසුභයෙහි විත්තර කියන සේක. අසුභ භාවතාවෙහි ගුණ කියන සේක. කරුණු දක්ව දක්වා අසුභ සමවතෙහි අනුසස් වදාරණ සේක. වහන්ස, ඒ භික්ෂුහු ද “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තත් අයුරින් අසුභකථාව වදාරති. අසුභයෙහි විත්තර කියති. අසුභ භාවතාවෙහි ගුණ කියති. කරුණු දක්ව දක්වා අසුභ සමවතෙහි අනුසස් කියති”යි ඒ භික්ෂුහු තත් අයුරින් මුසු වූ අසුභභාවතාවෙහි යෙදුනාහු වෙසෙත්. ... යම් සේ සාරසිම පියවි කොට ඇති ශිෂ්‍යානාමය කළ තරුණ වූ යොවුතෙහි සිවියා වූ යුග්‍යයක් හෝ පුරුෂයෙක් හෝ ගෙලෙහි ලැගුනු අභිකුණපයකින් හෝ බලකුණකින් හෝ මිනිස් කුණකින් හෝ පිහිත-වන්නේ ද, ලජ්ඣාවන්නේ ද, ප්‍රඥාපසිත වන්නේ ද, එමෙන් ම ඒ භික්ෂුහු සිය කයින් පිහිත වෙමින් ලජ්ඣා වෙමින් ප්‍රඥාපසිත වෙමින් තුඩු ම තමන් තසා ගණිත්. ඔවුනොවුන් ද දිවි තොර කර ගණිත්. මහණවෙස් ගත් මිග-ලණකියා වෙත ද පැමිණ මෙසේ කියත්: “ඇවැත්නි, අප දිවියෙන් තොර කරණු මැතැව්. මේ පාසිවුරු තට වන්නේය”යි. ඉක්බිති ශ්‍රමණවේෂය ගත් මිගලණකියා තෙමේ පාසිවුරු වලින් පෝෂිත වූයේ එක් දවසකින් එක් භික්ෂු තමක් ද, ... එක් දවසකින් භික්ෂුන් සැට තමක් ද දිවියෙන් තොර කෙළේ ය. “වහන්ස, යම් සේ මේ භික්ෂුසඛ්‍යතෙමේ අභිච්ඡයෙහි පිහිටන්නේ ද භාග්‍ය-වතුන් වහන්සේ එබඳු වූ අතීක් ක්‍රමයක් දෙසන සේක්වා”යි.

11. ‘ආනන්දය, එසේ වී තම් යම් පමණ භික්ෂුහු විසල්පුර ඇසුරු කොට වෙසෙද් ද, ඒ සියල්ලන් උචාවත්ගලෙහි රැස් කරවයි “වහන්ස, එසේය”යි ආයුෂමත් ආනන්දයාට තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් දී යම් පමණ භික්ෂුහු විසල්පුර ඇසුරු කොට වෙසෙද් ද, ඒ සියල්ලන් උචාවත්ගලෙහි රැස්කරවා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළඹ මෙය සැළ කළේ ය. “වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ යමකට කල් දන්නා සේක් ද ඒ සඳහා භික්ෂුසඛ්‍යතෙමේ රැස්විය”යි.

12. අථ ඛො හගවා යෙන උපට්ඨානසාලා තෙත්ථපසිකම්. උපසඛිකං-
මිත්වා පඤ්ඤානෙත ආසතෙ තිසිදි. නිසජ්ජ ඛො හගවා භික්ඛු ආමනෙතසි:
අයමපි ඛො භික්ඛවෙ අනාපානසතිසමාධි භාවිතො ඛුල්ලිකතො සනෙතො
වෙව පඤ්ඤො ව අසෙවනකො ව සුඛො ව විහාරො උපපනත්ථපනෙත පාපකෙ
අකුසලෙ ධම්මෙ ධාතසො අනතරධාපෙති වුපසමෙති. සෙසාථාපි භික්ඛවෙ
ගිම්හානං පටිථිමෙ මාසෙ උභයතං රජෝජල්ලං, තෂමතං මහා අකාලමෙකො
ධාතසො අනතරධාපෙති වුපසමෙති, එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ අනාපානසති-
සමාධි භාවිතො ඛුල්ලිකතො සනෙතො වෙව පඤ්ඤො ව අසෙවනකො ව සුඛො
ව විහාරො උපපනත්ථපනෙත පාපකෙ අකුසලෙ ධම්මෙ ධාතසො අනතරධා-
පෙති වුපසමෙති.

13. කථං භාවිතො ව භික්ඛවෙ අනාපානසතිසමාධි කථං ඛුල්ලිකතො
සනෙතො වෙව පඤ්ඤො ව අසෙවනකො ව සුඛො ව විහාරො උපපනත්ථපනෙත
පාපකෙ අකුසලෙ ධම්මෙ ධාතසො අනතරධාපෙති වුපසමෙති?

14. “ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු අරඤ්ඤානො වා රුක්ඛමුලගතො වා
ත්ඤ්ඤානාරගතො වා නිසිදති පලලඛිකං ආභුජිත්වා උජ්ජං කාශං පඤ්ඛාය
පටිවුඛං සතිං උපට්ඨපෙත්වා. සො සතොව අසසකති, සතො පසසකති:-

දීඝං වා අසසකතො දීඝං අසසකාමිති පජානාති, දීඝං වා පසසකතො
දීඝං පසසකාමිති පජානාති, රසං වා අසසකතො රසං අසසකාමිති පජානාති,
රසං වා පසසකතො රසං පසසකාමිති පජානාති, සබ්බකායපටිසංවෙදී
අසසකාමිති සිකති, සබ්බකායපටිසංවෙදී පසසකාමිති සිකති,
පසාමායං කායසංඛාරං අසසකාමිති සිකති, පසාමායං කායසංඛාරං
පසසකාමිති සිකති. පිතිපටිසංවෙදී අසසකාමිති සිකති, පිති පටිසංවෙදී
පසසකාමිති සිකති, සුඛපටිසංවෙදී අසසකාමිති සිකති, සුඛපටිසංවෙදී
පසසකාමිති සිකති, විතතසංඛාරපටිසංවෙදී අසසකාමිති සිකති.
විතතසංඛාරපටිසංවෙදී පසසකාමිති සිකති, පසාමායං විතතසංඛාරං
අසසකාමිති සිකති, පසාමායං විතතසංඛාරං පසසකාමිති සිකති,
විතතපටිසංවෙදී අසසකාමිති සිකති, විතතපටිසංවෙදී පසසකාමිති
සිකති, අතිපපමොදයං විතතං -පෙ- සමාදායං විතතං -පෙ- විෂමිවයං
විතතං -පෙ-. අතිව්වානුපයසි -පෙ- විරාගානුපයසි -පෙ- නිරෝධානුපයසි
-පෙ- පටිනිශ්ශානුපයසි අසසකාමිති සිකති, පටිනිශ්ශානුපයසි
පසසකාමිති සිකති. එවං භාවිතො ඛො භික්ඛවෙ අනාපානසතිසමාධි
එවං ඛුල්ලිකතො සනෙතො වෙව පඤ්ඤො ව අසෙවනකො ව සුඛො ව
විහාරො උපපනත්ථපනෙත පාපකෙ අකුසලෙ ධම්මෙ ධාතසො අනතරධාපෙති
වුපසමෙති”ති.

12. ඉක්කිති භාගාවතුන් වහන්සේ උවැටන්හල වෙත එළඹ පැණවූ අසුන්හි වැඩිහිටි භික්ෂූන් ඇමතු සේක: “මහණෙනි මේ ආනාපානසති සමාධිය වඩනලද්දේ ඛනුල කරණ ලද්දේ සාන්ත ද ප්‍රණීත ද පියවින් මිහිරි ද සුව විහරණ ඇත්තේ ද වෙයි. උපනුපත් ලාමක අකුසල් ක්ෂණයකින් අතුරුදන් කෙරෙයි. සන්තිද්‍රවයි. මහණෙනි යම් සේ ගිම්හානයේ පැසුළු මස අගසට තැහැනු දූවිලි නො කල් මහ වැස්සක් ක්ෂණයකින් ම අතුරුදන් කෙරේ ද, එසේ ම මහණෙනි ආනාපානසති සමාධිය වඩන ලද්දේ ඛනුල කරණ ලද්දේ ශාන්ත ද, ප්‍රණීත ද, පියවින් මිහිරි ද, සුව විහරණ ඇත්තේ ද වෙයි. උපනුපත් ලාමක අකුසල් ක්ෂණයකින් අතුරුදන් කෙරෙයි. සන්තිද්‍රවයි.

13. මහණෙනි, ආනාපානසති සමාධිය කෙසේ මඩන ලද්දේ කෙසේ ඛනුල කරණ ලද්දේ ශාන්ත වේ ද ප්‍රණීත වේ ද පියවින් මිහිරි වේ ද සැප විහරණ ඇත්තක් වේ ද, උපනුපත් ලාමක අකුසල් ක්ෂණයකින් අතුරුදන් කෙරේ ද සන්තිද්‍රව ද?

14. “මහණෙනි, මේ සත්තෙහි මහණ තෙමේ වනසෙනසුනට ගියේ හෝ රුක්වූලකට ගියේ හෝ ගුහාගාරයකට ගියේ හෝ පලක් බැඳ සිරුර කෙළින් තබා ගෙන සිටිය කමටහනට යොමු කොට හිඳියි. නෙතෙමේ සිහි ඇත්තේ ආයාස කෙරෙයි. සිහි ඇත්තේ ප්‍රයාස කෙරෙයි:—

ප්‍රවාහනිකාල වශයෙන් දීඝී කොට හෝ ආයාස කරන්නේ දීඝී කොට ආයාස කරමිනි දැනි. දීඝී කොට හෝ ප්‍රයාස කරන්නේ දීඝී කොට ප්‍රයාස කරමිනි දැනි. ලුහුඬු කොට හෝ ආයාස කරන්නේ ලුහුඬු කොට ආයාස කරමිනි දැනි. ලුහුඬු කොට හෝ ප්‍රයාස කරන්නේ ලුහුඬු කොට ප්‍රයාස කරමිනි දැනි. සියලු ආයාසකය මොනොවට දැනිමින් ආයාස කරන්නෙමිනි නික්මෙයි. සියලු ප්‍රයාසකය මොනොවට දැනිමින් ප්‍රයාස කරන්නෙමිනි නික්මෙයි. ඔලාරික කායසංකාරය සන්තිද්‍රවමින් ආයාස කරන්නෙමිනි නික්මෙයි. ඔලාරික කායසංකාරය සන්තිද්‍රවමින් ප්‍රයාස කරන්නෙමිනි නික්මෙයි. — ප්‍රිතිය අරමුණු විසින් මොනොවට දැනිමින් ආයාස කරන්නෙමිනි නික්මෙයි. ප්‍රිතිය මොනොවට දැනිමින් ප්‍රයාස කරන්නෙමිනි නික්මෙයි. කායික චෛතසික සුවය දැනිමින් ආයාස කරන්නෙමිනි නික්මෙයි. කායික චෛතසික සුවය දැනිමින් ප්‍රයාස කරන්නෙමිනි නික්මෙයි. විතතසඛාරයන් දැනිමින් ආයාස කරන්නෙමිනි නික්මෙයි. විතතසඛාරයන් දැනිමින් ප්‍රයාස කරන්නෙමිනි. නික්මෙයි. ඔලාරික විතතසඛාරයන් සන්තිද්‍රවමින් ආයාස කරන්නෙමිනි නික්මෙයි. ඔලාරික විතතසඛාරයන් සන්තිද්‍රවමින් ප්‍රයාස කරන්නෙමිනි නික්මෙයි. — විතතපටිසංවෙදී වූයේ ආයාස කරන්නෙමිනි නික්මෙයි. විතත පටිසංවෙදී වූයේ ප්‍රයාස කරන්නෙමිනි නික්මෙයි. (සමථ විපක්‍ෂතා වසයෙන්) සිත පහත් කරමින් ... අරමුණෙහි සිත පිහිටුවමින් ... නිවරණාදියෙන් සිත මුදමින් ... — අතීත විසින් දක්නා සුළු වූයේ ... (බය-අවධානන විසින්) විරූපානුපය්‍ය වූයේ ... නිරෝධානුපය්‍ය වූයේ ... (පරිවෘත්තපක්‍ෂාදන වසයෙන්) කෙලෙස් දුර්ලිම දක්නා සුළු වූයේ ආයාස කරන්නෙමිනි නික්මෙයි. (පරිවෘත්තපක්‍ෂාදන වසයෙන්) කෙලෙස් දුර්ලිම දක්නා සුළු වූයේ ප්‍රයාස කරන්නෙමිනි නික්මෙයි. — “මහණෙනි, ආනාපානසති සමාධිය මෙසේ වඩනා ලද්දේ, මෙසේ ඛනුල කරණ ලද්දේ, සාන්තවූයේ ද, ප්‍රණීතවූයේ ද, ස්වභාව චූළවූයේ ද, සුව විහරණ ඇත්තේ වූයේ ද, උපනුපත් ලාමක අකුසල් ක්ෂණයකින් අතුරුදන් කෙරෙයි. සන්තිද්‍රවයි”යි.

මේ ලකුණෙන් මෙහි සතර සතර බැගින් කමටහන් හෙළකක් බව ද මුල් සතර සමථය, හෙළ තුන්-සතර විපක්‍ෂතා යයි ද දැනගනු.

15. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදුතෙ එතස්මිං පකරණේ භික්ඛුසංඝං සන්තිපාතාපෙත්වා භික්ඛු පටිපුට්ඨි: “සචං භීර භික්ඛවෙ භික්ඛු අත්තතාපි අත්තාතං ජීවිතා වොරොපෙත්ති. අඤ්ඤමඤ්ඤමපි ජීවිතා වොරොපෙත්ති. මිහලණ්ඩකමපි සමණකුත්තකං උපසංඝමිත්වා එවං වදෙතති:¹ සාධු තො ආට්ඨසො ජීවිතා වොරොපෙති, ඉදං තෙ පත්තචිවරං භවිස්සති”ති. “සචං භගවා.” “චිත්රසි බුද්ධො භගවා, අත්තචිවරියං භික්ඛවෙ තෙසං භික්ඛුතං අත්තත්වොමිකං අපපතිරූපං අඤ්ඤමණ්ඩං අකාපියං අකරණීයං. කථං භික්ඛාමෙ භික්ඛවෙ භික්ඛු අත්තතාපි අත්තාතං ජීවිතා වොරොපෙස්සන්ති, අඤ්ඤමඤ්ඤමපි ජීවිතා වොරොපෙස්සන්ති, මිහලණ්ඩකමපි සමණකුත්තකං උපසංඝමිත්වා එවං වදන්තති: “සාධු තො ආට්ඨසො ජීවිතා වොරොපෙති, ඉදං තෙ පත්තචිවරං භවිස්සති”ති. තෙසං භික්ඛවෙ අපපසන්නාතං වා පසාදියං -පෙ- එවඤ්ඤා පත භික්ඛවෙ ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිගෙස්සාථ:-

“යො පන භික්ඛු සඤ්චවම මනුස්සවිග්ගහං ජීවිතා වොරොපෙස්සා, සත්ථකාරතං චායං පටිගෙස්සෙස්සා, අයමපි පාරාජිකො හොති අභංචාභො”ති.

එවඤ්ඤාදං භගවතා භික්ඛුතං සික්ඛාපදං පඤ්ඤාතං හොති.

[මූලපඤ්ඤාතනි.]

1. තෙත ඛො පත සමයෙන අඤ්ඤාතරො උපාසකො භිලාතො හොති. තස්ස පජාපති අභිරූපා හොති දසසනීයා පාසාදිකා. ජබ්බග්ගියා භික්ඛු තස්සා ඉඤ්ඤා පටිබ්භවිත්තා හොත්ති. අථ ඛො ජබ්බග්ගියාතං භික්ඛුතං එතද්ධොසි: “සචෙ ඛො සො ආට්ඨසො උපාසකො ජීවිස්සති ත මයං තං ඉඤ්ඤා ලභිස්සාමි. ගජ්ඣ මයං ආට්ඨසො තස්ස උපාසකස්ස මරණවණණං සංවණණමා”ති.

2. අථ ඛො ජබ්බග්ගියා භික්ඛු යෙන සො උපාසකො තෙත්තපසංඝමිංසු. උපසංඝමිත්වා තං උපාසකං එතද්ධොට්ඨං: “ඤං ඛො¹සි උපාසක, කතකල්යාණො කතකුසල්යො කතභීරූතතාතො අකතපාපො අකතචූදො අකතකිබ්බිසො. කතං තයා කල්යාණං, අකතං තයා පාපං. කිං භුග්ගිමිතා පාපකෙත දුර්ජීවිකෙත, මතං මෙ ජීවිතා සෙය්සා. ඉතො ඤං කාලකතො කායස්ස හෙද පරමමරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං² උපපජ්ජිස්සාමි. තත්ථ දිබ්බෙති පඤ්චති කාමගුණෙති සමපටිතො සමඬිනිගුතො පරිවාරෙස්සාමි”ති.

3. අථ ඛො සො උපාසකො “සචං ඛො අග්ග ආගංසු. අගං භි කතකල්යාණො කතකුසල්යො කතභීරූතතාතො, අකතපාපො අකතචූදො අකතකිබ්බිසො. කතං මයා කල්යාණං, අකතං මයා පාපං. කිං මග්ගිමිතා පාපකෙත දුර්ජීවිකෙත, මතං මෙ ජීවිතා සෙය්සා. ඉතො අගං කාලකතො කායස්ස හෙද පරමමරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජිස්සාමි. තත්ථ දිබ්බෙති පඤ්චති කාමගුණෙති සමපටිතො සමඬිනිගුතො පරිවාරෙස්සාමි”ති. සො අසප්පායාති වෙව හොජ්ජාති භුඤ්ජි, අසප්පායාති ව බාදනීයාති බාදි, අසප්පායාති සායනීයාති සායි, අසප්පායාති පාතාති පිටි. තස්ස අසප්පායාති වෙව හොජ්ජාති භුඤ්ජිතො අසප්පායාති ව බාදනීයාති බාදතො අසප්පායාති සායනීයාති සායතො අසප්පායාති පාතාති පිටතො බරො ආබාධො උපපජ්ජි. සො තෙතෙව ආබාධෙත කාලමකාමි.

1. වදන්ති. මජ්ඣං. 2. ලොකං උපපජ්ජිස්සාමි. කාචරි.

15. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඒ නිදනයෙහි ඒ ප්‍රකාශයෙහි බික්සහන රැස් කරවා තිබුණත් විවාදයේක. “සැබෑ ද මහණෙනි, තිබුණු තුමු ද තමන් දිවියෙන් තොර කෙරෙත්, ඔවුනොවුන් ද දිවියෙන් තොර කෙරෙත්. මහණවෙස් ගත් මිගලණකිකයා වෙත එළඹ ‘ඇවත, අප දිවියෙන් තොර කරණු මැනව, මේ පාසිවුර තට වන්නේය’යි මෙසේ කියද්ද?” “සැබව භාග්‍යවතුන් වහන්සැ”යි. භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ ගැරඹු සේක: “මහණෙනි, ඒ තිබුණුගේ ක්‍රියාව නුසුදුස්සෙක. අනුලෝම නුවුවෙක. තොගාලුපෙන්නෙක. තොමහණකමෙක. තොකැපයෙක. තොකටුසන්නෙක. “මහණෙනි, ඒ තිබුණු කෙසේ නම් තුමු තමනු ද දිවියෙන් තොරකර ගන්නාහු ද, ඔවුනොවුනුද දිවියෙන් තොරකර ගන්නාහු ද, මහණ වෙස්ගත් මිගලණකිකයා වෙත එළඹ ‘ඇවැත්නි, අප දිවියෙන් තොර කරණු මැනව. මේ පාසිවුර තට වන්නේය’යි මෙසේ කියන්නාහු ද? මහණෙනි, මේ කරුණ තො පහත් වුවත්තේ පැහැදීම පිණිස ද තො වෙයි. ... මහණෙනි, මේ සික පදය මෙසේ උදෙසනු:--

“යම් මහණෙක් ‘මොහු මරම්’ දන දන මිනිස් සිරුරක් දිවියෙන් තොර කෙරේ ද, දිවි තොර කරණ අවියක් හෝ ඔහුට ගත හැකි සේ එළවා තබා ද, මේ මහණද පැරදුනේ සංවාසරකිතයෙන් වේ.”

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් තිබුණත් මේ සිකපදය මෙසේත් පණවන ලද්දේ වෙයි.

[මුල්පැණවමයි.]

1. එසමයෙහි එක්තරා උවසුවෙක් ගිලන් වෙයි. ඔහුගේ බිරිඳ මනා රූ ඇත්තී, දකුම්කලු වුවා, දුටුවන් පහදවන්නී වෙයි. සමග මහණහු ඇ කෙරෙහි පිළිබඳ සිත් ඇත්තාහු වෙත්. එකල්හි සවග තිබුණත්ම මෙබඳු සිතෙක් විය. “ඇවැත්නි, ඉදින් ඒ උවසු තෙමේ ජීවත්වන්නේ නම් අපි ඒ මාගම තො ලබන්නෙමු. ඇවැත්නි, එබැවින් අපි ඒ උවසුගට මරණයෙහි ගුණ වණමු”යි.

2. ඉක්බිති සවග මහණහු ඒ උවසු වෙත එළඹ මෙය කීහ. “උපාසකය, තෝ කළ කලණදම් ඇත්තෙහි. කළ කුසල් ඇත්තෙහි. කළ බිය රැකුම් ඇත්තෙහි. තොකලුපච්චි ඇත්තෙහි. තොකලු රුදුකම් ඇත්තෙහි. තොකලු සැහැසිකම් ඇත්තෙහි. තා විසින් යහපතක් ම කරණ ලදී. තා විසින් පච්චි තොකරණ ලදී. තට මේ ලාමක වූ ජීවිතයෙන් කිම? කාගේ ජීවත් වීමට වඩා මරණය උතුම්. හෝ මෙලොවින් කලුරිය කළේ කාබුන් මරණින් මතු සුභතිය වූ දෙවිලොවට පැමිණෙන්නෙහි. එහි දී දිව-පස්කම් ගුණයෙන් පිණිසගියෙහි, එසින් යුතු වූයේ අතිරමණය කරන්නෙහි ය.”

3. ඉක්බිති ඒ උවසු තෙමේ “ආයතීයෝ සැබවක් කීහු. මම වතාහි කළ යහපත ඇත්තෙක් මි. කළ කුසල් ඇත්තෙක් මි. කළ බිය රැකුම් ඇත්තෙක් මි. තොකලු පච්චි ඇත්තෙක් මි. තොකලු රුදු කම් ඇත්තෙක් මි. තොකලු සැහැසි කම් ඇත්තෙක් මි. මා විසින් යහපත කරණලදී. මා විසින් පච්චි තොකරණ ලදී. මම මේ ලාමක දූඛ ජීවිතයෙන් කිම? මගේ ජීවත් වීමට වඩා මරණය උතුම්. මම මෙලොවින් කලුරිය කෙළෙමි කාබුන්, මරණින් මතු සුභතිය වූ සංචිලොකයට පැමිණෙන්නෙමි. එහි දී දිව පස් කම් ගුණයෙන් පිණිස ගියෙහි එසින් යුතු වූයෙමි අතිරමණය කරන්නෙමි”යි. හෙ තෙමේ තොකැපවූ ම බොජ්ජන් වැළඳී ය. තොකැප වූ කැවිලි කැවේ ය. තො කැප වූ ලේහයන් ලෙව් ය. තොකැප වූ පැත් පාතය කෙළේ ය. අහිත බොජ්ජන් ම බුද්ධ, අහිත කැවිලි කත, අහිත ලේහයන් ලොවිත, අහිත පැත් බොත, ඔහුට දැඩි ආබාධයෙන් උපත. හෙතෙමේ ඒ ආබාධයෙන් ම කලුරිය කෙළේ ය.

4. තස්ස පජාපති උජ්ඣායනී බියනී විපාචෙනි: “අලුජ්ඣො ඉමෙ සමණා සකාපුත්තියා දුග්ගිලා මුහුචාදිනො. ඉමෙ හි තාම ධම්මචාරිනො සම්මචාරිනො බ්‍රහ්මචාරිනො සච්චාදිනො සීලවනො කල්‍යාණධම්මා පටිජාතිස්සන්ති. තප්පි ඉමෙසං සාමිඤ්ඤං, තප්පි ඉමෙසං බ්‍රහ්මඤ්ඤං. තඨං ඉමෙසං සාමිඤ්ඤං, තඨං ඉමෙසං බ්‍රහ්මඤ්ඤං. කුතො ඉමෙසං සාමිඤ්ඤං, කුතො ඉමෙසං බ්‍රහ්මඤ්ඤං. අපගතා ඉමෙ සාමිඤ්ඤා, අපගතා ඉමෙ බ්‍රහ්මඤ්ඤා. ඉමෙ මෙ සාමිකස්ස මරණවණණං සංවණණස්සං. ඉමෙහි මෙ සාමිකො මාරිතො”ති.

5. අඤ්ඤාපි මනුස්සා උජ්ඣායනී බියනී විපාචෙනි: “අලුජ්ඣො ඉමෙ සමණා සකාපුත්තියා දුග්ගිලා මුහුචාදිනො. ඉමෙහි තාම ධම්මචාරිනො සම්මචාරිනො බ්‍රහ්මචාරිනො සච්චාදිනො සීලවනො කල්‍යාණධම්මා පටිජාතිස්සන්ති. තප්පි ඉමෙසං සාමිඤ්ඤං, තප්පි ඉමෙසං බ්‍රහ්මඤ්ඤං. තඨං ඉමෙසං සාමිඤ්ඤං, තඨං ඉමෙසං බ්‍රහ්මඤ්ඤං. කුතො ඉමෙසං සාමිඤ්ඤං, කුතො ඉමෙසං බ්‍රහ්මඤ්ඤං. අපගතා ඉමෙ සාමිඤ්ඤා, අපගතා ඉමෙ බ්‍රහ්මඤ්ඤා. ඉමෙ උපාසකස්ස මරණවණණං සංවණණස්සං. ඉමෙහි උපාසකො මාරිතො”ති.

6. අය්‍යොසුං ඛො භික්ඛු තෙසං මනුස්සානං උජ්ඣායනතානං බියනතානං විපාචෙනතානං. යෙ තෙ භික්ඛු අපට්ඨන්තො උජ්ඣායනතී බියනතී විපාචෙනතී: කථං හි තාම ජබ්බහතියා භික්ඛු උපාසකස්ස මරණවණණං සංවණණස්සන්ති”ති.

7. අථ ඛො තෙ භික්ඛු භගවතො එතමිත්ථං ආරොචෙසුං. අථ ඛො භගවා එතමිත්ථං නිදන්තො එතමිත්ථං පකාරණෙ භික්ඛුසඛිකං සන්තිපාතාපෙත්වා ජබ්බහතියෙ භික්ඛු පට්ටච්ඡන්තො: “සච්චං කීර තුලො භික්ඛවෙ උපාසකස්ස මරණවණණං සංවණණස්සන්ති.”ති. “සච්චං භගවා.” විහරති බුද්ධො භගවා “අනුච්චන්තියං මොඤ්ජුරියා, අනුච්චන්තියං අප්පකාරියං අසාමිකං අසප්පියං අසාරණියං. කථං හි තාම තුලො මොඤ්ජුරියා උපාසකස්ස මරණවණණං සංවණණස්සන්ති. තෙතං මොඤ්ජුරියා අප්පකාරිතානං වා පනාදය” -පෙ- එවිඤ්ච පත භික්ඛවෙ ඉමං සිකිතාපදං උද්දිගෙය්‍යාථ:-

“යො පන භික්ඛු සඤ්චිච්ච මනුස්සවිශක්ඛං ජිවිතා චොපරාපෙය්‍ය, සන්ධිකාරකං වාසස පටිගෙසෙය්‍ය, මරණවණණං වා සංවණණෙය්‍ය, මරණාය වා සමාදිපෙය්‍ය: “අනෙතා පුට්ඨං කීං කුසලිකිනා පාපතොන දුජ්ජිතො, මතතොන ජිවිතා සෙසෙය්‍ය”ති ඉති විතතමනො විතතසම්මතො අනෙකපටිගායන මරණවණණං වා සංවණණෙය්‍ය මරණාය වා සමාදිපෙය්‍ය, අනම්ච පාරාජිකො හොති අසංවාසො”ති.

[දුතියපඤ්ඤානි.]

8. යො පනාති - යො සාදිසො -පෙ- භික්ඛුහි -පෙ- අයං ඉමයම් අපෙර අධිපෙතො භික්ඛුහි.

සඤ්චිච්චාති - ජාතනොතා සංජාතනොතා චෙච්ච අභිවිහරිත්ථා විනිකකමො.

4. ඔහුගේ බිරිඳ අවමන් කෙරෙයි, අසුණු කියයි, නුගුණ පතුරුවයි: “මේ ශ්‍රමණ ශාක්‍යපුත්‍රියයෝ අලජ්ජි ය, දුශ්ශීලයෝ ය, මුසාවාදීහු ය. මොහු තම් ‘බමුවාරිහු ය, සමවාරිහු ය, බ්‍රහ්මවාරිහු ය, සච්චවාරිහු ය, සිල්වත්ත හු ය කලණ දහම් ඇත්තාහුය’යි පිළිග කෙරෙත්. මොවුන්ට මහණකමෙක් නැත. මොවුන්ට බමුණු කමෙක් නැත. මොවුන්ගේ මහණකම් නවුයේ ය. මොවුන්ගේ බමුණුකම නවුයේ ය. මොවුන්ට මහණකමෙක් කොයින් ද, මොවුන්ට බමුණු කමෙක් කොයින් ද, මොහු මහණකමින් පහවුවෝ ය. මොහු බමුණු කමෙන් පහවුවෝ ය. මොහු මාගේ සාමියාට මරණයෙහි ගුණ වැණුන. මොවුන් විසින් මාගේ සාමියා මරණ ලද්දේය”යි.

5. අන් මිනිස්සු ද අවමන් කෙරෙත්, අසුණු කියත්, නුගුණ පතුරුවත්. “මේ ශ්‍රමණ ශාක්‍යපුත්‍රියයෝ අලජ්ජි ය, දුශ්ශීලයෝ ය, මුසාවාදීහු ය. මොහු වූ කලී ‘බමුවාරිහු ය, සමවාරිහු ය, බ්‍රහ්මවාරිහු ය, සච්චවාරිහු ය, සිල්වත්තයෝ ය, කළ කලණ දහම් ඇත්තෝ’යි පිළිග කෙරෙති. මොවුන්ට මහණකමෙක් නැත. මොවුන්ට බමුණුකමෙක් නැත. මොවුන්ගේ මහණකම නවුයේ ය. මොවුන්ගේ බමුණුකම නවුයේ ය. මොවුන්ට මහණකමෙක් කොයින් ද, මොවුන්ට බමුණු කමෙක් කොයින් ද, මොහු මහණ කමින් පහ වුවෝ ය. මොහු බමුණුකමින් පහවුවෝ ය. මොහු උච්ඡතට මරණයෙහි ගුණ වැණුන. මොවුන් විසින් උච්ඡ තෙමේ මරණ ලද්දේ”යි.

6. භික්ෂුහු අවමන් කරණ, අසුණු කියන, නුගුණ පතුරුවන, ඒ මිනිසුන්ගේ බස් ඇසුන. යම් ඒ අපිත් මහණහු වෙද් ද, ඔහු අවමන් කරති, අසුණු කියති, නුගුණ පතුරුවත්: කෙසේ තම් යවග මහණහු උච්ඡතට මරණයෙහි ගුණ වැණුනු ද? යි.

7. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල පවත් සැළ කළහ. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඒ තීද්‍යයෙහි ඒ කරුණෙහි භික්ෂුකම්‍යයා රැස් කරවා සවන මහණුන් පිළිවිසි සේක. “සැබෑ ද, මහණෙනි තෙපි උච්ඡතට මරණයෙහි ගුණ වැණුනුද”යි. ‘සැබව භාග්‍යවතුන් වහන්ස’ භාග්‍යවත් වූ බුදුරජානන් වහන්සේ ගැරහු සේක: “හිස් පුරුෂයෙහි, නුසුදුස්-සේක. අනුලෝම නුපුළුවක. තොගැළ පෙත්තෙක. තොමහණකමෙක. තො කැපයෙක, තොකටුසුත්තෙක. “හිස් පුරුෂයෙහි, තෙපි කෙසේ තම් උච්ඡ-තට මරණයෙහි ගුණ වැණුනු ද, “හිස් පුරුෂයෙහි, තෙල කරුණ තො-පහත්වුවන්ගේ පැහැදීම පිණිස තෝ තො වේ.” ... මහණෙනි, මෙසේ මේ සිකපදය උදෙසා වූ:

“යම් මහණෙක් දැන දැන මිනිස්සිරුර දිවියෙන් තොර කෙරේද, දිවි හරණ අවසන් උහු වෙත ඵලවා තබන්නේ ද, මරණයෙහි ගුණ හෝ කියන්නේ ද, මරණය පිණිස උපාය උගන්වන්නේ ද, ‘ඵමිඛා පුරුෂය, තාගේ ලාමන වූ මෙ දුබ්බජීවියෙක් කිමි? තාගේ ජීවත්වීමට වඩා මරණය උගුමි? මෙබඳු මරණ සිත් ඇත්තේ මෙබඳු මරණ සංකල්පනා ඇත්තේ නොසෙත් අසුරින් මරණයෙහි ගුණ හෝ වණා ද, මරණය පිණිස උපාය උගන්වා ද, මේ මහණ තෙමේ ද පැරදුනේ වේසි, සංවාසයට නුසුදුසු වෙයි.”

[දෙවනපාලිමය.]

8. යො පන සි යම්බදු වූ යමෙක් ...

හික්කු සි ... (අපතිවතුභික්ෂුයෙක් උපසපත් වූයේ ද,) මේ තෙමේ මේ කරුණෙහි හික්කු යයි අදහස් කරණ ලදී.

සඤ්චෙට්ඨ සි ප්‍රාණියෙකැ යි දත්තේ, දිවියෙන් තොර කරමි යි දත්තේ, චංඤා යිතා, නිසාකසිත මෙතෙයවා, වෘතීක්‍රම (ක්‍රියාවෙහි යෙදීම) කරත්තේ ය.

මනුස්සවිශාසනා නාම: යං මාතුකුච්ඡිසම්. පඨමං චිත්තං උපපන්නං පඨමං විඤ්ඤාණං පාතුගුණං යාව මරණකාලා එතද්ධතතරෙ එසො මනුස්සවිශාසනො නාම.

ජීවිතා වොරොපෙය්‍යාති-- ජීවිතීන්ද්‍රියං උපව්ඡිද්දති උපරොධෙති සත්තාති. විකොපෙති.

සත්ථතාරකං මායා පටිපෙසෙය්‍යාති-- අසිං වා සත්ථං වා හෙණ්ඨිං වා ලගුලං¹ වා පාසාණං වා සත්ථං වා විතං වා රජ්ජං වා.

මරණවණ්ණං වා සංවණ්ණය්‍යාති-- ජීවිතෙ ආදීතවං දය්‍යෙති, මරණෙ වණ්ණං හණති.

මරණාය වා සමාදුපෙය්‍යාති-- සත්ථං වා ආහර, විතං වා බාද, රජ්ජයා වා උබ්බන්ධිතා කාලං කරොතිති.

අමෙතා පුරිසාති-- ආලපතාගිවචනමෙතං අමො පුරිසාති.

කිං කුසලිතො පාපනොන දුර්ජීවිතොනාති-- පාපකං නාම ජීවිතං: අධිකං ජීවිතං උපාදය දුට්ඨිකං ජීවිතං පාපකං, සධිකං ජීවිතං උපාදය අධිකං ජීවිතං පාපකං, දෙවං ජීවිතං උපාදය මනුස්සානං ජීවිතං පාපකං. දුර්ජීවිතං නාම: හත්ථව්ඡින්නායං පාදව්ඡින්නායං හත්ථපාදව්ඡින්නායං කණ්ණව්ඡින්නායං තාපව්ඡින්නායං කණ්ණතාපව්ඡින්නායං. ඉමිතා ව පාපකෙත ඉමිතා ව දුර්ජීවිතෙත මිතනොන ජීවිතා සෙය්‍යාති.

ඉති විභතමනොති-- යඤ්චිතං තං මනො, යං මනො තං විතං.

විභතසඛකප්පාති-- මරණසඤ්ඤි මරණවේතනො මරණාගිපපායො.

අනනකපටිසාසෙය්‍යාති-- උච්චාවචෙති ආකාරෙති.

මරණවණ්ණං වා සංවණ්ණය්‍යාති-- ජීවිතෙ ආදීතවං දය්‍යෙති, මරණෙ වණ්ණං හණති: 'ඉතො නිං කාලකතො කායස්ස හෙද පරමමණා හුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජිස්සයි. තත්ථ දිබ්බෙති පඤ්චති කාමගුණෙති සම්පජ්ජිතො සම්බිදිගුතො පරිවාරෙස්සති'ති.²

මරණාය වා සමාදුපෙය්‍යාති-- සත්ථං වා ආහර, විතං වා බාද, රජ්ජයා වා උබ්බන්ධිතා කාලං කරොති, සොබෙහ වා තරසෙ වා පපාතෙ වා පපතා'ති.

අයමෙති-- පුරිමෙ උපාදය වුවෙති.

සාරාජිකො නොනාති-- කෙය්‍යථාපි නාම පුට්ඨිලා දොඩා භික්ඛා අපට්ඨසකිකා හොති, එවමෙව භික්ඛු සඤ්චිව මනුස්සවිශාසනං ජීවිතා වොරොපෙතො අස්සමණො හොති අසකාපුත්තියො. තෙන වුවෙති පාරාජිකො නොනාති.

1. ලගුලං, සිංහල. 2. පරිවාරෙස්සති. සිමු.

මනුස්සවිග්ගහ නම්: මවුකුසෙහි දී පළමු යම් සිතක් උපන්නේ ද, ප්‍රථම විශ්‍යනය පහළවී ද, මරණය දක්වා මේ අතරෙහි පැවැතී මේ තෙමේ මනුස්සවිග්ගහ නම්.

ජීවිතා චොපරාපයයා යි රූපාරූප ජීවිතෙත්‍රිය සිද්ධි. චලන්තයි. සන්ත-
තිය වෙන් කරයි.

සංවිහාරකං වාක්‍ය පටිසෙසෙයා යි කවුචක් හෝ අඩංවියක් හෝ හෙල්ලක් හෝ මුගුරක් හෝ පහණක් හෝ සැතක් හෝ වස හෝ රැහැනක් හෝ මුහු ලග තබන්නේ ය.

මරණවණණං වා සංවණණයා යි දිවියෙහි දෙය් දක්වයි. මරණයෙහි ගුණ කියයි.

මරණාය වා සමාදූපයා යි ශක්‍රයක් හෝ ගණුව, වස හෝ අනුභව කරව, වැලකීන් හෝ එල්ලී කලුරිය කරව යි උපාය ගත්වන්නේ ය.

අනෙකා සුචිස යි මෙය අමනත්‍රණ පදයකි.

කිං තුයතිමිත්‍යා පාපකෙතා දුජ්ජීවිතො යි ලාමකජීවනය නම් අභයයන්ගේ ජීවනය නිසා දිගින්දැන්ගේ ජීවනය ලාමක ය. ධ්‍රැවතුවන් ගේ ජීවනය නිසා ධ්‍රැව නිකයන්ගේ ජීවනය ලාමක ය. දෙවියන්ගේ ජීවනය නිසා මිනිසුන්ගේ ජීවනය ලාමක ය. අත් සිදුහඬුගේ, පා සිදුහඬුගේ, අත් පා සිදුහඬුගේ, කන් සිදුහඬුගේ, නැගැය සිදුහඬුගේ, කන්තාසා සිදුහඬුගේ (දිවිය) දුජ්ජීවිත නම්. මේ ලාමක ජීවනයෙන්, මේ දුක්ඛජීවනයෙන් ජීවත්වීමට වඩා තාගේ මරණය උතුම්.

ඉතිවිභාගමනො යි යමක් සිත ද, ඒ මත නම්. යමක් මත ද, එය සිත නම්.

විභාගධ්‍රැවකපයා යි මරණසංඥ ඇත්තේ, මරණවෙනතා ඇත්තේ, මරණ අදහස් ඇත්තේ ය.

අනෙකපටියාපයනා යි තොයෙක් අයුරෙක්ය.

මරණවණණං වා සංවණණයා යි දිවියෙහි දෙය් දක්වයි. මරණ-
යෙහි ගුණ කියයි: මෙයින් තෝ කලුරිය කෙලෙහි කාවුත් මරණින් මතු
ත්‍රහති නම්වූ දෙවලොවට පැමිණෙන්නෙහි ය. එහිදී දිවපස්කම් ගුණයන්
හෙන් සමාදාන වූයේ, සුක්ක වූයේ අභිරමනය කරන්නෙහි ය.

මරණාය වා සමාදූපයා යි සැතක් හෝ ගණුව, වසක් හෝ කව, රැහැනකින් හෝ එල්ලී කලුරිය කරව, ගෙබක හෝ තරුවලෙක හෝ ප්‍රපාතයක හෝ වැටෙව.

අසමිදි යි පළමු මෙවුන්දම් කෙවීමෙන් පරිජ් අවන් පුතුලා සලකාගෙන
කියනු ලැබේ.

පාරාජිකො කොති යි දෙබැවූ මහගලක් යම්සේ සකි කට .තො
හැකිවේ ද, එපරිද්දෙන් ම මහණ තෙමේ දහ දහ මිනිස්සිරුර දිවියෙක්
තොර කොට තොමහණෙක් වෙයි. අභාසාසුත්‍රියයෙක් වෙයි. එහෙයින් පරිජ්
අවන්නේ මේ යයි කියනු ලැබේ.

අසංචාසොති-- සංචාසො තාමි එකං කමමි එකුද්දසො සම්බිකකතා,
එසො සංචාසො තාමි. සො තෙන සද්ධිං තප්පි තෙන ධුට්ඨති අසංචාසොති.

[නිශ්චයානිකා]

1. සාමං අභිට්ඨාය, දුතෙන, දුතපරම්පරාය, විසකකීයෙන දුතෙන,
ගහපට්ඨාගතෙන දුතෙන, අරහො රහොසඤ්ඤි, රහො අරහොසඤ්ඤි,
අරහො අරහොසඤ්ඤි, රහො රහොසඤ්ඤි, කායෙන සංවණේණති, වාචාය
සංවණේණති, කායෙන වාචාය සංවණේණති, දුතෙන සංවණේණති, ලොබාය
සංවණේණති, ඕපාතං, අපයෙතං, උපනිකම්පතං, හෙතථං, රාජුපතාරො,
සද්දුපතාරො, ගඤ්ඤුපතාරො, රජුපතාරො, ථොට්ඨබ්බුපතාරො, ධම්මුපතාරො,
අච්චකතා, අනුසංසති, සංකෙතකම්මං, නිමිත්තකම්මෙනයි.

2. සාමනෙ-- සයං හතති කායෙන වා කායපට්ඨප්පෙධිත වා නිසංගමි-
යෙන වා.

3. අභිට්ඨානාති-- අභිට්ඨතිතා ආණ්ඩෙති: “එවං විජ්ඣ, එවං පහර,
එවං සාතෙති”ති.

4. භික්ඛු භික්ඛුං ආණ්ඩෙති: “ඉත්තනාමං ජීවිතා වොරොපෙති”ති,
ආපතති දුක්ඛවය්ස. සො තං මඤ්ඤමානො තං ජීවිතා වොරොපෙති,
ආපතති උභින්නං පාරාජිකය්ස.

5. භික්ඛු භික්ඛුං ආණ්ඩෙති: “ඉත්තනාමං ජීවිතා වොරොපෙති”ති,
ආපතති දුක්ඛවය්ස. සො තං මඤ්ඤමානො අඤ්ඤං ජීවිතා වොරොපෙති,
මූලවය්ස අනාපතති, වධකය්ස ආපතති පාරාජිකය්ස.

6. භික්ඛු භික්ඛුං ආණ්ඩෙති: “ඉත්තනාමං ජීවිතා වොරොපෙති”ති,
ආපතති දුක්ඛවය්ස. සො අඤ්ඤං මඤ්ඤමානො තං ජීවිතා වොරොපෙති,
ආපතති උභින්නං පාරාජිකය්ස.

7. භික්ඛු භික්ඛුං ආණ්ඩෙති: “ඉත්තනාමං ජීවිතා වොරොපෙති”ති,
ආපතති දුක්ඛවය්ස. සො අඤ්ඤං මඤ්ඤමානො අඤ්ඤං ජීවිතා
වොරොපෙති, මූලවය්ස අනාපතති, වධකය්ස ආපතති පාරාජිකය්ස.

8. භික්ඛු භික්ඛුං ආණ්ඩෙති: “ඉත්තනාමය්ස පාවද: ඉත්තනාමො
ඉත්තනාමය්ස පාවදතු: ඉත්තනාමො ඉත්තනාමං ජීවිතා වොරොපෙති”ති,
ආපතති දුක්ඛවය්ස. සො ඉතරය්ස ආරොවෙති, ආපතති දුක්ඛවය්ස. වධකො
පතිගණනාති, මූලවය්ස ආපතති ධුලුවවය්ස. සො තං ජීවිතා වොරොපෙති,
ආපතති සබ්බෙසං පාරාජිකය්ස.

අසංවාසො යි එකට තම් නිරිමය, එකට උදෙසීමය, සම් වූ ශික්ෂා ඇති බවය යන මෙය සංවාස නම්. ඔහු හා ඒ සංවාසය නැත. එහෙයින් අසංවාස යයි කියනු ලැබේ.

[නගමානාතා]

1. තෙමේ ම ඉටා දුතයෙකු ලවා හෝ, දුතපරපුරෙන් හෝ, වරදවා කියන දුතයෙකු ලවා හෝ, හොඳ පෙරලා පාමිණි දුතයෙකු ලවා හෝ, තොරහස රහස් යයි හැඟීම් ඇත්තේ හෝ, රහස නො රහස් යයි හැඟීම් ඇත්තේ හෝ, තොරහස් තොරහස් යයි හැඟීම් ඇත්තේ හෝ, රහස රහස යයි හැඟීම් ඇත්තේ හෝ, කයින් අභවයි. වදනින් කියයි. කයින් හා වදනින් අභවයි. දුතයෙකු ලවා අරූපයි. ලිපියකින් අභවයි. මරුවල, වැහිර භන්තා පුවරුව, ලග තබන අවිය, විස බෙහෙත, බිහිසුණු රුව එළවීම, බිහිසුණු හඬ එළවීම, දරුණු දුගඳ එළවීම, පිළිකුල් රස එළවීම, කැකුළු පහස එළවීම, බියකරු බණ එළවීම, ඔත්තු කීම, අනුසන් කීම, සලකුණු නිරීම, නිමිති කම් ය.

2. ශාමං යි කයින් හෝ කා පිළිබඳ දෙයකින් හෝ දමා වූ දෙයකින් හෝ තෙමේ මරයි.

3. අධිධාය යි සම්පයෙහි සිට “මෙතේ විදුව, මෙතේ පහර දෙව, මෙතේ තහව” යි අණ කෙරෙයි.

4. මහණෙක් මහණකුට “මෙනම් ඇත්තනු දිවියෙන් තොර කරව” යි අණවා තම් දුකුලාඥාවැත් වේ. හෙතෙමේ ඔහුයයි හඟිමින් උහු දිවියෙන් තොර කෙරේ තම් දෙදෙනාටම පරිජ්ඣාවැත් වේ.

5. මහණෙක් මහණකුට “මෙනම් ඇත්තනු දිවියෙන් තොර කරව” යි අණ කෙරේ තම් දුකුලාඥාවැත් වේ. හෙතෙමේ ඔහු යයි හඟිමින් අනෙකකු දිවියෙන් තොර කෙරේ තම් මූලිකයාට ඇවැත් නො වේ. වධක මහණකට පරිජ්ඣාවැත් වේ.

6. මහණෙක් මහණකුට “මෙනම් ඇත්තනු දිවියෙන් තොර කරව” යි අණ කෙරේ තම් දුකුලාඥාවැත් වේ. හෙතෙමේ අනෙකෙකායි හඟිමින් උහු දිවියෙන් තොර කෙරේ තම් දෙදෙනාටම පරිජ්ඣාවැත් වේ.

7. මහණෙක් මහණකුට “මෙනම් ඇත්තනු දිවියෙන් තොර කරව” යි අණ කෙරේ තම් දුකුලාඥාවැත් වේ. හෙතෙමේ අනෙකෙකායි හඟිමින් අනෙකකු දිවියෙන් තොර කෙරේ තම් මූලිකයාට ඇවැත් නො වේ. වධක-මහණකට පරිජ්ඣාවැත් වේ.

8. මහණෙක් මහණකුට “මෙනම් ඇත්තනුට කියව: මෙනම් ඇත්තේ මෙනම් ඇත්තනුට කියව: මෙනම් ඇත්තේ මෙනම් ඇත්තනු දිවියෙන් තොර කරව” යි අණ කෙරේ තම් දුකුලාඥාවැත් වේ. හෙතෙමේ අනෙකානට කියා තම් දුකුලාඥාවැත් වේ. වධක තෙමේ එය පිළිගනී තම් මූලික මහණකට පුලාසිඥාවැත් වේ. ඒ මහණ තෙමේ උහු දිවියෙන් තොර කෙරේ තම් හැමටම පරිජ්ඣාවැත් වේ.

9. භික්ඛු භික්ඛුං ආණ්ඩෙති: “ඉන්ද්‍රිකාමං ජීවිතං වොරොපෙති”ති, ඉන්ද්‍රිකාමං පාවදන්තු: ඉන්ද්‍රිකාමං ඉන්ද්‍රිකාමං ජීවිතං වොරොපෙති”ති, ආපතති දුක්ඛං. සො අක්කං ආණ්ඩෙති, ආපතති දුක්ඛං. වධිකො පතිගණ්හාති, ආපතති දුක්ඛං. සො තං ජීවිතං වොරොපෙති, මුලධිකං අනාපතති. ආණ්ඩකං ව වධිකං ව ආපතති පාරාජිකං.

10. භික්ඛු භික්ඛුං ආණ්ඩෙති: “ඉන්ද්‍රිකාමං ජීවිතං වොරොපෙති”ති, ආපතති දුක්ඛං. සො ගතති පුත පටිපාටිකං තානං සකෙකාමි තං ජීවිතං වොරොපෙති”ති. සො පුත ආණ්ඩෙති: “ගද්ද සකෙකාමි තද්ද තං ජීවිතං වොරොපෙති”ති, ආපතති දුක්ඛං. සො තං ජීවිතං වොරොපෙති, ආපතති උභිතං පාරාජිකං.

11. භික්ඛු භික්ඛුං ආණ්ඩෙති: “ඉන්ද්‍රිකාමං ජීවිතං වොරොපෙති”ති, ආපතති දුක්ඛං. සො ආණ්ඩෙති: විපට්ඨාරි සාවෙති ‘මා ඝාතෙති’ති, සො තං ජීවිතං වොරොපෙති, ආපතති උභිතං පාරාජිකං.

12. භික්ඛු භික්ඛුං ආණ්ඩෙති: “ඉන්ද්‍රිකාමං ජීවිතං වොරොපෙති”ති, ආපතති දුක්ඛං; සො ‘ආණ්ඩෙති: විපට්ඨාරි සාවෙති ‘මා ඝාතෙති’ති, සො ‘ආණ්ඩෙති: අනං තයා’ති තං ජීවිතං වොරොපෙති, මුලධිකං අනාපතති, වධිකං ආපතති පාරාජිකං.

13. භික්ඛු භික්ඛුං ආණ්ඩෙති: “ඉන්ද්‍රිකාමං ජීවිතං වොරොපෙති”ති, ආපතති දුක්ඛං. සො ආණ්ඩෙති: විපට්ඨාරි සාවෙති: ‘මා ඝාතෙති’ති, සො ‘සුච්ඡි’ති ඔරමති, උභිතං අනාපතති.

14. අරහො රහොසකුඤ්ඤි උලුපති: “අහො ඉන්ද්‍රිකාමං ගතො අහො”ති, ආපතති දුක්ඛං. රහො අරහොසකුඤ්ඤි උලුපති: “අහො ඉන්ද්‍රිකාමං ගතො අහො”ති, ආපතති දුක්ඛං. අරහො අරහොසකුඤ්ඤි උලුපති: “අහො ඉන්ද්‍රිකාමං ගතො අහො”ති, ආපතති දුක්ඛං. රහො රහොසකුඤ්ඤි උලුපති: “අහො ඉන්ද්‍රිකාමං ගතො අහො”ති, ආපතති දුක්ඛං.

15. කායෙහි සංවණ්ණාති තාම: කායෙහි විකාරං කරෙති: “යො එවං මරති සො ධනං වා ලභති යසං වා ලභති සංගං වා ගච්ඡති”ති, ආපතති දුක්ඛං; තාය සංවණ්ණාතාය මරියාමිති දුක්ඛං වෙදනං උපපාදෙති, ආපතති චුලුච්චයං; මරති, ආපතති පාරාජිකං.

16. වාචාය සංවණ්ණාති තාම: වාචාය ගණ්හාති: “යො එවං මරති සො ධනං වා ලභති යසං වා ලභති සංගං වා ගච්ඡති”ති, ආපතති දුක්ඛං; තාය සංවණ්ණාතාය, මරියාමිති දුක්ඛං වෙදනං උපපාදෙති, ආපතති චුලුච්චයං; මරති, ආපතති පාරාජිකං.

9. මහණෙක් මහණකුට “මෙනම් ඇත්තනුට කියව: මෙනම් ඇත්තේ මෙනම් ඇත්තනුට කියව: මෙනම් ඇත්තේ මෙනම් ඇත්තනු දිවියෙන් තොර කරව”යි අණ කෙරේ නම් දුකුලාඥාවන් වේ. හෙතෙමේ අනෙකකුට අණ කෙරේ නම් දුකුලාඥාවන් වේ. වඩක මහණ තෙමේ පිළිගැනී නම් දුකුලාඥාවන් වේ. හෙතෙමේ උහු දිවියෙන් තොර කෙරේ නම් මූලික-යාහට ඥාවන් නො වේ. අණවත්තනුට ද, වඩක මහණහට ද පරිජ්ඣාවන් වේ.

10. මහණෙක්, මහණකුට “මෙනම් ඇත්තනු දිවියෙන් තොර කරව”යි අණ කෙරේ නම් දුකුලාඥාවන් වේ. හෙතෙමේ ගොස් “උහු දිවියෙන් තොර කරන්ට මම නො සමත්”යි පෙරළා ඒ ද, හෙතෙමේ “යම් කලක හැකි වේ නම් එකල ඔහු දිවියෙන් තොර කරව”යි නැවත අණවා නම් දුකුලා-ඥාවන් වේ. ඒ මහණ තෙමේ උහු දිවියෙන් තොර කෙරේ නම් දෙදෙනාහට ම පරිජ්ඣාවන් වේ.

11. මහණෙක් මහණකුට “මෙනම් ඇත්තනු දිවියෙන් තොර කරව”යි අණ කෙරේ නම් දුකුලාඥාවන් වේ. හෙතෙමේ අණවා විපිළිසරවුයේ “නො තසව”යි නො අස්වයි ද, හෙතෙමේ උහු දිවියෙන් තොර කෙරේ නම් දෙදෙනාහට ම පරිජ්ඣාවන් වේ.

12. මහණෙක් මහණකුට “මෙනම් ඇත්තනු දිවියෙන් තොර කරව”යි අණවා නම් දුකුලාඥාවන් වේ. හෙතෙමේ අණවා විපිළිසරවුයේ “නො තසව”යි අස්වා ද තෙල මහණ තෙමේ “තා විසින් මම අණ කරණු ලැබුවෙමි”යි උහු දිවියෙන් තොර කෙරේ නම් මූලික මහණහට ඥාවන් නො වේ. වඩක මහණහට පරිජ්ඣාවන් වේ.

13. මහණෙක් මහණකුට “මෙනම් ඇත්තනු දිවියෙන් තොර කරව”යි අණවා නම් දුකුලාඥාවන් වේ. හෙතෙමේ අණවා විපිළිසරවුයේ “නො තසව”යි අස්වයි. හෙතෙමේ මැනවයි එයින් වළකියි. දෙදෙනාහට ම ඥාවන් නො වේ.

14. සමමුඛයෙහි සිටියේ ‘අසමමුඛයෙහි ය’ යන හැඟීම් ඇත්තේ “මෙනම් තැනැත්තේ තසන ලද්දේ නම් යෙහෙකැ”යි කථා කෙරේ නම් දුකුලා-ඥාවන් වේ. අසමමුඛයෙහි සිටියේ ‘සමමුඛයෙහි ය’ යන හැඟීම් ඇත්තේ “මෙනම් තැනැත්තේ තසන ලද්දේ නම් යෙහෙකැ”යි කියා නම් දුකුලා-ඥාවන් වේ. සමමුඛයෙහි වූයේ ‘සමමුඛයෙහි ය’ යන හැඟීම් ඇත්තේ “මෙනම් තැනැත්තේ තසන ලද්දේ යෙහෙකැ”යි කියා නම් දුකුලාඥාවන් වේ. අසමමුඛයෙහි වූයේ ‘අසමමුඛයෙහි ය’ යන හැඟීම් ඇත්තේ “මෙනම් තැනැත්තේ තසන ලද්දේ යෙහෙකැ”යි කියා නම් දුකුලාඥාවන් වේ.

15. කායසන සංවණණය නම් යමෙක් මෙසේ මැරේ ද, හෙතෙමේ ධනය හෝ ලබයි. කිසිකිසි හෝ ලබයි. ස්වයියට හෝ යෙයයි කයින් සංඥ කෙරේ නම් දුකුලාඥාවන් වේ. ඒ කායසංවණිතාව හේතු කොට ගෙන ‘මැරෙන්නෙමි’යි දුක් වේදනා උපදවා නම් ධුලාසිඥාවන් වේ. මැරේ නම් පරිජ්ඣාවන් වේ.

16. වාචාස සංවණණය නම් යමෙක් මෙසේ මැරේ ද, හේ ධනය හෝ ලබයි. කිසිකිසි හෝ ලබයි. ස්වයියට හෝ යෙයයි වචනයෙන් කියා නම් දුකුලාඥාවන් වේ. ඒ වාචිකෙන් මැරෙන්නෙමියි දුක් වේදනා උපදවා ද ධුලාසිඥාවන් වේ. මැරේ ද පරිජ්ඣාවන් වේ.

17. කායෙහි වාමාය සංවණ්ණානි තාම: කායෙහි ව චිකාරං කරොති, වාමාය ව ගණති, “යො එවං මරති. සො ධනං වා ලහති යසං වා ලහති සග්ගං වා ගච්ඡති”ති, ආපනති දුක්ඛධර්මං; තාය සංවණ්ණතාය “මරිය්සාමි”ති දුක්ඛං වෙදනං උපපාදෙති, ආපනති පුලලච්චයං; මරති, ආපනති පාරුජිකං.

18. දුතෙනි සංවණ්ණානි තාම: දුක්ඛං සාසනං ආරොවෙති: “යො එවං මරති සො ධනං වා ලහති යසං වා ලහති සග්ගං වා ගච්ඡති”ති, ආපනති දුක්ඛධර්මං. දුක්ඛං සාසනං සුඛා ‘මරිය්සාමි’ති දුක්ඛං වෙදනං උපපාදෙති, ආපනති පුලලච්චයං; මරති, ආපනති පාරුජිකං.

19. ලොඛාය සංවණ්ණානි තාම: ලොඛං ජිහ්වෙති “යො එවං මරති සො ධනං වා ලහති යසං වා ලහති සග්ගං වා ගච්ඡති”ති, අකඛරකඛරාය ආපනති දුක්ඛධර්මං; ලොඛං පසයිචා ‘මරිය්සාමි’ති දුක්ඛං වෙදනං උපපාදෙති, ආපනති පුලලච්චයං; මරති, ආපනති පාරුජිකං.

20. ඔපාතං තාම: මනුස්සං උද්දියං ඔපාතං ඛණ්ණි ‘පපතීනා මරිය්සාමි’ති, ආපනති දුක්ඛධර්මං; පපතීනෙ දුක්ඛං වෙදනා උපපජ්ඣති, ආපනති පුලලච්චයං; මරති, ආපනති පාරුජිකං. අකොදියං ඔපාතං ඛණ්ණි ‘යො කොච්ච පපතීනා මරිය්සාමි’ති, ආපනති දුක්ඛධර්මං, මනුස්සො තසමිං පපතති, ආපනති දුක්ඛධර්මං; පපතීනෙ දුක්ඛං වෙදනා උපපජ්ඣති, ආපනති පුලලච්චයං; මරති, ආපනති පාරුජිකං. යකෙඛා වා පෙතො වා තිරච්ඡානගත-මනුස්සවිග්ගහො වා තසමිං පපතති, ආපනති දුක්ඛධර්මං; පපතීනෙ දුක්ඛං වෙදනා උපපජ්ඣති, ආපනති දුක්ඛධර්මං; මරති, ආපනති පුලලච්චයං. තිරච්ඡානගතො තසමිං පපතති, ආපනති දුක්ඛධර්මං; පපතීනෙ දුක්ඛං වෙදනා උපපජ්ඣති, ආපනති දුක්ඛධර්මං; මරති, ආපනති පාරුජිකං.

21. අසංයෝගිනං තාම: අසංයෝගෙ සත්ථං වා ධපෙති, චීසෙන වා මකෙති, දුඛබ්බං වා කරෙති, සොබ්බ වා තරසෙ වා පපානෙ වා ධපෙති ‘පපතීනා මරිය්සාමි’ති, ආපනති දුක්ඛධර්මං; සත්ථෙහ වා චීසෙන වා පපතීනෙහ වා දුක්ඛං වෙදනා උපපජ්ඣති, ආපනති පුලලච්චයං; මරති, ආපනති පාරුජිකං.

22. උපභික්ඛිපනං තාම: අසිං වා සතතිං වා හෙණ්ණිං වා ලගුලං වා පාසාණං වා සත්ථං වා චීසං වා රජ්ජං වා උපභික්ඛිපති ‘ඉමිනා මරිය්සාමි’ති, ආපනති දුක්ඛධර්මං; තෙහ මරිය්සාමිති දුක්ඛං වෙදනං උපපාදෙති, ආපනති පුලලච්චයං; මරති, ආපනති පාරුජිකං.

23. භෙග්ගස්සං තාම: සප්පිං වා නවතීචං වා නෙලං වා මට්ඨං වා එංඤ්චං වා දෙති ‘ඉමං සාසිචා මරිය්සාමි’ති, ආපනති දුක්ඛධර්මං; තං සාසිතෙ දුක්ඛං වෙදනා උපපජ්ඣති, ආපනති පුලලච්චයං; මරති, ආපනති පාරුජිකං.

24. රුසුප්පායෙහි තාම: අමතාපිසං රුපං උපසංභරති ගයානකං හෙරවං “ඉමං පසයිචා උතතසිචා මරිය්සාමි”ති, ආපනති දුක්ඛධර්මං; තං පසයිචා උතතසති, ආපනති පුලලච්චයං; මරති, ආපනති පාරුජිකං. මතාපිසං රුපං උපසංභරති ‘ඉමං පසයිචා අලාභකෙන සුසයිචා මරිය්සාමි’ති, ආපනති දුක්ඛධර්මං; තං පසයිචා අලාභකෙන සුසයිති, ආපනති පුලලච්චයං; මරති, ආපනති පාරුජිකං.

17. **සාමයන සංවණණති** නම් “යමෙක් මෙසේ මැරේද, හේ ධනය හෝ ලබයි. කීතිය හෝ ලබයි. ස්වයංව හෝ යේය”යි කපිත් ද හභවයි. වචනයෙන් ද කියයි. දුකුලාභාවාත් වේ. ඒ වැණිමෙන් මැරෙත්-තෙමි”යි දුක් වේදනා උපදවාද පුලාසිභාවාත් වේ. මැරේ ද පරිජ්ඣාවාත් වේ.

18. **දුග්ගත සංවණණති** නම් “යමෙක් මෙසේ මැරේ ද හේ ධනය හෝ ලබයි. කීතිය හෝ ලබයි. ස්වයංව හෝ යේය”යි දුග්ගතභාවයෙන් දුක් වේදනා ද, දුකුලාභාවාත් වේ. දුග්ගතයෙන් අත්ත අසා ‘මැරෙත්තෙමි’යි දුක් වේදනා උපදවා ද පුලාසිභාවාත් වේ. මැරේ ද පරිජ්ඣාවාත් වේ.

19. **ලෙඛාය සංවණණති** නම් “යමෙක් මෙසේ මැරේ ද හේ ධනය හෝ ලබයි. කීතිය හෝ ලබයි. ස්වයංව හෝ යේය”යි (පොත පතක අකුරු ලියා ද, අකුරක් පාසා දුකුලාභාවාත් වේ. ලිපිය දක මැරෙත්-තෙමි යි දුක් වේදනා උපදවා ද පුලාසිභාවාත් වේ. මැරේ ද පරිජ්ඣාවාත් වේ.

20. **මසාන නම්** “වැටී මැරෙත්තේය”යි මිනිසකු උදෙසා වළක් කනී නම් දුකුලාභාවාත් වේ. වැටුනු කල්හි දුක් වේදනා උපදී ද පුලාසිභාවාත් වේ. මැරේ ද පරිජ්ඣාවාත් වේ. “යම් කිසිවෙක් වැටී මැරෙත්තේය”යි (කෙනකුත්) නො උදෙසා වළක් කනී ද දුකුලාභාවාත් වේ. මිනිසෙක් එහි වැටේ ද දුකුලාභාවාත් වේ. වැටුනු කල්හි දුක් වේදනා උපදී ද පුලාසිභාවාත් වේ. මැරේ ද පරිජ්ඣාවාත් වේ. යකෙක් හෝ ප්‍රේතයෙක් හෝ තිරිසන්වෙස් හෝ මිනිස් වෙස් ගත්තෙක් (යකෙක් හෝ ප්‍රේතයෙක්) හෝ එහි වැටේ ද, දුකුලාභාවාත් වේ. වැටුනු කල්හි දුක් වේදනා උපදී ද දුකුලාභාවාත් වේ. මැරේ ද පුලාසිභාවාත් වේ. තිරිසනෙක් එහි වැටේ ද දුකුලාභාවාත් වේ. වැටුනු කල්හි දුක් වේදනා උපදී ද දුකුලාභාවාත් වේ. මැරේ ද පරිජ්ඣාවාත් වේ.

21. **අපසෙයන නම්** ආලම්බන පුරාවෙහි සැතක් හෝ තබා ද, විස හෝ ගල්වා ද දුර්වල හෝ කෙරේ ද, ගෙබක හෝ තරාවලක හෝ පුපාත-යක ‘හෝ වැටී මැරෙත්තේය’යි (ආලම්බනඵලකය) තබා ද, දුකුලාභාවාත් වේ. සැත කරණකොටගෙන හෝ විස කරණකොටගෙන හෝ වැටීමෙන් හෝ දුක් වේදනා උපදී ද, පුලාසිභාවාත් වේ. මැරේ ද පරිජ්ඣාවාත් වේ.

22. **උපනිහ්නිත නම්** “මෙයින් මැරෙත්තේය”යි කවුළක් හෝ අභිමතයක් හෝ හෙල්ලක් හෝ මුහුරක් හෝ ගලක් හෝ සැතක් හෝ විසක් හෝ රැහැනක් හෝ ලභ තබා ද දුකුලාභාවාත් වේ. එයින්, මැරෙත්තෙමි”යි දුක් වේදනා උපදවා ද පුලාසිභාවාත් වේ. මැරේ ද පරිජ්ඣාවාත් වේ.

23. **ගෙසස් නම්** “මෙය ලෙව මැරෙත්තේය”යි හිතෙල් හෝ වෙඹරා හෝ කලතෙල් හෝ මී හෝ පැණි හෝ දේ ද, දුකුලාභාවාත් වේ. එය ලෙවී කල්හි ඔහුට දුක් වේදනා උපදී ද පුලාසිභාවාත් වේ. මැරේ ද පරිජ්ඣාවාත් වේ.

24. **රුසුපසාර නම්** “මෙය දක තැනි ගෙණ මැරෙත්තේය”යි හයජතක බියපත් කරවන, නො මනා රුවක් ලභ තබා ද, දුකුලාභාවාත් වේ. එය දක තැනි ගණී ද, පුලාසිභාවාත් වේ. මැරේ ද පරිජ්ඣාවාත් වේ. ‘මෙය දක නො ලැබීමෙන් විශලී මැරෙත්තේය’යි මනා රුවක් ලභ තබා ද දුකුලාභාවාත් වේ. එය දක නො ලැබීමෙන් විශලේ ද පුලාසිභාවාත් වේ. මැරේ ද පරිජ්ඣාවාත් වේ.

25. සද්දසභාගේ නාම: අමනාපිකං සද්දං උපසංභරති භයානකං ගෙරවං 'ඉමං සුඛා උත්තසිඛා මරිය්සනී'ති, ආපතති දුක්ඛවය්සං; තං සුඛා උත්තසති, ආපතති පුලලවවය්සං; මරති, ආපතති පාරුජිකය්සං. මනාපිකං සද්දං උපසංභරති පෙතේයං හදයඛිනමං 'ඉමං සුඛා අලාභකෙන සුස්සිඛා මරිය්සනී'ති, ආපතති දුක්ඛවය්සං; තං සුඛා අලාභකෙන සුස්සති, ආපතති පුලලවවය්සං; මරති, ආපතති පාරුජිකය්සං.

26. ගඤ්චසභාගේ නාම: අමනාපිකං ගඤ්චං උපසංභරති ජේගුච්ඡං පාටිකුලාං 'ඉමං ඝාසිඛා ජේගුච්ඡතා පාටිකුලානා මරිය්සනී'ති, ආපතති දුක්ඛවය්සං; තං ඝාසිතෙ ජේගුච්ඡතා පාටිකුලානා දුක්ඛා වේදනා උපපජ්ජති, ආපතති පුලලවවය්සං; මරති, ආපතති පාරුජිකය්සං. මනාපිකං ගඤ්චං උපසංභරති 'ඉමං ඝාසිඛා අලාභකෙන සුස්සිඛා මරිය්සනී'ති, ආපතති දුක්ඛවය්සං; තං ඝාසිඛා අලාභකෙන සුස්සති, ආපතති පුලලවවය්සං; මරති, ආපතති පාරුජිකය්සං.

27. රසුසභාගේ නාම: අමනාපිකං රසං උපසංභරති ජේගුච්ඡං පාටිකුලාං 'ඉමං ඝාසිඛා ජේගුච්ඡතා පාටිකුලානා මරිය්සනී'ති, ආපතති දුක්ඛවය්සං; තං ඝාසිතෙ ජේගුච්ඡතා පාටිකුලානා දුක්ඛා වේදනා උපපජ්ජති, ආපතති පුලලවවය්සං; මරති, ආපතති පාරුජිකය්සං. මනාපිකං රසං උපසංභරති, ඉමං ඝාසිඛා අලාභකෙන සුස්සිඛා මරිය්සනී'ති, ආපතති දුක්ඛවය්සං; තං ඝාසිඛා අලාභකෙන සුස්සති, ආපතති පුලලවවය්සං; මරති, ආපතති පාරුජිකය්සං.

28. ඓච්ඡිකාසභාගේ නාම: අමනාපිකං ඓච්ඡිකාසං උපසංභරති දුක්ඛසම්පය්සං. බරසම්පය්සං "ඉමිනා පුට්ඨො මරිය්සනී'ති ආපතති දුක්ඛවය්සං; තෙන පුට්ඨය්සං දුක්ඛා වේදනා උපපජ්ජති, ආපතති පුලලවවය්සං; මරති, ආපතති පාරුජිකය්සං. මනාපිකං ඓච්ඡිකාසං උපසංභරති සුඛසම්පය්සං. ඉද්දසම්පය්සං "ඉමිනා පුට්ඨො අලාභකෙන සුස්සිඛා මරිය්සනී'ති, ආපතති දුක්ඛවය්සං; තෙන පුට්ඨො අලාභකෙන සුස්සති, ආපතති පුලලවවය්සං; මරති, ආපතති පාරුජිකය්සං.

29. ඛිමික්ඛිකාසභාගේ නාම: තෙරසිකය්සං තිරයකථං කථෙති "ඉමං සුඛා උත්තසිඛා මරිය්සනී'ති, ආපතති දුක්ඛවය්සං; තං සුඛා උත්තසති, ආපතති පුලලවවය්සං; මරති, ආපතති පාරුජිකය්සං. කල්යාණකම්මය්සං සග්ගකථං කථෙති "ඉමං සුඛා අධිමුතෙනා මරිය්සනී'ති, ආපතති දුක්ඛවය්සං; තං සුඛා අධිමුතෙනා "මරිය්සාමි'ති දුක්ඛං වේදනං උපපාදෙති, ආපතති පුලලවවය්සං; මරති, ආපතති පාරුජිකය්සං.

30. ආචීක්ඛිතා නාම: පුට්ඨො භණ්ති එවං මරය්සු "යො එවං මරති, යො ඛතං වා ලහති, යසං වා ලහති, සග්ගං වා ගච්ඡති"ති, ආපතති දුක්ඛවය්සං; තාය ආචීක්ඛිතාය මරිය්සාමිති දුක්ඛං වේදනං උපපාදෙති, ආපතති පුලලවවය්සං; මරති, ආපතති පාරුජිකය්සං.

31. අනුකාසනී නාම: අපුට්ඨො භණ්ති එවං මරය්සු "යො එවං මරති, යො ඛතං වා ලහති, යසං වා ලහති, සග්ගං වා ගච්ඡති"ති, ආපතති දුක්ඛවය්සං; තාය අනුකාසනීයා "මරිය්සාමි'ති දුක්ඛං වේදනං උපපාදෙති, ආපතති පුලලවවය්සං; මරති, ආපතති පාරුජිකය්සං.

25. සංඥාසංහාර නම් 'මෙය අසා තැනි ගෙණ මැරෙන්නේය' බියජනක, බියපත් කරවන නො මනා ශබ්දයක් ඉදිරිපත් කෙරේ ද, දුකුලාඥාවන් වේ. එය අසා තැනි ගැනී ද පුලාසිඥාවන් වේ. මැරේ ද පරිජ්ඣාවන් වේ. 'මෙය අසා නො ලැබීමෙන් වියළී මැරෙන්නේය'යි ප්‍රේමයට හිත වූ ලගන්තා වූ මනාප ශබ්දයක් ඉදිරිපත් කෙරේ ද දුකුලාඥාවන් වේ. එය අසා නො ලැබීමෙන් වියළේ ද පුලාසිඥාවන් වේ. මැරේ ද පරිජ්ඣාවන් වේ.

26. ගංඤාසංහාර නම් 'මෙය සිඛ ප්‍රඥාප්තා බැවින් පිළිකුල් බැවින් මැරෙන්නේය'යි ප්‍රඥාප්තා කවසුකු පිළිකුල් කවසුකු නො මනා ගදක් එළවා ද දුකුලාඥාවන් වේ. එය සිඛි කල්හි ප්‍රඥාප්තා බැවින් පිළිකුල් බැවින් දුක් වේදනා උපදී ද, පුලාසිඥාවන් වේ. මැරේ ද පරිජ්ඣාවන් වේ. 'මෙය සිඛ නො ලැබීමෙන් වියළී මැරෙන්නේය'යි මනා සුවදක් එළවා ද, දුකුලාඥාවන් වේ. එය සිඛ නො ලැබීමෙන් වියළේ ද පුලාසිඥාවන් වේ. මැරේ ද පරිජ්ඣාවන් වේ.

27. රසුපසංහාර නම් 'මෙය රස විද ප්‍රඥාප්තා බැවින් පිළිකුල් බැවින් මැරෙන්නේය'යි ප්‍රඥාප්තා කවසුකු පිළිකුල් කවසුකු නො මනා රසයක් එළවා ද දුකුලාඥාවන් වේ. එය රස විදිකල්හි ප්‍රඥාප්තා බැවින් පිළිකුල් බැවින් දුක් වේදනා උපදී ද, පුලාසිඥාවන් වේ. මැරේ ද පරිජ්ඣාවන් වේ. 'මෙය රස විද නො ලැබීමෙන් වියළී මැරෙන්නේය'යි මනාප රසයක් එළවා තබා ද දුකුලාඥාවන් වේ. එය රස විද නො ලැබීමෙන් වියළේ ද පුලාසිඥාවන් වේ. මැරේ ද පරිජ්ඣාවන් වේ.

28. ජොට්ඨබ්බසංහාර නම් 'මෙයින් පහස්තා ලද්දේ මැරෙන්නේය'යි දුක් පහස් ඥාති රථ පහස් ඥාති නො මනා පහස්තා දෑයක් එළවා තබා ද දුකුලාඥාවන් වේ. එයින් පහස්තා ලද්දනුව දුක් වේදනා උපදී ද පුලාසිඥාවන් වේ. මැරේ ද පරිජ්ඣාවන් වේ. 'මෙයින් පහස්තා ලද්දේ නො ලැබීමෙන් වියළී මැරෙන්නේය'යි සුවපහස් ඥාති මුද්‍රපහස් ඥාති මනාප වූ පහස්තා දෑයක් එළවා තබා ද දුකුලාඥාවන් වේ. එයින් පහස්තා ලද්දේ නො ලැබීමෙන් වියළේ ද පුලාසිඥාවන් වේ. මැරේ ද පරිජ්ඣාවන් වේ.

29. ඛිඤ්ඤාසංහාර නම් 'මෙය අසා තැනි ගෙණ මැරෙන්නේය'යි තීරයට සුදුසුවුවකුට තීරය පිළිබඳ කථා කියා ද දුකුලාඥාවන් වේ. එය අසා තැනි ගැනී ද පුලාසිඥාවන් වේ. මැරේ ද පරිජ්ඣාවන් වේ. 'මෙය අසා එහි ඥාලුතේ මැරෙන්නේය'යි කලණකම් ඥාත්තසුට දෙවිලෝ පිළිබඳ කථා කෙරේ ද දුකුලාඥාවන් වේ. එය අසා එහි ඥාලුතේ 'මැරෙන්නෙමි'යි දුක් වේදනා උපදවා ද පුලාසිඥාවන් වේ. මැරේ ද පරිජ්ඣාවන් වේ.

30. ආවික්ඛන්තා නම් විචාරණ ලද්දේ "මෙසේ මැරෙව. යමෙක් මෙසේ මැරේ නම් හේ ධ්වංග හෝ ලබයි. යශස් හෝ ලබයි. දෙවිලෝචිට හෝ යේ"යි කියා ද, දුකුලාඥාවන් වේ. ඒ සැලකීරීමෙන් 'මැරෙන්නෙමි'යි දුක් වේදනා උපදවා ද පුලාසිඥාවන් වේ. මැරේ ද පරිජ්ඣාවන් වේ.

31. අනුසායනී නම් නොවිචාරණ ලද්දේ "මෙසේ මැරෙව. යමෙක් මෙසේ මැරේද, හේ ධ්වංග හෝ ලබයි. යශස් හෝ ලබයි. යටි යට හෝ යේය"යි කියා ද දුකුලාඥාවන් වේ. ඒ අනුසායනාවෙන් 'මැරෙන්නෙමි'යි දුක් වේදනා උපදවා ද පුලාසිඥාවන් වේ. මැරේ ද පරිජ්ඣාවන් වේ.

32. සංවිකල්පකමිමි. තාම: සංවිකල්පකං කරොති: “පුරෙ භතතං වා පච්ඡාභතතං වා රතතිං වා දිවං වා තෙන සංවිකල්පෙන තං ජීවිතා වොරොපෙති”ති, ආපතති දුක්ඛවස්ස; තෙන සංවිකල්පෙන තං ජීවිතා වොරොපෙති, ආපතති උභින්නං පාරුජකස්ස; තං සංවිකල්පං පුරෙ වා පච්ඡා වා තං ජීවිතා වොරොපෙති, මුලධස්ස අනාපතති; වධකස්ස ආපතති පාරුජකස්ස.

33. නිමිත්තකමිමි. තාම: නිමිත්තං කරොති “අකං වා නිබ්බන්ධස්සාමි භමුකං වා උකඛිපිස්සාමි සිසං වා උකඛිපිස්සාමි තෙන නිමිත්තෙන තං ජීවිතා වොරොපෙති”ති, ආපතති දුක්ඛවස්ස; තෙන නිමිත්තෙන තං ජීවිතා වොරොපෙති, ආපතති උභින්නං පාරුජකස්ස; තං නිමිත්තං පුරෙ වා පච්ඡා වා ජීවිතා වොරොපෙති, මුලධස්ස අනාපතති; වධකස්ස ආපතති පාරුජකස්ස.

34. අනාපතති අසංඛිට්ඨ අජානනස්ස න මරණාධිපයාස්ස උමමතකස්ස ඛිත්තවිත්තස්ස වෙදනට්ඨස්ස¹ අදිකමිකස්සාති.

මනුස්සවිග්ගහපාරාජිකමහි පඨමභාණ්ඩාරො
නිට්ඨිතො.

—

1. ඛිත්තවිත්තස්ස, වෙදනට්ඨස්ස, ඕහල පොළොන්නරුව නගරයේ

32. සංඛ්‍යාතකම්ම නම් “පෙර ඛත්තල හෝ පසු ඛත්තල හෝ ඊ හෝ දවල් හෝ ඒ සලකුණෙන් ඔහු දිවියෙන් තොර කරව”යි සලකුණක් කෙරේ ද දුකුලාඥාවක් වේ. ඒ සලකුණෙන් ඔහු දිවියෙන් තොර කෙරේ ද දෙදෙනාට ම පරිජ්ඣාවක් වේ. ඒ සලකුණට පෙර හෝ පසුව හෝ ඔහු දිවියෙන් තොර කෙරේ ද මූලිකයාට ඥාවක් නො වේ. මාරුවනුට පරිජ්ඣාවක් වේ.

33. නිමිත්තකම්ම නම් “ඥාත හෝ කන්ත්තෙමි. බෑම හෝ තහත්තෙමි. හිස හෝ ඔසවත්තෙමි. ඒ නිමිත්තෙන් ඔහු දිවියෙන් තොර කරව යි නිමිති කෙරේ ද, දුකුලාඥාවක් වේ. ඒ නිමිත්තෙන් ඔහු දිවියෙන් තොර කෙරේ ද දෙදෙනාට ම පරිජ්ඣාවක් වේ. ඒ නිමිත්තට පෙර හෝ පසුව හෝ ඔහු දිවියෙන් තොර කෙරේ ද මූලිකයාට ඥාවක් නො වේ. මාරුවනුට පරිජ්ඣාවක් වේ.

34. නොදන මරත්තනුට ද, නොදත්තනුට ද, නොමරණ අදහස් ඥාත්තනුට ද, උමතුච්ඡිවනුට ද, විසුලුසිත් ඥාත්තනුට ද වේදනාවෙන් පෙළනනුට ද, ආදි කර්මකයාට ද ඥාවක් නො වේ.

මිනිස්විකාපරිජියෙහි පළමුවන බණවර නිමි.

විනිතවහු.

උද්‍යානමා.

සංවණ්ණතා නිසිදහොනා මුසලොද්ධකලෙන ව,
බුධිපබ්බජනා සහත¹ ලග්ගමිතොසනාවිසං.

තයො ව වහුකමෙමති ඉට්ඨකාහි පරෙ තයො,
මාසි ගොපාතසි චෙව අට්ටසො භාරණමපති.

සෙදං තඤ්ච ව සම්මානො නායාපතබ්බාඤ්ඤානෙත ව,
උට්ඨාපෙතොනා නිපාතෙතොනා අනාපාතෙන මරණං.

ජායගබ්බො සපතතී ව මාතා පුතො උභො වසි,
උභො ත මියරෙ ඵෙද්දා තාපං වඤ්ඤා විජායතී.

පතොදං නිග්ගහො යතොනා වාලයකබ්බවු පාතිනී,
තා මෙඤ්ඤමානො පතරි සග්ගඤ්ච නිරසං හතණ.

අලභියා තයො රුකිනා දුගෙහි අපරෙ තයො,
මා නිලමෙසි ත තුඤ්ඤා තතකා සොච්ඡතෙන වානි.

1. තෙන බො පත සමයෙන අඤ්ඤාතරෙ භික්ඛු ගිලානො ගොනි,
තස්ස භික්ඛු කාරුඤ්ඤෙන මරණවණ්ණං සංවණ්ණන්තං, සො භික්ඛු කාල-
මකාසි, තෙතං කුක්කුච්චං අගොසි, “කච්චි හු බො මයං පාරුජිකං අපතතිං
අපනනා”ති. අථ බො තෙ භික්ඛු හගවිතො ඵ්භමන්තං අරෙවෙසුං -පෙ-
“අපතතිං කුලෙහ භික්ඛවෙ අපනනා පාරුජිකනති.” (1)

2. තෙන බො පත සමයෙන අඤ්ඤාතරො පිණ්ඩවාරිකො භික්ඛු පිස්සකෙ
පිලොතිකාය පටිච්ඡන්තං දුරකං නිසිදහොනා ඔත්ථරිනා මාරෙසි. තස්ස
කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- “අතාපතති භික්ඛු පාරුජිකස්ස.” “ත ව භික්ඛවෙ
අපපට්ඨෙකඛිනා අසතෙ නිසිද්ධබ්බං. යො නිසිදෙය්‍ය, අපතති
දුක්ඛකට්ඨස්සා”ති. (2)

3. තෙන බො පත සමයෙන අඤ්ඤාතරෙ භික්ඛු හතතගො අනාරාමරෙ
අසතං පඤ්ඤපෙතොනා මුසලෙ උසසිතෙ එකං මුසලං අග්ගතෙසි. දුතියො
මුසලො පරිපතීනා අඤ්ඤාතරස්ස දුරකස්ස මත්තකෙ අවන්තාසි. සො කාල-
මකාසි. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- “කිඤ්චිතොනා ත්ඨං භික්ඛුනි?”
අසඤ්චිච්ච අහං හගවා”ති. “අතාපතති භික්ඛු අසඤ්චිච්චා”ති. (3)

4. තෙන බො පත සමයෙන අඤ්ඤාතරෙ භික්ඛු හතතගො අනාරාමරෙ
අසතං පඤ්ඤපෙතොනා උදුක්ඛලහණ්ණිකං අක්කමිනා පට්ටෙවසි, අඤ්ඤාතරං
දුරකං ඔත්ථරිනා මාරෙසි. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- “අතාපතති
භික්ඛු අසඤ්චිච්චා”ති. (4)

1. බුධිපබ්බජනානිසංඝනා. මුරුග.

විනිශ්චිත කථාවසතු

උඤ්ඤාභාව

සංවණ්ණනා, තිසිදනන, මුසල, උදුකබල සමග සතරක් ද, බුද්ධපබ්බතීත
තුණක්දැයි සතකි. ලග්ග තුණක් ද විමංසන විස දෙකක් දැයි වසතු 12 ක් ද,

විහාරවස්ථු තුණක් ද අතෙක් ඉට්ඨකවස්ථු තුණක් ද, වාසි, ගොපානසි,
අට්ටක, මතාරණ, සත වසතුන් තුණ බැගින් ද, පති දෙකෙක් දැයි 20 ක් ද,

සෙද, නස්ථි, සම්මාගත, න්‍යාපන, අබ්‍යඤ්ඤා, උට්ඨාපන, නිපාතන,
අනන්තාරණ, පානමාරණ වසතු තුණ බැගින් 27 ක් ද,

ජාරගබ්‍ර, සපතනිය සමබ්‍ර ව්‍රුමල, පුභුමල, දෙදෙනා ම ලෙල, දෙදෙනා ම
නොලෙල වසතු සතරක්ද, මද්‍යපන, තාපන වඤ්ඤා, විජායිතී වසතු සතරක්
දැයි 9 ක් ද,

පතොද, නිගගන, යකඩ වසතු ද, වාල යකඩවසතු තුණක් ද, පාඨනී
කතනාර වසතු සයක් ද, මඤ්ඤාමාන සතරක් ද, පතාර තුණක් ද, සග්ග
තුණක් ද, නිරයවණ්ණනා තුණක් දැයි 25 ක් ද,

ආලවිරාතවස්ථු තුණක් ද දය වස්ථු තුණක් ද, මා කිලමෙසි තුණක් ද,
තකක, සොවිරත දෙක දැයි 10 ක් ද වූ විනිත වසතු එක්සිය තුණෙකි.

1. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් ගිලන් වූයේ වෙයි. භික්ෂුහු ඒ මහණහට
කරුණාවෙන් මරණයෙහි ගුණ වැණුන. ඒ මහණ තෙමේ කලුරිය.
කෙළේය. “කිම අපි පරිජ්ජාචාත් අවන්තමෝද”යි. ඔවුන්ට කුකුල්
විය. ... ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙ පවත් කළ
කලාහු ය. ... “මහණෙනි, තෙපි පරිජ්ජාචාත් අවන්තහු ය.”

2. එසමයෙහි එක්තරා පිණ්ඩවාරික මහණෙක් පුටුවක හිඳගත්තේ
රෙදිකඩකින් පිළිසන් දරුවකු මැඩ ගෙණ මැරී ය. ඔහුට කුකුල් විය. ...
මහණ, පරිජ්ජාචාත් නො වේ. මහණෙනි, පරික්ෂා නො ාකාට
අසුනෙහි නො හිඳිය යුතුයි. යවෙත් හිදී තම දුකුලාආචාත් වේ.”

3. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් ඇතුළුගම බොජ්ජත්භලෙහි අසුන්
පණවන්නේ මොහොල් දෙකක් ඔසවා තැබූ කල්හි එක් මොහොලක් හැර
ගත්තේ ය. දෙවෙනි මොහොල පෙරළී එක්තරා දරුවකුගේ හිසමත
වැටුනේය. ඒ දරු තෙමේ කලුරිය කෙළේ ය. ඒ මහණහට කුකුල් විය. ...
“මහණ තෝ කෙබඳු සිත් ඇත්තෙහි ද?” “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, මම
නො දැන කෙළෙමි.” මහණ, නො දැන කළහුට ඇඳිත් නොවේ.

4. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් ඇතුළුගම බොජ්ජත්භලෙහි අසුන්
පණවන්නේ වංගෙහියක් ඇත්ම පෙරළිය. එක්තරා දරුවකු යට කොට
මැරී ය. ඒ මහණහට කුකුල් විය. ... මහණ, නො දැන කළහුට ඇඳිත්
නො වේ.

5. තෙන ඛො පන සමයෙත පිතාපුත්තා භික්ඛුසු පබ්බජිතා ගොනති. කාලෙ ආරොච්ඡෙතෙ පුතෙතා පිතරං එතදවොච: ‘ගච්ඡ භනෙත සඛෙසා තං පතිමානෙති’ති පිට්ඨියං ගහෙතා පනාමෙයි. සො පපතියා කාලමකාසි. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- “කිඤ්චිතොතා නං භික්ඛු”ති “නාහං භගවා මරණාධිපපායො”ති. “අනාපතති භික්ඛු ත මරණාධිපපායස්සා”ති. (5)

6. තෙන ඛො පන සමයෙත පිතාපුත්තා භික්ඛුසු පබ්බජිතා ගොනති. කාලෙ ආරොච්ඡෙතෙ පුතෙතා පිතරං එතදවොච: ‘ගච්ඡ භනෙත සඛෙසා තං පතිමානෙති’ති මරණාධිපපායො පිට්ඨියං ගහෙතා පනාමෙයි. සො පපතියා කාලමකාසි. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- “ආපතතිං නං භික්ඛු ආපනොතා පාරාජික”නති. (6)

7. තෙන ඛො පන සමයෙත පිතාපුත්තා භික්ඛුසු පබ්බජිතා ගොනති. කාලෙ ආරොච්ඡෙතෙ පුතෙතා පිතරං එතදවොච: ‘ගච්ඡ භනෙත සඛෙසා තං පතිමානෙති’ති මරණාධිපපායො පිට්ඨියං ගහෙතා පනාමෙයි. සො පපතියා ත කාලමකාසි. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු පාරාජිකස්ස; ආපතති පුලලව්වයස්සා”ති. (7)

8. තෙන ඛො පන සමයෙත අඤ්ඤතරස්ස භික්ඛුතො භුඤ්ජන්තස්ස මංසං කණ්ණේ විලග්ගා ගොති. අඤ්ඤතරො භික්ඛු තස්ස භික්ඛුතො ගීවායං පහාරං අදාසි. සලොභිතං මංසං පති. සො භික්ඛු කාලමකාසි. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු ත මරණාධිපපායස්සා”ති. (8)

9. තෙන ඛො පන සමයෙත අඤ්ඤතරස්ස භික්ඛුතො භුඤ්ජන්තස්ස මංසං කණ්ණේ විලග්ගා ගොති. අඤ්ඤතරො භික්ඛු මරණාධිපපායො තස්ස භික්ඛුතො ගීවායං පහාරං අදාසි. සලොභිතං මංසං පති. සො භික්ඛු කාලමකාසි. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- “ආපතතිං නං භික්ඛු ආපනොතා පාරාජික”නති. (9)

10. තෙන ඛො පන සමයෙත අඤ්ඤතරස්ස භික්ඛුතො භුඤ්ජන්තස්ස මංසං කණ්ණේ විලග්ගා ගොති. අඤ්ඤතරො භික්ඛු මරණාධිපපායො තස්ස භික්ඛුතො ගීවායං පහාරං අදාසි. සලොභිතං මංසං පති. සො භික්ඛු ත කාලමකාසි. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු පාරාජිකස්ස, ආපතති පුලලව්වයස්සා”ති. (10)

11. තෙන ඛො පන සමයෙත අඤ්ඤතරො පිණ්ඩවාරිකො භික්ඛු විසග්ගා පිණ්ඩපාහං ලභිතා පටිකකමිතං හරිතා භික්ඛුතං අග්ගකාරිකං අදාසි. තෙ භික්ඛු කාලමකාසු. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- “කිඤ්චිතොතා නං භික්ඛු”ති? “නාහං භගවා ජානාමි”ති. “අනාපතති භික්ඛු අජානන්තස්සා”ති. (11)

12. තෙන ඛො පන සමයෙත අඤ්ඤතරො භික්ඛු විමංසාධිපපායො අඤ්ඤතරස්ස භික්ඛුතො විතං අදාසි. සො භික්ඛු කාලමකාසි. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- “කිඤ්චිතොතා නං භික්ඛු”ති? “විමංසාධිපපායො අහං භගවා”ති. “අනාපතති භික්ඛු පාරාජිකස්ස, ආපතති පුලලව්වයස්සා”ති. (12)

5. එකමයෙහි දෙ පුතු පිය කෙනෙක් හික්කුන් කෙරෙහි මහණවූවෝ වෙත්. කල් දැන් වූ කල්හි පුත් තෙමේ පියාට මෙය කී ය: 'වහන්ස, යනු මැනවි. සමස තෙමේ තොප අපේක්ෂා කෙරේ'යි පිට ගෙණ තෙරිය. හෙතෙමේ වැටි මුළු ය. ඒ මහණහට කුකුළු විය. ... මහණ, තෝ කෙබඳු සිතාත්තෙහි ද? 'භාග්‍යවතුන් වහන්ස, මම මරණ අදහස් නැත්තෙමි. වෙමි'. මහණ, මරණ අදහස් නැත්තනුට ඇවැත් නො වේ. (5)

6. එකමයෙහි දෙ පුතු පිය කෙනෙක් හික්කුන් කෙරෙහි පාවිදිවූවානු වෙත්. කල් දැන් වූ කල්හි පුත් තෙමේ පියාට මෙය කී ය: 'වහන්ස, යනු මැනවි. සමස තෙමේ තොප අපේක්ෂා කෙරේ'යි මරණ අදහස් ඇත්තේ පිට ගෙණ තෙරිය හෙ තෙමේ වැටි මුළු ය. ඒ මහණහට කුකුළු විය. ... මහණ, තෝ පරිජිතවැත් අවත්තෙහි ය. (6)

7. එකමයෙහි දෙ පුතු පිය කෙනෙක් හික්කුන් කෙරෙහි පාවිදිවූවානු වෙත්. කල් දැන් වූ කල්හි පුත් තෙමේ පියාට මෙය කීය: 'වහන්ස, යනු මැනවි. සමස තෙමේ තොප අපේක්ෂා කෙරේ'යි මරණ අදහස් ඇත්තේ පිට ගෙණ තෙරිය හෙ තෙමේ වැටි කො මුළු ය. ඔහුට කුකුළු විය. ... මහණ, පරිජිතවැත් නො වේ. පුලාසිතවැත් වේ. (7)

8. එකමයෙහි එක්තරා බුද්ධ මහණකුගේ උගුරෙහි මස් කැබැල්ලක් ලැගුනේ වෙයි. එක්තරා මහණෙක් ඒ මහණහුගේ ගෙලට පහරක් දුකි. ලේ මුසු මස වැටුනේ ය. ඒ මහණ කපුරිය කෙළේ ය. ඔහුට කුකුළු විය. ... මහණ, මරණ අදහස් නැත්තනුට ඇවැත් නො වේ. (8)

9. එකමයෙහි එක්තරා බුද්ධ මහණකුගේ උගුරෙහි මස් කැබැල්ලක් ලැගුනේ වෙයි. මැරියැටි එක්තරා මහණෙක් ඒ මහණහුගේ ගෙලට පහරක් දුකි. ලේ මුසු මස වැටුනේ ය. ඒ මහණ කපුරිය කෙළේ ය. ඔහුට කුකුළු විය. ... මහණ, තෝ පරිජිතවැත් අවත්තෙහි ය. (9)

10. එකමයෙහි බුද්ධ එක්තරා මහණකුගේ උගුරෙහි මස් කැබැල්ලක් ලැගුනේ වෙයි. මැරියැටි එක්තරා මහණෙක් ඒ මහණහුගේ ගෙලට පහරක් දුකි. ලේ මුසු මස වැටුනේ ය. ඒ මහණ නොම මෙළේ ය. ඔහුට කුකුළු විය. ... මහණ, පරිජිතවැත් නො වේ. පුලාසිතවැත් වේ. (10)

11. එකමයෙහි එක්තරා පිණ්ඩවාරික මහණෙක් විසමුසු අහරක් ලැබ අසුන්හලට ගෙණ ගොස් හික්කුන්ට අනුපිණ්ඩය දුකි. ඒ හික්කුනු මළහ. ඔහුට කුකුළු විය. ... 'මහණ, තෝ කෙබඳු සිතාත්තෙහි ද?' 'භාග්‍යවතුන් වහන්ස, මම කො දනිමි' මහණ නොදන්නනුට ඇවැත් නො වේ. (11)

12. එකමයෙහි විමෙසියැටි එක්තරා මහණෙක් එක්තරා මහණකුට වස දුකි. ඒ මහණ මළේ ය. ඔහුට කුකුළු විය. ... 'මහණ, තෝ කෙබඳු සිතාත්තෙහි ද?' 'භාග්‍යවතුන් වහන්ස, මම විමසන අදහස් ඇත්තෙමි'යි. මහණ, පරිජිතවැත් නො වේ. පුලාසිතවැත් වේ. (12)

13. තෙන ඛො පන සමයෙන ආලවකා¹ භික්ඛු විහාරවත්ථං කරොනති. අඤ්ඤතරො භික්ඛු හෙට්ඨා හුන්වා සිලං උට්ඨාරෙයි, උපරිමෙන භික්ඛුතා දුග්ගතිතා සිලා හෙට්ඨිමස්ස භික්ඛුතො මන්තෙ අවන්තායි. සො භික්ඛු කාලමකායි. තස්ස කුක්කුළුවං අගොයි -පෙ- “අතාපතති භික්ඛු අසඤ්චිට්ඨා”ති. (13)

14. තෙන ඛො පන සමයෙන ආලවකා භික්ඛු විහාරවත්ථං කරොනති. අඤ්ඤතරො භික්ඛු හෙට්ඨා හුන්වා සිලං උට්ඨාරෙයි. උපරිමො භික්ඛු මරණාධිපපායො හෙට්ඨිමස්ස භික්ඛුතො මන්තෙ සිලං මුඤ්චි. සො භික්ඛු කාලමකායි. තස්ස කුක්කුළුවං අගොයි -පෙ- “ආපතතිංති භික්ඛු ආපනොතා පාරුජක”නති. (14)

15. තෙන -පෙ- සො භික්ඛු ත කාලමකායි තස්ස කුක්කුළුවං අගොයි -පෙ- “අතාපතති භික්ඛු පාරුජකස්ස, ආපතති ථුල්ලවට්ඨයස්සා”ති. (15)

16. තෙන ඛො පන සමයෙන ආලවකා භික්ඛු විහාරස්ස කුඛ්ඛං උට්ඨාපෙනති. අඤ්ඤතරො භික්ඛු හෙට්ඨා හුන්වා ඉට්ඨකං උට්ඨාරෙයි, උපරිමෙන භික්ඛුතා දුග්ගතිතා ඉට්ඨකා හෙට්ඨිමස්ස භික්ඛුතො මන්තෙ අවන්තායි. සො භික්ඛු කාලමකායි. තස්ස කුක්කුළුවං අගොයි -පෙ- “අතාපතති භික්ඛු අසඤ්චිට්ඨා”ති. (16)

17. තෙන ඛො පන සමයෙන ආලවකා භික්ඛු විහාරස්ස කුඛ්ඛං උට්ඨාපෙනති. අඤ්ඤතරො භික්ඛු හෙට්ඨා හුන්වා ඉට්ඨකං උට්ඨාරෙයි, උපරිමො භික්ඛු මරණාධිපපායො හෙට්ඨිමස්ස භික්ඛුතො මන්තෙ ඉට්ඨකං මුඤ්චි. සො භික්ඛු කාලමකායි -පෙ- [ආපනොතා පාරුජකනති තෙන ඛො පන සමයෙන -පෙ-] සො භික්ඛු ත කාලමකායි. තස්ස කුක්කුළුවං අගොයි -පෙ- “අතාපතති භික්ඛු පාරුජකස්ස, ආපතති ථුල්ලවට්ඨයස්සා”ති. (17-18)

18. තෙන ඛො පන සමයෙන ආලවකා භික්ඛු නවකමමං කරොනති. අඤ්ඤතරො භික්ඛු හෙට්ඨා හුන්වා වාසිං උට්ඨාරෙයි. උපරිමෙන භික්ඛුතා දුග්ගතිතා වාසි හෙට්ඨිමස්ස භික්ඛුතො මන්තෙ අවන්තායි. සො භික්ඛු කාලමකායි. තස්ස කුක්කුළුවං අගොයි -පෙ- “අතාපතති භික්ඛු අසඤ්චිට්ඨා”ති. (19)

19. තෙන ඛො පන සමයෙන ආලවකා භික්ඛු නවකමමං කරොනති. අඤ්ඤතරො භික්ඛු හෙට්ඨා හුන්වා වාසිං උට්ඨාරෙයි, උපරිමො භික්ඛු මරණාධිපපායො හෙට්ඨිමස්ස භික්ඛුතො මන්තෙ වාසිං මුඤ්චි. සො භික්ඛු කාලමකායි [-පෙ- ආපනොතා පාරුජකනති තෙන ඛො පන සමයෙන -පෙ-] සො භික්ඛු ත කාලමකායි. තස්ස කුක්කුළුවං අගොයි -පෙ- “අතාපතති -පෙ- භික්ඛු පාරුජකස්ස, ආපතති ථුල්ලවට්ඨයස්සා”ති. (20-21)

20. තෙන ඛො පන සමයෙන ආලවකා භික්ඛු නවකමමං කරොනති. අඤ්ඤතරො භික්ඛු හෙට්ඨා හුන්වා ගොපානසිං උට්ඨාරෙයි, උපරිමෙන භික්ඛුතා දුග්ගතිතා ගොපානසි හෙට්ඨිමස්ස භික්ඛුතො මන්තෙ අවන්තායි. සො භික්ඛු කාලමකායි. තස්ස කුක්කුළුවං අගොයි -පෙ- “අතාපතති භික්ඛු අසඤ්චිට්ඨා”ති. (22)

1. ආලවකා. සෘ.

13. එසමයෙහි අලවුරට වැසි හිඤ්ඤා විහාරභූමියක් (ගෙපළක්) කෙරෙත්. එක්තරා මහණෙක් යට සිට ගලක් නැගී ය. මත්තෙහි සිටි මහණ විසින් තපුරා කොට ගත් ගල යට සිටි මහණහු හිස මත වැටුනේ ය. ඒ මහණ මළේ ය. ඔහුට කුකුළු විය. ... මහණ, නො දැන කළහුට ඇවැත් නො වේ. (13)

14. එසමයෙහි අලවු වැසි හිඤ්ඤා විහාර භූමියක් කෙරෙත්. එක්තරා මහණෙක් යට සිට ගලක් එසවී ය. මත්තේ සිටි මැරියැටි මහණෙක් යට සිටි මහණහුගේ හිසමත ගල හෙළී ය. ඒ මහණ මළේ ය. ඔහුට කුකුළු විය. ... මහණ, තෝ පරිජ්ඣාවැත් අවත්තෙහි ය' (14)

15. එසමයෙහි ... ඒ මහණ නො මළේ ය. ඔහුට කුකුළු විය. ... මහණ, පරිජ්ඣාවැත් නො වේ. පුලාසිඤ්ඤාවැත් වේ. (15)

16. එසමයෙහි අලවු වැසි හිඤ්ඤා විහාරයට බිහක් තංවත්. එක්තරා මහණෙක් යට සිට ගබොලක් එසවී ය. මත්තේ සිටි මහණ විසින් තපුරා කොට ගත් ගබොල යට සිටි මහණහු හිස මත වැටුනේ ය. ඒ මහණ මළේ ය. ඔහුට කුකුළු විය. ... මහණ, නො දැන කළහුට ඇවැත් නො වේ. (16)

17. එසමයෙහි අලවු වැසි හිඤ්ඤා විහාර බිහක් තංවත්. එක්තරා මහණෙක් යට සිට ගබොලක් එසවී ය. මත්තෙහි සිටි මැරියැටි මහණ යට සිටි මහණහු හිස මත ගබොල හෙළී ය. ඒ මහණ මළේ ය. ... [පරිජ් ඤාවත් අවත්තෙහි ය ... එසමයෙහි] ... ඒ මහණ නොමළේ ය. ඔහුට කුකුළු විය. ... මහණ, පරිජ්ඣාවැත් නො වේ. පුලාසිඤ්ඤාවැත් වේ. (17-18)

18. එසමයෙහි අලවුවැසි හිඤ්ඤා තවගම් කෙරෙත්. එක්තරා මහණෙක් යට සිට වැයක් එසවී ය. මත්තෙහි සිටි මහණහු විසින් තපුරා කොට ගත් වැය යට සිටි මහණහු හිස මත වැටුනේ ය. ඒ මහණ මළේ ය. ඔහුට කුකුළු විය. ... මහණ නො දැන කළහුට ඇවැත් නො වේ. (19)

19. එසමයෙහි අලවුරට වැසි හිඤ්ඤා තවගම් කෙරෙත්. එක්තරා මහණෙක් යට සිට වැයක් එසවී ය. මත්තෙහි සිටි මහණහෙමේ මැරියැටිවුයේ යට සිටි මහණහුගේ හිස මත වැය හෙළී ය. ඒ මහණ මළේ ය. ... පරිජ් ඤාවැත් අවත්තෙහි ය ... එසමයෙහි] ... ඒ මහණ නො මළේ ය. ඔහුට කුකුළු විය. ... මහණ, පරිජ්ඣාවැත් නො වේ. පුලාසි-ඤ්ඤාවැත් වේ (20-21)

20. එසමයෙහි අලවු වැසි හිඤ්ඤා තවගම් කෙරෙත්. එක්තරා මහණෙක් යට සිට ගොතැස්සක් එසවී ය. මත්තෙහි සිටි මහණහු විසින් තපුරා කොට ගත් ගොතැස්ස යට සිටි මහණහුගේ හිස මත වැටුනේ ය. ඒ මහණ මළේ ය. ඔහුට කුකුළු විය. ... නො දැන කළහුට ඇවැත් නො වේ. (22)

21. තෙන ඛො පන සමයෙන ආලවකා භික්ඛු තවකමමං කරොනන්ති. අඤ්ඤතරො භික්ඛු හෙට්ඨං නුඛං ගොපානසිං උච්චාරෙසි, උපරිමො භික්ඛු මරණාධිපායො හෙට්ඨිමෙසා භික්ඛුතො මත්තෙකෙ ගොපානසිං මුඤ්ඤාති. සො භික්ඛු කාලමකාසි -පෙ- [ආපනො පාරාජිකනති තෙන ඛො පන සමයෙන -පෙ-] සො භික්ඛු ත කාලමකාසි. තස්ස කුකකුච්චං අගොසි -පෙ- “අතාපතති භික්ඛු පාරාජිකස්ස, ආපතති ථුල්ලච්චයස්සාති”. (23-24)

22. තෙන ඛො පන සමයෙන ආලවකා භික්ඛු තවකමමං කරොනන්ති. අට්ඨකං ඛක්ඛන්ති. අඤ්ඤතරො භික්ඛු අඤ්ඤතරං භික්ඛුං එතදවොච: “ආට්ඨසො අත්ථවිතො ඛක්ඛාති”ති. සො තත්ථවිතො ඛක්ඛනො පරිපතීනා කාලමකාසි. තස්ස කුකකුච්චං අගොසි -පෙ- “කිඤ්ඤිතො තං භික්ඛු?ති” “තාහං ගගවා මරණාධිපායො”ති. “අතාපතති භික්ඛු ත මරණාධිපායස්සාති”. (25)

23. තෙන ඛො පන සමයෙන ආලවකා භික්ඛු තවකමමං කරොනන්ති. අට්ඨකං ඛක්ඛන්ති. අඤ්ඤතරො භික්ඛු මරණාධිපායො අඤ්ඤතරං භික්ඛුං එතදවොච: “ආට්ඨසො අත්ථවිතො ඛක්ඛාති”ති. සො තත්ථවිතො ඛක්ඛනො පරිපතීනා කාලමකාසි -පෙ- [ආපනො පාරාජිකනති තෙන ඛො පන සමයෙන -පෙ- තත්ථවිතො] පරිපතීනා ත කාලමකාසි. තස්ස කුකකුච්චං අගොසි -පෙ- “අතාපතති භික්ඛු පාරාජිකස්ස, ආපතති ථුල්ලච්චයස්සාති”ති. (26-27)

24. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු විහාරං ඡාදෙත්වා මහරති. අඤ්ඤතරො භික්ඛු තං භික්ඛුං එතදවොච: “ආට්ඨසො ඉතො මහරාති”ති. සො තෙන මහරනො පරිපතීනා කාලමකාසි. තස්ස කුකකුච්චං අගොසි -පෙ- “අතාපතති භික්ඛු ත මරණාධිපායස්සාති”. (28)

25. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු විහාරං ඡාදෙත්වා මහරති. අඤ්ඤතරො භික්ඛු මරණාධිපායො තං භික්ඛුං එතදවොච:- “ආට්ඨසො ඉතො මහරාති”ති. සො තෙන මහරනො පරිපතීනා කාලමකාසි -පෙ- [ආපනො පාරාජිකනති තෙන ඛො පන සමයෙන -පෙ-] පරිපතීනා ත කාලමකාසි. තස්ස කුකකුච්චං අගොසි -පෙ- “අතාපතති භික්ඛු පාරාජිකස්ස, ආපතති ථුල්ලච්චයස්සාති”. (29-30)

26. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු අතභීරතියා පිට්ඨිකො ගිජ්ඣකුටං පබ්බතං අභීරාභීනා පපාතො පපතනො අඤ්ඤතරං විලීවකාරං මත්ථරිනා මාරෙසි, තස්ස කුකකුච්චං අගොසි -පෙ- අතාපතති භික්ඛු පාරාජිකස්ස. ත ච භික්ඛුවෙ අනාතං පාතෙතබ්බං. යො පාතෙතස්ස, ආපතති දුක්ඛච්චයස්සාති”. (31)

27. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බගතියා භික්ඛු ගිජ්ඣකුටං පබ්බතං අභීරාභීනා දවාය සිලං පච්ඡික්ඛංසු. අඤ්ඤතරං ගොපාලකං මත්ථරිනා මාරෙසි. තෙසං කුකකුච්චං අගොසි -පෙ- “අතාපතති භික්ඛුවෙ පාරාජිකස්ස, ත ච භික්ඛුවෙ දවාය සිලං පච්ඡික්ඛංසං, යො පච්ඡෙකියස්ස ආපතති දුක්ඛච්චයස්සාති”. (32)

28. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු ගිලානො ගොති. තං භික්ඛු සෙදෙසුං. සො භික්ඛු කාලමකාසි තෙතං කුකකුච්චං අගොසි -පෙ- “අතාපතති භික්ඛුවෙ ත මරණාධිපායස්සාති”. (33)

21. එසමයෙහි අලවු වැසි හිසුනු තවහම් තෙරෙත්. එක්තරු මහණෙක් යට සිට ගොතැස්සක් එසවිය. මත්තෙහි සිටි මහණ තෙමේ මැරියැටි වූයේ යට සිටි මහණුන්ගේ හිස මත ගොතැස්ස ගෙළී ය. ඒ මහණ මළේ ය. ... පරිජ්ඣාවාත් අවත්තෙහිය. එසමයෙහි ... ඒ මහණ නො මළේ ය. ඔහුට කුකුල් විය. ... මහණ, පරිජ්ඣාවාත් නො වේ. ථුලාසිඤ්ඤාවාත් වේ. (23-24)

22. එසමයෙහි අලවුරට හිසුනු තවහම් කරන්තානු අටල්ලක් බඳිත්. එක්තරු මහණෙක් එක්තරු මහණකුට මෙය කීය: “ඤ්ඤා, මෙහි සිට බඳව”යි, හෙ තෙමේ එහි සිට බඳින්නේ පෙරළී වැටී මළේ ය. ඔහුට කුකුල් විය. ... මහණ තෝ කෙබඳු සිතැත්තෙහි ද? “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, මම මැරී යැවී නො වෙමි”. මහණ, නො මැරියැටිනුට ඤ්ඤාවාත් නො වේ. (25)

23. එසමයෙහි අලවු වැසි හිසුනු තවහම් කරන්තානු අටල්ලක් බඳිත්. එක්තරු මහණෙක් මැරියැටි වූයේ එක්තරු මහණකුට මෙය කීය. “ඤ්ඤා, මෙහි සිට බඳව”යි, හෙ තෙමේ එහි සිට බඳින්නේ පෙරළී වැටී මළේ ය. ... පරිජ්ඣාවාත් අවත්තෙහිය. එසමයෙහි ... පෙරළී වැටී නො මළේ ය. ඒ මහණහට කුකුල් විය. ... මහණ, පරිජ්ඣාවාත් නො වේ. ථුලාසි-ඤ්ඤාවාත් වේ. (26-27)

24. එසමයෙහි එක්තරු මහණෙක් විහාරය තෙවෙනි කොට බසි. එක්තරු මහණෙක් ඒ මහණහට මෙය කී ය: “ඤ්ඤා, මෙ තැනින් බසිනු”යි හෙ තෙමේ එතැනින් බස්නේ පෙරළී වැටී මළේ ය. ඔහුට කුකුල් විය. ... මහණ, මරණ අදහස් තැත්තනුට ඤ්ඤාවාත් නො වේ. (28)

25. එසමයෙහි එක්තරු මහණෙක් විහාරය තෙවෙනි කොට බසි. එක්තරු මහණෙක් මැරියැටි වූයේ ඒ මහණහට මෙය කීය. “ඤ්ඤා, මෙතැනින් බසිනු”යි හෙ තෙමේ එතැනින් බස්නේ පෙරළී වැටී මළේ ය. ... පරිජ්ඣාවාත් අවත්තෙහිය. එසමයෙහි ... පෙරළී වැටී නො මළේ ය. ඔහුට කුකුල් විය. ... මහණ පරිජ්ඣාවාත් නො වේ. ථුලාසිඤ්ඤාවාත් වේ. (29-30)

26. එසමයෙහි එක්තරු මහණෙක් සත්තෙහි උකටලී බැවින් පෙළුනේ ගිජුකුළුවට තැනි ප්‍රපාතයෙහි වැටෙන්නේ එක්තරු තලකරුවකු යට කොට මැරී ය. ඒ මහණහට කුකුල් විය. ... මහණ පරිජ්ඣාවාත් නො වේ. මහණෙහි, ආත්මිකානතය නො කටයුතුයි, යමෙක් ආත්මිකානතය කෙරේ තම දුකුළාඤ්ඤාවාත් වේ. (31)

27. එසමයෙහි තවම මහණුන් ගිජුකුළුවට තැනි කෙළි පිණිස ගලක් පෙරළූහ. ඒ ගල එක්තරු භොජොල්ලකු යට කොට මැරී ය. ඔවුන්ට කුකුල් විය. ... මහණෙහි, පරිජ්ඣාවාත් නො වේ. මහණෙහි, කෙළි පිණිස ගල් නො පෙරළිය යුතුයි. යමෙක් පෙරළන්නේ තම දුකුළාඤ්ඤාවාත් වේ. (32)

28. එසමයෙහි එක්තරු මහණෙක් ගිලන් වෙයි. හිසුනු ඒ මහණ බහ ගැන්වූහ. හෙ තෙමේ මළේ ය. ඔවුන්ට කුකුල් විය. ... මහණෙහි, මරණ අදහස් තැත්තනුට ඤ්ඤාවාත් නො වේ. (33)

29. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් හිලන් වෙයි. භික්ෂුහු ඒ මහණ මැරියැටි වූවෝ බහු හැට්ටු වූහ. ඒ මහණ මළේ ය. ... [පරිජ්ඣාපාදයේ අවන්තනය එසමයෙහි ...] ඒ මහණ නොමළේ ය. ඔවුනට කුකුළු විය: ... මහණෙනි, පරිජ්ඣාපාදයේ නොමළේ. ජුලාසිඤ්ඤාපාදයේ මේ. (34-35)

30. එසමයෙහි එක්තරා මහණකුට හිසරැජාවක් වෙයි. භික්ෂුහු ඒ මහණකුට තසායක් දුන්හ. ඒ මහණ මළේ ය. ඔවුනට කුකුළු විය. ... මහණෙනි, මරණ අදහස් නැත්තනුට ඤාපාදයේ නොමළේ. (36)

31. එසමයෙහි එක්තරා මහණකුට හිසරැජාවක් වෙයි. භික්ෂුහු මැරියැටි-වූවෝ ඒ මහණකුට තසායක් දුන්හ. ඒ මහණ මළේ ය. ... [පරිජ්ඣාපාදයේ අවන්තනය එසමයෙහි ...] ඒ මහණ නොමළේ ය. ඔවුනට කුකුළු විය. ... මහණෙනි, පරිජ්ඣාපාදයේ නොමළේ. ජුලාසිඤ්ඤාපාදයේ මේ. (37-38)

32. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් හිලන් වෙයි. භික්ෂුහු ඒ මහණ සමාහතය (=ආගම පිරිමැදීම) කළහ. ඒ මහණ මළේ ය. ඔවුනට කුකුළු විය. ... මහණෙනි, නොමැරියැටි වූවනුට ඤාපාදයේ නොමළේ. (39)

33. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් හිලන් වෙයි. භික්ෂුහු ඒ මහණ මැරියැටි වූවෝ සමාහතය කළහ. ඒ මහණ මළේ ය. [පරිජ්ඣාපාදයේ අවන්තනය එසමයෙහි ...] ඒ මහණ නොමළේ ය. ඔවුනට කුකුළු විය. ... මහණෙනි, පරිජ්ඣාපාදයේ නොමළේ. ජුලාසිඤ්ඤාපාදයේ මේ. (40-41)

34. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් හිලන් වෙයි. භික්ෂුහු ඒ මහණ නැහැට්ටු වූහ. ඒ මහණ මළේ ය. ඔවුනට කුකුළු විය. ... මහණෙනි, නොමැරියැටියනුට ඤාපාදයේ නොමළේ. (42)

35. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් හිලන් වෙයි. භික්ෂුහු මැරියැටි වූවෝ ඒ මහණ නැහැට්ටු වූහ. ඒ මහණ මළේ ය. ... [පරිජ්ඣාපාදයේ අවන්තනය එසමයෙහි ...] ඒ මහණ නොමළේ ය. ඔවුනට කුකුළු විය. ... මහණෙනි, පරිජ්ඣාපාදයේ නොමළේ. ජුලාසිඤ්ඤාපාදයේ මේ. (43-44)

36. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් හිලන් වෙයි. භික්ෂුහු ඒ මහණ වෙර තෙල් ගැල් වූහ. ඒ මහණ මළේ ය. ඔවුනට කුකුළු විය. ... මහණෙනි, නොමැරියැටියනුට ඤාපාදයේ නොමළේ. (45)

37. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් හිලන් වෙයි. භික්ෂුහු මැරියැටිවූවෝ ඒ මහණ වෙර තෙල් ගැල් වූහ. ඒ මහණ මළේ ය. ... [පරිජ්ඣාපාදයේ අවන්තනය එසමයෙහි ...] ඒ මහණ නොමළේ ය. ඔවුනට කුකුළු විය. ... මහණෙනි, පරිජ්ඣාපාදයේ නොමළේ. ජුලාසිඤ්ඤාපාදයේ මේ. (46-47)

38. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් හිලන් වෙයි. භික්ෂුහු ඒ මහණ නැහැට්ටු වූහ. ඒ මහණ මළේ ය. ඔවුනට කුකුළු විය. ... මහණෙනි, නොමැරියැටියනුට ඤාපාදයේ නොමළේ. (48)

39. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් හිලන් වෙයි. භික්ෂුහු මැරියැටි වූවෝ ඒ මහණ නැහැට්ටු වූහ. ඒ මහණ මළේ ය. ... [පරිජ්ඣාපාදයේ අවන්තනය එසමයෙහි ...] ඒ මහණ නොමළේ ය. ඔවුනට කුකුළු විය. ... මහණෙනි, පරිජ්ඣාපාදයේ නොමළේ. ජුලාසිඤ්ඤාපාදයේ මේ. (49-50)

40. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරෙ භික්ඛු භිලානො හොති. තං භික්ඛු නිපාතෙත්තං. සො භික්ඛු කාලමකාසි. තෙසං කුක්කුළිං අහොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛුවෙ න මරණාධිපපායස්සා”ති. (51)

41. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරෙ භික්ඛු භිලානො හොති. තං භික්ඛු මරණාධිපපායා නිපාතෙත්තං. සො භික්ඛු කාලමකාසි. -පෙ- [අපනතා පාරුජිකතති. තෙන බො පන සමයෙන -පෙ-] සො භික්ඛු න කාලමකාසි. තෙසං කුක්කුළිං අහොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛුවෙ පාරුජිකස්ස, අපතති ථුල්ලව්වයස්සා”ති. (52-53)

42. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරෙ භික්ඛු භිලානො හොති. තස්ස භික්ඛු අනතං අදංසු. සො භික්ඛු කාලමකාසි. තෙසං කුක්කුළිං අහොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛුවෙ න මරණාධිපපායස්සා”ති. (54)

43. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරෙ භික්ඛු භිලානො හොති. තස්ස භික්ඛු මරණාධිපපායා අනතං අදංසු. සො භික්ඛු කාලමකාසි -පෙ- [අපනතා පාරුජිකතති. තෙන බො පන සමයෙන -පෙ-] සො භික්ඛු න කාලමකාසි. තෙසං කුක්කුළිං අහොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛුවෙ පාරුජිකස්ස, අපතති ථුල්ලව්වයස්සා”ති. (55-56)

44. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරෙ භික්ඛු භිලානො හොති. තස්ස භික්ඛු පානං අදංසු. සො භික්ඛු කාලමකාසි. තෙසං කුක්කුළිං අහොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛුවෙ න මරණාධිපපායස්සා”ති. (57)

45. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරෙ භික්ඛු භිලානො හොති, තස්ස භික්ඛු මරණාධිපපායා පානං අදංසු. සො භික්ඛු කාලමකාසි -පෙ- [අපනතා පාරුජිකතති. තෙන බො පන සමයෙන -පෙ-] සො භික්ඛු න කාලමකාසි. තෙසං කුක්කුළිං අහොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛුවෙ පාරුජිකස්ස, අපතති ථුල්ලව්වයස්සා”ති. (58-59)

46. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරෙ ඉථි පට්ඨථිපතිකා ජාරෙත ගබ්භිනි හොති. සා කුලීපගං භික්ඛුං එතදවොච:- “ඉඛිස්ස ගබ්භපාතනං ජාතාති”ති “සුච්ඡි ගබ්භිනි”ති තස්සා ගබ්භපාතනං අදසි. දුරුකො කාලමකාසි. තස්ස කුක්කුළිං අහොසි -පෙ- “අපතති. තං භික්ඛු අපනොතා පාරුජික”තති. (60)

47. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරස්ස පුරිසස්ස දො පජාපතියො හොතති එකා වඤ්ඤා, එකා විජාසිනී. වඤ්ඤා ඉථි කුලීපගං භික්ඛුං එතදවොච:- “සචෙ සා ගතොත විජාසියාති සබ්බස්ස කුට්ඨමියස්ස ඉස්සරා ගමියාති. ඉඛිස්ස තස්සා ගබ්භපාතනං ජාතාති”ති. “සුච්ඡි ගබ්භිනි”ති තස්සා ගබ්භපාතනං අදසි. දුරුකො කාලමකාසි. මාතා න කාලමකාසි. තස්ස කුක්කුළිං අහොසි -පෙ- “අපතති. තං භික්ඛු අපනොතා පාරුජික”තති. (61)

48. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරස්ස පුරිසස්ස දො පජාපතියො හොතති එකා වඤ්ඤා, එකා විජාසිනී. වඤ්ඤා ඉථි කුලීපගං භික්ඛුං එතදවොච:- “සචෙ සා ගතොත විජාසියාති සබ්බස්ස කුට්ඨමියස්ස ඉස්සරා ගමියාති. ඉඛිස්ස තස්සා ගබ්භපාතනං ජාතාති”ති. “සුච්ඡි ගබ්භිනි”ති තස්සා ගබ්භපාතනං අදසි. මාතා කාලමකාසි, දුරුකො න කාලමකාසි. තස්ස කුක්කුළිං අහොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු පාරුජිකස්ස, අපතති ථුල්ලව්වයස්සා”ති. (62)

40. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් හිලන් වෙයි. හික්කුනු ඒ මහණ බිම හෙළාග. ඒ මහණ මළේය. ඔවුනට කුකුළු විය. ... මහණෙහි, තොමැරියැටියනුට ඇවැත් නො වේ. (51)

41. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් හිලන් වෙයි. හික්කුනු මැරියැටි වූවෝ ඒ මහණ බිම හෙළාග. ඒ මහණ මළේය. ... [පරිජ් ඇවැත් අවන්තනුය. එසමයෙහි] ඒ මහණ තොමළේය. ඔවුනට කුකුළු විය. ... මහණෙහි, පරිජ්ඇවැත් නො වේ. පුලාසිඇවැත් වේ. (52-53)

42. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් හිලන් වෙයි. හික්කුනු ඒ මහණට බත් දුන්හ. ඒ මහණ මළේය. ඔවුනට කුකුළු විය. ... මහණෙහි, තොමැරියැටියනුට ඇවැත් නො වේ. (54)

43. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් හිලන් වෙයි. හික්කුනු මැරියැටිවූවෝ ඒ මහණට බත් දුන්හ. ඒ මහණ මළේය. ... [පරිජ් ඇවැත් අවන්තනුය. එසමයෙහි ...] ඒ මහණ තොමළේය. ඔවුනට කුකුළු විය. ... මහණෙහි, පරිජ්ඇවැත් නො වේ. පුලාසිඇවැත් වේ. (55-56)

44. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් හිලන් වෙයි. හික්කුනු ඒ මහණට පැන් දුන්හ. ඒ මහණ මළේය. ඔවුනට කුකුළු විය. ... මහණෙහි, තොමැරියැටියනුට ඇවැත් නො වේ. (57)

45. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් හිලන් වෙයි. හික්කුනු මැරියැටි වූවෝ ඒ මහණට පැන් දුන්හ. ඒ මහණ මළේය. ... [පරිජ් ඇවැත් අවන්තනුය. එසමයෙහි ...] ඒ මහණ තොමළේය. ඔවුනට කුකුළු විය. මහණෙහි, පරිජ්ඇවැත් නො වේ. පුලාසිඇවැත් වේ. (58-59)

46. එසමයෙහි විරුහිණී වූ එක්තරා සත්ත්වයෙක් සොර කෑමකු නිසා ගැහිණි වෙයි. ඔහු තොමළේ කුලුපන මහණට මෙය කීවාය. “ආයුෂ්‍යන් වහන්ස, ගැබ් හෙළන බෙහෙතක් දැනු මැනව්”. “යහපත තැනනිය”යි ඇයට ගැබ් හෙළන බෙහෙතක් දුනි. දරුවා මළේය. ඒ මහණට කුකුළු විය. ... මහණ තෝ පරිජ්ඇවැත් අවන්තෙහි ය. (60)

47. එසමයෙහි එක්තරා පුරුෂයකුට භායූෂ්‍යවෝ දෙදෙනෙක් වෙත්. එකක් වද ය, එකක් නො වද ය. වද ගැහැණිය කුලුපන මහණකුට මෙය කීවාය. “වහන්ස, ඉදින් දරුවන් වදන්නිනමි ඔබ සියලු බතයට හිමි වන්නිය. “ආයුෂ්‍යන් වහන්ස, ඇයට ගැබ් හෙළන බෙහෙතක් දැනු මැනව්”යි “යහපත, තැනනිය”යි ඇයට ගැබ් හෙළන බෙහෙතක් දුනි. දරුවා මළේය. මවු තොමළාය. ඔවුට කුකුළු විය. ... මහණ, තෝ පරිජ්ඇවැත් අවන්තෙහි ය. (61)

48. එසමයෙහි එක්තරා පුරුෂයකුට භායූෂ්‍යවෝ දෙදෙනෙක් වෙති. එකක් වද ය, එකක් නො වද ය. වද ගැහැණිය, කුලුපන මහණකුට මෙය කීවාය. “වහන්ස, ඉදින් ඔබ වදන්නි නම සියලු බතයට හිමි වන්නිය. ආයුෂ්‍යන් වහන්ස, ඇයට ගැබ් හෙළන බෙහෙතක් දැනු මැනව්”යි, “යහපත, තැනනිය”යි, ඇයට ගැබ් හෙළන බෙහෙතක් දුනි. මවු මළා ය. දරුවා නො මළේය. ඒ මහණට කුකුළු විය. ... මහණ, පරිජ්ඇවැත් නො වේ. පුලාසි-ඇවැත් වේ. (62)

49. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරංගං පුරිසංගං ථෙව පජාපතිංයො හොනති එකං වඤ්ඤාං එකං විජායිති. වඤ්ඤාං ඉපථි කුලුපගං භික්ඛුං එතදවොච:- “සචෙ සා හනෙන විජායිසාති, සබ්බස්ස කුට්ඨමිස්ස ඉස්සරා හවිසාති. ඉඞ්ඤායා තස්සා ගබ්භපාතනං ජානාති”ති. “සුට්ඨි භගිනී”ති තස්සා ගබ්භපාතනං අදුසි, උභො කාලමකංසු -පෙ- [ආපනො පාරාජිකනති, තෙන ඛො පන සමයෙන -පෙ-] උභො න කාලමකංසු, තස්ස කුක්කුච්චං අහොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු පාරාජිකස්ස, ආපතති ථුලලච්චස්සා”ති. (63-64)

50. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරං ගබ්භිනී ඉපථි කුලුපගං භික්ඛුං එතදවොච:- “ඉඞ්ඤායා ගබ්භපාතනං ජානාති”ති. “තෙන හි භගිනී මිද්දස්ස”ති. සා මිද්දපෙත්වා ගබ්භං පාතෙසි. තස්ස කුක්කුච්චං අහොසි. -පෙ- “ආපතති. චං භික්ඛු ආපනො පාරාජික”නති. (65)

51. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරං ගබ්භිනී ඉපථි කුලුපගං භික්ඛුං එතදවොච:- “ඉඞ්ඤායා ගබ්භපාතනං ජානාති”ති. “තෙන හි භගිනී තාපෙති”ති. සා තාපෙත්වා ගබ්භං පාතෙසි. තස්ස කුක්කුච්චං අහොසි -පෙ- “ආපතති. චං භික්ඛු ආපනො පාරාජික”නති. (66)

52. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරං වඤ්ඤාං ඉපථි කුලුපගං භික්ඛුං එතදවොච:- “ඉඞ්ඤායා හෙසජ්ජං ජානාති යෙනාහං විජායෙය්”නති. “සුට්ඨි භගිනී”ති තස්සා හෙසජ්ජං අදුසි. සා කාලමකාසි. තස්ස කුක්කුච්චං අහොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු පාරාජිකස්ස; ආපතති දුක්ඛච්චස්සා”ති. (67)

53. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරං විජායිනී ඉපථි කුලුපගං භික්ඛුං එතදවොච:- “ඉඞ්ඤායා හෙසජ්ජං ජානාති යෙනාහං න විජායෙය්”නති. “සුට්ඨි භගිනී”ති තස්සා හෙසජ්ජං අදුසි. සා කාලමකාසි. තස්ස කුක්කුච්චං අහොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු පාරාජිකස්ස; ආපතති දුක්ඛච්චස්සා”ති. (68)

54. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු සත්තරසවග්ගියං භික්ඛුං අභිගුලීපතොදකෙන හාපෙසුං. සො භික්ඛු උත්තංගනො අනස්සාසකො කාලමකාසි. තෙසං කුක්කුච්චං අහොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛුවෙ පාරාජිකස්සා”ති.¹ (69)

55. තෙන ඛො පන සමයෙන සත්තරසවග්ගියා භික්ඛු ඡබ්බග්ගියං භික්ඛුං කච්චං කරිස්සාමාති ඔත්ථිතා මාරෙසුං. තෙසං කුක්කුච්චං අහොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛුවෙ පාරාජිකස්සා”ති, (70)

56. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරං භුතවෙජ්ජකො භික්ඛු යකං ජිවිතා මොරොපෙසි. තස්ස කුක්කුච්චං අහොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු පාරාජිකස්ස; ආපතති ථුලලච්චස්සා”ති. (71)

57. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරං භික්ඛු අඤ්ඤාතරං භික්ඛුං වාලුකකවිහාරං පාහෙසි. තං යකං ජිවිතා මොරොපෙසුං. තස්ස කුක්කුච්චං අහොසි. -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු න මරණාධිපපායස්සා”ති. (72)

1. අනාපතති යික්ඛුවෙ පාරාජිකස්ස ආපතති පාචිතියස්සාති. සහ.

(ඉමංසං පන වජ්ඣංසං යං ආපතතියා හවිතෙසං සා දුද්දකෙසු භිද්ධානී ඉධ න දුක්ඛා අධිකරා)

49. එසමයෙහි එක්තරා පුරුෂයකුට අභූවෝ දෙදෙනෙක් වෙත්. එකක් වද ය. එකක් නො වද ය. වද ගැහැණිය කුලපග මහණකුට මෙය කීවාය. “වහන්ස, ඉදින් හි වදන්නී තම සියලු සැපතට හිමි වන්නී ය. ආයතීයන් වහන්ස, ආනේ ගැබ් ගෙලන බෙහෙතක් දනු මැනව”යි “යහපත තැගතිය”යි ඇයට ගැබ් ගෙලන බෙහෙතක් දුනි. දෙදෙනාම මළාහු ය. ... [පරිජ් ඇවැත් අවත්තෙහි ය. එසමයෙහි ...] දෙදෙනාම නො මළාහු ය. ඔහුට කුකුල් විය ... මහණ, පරිජ් ඇවැත් නො වේ. දුලාසි ඇවැත් වේ. (63-64)

50. එසමයෙහි එක්තරා ගැබ්නී ගැහැණියක් කුලපග මහණකුට මෙය කීවාය. “ආයතීයන් වහන්ස, ගැබ් ගෙලන බෙහෙතක් දනු මැනව”යි එසේ වී තම තැගතිය, (කුස) මිනිත්තා”යි. හි කුස මැබ් ගැබ් ගෙලී ය. ඒ මහණහට කුකුල් විය. ... මහණ, තෝ පරිජ් ඇවැත් අවත්තෙහි ය. (65)

51. එසමයෙහි එක්තරා ගැබ්නී ගැහැණියක් කුලපග මහණකුට මෙය කීවාය. “ආයතීයන් වහන්ස, ගැබ් ගෙලන බෙහෙතක් දනු මැනව”යි තැගතිය එසේ වී තම කුස තවනු”යි. හි කුස තවා ගැබ් ගෙලී ය. ඔහුට කුකුල් විය. ... මහණ, තෝ පරිජ් ඇවැත් අවත්තෙහි ය. (66)

52. එසමයෙහි එක්තරා වද ගැහැණියක් කුලපග මහණකුට මෙය කීවාය. ‘ආයතීයන් වහන්ස, යම් බෙහෙතකින් මම වදම් ද එබඳු බෙහෙතක් දනු මැනව”යි. යහපත තැගතිය”යි ඇයට බෙහෙතක් දුනි. හි මළා ය. ... ඒ මහණහට කුකුල් විය. ... මහණ, පරිජ් ඇවැත් නො වේ. දුකුලා ඇවැත් වේ. (67)

53. එසමයෙහි එක්තරා වදන ගැහැණියක් කුලපග මහණකුට මෙය කීවාය. යම් බෙහෙතකින් මම නො වදම් ද එබඳු බෙහෙතක් දනු මැනව”යි. යහපත තැගතිය”යි ඇයට බෙහෙතක් දුනි. හි මළා ය. ඔහුට කුකුල් විය. ... මහණ, පරිජ් ඇවැත් නො වේ. දුකුලා ඇවැත් වේ. (68)

54. එසමයෙහි සවන මහණහු සතළොස්වන මහණකු ඇතිල්ලෙන් කිහි කැවීමෙන් සිතැසුන. ඒ මහණ අභිකට සිතාසෙන්තෝ ආයොසප්පයාස රහිත වූයේ මලේ ය. ඔවුනට කුකුල් විය. ... මහණෙහි, පරිජ් ඇවැත් නො වේ. (69)

55. එසමයෙහි සතළොස් වන මහණහු සවන මහණකු “කමීයක් (=දඹුවමක්) කරත්තෙහි”යි ඇත්ම මැරූහ. ඔවුනට කුකුල් විය. ... මහණෙහි, පරිජ් ඇවැත් නො වේ. (70)

56. එසමයෙහි එක්තරා භූතවෛද්‍ය මහණෙක් යක්ෂයකු දිවියෙන් තොර කෙළේ ය. ඒ මහණහට කුකුල් විය. ... මහණ, පරිජ් ඇවැත් නො වේ. දුලාසි ඇවැත් වේ. (71)

57. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් එක්තරා මහණකු සැවයකුන් අරක්-ගත් විහාරයකට යැවී ය. යක්ෂයෝ ඒ මහණ දිවියෙන් තොර කළාහු ය. ඒ මහණහට කුකුල් විය. ... මහණ, තෝ මැරියාවියහුට ඇවැත් නො වේ. (72)

58. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤානරො භික්ඛු මරණාධිපායො අඤ්ඤානරං භික්ඛුං වාලුකකවිහාරං පාහෙයි, තං යක්ඛා ජීවිතා වොරොපෙත්තුං -පෙ- [ආපනෙතා පාරාජිකනති, තෙන බො පන සමයෙන -පෙ-] තං යක්ඛා ජීවිතා ත වොරොපෙත්තුං, තස්ස කුක්කුළුවං අහොයි -පෙ- “අතාපතති භික්ඛු පාරාජිකස්ස; ආපතති ථුල්ලවට්ඨස්සා”ති. (73-74)

59. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤානරො භික්ඛු අඤ්ඤානරං භික්ඛුං වාලුකකනාරං පාහෙයි, තං වාලු ජීවිතා වොරොපෙත්තුං, තස්ස කුක්කුළුවං අහොයි -පෙ- “අතාපතති භික්ඛු තමරණාධිපායස්සා”ති. (75)

60. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤානරො භික්ඛු මරණාධිපායො අඤ්ඤානරං භික්ඛුං වාලුකකනාරං පාහෙයි, තං වාලු ජීවිතා වොරොපෙත්තුං -පෙ- [ආපනෙතා පාරාජිකනති, තෙන බො පන සමයෙන -පෙ-] තං වාලු ජීවිතා ත වොරොපෙත්තුං, තස්ස කුක්කුළුවං අහොයි -පෙ- “අතාපතති භික්ඛු පාරාජිකස්ස; ආපතති ථුල්ලවට්ඨස්සා”ති. (76-77)

61. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤානරො භික්ඛු අඤ්ඤානරං භික්ඛුං වොරකනාරං පාහෙයි, තං වොරා ජීවිතා වොරොපෙත්තුං, තස්ස කුක්කුළුවං අහොයි -පෙ- “අතාපතති භික්ඛු තමරණාධිපායස්සා”ති. (78)

62. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤානරො භික්ඛු මරණාධිපායො අඤ්ඤානරං භික්ඛුං වොරකනාරං පාහෙයි, තං වොරා ජීවිතා වොරොපෙත්තුං, -පෙ- [ආපනෙතා පාරාජිකනති, තෙන බො පන සමයෙන -පෙ-] තං වොරා ජීවිතා ත වොරොපෙත්තුං, තස්ස කුක්කුළුවං අහොයි -පෙ- “අතාපතති භික්ඛු පාරාජිකස්ස; ආපතති ථුල්ලවට්ඨස්සා”ති. (79-80)

63. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤානරො භික්ඛු තං ඤෙඤ්ඤමානො තං ජීවිතා වොරොපෙයි -පෙ- තං ඤෙඤ්ඤමානො අඤ්ඤං ජීවිතා වොරොපෙයි, -පෙ- අඤ්ඤං ඤෙඤ්ඤමානො තං ජීවිතා වොරොපෙයි -පෙ- අඤ්ඤං ඤෙඤ්ඤමානො අඤ්ඤං ජීවිතා වොරොපෙයි, තස්ස කුක්කුළුවං අහොයි -පෙ- “ආපතතිං තිං භික්ඛු ආපනෙතා පාරාජික”නති. (81-84)

64. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤානරො භික්ඛු අමනුස්සෙත ගභිනො ගොති, අඤ්ඤානරො භික්ඛු තස්ස භික්ඛුතො පහාරං අදයි, සො භික්ඛු කාලමසායි, තස්ස කුක්කුළුවං අහොයි -පෙ- “අතාපතති භික්ඛු ත මරණාධිපායස්සා”ති. (85)

65. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤානරො භික්ඛු අමනුස්සෙත ගභිනො ගොති, අඤ්ඤානරො භික්ඛු මරණාධිපායො තස්ස භික්ඛුතො පහාරං අදයි, සො භික්ඛු කාලමසායි -පෙ- [ආපනෙතා පාරාජිකනති, තෙන බො පන සමයෙන -පෙ-] සො භික්ඛු ත කාලමසායි, තස්ස කුක්කුළුවං අහොයි -පෙ- “අතාපතති භික්ඛු පාරාජිකස්ස; ආපතති ථුල්ලවට්ඨස්සා”ති. (86-87)

66. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤානරො භික්ඛු කල්‍යාණකම්මකස්ස සග්ගකථං කපෙයි, සො අධිමුතෙතා කාලමසායි, තස්ස කුක්කුළුවං අහොයි -පෙ- “අතාපතති භික්ඛු තමරණාධිපායස්සා”ති. (88)

67. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤානරො භික්ඛු මරණාධිපායො කල්‍යාණකම්මකස්ස සග්ගකථං කපෙයි, සො අධිමුතෙතා කාලමසායි -පෙ- [ආපනෙතා පාරාජිකනති, තෙන බො පන සමයෙන -පෙ-] සො අධිමුතෙතා ත කාලමසායි, තස්ස කුක්කුළුවං අහොයි -පෙ- “අතාපතති භික්ඛු පාරාජිකස්ස ආපතති ථුල්ලවට්ඨස්සා”ති. (89-90)

58. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් මැරියැව්වූයේ එක්තරා මහණකු යැව් යකුන් අරන්ගත් විහාරයකට යැව් ය. යක්ෂයෝ ඒ මහණහු දිවියෙන් තොර කළාහු ය. [පරිජ්ඣාවාත් අවන්තෙහිය. එසමයෙහි ...] යක්ෂයෝ ඒ මහණහු දිවියෙන් තොම තොර කළාහු ය. ඒ මහණහට කුකුත් විය. ... මහණ, පරිජ්ඣාවාත් තො වේ. පුලාසිඤ්ඤාවාත් වේ. (73-74)

59. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් එක්තරා මහණකු ව්‍යාල-කාන්තාරයකට යැව් ය. ව්‍යාලයෝ ඒ මහණහු දිවියෙන් තොර කළාහු ය. ඔහුට කුකුත් විය. ... මහණ, තො මැරියැව්වූහට ඤ්ඤාවාත් තො වේ. (75)

60. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් මැරියැව්වූයේ එක්තරා මහණකු ව්‍යාලකාන්තාරයකට යැව් ය. ව්‍යාලයෝ ඒ මහණහු දිවියෙන් තොර කළාහු ය. ... [පරිජ්ඣාවාත් අවන්තෙහිය. එසමයෙහි ...] ව්‍යාලයෝ ඒ මහණහු දිවියෙන් තොම තොර කළාහු ය. ඒ මහණහට කුකුත් විය. ... මහණ, පරිජ්ඣාවාත් තො වේ. පුලාසිඤ්ඤාවාත් වේ. (76-77)

61. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් එක්තරා මහණකු සොරකතරකට යැව් ය. සොරු ඒ මහණහු දිවියෙන් තොර කළාහු ය. ඔහුට කුකුත් විය. ... මහණ, තො මැරියැව්වූහට ඤ්ඤාවාත් තො වේ. (78)

62. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් මැරියැව්වූයේ එක්තරා මහණකු සොරකතරකට යැව් ය. සොරු ඒ මහණහු දිවියෙන් තොර කළාහු ය. ... [පරිජ්ඣාවාත් අවන්තෙහිය. එසමයෙහි ...] සොරු ඒ මහණහු දිවියෙන් තොම තොර කළාහු ය. ඒ මහණහට කුකුත් විය. ... මහණ, පරිජ්ඣාවාත් තො වේ. පුලාසිඤ්ඤාවාත් වේ. (79-80)

63. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් ඔහු යයි හඟිමින් ඔහු දිවියෙන් තොර කෙළේ ය. ... ඔහු යයි හඟිමින් අනෙකකු දිවියෙන් තොර කෙළේ ය. ... අනෙකෙකුයි හඟිමින් ඔහු දිවියෙන් තොර කෙළේ ය. ... අනෙකෙකුයි හඟිමින් අනෙකකු දිවියෙන් තොර කෙළේ ය. ඒ මහණහට කුකුත් විය. ... මහණ, තෝ පරිජ්ඣාවාත් අවන්තෙහිය ය. (81-84)

64. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් අමනුෂ්‍යයකු විසින් ගත්තා ලද්දේ වෙයි. එක්තරා මහණෙක් ඒ මහණහට පහරක් දුන්. ඒ මහණ මළේ ය. ඒ මහණහට කුකුත් විය. ... මහණ, තො මැරියැව්වූහට ඤ්ඤාවාත් තො වේ. (85)

65. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් අමනුෂ්‍යයකු විසින් ගත්තා ලද්දේ වෙයි. එක්තරා මහණෙක් මැරියැව් වූයේ ඒ මහණහට පහරක් දුන්. ඒ මහණ මළේ ය. ... [පරිජ්ඣාවාත් අවන්තෙහිය. එසමයෙහි ...] ඒ මහණ තො මළේ ය. ඔහුට කුකුත් විය. ... මහණ, පරිජ්ඣාවාත් තො වේ. පුලාසිඤ්ඤාවාත් වේ. (86-87)

66. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් කලණකම් ඇත්තහුට සමඟි කපාව කෙළේ ය. හෙතෙමේ එහි සිත් ඇලවූයේ මළේ ය. ඒ මහණහට කුකුත් විය. ... මහණ, තො මැරියැව්වූහට ඤ්ඤාවාත් තො වේ. (88)

67. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් මැරියැව්වූයේ කලණකම් ඇත්තහුට සමඟි කපාව කෙළේ ය. හෙතෙමේ එහි සිත් ඇලවූයේ මළේ ය. ... [පරිජ්ඣාවාත් අවන්තෙහිය. එසමයෙහි ...] හෙතෙමේ එහි සිත් ඇලවූයේ තො මළේ ය. ඒ මහණහට කුකුත් විය. ... මහණ, පරිජ්ඣාවාත් තො වේ. පුලාසිඤ්ඤාවාත් වේ. (89-90)

68. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු තෙරඤ්ඤාය නිරයකථං කපෙසි. සො උත්තසිත්ථා කාලමකාසි. තස්ස කුක්කුළුවං අගොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු ත මරණාධිප්පායස්සා”ති. (91)

69. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු මරණාධිප්පායො තෙරඤ්ඤාය නිරයකථං කපෙසි. සො උත්තසිත්ථා කාලමකාසි -පෙ- [ආපනො පාරාජිකනති, තෙන ඛො පන සමයෙන -පෙ-] සො උත්තසිත්ථා තකාලමකාසි. තස්ස කුක්කුළුවං අගොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු පාරාජිකස්ස, ආපතති පුලුච්චයස්සා”ති. (92-93)

70. තෙන ඛො පන සමයෙන ආලමකා භික්ඛු තවකමමං කරොන්තා රුක්ඛං ඡිද්දනති. අඤ්ඤතරො භික්ඛු අඤ්ඤතරං භික්ඛුං එතදවොච: “ආවුසො අත්ථවිසො ඡිද්දති”ති. තං තත්ථවිතං ඡිද්දන්තං රුක්ඛො ඔත්ථිත්ථා මාරෙසි. තස්ස කුක්කුළුවං අගොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු තමරණාධිප්පායස්සා”ති. (94)

71. තෙන ඛො පන සමයෙන ආලමකා භික්ඛු තවකමමං කරොන්තා රුක්ඛං ඡිද්දනති. අඤ්ඤතරො භික්ඛු මරණාධිප්පායො අඤ්ඤතරං භික්ඛුං එතදවොච: “ආවුසො අත්ථවිසො ඡිද්දති”ති. තං තත්ථවිතං ඡිද්දන්තං රුක්ඛො ඔත්ථිත්ථා මාරෙසි -පෙ- [ආපනො පාරාජිකනති, තෙන ඛො පන සමයෙන -පෙ-] රුක්ඛො ඔත්ථිත්ථා ත මාරෙසි. තස්ස කුක්කුළුවං අගොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු පාරාජිකස්ස, ආපතති පුලුච්චයස්සා”ති. (95-96)

72. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු දයං ආලිමෙප්පුං. මනුස්සා දුඛා කාලමකංසු. තෙසං කුක්කුළුවං අගොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛුවෙ තමරණාධිප්පායස්සා”ති. (97)

73. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු මරණාධිප්පායො දයං ආලිමෙප්පුං. මනුස්සා දුඛා කාලමකංසු -පෙ- [ආපනො පාරාජිකනති තෙන ඛො පන සමයෙන -පෙ-] මනුස්සා දුඛා ත කාලමකංසු. තෙසං කුක්කුළුවං අගොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛුවෙ පාරාජිකස්ස, ආපතති පුලුච්චයස්සා”ති. (98-99)

74. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු ආඝාතනං ගන්ත්වා වොරඝාතං එතදවොච: “ආවුසො මාසිමං කිලමෙසි, එකෙන පහාරෙන ජීවිතා වොරොපෙති”ති. ‘සුඤ්ච ගන්තං’ති එකෙන පහාරෙන ජීවිතා වොරොපෙසි. තස්ස කුක්කුළුවං අගොසි -පෙ- “ආපතති. තිං භික්ඛු ආපනො පාරාජික”නති. (100)

75. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු ආඝාතනං ගන්ත්වා වොරඝාතං එතදවොච: “අවුසො මාසිමං කිලමෙසි, එකෙන පහාරෙන ජීවිතා වොරොපෙති”ති. සො “තාගං කුස්සං වචනං කරිස්සාමි”ති ජීවිතා වොරොපෙසි. තස්ස කුක්කුළුවං අගොසි -පෙ- අනාපතති භික්ඛු පාරාජිකස්ස, ආපතති දුක්ඛච්චයස්සා”ති. (101)

76. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො පුරිසො ඤාතිකරෙ හත්ථං පාදවිජිතො, ඤාතකෙති සම්පරිච්ඡිණ්ණො ගොති. අඤ්ඤතරො භික්ඛු තෙ මනුස්සො එතදවොච: “ආවුසො ඉච්ඡිතං මරණං”නති. “ආම ගන්තං ඉච්ඡාමි”ති. “තෙන හි තකං පායෙථා”ති. තෙ තං තකං පායෙප්පුං. සො කාලමකාසි. තස්ස කුක්කුළුවං අගොසි -පෙ- “ආපතති. තිං භික්ඛු ආපනො පාරාජිකනති. (102)

68. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් මිනිස්සිරිසතකුට තීරයකපාව කෙළේ ය. හෙ තෙමේ තැනි ගෙණ මිළේ ය. ඔහුට කුකුළු විය. ... මහණ, තො මැරියැවියහුට ඇවැත් නො වේ. (91)

69. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් මරණ රිසි ඇතියේ ආපාදිකයකුට තීරයකපාව කෙළේ ය. හෙ තෙමේ තැනි ගෙණ මිළේ ය. ... [පරිජි ඇවැත් අවත්තෙහිය. එසමයෙහි ...] හෙ තෙමේ තැනි ගෙණ තොමළේ ය. ඔහුට කුකුළු විය. ... මහණ, පරිජි ඇවැත් නො වේ. ථූලාසි ඇවැත් වේ. (92-93)

70. එසමයෙහි අලවු වැසි හිසුනු තවකම් කරන්නාහු රුකක් සිඳිත්. එක්තරා මහණෙක් එක්තරා මහණකුට මෙය කීයේ ය: “ඇවත, මෙහි සිට සිඳුව”යි, වාක්‍ෂය තෙමේ එහි සිට සිඳින උහු යටකොට මැරී ය. ඒ මහණගට කුකුළු විය. මහණ, තොමරණරිසි ඇතියහුට ඇවැත් නො වේ. (94)

71. එසමයෙහි අලවු වැසි හිසුනු තවකම් කරන්නෝ රුකක් සිඳිත්. එක්තරා මහණෙක් මරණරිසි ඇතියේ එක්තරා මහණකුට මෙය කීය: “ඇවත, මෙහි සිට සිඳුව”යි, වාක්‍ෂය තෙමේ එහි සිට සිඳින මහණහු යට කොට මැරී ය. ... [පරිජි ඇවැත් අවත්තෙහිය එසමයෙහි ...] වාක්‍ෂය තෙමේ යට කොට නො මැරී ය. ඔහුට කුකුළු විය. ... මහණ, ... පරිජි ඇවැත් නො වේ. ථූලාසි ඇවැත් වේ. (95-96)

72. එසමයෙහි සවග මහණහු වනය ගිනි දූවුනාහු මුද්‍රාහු ය. ඔවුනට කුකුළු විය. ... මහණෙහි, තොමරණ රිසි ඇතියහුට ඇවැත් නො වේ. (97)

73. එසමයෙහි සවග මහණහු මරණ රිසි ඇත්තෝ වනය ගිනි දූවුනාහු මුද්‍රාහු ය. ... [පරිජි ඇවැත් අවත්තහුය එසමයෙහි ...] මිනිස්සු දූවුනෝ තොමුද්‍රාහු ය. ඔවුනට කුකුළු විය. ... මහණෙහි, පරිජි ඇවැත් නො වේ. ථූලාසි ඇවැත් වේ. (98-99)

74. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් වධකපාතයට ගොස් වොර-භාතකයාට මෙය කීය: “ඇවත, මොහු තොවෙහෙතව. එක පහරින් දිවියෙන් තොර කරව”යි ‘වහන්ස, මැනව’යි එක පහරින් දිවියෙන් තොර කෙළේය. ඔහුට කුකුළු විය. ... මහණ, තෝ පරිජි ඇවැත් අවත්තෙහිය. (100)

75. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් වධකපාතයට ගොස් වොර-භාතකයාට මෙය කීය. “ඇවත, මොහු තො වෙහෙතව. එක පහරින් දිවියෙන් තොරකරව”යි හෙතෙමේ “මම තාගේ වධකය තහමක් කරන්නෙමි”යි ඔහු දිවියෙන් තොර කෙළේය. ඔහුට කුකුළු විය. ... මහණ, පරිජි ඇවැත් නො වේ. දුකුලා ඇවැත් වේ. (101)

76. එසමයෙහි එක්තරා පුරුෂයෙක් තෙමේ තැගෙයකදී සුන් අත් පා ඇතියේ තැගත් විසින් පිරිවරණ ලද්දේ වෙයි. එක්තරා මහණෙක් ඒ මිනිසුන්ට මෙය කීය: “ඇවත්නි, මොහුගේ මරණය කැමැතියිවු ද? වහන්ස, එසේය, කැමැතියිවෙමු”යි. “එසේ වීම මෝරා පොවවු”යි. ඔවුහු ඔහුට මෝරා පෙවුහ. හෙ තෙමේ මිළේ ය. ඒ මහණගට කුකුළු විය. ... මහණ, තෝ පරිජි ඇවැත් අවත්තෙහිය. (102)

77. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤානරො පුර්වො කුලසරෙ තත්-
පාදවජ්ඣනො ඤාතකෙහි සමපරිකිණ්ණො භොති. අඤ්ඤාතරු භික්ඛුනී තෙ
මනුසො ඵතදවොච:- “ආට්ඨසො ඉච්ඡිථ ඉමිං මරණ”නති. “ආමයො-
ඉච්ඡාමා”ති. තෙන හි “ලොණසොච්ඡරකං පායෙමා”ති. තෙ තං ලොණසොච්-
රකං පායෙත්තං. සො කාලමකාසි. තස්සා කුක්කුචං අහොසි, අථ ඛො සා
භික්ඛුනී භික්ඛුනීතා ඵතමන්තං ආරොචෙසි. භික්ඛුනීයො භික්ඛුනා ඵතමන්තං
ආරොචෙත්තං. භික්ඛු භගවතො ඵතමන්තං ආරොචෙත්තං -පෙ- “ආපකම්මං සා
තිකබ්බෙ භික්ඛුනී අපනා පාරජික”නති. (103)

තතියපාරාජිකං සමන්තං.

2. 4.

චතුත්ථපාරාජිකං.

1. තෙන සමයෙන බුද්ධා භගවා වෙසාලියං විහරති මහාවතෝ කුටා-
භාරහාලායං. තෙන ඛො පන සමයෙන සම්බුද්ධා සන්දිට්ඨා සමානතා භික්ඛු
විශාලාසුද්ධා තදියා තීරෙ වස්සං උපගමිංසු. තෙන ඛො පන සමයෙන
වජ්ජි දුබ්භිකා භොති දව්භිකා සෙතට්ඨිකා¹ සලාකා වුත්තා ත සුකරු
උඤ්ඤත් පග්ගහෙත යාපෙතුං.

2. අථ ඛො තෙසං භික්ඛුනං ඵතදහොසි:- ඵතරහි ඛො වජ්ජි
දුබ්භිකා දව්භිකා සෙතට්ඨිකා සලාකා වුත්තා ත සුකරු උඤ්ඤත්
පග්ගහෙත යාපෙතුං. තෙන නු ඛො මයං උපායෙන සමග්ගා සමෙමාදමානා
අවිචදමානා ඵාත්තකං වස්සං වසිස්සාම, ත ව පිණ්ඩකෙන කීලමිස්සාමා”ති.

3. ඵකචෙව ඵවමාහංසු:- “හඤ මයං ආට්ඨසො ගිහිනං කමමනං
අභිචේසිම, ඵවං තෙ අමාකං දාතුං මඤ්ඤේස්සනති”, ඵවං මයං සමග්ගා
සමෙමාදමානා අවිචදමානා ඵාත්තකං වස්සං වසිස්සාම, ත ව පිණ්ඩකෙන
කීලමිස්සාමා”ති.

4. ඵකචෙව ඵවමාහංසු:- “අලං ආට්ඨසො කිං ගිහිනං කමමනං
අභිචේසිතෙත, හඤ මයං ආට්ඨසො ගිහිනං දුතෙය්සං හරුම, ඵවං තෙ අමාකං
දාතුං මඤ්ඤේස්සනති, ඵවං මයං සමග්ගා සමෙමාදමානා අවිචදමානා ඵාත්තකං
වස්සං වසිස්සාම, ත ව පිණ්ඩකෙන කීලමිස්සාමා”ති.

5. ඵකචෙව ඵවමාහංසු:- “අලං ආට්ඨසො කිං ගිහිනං කමමනං අභිචේ-
තෙන, කිං ගිහිනං දුතෙය්සං හරෙත, හඤ මයං ආට්ඨසො ගිහිනං අඤ්ඤා-
මඤ්ඤස්ස උත්තරිමනුග්ගධම්මස්ස වණ්ණං භාසිතො,² අසුකො භික්ඛු පඨමස්ස
කිංතස්ස ලාභී, අසුකො භික්ඛු දුතියස්ස කිංතස්ස ලාභී, අසුකො භික්ඛු
තතියස්ස කිංතස්ස ලාභී, අසුකො භික්ඛු චතුත්ථස්ස කිංතස්ස ලාභී, අසුකො
භික්ඛු සොභාපනො, අසුකො භික්ඛු සකදගාමී, අසුකො භික්ඛු අනාගාමී,
අසුකො භික්ඛු අරහා, අසුකො භික්ඛු තෙවිජේජා, අසුකො භික්ඛු ජුඝභිඤ්ඤා”ති.
ඵවං තෙ අමාකං දාතුං මඤ්ඤේස්සනති, ඵවං මයං සමග්ගා සමෙමාදමානා
අවිචදමානා ඵාත්තකං වස්සං වසිස්සාම ත ව පිණ්ඩකෙන කීලමිස්සාමා”ති.
“ඵසොයෙව ඛො ආට්ඨසො සෙය්සා යො අමාකං ගිහිනං අඤ්ඤාමඤ්ඤස්ස
උත්තරිමනුග්ගධම්මස්ස වණ්ණං භාසිතො”ති.

1. සෙතට්ඨිකා, කළුපි. 2. භාසිස්සාම - මෙය.

77. එසමයෙහි එක්තරා පුරුෂයෙක් කුලගෙයකදී සුන් අත් පා ඇතියේ නැතත් විසින් පිරිවරණ ලද්දේ වෙයි. එක්තරා මෙහෙණක් ඒ මිනිසුන්ට මෙය කිවුය. “ඇවැත්නි, මොහුගේ මරණය රිසිවු ද? යි” “ආයුබෝවන්, එසේය, රිසියෙමු” යි කීහ. “එසේ නම් ලොණසොච්ඡරකය පොවු” යි. ඔවුහු ඒ පුරුෂයාට ලොණසොච්ඡරකය පෙවුහ. හෙතෙමේ මලේ ය. ඒ මෙහෙණට කුකුස් විය. ඉක්බිති ඒ මෙහෙණ හිසුණින්ට මෙ පවත් කළ කළා ය. හිසුණින් හිසුණින්ට මෙ පවත් කළ කළා ය. හිසුණු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල පවත් කළ කළා ය. ... “මහණෙනි, ඒ මෙහෙණ පරිජ් ඇවැත් අවත්නි ය.” (103)

තෙවෙනි පරිච්ඡය නිමි.

2-4.

සිටුවන පරිච්ඡය.

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ විසල් පුර මහ-
වෙහෙති කුටාගාර ශාලාවෙහි වැඩ වෙහෙත සේක. එසමයෙහි බොහෝ
දුටුම්භුරු, ඉටුම්භුරු වූ හිසුණු වහනුමුදු නම් ගංකොර වස් එළඹුනාහ.
එසමයෙහි වැදුරට දුකින් වෙයි. ජිවිතය පිළිබඳ දෙපරිද්දෙකින් පැවති අදහස්
ඇති වෙයි. සෙතටිසිකා නම් ශක්‍යරොග ඇති වෙයි. (වපුල ධාන්‍ය) හටගත්
හිරවු ඇති වෙයි. පිඩු සිහිමෙන් යැපෙන්නට පහසු නො වේ.

2. ඉක්බිති ඒ හිසුණින්ට මෙබඳු සිතෙක් විය: “දැන් වතාහි වැදුරට දුකින්
වේ. ජිවිතයත් මරණයත් අතර පැවති අදහස් ඇත්තේ වෙයි. සෙතටිසිකා නම්
ශක්‍ය රෝගයෙන් පෙළුනේ වෙයි. වපුල දු හිරවුය. පිඩු සිහිමෙන් යැපෙන්නට
පහසු නො වෙයි. අපි කවර උපායකින් සමග වුවමෝ සතුටු වුවමෝ විවාද නො
කරන්නමෝ පහසු සේ වස් වසන්නමු ද, පිණිසයෙන් නොම කලානත
වන්නමු” යි.

3. ඇතැම් කෙනෙක් මෙසේ කීහ: “ඇවැත්නි, ඉදින් අපි ගිහියන්ගේ
කමානත හිටු කරන්නමෝ නම් මැනව. එසේ ඇතිකල්හි ඔහු අපට පිඩු
දෙන්නට සිතන්නාහ. මෙසේ අපි සමග වුවමෝ මනා ව සතුටු වන්නමෝ විවාද නො
කරන්නමෝ පහසු සේ වස් වසන්නමු. පිණිසයෙන් ද නො ම කලානත
වන්නමු” යි.

4. ඇතැම් කෙනෙක් මෙසේ කීහ: “ඇවැත්නි, කම් කැන. ගිහියන්ගේ
කමානත හිටු කිරීමෙන් කිම? ඇවැත්නි, අපි ගිහියන්ගේ පණිවුඩ ගෙණ
යන්නමෝ නම් මැනව. එසේ ඇතිකල්හි ඔහු අපට පිඩු දෙන්නට
සිතන්නාහ. මෙසේ අපි සමග වුවමෝ සතුටු වන්නමෝ විවාද නො කරන්නමෝ
පහසු සේ වස් වසන්නමු. පිණිසයෙන් ද කලානත නො වන්නෙමු” යි.

5. ඇතැම් කෙනෙක් මෙසේ කීහ: “ඇවැත්නි, නොමැනව. ගිහියන්ගේ
කමානත හිටු කිරීමෙන් කිම? ගිහියන්ගේ පණිවුඩ ගෙණ යැමෙන් කිම?
ඇවැත්නි, අපි ගිහියන්ට ඔවුනොවුන් පිළිබඳ උතුරුමිනිස්දම් ගුණ කියමු:
“අපෝ මහණ හෙමේ ප්‍රථමධ්‍යානලාභී ය. අපෝ මහණ හෙමේ ද්විතීයධ්‍යාන
ලාභී ය. අපෝ මහණ හෙමේ තෘතීයධ්‍යාන ලාභී ය. අපෝ මහණ
හෙමේ චතුර්ධ්‍යාන ලාභී ය. අපෝ මහණ හෙමේ සෝවාන් ය. අපෝ
මහණ හෙමේ සෙදගාමී ය. අපෝ මහණ හෙමේ අනගාමී ය. අපෝ මහණ
හෙමේ රහත් ය. අපෝ මහණ හෙමේ ත්‍රිවිදු ඇත්තෙක. අපෝ මහණ
හෙමේ ඔබ්බිඳු ය” යි. මෙසේ ඇති කල්හි ඔහු අපට පිඩු දෙන්නට සිතන්නාහ.
මෙසේ අපි සමග වුවමෝ සතුටු වුවමෝ විවාද නොකරන්නමෝ පහසු සේ
වස් වසන්නමු. පිඩුයෙන් ද කලානත නො වන්නමු” යි. “ඇවැත්නි, අප
විසින් ගිහියන්ට ඔවුනොවුන් පිළිබඳ යම් උතුරුමිනිස්දම් ගුණයෙක් කියන
ලද්දේ ද, මෙය ම ශ්‍රේෂ්ඨ වෙයි.”

6. අථ ඛො තෙ භික්ඛු භිතීතං අඤ්ඤාමඤ්ඤාසං උත්තරිමනුසංඛම්මස්ස වණණං භාසිංසු: අසුකො භික්ඛු පඨමස්ස කුතස්ස ලාභී -පෙ- අසුකො භික්ඛු ඡළභිඤ්ඤා”ති.

7. අථ ඛො තෙ මනුස්සා “ලාභා වත නො, සුලභිං වත නො, යෙසං¹ නො ඵවරුපා භික්ඛු වස්සං උපගතා, න වත නො ඉතො පුබ්බෙ ඵවරුපා භික්ඛු වස්සං උපගතා, යථාසිමෙ භික්ඛු සීලවනො, කල්‍යාණධම්මා”ති. තෙ න තාදිසාති භොජනාති අත්තතා භුඤ්ජන්ති, මාතෘපිතුනාං දෙනති, පුත්තදරස්ස දෙනති, දුස්සම්මකරපොරිසස්ස දෙනති, මිත්තාමච්චානං දෙනති, ඤ්ඤිසාලොභිතානං දෙනති, යාදිසාති භික්ඛුතං දෙනති. න තාදිසාති බාදුතිසාති -පෙ- සායනිසාති -පෙ- පාතාති අත්තතා පිචන්ති, මාතෘ-පිතුනාං දෙනති, පුත්තදරස්ස දෙනති, දුස්සම්මකරපොරිසස්ස දෙනති, මිත්තාමච්චානං දෙනති, ඤ්ඤිසාලොභිතානං දෙනති, යාදිසාති භික්ඛුතං දෙනති. අථ ඛො තෙ භික්ඛු වණණවා අහෙසුං පිණ්ඩියා පසන්නාමුඛවණණං විපසන්නාප්චිවණණං.

8. ආවිණණං ඛො පතෙතං වස්සං චුත්ථානං භික්ඛුතං භගවන්තං දස්සනාය උපසඬකම්භං. අථ ඛො තෙ භික්ඛු වස්සං චුත්ථා තෙමාසච්චයෙත සෙතාසනං සංසාමෙකං පත්තව්වරං ආදාය යෙත වෙසාලී තෙත පකකම්භං. අනුපුබ්බෙත යෙත වෙසාලී මහාවතං කුටාගාරසාලං යෙත භගවා තෙ නුපසඬකම්භං. උපසඬකම්භං භගවන්තං අභිවාදෙකං ඵකමන්තං තිසිදිංසු.

9. තෙත ඛො පත සමයෙන දිසාසු වස්සං චුත්ථා භික්ඛු කිසං හොන්ති ලුඛා දුබ්බණ්ණං උපපණ්ඩුපපණ්ඩුකජාතා ධම්මිසත්ථනගතතා. වග්ගමුදා-නිරිසා පත² භික්ඛු වණණවා හොන්ති පිණ්ඩියා පසන්නාමුඛවණණං විපසන්නාප්චිවණණං. ආවිණණං ඛො පතෙතං මුඛිතං භගවන්තානං ආගනානුකෙහි භික්ඛුහි සද්ධිං පටිසම්මොදිතං.

10. අථ ඛො භගවා වග්ගමුදානිරිසෙ භික්ඛු ඵතදවොච: “කච්චි භික්ඛවෙ ඛමෙතීයං කච්චි යාපතීයං කච්චි සමග්ගා සමමොදමානා අවිචදමානා ඵාසුකං වස්සං වසිත්ථ, න ච පිණ්ඩකෙත කීලමිත්ථා”ති. “ඛමෙතීයං භගවා, යාපතීයං භගවා, සමග්ගා ව මයං භන්තා සමමොදමානා අවිචදමානා ඵාසුකං වස්සං වසිමා, න ච පිණ්ඩකෙත කීලමිමා”ති. ජාතනාපි තථාගතා පුච්ඡන්ති, ජාතනාපි න පුච්ඡන්ති, කාලං විදිකා පුච්ඡන්ති කාලං විදිකා න පුච්ඡන්ති, අත්ථසංභිතං තථාගතා පුච්ඡන්ති නො අත්ථසංභිතං, අත්ථසංභිතෙ සෙතුසාකො තථාගතානං.

1. යෙසං වත. - ම.ජ.සං. 2. 'පත' ඉති පොඤ්ඤාසු උංසං.

6. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු ගිහියන්ට ඔවුනොවුන් පිළිබඳ උතුරාමිනිස්-දම්ගුණ කීහ: “අසෝ මහණ තෙමේ ප්‍රථමධ්‍යානලාභී ය. ... අසෝ මහණ තෙමේ අබහිඤ්ජ”යි.

7. ඉක්බිති ඒ මිනිස්සු “අපට ලාභයෙක් ම ය. ඒකාන්තයෙන් අපට මනා ලැබුමෙකි. යම්බඳ වූ අප වෙත මෙබඳු භික්ෂුහු වස් එළඹියාහු ද, යම්සේ මේ භික්ෂුහු සිල්වත් ද, කලණදහම් ඇත්තාහු ද, ඒකාන්තයෙන් මින් පෙර මෙබඳු භික්ෂුහු අපගේ වසට නො එළඹියාහුය”යි සිතූහ. ඔහු යම් බඳවූ බොජුන් භික්ෂුන්ට දෙත් ද, එබඳු බොජුන් තුමු නො වූදත්. මවුපියනට ද නො දෙත්. අඹුදරුවන්ට ද නො දෙත්. දත් කම්කරු පුරුෂයනට ද නො දෙත්. මිත්‍රාමාත්‍යයනට ද නො දෙත්. සහලේ නැයනට ද නො දෙත්. යම්බඳ වූ කැ යුතු දෑ ය භික්ෂුන්ට දෙත් ද, එබඳු කැයුතු දෑ ද ... නො දෙත්. රහ විදිය යුතු දෑ ද ... නො දෙත්. ... පානවර්ගයන් ද තුමු නො බොත්. මවුපියනට ද නො දෙත්. අඹුදරුවනට ද නො දෙත්. දත් කම්කරුවනට ද නො දෙත්. මිත්‍රාමාත්‍යයනට ද නො දෙත්. සහලේ නැයනට ද නො දෙත්. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු වණ්වත් වූහ. පිණාගිය ඉඳුරන් ඇති වූහ. පහන් මුවපාඨා ඇති වූහ. වෙසෙසින් පහන් සිව්පාඨා ඇති වූහ.

8. වෑස නිමවූ වස් ඇති භික්ෂුන්ට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දැකීම හඳුනා යැම පුරුදු ම ය. ඉක්බිති වෑස නිමවූ වස් ඇති ඒ භික්ෂුහු තෙමෙහ ඇවෑමෙන් සෙතෙසුන් තැන්පත් කොට තබා, පාසිවුරු ගෙණ විසල්පුරය බලා තික්ෂුකාහු ය. පිළිවෙළින් විසල්පුර මහවෙහෙති කුටාගාරශාලාවෙහි වැඩසිටි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියාහු ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එකත්පසෙක හුන්කාහු ය.

9. එසමයෙහි දිසාවන්හි වස් වුසු භික්ෂුහු වෑහැරුණාහු රළු වූවාහු දුර්වණ් වූවාහු හටගත් පමුවන් පාඨා ඇත්තාහු තහර ඉල්පිහිය සිරුරු ඇත්තෝ වෙත්. වග්ගුමුදු ගංතෙර වස් වුසු භික්ෂුහු වණ්වත් වූවාහු පිණාගිය ඉඳුරන් ඇත්තාහු පහන් මුවපාඨා ඇත්තාහු වෙසෙසින් පහන් සිව්පාඨා ඇත්තෝ වෙත්. භාග්‍යවත් වුදුවරුන් විසින් ආගන්තුක භික්ෂුන් සමග පිළිසඳර කිරීම ආවණ් ම ය.

10. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වග්ගුමුදු ගංතෙර වැසි භික්ෂුන්ට “මහණෙනි, කිම සිහිය හැකි ද? කිම යැපිය හැකි ද? කිම සමග වුවහු, සතුටු වුවහු විවාද නො කරන්නහු පහසු සේ වස් වුසුවහු ද? අහරින් කලාහන නො වුවහු ද?”යි වදාළ සේක, භාග්‍යවතුන් වහන්ස, සිහිය හැක්ක. භාග්‍යවතුන් වහන්ස, යැපිය හැක්ක. වහන්ස, අපි සමග වුවමෝ සතුටු වුවමෝ විවාද නො කරමින් පහසු සේ වස් වුසුමහ. අහරින් කලාහන නො වුමහ”යි. තථාගතවරු දැනිමිනුත් විවාරත්. දැනිමිනුත් නො විවාරත්. කල් දෑත විවාරත්. කල් දෑත නො විවාරත්. තථාගතවරු අභිසේත් යුක්ත වූවක් ම විවාරත්. අනභිසේත් යුක්ත වචනයෙහි තථාගතවරයන්ගේ මග්ගවණින් ප්‍රත්‍යයභාවය වෙයි.

11. දවසාකාරෙහි බුද්ධා භගවතො භික්ඛු පරිපුට්ඨනති “ධම්මං වං දෙසිංසාම, සාවකානං වං සිකාපදං පඤ්ඤාපෙසාමා”ති. අථ බො භගවා වග්ගුමුද්ධරියෙ භික්ඛු එකදවොච: “යථං කථං පන තුලෙහ භික්ඛවෙ සමෙහා සමෙමාදමානා අවිච්ඡේදානා ඵාසුකං වසං වසිත්ථ, න ච පිණ්ඩිකාන කීලුමිත්ථා”ති. අථ බො හෙ භික්ඛු භගවතො එතමන් ආරොවෙසුං. “කථම් පන වො භික්ඛවෙ යුග”නති. “අභුතං භගවා”ති. විගර්ථි බුද්ධො භගවා: “අනනුච්ඡේදං මොඤ්ඤරිසා අනනුලොමිකං අප්පතිරුපං අස්සාදිණං අකප්පියං අකරණීයං. කථං හි නාම තුලෙහ මොඤ්ඤරිසා උදරස්ස කාරණං ගිහිතං අඤ්ඤාදිඤ්ඤාස්ස උත්තරිමනුස්සධම්මස්ස වණණං භාසිංසාථ. වරං තුළෙහි මොඤ්ඤරිසා තිණෙන හොවිකන්තනෙන¹ කුච්ඡපරිකතො², න තේව උදරස්ස කාරණං ගිහිතං අඤ්ඤාදිඤ්ඤාස්ස උත්තරිමනුස්සධම්මස්ස වණණං භාසිතො. නං කියස්ස හෙතු? නතො නිදානං හි මොඤ්ඤරිසා මරණං වා නිගමෙත්ථ මරණමතො වා දුක්ඛං, න තේව තප්පව්වයා කායස්ස හෙද පරමමරණං අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපජ්ජෙත්ථ. ඉතො කීදනඤ්ච බො මොඤ්ඤරිසා කායස්ස හෙද පරමමරණං අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපජ්ජෙත්ථ. තෙන මොඤ්ඤරිසා අප්පසන්නානං වා සංදයං-පෙ- විගර්ථිත්වා ධම්මං කථං කතො භික්ඛු ආමනොසි:

12. පඤ්ඤිමෙ භික්ඛවෙ මහාවොරො සතො සංවිජ්ජානො ලොකස්මිං, කතමෙ පඤ්ඤ?

(1) ඉධ භික්ඛවෙ එකච්චස්ස මහාවොරස්ස එවං හොති: “කුදස්සු³ නාමාහං සතෙත වා සහස්සෙත වා පරිවුතො ගාමනිගමරුප්ඛානීසු ආනිණ්ඩිස්සාමි හතතො සාතතො ජිඤ්ඤො ඡේදපෙනො පවතො පාවෙනො”ති. සො අපරෙත සමයෙත සතෙත වා සහස්සෙත වා පරිවුතො ගාමනිගමරුප්ඛානීසු ආනිණ්ඩි හතතො සාතතො ජිඤ්ඤො ඡේද-පෙනො පවතො පාවෙනො. එවෙව් බො භික්ඛවෙ ඉධෙකච්චස්ස පාපභික්ඛුතො එවං හොති: “කුදස්සු නාමාහං සතෙත වා සහස්සෙත වා පරිවුතො ගාමනිගමරුප්ඛානීසු වාරිකං වරිස්සාමි සකකතො ගරුකතො මානිතො පූජිතො අපවිතො භගව්ධානං වෙච පබ්බජිතාකඤ්ච, ලාභී විවර-පිණ්ඩිපාතසෙතාසතගිලාතපච්චයහෙසජ්ජපරිකාරුත”නති. සො අපරෙත සමයෙත සතෙත වා සහස්සෙත වා පරිවුතො ගාමනිගමරුප්ඛානීසු වාරිකං වරි සකකතො ගරුකතො මානිතො පූජිතො අපවිතො භගව්ධා-නඤ්ච පබ්බජිතානං ව, ලාභී විවරපිණ්ඩිපාතසෙතාසත ගිලාපච්චයහෙසජ්ජ-පරිකාරුතං. අයං භික්ඛවෙ පඤ්ඤො මහාවොරො සතො සංවිජ්ජානො ලොකස්මිං.

(2) පුත ව පරං භික්ඛවෙ ඉධෙකච්චො පාපභික්ඛු තථාහතප්පවෙදිතං ධම්මවිතයං පරියාපුණ්ණිං අත්තනො දනති. අයං භික්ඛවෙ දුතියො මහා-වොරෙ සතො සංවිජ්ජානො ලොකස්මිං.

(3) පුත ව පරං භික්ඛවෙ ඉධෙකච්චො පාපභික්ඛු පුද්ධං බ්‍රහ්මචාරිං පරිපුද්ධං බ්‍රහ්මචරියං වරන්තං අමුලකෙත අබ්‍රහ්මචරියෙත අනුද්ධංතෙති. අයං භික්ඛවෙ තතියො මහාවොරෙ සතො සංවිජ්ජානො ලොකස්මිං.

1. හොවිකන්තන, කන්චි, මු. 2. කුච්ඡපරිකතො, කන්චි. 3. කුදස්සු, මජ්ඣ.

11. භාග්‍යවත් බුදුවරු දෙ අසුරකින් භික්ෂූන් පුළුවසින්: “ඛේය හෝ දෙසන්නවු. සවුවනට සිකපද හෝ පණවන්නවු”යි. ඉක්බිති භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ වහලුදු, භාතෙර වස් වුසු භික්ෂූන්ට මෙය වදලූ සේක: “මහණෙනි, තෙපි කෙසේ තම් තමග වුවහු සතුටු වෙමින් විවාද කොකරමින් සුවසේ වස් වුසුවහු ද, අහරින් කලානත නුවුවහුද?” යි. ඉක්බිති ඒ භික්ෂූහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල පවත් සැලකලහ. “කීමෙන් ද, මහණෙනි, සැබවක් කීවහුද?” යි. “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, නොසැබවක් ම කීවු” යි භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ ගාරුකයෙක: “භික්ෂුරුණයෙනි, නුසුදුස්සෙක. අනුලොමී නුවුවක. නොගැලපෙන්නක. නොමහණකමෙක. නොකාපයෙක. නොකට්ඨස්සක. “භික්ෂුරුණයෙනි, තෙපි කෙසේ තම් කුස කරුණු කොට ගිහියනට ඔවුනොවුන් පිළිබඳ උතුරුමිනිස්දම්ගුණ කීවහු ද? භික්ෂුරුණයෙනි, නොප විසින් කියුණු ගෙරි කපන කැත්තෙක් කුස කපා ගැණීම මැනවි. කුස කරුණු කොට ගිහියනට ඔවුනොවුන් පිළිබඳ උතුරුමිනිස්දම් වැණීම නො මැනවි. ඒ කවර හෙයින්? භික්ෂුරුණයෙනි, ඒ හේතුවෙන් මරණයට හෝ මරණය වැඩි දුකකට පැමිණෙන්නේ ය. ඒ හේතුවෙන් කාබුත් මරණින් මතු සැපයෙන් තොරවූ තපුරු ගති ඇති විවය ව පතිත වීම් ඇති නිරයට නො ම පැමිණෙන්නේ ය. භික්ෂුරුණයෙනි, මෙ කරුණෙන් කාබුත් මරණින් මතු සැපයෙන් තොරවූ තපුරුගති ඇති විවය ව පතිත වන නිරයට පැමිණෙන්නේ ය. භික්ෂුරුණයෙනි, මෙය නොපගන්වුවන්සේ පැහැදීම පිණිස හෝ නො වේ. ...” ගරුභා දූතාමි කථාවක් කොට භික්ෂූන් ඇමතු සේක:

12. “මහණෙනි, ලොව මේ මහනොරු සස්සෙකක් වෙති. ඔහු පස්දෙන කවරහු ද? යත්:

(1) මහණෙනි, මේ ලෝකයෙහි එක්තරා මහ සොරකුට මෙබඳු අදහසෙක් වෙයි: “මම කවරද, තම් සියයකින් හෝ දහසකින් හෝ පිරිවරණ ලද්දෙම් ගම් නියමිගම් රජදනවුහි හසමින් තස්වමින් සිඳිමින් සිදුවමින් දවමින් දවමින් ඇවිදින්නෙම් දෝ” යි. හෙ නෙළුම් පසු කලෙක සියයකින් හෝ දහසකින් පිරිවරණ ලද්දේ ගම් නියමිගම් රජ දනවුහි මරමින් මරවමින් සිඳිමින් සිදුවමින් දවමින් දවමින් ඇවිදී. මහණෙනි, එපරිද්දෙන් ම මේ සස්සෙහි ඇතැම් පවිටු මහණකුට මෙ බඳු සිතෙක් වෙයි: “කවරද, තම් මම සියයකින් හෝ දහසකින් හෝ පිරිවරණ ලද්දෙම් ගම් නියමිගම් රජදනවුහි ගැහැවියන් විසින් ද පැවිද්දන් විසින් ද සත්කාර කරණ ලද්දෙම්, ගරු කරණ ලද්දෙම්, බුහුමන් කරණ ලද්දෙම්, සිවුපසයෙන් පුදන ලද්දෙම්, අභිවාදනා කරණ ලද්දෙම්, සිවුරු පිටු තෙතසුන් ගිලන්පස බෙහෙත්පිරිකර ලබන්නෙම් සැරි සරන්නෙම් දෝ” යි. ඒ මහණ පසු කලෙක සියයකින් හෝ දහසකින් හෝ ගම් නියමිගම් රජදනවුහි ගිහියන් විසින් හා පැවිද්දන් විසින් සත්කාර කරණ ලද්දේ ගරු කරණ ලද්දේ බුහුමන් කරණ ලද්දේ සිවුපසයෙන් පුදන ලද්දේ අභිවාදනා කරනලද්දේ සිවුරු පිටු තෙතසුන් ගිලන්පස බෙහෙත් පිරිකර ලැබීම් ඇත්තේ සැරි සරයි. මහණෙනි, මේ තෙමේ ලොව විදුමාන වූ පළමුවැනි මහසොරු වෙයි.

(2) වැලිදු, මහණෙනි, මේ සස්සෙහි ඇතැම් පවිටු මහණෙක් තථාගත-ගාමික ඛේ විනය ප්‍රගුණ කොට (එය) තමාගේ යයි ප්‍රකාශ කෙරෙයි. මහණෙනි, මේ තෙමේ ලොව විදුමාන වූ දෙවැනි මහසොරු වෙයි.

(3) වැලිදු, මහණෙනි, මේ සස්සෙහි ඇතැම් පවිටු මහණෙක් පිරිසිදු බමිසර හාසිරෙණ රහත් මහණකුට මුල් රහිත පරිජ්ජාවැහිත් වෝදකා කෙරේ ද. මහණෙනි, මේ තෙමේ ලොව විදුමාන වූ තෙවන මහසොරු වෙයි.

(4) පුත ව පරං භික්ඛවෙ ඉධෙ'කවෙවා පාපභික්ඛු යාති නාති සංඝස්ස භරුහණ්ඩාති භරුපරික්ඛාරාති, සෙය්‍යපීදං: ආරුණිං ආරුමව්වු විහාරො විහාරව්වු මණ්ඩො, පිඨං හිසි බිලෙඛාහනං¹ ලොහකුම්භි ලොහනාණ්ණකා ලොහවාරකා ලොහකවාහං වාසි ඵරසු කුඨාරි කුඤ්ජො නිබ්බදනං වලඝී වෙථ චූඤ්ඤං බබ්බජං තිණං මහතිකා දුරුහණං මහතිකාහණං, තෙහි ගිහි² සංඝණ්ණාති, උපලාපෙති. අයං භික්ඛවෙ වතුන්ථො මහාවොරො සත්තො සංචිජ්ජානො ලොකස්මිං.

(5) සදෙවකෙ භික්ඛවෙ ලොකෙ සමාරකෙ සමුහවකෙ සස්සමණ්-
ඩ්‍යාහවණ්ණො පජාය සදෙවමනුස්සංය අයං අයො මහාවොරො යො අසනනං
අතුතං උත්තරිමනුස්සංයමමං උලුපති. නං කිය්‍ය හෙතු? ථෙය්‍යංය වො
භික්ඛවෙ රට්ඨපිණ්ඩො භුත්තොති.

අඤ්ඤාථා සනාතමත්තානං අඤ්ඤාථා යො පවෙදෙය,
තික්ඛවි කිත්ථයොව භුත්තං ථෙය්‍යෙන තස්ස නං.

කාසාවකණ්ඨා බහවො පාපධම්මා අසඤ්ඤා,
පාපා පාපෙහි කමෙහි නිරයං තෙ උපපජ්ජරෙ.

සෙය්‍යො අයොගුලො භුත්තො තත්තො අග්ගිස්සුපමො,
යඤ්ඤො භුඤ්ඤාය දුග්ගිලො රට්ඨපිණ්ඩො අසඤ්ඤානොති.

13. අථ බො හගවා වග්ගුච්ඡදාතිරියෙ භික්ඛු අතෙකපරියායෙන විගරතිත්වා
දුගරතාය -පෙ- ඵවඤ්ඤා පත භික්ඛවෙ ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිකෙය්‍යාථ:

“යො පන භික්ඛු අනාගිජානං උත්තරිමනුස්සංයමමං අතභුජනාසිකං
අලම්භියඤ්ඤාණදක්ඛනං සමුදවරෙය්‍ය ‘ඉති ජානාමි, ඉති පය්‍යාමි’ති. තණ්හා
අපරෙත්ථ සමයෙන සමනුග්ගාතියමාණො වා අසමනුග්ගාතියමාණො වා
ආපණ්ණිකා විසුද්ධාපෙසකඛා ඵවං වදෙය්‍ය: ‘අජානමෙවාහං ආමුසො
අවධං ජානාමි, අපය්‍යං පය්‍යාමි, තුච්ඡං චුසා වීලපි’නති. අයම්පි ආග්ගිකො
ණ්ණාති අසංවාසො”ති.

ඵවඤ්ඤාදං හගවතා භික්ඛුනං සික්ඛාපදං පඤ්ඤාත්තං නොති.

[මුලපඤ්ඤාතති.]

1. බිලෙඛාහනං. ම.ජ.සං. 2. ගිහි, කන්ථ.

(4) වැලිදු, මහණෙහි, මේ සස්තෙහි ඇතැම් පවිත්‍ර මහණෙක් සහසතු යම් ඒ ගරු බඩුගරු පිරිකරවේද, ඒ කවරේ ද? අරම්, අරම්වතු, වෙහෙර, වෙහෙර-වතු, ඇද, පුඩු, බිසි, කන්වසින්, ලොහොකළු, ලොහොසාළු, කුඩා ලොහොකළු, ලෝහකවාරම්, වැ, පොරෝ, කෙටේරි, උදුලු, නිත්, වැල්, හුණ, මුදුනණ, බඩුස්තණ, සෙවෙණියට හුදුහු තණ, මැටි, දූව බඩු, මැටි බඩුන් ය. එයින් ගිහියන් සහන්තේ ද, පොලඹවන්තේ ද, මහණෙහි, මෙතෙම ලොව විදුමාන සිවුවැනි මහසොරු වෙයි.

(5) මහණෙහි, යමෙක් සිය සතන්හි තැනි උතුරුමිනිස්දම් තමා කෙරෙහි ඇතැයි කියා ද, මේ මහණ තෙමේ දෙවියන් සහිත වූ මරාත් සහිත වූ බඩුන් සහිත වූ ලෝකයෙහි ද, මහණ බඩුණත් සහිත වූ දෙවිමිනිසුන් සහිත වූ ප්‍රජාව කෙරෙහි ද, ප්‍රමුඛ වූ මහසොරු වෙයි. ඒ කවර හෙයින්? මහණෙහි, සොර සිතින් රටසිඟ්බය අනුභව කරණ ලද්දේ ය. එහෙයිනි.

යමෙක් අන් පරිද්දෙකින් සිවුවා තමා අන් අයුරකින් පවසන්නේ නම්, ඔහුගේ ඒ සොරකමින් සිවුපසය වැලදීම ලිහිණිවැද්ද විසින් ලිහිණින් රවටා මරා කනු වැන්න.

ගෙලෙහි වූ කසාවත් ඇති පවිත්‍ර ගතියෙන් යුත් තොතික්මුහු පුදාලයෝ බොහෝ වෙත්. ඒ පවිටෝ පවිත්‍රකමින් නිරයට පැමිණෙත්.

ඉදින් තොතික්මුහු දුසිල් මහණ තෙමේ යම් හෙයකින් රටවැසියාගේ පිඬු වලදන්තේ ද එයට වඩා හිනිසිඵවක් වැනි රත් වූ යවටක් බුද්ධ ලද්දේ උතුම් වේ.

13. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඒ වග්ගමුදු ගංතෙරින් ආ මහණුන්ට තන් අයුරින් ගරතා දුබර බැවිනි ... මහණෙහි, මෙසේත් මේ සිකපදය උදෙසට:

“යම් මහණෙක් නොදන්නන් ආයාඥානදහිනියට ගොහොවු උතුරු-මිනිස්දම් තමා කෙරෙහි ඵලවා, ‘මෙසේ (තමා කෙරෙහි ඇතැයි) දනිමි. මෙසේ (තමා කෙරෙහි ඇතැයි) දනිමි’යි කියන්නේ ද, ඉන් පසු කලෙක විවාරණු ලබන්නේ හෝ නොවිවාරණු ලබන්නේ හෝ පපිපි අවන්නේ පිරිසිදු බැව් කැමැත්තේ මෙසේ කියන්නේය: ‘ඇවැත්නි, මම නොදන්නෙමි මෙසේ දනිමි කිමි. නොදන්නෙමි දනිමි කිමි බොරු කිමි’යි. මේ මහණ ද පපිපි අවන්නේ සංවාස රහිත වේ.”

මෙසේත් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් භික්ෂූන්ට මේ සිකපදය පණවන ලද්දේ වේ.

[මුල් පැණවිමසි.]

14. තෙන ඛො පත සමයෙන සම්මන්ත්‍රයා භික්ඛු අද්ධෙඨි ද්ධිසංඝද්ධිතො අපපතෙන පතතසංඝද්ධිතො අතඨගතෙ අභිගතසංඝද්ධිතො අසච්ඡිකතෙ සච්ඡිකතසංඝද්ධිතො අධිමානෙන අඤ්ඤං ව්‍යාකරිංසු. තෙසං අපරෙත සමයෙන රුක්ඛයපි විතතං තමඤ්ඤි, දෙසායපි විතතං තමඤ්ඤි, මොහායපි විතතං තමඤ්ඤි. තෙසං කුක්කුළුටං අනොසි: “හගචතා සික්ඛාපදං පඤ්ඤාතතං. මගඤ්ඤිමග අද්ධෙඨි ද්ධිසංඝද්ධිතො අපපතෙන පතතසංඝද්ධිතො අතඨගතෙ අභිගත-සංඝද්ධිතො අසච්ඡිකතෙ සච්ඡිකතසංඝද්ධිතො, අධිමානෙන අඤ්ඤං ව්‍යාකරිමග, කච්චි නු ඛො මගං පාරුජිකං ආපතතිං ආපන්නා”ති. ආයසමනො ආනිකං ඵකමන්තං ආරොවෙසුං. ආයසමා ආනිකං භගවතො ඵකමන්තං ආරොවෙසි.

15. නොනති! තෙ ආනන්ද භික්ඛු අද්ධෙඨි ද්ධිසංඝද්ධිතො අපපතෙන පතතසංඝද්ධිතො අතඨගතෙ අභිගතසංඝද්ධිතො අසච්ඡිකතෙ සච්ඡිකත-සංඝද්ධිතො අධිමානෙන අඤ්ඤං ව්‍යාකරෙන්නති, නං ච ඛො ඵතං අබ්බොයා-රිකතති. ඵවඤ්ච පත භික්ඛවෙ ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:

“යො පන භික්ඛු අනාගිජානං උත්තරිමනුසංඛම්මං අභගුපනාසිකං අලම්භිතඤ්ඤාදයනා සමුද්චරෙය්‍ය ‘ඉති ජානාමි, ඉති පය්‍යාමි’ති. තතො අපරෙත සමයෙන සමනුගාහිකමානො වා අසමනුගාහික-මානො වා ආපතනා විසුද්ධාපෙතො ඵවං වදෙය්‍ය: ‘අජානමිවිතං ආවුසො අවමං ජානාමි, අපය්‍යං පය්‍යාමි, කුච්ඡං මුඛං විලපි’නති අඤ්ඤාග්‍ර අධිමානා. අයමපි පාණ්ඨිකො නොති අසංවායො”ති.

[දුතියපඤ්ඤාතති.]

16. යො පනාති - යො යාදිසො -පෙ-

භික්ඛුති -පෙ- [ඤ්ඤාතතිවිභුජ්චකාමෙමත -පෙ- උපසම්පන්නො]. අයං ඉමෙයම් අතෙ අධිපෙපතො භික්ඛුති.

අනාගිජානනති අසන්නං අගුහං අසංවිජ්ජිමානං අජානනො අපය්‍යං නො අතති කුසලං ධර්මං අති මෙ කුසලො ධර්මොති.

උත්තරිමනුසංඛම්මා තාම: ක්කානං විමොක්ඛං සමාධි සමාපනති ඤ්ඤාදයනං මග්ගොචනා පිලසච්ඡිකරියා කිලෙසප්පායනං විනිවරණකා විතතස්ස පුඤ්ඤාගරෙ අරිරති.

අභගුපනාසිකනති තෙ වා කුසලෙ ධර්මෙ අතනති උපතෙති, අතනානං වා තෙසු කුසලෙසු ධර්මෙසු උපතෙති.

ඤ්ඤාතති තිසෙය්‍යා විජ්ජා.

දය්‍යානිනති යං ඤ්ඤානං තං දය්‍යනං. යං දය්‍යනං තං ඤ්ඤානං.

සමුද්චරෙය්‍යාති ආරොවෙය්‍ය ඉති යො වා පුරිසස්ස වා ගහඨස්ස වා පබ්බජිතස්ස වා.

1. නොනති යන පෙ ආනන්ද, මජ්ඣ. නොනති යෙමානන්ද, සා.

14. එයමයෙහි බොහෝ භික්ෂුහු තොදක්නා ලද්දෙහි දක්නා ලද්දේ යයි හැඟුම් ඇත්තාහු, තොපමණෙන ලද්දෙහි පැමිණෙන ලද්දෙහි හැඟුම් ඇත්තාහු, තොපිලිවිදි දහමිහි පිළිවිදිතැයි හැඟුම් ඇත්තාහු, තොපසක් කළ දහමිහි පසක් කළායි හැඟුම් ඇත්තාහු, අධිමානයෙන් යුක්ත ව අභිත්තිය ප්‍රකාශ කළහ. පසු කාලයෙහි ඔවුන්ගේ සිත රාගයට ද තෑමෙයි. දෝමයට ද සිත තෑමෙයි. මෝහයට ද සිත තෑමෙයි. ඔවුන්ට කුකුළු උපතී. “හාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් සිකපද පණවන ලදී. අපි දු තොදක්නා ලද්දෙහි දක්නා ලද්දෙහි හැඟුම් ඇත්තමෝ තොපත් ගුණෙහි පැමිණෙන ලද්දෙහි හැඟුම් ඇත්තමෝ තොපිලිවිදි ගුණෙහි පිළිවිදිතැයි හැඟුම් ඇත්තමෝ තොපසක් කළ දහමිහි පසක් කළායි හැඟුම් ඇත්තමෝ අධිමානයෙන් යුක්ත ව අභිත්තිය ප්‍රකාශ කළහ. කිම අපි පරිච්ඡාදාත් අවන්තමෝ ද?”යි. ඒ භික්ෂුහු ආයුෂ්මත් වූ අතද තෙරුන්ට මෙ පවත් දන්වූහ. ආයුෂ්මත් ආතඤ්ඤාචරී තෙමේ හාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙ පවත් සැල කෙළේය.

15. ආතඤ්ඤා. තෙල භික්ෂුහු තොදක්නා ලද්දෙහි දක්නා ලද්දේයයි හැඟුම් ඇත්තාහු, තොපත්ගුණෙහි පැමිණෙන ලද්දෙහි හැඟුම් ඇත්තාහු, තොපිලිවිදි ගුණෙහි පිළිවිදිතැයි හැඟුම් ඇත්තාහු, තොපසක් කළ දහමිහි පසක් කළායි හැඟුම් ඇත්තාහු වෙත්. අධිමානයෙන් යුක්ත ව රහත් බව ප්‍රකාශ කෙරෙත්. ඔවුන්ගේ තෙල රහත් බැව් පළකිරීම ඇවෑතට කරුණු තො වේ. මහණෙනි, මේ සිකපදය මෙසේ උදෙසායි:

“යම් මහණෙක් නොදන්නේ ආයුඤ්ඤාදර්ශනයට යොග්‍යවූ උතුරු-ඕනිත්දම් තමා කෙරෙහි එළවා ‘මෙසේ දැනිමි, මෙසේ දැනිමි’යි අධිමා-නයෙන් තොර ව කියන්නේ ද, ඉන් පසුකාලයෙහි විචාරණු ලබන්නේ හෝ නොවිචාරණු ලබන්නේ හෝ පිටි අවන්තේ පිටිසිදු බැව් කැමැත්තක් මෙසේ කියන්නේ ය: “ඇවෑන්ති මම ‘නො දන්නෙමි මෙසේ දැනිමි’යි කිමි. නො දන්නෙමි දැනිමි කිසි බොරු කිමි”යි මම මහණ ද පැරදුනේ සංවාසරාගින වේ.”

[දෙවෙනි පැණවිමසි.]

16. යොග්‍යතා යනු යම් බලවූ යමෙක්: ...

හිකවූ යනු ... ඥාතිවතුරි කම්යෙන් ... උපසපත් වූයේ ද, මෙ තෙමේ මෙ අභියෝගී භික්ෂුයයි අභිමතයි.

අනාගිජානං යනු තැත්තා වූ, තො වූ, විද්‍යාමාන තො වූ කුසල් දහම තමා කෙරෙහි තොදන්නේ, තොදන්නේ මට කුසල් දහම ඇත්තේයයි.

උපතාපිටනුයමමම තමා: ධ්‍යාන, විමොක්ඛ, සමාධි, සමාපතති, ඤාණ-දසක, මහාභාවතා, එලසවර්තීරියා, කිලෙසපපතාණ, සිත නිවරණයත් හෙත් තොර බව, ගුණාංගාරයෙහි අභිරතිය යි.

අතභුපනාසිකං යනු ඒ කුසල් දහම හෝ තමා කෙරෙහි එළවයි. තමා හෝ ඒ කුසල් දහමිහි පමුණුවයි.

ඤාණං යනු ත්‍රිවිද්‍යා ය.

දසකතං යනු යම් ඥානයක් වේ ද ඒ දර්ශනයයි. යම් දර්ශනයක් වේ ද එය ඥානයයි.

සමුදාවරෙය්‍ය යනු සත්‍රියකට හෝ පුරුෂයකුට හෝ ගැහැවියකුට හෝ පැවිද්දකුට හෝ සැල කරන්නේ ය.

ඉති ජානාමි ඉති පඤ්ඤාමිති ජානාමිහං එතෙ ධම්මෙ, පඤ්ඤාමිහං එතෙ ධම්මෙ, අත්ථි ව මෙ එතෙ ධම්මා, මයි එතෙ ධම්මා සන්දිස්සන්ති, අහස්සු එතෙසු ධම්මෙසු සන්දිස්සාමිති.

තතො අපරෙති සමයෙත්වාති යස්මිං බණේ සමුද්ධර්ණණං ගොති, තං බණං තං ලගං තං මුත්තතං චිතිවතො.

සමනුස්සානියමානොති යං වජ්ඣු පටිඤ්ඤානං ගොති, තස්මිං වජ්ඣුයමිං සමනුස්සානියමානො: 'කිං තෙ අධිගතං, කිත්ති තෙ අධිගතං, කද තෙ අධිගතං, කත්ත තෙ අධිගතං, කතමෙ තෙ කිලෙසා පටිභා, කතමෙසං තිං ධම්මානං වා ලාජි'ති.

අසමනුස්සානියමානොති ත කෙනපි වුවව්වානො.

ආපනෙත්වාති පාපිච්ඡේ, ඉච්ඡාපකතො අසන්තං අතුතං උත්තරිමසුස්ස-ධම්මං උලුපිතා: පාරුජිකං ආපතතිං ආපනො ගොති.

විසුද්ධාපනෙත්වාති ගිති වා ගොතුකාමො උපාසකො වා ගොතුකාමො ආරම්භො වා ගොතුකාමො සාමණේරො වා ගොතුකාමො.

අජානමෙවං ආවුසො අවචං ජානාමි අපසං පඤ්ඤාමිති තාහං එතෙ ධම්මෙ ජානාමි, තාහං එතෙ ධම්මෙ පඤ්ඤාමි, තත්ථි ව මෙ එතෙ ධම්මා, න මයි එතෙ ධම්මා සන්දිස්සන්ති, න වාහං එතෙසු ධම්මෙසු සන්දිස්සාමිති.

තුච්ඡං මුසා විලපිතති තුච්ඡකං මයා භණිතං, මුසා මයා භණිතං, අතුතං මයා භණිතං, අජානනොත මයා භණිතං.

අක්කෙසු අබිමානාති ධ්වෙත්වා අධිමානං.

අයම්පිති පුරිමෙ උපාදය වුවව්ති.

පාරුජිකො ගොතීති සෙය්පාපි තාම තාලො මත්තකච්ඡිනො අහබ්බො පුත විරුද්ධියා, එවමෙව භික්ඛු පාපිච්ඡේ, ඉච්ඡාපකතො අසන්තං අතුතං උත්තරිමසුස්සධම්මං උලුපිතා අස්සමණො ගොති අසකපුත්තියො, තෙන වුවව්ති පාරුජිකො ගොතීති.

අසංවාසොති සංවාසො නාම: එකකම්මං එකුද්දසො සමසිත්තතා එසො සංවාසො නාම. සො තෙන සද්ධං තත්ථි, තෙන වුවව්ති අසංවාසොති.

උත්තරිමසුස්සධම්මො නාම: ක්කිතං විජොතනං සමාධි සමාපතති සද්දණ්දස්සනං මහාභාවනා ඵලසච්ඡිකිරියා කිලෙසපහනං විනිවර්ණතා විතතස්ස සුඤ්ඤායාරෙ අභිරති.

කාන්තාති පඨමං ක්කිතං දුතියං ක්කිතං තතියං ක්කිතං වතුන් ක්කිතං,

ඉති ජාතාමි ඉති පසංසාමි යනු මම තෙල දහම් දනිමි. මම තෙල දහම් දනිමි. තෙල දහම් මට ඇත් ම ය, තෙල දහම් මා කෙරෙහි පැහැත්, මම ද තෙල දහම්හි පෙහෙත්තෙමි.

තභො අපරෙහි සමයෙන යනු යම් කෙණෙක්හි සෑම කෙළේ මේ ද ඒ කෙණය, ඒ ලයය, ඒ මොහොත ඉක්මවූ කල්හි ය.

සමනුකානියමානො යනු යම් වතක් පිළිගත් කරණ ලද්දේ වේ ද, ඒ වස්තුවෙහි විවාරණු ලබන්නේ: “තා විසින් කිතම් දහම්ක් අවබෝධ කරණ ලද ද, තා විසින් කෙසේ අවබෝධ කරණ ලද ද, තා විසින් කවර ද අවබෝධ කරණ ලද ද, කොහිදී තා විසින් අවබෝධ කරණ ලද ද, තාගේ කවර කෙලෙස් ප්‍රතිණ ද, තෝ කවර දහම් හෝ ලැබුණෙහි ද?”

අසමනුකානියමානො යනු කිසිවකු විසින් නොවිවාරණු ලබන්නේ ය.

ආපරෙහි යනු ලාමක ආශා ඇත්තේ, ඉච්ඡාවෙන් මධ්‍යා ලද්දේ අවිද්‍යාමත වූ, නුවු උතුරුමිනිත්දම් පවසා පරිජ්ඣාවෙන් අවන්නේ වේ.

විසුද්ධාසෙකෙඛා යනු සිහි හෝ වනු කැමැත්තේ උච්ඡු හෝ වනු කැමැත්තේ ආරාමික හෝ වනු කැමැත්තේ තෙරණකු හෝ වනු කැමැත්තේ ය.

අජානමෙවං ආවුසො අවිචං ජානාමි අපසංසං පසංසාමි යනු “මම තෙල දහම් නො දනිමි. මම තෙල දහම් නො දනිමි. තෙල දහම් ද මට තැත. තෙල දහම් මා කෙරෙහි නො පැහැත්. මම ද තෙල දහම්හි නො පැහැත්තෙමි”යි.

තුච්ඡං මුයා විලපිං යනු මා විසින් හිත් වදන් කියන ලදී. මා විසින් මුහුටා කියන ලදී. මා විසින් නො වුවක් කියන ලදී. නොදන්නාවූ මා විසින් කියන ලදී.

අසාසකානු අධිමානා යනු අධිමානය හැර ය.

අයමි යනු පළමු තුන් පරිජ් අවන් පුතුලත් ගෙණ කියනු ලැබේ.

පාශ්ඨකො කොති යනු යම් තේ මුදුන පුත් තල්ගසක් තැවත වැඩිවේ භුගුදුසු වේ ද, එමෙන් ම මහණ තෙමේ ලාමක ආශා ඇත්තේ ඉච්ඡාවෙන් මධ්‍යා ලද්දේ අවිද්‍යාමත වූ අභුතවූ උතුරුමිනිත්දහම් පවසා අශාසකපුත්‍රිය වෙයි, අප්‍රමාණ වෙයි. එහෙයින් පැරදුනේ වේ ය යි කියනු ලැබේ.

අසංවාසො යනු සංවාස නම්: එක් ව කරණ කමිය, එක් ව කරණ උදෙසීම ය, සම වූ ශික්ෂා ඇති බව ය යන මේ සංවාස නම්. ඒ සංවාසය මනු සමග තැත. එහෙයින් අසංවාස ය යි කියනු ලැබේ.

උත්තරිමනුසසබ්බිමි නම්: ධ්‍යානය, විමොක්ෂය, සමාධිය, සමාපත්තිය, ඥානදර්ශනය, මාහිතාවතාය, එල පසක් කිරීමය, තෙලශ්‍රතාණ ය, සිත නිවරණ රහිත බව, ශුන්‍යාගාරයෙහි ඇල්ම ද වේ.

කානං යනු ප්‍රථමධ්‍යානය- ද්විතීයධ්‍යානය- තෘතී ධ්‍යානය- චතුර්ථධ්‍යානය යි.

විමොක්‍ෂකානි පුඤ්ඤතො විමොක්‍ෂො අනිමිතො විමොක්‍ෂො අප්පණ්ණිතො විමොක්‍ෂො.

සමාධිති පුඤ්ඤතො සමාධි අනිමිතො සමාධි අප්පණ්ණිතො සමාධි.

සමාපත්තිති පුඤ්ඤතො සමාපත්ති අනිමිතො සමාපත්ති අප්පණ්ණිතො සමාපත්ති.

ඤ්ඤාදායකානි! තිස්සො විජ්ජා.

මග්ගනාමනාති ව්‍යාපාරො සතිපට්ඨානා ව්‍යාපාරො සමමප්පධානා ව්‍යාපාරො ඉඤ්ඤාදායකානි පඤ්චස්ථානානි පඤ්ච ඛලානි සත්ත ඛෝපකම්මනා අරියො අට්ඨකම්මකො මග්ගො.

ඵලසම්ප්‍රතික්‍රියාති සොකාපත්තිඵලස්ස සම්ප්‍රතික්‍රියා සකදායාමිඵලස්ස සම්ප්‍රතික්‍රියා අනාගාමිඵලස්ස සම්ප්‍රතික්‍රියා අරහත්තස්ස සම්ප්‍රතික්‍රියා.

කිලෙසසංභානනාති රුගස්ස පහානං දෙසස්ස පහානං මොහස්ස පහානං.

විනිවරණතො විතනස්සාති රුගා විතතං විනිවරණතො දෙසා විතතං විනිවරණතො මොහා විතතං විනිවරණතො.

පුඤ්ඤානාමෙ අභිරතීති පඨමෙන කුතෙන පුඤ්ඤානාමෙ අභිරතී, දුතියෙන කුතෙන පුඤ්ඤානාමෙ අභිරතී, තතියෙන කුතෙන පුඤ්ඤානාමෙ අභිරතී, චතුස්සෙන කුතෙන පුඤ්ඤානාමෙ අභිරතී.

1. තිහාකාරෙහි පඨමං කුතං සමාපජ්ජන්ති සම්පජානමුතො භණ්ණානස්ස ආපත්ති පාරුඡකස්ස: පුබ්බෙවස්ස හොති මුතො භණ්ණිකානති, භණ්ණානස්ස හොති මුතො භණ්ණිකානති, භණ්ණිකානස්ස හොති මුතො මයා භණ්ණිකානති.

2. චතුහාකාරෙහි පඨමං කුතං සමාපජ්ජන්ති සම්පජානමුතො භණ්ණානස්ස ආපත්ති පාරුඡකස්ස: පුබ්බෙවස්ස හොති මුතො භණ්ණිකානති, භණ්ණානස්ස හොති මුතො භණ්ණිකානති, භණ්ණිකානස්ස හොති මුතො මයා භණ්ණිකානති, විනිධාය දිට්ඨං.

3. පඤ්චහාකාරෙහි පඨමං කුතං සමාපජ්ජන්ති සම්පජානමුතො භණ්ණානස්ස ආපත්ති පාරුඡකස්ස: පුබ්බෙවස්ස හොති මුතො භණ්ණිකානති, භණ්ණානස්ස හොති මුතො භණ්ණිකානති, භණ්ණිකානස්ස හොති මුතො මයා භණ්ණිකානති, විනිධාය දිට්ඨං, විනිධාය බන්ධං.

4. ඡහාකාරෙහි පඨමං කුතං සමාපජ්ජන්ති සම්පජානමුතො භණ්ණානස්ස ආපත්ති පාරුඡකස්ස: පුබ්බෙවස්ස හොති මුතො භණ්ණිකානති, භණ්ණානස්ස හොති මුතො භණ්ණිකානති, භණ්ණිකානස්ස හොති මුතො මයා භණ්ණිකානති, විනිධාය දිට්ඨං, විනිධාය බන්ධං, විනිධාය රුචිං.

විමොක්ෂකයා යනු රුගදේහමෝහයන්ගෙන් පුත් බැවින් ශුන්‍යතාවිමොක්ෂය, රුගදේහ මෝහ නිමිති රහිත බැවින් අනිමිත්ත විමොක්ෂය, රුගදේහ මෝහ ප්‍රතිධි රහිත බැවින් අප්‍රණිතිත විමොක්ෂය යි.

සමාධි යනු ශුන්‍යතසමාධිය, අනිමිත්තසමාධිය, අප්‍රණිතිතසමාධිය යි.

සමාපනතී යනු ශුන්‍යතසමාපතතිය, අනිමිත්තසමාපතතිය, අප්‍රණිතිතසමාපතතිය යි.

සංග්‍රහදායකයා යනු ත්‍රිවිද්‍යාව යි.

මහනාමකයා යනු සතර සතිපට්ඨානය, සතර සමාස්ප්‍රධන්ය, සතර සංඛ්‍යාදය, පඤ්චස්ථියය, පඤ්චබලය, සප්තබොධාභියය, අය්‍යාපොඛිකාමාභිය යි.

ඵලසමිකිතියා යනු සෝවාන් පල පසක් කිරීම ය, සෙදගමිපල පසක් කිරීම ය, අනගමිපල පසක් කිරීම ය, රහත්පල පසක් කිරීම යි.

කිලසප්පතානං යනු රුගප්‍රභාණය, ද්‍රෝණප්‍රභාණය, මොහප්‍රභාණය යි.

විචිට්‍රණතා විතනාය යනු රුගයෙන් සිත නො වැසෙන බව, ද්‍රෝණයෙන් සිත නො වැසෙන බව, මෝහයෙන් සිත නො වැසෙන බව යි.

සුඤ්ඤාභාණේ අභිජනී යනු ප්‍රථමධ්‍යානයෙන් ශුන්‍යාභාණයෙහි ඇලීම ය, ද්විතීයධ්‍යානයෙන් ශුන්‍යාභාණයෙහි ඇලීම ය, තෘතීයධ්‍යානයෙන් ශුන්‍යාභාණයෙහි ඇලීම ය, චතුර්ථධ්‍යානයෙන් ශුන්‍යාභාණයෙහි ඇලීම යි.

1. තුන් අසුරකින් ප්‍රථමධ්‍යානයට සමවන්ම යි දැන දැන මුසවා කියන්නහුට පරිජ්ඣාවාත් වේ: කාල ම ඔහුට බොරු කියන්නෙමි යන සිත් වෙයි. මුසවා කියන්නහුට මුසවා බෙණෙමි යි සිත වෙයි. බිණු කල්හි ඔහුට මා විසින් මුසවා කියන ලද යි සිත වෙයි.

2. සිවු අසුරකින් ප්‍රථමධ්‍යානයට සමවන්ම යි දැන දැන මුසවා කියන්නහුට පරිජ්ඣාවාත් වේ: කාල ම ඔහුට මුසවා කියන්නෙමි යි සිත වෙයි. කියන්නහුට මුසවා කියමි යි සිත වෙයි. බිණු කල්හි ඔහුට මා විසින් මුසවා කියන ලද යි සිත වෙයි. දූෂ්ටය සඟවා තබා යි.

3. පස් අසුරකින් ප්‍රථමධ්‍යානයට සමවන්ම යි දැන දැන මුසවා කියන්නහුට පරිජ්ඣාවාත් වේ: කාල ම ඔහුට මුසවා කියන්නෙමි යි සිත් වෙයි. කියන්නහුට මුසවා කියමි යි සිත වෙයි. කි කල්හි ඔහුට මා විසින් මුසවා කියන ලද යි සිත වෙයි. දූෂ්ටය, කෘතතිය සඟවා තබා යි.

4. සාසුරකින් ප්‍රථමධ්‍යානයට සමවන්ම යි දැන දැන මුසවා කියන්නහුට පරිජ්ඣාවාත් වේ. කාල ම ඔහුට මුසවා කියන්නෙමි යි සිත වෙයි. කියන්නහුට මුසවා කියමි යි සිත වෙයි. කි කල්හි ඔහුට මා විසින් මුසවා කියන ලද යි සිත වෙයි. දූෂ්ටය, කෘතතිය, රුචිය සඟවා තබා යි.

5. සහනතායායෝගී පද්ධතිය. කොතරා සමාජපද්ධතා සමපරාජනමුදා ගණනක්ද ආපනනී පාර්ශ්වයාය: ප්‍රබේධයාය: හොඳි “මුදා ගණියාය:” නැති, ගණනක් හොඳි “මුදා ගණනී” නි, ගණනක් හොඳි “මුදා මයා ගණනනන,” විනිධාය දිවිං, විනිධාය බනනිං, විනිධාය රුචිං, විනිධාය හාචිං.

6. නීතාකාරෙති පඨමං ඛාතං සමාපජ්ජමිති සමපජාතමුසා
 හණනතස්ස ආපතිති පාරජිකස්ස පුබ්බෙවස්ස හොති “මුසා හණ්ණි”නති,
 හණනතස්ස හොති “මුසා හණාමි”ති, හණ්ණිතස්ස හොති “මුසා මයා
 හණ්ණිත”නති.

7. වත්තූකාලයේ පසම කොට, සමපද්‍රාණීති සමපද්‍රාණීතිය හඳුනාගත් අවසානී පාරිකයා: ප්‍රබෝධයා හෙයින් “මුසා හඳුනා”නැති, හඳුනාගත් හෙයින් “මුසා හඳුනා”නැති, හඳුනාගත් හෙයින් “මුසා හඳුනා”නැති, පිළිබඳ දිවිය.

8. පක්ෂවාදයානුගතව පද්මං කුසං සමුපජ්ජමිති සමුපජ්ජනමුසං
භණ්ණානායකං ආපනති පාරාජිකායා පුබ්බෙවයං හොති “මුසං භණ්ණියං” නති,
භණ්ණානායකං හොති “මුසං භණ්ණි”ති, භණ්ණිකායකං හොති “මුසං මයං භණ්ණික” නති,
විනිධාය දිට්ඨං, විනිධාය ඛනාති.

[illegible]

10. සත්තභාසාරෙති පදමං කුතං සම්පජ්ජමිති සම්පජ්නමුයං
භණ්ණතසස ආපභති පාරාජිකසස පුබ්බෙවසස හොති “මුසා භණ්ණිය”නති,
භණ්ණතසස හොති “මුසා භණ්ණමි”ති, භණ්ණිතසස හොති “මුසා මයා
භණ්ණිත”නති, විනිධාය දිට්ඨිං, විනිධාය ඛන්තිං, විනිධාය රුචිං, විනිධාය භාවං.

11. නීතානාරේඪි පද්ධති කුඩාතං සමාපහොනාති සම්පජානමුසං
 හණන්තය්ස් ආපත්ති පරුජිකය්ස් පුබෙඛ්චිය්ස් හොති “මුසං හණිය්ස්”නති,
 හණන්තය්ස් හොති “මුසං හණාමි”ති, හණිකය්ස් හොති “මුසං මයං
 හණිත”නති.

[illegible]

13. පකුඩකාභාරෙති පඨමං කුංචං සමාපනෙතාති සම්පදානමුදා
 හණන්තසා ආපනාති පාරාජිකසා පුබ්බෙවසා ගොති “මුදා හණිය”නති,
 හණන්තසා ගොති “මුදා හණමි”ති, හණීතිසා ගොති “මුදා ථියා හණිත”නති,
 විනිධිය දිට්ඨං, විනිධිය ඛනං.

5. සත් අයුරකින් ප්‍රථම බ්‍යානශ්‍රී සම්මානදිග්‍රී සිදු කළ බ්‍රිසබා කියත්තනුව පරිජ්ජාවාද් වේ: පෙර ම ඔහුට “බොරු කියන්නෙම”යි සිත වෙයි. කියන්නනුව “මුහුණ කියම”යි සිත වෙයි. බිණුවනුව “මා විසින් මුහුණ කියන ලද”යි සිත වෙයි. දෘෂ්ටි සහවාගෙණය, ක්‍රියාත්මක සහවාගෙණය, රූපික සහවාගෙණය, භාවය (අධ්‍යාත්මය) සහවාගෙණය යි.

6. තුන් අයුරකින් ප්‍රථමධ්‍යානයට සම්පූර්ණ වී දැන දැන මුසවා නියත්තවුට පරිජීතාවාක් වේ; පෙර ම ඔහුට “මුසවා කියන්නෙමි”යි හිත වෙයි. නියත්තවුට “මුසවා බෙණෙම”යි හිත වෙයි. විශුවුට “මා විසින් මුසවා කියන ලද”යි හිත වෙයි.

7. සිවු අයුරකින් ප්‍රමිතයාගේ සම්පද්‍රිති සි දැන දැන මුසවා කියන්නාහුට පරිච්ඡාදයක් වේ. පෙර ම ඔහුට “මුසවා කියන්නෙමි”යි සිත වෙයි. කියන්නාහුට “මුසවා කියමි”යි සිත වෙයි. සිණුවනුට “මා විසින් මුසවා කියන ලද”යි සිත වෙයි. දෂ්ටිය සඟවාගෙන යි.

8. පස් අයුරකින් ප්‍රථමයානයට සම්බද්ධි යි දැන දැන මුසවා කියන්නහුට පරිදිඇවාග් වේ: පෙර ම බහුට “මුසවා කියන්නෙමි”යි සිත වෙයි. කියන්නහුට “මුසවා කියමි”යි සිත වෙයි. තිණුවහුට “මව්සින් මුසවා කියන ලද”යි සිත වෙයි. දණ්ඩිය සහවාගෙණය, කෘත්තිය සහවාගෙණය යි.

9. සායුරකින් ප්‍රථමයොගයට සම්බදිත සි දැන දැන මුසවා නියත්-කනුව පරිජ්ජාවාත් වේ: පෙර ම ඔහුට “මුසවා නියත්තෙමි”යි සිත වෙයි. නියත්තනුවට “මුසවා නියමි”යි සිත වෙයි. බිණුවනුවට “මව්සින් මුසවා නියත ලද්ද”යි සිත වෙයි. දූෂ්ටය සහවාගෙණය, කෞතරිය සහවාගෙණය, රෑවිය සහවාගෙණය යි.

10. සත් අයුරකින් ප්‍රථමධ්‍යානයට සමවදිම සි දැන දැන මුසවා කියන්නහුට පරිජ්ඣාවක් වේ: පෙර ම ඔහුට “මුසවා කියන්නෙමි”යි සිත වෙයි. කියන්නහුට “මුසවා බෙණෙමි”යි සිත වෙයි. තිණුවහුට “මහිසින් මුසවා කියන ලද්ද”යි සිත වෙයි. දෘඪය සභවාගෙණය, කෞන්තිය සභවාගෙණය, රුචිය සභවාගෙණය, භාවය සභවාගෙණය යි.

11. තුන් අයුරකින් ප්‍රථමධ්‍යානයට සම්මතයායි දැන දැන මුසවා කියන්නන්ට පරිද්දාවැත් වේ: පෙර ම බහුට “මුසවා කියන්නෙමි”යි සිත වෙයි. කියන්නන්ට “මුසවා බෙණෙමි”යි සිත වෙයි. බිණුවන්ට මව්ගිත් මුසවා කියන දෙය් සිත වෙයි.

12. සිවු අයුරකින් ප්‍රථමධ්‍යානයට සම්මතායි දැන දැන මුසවා කියන්නාවූ පරිද්දැවැත් වේ. පෙර ම ඔහුට “මුසවා, කියන්නෙමි” යි සිත වෙයි. කියන්නාවූ “මුසවා, බෙණෙමි” යි සිත වෙයි. විණුවනුට මෙසින් “මුසවා, කියන ලද්ද” යි සිත වෙයි. දැවිය සතවාගෙණ යි.

13. පස් අයුරකින් ප්‍රථමධ්‍යානයට සම්බන්ධ දෑ දෑනු මුළු කියන්නට පරිද්දැවැත් වේ. පෙර ම ඔහුට “මුළු කියන්නෙමි” යි සිත වෙයි. කියන්නට “මුළු කියමි” යි සිත යවයි. බිණුවලට “මව්පිත් මුළු කියන ලද්ද” යි සිත වෙයි. දැනටත් සත්‍යානුගතය, සත්‍යානුගත සත්‍යානුගත යි.

14. සායුරකින ප්‍රථමයානගට සමවතැයි දැන දැන මුසවා කියන්නෙහුට පරිජ්ඣාවක් වේ. පෙර ම ඔහුට “මුසවා කියන්නෙමි” යි සිත වෙයි. නිගන්නෙහුට “මුසවා කියමි” යි සිත වෙයි. විඤ්චනුට “මවිසින් මුසවා කියන ලද” යි සිත වෙයි. දෘවිග සභවාගෙණය, කෘත්තකීය සභවාගෙණය, රාවිග සභවාගෙණය යි.

15. සත් අයුරකින් ප්‍රථමවෘත්තයට සමවතැයි දත දත මුසවා කියන්නහුට පරිච්ඡාවැත් වේ. පෙර ම ඔහුට “මුසවා කියන්නෙමි”යි සිත වෙයි. කියන්නහුට “මුසවා කියමි”යි සිත වෙයි. විණුවහුට මෙයින් “මුසවා කියන ලද” යි සිත වෙයි. දෂ්ටිය සභවාගෙණය, සෞන්‍යය සභවාගෙණය, රූපිය සභවාගෙණය, භාවය සභවාගෙණය යි.

16. ආත් අසුරකින් ප්‍රථමයානය ලබන සුලුවෙමි යි දන දන මුසවා කියන්නහුට පරිජ්ඣාවන් වේ. පෙර ම ඔහුට “මුසවා කියන්නෙමි”යි සිත වෙයි. නිශක්තහුට “මුසවා නිශමි”යි සිත වෙයි. විඤ්චනුට මවිසින් “මුසවා නිශත ලද”යි සිත වෙයි.

17. සිවු අයුරකින් ප්‍රථමයානය ලබන සුලු වෙමි සි දැන දැන මූසවා, කියන්නනුට පරිද්දැවැත් වේ. පෙර ම මනුට “මූසවා, කියන්නෙමි”යි සිත වෙයි. කියන්නනුට “මූසවා, කියමි”යි සිත වෙයි. බිණුවනුට මව්සින් “මූසවා, කියන ලද්ද”යි සිත වෙයි. දැනිය හතවානෙණ සි.

18. සත් අයුරකින් ප්‍රථමයාන ලබන සුලු වෙමි යි දැන දැන මුසවා කියන්නහුට පරිච්ඡාවාත් වේ. පෙර ම ඔහුට “මුසවා කියන්නෙමි”යි සිත වෙයි. කියන්නහුට “මුසවා කියමි”යි සිත වෙයි. විඤ්චනුට මව්පිත් “මුසවා කියන ලද්ද”යි සිත වෙයි. දෘෂ්ටි සත්‍යවාගෙණය, සාන්තරීය සත්‍යවාගෙණ යි.

19. සිය අයුරකින් ප්‍රථමධ්‍යානය ලබන සුළු වෙමි හි දැන දැන මුහුණ
කියන්නහුට පරිජ්ඣාවක් වේ. පෙර ම ඔහුට “මුහුණ කියන්නෙමි”හි සිත
වෙයි. කියන්නහුට “මුහුණ කියමි”හි සිත වෙයි. තිණුවහුට මව්සිත් “මුහුණ
කියන ලද”හි සිත වෙයි. දෘඪය සහවාගෙණය, කෘත්‍යානික සහවාගෙණය,
රූපීය සහවාගෙණය යි.

20. සත් අයුරකින් ප්‍රථමධ්‍යානය ලබන සුලු වෙමි හි දහ දහ මුසවා කියන්නනුට පරිජ්ඣාවන් වේ. පෙරම මිනුට “මුසවා කියන්නෙමි” හි සිත වෙයි. කියන්නනුට “මුසවා කියමි”හි සිත වෙයි. තිණුවනුට මව්සිත් “මුසවා කියන ලද්ද”හි සිත වෙයි. දෘෂ්ටි යහවාගෙණය, කෘතාර්ථ යහවාගෙණය, රාවි යහවාගෙණය, භාවි යහවාගෙණය යි.

21. තුන් අයුරකින් ප්‍රථමධ්‍යානය පිළිබඳ වටිනෙකම යි දැන දැන මුසවා නියත්කළුට පරිජීත වූවාක් වේ. පෙර ම මුහුට “මුසවා නියත්තෙම” යි සිත වෙයි. නියත්කළුට “මුසවා නියම” යි සිත වෙයි. බිණුවනුට මව්සිත් “මුසවා නියත ලදසි” යිත වෙයි.

22. සිවු අයුරකින් ප්‍රථමයානය පිළිබඳ වසියෙක්මිසි දැන දැන මුහුණ
කියන්නනුට පරිද්දැවැත් වේ. තෙර ම මනුට “මුහුණ කියන්නෙමි”යි සිත
වෙයි. කියන්නනුට “මුහුණ කියමි”යි සිත වෙයි. තිණුවනුට වෙසින්
“මුහුණ කියන ලද”යි සිත වෙයි. දැමිය යනවාගෙණ සි.

23. පත් අයුරකින් ප්‍රථමධ්‍යානය පිළිබඳ වසියෙක්මි යි දහ දහ මුසවා නියන්තනුට පරිජ්ඣාවාත් වේ. පෙර ම මුහුට “මුසවා නියන්තෙමි” යි සිත වෙයි. නියන්තනුට “මුසවා නියම” යි සිත වෙයි. තිණුවමුට මෙහිත් “මුසවා නියත ලද” යි සිත වෙයි. දෂ්ටිග සහවාගෙණය, සංඛාරාග සහවාගෙණ යි.

24. සහ අයුරකින් ප්‍රථමයානග පිළිබඳ වසියෙකුම සි දැන දැන මුහුණ
කිහිපතනුව පරිජ්ඣාවක් වේ. පෙර ම මනුව “මුහුණ කිහිපතෙම”යි සිත
වෙයි. කිහිපතනුව “මුහුණ කිහිම”යි සිත වෙයි. නිශ්චයවනුව මෙයින් “මුහුණ
කිහිපත ලද”යි සිත වෙයි. දූෂිත සභාවාගෙණය, සංඝාතය සභාවාගෙණය
ආදිය සභාවාගෙණය වේ.

25. සත් අයුරකින් ප්‍රථමයොතය පිළිබඳ වසියෙක්මි ශ්‍රී දහ දහ මුසවා කියන්නහුට පරිජ්ඣාවන් වේ. පෙර ම මුහුට “මුසවා කියන්නෙමි”යි සිත වෙයි. කියන්නහුට “මුසවා කියමි”යි සිත වෙයි. තිණුවහුට මෙයින් “මුසවා කියත ලද”යි සිත වෙයි. දූෂිට සභවාගෙණය, සත්ත්වය සභවාගෙණය, රාජීය සභවාගෙණය, භාවය සභවාගෙණය.

26. හුන් අයුරකින් “මව්පින් ප්‍රථමධ්‍යානය පසක් කරණ ලද”යි දැන දැන මුසවා කියන්නහුට පරිජ්ජාලාත් වේ. පෙර ම ඔහුට “මුසවා කියන්නෙමි”යි සිතා වෙයි. කියන්නහුට “මුසවා කියමි”යි සිතා වෙයි. විණුවහුට මව්පින් “මුසවා කියන ලද”යි සිතා වෙයි.

27. සිවු අයුරකින් “මව්පින් ප්‍රථමධ්‍යානය පසක් කරණ ලද”යි දැන දැන මුළුමනින්ම කියන්නට පටන් ඇවැත් වේ. පෙර ම වගුවට “මුළුමනින්ම කියන්නෙමි”යි සිත වෙයි. කියන්නට “මුළුමනින්ම කියමි”යි සිත වෙයි. නිශ්චයවනුට මව්පින් “මුළුමනින්ම කියන ලද”යි සිත වෙයි. දැවිය සහමාගෙණ යි.

28. පස් අයුරකින් “මෙයින් ප්‍රථමවශ්‍යතාව පසක් කරණ ලද”යි දැන දැන මුසවා කියන්නහුට පරිජිතවැන්නේ. පෙර ම මුහුට “මුසවා කියන්නෙමි”යි සිත වෙයි. කියන්නහුට “මුසවා කියමි”යි සිත වෙයි. විශ්වාසවූට මෙයින් “මුසවා කියන ලද”යි සිත වෙයි. දෘෂ්ටිය සත්‍යවාගෙණය, සත්‍යාන්‍යය සත්‍යා-ගෙණයි.

29. සහ අයුරකින් “මිසිසිප් ප්‍රථමධ්‍යානය පසන් කරණ ලද”යි දැන දැන මුසවා කියන්නහුට පරිච්ඡේදාත් වේ. පෙර ම ඔහුට “මුසවා කියන්නෙමි”යි සිත වෙයි. කියන්නහුට “මුසවා කියමි”යි සිත වෙයි. තිණුවහුට මිසිසිප් “මුසුවා කියන ලද”යි සිත වෙයි. දූෂිත සහවාගෙණය, කෞන්තිය සහවා-ගෙණය, රුචිය සහවාගෙණය යි.

30. සත් අයුරකින් “මිසින ප්‍රථමධ්‍යානය පසක් කරණ ලද සි දහ දහ මුසවා කියන්නහුට පරිජ්‍යාවැන් වේ. පෙර ම මුහුට “මුසවා කියන්-තෙමි”යි සිත වෙයි. කියන්නහුට “මුසවා කියමි”යි සිත වෙයි. විණුවහුට මිසින “මුසවා කියන ලද”යි සිත වෙයි. දෘඪය සහවාගෙණත්, සන්තරිය සහවාගෙණත්, රූඪය සහවාගෙණත්, භාවය සහවාගෙණත් යි.

(මේ පළමුවන දූතාන යම්යේ විහාර කරණ ලද ද, එයේ ම සිසල් විහාර කටයුතුයි.)

31. තුන් අයුරකින් දෙවන දහැනව් ... හෙවන දහැනව් ... සිවුවන දහැනව් සම්මාදිමි. ... සම්මදිමි. ... සම්මාදුතෙමි. ... සිවුවන දහැන ලබන-සුලු වෙමි. ... වශියෙමි. ... මව්සන් සිවුවන දහැන පසක් කරණ ලද්දි දන දන මුත්තවා කියන්නහුට පරිජ්ජාවන් වේ. පෙර ම ඔහුට “මුත්තවා කියන්නෙමි”යි සිත වෙයි. කියන්නහුට “මුත්තවා කියමු”යි සිත වෙයි. බිණුවහුට “මුත්තවා කියන ලද්දි සිත වෙයි. ... දූෂිත සහවාලෙණය, කෘත්තිය සහවාලෙණය, රුචිත සහවාලෙණය, භාවය සහවාලෙණය යි.

32. තිභාකාරෙහි - සුඤ්ඤතං විමොක්ඛං -පෙ- අනිමිතතං විමොක්ඛං -පෙ- අප්පණ්ණිතිතං විමොක්ඛං සමාපජ්ජිං -පෙ- සමාපජ්ජාමි -පෙ- සමාපනො -පෙ- අප්පණ්ණිතිතස්ස විමොක්ඛස්ස ලාභිවති -පෙ- වසිවති -පෙ- 'අප්පණ්ණිතිතො විමොක්ඛො සමප්පකතො මයා'ති සමපජානමුසා භණ්ණාස්ස අපතති පාරාජිකස්ස -පෙ-

33. තිභාකාරෙහි - සුඤ්ඤතං සමාධිං -පෙ- අනිමිතතං සමාධිං -පෙ- අප්පණ්ණිතිතං සමාධිං සමාපජ්ජිං -පෙ- සමාපජ්ජාමි -පෙ- සමාපනො -පෙ- අප්පණ්ණිතිතස්ස සමාධිස්ස ලාභිවති -පෙ- වසිවති -පෙ- 'අප්පණ්ණිතිතො සමාධි සමප්පකතො මයා'ති සමපජානමුසා භණ්ණාස්ස අපතති පාරාජිකස්ස -පෙ-

34. තිභාකාරෙහි - සුඤ්ඤතං සමාපතතිං -පෙ- අනිමිතතං සමාපතතිං -පෙ- අප්පණ්ණිතිතං සමාපතතිං සමාපජ්ජිං -පෙ- සමාපජ්ජාමි -පෙ- සමාපනො -පෙ- අප්පණ්ණිතිතස්ස සමාපතතියා ලාභිවති -පෙ- වසිවති -පෙ- 'අප්පණ්ණිතිතා සමාපතති සමප්පකතා මයා'ති සමපජානමුසා භණ්ණාස්ස අපතති පාරාජිකස්ස -පෙ-

35. තිභාකාරෙහි - තිස්සො විජ්ජා සමාපජ්ජිං -පෙ- සමාපජ්ජාමි -පෙ- සමාපනො -පෙ- තිස්සන්තං විජ්ජනං ලාභිවති -පෙ- වසිවති -පෙ- 'තිස්සො විජ්ජා සමප්පකතා මයා'ති සමපජානමුසා භණ්ණාස්ස අපතති පාරාජිකස්ස -පෙ-

36. තිභාකාරෙහි - චත්තාරො සතිපට්ඨානෙ -පෙ- චත්තාරො සමමප්පට්ඨානෙ -පෙ- චත්තාරො ඉද්ධිපාදෙ සමාපජ්ජිං -පෙ- සමාපජ්ජාමි -පෙ- සමාපනො -පෙ- චතුත්තං ඉද්ධිපාදතං ලාභිවති -පෙ- වසිවති -පෙ- 'චත්තාරො ඉද්ධිපාදා සමප්පකතා මයා'ති සමපජානමුසා භණ්ණාස්ස අපතති පාරාජිකස්ස -පෙ-

37. තිභාකාරෙහි - පඤ්චන්ද්‍රියානි -පෙ- පඤ්චබලානි සමාපජ්ජිං -පෙ- සමාපජ්ජාමි -පෙ- සමාපනො -පෙ- පඤ්චන්තං බලානං ලාභිවති -පෙ- වසිවති -පෙ- 'පඤ්ච බලානි සමප්පකතානි මයා'ති සමපජානමුසා භණ්ණාස්ස අපතති පාරාජිකස්ස -පෙ-

38. තිභාකාරෙහි - සත්ථබ්බොජ්ඣානෙ සමාපජ්ජිං -පෙ- සමාපජ්ජාමි -පෙ- සමාපනො -පෙ- සත්ථන්තං බ්‍යොජ්ඣානං ලාභිවති -පෙ- වසිවති -පෙ- 'සත්ථ බ්‍යොජ්ඣානා සමප්පකතා මයා'ති සමපජානමුසා භණ්ණාස්ස අපතති පාරාජිකස්ස -පෙ-

39. තිභාකාරෙහි - අරියං අට්ඨබ්බිකං මග්ගං සමාපජ්ජිං -පෙ- සමාපජ්ජාමි -පෙ- සමාපනො -පෙ- අරියස්ස අට්ඨබ්බිකස්ස මග්ගස්ස ලාභිවති -පෙ- වසිවති -පෙ- 'අරියො අට්ඨබ්බිකො මග්ගො සමප්පකතො මයා'ති සමපජානමුසා භණ්ණාස්ස අපතති පාරාජිකස්ස -පෙ-

40. තිභාකාරෙහි - සොභාපතතිඵලං -පෙ- සකදගාමිඵලං -පෙ- අභාගාමිඵලං -පෙ- අරහත්තං සමාපජ්ජිං -පෙ- සමාපජ්ජාමි -පෙ- සමාපනො -පෙ- අරහත්තස්ස ලාභිවති -පෙ- වසිවති -පෙ- 'අරහත්තං සමප්පකතං මයා'ති සමපජානමුසා භණ්ණාස්ස අපතති පාරාජිකස්ස -පෙ-

41. තිභාකාරෙහි - 'රුගො මෙ චතො, චතො, මුත්තො, පභිතො, පටිතිස්සට්ඨො, උත්තෙච්චිතො, සමුත්තෙච්චිතො'ති සමපජානමුසා භණ්ණාස්ස අපතති පාරාජිකස්ස -පෙ-

32. තුන් අසුරකින් ගුහාතව්මොක්කයට ... අනිමිතතව්මොක්කයට ... අප්‍රණීතිතව්මොක්කයට සමවාදිමි. සමවදිමි. ... සමවාදුනෙමි. ... අප්‍රණීතිත-ව්මොක්කය ලබනසුලු වෙමි. ... වශියෙමි. ... මව්සින් අප්‍රණීතිතව්මොක්කය පසක් කරණ ලදුයි, දූත දූත මුසවා කියන්නහුට පරිජ්ඣාවාත් වේ. ...

33. තුන් අසුරකින් ගුහාතසමාධියට ... අනිමිතතසමාධියට ... අප්‍රණීතිතසමාධියට සමවාදිමි, ... සමවදිමි, සමවාදුනෙමි, ... අප්‍රණීතිතසමාධිය ලබනසුලු වෙමි. ... වශියෙමි. ... මව්සින් අප්‍රණීතිතසමාධිය පසක් කරණ ලදුයි දූත දූත මුසවා කියන්නහුට පරිජ්ඣාවාත් වේ. ...

34. තුන් අසුරකින් ගුහාතසමාපතතියට ... අනිමිතතසමාපතතියට ... අප්‍රණීතිතසමාපතතියට සමවාදිමි. ... සමවදිමි. ... සමවාදුනෙමි. ... අප්‍රණීතිත-සමාපතතිය ලබන සුලු වෙමි. ... වශියෙමි. ... අප්‍රණීතිතසමාපතතිය මව්සින් පසක් කරණ ලදුයි දූත දූත මුසවා කියන්නහුට පරිජ්ඣාවාත් වේ. ...

35. තුන් අසුරකින් ත්‍රිවිදුවට සමවාදිමි. ... සමවදිමි. ... සමවාදුනෙමි. ... අප්‍රණීතිතසමාපතතිය ලබනසුලු වෙමි. ... වශියෙමි. ... අප්‍රණීතිතසමාපතතිය මව්සින් පසක් කරණ ලදුයි දූත දූත මුසවා කියන්නහුට පරිජ්ඣාවාත් වේ. ...

36. තුන් අසුරකින් සිවු සිවටත් ... සිවු පඩත්වෙර ... සිවු ඉදුපා සමවාදිමි. ... සමවදිමි. ... සමවාදුනෙමි. ... සිවු ඉදුපා ලබනසුලු වෙමි. ... වශියෙමි. ... සිවු ඉදුපා මව්සින් පසක් කරණ ලදු යි දූත දූත මුසවා කියන්න-හුට පරිජ්ඣාවාත් වේ. ...

37. තුන් අසුරකින් (සාදුගා ආදී) පස් ඉසුරතට ... පස් බලයතට සමවාදිමි. ... සමවදිමි. ... සමවාදුනෙමි. ... පස් බල ලබනසුලු වෙමි. ... වශියෙමි. ... පස් බල මව්සින් පසක් කරණ ලදුයි දූත දූත මුසවා කියන්නහුට පරිජ්ඣාවාත් වේ. ...

38. තුන් අසුරකින් සත් බොජන සමවාදිමි. ... සමවදිමි. ... සමවාදුනෙමි. ... සත් බොජන ලබනසුලු වෙමි. ... වශියෙමි. ... සත් බොජන මව්සින් පසක් කරණ ලදු යි දූත දූත මුසවා කියන්නහුට පරිජ්ඣාවාත් වේ. ...

39. තුන් අසුරකින් අරිඳටිමග සමවාදිමි. ... සමවදිමි. ... සම-වාදුනෙමි. ... අරිඳටිමග ලබනසුලු වෙමි. ... වශියෙමි. ... අරිඳටිමග මව්සින් පසක් කරණ ලදු යි දූත දූත මුසවා කියන්නහුට පරිජ්ඣාවාත් වේ. ...

40. තුන් අසුරකින් සෝවාත්පල ... සෙදුගාමිපල ... අතගාමිපල ... රහත්බව සමවාදිමි. ... සමවදිමි. ... සමවාදුනෙමි. ... රහත්බව ලබනසුලු වෙමි. ... වශියෙමි. ... රහත්බව මව්සින් පසක් කරණ ලදු යි දූත දූත මුසවා කියන්නහුට පරිජ්ඣාවාත් වේ. ...

41. තුන් අසුරකින් මව්සින් රහග හළ, විහිට, මදිත, පාභිත, තෙරිත උපුටා හරිණ ලදු, මාහවින් උපුටා හරිණ ලදු යි දූත දූත මුසවා කියන්නහුට පරිජ්ඣාවාත් වේ. ...

42. නිහාකාරෙහි - දෙසො මෙ චතො, චතො, මුතො, පඨිතො, පච්චිකාමෙයා, උතෙඛවිතො, සමුතෙඛවිතො'හි සමපජාතමුසා භණ්ණකායං ආපනති පාරාජිකායං -පෙ-

43. නිහාකාරෙහි - මොහො මෙ චතො, චතො, මුතො, පඨිතො, පච්චිකාමෙයා, උතෙඛවිතො, සමුතෙඛවිතො'හි සමපජාතමුසා භණ්ණකායං ආපනති පාරාජිකායං -පෙ-

44. නිහාකාරෙහි - රුගා මෙ චිතං විනිවරණන්ති සමපජාතමුසා භණ්ණකායං ආපනති පාරාජිකායං -පෙ-

45. නිහාකාරෙහි - දොසා මෙ චිතං විනිවරණන්ති සමපජාතමුසා භණ්ණකායං ආපනති පාරාජිකායං -පෙ-

46. නිහාකාරෙහි - මොහා මෙ චිතං විනිවරණන්ති සමපජාතමුසා භණ්ණකායං ආපනති පාරාජිකායං: පුබ්බෙවසා හොති: “මුසා භණ්ණිය”න්ති, භණ්ණකායං හොති “මුසා භණ්ණි”ති, භණ්ණියා හොති “මුසා මයා භණ්ණි”න්ති.

47. විභුහාකාරෙහි -පෙ- පඤ්චහාකාරෙහි -පෙ- ජ්ඣාකාරෙහි -පෙ- සතකහාකාරෙහි මොහා මෙ චිතං විනිවරණන්ති සමපජාතමුසා භණ්ණකායං ආපනති පාරාජිකායං: පුබ්බෙවසා හොති “මුසා භණ්ණිය”න්ති, භණ්ණකායං හොති “මුසා භණ්ණි”ති, භණ්ණියා හොති “මුසා මයා භණ්ණි”න්ති, විනිධාය ද්වයං, විනිධාය ඛන්ති, විනිධාය රූපිං, විනිධාය භාවං.

සුද්ධිකං නිව්ඛිතං.

1. නිහාකාරෙහි - පඨමඤ්ච කුංචං දුතියඤ්ච කුංචං සමාපජ්ජිං -පෙ- සමාපජ්ජාමි -පෙ- සමාපනො -පෙ- පඨමෙයං ච කුංචකායං දුතියෙයං ච කුංචකායං ලාභී'වති -පෙ- වසි'වති -පෙ- 'පඨමඤ්ච කුංචං දුතියඤ්ච කුංචං සච්ඡිකතං මයා'හි සමපජාතමුසා භණ්ණකායං ආපනති පාරාජිකායං -පෙ-

2. නිහාකාරෙහි - පඨමං ච කුංචං තතියං ච කුංචං සමාපජ්ජිං -පෙ- සමාපජ්ජාමි -පෙ- සමාපනො -පෙ- පඨමෙයං ච කුංචකායං තතියෙයං ච කුංචකායං ලාභී'වති -පෙ- වසි'වති -පෙ- 'පඨමඤ්ච කුංචං තතියඤ්ච කුංචං සච්ඡිකතං මයා'හි සමපජාතමුසා භණ්ණකායං ආපනති පාරාජිකායං -පෙ-

3. නිහාකාරෙහි - පඨමඤ්ච කුංචං වචුත්ථඤ්ච කුංචං සමාපජ්ජිං -පෙ- සමාපජ්ජාමි -පෙ- සමාපනො -පෙ- පඨමෙයං ච කුංචකායං වචුත්ථෙයං ච කුංචකායං ලාභී'වති -පෙ- වසි'වති -පෙ- 'පඨමඤ්ච කුංචං වචුත්ථඤ්ච කුංචං සච්ඡිකතං මයා'හි සමපජාතමුසා භණ්ණකායං ආපනති පාරාජිකායං -පෙ-

42. තුන් අසුරකින් දොමය මව්සින් හල, විහිට, මදිත, පාහිත, තෙරිත, උපුටා හරිණ ලද, මැතවින් උපුටා හරිණ ලදැයි දත දත මුසවා කියන්නහුට පරිජ්ඣාවැන් වේ. ...

43. තුන් අසුරකින් මව්සින් මෝහය හල, විහිට, මදිත, පාහිත, තෙරිත, උපුටා හරිණ ලද, මැතවින් උපුටා හරිණ ලදැයි දත දත මුසවා කියන්නහුට පරිජ්ඣාවැන් වේ. ...

44. තුන් අසුරකින් රාගයෙන් මා සිත තො ඇවිරිනැයි දත දත මුසවා කියන්නහුට පරිජ්ඣාවැන් වේ. ...

45. තුන් අසුරකින් දොමයෙන් මා සිත තො ඇවිරිනැයි දත දත මුසවා කියන්නහුට පරිජ්ඣාවැන් වේ. ...

46. තුන් අසුරකින් මෝහයෙන් මා සිත තො ඇවිරිනැයි දත දත මුසවා කියන්නහුට පරිජ්ඣාවැන් වේ: පෙර ම ඔහුට “මුසවා කියන්නෙමි” යි සිත වෙයි. කියන්නහුට “මුසවා කියමි” යි සිත වෙයි. බිණුවහුට “මව්සින් මුසවා කියන ලද” යි සිත වෙයි.

47. සිවු අසුරකින් ... පත් අසුරකින් ... සාසුරකින් ... සත් අසුරකින් මෝහයෙන් මා සිත තො වැසිනැයි දත දත මුසවා කියන්නහුට පරිජ්ඣාවැන් වේ. පෙර ම ඔහුට “මුසවා කියන්නෙමි” යි සිත වෙයි. කියන්නහුට “මුසවා කියමි” යි සිත වෙයි. බිණුවහුට මව්සින් “මුසවා කියන ලද” යි සිත වෙයි. දෂ්ටිය සහවාගෙණය, ස්නානරිය සහවාගෙණය, රූපිය සහවාගෙණය, භාවය සහවාගෙණය යි.

සුද්ධිකාරය නිමි.

1. තුන් අසුරකින් පළමුවන දූභාතට ද දෙවන දූභාතට ද සමවැදිමි ... සමවදිමි ... සම වැදුනෙමි ... පළමුවන දූභාත ද දෙවන දූභාත ද ලබනසුලු වෙමි ... වයිවෙමි ... මව්සින් පළමු දූභාත ද දෙවන දූභාත ද පසක් කරණ ලද යි දත දත මුසවා කියන්නහුට පරිජ්ඣාවැන් වේ. ...

2. තුන් අසුරකින් පළමුවන දූභාතට ද තෙවන දූභාතට ද සමවැදිමි. සමවදිමි ... සම වැදුනෙමි ... පළමුවන දූභාත ද තෙවන දූභාත ද ලබනසුලු වෙමි ... වයිවෙමි. ... මා මව්සින් පළමුවන දූභාත ද තෙවන දූභාත ද පසක් කරණ ලද යි දත දත මුසවා කියන්නහුට පරිජ්ඣාවැන් වේ. ...

3. තුන් අසුරකින් පළමුවන දූභාතට ද සිවුවන දූභාතට ද සමවැදිමි ... සමවදිමි ... සම වැදුනෙමි ... පළමුවන දූභාත ද සිවුවන දූභාත ද ලබනසුලු වෙමි ... වයි වෙමි ... මව්සින් පළමුවන දූභාත ද සිවුවන දූභාත ද පසක් කරණ ලද යි දත දත මුසවා කියන්නහුට පරිජ්ඣාවැන් වේ. ...

4. තිභාකාරෙති- පඨමෙකුට්ඨ කුසානං සුඤ්ඤතඤ්ඤාදි විමොක්ඛං, පඨමෙකුට්ඨ කුසානං අනිමිත්තඤ්ඤාදි විමොක්ඛං, පඨමෙකුට්ඨ කුසානං අපපණ්ණිතිතඤ්ඤාදි විමොක්ඛං සමාපජ්ජං, සමාපජ්ජාමි, සමාපනෙතා, පඨමෙකුට්ඨ ව කුසානං අපපණ්ණිතිතඤ්ඤාදි විමොක්ඛං ලාභිමහි, වසිමහි, 'පඨමෙකුට්ඨ කුසානං අපපණ්ණිතිතො ව විමොක්ඛො සචරිකතො මයා'ති සමපජානමුසා භණ්ණතං අපනති පාරාජිකං -පෙ-

5. තිභාකාරෙති- පඨමෙකුට්ඨ කුසානං සුඤ්ඤතඤ්ඤාදි සමාධිං, පඨමෙකුට්ඨ කුසානං අනිමිත්තඤ්ඤාදි සමාධිං, පඨමෙකුට්ඨ කුසානං අපපණ්ණිතිතඤ්ඤාදි සමාධිං සමාපජ්ජං, සමාපජ්ජාමි, සමාපනෙතා, පඨමෙකුට්ඨ ව කුසානං අපපණ්ණිතිතඤ්ඤාදි සමාධිං ලාභිමහි, වසිමහි, 'පඨමෙකුට්ඨ කුසානං අපපණ්ණිතිතො ව සමාධි සචරිකතො මයා'ති සමපජානමුසා භණ්ණතං අපනති පාරාජිකං -පෙ-

6. තිභාකාරෙති- පඨමෙකුට්ඨ කුසානං සුඤ්ඤතඤ්ඤාදි සමාපතනිං, පඨමෙකුට්ඨ කුසානං අනිමිත්තඤ්ඤාදි සමාපතනිං, පඨමෙකුට්ඨ කුසානං අපපණ්ණිතිතඤ්ඤාදි සමාපතනිං, සමාපජ්ජං, සමාපජ්ජාමි, සමාපනෙතා, පඨමෙකුට්ඨ ව කුසානං අපපණ්ණිතිතඤ්ඤාදි සමාපතනියා ලාභිමහි, වසිමහි, 'පඨමං ව කුසානං අපපණ්ණිතිතො ව සමාපතනි සචරිකතො මයා'ති සමපජානමුසා භණ්ණතං අපනති පාරාජිකං -පෙ- 1

7. තිභාකාරෙති- පඨමං ව කුසානං තිස්සො ව විජජා, සමාපජ්ජං, සමාපජ්ජාමි, සමාපනෙතා, පඨමෙකුට්ඨ ව කුසානං තිස්සන්තං ව විජජානං ලාභිමහි, වසිමහි, 'පඨමං ව කුසානං තිස්සො ව විජජා සචරිකතො මයා'ති සමපජානමුසා භණ්ණතං අපනති පාරාජිකං -පෙ-

8. තිභාකාරෙති- පඨමං ව කුසානං චත්තාරො ව සතිපට්ඨානෙ, පඨමං ව කුසානං චත්තාරො ව සමමපට්ඨානෙ, පඨමං ව කුසානං චත්තාරො ව ඉද්ධි-පාදෙ සමාපජ්ජං, සමාපජ්ජාමි, සමාපනෙතා, පඨමෙකුට්ඨ ව කුසානං චතුත්තාරඤ්ඤාදි ඉද්ධිපාදනං ලාභිමහි, වසිමහි, 'පඨමං ව කුසානං චත්තාරො ව ඉද්ධිපාද සචරිකතො මයා'ති සමපජානමුසා භණ්ණතං අපනති පාරාජිකං -පෙ-

9. තිභාකාරෙති- පඨමං ව කුසානං පඤ්ඤා ව ඉද්ධියාති, පඨමං ව කුසානං පඤ්ඤා ව බලාති සමාපජ්ජං, සමාපජ්ජාමි, සමාපනෙතා, පඨමෙකුට්ඨ ව කුසානං පඤ්ඤානං ව බලානං ලාභිමහි, වසිමහි, 'පඨමං ව කුසානං පඤ්ඤා ව බලාති සචරිකතො මයා'ති සමපජානමුසා භණ්ණතං අපනති පාරාජිකං -පෙ-

10. තිභාකාරෙති- පඨමං ව කුසානං සත්තං ව බොජ්ඣංගික සමාපජ්ජං, සමාපජ්ජාමි, සමාපනෙතා, පඨමෙකුට්ඨ ව කුසානං සත්තන්තං ව බොජ්ඣංගිකානං ලාභිමහි, වසිමහි, 'පඨමං ව කුසානං සත්තං ව බොජ්ඣංගික සචරිකතො මයා'ති සමපජානමුසා භණ්ණතං අපනති පාරාජිකං -පෙ-

11. තිභාකාරෙති- පඨමං ව කුසානං අරියං ව අට්ඨංගිකං මග්ගං සමාපජ්ජං, සමාපජ්ජාමි, සමාපනෙතා, පඨමෙකුට්ඨ ව කුසානං අරියං ව අට්ඨංගිකං මග්ගං ලාභිමහි, වසිමහි, 'පඨමං ව කුසානං අරියො ව අට්ඨංගිකො මග්ගො සචරිකතො මයා'ති සමපජානමුසා භණ්ණතං අපනති පාරාජිකං -පෙ-

4. තුන් අසුරකින් පළමුවන දූතානට ද සුඤ්ඤතවිමෝක්ඛයට ද පළමුවන දූතානට ද අභිමිත්තවිමෝක්ඛයට ද පළමුවන දූතානට ද අප්පණිතිත-විමෝක්ඛයට ද සමවැදිම්, සමවදිම්, සමවැදුනෙම්, පළමුවන දූතාන ද අප්පණි-තිතවිමෝක්ඛය ද ලබනසුලු වෙමි, වසිවෙමි, මවිසින් පළමුවන දූතාන ද අප්පණිතිත විමෝක්ඛය ද පසක් කරණ ලදු සි දූත දූත මුසවා කියන්නහුට පරිජ්ඣාවාත් වේ. ...

5. තුන් අසුරකින් පළමුවන දූතානට ද සුඤ්ඤතසමාධියට ද, පළමුවන දූතානට ද අභිමිත්තසමාධියට ද, පළමුවන දූතානට ද අප්පණිතිතසමාධියට ද, සමවැදිම්, සමවදිම්, සමවැදුනෙම්, පළමුවන දූතාන ද අප්පණිතිතසමාධිය ද ලබනසුලු වෙමි. වසිවෙමි. මවිසින් පළමුවන දූතාන ද අප්පණිතිතසමාධිය ද පසක් කරණ ලදු සි දූත දූත මුසවා කියන්නහුට පරිජ්ඣාවාත් වේ. ...

6. තුන් අසුරකින් පළමුවන දූතානට ද සුඤ්ඤතසමාපත්තියට ද, පළමුවන දූතානට ද අභිමිත්තසමාපත්තියට ද, පළමුවන දූතානට ද අප්පණිතිතසමාපත්තියට ද සමවත්මි, සමවදිම්, සමවැදුනෙමි, පළමුවන දූතාන ද අප්පණිතිතසමාපත්තිය ද ලබනසුලු වෙමි, වසිවෙමි, මවිසින් පළමුවන දූතාන ද අප්පණිතිතසමාපත්තිය ද පසක් කරණ ලදු සි දූත දූත මුසවා කියන්නහුට පරිජ්ඣාවාත් වේ. ...

7. තුන් අසුරකින් පළමුවන දූතානට ද ත්‍රිවිද්ධත්වට ද සමවැදිම්, සමවදිම්, සමවැදුනෙමි, පළමුවන දූතාන ද ත්‍රිවිද්ධත්වට ද ලබනසුලු වෙමි. වසිවෙමි, මවිසින් පළමුවන දූතාන ද ත්‍රිවිද්ධ ද පසක් කරණ ලදු සි දූත දූත මුසවා කියන්නහුට පරිජ්ඣාවාත් වේ. ...

8. තුන් අසුරකින් පළමුවන දූතානට ද සතර සතිපට්ඨානසන්ධිට ද, පළමුවන දූතානට ද, සතර සමස්තපඨන්වියතීයන්ට ද, පළමුවන දූතානට ද, සතර සාද්ධිපාදයන්ට ද සමවැදිම්, සමවදිම්, සමවැදුනෙමි, පළමුවන දූතාන ද සතර සාද්ධිපාදයන් ද ලබනසුලු වෙමි, වසිවෙමි, මවිසින් පළමුවන දූතාන ද සතර සාද්ධිපාද ද පසක් කරණ ලදු සි දූත දූත මුසවා කියන්නහුට පරිජ්ඣාවාත් වේ. ...

9. තුන් අසුරකින් පළමුවන දූතානට ද සඤ්ඤා පසිදුරන්ට ද, පළමුවන දූතානට ද පඤ්ඤා ඛලයන්ට ද සමවැදිම්, සමවදිම්, සමවැදුනෙමි, පළමුවන දූතාන ද පඤ්ඤා ද ලබනසුලු වෙමි, වසිවෙමි, මවිසින් පළමුවන දූතාන ද පඤ්ඤා ද පසක් කරණ ලදු සි දූත දූත මුසවා කියන්නහුට පරිජ්ඣාවාත් වේ....

10. තුන් අසුරකින් පළමුවන දූතානට ද සත්තබ්බොජ්ඣාමයන්ට ද සමවැදිම්, සමවදිම්, සමවැදුනෙමි, පළමුවන දූතාන ද සත්ත බ්බොජ්ඣාමය ද ලබනසුලු වෙමි, වසිවෙමි, මවිසින් පළමුවන දූතාන ද සත්ත බ්බොජ්ඣාමය ද පසක් කරණ ලදු සි දූත දූත මුසවා කියන්නහුට පරිජ්ඣාවාත් වේ. ...

11. තුන් අසුරකින් පළමුවන දූතානට ද අරිඅට්ඨිමයට ද සමවැදිම්, සමවදිම්, සමවැදුනෙමි, පළමුවන දූතාන ද අරිඅට්ඨිමය ද ලබනසුලු වෙමි, වසිවෙමි, මවිසින් පළමුවන දූතාන ද අරිඅට්ඨිමය ද පසක් කරණ ලදු සි දූත දූත මුසවා කියන්නහුට පරිජ්ඣාවාත් වේ. ...

12. තිභාකාරෙහි- පඨමං ව ඤාතං සොතාපකත්ථිලං ව, පඨමං ව ඤාතං සකද්දගාමිථිලං ව, පඨමං ව ඤාතං අතාගාමිථිලං ව, පඨමං ව ඤාතං අරහතතං ව සමාපජ්ජං, සමාපජ්ජාමි, සමාපනො, පඨමස්ස ව ඤාතස්ස අරහතතස්ස ව ලාභිමහි, වසිමහි, 'පඨමං ව ඤාතං අරහතතං ව සචරිකතං මයා'ති සමපජානමුසා භණන්තස්ස අපනති පාරාජිකස්ස -පෙ-

13. තිභාකාරෙහි- පඨමං ව ඤාතං, සමාපජ්ජං, සමාපජ්ජාමි, සමාපනො, පඨමස්ස ව ඤාතස්ස ලාභිමහි, වසිමහි, පඨමං ව ඤාතං සචරිකතං මයා, රාගො ව මෙ වතො, දොසො ව මෙ වතො, මොහො ව මෙ වතො, වතො, මුතො, පඨිතො, පටිතියාටො, උකෙඛටිතො, සමුකෙඛටිතො,ති සමපජානමුසා භණන්තස්ස අපනති පාරාජිකස්ස -පෙ-

14. තිභාකාරෙහි -පෙ- සත්තභාකාරෙහි- පඨමං ව ඤාතං සමාපජ්ජං, සමාපජ්ජාමි, සමාපනො, පඨමස්ස ව ඤාතස්ස ලාභිමහි, වසිමහි, පඨමං ව ඤාතං සචරිකතං මයා, රාගා ව මෙ විතතං විනිවරණං, දොසා ව මෙ විතතං විනිවරණං, මොහා ව මෙ විතතං විනිවරණන්ති සමපජානමුසා භණන්තස්ස අපනති පාරාජිකස්ස: පුබ්බෙවස්ස හොති "මුසා භණ්ණං"න්ති, භණන්තස්ස හොති "මුසා භණ්ණං"ති, භණ්ණිකස්ස හොති "මුසා මයා භණ්ණං"න්ති, විනිධාය දිට්ඨිං, විනිධාය ඛන්තිං, විනිධාය රුපිං, විනිධාය භාවං.

වණ්ඨවහනං හිට්ඨිතං.

1. තිභාකාරෙහි දුතියං ව ඤාතං තතියං ව ඤාතං සමාපජ්ජං- සමාපජ්ජාමි- සමාපනො- දුතියස්ස ව ඤාතස්ස තතියස්ස ව ඤාතස්ස ලාභිමහි- වසිමහි- දුතියං ව ඤාතං තතියං ව ඤාතං සචරිකතං මයා'ති සමපජානමුසා භණන්තස්ස අපනති පාරාජිකස්ස -පෙ-

2. තිභාකාරෙහි දුතියං ව ඤාතං වතුන් ව ඤාතං සමාපජ්ජං- සමාපජ්ජාමි- සමාපනො- දුතියස්ස ව ඤාතස්ස වතුන්ස්ස ව ඤාතස්ස ලාභිමහි- වසිමහි- දුතියං ව ඤාතං වතුන් ව ඤාතං සචරිකතං මයා'ති සමපජානමුසා භණන්තස්ස අපනති පාරාජිකස්ස -පෙ-

3. තිභාකාරෙහි දුතියං ව ඤාතං සුඤ්ඤතං ව විමොක්ඛං- අනිමිතතං ව විමොක්ඛං- අප්පණ්ණිතිතං ව විමොක්ඛං- සුඤ්ඤතං ව සමාධිං- අනිමිතතං ව සමාධිං- අප්පණ්ණිතිතං ව සමාධිං- සුඤ්ඤතං ව සමාපතනිං- අනිමිතතං ව සමාපතනිං- අප්පණ්ණිතිතං ව සමාපතනිං- තිස්සො ව විජ්ජා- වතතායෙ ව සති පට්ඨානෙ- වතතායෙ ව සමමප්පධානෙ- වතතායෙ ව ඉද්ධිපාදෙ- පඤ්ච ව ඉද්ධියාති- පඤ්ච ව බලාති- භතත ව බොජ්ඣංගෙ- අරියඤ්ච අට්ඨංගිකං මග්ගං- සොතාපකත්ථිලං ව- සකද්දගාමිථිලං ව- අතාගාමිථිලං ව- අරහතතං ව- සමාපජ්ජං- සමාපජ්ජාමි- සමාපනො- දුතියස්ස ව ඤාතස්ස අරහතතස්ස ව ලාභිමහි- වසිමහි- දුතියං ව ඤාතං අරහතතං ව සචරිකතං මයා'ති සමපජානමුසා භණන්තස්ස අපනති පාරාජිකස්ස -පෙ-

12. තුන් අයුරකින් පළමුවන දූභාතට ද හෝවාන් ඵලයට ද, පළමුවන දූභාතට ද සකදගාමී ඵලයට ද, පළමුවන දූභාතට ද අකාගාමී ඵලයට ද, පළමුවන දූභාතට ද රහත්ඛවට ද සමවාදිමි, සමවදිමි, සමවාදුනෙමි, පළමුවන දූභාත ද රහත්ඛව ද ලබනසුලු වෙමි, වයිවෙමි, මව්සින් පළමුවන දූභාත ද රහත්ඛව ද පසක් කරණ ලදු සි දුන දුන මුසවා කියන්නහුට පරිජ්ඣාවාත් වේ. ...

13. තුන් අයුරකින් පළමුවන දූභාතට ද සමවාදිමි, සමවදිමි, සමවාදු-
නෙමි, පළමුවන දූභාත ද ලබනසුලු වෙමි, වයිගෙමි, මව්සින් පළමුවන දූභාත ද
පසක් කරණ ලදී, මව්සින් රාගය ද හල, මව්සින් දොමය ද හල, මව්සින්
මොහය ද හල, විහිට, මිදින, පාතින, තෙරින, උපුටා හරිණ ලද, හාම අයුරින්
උපුටා හරිණ ලදු සි දුන දුන මුසවා කියන්නහුට පරිජ්ඣාවාත් වේ. ...

14. තුන් අයුරකින් ... සත් අයුරකින් පළමුවන දූභාතට ද සමවාදිමි,
සමවදිමි, සමවාදුනෙමි, පළමුවන දූභාත ද ලබනසුලු වෙමි, වයිගෙමි, මව්සින්
පළමුවන දූභාත ද පසක් කරණ ලදී, මා සිත රාගයෙන් ද නිරාවරණය,
මා සිත දොමයෙන් ද, නිරාවරණය, මා සිත මෝහයෙන් ද, නිරාවරණයයි
දුන දුන මුසවා කියන්නහුට පරිජ්ඣාවාත් වේ: පෙර ම ඔහුට “බොරු
කියන්නෙමි”යි සිත වෙයි. කියන්නහුට “බොරු කියමි”යි සිත වෙයි. විණුවනුට
“මව්සින් බොරු කියන ලදු”යි සිත වෙයි. දූෂ්ටය සභවාගෙණය, ඤානානිය
සභවාගෙණය, රූපිය සභවාගෙණය, භාවය සභවාගෙණය යි.

විණිච්ඡාය නිමි.

1. තුන් අයුරකින් දෙවන දූභාතට ද තෙවන දූභාතට ද සමවාදිමි,
සමවදිමි, සමවාදුනෙමි, දෙවන දූභාත ද තෙවන දූභාත ද ලබනසුලු වෙමි,
වයිවෙමි, මව්සින් දෙවන දූභාත ද තෙවන දූභාත ද පසක් කරණ ලදු සි
දුන දුන මුසවා කියන්නහුට පරිජ්ඣාවාත් වේ. ...

2. තුන් අයුරකින් දෙවන දූභාතට ද සිවුවන දූභාතට ද සමවාදිමි,
සමවදිමි, සමවාදුනෙමි, දෙවන දූභාත ද සිවුවන දූභාත ද ලබනසුලු වෙමි,
වයි වෙමි, මව්සින් දෙවන දූභාත ද සිවුවන දූභාත ද පසක් කරණ
ලදු සි දුන දුන මුසවා කියන්නහුට පරිජ්ඣාවාත් වේ. ...

3. තුන් අයුරකින් දෙවන දූභාතට ද සුඤ්ඤතවිමොක්ඛයට ද, අනිමිත්ත-
විමොක්ඛයට ද, අපපණ්ණිකවිමොක්ඛයට ද, සුඤ්ඤතමාඛියට ද, අනිමිත්ත-
මාඛියට ද, අපපණ්ණිකමාඛියට ද, සුඤ්ඤතමාපත්තියට ද, අනිමිත්ත-
සමාපත්තියට ද, අපපණ්ණිකසමාපත්තියට ද, ත්‍රිවිද්ධත්වට ද, සතර සති-
පට්ඨානත්වට ද, සතර සමාස්ප්‍රධන්විග්භියත්වට ද, සතර සාද්ධිපාදයත්වට ද,
පඤ්චෙත්තියත්වට ද, පඤ්චබලයත්වට ද, සත්ත බොජ්ඣංගයත්වට ද, ආයාසී
අභවාඛික මාගියට ද, සෝවාන් ඵලයට ද, සකදගාමී ඵලයට ද, අකාගාමී
ඵලයට ද, අරහත් ඵලයට ද, සමවාදිමි, සමවදිමි, සමවාදුනෙමි, දෙවන දූභාත ද
අරහත් ඵලය ද ලබනසුලු වෙමි, වයි වෙමි, මව්සින් දෙවන දූභාත ද අරහත්
ඵලය ද පසක් කරණ ලදු සි දුන දුන මුසවා කියන්නහුට පරිජ්ඣාවාත් වේ. ...

4. තුන් අයුරකින් දෙවන දූතානට ද සමවාදිමි, සමවදිමි, සමවාදුනෙමි දෙවන දූතාන ද ලබනසුලු වෙමි, වයි වෙමි, මව්සින් දෙවන දූතාන ද පසක් කරණ ලදී, මව්සින් රාගය ද හරණ ලදී, මව්සින් ද්වේශය ද හරණ ලදී, මව්සින් මොහය ද හරණ ලදී. විහිට, මිදින, පැහින, තෙරින, උපුටා හරිණ ලදී. මානවින් උපුටා හරිණ ලදී. මා සිත රාගයෙන් ද නිරාවරණය, මා සිත ද්වේශයෙන් ද නිරාවරණය මා සිත මෝහයෙන් ද නිරාවරණයයි දූත දූත මුසවා කියන්නහුට පරිජ්ඣාවාත් වේ. ...

5. තුන් අයුරකින් ... සත් අයුරකින් දෙවන දූතානට ද පළමුවන දූතානට ද සමවාදිමි, සමවදිමි, සමවාදුනෙමි, දෙවන දූතාන ද පළමුවන දූතාන ද ලබනසුලු වෙමි, වයි වෙමි, මව්සින් දෙවන දූතාන ද පළමුවන දූතාන ද පසක් කරණ ලදු සි දූත දූත මුසවා කියන්නහුට පරිජ්ඣාවාත් වේ, ...

බද්ධමහාන වාරයයි

මෙතස් එක එක මුල් කොට බද්ධමහාන පරිවර්තනය කටයුතු යි.

1. තුන් අයුරකින් තෙවන දූතානට ද සිවුවන දූතානට ද ... තුන්වන දූතානට ද රහත් ඵලයට ද සමවාදිමි, සමවදිමි, සමවාදුනෙමි, තුන්වන දූතාන ද රහත් ඵලය ද ලබනසුලු වෙමි, වයි වෙමි, මව්සින් තුන්වන දූතාන ද රහත් ඵලය ද පසක් කරණ ලදු සි දූත දූත මුසවා කියන්නහුට පරිජ්ඣාවාත් වේ. ...

2. තුන් අයුරකින් තෙවන දූතානට ද සමවාදිමි, සමවදිමි, සමවාදුනෙමි තෙවන දූතාන ද ලබනසුලු වෙමි, වයි වෙමි, මව්සින් තෙවන දූතාන ද පසක් කරණ ලදී, මව්සින් රාගය ද හරණ ලදී, මව්සින් ද්වේශය ද හරණ ලදී, මව්සින් මොහය ද හරණ ලදී, විහිට, මිදින, පැහින, තෙරින, උපුටා හරිණ ලදී, මානවින් උපුටා හරිණ ලදී, මා සිත රාගයෙන් ද නිරාවරණය, මා සිත ද්වේශයෙන් ද නිරාවරණය, මා සිත මොහයෙන් ද නිරාවරණයයි දූත දූත මුසවා කියන්නහුට පරිජ්ඣාවාත් වේ. ...

3. තුන් අයුරකින් තෙවන දූතානට ද, පළමුවන දූතානට ද, තෙවන දූතානට ද, දෙවන දූතානට ද, සමවාදිමි, සමවදිමි, සමවාදුනෙමි, තෙවන දූතාන ද දෙවන දූතාන ද ලබනසුලු වෙමි, වයි වෙමි. මා මව්සින් තෙවන දූතාන ද දෙවන දූතාන ද පසක් කරණ ලදු සි දූත දූත මුසවා කියන්නහුට පරිජ්ඣාවාත් වේ. ...

4. තුන් අයුරකින් මා සිත මෝහයෙන් ද නිරාවරණය, පළමුවන දූතානට ද ... දෙවන දූතානට ද, තෙවන දූතානට ද, සමවාදිමි, සමවදිමි, සමවාදුනෙමි, මා සිත මෝහයෙන් ද නිරාවරණය, සිවුවන දූතාන ද ලබනසුලු වෙමි, වයි වෙමි. මා සිත මෝහයෙන් ද නිරාවරණය, මව්සින් සිවුවන දූතාන ද පසක් කරණ ලදු සි දූත දූත මුසවා කියන්නහුට පරිජ්ඣාවාත් වේ. ...

5. නිභාකාරෙහි මොහා ව මෙ විතතං විනිවරණං සුඤ්ඤතඤ්ඤාපි විමොක්ඛං අනිමිත්තඤ්ඤාපි විමොක්ඛං අප්පණ්ණිතිතඤ්ඤාපි විමොක්ඛං සමාපජ්ජි- සමාපජ්ජාමි- සමාපනො- මොහා ව මෙ විතතං විනිවරණං, අප්පණ්ණිතිතං ව විමොක්ඛං ලාභිමග්ගි- වසිමග්ගි- මොහා ව මෙ විතතං විනිවරණං අප්පණ්ණිතිතො ව විමොක්ඛො සචරිකතො මයා'ති සම්පජ්ඣාමසා භණ්ණාසං ආපතති පාරුජිකං. -පෙ-

6. නිභාකාරෙහි මොහා ව මෙ විතතං විනිවරණං සුඤ්ඤතඤ්ඤාපි සමාධිං අනිමිත්තඤ්ඤාපි සමාධිං අප්පණ්ණිතිතඤ්ඤාපි සමාධිං සමාපජ්ජි- සමාපජ්ජාමි- සමාපනො- මොහා ව මෙ විතතං විනිවරණං- අප්පණ්ණිතිතං ව සමාධිං ලාභිමග්ගි- වසිමග්ගි- මොහා ව මෙ විතතං විනිවරණං අප්පණ්ණිතිතො ව සමාධි සචරිකතො මයා'ති සම්පජ්ඣාමසා භණ්ණාසං ආපතති පාරුජිකං. -පෙ-

7. නිභාකාරෙහි මොහා ව මෙ විතතං විනිවරණං සුඤ්ඤතඤ්ඤාපි සමාපතතිං අනිමිත්තඤ්ඤාපි සමාපතතිං අප්පණ්ණිතිතඤ්ඤාපි සමාපතතිං සමාපජ්ජි- සමාපජ්ජාමි- සමාපනො- මොහා ව මෙ විතතං විනිවරණං- අප්පණ්ණිතිතං ව සමාපතතිං ලාභිමග්ගි- වසිමග්ගි- මොහා ව මෙ විතතං විනිවරණං අප්පණ්ණිතිතො ව සමාපතති සචරිකතො මයා'ති සම්පජ්ඣාමසා භණ්ණාසං ආපතති පාරුජිකං. -පෙ-

8. නිභාකාරෙහි මොහා ව මෙ විතතං විනිවරණං නිසෙසා ව විජ්ජා සමාපජ්ජි- සමාපජ්ජාමි- සමාපනො- මොහා ව මෙ විතතං විනිවරණං නිසෙසා ව විජ්ජා ලාභිමග්ගි- වසිමග්ගි- මොහා ව මෙ විතතං විනිවරණං නිසෙසා ව විජ්ජා සචරිකතො මයා'ති සම්පජ්ඣාමසා භණ්ණාසං ආපතති පාරුජිකං. -පෙ-

9. නිභාකාරෙහි මොහා ව මෙ විතතං විනිවරණං චත්තාරො ව සතිපට්ඨානෙ චත්තාරො ව සම්මසාධානෙ චත්තාරො ව ඉද්ධිපාදෙ සමාපජ්ජි- සමාපජ්ජාමි- සමාපනො- මොහා ව මෙ විතතං විනිවරණං චතුත්තාරො ව ඉද්ධිපාදං ලාභිමග්ගි- වසිමග්ගි- මොහා ව මෙ විතතං විනිවරණං චත්තාරො ව ඉද්ධිපාද සචරිකතො මයා'ති සම්පජ්ඣාමසා භණ්ණාසං ආපතති පාරුජිකං. -පෙ-

10. නිභාකාරෙහි මොහා ව මෙ විතතං විනිවරණං පඤ්ඤා ව ඉද්ධියානි පඤ්ඤා ව බලානි සමාපජ්ජි- සමාපජ්ජාමි- සමාපනො- මොහා ව මෙ විතතං විනිවරණං පඤ්ඤානඤ්ඤාපි බලානං ලාභිමග්ගි- වසිමග්ගි- මොහා ව මෙ විතතං විනිවරණං පඤ්ඤා ව බලානි සචරිකතානි මයා'ති සම්පජ්ඣාමසා භණ්ණාසං ආපතති පාරුජිකං. -පෙ-

11. නිභාකාරෙහි මොහා ව මෙ විතතං විනිවරණං සත්තං ව බොජ්ඣංගික සමාපජ්ජි- සමාපජ්ජාමි- සමාපනො- මොහා ව මෙ විතතං විනිවරණං සත්තනඤ්ඤාපි බොජ්ඣංගිකානං ලාභිමග්ගි- වසිමග්ගි- මොහා ව මෙ විතතං විනිවරණං සත්තං ව බොජ්ඣංගික සචරිකතො මයා'ති සම්පජ්ඣාමසා භණ්ණාසං ආපතති පාරුජිකං. -පෙ-

5. තුන් අයුරකින් මා සිත මෝහයෙන් ද නිරාවරණය, සුඤ්ඤත-විමෝක්ඛයට ද, අනිමිත්තසමාකයට ද අපඤ්චිතවිමෝක්ඛයට ද සම-වාදිමි, සමවදිමි, සමවාදුතෙමි, මා සිත මෝහයෙන් ද නිරාවරණය, අපඤ්චිතවිමෝක්ඛය ද ලබනසුලුමි, වසියෙක්මි, මා සිත මෝහයෙන් ද නිරාවරණය, මවිසින් අපඤ්චිතවිමෝක්ඛය ද පසක් කරණ ලදු සි දුන දුන මුහුටා කියන්නහුට පරිජ්ඣාවාත් වේ. ...

6. තුන් අයුරකින් මා සිත මෝහයෙන් ද නිරාවරණය, සුඤ්ඤතසමා-ධියට ද, අනිමිත්තසමාධියට ද, අපඤ්චිතසමාධියට ද, සමවාදිමි, සමවදිමි, සමවාදුතෙමි, මා සිත මෝහයෙන් ද නිරාවරණය, අපඤ්චිතසමාධිය ද ලබනසුලු වෙමි, වසි වෙමි, මා සිත මෝහයෙන් ද නිරාවරණය, මවිසින් අපඤ්චිතසමාධිය ද පසක් කරණ ලදු සි දුන දුන මුහුටා කියන්නහුට පරිජ්ඣාවාත් වේ. ...

7. තුන් අයුරකින් මා සිත මෝහයෙන් ද නිරාවරණය, සුඤ්ඤත සමා-පතතියට ද, අනිමිත්තසමාපතතියට ද, අපඤ්චිතසමාපතතියට ද, සමවාදිමි, සමවදිමි, සමවාදුතෙමි, මා සිත මෝහයෙන් ද නිරාවරණය, අපඤ්චිතසමාපතතිය ද ලබනසුලු වෙමි, වසි වෙමි, මා සිත මෝහයෙන් ද නිරාවරණය, මා විසින් අපඤ්චිතසමාපතතිය ද පසක් කරණ ලදු සි දුන දුන මුහුටා කියන්නහුට පරිජ්ඣාවාත් වේ. ...

8. තුන් අයුරකින් මා සිත නිරාවරණය, මෝහයෙන් ද නිරාවරණය, ත්‍රිවිද්‍යාවන්ට ද සමවාදිමි, සමවදිමි, සමවාදුතෙමි, මා සිත මෝහයෙන් ද නිරාවරණය, ත්‍රිවිද්‍යාවන් ද ලබනසුලු වෙමි, වසියෙක්මි, මා සිත මෝහයෙන් ද නිරාවරණය, මා විසින් ත්‍රිවිද්‍යා ද පසක් කරණ ලදු සි දුන දුන මුහුටා කියන්නහුට පරිජ්ඣාවාත් වේ.

9. තුන් අයුරකින් මා සිත මෝහයෙන් ද නිරාවරණය, සතර සතිපට්ඨා-නගන්ට ද සතර සමාස්පඛන්තියාගන්ට ද සතර සංඛිපාදගන්ට ද සමවාදිමි, සමවදිමි, සමවාදුතෙමි, මා සිත මෝහයෙන් ද නිරාවරණය, සතර සංඛිපාද-ගන් ද ලබනසුලු වෙමි, වසි වෙමි, මා සිත මෝහයෙන් ද නිරාවරණය, මවිසින් සතර සංඛිපාද ද පසක් කරණ ලදු සි දුන දුන මුහුටා කියන්නහුට පරිජ්ඣාවාත් වේ. ...

10. තුන් අයුරකින් මා සිත මෝහයෙන් ද නිරාවරණය, සඤ්ඤාදිපඤ්ඤා-ඤ්ඤාගන්ට ද පඤ්ඤාබලගන්ට ද සමවාදිමි, සමවදිමි, සමවාදුතෙමි, මා සිත මෝහයෙන් ද නිරාවරණය, පඤ්ඤාබලගන් ද ලබනසුලු වෙමි, වසි වෙමි, මා සිත මෝහයෙන් ද නිරාවරණය, මා විසින් පඤ්ඤාබල ද පසක් කරණ ලදු සි දුන දුන මුහුටා කියන්නහුට පරිජ්ඣාවාත් වේ. ...

11. තුන් අයුරකින් මා සිත මෝහයෙන් ද නිරාවරණය, සත්ත-බොජ්ඣංගගන්ට ද සමවාදිමි, සමවදිමි, සමවාදුතෙමි, මා සිත මෝහයෙන් ද නිරාවරණය, සත්තබොජ්ඣංගගන් ද ලබනසුලු වෙමි, වසියෙක්මි, මා සිත මෝහයෙන් ද නිරාවරණය, මවිසින් සත්තබොජ්ඣංග ද පසක් කරණ ලදු සි දුන දුන මුහුටා කියන්නහුට පරිජ්ඣාවාත් වේ....

12. නිහාකාරෙහි මොහා ව මෙ විතතං විනිවරණං අරියඤ්ච අට්ඨාඛිනිකං මග්ගං සමාපජ්ජං- සමාපජ්ජාමි- සමාපනෙතා- මොහා ව මෙ විතතං විනිවරණං අරියං ව අට්ඨාඛිනිකං මග්ගං ලාභිමහි- වසිමහි- මොහා ව මෙ විතතං විනිවරණං අරියං ව අට්ඨාඛිනිකං මග්ගං සමාපනෙතා මයා'ති සමපජානමුසා භණන්තං ආපනති පාරාජිකං. -පෙ-

13. නිහාකාරෙහි මොහා ව මෙ විතතං විනිවරණං සොතාපනතිඵලං ව සකදගාමිඵලං ව අතාගාමිඵලං ව අරහත්තඤ්ච සමාපජ්ජං- සමාපජ්ජාමි- සමාපනෙතා- මොහා ව මෙ විතතං විනිවරණං අරහත්තං ලාභිමහි- වසිමහි- මොහා ව මෙ විතතං විනිවරණං අරහත්තඤ්ච සමාපනෙතා මයා'ති සමපජානමුසා භණන්තං ආපනති පාරාජිකං. -පෙ-

14. නිහාකාරෙහි මොහා ව මෙ විතතං විනිවරණං පඨමං ව කුතං සමාපජ්ජං- සමාපජ්ජාමි- සමාපනෙතා- මොහා ව මෙ විතතං විනිවරණං පඨමං ව කුතං ලාභිමහි- වසිමහි- මොහා ව මෙ විතතං විනිවරණං පඨමං ව කුතං සමාපනෙතා මයා'ති සමපජානමුසා භණන්තං ආපනති පාරාජිකං. -පෙ-

15. නිහාකාරෙහි -පෙ- සත්තාගාකාරෙහි මොහා ව මෙ විතතං විනිවරණං දුතියං ව කුතං -පෙ- තතියං ව කුතං -පෙ- වතුන් ව කුතං -පෙ- සුඤ්ඤතං ව විමොක්ඛං -පෙ- දෙසා ව මෙ විතතං විනිවරණන්ති සමපජානමුසා භණන්තං ආපනති පාරාජිකං. -පෙ- පුබ්බවස්ස හොති 'මුසා භණ්ණි'නති, භණන්තං හොති 'මුසා භණ්ණි'ති, භණ්ණි'නති, විනිධාය දිට්ඨිං, විනිධාය ඛන්ති, විනිධාය රුපිං, විනිධාය භාවං.

ඵකමුලකං නිබ්බිතං.

16. දුමුලකමපි නිමුලකමපි වතුමුලකමපි පඤ්චමුලකමපි ඡමුලකමපි සත්තමුලකමපි අට්ඨමුලකමපි තවමුලකමපි දසමුලකමපි කාතබ්බං. යථා නිකම්පනාති පද්ධති එකෙකමුලකං වර්තෙතබ්බං. යථා ඵකමුලකං විතාරිතං එවමෙව දුමුලකාදි'පි විතරෙතබ්බං.

1. නිහාකාරෙහි -පෙ- සත්තාගාකාරෙහි පඨමං ව කුතං දුතියං ව කුතං තතියං ව කුතං වතුන් ව කුතං සුඤ්ඤතං ව විමොක්ඛං අනිමිත්තඤ්ච විමොක්ඛං අපරණ්හිතං ව විමොක්ඛං සුඤ්ඤතං ව සමාධිං අනිමිත්තං ව සමාධිං අපරණ්හිතං ව සමාධිං සුඤ්ඤතං ව සමාපනතිං අනිමිත්තං ව සමාපනතිං අපරණ්හිතං ව සමාපනතිං තිස්සං ව විජ්ජා වතනාරො ව සතිපට්ඨානෙ වතනාරො ව සමමපට්ඨානෙ වතනාරො ව ඉද්ධිපාඤ්ච පඤ්ච ව ඉද්ධියාති පඤ්ච ව බලාති සත්ත ව බොජ්ඣංගො අරියඤ්ච අට්ඨාඛිනිකං මග්ගං සොතාපනතිඵලඤ්ච සකදගාමිඵලඤ්ච අතාගාමිඵලඤ්ච අරහත්තඤ්ච සමාපජ්ජං- සමාපජ්ජාමි- සමාපනෙතා- පෙ- රුගො ව මෙ වතෙතා දෙසො ව මෙ වතෙතා මොහො ව මෙ වතෙතා වතෙතා මුතෙතා පභිතො පටිනි-සංඛෙයා උතෙකවිතො සමුතෙකවිතො, රුගා ව මෙ විතතං විනිවරණං, දෙසා ව මෙ විතතං විනිවරණං, මොහා ව මෙ විතතං විනිවරණන්ති සමපජානමුසා භණන්තං ආපනති පාරාජිකං -පෙ- පුබ්බවස්ස හොති "මුසා භණ්ණි"නති, භණන්තං හොති "මුසා භණ්ණි"ති, භණ්ණි'නති, විනිධාය දිට්ඨිං, විනිධාය ඛන්ති, විනිධාය රුපිං, විනිධාය භාවං.

සබ්බමුලකං නිබ්බිතං.

සුද්ධිකවාරකථා නිබ්බිතා.

12. තුන් අයුරකින් මා සිත මොහයෙන් ද නිරවරණය, අර්ථවත්තමය ද සමවාදිම— සමවදිම— සමවාදනම— මා සිත මොහයෙන් ද නිරවරණය, අර්ථවත්තමය ද ලබනසුදු වෙමි— වයි වෙමි— මා සිත මොහයෙන් ද නිරවරණය මවිසින් අර්ථවත්තමය ද පසක් කරණ ලදු සි දුන දුන මුසවා කියන්නහුට පරිජ්ඣාවන් වේ. ...

13. තුන් අයුරකින් මා සිත මොහයෙන් ද නිරවරණය, සෝවාන් ඵලයට ද සකදගාමිඵලයට ද අනාගාමිඵලයට ද රහත්ඵලයට ද සමවාදිම— සමවදිම— සමවාදනම— මා සිත මොහයෙන් ද නිරවරණය, රහත්ඵලය ලබනසුදු වෙමි— වයි වෙමි— මා සිත මොහයෙන් ද නිරවරණය, මවිසින් රහත් ඵලය ද පසක් කරණ ලදු සි දුන දුන මුසවා කියන්නහුට පරිජ්ඣාවන් වේ. ...

14. තුන් අයුරකින් මා සිත මොහයෙන් ද නිරවරණය, ප්‍රථමධ්‍යානයට ද සමවාදිම— සමවදිම— සමවාදනම— මා සිත මොහයෙන් ද නිරවරණය, ප්‍රථමධ්‍යානය ලබනසුදු වෙමි— වයි වෙමි— මොහයෙන් ද මා සිත නිරවරණය, මා විසින් ප්‍රථමධ්‍යානය ද පසක් කරණ ලදු සි දුන දුන මුසවා කියන්නහුට පරිජ්ඣාවන් වේ.

15. තුන් අයුරකින් ... සත් අයුරකින් මා සිත මොහයෙන් ද නිරවරණය ද්විතීයධ්‍යානයට ද ... තෘතීයධ්‍යානයට ද ... චතුර්ධ්‍යානයට ද ... සුඤ්ඤාන-විමෝක්ඛයට ද ... දොෂයෙන් ද නිරවරණය සි දුන දුන මුසවා කියන්නහුට පරිජ්ඣාවන් වේ: පෙර ම ඔහුට “මුසවා කියන්නෙමි” සි සිත වෙයි. කියන්නහුට “මුසවා කියමි” සි සිත වෙයි. බිණුවහුට මවිසින් මුසවා කියන ලදු සි සිත වෙයි. දූෂ්ටය සභවාගෙණය, කෘත්‍යානිය සභවාගෙණය, රාජීය සභවාගෙණය, භාවය සභවාගෙණය.

එක මූලකය නිමි.

16. දුමුලකය ද තිමුලකය ද චතුමුලකය ද පඤ්චමුලකය ද ඡමුලකය ද සත්තමුලකය ද අවිච්ඡිලකය ද නව මුලකය ද දසමුලකය ද (විස්තර) කවුසුතු සි. නිකම්පනපද ඇතිසාධකයන් එකී එකී මූලකය වැඩිය යුතු සි. යම්කේ එකමුලකය විස්තර කරණ ලද්දේද එපරිද්දෙන් ම දුමුලකාදිය ද විස්තර කට යුතුයි.

1. තුන් අයුරකින් ... සත් අයුරකින් පළමුවන දුභංගට ද දෙවන දුභංගට තෙවන දුභංගට ද සිව්වන දුභංගට ද සුඤ්ඤානවිමෝක්ඛයට ද අනිමිත්ත-විමෝක්ඛයට ද අපපණිහිතවිමෝක්ඛයට ද සුඤ්ඤාන සමාධියට ද අනිමිත්ත-සමාධියට ද අපපණිහිතසමාධියට ද සුඤ්ඤාන සමාපත්තියට ද අනිමිත්ත සමාපත්තියට ද අපපණිහිතසමාපත්තියට ද ත්‍රිපිඤ්චන්ට ද සතර සතිපට්ඨානයන්ට ද සතර සමාස්පඛන්තියන්ට ද සතර සංඤ්චාදයන්ට ද පඤ්ඤාන්තියන්ට ද පඤ්චබලයන්ට ද සත්තබොධිසංඛ්‍යානයන්ට ද අර්ථවත්ත-මයට ද සෝවාන්ඵලයට ද සකදගාමිඵලයට ද අනාගාමිඵලයට ද රහත්-ඵලයට ද සමවාදිම— සමවදිම— සමවාදනම. මවිසින් රහය ද හරණ ලදී. මවිසින් දොෂය ද හරණලදී. මා විසින් මෝහය ද හරණ ලදී. වමාරණ ලදී. මුදන ලදී. පහකරණ ලදී. බාහාර කරණ ලදී. උප්පාහරිණ ලදී. ස්වාරෝන් උප්පාහරිණ ලදී. මා සිත රහයෙන් ද නිරවරණය. මා සිත දොෂයෙන් ද නිරවරණය, සිත මෝහයෙන් ද නිරවරණය, දුන දුන මුසවා කියන්නහුට පරිජ්ඣාවන් වේ: පෙර ම ඔහුට “මුසවා කියන්නෙමි” සි සිත වෙයි, කියන්නහුට “මුසවා කියමි” සි සිත වෙයි, බිණුවහුට මවිසින් “මුසවා කියන ලදු” සි සිත වෙයි, දූෂ්ටය සභවාගෙණය, කෘත්‍යානිය සභවා-ගෙණය, රාජීය සභවාගෙණය, භාවය සභවාගෙණය.

සබ්බමූලකය නිමි.

සුඤ්ඤානවාර කථාව නිමි.

1. නිභාකාරෙහි 'පඨමං කුඛං සමාපජ්ජි'නති වහතුකාමො 'දුතියං කුඛං සමාපජ්ජි'නති සමපජානමුසා හණන්තස්ස පටිවිජානනස්ස ආපත්ති පාරාජිකස්ස; ත පටිවිජානනස්ස ආපත්ති ථුල්ලවට්ඨස්ස.

2. නිභාකාරෙහි 'පඨමං කුඛං සමාපජ්ජි'නති වහතුකාමො 'තතියං කුඛං -පෙ- චතුස්ථං කුඛං -පෙ- සුඤ්ඤානං විමොක්ඛං -පෙ- අනිමිත්තං විමොක්ඛං -පෙ- අපපණ්ණිතිං විමොක්ඛං -පෙ- සුඤ්ඤානං සමාධිං -පෙ- අනිමිත්තං සමාධිං -පෙ- අපපණ්ණිතිං සමාධිං -පෙ- සුඤ්ඤානං සමාපත්තිං -පෙ- අනිමිත්තං සමාපත්තිං -පෙ- අපපණ්ණිතිං සමාපත්තිං -පෙ- තියෙසා විජ්ජා -පෙ- වහතාගේ සතිපට්ඨානෙ -පෙ- වහතාගේ සමමපපධානෙ -පෙ- වහතාගේ ඉද්ධිපාදෙ -පෙ- පඤ්චස්සියාති -පෙ- පඤ්ච බලාති -පෙ- සත්තා බොජ්ඣංගිකා -පෙ- අරියං අට්ඨංගිකං මග්ගං -පෙ- සොවාපත්තිඵලං -පෙ- සකදගාමිඵලං -පෙ- අනාගාමිඵලං -පෙ- අරහත්තං සමාපජ්ජිං -පෙ- රාගො මෙ වහෙතා -පෙ- දොසො මෙ වහෙතා -පෙ- මොහො මෙ වහෙතා, වහෙතා, මුහෙතා, පභිතො, පටිතිස්සට්ඨා, උකෙඛට්ඨො, සමුකෙඛට්ඨො -පෙ- රාගා මෙ විතතං විනිවරණං -පෙ- දොසා මෙ විතතං විනිවරණං -පෙ- මොහා මෙ විතතං විනිවරණං'නති සමපජානමුසා හණන්තස්ස පටිවිජානනස්ස ආපත්ති පාරාජිකස්ස, ත පටිවිජානනස්ස ආපත්ති ථුල්ලවට්ඨස්ස: පුබ්බවට්ඨස්ස ගොති "මුසා හණ්ණස්ස"නති, හණන්තස්ස ගොති "මුසා හණංමි"ති, හණ්ණිතස්ස ගොති "මුසා මයා හණ්ණිත"නති, -පෙ- විනිධාය දිට්ඨිං, විනිධාය බන්තිං, විනිධාය රුපිං, විනිධාය භාවං.

වහතුච්ඡාරකස්ස¹ එකමුලකස්ස බණ්ඩවක්ඛං.

1. නිභාකාරෙහි 'දුතියං කුඛං සමාපජ්ජි'නති වහතුකාමො 'තතියං කුඛං සමාපජ්ජි'නති සමපජානමුසා හණන්තස්ස පටිවිජානනස්ස ආපත්ති පාරාජිකස්ස; ත පටිවිජානනස්ස ආපත්ති ථුල්ලවට්ඨස්ස.

2. නිභාකාරෙහි 'දුතියං කුඛං සමාපජ්ජි'නති වහතුකාමො -පෙ- මොහා මෙ විතතං විනිවරණං'නති සමපජානමුසා හණන්තස්ස පටිවිජානනස්ස ආපත්ති පාරාජිකස්ස; ත පටිවිජානනස්ස ආපත්ති ථුල්ලවට්ඨස්ස.

1. වහතුච්ඡාරකස්ස. සි. මජ්ඣ. සං. වහතුච්ඡාරකස්ස, සි.මු

1. තුන් අයුරකින් 'පළමුවන දූභාතට සමවැදිම්'යි කියනු කැමැත්තේ 'දෙවන දූභාතට සමවැදිම්'යි දන්නා පුතුලක්නු වෙත දූත දූත මුසවා කියන මහණහට පරිජ්ජාචාත් වේ. නො දන්නක්නු වෙත කියන්නකුට පුලාසි-ආචාත් වේ.

2. තුන් අයුරකින් 'පළමුවන දූභාතට සමවත්ම'යි කියනු කැමැත්තේ 'තෙවන දූභාතට ... සිවුවන දූභාතට ... සුඤ්ඤානවිමොක්ඛයට ... අනිමිත්ත-විමොක්ඛයට ... අපපණ්ණිතිවිමොක්ඛයට ... සුඤ්ඤානසමාප්තියට ... අනිමිත්ත-සමාප්තියට ... අපපණ්ණිතිසමාප්තියට ... සුඤ්ඤානසමාප්තියට ... අනිමිත්ත-සමාප්තියට ... අපපණ්ණිතිසමාප්තියට ... ත්‍රිවිද්‍යාව ... සතරසතියටයා-නයට...සතර සමාසක්‍රධානයත්ට ... සතර සංඛිප්පාදයට ... පඤ්චස්‍රියත්ට ... පඤ්චබලයත්ට... සත්තබ්බොප්පිකායත්ට...අරිඤ්ඤාත්ට...සෝවාත් ඵලයට... සකද්දාමි ඵලයට ... අනාගාමි ඵලයට ... රහත්ඛවට සමවැදිම්. ... මිව්සින් රාගය හරණලද ... මිව්සින් දොෂය හරණ ලද ... මිව්සින් මොහය හරණ ලද. විගතාත්තකාරණලද. මුදකලද. පහ කරණලද. බාහැර කරණලද. උපුටා හරිණලද. ගාමඥ්ජරින් උපුටා හරිණලද. මා සිත රාගයෙන් නිරාවරණය. ... මා සිත දොෂයෙන් නිරාවරණය ... මා සිත මොහයෙන් නිරාවරණයයි. දූතගත්තකු වෙත දූත දූත මුසවා කියන්නකුට පරිජ්ජාචාත් වේ. නො දූතගත්තකු වෙත කියන්නකුට පුලාසිආචාත් වේ: පෙර ම ඔහුට "මුසවා කියන්නෙමි"යි සිත වෙයි. කියන්නකුට "මුසවා කියමි"යි සිත වෙයි. බිණුවනුට මා විසින් "මුසවා කියන ලද"යි සිත වෙයි. ... දූෂ්ටිය-කෘත්තිය-රුචිය-භාවය සතවාගෙණයි.

කියනු කැමැත්තට එය සදහන් නොකරන්නකු පිළිබඳ

එකමුලකවණ්ඩවත්‍රය නිමි.

1. තුන් අයුරකින් 'දෙවන දූභාතට සමවැදිම්'යි කියනු කැමැත්තේ 'තෙවන දූභාතට සමවත්ම'යි දන්නා පුතුලක්නු වෙත දූත දූත මුසවා කියන මහණහට පරිජ්ජාචාත් වේ. නොදන්නක්නු වෙත කියන මහණහට පුලාසිආචාත් වේ.

2. තුන් අයුරකින් 'දෙවන දූභාතට සමවත්ම'යි කියනු කැමැත්තේ ... 'මා සිත මොහයෙන් නිරාවරණය'යි දන්නා පුතුලක්නු වෙත දූත දූත මුසවා කියන මහණහට පරිජ්ජාචාත් වේ. නො දන්නක්නු වෙත කියන මහණහට පුලාසිආචාත් වේ.

3. නිභාකාරෙහි -පෙ- සත්තභාකාරෙහි 'දුතියං කුභං සමාපජ්ඣි'නති වතතුකාමො 'පඨමං කුභං සමාපජ්ඣි'නති සමපජානමුසා භණ්ණාකාමං පටිච්ඡානනාකාමං ආපනති පාරාජිකං; න පටිච්ඡානනාකාමං ආපනති පුලලවටයං -පෙ- විනිධාය භාවං.

වතතුච්ඡායාරකාය ඵලමුලකාය ඛද්ධවකායං.

මුලකං සංකිත්තං.

1. නිභාකාරෙහි 'මොහා මෙ චිත්තං විනිවරණ'නති වතතුකාමො 'පඨමං කුභං සමාපජ්ඣි'නති සමපජානමුසා භණ්ණාකාමං පටිච්ඡානනාකාමං ආපනති පාරාජිකං; න පටිච්ඡානනාකාමං ආපනති පුලලවටයං.

2. නිභාකාරෙහි 'මොහා මෙ චිත්තං විනිවරණ'නති වතතුකාමො 'දෙසා මෙ චිත්තං විනිවරණ'නති සමපජානමුසා භණ්ණාකාමං පටිච්ඡානනාකාමං ආපනති පාරාජිකං; න පටිච්ඡානනාකාමං ආපනති පුලලවටයං.

වතතුච්ඡායාරකාය ඵලමුලකං නිධිතං.

3. දුමුලකමි කිමුලකමි වතුමුලකමි පඤ්චමුලකමි ජමුලකමි සත්තමුලකමි අධිමුලකමි තවමුලකමි දසමුලකමි එවමෙව කාතබ්බං.

ඉදං සංකිමුලකං.

1. නිභාකාරෙහි -පෙ- සත්තභාකාරෙහි 'පඨමඤ්ඤා කුභං දුතියඤ්ඤා කුභං තතියඤ්ඤා කුභං වතුන්ඤ්ඤා කුභං සුඤ්ඤානඤ්ඤා විමොක්ඛං අනිම්මතඤ්ඤා විමොක්ඛං අපපණ්ණිතඤ්ඤා විමොක්ඛං සුඤ්ඤානඤ්ඤා සමාධිං අනිම්මතඤ්ඤා සමාධිං අපපණ්ණිතඤ්ඤා සමාධිං සුඤ්ඤානඤ්ඤා සමාපනතිං අනිම්මතඤ්ඤා සමාපනතිං අපපණ්ණිතඤ්ඤා සමාපනතිං නිසො ව විජ්ජා චතොරො ව සතිපට්ඨානෙ වතොරො ව සමමපට්ඨානෙ වතොරො ව ඉද්ධිපාදෙ පඤ්ච ව ඉද්ධිපාති පඤ්ච ව බලාති සත්ත ව බොජ්ඣංගො අරියඤ්ඤා අධිබ්බිකං මග්ගං සොකාපනතිඵලඤ්ඤා සකදගාමිඵලඤ්ඤා අනාගාමිඵලඤ්ඤා අරහත්තඤ්ඤා සමාපජ්ඣං -පෙ- රුහො ව මෙ වතොතො -පෙ- දෙසො ව මෙ වතොතො -පෙ- මොහො ව මෙ වතොතො වතොතො මුතොතො පභිකො පටිනිස්සට්ඨො උකෙබ්බිකො සමුකෙබ්බිකො, රුහො ව මෙ චිත්තං විනිවරණං, දෙසො ව මෙ චිත්තං විනිවරණං, මොහො මෙ චිත්තං විනිවරණ'නති වතතුකාමො සමපජානමුසා භණ්ණාකාමං පටිච්ඡානනාකාමං ආපනති පාරාජිකං, න පටිච්ඡානනාකාමං ආපනති පුලලවටයං: -පෙ- විනිධාය භාවං.

3. තුන් අසුරකින් ... සත් අසුරකින් 'දෙවන දූභාතට සමවත්ම'යි කියනු කැමැත්තේ 'පළමුවන දූභාතට සමවත්ම'යි දන්තක්ත්‍ර වෙත දූත දූත මූසවා කියන මහණහට පරිඡ්ඡාදාදා වේ. තො දන්තා පුතුලක්ත්‍ර වෙත කියන මහණහට පුලාසිඤ්ඤාදා වේ. ... භාවය සභවාගෙණයි.

කියනු කැමැති වෑ එය සදහන් නොකරන්නන්ගෙන් එකමූලකය බද්ධවත්‍රයයි.

මූලකය සංක්ෂිප්ත යි.

1. තුන් අසුරකින් 'මා සිත මොහයෙන් නිරාවරණය'යි කියනු කැමැත්තේ 'පළමුවන දූභාතට සමවදම්'යි දන්තක්ත්‍ර වෙත දූත දූත මූසවා කියන මහණහට පරිඡ්ඡාදාදා වේ. තො දන්තකුට කියන මහණහට පුලාසිඤ්ඤාදා වේ.

2. තුන් අසුරකින් 'මා සිත මොහයෙන් නිරාවරණය'යි කියනු කැමැත්තේ 'මා සිත දොෂයෙන් නිරාවරණය'යි දන්තා පුතුලක්ත්‍ර වෙත දූත දූත මූසවා කියන මහණහට පරිඡ්ඡාදාදා වේ. තොදන්තක්ත්‍ර වෙත කියන මහණහට පුලාසිඤ්ඤාදා වේ.

කියනු කැමැති වෑ එය සදහන් නොකරන්නන්ගෙන් එකමූලකය නිමි.

3. දිවුලකය ද, කිවුලකය ද, වතුමූලකය ද, පඤ්චමූලකය ද, ඡමූලකය ද, සත්තමූලකය ද, අට්ඨමූලකය ද, තවමූලකය ද, දසමූලකය ද මෙසේ ම විශාර කටයුතු යි.

මේ සබ්බමූලකය යි.

1. තුන් අසුරකින් ... සත් අසුරකින් 'පළමුවන දූභාතට ද දෙවන දූභාතටද තෙවන දූභාතටද සිවුවන දූභාතටද පුඤ්ඤානවිමොක්ඛයට ද අනිමිත්තවිමොක්ඛයට ද අපපණ්ණිතවිමොක්ඛයට ද පුඤ්ඤානසමාධියට ද අනිමිත්තසමාධියට ද අපපණ්ණිතසමාධියටද පුඤ්ඤානසමාපත්තියට ද අනිමිත්තසමාපත්තියට ද අපපණ්ණිතසමාපත්තියට ද ත්‍රිවිද්ධවට ද සතර සතිපට්ඨානයට ද, සතර සමාස් පබ්බත්ථියායානත්ට ද සතර සාද්ධිපාදයන්ට ද පඤ්චෙක්ඛියන්ට ද පඤ්චබලයන්ට ද සත්තබොජ්ඣංගයන්ට ද අරිඤ්චිමයට ද සොවාන් ඵලයට ද සකද්දාමි ඵලයට ද අනාගාමි ඵලයට ද රහත් බවට ද සමවාදිමි. ... මවිසින් රාගය ද හරණ ලද. මා විසින් දොෂය ද හරණ ලද. මා විසින් මොහය ද හරණ ලද. විග්‍රහාත්‍යකරණ ලද. මුද්ධ ලද. පහකරණ ලද. බැහැර කරණ ලද. උපුටා හරිණ ලද. හාම අසුරින් උපුටා හරිණ ලද. 'මා සිත රාගයෙන් ද නිරාවරණය. මා සිත දොෂයෙන්ද නිරාවරණය'යි කියනු කැමැත්තේ, 'මා සිත මොහයෙන් ද නිරාවරණය'යි දන්තකුට දූත දූත මූසවා කියන 'මහණහට පරිඡ්ඡාදාදා වේ. තො දන්තකුට කියන මහණහට පුලාසිඤ්ඤාදා වේ. ... භාවය සභවාගෙණයි.

2. භූන් අසුරකින් 'දෙවන දූහැනට ද තෙවන දූහැනට ද සිවුවන දූහැනට ද සුඤ්ඤානවිමෝක්ඛයට ද අනිමිත්තවිමෝක්ඛයට ද අපරණිහිත-විමෝක්ඛයට ද සුඤ්ඤානසමාධියට ද අනිමිත්තසමාධියට ද අපරණිහිත-සමාධියට ද සුඤ්ඤානසමාපත්තියට ද අනිමිත්තසමාපත්තියට ද අපරණිහිත-සමාපත්තියට ද ත්‍රිවිද්‍යාවට ද සතර සතීපට්ඨානයට ද සතර සමාපට්ඨා-නයන්ට ද සතර ඉද්ධිපාදයන්ට ද පඤ්චඉඤ්චියන්ට ද පඤ්චබලයන්ට ද සත්‍යබෞද්ධිඛයන්ට ද අරිථවර්ගීයව ද නොවැන්ඵලයට ද සකදගාඵලයට ද අනාගාමිඵලයට ද රහත්බවට ද සමවැදිම්. මා විසින් රුහය ද හරණ ලද. මා විසින් දෙව්ගය ද හරණ ලද. මා විසින් මොහය ද හරණ ලද. විහිට, ඔදින, පැහිත, තෙරිණ උපුළු, මාතවින් උපුළු, මා සිත රුහයෙන් අනිවරණය, මා සිත දෙව්ගයෙන් අනවරණය, මා සිත මොහයෙන් නිරාවරණය'යි කියනු කාමැත්තේ 'පළමුවන දූහැනට සමවැදිම්'යි දන්තකුට දූත දූත මුසවා කියන මහණහට පරිජ්ඣාවැත් වේ. තොදන්තකුට කියන මහණහට පුලුසි-ආවැත් වේ.

3. භූන් අසුරකින් තෙවන දූහැනට ද සිවුවන දූහැනට ද ... මා සිත මොහයෙන් ද නිරාවරණය, ... පළමුවන දූහැනට ද සමවැදිම් යි කියනු කාමැත්තේ දෙවන දූහැනට සමවැදිම් යි දන්තකුට දූත දූත මුසවා කියන මහණහට පරිජ්ඣාවැත් වේ. තොදන්තකුට කියන මහණහට පුලුසි-ආවැත් වේ.

4. භූන් අසුරකින් 'මා සිත මොහයෙන් ද නිරාවරණය' පළමුවන දූහැනට ද දෙවන දූහැනට ද තෙවන දූහැනට ද සිවුවන දූහැනට ද ... මා සිත රුහයෙන් ද නිරාවරණයයි කියනු කාමැත්තේ මා සිත දෙව්ගයෙන් නිරාවරණය'යි දන්තකු හමුයෙහි දූත දූත මුසවා කියන මහණහට පරිජ්-ආවැත් වේ. තො දන්තකු හමුයෙහි කියන මහණහට පුලුසිආවැත් වේ. පෙර ම ඔහුට 'මුසවා කියන්නෙමි'යි සිත වෙයි. කියන මහණහට 'මුසවා කියමි'යි සිත වෙයි. බිණුවහුට 'මා විසින් මුසවා කියන ලද'යි සිත වෙයි. ... දූෂටිය - බන්ධන - රාජිය - භාවය සභවාගෙණයි.

සබ්බමුලකය යි.

කියනු කාමැති වැ එය සදහන් නො කරන්නහුගේ වක්‍යාපයාලය නිමි.

විනතුකාමවාර කථාව නිමි.

1. භූන් අසුරකින් 'යම් මහණෙක් තොප විහාරයෙහි විසි ද ඒ මහණ නෙමේ පළමුවන දූහැනට සමවැදිති, සමවදිති, සමවැදුනේ වෙ යි; ඒ මහණ පළමුවන දූහැන ලාභියෙක, වශියෙක, ඒ මහණ විසින් පළමුවන දූහැන පසක් කරණ ලද'යි දන්තකු හමුයෙහි දූත දූත මුසවා කියන මහණහට පුලුසි-ආවැත් වේ. තො දන්තකු හමුයෙහි කියන මහණහට දුකුලංආවැත් වේ. පෙර ම ඔහුට "මුසවා කියන්නෙමි"යි සිත වෙයි. කියන්නහුට "මුසවා කියමි"යි සිත වෙයි. බිණුවහුට මා විසින් "මුසවා කියන ලද"යි සිත වෙයි.

2. චතුර්ථාංගාදර්ශි -පෙ- පඤ්ඤාභාසාදර්ශි -පෙ- ඡායාදර්ශි -පෙ- සත්තභාසාදර්ශි යො තෙ විභාසෙ වසී, සො භික්ඛු 'පඨමං කුසාං සමාපජ්ජි සමාපජ්ජති, සමාපන්නො, සො භික්ඛු පඨමස්ස කුසානස්ස ලාභී, වසී, තෙන භික්ඛුනා පඨමං කුසාං සවර්තක'නති සමපජානමුසා භණ්ණානස්ස පටිවිජ්ජානනස්ස ආපනති ථුල්ලවටයස්ස, න පටිවිජ්ජානනස්ස ආපනති, දුක්ඛවටයස්ස, පුබ්බෙවස්ස හොති "මුසා භණ්ණි"නති, භණ්ණානස්ස හොති "මුසා භණ්ණම්"ති, භණ්ණිතස්ස හොති "මුසා මයා භණ්ණිත"නති, විනිබ්බය දිට්ඨිං, විනිබ්බය බන්ධං, විනිබ්බය රූපිං, විනිබ්බය භාවං.

3. තීර්ථාසාදර්ශි 'යො තෙ විභාසෙ වසී සො භික්ඛු දුතියං කුසාං- තතියං කුසාං - චතුර්ථං කුසාං - සුඤ්ඤාතං විමොක්ඛං - අනිම්මතං විමොක්ඛං - අප්පණ්ණිතිතං විමොක්ඛං - සුඤ්ඤාතං සමාධිං - අනිම්මතං සමාධිං - අප්පණ්ණිතිතං සමාධිං - සුඤ්ඤාතං සමාපනතිං - අනිම්මතං සමාපනතිං - අප්පණ්ණිතිතං සමාපනතිං - තියස්සා විජ්ජා - චත්තාරෙ සතිපට්ඨානෙ - චත්තාරෙ සමමප්පට්ඨානෙ - චත්තාරෙ ඉද්ධිපාදෙ - පඤ්ඤා ඉද්ධියාති - පඤ්ඤා බලාති - සත්ත බොජ්ඣංගිකං - අරියං අට්ඨබ්බිකං මග්ගං - සොවාපනතිඵලං - සකද්දගාමිඵලං - අභ්ගාමිඵලං - අරහත්තං - සමාපජ්ජි - සමාපජ්ජති - සමාපන්නො - සො භික්ඛු අරහත්තස්ස ලාභී - වසී - තෙන භික්ඛුනා අරහත්තං සවර්තක'නති සමපජානමුසා භණ්ණානස්ස පටිවිජ්ජානනස්ස ආපනති ථුල්ලවටයස්ස, න පටිවිජ්ජානනස්ස ආපනති දුක්ඛවටයස්ස.

4. තීර්ථාසාදර්ශි 'තස්ස භික්ඛුනො රුගො චන්තො- දෙසො චන්තො- ලොහො චන්තො චන්තො මුන්තො පභිතො පථිනිස්සට්ඨො උකෙබ්බිතො සමුකෙබ්බිතොති සමපජානමුසා භණ්ණානස්ස පටිවිජ්ජානනස්ස ආපනති ථුල්ලවටයස්ස, න පටිවිජ්ජානනස්ස ආපනති දුක්ඛවටයස්ස.

5. තීර්ථාසාදර්ශි -පෙ- සත්තභාසාදර්ශි තස්ස භික්ඛුනො රුගො චිත්තං විනිවරණං- දෙසා විත්තං විනිවරණං- මොහා විත්තං විනිවරණ'නති සමපජානමුසා භණ්ණානස්ස පටිවිජ්ජානනස්ස ආපනති ථුල්ලවටයස්ස, න පටිවිජ්ජානනස්ස ආපනති දුක්ඛවටයස්ස, පුබ්බෙවස්ස හොති "මුසා භණ්ණි"නති, භණ්ණානස්ස හොති, "මුසා භණ්ණම්"ති, භණ්ණිතස්ස හොති, "මුසා මයා භණ්ණිත"නති, විනිබ්බය දිට්ඨිං, විනිබ්බය බන්ධං, විනිබ්බය රූපිං, විනිබ්බය භාවං.

6. තීර්ථාසාදර්ශි -පෙ- සත්තභාසාදර්ශි 'යො තෙ විභාසෙ වසී, සො භික්ඛු සුඤ්ඤාගාරෙ පඨමං කුසාං- දුතියං කුසාං- තතියං කුසාං- චතුර්ථං කුසාං සමාපජ්ජි- සමාපජ්ජති- සමාපන්නො- -පෙ- සො භික්ඛු සුඤ්ඤා- ගාරෙ චතුර්ථස්ස කුසානස්ස ලාභී, වසී, තෙන භික්ඛුනා සුඤ්ඤාගාරෙ චතුර්ථං කුසාං සවර්තක'නති සමපජානමුසා භණ්ණානස්ස පටිවිජ්ජානනස්ස ආපනති ථුල්ලවටයස්ස, න පටිවිජ්ජානනස්ස ආපනති දුක්ඛවටයස්ස, පුබ්බෙ- වස්ස හොති "මුසා භණ්ණි"නති භණ්ණානස්ස හොති "මුසා භණ්ණම්"ති භණ්ණිතස්ස හොති "මුසා මයා භණ්ණිත"නති, විනිබ්බය දිට්ඨිං, විනිබ්බය බන්ධං, විනිබ්බය රූපිං, විනිබ්බය භාවං.

2. සිටු අයුරකින් ... පත් අයුරකින් ... සඅයුරකින් ... සත් අයුරකින් 'යම් මහණෙක් තොප විහාරයෙහි විසි ද ඒ මහණ තෙමේ පළමුවන දූභාතට සමවාදිති, සමවදිසි, සමවාදුනේ වෙයි. ඒ මහණ ප්‍රථමධ්‍යාන ලාභිය, වසිය, ඒ මහණ විසින් පළමුවන දූභාත පසක් කරණ ලද්ද'යි දන්තකු හමුයෙහි දූත දූත මුසවා කියන මහණහට පුලාසිඇවැත් වේ. තොදන්තකු හමුයෙහි කියන මහණහට දුකුලාඇවැත් වේ. පෙර ම ඔහුට "මුසවා කියන්නෙමි"යි සිත වෙයි. කියන්නහුට "මුසවා කියමි"යි සිත වෙයි. තිණුවහුට මා විසින් "මුසවා කියන ලද්ද"යි සිත වෙයි. දෘඪිය - කෘතන්තිය - රුචිය - භාවය සභවාගෙණ ය.

3. තුන් අයුරකින් 'යම් මහණෙක් තොප විහාරයෙහි විසි ද ඒ මහණ දෙවන දූභාතට — තෙවන දූභාතට — සිටුවන දූභාතට — සුඤ්ඤත්විමොක්ඛයට — අතීම්භතවිමොක්ඛයට — අපරණිහිතවිමොක්ඛයට — සුඤ්ඤත්-සමාධියට — අතීම්භතසමාධියට — අපරණිහිතසමාධියට — සුඤ්ඤත්-සමාපත්තියට — අතීම්භත සමාපත්තියට — අපරණිහිතසමාපත්තියට — ත්‍රිවිද්‍යාවට — සතර සතිපට්ඨානගන්ට — සතර සමමප්පධානගන්ට — සතර ඉද්ධිපාදගන්ට — පඤ්ච ඉන්ද්‍රියගන්ට — පඤ්ච ඛලයන්ට — සතත-බොජ්ඣංගයට — අරිඤ්චිමගට — සෝවාන් ඵලයට — සකදගාමිඵලයට — අනාගාමිඵලයට — රහත්බවට සමවාදිති. සමවදිසි. සමවාදුනේ වෙයි. ඒ මහණ තෙමේ අතීතත්ව ලාභියෙක. වසියෙකි. ඒ මහණ විසින් රහත් බව පසක් කරණ ලද්ද'යි දන්තකු හමුයෙහි දූත දූත මුසවා කියන මහණහට පුලාසිඇවැත් වේ. තො දන්තකු හමුයෙහි කියන මහණහට දුකුලා ඇවැත් වේ.

4. තුන් අයුරකින් 'ඒ මහණහු විසින් රුගය හරණ ලද ... දොමය හරණ ලද ... මොහය හරණ ලද. විහිට. මිදිත. පැතිත. තෙරිණ. උපුළ. මැනවින් උපුළායි දන්තකු හමුයෙහි දූත දූත මුසවා කියන මහණහට පුලාසිඇවැත් වේ. තොදන්තකු හමුයෙහි කියන මහණහට දුකුලා ඇවැත් වේ.

5. තුන් අයුරකින් ... සත් අයුරකින් ඒ මහණහුගේ සිත රුගයෙන් නිරාවරණය ... සිත දොමයෙන් නිරාවරණය ... සිත මෝහයෙන් නිරාවරණයයි දන්තකු හමුයෙහි දූත දූත මුසවා කියන මහණහට පුලාසිඇවැත් වේ. තො දන්තකු හමුයෙහි කියන මහණහට දුකුලා ඇවැත් වේ. පෙර ම ඔහුට "මුසවා කියන්නෙමි"යි සිත වෙයි. කියන්නහුට "මුසවා කියමි"යි සිත වෙයි. තිණුවහුට මා විසින් "මුසවා කියන ලද්ද"යි සිත වෙයි. දෘඪිය — කෘතන්තිය — රුචිය — භාවය සභවාගෙණ ය.

6. තුන් අයුරකින් ... සත් අයුරකින් 'යම් මහණෙක් තොප විහාරයෙහි විසි ද ඒ මහණ ශුන්‍යාගාරයෙහි පළමුවන දූභාතට ... දෙවන දූභාතට ... තෙවන දූභාතට ... සිටුවන දූභාතට සමවාදිති. සමවදිසි ... සමවාදුනේ වෙයි. ... ඒ මහණ ශුන්‍යාගාරයෙහි වතුථිධ්‍යාන ලාභියෙක වසියෙකි. ඒ මහණ විසින් ශුන්‍යාගාරයෙහි සිටුවන දූභාත පසක් කරණ ලද්ද'යි දන්තකු හමුයෙහි දූත දූත මුසවා කියන මහණහට පුලාසිඇවැත් වේ. තොදන්තකු හමුයෙහි කියන මහණහට දුකුලා ඇවැත් වේ. පෙර ම ඔහුට "මුසවා කියන්නෙමි"යි සිත වෙයි. කියන්නහුට "මුසවා කියමි"යි සිත වෙයි. තිණුවහුට මා විසින් "මුසවා කියන ලද්ද"යි සිත වෙයි. දෘඪිය — කෘතන්තිය — රුචිය — භාවය සභවාගෙණ ය.

7. තුන් අසුරකින් ... 'සත් අසුරකින් යම් මහණෙක් තොපගේ විහාරය පරිභෝග කෙළේ ද, යම් මහණෙක් තොපගේ සිවුරු පරිභෝග කෙළේ ද, යමෙක් තොපගේ පිණ්ඩපාතය පරිභෝග කෙළේ ද, යමෙක් තොපගේ සෙනසුන පරිභෝග කෙළේ ද, යමෙක් තොපගේ ගිලන්පස බෙහෙත් පිරිසර පරිභෝග කෙළේ ද ඒ මහණ තෙමේ ශුන්‍යාගාරයෙහි සිවුවන දූභාතට සමවැදිති. ... සමවදිති. සමවදුනේ වෙයි. ඒ මහණ තෙමේ ශුන්‍යාගාරයෙහි වතුළුවාසානලාභියෙක, වසියෙකි, ඒ මහණ විසින් ශුන්‍යාගාරයෙහි සිවුවන දූභාත පසක් කරණ ලද්දි දන්තකු හමුවෙහි දහ දහ මුසවා කියන මහණහට පුලාසිඳාවැත් වේ. නොදන්තකු හමුවෙහි කියන මහණහට දුකුලාඳාවැත් වේ. ...

8. තුන් අසුරකින් ... 'සත් අසුරකින් යම් මහණකු විසින් තොප විහාරය පරිභෝග කරණ ලද ද, යමකු විසින් තොපගේ සිවුරු පරිභෝග කරණ ලද ද, යමකු විසින් තොපගේ පිණ්ඩපාතය පරිභෝග කරණ ලද ද, යමකු විසින් තොපගේ සෙනසුන පරිභෝග කරණ ලද ද යමකු විසින් තොපගේ ගිලන්පස බෙහෙත් පිරිසර පරිභෝග කරණ ලද ද ඒ මහණ ශුන්‍යාගාරයෙහි සිවුවන දූභාතට සමවැදිති. ... සමවදිති. ... සමවදුනේ වෙයි. ඒ මහණ ශුන්‍යාගාරයෙහි වතුළුවාසානලාභිය, වසියෙකි, ඒ මහණහු විසින් ශුන්‍යාගාරයෙහි සිවුවන දූභාත පසක් කරණ ලද්දි දන්තකු හමුවෙහි දහ දහ මුසවා කියන මහණහට පුලාසිඳාවැත් වේ. නො දන්තකු හමුවෙහි කියන මහණහට දුකුලාඳාවැත් වේ. ...

9. තුන් අසුරකින් ... 'සත් අසුරකින් තෝ යම් මහණකු වෙත පාමණ විහාරය පිදුවෙහි ද, සිවුරු පිදුවෙහි ද, පිටු පිදුවෙහි ද, සෙනසුනක් පිදුවෙහි ද, ගිලන්පස බෙහෙත් පිරිසර පිදුවෙහි ද, ඒ මහණ තෙමේ ශුන්‍යාගාරයෙහි සිවුවන දූභාතට සමවැදිති. ... සමවදිති. ... සමවදුනේ වෙයි. ඒ මහණ තෙමේ ශුන්‍යාගාරයෙහි වතුළුවාසානලාභිය, වසියෙකි, ඒ මහණහු විසින් ශුන්‍යාගාරයෙහි සිවුවන දූභාත පසක් කරණ ලද්දි දන්තකු හමුවෙහි දහ දහ මුසවා කියන මහණහට පුලාසිඳාවැත් වේ. නො දන්තකු හමුවෙහි කියන මහණහට දුකුලාඳාවැත් වේ: පෙර ම ඔහුට "මුසවා කියන්නෙමි"යි සිත වෙයි, කියන්නහුට "මුසවා කියමි"යි සිත වෙයි. බිණුවහුට මා විසින් "මුසවා කියන ලද්ද"යි සිත වෙයි. දූෂ්ටය—සෞන්‍යය—රූපිය—භාවය සහවා ගෙණ යි.

සෙය්‍යාලපණ්ණරකකය නිමි.

සුත්තයප්‍රකීර්ණසුත්තවාරකථාව නිමි.

උතුරු මිනිස්දම් පිළිබද චක්කපෙය්‍යාලය නිමි.

අධිමානසෙන් කියන්නහුට ද උතුරුමිනිස්දම් නො කියැවී මහණහට ද උමතුමුවහුට ද පෙරළි සිත් ඇත්තහුට ද වෙදනාබෝ පෙළුනහුට ද ආදිසමකයාට ද ඇවැත් නො වේ.

විනිභවත්තු

උද්දනමාධා.

අභිමානෙන¹, ‘රඤ්ඤමහි පිණේකාපජ්ඣාරියාපථො,
සඤ්ඤජනා රහො ධම්මා විහාරෙ පච්චුපට්ඨිකො.

ත දුක්ඛාරං විරියමථොපි මච්චුතො සංඝාචුසො විපට්ඨිකාරි සම්මා,
විරියෙන යොගෙන ආරාධනාය අථ වෙදනාය අපරෙ දුචෙ.

මුග්ගවණේ පඤ්චවත්තුනි අඤ්ඤාඛ්‍යාකරණා නයො,
අභාරාධරණා කාමා රති මාපි ව පක්කමො.

අට්ඨිපෙසි උභො ගාවො ඝාතකා පිණේකා සාකුණිකො නිව්ච්චොරබ්බි
අසි ව සුකරි සතති මාගවි උසු ව කාරණිකො සුචි සාරපි.

යො ව සිබ්බියති සුචකො හි සො අණ්ඩහාරි අහු ගාමකුචකො,
කුපෙ නිමුඟ්භො හි සො පාරදුරිකො ගුථබාදි අහු දුට්ඨමුග්ගවණො.

නිව්ච්චිථි අතිවාරිති අහු මෙකුලිථි අහු ඉක්කණිථිකා,
මකිලිති සපතතඛ්‍යාදෙකිරි සිසව්ඨිතො අහු වොරඝාතකො.

භික්ඛු භික්ඛුණි සිසබ්බානා සාමණේරො අථ සාමණේරිකා,
කස්සපස්ස විනයස්ස පබ්බජ්ඣං පාපකම්මකරිංසු තාවදෙ.

තපොදු රුජගහෙ සුආං තාමානොගාගතෙන ව,
සොභිතො අරහං භික්ඛු පඤ්ච කප්පසතං සරෙති.

1. තෙන බො පත සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු අභිමානෙන අඤ්ඤං
ව්‍යාකාසි. තස්ස කුක්කුචං අගොසි: ‘ගගවතා සික්කාපදං පඤ්ඤාතං,
කච්චි නු බො අහං පාරාජිකං ආපතතිං ආපනො’ති. අථ බො සො භික්ඛු
ගගවතො එකමිත්ථං ආරොචෙසි -පෙ- අනාපතති භික්ඛු අභිමානෙනාති. (1)

2. තෙන බො පත සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු පණ්ඩාය අරඤ්ඤ
විහරති “එවං මං ජනො සම්භාවෙස්සති”ති. තං ජනො සම්භාවෙසි. තස්ස
කුක්කුචං අගොසි. ගගවතො එකමිත්ථං ආරොචෙසි -පෙ- අනාපතති භික්ඛු
පාරාජිකස්ස; හ ව භික්ඛුවෙ පණ්ඩාය අරඤ්ඤ වත්ථබ්බං, යො වසෙය්‍ය,
ආපතති දුක්ඛටස්සාති. (2)

විනිශ්චිතවසතු

උද්දනශාසන

අධිමානෙත ය, අරඤ්ඤාදිති ය, පිණ්ඩ යයි වසතු තුණක, උපජ්ඣාය වසතු දෙකය, ඉරියාපථ වසතු සතර ය, සංයෝජන වසතු ය, රහොධම්ම වසතු දෙක ය, විහාරවසතු ය, පච්චුපට්ඨිත (උපට්ඨිත) වසතු ය.

තදුක්ඛර වසතු ය, විරිය වසතු ය, මච්චු වසතුව ය, විපපවිහාරි වසතු ය, සමමාපසුතත වසතු ය, ආරඤ්චිට්ඨික වසතු ය, සුතතයොග ආරාධිත වසතු ය, වැලිදු අනික් වෛදනා වසතු දෙක ය.

මුහුමණවසතු පසෙක, අඤ්ඤාචාරාකරණ වසතු තුණක, අභාරාවරණ වසතුව ය, කාමාවරණ වසතු ය, අභිරතී වසතු ය, පක්කම වසතු ය.

අට්ඨි- පෙසි ගොඝාතක වසතු දෙක ය, මංසපිණ්ඩ සාතුණික වසතු ය.

නිව්ච්චිමාරිකික වසතු ය, අසිලොමසුකරිකවසතු ය, සත්තලොම මාගපික වසතු ය, උසුලොම කාරණික වසතු ය, සුචිලොම සාරපී වසතු ය.

යමෙක් සුචියෙන් මැගේ ද ඒ සුවක වසතු ය, අණ්ඩිකාරී ගාමකුටක වසතු ය, ගුරුකුපයෙහි නිමග්න පාරදුරික වසතු ය, ගුරුබාදී දුෂට මුහුමණ වසතු ය.

නිව්ච්චිඅභිවාරිණී වසතු ය, මහිදුලීඉක්කණිකා වසතු ය. මනිලීනී සපත්තකබාරා වසතු ය, සිසව්ච්චන වෛරඝාතක වසතු ය.

භික්ඛු ය, භික්ඛුණී ය, සික්කමානා ය, සාමණේර ය, සාමණේරී ය යන මොහු කසුප් බුදු සත්තෙහි පාවිදිවුවාහු එකල්හි පවි කලාහු ය. ඔවුන්ගේ වසතු ය.

තපොදය, රාජගහසුද්ධිය, තාභානොගාහන ය, රහත් වූ භෞහිත මහණ පන්සිය කපක් සිහිකෙරෙයි යන මේ වසතු දුසි විනිතවසතු සැටකි.

1. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් අධිමානෙතේ අර්හත්ථය ප්‍රකාශ කෙළේ ය. ඒ මහණහට කුකුල් විය. “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් සිකපද පණවන ලදී. කිම? මම පරිඤ්ඤාවත් අවන්තෙමි දෝ”යි ඉක්කිති ඒ මහණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල පවත් සැල කෙළේ ය. ... මහණ අධිමානෙතේ කියන්නහුට ඇවැත් නො වේ. (1)

2. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් බුහුමන් පතා වෙතෙහි වෙසෙයි “ජන තෙමේ මට සම්භාවනා කරන්නේ”යි. ජන තෙමේ ඒ මහණහට සම්භාවනා කෙළේ ය. ඔහුට කුකුල් විය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල පවත් සැල කෙළේ ය. ... මහණ පරිඤ්ඤාවත් නො වේ. මහණෙහි, බුහුමන් පතා වෙතෙහි නො විසිය යුතුයි. යමෙක් වෙසේ තම දුකුලාභාවත් වේ. (2)

3. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරො භික්ඛු පණ්ඩිය පිණ්ඩිය වරති “එවං මං ජනො සමාචෙය්හති”ති. තං ජනො සමාචෙයි. තස්ස කුක්කුළිං අහොසි. භගවතො එතමන්ථං ආරොචෙයි-පෙ-අනාපතති භික්ඛු පාරාජිකස්ස. න ච භික්ඛුවෙ පණ්ඩිය පිණ්ඩිය වරිතබ්බං. යො වරෙය් අපතති දුක්ඛටස්සති. (3)

4. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරො භික්ඛු අඤ්ඤාතරං භික්ඛුං එතදවොච: “යෙ ආවුසො අමාකං උපජ්ඣියස්ස සද්ධිවිහාරිකා සබ්බෙව අරහන්තො”ති. තස්ස කුක්කුළිං අහොසි. භගවතො එතමන්ථං ආරොචෙයි. -පෙ- කිඤ්චිතො නං භික්ඛුති? උලුපතාධිපායො අහං භගවාති. අනාපතති භික්ඛු පාරාජිකස්ස; අපතති ථුලලව්වයස්සති. (4)

5. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරො භික්ඛු අඤ්ඤාතරං භික්ඛුං එතදවොච: “යෙ ආවුසො අමාකං උපජ්ඣියස්ස අනෙතවාසිකා සබ්බෙව මනිද්ධිකා මහානුභාවො”ති. තස්ස කුක්කුළිං අහොසි. භගවතො එතමන්ථං ආරොචෙයි -පෙ- කිඤ්චිතො නං භික්ඛුති. උලුපතාධිපායො අහං භගවාති. අනාපතති භික්ඛු පාරාජිකස්ස; අපතති ථුලලව්වයස්සති. (5)

6. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරො භික්ඛු පණ්ඩිය වඩ්ඛමති — පණ්ඩිය නිට්ඨති — පණ්ඩිය නිසීදති — පණ්ඩිය සෙය්සං කප්පෙති “එවං මං ජනො සමාචෙය්හති”ති. තං ජනො සමාචෙයි. තස්ස කුක්කුළිං අහොසි. භගවතො එතමන්ථං ආරොචෙයි -පෙ- අනාපතති භික්ඛු පාරාජිකස්ස. න ච භික්ඛුවෙ පණ්ඩිය -පෙ- සෙය්සං කප්පෙතබ්බං. යො කප්පෙය්ස, අපතති දුක්ඛටස්සති. (6-9)

7. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරො භික්ඛු අඤ්ඤාතරස්ස භික්ඛුතො උත්තරි-මනුස්සධම්මං උලුපති. නොපි එවමහ: “මොමපි ආවුසො සඤ්ඤා-ජනා පටිතො”ති. තස්ස කුක්කුළිං අහොසි. භගවතො එතමන්ථං ආරොචෙයි. -පෙ- අපතති. නං භික්ඛු අපතො පාරාජිකන්ති. (10)

8. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරො භික්ඛු රහොගතො උත්තරි-මනුස්සධම්මං උලුපති. පරචිත්තවිදු භික්ඛු තං භික්ඛුං අපසාදෙයි: “මො ආවුසො එවරුපං අහණි. තතෙසො කුය්”න්ති. තස්ස කුක්කුළිං අහොසි. භගවතො එතමන්ථං ආරොචෙයි -පෙ- අනාපතති භික්ඛු පාරාජිකස්ස; අපතති දුක්ඛටස්සති. (11)

9. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරො භික්ඛු රහොගතො උත්තරි-මනුස්සධම්මං උලුපති. දෙවතා තං භික්ඛුං අපසාදෙයි: “මො භනෙත එවරුපං අහණි. තතෙසො කුය්”න්ති. තස්ස කුක්කුළිං අහොසි -පෙ- අනාපතති භික්ඛු පාරාජිකස්ස; අපතති දුක්ඛටස්සති. (12)

10. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරො භික්ඛු අඤ්ඤාතරං උපාසකං එතදවොච: යො ආවුසො කුය්සං විහාරෙ වසති, සො භික්ඛු අරහාති. සො ච තස්ස විහාරෙ වසති. තස්ස කුක්කුළිං අහොසි -පෙ- කිඤ්චිතො නං භික්ඛුති? “උලුපතාධිපායො අහං භගවා”ති. අනාපතති භික්ඛු පාරාජි-කස්ස; අපතති ථුලලව්වයස්සති. (13)

3. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් බුහුමන් පතා පිඩු පිණිස ගැසිරෙයි “මෙසේ ජතතෙමේ මට සමාචාරා කරන්නේ”යි. ජතතෙමේ ඒ මහණභට සමාචාරා කෙළේ ය. ඔහුට කුකුළු විය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල පවත් සැල කෙළේ ය. ... මහණ පරිජ්ඣාවාත් නො වේ. මහණෙහි, බුහුමන් පතා පිඩු පිණිස නො ද ගැසිරිය යුතුයි. යමෙක් ගැසිරේ නම් දුකුලාඥාවාත් වේ. (3)

4. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් එක්තරා මහණකුට මෙය කී ය: “ඥාවාත්ති, අපගේ උපාධ්‍යායයන් වහන්සේගේ යම් සඳ්ඛිවිහාරිකයෝ වෙද්ද, ඒ සියල්ලෝ ම රහත්හු”යි ඒ මහණභට කුකුළු විය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල පවත් සැල කෙළේ ය. ... මහණ, තෝ කෙබඳු සිතාත්තෙහි ද? “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, මම හුවා දක්වනු රිසියෙමි”යි. මහණ, පරිජ්ඣාවාත් නො වේ. ථුලාසිඥාවාත් වේ. (4)

5. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් එක්තරා මහණකුට මෙය කී ය: “ඥාවාත්ති, අපගේ උපාධ්‍යායයන් වහන්සේගේ යම් අතාවාත්සෝ වෙද්ද ඒ සියල්ලෝ ම මහත් සාධ්‍ය ඥාත්තෝ ය. මහත් ආනුභාව ඥාත්තෝ”යි. ඔහුට කුකුළු විය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල පවත් සැල කෙළේ ය. ... මහණ, තෝ කෙබඳු සිතාත්තෙහිදැයි. ‘භාග්‍යවතුන් වහන්ස, මම හුවා දක්වනු රිසියෙමි’යි. මහණ, පරිජ්ඣාවාත් නො වේ. ථුලාසිඥාවාත් වේ. (5)

6. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් බුහුමන් පතා සක්මන් කෙරෙයි — බුහුමන් පතා සිරිසි- බුහුමන් පතා හිඳිසි- බුහුමන් පතා හොපිසි “ජතතෙමේ මෙසේ මට සමාචාරා කරන්නේය”යි. ජතතෙමේ ඔහුට සමාචාරා කෙළේ ය. ඔහුට කුකුළු විය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල පවත් සැල කෙළේ ය. ... මහණ, පරිජ්ඣාවාත් නො වේ. මහණෙහි, බුහුමන් පතා ... ශයනය නො කට යුතුයි. යමෙක් ශයනය කරන්නේ නම් දුකුලාඥාවාත් වේ. (6-9)

7. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් එක්තරා මහණකුට උතුරුමිනිදම් පවසයි. හෙ තෙමේ ද මෙසේ කියයි. “ඥාවාත මාගේ දස සංගොජතයෝ ප්‍රභිණයහ”යි. ඔහුට කුකුළු විය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල පවත් සැල කෙළේ ය. ... මහණ, තෝ පරිජ්ඣාවාත් අවන්නෙහි ය. (10)

8. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් එක්තරා මහණකුට රහසිගතව උතුරුමිනිදම් පවසයි. පරසින් දන්නා ඒ මහණ තෙමේ තෙල මහණභට ගැරහී ය: ඥාවාත, මෙබන්දක් තහමක් කියව. ‘තෙල උතුරුමිනිදම් තව තැන, ඒ මහණභට කුකුළු විය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල පවත් සැල කෙළේ ය. ... මහණ, පරිජ්ඣාවාත් නො වේ. දුකුලාඥාවාත් වේ. (11)

9. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් රහසිගතව උතුරුමිනිදම් පවසයි. දෙවියෙක් ඒ මහණභට ගැරහී ය: ‘වහන්ස, මෙබන්දක් තහමක් කියව. ඔබට එබන්දක් තැන. ඒ මහණභට කුකුළු විය. ... මහණ, පරිජ්ඣාවාත් නො වේ. දුකුලාඥාවාත් වේ. (12)

10. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් එක්තරා උවසුවකුට මෙසේ කීය. ඥාවාත, යමෙක් තොපගේ වෙහෙර වෙසේ ද, ඒ මහණතෙමේ රහතෙකි. හෙතෙමේ ද ඔහුගේ වෙහෙර වෙසෙයි. ඒ මහණභට කුකුළු විය. ... මහණ, තෝ කෙබඳු සිතාත්තෙහිද? භාග්‍යවතුන් වහන්ස, “මම උතුරුමිනිද්-දහම් එළවා දක්වනු රිසියෙමි”යි. මහණ, පරිජ්ඣාවාත් නො වේ. ථුලාසිඥාවාත් වේ. (13)

11. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරො භික්ඛු අඤ්ඤාතරං උපාසකං එතදවොච: “යං තිං අට්ඨසො උපට්ඨයි චිවරපිණ්ඩපාතසෙතාසතගිලාන-පච්චය¹ හෙසජ්ජපරික්ඛාරෙන, සො භික්ඛු අරහං”ති. සො ච තං උපට්ඨති චිවරපිණ්ඩපාතසෙතාසතගිලානපච්චය¹ හෙසජ්ජපරික්ඛාරෙන. තස්ස කුක්කු-ච්චං අහොයි -පෙ- නිඤ්චිතෙතා නිං භික්ඛු?ති. “උලුපතාධිපායො අහං භගවා”ති, අනාපතති භික්ඛු පාරාජිකස්ස; අපතති ථුලලච්චයස්සාති. (14)

12. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරො භික්ඛු ගිලානො හොති. තං භික්ඛු එතදවොච: “අන්තරාසමතො උත්තරිමනුස්සබ්බෙමො”ති. “ත අට්ඨසො දුක්ඛාරං අඤ්ඤං බ්‍යාසානු”නති තස්ස කුක්කුච්චං අහොයි. යෙ ඛො තෙ භගවතො සාවකා තෙ එවං වදෙය්‍යු: “අහඤ්චෙති ත භගවතො සාවකො. කච්චි නු ඛො අහං පාරාජිකං අපතතිං අපනෙතා”ති. භගවතො එතමන්ථං අරොචෙයි -පෙ- නිඤ්චිතෙතා නිං භික්ඛු? “අනුලුපතාධිපායො අහං භගවා”ති, අනාපතති භික්ඛු අනුලුපතාධිපායස්සාති. (15)

13. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරො භික්ඛු ගිලානො හොති. තං භික්ඛු එතදවොච: “අන්තරාසමතො උත්තරිමනුස්සබ්බෙමො”ති. “අරාධනීයො ඛො අට්ඨසො ධම්මො අරභවිරියෙතා”ති. තස්ස කුක්කුච්චං අහොයි. භගවතො එතමන්ථං අරොචෙයි. -පෙ- අනාපතති භික්ඛු අනුලුපතාධිපායස්සාති. (16)

14. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරො භික්ඛු ගිලානො හොති. තං භික්ඛු එතදවොච: “ඉ ඛො අට්ඨසො භාගී”ති. “තාහං අට්ඨසො මච්චිතො භාගාමී”ති. තස්ස කුක්කුච්චං අහොයි -පෙ- අනාපතති භික්ඛු අනුලුපතා-ධිපායස්සාති. (17)

15. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරො භික්ඛු ගිලානො හොති. තං භික්ඛු එතදවොච: “ඉ ඛො අට්ඨසො භාගී”ති. “යො නුතාට්ඨසො විපපට්ඨාරි අස්ස, සො භාගෙය්‍යා”ති. තස්ස කුක්කුච්චං අහොයි -පෙ- අනාපතති භික්ඛු අනුලුපතාධිපායස්සාති. (18)

16. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරො භික්ඛු ගිලානො හොති. තං භික්ඛු එතදවොච: “අන්තරාසමතො උත්තරිමනුස්සබ්බෙමො”ති. “අරාධනීයො ඛො අට්ඨසො ධම්මො සම්මාපසුතෙතා”ති. තස්ස කුක්කුච්චං අහොයි. භගවතො එතමන්ථං අරොචෙයි -පෙ- අනාපතති භික්ඛු අනුලුපතාධිපායස්සාති. (19)

17. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරො භික්ඛු ගිලානො හොති. තං භික්ඛු එතදවොච: “අන්තරාසමතො උත්තරිමනුස්සබ්බෙමො”ති. “අරාධනීයො ඛො අට්ඨසො ධම්මො අරභවිරියෙතා”ති. තස්ස කුක්කුච්චං අහොයි. භගවතො එතමන්ථං අරොචෙයි -පෙ- අනාපතති භික්ඛු අනුලුපතාධිපාය-ස්සාති. (20)

1. ගිලානපච්චය, මජ්ඣං.

11. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් එක්තරා උවසුවකුහට මෙසේ කීය: 'යමකුට තෝ සිවුරු පිඩු සෙනසුන් හිලන්පස බෙහෙත් පිරිසරින් උවැටන් කෙරෙහි ද? ඒ මහණතෙමේ රහතෙකි.' හෙතෙමේ ඒ මහණහට සිවුරු පිඩු සෙනසුන් හිලන්පස බෙහෙත් පිරිසරින් උවැටන් කෙරෙයි. ඒ මහණහට කුකුස් විය. ... මහණ, කෙබඳු සිතැත්තෙහි ද? භාග්‍යවතුන් වහන්ස, මම උතුරුමිනිස්දම් එළවා දක්වන රිසියෙමි. මහණ, පරිජ්ඣාවැත් නො වේ. ථුලාසිඤ්ඤාවැත් වේ. (14)

12. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් හිලන් වෙයි. භික්ෂුහු ඒ මහණහට මෙය කීහු: "ආයුෂමත්තට උතුරුමිනිස්දම් ඇද්ද"යි ඇවැත, අභිතතිය ප්‍රකාශ කරන්නට දුෂකර නො වෙයි. ඒ මහණහට කුකුස් විය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ යම් ඒ සටුවෝ වෙද්ද, ඔහු මෙසේ කියන්නාහ: "මම වතාහි භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සටුවෙක් නො වෙමි. කීමෙන් ද? මම පරිජ්ඣාවැත් අවන්තෙමි ද?"යි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල පවත් සෑල කෙළේය. "මහණ, තෝ කෙබඳු සිතැත්තෙහි" ද? "භාග්‍යවතුන් වහන්ස, මම තහමක් උතුරුමිනිස්දම් එළවා දක්වනු රිසියෙමි"යි, මහණ, තහමක් හුවා දක්වන රිසියෙහට ඇවැත් නො වේ. (15)

13. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් හිලන් වෙයි. භික්ෂුහු ඒ මහණහට මෙසේ කීහ: 'ආයුෂමත්තට උතුරුමිනිස්දම් ඇද්ද'යි. ඇවැත්නි, උතුරුමිනිස්දම ඇරඹූ වෙර ඇත්තනු විසින් ඇරයිය හැක්කේ ය. ඒ මහණහට කුකුස් විය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල පවත් සෑල කෙළේය. මහණ, තහමක් උතුරුමිනිස්දම් එළවා දක්වන රිසියෙහට ඇවැත් නො වේ. (16)

14. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් හිලන් වෙයි. භික්ෂුහු ඒ මහණහට මෙය කීහ: 'ඇවැත, නොබා'යි. 'ඇවැත, මම මරාට නොබාමි'යි. ඒ මහණහට කුකුස් විය. මහණ, අනුලපතාධිප්‍රාය ඇතියහට ඇවැත් නො වේ. (17)

15. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් හිලන් වෙයි. භික්ෂුහු ඒ මහණහට මෙය කීහ: 'ඇවැත, නොබා'යි. 'ඇවැත්නි, යමෙක් ඒකාන්තයෙන් විපිළිසරවන්සේ නම් හෙතෙමේ ඛන්තේය'යි. ඒ මහණහට කුකුස් විය. මහණ, තහමක් හුවා දක්වන රිසියෙහට ඇවැත් නො වේ. (18)

16. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් හිලන් වෙයි. භික්ෂුහු ඒ මහණහට මෙය කීහ: "ආයුෂමත්තට උතුරුමිනිස්දම් ඇද්ද"යි. "ඇවැත්නි, උතුරුමිනිස්දම මනා පිළිවෙතෙහි යෙදුනහු විසින් ඇරයිය හැක්කේ ම ය." ඒ මහණහට කුකුස් විය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල පවත් සෑල කෙළේය. -පෙ- මහණ, අනුලපතාධිප්‍රාය ඇතියහට ඇවැත් නො වේ. (19)

17. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් හිලන් වෙයි. භික්ෂුහු ඒ මහණහට මෙය කීහ: 'ආයුෂමත්තට උතුරුමිනිස්දම් ඇද්ද'යි. 'ඇවැත්නි, ඇරඹූ වෙර ඇත්තනු විසින් උතුරුමිනිස්දම් ඇරයිය හැක්කේ ම ය.' ඒ මහණහට කුකුස් විය. -පෙ- මහණ, අනුලපතාධිප්‍රාය ඇතියහට ඇවැත් නො වේ. (20).

18. තෙන ඛො පන සමයෙහ අඤ්ඤතරෙ භික්ඛු ගිලානො හොති. තං භික්ඛු එතදවොදුං: “අන්ථං සමනො උත්තරිමනුස්සධම්මො”ති. “ආරුධතියො ඛො ආවුසො ධම්මො සුත්තසොගෙනා”ති. තස්ස කුක්කුළං අහොසි. -පෙ- අනාපතති භික්ඛු අනුලුපනාධිපපායස්සාති. (21)

19. තෙන ඛො පන සමයෙහ අඤ්ඤතරෙ භික්ඛු ගිලානො හොති. තං භික්ඛු එතදවොදුං: “කම්මාට්ඨසො ඛම්නීයං, කම්මී යාපනීයං”නති. “තාට්ඨසො සකකා යෙහ වා තෙන වා අධිවාසෙතු”නති. තස්ස කුක්කුළං අහොසි. -පෙ- අනාපතති භික්ඛු අනුලුපනාධිපපායස්සාති. (22)

20. තෙන ඛො පන සමයෙහ අඤ්ඤතරෙ භික්ඛු ගිලානො හොති. තං භික්ඛු එතදවොදුං: “කම්මාට්ඨසො ඛම්නීයං, කම්මී යාපනීයං”නති. “තාට්ඨසො සකකා පුප්ප්ඤ්ඤෙන අධිවාසෙතු”නති. තස්ස කුක්කුළං අහොසි. -පෙ- කිඤ්ඤිතො නං භික්ඛුති? “උලුපනාධිපපායො අහං හගවා”ති. අනාපතති භික්ඛු පාරුජිකස්ස; ආපතති ථුලුච්චයස්සාති. (23)

21. තෙන ඛො පන සමයෙහ අඤ්ඤතරෙ භික්ඛු නිමනොනං එතදවොදුං: “ආයනතු හොනො අරහනො”ති. තෙසං කුක්කුළං අහොසි, “මයඤ්චිත අතරහනො”¹ අයඤ්ච චුහම්මො අලොහ අරහනාවාදෙන සමුදවරති. කථනානුඛො අලොහී පටිපජ්ජිතබ්බ”නති. හගවතො එතමන්ථං ආරොචෙදුං. -පෙ- අනාපතති භික්ඛුවෙ පසාදහඤ්ඤති. (24)

22. තෙන ඛො පන සමයෙහ අඤ්ඤතරෙ භික්ඛු නිමනොනං එතදවොදුං: “නිසීදනතු හොනො අරහනො”ති. -පෙ- “භුඤ්ජනතු හොනො අරහනො”ති. -පෙ- “තපපනතු”² හොනො අරහනො”ති. -පෙ- ගච්ජනතු හොනො අරහනො”ති. තෙසං කුක්කුළං අහොසි: මයඤ්චිත අතරහනො. අයඤ්ච චුහම්මො අලොහ අරහනාවාදෙන සමුදවරති. කථනානුඛො අලොහී පටිපජ්ජිතබ්බනති. හගවතො එතමන්ථං ආරොචෙදුං. -පෙ- අනාපතති භික්ඛුවෙ පසාදහඤ්ඤති. (25-28)

23. තෙන ඛො පන සමයෙහ අඤ්ඤතරෙ භික්ඛු අඤ්ඤතරස්ස භික්ඛුනො උත්තරිමනුස්සධම්මං උලුපති. සොපි එවමාහ: “මග්ගමි ආවුසො ආසවා පතීනා”ති. තස්ස කුක්කුළං අහොසි. -පෙ- ආපතති: නං භික්ඛු ආපනො පාරුජිකනති. (29)

24. තෙන ඛො පන සමයෙහ අඤ්ඤතරෙ භික්ඛු අඤ්ඤතරස්ස භික්ඛුනො උත්තරිමනුස්සධම්මං උලුපති. සොපි එවමාහ: “මග්ගමි ආවුසො එතෙ ධම්මො සංවිජ්ජනති”ති. තස්ස කුක්කුළං අහොසි. -පෙ- ආපතති: නං භික්ඛු ආපනො පාරුජිකනති. (30)

25. තෙන ඛො පන සමයෙහ අඤ්ඤතරෙ භික්ඛු අඤ්ඤතරස්ස භික්ඛුනො උත්තරිමනුස්සධම්මං උලුපති. සොපි එවමාහ: “අහම්මාට්ඨසො තෙසු ධම්මෙසු සඤ්ඤාමි”ති. තස්ස කුක්කුළං අහොසි. -පෙ- ආපතති: නං භික්ඛු ආපනො පාරුජිකනති. (31)

1. න අරහනො. සිවු. 2. තපපනතු. බහුසු.

18. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් හිලන් වෙයි. භික්ෂුහු ඒ මහණහට මෙය කීහු: ‘ආයුෂමත්භව උතුරුමිනිත්දම් ඇද්ද’යි. ඇවැත්ති, උතුරු-මිනිත්දම් භාවනාවෙහි යෙදුනු විසින් ඇරැයිය හැක්කේ ම ය. ඒ මහණහට කුකුල් විය -පෙ- මහණ, අනුලප්පනාධිප්පාය ඇතියහුට ඇවැත් නො වේ. (21)

19. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් හිලන් වෙයි. භික්ෂුහු ඒ මහණහට මේ කීහු: ‘ඇවැත්, කිම, ඉවසිය හැකිද’යි, කිම, යැපිය හැකිද’යි, ඇවැත්ති, යම්කමකු විසින් ඉවසන්නට නොහැකිය. ඒ මහණහට කුකුල් විය. ... මහණ, අනුලප්පනාධිප්පාය ඇතියහුට ඇවැත් නො වේ. (22)

20. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් හිලන් වෙයි. භික්ෂුහු ඒ මහණහට මෙය කීහ: ඇවැත්ති, කිම, ඉවසිය හැකි ද, කිම, යැපියහැකි ද’යි. ඇවැත්ති, පුහුදුන් විසින් ඉවසන්නට නො හැකිය. ඒ මහණහට කුකුල් විය. ... ‘මහණ, තෝ කෙටුණු සිතැත්තෙහි ද’යි භාග්‍යවතුන් වහන්ස, උලප්පනාධිප්පාය ඇතියෙමයි, මහණ, පරිජ්ඣාවෙන් නො වේ. ධුලාසිඤ්ඤාවෙන් වේ. (23)

21. එසමයෙහි එක්තරා බමුණෙක් භික්ෂුන් පවරා මෙය කීය: “භවත් රහත්හු වසිත්වා”යි, ඒ භික්ෂුන්ට කුකුල් විය. අපි වතාහි නො රහතුම්හ. මේ බමුණු තෙමේ අපට අරහත්ව්‍යාදයෙන් ව්‍යවහාර කෙරෙයි. අප විසින් කෙසේ පිළිපැදිය යුතු ද? භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල පවත් සැල කළහ. ... මහණෙහි, පහත් සිතීන් බිණීමෙහි ඇවැත් නො වේ. (24)

22. එසමයෙහි එක්තරා බමුණෙක් භික්ෂුන් පවරා මෙය කීය. “භවත් රහත්හු වැඩ හිඳින සේක්වා”යි ... “භවත් රහත්හු වළඳන සේක්වා”යි ... “භවත් රහත්හු තාප්‍ය වෙත්වා”යි ... “භවත් රහත්හු යත සේක්වා”යි. ඒ භික්ෂුන්ට කුකුල් විය. අපි වතාහි නො රහතුම්හ. මේ බමුණුතෙමේ අපට අරහත්ව්‍යාදයෙන් කපා කරයි. අප විසින් කෙසේ නම් පිළිපැදිය යුතුද’යි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙපවත් සැල කළාහුය. ... මහණෙහි, පහත් සිතීන් බිණීමෙහි ඇවැත් නො වේ. (25-28)

23. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් එක්තරා මහණකුට උතුරුමිනිත්-දම් පවසයි. හෙ තෙමේ ද මෙසේ කීය: “ඇවැත්, මාගේ ද ආශ්‍රවයෝ ප්‍රතිණයහ”යි, ඒ මහණහට කුකුල් විය. ... මහණ, තෝ පරිජ්ඣාවෙන් අවත්තෙහිය. (29)

24. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් එක්තරා මහණකුට උතුරුමිනිත්දම් පවසයි. හෙ තෙමේ ද මෙසේ කීය: “ඇවැත්, මාගේ ද තෙල උතුරු-මිනිත්දම් විද්‍යාමාන වේ”යි. ඒ මහණහට කුකුල් විය. ... මහණ, තෝ පරිජ්ඣාවෙන් අවත්තෙහිය. (30)

25. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් එක්තරා මහණකුට උතුරුමිනිත්දම් පවසයි. හෙ තෙමේ ද මෙසේ කීය. “ඇවැත් මම ද තෙල උතුරුමිනිත්-දම්හි පාණෙත්තෙමි”යි ඒ මහණහට කුකුල් විය. ... මහණ, තෝ පරිජ්ඣාවෙන් අවත්තෙහිය. (31)

26. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරං භික්ඛුං ඤාතකා එතදවොචුං: එභි භනෙන අගාරං අර්ඤ්ඤාතරං.” “අභබ්බො ඛො ආට්ඨසො මාදිසො අගාරං අර්ඤ්ඤාතරං”න්ති. තස්ස කුක්කුචං අහොසි. -පෙ- අනාපතති භික්ඛු අනුලපනාධිපපායස්සාති. (32)

27. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරං භික්ඛුං ඤාතකා එතදවොචුං: “එභි භනෙන, කාමෙ පරිභුඤ්ජා”ති. “ආවටා මෙ ආට්ඨසො කාමො”ති. තස්ස කුක්කුචං අහොසි. -පෙ- අනාපතති භික්ඛු අනුලපනාධිපපායස්සාති. (33)

28. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරං භික්ඛුං ඤාතකා එතදවොචුං: “අභිරමසි භනෙන”ති. “අභිරතො අහං ආට්ඨසො පරමාය අභිරතියා”ති. තස්ස කුක්කුචං අහොසි. ‘යෙ ඛො තෙ භගවතො සාවකා තෙ එවං විදෙය්ග්ගං අභඤ්ඤාමති න භගවතො සාවකො, කච්චි හු ඛො අහං පාරුජකා ආපතතීං ආපනොතා”ති. භගවතො එතමථං ආරොවෙසි. “කිඤ්චිත්තො නං භික්ඛු?”ති “අනුලපනාධිපපායො අහං භගවා”ති. අනාපතති භික්ඛු අනුලපනාධිපපායස්සාති. (34)

29. තෙන ඛො පන සමයෙන සමබ්බුලා භික්ඛු කතීකං කථා අඤ්ඤාතරස්මිං ආවාසෙ වස්සං උපගච්ඡිංසු: “යො ඉමමිහො ආවාසා පඨමං පක්කමිස්සති, තං මයං අරහාති ජාතියාමො”ති. අඤ්ඤාතරෙ භික්ඛු මං අරහාති ජාතනතුති තමා ආවාසා පඨමං පක්කමි. තස්ස කුක්කුචං අහොසි. -පෙ- ආපතති නං භික්ඛු ආපනොතා පාරුජකන්ති. (35)

30. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා රුජගහෙ විහරති වෙථවතෙ කලාඤ්ඤාතිමාපෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මා ව ලක්ඛණො ආයස්මා ව මහාමොග්ගලානො භිජ්ඣිකුටෙ පබ්බතෙ විහරන්ති. අථ ඛො ආයස්මා මහාමොග්ගලානො පුබ්බණ්ණසමයං නිවාසෙත්වා පතතව්වරමාදාය යෙනායස්මා ලක්ඛණො තෙත්තපසඨකමි, උපසඨකමිත්වා ආයස්මන්තං ලක්ඛණං එතදවොච: “ආයාමාට්ඨසො ලක්ඛණ, රුජගහං පිණ්ඩාය පටිසියාමො”ති. “එවමාට්ඨසො”ති ඛො ආයස්මා ලක්ඛණො ආයස්මතො මහාමොග්ගලානස්ස පට්ටෙස්සාසි.

31. අථ ඛො ආයස්මා මහාමොග්ගලානො භිජ්ඣිකුටා පබ්බතා මරොහනොතො අඤ්ඤාතරස්මිං පදෙසෙ සිතං පාඨකාසි. අථ ඛො ආයස්මා ලක්ඛණො ආයස්මන්තං මහාමොග්ගලානං එතදවොච: “කො හු ඛො ආට්ඨසො මොග්ගලාන, හෙතු කො පට්ටසො සිතස්ස පාඨකමායා”ති. “අකාලො ඛො ආට්ඨසො ලක්ඛණ, එතස්ස පඤ්ඤාය,¹ භගවතො මං සන්තිකෙ එතං පඤ්ඤං පුට්ඨං”ති.

1. පඤ්ඤාය ඛාකරණාය සා.

26. එසමයෙහි එක්තරා මහණකුට තැයෝ මෙය කීහු: “වහන්ස, එහු මැනව. ගිහිගෙයි වසනු මැනව. ඇවැත්නි, මා වැන්නෙක් ගිහිගෙයි වසන්නට නුසුදුසු වෙයි. ඒ මහණහට කුකුළු විය. ... මහණ, අනුලලපතාධිප්‍රාය ඇතියහුට ඇවැත් නො වේ. (32)

27. එසමයෙහි එක්තරා මහණකුට තැයෝ මෙය කීහු: “වහන්ස, එහු මැනව. පස්කම් සැප අනුභව කරව”යි “ඇවැත්නි, මට කාමයෝ ඇවුරුණහ”යි, ඒ මහණහට කුකුළු විය. ... මහණ, අනුලලපතාධිප්‍රාය ඇතියහුට ඇවැත් නො වේ. (33)

28. එසමයෙහි එක්තරා මහණකුට තැයෝ මෙය කීහු: “වහන්ස, අතිරමණය කරව”යි “ඇවැත්නි, මම උතුම් අතිරතියෙහි ඇලුනෙමි වෙමි”යි ඒ මහණහට කුකුළු විය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ යම් ඒ සච්චෝ වෙද්ද, ඔවුහු මෙසේ කියන්නාහුය. මම ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සච්චෝ නො වෙමි. කිම? “මම පරිජ්ඣා ඇවැත් අවන්තෙමි දෙ”යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙ පවත් සැල කෙළේ ය. මහණ, තෝ, කෙබඳු සිතාත්තෙහි ද? භාග්‍යවතුන් වහන්ස, “මම අනුලලපතාධිප්‍රාය ඇතියෙමි”යි මහණ, අනුලලපතාධිප්‍රාය ඇතියහුට ඇවැත් නො වේ. (34)

29. එසමයෙහි බොහෝ භික්ෂූහු කතියා කොට එක්තරා අවසාන-යෙක්හි වස් විසූහ. යමෙක් මේ අවසින් පළමුව බැහැර යන්නේ ද “ඔහු රහතෙකැයි අපි දැන ගන්නමු”යි, එක්තරා මහණෙක් “මා රහතෙකැයි දැන ගන්නවා”යි ඒ අවසින් පළමුව නික්මුනි. ඒ මහණහට කුකුළු විය. ... මහණ, තෝ පරිජ්ඣා ඇවැත් අවන්තෙහිය. (35)

30. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ රජගහනුවර කලාඥකතිවාස නම් වූ වෙළුමාරාමයෙහි වසන සේක. එසමයෙහි ආයුෂමත් ලක්ෂණ තෙරණුවෝ ද, ආයුෂමත් මහමුගලන් තෙරණුවෝ ද ගිජ්ඣුළු-පච්චේති වෙසෙත්. ඉක්බිති ආයුෂමත් මහමුගලන් තෙරණුවෝ පෙරවරු වේලෙහි හැඳ පෙරෙව පා සිටුරු ගෙණ ආයුෂමත් ලක්ෂණ තෙරුන් වෙත එළඹියහ. එළඹ ආයුෂමත් ලක්ෂණ තෙරණුවන්ට මෙය කීහ: “ඇවැත් ලක්ෂණය, යම්හ. රජගහනුවරට පිටු පිණිස පිවිසෙන්නමි”යි. “ඇවැත්නි, එසේ”යි ආයුෂමත් ලක්ෂණ තෙමේ ආයුෂමත් මහමුගලන් තෙරණුවන්ට පිළිවදන් දුනි.

31. ඉක්බිති ආයුෂමත් මහමුගලන් තෙරණුවෝ ගිජ්ඣුළුපච්චේති බස්නාහු එක්තරා පෙදෙසෙක දී සිතා පහළ කළහ. ඉක්බිති ආයුෂමත් ලක්ෂණ තෙමේ ආයුෂමත් මහමුගලන් තෙරණුවන්ට මෙය කීය: ඇවැත්, මුගලන, සිතා පහළ කිරීමට හේතු කවරේ ද? ප්‍රත්‍යය කවරේද යි? ඇවැත් ලක්ෂණය, තෙල පාතයට කල් නො වේ ම ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සම්පයෙහි දී මාගෙන් කෙල පාතය විවාරවයි.

32. අථ ඛො ආයස්මා ච ලක්ඛණො ආයස්මා ච මහාමොග්ගලානො රුජගහෙ පිණ්ඩො වරිත්ථා පච්ඡාහතතං පිණ්ඩපාතපටිකක්කන්තා යෙන භගවා තෙනුප සබ්බමිසු. උපසම්භවිත්ථා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං තිසිදිංසු. එකමන්තං තිසිනෙතා ඛො ආයස්මා ලක්ඛණො ආයස්මන්තං මහාමොග්ගලානං එතදවොච: “ඉධායස්මා මහාමොග්ගලානො ගිජ්ඣිකුටා පබ්බතා ඔරොහනෙතා අඤ්ඤාතරස්මිං පදෙහෙ සිතං පාඨකාසි. කො භු ඛො ආට්ඨසො මොග්ගලාන, හෙතු කො පච්චයො සිතස්ස පාතුකමවායා”ති. ඉදං¹ ආට්ඨසො ගිජ්ඣිකුටා පබ්බතා ඔරොහනෙතා අද්දසං අට්ඨකසංකප්පිකං වෙහාසං ගච්ඡන්ති. තමෙතං ගිජ්ඣාපි කාකාපි කුලලාපි අනුපඨිත්වා අනුපඨිත්වා එසුලනතරිකාති විතුදන්ති². සා සුදං අට්ටස්සරං කරොති. තස්ස මග්ගං ආට්ඨසො එතදභොගි: “අච්ඡරියං වත භො අබ්බුතං වත භො, එවරුපොපි තාම සතෙතා භවිස්සති, එවරුපොපි තාම ගසෙතා භවිස්සති, එවරුපොපි තාම අත්තභාවපට්ටාභො භවිස්සති”ති. භික්ඛු උජ්ඣායන්ති, ඩිඤ්ඤාති, විපාලෙන්න: “උත්තරිමනුස්සධම්මං ආයස්මා මහාමොග්ගලානො උල්ලපති”ති.

33. අථ ඛො භගවා භික්ඛු ආමනෙතඃ: වන්ඛුගුතා වත භික්ඛුවෙ සාවකා විහරන්ති, ඤ්ඤාගුතා වත භික්ඛුවෙ සාවකා විහරන්ති, යනු හි තාම සාවකො එවරුපං ඤ්ඤාති වා, දක්ඛති වා, සකම්මං වා කරිස්සති. පුබ්බෙව මෙ සො භික්ඛුවෙ සතෙතා දිට්ඨො අහොසි. අපිවාහං න ව්‍යාකාසිං. අගඤ්ඤාතං ව්‍යාකරෙය්‍යං, පරෙ ව මෙ ත සද්දගෙය්‍යං. යෙ මෙ ත සද්දගෙය්‍යං, තෙසං තං අස්ස දීඝරතතං අභිතාය දුක්ඛාය. එසො භික්ඛුවෙ සතෙතා ඉමස්මිංයෙව රුජගහෙ ගොසාතකො අහොසි. සො තස්ස කම්මස්ස විපාකෙත බ්‍රහ්මි වස්සාති බ්‍රහ්මි වස්සසතාති බ්‍රහ්මි වස්සසහස්සාති බ්‍රහ්මි වස්සසහස්සස්සාති නිරයෙ පච්චිත්ථා තස්සෙව කම්මස්ස විපාකාවහෙසෙන එවරුපං අත්තභාව-පට්ටාභං පටිසංවෙදෙති. සච්චං භික්ඛුවෙ මොග්ගලානො ආහ. අනාපන්ති භික්ඛුවෙ මොග්ගලානස්සාති. (36)

34. ඉදං, ආට්ඨසො ගිජ්ඣිකුටා පබ්බතා ඔරොහනෙතා අද්දසං මංසපෙසිං වෙහාසං ගච්ඡන්ති, තමෙතං ගිජ්ඣාපි කාකාපි කුලලාපි අනුපඨිත්වා අනුපඨිත්වා විතචෙන්නති විරුපෙන්නති³. සා සුදං අට්ටස්සරං කරොති -පෙ-එසො භික්ඛුවෙ සතෙතා ඉමස්මිංයෙව රුජගහෙ ගොසාතකො අහොසි. (37)

35. ඉදං ආට්ඨසො ගිජ්ඣිකුටා පබ්බතා ඔරොහනෙතා අද්දසං මංසපිණ්ඩං වෙහාසං ගච්ඡන්තං, තමෙතං ගිජ්ඣාපි කාකාපි කුලලාපි අනුපඨිත්වා අනුපඨිත්වා විතචෙන්නති විරුපෙන්නති. සො සුදං අට්ටස්සරං කරොති -පෙ-එසො භික්ඛුවෙ සතෙතා ඉමස්මිංයෙව රුජගහෙ සාකුණිකො අහොසි. (38)

36. ඉදං ආට්ඨසො ගිජ්ඣිකුටා පබ්බතා ඔරොහනෙතා අද්දසං තිව්ඡපිං පුරිසං වෙහාසං ගච්ඡන්තං, තමෙතං ගිජ්ඣාපි කාකාපි කුලලාපි අනුපඨිත්වා අනුපඨිත්වා විතචෙන්නති විරුපෙන්නති.⁴ සො සුදං අට්ටස්සරං කරොති -පෙ-එසො භික්ඛුවෙ සතෙතා ඉමස්මිංයෙව රුජගහෙ ඔරබ්බිකො අහොසි. (39)

1. ඉධායා. සිමු. (භබ්බත්ථාපි) 2. විතුදෙන්නති විතචෙන්නති විරුපෙන්නති. සා. 3. විතචෙන්නති 4. විතචෙන්නති. මජ්ඣ. උපරි ව එව.

32. ඉක්බිති ඇවැත් ලක්ෂණ තෙරණුවෝ ද, ඇවැත් මහමුගලන් තෙරණුවෝ ද රජගහනුවර පිටු පිණිස ගැසී පසුවත් කල පිටු සිහිමෙන් පෙරලා ඇවැත් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියාහුය. එළඹ, භාග්‍යවතුන් වහන්සේට වැද එකත්පසෙක හුන්කාහුය. එකත්පසෙක හුන් ආයුෂමත් ලක්ෂණ තෙරණුවෝ ආයුෂමත් මහමුගලන් තෙරණුවන්ට මෙය කීහ: මෙහි ආයුෂමත් මුගලන් තෙරණුවෝ හිජ්ඣුළු පච්චේන් බස්නාහු එක්තරා පෙදෙසකදී සිතා පහළ කළහ. ඇවැත් මුගලන, සිතා පහළ කිරීමට හේතු කවරේ ද? ප්‍රත්‍යය කවරේ ද? ඇවැත්නි, මම මෙහි හිජ්ඣුළු පච්චේන් බස්නෙමි අහසින් ගමන් කරණ ඇට සැකිල්ලක් දුටිමි. එය හිජ්ඣුළුයෝ ද, කටුබෝ ද උතුරුසෝ ද, පිහුබා ද පිහුබා ද ඉළ ඇව අතරෙන් විහිදී යෙත්. ඒ ඇට-සැකිල්ල බැහැර කළෙමි. ඇවැත්නි, ඒ මට මේ සිත විය: “පින්වත, ඒකාන්තයෙන් ආශ්වාසයෙකි. අද්භූතයෙකි. මෙබඳු නම් සත්ත්වයෙක් වන්නේ ද? මෙබඳු නම් යක්ෂයෙක් වන්නේ ද? මෙබඳු නම් අත්බැව් පිළි-ලැබුවෙක් වන්නේ ද?” යි භික්ෂුහු අවමන් කෙරෙත්. අයුණු කියත්. නුඟුණ පතුරුවත්: “ආයුෂමත් මහමුගලන් තෙරණුවෝ උතුරුමිනිද්දම් දක්වති” යි.

33. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ භික්ෂූන් ඇමතු සේක. “මහණෙනි, ඒකාන්තයෙන් සච්චෝ ඇත් ඇති ව වෙසෙත්. මහණෙනි, ඒකාන්තයෙන් සච්චෝ නුවණ ඇති ව වෙසෙත්. යම් ගෙයකින් ප්‍රාථමික තෙමේ මෙ බන්දක් දන්නේ හෝ දන්නේ හෝ සාක්ෂ්‍යය හෝ කරන්නේ ද, මහණෙනි, පෙර ම මා විසින් ඒ සත්ත්වතෙමේ දක්නා ලද්දේ විය. එතැනු වුවත් මම එය ප්‍රකාශ නො කෙළෙමි. මම තෙල කරුණ ප්‍රකාශ කෙළෙමි නම් අත්‍යයෝ මාගේ වචනය නො අදහන්නාහුය. යම් කෙනෙක් මාගේ වචනය නො අදහන්නාහු ද මවුන්ට එය දිගුකලක් අහිත පිණිස දුක් පිණිස වන්නේය. මහණෙනි, මේ සත්ත්ව තෙමේ මේ රජගහනුවර ම ගොඝාතකයා විය. ගෙ තෙමේ ඒ කම් විපාකයෙන් බොහෝ අවුරුදු ගණන් බොහෝ අවුරුදු සියගණන් බොහෝ අවුරුදු දහස් ගණන්, බොහෝ අවුරුදු සුවගස් ගණන් තරකයෙහි පැයී ඒ කම්ගාගේ ම ශෛව විපාකයෙන් මෙබඳු අත්බැව් ලැබීමක් වීදි. මහණෙනි, මුගලන් තෙමේ සත්‍යයක් කියයි. මහණෙනි, මුගලනට ඇවැත් නැති.” (36)

34. මහණෙනි, මම මෙහි හිජ්ඣුළුපච්චේන් බස්නෙමි අහසින් ගමන් කරණ මත්වැදුල්ලක් දිටිමි. හිජ්ඣුළුයෝ ද, කටුබෝ ද, උතුරුසෝ ද පැන පැන එය කඩා ගෙණ කත්, ඉරා කත්. ඒ මත්වැදුල්ල බැහැර කළෙමි. ... මහණෙනි, තෙල සත්ත්ව තෙමේ මේ රජගහනුවර ම ගොඝාතක-යෙක් විය. (37)

35. ඇවැත්නි, මම මෙහි හිජ්ඣුළුපච්චේන් බස්නෙමි අහස යන මස් පිබක් දිටිමි. ඒ මේ මස් පිබ හිජ්ඣුළුයෝ ද කටුබෝ ද උතුරුසෝ ද තුනින් සිදිත්. කඩත්. ඒ මස් පිබ බැහැර කළෙමි. ... මහණෙනි, තෙල සත්ත්ව තෙමේ මේ රජගහනුවර ම ලිහිණි වැද්දෙක් විය. (38)

36. ඇවැත්නි, මම මෙහි හිජ්ඣුළුපච්චේන් බස්නෙමි අහස යන සිව්නැති පුරුෂයකු දිටිමි. ඒ මේ පුරුෂයා හිජ්ඣුළුයෝ ද කටුබෝ ද උතුරුසෝ ද පැන පැන තුනින් සිදිත්. කඩත්. ඒ පුරුෂ තෙමේ බැහැර කළෙමි. ... මහණෙනි, තෙල සත්ත්ව තෙමේ මේ රජගහනුවර ම එළුවන් මරන්නෙක් විය. (39)

37. ඉද්දහං ආවුසො ගිජ්ඣක්ඛවා පබ්බතා ඕරොහනෙනා අද්දසං අසිලොමං පුරිසං වෙහාසං ගව්ඡන්තං. තස්ස තෙ අසී උප්පතීනා උප්පතීනා තස්සෙව කායෙ නිපත්තන්ති. සො සුදං අට්ටස්සරං කරොති -පෙ- එසො භික්ඛවෙ සතෙනා ඉමසමිංයෙව රාජගහෙ සුකරිකො අහොසි (40)

38. ඉද්දහං ආවුසො ගිජ්ඣක්ඛවා පබ්බතා ඕරොහනෙනා අද්දසං සතති-ලොමං පුරිසං වෙහාසං ගව්ඡන්තං. තස්ස තා සතතියො උප්පතීනා උප්පතීනා තස්සෙව කායෙ නිපත්තන්ති. සො සුදං අට්ටස්සරං කරොති -පෙ- එසො භික්ඛවෙ සතෙනා ඉමසමිංයෙව රාජගහෙ මාගවිකො අහොසි. (41)

39. ඉද්දහං ආවුසො ගිජ්ඣක්ඛවා පබ්බතා ඕරොහනෙනා අද්දසං උසුලොමං පුරිසං වෙහාසං ගව්ඡන්තං. තස්ස තෙ උසු උප්පතීනා උප්පතීනා තස්සෙව කායෙ නිපත්තන්ති. සො සුදං අට්ටස්සරං කරොති -පෙ- එසො භික්ඛවෙ සතෙනා ඉමසමිංයෙව රාජගහෙ කාරණිකො අහොසි. (42)

40. ඉද්දහං ආවුසො ගිජ්ඣක්ඛවා පබ්බතා ඕරොහනෙනා අද්දසං සුචිලොමං පුරිසං වෙහාසං ගව්ඡන්තං. තස්ස තා සුචියො උප්පතීනා උප්පතීනා තස්සෙව කායෙ නිපත්තන්ති. සො සුදං අට්ටස්සරං කරොති -පෙ- එසො භික්ඛවෙ සතෙනා ඉමසමිංයෙව රාජගහෙ සාරථිකො අහොසි. (43)

41. ඉද්දහං ආවුසො ගිජ්ඣක්ඛවා පබ්බතා ඕරොහනෙනා අද්දසං සුචිලොමං පුරිසං වෙහාසං ගව්ඡන්තං. තස්ස තා සුචියො සිසෙ පච්චිනා මුඛතො නික්ඛමන්ති, මුඛෙ පච්චිනා උරතො නික්ඛමන්ති, උරෙ පච්චිනා උදරතො නික්ඛමන්ති, උදරෙ පච්චිනා උෂාරාගි නික්ඛමන්ති, උෂාරාසු පච්චිනා ජඞ්ඝාගි නික්ඛමන්ති, ජඞ්ඝාසු පච්චිනා පාදෙගි නික්ඛමන්ති. සො සුදං අට්ටස්සරං කරොති -පෙ- එසො භික්ඛවෙ සතෙනා ඉමසමිංයෙව රාජගහෙ සුචිකො අහොසි. (44)

42. ඉද්දහං ආවුසො ගිජ්ඣක්ඛවා පබ්බතා ඕරොහනෙනා අද්දසං කුම්භණ්ඩං පුරිසං වෙහාසං ගව්ඡන්තං. සො ගව්ඡන්තොපි තෙව අණ්ඩෙ ඛණ්ඩෙ ආරොපෙ-නා ගව්ඡති, නිසීදන්තොපි තෙසෙව අණ්ඩසු නිසීදති. තමෙනං ගිජ්ඣාපි කාකාපි කුලලාපි අනුපතීනා අනුපතීනා විතවෙන්නති විරාජෙන්නති.¹ සො සුදං අට්ටස්සරං කරොති -පෙ- එසො භික්ඛවෙ සතෙනා ඉමසමිංයෙව රාජගහෙ ගාමකුට්ඨකො අහොසි. (45)

43. ඉද්දහං ආවුසො ගිජ්ඣක්ඛවා පබ්බතා ඕරොහනෙනා අද්දසං පුරිසං ගුඵකුපෙ සසීඝකං නිමුග්ගං -පෙ- එසො භික්ඛවෙ සතෙනා ඉමසමිංයෙව රාජගහෙ පාරදුරිකො අහොසි, (46)

44. ඉද්දහං ආවුසො ගිජ්ඣක්ඛවා පබ්බතා ඕරොහනෙනා අද්දසං පුරිසං ගුඵකුපෙ සසීඝකං නිමුග්ගං උගොගි හතේගි ගුඵං බාදන්තං -පෙ- එසො භික්ඛවෙ සතෙනා ඉමසමිංයෙව රාජගහෙ දුට්ඨාභ්ගමණො අහොසි. සො කත්ථපස්ස සමමාසවුඤ්ඤාසාමනිකො පාවචනෙ භික්ඛුසඞ්ඝං හතොතන නිමනොනා දෙණ්ඤො² ගුඵස්ස පුරාපෙණී කාලං ආරොචාපෙණා එතද්දොචා³ අතො³ ගොනොගා යාවද්ධං භුඤ්ජන්තු වෙව හරන්තු වා³ති. (47)

1. විකුදෙන්නති විහරෙන්නති විරාජෙන්නති. සඤ. 2. දෙණ්ඤා (ඉතිපි භික්ඛු.)

3. ඉතො, සා, අතො. (ඉතිපි සා)

37. ඇවැත්ති, මම මෙහි ගිවිසුම්කළුවෙන් බස්නෙමි අහස යන අසිලෝම පුරාණයකු දිවිමි. ඔහුගේ අසිලු නැගී නැගී ඔහුගේ ම සිරුරු හෙත්. හෙතෙමේ බැගෑහඩ කෙරෙයි. ... මහණෙනි, තෙල සතාව තෙමේ මේ රජගහනුවර ම උරන් මරන්නෙක් විය. (40)

38. ඇවැත්ති, මම මෙහි ගිවිසුම්කළුවෙන් බස්නෙමි අහස යන සැත්-ලෝම පුරාණයකු දිවිමි. ඔහුගේ ඒ සැත්පු නැගී නැගී ඔහුගේ ම සිරුරු හෙත්. ඒ පුරාණයෙමේ බැගෑහඩ කෙරෙයි. මහණෙනි, තෙල සතාව තෙමේ මේ රජගහනුවර ම මුව වැද්දෙක් විය. (41)

39. ඇවැත්ති, මම මෙහි ගිවිසුම්කළුවෙන් බස්නෙමි අහස යන උසුලෝම පුරාණයකු දිවිමි. ඔහුගේ ඒ ගරයෝ නැගී නැගී ඔහුගේ ම සිරුරු හෙත්. හෙතෙමේ බැගෑහඩ කෙරෙයි. ... මහණෙනි, තෙල සතාව තෙමේ මේ රජගහනුවර ම කම්කටුලු කොට මරන්නෙක් විය. (42)

40. ඇවැත්ති, මම මෙහි ගිවිසුම්කළුවෙන් බස්නෙමි අහස යන හිදිලෝම පුරාණයකු දිවිමි. ඔහුගේ ඒ හිදිලු නැගී නැගී ඔහුගේ ම සිරුරු හෙත්. හෙතෙමේ බැගෑහඩ කෙරෙයි. ... මහණෙනි, තෙල සතාව තෙමේ මේ රජගහ-නුවර ම අසුන් හික්මවන්නෙක් (වඩකයෙක්) විය. (43)

41. ඇවැත්ති, මම මෙහි ගිවිසුම්කළුවෙන් බස්නෙමි අහස යන හිදිලෝම පුරාණයකු දිවිමි. ඔහුගේ ඒ හිදිලු හිස පිවිස මුවින් නික්මෙත්. මුවෙහි පිවිස ලයෙන් නික්මෙත්. ලෙහි පිවිස කුසෙන් නික්මෙත්. කුස පිවිස වටොරින් නික්මෙත්. වටොර පිවිස කෙණ්ඩුවලින් නික්මෙත්. කෙණ්ඩුහි පිවිස පාවලින් නික්මෙත්. හෙතෙමේ බැගෑහඩ කෙරෙයි. ... මහණෙනි, තෙල සතාව තෙමේ මේ රජගහ නුවර ම පිසුනු කියන්නෙක් විය. (44)

42. ඇවැත්ති, මම මෙහි ගිවිසුම්කළුවෙන් බස්නෙමි අහස යන කුමාරාණ්ඩු පුරාණයකු දිවිමි. හෙතෙමේ යමින් ද එම අණ්ඩයන් කොන්දෙහි තගා ගෙණ යෙයි. හිදින්නේ ද එම අණ්ඩයන්හි හිදියි. එය ගිවිලිහිණියෝ ද කටුබෝ ද උකුණෝ ද තුහින් සිදිත්. කවත්. හෙතෙමේ බැගෑහඩ කෙරෙයි. ... මහණෙනි, තෙල සතාව තෙමේ මෙම රජගහනුවර කුළු විනිසකරුවෙක් විය. (45)

43. ඇවැත්ති, මම මෙහි ගිවිසුම්කළුවෙන් බස්නෙමි අසුම් වළක හිස හෙක් ගැලුණු පුරාණයකු දිවිමි. ... මහණෙනි, තෙල සතාව තෙමේ මෙම රජගහනුවර පරමුවන් සෙවුනෙක් විය. (46)

44. ඇවැත්ති, මම මෙහි ගිවිසුම්කළුවෙන් බස්නෙමි අසුම් වළක හිස හෙක් ගැලුණු දෙ අතින් අසුම් බුද්ධ පුරාණයකු දිවිමි. ... මහණෙනි, තෙල සතාව තෙමේ මෙම රජගහනුවර දුෂ්ට බ්‍රාහ්මණයෙක් විය. හෙතෙමේ කපුරු-සම්බුද්ධන්ගේ සස්තෙහි බිස්සගත බහින් පවරා අසුම්ගෙන් ගිරා පුරවා කල් දත්වා මෙය කිය. "පින්වත්හු මින් ඇතිතාක් බුද්ධවා," ගෙණ යෙත්වා,"යි. (47)

45. ඉද්දං ආවුසො ගිජ්ඣකුටා පබ්බතා ඔරොගනො අද්දසං නිව්ඡම්.
ඉජ්ඣං වෙහාසං ගච්ඡන්ති. තමෙනං ගිජ්ඣාපි කාකාපි කුලලාපි අනුපතීනා
අනුපතීනා විතවෙන්නති විරාජෙනති. සං සුදං අට්ටස්සරං කරොති -පෙ-
ඵසං භික්ඛවෙ ඉජ්ඣං ඉද්දසම්යෙව රාජගහෙ අභිවාරිති අහොසි. (48)

46. ඉද්දං ආවුසො ගිජ්ඣකුටා පබ්බතා ඔරොගනො අද්දසං ඉජ්ඣං
දුග්ගකං ඔසිඳුම්. වෙහාසං ගච්ඡන්ති. තමෙනං ගිජ්ඣාපි කාකාපි කුලලාපි
අනුපතීනා අනුපතීනා විතවෙන්නති විරාජෙනති. සං සුදං අට්ටස්සරං
කරොති -පෙ- ඵසං භික්ඛවෙ ඉජ්ඣං ඉද්දසම්යෙව රාජගහෙ ඉක්ඛණ්ඩා
අහොසි. (49)

47. ඉද්දං ආවුසො ගිජ්ඣකුටා පබ්බතා ඔරොගනො අද්දසං ඉජ්ඣං
උප්පකකං ඔකිලිති. ඔකිරිති. වෙහාසං ගච්ඡන්ති. සං සුදං අට්ටස්සරං
කරොති -පෙ- ඵසං භික්ඛවෙ ඉජ්ඣං කාලිඛග්ග රඤ්ඤ අගගමනෙසි අහොසි.
සං ඉද්දසම්යෙව රාජගහෙ භාජිකො නාම වොරසාතකො අහොසි. (50)

48. ඉද්දං ආවුසො ගිජ්ඣකුටා පබ්බතා ඔරොගනො අද්දසං අසිසකං
කච්ඣං වෙහාසං ගච්ඡන්ති. තස්ස උරෙ අකඛිති වෙච්ඡා ගොනති මුඛඤ්ඤ.
තමෙනං ගිජ්ඣාපි කාකාපි කුලලාපි අනුපතීනා අනුපතීනා විතවෙන්නති
විරාජෙනති. සං සුදං අට්ටස්සරං කරොති -පෙ- ඵසං භික්ඛවෙ සතොතා
ඉද්දසම්යෙව රාජගහෙ භාජිකො නාම වොරසාතකො අහොසි. (51)

49. ඉද්දං ආවුසො ගිජ්ඣකුටා පබ්බතා ඔරොගනො අද්දසං භික්ඛුං
වෙහාසං ගච්ඡන්ති. තස්ස සබ්බාපි ආදිතො සමපජ්ජිතො සජ්ජොතිහුතො,
පතොති ආදිතො සමපජ්ජිතො සජ්ජොතිහුතො, කායබ්බිතමි ආදිතො
සමපජ්ජිතො සජ්ජොතිහුතො, කායොපි ආදිතො සමපජ්ජිතො සජ්ජොති-
හුතො. සං සුදං අට්ටස්සරං කරොති -පෙ- ඵසං භික්ඛවෙ භික්ඛු කස්සපස්ස
සමාසමුද්ධස්ස පාවච්ඡනෙ පාපභික්ඛු අහොසි. (52)

50. ඉද්දං ආවුසො ගිජ්ඣකුටා පබ්බතා ඔරොගනො අද්දසං භික්ඛුණ්ඨං
-පෙ- අද්දසං සික්ඛානං -පෙ- අද්දසං සාමණෙරං -පෙ- අද්දසං සාමණෙරං
වෙහාසං ගච්ඡන්ති. හස්සා සබ්බාපි ආදිතො සමපජ්ජිතො සජ්ජොතිහුතො,
පතොති ආදිතො සමපජ්ජිතො සජ්ජොතිහුතො, කායබ්බිතමි ආදිතො
සමපජ්ජිතො සජ්ජොතිහුතො, කායොපි ආදිතො සමපජ්ජිතො සජ්ජොතිහුතො.
සං සුදං අට්ටස්සරං කරොති. තස්ස මය්හං ආවුසො ඵකද්දොසි: “අච්ඡරියං
වත හො, අභික්ඛුතං වත හො, ඵවරුපොසි නාම සතොතා හවිස්සති,
ඵවරුපොසි නාම යකොතා හවිස්සති, ඵවරුපොසි නාම අතතභාවපට්ටාහො
හවිස්සති”ති. භික්ඛු උජ්ඣාසනති ඩිස්සති විජාවෙනති: උතතරිකුස්සධම්මං
ආයස්මා මහාමොග්ගලානො උලුපතීති.

45. ඇවැත්ති, මම මෙහි ගිජුකුළුපව්වෙන් බස්නෙමි අහස යන සිවිතැනි අහනක් දිවිමි. ඇය ගිජුලිහිණියෝ ද කවුඩෝ ද උකුස්සෝ ද තුඩින් සිඳිත්. කඩත්. ඔ බැගැපත්ව හබයි. ... මහණෙනි, තෙල අහන මෙම රජගහනුවර හිමියා ඉක්ම යන්නියක් වුවා ය. (48)

46. ඇවැත්ති, මම මෙහි ගිජුකුළුපව්වෙන් බස්නෙමි අහස යන පිළිකුල් දුගද හමන අහනක් දිවිමි. ඇය ගිජුලිහිණියෝ ද කවුඩෝ ද උකුස්සෝ ද තුඩින් සිඳිත්. කඩත්. ඔ බැගැපත්ව හබයි. ... මහණෙනි, තෙල අහන මෙම රජගහනුවර යක්දස්සක් වුවා ය. (49)

47. ඇවැත්ති, මම මෙහි ගිජුකුළුපව්වෙන් බස්නෙමි දූභි ගිහිනෙන් පැලනුනු තෙත බස්නා, ගිනි අතුරෙන් හැවසුනු, අහනක් දිවිමි. ඔ බැගැපත්ව හබයි. ... මහණෙනි, තෙල අහන කලිගු රජනුගේ අගමෙහෙසිය වුවාය. ඔ නොමෝ ඉසි සිහින් මඩනා ලද්දේ සපත්තියක මහ අතුරා කබලක් හෙළා ය. (50)

48. ඇවැත්ති, මම මෙහි ගිජුකුළුපව්වෙන් බස්නෙමි, අහස යන හිස සුත් කවකියකු දිවිමි. ඔහුගේ ලෙහි තෙත් ද මුව ද වෙත්. ඔහු ගිජුලිහිණියෝ ද කවුඩෝ ද උකුස්සෝ ද තුඩින් සිඳිත්. කඩත්. හෙ තෙමේ බැගැපත්ව හබයි. ... මහණෙනි, තෙල සත්තා තෙමේ මෙම රජගහනුවර භාණ්ඩ නම් වොරසාතක-යෙක් විය. (51)

49. ඇවැත්ති, මම මෙහි ගිජුකුළුපව්වෙන් බස්නෙමි අහස යන මහණකු දිවිමි. ඔහුගේ සහල ද ඇවිලින, දිලිසින, ගිනිදූල් සහිතය. පය ද ඇවි-ලින, දිලිසින, ගිනිදූල් සහිතය, කාබාන ද ඇවිලින, දිලිසින, ගිනිදූල් සහිතය, කය ද ඇවිලින, දිලිසින, ගිනිදූලින් ද වෙළුනේ ය. හෙ තෙමේ බැගැපත්ව හබයි මහණෙනි, තෙල මහණ පොමේ කසුප් සම්බුද්ධන්ගේ සස්තෙහි පව්ව මහණෙක් විය. (52)

50. ඇවැත්ති, මම මෙහි ගිජුකුළුපව්වෙන් බස්නෙමි මෙහෙණක දිවිමි. ... සිකබ්බානාවක දිවිමි. ... හෙරණකු දිවිමි. “අහස යන හෙර-ණියක දිවිමි. ... ඇගේ සහල ද, ඇවිලින, දිලිසින, ගිනිදූලින් වෙළුනාය. පය ද ඇවිලින, දිලිසින, ගිනිදූලින් වෙළුනේ ය. කාබාන ද ඇවිලින, දිලි-සින, ගිනිදූලින් වෙළුනේ ය. කය ද ඇවිලින, දිලිසින, ගිනිදූලින් වෙළුනේය. ඔ බැගැපත්ව හබයි. ඇවැත්ති, ඒ වෙ මෙබ්බු සිතෙක් විය. පින්වත, පුද්ගෙහි. පින්වත, නොවු විරාවනි. මෙබ්බු සත්තායෙක් නම් වන්නේය. මෙබ්බු යක්ෂයෙක් වන්නේය. මෙබ්බු අත්තවි ලැබුවෙක් නම් වන්නේ”යි හිසුනු අවමන් කෙරෙත්, අසුණු කියත්, නුගුණ පතුරුවත්: “අසුණත් මෙබ්බුගලත් තෙරණුවෝ උතුරාමිත්තදම් එළවා දක්වති”යි.

අප්ඵ බො භගවා භික්ඛු ආමනෙතයි. වනඛුහුනා වන භික්ඛවෙ සාවකා විහරනති, සද්දණ්ණුනා වන භික්ඛවෙ සාවකා විහරනති, යනු හි තාම සාවකො ඵවරුපං සද්දණ්ණති වා දුක්ඛති වා සත්ඛිං වා කරිය්හති. පුබ්බෙව මෙ සා භික්ඛවෙ සාමණේරී දිට්ඨා අගොසි, අපිවාහං න ඛ්‍යාත්තාසිං. අගඤ්චතං ඛ්‍යාත්තරොසං, පරෙ ව මෙ න සද්දගෙය්‍යං, යෙ මෙ න සද්දගෙය්‍යං, තෙසං තං අස්ස දිග්ගරතං අභිතාය දුක්ඛාය. එසා භික්ඛවෙ සාමණේරී කස්සපස්ස සම්මාසම්මුඛස්ස පාවචනෙ පාපස්සාමණේරී අගොසි. සා තස්ස කම්මස්ස විපාකෙන ඛුන්ති වස්සාති ඛුන්ති වස්සසත්තාති ඛුන්ති වස්සසහස්සාති ඛුන්ති වස්සසත්තසහස්සාති තීරයෙ පච්චිත්තා තස්සෙව කම්මස්ස විපාකාවසෙසෙන ඵවරුපං අත්තභාවපටිලාභං පටිසංවෙදෙති. සචං භික්ඛවෙ මොග්ගලානො ආහ. අනාපතති භික්ඛවෙ මොග්ගලානස්සාති. (53-56)

51. අප්ඵ බො ආයස්ථා මහාමොග්ගලානො භික්ඛු ආමනෙතයි. යනායං ආටුසො තපොද සඤ්ඤි, සො දහො අවේණදකො සීතොදකො සාතොදකො සෙතකො සුපතීන්දො රමණීයො පහුතමච්ඡකච්ඡපො, වක්කමත්තාති ච පදුමාති පුපථනාති. භික්ඛු උප්ඤ්ඤානති සීයනති විපාවෙනති, කථං හි තාම ආයස්ථා මහාමොග්ගලානො ඵවං වක්ඛති. “යනායං ආටුසො තපොද සඤ්ඤි, සො දහො අවේණදකො සීතොදකො සාතොදකො සෙතකො සුපතීන්දො රමණීයො පහුතමච්ඡකච්ඡපො, වක්කමත්තාති ච පදුමාති පුපථනාති”ති. “අප්ඵ ඵ පනායං තපොද කුට්ඨා¹ සඤ්ඤි. උත්තරිමනුස්සං ධම්මං ආයස්ථා මහාමොග්ගලානො උලුපතී”ති. භගවතො එතමන්දං ආරොචෙත්ථ: “යනායං භික්ඛවෙ තපොද සඤ්ඤි, සො දහො අවේණදකො සීතොදකො සාතොදකො සෙතකො සුපතීන්දො රමණීයො පහුතමච්ඡකච්ඡපො, වක්කමත්තාති ච පදුමාති පුපථනාති, අපිවාහං භික්ඛවෙ තපොද දව්නං මහාතිරොසං අනතරිකාය ආගච්ඡති, තෙතායං තපොද කුට්ඨා සඤ්ඤි. සචං භික්ඛවෙ මොග්ගලානො ආහ. අනාපතති භික්ඛවෙ මොග්ගලානස්සාති. (57)

52. තෙන බො පත සමයෙන රාජා මාගධො සෙතියො ඛිම්බිකාපත් ලිච්ඡවීති සද්ධිං සම්භාමෙනො, පහග්ගො ගොති.² අප්ඵ රාජා පච්ඡා සෙතං සංකඛ්ඪිත්තා ලිච්ඡවයො පරාජෙසි, සම්භාමෙ ව තඤ්ඤි වරති “රඤ්ඤ ලිච්ඡවි පහග්ගො”ති. අප්ඵ බො ආයස්ථා මහාමොග්ගලානො භික්ඛු ආමනෙතයි. “රාජා ආටුසො ලිච්ඡවීති පහග්ගො”ති. භික්ඛු උප්ඤ්ඤානති සීයනති විපාවෙනති: “කථං හි තාම ආයස්ථා මහාමොග්ගලානො ඵවං වක්ඛති”: “රාජා ආටුසො ලිච්ඡවීති පහග්ගො”ති. සම්භාමෙ ව තඤ්ඤි වරති රඤ්ඤ ලිච්ඡවි පහග්ගො”ති. උත්තරි- මනුස්සංධම්මං ආයස්ථා මහාමොග්ගලානො උලුපතීති. භගවතො එතමන්දං ආරොචෙත්ථ. පඨමං භික්ඛවෙ රාජා ලිච්ඡවීති පහග්ගො. අප්ඵ රාජා පච්ඡා සෙතං සංකඛ්ඪිත්තා ලිච්ඡවයො පරාජෙසි. සචං භික්ඛවෙ මොග්ගලානො ආහ. අනාපතති භික්ඛවෙ මොග්ගලානස්සාති. (58)

1. කුට්ඨා. සස. කවිතා, කවච්චි.

2. අගොසි. මජ්ඣ. 3. නඤ්ඤි. මජ්ඣ.

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ භික්ෂූන් ඇමතු සේක. මහණෙනි, සච්චෝදාස් ඇති ව ණුවණ්ඤාති ව වෙසෙත්. යම් කලෙක සච්චෙන් මෙබන්දක් දුනහන්නේ හෝ වේ ද දන්නේ හෝ වේ ද පහක් කරන්නේ හෝ වේ ද මහණෙනි, පෙර ම මා විසින් ඒ හෙරුණි නොමෝ දක්නා ලද්දේ ය. එහෙත් මම එය නො පැවැසිමි. මම එය පවසන්නෙමි නමුදු අත්‍යයෝ මෙය නො හදහන්නාහු ය. යම් කෙනෙක් මෙය නො හදහන්නාහු නම් ඔවුන්ට දිගුකලක් අවැඩ පිණිස දුක් පිණිස වන්නේ ය. මහණෙනි, තෙල හෙරුණි නොමෝ කපුප් සම්මුද්‍රත්තේ සත්තෙහි පවිටු ගෙරණක් විය. භික්ෂූන් බොහෝ ගණන් අවුරුදු බොහෝ සියගණන් අවුරුදු බොහෝ දහස් ගණන් අවුරුදු බොහෝ සුවහස් ගණන් අවුරුදු තීරයෙහි පැසි ඒ කම්මානේ විපාකය ශේෂවීමෙන් මෙබඳු ආත්මභාවයක් ලබයි. මූලෙන් තෙමේ සැබවක් නිස. මහණෙනි, මූලෙන්මට ඇවැත් නැත. (53-56)

51. ඉක්බිති ආයුෂ්මත් මහමූලෙන් තෙරණුවෝ භික්ෂූන් ඇමතුනා: ඇවැත්නි, මේ තපෝදානදිය යම් තැනක පටන් ගලා බසී ද, ඒ විල පහන් දිය ඇත්තකි. සිහිල් දිය ඇත්තකි. මිහිරි දිය ඇත්තකි. පිරිසිදු වුවකි. මනා තොටු ඇත්තකි. සිත්කලු වුවකි. බොහෝ මස් කැසුමුවන් ඇත්තකි. රියසක් සා පියුම් පිපෙයි නිස “කෙසේ නම් ආයුෂ්මත් මහමූලෙන් තෙමේ මෙසේ කියන්නේද”යි, භික්ෂූහු අවමන් කෙරෙත්, අයුණු කියත්, නුගුණ පතුරුවත්: ඇවැත්නි, මේ තපෝදානදිය යම් තැනක පටන් ගලා බසී ද ඒ විල පහන් දිය ඇත්තකි, සිහිල් දිය ඇත්තකි, මිහිරි දිය ඇත්තකි, පිරිසිදු වුවකි, මනා තොටු ඇත්තකි, සිත්කලු වුවකි. බොහෝ මස් කැසුමුවන් ඇත්තකි. රියසක් සා පියුම් පිපෙයි”යි. එහෙත් මේ තපෝදානදිය කැකැරී ගලා බසී. ආයුෂ්මත් මහමූලෙන් තෙමේ උතුරුමිනිස්දම් එළවා දක්වයි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙ පවත් සැල කලාහු ය. මහණෙනි, මේ තපෝදානදිය යම් තැනක පටන් ගලා බසී ද, ඒ තපෝදා විල පහන් දිය ඇත්තකි. සිහිල් දිය ඇත්තකි. මිහිරි දිය ඇත්තකි. පිරිසිදු දිය ඇත්තකි. මනා තොටු ඇත්තකි. සිත්කලු වුවකි. බොහෝ මස් කැසුමුවන් ඇත්තකි. රියසක් සා පියුම් පිපෙයි. මහණෙනි, එතකුදු වුවත් මේ තපෝදානදිය මහ තීරය දෙකකට මැදිව ගලා එයි. එහෙයින් මේ තපෝදානදිය කැකැරී ගලයි. මහණෙනි, මූලෙන් තෙමේ සැබවක් නිස. මහණෙනි, මූලෙන්මට ඇවැත් නො වේ. (57)

52. එසමයෙහි මහබාසිපති සේනා ඇති බිම්සර රජ තෙමේ ලිව්ව්න සමග සුදු කරන්නේ බිඳී ගියේ වෙයි. ඉක්බිති රජ තෙමේ යළිත් සෙතන රැස් කොට ගෙන ලිව්ව්න පාරද විය. රජහු විසින් ලිව්ව්න පරදවන ලදහයි ජය බෙරය පැහිරෙයි. එකල්හි ආයුෂ්මත් මහමූලෙන් තොරණුවෝ භික්ෂූන් ඇමතුනා. “ඇවැත්නි, රජ තෙමේ ලිව්ව්න විසින් පරදවන ලද්දේ”යි. “කෙසේ නම් ආයුෂ්මත් මහමූලෙන් තෙරණුවෝ මෙසේ කියන්නාහුද”යි. භික්ෂූහු අවමන් කෙරෙත්. අයුණු කියත්. නුගුණ පතුරුවත්. “ඇවැත්නි, රජ තෙමේ ලිව්ව්න විසින් පරදවන ලද්දේ”යි. සුදුබිමෙහි ද රජු විසින් ලිව්ව්න පරදවන ලද්දහුයි ජය බෙර පැහිරේ. ආයුෂ්මත් මහමූලෙන් තෙරණුවෝ උතුරුමිනිස්දම් ඔසවා දක්වති”යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙ පවත් සැල කලාහු ය. මහණෙනි, පළමුකොට රජ තෙමේ ලිව්ව්න විසින් පරදවන ලද්දේ ය. ඉක්බිති රජ තෙමේ යළිත් සෙතන රැස් කොට ලිව්ව්න පාරද විය. මහණෙනි, මූලෙන් තෙමේ සැබවක් නිස. මහණෙනි, මූලෙන්මට ඇවැත් නො වේ. (58)

54. අථ බො ආයස්මා මහාමොග්ගලානො භික්ඛු ආමනෙතයි. ඉද්දං ආවුසො සප්පිතිකාය නදියා තිරෙ ආනෙඤ්ඤං සමාධිං සමාපනෙතා නාගාතං ඔගයා උත්තරිත්තාතං කොඤ්චං කරොන්තාතං සද්දං අසෙසාසිනති. භික්ඛු උත්ඛායනති ඩියනති විපාවෙනති: “කථං හි නාම ආයස්මා මහාමොග්ගලානො ආනෙඤ්ඤං සමාධිං සමාපනෙතා සද්දං සොසාති. උත්තරිමනුස්සධම්මං ආයස්මා මහාමොග්ගලානො උල්ලපති”ති. භගවතො එතමන්ථං ආරොචෙසුං. “අනෙසො භික්ඛවෙ සමාධි, සො ච බො අපරිසුද්ධො. සච්චං භික්ඛවෙ මොග්ගලානො ආග. අතාපතති භික්ඛවෙ මොග්ගලානස්සා”ති. (59)

55. අථ බො ආයස්මා සොභිතො භික්ඛු ආමනෙතයි: “අගං ආවුසො පඤ්චකප්පසකාති අනුස්සරාමි”ති. භික්ඛු උත්ඛායනති ඩියනති විපාවෙනති: “කථං හි නාම ආයස්මා සොභිතො එවං වතති: අගං ආවුසො පඤ්චකප්පසකාති අනුස්සරාමි”ති. “උත්තරිමනුස්සධම්මං ආයස්මා සොභිතො උල්ලපති”ති. භගවතො එතමන්ථං ආරොචෙසුං: “අනෙසො භික්ඛවෙ සොභිතස්ස, සා ච බො එකායෙව ජාති. සච්චං භික්ඛවෙ සොභිතො ආග. අතාපතති භික්ඛවෙ සොභිතස්සාති. (60)

වතුන්පාරාජිකං සමන්තං.

උද්දිට්ඨා බො ආයස්මහො වතනාගේ පාඨජිකා ධම්මා, ගෙසං ගික්ඛු අඤ්ඤාතරං වා අඤ්ඤාතරං වා ආපජ්ජිතා න ලහති ගික්ඛුති සද්ධං සංවාසං, යථා පුරුෂ තථා පච්ඡා පාඨජිකො හොති අසංවාසො. තත්ථා-යස්මහො පුච්ඡාමි කච්චිත්ථ පටිසුද්ධා? දුතියමපි පුච්ඡාමි කච්චිත්ථ පටිසුද්ධා? තතියමපි පුච්ඡාමි කච්චිත්ථ පටිසුද්ධා? පටිසුද්ධායස්මහො, භස්මා භුණ්ති. එවමෙතං ධාරයාමිති.

පාඨජිකං නිවසිතං.

තස්සද්දනං:

මෙට්ඨනාදිනාද්දනඤ්ච මනුස්සවිග්ගහුත්තරි,
පාරාජිකාති වතනාරි ඡෙජ්ජවත්ථ අසංසයාති.

පාරාජිකකණ්ණො නිවසිතො.

54. ඉක්බිති ආයුෂ්මත් මහමුගලන් තෙරණුවෝ හික්කුන් ඇතුලු.
 “ඇවැත්නි, මම මෙහි සථිපිනිකා ගං තෙර නොසැලෙන සිවු වන සමවතට
 සමවන්නෙමි ගතට බැස එතරවන කුඤ්චනාද කරණ ඇතුන්ගේ හඬ ඇසීම”යි.
 “කෙසේ ගබ්දයක් අසන්නේ ද, හික්කුහු අවමන් කෙරෙත්. අයුණු කියත්.
 නුගුණ පතුරුවත්. “කෙසේ හම් ආයුෂ්මත් මහමුගලන් තෙමේ නොසැලෙන
 සිවුවන සමවතට සමවන්නේ අසා ද, ආයුෂ්මත් මහමුගලන් තෙමේ උතුරු-
 මිනිස්දම් දක්වා”යි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙ ප්‍රවන සෑල කලානු ය.
 මහණෙනි, එබඳු සමාවියෙක් ඇත. ගෙද වනාහි නොපිරිසුදු ය. මහණෙනි,
 මුගලන් තෙමේ සැබවක් කිය. මහණෙනි, මුගලන්ගට ඇවැත් නො වේ. (59)

55. ඉක්බිති ආයුෂ්මත් සෝභිත තෙරණුවෝ හික්කුන් ඇතුලු.
 “ඇවැත්නි, පන්සිය කපක් සිහිකරමි”යි හික්කුහු අවමන් කෙරෙත්, අයුණු
 කියත්, නුගුණ පතුරුවත්, “කෙසේ හම් ආයුෂ්මත් සෝභිත තෙමේ
 මෙසේ කියා ද, “ඇවැත්නි මම පන්සිය කපක් සිහි කරමි”යි. “ආයුෂ්මත්
 සෝභිත තෙමේ උතුරුමිනිස්දම් දක්වා”යි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙ
 පවත් සෑල කලානු ය. මහණෙනි, සෝභිතගට එබඳු සමවතෙක් ඇත.
 ගෙද වනාහි එකම ජාතියකි. මහණෙනි, සෝභිත තෙමේ සැබවක් කිය.
 මහණෙනි, සෝභිතගට ඇවැත් නො වේ. (60)

සිවුවන පරිච්ඡය නිමි.

ආයුෂ්මත්නි, සිවුපරිච්ඡය ඇවැත් උදෙසන ලදී. මහණ තෙමේ යම්
 ඒ ඇවැත් අතුරෙන් එක්තරා එක්තරා ඇවැත්කට පැමිණ සිටී හික්කුන්
 සමග සහවාසය නොලබා ද, පෙර ගිහිකල යම්සේ ද පසුවත් එසේ ම
 පැරදුනේ සංවාස රහිතයෙක් වෙයි. එහි ලා ආයුෂ්මතුන් විවාරම්:
 කිම පිපිසිදු වහු ද? දෙවනුවත් විවාරම්: කිම පිපිසිදු වහු ද? තෙවනුවත්
 විවාරම්: කිම පිපිසිදු වහු ද? ආයුෂ්මත්හු පිපිසිදු වහු ය. එසෙයින්
 ගිහික ය. මේ පිපිසිදු බව මෙසේ දරමි.

සිවුපරිච්ඡ නිමි.

එහි උද්ගතය මෙසේයි:

මෙළුතය, අදිනාදාතය, මුහුසාච්ඡාය, උතතරිමුහුසාච්ඡාය යන
 පරිච්ඡ සතරකි. ඔවුහු නිසැකයෙන් ජේද්‍යවනුහු ය.

පාරාජිකකාණ්ඩය නිමි.

සංඛ්‍යාදිසෙසකණ්ඩො

3.

තෙරසකං.

ඉමෙ ඛො පනාසසමගොනා තෙරස සංඛ්‍යාදිසෙසා ඛමමා
උදෙසං ආශව්‍යන්ති.

3. 1.

පඨමසංඛ්‍යාදිසෙසො

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවඤ්ඤං විහරති ජේතවනෙ අනාථ-
පිණ්ඩකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයසවා සෙය්‍යසකං
අනභිරතො බ්‍රහ්මචරියං වරති. සො තෙන කිසො ගොති දුඛො දුඛකණ්ණො
උප්පණ්ඩුප්පණ්ඩුකරානො ඛමනිසත්තගතො.

2. අග්ගො ඛො ආයසවා උද්ඝ්ථි ආයසවනං සෙය්‍යසකං කිසං දුඛං
දුඛකණ්ණො උප්පණ්ඩුප්පණ්ඩුකරානං ඛමනිසත්තගතො. දිස්වාන ආයසවනං
සෙය්‍යසකං එතදවොච: “කිස්ස නිං ආට්ඨසො සෙය්‍යසක, කිසො දුඛො
දුඛකණ්ණො උප්පණ්ඩුප්පණ්ඩුකරානො ඛමනිසත්තගතො. කච්චි නො නිං
ආට්ඨසො සෙය්‍යසක, අනභිරතො බ්‍රහ්මචරියං වරති”ති. ‘එවොට්ඨසො’ති. ‘තෙන
හි නිං ආට්ඨසො සෙය්‍යසක යාවදන්ථං භුඤ්ඤ්ථ, යාවදන්ථං සුප, යාවදන්ථං
තහාසි, යාවදන්ථං භුඤ්ඤ්ථො යාවදන්ථං සුපිනො යාවදන්ථං තහාසිනො යද
තෙ අනභිරති උප්පජ්ජති, රාගො විතතං අනුඤ්ඤාසෙති, තද භජෙත්ථ
උප්පකකම්මිනො අසුචිං ටොවෙති’ති. “කිනත්‍ර ඛො ආට්ඨසො කප්පති එවරුපං
කාතු”න්ති. ‘ආම ආට්ඨසො, අහවපි එවං කරොමි’ති.

3. අථ ඛො ආයසවා සෙය්‍යසකො යාවදන්ථං භුඤ්ඤ්ථ, යාවදන්ථං සුපි,
යාවදන්ථං තහාසි. යාවදන්ථං භුඤ්ඤ්ථො යාවදන්ථං සුපිනො යාවදන්ථං තහාසිනො,
යද අනභිරති උප්පජ්ජති, රාගො විතතං අනුඤ්ඤාසෙති, තද භජෙත්ථ
උප්පකකම්මිනො අසුචිං ටොවෙති. අථ ඛො ආයසවා සෙය්‍යසකො අපරෙත
සමයෙන වණ්ණවා අහොසි පිණ්ඩිකියො පසන්නාමුඛවණ්ණො විප්පසන්නාප්පි-
වණ්ණො.

සංඛ්‍යාදිපෙයසකාණ්ඩය.

3.

තෙරසකය

ආයුෂමත්ති, මේ තෙරෙස් සහවෙසෙස්ඇවැත්තු උදෙසීමට පැමිණෙත්.

3. 1.

ප්‍රථමසංඛ්‍යාදිපෙයසය

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ සැවැත් කුමරු රේකවතයෙහි අනේපිඩුසිවුහුගේ අරමිහි වැඩ වෙසෙති. එසමයෙහි ආයුෂමත් සෙය්‍යසක තෙමේ කළකිරුනේ බහිසර හැසිරෙයි. හෙතෙමේ එහිත් කාශ වූයේ රුක්‍ෂ වූයේ දුර්වර්ණ වූයේ අභිශයින් පඩුවන් වූයේ ඉල්පුනු තහරින් යුත් සිරුරු ඇත්තේ වෙයි.

2. ආයුෂමත් වූ උදුසි තෙමේ කාශ වූ රුක්‍ෂ වූ දුර්වර්ණ වූ ඉතා පඩුවන් වූ ඉල්පි ගිය තහරින් යුත් සිරුරු ඇති ආයුෂමත් සෙය්‍යසක මහණහට මෙය කිය: “ඇවැත් සෙය්‍යසකයිනි, තෙපි කුමක් හෙයින් කාශ වූ රුක්‍ෂ වූ දුර්වර්ණ වූ ඉතා පඩුවන් වූ තහර ඉල්පි ගිය සිරුරු ඇති වූවු ද? ඇවැත් සෙය්‍යසකයිනි, කිම තෙපි කළකිරුනු බහිසර හැසිරෙවු ද යනුයි. “ඇවැත්ති එසේ” යයි ඒ මහණ කිය. ඇවැත් සෙය්‍යසකයිනි, එසේ වී නම් තෙපි කැමැති තාක් අනුභව කරවු. කැමති තාක් සැතපෙවු. කැමැති තාක් ස්නානය කරවු. කැමැති තාක් අනුභව කොට කැමති තාක් සැතපි කැමැති තාක් නා යම් කලෙක තොපට අනභිරුකියක් උපදී නම් රාගය සිත මැඩ ගණී නම් එකල්හි අතින් ගවා සුකුරු මුදවු යයි උදුසි තෙර කිය. ඇවැත්ති, එබන්දක් කරන්නට කැපදූයි ඒ මහණ ඇයි ය. ඇවැත්ති, එසේ ය. මම ද එසේ කරමි යි උදුසි තෙර කිය.

3. ඉක්බිති ආයුෂමත් සෙය්‍යසක තෙමේ කැමැති තාක් වැළැදී ය. කැමැති තාක් සැතපුනේ ය. කැමැති තාක් නැවේ ය. කැමති තාක් වළඳ කැමැති තාක් සැතපි කැමැති තාක් නා යම් කලෙක අනභිරුකිය උපදී ද, රාගය සිත මැඩ ගණී ද, එකල්හි අතින් ගවා සුකුරු මුදයි. ඉක්බිති ආයුෂමත් සෙය්‍යසක තෙමේ පසු කාලයෙහි පාහැය ඇත්තෙක් ද පිණා ගිය ඉදුරන් ඇත්තෙක් ද පහන් මුව පාහැය ඇත්තෙක් ද අභිශයින් සිව්පැහැ ඇත්තෙක් ද විය.

4. අථ ඛො ආයසමිනො සෙය්‍යසකස්ස සභායකා භික්ඛු ආයසමනතං සෙය්‍යසකං එතදවොදායං: “පුබ්බෙ ඛො භිං ආවුසො සෙය්‍යසක කිසො අභොසි දුඛො දුබ්බණ්ණො උපපණ්ණුපපණ්ණුකරානො ධම්නිසන්තගතෙනො. සො ‘දුති භිං එතරති වණ්ණවා පිණ්ද්‍රියො පසන්නමුඛවණ්ණො විපපසන්නත්ථිවණ්ණො. කිනත්‍ර ඛො භිං ආවුසො සෙය්‍යසක භෙසජ්ජං කරොසී”ති. ‘ත ඛො අහං ආවුසො භෙසජ්ජං කරොමි. අපි වාහං යාවදන්ථං භුඤ්ජාමි, යාවදන්ථං සුපාමි, යාවදන්ථං තභායාමි, යාවදන්ථං භුඤ්ජාමි, යාවදන්ථං සුපිමාමි, යාවදන්ථං තභාසිමාමි, යද මෙ අනතිරුති උපපජ්ජති, රාගො විතතං අනුඤ්ඤෙති, තද භන්තෙ උපපකකමිමා අසුචිං මොවෙසී”ති. ‘කිං පත භිං ආවුසො සෙය්‍යසක යෙනෙ’ව භන්තෙ සඤ්ඤායං භුඤ්ජාමි, තෙනෙ’ව භන්තෙ උපකකමිමා අසුචිං මොවෙසීති. ‘එවමාවුසො’ති. යෙ තෙ භික්ඛු අපච්ච්ඡා තෙ උජ්ඣායනති ඩිග්ගති විපාවෙනති: ‘කථං හි නාම ආයසමා සෙය්‍යසකො භන්තෙ උපකකමිමා අසුචිං මොවෙසාමි”ති. අථ ඛො තෙ භික්ඛු ආයසමනතං සෙය්‍යසකං අනෙකපරියායෙන විගරහිමා භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං.

5. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදහෙ එතස්මිං පකරණෙ භික්ඛුසමිසං සන්තිපාතාපෙමා ආයසමනතං සෙය්‍යසකං පටිපුච්ඡි: “සච්චං කීර භිං සෙය්‍යසක භන්තෙ උපකකමිමා අසුචිං මොවෙසී”ති. ‘සච්චං භගවා’. විගරහි බුද්ධො භගවා “අනනුච්ඡිද්ධං මොසපුරිස අනනුලොමිකං අපපතිරුපං අසාමණ්ණං අකපපියං අකරුණියං, කථං හි නාම භිං මොසපුරිස භන්තෙ උපකකමිමා අසුචිං මොවෙසාමි. නත්‍ර මයා මොසපුරිස අනෙකපරියායෙන විරාගාය ධම්මො දෙසිතො නො සරාගාය, විසඤ්ඤායාය ධම්මො දෙසිතො නො සඤ්ඤායාය, අනුපාදනාය ධම්මො දෙසිතො නො සඋපාදනාය. තත් නාම භිං මොසපුරිස මයා විරාගාය ධම්මෙ දෙසිතෙ සරාගාය වෙනෙසාසි. විසඤ්ඤායාය ධම්මෙ දෙසිතෙ සඤ්ඤායාය වෙනෙසාසි. අනුපාදනාය ධම්මෙ දෙසිතෙ සඋපාදනාය වෙනෙසාසි. නත්‍ර මයා මොසපුරිස අනෙකපරියායෙන රුගවිරාගාය ධම්මො දෙසිතො, මදනිමිදනාය, පිපාසවිතතාය, ආලයසමුස්සාතාය, වට්ඨපච්චේදය, තණ්හාතණ්ඩාය, විරාගාය, තිරොධාය, නිබ්බාණාය ධම්මො දෙසිතො. නත්‍ර මයා මොසපුරිස අනෙකපරියායෙන කාමානං පභානං අකමානං, කාමසඤ්ඤානං පරිඤ්ඤා අකමානං, කාමපිපාසානං පටිවිතයො අකමානො, කාමවිතකකානං සමුත්තො අකමානො, කාමපරිලාභානං වූපසමො අකමානො. තෙනං මොසපුරිස අපපසන්නානං වා පසාදය පසන්නානං වා භියෙතානාමාය. අථ ඛෙවනං මොසපුරිස අපපසන්නාතඤ්ඤව අපපසාදය පසන්නාතඤ්ඤ එකච්චානං අඤ්ඤාචතතායා”ති.

4. ඉක්බිති ආයුෂමත් සෙයසක මහණහුගේ යහළු භික්ෂු ආයුෂමත් සෙයසකහට මෙය කීවාහුය: “ඇවැත් සෙයසකයෙනි, තෙපි පෙර කාශ වුවහ රුක්ෂ වුවහ දුර්වල වුවහ ඉතා පබ්බතන් වුවහ ඉල්ලි හිය තහරින් සුත් සිරුරු ඇත්තහු වුවහ ය. ඒ තෙපි දැන් වැඩිවත් ය. පිණි හිය ඉදුරන් ඇත්තහු ය. පහන් මුව පාහැය ඇත්තහු ය. වෙසෙසින් පහන් සිවි පාහැ ඇත්තහු ය, ඇවැත් සෙයසකයෙනි. කිම තෙපි බෙහෙතක් කරවුද”යි ඇසූහ. “ඇවැත්නි, මම බෙහෙතක් නො කෙරෙමි. එහෙත් මම කාමති තාක් වළදම, කාමෙති තාක් සැතපෙමි. කාමෙති තාක් නාමි. කාමෙති තාක් වළද කාමෙති තාක් සැතපි කාමෙති තාක් නහා යම් කලෙක මට අතහිරකියෙක් ඇති වේ නම්, රාගය සිත මැඩ ගණී නම්, එකල්හි අතින් ගටා සුකුරු මුදවු”යි සෙයසක මහණ කීය. “කිම? ඇවැත් සෙයසකයෙනි, තෙපි යම් අතෙකින් ම සැදුහැයෙන් දෙන දු වළදවු නම් ඒ අතින් ම ගටා සුකුරු මුදවු ද, යි ඒ භික්ෂු කීහ. “ඇවැත්නි, එසේ ය”යි සෙයසක මහණ කී ය. යම් ඒ භික්ෂු අලොච්ඡයෝ ද ඔහු “කෙසේ නම්, ආයුෂමත් සෙයසකයෝ අතින් ගටා සුකුරු මුදන්නෝ ද” යි අවමන් කෙරෙත්. අයුණු කියත්. නුගුණ පතුරවත්. ඉක්බිති ඒ භික්ෂු ආයුෂමත් සෙයසකහට තත් අයුරින් ගරභා භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැළ කළහ.

5. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදනගෙහි මේ කාරණයෙහි භික්ෂු සඛ්ඤා රැස් කරවා ආයුෂමත් සෙයසක මහණහු ගෙන් විවාද සේක: “කාමා ද සෙයසකය, තෝ අතින් ගටා සුකුරු මුදසිද” යි අතා වදළ සේක. “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, සාබ්බ”යි ඒ මහණ කී ය. භාග්‍යවත් මුදුරජාතන් වහන්සේ ගැරහු සේක. “හිත් පුරුෂය, නුසුදුසු වූ අනුලොමී නුචු අප්‍රතිරූප වූ ශ්‍රමණසාරාපා නුචු තොකාප වූ තොකාවසුත්තෙක. හිත් පුරුෂය තෝ කවර කරුණකින් අතින් ගටා සුකුරු මුදනෙහි ද? “හිත් පුරුෂය මා විසින් තත් අයුරෙන් සරාගය පිණිස නො ව විරාගය පිණිස ධර්ම දෙසන ලද්දේ නො වේ ද? සංයෝගය පිණිස නො ව විසංයෝගය පිණිස ධර්ම දෙසන ලද්දේ නො වේ ද? උපාදානය පිණිස නොව අනුපාදානය පිණිස ධර්ම දේශනා කරණ ලද්දේ නො වේ ද? එහිලා හිත් පුරුෂය, තෝ මා විසින් විරාගය පිණිස ධර්ම දේශනා කළ කල්හි සරාගය පිණිස ප්‍රයෝග කෙළෙහි ය. විසංයෝගය පිණිස දහම් දෙසු කල්හි සංයෝගය පිණිස ප්‍රයෝග කෙළෙහි ය. කෙලෙසුත් නොගැණීම පිණිස දහම් දෙසු කල්හි කෙලෙසුත් ගැණීම පිණිස ප්‍රයෝග කෙළෙහි ය. “හිත් පුරුෂය මා විසින් තත් අයුරින් රාගවිරාගය පිණිස දහම් දෙසන ලද්දේ නොවේ ද? මදතිමදානය පිණිස පිපාසවිතය පිණිස ආලසයමුග්‍යාතය පිණිස වට්ටුපවෝදය පිණිස තණ්හා-කඩය පිණිස විරාගය පිණිස නිරෝධය පිණිස නිබ්බාණය පිණිස දහම් දෙසන ලද්දේ නො වේ ද? හිත් පුරුෂය මා විසින් තත් අයුරින් කාමයන්ගේ ප්‍රභාණය කියන ලද්දේ නොවේ ද? කාමසංඥවන්ගේ ත්‍රිවිධ පරිඤ්චෝ කියන ලද්දහු නො වෙද්ද? කාමපිපාසයන් ගේ ප්‍රතිවිතය කියන ලද්දේ නො වේ ද? කාමවිතකීයන්ගේ නාසිම කියන ලද්දේ නො වේ ද? කාමග්‍රණිකරාගපරි-දායයන්ගේ සංහිදීම කියන ලද්දේ නො වේ ද? හිත් පුරුෂය මෙය වතාහි තොපහන් වුවන්ගේ පාහැදීම පිණිස හෝ පහන් වුවන්ගේ බොහෝබව පිණිස හෝ නො වෙයි. වැලිදු හිත් පුරුෂය මෙය තො පහන් වුවන්ගේ පාහැදීම පිණිස පහන් වූ ඇතැමුන්ගේ අත්‍යථානුය පිණිස ම වෙයි.” යනුයි.

6. අථ ඛො භගවා අයස්මන්තං සෙය්‍යන්තං අතෙකපරියායෙන විගර්හිත්වා දුගරතාය-පෙ- එවඤ්ච පන භික්ඛවෙ ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:

“සංඝඤ්චිතනිකා සුක්කවිසමඨි¹ සංඝාදිසෙසො”ති.

එවඤ්චදං භගවතා භික්ඛුනං සික්ඛාපදං පඤ්ඤන්තං ගොථී.

[සමමපඤ්ඤන්ති.]

7. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛු පණීතානි භොජනානි භුක්ඤ්ඤිත්වා මුට්ඨස්සති අසමපජානා නිද්දං ඔක්කමන්ති. තෙසං මුට්ඨස්සනීතං අසමපජානානං නිද්දං ඔක්කමන්තානං සුපිනන්තොන අසුචි මුළුවති. තෙසං කුක්කුළුවං අගොසි: “භගවතා සික්ඛාපදං පඤ්ඤන්තං සංඝඤ්චිතනිකා සුක්කවිසමඨි සංඝාදිසෙසො”ති. “අමාසංඤ්ච සුපිනන්තොන අසුචි මුළුවති. අපථි වෙත්ථ වෙනතා උබ්භා”ති. “කච්චි හු ඛො මගං සංඝාදි සෙසං ආපත්තිං ආපන්නා”ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොවෙසුං. “අතෙසා භික්ඛවෙ වෙනතා, සා ච ඛො අබ්බොගාරිකා”ති. එවඤ්ච පන භික්ඛවෙ ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:

“සංඝඤ්චිතනිකා සුක්කවිසමඨි අඤ්ඤානු සුපිනන්තා සංඝාදි සෙසො”ති.

[දුතිසපඤ්ඤන්ති.]

8. සංඝඤ්චිතනිකා’ති ජාතන්තො සඤ්ජාතන්තො වෙච්ච අභිවිතරිත්වා ථීතිකකමො.

සුක්කන්ති දසසුක්කානි: නීලං පිතං ලොහිතකං ඔද්දහං තක්කවණ්ණං දක්ඛණ්ණං තෙලවණ්ණං බීරවණ්ණං දඬිවණ්ණං සපට්ඨණ්ණං.

විසමඨීති ණාතො වාචනං වුළුවති විසමඨීති.

අඤ්ඤානු සුපිනන්තා’ති ඤාපෙත්වා සුපිනන්තං.

සංඝාදිසෙසො’ති සංඝො’ව තස්සා ආපත්තිං පරිවාසං දෙති, මූලාය පරික්කස්සති, මානන්තං දෙති, අබ්බෙති. ත සම්බහුලා ත එකපුග්ගලො. තෙන වුළුවති සංඝාදිසෙසො’ති. තස්සො’ව ආපත්තිනිකායස්ස තාමෙකමං අභිවචනං. තෙත’පි වුළුවති සංඝාදිසෙසො’ති.

9. අජකිත්තරුපෙ මොවෙති, බහිද්ධාරුපෙ මොවෙති, අජකිත්තබහිද්ධාරුපෙ මොවෙති, ආකාසෙ කපිං කමෙපන්තො මොවෙති, රුගුපන්ධෙහ මොවෙති, වච්චුපන්ධෙහ මොවෙති, පස්සාචුපන්ධෙහ මොවෙති, වාතුපන්ධෙහ මොවෙති, උච්චාලිඛ්‍යපාණකදඬුපන්ධෙහ මොවෙති, ආරොග්‍යන්ධෙහ මොවෙති, සුඛන්ධෙහ මොවෙති, හෙසජ්ජන්ධෙහ මොවෙති, දුක්ඛන්ධෙහ මොවෙති, පුඤ්ඤන්ධෙහ මොවෙති, යඤ්ඤන්ධෙහ මොවෙති, සග්ගන්ධෙහ මොවෙති, බීරන්ධෙහ මොවෙති, ඵලිංසන්ධෙහ මොවෙති, දවන්ධෙහ මොවෙති, නීලං මොවෙති, පිතකං මොවෙති, ලොහිතකං මොවෙති, ඔද්දහං මොවෙති, තක්කවණ්ණං මොවෙති, දක්ඛණ්ණං මොවෙති, තෙලවණ්ණං මොවෙති, බීරවණ්ණං මොවෙති, දඬිවණ්ණං මොවෙති, සපට්ඨණ්ණං මොවෙති.

1. සුක්කවිසමඨි: මජ්ඣං.

6. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ආසුණින් සෙය්‍යසක මහණනට තත් අසුරින් ගරුනා දුබරබවිති ... වදා මහණෙනි මේ සිකපදය මෙසේ ද උදෙසා:

“ව්‍යතික්‍රම චේතනා ඇති සුකුරු මිදුම සහවෙසෙස් වේ.”

මෙසේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් හිඤ්ඤාත්ම මේ සිකපදය පණවන ලදී.

[පළමුපැණවිමසි.]

7. එසමයෙහි හිඤ්ඤා ප්‍රණීත බොජ්‍යන් වලද මූලා සිහි ඇත්තාහු සම්ප්‍රජ්‍යායෙන් තොර වුවාහු නින්දට බසිත්. මූලා සිහි ඇත්තාහු සහි සම්ප්‍රජ්‍යායෙන් තොර වුවාහු නින්දට බැස ගත් ඔවුන්ට සිහිනෙන් සුකුරු මිදෙයි. “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් මිදියාව සිහිත් සුකුරු මිදුව සහ-වෙසෙස් වේ ය”යි සිකපදයක් පණවන ලදී. අපට ද සිහිනෙන් සුකුරු මිදෙයි. මෙහිදී ආසාවද්‍යවෙනතාව ලැබේද? කිම? අපි සහවෙසෙස් ඇවතට පැමිණියමෝද?”යි කුකුත් විය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මේ කාරණය සැලකුණු ය. මහණෙනි, මෙහි චේතනාවක් ඇත. එය ඇවතට අංග නො වෙයි. මහණෙනි, මේ සිකපදය මෙසේ උදෙසා:

“සිහින ව්‍යා ව්‍යතික්‍රම චේතනා ඇති සුකුරු මිදුම සහවෙසෙස් වේ.”

[දෙවනපැණවිමසි.]

8. සංකල්පනානිසා යනු උපක්‍රම කරමි යි දන්නේ, සුකුරු මිදුම යි මානාවින් දන්නේ, සිතා, නිසා සිත මෙහෙයා ව්‍යතික්‍රමය කිරීම ය.

සුභංගං යනු නිල්වන් ය, කසාවන් ය, ලෙහෙවන් ය, සුදුවන් ය, මෝරා-වන් ය, දියවන් ය, තෙල්වන් ය, කිරිවන් ය, දිහිවන් ය, හිතෙල් වන් ය, යන දස සුකුරු ය.

මිසංඝි යනු පිහිටි තැනින් මිදීම විසංඝි ය යි කියනු ලැබේ.

අඤ්ඤානු සුචිනානා යනු සිහින ගාර යි.

සංඝාදිසෙසා යනු සබ්බසා ම ඒ ඇවතට පිරිවෙස් දෙයි. මුලට අදිසි. මානන දෙයි. අබ්බානස කෙරෙයි. සම්බහුලයෝ ද නො වෙත්. එක් පුද්ගලයෙක් ද නො වෙයි. එහෙයින් සංඝාදිසෙස ය යි කියනු ලැබේ. ඒ ඇවැත්සමුගාට තම කිරීමකි. එහිනුදු සංඝාදිසෙස ය යි කියනු ලැබේ.

9. ආධ්‍යාත්මිකරූපයෙහි මුදයි. බාහිර රූපයෙහි මුදයි. ආධ්‍යාත්මික බාහිර රූපයෙහි මුදයි, අග්‍යෙහි කච්ඡ සොලවමින් මුදයි. රාගයෙන් තද වූ කල්හි මුදයි. චත්තරායෙන් තදවූ කල්හි මුදයි. මුයෙන් තද වූ කල්හි මුදයි. වායෙන් තද වූ කල්හි මුදයි. මුපණ්ණදලපහසින් තද වූ කල්හි මුදයි. නිරෝග බව පිණිස මුදයි. සුවය පිණිස බෙහෙත් පිණිස මුදයි. දුකය පිණිස මුදයි. පින් පිණිස මුදයි. යාදීම පිණිස මුදයි. දෙවිලෝ සැප ලැබීම පිණිස මුදයි. බිත් පිණිස මුදයි, විමසීම පිණිස මුදයි. කෙළි පිණිස මුදයි. නිල් පාඨාය ඇත්තක් මුදයි. කහ පාඨාය ඇත්තක් මුදයි. ලේ පාඨාය ඇත්තක් මුදයි. සුදු පාඨාය ඇත්තක් මුදයි. මොහොරු පාඨාය ඇත්තක් මුදයි. දිය පාඨාය ඇත්තක් මුදයි. තෙල් පාඨාය ඇත්තක් මුදයි. කිරි පාඨාය ඇත්තක් මුදයි. දී පාඨාය ඇත්තක් මුදයි. හිතෙල් පාඨාය ඇත්තක් මුදයි.

10. අජකුත්තරාජපෙති අජකුත්තං උපාදිනෙත රූපෙ.

බභිඤ්ඤාජපෙති බභිඤ්ඤා උපාදිනෙත වා අනුපාදිනෙත වා.

අජකුත්තබභිඤ්ඤාජපෙති තදුහසෙ.

ආකාශෙ කථිං කමෙසෙහොති ආකාශෙ වායමනතස්ස අභිහරාතං කමමනියං හොති.

ගුහුපසමෙහි රුහෙත පිට්ඨිතස්ස අභිහරාතං කමමනියං හොති.

වව්චුපසමෙහි වචෙවන පිට්ඨිතස්ස අභිහරාතං කමමනියං හොති.

පග්ගාචුපසමෙහි පග්ගාවෙන පිට්ඨිතස්ස අභිහරාතං කමමනියං හොති.

වාතුපසමෙහි වාතෙන පිට්ඨිතස්ස අභිහරාතං කමමනියං හොති.

උච්චාලිභිහපාණකදමුචුපසමෙහි උච්චාලිභිහපාණකදමෙන අභිහරාතං කමමනියං හොති.

ආකශ්මාසමායාති අරොහො හවිසාමි;

සුඛසමායාති සුඛං වෙදනං උපපාදෙස්සාමි;

හෙසජ්ජායාති හෙසජ්ජං හවිසාමි;

දුකසමායාති දුකං දස්සාමි;

පුඤ්ඤාසමායාති පුඤ්ඤං හවිසාමි;

යඤ්ඤාසමායාති යඤ්ඤං යජිස්සාමි;

සංග්ගාසමායාති සංගං ගමිස්සාමි;

බිජ්ජායාති බිජ්ජං හවිසාමි;

විමිංසායාති නිලං හවිසාමි -පෙ- සපපිවණණං හවිසාමි;

දමසමායාති විභිඤ්ඤාසංගං.

11. අජකුත්තරාජපෙ වෙනෙති උපකකමති මුච්චති, ආපතති සංඝාදිසෙසං.

බභිඤ්ඤාජපෙ වෙනෙති උපකකමති මුච්චති, ආපතති සංඝාදිසෙසං.

අජකුත්තබභිඤ්ඤාජපෙ වෙනෙති උපකකමති මුච්චති, ආපතති සංඝාදිසෙසං.

ආකාශෙ කථිං කමෙසෙහොති වෙනෙති උපකකමති මුච්චති, ආපතති සංඝාදිසෙසං.

ගුහුපසමෙහි වෙනෙති උපකකමති මුච්චති, ආපතති සංඝාදිසෙසං.

10. අජකුතතරුපෙ යනු ආර්යාත්මික සම්මත රූපයෙහි ය.

බ්බිද්ධාරුපෙ යනු බාහිර වූ සම්මත වූ හෝ අවිඤ්ඤා රූපයෙහි ය. අජකුතතබ්බිද්ධාරුපෙ යි ඒ දෙපරිදි රූපයෙහි ය.

ආර්යාපෙ කම්. කප්පෙහිනා යනු අතයෙහි වැයම් කරන්නහුගේ හදත් කම්තය වෙයි.

ශ්ශුප්පමින යනු රාගයෙන් පෙළුනුගේ හදත් කම්තය වෙයි.

වච්චුප්පමින යනු චර්චනින් පෙළුනුගේ හදත් කම්තය වෙයි.

පඤ්චුප්පමින යනු මුඛයෙන් පෙළුනුගේ හදත් කම්තය වෙයි.

වාභුප්පමින යනු වායෙන් පෙළුනුගේ හදත් කම්තය වෙයි.

උච්චාඋච්චපාණකදමුප්පමින යනු මුඛශුද්ධි ගැටීමෙන් හදත් කම්තය වෙයි.

ආභරාග්‍යප්පාය යනු නිරෝගියෙක් වන්නෙමි යි (අදහසින්).

සුඛඤ්ඤාය යනු සුවවෙදනා උපදවන්නෙමි යි (අදහසින්).

හෙතෙප්ප්පාය යනු බෙහෙවින් වන්නේයා යි (සිතා).

දුභිප්පාය යනු දත් දෙන්නෙමි යි (සිතා).

පුඤ්ඤප්පාය යනු පිණක් වන්නේයා යි (සිතා).

යඤ්ඤප්පාය යනු යාගයක් කරන්නෙමි යි (සිතා).

සත්තප්පාය යනු දෙව්ලොවට යන්නෙමි යි (සිතා).

බිජ්ප්පාය යි දුරකබිජයක් වන්නේ යා යි (සිතා).

විමංසප්පාය යනු නිල්වන්නේ දෑ යි...හිතෙල් පාඨාය වන්නේ දෑ යි විමසීම පිණිස.

දමප්පාය යනු කෙළි අදහස් ඇත්තේ.

11. අර්යාත්මරූපයෙහි මිදේවා යි සිතා ද, එයට වැයම් කෙරේ ද, මිදේ ද, සහ වෙසෙස් ඇවැත් වේ.

බාහිරරූපයෙහි මිදේවා යි සිතා ද, වැයම් කෙරේ ද, මිදේ ද, සහ වෙසෙස් ඇවැත් වේ.

අර්යාත්ම බාහිර රූපයෙහි සිතා ද, වැයම් කෙරේ ද, මිදේ ද, සහ වෙසෙස් ඇවැත් වේ.

අතයෙහි කවිය සොලොවමින් සිතා ද වැයම් කෙරේ ද, මිදේ ද, සහ වෙසෙස් ඇවැත් වේ.

රාගයෙන් තද වූ කල්හි සිතා ද, වැයම් කෙරේ ද, මිදේ ද, සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ.

වච්ඡුපථයෙහි වෙනෙහි උපකක්කමති මුච්චති, ආපනති සංඛ්‍යාදිසෙසංගං.

පසංඛ්‍යාදිසෙසංගං වෙනෙහි උපකක්කමති මුච්චති, ආපනති සංඛ්‍යාදිසෙසංගං.

වංචුපථයෙහි වෙනෙහි උපකක්කමති මුච්චති, ආපනති සංඛ්‍යාදිසෙසංගං.

උච්චාලිඛිතපාණිකද්විපථයෙහි වෙනෙහි උපකක්කමති මුච්චති, ආපනති සංඛ්‍යාදිසෙසංගං.

12. ආරෝග්‍යත්ථාය වෙනෙහි උපකක්කමති මුච්චති, ආපනති සංඛ්‍යාදිසෙසංගං.

සුඛත්ථාය වෙනෙහි උපකක්කමති මුච්චති, ආපනති සංඛ්‍යාදිසෙසංගං.

භෙසජ්ජත්ථාය වෙනෙහි උපකක්කමති මුච්චති, ආපනති සංඛ්‍යාදිසෙසංගං.

දුක්ඛත්ථාය වෙනෙහි උපකක්කමති මුච්චති, ආපනති සංඛ්‍යාදිසෙසංගං.

පුඤ්ඤත්ථාය වෙනෙහි උපකක්කමති මුච්චති, ආපනති සංඛ්‍යාදිසෙසංගං.

යඤ්ඤත්ථාය වෙනෙහි උපකක්කමති මුච්චති, ආපනති සංඛ්‍යාදිසෙසංගං.

සංගත්ථාය වෙනෙහි උපකක්කමති මුච්චති, ආපනති සංඛ්‍යාදිසෙසංගං.

ඕඡත්ථාය වෙනෙහි උපකක්කමති මුච්චති, ආපනති සංඛ්‍යාදිසෙසංගං.

විමංසත්ථාය වෙනෙහි උපකක්කමති මුච්චති, ආපනති සංඛ්‍යාදිසෙසංගං.

දවත්ථාය වෙනෙහි උපකක්කමති මුච්චති, ආපනති සංඛ්‍යාදිසෙසංගං.

13. නිලං වෙනෙහි උපකක්කමති මුච්චති, ආපනති සංඛ්‍යාදිසෙසංගං. පිතං -පෙ- ලොභිතං -පෙ- ඔදුතං -පෙ- තකකවණ්ණං -පෙ- දකවණ්ණං -පෙ- තෙලවණ්ණං -පෙ- ධීරවණ්ණං -පෙ- දුඛිවණ්ණං -පෙ- සප්පිවණ්ණං වෙනෙහි උපකක්කමති මුච්චති, ආපනති සංඛ්‍යාදිසෙසංගං.

සුද්ධිතං නිවසිතං.

14. ආරෝග්‍යත්ථායෙහි සුඛත්ථායෙහි වෙනෙහි උපකක්කමති මුච්චති, ආපනති සංඛ්‍යාදිසෙසංගං. ආරෝග්‍යත්ථායෙහි භෙසජ්ජත්ථායෙහි -පෙ- ආරෝග්‍යත්ථායෙහි දුක්ඛත්ථායෙහි -පෙ- ආරෝග්‍යත්ථායෙහි පුඤ්ඤත්ථායෙහි -පෙ- ආරෝග්‍යත්ථායෙහි යඤ්ඤත්ථායෙහි -පෙ- ආරෝග්‍යත්ථායෙහි සංගත්ථායෙහි -පෙ- ආරෝග්‍යත්ථායෙහි ඕඡත්ථායෙහි -පෙ- ආරෝග්‍යත්ථායෙහි විමංසත්ථායෙහි -පෙ- ආරෝග්‍යත්ථායෙහි දවත්ථායෙහි වෙනෙහි උපකක්කමති මුච්චති, ආපනති සංඛ්‍යාදිසෙසංගං.

ඓකමුලකං ඛණ්ඩකං නිවසිතං.

වච්ඡිත්තං තද වු කල්ති සිතා ද, වෑයම් කෙරේ ද, මිදේ ද, සහවෙසස් ඇවැත් වේ.

මුයෙන් තද වු කල්ති සිතා ද, වෑයම් කෙරේ ද, මිදේ ද, සහවෙසස් ඇවැත් වේ.

වෑයෙන් තද වු කල්ති සිතා ද, වෑයම් කෙරේ ද, මිදේ ද, සහවෙසස් ඇවැත් වේ.

මුපණ්ණ දළ ගැටීමෙන් තද වු කල්ති සිතා ද, වෑයම් කෙරේ ද, මිදේ ද, සහවෙසස් ඇවැත් වේ.

12. නිරෝග ඛව පිණිස සිතා ද, වෑයම් කෙරේ ද, මිදේ ද, සහවෙසස් ඇවැත් වේ. සුව පිණිස සිතා ද, වෑයම් කෙරේ ද, මිදේ ද සහවෙසස් ඇවැත් වේ. බෙහෙත් පිණිස සිතා ද වෑයම් කෙරේද මිදේ ද සහවෙසස් ඇවැත් වේ. දන් පිණිස සිතා ද වෑයම් කෙරේ ද, මිදේ ද, සහවෙසස් ඇවැත් වේ. පින් පිණිස සිතා ද, වෑයම් කෙරේ ද, මිදේ ද, සහවෙසස් ඇවැත් වේ. යාග පිණිස සිතා ද, වෑයම් කෙරේ ද, මිදේ ද, සහවෙසස් ඇවැත් වේ. සහ පිණිස සිතා ද වෑයම් කෙරේද මිදේ ද සහවෙසස් ඇවැත් වේ. දරකාමිජය පිණිස සිතා ද, වෑයම් කෙරේ ද, මිදේ ද, සහවෙසස් ඇවැත් වේ. කෙළි පිණිස සිතා ද, වෑයම් කෙරේ ද, මිදේ ද, සහවෙසස් ඇවැත් වේ. විලසිම පිණිස සිතා ද, වෑයම් කෙරේ ද, මිදේ ද, සහවෙසස් ඇවැත් වේ.

13. නිල්වන් සුකුරු මිදීමට සිතා ද, වෑයම් කෙරේ ද, මිදේ ද, සහවෙසස් ඇවැත් වේ. කසාවන් ... ලෙහෙවන් ... සුදුවන් ... මොහොරාවන් ... දියවන් ... තෙල්වන් ... කිරිවන් ... දිවන් ... හිතෙල්වන් සිතා ද, වෑයම් කෙරේ ද, මිදේ ද, සහවෙසස් ඇවැත් වේ.

සුද්ධිකය නිමි.

14. ආරෝග්‍යය පිණිසත් සුවය පිණිසත්, සිතා ද, වෑයම් කෙරේ ද, මිදේ ද සහවෙසස් ඇවැත් වේ. ආරෝග්‍යය පිණිසත් බෙහෙත් පිණිසත් ... ආරෝග්‍ය පිණිසත් දන් පිණිසත් ... ආරෝග්‍යය පිණිසත් පින් පිණිසත් ... ආරෝග්‍යය පිණිසත් යාග පිණිසත් ... ආරෝග්‍යය පිණිසත් ස්වභාව පිණිසත් ... ආරෝග්‍යය පිණිසත් දරකාමිජය පිණිසත් ... ආරෝග්‍ය පිණිසත් විලසිම පිණිසත් ... ආරෝග්‍යය පිණිසත් කෙළි පිණිසත් සිතා ද, වෑයම් කෙරේ ද, මිදේ ද, සහවෙසස් ඇවැත් වේ.

ඵකමුලක බණ්ඩවත්‍රය නිමි.

15. සුව පිණිස ද, බෙහෙත් පිණිස ද, සිහසි නම් වැයම් කෙරෙයි නම්
මිදෙයි නම් සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ. සුව පිණිස ද දත් පිණිස ද ... සුව
පිණිස ද පින් පිණිස ද ... සුව පිණිස ද යාග පිණිස ද ... සුව පිණිස ද
සහ පිණිස ද ... සුව පිණිස ද බිත් පිණිස ද ... සුව පිණිස ද විලසුම්
පිණිස ද ... සුව පිණිස ද කෙළි පිණිස ද සිතයි නම් වැයම් කෙරෙයි
නම් මිදෙයි නම් සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ. සුව පිණිස ද ආරෝග්‍යය පිණිස ද
සිහසි නම්, වැයම් කෙරෙයි නම්, මිදෙයි නම් සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ.

16. බෙහෙත් පිණිස ද දහස පිණිස ද ... බෙහෙත් පිණිස ද පින් පිණිස ද ... බෙහෙත් පිණිස ද යාග පිණිස ද ... බෙහෙත් පිණිස ද සහ පිණිස ද ... බෙහෙත් පිණිස ද බිරි පිණිස ද ... බෙහෙත් පිණිස ද විභිසුම් පිණිස ද ... බෙහෙත් පිණිස ද තෙව් පිණිස ද සිතයි නම්, වැයම් කෙරෙයි නම්, ඔදෙයි නම් සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ. බෙහෙත් පිණිස ද ආරාධනා පිණිස ද ... බෙහෙත් පිණිස ද සුව පිණිස ද සිතයි නම්, වැයම් කෙරෙයි නම්, ඔදෙයි නම් සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ.

17. දන් පිණිස ද පින් පිණිස ද ... දන් පිණිස ද යාග පිණිස ද ... දන් පිණිස ද සග පිණිස ද ... දන් පිණිස ද ඕර පිණිස ද ... දන් පිණිස ද විලෝපි පිණිස ද ... දන් පිණිස ද කොප්පි පිණිස ද සිතයි නම්, වැයම් කෙරෙයි නම්, මදෙයි නම් සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ. දන් පිණිස ද ආරෝග්‍යය පිණිස ද ... දන් පිණිස ද සුච පිණිස ද ... දන් පිණිස ද බෙයෙන් පිණිස ද සිතයි නම්, වැයම් කෙරෙයි නම්, මදෙයි නම්, සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ.

18. පින් පිණිස ද යාග පිණිස ද ... පින් පිණිස ද සහ පිණිස ද ... පින් පිණිස ද බීජ පිණිස ද ... පින් පිණිස ද විලෝම පිණිස ද ... පින් පිණිස ද කෙළි පිණිස ද සිතයි තම්, වැයම් කෙරෙයි තම්, මිදෙයි තම්, සහවෙසෙස් දැවැත් වේ. පින් පිණිස ද ආරෝග්‍යය පිණිස ද ... පින් පිණිස ද සුව පිණිස ද ... පින් පිණිස ද බෙහෙත් පිණිස ද .. පින් පිණිස ද දත් පිණිස ද සිතයි තම්, වැයම් කෙරෙයි තම්, මිදෙයි තම්, සහවෙසෙස් දැවැත් වේ.

19. යාග පිණිස ද සහ පිණිස ද ... යාග පිණිස ද බීජ පිණිස ද ... යාග පිණිස ද විමසුම් පිණිස ද ... යාග පිණිස ද කෙළි පිණිස ද සිතයි නම්, වෑයම් කෙරෙයි නම්, මිදෙයි නම්, සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ. යාග පිණිස ද ආරෝග්‍යය පිණිස ද ... යාග පිණිස ද සුව පිණිස ද ... යාග පිණිස ද බෙහෙත් පිණිස ද ... යාග පිණිස ද දුකය පිණිස ද ... යාග පිණිස ද පින් පිණිස ද සිතයි නම්, වෑයම් කෙරෙයි නම්, මිදෙයි නම්, සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ.

20. සහ පිණිස ද ගැබ් පිණිස ද ... සහ පිණිස ද විලිසුම් පිණිස ද ... සහ පිණිස ද කෙළී පිණිස ද සිතයි නම්, වැයම් කෙරෙයි නම්, මිදෙයි නම් සහවෙසෙත් ඇවැත් වේ. සහ පිණිස ද ආරෝග්‍යය පිණිස ද ... සහ පිණිස ද සුව පිණිස ද ... සහ පිණිස ද බෙහෙත් පිණිස ද ... සහ පිණිස ද කෙළී පිණිස ද ... සහ පිණිස ද පින් පිණිස ද ... සහ පිණිස ද යාග පිණිස ද සිතයි නම් වැයම් කෙරෙයි නම්, මිදෙයි නම් සහවෙසෙත් ඇවැත් වේ.

21. බීජත්ථයුධ චිමංසත්ථයුධ -පෙ- බීජත්ථයුධ දවත්ථයුධ වෙතෙති උපක්කමති මුච්චති, ආපතති සම්ඝාදිසෙසං. බීජත්ථයුධ ආරොග්‍යත්ථයුධ -පෙ- බීජත්ථයුධ සුඛත්ථයුධ -පෙ- බීජත්ථයුධ හෙසජ්ජත්ථයුධ -පෙ- බීජත්ථයුධ දුතත්ථයුධ -පෙ- බීජත්ථයුධ පුඤ්ඤත්ථයුධ -පෙ- බීජත්ථයුධ යඤ්ඤත්ථයුධ -පෙ- බීජත්ථයුධ සංගත්ථයුධ වෙතෙති උපක්කමති, මුච්චති, ආපතති සම්ඝාදිසෙසං.

22. චිමංසත්ථයුධ දවත්ථයුධ වෙතෙති උපක්කමති මුච්චති, ආපතති සම්ඝාදිසෙසං. චිමංසත්ථයුධ ආරොග්‍යත්ථයුධ -පෙ- චිමංසත්ථයුධ සුඛත්ථයුධ -පෙ- චිමංසත්ථයුධ හෙසජ්ජත්ථයුධ -පෙ- චිමංසත්ථයුධ දුතත්ථයුධ -පෙ- චිමංසත්ථයුධ පුඤ්ඤත්ථයුධ -පෙ- චිමංසත්ථයුධ යඤ්ඤත්ථයුධ -පෙ- චිමංසත්ථයුධ සංගත්ථයුධ -පෙ- චිමංසත්ථයුධ බීජත්ථයුධ වෙතෙති උපක්කමති මුච්චති, ආපතති සම්ඝාදිසෙසං.

23. දවත්ථයුධ ආරොග්‍යත්ථයුධ වෙතෙති උපක්කමති මුච්චති, ආපතති සම්ඝාදිසෙසං. දවත්ථයුධ සුඛත්ථයුධ -පෙ- දවත්ථයුධ හෙසජ්ජත්ථයුධ, -පෙ- දවත්ථයුධ දුතත්ථයුධ, -පෙ- දවත්ථයුධ පුඤ්ඤත්ථයුධ, -පෙ- දවත්ථයුධ යඤ්ඤත්ථයුධ, -පෙ- දවත්ථයුධ සංගත්ථයුධ, -පෙ- දවත්ථයුධ බීජත්ථයුධ, -පෙ- දවත්ථයුධ චිමංසත්ථයුධ වෙතෙති උපක්කමති මුච්චති, ආපතති සම්ඝාදිසෙසං,

එකමුලකං ඛණ්ඩකං.

සබ්බිතං.

එකමුලකං චක්කසෙසාලං නිට්ඨිතං.

24. ආරොග්‍යත්ථයුධ සුඛත්ථයුධ හෙසජ්ජත්ථයුධ වෙතෙති උපක්කමති මුච්චති, ආපතති සම්ඝාදිසෙසං. -පෙ- ආරොග්‍යත්ථයුධ සුඛත්ථයුධ දවත්ථයුධ වෙතෙති උපක්කමති මුච්චති, ආපතති සම්ඝාදිසෙසං.

දුමුලකං ඛණ්ඩකං නිට්ඨිතං.

25. සුඛත්ථයුධ හෙසජ්ජත්ථයුධ දුතත්ථයුධ වෙතෙති උපක්කමති මුච්චති ආපතති සම්ඝාදිසෙසං. -පෙ- සුඛත්ථයුධ හෙසජ්ජත්ථයුධ දවත්ථයුධ වෙතෙති උපක්කමති මුච්චති, ආපතති සම්ඝාදිසෙසං. සුඛත්ථයුධ හෙසජ්ජත්ථයුධ ආරොග්‍යත්ථයුධ වෙතෙති උපක්කමති මුච්චති, ආපතති සම්ඝාදිසෙසං.

දුමුලකං ඛණ්ඩකං.

සබ්බිතං.

21. ගාඛි පිණ්ණි ද විමසුම් පිණ්ණි ද ... ගාඛි පිණ්ණි ද කෙළි පිණ්ණි ද සිතයි නම්, වායම් කෙරෙයි නම්, මිදෙයි නම් සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ. ගාඛි පිණ්ණි ද ආරෝග්‍යය පිණ්ණි ද ... ගාඛි පිණ්ණි ද සුව පිණ්ණි ද ... ගාඛි පිණ්ණි ද බෙහෙත් පිණ්ණි ද ... ගාඛි පිණ්ණි ද දන් පිණ්ණි ද ... ගාඛි පිණ්ණි ද පින් පිණ්ණි ද ... ගාඛි පිණ්ණි ද යාග පිණ්ණි ද ... ගාඛි පිණ්ණි ද සහ පිණ්ණි ද සිතයි නම්, වායම් කෙරෙයි නම්, මිදෙයි නම් සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ.

22. විමසුම් පිණ්ණි ද කෙළි පිණ්ණි ද සිතයි නම් වායම් කෙරෙයි නම්, මිදෙයි නම් සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ. විමසුම් පිණ්ණි ද ආරෝග්‍යය පිණ්ණි ද ... විමසුම් පිණ්ණි ද සුව පිණ්ණි ද ... විමසුම් පිණ්ණි ද බෙහෙත් පිණ්ණි ද ... විමසුම් පිණ්ණි ද දන් පිණ්ණි ද ... විමසුම් පිණ්ණි ද පින් පිණ්ණි ද ... විමසුම් පිණ්ණි ද යාග පිණ්ණි ද ... විමසුම් පිණ්ණි ද සහ පිණ්ණි ද ... විමසුම් පිණ්ණි ද ගාඛි පිණ්ණි ද සිතයි නම්, වායම් කෙරෙයි නම්, මිදෙයි නම් සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ.

23. කෙළි පිණ්ණි ද ආරෝග්‍යය පිණ්ණි ද සිතයි නම්, වායම් කෙරෙයි නම්, මිදෙයි නම් සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ. කෙළි පිණ්ණි ද සුව පිණ්ණි ද ... කෙළි පිණ්ණි ද බෙහෙත් පිණ්ණි ද ... කෙළි පිණ්ණි ද දන් පිණ්ණි ද ... කෙළි පිණ්ණි ද පින් පිණ්ණි ද ... කෙළි පිණ්ණි ද යාග පිණ්ණි ද ... කෙළි පිණ්ණි ද සහ පිණ්ණි ද ... කෙළි පිණ්ණි ද ගාඛි පිණ්ණි ද ... කෙළි පිණ්ණි ද විමසුම් පිණ්ණි ද සිතයි නම්, වායම් කෙරෙයි නම් මිදෙයි නම්, සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ.

එකමුලක බිඳවහුය සංකෘත කරණ ලදී.

එකමුලක වහුපෙය්‍යාලය හිමි

24. ආරෝග්‍යය පිණ්ණි ද සුව පිණ්ණි ද බෙහෙත් පිණ්ණි ද සිතයි නම්, වායම් කෙරෙයි නම් මිදෙයි නම්, සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ. ... ආරෝග්‍යය පිණ්ණි ද සුව පිණ්ණි ද කෙළි පිණ්ණි ද සිතයි නම්, වායම් කෙරෙයි නම්, මිදෙයි නම්, සහ වෙසෙස් ඇවැත් වේ.

ද්විමුලක බිඳවහුය හිමි.

25. සුව පිණ්ණි ද බෙහෙත් පිණ්ණි ද දන් පිණ්ණි ද සිතයි නම්, වායම් කෙරෙයි නම්, මිදෙයි නම් සහ වෙසෙස් ඇවැත් වේ. ... සුව පිණ්ණි ද බෙහෙත් පිණ්ණි ද කෙළි පිණ්ණි ද සිතයි නම්, වායම් කෙරෙයි නම්, මිදෙයි නම්, සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ. සුව පිණ්ණි ද බෙහෙත් පිණ්ණි ද ආරෝග්‍යය පිණ්ණි ද සිතයි නම් වායම් කෙරෙයි නම් මිදෙයි නම්, සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ.

ද්විමුලක බිඳවහුය සංකෘතයි.

26. චිමංසත්තඤ්ඤා දවත්තඤ්ඤා ආරොග්‍යත්තඤ්ඤා වෙනෙති උපකකමති මුච්චති ආපතති සංඝාදිසෙය්‍යං. -පෙ- චිමංසත්තඤ්ඤා දවත්තඤ්ඤා සුඛත්තඤ්ඤා -පෙ- චිමංසත්තඤ්ඤා දවත්තඤ්ඤා ඛිජ්ජත්තඤ්ඤා වෙනෙති උපකකමති මුච්චති, ආපතති සංඝාදිසෙය්‍යං.

උමුලකං නිවර්තනං.

27. නිමුලකමපි චතුමුලකමපි පඤ්ඤාමුලකමපි ඡමුලකමපි සත්තාමුලකමපි අධිමුලකමපි නවමුලකමපි එවතෙව විජ්ජාරෙතබ්බං.

ඉදං සබ්බමුලකං:

28. ආරොග්‍යත්තඤ්ඤා සුඛත්තඤ්ඤා භෙසජ්ජත්තඤ්ඤා දුකත්තඤ්ඤා පුඤ්ඤත්තඤ්ඤා සංගත්තඤ්ඤා ඛිජ්ජත්තඤ්ඤා චිමංසත්තඤ්ඤා දවත්තඤ්ඤා වෙනෙති උපකකමති මුච්චති, ආපතති සංඝාදිසෙය්‍යං.

සබ්බමුලකං නිවර්තනං.

විකක්ඛේශයාලං නිවර්තනං.

29. නීලඤ්ඤා පිතකඤ්ඤා වෙනෙති උපකකමති මුච්චති, ආපතති සංඝාදිසෙය්‍යං. නීලඤ්ඤා ලොභිතකඤ්ඤා -පෙ- නීලඤ්ඤා ඔද්දනඤ්ඤා, -පෙ- නීලඤ්ඤා තකකචණ්ණඤ්ඤා, -පෙ- නීලඤ්ඤා දකචණ්ණඤ්ඤා, -පෙ- නීලඤ්ඤා තෙලචණ්ණඤ්ඤා, -පෙ- නීලඤ්ඤා ඛිජ්ජචණ්ණඤ්ඤා, -පෙ- නීලඤ්ඤා දධිචණ්ණඤ්ඤා, -පෙ- නීලඤ්ඤා සප්පිචණ්ණඤ්ඤා වෙනෙති උපකකමති මුච්චති, ආපතති සංඝාදිසෙය්‍යං.

එකමුලකස්ස වණ්ඤවිකක්ඛං.

30. පිතකඤ්ඤා ලොභිතකඤ්ඤා වෙනෙති උපකකමති මුච්චති, ආපතති සංඝාදිසෙය්‍යං. පිතකඤ්ඤා ඔද්දනඤ්ඤා -පෙ- පිතකඤ්ඤා තකකචණ්ණඤ්ඤා -පෙ- පිතකඤ්ඤා දකචණ්ණඤ්ඤා -පෙ- පිතකඤ්ඤා තෙලචණ්ණඤ්ඤා -පෙ- පිතකඤ්ඤා ඛිජ්ජචණ්ණඤ්ඤා -පෙ- පිතකඤ්ඤා දධිචණ්ණඤ්ඤා, -පෙ- පිතකඤ්ඤා සප්පිචණ්ණඤ්ඤා -පෙ- පිතකඤ්ඤා නීලඤ්ඤා වෙනෙති උපකකමති මුච්චති, ආපතති සංඝාදිසෙය්‍යං.

එකමුලකස්ස බද්ධවිකක්ඛං.

26. විලසිම පිණිස ද කෙළි පිණිස ද ආරෝග්‍යය පිණිස ද සිතයි, වෑයම් කෙරෙයි, මිදෙයි නම් සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ. ... විලසිම පිණිස ද කෙළි පිණිස ද සුව පිණිස ද ... විලසිම පිණිස ද කෙළි පිණිස ද ගෑබි පිණිස ද සිතයි නම්, වෑයම් කෙරෙයි නම්, මිදෙයි නම්, සහ වෙසෙස් ඇවැත් වේ.

දවිමුලකය නිමි.

27. තිමුලකය ද, වතුමුලකය ද, පඤ්චමුලකය ද, ඡමුලකය ද, සත්ත-
මුලකය ද, අට්ඨමුලකය ද, නවමුලකය ද මෙසේ ම විහාර කටයුතු ය.

මෙ සබ්බමුලකයයි:

28. ආරෝග්‍යය පිණිස ද සුවය පිණිස ද බෙහෙත් පිණිස ද දත් පිණිස ද පිත් පිණිස ද යාගය පිණිස ද සග පිණිස ද ගෑබි පිණිස ද විමොක්ඛතා පිණිස ද කෙළි පිණිස ද සිතයි නම්, වෑයම් කෙරෙයි නම්, මිදෙයි නම් සහ වෙසෙස් ඇවැත් වේ.

සබ්බමුලකය නිමි.

විහාරසෙසාලය නිමි.

29. නිල්වන් ද කහවන් ද සිතයි, වෑයම් කෙරෙයි, මිදෙයි, සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ. නිල්වන් ද ලේ වන් ද ... නිල්වන් ද සුදු වන් ද ... නිල්වන් ද මොහොරු වන් ද ... නිල්වන් ද දියවන් ද ... නිල්වන් ද තෙල්වන් ද ... නිල්වන් ද කිරිවන් ද ... නිල්වන් ද දිඬුවන් ද ... නිල්වන් ද හිතෙල්වන් ද සිතයි නම්, වෑයම් කරයි නම්, මිදෙයි නම්, සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ.

එකමුලක බණ්ඩවත්‍යය නිමි.

30. කහවන් ද ලේවන් ද සිතයි නම්, වෑයම් කරයි නම්, මිදෙයි නම් සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ. කහවන් ද සුදුවන් ද ... කහවන් ද මෝරුවන් ද ... කහවන් ද දියවන් ද ... කහවන් ද තෙල්වන් ද ... කහවන් ද කිරිවන් ද ... කහවන් ද දිඬුවන් ද ... කහවන් ද හිතෙල්වන් ද ... කහවන් ද නිල්වන් ද සිතයි නම්, වෑයම් කරයි නම්, මිදෙයි නම් සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ.

එකමුලක බණ්ඩවත්‍යය.

31. ලේවන් ද සුදුවන් ද සිතයි නම්, වැයම් කරයි නම්, මිදෙයි නම් සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ. ලෙහෙවන් ද මෝරුවන් ද ... ලෙහෙවන් ද දියවන් ද ... ලෙහෙවන් ද තෙල්වන් ද ... ලෙහෙවන් ද කිරිවන් ද ... ලෙහෙවන් ද දිතිවන් ද ... ලෙහෙවන් ද ගිතෙල්වන් ද සිතයි නම්, වැයම් කෙරෙයි නම්, මිදෙයි නම් සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ.

32. ලෙහෙවන් ද නිල්වන් ද ... ලෙහෙවන් ද කහවන් ද සිතයි නම්, වැයම් කරයි නම්, මිදෙයි නම්, සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ. සුදුවන් ද මෝරුවන් ද ... සුදුවන් ද දියවන් ද ... සුදුවන් ද තෙල්වන් ද ... සුදුවන් ද කිරිවන් ද ... සුදුවන් ද දිවන් ද ... සුදුවන් ද ගිතෙල්වන් ද සිතයි නම්, වැයම් කෙරෙයි නම්, මිදෙයි නම් සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ. සුදුවන් ද නිල්වන් ද ... සුදුවන් ද කහවන් ද ... සුදුවන් ද ලෙහෙවන් ද සිතයි නම්, වැයම් කෙරෙයි නම්, මිදෙයි නම් සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ.

33. මෝරුවන් ද දියවන් ද ... මෝරුවන් ද තෙල්වන් ද ... මෝරුවන් ද කිරිවන් ද ... මෝරුවන් ද දිවන් ද ... මෝරුවන් ද ගිතෙල්වන් ද සිතයි නම්, වැයම් කෙරෙයි නම්, මිදෙයි නම් සහ වෙසෙස් ඇවැත් වේ. මෝරුවන් ද නිල්වන් ද ... මෝරුවන් ද කහවන් ද ... මෝරුවන් ද ලෙහෙවන් ද ... මෝරුවන් ද සුදුවන් ද සිතයි නම්, වැයම් කෙරෙයි නම්, මිදෙයි නම් සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ.

34. දියවන් ද තෙල්වන් ද ... දියවන් ද කිරිවන් ද ... දියවන් ද දිවන් ද ... දියවන් ද ගිතෙල්වන් ද සිතයි නම්, වැයම් කෙරෙයි නම්, මිදෙයි නම් සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ. දියවන් ද නිල්වන් ද ... දියවන් ද කහවන් ද ... දියවන් ද ලෙහෙවන් ද ... දියවන් ද සුදුවන් ද ... දියවන් ද මෝරුවන් ද සිතයි නම්, වැයම් කෙරෙයි නම්, මිදෙයි නම් සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ.

35. තෙල්වන් ද කිරිවන් ද ... තෙල්වන් ද දිවන් ද ... තෙල්වන් ද ගිතෙල්වන් ද සිතයි නම්, වැයම් කෙරෙයි නම්, මිදෙයි නම් සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ. තෙල්වන් ද නිල්වන් ද ... තෙල්වන් ද කහවන් ද ... තෙල්වන් ද ලෙහෙවන් ද ... තෙල්වන් ද සුදුවන් ද ... තෙල්වන් ද මෝරුවන් ද ... තෙල් වන් ද දිය වන් ද සිතයි නම්, වැයම් කෙරෙයි නම්, මිදෙයි නම් සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ.

36. කිරිවන් ද දිවන් ද ... කිරිවන් ද ගිතෙල්වන් ද ... සිතයි නම්, වැයම් කෙරෙයි නම්, මිදෙයි නම් සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ. කිරිවන් ද නිල්වන් ද ... කිරිවන් ද කහවන් ද ... කිරිවන් ද ලෙහෙවන් ද ... කිරිවන් ද සුදුවන් ද ... කිරිවන් ද මෝරුවන් ද ... කිරිවන් ද දියවන් ද ... කිරිවන් ද තෙල්වන් ද සිතයි නම්, වැයම් කෙරෙයි නම්, මිදෙයි නම්, සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ.

37. දඬුවණණ්ඩු සප්පිවණණ්ඩු වෙතෙහි උපකාමෙහි මුඛවතී, ආපනතී සංඝාදිසෙසං. දඬුවණණ්ඩු නීලණ්ඩු -පෙ- දඬුවණණ්ඩු පිතකණ්ඩු -පෙ- දඬුවණණ්ඩු ලොහිතකණ්ඩු -පෙ- දඬුවණණ්ඩු ඔදනණ්ඩු -පෙ- දඬුවණණ්ඩු තත්තවණණ්ඩු -පෙ- දඬුවණණ්ඩු දකවණණ්ඩු -පෙ- දඬුවණණ්ඩු තෙලවණණ්ඩු -පෙ- දඬුවණණ්ඩු බීරවණණ්ඩු වෙතෙහි උපකාමෙහි මුඛවතී, ආපනතී සංඝාදිසෙසං.

38. සප්පිවණණ්ඩු ව නීලං ව වෙතෙහි උපකාමෙහි මුඛවතී, ආපනතී සංඝාදිසෙසං. සප්පිවණණ්ඩු පිතකණ්ඩු -පෙ- සප්පිවණණ්ඩු ලොහිතකණ්ඩු -පෙ- සප්පිවණණ්ඩු ඔදනණ්ඩු -පෙ- සප්පිවණණ්ඩු තත්තවණණ්ඩු -පෙ- සප්පිවණණ්ඩු දකවණණ්ඩු -පෙ- සප්පිවණණ්ඩු තෙලවණණ්ඩු -පෙ- සප්පිවණණ්ඩු බීරවණණ්ඩු -පෙ- සප්පිවණණ්ඩු දඬුවණණ්ඩු වෙතෙහි උපකාමෙහි මුඛවතී, ආපනතී සංඝාදිසෙසං.

එකමුලකං බද්ධවනං නිබ්බිතං.

39. නීලණ්ඩු පිතකණ්ඩු ලොහිතණ්ඩු වෙතෙහි උපකාමෙහි මුඛවතී, ආපනතී සංඝාදිසෙසං. නීලණ්ඩු පිතකණ්ඩු ඔදනණ්ඩු -පෙ- නීලණ්ඩු පිතකණ්ඩු සප්පිවණණ්ඩු වෙතෙහි උපකාමෙහි මුඛවතී, ආපනතී සංඝාදිසෙසං.

දුමුලකං බද්ධවනං.

40. පිතකණ්ඩු ලොහිතකණ්ඩු ඔදනණ්ඩු වෙතෙහි උපකාමෙහි මුඛවතී, ආපනතී සංඝාදිසෙසං. -පෙ- පිතකණ්ඩු ලොහිතකණ්ඩු සප්පිවණණ්ඩු -පෙ- පිතකණ්ඩු ලොහිතකණ්ඩු නීලණ්ඩු වෙතෙහි උපකාමෙහි මුඛවතී, ආපනතී සංඝාදිසෙසං.

දුමුලකං බද්ධවනං.

41. දඬුවණණ්ඩු සප්පිවණණ්ඩු නීලණ්ඩු වෙතෙහි උපකාමෙහි මුඛවතී, ආපනතී සංඝාදිසෙසං. -පෙ- දඬුවණණ්ඩු සප්පිවණණ්ඩු බීරවණණ්ඩු වෙතෙහි උපකාමෙහි මුඛවතී, ආපනතී සංඝාදිසෙසං.

දුමුලකං නිබ්බිතං.

42. තිමුලකමි චතුමුලකමි පඤ්ඤාමුලකමි ඡමුලකමි සත්තමුලකමි අවස්මුලකමි තවමුලකමි එවමෙව විහාරෙතබ්බං.

34. සංඛ්‍යාමුලකං:

43. නිලඤ්ඤා පිතකඤ්ඤා ලොභිතකඤ්ඤා ඔද්‍යානඤ්ඤා තත්ත්වඤ්ඤා දක්ඛණ්ණඤ්ඤා තෙලවණ්ණඤ්ඤා ඩීරවණ්ණඤ්ඤා ද්ධිවණ්ණඤ්ඤා සප්පිවණ්ණඤ්ඤා වෙතෙති උපකකමති මුච්චති, ආපතති සංඛ්‍යාදිසෙසං.

සංඛ්‍යාමුලකං නිට්ඨිතං.

44. ආරොග්‍යත්ථඤ්ඤා නිලඤ්ඤා වෙතෙති උපකකමති මුච්චති, ආපතති සංඛ්‍යාදිසෙසං. ආරොග්‍යත්ථඤ්ඤා සුඛත්ථඤ්ඤා නිලඤ්ඤා පිතකඤ්ඤා වෙතෙති උපකකමති මුච්චති, ආපතති සංඛ්‍යාදිසෙසං. ආරොග්‍යත්ථඤ්ඤා සුඛත්ථඤ්ඤා භෙසජ්ජත්ථඤ්ඤා නිලඤ්ඤා පිතකඤ්ඤා ලොභිතකඤ්ඤා වෙතෙති උපකකමති මුච්චති, ආපතති සංඛ්‍යාදිසෙසං. -පෙ- සප්පිවණ්ණං. වෙතෙති උපකකමති මුච්චති, ආපතති සංඛ්‍යාදිසෙසං.

උගතොට්ඨිකං පිට්ඨමෙව නොතබ්බං.¹

45. ආරොග්‍යත්ථඤ්ඤා සුඛත්ථඤ්ඤා භෙසජ්ජත්ථඤ්ඤා ද්‍යාත්ථඤ්ඤා පුඤ්ඤත්ථඤ්ඤා ඥාණත්ථඤ්ඤා සංගතත්ථඤ්ඤා ඩීප්ත්ථඤ්ඤා චිංඤ්ඤා ද්වත්ථඤ්ඤා නිලඤ්ඤා පිතකඤ්ඤා ලොභිතකඤ්ඤා ඔද්‍යානඤ්ඤා තත්ත්වඤ්ඤා දක්ඛණ්ණඤ්ඤා තෙලවණ්ණඤ්ඤා ඩීරවණ්ණඤ්ඤා ද්ධිවණ්ණඤ්ඤා සප්පිවණ්ණඤ්ඤා වෙතෙති උපකකමති මුච්චති, ආපතති සංඛ්‍යාදිසෙසං.

මිසංකප්පිකං නිට්ඨිතං.

46. නිලං මොවෙසාංගීති වෙතෙති උපකකමති, පිතකං මුච්චති, ආපතති සංඛ්‍යාදිසෙසං. නිලං මොවෙසාංගීති වෙතෙති උපකකමති ලොභිතකං -පෙ- ඔද්‍යානං -පෙ- තත්ත්වඤ්ඤා -පෙ- දක්ඛණ්ණං -පෙ- තෙලවණ්ණං -පෙ- ඩීරවණ්ණං -පෙ- ද්ධිවණ්ණං -පෙ- සප්පිවණ්ණං. මුච්චති, ආපතති සංඛ්‍යාදිසෙසං.

මිඤ්ඤාමානං නිට්ඨිතං.

47. පිතකං මොවෙසාංගීති වෙතෙති උපකකමති, ලොභිතකං මුච්චති, ආපතති සංඛ්‍යාදිසෙසං. පිතකං මොවෙසාංගීති වෙතෙති උපකකමති, ඔද්‍යානං -පෙ- තත්ත්වඤ්ඤා -පෙ- දක්ඛණ්ණං -පෙ- තෙලවණ්ණං -පෙ- ඩීරවණ්ණං -පෙ- ද්ධිවණ්ණං -පෙ- සප්පිවණ්ණං -පෙ- නිලං මුච්චති, ආපතති සංඛ්‍යාදිසෙසං.

බද්ධමානං.**මුලං සංඛිතං.**

1. වජ්‍රසූත්තං, මුජ්ඣ.

මේ සබ්බුලකය යි:

43. නිල්වන් ද කහවන් ද ලේවන් ද සුදුවන් ද මෝරුවන් ද දියවන් ද තෙල්වන් ද කිරිවන් ද දිවන් ද ගිතෙල්වන් ද සිතයි නම්, වෑයම් කෙරෙයි නම්, මිදෙයි නම්, සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ.

සබ්බුලකය නිමි.

44. ආරෝග්‍යය පිණිස ද නිල්වන් ද සිතයි නම්, වෑයම් කෙරෙයි නම්, මිදෙයි නම් සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ. ආරෝග්‍යය පිණිස ද සුව පිණිස ද නිල්වන් ද කහවන් ද සිතයි නම්, වෑයම් කෙරෙයි නම්, මිදෙයි නම් සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ. ආරෝග්‍යය පිණිස ද සුව පිණිස ද බෙහෙත් පිණිස ද නිල්වන් ද කහවන් ද ලේවන් ද සිතයි නම්, වෑයම් කෙරෙයි නම්, මිදෙයි නම්, සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ. ... ගිතෙල්වන් සිතයි නම්, වෑයම් කෙරෙයි නම්, මිදෙයි නම්, සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ.

දෙසසින් වැඩෙන සේ මේ පරිද්දෙන් පැමිණවිය යුතුයි.

45. ආරෝග්‍යය පිණිස ද සුව පිණිස ද බෙහෙත් පිණිස ද දත් පිණිස ද පිත් පිණිස ද යාගය පිණිස ද සහ පිණිස ද ගබ් පිණිස ද විමසුම් පිණිස ද කෙළි පිණිස ද නිල්වන් ද කහවන් ද ලේවන් ද සුදුවන් ද මෝරුවන් ද දියවන් ද තෙල්වන් ද කිරිවන් ද දිවන් ද ගිතෙල්වන් ද සිතයි නම්, වෑයම් කෙරෙයි නම්, මිදෙයි නම්, සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ.

මිශ්‍රකම්මය නිමි.

46. නිල්වන් සුකුරු මුදන්තෙමි යි සිතයි නම්, වෑයම් කෙරෙයි නම්, කහවන් සුකුරු මිදෙයි නම්, සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ. නිල්වන් සුකුරු මුදන්තෙමි යි සිතයි නම්, වෑයම් කෙරෙයි නම්, ලෙහෙවන් ... සුදුවන් ... මෝරුවන් ... දියවන් ... තෙල්වන් ... කිරිවන් ... දිවන් ... ගිතෙල්වන් මිදෙයි නම්, සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ.

බණ්ඩකම්මය නිමි.

47. කහවන් සුකුරු මුදන්තෙමි යි සිතයි නම්, වෑයම් කෙරෙයි නම්, ලේවන් සුකුරු මිදෙයි නම්, සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ. කහවන් ... මුදන්තෙමි යි සිතයි නම්, වෑයම් කෙරෙයි නම්, සුදුවන් ... මෝරුවන් ... දියවන් ... තෙල්වන් ... කිරිවන් ... දිවන් ... ගිතෙල්වන් ... නිල්වන් සුකුරු මිදෙයි නම්, සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ.

බද්ධකම්මයයි.

මූලය සංක්ෂේපය.

48. සප්තවර්ණය මොව්වෙයාගේ වෙනත් උපකතමති, නීලං මුඛවති, ආපතති සහිතාදිසෙසය. සප්තවර්ණය මොව්වෙයාගේ වෙනත් උපකතමති, පිතකං -පෙ- ලොහිතකං -පෙ- ඔදනං -පෙ- තක්කවර්ණයං -පෙ- දක-වර්ණයං -පෙ- තෙලවර්ණයං -පෙ- බීරවර්ණයං -පෙ- දඬුවර්ණයං මුඛවති, ආපතති සහිතාදිසෙසය.

කුච්චිවර්ණය නිවසිතං.

49. පිතකං මොව්වෙයාගේ වෙනත් උපකතමති, නීලං මුඛවති, ආපතති සහිතාදිසෙසය. ලොහිතකං -පෙ- ඔදනං -පෙ- තක්කවර්ණයං -පෙ- දක-වර්ණයං -පෙ- තෙලවර්ණයං -පෙ- බීරවර්ණයං -පෙ- දඬුවර්ණයං -පෙ- සප්තවර්ණය මොව්වෙයාගේ වෙනත් උපකතමති නීලං මුඛවති, ආපතති සහිතාදිසෙසය.

සිංහවර්ණය පමණි ගමනං නිවසිතං.

50. ලොහිතකං මොව්වෙයාගේ වෙනත් උපකතමති, පිතකං මුඛවති, ආපතති සහිතාදිසෙසය. ඔදනං -පෙ- තක්කවර්ණයං -පෙ- දකවර්ණයං -පෙ- තෙලවර්ණයං -පෙ- බීරවර්ණයං -පෙ- දඬුවර්ණයං -පෙ- සප්තවර්ණයං -පෙ- නීලං මොව්වෙයාගේ වෙනත් උපකතමති පිතකං මුඛවති, ආපතති සහිතාදිසෙසය.

සිංහවර්ණය දුතියං ගමනං නිවසිතං.

51. ඔදනං මොව්වෙයාගේ වෙනත් උපකතමති ලොහිතකං මුඛවති, ආපතති සහිතාදිසෙසය. තක්කවර්ණයං -පෙ- දකවර්ණයං -පෙ- තෙල-වර්ණයං -පෙ- බීරවර්ණයං -පෙ- දඬුවර්ණයං -පෙ- සප්තවර්ණයං -පෙ- නීලං -පෙ- පිතකං මොව්වෙයාගේ වෙනත් උපකතමති ලොහිතකං මුඛවති, ආපතති සහිතාදිසෙසය.

සිංහවර්ණය තතියං ගමනං නිවසිතං.

52. තක්කවර්ණය මොව්වෙයාගේ වෙනත් උපකතමති ඔදනං මුඛවති, ආපතති සහිතාදිසෙසය. දකවර්ණයං -පෙ- තෙලවර්ණයං -පෙ- බීරවර්ණයං -පෙ- දඬුවර්ණයං -පෙ- සප්තවර්ණයං -පෙ- නීලං -පෙ- පිතකං -පෙ- ලොහිතකං මොව්වෙයාගේ වෙනත් උපකතමති, ඔදනං මුඛවති, ආපතති සහිතාදිසෙසය.

සිංහවර්ණය චතුර්ථං ගමනං නිවසිතං.

48. හිතෙල්වන් සුකුරු මුදන්තෙමි සි සිතයි නම්, වැයම් කෙරෙයි නම්, නිල්වන් සුකුරු මිදෙයි නම්, සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ. හිතෙල්වන් මුදන්තෙමි සි සිතයි නම්, වැයම් කෙරෙයි නම්, කහවන් ... ලේවන් ... සුදුවන් ... මෝරුවන් ... දියවන් ... තෙල්වන් ... කිරිවන් ... දිහිවන් සුකුරු මිදෙයි නම්, සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ.

කුච්චිත්වය නිමි.

49. කහවන් සුකුරු මුදන්තෙමි සි සිතයි නම්, වැයම් කෙරෙයි නම්, නිල්වන් සුකුරු මිදෙයි නම්, සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ. ලේවන් ... සුදුවන් ... මෝරුවන් ... දියවන් ... තෙල්වන් ... කිරිවන් ... දිහිවන් ... හිතෙල්වන් සුකුරු මුදන්තෙමි සි සිතයි නම්, වැයම් කෙරෙයි නම්, නිල්වන් සුකුරු මිදෙයි නම්, සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ.

සිංහිච්ඡය පිළිබඳ පළමුවන ගමන නිමි.

50. ලේවන් සුකුරු මුදන්තෙමි සි සිතයි නම්, වැයම් කෙරෙයි නම්, කහවන් සුකුරු මිදෙයි නම්, සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ. සුදුවන් ... මෝරුවන් ... දියවන් ... තෙල්වන් ... කිරිවන් ... දිහිවන් ... හිතෙල්වන් ... නිල්වන් සුකුරු මුදන්තෙමි සි සිතයි නම්, වැයම් කෙරෙයි නම්, කහවන් සුකුරු මිදෙයි නම්, සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ.

සිංහිච්ඡය පිළිබඳ දෙවන ගමන නිමි.

51. සුදුවන් සුකුරු මුදන්තෙමි සි සිතයි නම්, වැයම් කෙරෙයි නම්, ලේවන් සුකුරු මිදෙයි නම්, සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ. මෝරුවන් සුකුරු ... දියවන් ... තෙල්වන් ... කිරිවන් ... දිහිවන් ... හිතෙල්වන් ... නිල්වන් ... කහවන් සුකුරු මුදන්තෙමි සි සිතයි නම්, වැයම් කෙරෙයි නම්, ලේවන් සුකුරු මිදෙයි නම්, සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ.

සිංහිච්ඡය පිළිබඳ තෙවන ගමන නිමි.

52. මෝරුවන් සුකුරු මුදන්තෙමි සි සිතයි නම්, වැයම් කෙරෙයි නම්, සුදුවන් සුකුරු මිදෙයි නම්, සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ. දියවන් ... තෙල්වන් ... කිරිවන් ... දිහිවන් ... හිතෙල්වන් ... නිල්වන් ... කහවන් ... ලේවන් සුකුරු මුදන්තෙමි සි සිතයි නම්, වැයම් කෙරෙයි නම්, සුදුවන් සුකුරු මිදෙයි නම්, සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ.

සිංහිච්ඡය පිළිබඳ හතුවන ගමන නිමි.

53. දකුණුණං මොවෙසාමිති වෙනෙති උපකතමිති, තකකවණණං මුළුවති, ආපතති සම්මාදිසෙසං. තෙලවණණං -පෙ- බිරවණණං -පෙ- දඬුවණණං -පෙ- සප්පිවණණං -පෙ- නීලං -පෙ- පිතකං -පෙ- ලොහිතකං -පෙ- ඔදුතං මොවෙසාමිති වෙනෙති උපකතමිති, තකකවණණං මුළුවති, ආපතති සම්මාදිසෙසං.

පිට්ඨවකතාසං සංක්ෂිප්තං ශමනං නිවේදනං.

54. තෙලවණණං මොවෙසාමිති වෙනෙති උපකතමිති, දකුණුණං මුළුවති, ආපතති සම්මාදිසෙසං. බිරවණණං -පෙ- දඬුවණණං -පෙ- සප්පිවණණං -පෙ- නීලං -පෙ- පිතකං -පෙ- ලොහිතකං -පෙ- ඔදුතං -පෙ- තකකවණණං මොවෙසාමිති වෙනෙති උපකතමිති, දකුණුණං මුළුවති, ආපතති සම්මාදිසෙසං.

පිට්ඨවකතාසං ජට්ඨං ශමනං නිවේදනං.

55. බිරවණණං මොවෙසාමිති වෙනෙති උපකතමිති, තෙලවණණං මුළුවති, ආපතති සම්මාදිසෙසං. දඬුවණණං -පෙ- සප්පිවණණං -පෙ- නීලං -පෙ- පිතකං -පෙ- ලොහිතකං -පෙ- ඔදුතං -පෙ- තකකවණණං -පෙ- දකුණුණං මොවෙසාමිති වෙනෙති උපකතමිති, තෙලවණණං මුළුවති, ආපතති සම්මාදිසෙසං.

පිට්ඨවකතාසං සභානමං ශමනං නිවේදනං.

56. දඬුවණණං මොවෙසාමිති වෙනෙති උපකතමිති, බිරවණණං මුළුවති, ආපතති සම්මාදිසෙසං. සප්පිවණණං -පෙ- නීලං -පෙ- පිතකං -පෙ- ලොහිතකං -පෙ- ඔදුතං -පෙ- තකකවණණං -පෙ- දකුණුණං -පෙ- තෙලවණණං මොවෙසාමිති වෙනෙති උපකතමිති, බිරවණණං මුළුවති, ආපතති සම්මාදිසෙසං.

පිට්ඨවකතාසං අට්ඨමං ශමනං නිවේදනං.

57. සප්පිවණණං මොවෙසාමිති වෙනෙති උපකතමිති, දඬුවණණං මුළුවති, ආපතති සම්මාදිසෙසං. නීලං -පෙ- පිතකං -පෙ- ලොහිතකං -පෙ- ඔදුතං -පෙ- තකකවණණං -පෙ- දකුණුණං -පෙ- තෙලවණණං -පෙ- බිරවණණං මොවෙසාමිති වෙනෙති උපකතමිති, දඬුවණණං මුළුවති, ආපතති සම්මාදිසෙසං.

පිට්ඨවකතාසං නවමං ශමනං නිවේදනං.

53. දියවත් සුකුරු මුදන්තෙමි යි සිතයි නම්, වැයම් කෙරෙයි නම්, මෝරුවන් සුකුරු මිදෙයි නම්, සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ. තෙල්වන් ... කිරිවන් ... දිතිවන් ... ගිතෙල්වන් ... තීල්වන් ... කහවන් ... ලේවන් ... සුදුවන් සුකුරු මුදන්තෙමි යි සිතයි නම්, වැයම් කෙරෙයි නම්, මෝරුවන් සුකුරු මිදෙයි නම්, සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ.

පිටිවික්‍රය පිළිබඳ පස්වන ගමන නිමි.

54. තෙල්වන් සුකුරු මුදන්තෙමි යි සිතයි නම්, වැයම් කෙරෙයි නම්, දියවත් සුකුරු මිදෙයි නම්, සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ. කිරිවන් ... දිතිවන් ... ගිතෙල්වන් ... තීල්වන් ... කහවන් ... ලේවන් ... සුදුවන් ... මෝරුවන් සුකුරු මුදන්තෙමි යි සිතයි නම්, වැයම් කෙරෙයි නම්, දියවත් සුකුරු මිදෙයි නම්, සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ.

පිටිවික්‍රය පිළිබඳ සවන ගමන නිමි.

55. කිරිවන් සුකුරු මුදන්තෙමි යි සිතයි නම්, වැයම් කෙරෙයි නම්, තෙල්වන් සුකුරු මිදෙයි නම්, සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ. දිතිවන් ... ගිතෙල්වන් ... තීල්වන් ... කහවන් ... ලේවන් ... සුදුවන් ... මෝරුවන් ... දියවත් සුකුරු මුදන්තෙමි යි සිතයි නම්, වැයම් කෙරෙයි නම්, තෙල්වන් සුකුරු මිදෙයි නම්, සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ.

පිටිවික්‍රය පිළිබඳ සත්වන ගමන නිමි.

56. දිතිවන් සුකුරු මුදන්තෙමි යි සිතයි නම්, වැයම් කෙරෙයි නම්, කිරිවන් සුකුරු මිදෙයි නම්, සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ. ගිතෙල්වන් ... තීල්වන් ... කහවන් ... ලේවන් ... සුදුවන් ... මෝරුවන් ... දියවත් ... තෙල්වන් ... සුකුරු මුදන්තෙමි යි සිතයි නම්, වැයම් කෙරෙයි නම්, කිරිවන් සුකුරු මිදෙයි නම්, සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ.

පිටිවික්‍රය පිළිබඳ අටවන ගමන නිමි.

57. ගිතෙල්වන් සුකුරු මුදන්තෙමි යි සිතයි නම්, වැයම් කෙරෙයි නම්, දිතිවන් සුකුරු මිදෙයි නම්, සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ. තීල්වන් ... කහවන් ... ලේවන් ... සුදුවන් ... මෝරුවන් ... දියවන් ... තෙල්වන් ... කිරිවන් සුකුරු මුදන්තෙමි යි සිතයි නම්, වැයම් කෙරෙයි නම්, දිතිවන් සුකුරු මිදෙයි නම්, සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ.

පිටිවික්‍රය පිළිබඳ නවවන ගමන නිමි.

58. නීලං මොවෙස්සාමිති වෙනෙති උපක්කමති, සපට්ඨණ්ණං මුච්චති,
ආපතති සංඝාදිසෙසස්ස, පිනාසං -පෙ- ලොභිකාසං -පෙ- ඔද්දාසං -පෙ-
නක්කචණ්ණං -පෙ- දක්ඛණ්ණං -පෙ- තෙලවණ්ණං -පෙ- බීරවණ්ණං
-පෙ- දබ්බණ්ණං මොවෙස්සාමිති වෙනෙති උපක්කමති, සපට්ඨණ්ණං මුච්චති,
ආපතති සංඝාදිසෙසස්ස.

පිට්ඨිවික්ඛාසා දසමං ශමනං නිට්ඨිතං.

පිට්ඨිවික්ඛාසං නිට්ඨිතං.

59. වෙනෙති උපක්කමති මුච්චති, ආපතති සංඝාදිසෙසස්ස;
වෙනෙති උපක්කමති න මුච්චති, ආපතති පුලලච්චියස්ස;
වෙනෙති න උපක්කමති මුච්චති, අනාපතති;
වෙනෙති න උපක්කමති න මුච්චති, අනාපතති;
න වෙනෙති උපක්කමති මුච්චති, අනාපතති;
න වෙනෙති උපක්කමති න මුච්චති, අනාපතති;
න වෙනෙති න උපක්කමති මුච්චති, අනාපතති;
න වෙනෙති න උපක්කමති න මුච්චති, අනාපතති.

60. අනාපතති සුපිනතොන, න මොච්ඡාධිපජායස්ස, උම්මනතකස්ස,
බිතතචිතතස්ස, වෙදනට්ඨස්ස, ආදිකම්මකස්සාති.

විනීතවත්තු.

උද්දානශාසා.

සුපිනො උච්චාරපස්සාවො විතක්ඛණ්ණොදකොන ව
හෙසජ්ජං කණ්ඩුවං මණ්ණො වත්ථිජනනාඝරං ¹උරා.

සාමණේයො ව සුතොනො ව උරා මුට්ඨිකා පිලිසි
ආකාසෙ ඵලිතං නිජ්ඣාසි ජිද්දං කට්ඨෙන ඝට්ඨිති.

සොතෙ උද්දානං ඛාලං පුප්ඵාවලියපොකකරං
වාලිකා කද්දුමුණ්ණොකො සයනඛුට්ඨකොන වාති.

1. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරස්ස භික්ඛුතො සුපිනතොන
අත්ථි මුට්ඨි, තස්ස කුක්ඛාවං අහොසි: කච්ඡි හු ඛො අහං සංඝාදිසෙසං
ආපතතිං ආපතොනා'ති, අථ ඛො සො භික්ඛු භගවතො ඵකම්ථං
ආරොචෙසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු සුපිනතොනො”ති. (1)

1. ජනනාඝර, උපක්කමො ඔරණ.

58. නිල්වන් සුඤ්ඤා මුදන්තෙමි සි සිතසි නම්, වෑයම් කෙරෙයි නම්, ගිතෙල්වන් සුඤ්ඤා මිදෙයි නම්, සඟවෙසෙස් ඇවැත් වේ. කතවන් ... ලේවන් ... සුදුවන් ... මෝරුවන් ... දියවන් ... තෙල්වන් ... කිරිවන් ... දිඟිවන් සුඤ්ඤා මුදන්තෙමි සි සිතසි නම්, වෑයම් කෙරෙයි නම්, ගිතෙල්වන් සුඤ්ඤා මිදෙයි නම්, සඟවෙසෙස් ඇවැත් වේ.

පිටසිවසුය පිළිබඳ දසවැනි ගමන නිමි.

පිටසිවසුය නිමි.

59. සිතසි නම්, වෑයම් කෙරෙයි නම්, මිදෙයි නම්, සඟවෙසෙස් ඇවැත් වේ.

සිතසි නම්, වෑයම් කෙරෙයි නම්, නො මිදේ නම්, ථුලාසිඇවැත් වේ.

සිතසි නම්, වෑයම් නො කෙරෙයි නම්, මිදෙයි නම්, ඇවැත් නො වේ.

සිතසි නම්, වෑයම් නො කෙරෙයි නම්, නො මිදේ නම්, ඇවැත් නො වේ.

නො සිතසි නම්, වෑයම් කෙරෙයි නම්, මිදේ නම්, ඇවැත් නො වේ.

නො සිතසි නම්, වෑයම් කෙරෙයි නම්, නො මිදේ නම්, ඇවැත් නො වේ.

නො සිතසි නම්, වෑයම් නො කෙරෙයි නම්, මිදෙයි නම්, ඇවැත් නො වේ.

නො සිතසි නම්, වෑයම් නො කෙරෙයි නම්, නො මිදේ නම් ඇවැත් නො වේ.

60. සිහිනෙන් ද, නො මුදන අදහස් ඇත්තනුව ද, උමතුටුවනුව ද, විකෘෂ්ටා සිත් ඇත්තනුව ද, වේදනාවෙන් පෙළෙන්නුව ද, අදි කම්මකයාව ද ඇවැත් නො වේ.

විනිශ්චිත වස්තු

උද්ගතභාෂා

සුචිත, උච්චාර, පසාව, කාමවිතකක, උණේතාදක, ගෙහස්, කණ්ඩුව, මඟ, වස්, ජනනාශර, උරා යන වස්තුහු ද.

සාමණේර, සුඤ්ඤාමණේර, උරා, මුට්ඨිපිලන, අකාසකච්ඡාසන, කායන්ධා, උපනික්ඛාන, නාලවර්ග, කට්ඨස්ථවන වස්තුහු ද.

පරිඤ්ඤානිසංයන, උදකුල්ල, උදකඛාවන, පුප්ඵාලි, පොකරවන, වාලිකා, කද්දම, උසෙක, සයන, අභිගුට්ඨක යන වස්තුහු ද සි විනිත වස්තු සම සාත්තවකි.

1. එසමයෙහි එක්තරා මගණකුව සිහිනෙන් සුඤ්ඤා මිදිනි. කිමද, මම සඟවෙසෙස් ඇවැතට අවන්තෙමි දෙසි ඒ මගණකට කුකුත් උපති. ඉක්බිති ඒ මගණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සාල කෙළේ ය. “මගණ, සිහිනෙන් ඇවැත් නො වේ” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළේය. (1)

2. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරංගං භික්ඛුනො උච්චාරං කරොන්තංගං අසුචි මුච්චි. තංගං කුක්කුචං අගොසි -පෙ- භගවතො එතං මන්ථං ආරොචෙසි. “කිඤ්චිතොං තං භික්ඛු”ති. “තංගං භගවා මොචනාධිප්පායංගං”ති. “අනාපතති භික්ඛු න මොචනාධිප්පායංගං”ති. (2)

3. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරංගං භික්ඛුනො පට්ඨංගං කරොන්තංගං අසුචි මුච්චි. තංගං කුක්කුචං අගොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු න මොචනාධිප්පායංගං”ති. (3)

4. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරංගං භික්ඛුනො කාමචිතකං විතකෙක්කන්තංගං අසුචි මුච්චි. තංගං කුක්කුචං අගොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු විතකෙක්කන්තංගං”ති. (4)

5. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරංගං භික්ඛුනො උණේගාදකෙන තභායන්තංගං අසුචි මුච්චි. තංගං කුක්කුචං අගොසි -පෙ- “කිඤ්චිතොං තං භික්ඛු”ති. “තංගං භගවා මොචනාධිප්පායංගං”ති. “අනාපතති භික්ඛු න මොචනාධිප්පායංගං”ති. (5)

6. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරංගං භික්ඛුනො මොචනාධිප්පායංගං උණේගාදකෙන තභායන්තංගං අසුචි මුච්චි. තංගං කුක්කුචං අගොසි -පෙ- “ආපතතිං තං භික්ඛු ආපනො සංඝාදිසෙස”න්ති. (6)

7. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරංගං භික්ඛුනො මොචනාධිප්පායංගං උණේගාදකෙන තභායන්තංගං අසුචි න මුච්චි. තංගං කුක්කුචං අගොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු සංඝාදිසෙසං. ආපතති ථුලලච්චයංගං”ති. (7)

8. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරංගං භික්ඛුනො අභිගජානෙ වණො ගොති, හෙසථේඪන ආලිමෙපන්තංගං අසුචි මුච්චි. තංගං කුක්කුචං අගොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු න මොචනාධිප්පායංගං”ති. (8)

9. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරංගං භික්ඛුනො අභිගජානෙ වණො ගොති, ¹මොචනාධිප්පායංගං හෙසථේඪන ආලිමෙපන්තංගං අසුචි මුච්චි -පෙ- අසුචි න මුච්චි. තංගං කුක්කුචං අගොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු සංඝාදිසෙසං; ආපතති ථුලලච්චයංගං”ති. (9-10)

10. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරංගං භික්ඛුනො අණං කණ්ඨු-වන්තංගං අසුචි මුච්චි. තංගං කුක්කුචං අගොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු න මොචනාධිප්පායංගං”ති. (11)

11. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරංගං භික්ඛුනො මොචනාධිප්පායංගං අණං කණ්ඨුවන්තංගං අසුචි මුච්චි -පෙ- අසුචි න මුච්චි. තංගං කුක්කුචං අගොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු සංඝාදිසෙසං; ආපතති ථුලලච්චයංගං”ති. (12-13)

12. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරංගං භික්ඛුනො මග්ගං ගච්ඡන්තංගං අසුචි මුච්චි. තංගං කුක්කුචං අගොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු න මොචනාධිප්පායංගං”ති. (14)

2. එසමයෙහි එක්තරා මල පහ කරණ මහණකුට සුකුරු මිදිනි. ඒ මහණකුට කුකුළු උපති. ... භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සාදු කෙළේ ය. “මහණ, තෝ කෙබඳු සිතැති වූයෙහිද?” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අසා වදාළේක. “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, මම නොමුදන රිසිවීම” යි හේ කීය. “මහණ, නො මුදන රිසියනුට ඇවැත් නො වේ” යි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළ සේක. (2)

3. එසමයෙහි සුළුමටත් කරණ, එක්තරා මහණකුට සුකුරු මිදිනි. ඔහුට කුකුළු උපති ... “මහණ, නො මුදන රිසියනුට ඇවැත් නො වේ” යි වදාළ සේක. (3)

4. එසමයෙහි කාමචිතය උපදවන එක්තරා මහණකුට සුකුරු මිදිනි. ඔහුට කුකුළු උපති ... “මහණ, චිතයකරත්තනුට ඇවැත් නො වේ” යි වදාළ සේක. (4)

5. එසමයෙහි උණුදිය නාන එක්තරා මහණකුට සුකුරු මිදිනි. ඔහුට කුකුළු උපති ... “මහණ, තෝ කුමන සිතැති වූයෙහිද?” යි අසා වදාළේක. භාග්‍යවතුන් වහන්ස, මම මුදන රිසියෙමි නො වීම” යි හේ කී ය. “මහණ, මුදනු නො රිසියනුට ඇවැත් නො වේ. (5)

6. එසමයෙහි මුදන රිසියැති උණුදිය නාන එක්තරා මහණකුට සුකුරු මිදිනි. ඔහුට කුකුළු උපති. ... “මහණ, තෝ සහවෙසෙස් ඇවැත් අවන්-තෙහි ය යි” වදාළේක. (6)

7. එසමයෙහි මුදන රිසියැති උණුදිය නාන එක්තරා මහණකුට සුකුරු නො මිදිනි. ඔහුට කුකුළු උපති. ... “මහණ, සහවෙසෙස් ඇවැත් නො වේ. උළුසිඇවැත් වේ” ය යි වදාළේක. (7)

8. එසමයෙහි එක්තරා මහණකුගේ රහසගෙහි වණයක් වෙයි. බෙහෙත් ඇල්ල කරණ ඒ මහණකුට සුකුරු මිදිනි. ඔහුට කුකුළු උපති ... “මහණ, නො මුදන රිසියනුට ඇවැත් නො වේ” යි වදාළේක. (8)

9. එසමයෙහි එක්තරා මහණකුගේ රහසග වණයක් වෙයි. මුදන රිසි ඇති බෙහෙදින් අලෙවු දෙත්තනුට සුකුරු මිදිනි. ... සුකුරු නො මිදිනි. ඔහුට කුකුළු උපති ... “මහණ, සහවෙසෙස් ඇවැත් නො වේ. උළුසි-ඇවැත් වේ.” ය යි වදාළේක. (9-10)

10. එසමයෙහි අණකිය කසත්තාමු එක්තරා මහණකුට සුකුරු මිදිනි. ඔහුට කුකුළු විය. ... “මහණ, නුමුදන රිසියනුට ඇවැත් නො වේ.” යි වදාළේක. (11)

11. එසමයෙහි මුදන අදහස ඇති අණකිය කසත්ත එක්තරා මහණකුට සුකුරු මිදිනි. ... සුකුරු නො මිදිනි. ඔහුට කුකුළෙක් විය. ... මහණ, සහ-වෙසෙස් ඇවැත් නො වේ. උළුසිඇවැත් වේ.” යි වදාළේක. (12-13)

12. එසමයෙහි මග යන එක්තරා මහණකුට සුකුරු මිදිනි. ඔහුට කුකුළු උපති. “මහණ, මුදන නො රිසියනුට ඇවැත් නො වේ” යි වදාළේක. (14)

13. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරංගං භික්ඛුනො මොචනාධිපා-
යස්ස මග්ගං ගච්ඡන්තංගං අසුචි මුච්චි -පෙ- අසුචි න මුච්චි. තස්ස කුක්කුච්චං
අහොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු සම්භාදිසෙසංගං; අපතති ථුල්ලච්චයංගං”ති.
(15-16)

14. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරංගං භික්ඛුනො වජ්ඣං ගහෙතො
පස්සාවං කරොන්තංගං අසුචි මුච්චි. තස්ස කුක්කුච්චං අහොසි -පෙ-
“අනාපතති භික්ඛු න මොචනාධිපායංගං”ති. (17)

15. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරංගං භික්ඛුනො මොචනාධිපා-
යස්ස වජ්ඣං ගහෙතො පස්සාවං කරොන්තංගං අසුචි මුච්චි -පෙ- අසුචි න
මුච්චි. තස්ස කුක්කුච්චං අහොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු සම්භාදිසෙසංගං;
අපතති ථුල්ලච්චයංගං”ති. (18-19)

16. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරංගං භික්ඛුනො ජනනාඝරෙ
උදරවට්ටිං තාපෙනතංගං අසුචි මුච්චි. තස්ස කුක්කුච්චං අහොසි -පෙ-
“අනාපතති භික්ඛු න මොචනාධිපායංගං”ති. (20)

17. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරංගං භික්ඛුනො මොචනාධිපා-
යස්ස ජනනාඝරෙ උදරවට්ටිං තාපෙනතංගං අසුචි මුච්චි -පෙ- අසුචි න මුච්චි.
තස්ස කුක්කුච්චං අහොසි. -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු සම්භාදිසෙසංගං;
අපතති ථුල්ලච්චයංගං”ති. (21-22)

18. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරංගං භික්ඛුනො ජනනාඝරෙ
උපඡ්ඤායස්ස පිට්ඨිපරිකමං කරොන්තංගං අසුචි මුච්චි. තස්ස කුක්කුච්චං
අහොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු න මොචනාධිපායංගං”ති. (23)

19. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරංගං භික්ඛුනො මොචනාධිපා-
යස්ස ජනනාඝරෙ උපඡ්ඤායස්ස පිට්ඨිපරිකමං කරොන්තංගං අසුචි මුච්චි -පෙ-
අසුචි න මුච්චි. තස්ස කුක්කුච්චං අහොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු
සම්භාදිසෙසංගං; අපතති ථුල්ලච්චයංගං”ති. (24-25)

20. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරංගං භික්ඛුනො උරුං
ඝට්ටාපෙනතංගං අසුචි මුච්චි. තස්ස කුක්කුච්චං අහොසි -පෙ- “අනාපතති
භික්ඛු න මොචනාධිපායංගං”ති. (26)

21. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරංගං භික්ඛුනො මොචනාධිපායස්ස
උරුං ඝට්ටාපෙනතංගං අසුචි මුච්චි -පෙ- අසුචි න මුච්චි. තස්ස කුක්කුච්චං
අහොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු සම්භාදිසෙසංගං, අපතති ථුල්ලච්චයංගං”ති.
(27-28)

22. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරංගං භික්ඛු මොචනාධිපායො
අඤ්ඤාතරං සාමණේරං එතදවොච: “එහි මෙ තිං අච්ඡිසො සාමණේර
අභිගජාතං ගණ්ඨාති”ති සො තස්ස අභිගජාතං අග්ගහෙසි, තස්ස අසුචි මුච්චි.
තස්ස කුක්කුච්චං අහොසි. -පෙ- “අපතතිං තිං භික්ඛු අපතො
සම්භාදිසෙසං”තති. (29)

23. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරංගං භික්ඛු සුත්තංගං සාමණේරංගං
අභිගජාතං අග්ගහෙසි, තස්ස අසුචි මුච්චි. තස්ස කුක්කුච්චං අහොසි -පෙ-
“අනාපතති භික්ඛු සම්භාදිසෙසංගං, අපතති ථුක්ඛංගං”ති. (30)

13. එසමයෙහි මුදන රිසි ඇති මග යන එක්තරා මහණකුට සුකුරා මිදිනි... සුකුරා නො මිදිනි. ඔහුට කුකුළු විය. ... “මහණ, සභවෙසෙස්-ඇවැත් නො වේ. ජුලාසිඇවැත් වේ”යි වදාළේක. (15-16)

14. එසමයෙහි රහසභ ගෙණ සුළුවටත් කරණ එක්තරා මහණකුට සුකුරා මිදිනි. ඔහුට කුකුළු විය. ... “මහණ, නො මුදන රිසියහුට ඇවැත්නොවේ”යි වදාළේක. (17)

15. එසමයෙහි මුදන රිසි ඇතිවූ රහසභ ගෙණ සුළුවටත් කරණ එක්තරා මහණකුට සුකුරා මිදිනි. ... සුකුරා නො මිදිනි. ඔහුට කුකුළු විය. ... “මහණ, සභවෙසෙස් ඇවැත් නො වේ. ජුලාසිඇවැත් වේ”යි වදාළේක. (18-19)

16. එසමයෙහි ගිනිහල්ගෙහි උදරය තවන එක්තරා මහණකුට සුකුරා මිදිනි. ඔහුට කුකුළු විය. ... “මහණ, නො මුදන රිසියහුට ඇවැත් නො වේ” යි වදාළේක. (20)

17. එසමයෙහි ගිනිහල්ගෙහි උදරය තවන මුදන රිසි එක්තරා මහණකුට සුකුරා මිදිනි. ... සුකුරා නො මිදිනි. ඔහුට කුකුළු විය. ... “මහණ, සභවෙසෙස්ඇවැත් නො වේ. ජුලාසිඇවැත් වේ”යි වදාළේක. (21-22)

18. එසමයෙහි ගිනිහල්ගෙහි උවදු තෙරුන්ගේ පිට පිරිමදින එක්තරා මහණකුට සුකුරා මිදිනි. ඔහුට කුකුළු විය. ... “මහණ, නො මුදන රිසියහුට ඇවැත් නො වේ. (23)

19. එසමයෙහි මුදන රිසි ඇති ගිනිහල්ගෙහි උවදු තෙරුන්ගේ පිට පිරිමදින එක්තරා මහණකුට සුකුරා මිදිනි. ... සුකුරා නො මිදිනි. ඔහුට කුකුළු විය. “මහණ, සභවෙසෙස්ඇවැත් නො වේ. ජුලාසිඇවැත් වේ” යි වදාළේක. (24-25)

20. එසමයෙහි එක්තරා මහණකු දෙව්වොර ගවද්දි සුකුරා මිදිනි. ඔහුට කුකුළු විය. ... “මහණ, මුදන රිසි තැත්තහුට ඇවැත් නො වේ” යි වදාළේක. (26)

21. එසමයෙහි මිදියැව් ව ව්වොර ගවන මහණකුට සුකුරා මිදිනි. ... සුකුරා නො මිදිනි. ඔහුට කුකුළු විය. ... “මහණ, සභවෙසෙස්ඇවැත් නො වේ. ජුලාසිඇවැත් වේ.” (27-28)

22. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් සුකුරා මිදියැව් ව එක්තරා ගෙරණකුට “ඇවැත් ගෙරණ, එව තෝ මගේ රහසභ ගණුව”යි කී ය. තේ ඔහුගේ රහසභ ගති. ඔහුට සුකුරා මිදිනි. ඔහුට කුකුළු විය. ... “මහණ, තෝ සභවෙසෙස්ඇවැත් අවන්තෙහි” ය යි බුදුහු වදාළහ. (29)

23. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් නිදි ගත් ගෙරණකුගේ රහසභ ගත. ඔහුට සුකුරා මිදිනි. ඔහුට කුකුළු විය. ... “මහණ, සභවෙසෙස්-ඇවැත් නො වේ. දුකුලාඇවැත් වේ” යි බුදුහු වදාළහ. (30)

24. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරංගං භික්ඛුනො මොචනා-
ධිප්පායංගං උරුහි අභිගජානං පිලෙන්නංගං අසුචි මුච්චි. -පෙ- අසුචි න මුච්චි.
තංගං කුක්කුච්චං අහොසි -පෙ- “අනාපනති භික්ඛු සංඝාදිසෙසංගං; අපනති
ථුල්ලච්චයංගං”ති. (31-32)

25. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරංගං භික්ඛුනො මොචනාධිප්පා-
යංගං මුච්චිතා අභිගජානං පිලෙන්නංගං අසුචි මුච්චි. -පෙ- අසුචි න මුච්චි.
තංගං කුක්කුච්චං අහොසි -පෙ- “අනාපනති භික්ඛු සංඝාදිසෙසංගං; අපනති
ථුල්ලච්චයංගං”ති. (33-34)

26. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරංගං භික්ඛුනො මොචනාධිප්පා-
යංගං අකාසෙ කට්ඨං කමෙන්නංගං අසුචි මුච්චි. -පෙ- අසුචි න මුච්චි. තංගං
කුක්කුච්චං අහොසි -පෙ- “අනාපනති භික්ඛු සංඝාදිසෙසංගං; අපනති
ථුල්ලච්චයංගං”ති. (35-36)

27. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරංගං භික්ඛුනො කායං
ථමෙන්නංගං අසුචි මුච්චි. තංගං කුක්කුච්චං අහොසි -පෙ- “අනාපනති භික්ඛු
න මොචනාධිප්පායංගං”ති. (37)

28. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරංගං භික්ඛුනො මොචනාධිප්පා-
යංගං කායං ථමෙන්නංගං අසුචි මුච්චි. -පෙ- අසුචි න මුච්චි. තංගං කුක්කුච්චං
අහොසි -පෙ- “අනාපනති භික්ඛු සංඝාදිසෙසංගං; අපනති ථුල්ලච්චයංගං”ති.
(38-39)

29. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරංගං භික්ඛු සාරතෙතො මොචනාධිප්පා-
යංගං අභිගජානං උපනික්ඛාසි. තංගං අසුචි මුච්චි. තංගං කුක්කුච්චං අහොසි -පෙ-
“අනාපනති භික්ඛු සංඝාදිසෙසංගං. න ච භික්ඛවෙ සාරතෙතො මොචනාධිප්පා-
යංගං අභිගජානං උපනික්ඛාසිතිබ්බං, යො උපනික්ඛාසෙගං, අපනති දුක්ඛංගං”ති.
(40)

30. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරංගං භික්ඛුනො මොචනා-
ධිප්පායංගං කාලච්ඡිද්ධං අභිගජානං පවෙසන්නංගං අසුචි මුච්චි. -පෙ- අසුචි න
මුච්චි. තංගං කුක්කුච්චං අහොසි -පෙ- අනාපනති භික්ඛු සංඝාදිසෙසංගං;
අපනති ථුල්ලච්චයංගං”ති. (41-42)

31. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරංගං භික්ඛුනො මොචනාධිප්පා-
යංගං කට්ඨෙන අභිගජානං කට්ඨෙන්නංගං අසුචි මුච්චි. -පෙ- අසුචි න මුච්චි.
තංගං කුක්කුච්චං අහොසි -පෙ- “අනාපනති භික්ඛු සංඝාදිසෙසංගං; අපනති
ථුල්ලච්චයංගං”ති. (43-44)

32. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරංගං භික්ඛුනො පටිසොතෙ
නායාසන්නංගං අසුචි මුච්චි. තංගං කුක්කුච්චං අහොසි -පෙ- “අනාපනති භික්ඛු
න මොචනාධිප්පායංගං”ති. (45)

33. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරංගං භික්ඛුනො මොචනාධිප්පා-
යංගං පටිසොතෙ නායාසන්නංගං අසුචි මුච්චි. -පෙ- අසුචි න මුච්චි. තංගං
කුක්කුච්චං අහොසි -පෙ- “අනාපනති භික්ඛු සංඝාදිසෙසංගං; අපනති
ථුල්ලච්චයංගං”ති. (46-47)

24. එසමයෙහි මිදියාවි ව රහසහ වටොරින් පෙළන එක්තර මහණකුට සුකුරු මිදිති. ... සුකුරු නො මිදිති. ඔහුට කුකුළු විය. ... “මහණ, සහවෙසෙස්ඇවැත් නො වේ. ජුලාසිඇවැත් වේ”යි මුදුහු වදාළහ. (31-32)

25. එසමයෙහි රහසහ මිටින් පෙළන එක්තර මහණකුට සුකුරු මිදිති. ... සුකුරු නො මිදිති. ඔහුට කුකුළු විය. ... “මහණ, සහවෙසෙස්-ඇවැත් නො වේ. ජුලාසිඇවැත් වේ”යි වදාළහ. (33-34)

26. එසමයෙහි අහසෙහි කට්ඨකප්පනය කරණ මිදියාවි වූ එක්තර මහණ-කුට සුකුරු මිදිති ... සුකුරු නො මිදිති. ඔහුට කුකුළු විය “මහණ, සහවෙසෙස් නො වේ. ජුලාසිඇවැත් වේ”යි වදාළහ. (35-36)

27. එසමයෙහි කය වජ්ජන එක්තර මහණකුට සුකුරු මිදිති. ඔහුට කුකුළු විය. ... “මහණ, නොමුදන රිසි ඇතියහුට ඇවැත් නො වේ”යි වදාළහ. (37)

28. එසමයෙහි කය තද කරණ මිදියාවි වූ එක්තර මහණකුට සුකුරු මිදිති. ... සුකුරු නො මිදිති. ඔහුට කුකුළු විය. ... “මහණ, සහවෙසෙස්-ඇවැත් නො වේ. ජුලාසිඇවැත් වේ”යි වදාළහ. (38-39)

29. එසමයෙහි එක්තර මහණෙක් සංරක්ඛන වූයේ මාගමකගේ අභි-ජානය සිත එළවා බැලී ය. ඔහුට සුකුරු මිදිති. ඔහුට කුකුළු විය. “මහණ, සහවෙසෙස්ඇවැත් නො වේ. මහණහු විසින් සංරක්ඛන ව මාගමකගේ අභිජානය නො බැලිය යුතු යි. යමෙක් බලන්නේ නම් දුකුළුඇවැත් වේ”යි වදාළහ. (40)

30. එසමයෙහි මිදියාවි ව කෙසිසිදුරක අභිගජානය මෙහෙයන මහණකුට සුකුරු මිදිති. ... සුකුරු නො මිදිති. ඔහුට කුකුළු විය. ... “මහණ, සහවෙසෙස්ඇවැත් නො වේ. ජුලාසිඇවැත් වේ”යි වදාළහ. (41-42)

31. එසමයෙහි මිදියාවි ව දඹුයෙකින් රහසහ ගටන මහණකුට සුකුරු මිදිති. ... සුකුරු නො මිදිති. ඔහුට කුකුළු විය. ... “මහණ, සහවෙසෙස්-ඇවැත් නො වේ. ජුලාසිඇවැත් වේ”යි වදාළහ. (43-44)

32. එසමයෙහි උඩුගොය බලා තාන මහණකුට සුකුරු මිදිති. ඔහුට කුකුළු විය. ... “මහණ, මුදන රිසි නාත්තහුට ඇවැත් නො වේ”යි වදාළහ. (45)

33. එසමයෙහි උඩුගොය බලා තාන මිදියාවි වූ මහණකුට සුකුරු මිදිති....සුකුරු නො මිදිති. ඔහුට කුකුළු විය. ... “මහණ, සහවෙසෙස්-ඇවැත් නො වේ. ජුලාසිඇවැත් වේ”යි වදාළහ. (46-47)

34. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරයා භික්ඛුනො උදෙසාලං කීලනතයා අසුචි මුච්චි. තයා කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු න මොචනාධිපපායයා”ති. (48)

35. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරයා භික්ඛුනො මොචනා-ධිපපායයා උදෙසාලං කීලනතයා අසුචි මුච්චි -පෙ- අසුචි න මුච්චි. තයා කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු සංඝාදිසෙසයා; අපතති ථුලලච්චයයා”ති. (49-50)

36. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරයා භික්ඛුනො උදෙසා මාවනතයා අසුචි මුච්චි. තයා කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු න මොචනාධිපපායයා”ති. (51)

37. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරයා භික්ඛුනො මොචනා-ධිපපායයා උදෙසා මාවනතයා අසුචි මුච්චි -පෙ- අසුචි න මුච්චි. තයා කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු සංඝාදිසෙසයා; අපතති ථුලලච්චයයා”ති. (52-53)

38. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරයා භික්ඛුනො පුප්ඵාවලියං කීලනතයා අසුචි මුච්චි. තයා කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු න මොචනාධිපපායයා”ති. (54)

39. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරයා භික්ඛුනො මොචනාධිපපා-යයා පුප්ඵාවලියං කීලනතයා අසුචි මුච්චි. -පෙ- අසුචි න මුච්චි. තයා කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු සංඝාදිසෙසයා; අපතති ථුලලච්චයයා”ති. (55-56)

40. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරයා භික්ඛුනො පොකර-වනෙ මාවනතයා අසුචි මුච්චි. තයා කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- “අනා-පතති භික්ඛු න මොචනාධිපපායයා”ති. (57)

41. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරයා භික්ඛුනො මොචනා-ධිපපායයා පොකරවනෙ මාවනතයා අසුචි මුච්චි. -පෙ- අසුචි න මුච්චි. තයා කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු සංඝාදිසෙසයා; අපතති ථුලලච්චයයා”ති. (58-59)

42. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරයා භික්ඛුනො මොචනා-ධිපපායයා වාලිකං අභිගජානං පචෙසෙනතයා¹ අසුචි මුච්චි. -පෙ- අසුචි න මුච්චි. තයා කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු සංඝාදිසෙසයා; අපතති ථුලලච්චයයා”ති. (60-61)

43. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරයා භික්ඛුනො මොචනා-ධිපපායයා කඤ්ඤං අභිගජානං පචෙසෙනතයා¹ අසුචි මුච්චි -පෙ- අසුචි න මුච්චි. තයා කුක්කුච්චං අගොසි. -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු සංඝාදිසෙසයා; අපතති ථුලලච්චයයා”ති. (62-63)

44. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරයා භික්ඛුනො න මොචනා-ධිපපායයා උදෙසා අභිගජානං ඔසිඤ්ඤාතයා අසුචි මුච්චි. තයා කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු න මොචනාධිපපායයා”ති. (64)

34. එසමයෙහි මහදියෙහි ක්‍රීඩා කරණ මහණකුට සුකුරු මිදිනි. ඔහුට කුකුළු විය. ... මහණ, මුදන රිසි තැනියකුට ඇවැත් නො වේ"යි වදාළහ. (48)

35. එසමයෙහි මහදියෙහි ක්‍රීඩා කරණ මිදියැටි මහණකුට සුකුරු මිදිනි. ... සුකුරු නො මිදිනි. ඔහුට කුකුළු විය. ... "මහණ, සහවෙසෙස්-ඇවැත් නො වේ. පුලාසිඇවැත් වේ"යි වදාළහ. (49-50)

36. එසමයෙහි දියෙහි දුටු මහණකුට සුකුරු මිදිනි. ඔහුට කුකුළු විය. ... "මහණ, මුදන රිසි තැනියකුට ඇවැත් නො වේ"යි වදාළහ. (51)

37. එසමයෙහි දියෙහි දුටු මිදියැටි මහණකුට සුකුරු මිදිනි. ... සුකුරු නො මිදිනි. ඔහුට කුකුළු විය. ... "මහණ, සහවෙසෙස්ඇවැත් නො වේ. පුලාසිඇවැත් වේ"යි වදාළහ. (52-53)

38. එසමයෙහි පුෂ්පාවලී ක්‍රීඩාව කරණ මහණකුට සුකුරු මිදිනි. ඔහුට කුකුළු විය. ... "මහණ, නොමුදන රිසි ඇතියකුට ඇවැත් නො වේ"යි වදාළහ. (54)

39. එසමයෙහි පුෂ්පාවලී ක්‍රීඩාව කරණ මිදියැටි එක්තරා මහණකුට සුකුරු මිදිනි. ... සුකුරු නො මිදිනි. ඔහුට කුකුළු විය. "මහණ, සහවෙසෙස්-ඇවැත් නො වේ. පුලාසිඇවැත් වේ"යි වදාළහ. (55-56)

40. එසමයෙහි පිපුමළයෙහි දුටු මහණකුට සුකුරු මිදිනි... ඔහුට කුකුළු විය.... "මහණ, මුදන රිසි තැනියකුට ඇවැත් නො වේ"යි වදාළහ. (57)

41. එසමයෙහි පිපුමළයෙහි දුටු මිදියැටි මහණකුට සුකුරු මිදිනි. ... සුකුරු නො මිදිනි. ඔහුට කුකුළු විය,... "මහණ සහවෙසෙස්ඇවැත් නො වේ. පුලාසිඇවැත් වේ"යි වදාළහ. (58-59)

42. එසමයෙහි වැල්ලෙහි රහසන මෙහෙයන මිදියැටි එක්තරා මහණකුට සුකුරු මිදිනි. ... සුකුරු නො මිදිනි. ඔහුට කුකුළු විය. ... "මහණ සහවෙසෙස්ඇවැත් නො වේ. පුලාසිඇවැත් වේ"යි වදාළහ. (60-61)

43. එසමයෙහි කලලෙහි සිය හදන් මෙහෙයන මිදියැටි එක්තරා මහණකුට සුකුරු මිදිනි. ... සුකුරු නො මිදිනි. ඔහුට කුකුළු විය.... "මහණ, සහවෙසෙස්ඇවැත් නො වේ. පුලාසිඇවැත් වේ"යි වදාළහ. (62-63)

44. එසමයෙහි දියෙන් හදන් තෙවන නොමිදියැටි මහණකුට සුකුරු මිදිනි. ඔහුට කුකුළු විය. ... "මහණ, නොමුදන රිසි ඇතියකුට ඇවැත් නො වේ"යි වදාළහ. (64)

1. ගංනැව්ල ඉවුරු සිදි තැන් දිය දුමුසමන් දුම් පේ මහි කොට එහි මුණින් හිඳ පා දිගු කොට ලිස්සලිස්සා දියට බැසීම.

45. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරස්ස භික්ඛුනො මොචනා-
ධිපපායස්ස උදකෙන අභිගජානං ඔසිඤ්ඤාතරස්ස අසුචි මුච්චි. -පෙ- අසුචි
න මුච්චි. තස්ස කුක්කුච්චං අහොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු සඛ්ඝාදිසෙසස්ස
ආපතති ථුලලච්චයස්සා”ති. (65-66)

46. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරස්ස භික්ඛුනො මොචනා-
ධිපපායස්ස සයනෙ අභිගජානං සථෙට්ඨනාස්ස අසුචි මුච්චි -පෙ- අසුචි න මුච්චි.
තස්ස කුක්කුච්චං අහොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු සඛ්ඝාදිසෙසස්ස;
ආපතති ථුලලච්චයස්සා”ති. (67-68)

47. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරස්ස භික්ඛුනො මොචනා-
ධිපපායස්ස අභිගුට්ඨෙන අභිගජානං සථෙට්ඨනාස්ස අසුචි මුච්චි -පෙ- අසුචි
න මුච්චි. තස්ස කුක්කුච්චං අහොසි: ‘කච්චි නු බො අහං සඛ්ඝාදිසෙසං
ආපතතිං ආපනො’ති. භගවතො එතදිතිං ආරොචෙයි -පෙ- “අනාපතති
භික්ඛු සඛ්ඝාදිසෙසස්ස. ආපතති ථුලලච්චයස්සා”ති. (69-70)

සුභ්ගභික්ෂවසිඤ්ඤාපදං නිවේශං.

3. 2.

කායසංඝග්ගභික්ෂාපදං

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සැවජ්ජියං විහරති ජේතවනෙ
අනාපිඨිණිකස්ස ආරාමෙ. තෙන බො පන සමයෙන ආයසමා උද්ධි
අරඤ්ඤා විහරති. තස්සායසමතො විහාරො අභිරූපො හොති දස්සනීයො
පාසාදිසො, මජ්ඣෙ ගබ්බො සමනතා පරියාගාරො. සුපඤ්ඤාතරං මඤ්චපිඨං
භිසිඤ්චේයාභතං, පානීයං පරිභොජනීයං සුපට්ඨිතං, පරිවෙණං සුසම්මට්ඨං.
ඔහු ඵෙහුස්සා ආයසමතො උද්ධස්ස විහාරපෙක්ඛකා ආගච්ඡන්ති.

2. අඤ්ඤාතරො‘පි බ්‍රාහ්මණො සපජාපතීසො යෙනායසමා උද්ධි,
තෙහුපසඛිකම්. උපසඛිකම්ඤා ආයසමනාං උද්ධිං එතදවොච: “ඉච්ඡාම මයං
හොතො උද්ධස්ස විහාරං පෙක්ඛිතු”න්ති. “තෙන හි බ්‍රාහ්මණ පෙක්ඛිසු”ති
අවාපුරණං ආදාය සචිතං උත්තාටෙතො කවාටං පතාමෙතො විහාරං පාවිසි.
සො‘පි බො බ්‍රාහ්මණො ආයසමතො උද්ධස්ස පිට්ඨිතො පාවිසි. සාපි බො
බ්‍රාහ්මණී තස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස පිට්ඨිතො පාවිසි. අථ බො ආයසමා උද්ධි එකච්චෙ
චාතසානෙ විවරතො එකච්චෙ චාතසානෙ එකෙනො ගබ්බං අනුපට්ඨනාති,
පිට්ඨිතො ආගන්තො තස්සා බ්‍රාහ්මණීයා අභිගමිතාති පරාමෙයි. අථ බො
සො බ්‍රාහ්මණො ආයසමතො උද්ධස්සා සද්ධිං පටිසම්මොදිතො අගමායි.

3. අථ බො සො බ්‍රාහ්මණො අත්තමතො අත්තමනවාටං නිච්ඡාරෙයි:
“උලාරා ඉමෙ සමණ, සකාපුත්තියා යෙ ඉමෙ එච්ඡාපෙ අරඤ්ඤා විහරන්ති.
භවමි උද්ධි උලාරො යො එච්ඡාපෙ අරඤ්ඤා විහරති”ති. එවං වුත්තො
සා බ්‍රාහ්මණී තං බ්‍රාහ්මණං එතදවොච: “කුතො තස්ස උලාරතා? යථෙව
මෙ ඤං අභිගමිතාති පරාමෙයි. එවමෙව මෙ සමණො උද්ධි අභිගමිතාති
පරාමෙයි”ති.

45. එසමයෙහි දිගෙන් හදන් තෙමන මිදියැව් මහණකුට පුකුරු මිදිනි... පුකුරු නො මිදිනි. ඔහුට කුකුළු විය.... “මහණ, සහවෙසෙස්ඇවැත් නො වේ. පුලාසිඇවැත් වේ”යි වදාළහ. (65-66)

46. එසමයෙහි මිදියැව් ව ඔහන්හි හදන් ගවන එක්තරා මහණකුට පුකුරු මිදිනි. ... පුකුරු නො මිදිනි. ඔහුට කුකුළු විය, “මහණ, සහවෙසෙස්-ඇවැත් නො වේ. පුලාසිඇවැත් වේ. (67-68)

47. එසමයෙහි මොවැයිරුලෙන් රහසහ ගවන මිදියැව් එක්තරා මහණකුට පුකුරු මිදිනි... පුකුරු නො මිදිනි. ඔහුට “කීම, මීම සහවෙසෙස්-ඇවැත් අවන්තෙමිඳෝ?”යි කුකුළු විය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැළකෙළේ ය. ... “මහණ, සහවෙසෙස්ඇවැත් නො වේ. පුලාසිඇවැත් වේ”යි බුදුහු වදාළහ. (69-70)

සුභ්‍යාසිසංඛි ගිණ්‍යාපදය.

3. 2.

කායසංකර්මයාපදය

1. එසමයෙහි භාග්‍යවන් බුදුරජානන් වහන්සේ සැවැත්නුවර රේතුවනෙහි අනෙපිඬු සිටුහුගේ අරමිහි වැඩ වෙසෙති. එකල්හි ආයුෂමත් උදයි තෙමේ අරණෙහි වෙසෙයි. ඒ ආයුෂමත් හුගේ අරම මිනහර දකුම් ඇත්තෙකි. ප්‍රසාද එළවන්නෙකි. මැද ගබ්‍රා හාත් පස මිනිසුන්ගෙන් පිරිකෙවු කරණ ලද්දේ ය. එහි ඇඳ පුටු බිහි බිම්බොහන මනා කොට පණවන ලද්දේ ය. පියයුතු පිරිබෝ කටයුතු ජලය එළවන ලද්දේ ය. මිදුල මනා කොට ගම්බිත ලද්දේ ය. බොහෝ ජිනිස්සු උදයිහුගේ විහාරය බලනු කැමැත්තෝ එහි පැමිණෙති.

2. බිරිඳ සහිත වූ එක්තරා බමුණෙක් ආයුෂමත් උදයි වෙත පැමිණියේ ය. පැමිණ ආයුෂමත් උදයිගට, “අපි වතාහි ගවන් උදයිහුගේ විහාරය දක්නට කැමැත්තෙමු”යි කී ය. ආයුෂමත් උදයි තෙමේ “එසේ තම බමුණ බලව”යි යතුර ගෙණ අගුල ගැර, කටුළු ගැර. විහාරයට පැමිණියේ ය. ඒ බමුණු තෙමේ ද ආයුෂමත් උදයිහුගේ පිටු පසින් පැමිණියේ ය. බැමිණිය ද බමුණා ගේ පිටු පසින් ගියා ය. ඉක්බිති ආයුෂමත් උදයි තෙමේ ඇතැම් වාකවුළු හරිනුයේ, ඇතැම් වාකවුළු වසනුයේ, ගැබ් හාත්පසින් ගමන් කොට පිටුපසින් අවුත් ඒ බැමිණියගේ සිරුරෙහි අවසරයන් පරාමිහිතය කෙළේ ය. ඉක්බිති ඒ බමුණු තෙමේ ආයුෂමත් උදයි හා බෙහෙවින් සතුටු වී ගියේ ය.

3. වැලිද ඒ බමුණු තෙමේ සතුටු වූයේ, “යම් මේ මහණ කෙනෙක් මෙබදු අරමිහි වෙසෙද්ද, ඒ මේ ප්‍රමණ වූ ශාක්‍යපුත්‍රියයෝ උදරයහ. ගමෙක් මෙබදු අරණෙක වෙසේ ද, ඒ හවන් උදයි තෙමේ ද උදර යැ”යි සතුට ගතවන වචන ද පැවැසී ය. මෙසේ කී කල්හි ඒ බැමිණි නොමැර, “ඔහුගේ උදර බවෙක් කොසින් ද? යම් සේ තෙපි මගේ අනපසන පරාමිහිතය කළහු තම එ මෙන් ම ඒ උදයි මහණ තෙමේ ද මගේ ශරීරාවයට පරාමිහිතය කෙළේ” යයි බමුණුට කීවා ය.

1. දෙවර්ග කෙළවර පිහිටි වෙසෙති.

4. අථ ඛො සො බ්‍රාහ්මණො උජ්ඣායති ඩියති විපාවෙනි: “අලුජ්ඣො ඉමෙ සමණා සකාසුතති යා දුසසිලා මුසංචාදිනො. ඉමෙති තාම ධම්මචාරිනො සම්මචාරිනො බ්‍රහ්මචාරිනො සම්මචාරිදිනො සීලවනො කල්‍යාණධම්මා පටිජාතිස්සන්ති. තස්මි ඉමෙසං සාමිකුද්දො, තස්මි ඉමෙසං බ්‍රහ්මකුද්දො, තස්මි ඉමෙසං සාමිකුද්දො, තස්මි ඉමෙසං බ්‍රහ්මකුද්දො, අපගතා ඉමෙ සාමිකුද්දො, අපගතා ඉමෙ බ්‍රහ්මකුද්දො. කථං හි තාම සමණො උද්ධි මම භරියාය අභිමතොති පරුමසිස්සති. තති සකකා කුලීජථි කුලධිතාති කුලකුමාරිති කුලසුණහාති කුලදුසිති ආරාමං වා විහාරං වා ගතං. සචෙ¹ කුලීජථියො කුලධිතයො² කුලකුමාරියො කුලසුණහායො කුලදුසියො ආරාමං වා විහාරං වා ගචෙත්ඨස්සං, තාපි සමණා සකාසුතති යා දුසෙය්‍ය”න්ති.

5. අස්සොසුං ඛො භික්ඛු තස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස උජ්ඣායනස්ස ඩියතස්ස විපාවෙනස්ස යෙ තෙ භික්ඛු අපට්ඨි, තෙ උජ්ඣායන්ති ඩිෂන්ති විපාවෙන්ති: “කථං හි තාම ආයස්මා උද්ධි මාතුගාමෙන සද්ධිං කායසංඝගං සමාපජ්ජි”ති. “සචං ගතං”ති. විගර්හි බුද්ධො භගවා: “අනනුච්ඡිදං මොඝපුරිස අනනුලොමිකං අපපතිරූපං අස්සාමණකං අකපපියං අකරණීයං. කථං හි තාම නං මොඝපුරිස මාතුගාමෙන සද්ධිං කායසංඝගං සමාපජ්ජිස්සයි. නනු වයා මොඝපුරිස අතෙකපරියායෙන විරුගාය ධම්මො දෙසිතො තො සරුගාය -පෙ- කාමපරිලාභානං වූපසමො අක්කාතො. තෙනං මොඝපුරිස අපසකන්තානං වා පසාදාය -පෙ- එවකුච්ඡ පන භික්ඛවෙ ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:

“යො පන භික්ඛු ධර්මිකණ්ණා විපජිණතෙන විතෙගන මාතුගාමෙන සද්ධිං කායසංඝගං සමාපජ්ජයා: හත්ථොගං වා ගචන්ති හං වා අඤ්ඤාතරස්ස වා අඤ්ඤාතරස්ස වා අබ්ගස්ස පඨමස්මිං, සඛිකාදිසෙසො”ති.

7. යො පනාති යො යාදිසො -පෙ-

භික්ඛුති -පෙ- අයං ඉමෙස්මිං අතෙ අධිපෙපතො භික්ඛුති.

භික්ඝණ්ණා නාම: භාරතො; අපෙක්ඛවා පටිබද්ධවිතො.

1. සචෙති: සච 2. කුලධිතො: මජ්ඣ. කුලධිතයො සිමු.

4. ඉක්බිති ඒ බමුණු තෙමේ මෙසේ අවමන් කරයි, අයුණු කියයි, නුගුණ පතුරවයි: “මේ ඉමණ ශාක්‍යපුත්‍රියයෝ අලප්පු ය, දුශ්ශීලයෝ ය, මුසා-
වාදීහු ය. මොහු තම තුමු ධම්මචාරීහු ය යි සම්මචාරීහු ය යි බ්‍රහ්මචාරීහු ය යි
සත්‍යචාරීහු ය යි සීලවන්තයෝ ය යි කල්‍යාණධම් ඇත්තෝ ය” යි පිළිගත කෙරෙත්.
“මොවුන්ට මහණ කමෙන් නැත. මොවුන්ට බමුණු කමෙන් නැත.
මොවුන්ගේ මහණකම නවුයේ ය. මොවුන්ගේ බමුණුකම නවුයේ ය.
මොවුන්ට මහණකමෙන් කොයින් ද? මොවුන්ට බමුණු කමෙන් කොයින් ද?
මොහු මහණකමින් පහ වුවෝ ය. මොහු බමුණුකමින් පහ වුවෝ ය.
කෙසේ නම් උදයී මහණ තෙමේ මගේ බිරිත්දගේ අභපසභ පිරිමැද්දේ ද?
කුලභතන් සමග කුලදුන් සමග කුලකුමරියන් සමග කුලලේශියන් සමග
කුලදුසියන් සමග අරමකට හෝ වෙහෙරකට යාමට නො හැකි ය. ඉදින්
කුලයාත්‍රිකු කුලදුගිතාහු කුලකුමාරිහු කුලලෙශෙත්‍රිකු කුලදුසිහු අරමකට හෝ
වෙහෙරකට යන්නාහු නම් ඉමණ ශාක්‍යපුත්‍රියයෝ ඔවුන් දුෂණය කරන්-
කාහු” යනුයි.

5. අවමන් කරණ අයුණු කියන දෙය පතුරවන ඒ බමුණාගේ හෙපුල්
භික්ෂුහු ඇසූහ. යම් ඒ අලොව්ස් භික්ෂුහු වෙද්ද ඔහු “කෙසේ නම් අයුමන්
උදයී තෙමේ මාගමක හා කායසංසඨි පැමිණියේද?” යි අවමන් කරත්.
අයුණු කියත්. නුගුණ පතුරවත්.

6. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙපවත් කළ
කළහ. එවිට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදනසෙහි මේ කාරණයෙහි
භික්ෂුසංඝයා රැස් කරවා අයුමන් උදයීගෙන් විවාලන. “උදයී, තෝ
මාගමක හා කායසංසඨි පැමිණියෙහි ය යනු කැබැ ද?” යි අසා වදල සේක.
“කැබව, භාග්‍යවතුන් වහන්ස” යි අයුමන් උදයී කීය. “භික්ෂු පුරුෂය,
නුසුදුසු ය. අනුලොමී නො වේ. යෝග්‍ය නො වේ. මහණුන්ට
නො හරි ය. නො කැප ය. මහණකු විසින් නොකට යුතු ය.
“භික්ෂු පුරුෂය, තෝ කෙසේ නම් මාගමක හා කායසංසඨි සම්මන්තෙහි ද?
භික්ෂු පුරුෂය, ඇලීම පිණිස නො ව නො ඇලීම පිණිස මා විසින් නන් අයුරින්
දහම් දෙසන ලද්දේ නො වේ ද? ... කාමපරිදහයන් සංසිදුවීම මා විසින්
නොසෙක් අයුරින් කියන ලද්දේ නො වේ ද? “භික්ෂු පුරුෂය මෙය
නො පහත්වුවන්ගේ පහත් බව පිණිස නො වන්නේ ය. ... මහණෙනි. මේ
සිකපදය මෙසේ උදෙසනුයි:

“යම් මහණෙක්. ජාගයට බඩුසේ පෙරළු ගිය සිතින් මාගමක
හා කායසංසඨි පැමිණියේ නම්, අභග්‍යාණ්ඩ හෝ කෙතෙක් අභග්‍ය
හෝ යම්ම අභග්‍යයක් පිටිමැදීම හෝ කෙතෙක් නම් ගහවෙසෙස්
වේ” යනු යි.

7. යො සන යනු යමෙන්, යම්බඳු වූයෙන් ...

භික්ෂු යනු ... මේ තෙමේ මේ අතීතෙහි භික්ෂු ය යි අදහස් කරණ ලදී.

භික්ෂුණ නම්: අතීතයින් ඇලුනේ, බලාපොරොත්තු ඇත්තේ, පිළිබඳ
සිත් ඇත්තේ ය.

විපරිණතනනි රතනවපි විතතං විපරිණතං, දුට්ඨවපි විතතං විපරිණතං,
මුලභවපි විතතං විපරිණතං. අපි ච රතතං විතතං ඉමෙයමිං අතෙථ අධිපෙපතං
විපරිණතනනි.

මානුෂ්‍යයෝ නාම මහුසසිඨී, න යනඛී, න පෙනී, න ඤීරච්ඡානගතො.
අනාමසො තදුහුජාතාපි දුරිකා, පගෙව මිහතතරී.

සඤ්ඤානි එකතො.

සායන-සංග්‍රහං සමාපජෙජ්ජාති අජකාමාරො වුච්චති.

හතෙථා නාම කපපරං උපාදය යාව අනුතතො.

වෙණි නාම සුඛකෙසසා වා සුතතමිසසා වා මාලමිසසා වා ඤීරඤ්ඤමිසසා
වා සුචණ්ණමිසසා වා මුතතමිසසා වා මණිමිසසා වා.

අඛණං නාම හත්ඤ්ඤව වෙණිඤ්ඤව ධපෙඤ්ඤ අවසෙසං අඛණං නාම.

8. අමසනා පරාමසනා ඔමසනා උමමසනා ඔලඛිකනා උලලඛිකනා
අකකිකනා පතිකකිකනා අභිනිග්ගණනනා අභිනිපට්ඨනා ගහණං ජුපතං.

ආමසනා නාම ආවෙශ්චතනා.

පත්මසනා නාම ඉතොපිකො ව සඤ්ඤාපතා.

ඔමසනා නාම ගෙට්ඨා ඔරොපනා.

උමමසනා නාම උඤ්ඤං උච්චාරණා.

ඔලඛිකනා නාම ගෙට්ඨා ඔතමනා.

උලලඛිකනා නාම උඤ්ඤං උච්චාරණා.

ආකකිකනා නාම අපිඤ්ඤානා.¹

පතිකකිකනා නාම පතිපතමිසසා.

අභිනිග්ගණනනා නාම අඛණං ගහෙතො නිපට්ඨනා.

අභිනිපට්ඨනා නාම කෙතථි සහ නිපට්ඨනා.

ගහණං නාම ගතිතමතතං.

ජුපතං නාම දුට්ඨමතතං.

සඤ්ඤාදිසෙසොති -පෙ- තෙනපි වුච්චති සඤ්ඤාදිසෙසො'ති.

1. අපිඤ්ඤානං, මජ්ඣං, සා.

මිසෙණිණං යනු රුහෙයන් රත් වූ සිත ද, විපරිණත ය. දෙව්නෙයන් දව්ව වූ සිත ද විපරිණත ය. මේතෙයන් මූලා වූ සිත ද විපරිණත ය. එහෙත් මේ අතීතෙහි රුහෙයන් රත් වූ සිත විපරිණත ය යි අදහස් කරණ ලදී.

මාතුශාම නම් මිනිස් මාගම ය. යකින්නක් නො වෙයි. ප්‍රේතියක් නො වෙයි. තීරිසන්තිය මාගමක් නො වෙයි. යටත් පිරිසෙයින් එදින උපන් දූරි ය. ඇයට වඩා මහත් වූවා කාලාමය. (මූලදීම මාගම වෙයි.)

සද්ධිං යනු එක්ව ය.

කායසංඝණං සමාසජෙජ්ජා යනුයෙන් අධ්‍යාපාරය (ආචාරය ඉක්මවීම) කියනු ලැබේ.

හස්ස නම් වැලමිට පටන් නිය අගනෙක් ය.

වෙණි නම් හුදු කෙහෙ හෝ, හුසින් මුසු හෝ, මලින් මුසු හෝ, කහවනුයෙන් මුසු හෝ, රත්කරායෙන් මුසු හෝ, මුතු වැලින් මුසු හෝ, මණිමාලායෙන් මුසු හෝ යි.

අඛිත නම් අත ද කෙස්වැටිය ද හැර හෙස්ස අඛිත නම්.

8. ආමසනා, පරමසනා, ඔමසනා, උමමසනා, ඔලඛසනා, උලලඛසනා, ආකඛ්ඪනා, පතිකඛ්ඪනා, අභිනිශාණ්ණනා, අභිනිපට්ඨනා, ගහණ, ජුපන යන මේ දහ යුතු ය.

ආමසනා නම් ආමයීත මාත්‍ර ය (අත ගැම ය.)

පරමසනා නම් ඔබ මොබ පිරිමැදීම ය.

ඔමසනා නම් යටට පිරිමැදීම ය.

උමමසනා නම් උඩට පිරිමැදීම ය.

ඔලඛසනා නම් යටට නැමීම ය.

උලලඛසනා නම් උඩට නැමීම ය.

ආකඛ්ඪනා නම් ලංකර ගැණීම (ඇද ගැණීම) ය.

පතිකඛ්ඪනා නම් තමන් කරා හරවා ගැණීම ය.

අභිනිශාණ්ණනා නම් අවයවයක් ගෙණ මැඩීම ය.

අභිනිපට්ඨනා නම් කිසිවක් හා මැඩීම ය.

ගහණ නම් ගැණීම මාත්‍ර ය.

ජුපන නම් සායා තිරිම මාත්‍ර ය.

සමාදිසෙත්තා යනු ... ඒ කරණ කොට ගෙණ ද සහවෙහෙස් ය යි කියනු ලැබේ.

1. ඉප්ඵි ව හොති, ඉප්ඵිසඤ්ඤා සාරභෙතා ව, භික්ඛු ව නං ඉප්ඵියා කායෙත කායං ආලිසති පරාලිසති ඔමිසති උමමසති ඕලභෙසති උලලභෙසති ආකඛ්ඪති පඤ්ඤාසති අභිනිග්ගණනාති අභිනිප්පිලෙති ගණනාති ජ්ජති, ආපතති සම්ඤ්ඤාසංසං.

2. ඉප්ඵි ව හොති, වෙමතිකො සාරභෙතා ව, භික්ඛු ව නං ඉප්ඵියා කායෙත කායං ආලිසති පරාලිසති -පෙ- ගණනාති ජ්ජති, ආපතති ඵුල්ලවට්ඨංසං. ඉප්ඵි ව හොති, පණ්ඩකසඤ්ඤා සාරභෙතා ව, භික්ඛු ව නං ඉප්ඵියා කායෙත කායං ආලිසති පරාලිසති -පෙ- ගණනාති ජ්ජති, ආපතති ඵුල්ලවට්ඨංසං. ඉප්ඵි ව හොති, පුරිසසඤ්ඤා සාරභෙතා ව, භික්ඛු ව නං ඉප්ඵියා කායෙත කායං ආලිසති පරාලිසති -පෙ- ගණනාති ජ්ජති. ආපතති ඵුල්ලවට්ඨංසං. ඉප්ඵි ව හොති, තීරච්ඡාතගතසඤ්ඤා සාරභෙතා ව, භික්ඛු ව නං ඉප්ඵියා කායෙත කායං ආලිසති පරාලිසති -පෙ- ගණනාති ජ්ජති, ආපතති ඵුල්ලවට්ඨංසං.

3. පණ්ඩකො ව හොති, පණ්ඩකසඤ්ඤා සාරභෙතා ව, භික්ඛු ව නං පණ්ඩකසං කායෙත කායං ආලිසති පරාලිසති -පෙ- ගණනාති ජ්ජති, ආපතති ඵුල්ලවට්ඨංසං. පණ්ඩකො ව හොති, වෙමතිකො සාරභෙතා ව, භික්ඛු ව නං පණ්ඩකසං කායෙත කායං ආලිසති පරාලිසති -පෙ- ගණනාති ජ්ජති, ආපතති දුක්ඛවට්ඨංසං. පණ්ඩකො ව හොති, පුරිසසඤ්ඤා සාරභෙතා ව, භික්ඛු ව නං පණ්ඩකසං කායෙත කායං ආලිසති පරාලිසති -පෙ- ගණනාති ජ්ජති, ආපතති දුක්ඛවට්ඨංසං. පණ්ඩකො ව හොති, තීරච්ඡාතගතසඤ්ඤා සාරභෙතා ව, භික්ඛු ව නං පණ්ඩකසං කායෙත කායං ආලිසති පරාලිසති -පෙ- ගණනාති ජ්ජති, ආපතති දුක්ඛවට්ඨංසං. පණ්ඩකො ව හොති, ඉප්ඵිසඤ්ඤා සාරභෙතා ව, භික්ඛු ව නං පණ්ඩකසං කායෙත කායං ආලිසති පරාලිසති -පෙ- ගණනාති ජ්ජති, ආපතති දුක්ඛවට්ඨංසං.

4. පුරිසො ව හොති, පුරිසසඤ්ඤා සාරභෙතා ව, භික්ඛු ව නං පුරිසසං කායෙත කායං ආලිසති පරාලිසති -පෙ- ගණනාති ජ්ජති, ආපතති දුක්ඛවට්ඨංසං; පුරිසො ව හොති, වෙමතිකො -පෙ- පුරිසො ව හොති, තීරච්ඡාතගතසඤ්ඤා -පෙ- පුරිසො ව හොති, ඉප්ඵිසඤ්ඤා -පෙ- පුරිසො ව හොති, පණ්ඩකසඤ්ඤා සාරභෙතා ව, භික්ඛු ව නං පුරිසසං කායෙත කායං ආලිසති පරාලිසති -පෙ- ගණනාති ජ්ජති, ආපතති දුක්ඛවට්ඨංසං.

1. සත්‍රියකුදු වෙයි, සත්‍රියක සත් තැනිම් ඇති සංරක්තයකුදු වෙයි, මහණ තෙමේ තමාගේ කයින් සත්‍රියගේ කය ඇමිනිය කෙරෙයි ද, පරමේතිය කෙරෙයි ද, අවමේතිය කෙරෙයි ද, උත්තමේතිය කෙරෙයි ද, අවලබ්‍යතය කෙරෙයි ද, උලලබ්‍යතය කෙරෙයි ද, ආකමිණය කෙරෙයි ද, ප්‍රතිකමිණය කෙරෙයි ද, අනිතිග්‍රහණය කෙරෙයි ද, අනිතිඤ්චනය කෙරෙයි ද, ග්‍රහණය කෙරෙයි ද, ආර්‍ය කෙරෙයි ද, සභවෙසේන් ඇවැත් වේ.

2. ගත්‍රියකුදු වෙයි, සංරක්ෂන වෙමිනියෙකුත් වෙයි, මහණ තෙමේ නමැගේ කයින් ගත්‍රියගේ කය ආමර්ශිතය කෙරෙයි ද, පරමර්ශිතය කෙරෙයි ද, ... ගණිති ද, සපර්ශී කෙරෙයි ද, ධ්‍රැවැයිආවාත් වේ. ගත්‍රියකුදු වෙයි, පණ්ඩිතය යන හැගිම් ඇති සංරක්ෂකයෙකුදු වෙයි, මහණ තෙමේත් නමැගේ කයින් ගත්‍රියගේ කය ආමර්ශිතය කෙරෙයි ද, පරමර්ශිතය කෙරෙයි ද, ... ගණිති ද, සපර්ශී කෙරෙයි ද, ධ්‍රැවැයිආවාත් වේ. ගත්‍රියකුදු වෙයි, පුරුෂයෙක යන හැගිම් ඇති සංරක්ෂකයෙකුදු වෙයි, මහණ තෙමේත් නමැගේ කයින් ගත්‍රියගේ කය ආමර්ශිතය කෙරෙයි ද, පරමර්ශිතය කෙරෙයි ද ... ගණිති ද, සපර්ශී කෙරෙයි ද, ධ්‍රැවැයිආවාත් වේ. ගත්‍රියකුදු වෙයි, තිරිසන්තිග යි හැගිම් ඇති සංරක්ෂකයෙකුදු වෙයි, මහණ තෙමේත් නමැගේ කයින් ගත්‍රියගේ කය ආමර්ශිතය කෙරෙයි ද, පරමර්ශිතය කෙරෙයි ද ... ගණිති ද, සපර්ශී කෙරෙයි ද ධ්‍රැවැයිආවාත් වේ.

3. පණ්ඩිතයෙකුද වෙයි, පණ්ඩිත යන නැගීම් ඇති සංරක්තයෙකුද වෙයි, මහණ තෙමේත් තමාගේ කයින් පණ්ඩිතයාගේ කය ආමේයනය කෙරෙයි ද, පරමේයනය කෙරෙයි ද, ... ගණිති ද, ස්පර්ශ කෙරෙයි ද, ප්‍රචායි-
 ඇවැත් වේ. පණ්ඩිතයෙකුද වෙයි, විමර්ශ ඇති සංරක්තයෙකුත් වෙයි, මහණ තෙමේත් තමාගේ කයින් පණ්ඩිතයාගේ කය ආමේයනය කෙරෙයි ද, පරමේයනය කෙරෙයි ද, ... ගණිති ද, ස්පර්ශ කෙරෙයි ද, දුකුලා-
 ඇවැත් වේ. පණ්ඩිතයෙකුද වෙයි, පුරුෂයෙක යන නැගීම් ඇති සංරක්තයෙකුද වෙයි, මහණ තෙමේ තමාගේ කයින් පණ්ඩිතයාගේ කය ආමේයනය කෙරෙයි ද, පරමේයනය කෙරෙයි ද, ... ගණිති ද, ස්පර්ශ කෙරෙයි ද, දුකුලා-
 ඇවැත් වේ. පණ්ඩිතයෙකුද වෙයි, තීර්ථස්ථානයෙකා යි නැගීම් ඇති සංරක්තයෙකුද වෙයි, මහණ තෙමේත් තමාගේ කයින් පණ්ඩිතයාගේ කය ආමේයනය කෙරෙයි ද, පරමේයනය කෙරෙයි ද, ... ගණිති ද, ස්පර්ශ කෙරෙයි ද, දුකුලා-
 ඇවැත් වේ. පණ්ඩිතයෙකුද වෙයි, සත්ත්වයෙක යන නැගීම් ඇති සංරක්තයෙකුද වෙයි, මහණ තෙමේත් තමාගේ කයින් සත්ත්වයෙකුගේ කය ආමේයනය කෙරෙයි ද, පරමේයනය කෙරෙයි ද, ... ගණිති ද ස්පර්ශ කෙරෙයි ද, දුකුලා-
 ඇවැත් වේ.

4. පුරුෂයෙකු වෙයි, පුරුෂයෙක යන හැඟීම් ඇති සංරක්ෂණයකු වෙයි, මහණ තෙමේත් තමාගේ කයින් පුරුෂයාගේ කය ආමිශ්‍රිතය කෙරෙහි ද, පරමිශ්‍රිතය කෙරෙහි ද ... ගණිති ද, ස්වයී කෙරෙහි ද, දුකුලාඥාවෙන් මේ. පුරුෂයෙකු වෙයි, මිමිති ඇති ... පුරුෂයෙකු වෙයි, තීරිතත් සහයෙක යන හැඟීම් ඇත්තේත් ... පුරුෂයෙකු වෙයි, ගත්‍රික යන හැඟීම් ඇත්තේත් ... පුරුෂයෙකු වෙයි, පණිකයෙක යන හැඟීම් ඇති සංරක්ෂණයකු වෙයි, මහණ තෙමේත් තමාගේ කයින් පුරුෂයාගේ කය ආමිශ්‍රිතය කෙරෙහි ද, පරමිශ්‍රිතය කෙරෙහි ද ... ගණිති ද, ස්වයී කෙරෙහි ද දුකුලාඥාවෙන් මේ.

5. තිරවිත්තගතො ව හොති තිරවිත්තගතභූතොදි සාරභෙතො ව, භික්ඛු ව නං තිරවිත්තගතං කායෙන කායං ආමිසති පරමිසති -පෙ- ගණනාති ජුපති, ආපතති දුක්ඛං. තිරවිත්තගතො ව හොති, වෙමිතිකො -පෙ- තිරවිත්තගතො ව හොති, ඉපිසභූතොදි -පෙ- තිරවිත්තගතො ව හොති පණ්ඩකභූතොදි -පෙ- තිරවිත්තගතො ව හොති, පුරිසභූතොදි සාරභෙතො ව, භික්ඛු ව නං තිරවිත්තගතං කායෙන කායං ආමිසති පරමිසති -පෙ- ගණනාති ජුපති, ආපතති දුක්ඛං.

එ ක මු ල කං.

1. දෙව ඉපිසො, ද්විත්තං ඉපිතං ඉපිසභූතොදි සාරභෙතො ව, භික්ඛු ව නං ද්විත්තං ඉපිතං කායෙන කායං ආමිසති පරමිසති -පෙ- ගණනාති ජුපති ආපතති ද්විත්තං සංඝාදිසෙසානං.

2. දෙව ඉපිසො, ද්විත්තං ඉපිතං වෙමිතිකො සාරභෙතො ව, භික්ඛු ව නං ද්විත්තං ඉපිතං කායෙන කායං ආමිසති පරමිසති -පෙ- ගණනාති ජුපති, ආපතති ද්විත්තං පුලුවිසානං.

3. දෙව ඉපිසො, ද්විත්තං ඉපිතං පණ්ඩකභූතොදි -පෙ- පුරිසභූතොදි -පෙ- තිරවිත්තගතභූතොදි සාරභෙතො ව, භික්ඛු ව නං ද්විත්තං ඉපිතං කායෙන කායං ආමිසති පරමිසති -පෙ- ගණනාති ජුපති, ආපතති ද්විත්තං පුලුවිසානං.

4. දෙව පණ්ඩකා, ද්විත්තං පණ්ඩකානං පණ්ඩකභූතොදි සාරභෙතො ව, භික්ඛු ව නං ද්විත්තං පණ්ඩකානං කායෙන කායං ආමිසති පරමිසති -පෙ- ගණනාති ජුපති, ආපතති ද්විත්තං පුලුවිසානං.

5. දෙව පණ්ඩකා, ද්විත්තං පණ්ඩකානං වෙමිතිකො -පෙ- පුරිසභූතොදි -පෙ- තිරවිත්තගතභූතොදි -පෙ- ඉපිසභූතොදි සාරභෙතො ව, භික්ඛු ව නං ද්විත්තං පණ්ඩකානං කායෙන කායං ආමිසති පරමිසති -පෙ- ගණනාති ජුපති, ආපතති ද්විත්තං දුක්ඛං.

නිරිසන් ගතයෙකුදු වෙයි, නිරිසන් ගතයෙක යන හැඟීම් ඇති සංරක්ෂණයකුදු වෙයි, මහණ තෙමේන් තමාගේ කයින් නිරිසන්ගතයාගේ කය ආමර්ශනය කෙරෙයි ද, පරමර්ශනය කෙරෙයි ද, ... ගණ්ඨි ද, ස්පර්ශි කෙරෙයි ද දුකුලාඥාවන් වේ. නිරිසන්ගතයෙකුදු වෙයි, විමති ඇති ... නිරිසන්ගතයෙකුදු වෙයි, සත්‍රියක යන හැඟීම් ඇත්තේන් ... නිරිසන්ගතයකුදු වෙයි, පණ්ඩකයෙක යන හැඟීම් ඇත්තේද වේ, ... නිරිසන්ගත-යෙකුදු වෙයි, පුරුෂයෙක යන හැඟීම් ඇති සංරක්ෂණයකුදු වෙයි, මහණ තෙමේන් තමාගේ කයින් නිරිසන්ගතයාගේ කය ආමර්ශනය කෙරෙයි ද, පරමර්ශනය කෙරෙයි ද, ... ගණ්ඨි ද, ස්පර්ශි කෙරෙයි ද, දුකුලාඥාවන් වේ.

එකමුලකනය නිමි.

1. සත්‍රිය දෙදෙනෙක් වෙත්, සත්‍රින් දෙදෙනා පිළිබඳ ව සත්‍රිය යන හැඟීම් ඇත්තේ සංරක්ෂණ වෙයි, මහණ තෙමේන් තමාගේ කයින් සත්‍රින් දෙදෙනාගේ කය ආමර්ශනය කෙරෙයි ද, පරමර්ශනය කෙරෙයි ද ... ගණ්ඨි ද, ස්පර්ශි කෙරෙයි ද, සහවෙසෙත්ඥාවන් දෙකෙකි.

2. සත්‍රිය දෙදෙනෙක් වෙත්, සත්‍රින් දෙදෙනා පිළිබඳ විමති ඇත්තේ සංරක්ෂණ වෙයි, මහණ තෙමේන් තමාගේ කයින් සත්‍රින් දෙදෙනාගේ කය ආමර්ශනය කෙරෙයි ද, පරමර්ශනය කෙරෙයි ද, ... ගණ්ඨි ද, ස්පර්ශි කෙරෙයි ද, පුරුෂඥාවන් දෙකෙකි.

3. සත්‍රිය දෙදෙනෙක් වෙත්, සත්‍රින් දෙදෙනා පිළිබඳ පණ්ඩකය යන හැඟීම් ඇත්තේ ... පුරුෂයෙක යන හැඟීම් ඇත්තේ ... නිරිසන්ගත යන හැඟීම් ඇත්තේ, සංරක්ෂණ වෙයි, මහණ තෙමේන් තමාගේ කයින් සත්‍රින් දෙදෙනාගේ කය ආමර්ශනය කෙරෙයි ද, පරමර්ශනය කෙරෙයි ද ... ගණ්ඨි ද, ස්පර්ශි කෙරෙයි ද, පුරුෂඥාවන් දෙකෙකි.

4. පණ්ඩකයෝ දෙදෙනෙක් වෙත්, පණ්ඩකයන් දෙදෙනා පිළිබඳ ව පණ්ඩක ය යන හැඟීම් ඇත්තේ, සංරක්ෂණ වෙයි, මහණ තෙමේන් තමාගේ කයින් පණ්ඩකයන් දෙදෙනාගේ කය ආමර්ශනය කෙරෙයි ද, පරමර්ශනය කෙරෙයි ද ... ගණ්ඨි ද, ස්පර්ශි කෙරෙයි ද, පුරුෂඥාවන් දෙකෙකි.

5. පණ්ඩකයෝ දෙදෙනෙක් වෙත්, පණ්ඩකයන් දෙදෙනා පිළිබඳ ව විමති ඇත්තේ ... පුරුෂය යන හැඟීම් ඇත්තේ ... නිරිසන්ගත යන හැඟීම් ඇත්තේ ... සත්‍රිය යන හැඟීම් ඇත්තේ, සංරක්ෂණ වෙයි, මහණ තෙමේන් තමාගේ කයින් පණ්ඩකයන් දෙදෙනාගේ කය ආමර්ශනය කෙරෙයි ද, පරමර්ශනය කෙරෙයි ද ... ගණ්ඨි ද, ස්පර්ශි කෙරෙයි ද, දුකුලාඥාවන් දෙකෙකි.

6. දො පුරිසා, ද්විත්තං පුරිසානං පුරිසසඤ්ඤි සාරතො ව, භික්ඛු ව නං ද්විත්තං පුරිසානං කායෙන කායං ආමෙහති පරමෙහති -පෙ- ගණනාති ජුපති, ආපතති ද්විත්තං දුක්ඛං වානං.

7. දො පුරිසා, ද්විත්තං පුරිසානං වෙමෙහිකො -පෙ- තිරව්ජානගතසඤ්ඤි -පෙ- ඉප්පිසඤ්ඤි -පෙ- පණ්ඩකසඤ්ඤි සාරතො ව භික්ඛු ව, නං ද්විත්තං පුරිසානං කායෙන කායං ආමෙහති පරමෙහති -පෙ- ගණනාති ජුපති, ආපතති ද්විත්තං දුක්ඛං වානං.

8. දො තිරව්ජානගතා, ද්විත්තං තිරව්ජානගතානං තිරව්ජානගතසඤ්ඤි සාරතො ව, භික්ඛු ව නං ද්විත්තං තිරව්ජානගතානං කායෙන කායං ආමෙහති පරමෙහති -පෙ- ගණනාති ජුපති, ආපතති ද්විත්තං දුක්ඛං වානං.

9. දො තිරව්ජානගතා, ද්විත්තං තිරව්ජානගතානං වෙමෙහිකො -පෙ- ඉප්පිසඤ්ඤි -පෙ- පණ්ඩකසඤ්ඤි -පෙ- පුරිසසඤ්ඤි සාරතො ව, භික්ඛු ව නං ද්විත්තං තිරව්ජානගතානං කායෙන කායං ආමෙහති පරමෙහති -පෙ- ගණනාති ජුපති, ආපතති ද්විත්තං දුක්ඛං වානං.

10. ඉප්පි ව පණ්ඩකො ව, උභිත්තං ඉප්පිසඤ්ඤි සාරතො ව, භික්ඛු ව නං උභිත්තං කායෙන කායං ආමෙහති පරමෙහති -පෙ- ගණනාති ජුපති, ආපතති සම්ඤ්ඤිසෙසෙන දුක්ඛං වානං.

11. ඉප්පි ව පණ්ඩකො ව, උභිත්තං වෙමෙහිකො සාරතො ව, භික්ඛු ව නං උභිත්තං කායෙන කායං ආමෙහති පරමෙහති -පෙ- ගණනාති ජුපති, ආපතති පුලලව්වයෙන දුක්ඛං වානං.

12. ඉප්පි ව පණ්ඩකො ව, උභිත්තං පණ්ඩකසඤ්ඤි සාරතො ව, භික්ඛු ව නං උභිත්තං කායෙන කායං ආමෙහති පරමෙහති ජුපති -පෙ- ගණනාති, ආපතති ද්විත්තං පුලලව්වයානං.

13. ඉප්පි ව පණ්ඩකො ව, උභිත්තං පුරිසසඤ්ඤි සාරතො ව, භික්ඛු නං උභිත්තං කායෙන කායං ආමෙහති පරමෙහති -පෙ- ගණනාති ජුපති, ආපතති පුලලව්වයෙන දුක්ඛං වානං.

14. ඉප්පි ව පණ්ඩකො ව, උභිත්තං තිරව්ජානගතසඤ්ඤි සාරතො ව, භික්ඛු ව නං උභිත්තං කායෙන කායං ආමෙහති පරමෙහති -පෙ- ගණනාති ජුපති, ආපතති පුලලව්වයෙන දුක්ඛං වානං.

6. පුරුෂයෝ දෙදෙනෙක් වෙත්, පුරුෂයන් දෙදෙනා පිළිබඳ ව පුරුෂය යන හැඟීම් ඇත්තේ, සංරක්ෂාත් වෙයි, මහණ තෙමේත් තමාගේ කයින් පුරුෂයන් දෙදෙනාගේ කය ආමර්ශනය කෙරෙයි ද, පරමර්ශනය කෙරෙයි ද ... ගණිති ද, සපර්ශි කෙරෙයි ද, දුකුලාඥාවන් දෙකෙකි.

7. පුරුෂයෝ දෙදෙනෙක් වෙත්, පුරුෂයන් දෙදෙනා පිළිබඳව විමති ඇත්තේ ... සත්‍රියක යන හැඟීම් ඇත්තේ ... පණ්ඩකයෙක යන හැඟීම් ඇත්තේ, සංරක්ෂාත් වෙයි, මහණ තෙමේත් තමාගේ කයින් පුරුෂයන් දෙදෙනාගේ කය ආමර්ශනය කෙරෙයි ද, පරමර්ශනය කෙරෙයි ද, ... ගණිති ද, සපර්ශි කෙරෙයි ද, දුකුලාඥාවන් දෙකෙකි.

8. තිරිසන්ත්‍ර දෙදෙනෙක් වෙත්, තිරිසන්ත්‍ර දෙදෙනා පිළිබඳ ව තිරිසන්ත්‍රය යන හැඟීම් ඇත්තේ, සංරක්ෂාත් වෙයි, ඒ මහණ තෙමේත් තමාගේ කයින් තිරිසන්ත්‍ර දෙදෙනාගේ කය ආමර්ශනය කෙරෙයි ද, පරමර්ශනය කෙරෙයි ද, ... ගණිති ද, සපර්ශි කෙරෙයි ද, දුකුලාඥාවන් දෙකෙකි.

9. තිරිසන්ත්‍ර දෙදෙනෙක් වෙත්, තිරිසන්ත්‍ර දෙදෙනා පිළිබඳ ව විමති ඇත්තේ ... සත්‍රියක යන හැඟීම් ඇත්තේ ... පණ්ඩකයෙක යන හැඟීම් ඇත්තේ ... පුරුෂයෙක යන හැඟීම් ඇත්තේ, සංරක්ෂාත් වෙයි මහණ තෙමේත් තමාගේ කයින් තිරිසන්ත්‍ර දෙදෙනාගේ කය ආමර්ශනය කෙරෙයි ද ... ගණිති ද, සපර්ශි කෙරෙයි ද, දුකුලාඥාවන් දෙකෙකි.

10. සත්‍රියකු පණ්ඩකයෙකු වෙත්, දෙදෙනා පිළිබඳ සත්‍රියක යන හැඟීම් ඇත්තේ, සංරක්ෂාත් වෙයි, මහණ තෙමේත් තමාගේ කයින් දෙදෙනාගේ කය ආමර්ශනය කෙරෙයි ද, පරමර්ශනය කෙරෙයි ද, ... ගණිති ද, සපර්ශි කෙරෙයි ද, සහවෙසෙස් හා දුකුලාඥාවන් වේ.

11. සත්‍රියකු පණ්ඩකයෙකු වෙත්, දෙදෙනා පිළිබඳව විමති ඇත්තේ, සංරක්ෂාත් වෙයි, මහණ තෙමේත් තමාගේ කයින් දෙදෙනාගේ කය ආමර්ශනය කෙරෙයි ද, පරමර්ශනය කෙරෙයි ද, ... ගණිති ද, සපර්ශි කෙරෙයි ද, පුරුෂයන් හා දුකුලාඥාවන් වේ.

12. සත්‍රියකු පණ්ඩකයෙකු වෙත්, දෙදෙනා පිළිබඳව පණ්ඩක යන හැඟීම් ඇත්තේ, සංරක්ෂාත් වෙයි, ඒ මහණ තෙමේත් තමාගේ කයින් දෙදෙනාගේ කය ආමර්ශනය කෙරෙයි ද, පරමර්ශනය කෙරෙයි ද, ... ගණිති ද, සපර්ශි කෙරෙයි ද, පුරුෂයන් හා දුකුලාඥාවන් දෙකෙකි.

13. සත්‍රියකු පණ්ඩකයෙකු වෙත්, දෙදෙනා පිළිබඳව පුරුෂ යන හැඟීම් ඇත්තේ, සංරක්ෂාත් වෙයි, ඒ මහණ තෙමේත් තමාගේ කයින් දෙදෙනාගේ කය ආමර්ශනය කෙරෙයි ද, පරමර්ශනය කෙරෙයි ද, ... ගණිති ද, සපර්ශි කෙරෙයි ද පුරුෂ හා දුකුලාඥාවන් වේ.

14. සත්‍රියකු පණ්ඩකයෙකු වෙත්, දෙදෙනා පිළිබඳ තිරිසන්ත්‍ර යන හැඟීම් ඇත්තේ, සංරක්ෂාත් වේ, ඒ මහණ තෙමේත් තමාගේ කයින් දෙදෙනාගේ කය ආමර්ශනය කෙරෙයි ද, පරමර්ශනය කෙරෙයි ද ... ගණිති ද, සපර්ශි කෙරෙයි ද, පුරුෂ හා දුකුලාඥාවන් වේ.

15. ඉපථි ව පුරිසො ව, උභින්නං ඉපථිසඤ්ඤි සාරතො ව, භික්ඛු ව නං උභින්නං කායෙත කායං ආමසති පරමසති -පෙ- ගණනාති ජුපති, ආපතති සම්ඤ්ඤෙසෙත දුක්ඛංයං.

16. ඉපථි ව පුරිසො ව, උභින්නං වෙමතිකො -පෙ- පණ්ඩකසඤ්ඤි -පෙ- පුරිසසඤ්ඤි -පෙ- තිරච්ඡාතගතසඤ්ඤි සාරතො ව, භික්ඛු ව නං උභින්නං කායෙත කායං ආමසති පරමසති -පෙ- ගණනාති ජුපති, ආපතති පුලලච්චෙයෙත දුක්ඛංයං.

17. ඉපථි ව තිරච්ඡාතගතො ව, උභින්නං ඉපථිසඤ්ඤි සාරතො ව, භික්ඛු ව නං උභින්නං කායෙත කායං ආමසති පරමසති -පෙ- ගණනාති ජුපති, ආපතති සම්ඤ්ඤෙසෙත දුක්ඛංයං.

18. ඉපථි ව තිරච්ඡාතගතො ව, උභින්නං වෙමතිකො -පෙ- පණ්ඩකසඤ්ඤි -පෙ- පුරිසසඤ්ඤි -පෙ- තිරච්ඡාතගතසඤ්ඤි සාරතො ව, භික්ඛු ව නං උභින්නං කායෙත කායං ආමසති පරමසති -පෙ- ගණනාති ජුපති, ආපතති පුලලච්චෙයෙත දුක්ඛංයං.

19. පණ්ඩකො ව පුරිසො ව, උභින්නං පණ්ඩකසඤ්ඤි සාරතො ව, භික්ඛු ව නං උභින්නං කායෙත කායං ආමසති පරමසති -පෙ- ගණනාති ජුපති, ආපතති පුලලච්චෙයෙත දුක්ඛංයං.

20. පණ්ඩකො ව පුරිසො ව, උභින්නං වෙමතිකො -පෙ- පුරිසසඤ්ඤි -පෙ- තිරච්ඡාතගතසඤ්ඤි -පෙ- ඉපථිසඤ්ඤි සාරතො ව, භික්ඛු ව නං උභින්නං කායෙත කායං ආමසති පරමසති -පෙ- ගණනාති ජුපති, ආපතති ද්වින්නං දුක්ඛංයං.

21. පණ්ඩකො ව තිරච්ඡාතගතො ව, උභින්නං පණ්ඩකසඤ්ඤි සාරතො ව, භික්ඛු ව නං උභින්නං කායෙත කායං ආමසති පරමසති -පෙ- ගණනාති ජුපති, ආපතති පුලලච්චෙයෙත දුක්ඛංයං.

22. පණ්ඩකො ව තිරච්ඡාතගතො ව, උභින්නං වෙමතිකො -පෙ- පුරිසසඤ්ඤි -පෙ- තිරච්ඡාතගතසඤ්ඤි -පෙ- ඉපථිසඤ්ඤි සාරතො ව, භික්ඛු ව නං උභින්නං කායෙත කායං ආමසති පරමසති -පෙ- ගණනාති ජුපති, ආපතති ද්වින්නං දුක්ඛංයං.

15. සත්‍යයකු පුරුෂයෙකු වෙත්, දෙදෙනා පිළිබඳ ව සත්‍යය යන හැඟීම් ඇත්තේ, සංරක්ෂාත් වෙයි, ඒ මහණ තෙමේත් තමාගේ කයින් දෙදෙනාගේ කය ආමර්ශනය කෙරෙයි ද, පරමර්ශනය කෙරෙයි ද, ... ගණිති ද, සපයී කෙරෙයි ද, සහවෙසෙස් හා දුකුලාඥාවන් වේ.

16. සත්‍යයකු පුරුෂයෙකු වෙත්, දෙදෙනා පිළිබඳ ව විමති ඇත්තේ ... පණ්ඩකය යන හැඟීම් ඇත්තේ, ... පුරුෂය යන හැඟීම් ඇත්තේ ... තිරිසන් ය යන හැඟීම් ඇත්තේ, සංරක්ෂාත් වෙයි, මහණ තෙමේත් තමාගේ කයින් දෙදෙනාගේ කය ආමර්ශනය කෙරෙයි ද, පරමර්ශනය කෙරෙයි ද, ... ගණිති ද, සපයී කෙරෙයි ද, පුරුෂ හා දුකුලාඥාවන් වේ.

17. සත්‍යයකු තිරිසනෙකු වෙත්, දෙදෙනා පිළිබඳ සත්‍යය යන හැඟීම් ඇත්තේ, සංරක්ෂාත් වෙයි, මහණ තෙමේත් තමාගේ කයින් දෙදෙනාගේ කය ආමර්ශනය කෙරෙයි ද, පරමර්ශනය කෙරෙයි ද, ... සපයී කෙරෙයි ද, සහවෙසෙස් හා දුකුලාඥාවන් වේ.

18. සත්‍යයකු තිරිසනෙකු වෙත්, දෙදෙනා පිළිබඳව විමති ඇත්තේ, ... පණ්ඩක ය යන හැඟීම් ඇත්තේ, ... පුරුෂය යන හැඟීම් ඇත්තේ, ... තිරිසන් ය යන හැඟීම් ඇත්තේ, ... සංරක්ෂාත් වෙයි, මහණ තෙමේත් තමාගේ කයින් දෙදෙනාගේ කය ආමර්ශනය කෙරෙයි ද, පරමර්ශනය කෙරෙයි ද ගණිති ද, සපයී කෙරෙයි ද, පුරුෂ හා දුකුලාඥාවන් වේ.

19. පණ්ඩකයෙකු පුරුෂයෙකු වෙත්, දෙදෙනා පිළිබඳව පණ්ඩක ය යන හැඟීම් ඇත්තේ, සංරක්ෂාත් වෙයි, මහණ තෙමේත් තමාගේ කයින් දෙදෙනාගේ කය ආමර්ශනය කෙරෙයි ද, පරමර්ශනය කෙරෙයි ද, ... ගණිති ද, සපයී කෙරෙයි ද, පුරුෂ හා දුකුලාඥාවන් වේ.

20. පණ්ඩකයෙකු පුරුෂයෙකු වෙත්, දෙදෙනා පිළිබඳව විමති ඇත්තේ ... පුරුෂ ය යන හැඟීම් ඇත්තේ, ... තිරිසන්ගනය යන හැඟීම් ඇත්තේ, ... සත්‍යය යන හැඟීම් ඇත්තේ, සංරක්ෂාත් වෙයි, මහණ තෙමේත් තමාගේ කයින් දෙදෙනාගේ කය ආමර්ශනය කෙරෙයි ද, පරමර්ශනය කෙරෙයි ද, ... ගණිති ද, සපයී කෙරෙයි ද, දුකුලාඥාවන් දෙකෙකි.

21. පණ්ඩකයෙකු තිරිසනෙකු වෙත්, මහණ තෙමේ දෙදෙනා පිළිබඳව පණ්ඩක ය යන හැඟීම් ඇත්තේ, සංරක්ෂාත් වෙයි, මහණ තෙමේත් තමාගේ කයින් දෙදෙනාගේ කය ආමර්ශනය කෙරෙයි ද, පරමර්ශනය කෙරෙයි ද, ... ගණිති ද, සපයී කෙරෙයි ද, පුරුෂ හා දුකුලාඥාවන් වේ.

22. පණ්ඩකයෙකු තිරිසනෙකු වෙත්, මහණ තෙමේ දෙදෙනා පිළිබඳව විමති ඇත්තේ, ... පුරුෂ ය යන හැඟීම් ඇත්තේ ... තිරිසන් ය යන හැඟීම් ඇත්තේ ... සත්‍යය යන හැඟීම් ඇත්තේ, සංරක්ෂාත් වෙයි මහණ තෙමේත් තමාගේ කයින් දෙදෙනාගේ කය ආමර්ශනය කෙරෙයි ද, පරමර්ශනය කෙරෙයි ද ... ගණිති ද, සපයී කෙරෙයි ද, දුකුලාඥාවන් දෙකෙකි.

23. පුරිසෝ ව තිරව්ජානගතො ව, උභින්නං පුරිසසඤ්ඤි සාරතෙතා ව, භික්ඛු ව නං උභින්නං කායෙන කායං ආමසති පරාමසති -පෙ- ගණනාති ජ්ජති, ආපතති දභින්නං දුක්ඛං වානං.

24. පුරිසෝ ව තිරව්ජානගතො ව, උභින්නං වෙමතිකො -පෙ- තිරව්ජානගතසඤ්ඤි -පෙ- ඉප්පිසඤ්ඤි -පෙ- පණ්ඩකසඤ්ඤි සාරතෙතා ව, භික්ඛු ව නං උභින්නං කායෙන කායං ආමසති පරාමසති -පෙ- ගණනාති ජ්ජති, ආපතති දභින්නං දුක්ඛං වානං.

දුමුලකං ගිමිතිං.

1. ඉප්පි ව හොති, ඉප්පිසඤ්ඤි සාරතෙතා ව, භික්ඛු ව නං ඉප්පියා කායපට්ඨිකො ආමසති පරාමසති -පෙ- ගණනාති ජ්ජති, ආපතති ථුලලව්වයං. -පෙ-

2. දො ඉප්පියො, දභින්නං ඉප්පිනං ඉප්පිසඤ්ඤි සාරතෙතා ව, භික්ඛු ව නං දභින්නං ඉප්පිනං කායපට්ඨිකො ආමසති පරාමසති -පෙ- ගණනාති ජ්ජති, ආපතති දභින්නං ථුලලව්වයං. -පෙ-

3. ඉප්පි ව පණ්ඩකො ව, උභින්නං ඉප්පිසඤ්ඤි සාරතෙතා ව, භික්ඛු ව නං උභින්නං කායෙන කායපට්ඨිකො ආමසති පරාමසති -පෙ- ගණනාති ජ්ජති, ආපතති ථුලලව්වයෙන දුක්ඛං වානං. -පෙ-

4. ඉප්පි ව හොති, ඉප්පිසඤ්ඤි සාරතෙතා ව, භික්ඛු ව නං ඉප්පියා කායපට්ඨිකො කායං ආමසති පරාමසති -පෙ- ගණනාති ජ්ජති, ආපතති ථුලලව්වයං. -පෙ-

5. දො ඉප්පියො, දභින්නං ඉප්පිනං ඉප්පිසඤ්ඤි සාරතෙතා ව, භික්ඛු ව නං දභින්නං ඉප්පිනං කායපට්ඨිකො කායං ආමසති පරාමසති -පෙ- ගණනාති ජ්ජති, ආපතති දභින්නං ථුලලව්වයං. -පෙ-

6. ඉප්පි ව පණ්ඩකො ව, උභින්නං ඉප්පිසඤ්ඤි සාරතෙතා ව, භික්ඛු ව නං උභින්නං කායපට්ඨිකො කායං ආමසති පරාමසති -පෙ- ගණනාති ජ්ජති, ආපතති ථුලලව්වයෙන දුක්ඛං වානං. -පෙ-

7. ඉප්පි ව හොති, ඉප්පිසඤ්ඤි සාරතෙතා ව, භික්ඛු ව නං ඉප්පියා කායපට්ඨිකො කායපට්ඨිකො ආමසති පරාමසති -පෙ- ගණනාති ජ්ජති, ආපතති දුක්ඛං වානං. -පෙ-

23. පුරුෂයෙකුදු තීරිසනෙකුදු වෙත්, දෙදෙනා පිළිබඳ ව පුරුෂ ය යන හැඟීම් ඇත්තේ සංරක්ෂාත් වෙයි, මහණ තෙමේත් තමාගේ කයින් දෙදෙනාගේ කය ආමර්ශනය කෙරෙයි ද, පරාමර්ශනය කෙරෙයි ද, ... ගණිති ද සපරි කෙරෙයි ද, දුකුලාආවාත් දෙකෙකි.

24. පුරුෂයෙකුදු තීරිසත්ගතයෙකුදු වෙත්, දෙදෙනා පිළිබඳ ව විමති ඇත්තේ, ... තීරිසත්ගත ය යන හැඟීම් ඇත්තේ සත්‍රිය යන හැඟීම් ඇත්තේ, ... පණ්ඩක ය යන හැඟීම් ඇත්තේ, සංරක්ෂාත් වෙයි, මහණ තෙමේත් තමාගේ කයින් දෙදෙනාගේ කය ආමර්ශනය කෙරෙයි ද, පරාමර්ශනය කෙරෙයි ද, ... ගණිති ද, සපරි කෙරෙයි ද, දුකුලාආවාත් දෙකෙකි.

දව්මුලකය නිමි.

1. සත්‍රියකුදු වෙයි, සත්‍රියක යන හැඟීම් ඇත්තේ, සංරක්ෂාත් වෙයි, මහණ තෙමේත් තමාගේ කයින් සත්‍රියගේ කය පිළිබඳ වුවත් ආමර්ශනය කෙරෙයි ද, පරාමර්ශනය කෙරෙයි ද, ... ගණිති ද, සපරි කෙරෙයි ද, පුලාසිආවාත් වේ. ...

2. සත්‍රිය දෙදෙනෙක් වෙත්, සත්‍රින් දෙදෙනා පිළිබඳ ව සත්‍රිය යන හැඟීම් ඇත්තේ සංරක්ෂාත් වෙයි, මහණ තෙමේත් තමාගේ කයින් සත්‍රින් දෙදෙනාගේ කය පිළිබඳ වුවත් ආමර්ශනය කෙරෙයි ද, පරාමර්ශනය කෙරෙයි ද ... ගණිති ද, සපරි කෙරෙයි ද, පුලාසිආවාත් දෙකෙකි. ...

3. සත්‍රියකුදු පණ්ඩකයෙකුදු වෙත්, දෙදෙනා පිළිබඳ ව සත්‍රිය යන හැඟීම් ඇත්තේ සංරක්ෂාත් වෙයි, මහණ තෙමේත් තමාගේ කයින් සත්‍රින් දෙදෙනාගේ කය ආමර්ශනය කෙරෙයි ද, පරාමර්ශනය කෙරෙයි ද, ... ගණිති ද, සපරි කෙරෙයි ද, පුලාසි හා දුකුලාආවාත් වේ. ...

4. සත්‍රියකුදු වෙයි, සත්‍රියක යන හැඟීම් ඇත්තේ සංරක්ෂාත් වෙයි ද, මහණ තෙමේත් තමාගේ කයින් සත්‍රියගේ කය පිළිබඳ වුවත් ආමර්ශනය කෙරෙයි ද, පරාමර්ශනය කෙරෙයි ද ... ගණිති ද, සපරි කෙරෙයි ද, පුලාසිආවාත් වේ. ...

5. සත්‍රිය දෙදෙනෙක් වෙත්, සත්‍රින් දෙදෙනා පිළිබඳ ව සත්‍රිය යන හැඟීම් ඇත්තේ සංරක්ෂාත් වෙයි, මහණ තෙමේත් තමාගේ කය පිළිබඳ වුවත් සත්‍රින් දෙදෙනාගේ කය ආමර්ශනය කෙරෙයි ද, පරාමර්ශනය කෙරෙයි ද ... ගණිති ද, සපරි කෙරෙයි ද, පුලාසිආවාත් දෙකෙකි. ...

6. සත්‍රියකුදු පණ්ඩකයෙකුදු වෙත්, දෙදෙනා පිළිබඳ ව සත්‍රිය යන හැඟීම් ඇත්තේ සංරක්ෂාත් වෙයි, මහණ තෙමේත් තමාගේ කය පිළිබඳ වුවත් දෙදෙනාගේ කය ආමර්ශනය කෙරෙයි ද, පරාමර්ශනය කෙරෙයි ද ... ගණිති ද, සපරි කෙරෙයි ද, පුලාසි හා දුකුලාආවාත් වේ. ...

7. සත්‍රියකුදු වෙයි, සත්‍රිය යන හැඟීම් ඇත්තේ සංරක්ෂාත් වෙයි, මහණ තෙමේත් තමාගේ කය පිළිබඳ වුවත් සත්‍රියගේ කය පිළිබඳ වුවත් ආමර්ශනය කෙරෙයි ද, පරාමර්ශනය කෙරෙයි ද, ... ගණිති ද, සපරි කෙරෙයි ද, දුකුලාආවාත් වේ. ...

8. දෙව ඉපිටියො, දව්නනං ඉපිතං ඉපිසඤ්ඤේ සාරතො ව, භික්ඛු ච නං දව්නනං ඉපිතං කායපට්ඨදොත කායපට්ඨදං ආමසති පරාමසති -පෙ- ගණනාති ජුපති, ආපතති දව්නනං දුක්ඛවානං. -පෙ-

9. ඉපි ච පණ්ඩකො ව, උභිනනං ඉපිසඤ්ඤේ සාරතො ව, භික්ඛු ච නං උභිනනං කායපට්ඨදොත කායපට්ඨදං ආමසති පරාමසති -පෙ- ගණනාති ජුපති, ආපතති දව්නනං දුක්ඛවානං. -පෙ-

10. ඉපි ච ගොති, ඉපිසඤ්ඤේ සාරතො ව, භික්ඛු ච නං ඉපිසා නිසංගහියෙන කායං ආමසති, ආපතති දුක්ඛං. -පෙ-

11. දෙව ඉපිටියො, දව්නනං ඉපිතං ඉපිසඤ්ඤේ සාරතො ව, භික්ඛු ච නං චිනනං ඉපිතං නිසංගහියෙන කායං ආමසති, ආපතති දව්නනං දුක්ඛවානං. -පෙ-

12. ඉපි ච පණ්ඩකො ව, උභිනනං ඉපිසඤ්ඤේ සාරතො ව, භික්ඛු ච නං උභිනනං නිසංගහියෙන කායං ආමසති ආපතති දව්නනං දුක්ඛවානං. -පෙ-

13. ඉපි ච ගොති, ඉපිසඤ්ඤේ සාරතො ව, භික්ඛු ච නං ඉපිසා නිසංගහියෙන කායපට්ඨදං ආමසති, ආපතති දුක්ඛං. -පෙ-

14. දෙව ඉපිටියො, දව්නනං ඉපිතං ඉපිසඤ්ඤේ සාරතො ව, භික්ඛු ච නං දව්නනං ඉපිතං නිසංගහියෙන කායපට්ඨදං ආමසති ආපතති දව්නනං දුක්ඛවානං. -පෙ-

15. ඉපි ච පණ්ඩකො ව, උභිනනං ඉපිසඤ්ඤේ සාරතො ව, භික්ඛු ච නං උභිනනං නිසංගහියෙන කායපට්ඨදං ආමසති, ආපතති දව්නනං දුක්ඛවානං. -පෙ-

16. ඉපි ච ගොති, ඉපිසඤ්ඤේ සාරතො ව, භික්ඛු ච නං ඉපිසා නිසංගහියෙන නිසංගහිසං ආමසති, ආපතති දුක්ඛං. -පෙ-

17. දෙව ඉපිටියො, දව්නනං ඉපිතං ඉපිසඤ්ඤේ සාරතො ව, භික්ඛු ච නං දව්නනං ඉපිතං නිසංගහියෙන නිසංගහිසං ආමසති, ආපතති දව්නනං දුක්ඛවානං. -පෙ-

18. ඉපි ච පණ්ඩකො ව, උභිනනං ඉපිසඤ්ඤේ සාරතො ව, භික්ඛු ච නං උභිනනං නිසංගහියෙන නිසංගහිසං ආමසති, ආපතති දව්නනං දුක්ඛවානං.

භික්ඛුපෙය්‍යාලං භිට්ඨිතං.

8. සත්‍රිය දෙදෙනෙක් වෙන්, සත්‍රින් දෙදෙනා පිළිබඳ ව සත්‍රිය යන හැඟීම් ඇත්තේ, සංරක්‍ෂාත් වෙයි, මහණ තෙමේත් තමාගේ කය පිළිබඳ වුවකින් සත්‍රින් දෙදෙනාගේ කය පිළිබඳ වුවක් ආමර්ශනය කෙරෙයි ද, පරාමර්ශනය කෙරෙයි ද ... ගණිති ද, සපරි කෙරෙයි ද, දුකුලාආවාත් දෙකෙකි. ...

9. සත්‍රියකුදු පණ්ඩකයෙකුදු වෙන්, දෙදෙනා පිළිබඳ සත්‍රිය යන හැඟීම් ඇත්තේ සංරක්‍ෂාත් වෙයි ද, මහණ තෙමේත් තමාගේ කය පිළිබඳ වුවකින් දෙදෙනාගේ කය පිළිබඳ වුවක් ආමර්ශනය කෙරෙයි ද, පරාමර්ශනය කෙරෙයි ද ... ගණිති ද, සපරි කෙරෙයි ද, දුකුලාආවාත් දෙකෙකි. ...

10. සත්‍රියකුදු වෙයි, සත්‍රිය යන හැඟීම් ඇත්තේ සංරක්‍ෂාත් වෙයි, මහණ තෙමේත් තමා විසින් මුදලුවකින් සත්‍රියගේ කය ආමර්ශනය කෙරේ ද දුකුලාආවාත් වේ. ...

11. සත්‍රිය දෙදෙනෙකුත් වෙන්, සත්‍රින් දෙදෙනා පිළිබඳ සත්‍රිය යන හැඟීම් ඇත්තේ, සංරක්‍ෂාත් වෙයි, මහණ තෙමේත් මුදලුවකින් දෙදෙනාගේ කය ආමර්ශනය කෙරෙයි ද, දුකුලාආවාත් දෙකෙකි. ...

12. සත්‍රියකුදු පණ්ඩකයෙකුදු වෙන්, දෙදෙනා පිළිබඳව සත්‍රිය යන හැඟීම් ඇත්තේ සංරක්‍ෂාත් වෙයි, මහණ තෙමේත් මුදලුවකින් දෙදෙනාගේ කය ආමර්ශනය කෙරෙයි ද, දුකුලාආවාත් දෙකෙකි.

13. සත්‍රියකුදු වෙයි, සත්‍රිය යන හැඟීම් ඇත්තේ, සංරක්‍ෂාත් වෙයි, මහණ තෙමේත් මුදලුවකින් සත්‍රියගේ කය පිළිබඳ වුවක් ආමර්ශනය කෙරෙයි ද, දුකුලාආවාත් වේ. ...

14. සත්‍රිය දෙදෙනෙක් වෙන්, සත්‍රින් දෙදෙනා පිළිබඳව සත්‍රිය යන හැඟීම් ඇත්තේ, සංරක්‍ෂාත් වෙයි ද, මහණ තෙමේත් මුදලුවකින් සත්‍රින් දෙදෙනාගේ කය පිළිබඳවුවක් ආමර්ශනය කෙරෙයි ද, දුකුලාආවාත් දෙකෙකි. ...

15. සත්‍රියකුදු පණ්ඩකයෙකුදු වෙන්, දෙදෙනා පිළිබඳ සත්‍රිය යන හැඟීම් ඇත්තේ, සංරක්‍ෂාත් වෙයි, මහණ තෙමේත් මුදලුවකින් දෙදෙනාගේ කය පිළිබඳ වුවක් ආමර්ශනය කෙරෙයි ද, දුකුලාආවාත් දෙකෙකි. ...

16. සත්‍රියකුදු වෙයි, සත්‍රිය යන හැඟීම් ඇත්තේ, සංරක්‍ෂාත් වෙයි, මහණ තෙමේත් සත්‍රිය පිළිබඳ මුදලුවකින් මුදලුවක් ආමර්ශනය කෙරෙයි ද, දුකුලාආවාත් වේ. ...

17. සත්‍රිය දෙදෙනෙක් වෙන්, දෙදෙනා පිළිබඳ ව සත්‍රිය යන හැඟීම් ඇත්තේ, සංරක්‍ෂාත් වෙයි, මහණ තෙමේත් සත්‍රින් දෙදෙනා පිළිබඳ මුදලුවකින් මුදලුවක් ආමර්ශනය කෙරෙයි ද, දුකුලාආවාත් දෙකෙකි. ...

18. සත්‍රියකුදු පණ්ඩකයෙකුදු වෙන්, දෙදෙනා පිළිබඳ සත්‍රිය යන හැඟීම් ඇත්තේ සංරක්‍ෂාත් වෙයි ද, මහණ තෙමේත් දෙදෙනා පිළිබඳ මුදලුවකින් මුදලුවක් ආමර්ශනය කෙරෙයි ද, දුකුලාආවාත් දෙකෙකි.

ශික්ෂාමයෙකාලය නිමි.

1. ඉපථි ව හොති, ඉපථිසඤ්ඤි සාරතෙතා ව, ඉපථි ව නං භික්ඛුස්ස කායෙන කායං ආමසති පරාමසති ඔමසති උමමසති ඔලඛෙසති උල්ලඛෙසති ආකඛස්සති පඨිකඛස්සති අභිනිග්ගණන්තාති අභිනිපපිලෙති ගණකාති ජුපති, සෙවනාධිපපායො කායෙන වායමති එස්සං පටිච්ඡානාති, ආපතති සංකයාදිසෙසංසං. -පෙ-

2. දො ඉපථියො, දවිත්තං ඉපථිතං ඉපථිසඤ්ඤි සාරතෙතා ව, ඉපථියො ව නං භික්ඛුස්ස කායෙන කායං ආමසන්ති පරාමසන්ති ඔමසන්ති උමමසන්ති ඔලඛෙසන්ති උල්ලඛෙසන්ති ආකඛස්සන්ති පඨිකඛස්සන්ති අභිනිග්ගණන්තාති අභිනිපපිලෙති ගණන්තාති ජුපන්ති, සෙවනාධිපපායො කායෙන වායමති, එස්සං පටිච්ඡානාති, ආපතති දවිත්තං සංකයාදිසෙසංසං. -පෙ-

3. ඉපථි ව පණ්ඩකො ව, උභිත්තං ඉපථිසඤ්ඤි සාරතෙතා ව, උභො ව නං භික්ඛුස්ස කායෙන කායං ආමසන්ති පරාමසන්ති -පෙ- ගණන්තාති ජුපන්ති, සෙවනාධිපපායො කායෙන වායමති එස්සං පටිච්ඡානාති, ආපතති සංකයාදිසෙසෙන දුක්ඛංසං. -පෙ-

4. ඉපථි ව හොති, ඉපථිසඤ්ඤි සාරතෙතා ව, ඉපථි ව නං භික්ඛුස්ස කායෙන කායපට්ඨං. ආමසති පරාමසති -පෙ- ගණන්තාති ජුපති, සෙවනාධිපපායො කායෙන වායමති එස්සං පටිච්ඡානාති, ආපතති ථුල්ලච්චංසං. -පෙ-

5. දො ඉපථියො, දවිත්තං ඉපථිතං ඉපථිසඤ්ඤි සාරතෙතා ව, ඉපථියො ව නං භික්ඛුස්ස කායෙන කායපට්ඨං. ආමසන්ති පරාමසන්ති -පෙ- ගණන්තාති ජුපන්ති, සෙවනාධිපපායො කායෙන වායමති එස්සං පටිච්ඡානාති, ආපතති දවිත්තං ථුල්ලච්චංසං. -පෙ-

6. ඉපථි ව පණ්ඩකො ව, උභිත්තං ඉපථිසඤ්ඤි සාරතෙතා ව, උභො ව නං භික්ඛුස්ස කායෙන කායපට්ඨං. ආමසන්ති පරාමසන්ති -පෙ- ගණන්තාති ජුපන්ති, සෙවනාධිපපායො කායෙන වායමති එස්සං පටිච්ඡානාති, ආපතති ථුල්ලච්චංසෙන දුක්ඛංසං. -පෙ-

7. ඉපථි ව හොති, ඉපථිසඤ්ඤි සාරතෙතා ව, ඉපථි ව නං භික්ඛුස්ස කාය-පට්ඨංගොති කායං ආමසති පරාමසති -පෙ- ගණන්තාති ජුපති, සෙවනාධිපපායො කායෙන වායමති එස්සං පටිච්ඡානාති, ආපතති ථුල්ලච්චංසං. -පෙ-

8. දො ඉපථියො, දවිත්තං ඉපථිතං ඉපථිසඤ්ඤි සාරතෙතා ව, ඉපථියො ව නං භික්ඛුස්ස කායපට්ඨංගොති කායං ආමසන්ති පරාමසන්ති -පෙ- ගණන්තාති ජුපන්ති, සෙවනාධිපපායො කායෙන වායමති එස්සං පටිච්ඡානාති, ආපතති දවිත්තං ථුල්ලච්චංසං. -පෙ-

1. සත්‍රියකුදු වෙයි, සත්‍රියක යන හැඟීම් ඇත්තේ සංරක්ෂණත් වෙයි, සත්‍රියත් තමාගේ කයින් මහණනුගේ කය ආමර්ශනය කෙරෙයි ද, පරමර්ශනය කෙරෙයි ද, අවමර්ශනය කෙරෙයි ද, උත්මර්ශනය කෙරෙයි ද, අවලම්භනය කෙරෙයි ද, උලුලම්භනය කෙරෙයි ද, ආකෂිණය කෙරෙයි ද, ප්‍රතිකෂිණය කෙරෙයි ද, අභිනිග්‍රහණය කෙරෙයි ද, නිෂ්පිඩනය කෙරෙයි ද, ගණිති ද, සපරි කෙරෙයි ද, සෙවුනා අදහස් ඇත්තේ වැයම් කෙරෙයි ද, සපරිය දැන ගණිති ද, සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ. ...

2. සත්‍රිය දෙදෙනෙක් වෙත්, සත්‍රිය දෙදෙනා පිළිබඳ ව සත්‍රිය යන හැඟීම් ඇත්තේ සංරක්ෂණත් වෙයි, සත්‍රිය ද තමන්ගේ කයින් මහණනුගේ කය ආමර්ශනය කෙරෙත් ද, පරමර්ශනය කෙරෙත් ද, අවමර්ශනය කෙරෙත් ද, උත්මර්ශනය කෙරෙත් ද, අවලම්භනය කෙරෙත් ද, උලුලම්භනය කෙරෙත් ද, ආකෂිණය කෙරෙත් ද, ප්‍රතිකෂිණය කෙරෙත් ද, අභිනිග්‍රහණය කෙරෙත් ද, අභිනිෂ්පිඩනය කෙරෙත් ද, ග්‍රහණය කෙරෙත් ද, සපරි කෙරෙත් ද, මහණ තෙම සෙවුනා අදහස් ඇත්තේ කයින් වැයම් කරයි ද, සපරිය දැන ගණිති ද, සහවෙසෙස් ඇවැත් දෙකෙකි. ...

3. සත්‍රියකුදු පණඩකයෙකුදු වෙත්, දෙදෙනා පිළිබඳ ව සත්‍රිය යන හැඟීම් ඇත්තේ සංරක්ෂණත් වෙයි, දෙදෙනා තමන්ගේ කයින් මහණනුගේ කය ආමර්ශනය කෙරෙත් ද පරමර්ශනය කෙරෙත් ද, ... ගණිත් ද, සපරි කෙරෙත් ද, සෙවුනා අදහස් ඇත්තේ කයින් වැයම් කරයි ද, සපරිය විඳිති ද, සහවෙසෙස් හා දුකුළාඇවැත් වේ. ...

4. සත්‍රියකුදු වෙයි, සත්‍රිය යන හැඟීම් ඇත්තේ සංරක්ෂණත් වෙයි සත්‍රිය තමාගේ කයින් මහණනුගේ කය පිළිබඳවුවත් ආමර්ශනය කෙරෙයි ද, පරමර්ශනය කෙරෙයි ද, ... ගණිති ද, සපරි කෙරෙයි ද, සෙවුනා අදහස් ඇත්තේ තමාගේ කයින් වැයම් කෙරෙයි ද, සපරිය දැන ගණිති ද, පුලාසි-ඇවැත් වේ. ...

5. සත්‍රිය දෙදෙනෙක් වෙත්, සත්‍රිය දෙදෙනා පිළිබඳ ව සත්‍රිය යන හැඟීම් ඇත්තේ සංරක්ෂණත් වෙයි, සත්‍රියත් තමන්ගේ කයින් මහණනුගේ කය පිළිබඳ වුවත් ආමර්ශනය කරත් ද, පරමර්ශනය කරත් ද ... ගණිත් ද, සපරි කෙරෙත් ද, සෙවුනා අදහස් ඇත්තේ කයින් වැයම් කෙරෙයි ද, සපරිය දැන ගණිති ද, පුලාසි ඇවැත් දෙකෙකි. ...

6. සත්‍රියකුදු පණඩකයෙකුදු වෙත්, දෙදෙනා පිළිබඳ ව සත්‍රිය යන හැඟීම් ඇත්තේ සංරක්ෂණත් වෙයි, දෙදෙනා ම තමන්ගේ කයින් මහණනුගේ කය පිළිබඳ වුවත් ආමර්ශනය කෙරෙත් ද, පරමර්ශනය කෙරෙත් ද, ... ගණිත් ද, සපරි කෙරෙත් ද, සෙවුනා අදහස් ඇත්තේ කයින් වැයම් කෙරෙයි ද, සපරිය දැන ගණිති ද, පුලාසි හා දුකුළා ඇවැත් වේ. ...

7. සත්‍රියකුදු වෙයි, සත්‍රිය යන හැඟීම් ඇත්තේ සංරක්ෂණත් වෙයි, සත්‍රියත් තමාගේ කය පිළිබඳ වුවකින් මහණනුගේ කය ආමර්ශනය කෙරෙයි ද, පරමර්ශනය කෙරෙයි ද, ... ගණිති ද, සපරි කෙරෙයි ද, සෙවුනා අදහස් ඇත්තේ කයින් වැයම් කරයි ද, සපරිය දැන ගණිති ද, පුලාසි ඇවැත් වේ. ...

8. සත්‍රිය දෙදෙනෙක් වෙත්, ඒ සත්‍රිය දෙදෙනා පිළිබඳ ව සත්‍රිය යන හැඟීම් ඇත්තේ සංරක්ෂණත් වෙයි, සත්‍රියත් තමන්ගේ කය පිළිබඳ වුවකින් මහණනුගේ කය ආමර්ශනය කෙරෙත් ද, පරමර්ශනය කෙරෙත් ද, ... ගණිත් ද, සපරි කෙරෙත් ද, මහණ තෙම සෙවුනා අදහස් ඇත්තේ කයින් වැයම් කෙරෙයි ද, සපරිය දැන ගණිති ද, පුලාසි ඇවැත් දෙකෙක් වේ. ...

9. ඉපථි ව පණ්ඩකො ව, උභින්නං ඉපථිසඤ්ඤි සාරතො ව, උභො ව නං භික්ඛුස්ස කායපට්ඨදොත කායං ආමසන්ති පරමසන්ති -පෙ- ගණනන්ති ජුපන්ති, සෙවතාධිප්පායො කායෙන වායමති එස්සං පටිච්ඡානාති, ආපතති උප්ප්ලව්වයෙන දුක්ඛටස්ස -පෙ-

10. ඉපථි ව ගොති, ඉපථිසඤ්ඤි සාරතො ව, ඉපථි ව නං භික්ඛුස්ස කායපට්ඨදොත කායපට්ඨදං ආමසන්ති පරමසන්ති -පෙ- ගණනාති ජුපති, සෙවතාධිප්පායො කායෙන වායමති එස්සං පටිච්ඡානාති, ආපතති දුක්ඛටස්ස -පෙ-

11. දො ඉපථියො, දභින්නං ඉපථිනං ඉපථිසඤ්ඤි සාරතො ව, ඉපථියො ව නං භික්ඛුස්ස කායපට්ඨදොත කායපට්ඨදං ආමසන්ති පරමසන්ති -පෙ- ගණනන්ති ජුපන්ති, සෙවතාධිප්පායො කායෙන වායමති එස්සං පටිච්ඡානාති, ආපතති දභින්නං දුක්ඛටානං -පෙ-

12. ඉපථි ව පණ්ඩකො ව, උභින්නං ඉපථිසඤ්ඤි සාරතො ව, උභො ව නං භික්ඛුස්ස කායපට්ඨදොත කායපට්ඨදං ආමසන්ති පරමසන්ති -පෙ- ගණනන්ති ජුපන්ති, සෙවතාධිප්පායො කායෙන වායමති එස්සං පටිච්ඡානාති, ආපතති දභින්නං දුක්ඛටානං -පෙ-

13. ඉපථි ව ගොති, ඉපථිසඤ්ඤි සාරතො ව, ඉපථි ව නං භික්ඛුස්ස නිස්සග්ගියෙන කායං ආමසති, සෙවතාධිප්පායො කායෙන වායමති එස්සං පටිච්ඡානාති, ආපතති දුක්ඛටස්ස -පෙ-

14. දො ඉපථියො, දභින්නං ඉපථිනං ඉපථිසඤ්ඤි සාරතො ව, ඉපථියො ව නං භික්ඛුස්ස නිස්සග්ගියෙන කායං ආමසන්ති, සෙවතාධිප්පායො කායෙන වායමති එස්සං පටිච්ඡානාති, ආපතති දභින්නං දුක්ඛටානං -පෙ-

15. ඉපථි ව පණ්ඩකො ව, උභින්නං ඉපථිසඤ්ඤි සාරතො ව, උභො ව නං භික්ඛුස්ස නිස්සග්ගියෙන කායං ආමසන්ති, සෙවතාධිප්පායො කායෙන වායමති එස්සං පටිච්ඡානාති, ආපතති දභින්නං දුක්ඛටානං -පෙ-

16. ඉපථි ව ගොති, ඉපථිසඤ්ඤි සාරතො ව, ඉපථි ව නං භික්ඛුස්ස නිස්සග්ගියෙන කායපට්ඨදං ආමසති, සෙවතාධිප්පායො කායෙන වායමති එස්සං පටිච්ඡානාති, ආපතති දුක්ඛටස්ස -පෙ-

9. සත්‍යයකු පණිවිඩයකු වෙත්, මහණ තෙම ඒ දෙදෙනා පිළිබඳව සත්‍යය යන හැඟීම ඇත්තේ, සංරක්ෂණය වෙයි, දෙදෙනා තමන්ගේ කය පිළිබඳ වුවකින් මහණයන්ගේ කය ආමර්ශනය කෙරෙත් ද, පරමර්ශනය කෙරෙත් ද, ... ගණිත් ද, ස්වර්ග කෙරෙත් ද, මහණ සෙවුනා අදහස් ඇත්තේ කයින් වැයම් කෙරෙයි ද, ස්වර්ග දැන ගණියි ද, දුකුලාභාවය වේ. ...

10. සත්‍යයකු වෙයි, සත්‍යය යන හැඟීම ඇත්තේ සංරක්ෂණය වෙයි, තමාගේ කය පිළිබඳ වුවකින් මහණයන්ගේ කය පිළිබඳ වුවත් ආමර්ශනය කෙරෙයි ද, පරමර්ශනය කෙරෙයි ද, ... ගණියි ද, ස්වර්ග කෙරෙයි ද, සෙවුනා අදහස් ඇත්තේ කයින් වැයම් කෙරෙයි ද, ස්වර්ග දැන ගණියි ද, දුකුලාභාවය වේ. ...

11. සත්‍යය දෙදෙනෙක් වෙත්, ඒ සත්‍ය දෙදෙනා පිළිබඳව සත්‍යය යන හැඟීම ඇත්තේ, සංරක්ෂණය වෙයි, සත්‍යය තමන්ගේ කය පිළිබඳ වුවකින් මහණයන්ගේ කය පිළිබඳ වුවත් ආමර්ශනය කෙරෙත් ද, පරමර්ශනය කෙරෙත් ද ... ගණිත් ද, ස්වර්ග කෙරෙත් ද, මහණ තෙම සෙවුනා අදහස් ඇත්තේ කයින් වැයම් කෙරෙයි ද, ස්වර්ග දැනගණියි ද, දුකුලාභාවය දෙකෙකි. ...

12. සත්‍යයකු පණිවිඩයකු වෙත්, ඒ දෙදෙනා පිළිබඳව සත්‍යය යන හැඟීම ඇත්තේ, සංරක්ෂණය වෙයි, දෙදෙනා තමන්ගේ කය පිළිබඳ වුවකින් මහණයන්ගේ කය පිළිබඳ වුවත් ආමර්ශනය කෙරෙත් ද, පරමර්ශනය කෙරෙත් ද, ... ගණිත් ද, ස්වර්ග කෙරෙත් ද, මහණ තෙම සෙවුනා අදහස් ඇත්තේ කයින් වැයම් කෙරෙයි ද, ස්වර්ග දැන ගණියි ද, දුකුලාභාවය දෙකෙකි.

13. සත්‍යයකු වෙයි, සත්‍යය යන හැඟීම ඇත්තේ, සංරක්ෂණය වෙයි, සත්‍යය දමාලී දෙසින් මහණයන්ගේ කය ආමර්ශනය කෙරෙයි ද, සෙවුනා අදහස් ඇත්තේ කයින් වැයම් කෙරෙයි ද, ස්වර්ග දැන ගණියි ද, දුකුලාභාවය වේ. ...

14. සත්‍යය දෙදෙනෙක් වෙත්, ඒ සත්‍ය දෙදෙනා පිළිබඳව සත්‍යය යන හැඟීම ඇත්තේ සංරක්ෂණය වෙයි සත්‍යය ද මුදලුවකින් මහණයන්ගේ කය ආමර්ශනය කෙරෙත් ද, මහණ සෙවුනා අදහස් ඇත්තේ කයින් වැයම් කෙරෙයි ද, ස්වර්ග දැන ගණියි ද, දුකුලාභාවය දෙකෙකි. ...

15. සත්‍යයකු පණිවිඩයකු වෙත්, ඒ දෙදෙනා පිළිබඳව සත්‍යය යන හැඟීම ඇත්තේ සංරක්ෂණය වෙයි, දෙදෙනා මුදලුවකින් මහණයන්ගේ කය ආමර්ශනය කෙරෙත් ද, සෙවුනා අදහස් ඇත්තේ කයින් වැයම් කෙරෙයි ද, ස්වර්ග දැන ගණියි ද, දුකුලාභාවය දෙකෙකි. ...

16. සත්‍යයකු වෙයි, සත්‍යය යන හැඟීම ඇත්තේ සංරක්ෂණය වෙයි, සත්‍යය මුදලුවකින් මහණයන්ගේ කය පිළිබඳ වුවත් ආමර්ශනය කෙරෙයි ද, සෙවුනා අදහස් ඇත්තේ කයින් වැයම් කෙරෙයි ද, ස්වර්ග දැන ගණියි ද, දුකුලාභාවය වේ. ...

17. දො ඉඤ්ඤායො, ද්විත්තං ඉඤ්ඤායං ඉඤ්ඤායං සාරවෙතො ව, ඉඤ්ඤායො ව නං භික්ෂුස්ස නිස්සග්ගියෙත කායපට්ඨං ආලෙඤ්ඤා, සෙවනාධිප්පායො කායෙත වායමිති එස්සං පටිච්ඡානාති, ආපනති ද්විත්තං දුක්ඛවානං -පෙ-

18. ඉඤ්ඤායො ව පණ්ඩකො ව, උභිත්තං ඉඤ්ඤායං සාරවෙතො ව, උභො ව නං භික්ෂුස්ස නිස්සග්ගියෙත කායපට්ඨං ආලෙඤ්ඤා, සෙවනාධිප්පායො කායෙත වායමිති එස්සං පටිච්ඡානාති, ආපනති ද්විත්තං දුක්ඛවානං -පෙ-

19. ඉඤ්ඤායො ව හොති, ඉඤ්ඤායං සාරවෙතො ව, ඉඤ්ඤායො ව නං භික්ෂුස්ස නිස්සග්ගියෙත නිස්සග්ගියං ආලෙඤ්ඤා, සෙවනාධිප්පායො කායෙත වායමිති, න ව එස්සං පටිච්ඡානාති, ආපනති දුක්ඛවානං -පෙ-

20. දො ඉඤ්ඤායො, ද්විත්තං ඉඤ්ඤායං ඉඤ්ඤායං සාරවෙතො ව, ඉඤ්ඤායො ව නං භික්ෂුස්ස නිස්සග්ගියෙත නිස්සග්ගියං ආලෙඤ්ඤා, සෙවනාධිප්පායො කායෙත වායමිති, න ව එස්සං පටිච්ඡානාති, ආපනති ද්විත්තං දුක්ඛවානං -පෙ-

21. ඉඤ්ඤායො ව පණ්ඩකො ව, උභිත්තං ඉඤ්ඤායං සාරවෙතො ව, උභො ව නං භික්ෂුස්ස නිස්සග්ගියෙත නිස්සග්ගියං ආලෙඤ්ඤා, සෙවනාධිප්පායො කායෙත වායමිති න ව එස්සං පටිච්ඡානාති, ආපනති ද්විත්තං දුක්ඛවානං -පෙ-

22. සෙවනාධිප්පායො කායෙත වායමිති එස්සං පටිච්ඡානාති ආපනති සම්භාදිසෙසං. සෙවනාධිප්පායො කායෙත වායමිති න ව එස්සං පටිච්ඡානාති, ආපනති දුක්ඛවානං. සෙවනාධිප්පායො න ව කායෙත වායමිති එස්සං පටිච්ඡානාති, අනාපනති. සෙවනාධිප්පායො න ව කායෙත වායමිති න ව එස්සං පටිච්ඡානාති, අනාපනති, මොක්ඛාධිප්පායො න ව කායෙත වායමිති එස්සං පටිච්ඡානාති, අනාපනති. මොක්ඛාධිප්පායො න ව කායෙත වායමිති එස්සං පටිච්ඡානාති, අනාපනති. මොක්ඛාධිප්පායො න ව කායෙත වායමිති එස්සං පටිච්ඡානාති, අනාපනති. මොක්ඛාධිප්පායො න ව කායෙත වායමිති න ව එස්සං පටිච්ඡානාති අනාපනති.

23. අනාපනති අඤ්ඤාච්ච, අසතියා, අජානනානුසා; අසාදියනාස්ස, උමමතකස්ස, ඩ්විත්තකස්ස, වේදනාච්චස්ස¹, ආදිකමමිකස්සාති.

1. වේදනාච්චස්ස. මජ්ඣං.

17. සත්‍ය දේශනෙක් වෙත්, සත්‍ය දේශනා පිළිබඳ සත්‍ය යන හැඟීම් ඇත්තේ සංරක්ෂණ වෙයි, සත්‍යත් මුදලුවකින් මහණන්ගේ කය පිළිබඳ වුවත් ආමර්ශනය කෙරෙත් ද, මහණ තෙමේ සෙවුනා අදහස් ඇත්තේ කයින් වැයම් කෙරෙයි ද, ස්වයං දැන ගනියි ද, දුකුලාආවාත් දෙකෙකි. ...

18. සත්‍යකුදු පණිකයකුදු වෙත්, දේශනා පිළිබඳව සත්‍ය යන හැඟීම් ඇත්තේ සංරක්ෂණ වෙයි, දේශන මුදලුවකින් මහණන්ගේ කය පිළිබඳ වුවත් ආමර්ශනය කෙරෙත් ද, සෙවුනා අදහස් ඇත්තේ, එ මහණන් කයින් වැයම් කෙරෙයි ද, ස්වයං දැන ගනියි ද, දුකුලාආවාත් දෙකෙකි. ...

19. සත්‍යක් වෙයි, සත්‍ය යන හැඟීම් ඇත්තේ සංරක්ෂණ වෙයි, සත්‍ය ද මහණන් පිළිබඳ මුදලුවකින් මුදලුවක් ආමර්ශනය කෙරෙයි ද, සෙවුනා අදහස් ඇත්තේ කයින් වැයම් කෙරෙයි ද, පහසු නොදැනියි ද, දුකුලාආවාත් වේ. ...

20. සත්‍ය දේශනෙක් වෙත්, සත්‍ය දේශනා පිළිබඳව සත්‍ය යන හැඟීම් ඇත්තේ සංරක්ෂණ වෙයි, සත්‍යත් මුදලුවකින් මහණන් පිළිබඳ මුදලුවක් ආමර්ශනය කෙරෙත් ද, ඒ මහණ තෙමේ සෙවුනා අදහස් ඇත්තේ කයින් වැයම් කෙරෙයි ද, ස්වයං නො ම දැනියි ද, දුකුලාආවාත් දෙකෙකි. ...

21. සත්‍යකුදු පණිකයකුදු වෙත්, දේශනා පිළිබඳව සත්‍ය යන හැඟීම් ඇත්තේ සංරක්ෂණ වෙයි ද, දේශනා ම මුදලුවකින් මහණන් පිළිබඳ මුදලුවක් ආමර්ශනය කෙරෙත් ද, සෙවුනා අදහස් ඇත්තේ කයින් වැයම් කෙරෙයි ද, ස්වයං නො ම දැනියි ද, දුකුලාආවාත් දෙකෙකි. ...

22. සෙවුනා අදහස් ඇත්තේ කයින් වැයම් කෙරෙයි ද, ස්වයං දැනියි ද, සහවෙසෙස් ඇවාත් වේ. සෙවුනා අදහස් ඇත්තේ කයින් වැයම් කෙරෙයි ද, පහසු නො ම දැනියි ද, දුකුලාආවාත් වේ. සෙවුනා අදහස් ඇත්තේ කයින් වැයම් නො කෙරෙයි ද, පහසු දැනියි ද, ඇවාත් නො වේ. සෙවුනා අදහස් ඇත්තේ කයින් වැයම් නො කෙරෙයි ද, පහසු නො ම දැනියි ද, ඇවාත් නො වේ. මිදෙන අදහස් ඇත්තේ කයින් වැයම් කෙරෙයි ද, පහසු දැනියි ද, ඇවාත් නො වේ. මිදෙන අදහස් ඇත්තේ කයින් වැයම් කෙරෙයි ද, පහසු නො ම දැනියි ද, ඇවාත් නො වේ. මිදෙන අදහස් ඇත්තේ කයින් වැයම් නො කෙරෙයි ද, පහසු දැනියි ද, ඇවාත් නො වේ. මිදෙන අදහස් ඇත්තේ කයින් වැයම් නො කෙරෙයි ද, පහසු නො ම දැනියි ද, ඇවාත් නො වේ.

23. නො දැන සිටියහුට ද, නො සිතියෙන් සිටියහුට ද නො දත්තහුට ද නො දැනියෙන්තහුට ද, උමතු වුවහුට ද, බෙදායට පාමණි සිත් ඇත්තහුට ද, වෙනස්වත් පෙළුනහුට ද, අදිකමිකයට ද, ඇවාත් නො වේ.

විනිතවත්තු

උද්දනගාමා:

මාතා ධිතා ව භගිනී ව ජායා යකඩ ව පණ්ඩකො,
සුත්තා මනා තිරව්ජාතා දුරුචිතලිකාය ව.

සමපිළෙ සඛකාමී මග්ගො රුහෙබො නාටා ව රජු ව,
දණෙබා පතතං පතාමෙසි වන්දෙ වායාමි තව්ජුපෙති.

1. තෙන බො පත සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු මාභුයා මාභුපෙමෙන
ආමසි. තස්ස භුක්ඛුච්චං අගොසි -පෙ- කච්චි හු බො අහං සඛසාදිසෙසං
ආපතතිං ආපනොනා,ති. භගවතො එතමිත්තං ආරොචෙසි -පෙ- “අනාපතති
භික්ඛු සඛසාදිසෙසං. ආපතති දුක්ඛංයා”ති (1)

2. තෙන බො පත සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු ධිභුයා ධිභුපෙමෙන
ආමසි -පෙ- භගිනීයා භගිනීපෙමෙන ආමසි. තස්ස භුක්ඛුච්චං අගොසි
-පෙ- “අනාපතති භික්ඛු සඛසාදිසෙසං. ආපතති දුක්ඛංයා”ති. (2-3)

3. තෙන බො පත සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු පුරාණදුරිතිකාය සාය-
සංඝග්ගං සමාපජ්ජි. තස්ස භුක්ඛුච්චං අගොසි -පෙ- “ආපතතිං තං භික්ඛු
ආපනොනා සඛසාදිසෙසං”නත්. (4)

4. තෙන බො පත සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු යකඩයා කායසංඝග්ගං
සමාපජ්ජි. තස්ස භුක්ඛුච්චං අගොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු සඛසාදිසෙ-
සං. ආපතති දුරුච්චංයා”ති. (5)

5. තෙන බො පත සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු පණ්ඩකායා කායසං-
ඝග්ගං සමාපජ්ජි. තස්ස භුක්ඛුච්චං අගොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු
සඛසාදිසෙසං. ආපතති දුරුච්චංයා”ති. (6)

6. තෙන බො පත සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු සුත්තච්චියා කාය-
සංඝග්ගං සමාපජ්ජි. තස්ස භුක්ඛුච්චං අගොසි -පෙ- “ආපතතිං තං භික්ඛු
ආපනොනා සඛසාදිසෙසං”නත්. (7)

7. තෙන බො පත සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු මිතිච්චියා කායසංඝග්ගං
සමාපජ්ජි. තස්ස භුක්ඛුච්චං අගොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු සඛසාදිසෙ-
සං; ආපතති දුරුච්චංයා”ති. (8)

8. තෙන බො පත සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු තිරව්ජාතගතිච්චියා
කායසංඝග්ගං සමාපජ්ජි. තස්ස භුක්ඛුච්චං අගොසි -පෙ- “අනාපතති
භික්ඛු සඛසාදිසෙසං. ආපතති දුක්ඛංයා”ති. (9)

9. තෙන බො පත සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු දුරුච්චිකායා කායසං-
ඝග්ගං සමාපජ්ජි. තස්ස භුක්ඛුච්චං අගොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු
සඛසාදිසෙසං; ආපතති දුක්ඛංයා”ති (10)

විනිශ්චිතවසතු

උද්‍යානාචාර්‍ය:

මාතු ධිතු හභිනි වච්ඡය, ජායා යකඤ්ච පණ්ඩක වච්ඡය, සුතත මහ තිරව්ජාතහත වච්ඡය, දුරාධිකලීක වච්ඡය, සමප්පිලත සංකම මහෙ වච්ඡය, රුක්ක තාවා රජ්ජවච්ඡ ය, දණ්ඩ පතත පතාමෙන වච්ඡත තජ්ජත වච්ඡ ය සි විනිශ්චිත වස්සකි.

1. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් මාතාප්‍රෙමයෙන් මවගේ සිරුර අත ගෑ ය. ඔහුට කුකුළු විය. ... කීම්? මම සහවෙසෙස්ඥාවාත් අවන්තෙමි ද?"යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මේ කරුණ සාල කෙළේ ය. ... "මහණ සහවෙසෙස්ඥාවාත් නො වේ. දුකුලාඥාවාත් වේ" යයි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළ සේක.

2. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් දුභිතාප්‍රෙමයෙන් දුවගේ සිරුර අත ගෑ ය. ... හභිනි ප්‍රෙමයෙන් බුහුතභීෂන්ගේ සිරුර අත ගෑය. ඒ මහණහට කුකුළු විය. ... "මහණ, සහවෙසෙස්ඥාවාත් නො වේ. දුකුලාඥාවාත් වේ" යයි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළ සේක. (2. 3)

3. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් ගිහිකල අශ්‍රිත හා කායසංසගීයට සමවති. ඒ මහණහට කුකුළු විය. ... "මහණ, තෝ සහවෙසෙස්ඥාවාත් අවන්තෙහි ය"යි වදාළ සේක. (4)

4. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් යකිත්තක හා කායසගයට සමවති. ඒ මහණහට කුකුළු විය.... "මහණ සහවෙසෙස්ඥාවාත් නො වේ. පුලාසි ඥාවාත් වේ"යි වදාළ සේක. (5.)

5. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් පණ්ඩකයකු හා කායසගයට සමවති. ඒ මහණහට කුකුළු විය. ... "මහණ, සහවෙසෙස්ඥාවාත් නො වේ. පුලාසි ඥාවාත් වේ" යයි වදාළ සේක. (6.)

6. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් නිදන සත්‍රියක හා කායසගයට සමවති. ඔහුට කුකුළු විය. ... "මහණ, තෝ සහවෙසෙස්ඥාවාත් අවන්තෙහි ය"යි වදාළ සේක. (7.)

7. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් මල සත්‍රියක හා කායසගයට සමවති. ඔහුට කුකුළු විය. ... "මහණ, සහවෙසෙස්ඥාවාත් නො වේ. පුලාසිඥාවාත් වේ" යයි වදාළ සේක. (8.)

8. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් තිරිසන්තිය මාගමක හා කායසගයට සමවති. ඔහුට කුකුළු විය. ... "මහණ, සහවෙසෙස්ඥාවාත් නො වේ. දුකුලාඥාවාත් වේ"යි වදාළ සේක. (9.)

9. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් දුච්ඡ්‍රිතා පෙතාලිතවත් හා කායසගයට සමවති. ඔහුට කුකුළු විය. ... "මහණ, සහවෙසෙස්ඥාවාත් නො වේ. දුකුලාඥාවාත් වේ"යි වදාළ සේක. (10.)

10. තෙන ඛො පන සමයෙන සම්බුද්ධා ඉප්ඵියො අඤ්ඤාතරං භික්ඛුං සම්ප්ලෙචා බාහාපරමවරාය¹ නෙසුං. තස්ස කුක්කුළවං අගොයි. “සාදිසි චං භික්ඛු”ති. “තාහං ගගවා සාදිසි”න්ති “අනාපතති භික්ඛු අසාදියන්තස්සා”ති. (11)

11. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරො භික්ඛු ඉප්ඵියො අභිරුද්ධං සංඛතං සාරතො සංචාලෙයි. තස්ස කුක්කුළවං අගොයි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු සංඛාදිසෙසස්ස. අපතති දුක්ඛටස්සා”ති. (12)

12. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරො භික්ඛු ඉප්ඵියො පටිපපෙ පසිඤ්චා සාරතො අංසකුචෙත පහාරං අදයි. තස්ස කුක්කුළවං අගොයි -පෙ- “අපතති. චං භික්ඛු අපතො සංඛාදිසෙස”න්ති. (13)

13. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරො භික්ඛු ඉප්ඵියො අභිරුද්ධං රුක්ඛං සාරතො සංචාලෙයි. තස්ස කුක්කුළවං අගොයි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු සංඛාදිසෙසස්ස. අපතති දුක්ඛටස්සා”ති. (14)

14. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරො භික්ඛු ඉප්ඵියො අභිරුද්ධං තාවං සාරතො සංචාලෙයි. තස්ස කුක්කුළවං අගොයි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු සංඛාදිසෙසස්ස. අපතති දුක්ඛටස්සා”ති. (15)

15. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරො භික්ඛු ඉප්ඵියො ගතිනං රජ්ජං සාරතො ආවිඤ්ඤී. තස්ස කුක්කුළවං අගොයි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු සංඛාදිසෙසස්ස. අපතති ථුල්ලච්චයස්සා”ති. (16)

16. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරො භික්ඛු ඉප්ඵියො ගතිනං දණ්ඩං සාරතො ආවිඤ්ඤී. තස්ස කුක්කුළවං අගොයි. -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු සංඛාදිසෙසස්ස. අපතති ථුල්ලච්චයස්සා”ති. (17)

17. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරො භික්ඛු සාරතො ඉප්ඵියො පතෙතන පතාමෙයි. තස්ස කුක්කුළවං අගොයි. “අනාපතති භික්ඛු සංඛාදිසෙසස්ස. අපතති ථුල්ලච්චයස්සා”ති. (18)

18. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරො භික්ඛු ඉප්ඵියො චන්දනාරියං සාරතො පාදං උච්චාරෙයි. තස්ස කුක්කුළවං අගොයි -පෙ- “අපතති. චං භික්ඛු අපතො සංඛාදිසෙස”න්ති. (19)

19. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරො භික්ඛු ඉප්ඵියො ගගෙස්සාමිති වායමිචා න ජුපි. තස්ස කුක්කුළවං අගොයි -පෙ-. “අනාපතති භික්ඛු සංඛාදිසෙසස්ස; අපතති දුක්ඛටස්සා”ති. (20)

කාය සංඝගතසංඝාදිසෙසො-2

10. එසමයෙහි බොහෝ සත්ත්ව චක්කර මහණතු පෙළා අතීතයින් පැමිණවූහ. ඒ මහණහට කුකුළු විය. ... “මහණ, තෝ ඉවසෙයිද?”යි අසා වදාළ සේක. “හාග්ගවතුන් වහන්ස, මම නො ඉවසිමි” යි හේ කීය. “මහණ, තො ඉවසන්නහුට ඇවෑම නො වේ”යි වදාළ සේක. (11.)

11. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් සංරක්ඛ වූයේ සත්ත්ව කාලයක එදිනෙදි සෙලවී ය. ඒ මහණහට කුකුළු විය. ... “මහණ සහවෙසෙස් ඇවෑම නො වේ. දුකුලා ඇවෑම වේ”යි වදාළ සේක. (12.)

12. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් පෙරමන සත්ත්ව දූත සංරක්ඛ වූයේ උරගයින් පහර දිනී. ඒ මහණහට කුකුළු විය. ... “මහණ, තෝ සහවෙසෙස් ඇවෑම අවන්තෙහි ය”යි වදාළ සේක. (13.)

13. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් සංරක්ඛ වූයේ සත්ත්ව කාලයක සත්ත්ව සෙලවී ය. ඒ මහණහට කුකුළු විය. ... “මහණ සහවෙසෙස් ඇවෑම නො වේ. දුකුලා ඇවෑම වේ”යි වදාළ සේක. (14.)

14. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් සංරක්ඛ වූයේ සත්ත්ව කාලයක මරුවක් සෙලවී ය. ඒ මහණහට කුකුළු විය. “මහණ සහවෙසෙස් ඇවෑම නො වේ. දුකුලා ඇවෑම වේ”යි වදාළ සේක. (15.)

15. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් සංරක්ඛ වූයේ සත්ත්ව ගත් රැහැන් ඇද්දේ ය. ඒ මහණහට කුකුළු විය. ... “මහණ, සහවෙසෙස් ඇවෑම නො වේ. පුලුසි ඇවෑම වේ”යි වදාළ සේක. (16.)

16. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් සංරක්ඛ වූයේ සත්ත්ව ගත් දඹුකඩක් ඇද්දේ ය. ඒ මහණහට කුකුළු විය. ... “මහණ, සහවෙසෙස් ඇවෑම නො වේ. පුලුසි ඇවෑම වේ”යි වදාළ සේක. (17.)

17. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් සංරක්ඛ වූයේ සත්ත්ව පාත්‍රයෙන් දුරු කෙළේ ය. ඒ මහණහට කුකුළු විය. ... “මහණ, සහවෙසෙස් ඇවෑම නො වේ. පුලුසි ඇවෑම වේ”යි වදාළ සේක. (18.)

18. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් සංරක්ඛ වූයේ සත්ත්ව වඳිත කල්පි පස එසවී ය. ඒ මහණහට කුකුළු විය. “මහණ, තෝ සහවෙසෙස් ඇවෑම අවන්තෙහි ය”යි වදාළ සේක. (19.)

19. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් සත්ත්ව අල්ලා ගනිමි යි වෑයම් කොට සපයී නො කෙළේ ය. ඒ මහණහට කුකුළු විය. ... “මහණ, සහවෙසෙස් ඇවෑම නො වේ. දුකුලා ඇවෑම වේ”යි වදාළ සේක. (20.)

3. 3.

දුටුල්ලවාචාසිකඛාපදං

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවඤ්ඤං විහරති ජේතවනෙ අනාපිණ්ඩකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මා උද්ඝී අරඤ්ඤෙ විහරති. තස්සායස්මතො විහාරෙ අභිරුපො හොති දස්සනීයො පාසාදිකො. තෙන ඛො පන සමයෙන සම්බුද්ධා ඉඤ්ඤො ආරාමං අගමංසු විහාරපෙක්ඛිකාස්සො. අථ ඛො තා ඉඤ්ඤො යෙනා යස්මා උද්ඝී, තෙනුපසංඛිතංසු. උපසංඛිතමිත්වා ආයස්මන්තං උද්ඝීං එතදවොචුං: “ඉච්ඡාම මයං භනෙන අයස්ස විහාරං පෙක්ඛිතු”න්ති. අථ ඛො ආයස්මා උද්ඝී තා ඉඤ්ඤො විහාරං පෙක්ඛාපෙත්වා තාසං ඉඤ්ඤං චච්චමග්ගං පස්සාවමග්ගං ආදිස්ස වණ්ණවපි භණති අවණ්ණවපි භණති. යාවති‘පි ආයාවති‘පි, පුච්ඡති‘පි පටිපුච්ඡති‘පි, ආවිඤ්ඤති‘පි, අනුසාසති‘පි, අකෙක්ඛාසති‘පි. යා තා ඉඤ්ඤො ජිනනකා බ්ලිතතිකා අභිරිකාස්සො තා ආයස්මතා උද්ඝීතා සද්ධිං උභසන්ති‘පි උල්ලපන්ති‘පි උජ්ඣග්ගන්ති‘පි උපපණ්ණන්ති‘පි. යා පන තා ඉඤ්ඤො හිරිමතා තා නිකම්මිත්වා හික්ඛු උජ්ඣාපෙත්වා: “ඉදං භනෙන තච්ඡන්තං තප්පතීරුපං, සාමිකෙනපි මයං එවං වුත්තා ත ඉච්ඡෙය්සාම, කිම්පනෙය්සන උද්ඝීතා”ති. යෙ තෙ හික්ඛු අපට්ඨන්තො උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාවෙන්ති: “කථං හි තාම ආයස්මා උද්ඝී මාතුගාමං දුටුල්ලාහි වාචාහි ඔභාසිස්සති”ති. අථ ඛො තෙ හික්ඛු භගවතො එතඤ්ඤං ආරොවෙසුං.

2. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදුතෙ එතස්මිං පකරණෙ හික්ඛුසංඝං සන්තිපාතාපෙත්වා ආයස්මන්තං උද්ඝීං පටිපුච්ඡන්ති: “සච්චං කීර ත්ථං උද්ඝී මාතුගාමං දුටුල්ලාහි වාචාහි ඔභාසි”ති. “සච්චං භගවා. විහරති බුද්ධො භගවා: “අනුච්ඡිද්ධං මොඝපුරිස අනුච්ඡොමිකං අප්පතීරුපං අස්සාමණකං අකප්පිකං අකරණීයං. කථං හි තාම ත්ථං මොඝපුරිස මාතුගාමං දුටුල්ලාහි වාචාහි ඔභාසිස්සති. තනු මයා මොඝපුරිස අනෙකපරියායෙන විරුගාය ධම්මො දෙසිකො, හො ඥානාය -පෙ- කාමපරිලාභානං වූපසමො අක්ඛාතො. තෙනා මොඝපුරිස අප්පසන්නානං වා පසාදිය -පෙ- එවං ච පන හික්ඛවෙ ඉමං සිකඛාපදං උද්දිසෙය්සාථ:

“යො පන ගික්ඛු ඔතිණ්ණො විපජිණ්ණෙන විතෙනා මාතුගාමං දුටුල්ලාහි වාචාහි ඔභාසෙය්ස යථා තං සුවා සුවති. මෙච්ඡුපසංගිතාහි, සංඝාදිසෙය්සා’ති.

3. යො පනා’ති යො යාදිසො -පෙ-

ගික්ඛුති -පෙ- අගං ඉමස්මිං අතෙ අධිපොතො හික්ඛුති.

ඔතිණ්ණො තාම සාරතො අපෙක්ඛවා පටිබ්බාපිත්තො.

3. 3.

දුටුල්ලවාචාශික්ෂාපදය

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ සැවැත්නුවර ජේතවන නම් අනේපිටුසිටුහුගේ අරමිති වාසය කරණ සේක. එසමයෙහි ආයුෂමත් උදයි තෙමේ අරණෙහි වෙතෙයි. ඒ ආයුෂමත් උදයි තෙරුන්ගේ විහාරය මතරම් ය. දකුම්කලු ය. ප්‍රසාද එළවන්නේ ය. එසමයෙහි බොහෝ සත්‍රිහු සෙතස්න බැලියැවි වුවාහු ඒ අරමට පැමිණියාහු ය. ඉක්බිති ඒ සත්‍රිහු ආයුෂමත් උදයි තෙරුන් කර එළඹියාහු ය. එළඹ ආයුෂමත් උදයි හට “ඤාමිති, ආයුසිත් වහන්සේගේ විහාරය බලන්නට අපි කැමැත්තෙමු” යි කීහ. ඉක්බිති ආයුෂමත් උදයි තෙමේ ඒ සත්‍රින්ට විහාරය පෙන්වා ඒ සත්‍රින්ගේ වසමග පහමග ලක් කොට ගුණ ද කියයි. අගුණ ද කියයි. යදනේන් වෙයි. අයදනේන් වෙයි. විවාරණ්ණයේන් වෙයි. පුළුච්ඡේන් වෙයි. අනුසන්තේන් වෙයි. හවන්තේන් වෙයි. යම් ඒ සත්‍රි කෙතෙක් සුත් ඔතප් ඇත්තෝ සඳු වූවෝ ලජ්‍යා තැත්තෝ වෙත් ද, ඔහු ආයුෂමත් උදයි තෙරුන් සමග මද සිතා පහළ කරන්නෝ වෙත්. පොළඹවන බස් දෙබන්නෝ වෙත්. මහ හඬින් සිතා සෙන්නෝ ද වෙත්. පරිභාස ද කෙරෙත්. යම් ඒ සත්‍රි කෙතෙක් ලජ්‍යා ඇත්තාහු ද ඔහු තික්ම ‘වහන්ස, මෙය නුසුදුසු ය. යෝග්‍ය නො වෙයි. හිමියා විසිනුදු මෙසේ කියන ලද්ද වූ අපි නො රැස්තෙමු. උදයි ආයුසිත් වහන්සේ විසින් කියන ලද්දේ කිම රැස්තමෝ ද?” යි හිඤ්ඤාත් අවඥ කරත්. යම් ඒ අපි මහණහු වෙත් ද ඔහු “කෙසේ නම් ආයුෂමත් උදයි තෙමේ මාගමුන්ට වසමග පහමග ඇරැබ තුළුල් තෙපුල් ඔවස් බෙණේ ද?” යි අවඥ කෙරෙත්. අසුණු කියත්. දෙස් පතුරුවත්. ඉක්බිති ඒ හිඤ්ඤා භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙ පවත් සැළ කළහ.

2. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදහසෙහි මේ කාරණයෙහි හිඤ්ඤාසංකයා රැස් කරවා “උදයි, තෝ මාගමට තුළුල් තෙපුලෙන් ඔවස් බිණුයෙහි සැබෑ ද?” යි ආයුෂමත් උදයි තෙරුන් පුළුච්ඡන් සේක. “සැබව, භාග්‍යවතුන් වහන්සැ” යි හේ කීය. භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ වදාරණ සේක, “හිත් පුරුෂය, නුසුදුසු ය. අනුලොමී නො වෙයි. යෝග්‍ය නො වෙයි. මහණුන්ට නො ගැළපෙන්නෙක. නො කාප ය. නොකටයුත්-තක. හිත් පුරුෂය, කවර කරුණකින් තෝ මාගමට තුළුල් තෙපුලෙන් පහන් ලෙස බිණුයෙහි ද? හිත් පුරුෂය, මා විසින් සරගය පිණිස නො ව විරුගය පිණිස තන් අසුරින් දහම් දෙසන ලද්දේ නො වේ ද? කාමපරිදහයන් ගේ සංසිද්ධි කියන ලද්දේ නො වේ ද? හිත් පුරුෂය, මෙය නොපහන් වුවන්ගේ පහන් බව පිණිස නො වේ” යි ... ගැරුණු සේක. ඉක්බිති මෙය වදළ සේක: මහණෙනි, මෙසේ මේ සිකපදය උදෙසා වූ:

“යම් මහණෙක් තුළුල් තෙපුල් කියැවි රසයන් මඩනා ලද්දේ පෙරළි සිහින් මිනිස් මාංශමතට වසමග පහමග ඇරැබ මෙවුන්දම් පිළිබඳ තුළුල් තෙපුලෙන් තරුණයකු තරුණියකුට මෙන් ඔවස් බෙණේ නම් ඒ මහණකට ඝණවෙසෙස් ඇවැත් වේ.”

3. යොසන යනු යමෙක්, යම්බදු වූයෙක් ...

හිඤ්ඤා යනු ... මේ අරුත්හි මේ තෙමේ හිඤ්ඤා ය යි අභිමත යි.

බභිණ්ණ නම්: ඇලුම් ඇත්තේ, අපෙක්ෂා ඇත්තේ, පිළිබඳ සිතැත්තේ යි.

විපරිණතනති රතනමපි විතතං. විපරිණතං, දුට්ඨමපි විතතං විපරිණතං, මුළුතමපි විතතං විපරිණතං. අපි ච රතනං විතතං ඉමසම්. අනෙ අභිපෙසතං විපරිණතනති.

මාතුකාමො තාම: මනුසසීඨී, ත යසනී ත පෙනී ත තීරවණතගතා, විඤ්ඤ පටිබලා සුභාසිකදුඛතාසිකා දුට්ඨලලාදුට්ඨලලං ආජාතිකුං.

දුට්ඨලලං වාචා තාම: චචමග්ගපසංචමග්ගමෙජ්ඣතධම්මපටිසංසුතතා වාචා.

ඛගාසෙසයාති අජකිවාරො වුච්චති.

යථා තං සුචා සුචනීනති දහරෙ දහරිං කරුණො කරුණිං කාමගොති කාමගොතිතිං.

මෙජ්ඣසුපසංඛිතානිති මෙජ්ඣතධම්මපටිසංසුතතාති.

සඛ්ඤාදිසෙසොති -පෙ- තෙතපි වුච්චති සඛ්ඤාදිසෙසොති,

.4 ඥො මග්ගො ආදිසං වණණමපි හණති, අවණණමපි හණති, යාවති¹පි, ආයාවති²පි, පුච්ඡති³පි, පටිපුච්ඡති⁴පි, ආචිකඛති⁵පි, අනුසාසති⁶පි, අනෙකාසති⁷පි.

වණණං හණති තාම: ඥො මග්ගො ථොමෙනි වණණති පසංසති.

අවණණං හණති තාම: ඥො මග්ගො බුංසෙනි වචෙනි ගරහති.

යාවති තාම: දෙති මෙ අරහසි මෙ දකුනති.

ආයාවති තාම: කද තෙ මාතා පසිදිසති, කද තෙ පිතා පසිදිසති, කද තෙ දෙවතායො පසිදිසනති, කද¹ සුඛණො සුලභො සුමුහුතො හවිසති, කද තෙ මෙජ්ඣං ධම්මං ලභිසාමි²ති.

පුච්ඡති තාම: කථං තං සාමිකස්ස දෙසි³ කථං ජාරස්ස දෙසි⁴ති.

පටිපුච්ඡති තාම: එවං කීර තං සාමිකස්ස දෙසි⁵ එවං ජාරස්ස දෙසි⁶ති.

ආචිකඛති තාම: පුට්ඨො හණති “එවං දෙති, එවං දෙනති⁷ සාමිකස්ස පියා හවිසති මතාපා වා”ති.

අනුසාසති තාම: අපුට්ඨො හණති, “එවං දෙනති⁸ සාමිකස්ස පියා හවිසති මතාපා වා”ති.

අනෙකාසති තාම: අනිමිතතා⁹සි නිමිතතමතතා¹⁰සි අලොභිතා¹¹සි බුච්චලොභිතා¹²සි බුච්චොලා¹³සි පග්ගරනති¹⁴සි සිඛ්ඤාති¹⁵සි ඉඤ්ඤාති¹⁶සි චෙජ්ජරිසිකා¹⁷සි සමතිනතා¹⁸සි උභතොබ්සඤ්ඤාතාසිති.

1. කද තෙ. සා. 2. ලභිසාමිති. සි. මු. 3; දෙති, දෙසිති. සි. මු. 4. දෙනතා, දෙසං.

විපරිණතං යනු: රහයෙන් රත් වූ සිත ද විපරිණතය, ද්වේෂයෙන් දිවෙ වූ සිත ද විපරිණතය, මෝහයෙන් මුස වූ සිත ද විපරිණතය. වැලිත් මේ අතීතයෙහි රහයෙන් රත් වූ සිත විපරිණතය යි අභිමතයි.

මානුෂාම නම: මිනිස් මාගමකි. යකිත්තක් නො වෙයි. ප්‍රේයියක් නො වෙයි. තිරිසන් හිය මාගමක් ද නො වෙයි. සුඛායි දුඛායි තුළල් නොතුළල් තෙපුල් දූත ගැණීමට සමත් නුවණැති මාගමකි.

ද්වත්වලලවංශා නම: වසමහ පසමහ මෙවුන්දම් පිළිබඳ තෙපුල් ය.

ඛනාසෙය්‍ය යනුයෙන් ආචාරව්‍යතික්‍රමය කියනු ලැබේ.

යථා තං සුචා සුමනීං යනු ගම්දරාවකු ගම්දරියකට තරුණයකු තරුණියකට කම්සාප විදින්නකු කම්සාප විදින්නියකට කථා කරන්නාක් මෙනි.

මෙවුනුපසංකිතා යනු: මෙවුන්දම් පිළිබඳ තෙපුලින් ය.

සංකෘතියෙසො යනු ... එයිනුදු සහවෙසෙස යි කියනු ලැබේ.

4. දෙමග ඇරඹ ගුණත් කියයි. අගුණත් කියයි. යදිත්තේත් වෙයි. අයදිත්තේත් වෙයි. විචාරත්තේත් වෙයි. පුළුල්ත්තේත් වෙයි. කියත්තේත් වෙයි. අනුශාසනා කරන්නේත් වෙයි. ආක්‍රොශ කරන්නේත් වෙයි.

ගුණ කියයි යනු: දෙමග ගුණ කියයි. වණයි. පසසයි.

අගුණ කියයි යනු: ගරහයි, අවමත් කෙරෙයි, නිසු කෙරෙයි,

යදිසි යනු: 'මට දෙව, මට දීමට සුදුස්සෙහි ය'යි කියයි.

අයදිසි යනු: කවරදු තිණේ මවු තුටු වන්නී ද? කවරදු තිණේ පියා තුටු වන්නේ ද? කවරදු තිණේ (ඉටු) දෙවියෝ පහදින්නාහු ද? කවරදු සුඛ කණය, සුඛ ලය, සුඛ මොහොත වන්නේ ද? කවරදු තිණේ මෙවුන්දම් ලබන්නෙමි ද? යි කියයි.

විචාරයි යනු: 'කෙසේ නම් තෝ සැමියාට දෙයි ද? කෙසේ නම් තෝ සොර සැමියාට දෙයි ද? යි ප්‍රශ්න කෙරෙයි.

පිළිමිසිසි යනු: 'මෙසේ තෝ සැමියාට දෙයිල මෙසේ තෝ සොරසැමියාට දෙයිල'යි පිළිමිසි.

කියයි යනු: විචාරණ ලද්දේ "මෙසේ දෙව. මෙසේ දෙන්නිය හිමියාට ප්‍රිය ද මත වඩන්නී ද වන්නිය"යි කියයි.

අනුශාසන කෙරෙයි යනු: තොවිචාරණ ලද්දේ "මෙසේ දෙන්නිය සැමියාට ප්‍රිය වන්නී ය, මත වඩන්නිය"යි කියයි.

ආක්‍රොශ කෙරෙයි යනු: 'කිමිත්ත තැන්හි වෙහි, තො පිරිසුන් නිමිත්ත ආත්ති වෙහි, ඕසප් තැන්හි වෙහි, නිති ඕසප් ඇත්ති වෙහි, නිති දරණ පිළි කඩ ඇත්ති වෙහි, මුළුගුරුවන්නී වෙහි, හිමි හිය මත් ඇත්ති වෙහි, සක්‍රී-පණ්ඩත වෙහි, පිරිමි අයුරු ඇත්ති වෙහි, මුසු වූ හඳන් ඇත්ති වෙහි, දෙහඳන් ඇත්ති වෙහි'යි කියයි.

1. ඉපඵ ව ගොති, ඉපඵසංකුද්දී, සාරතොතා ව. භික්ඛු ව නං ඉපඵයා වච්චමග්ගං පසාඨමග්ගං ආදිසා වණණමපි හණති අවණණමපි හණති, යච්ඡි'පි ආයාච්ඡි'පි පුට්ඨති'පි පටිපුට්ඨති'පි, ආචිකති'පි, අනුසාසති'පි, අකෙකාසති'පි, ආපතති සංකීර්ණසංස්කරණ -පෙ-*

2. දෙව ඉපඵයො, දව්නතං ඉපඵතං ඉපඵසංකුද්දී, සාරතොතා ව. භික්ඛු ව නං දව්නතං ඉපඵතං වච්චමග්ගං පසාඨමග්ගං ආදිසා වණණමපි හණති අවණණමපි හණති -පෙ- අකෙකාසති'පි, ආපතති දව්නතං සංකීර්ණසංස්කරණ -පෙ-

3. ඉපඵ ව පණ්ඩකො ව, උභිතතං ඉපඵසංකුද්දී, සාරතොතා ව. භික්ඛු ව නං උභිතතං වච්චමග්ගං පසාඨමග්ගං ආදිසා වණණමපි හණති අවණණමපි හණති -පෙ- අකෙකාසති'පි, ආපතති සංකීර්ණසංස්කරණ දුක්ඛවයං -පෙ-

4. ඉපඵ ව ගොති, ඉපඵසංකුද්දී, සාරතොතා ව. භික්ඛු ව නං ඉපඵයා වච්චමග්ගං පසාඨමග්ගං ආදිසා වණණමපි හණති අවණණමපි හණති -පෙ- අකෙකාසති'පි, ආපතති ද්විත්වවයං -පෙ-

5. දෙව ඉපඵයො, දව්නතං ඉපඵතං ඉපඵසංකුද්දී, සාරතොතා ව. භික්ඛු ව නං දව්නතං ඉපඵතං වච්චමග්ගං පසාඨමග්ගං ආදිසා වණණමපි හණති අවණණමපි හණති -පෙ- අකෙකාසති'පි, ආපතති දව්නතං ද්විත්වවයං -පෙ-

6. ඉපඵ ව පණ්ඩකො ව, උභිතතං ඉපඵසංකුද්දී, සාරතොතා ව. භික්ඛු ව නං උභිතතං වච්චමග්ගං පසාඨමග්ගං ආදිසා වණණමපි හණති අවණණමපි හණති -පෙ- අකෙකාසති'පි, ආපතති ද්විත්වවයං දුක්ඛවයං -පෙ-

7. ඉපඵ ව ගොති, ඉපඵසංකුද්දී, සාරතොතා ව. භික්ඛු ව නං ඉපඵයා උභිතතං අධොජාණ්ණමණ්ඩලං ආදිසා වණණමපි හණති අවණණමපි හණති -පෙ-අකෙකාසති'පි, ආපතති දුක්ඛවයං -පෙ-

8. දෙව ඉපඵයො, දව්නතං ඉපඵතං ඉපඵසංකුද්දී, සාරතොතා ව. භික්ඛු ව නං දව්නතං ඉපඵතං උභිතතං අධොජාණ්ණමණ්ඩලං ආදිසා වණණමපි හණති අවණණමපි හණති -පෙ- අකෙකාසති'පි, ආපතති දව්නතං දුක්ඛවයං -පෙ-

9. ඉපඵ ව පණ්ඩකො ව, උභිතතං ඉපඵසංකුද්දී, සාරතොතා ව. භික්ඛු ව නං උභිතතං උභිතතං අධොජාණ්ණමණ්ඩලං ආදිසා වණණමපි හණති අවණණමපි හණති -පෙ- අකෙකාසති'පි, ආපතති දව්නතං දුක්ඛවයං -පෙ-

10. ඉපඵ ව ගොති, ඉපඵසංකුද්දී, සාරතොතා ව. භික්ඛු ව නං ඉපඵයා කායපට්ඨධං ආදිසා වණණමපි හණති අවණණමපි හණති -පෙ- අකෙකාසති'පි, ආපතති දුක්ඛවයං -පෙ-

* පෙරපාලනකාලීන කායසංස්කරණ වූනතොයොව වෙදිකබ්බො.

1. සත්‍රියකුද වෙයි, 'සත්‍රිය' යන හැඟීම ඇති ඇලුනු මහණෙකුද වෙයි, සත්‍රියගේ වසමග පසමග ඇරැඹ ගුණ කියයි ද, අගුණ කියයි ද, යදියි ද, අයදියි ද, විවාරයි ද, පිළිවිසි ද, බෙණෙයි ද, අනුශාසනා කෙරෙයි ද, ආක්‍රොශ කෙරෙයි ද, සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ. ...

2. සත්‍රිය දෙදෙනෙක් වෙත්, මහණ තෙම සත්‍රින් දෙදෙනා පිළිබඳව 'සත්‍රිය' යන හැඟීම ඇත්තේ, ඇලුනේ ද, වෙයි, සත්‍රින් දෙදෙනාගේ වසමග පසමග ඇරැඹ ගුණ කියයි ද, අගුණ කියයි ද ... ආක්‍රොශ කෙරෙයි ද සහවෙසෙස් ඇවැත් දෙකෙකි. ...

3. සත්‍රියකුද පණකියෙකුද වෙත්, මහණ තෙම දෙදෙනා පිළිබඳව 'සත්‍රිය' යන හැඟීම ඇත්තේ, ඇලුනේ ද, වෙයි, සත්‍රින් දෙදෙනාගේ වසමග පසමග ඇරැඹ ගුණ කියයි ද, අගුණ කියයි ද ... ආක්‍රොශ කෙරෙයි ද, සහවෙසෙස් හා දුකුලා ඇවැත් වේ. ...

4. සත්‍රියකුද වෙයි, මහණතෙම 'සත්‍රිය' යන හැඟීම ඇත්තේ, ඇලුනේ ද, වෙයි. සත්‍රියගේ වසමග පසමග හැර අකු ඇවිත් යට දෙදණ මඩලින් මතු ගුණ කියයි ද, අගුණ කියයි ද, ආක්‍රොශ කෙරෙයි ද ඉලායි වේ. ...

5. සත්‍රිය දෙදෙනෙක් වෙත්, මහණ තෙම සත්‍රින් දෙදෙනා පිළිබඳව 'සත්‍රිය' යන හැඟීම ඇත්තේ, ඇලුනේ ද වෙයි. සත්‍රින් දෙදෙනා පිළිබඳව වසමග පසමග හැර අකු ඇවිත් යට දෙදණ මඩලින් උඩ ගුණ කියයි ද, අගුණ කියයි ද ... ආක්‍රොශ කෙරෙයි ද, ඉලායි ඇවැත් දෙකෙකි. ...

6. සත්‍රියකුද පණකියෙකුද වෙත්, මහණ තෙම දෙදෙනා පිළිබඳව 'සත්‍රිය' යන හැඟීම ඇත්තේ, ඇලුනේ ද වෙයි. දෙදෙනාගේ වසමග පසමග හැර අකු ඇවිත් යට දෙදණ මඩලින් මතු ගුණ කියයි ද, අගුණ කියයි ද ... ආක්‍රොශ කෙරෙයි ද ඉලායි හා දුකුලා ඇවැත් වේ. ...

7. සත්‍රියක් ද වෙයි, මහණ තෙම 'සත්‍රියක්' යන හැඟීම ඇත්තේ, ඇලුම් ඇත්තේ ද වෙයි. සත්‍රියගේ අකු ඇවිත් මතු දෙදණ මඩලින් යට ගුණ කියයි ද, අගුණ කියයි ද, ... ආක්‍රොශ කෙරෙයි ද, දුකුලා ඇවැත් වේ. ...

8. සත්‍රිය දෙදෙනෙක් වෙත්, මහණ තෙම සත්‍රින් දෙදෙනා පිළිබඳව 'සත්‍රිය' යන හැඟීම ඇත්තේ, ඇලුනේ ද වෙයි. සත්‍රින් දෙදෙනාගේ අකු ඇවිත් මතු දෙදණ මඩලින් යට ගුණ කියයි ද, අගුණ කියයි ද ... ආක්‍රොශ කෙරෙයි ද, දුකුලා ඇවැත් දෙකෙකි. ...

9. සත්‍රියකුද පණකියෙකුද වෙත්, මහණ තෙම දෙදෙනා පිළිබඳව 'සත්‍රිය' යන හැඟීම ඇත්තේ, ඇලුනේ ද වෙයි. දෙදෙනාගේ අකු ඇවිත් මතු දෙදණ මඩලින් යට ගුණ කියයි ද, අගුණ කියයි ද, ... ආක්‍රොශ කෙරෙයි ද දුකුලා ඇවැත් දෙකෙකි. ...

10. සත්‍රියක් ද වෙයි, මහණ තෙම 'සත්‍රිය' යන හැඟීම ඇත්තේ, ඇලුනේ ද වෙයි. සත්‍රියගේ කට පිළිබඳව වසමග ඇරැඹ ගුණ කියයි ද, අගුණ කියයි ද. ... ආක්‍රොශ කෙරෙයි ද. දුකුලා ඇවැත් වේ. ...

11. දෙව් ඉපිටියො, දව්නනං ඉපිටිං ඉපිට්ඨසුද්දි, සාරතෙතා ව. භික්ඛු ව නං දව්නනං ඉපිටිං කායපට්ඨිඛං ආදිසා වණණංවපි හණති අවණණංවපි හණති -පෙ- අකෙකාසති'පි, ආපතති දව්නනං දුක්ඛංවං -පෙ-.

12. ඉපිටි ව පණ්ඩකො ව, උභිනනං ඉපිට්ඨසුද්දි, සාරතෙතා ව. භික්ඛු ව නං උභිනනං කායපට්ඨිඛං ආදිසා වණණංවපි හණති අවණණංවපි හණති -පෙ- අකෙකාසති'පි, ආපතති දව්නනං දුක්ඛංවං -පෙ-.

13. අනාපතති අත්ථුරෙකඛාරස්ස, ඛම්මපුරෙකඛාරස්ස, අනුසාසනි-පුරෙකඛාරස්ස, උම්මත්තකස්ස, ආදිකම්මකස්සාති.

විනිතවත්ථු

උද්දනගාමා:

ලොභිතං කකකසංකිණ්ණං ඛරං දීඝඤ්ච වාපිතං
කච්චි සංසිද්ධති¹ මග්ගො සද්ධා දනෙත කම්මුතා'ති.

1. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරු ඉපිටි තවරතනං කම්මිලං පාරුතා හොති. අඤ්ඤාතරු භික්ඛු සාරතෙතා නං ඉපිටි ඵතදවොච: "ලොභිතං ඛො තෙ හගිති"ති. සා න පටිච්ඡාති. "ආමය්‍ය, තවරතෙතා කම්මිලො"ති. තස්ස කුක්කුළුවං අහොසි. "කච්චි නු ඛො අහං සමාදිසෙසං ආපතතිං ආපනෙතා"ති. හගවතො ඵතමත්ථං අරෙවෙසි -පෙ- "අනාපතති භික්ඛු සමාදිසෙසස්ස. ආපතති දුක්ඛංවං"ති. (1)

2. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරු ඉපිටි ඛරකම්මිලං පාරුතා හොති. අඤ්ඤාතරු භික්ඛු සාරතෙතා නං ඉපිටි ඵතදවොච: "කකකසලොමං ඛො තෙ හගිති"ති. සා න පටිච්ඡාති. "ආමය්‍ය, ඛරකම්මිලකො"ති. තස්ස කුක්කුළුවං අහොසි -පෙ- "අනාපතති භික්ඛු සමාදිසෙසස්ස. ආපතති දුක්ඛංවං"ති. (2)

3. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරු ඉපිටි තවාට්ඨිතං කම්මිලං පාරුතා හොති. අඤ්ඤාතරු භික්ඛු සාරතෙතා නං ඉපිටි ඵතදවොච: "ආකිණ්ණලොමං ඛො තෙ හගිති"ති. සා න පටිච්ඡාති. "ආමය්‍ය, තවාට්ඨිතො කම්මිලො"ති. තස්ස කුක්කුළුවං අහොසි -පෙ- "අනාපතති භික්ඛු සමාදිසෙසස්ස. ආපතති දුක්ඛංවං"ති. (3)

4. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරු ඉපිටි ඛරකම්මිලකං පාරුතා හොති. අඤ්ඤාතරු භික්ඛු සාරතෙතා නං ඉපිටි ඵතදවොච: "ඛරලොමං ඛො තෙ හගිති"ති. සා න පටිච්ඡාති, "ආමය්‍ය, ඛරකම්මිලකො"ති. තස්ස කුක්කුළුවං අහොසි -පෙ- "අනාපතති භික්ඛු සමාදිසෙසස්ස. ආපතති දුක්ඛංවං"ති. (4)

1. සංසිද්ධති. සි.මු. සා.

11. සත්‍ය දෙදෙනෙක් වෙත්. මහණ තෙමේ සත්‍ය දෙදෙනා පිළිබඳව 'සත්‍ය' යන හැඟීම් ඇත්තේ ද වෙයි. ඇප්පත් සත්‍ය දෙදෙනාගේ කය පිළිබඳ වූ වස්තූන් ඇති බව ගුණ කියයි ද, අගුණ කියයි ද, ... ආත්මයා කෙරෙහි ද, දුකුලාභාවත් දෙකෙකි. ...

12. සත්‍යකුළු පණ්ඩිතයෙකු වෙත්. මහණ තෙමේ දෙදෙනා පිළිබඳව 'සත්‍ය' යන හැඟීම් ඇත්තේ, ඇප්පත් ද වෙයි. දෙදෙනාගේ කය පිළිබඳ වූවක් ඇති බව ගුණ කියයි ද, අගුණ කියයි ද ... ආත්මයා කෙරෙහි ද දුකුලාභාවත් දෙකෙකි. ...

13. ඔබා පෙරටුකොට, දහම් පෙරටු කොට අනුශාසන පෙරටු කොට කියන්නාවත්, උමතුටුවත් ආදිකම්මකයාවත් ඇවැත් නො වේ.

විනිශ්චිතවස්තු

උද්දාහරණ:

ලොහිත වස්තු, කාකාය ලොම වස්තු, ආකිණ්ණ ලොම වස්තු, බර ලොම වස්තු, දිස ලොම වස්තු, වාසිත වස්තු, කවිසංසිද්ධතමය වස්තු, සද්ධා වස්තු, දන වස්තු, කමම වස්තු (තුනෙක) යි වස්තු දෙළකෙකි:

1. එසමයෙහි එක්තරු සත්‍යක් අප්පත රුද්ධ කම්බලයක් පෙරෙවියා වෙයි. එක්තරු මහණෙක් සංරක්ඛනවූයේ ඒ සත්‍යයට "බුහුනනියති, තිගේ ලොම" යි කී ය. ඔ එබස නො දන්නී 'එසේය, ආයතීයන් වහන්ස, අප්පත රුද්ධ කම්බලයකි' යි කිවු ය. මහණට "කිම, මම සහවෙසෙස්-ඇවැත් අවන්තෙමි ද?" යි කුකුස් විය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙ පවත් යාල කෙළේ ය. ... "මහණ, සහවෙසෙස්ඇවැත් නො වේ. දුකුලාභාවත් වේ" යි වදල කේක. (1)

2. එසමයෙහි එක්තරු සත්‍යක් ගතලොම කම්බලයක් පෙරෙවියා වෙයි. සංරක්ඛනවූ එක්තරු මහණෙක් ඒ සත්‍යයට "බුහුනනියති, තිගේ කාකුළු ලොම" යි කී ය. ඔ තොමෝ එ බස නො දන්නීය. "ආයතීයන් වහන්ස, රථ ලොම කම්බලයෙකි" යි ඔ කිවු ය. ඒ මහණට කුකුස් විය. ... "මහණ, සහවෙසෙස්ඇවැත් නො වේ. දුකුලාභාවත් වේ" යි වදල කේක. (2)

3. එසමයෙහි එක්තරු සත්‍යක් අප්පත විසු කම්බලයක් පෙරෙවියා වෙයි. සංරක්ඛන වූ එක්තරු මහණෙක් ඒ සත්‍යයට "බුහුනනියති, තිගේ ගැවසුනු ලොම වේ" යි කී ය. ඔ දන නො ගත්තී ය. "එසේ ය ආයතීයන් වහන්ස, අප්පත විසු කම්බලයකි" යි කිවු ය. ඒ මහණට කුකුස් විය. ... "මහණ, සහවෙසෙස්-ඇවැත් නො වේ. දුකුලා භාවත් වේ" යි වදල කේක. (3)

4. එසමයෙහි එක්තරු සත්‍යක් රථලොම කම්බලයක් පෙරෙවියා වෙයි. සංරක්ඛනවූ එක්තරු මහණෙක් ඒ සත්‍යයට "බුහුනනියති, තිගේ රථ ලොම" යි කී ය. ඔ දන නො ගත්තී ය. "එසේ ය ආයතීයන් වහන්ස, කම්බලය රථලොම ඇත්තෙකැ" යි කිවු ය. ඒ මහණට කුකුස් විය. "මහණ, සහවෙසෙස්ඇවැත් නො වේ. දුකුලාභාවත් වේ" යි වදල කේක. (4)

5. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරං ඉපී පාවාරං¹ පාරුතා හොති. අඤ්ඤාතරෙ භික්ඛු සාරතොතා තං ඉපී ඵතදවොච: “දිඝලොමං ඛො තෙ හගිති”ති. සා න පටිච්ජාති, “ආමය, පාවාරෙ”²ති. තස්ස කුක්කුච්චං අහොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු සමිකාදිසෙසස්ස, අපතති දුක්ඛං”ති. (5)

6. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරං ඉපී ඛෙතතං වපාපෙත්වා ආනව්ජති. අඤ්ඤාතරෙ භික්ඛු සාරතොතා තං ඉපී ඵතදවොච: “වෘජිතං ඛො තෙ හගිති”ති. සා න පටිච්ජාති “ආමය, තො ව ඛො පටිවුත්ත”න්ති. තස්ස කුක්කුච්චං අහොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු සමිකාදිසෙසස්ස, අපතති දුක්ඛං”ති. (6)

7. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරෙ භික්ඛු පරිබ්බාජිකං පටිපථෙ පස්සිත්වා සාරතොතා තං පරිබ්බාජිකං ඵතදවොච: “කච්චි තෙ හගිති මග්ගො සංසිද්ධි”ති³. සා න පටිච්ජාති. “ආම භික්ඛු, පටිපජ්ජස්සමි”ති. තස්ස කුක්කුච්චං අහොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු සමිකාදිසෙසස්ස, අපතති දුරුච්චයස්ස”ති. (7)

8. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරෙ භික්ඛු සාරතොතා අඤ්ඤාතරං ඉපී ඵතදවොච: “සඤ්ඤාසි නිං හගිති අපි ව යං නිං සාමිකස්ස දෙසි තං තාමාසං දෙසි”ති. “කිං භනෙත”ති. “මෙදුතං ඛමම”න්ති. තස්ස කුක්කුච්චං අහොසි -පෙ- “අපතති නිං භික්ඛු අපනොතා සමිකාදිසෙස”න්ති. (8)

9. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරෙ භික්ඛු සාරතොතා අඤ්ඤාතරං ඉපී ඵතදවොච: “සඤ්ඤාසි නිං හගිති. අපි ව යං අග්ගදුතං තං තාමාසං දෙසි”ති. “කිං භනෙත අග්ගදුත”න්ති. “මෙදුතං ඛමම”න්ති. තස්ස කුක්කුච්චං අහොසි -පෙ- “අපතති නිං භික්ඛු අපනොතා සමිකාදිසෙස”න්ති (9)

10. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරං ඉපී කමමං කරොති. අඤ්ඤාතරෙ භික්ඛු සාරතොතා තං ඉපී ඵතදවොච: “තිට්ඨ හගිති අහං කරිස්සාමි”ති -පෙ- “තිට්ඨ හගිති අහං කරිස්සාමි”ති -පෙ- “තිපජ්ජ හගිති, අහං කරිස්සාමි”ති. සා න පටිච්ජාති. තස්ස කුක්කුච්චං අහොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු සමිකාදිසෙසස්ස, අපතති දුක්ඛං”ති. (10-11-12)

ද්විත්වලාචාසමිකාපදං නිමිතිං.

5. එසමයෙහි එක්තරා සත්‍රියක් උතුරා සඵවක් පෙරෙවියා වෙයි. සංරක්ත වූ එක්තරා මහණෙක් ඒ සත්‍රියට “තහ, තිගේ දිග ලොම්ය”යි කී ය. ඔ දූත නොගත්තී ය. “එසේ ය, ආයතීයන් වහන්ස, උතුරාසඵවකි” යි කිවු ය. ඒ මහණහට කුකුළු විය. ... “මහණ, සහවෙසෙස්ඇවැත් නො වේ. දුකුලාආවැත් වේ” යු යි වදාළ සේක. (5)

6. එසමයෙහි එක්තරා සත්‍රියක් කෙනක් වජුරවා එයි. එක්තරා මහණෙක් සංරක්ත වූයේ සත්‍රියට “තහ, තිගේ කෙන වජුලේ ද?” යි කී ය. ඔ දූත නො ගත්තී ය. “එසේ ය, ආයතීයන් වහන්ස, වැලිත් තැවත වජුලේ නො වේ ය” යි කිවු ය. ඒ මහණහට කුකුළු විය. ... “මහණ, සහවෙසෙස්ඇවැත් නො වේ. දුකුලාආවැත් වේ” යි වදාළ සේක. (6)

7. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් පෙරමහ පිරිවැජ්ඣක දූත සංරක්ත වූයේ, ඒ පිරිවැජ්ඣට “කිම තහ, තිගේ මහ මැනැවින් පවත්නේ ද?” යි ඇසී ය. ඔ නො දත්තී ය. “එසේ ය මහණ, මහ බැස යන්නා” යි කිවු ය. ඒ මහණහට කුකුළු විය. ... “මහණ, සහවෙසෙස්ඇවැත් නො වේ. දුලාසිආවැත් වේ” යි වදාළ සේක. (7)

8. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් සංරක්ත වූයේ එක්තරා සත්‍රියකට “තහ, ගුඛා ඇති වෙහි ය. එහෙත් තෝ යමක් හිමියාට දෙසි නම් එය අපට නො දෙහිය” යි කී ය. “වහන්ස, කිමෙක් ද?” යි ඔ කිවු ය. “මෙවුන්දමය” යි හේ කී ය. ඒ මහණහට කුකුළු විය. ... “මහණ, තෝ සහවෙසෙස්ඇවැත් අවන්තෙහිය” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළසේක. (8)

9. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් සංරක්ත වූයේ සත්‍රියකට “තහ, තෝ සැදූවැත් ය. වැලිත් යම් අග්‍රදතයෙක් වේ නම් එය අපට නො දෙහිය” යි කී ය. “වහන්ස, අග්‍රදතය යනු කිමැ?” යි කිවු ය. “මෙවුන්දමය” යි කී ය. ඒ මහණහට කුකුළු විය. ... “මහණ, තෝ සහවෙසෙස්ඇවැත් අවන්තෙහිය” යි වදාළ සේක. (9)

10. එසමයෙහි එක්තරා සත්‍රියක් කිසි කටයුත්තක් කෙරෙයි. සංරක්ත වූ එක්තරා මහණෙක් ඒ සත්‍රියට “තහ, සිටුව මම් කරන්නෙමි” ... “තහ, හිඳුව. මම් කරන්නෙමි” ... “තහ, වැදගෙව. මම් කරන්නෙමි” යි කී ය. ඔ දූත නො ගත්තී ය. ඒ මහණහට කුකුළු විය. ... “මහණ, සහවෙසෙස්ඇවැත් නො වේ. දුකුලාආවැත් වේ” යි වදාළ සේක. (10. 11. 12.)

දුට්ඨලොවාවාසිකාදෙය නිමි.

අත්තකාමපාරිවරියසිකිකාපදං

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො ගගවා සාවච්ඡියං විහරති ජේතවනෙ අනාපිණ්ඩකස්ස ආරුමෙ. තෙන බො පන සමයෙන ආයස්මා උද්ධි සාවච්ඡියං කුට්ඨගො ගොති. ඔහුකාති කුලාති උපසංඝමති. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරු ඉථි මතපතිකා අභිරුපා හොති දස්සනියා පාසාදිකා. අථ බො ආයස්මා උද්ධි පුබ්බණ්ණසමයං නිවාසෙඤ්ඤා පත්තවිවර්ථාදය යෙන තස්සා ඉථියා නිවෙසනං තෙහුපසංඝමි. උපසංඝමිඤ්ඤා පඤ්ඤාතෙන ආසතෙ නිසිදි.

2. අථ බො සා ඉථි යෙනායස්මා උද්ධි, තෙහුපසංඝමි. උපසංඝමිඤ්ඤා ආයස්මතො උද්ධි අභිවාදෙඤ්ඤා එකමනං නිසිදි. එකමනං නිසිතං බො කං ඉථි ආයස්මා උද්ධි ධම්මියා කථාය සන්දස්සෙසි සමාදපෙසි සමුද්ධොජෙසි සමපහංසෙසි.

3. අථ බො සා ඉථි ආයස්මතා උද්ධිතා ධම්මියා කථාය සන්දස්සෙසි සමාදපිතා සමුද්ධොජිතා සමපහංසිතා ආයස්මතො උද්ධි එතදවොච: “විදෙය්‍යාථ හතොත යෙන අපේඨා. පටිබලා මයං අස්සස්ස දඤ්ඤා යදිදං විවරපිණ්ඩපාතසෙතාසනඤ්ඤාතපච්චයභෙසජ්ජපටිකකාර”නති “ත බො තෙ හතිති අභ්‍යාකං දුලලහා යදිදං විවරපිණ්ඩපාතසෙතාසනඤ්ඤාතපච්චයභෙසජ්ජ-පටිකකාර. අපි ව යො අභ්‍යාකං දුලලහො හං දෙති”ති. “කිං හතොත”ති “මේථුනං ධම්ම”නති. “අපේඨා හතොත”ති “අපේඨා හතිති”ති. “එති හතොත”ති ඔවරකං පටිසිඤ්ඤා සාධකං නිකම්පිඤ්ඤා මඤ්ඤාකෙ උගතාතා නිපජ්ජි. අථ බො ආයස්මා උද්ධි යෙන සා ඉථි තෙහුපසංඝමි. උපසංඝමිඤ්ඤා “කො ඉමං වසලං දුග්ගඤ්ඤා ආමසිස්සති”ති නිවුද්ධිඤ්ඤා පකකාමි.

4. අථ බො සා ඉථි උජ්ඣායති ඩියනි විපාවෙනි: “අලජ්ජිතො ඉමෙ සමණා සකාසපුත්තියා දුසසිලා මුඛවාදිකො, ඉමෙති තාම ධම්මවාදිකො සමවා-රිකො බ්‍රහ්මවාදිකො සච්චවාදිකො සිලවතොතා කල්‍යාණධම්මා පටිජාතිස්සනති. තථි ඉමෙසං සාමඤ්ඤං. තථි ඉමෙසං බ්‍රහ්මඤ්ඤං. තථි ඉමෙසං සාමඤ්ඤං. තථි ඉමෙසං බ්‍රහ්මඤ්ඤං. කුතො ඉමෙසං සාමඤ්ඤං? කුතො ඉමෙසං බ්‍රහ්මඤ්ඤං? අපගතා ඉමෙ සාමඤ්ඤං. අපගතා ඉමෙ බ්‍රහ්මඤ්ඤං. කථං හි තාම සමණො උද්ධි මං සාමං මේථුනං ධම්මං යාචිතා, ‘කො ඉමං වසලං දුග්ගඤ්ඤා ආමසිස්සති’ති නිවුද්ධිඤ්ඤා පකකාමිස්සති? කිං මෙ පාපකං? කිං මෙ දුග්ගඤ්ඤං? කස්සාහං? කෙන හායමි?”ති.

5. අඤ්ඤාපි ඉථියො උජ්ඣායනති ඩියනි විපාවෙනි: “අලජ්ජිතො ඉමෙ සමණා සකාසපුත්තියා -පෙ- කථං හි තාම සමණො උද්ධි ඉමිස්සා සාමං මේථුනං ධම්මං යාචිතා කො ඉමං වසලං දුග්ගඤ්ඤා ආමසිස්සති නිවුද්ධිඤ්ඤා පකකාමිස්සති? කිං ඉමිස්සා පාපකං? කිං ඉමිස්සා දුග්ගඤ්ඤං? කස්සාහං? කෙන හායමි?”ති.

6. අස්සොත්ථං බො භික්ඛු තාසං ඉථිතං උජ්ඣායනති ඩියනි විපාවෙනි: “කථං හි තාම ආයස්මා උද්ධි මාකුභාමස්ස සතතිකෙ අත්තකාම-පාරිවරියාම වණණං හාසිස්සති”ති.

අනුකූලාමපාරිවර්ගයෙහිපදය

1. එසේයෙහි භාගාවත් බුදුරජානන් වහන්සේ සැවැත්නුවර ජේත-
වන තම් වූ අනේපිඬු සිටුහුගේ අරමිනි වාසය කරණ සේක. එසේයෙහි
ආයුෂ්මත් උදසි තෙමේ සැවැත්නුවර බොහෝ කුලයන් කර එළඹෙයි.
එසේයෙහි සැවැත්නුවර මුල මහා රා ආති දකුණුකුල වූ ප්‍රසාද එළවත්තාවූ
එක්තරා සත්‍රියක් වෙයි. ඉක්බිති ආයුෂ්මත් උදසි තෙමේ පෙරවරු කැඳ
පොරොවා පාසිටුරු ගෙණ ඒ සත්‍රියගේ නිවසට එළඹ පැණවූ අස්තෙහි
හිඳගත්තේ ය.

2. ඉක්බිති ඒ සත්‍රිය තොමෝ ආයුෂ්මත් උදසි වෙත එළඹ වැඳ
එකත් පසෙක හිඳ ගත්තී ය. එකත්පසෙක හුන් ඒ සත්‍රියට ආයුෂ්මත්
උදසි තෙමේ දහැමි කපාවෙන් දෙලෝවැඩ මහාකොට දුන්වීය. කුසල-
ධම්මන්ති සමාදන් කරවීය. උත්සාහවත් කරවී ය. මැහව්න් පැහැද වීය.

3. ඉක්බිති ආයුෂ්මත් උදසි විසින් දෙලෝවැඩ දක්වන ලද්දවූ කුසල
ධම්මන්ති සමාදන් කරවන ලද්දවූ උත්සාහවත් කරණ ලද්දවූ මහා කොට
පහදවන ලද්දවූ ඒ සත්‍රිය ආයුෂ්මත් උදසිගට “වහන්ස, යමකින් ප්‍රයෝජන
තම් එය මට කියනු මැනව. සිටුරු පිඬු තෙතසුන් ගිලන්පස බෙහෙත්
පිරිකර සන මෙය ආයුෂ්මත් වහන්සේට දීමට සමත් වෙමි” යි කිවු ය. “තහ,
මේ සිටුරු පිඬු තෙතසුන් ගිලන්පස බෙහෙත් පිරිකර යන යමෙක් වේ ද,
ඒ අපට දුලබ තො වෙයි. වැලි දු අපට යමක් දුලබ තම් එය දෙව” යි හේ
කී ය. “වහන්ස, කිමි” යි භි ආයු ය. “මෙවුන්දම්” යි හේ කී ය. “වහන්ස,
එයට කැමති ද?” යි භි ආයු ය. “තහ, කැමැත්තෙමි” යි හේ කී ය. “වහන්ස,
එකු මැනවැ” යි උත්තරාගෙට පිරිස සඵව වූද ආදෙති උඩුකුරු ව
ගොත්තී ය. ඉක්බිති ආයුෂ්මත් උදසි තෙමේ ආයු වෙත පැමිණ “කවරෙක්
තම් ලෙ වැහෙන දුගඳ මැය ආමිශිතය කරන්නේ ද?” යි කෙළ ගසා ඉවත් ව
ගියේ ය.

4. ඉක්බිති ඒ සත්‍රිය අවමන් කරයි. අයුණු කියයි. දෙස් පතුරුවයි.
මේ ශ්‍රමණ ශාක්‍යපුත්‍රියගේ අලප්ථත්‍රය ය. දුශ්ශීලගේ ය. මුසාවාදිත්‍රය ය. මොහු
“කුඩු ධම්මාරිත්‍රය ය යි සමාවාරිත්‍රය ය යි බුහවාරිත්‍රය ය යි සත්‍යවාරිත්‍රය ය යි සිල්-
වත්ත්‍රය ය යි කලණ දහම් ඇත්තෝ ය යි පිළිණ කෙරෙත්. මොවුන්ට මහණ-
කමෙන් තැන. මොවුන්ට බමුණු කමෙන් තැන. මොවුන්ගේ මහණකම්
තවුයේ ය. මොවුන්ගේ බමුණුකම් තවුයේ ය. මොවුන්ට මහණකමෙන්
කොසින් ද? මොවුන්ට බමුණුකමෙන් කොසින් ද? මොහු මහණකමින් පහ
වුවෝ ය. මොවුහු බමුණු කමින් පහ වුවෝ ය. කවර කරුණකින් උදසි
මහණ තෙමේ ම මොවුන්දමින් යැද “කවරෙක් මුල වැහෙන දුගඳ වූ මැය
ආමිශිතය කරන්නේ ද?” යි “කෙළ ගසා යන්නේ ද?” “මගේ කුමක් ලාමක ද?
මගේ කුමක් දුගඳ ද? මම කිනම් සත්‍රියකට කෙබඳු අලංකාරයකින්
පිරිහෙමි ද?” යි කිවු ය.

5. අනෙක් සත්‍රිය ද “මේ ශ්‍රමණ ශාක්‍යපුත්‍රියගේ අලප්ථත්‍රය ... අයුණු
කියත්. කුසල පතුරුවත්. කවරගෙයකින් උදසි මහණ තෙමේ මැයගෙන්
තෙමේ ම මොවුන්දම් යැද කවරෙක් මුල වැහෙන දුගඳ වූ මැය ආමිශිතය
කරන්නේ ද? යි කෙළ ගසා යන්නේ ද? මැගේ කුමක් ලාමක ද? මැගේ
කුමක් දුගඳ ද? මෝ තොමෝ කිනම් සත්‍රියකට කිනම් අලංකාරයකින්
පිරිහෙමි ද?” යනු යි.

6. භික්ෂුහු අවමන් කරන්නාවූ අයුණු කියන්නාවූ කුසල පතුරුවන්නාවූ
ඒ සත්‍රියගේ කරාව ආයුග. යම් අලෙපවත් භික්ෂුහු වූවාහු ද ඔහු අවමන්
කෙරෙත්. අයුණු කියත්. කුසල පතුරුවත්. “කවර-කරුණකින් ආයුෂ්මත්
උදසි තෙමේ සත්‍රියක ලග තගෙට මොවුන්දමින් මෙහෙ කිරීමෙහි අනුගත
කියන්නේ ද?”

7. අථ ඛො තෙ භික්ඛු¹ භගවතො එතමන් ආරොචෙත්සු. අථ ඛො භගවා එතසමිං නිදනෙ එතසමිං පකරණෙ භික්ඛුසංඝං සන්තිපාතාපෙත්වා ආයසමන්තං උදුසිං පටිපුච්ඡි: “සච්චං කීර් ත්වං උදුසී මාතුගාමස්ස සන්තිකෙ අත්තකාමපාරිවරියාය වණණං භාසසී”ති. “සච්චං භගවා.” විගරහී බුද්ධො භගවා: “අනුච්ඡේදියං මොඝපුරිස අනුලොමිකං අපපති රූපං අස්සා-මණකං අකප්පියං අකරණීයං. කථං හී නාම ත්වං මොඝපුරිස මාතුගාමස්ස සන්තිකෙ අත්තකාමපාරිවරියාය වණණං භාසසී? තනු මයා මොඝපුරිස අනෙකපරියායෙන විරගාය ධරෙවා දෙසිතො නො සරගාය -පෙ- කාමපරි-ලාභානං වූපසමො අකතානො. තෙන මොඝපුරිස අපපසන්නානං වා පසාදය -පෙ- එවස්ථ පත භික්ඛවෙ ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙත්තාථ:

“යො පන භික්ඛු ඛතිණ්ණො විපජිණ්ණෙන විපෙත්තන මාතු-ගාමස්ස සන්තිකෙ අත්තකාමපාරිවරියාය වණණං භාසෙත්තා: එතදග්ගං හසීති, පාරිවරියානං යා චාදිසං සිලවතනං කල්‍යාණධම්මං බ්‍රහ්මචාරීං එතෙන ඛමෙත්ත පරිවරෙත්තාති මෙට්ඨුපසංකිත්තන, අඛ්‍යාදිසෙසො”ති.

8. යො පනාති යො යාදිසො -පෙ-.

භික්ඛුති -පෙ- අයං ඉමසමිං අතෙ අධිපෙතො භික්ඛු’ති.

ඛතිණ්ණො නාම: සාරතො අපෙක්ඛවා පටිබද්ධවිත්තො.

විපජිණ්ණනි රත්තමපි විතං විපරිණතං. දුට්ඨමපි විතං විපරිණතං මුලුමපි විතං විපරිණතං. අපි ච රත්තං විතං ඉමසමිං අතෙ අධිපෙතං විපරිණතනි.

මාතුගාමො නාම: මනුසසීථී. න යකථී, න පෙතී, න තීරච්ඡාතගතා, විඤ්ඤ පටිබලා සුභාසිතදුක්ඛාසිතා දුට්ඨලොදුට්ඨලං ආචාරීතුං.

මාතුගාමස්ස සන්තිකෙ’ති මාතුගාමස්ස සාමන්තා, මාතුගාමස්ස අවිදුරෙ.

අත්තකාමනි අත්තතො කාමං, අත්තතො හෙත්තුං, අත්තතො අධිපායං, අත්තතො පාරිවරියං,

එතදග්ගනි එතා අග්ගං එතා සෙට්ඨං එතං මොක්ඛං එතං උත්තමං එතං පවරං-

යා’ති බතතියා? වා බ්‍රාහ්මණී වා වෙසසී වා සුද්දී වා.

මාදිසනති බතතියං වා බ්‍රාහ්මණං වා වෙසසං වා සුද්දං වා.

1. අථ ඛො තෙ භික්ඛු ආයසමන්තං උදුසිං අනෙකපරියායෙන විගරහී භගවතො, මුල්ලං. 2. ඛතී. සි.මු.

7. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙපවත් කළ කලහ. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ කීදතයෙහි මේ කාරණයෙහි භික්ෂුසංඝයා රැස්කරවා. “උදය, තෝ සත්‍රියක ලහ තමහට මෙවුන්දම් සෙවුමෙහි අනුසස් කියෙහි යනු සැබෑ ද?” යි ආයුෂමත් උදයින් විමාලසේක. “සැබව, භාග්‍යවතුන් වහන්ස” යි හේ කී ය. භාග්‍යවත් බුදුරජාතන් වහන්සේ. “භික්ෂුරූපය, නුසුදුස්සෙකි. අනුලොමී නොවුවකි. මහණකමට නොසුදුස්සෙකි. නො-කැපයෙකි. නොකටයුත්තකි. භික්ෂුරූපය, තෝ කෙසේ නම් මාගම ලහ තමහට මෙවුන්දම්ත් මෙහෙ කිරීමෙහි අනුසස් කිවුයෙහි ද? භික්ෂුරූපය, මා විසින් නොයෙක් අයුරින් සරණය පිණිස නොව විරණය පිණිස දහම් දෙසන ලද්දේ නො වේ ද? ... කාමදහයන් සංසිදුවීම දෙසන ලද්දේ නො වේ ද? භික්ෂුරූපය, මෙය නොපහත් වූවන්ගේ පාහැරීම පිණිස නො වෙයි. ... මහණෙනි, මෙසේ මේ සිකපදය උදෙසා වූ:

“යම් මහණෙක් අත්තකාමපාරිවරියා රහයට බවුසේ පෙරළි හිය සිහින් මිනිස් මානසික සම්පතෙහි යම් යන්ත්‍රයක් සිල්වත් වූ කලහ දහම් ඇති බබසර ඇති මා වැන්නක්හු මේ මෙවුන්දම්න් අභිරමනස කරවනම් මෙය පාරිවරියාවන් අතුරෙන් අශ්‍රයයි මෙමුච්ඡනාපනිත්‍රිත චචනසෙන් තමහට මෙවුන්දම්න් මෙහෙ කිරීමෙහි අනුසස් කියා ද, ඒ මහණෙකට සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ.”

8. සොපනි යනු යමෙක් යම්බදුවෙක් ...

භික්ෂු යනු ... මේ අතීතෙහි මෙ තෙමේ භික්ෂු ය යි අභිමත යි.
භික්ෂුණි නම්: මොනවට ඇපුනේ බලාපොරොත්තු සහිතවූ
යේ පිළිබඳයින් ඇත්තේ යි.

විපරිණත නම්: රහයෙන් රත් වූ සිත ද විපරිණත ය, දොෂයෙන් දව්‍යට වූ සිත ද විපරිණත ය, මෝහයෙන් මූලා සිත ද විපරිණත ය. වැලිත් මේ අතීතෙහි රහයෙන් රත් වූ සිත විපරිණත ය යි අභිමත යි.

මාතුශාම නම්: මිනිස් මාගමකි. සකිත්තක් නො වෙයි. ප්‍රේතියක් නො වෙයි. තිරිසන් ගත මාගමක් ද නො වෙයි. සුඛාසි දුඛාසි තුළුල් නොතුළුල් තෙපුල් දූත ගන්තට සමත් නුවණැත්තියකි.

මාතුශාමසා සන්තිකෙ යනු මාගම් වෙත, මාගම්හට නුදුරු තැන ය.

අත්තකාම යනු තමාගේ කැමැත්ත, තමාගේ හේතුව, තමාගේ අදහස, තමා පිළිබඳ පාරිවරියා ය.

චිතදහම යනු මෙය අග්‍ර ය, මෙය ශ්‍රෙණි ය, මෙය ප්‍රමුඛ ය, මෙය උපතම ය, මෙය ප්‍රචර ය යන අතීත යි.

යා යනු කෘත්‍රිය හෝ ව්‍යාභිණ හෝ වෛශ්‍ය හෝ ශුද්‍ර හෝ සත්‍රියි.

මාදියං යනු කැනතු හෝ බමුණකු හෝ වෙළෙඳකු හෝ සුදුරකු හෝ.

සිලවනගනනි පාණානිපානා පටිච්ඡිතං, අදින්නාදනා පටිච්ඡිතං, මුහුච්චාදා පටිච්ඡිතං.

මුහුච්චාදිනනි මෙජ්ඣනිධම්මා පටිච්ඡිතං.

කල්‍යාණධම්මො නාම: තෙන ව සිලෙන තෙන ව මුහුච්චිසෙන කල්‍යාණධම්මො හොති.

එතෙන ධම්මනාති මෙජ්ඣනිධම්මෙන.

පටිච්චරොග්‍යාති අභිච්චරොග්‍ය.

මෙජ්ඣපසංකිතෙනාති මෙජ්ඣනිධම්මපටිසංයුතෙනන.

සංඛ්‍යාදිසෙසො'ති -පෙ- තෙනපි වුවිච්චි සංඛ්‍යාදිසෙසො'ති.

1. ඉප්ඵි ව හොති, ඉප්ඵිසඤ්ඤි, සාරතොතා ව. භික්ඛු ව නං ඉප්ඵියා සනාතියෙ අත්තකාමපාරිච්ඡියාය වණ්ණං භාසති, ආපනති සංඛ්‍යාදිසෙසං.

2. [ඉප්ඵි ව හොති, වෙමතිකො -පෙ- පණ්ඩකසඤ්ඤි -පෙ- පුරිසසඤ්ඤි -පෙ- තිරච්ඡානගතසඤ්ඤි, සාරතොතා ව. භික්ඛු ව නං ඉප්ඵියා සනාතියෙ අත්තකාමපාරිච්ඡියාය වණ්ණං භාසති, ආපනති දුක්ඛං.

3. පණ්ඩකො ව හොති, පණ්ඩකසඤ්ඤි, සාරතොතා ව. භික්ඛු ව නං පණ්ඩකසං සනාතියෙ අත්තකාමපාරිච්ඡියාය වණ්ණං භාසති, ආපනති ජුලලවට්ඨං.

4. පණ්ඩකො ව හොති වෙමතිකො -පෙ- පුරිසසඤ්ඤි. -පෙ- තිරච්ඡානගතසඤ්ඤි. ඉප්ඵිසඤ්ඤි, සාරතොතා ව. භික්ඛු ව නං පණ්ඩකසං සනාතියෙ අත්තකාමපාරිච්ඡියාය වණ්ණං භාසති ආපනති දුක්ඛං.

5. පුරිසො ව හොති -පෙ- තිරච්ඡානගතො ව හොති, තිරච්ඡානගතසඤ්ඤි -පෙ- වෙමතිකො. -පෙ- ඉප්ඵිසඤ්ඤි. -පෙ- පණ්ඩකසඤ්ඤි. -පෙ- පුරිසසඤ්ඤි සාරතොතා ව. භික්ඛු ව නං තිරච්ඡානගතසං සනාතියෙ අත්තකාමපාරිච්ඡියාය වණ්ණං භාසති ආපනති දුක්ඛං.]*

6. දො ඉප්ඵියො, දභිනං ඉප්ඵිතං ඉප්ඵිසඤ්ඤි, සාරතොතා ව, භික්ඛු ව නං දභිනං ඉප්ඵිතං සනාතියෙ අත්තකාමපාරිච්ඡියාය වණ්ණං භාසති, ආපනති දභිනං සංඛ්‍යාදිසෙසං -පෙ-.

7. ඉප්ඵි ව පණ්ඩකො ව, උභිනං ඉප්ඵිසඤ්ඤි, සාරතොතා ව. භික්ඛු ව නං උභිනං සනාතියෙ අත්තකාමපාරිච්ඡියාය වණ්ණං භාසති, ආපනති සංඛ්‍යාදිසෙසං දුක්ඛං -පෙ-.

* [] ඉප්ඵි අත්තකාමපාරිච්ඡි. සිල. අපාඨසෙ නදිසෙන.

සිලවහතා යනු: පණ්ඩායෙන් තොර වූ අයිතාදතීන් තොර වූ මූලිකයෙක් තොර වූ එකක් ය.

මුහම්මාද් යනු: චෙට්ටන්දමින් තොරවූවකු ය.

කල්‍යාණශිෂ්ට නම: ඒ හිලයෙන් ද ඒ බහිසරින් ද කලණදහම් ඇත්තෙක් වෙයි.

එතෙන ඩිසම්මන යනු: චෙට්ටන්දමින් ය.

පරිබරෙය යනු: අභිරමය කෙරේ නම්.

මෙප්‍රාසංහිතෙන යනු: චෙට්ටන්දම් පිළිබඳ දහමින් ය.

සංඝාදිසෙසා යනු ... එයින් ප්‍රද්‍රව්‍ය සංඝාදිසෙස ය යි කියනු ලැබේ.

1. සත්‍රියකු වෙයි, සත්‍රිය යන හැඟීම් ඇත්තේ සංරක්‍ෂණය වෙයි, මහණ තෙමේ ඒ සත්‍රිය සම්පයෙහි තමාට චෙට්ටන්දමින් මෙහෙ කිරීමෙහි අනුසන්ධිතයා ද සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ.

2. සත්‍රියකුත් වේද, වෙමකිකත් වේද, ... පණ්ඩකය යන හැඟීම් ඇති ... පිරිමියෙක යන හැඟීම් ඇති ... තිරිසන් ගතයෙක යන හැඟීම් ඇති සංරක්‍ෂණයකු වෙයි. මහණ තෙමේ ඒ සත්‍රිය සම්පයෙහි අත්‍යවශ්‍ය පාරිචරිතයාවෙහි ගුණ කියා ද ප්‍රලාපි ඇවැත් වේ.

3. පණ්ඩකයෙකු වෙයි, පණ්ඩකය යන හැඟීම් ඇති සංරක්‍ෂණයකු වෙයි, මහණ තෙමේ ඒ පණ්ඩකයා සම්පයෙහි අත්‍යවශ්‍ය පාරිචරිතයාවෙහි ගුණ කියයි ද ප්‍රලාපි ඇවැත් වේ.

4. පණ්ඩකයෙකුත් වෙයි ද, වෙමකිකත් වේ ද ... පිරිමියෙක යන හැඟීම් ඇති ... තිරිසන් ගතයෙක යන හැඟීම් ඇති ... සත්‍රියක යන හැඟීම් ඇති සංරක්‍ෂණයකු වෙයි, මහණ තෙමේ ඒ පණ්ඩකයා සම්පයෙහි අත්‍යවශ්‍ය පාරිචරිතයාවෙහි ගුණ කියා ද, දුකුලා ඇවැත් වේ.

5. පිරිමියෙකු වෙයි, ... තිරිසන් ගතයෙක් වෙයි, තිරිසන් ගතයෙක යන හැඟීම් ඇත්තේ ... වීමෙහි ඇත්තේ, ... සත්‍රිය යන හැඟීම් ඇත්තේ, ... පණ්ඩකයෙක යන හැඟීම් ඇත්තේ, ... පිරිමියෙක යන හැඟීම් ඇත්තේ සංරක්‍ෂණය වෙයි, මහණ තෙමේ ඒ තිරිසන් ගතයා සම්පයෙහි අත්‍යවශ්‍ය පාරිචරිතයාවෙහි ගුණ කියා ද දුකුලා ඇවැත් වේ.

6. සත්‍රිය දෙදෙනෙක් වෙත්, සත්‍රිය දෙදෙනා පිළිබඳව 'සත්‍රිය' යන හැඟීම් ඇති සංරක්‍ෂණයක් වෙයි, මහණ තෙමේ ඒ සත්‍රිය දෙදෙනා සම්පයෙහි අත්‍යවශ්‍ය පාරිචරිතයාවෙහි ගුණ කියා ද, සහවෙසෙස් දෙකෙකි....

7. සත්‍රියකු වෙයි, පණ්ඩකයෙකු වෙයි, දෙදෙනා පිළිබඳව 'සත්‍රිය' යන හැඟීම් ඇති සංරක්‍ෂණයකුත් වෙයි, මහණ තෙමේ ඒ දෙදෙනා සම්පයෙහි අත්‍යවශ්‍ය පාරිචරිතයාවෙහි ගුණ කියයි ද, සහවෙසෙස් හා දුකුලා ඇවැත් වේ. ...

8. අනාපනති විවරපිණ්ඩපාතසෙනාසනකිරානපච්චයහෙසජ්ජපරිකතා-
රෙන උපට්ඨතාති භණ්ති, උමමත්තකස්ස, ආදිකමමිකස්සාති.

විනිතවත්තු

උද්දනශාපා.

කථං වඤ්ඤා ලහෙ පුත්තං පියා ව සුභගා සියා,
කිං දජ්ජං කෙනුපට්ඨෙය්‍යං කථං ගවේජය්‍යං සුගගතිනති.

1. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතර වඤ්ඤා ඉපී කුලුපගං භික්ඛුං
එතදවොච: “කථාං භනෙත විජායෙය්‍ය”නති. “තෙන හි භගිනී අග්ගදුතං
දෙති”ති. “කිං භනෙත අග්ගදුතං”නති? “මෙට්ඨං ධම්ම”නති. තස්ස
කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- “ආපතතිං නිං භික්ඛු ආපනෙතා සම්ඝාදිසෙස”නති (1)

2. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතර විජායෙය්‍ය ඉපී කුලුපගං භික්ඛුං
එතදවොච: “කථාං භනෙත පුත්තං ලහෙය්‍ය”නති. “තෙන හි භගිනී
අග්ගදුතං දෙති”ති. “කිං භනෙත අග්ගදුතං”නති. “මෙට්ඨං ධම්ම”නති.
තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- “ආපතතිං නිං භික්ඛු ආපනෙතා සම්ඝාදි-
සෙස”නති. (2)

3. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතර ඉපී කුලුපගං භික්ඛුං එතද-
වොච: “කථාං භනෙත සාමිකස්ස පියා අස්ස”නති. “තෙන හි භගිනී
අග්ගදුතං දෙති”ති. “කිං භනෙත අග්ගදුතං”නති. “මෙට්ඨං ධම්ම”නති. තස්ස
කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- “ආපතතිං නිං භික්ඛු ආපනෙතා සම්ඝාදිසෙස”නති.
(3)

4. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතර ඉපී කුලුපගං භික්ඛුං එතදවොච:
“කථාං භනෙත පුභගා අස්ස”නති. “තෙන හි භගිනී අග්ගදුතං දෙති”ති.
“කිං භනෙත අග්ගදුතං”නති. “මෙට්ඨං ධම්ම”නති. තස්ස කුක්කුච්චං
අගොසි -පෙ- “ආපතතිං නිං භික්ඛු ආපනෙතා සම්ඝාදිසෙස”නති. (4)

5. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතර ඉපී කුලුපගං භික්ඛුං එතද-
වොච: “කථාං භනෙත අය්‍යස්ස දජ්ජම්”ති. “අග්ගදුතං භගිනී”ති. “කිං
භනෙත අග්ගදුතං”නති. “මෙට්ඨං ධම්ම”නති. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි
-පෙ- “ආපතතිං නිං භික්ඛු ආපනෙතා සම්ඝාදිසෙස”නති. (5)

6. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතර ඉපී කුලුපගං භික්ඛුං එතද
වොච: “කෙනාං භනෙත අය්‍යං උපට්ඨම්”ති. “අග්ගදුතෙත භගිනී”ති. කිං
භනෙත අග්ගදුතං”නති. “මෙට්ඨං ධම්ම”නති. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි
-පෙ- “ආපතතිං නිං භික්ඛු ආපනෙතා සම්ඝාදිසෙස”නති. (6)

8. “සිවුරු පිඩු සෙනසුන් හිලන්පස බෙහෙත් යන පිරිසරින් උවටත් කරව” යි කියයි ද, (බහුට ද,) උත්තරකයාට ද, අදිකමකයාට ද, ඇවැත් හෝ වේ.

විනිශ්චිතවසතු

උද්‍යනගාමා:

කථංවඤ්ඤාවන්ත, පුත්තවන්ත, පියාවන්ත, සුභගාවන්ත, කිංදර්ශ්‍යවන්ත, කෙත්තුවට්ඨයාවන්ත, සුභතිං කථං ගවේශ්‍ය වන්ත යි වයතු සතෙකි:

1. එසමයෙහි එක්තරු වදනාභිමාණස්ස කුලපග මහණකුට “වහන්ස, මම කෙසේ නම් වදන්තෙමි ද?” යි ලෙය කිවුය. “තහ, එසේ නම් අග්‍රදහය දෙව” යි හේ කී ය. “වහන්ස, අග්‍රදහය යනු කිමැ?” යි ඔහු පුච්චිත. “මෙවුන්දමැ” යි හේ කී ය. ඒ මහණහට කුතුහල විය. ... “මහණ, තෝ සභවෙසෙස් ඇවැත් අවන්තෙහි ය” යි වදාළසේක. (1)

2. එසමයෙහි එක්තරු වදනාභිමාණස්ස කුලපග මහණකුට වහන්ස, “කෙසේ නම් පුත්තකු ලබන්තෙමි ද?” යි කිවු ය. “තහ, එසේ නම් අග්‍රදහය දෙව” යි කී ය. “වහන්ස, අග්‍රදහය නම් කිමැ?” යි ඔහු පුච්චිත. “මෙවුන්දමැ” යි හේ කී ය. ... ඒ මහණහට කුතුහල විය. ... “මහණ, තෝ සභවෙසෙස් ඇවැත් අවන්තෙහි ය” යි වදාළ සේක. (2)

3. එසමයෙහි එක්තරු වදනාභිමාණස්ස කුලපග මහණකුට “වහන්ස, කෙසේ නම් මම හිමියාට ප්‍රිය වන්තෙමි ද?” යි විචාළ ය. එසේ නම් “අග්‍රදහය දෙව” යි හේ කී ය. “වහන්ස, අග්‍රදහය නම් කිමැ?” යි ඔහු පුච්චිත. “මෙවුන්දමැ” යි හේ කී ය. ... ඒ මහණහට කුතුහල විය. ... “මහණ, තෝ සභවෙසෙස් ඇවැත් අවන්තෙහි ය” යි වදාළ සේක. (3)

4. එසමයෙහි එක්තරු වදනාභිමාණස්ස කුලපග මහණකුට “වහන්ස, මම කෙසේ නම් ඉසුරුමයෙකු වන්තෙමි ද?” යි පුච්චිත. “එසේ නම් අග්‍රදහය දෙව” යි හේ කී ය. “වහන්ස, අග්‍රදහය නම් කිමැ?” යි ඔහු පුච්චිත. “මෙවුන්දම ය” යි හේ කී ය. ඒ මහණහට කුතුහල විය. ... “මහණ, තෝ සභවෙසෙස් ඇවැත් අවන්තෙහි ය” යි වදාළසේක. (4)

5. එසමයෙහි එක්තරු වදනාභිමාණස්ස කුලපග මහණකුට “වහන්ස, මම ආයාසයෙන් වහන්සේට කුමක් දෙන්නෙමි ද?” යි විචාළ ය. “තහ, අග්‍රදහය” යි හේ කී ය. “වහන්ස, අග්‍රදහය යනු කිමැ?” යි ඔහු පුච්චිත. “මෙවුන්දමැ” යි හේ කී ය. ඒ මහණහට කුතුහල විය. ... “මහණ, තෝ සභවෙසෙස් ඇවැත් අවන්තෙහි ය” යි වදාළසේක. (5)

6. එසමයෙහි එක්තරු වදනාභිමාණස්ස කුලපග මහණකුට “වහන්ස, මම කීමෙකින් ආයාසයෙන් වහන්සේට උපසාරක කෙරෙමි ද?” යි විචාළ ය. “තහ අග්‍රදහයෙහි” යි හේ කී ය. “වහන්ස, අග්‍රදහය යනු කිමැ?” යි ඔහු පුච්චිත. “මෙවුන්දමැ” යි හේ කී ය. ... ඒ මහණහට කුතුහල විය. “මහණ, තෝ සභවෙසෙස් ඇවැත් අවන්තෙහි ය” යි වදාළසේක. (6)

7. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරු ඉඨී කුලුපගං භික්ඛුං එතදවොච: “කථාංගං භතොත සුගතිං ගවේජයා?” නති. “තෙන ති භගිනී අග්ගදුතං දෙභී” ති. “කිං භතොත අග්ගදුතා?” නති. “මේදුතං බමම” නති. තස්ස කුකකුච්චං අගොසි -පෙ- “අපතනිං තං භික්ඛු අපතොතා සංකීර්ණෙස” නති. (7)

අනන්තාමපාටිවජ්ජසංකීර්ණාපදං නිබ්බිතං.

3. 5.

සංඝවර්තනසංකීර්ණාපදං

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවභ්වයං විහරති ජේතවනෙ අනාඨපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන අගස්ම උදුසි සාවභ්වයං කුලුපගො හොති, බහුකාති කුලාති උපසංඛිකමිති, යථා පස්සති කුමාරකං වා අපජාපතිකං, කුමාරිකං වා අපතිකං, කුමාරකස්ස මාතා-පිතුනතං සතතිකෙ කුමාරිකාය වණ්ණං හණ්ණං: “අමුකස්ස කුලස්ස කුමාරිකා අභිරුපා දස්සනීයා පාසාදිකා පණ්ණිතා බසතො මෙධාවී දක්ඛා අතලසො. ඡන්තා සං කුමාරිකා ඉමස්ස කුමාරකස්ස” ති. තෙ එවං වදෙනති: “එතෙ ඛො භතොත අමෙහ න ජාතනති” කෙ වා ඉමෙ කස්ස වා” ති. සචෙ භතොත අග්ගො දුපෙය්ස අතෙය්සාම මයං තං කුමාරිකං ඉමස්ස කුමාරකස්ස” ති. කුමාරිකාය මාතාපිතුනතං සතතිකෙ කුමාරකස්ස වණ්ණං හණ්ණං: “අමුකස්ස කුලස්ස කුමාරකො අභිරුපො දස්සනීයො පාසාදිකො පණ්ණිතො බසතො මෙධාවී දක්ඛා අතලසො. ඡන්තායං¹ කුමාරිකා තස්ස කුමාරකස්ස” ති. තෙ එවං වදෙනති: එතෙ ඛො භතොත අමෙහ න ජාතනති: “කෙ වා ඉමෙ කස්ස වා” ති. කිසිමිං විග්ග කුමාරිකාය වත්තං. සචෙ භතොත අග්ගො යාවාපෙය්ස දදෙය්සාම මයං ඉමං කුමාරිකං තස්ස කුමාරකස්ස” ති. එතෙතෙව උපායෙන ආවාහාති² පි කාරුපෙති. විවාහාති³ පි කාරුපෙති. වාරෙය්සාති⁴ පි වත්තාපෙති.

2. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරස්සා පුරුණගණ්ණිකා ධිතා අභිරුපා හොති දස්සනීයා පාසාදිකා. තිරොගාමසා ආජීවකසාවකා ආගතත්වා තං ගණ්ණං එතදවොචු: “දෙහයෙස ඉමං කුමාරිකං අමානං කුමාරකස්ස” ති. සා එවමාහ: “අහං බවය්සා² තුමෙහ න ජාතාමි “කෙ වා ඉමෙ කස්ස වා” ති. අයඤ්ච මෙ එකධිතිකා. තිරොගාමො ව ගතතබ්බො, “තාහං දස්සාමි” ති. මනුස්සා තෙ ආජීවකසාවකෙ එතදවොචු: “කිස්ස තුමෙහ අය්සා ආගතන්වා” ති. “ඉධ මයං අය්සා අමුකං නාම ගණ්ණං ධිතරං යාවිමහ අමානං කුමාරකස්ස, සා එවමාහ: “අහං බවය්සා තුමෙහ න ජාතාමි “කෙ වා ඉමෙ කස්ස වා” ති. අයඤ්ච මෙ එකධිතිකා තිරොගාමො ව ගතතබ්බො, තාහං දස්සාමි” ති. “කිස්ස තුමෙහ අය්සා තං ගණ්ණං ධිතරං යාවිමා? තනු අග්ගො උදුසි වත්තබ්බො? අග්ගො උදුසි දුපෙය්සාති” ති. අප ඛො තෙ ආජීවකසාවකා ගෙනායස්ම උදුසි, තෙහුපසංඛිකමිංසු. උපසංඛිකමිතිං ආගමිතො උදුසිං එතදවොචු: “ඉධ මයං භතොත අමුකං නාම ගණ්ණං ධිතරං යාවිමහ අමානං කුමාරකස්ස. සා එවමාහ: අහං බවය්සා තුමෙහ න ජාතාමි කෙ වා ඉමෙ කස්ස වා” ති. අයඤ්ච මෙ එකධිතිකා තිරොගාමො ව ගතතබ්බො, තාහං දස්සාමි” ති. සාධු භතොත අග්ගො තං ගණ්ණං ධිතරං දුපෙය්ස අමානං කුමාරකස්ස” ති.

1. ජනොතා සො කුමාරකො ඉමස්සා කුමාරිකායාති, සං.

2. බවයෙය්සා, සිමු, ම.ජ.ආ.

7. එසමයෙහි එක්තරා ගැහැණියක් කුලපග මහණකුට “වහන්ස, කෙසේ සුගතියට යන්නෙමි ද?” යි කිවු ය. “තභ, එසේ නම් අනුදානය දෙව” යි කීය. “වහන්ස, අනුදාන යනු කිමැ?” යි ඔ විචාලා ය. “මෙවුන්දමැ,” යි කීය. ... ඒ මහණහට කුකුසෙක් විය. ... “මහණ” තෝ සහවෙසෙත්-ඇවැත් අවන්නෙහිය” යි වදාළ සේක. (7)

අනන්තාමසාරිච්චියගිණ්ණාපදය නිමි.

3. 5.

සංඝවර්තන ගිණ්ණාපදය

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ සාවැන්නුවර දෙවරම් නම් අනේපිඬුසිවුහුගේ අරමිහි වාසය කරණ සේක. එසමයෙහි ආයුෂ්මත් උදුසි තෙමේ සාවැන්නුවර කුලපග වෙයි. බොහෝ කුලයන් කරු පාමිණෙයි. යම් තැනෙක බිරියක නැති කුමරකු හෝ සැමියකු නැති කුමරියක හෝ දකි ද, කුමරුගේ මව්පියන් සමීපයේ දී, “අපෝ කුලයේ කුමරිය අභිරුපය, දකුම් කළු ය, ප්‍රසාද එළවන්නී ය, පණ්ඩිත ය, වෘක්ක ය, නුවණැත්තී ය, දක්‍ෂ ය, අතලස ය. මේ කුමරුහට ඒ කුමරිය සුදුසු ය” යි ඇය ගුණ කියයි. ‘වහන්ස, ‘මොහු කවරු ද? මොහු කා අයත් ද?’ යි අනුමුත අප නො දනිත්. ඉදින් වහන්ස, ආයතී තෙමේ දෙවන්නේ නම් අපි ඒ කුමරිය මේ කුමරුට ගෙණ එන්නෙමු” යි ඔහු මෙසේ කියත්. “අපෝ කුලකුමාර තෙමේ අභිරුපය, දකුම්කළු ය, ප්‍රසාද එළවන්නේ ය, පණ්ඩිත ය, වෘක්ක ය, නුවණැත්තේ ය, දක්‍ෂය, අතලස ය. මේ කුමාරිකා නොමෝ ඒ කුමාරයාහට සුදුසු ය” යි කුමරියගේ මාපියන් සමීපයේ දී කුමරුගේ ගුණ කියයි. “වහන්ස, මොහු කවරු ද? මොහු කා අයත් ද?” යි අනුමුත අප නො දනිත්. වහන්ස, කුමරිය හෙතුකොට කිම අපට ලැජ්ජා එළවන්නාක් වන්න. ඉදින් වහන්ස, ආයතී තෙමේ ඔවුන් ලවා යාවතා කරවා නම්, අපි මේ කුමරිය ඒ කුමරුට දෙන්නෙමු” යි ඔහු මෙසේ කියත්. ආයුෂ්මත් උදුසි තෙමේ මේ උපායෙන් ම ආවාසයන් ද කරවයි. විවාහයන් ද කරවයි. දින තිහක් ආදිය ද ගිවිසවා තබයි.

2. එසමයෙහි එක්තරා හිමි නැති ගණකියකගේ දුවක් අභිරුප ය. දකුම් කළු ය, ප්‍රසාද එළවන්නී ය. අන් ගමෙක වසන ආජිවකසච්චෝ පාමිණ ඒ ගණකා බිරියට “ආයතීවෙනි, මේ කුමරිය අපගේ කුමරුට දෙව” යි මෙබඳු කීවා. “ආයතීගෙනි, මොහු කවුරු ද? කා අයත් ද?” යි මම නොප නො හඳුනමි. මෝ ද මාගේ එක ම දුව ය. බැහැරගම් ද යායුතු ය. මම නො දෙන්නෙමි” යි ඔ මෙසේ කීවු ය. මිනිස්සු ආජිවක ශ්‍රාවකයන්ට “ආයතීගෙනි, තෙපි කුමක් හෙයින් ආවු ද?” යි මෙය කීවා. “ආයතීගෙනි, මෙහි අපි අපෝ ගණකියගෙන් අපගේ කුමරුට ඇය දුව යැදීමු. ඔ ද “ආයතීගෙනි, මම මොහු කවුරු දැ යි කියා හෝ මොහු කාගේ ද?” යි කියා හෝ නො දකිමි. මෝ ද මාගේ එක ම දුව ය. බැහැරගම් ද යායුතු ය. මම ඇය නො දෙමි” යි කීවා ය යි ඔහු කීවා. “ආයතීගෙනි, තෙපි කුමක් හෙයින් ඒ ගණකියගෙන් ඇය යායුතු ද? ආයතී උදුසි තෙමේ කිය යුතු නො වේ ද? ආයතී වූ උදුසි තෙමේ දෙවන්නේ ය” යි ඔහු කීවා. අක්කිති ආජිවක ශ්‍රාවකයෝ ආයුෂ්මත් උදුසි තෙර කරු එළඹියාහු ය. එළඹ, අයුෂ්මත් උදුසිහට, “වහන්ස, මෙහි අපි අපෝ ගණකියගෙන් අපගේ කුමාරයාහට දුව යැදීමු. ඔ ‘ආයතීගෙනි මොහු කාගේ කවුරු ද? යි මම නොප නො හඳුනමි. මෝ ද මාගේ එක ම දුව ය. බැහැරගම් ද යායුතු ය. මම ඇය නො දෙමි’ යි කීවා ය. වහන්ස, ආයතී තෙමේ ඒ ගණකියගේ දුව අපගේ කුමරුට දෙවන්නේ නම් මැනවැ” යි කීවා.

3. අථ ඛො ආයස්මා උද්ධි යෙන සා ගණ්ඨි, තෙනුපසංඛිනම්. උපසංඛිනම්නි; තං ගණ්ඨිං එතදවොච: “කිසසිලෙසං ධිතරං ත දෙසි?”ති. “අහං ඛව්‍යස ඉමෙ ත ජාතාමි ‘කෙ වා ඉමෙ කස්ස වා’ති. අයස්සෙ මෙ එකධිඤ්ඤා, නිදෙහොමො ව ගන්තබ්බො, නාහං දස්සාමි”ති. “දෙහිලෙසං, අහං ඉමෙ ජාතාමි”ති. “සවෙ භනෙන අයෙහා ජාතාති, දස්සාමි”ති. අථ ඛො සා ගණ්ඨි තෙසං ආජීවකසාවකානං ධිතරං අද්ධි. අථ ඛො තෙ ආජීවකසාවකා තං කුමාරිකං තෙහිං මාසංයෙව සුඤ්ඤාභොගෙන භුඤ්ජේසු. තතො අපරෙත දුසිභොගෙන භුඤ්ජන්ති. අථ ඛො සා කුමාරිකා මාභූයා සන්තිකෙ දුහං පාහෙසි: “අහං හි දුග්ගතා දුක්ඛිනා, ත සුඛං ලභාමි. මාසංයෙව මං සුඤ්ඤාභොගෙන භුඤ්ජේසු. තතො අපරෙත දුසිභොගෙන භුඤ්ජන්ති. ආගච්ඡතු මෙ මාතා මං තෙස්සතු”ති.

4. අථ ඛො සා ගණ්ඨි යෙන තෙ ආජීවකසාවකා තෙනුපසංඛිනම්. උපසංඛිනම්නි; තෙ ආජීවකසාවකෙ එතදවොච: “මායසා ඉමං කුමාරිකං දුසිභොගෙන භුඤ්ජේසු, සුඤ්ඤාභොගෙන ඉමං කුමාරිකං භුඤ්ජේසු”ති. තෙ එවමාහංසු “තත්ථමාකං තයා සද්ධිං ආහාරුපහාරෙ, සමණෙන සද්ධිං අමාකං ආහාරුපහාරෙ, ගච්ඡ නිං, ත මයං තං ජාතාමා”ති. අථ ඛො සා ගණ්ඨි තෙහි ආජීවකසාවකෙහි අපසාදිතො පුනදෙව සාවච්චිං පච්චාගඤ්ඤි. දුතියමි ඛො සා කුමාරිකා මාභූයා සන්තිකෙ දුතං පාහෙසි: “අහං හි දුග්ගතා දුක්ඛිනා, ත සුඛං ලභාමි. මාසංයෙව මං සුඤ්ඤාභොගෙන භුඤ්ජේසු. තතො අපරෙත දුසිභොගෙන භුඤ්ජන්ති. ආගච්ඡතු මෙ මාතා මං තෙස්සතු”ති.

5. අථ ඛො සා ගණ්ඨි යෙනායස්මා උද්ධි තෙනුපසංඛිනම්. උපසංඛිනම්නි; ආයස්මන්තං උද්ධිං එතදවොච: “සා කීර් හනෙන කුමාරිකා දුග්ගතා දුක්ඛිනා, ත සුඛං ලභති. මාසංයෙව තං සුඤ්ඤාභොගෙන භුඤ්ජේසු. තතො අපරෙත දුසිභොගෙන භුඤ්ජන්ති. වදෙය්‍යාථ හනෙන: “මායසා ඉමං කුමාරිකං දුසිභොගෙන භුඤ්ජේසු, සුඤ්ඤාභොගෙන ඉමං කුමාරිකං භුඤ්ජේසු”ති. අථ ඛො ආයස්මා උද්ධි යෙන තෙ ආජීවකසාවකා තෙනුපසංඛිනම්. උපසංඛිනම්නි; තෙ ආජීවකසාවකෙ එතදවොච: “මායසා ඉමං කුමාරිකං දුසිභොගෙන භුඤ්ජේසු, සුඤ්ඤාභොගෙන ඉමං කුමාරිකං භුඤ්ජේසු”ති. තෙ එවමාහංසු: “තත්ථමාකං තයා සද්ධිං ආහාරුපහාරෙ, ගණ්ඨියා සද්ධිං අමාකං ආහාරුපහාරෙ, සමණෙන ගච්ඡනං අඛ්‍යාචටෙන. සමණො අස්ස සුසමණො, ගච්ඡ නිං, ත මයං තං ජාතාමා”ති. අථ ඛො ආයස්මා උද්ධි තෙහි ආජීවකසාවකෙහි අපසාදිතො පුනදෙව සාවච්චිං පච්චාගඤ්ඤි. තතියමි ඛො සා කුමාරිකා මාභූයා සන්තිකෙ දුතං පාහෙසි: “අහං හි දුග්ගතා දුක්ඛිනා, ත සුඛං ලභාමි. මාසංයෙව මං සුඤ්ඤාභොගෙන භුඤ්ජේසු. තතො අපරෙත දුසිභොගෙන භුඤ්ජන්ති. ආගච්ඡතු මෙ මාතා මං තෙස්සතු”ති.

6. දුතියමි ඛො සා ගණ්ඨි යෙනායස්මා උද්ධි තෙනුපසංඛිනම්. උපසංඛිනම්නි; ආයස්මන්තං උද්ධිං එතදවොච: “සා කීර් හනෙන කුමාරිකා දුග්ගතා දුක්ඛිනා, ත සුඛං ලභති. මාසංයෙව තං සුඤ්ඤාභොගෙන භුඤ්ජේසු. තතො අපරෙත දුසිභොගෙන භුඤ්ජන්ති. වදෙය්‍යාථ හනෙන: “මායසා ඉමං කුමාරිකං දුසිභොගෙන භුඤ්ජේසු, සුඤ්ඤාභොගෙන ඉමං කුමාරිකං භුඤ්ජේසු”ති. පඨමං පාහං තෙහි ආජීවකසාවකෙහි අපසාදිතො. නිං ගච්ඡ නාහං ගම්ඤ්ඤාමිති.

3. ඉක්බිති ආයුෂ්මත් උදයි තෙමේ ඒ ගණනිය වෙත පාමිණ ඒ ගණනියට “කුමක් ගෙයින් මොවුන්ට දුටු නො දෙයි ද?” යි කී ය. “ආයුෂියන් වහන්ස, මොහු කාගේ කවුරු ද” යි මොවුන් නො හඳුනම්. මෝ ද මාගේ එක ම දුටු ය. මම ආය නො දෙන්නෙමි බැහැරගම්ද යායුතු ය යි හි කිවු ය. “මොවුන්ට දෙව, මම මොවුන් හඳුනමි” යි ආයුෂ්මත් උදයිතෙර කී ය. “ඉදින් වහන්ස, ආයුෂියන් වහන්සේ හඳුනත් නම් දෙන්නෙමි” යි හි කිවු ය. ඉක්බිති ඒ ගණනි ඒ ආච්චක සච්චන්ට සිය දුටු දුන්නී ය. ඉක්බිති ඒ ආච්චක සච්චෝ ඒ කුමරිය කැදවා ගෙණ ගොස් මහක් ම ලෙහෙළියකු කොට පරිහරණ කළාහු ය. ඉන්පසු දයියක කොට පරිහරණය කෙරෙහි. ඉක්බිති ඒ කුමරියා නොමෝ, “මම දුන් දුහි වෙමි. දුප්පත්මි. සැපයක් නො ලබමි. මහක් ම මා ලෙහෙළියක කොට පරිහරණ කළහ. ඉන්පසු දයියක මෙන් පරිහරණය කෙරෙහි. මගේ මව් නොමෝ මෙහි ඒවා. මා ගෙණ යේවා” යි මවු වෙතට දුතයකු යැවු ය.

4. ඉක්බිති ඒ ගණනි නොමෝ ඒ ආච්චක සච්චන් කරා එළඹියා ය. එළඹි මවුන්ට “ආයුෂියෙනි, මේ කුමරිය දයියක කොට පරිහරණය නො කරව. ලෙහෙළියක කොට මේ කුමරිය පරිහරණය කරව” යි කිවු ය. මහු “හි හා අපගේ ගණුදෙනුවෙක් නැත. අපගේ ගණු දෙනුව මහණනු සමග ය. තෝ යව. අපි හි නො දනිමු” යි කීහ. ඉක්බිති ඒ ගණනි නොමෝ ආච්චක සච්චන් විසින් ගරහන ලද්දේ නාවන සාවතට පෙරළා පාමිණියා ය. දෙවෙනි වර ද ඒ කුමරි “මම දුහියෙමි. දුප්පත්මි. සැපයක් නො ලබමි. මහක් පමණ මා ලෙහෙළියක කොට පරිහරණය කළහ. එතැන් පටන් දයියක් කොට පරිහරණය කරත්. මගේ මවු නොමෝ මෙහි ඒවා. මා කැදවා ගෙණ යේවා” යි මවගේ සම්පයට දුතයකු යැවු ය.

5. ඉක්බිති ඒ ගණනි නොමෝ ආයුෂ්මත් උදයිතෙර කරා පාමිණියා ය. පාමිණ, ආයුෂ්මත් උදයිතට “වහන්ස, ඒ කුමරිය දුහි ල, දුප්පත් ල, සුවයක් නො ලබා ල. මහක් ම ලෙහෙළියක කොට පරිහරණය කළාහු ල. එතැන් පටන් දයියක කොට පරිහරණය කරත් ල. වහන්ස, ආයුෂියෙනි, මේ කුමරිය දයියක කොට පරිහරණය නොකරවු ලෙහෙළියක කොට පරිහරණය කරවු” යි කියනු මැනවැයි කී ය. ඉක්බිති ආයුෂ්මත් උදයි තෙමේ ඒ ආච්චක සච්චන් කරා ගියේ ය ගොස්, ඒ ආච්චක ශ්‍රාවකයන්ට “ආයුෂියෙනි, මේ කුමරිය දයියක කොට පරිහරණය නො කරවු. ලෙහෙළියක කොට මෑය පරිහරණය කරවු” යි කී ය. “මුඛ හා අපගේ ගණුදෙනුවෙක් නැත. අපගේ ගණුදෙනුව ගණනිය හා ය. ශ්‍රමණයා ව්‍යාපාර නැත්තකු විය යුතු යි. ශ්‍රමණයෙක් නම් මනා ශ්‍රමණයෙක් වන්නේය. මුඛ යන්න. අපි මුඛ නො දනිමු” යි මහු කීහ. ඉක්බිති ආයුෂ්මත් උදයි තෙමේ ආච්චක ශ්‍රාවකයන් විසින් ගරහන ලද්දේ සාවතට ම පෙරළා ආයේ ය. තුන්වන වර ද ඒ කුමරි මවු සම්පයට “මම දුහියෙමි. දුප්පත් වෙමි. සුවයක් නො ලබමි. මහක් ම මා ලෙහෙළියක කොට පරිහරණය කළහ. එතැන් පටන් දයියක කොට පරිහරණය කරත්. මගේ මව මෙහි ඒවා. මා කැදවා ගෙණ යේවා” යි දුතයකු යැවු ය.

6. දෙවෙනි වර ද ඒ ගණනි ආයුෂ්මත් උදයිතෙර කරා ගියා ය. ගොස් ආයුෂ්මත් උදයිතට වහන්ස, ඒ කුමරි දුහි ල. දුප්පත් ය. සුවයක් නො ලබා ල. මහක් ම ආය ලෙහෙළියක කොට පරිහරණය කළාහු ල. එතැන් පටන් දයියක මෙන් පරිහරණය කරත් ල. වහන්ස, ‘ආයුෂියෙනි, මේ කුමරිය දයියක කොට පරිහරණය නො කර මු. ලෙහෙළියක කොට පරිහරණය කරවු’ යි කියන්නා යි සැල කළා ය. “පළමු වර මම ඒ ආච්චක ශ්‍රාවකයන් විසින් ගරහන ලද්දෙමි වෙමි. තෝ යව මම නො යන්නෙමි” යි ආයුෂ්මත් උදයි කී ය.

7. අථ ඛො සා ගණනී උජ්ඣායනී ඛියති විජාවෙති: “එවං දුග්ගතො භොතු අයෙසා උද්ගී, එවං දුක්ඛිතො භොතු අයෙසා උද්ගී, එවං මා සුඛං ලභතු අයෙසා උද්ගී, යථා මෙ කුමාරිකා දුග්ගතා දුක්ඛිතා න සුඛං ලභති, පාරිකාය සංස්සයා පාපකෙන සසුරෙන පාපකෙන සාමිකෙනා”ති. සා’පි ඛො කුමාරිකා උජ්ඣායනී ඛියති විජාවෙති: “එවං දුග්ගතො භොතු අයෙසා උද්ගී, එවං දුක්ඛිතො භොතු අයෙසා උද්ගී, එවං මා සුඛං ලභතු අයෙසා උද්ගී, යථා නං දුග්ගතා දුක්ඛිතා න සුඛං ලභාමි පාරිකාය සංස්සයා පාපකෙන සසුරෙන පාපකෙන සාමිකෙනා”ති. අඤ්ඤාපි ඉපජ්ජියො අභනතුට්ඨා සංස්සති වා සසුරෙති වා සාමිකෙති වා, නා එවං ආයාචන්ති: “එවං දුග්ගතො භොතු අයෙසා උද්ගී, එවං දුක්ඛිතො භොතු අයෙසා උද්ගී, එවං මා සුඛං ලභතු අයෙසා උද්ගී, යථා මයං දුග්ගතා දුක්ඛිතා න සුඛං ලභාමි, පාරිකාය සංස්සති පාපකෙති සසුරෙති පාපකෙති සාමිකෙති”ති.

8. යා පන නා ඉපජ්ජියො අභනතුට්ඨා සංස්සති වා සසුරෙති වා සාමිකෙති වා නා එවං ආයාචන්ති: “එවං සුඛිතො භොතු අයෙසා උද්ගී, එවං සඤ්ඤා භොතු අයෙසා උද්ගී, එවං සුඛමෙධතු අයෙසා උද්ගී, යථා මයං සුඛිතා සඤ්ඤා සුඛමෙධාම හද්දිකාති සංස්සති හද්දකෙති සසුරෙති, හද්දකෙති සාමිකෙති”ති.

9. අසොසුං ඛො භික්ඛු එකච්චානං ඉපජිතං ඕයාචන්තිතං එකච්චානං ඉපජිතං ආයාචන්තිතං, යෙ තෙ භික්ඛු අපට්ඨන්, තෙ උජ්ඣායනත් ඛියන්ති විජාවෙති: කථං හි නාම ආයසමා උද්ගී සංක්ඛරිත්තං සමාපජ්ජියති”ති. අථ ඛො තෙ භික්ඛු භගවතො එතමන්දං ආරොචෙසුං.

10. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදුතෙ එතස්මිං සකරණේ භික්ඛුසංඝං සන්තිපානාපෙති ආයසමන්තං උද්ගීං පටිපුච්ඡි:— “සච්චං කිර ත්වං උද්ගී සංක්ඛරිත්තං සමාපජ්ජි”ති. “සච්චං භගවා”. විගර්හි බුද්ධො භගවා: “කථංහි තාම ත්වං මොඝපුරිස සංක්ඛරිත්තං සමාපජ්ජියසි, තෙනා මොඝපුරිස අපපසන්නානං වා පසාදය -පෙ- එවංච පන භික්ඛවෙ ඉමං සිත්තාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:

“යො පන භික්ඛු සංක්ඛරිත්තං සමාපජ්ජියා ඉපජ්ජියා වා පුරිස්මතිං පුරිස්සයා වා ඉපජ්ජිමතිං ජායතානෙති වා ජාරතානෙති වා, සංඝාදිසෙසොති.

එවංචදං භගවතා භික්ඛුතං සිත්තාපදං පඤ්ඤාතං භොති.

[මූලපඤ්ඤාති.]

7. ඉක්බිති ඒ ගණනි “යම්භේ මං කුමරි පාපි වු තාන්දනියන් පාපි වු මසිලනුවන් කරණ කොට ගෙණ, පාපි වු සාමියා කරණ කොට ගෙණ දුහි වුවා ද, දුප්පත් වුවා ද, සුවයක් නො ලබා ද, ආයාසී උදයි ද එසේ ම දුහි වේවා, එසේ දුප්පත් වේවා, ආයාසී උදයි තෙමේ එසේ සුවයක් නො ලබා”යි අවමන් කෙරෙයි, අසුණු කියයි, නුගුණ පතුරුවයි. ඒ කුමරි ද “යම්භේ මම් ලාමක වු තාන්දනියන් කරණ කොට ගෙණ, ලාමක වු මසිලනුවන් කරණ කොට ගෙණ, ලාමක වු හිමියා කරණ කොට ගෙණ දුහි වෙමිද, දුක්පත් වෙමිද, සුවයක් නො ලබමිද, එසේ ම ආයාසී උදයි තෙමේ දුහි වේවා, එසේ ම ආයාසී උදයි තෙමේ දුප්පත් වේවා, එසේ ම ආයාසී උදයි තෙමේ සුවක් නො ලබා”යි අවමන් කෙරෙයි, අසුණු කියයි, නුගුණ පතුරුවයි (ආසුමන් උදයි කෙරුන්ගේ මෙහෙයින් පතිතුලයට ගිය) අන් සත්‍රිනු ද තාන්දනියන් හෝ මසිලනුවන් හෝ සාමියන් හෝ සමග නොසතුටු වුවෝ “යම්භේ අපි පාපි වු තාන්දනියන් පාපි වු මසිලනුවන්, පාපි වු සාමියන් කරණ කොට ගෙණ දුහි වුමු ද, දුප්පත් වුමු ද, සුවක් නො ලබමෝ ද, ආයාසී උදයින් එසේ ම දුහි වේවා, ආයාසී උදයින් එසේ ම දුප්පත් වේවා, ආයාසී උදයින් එසේ ම සුවක් නො ලබා”යි ප්‍රාචිනා කෙරෙත්.

8. යම් සත්‍රි කෙනෙක් (උදයි තෙරනුගේ මෙහෙයින් පතිතුලයට ගියේ) තැදිමසිලන් හා සාමියන් හා සතුටු වූවානු ද, ඔහු “යම්භේ අපි හදු තැදිමසිලන්, හදු සාමියන් කරණ කොට ගෙණ සුවපත් වුවමෝ සාද්‍රතමෝ සුවසේ වාඩිවු ද, ආයාසී උදයි තෙමේ එසේ ම සුව පත් වේවා, ආයාසී උදයි තෙමේ එසේ ම සාද්‍රතේ වේවා, ආයාසී උදයි තෙමේ එසේ ම සුවසේ වාඩිව”යි මෙසේ ප්‍රාචිනා කෙරෙත්.

9. හිසුනු නිසා කරන්තාවු ඇතැම් සත්‍රින්ගේ කර්ම ද, සුව පතන්තා වු ඇතැම් සත්‍රින්ගේ කර්ම ද ඇසුන. යම් ඒ හිසුනු අලෝච්ඡ ද, ඔහු “කෙසේ නම් ආසුමන් උදයි තෙමේ (සත්‍රිපුරුෂයන් අතර) සංවරණයට පාමිණේද”යි අවමන් කෙරෙත්, අගුණ කියන්, නුගුණ පතුරුවන්. ඉක්බිති ඒ හිසුනු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙපවන් සැල කලහ.

10. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදහසෙහි මේ කාරණයෙහි හිසුනු සබ්බසං රැස් කරවා ආසුමන් උදයි අමතා, “උදයිය, තෝ සත්‍රි පුරුෂයන් අතර සංවරණයට පාමිණියෙහි සාබ්බද්ද”යි අසා වදල කේක. “සාබ්බ භාග්‍යවතුන් වහන්සා”යි ආසුමන් උදයි කී ය. භාග්‍යවන් බුදුරජානන් වහන්සේ වදරණසේක්, “හිත් පුරුෂය, තෝ කෙසේ නම් සත්‍රිපුරුෂයන් අතර සංවරණයට පාමිණියෙහි ද? හිත් පුරුෂය, මෙය නොපහන් වූවන්ගේ පාහැදීම පිණිස හෝ නො වේ” යි ... ගැරැනු කේක. “මහණෙනි, මේ සිකපදය මෙසේ උදෙසවු:-

“යම් මහණෙක් භාග්‍යාභාවයෙහි භව්වයි, මිථ්‍යාචාර භාවයෙහි භව්වයි, පුරුෂමතිය සත්‍රියට හෝ සත්‍රිමතිය පුරුෂයාට හෝ ගෙණ එමින් සංවරණතාවයට වදනේ නම් සභවෙසෙස් වේ”.

මෙසේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් හිසුනුට මේ ශික්ෂාපදය පණවන ලද්දේ වෙයි.

[මුල් පැණවිමසි.]

11. තෙන ඛො පන සමයෙන සම්බුද්ධා බ්වතො උය්‍යානෙ පරිවාරෙන්නා අඤ්ඤාතර්ඤා¹ වෙසියා සන්තිකෙ දුතං පාඨෙසුං: “ආගච්ඡතු උය්‍යානෙ පරිවාරෙණාමො”ති. සා එවමොහ: “අහං බ්වය්‍යා² තුමො න ජාතාමි ‘කෙ වා ඉමෙ කස්ස වා’ති. අහඤ්චමහි බ්වුභණ්ඩා, බ්වුපරික්ඛාරා, බහිනගරඤ්ච ගන්තබ්බං, තාහං ගමිස්සාමි”ති. අථ ඛො සො දුතො තෙහං බ්වුතතානං එතමන්ථං ආරොචෙසි, එවං වුතෙන අඤ්ඤාතරො පුරිසො තෙ බ්වුතෙන එතදවොච: “කිස්ස තුමො අය්‍යා තං වෙසිං යාවිත්ථි? තනු අයොසා උද්භි වත්තමෙඛො? අයොසා උද්භි උයොසාචෙස්සති”ති. එවං වුතෙන අඤ්ඤාතරො උපාසකො තං පුරිසං එතදවොච: “මායොසා එවං අවච්ච, ත කප්පති සමිණාහං සක්කපුත්තිහංනං එවරූපං කාතුං. නායොසා උද්භි එවං කරිස්සාති”ති. එවං වුතෙන, ‘කරිස්සාති ත කරිස්සාති’ති අබ්භූතං අකංසු. අථ ඛො තෙ බ්වුතතා යෙතායසමා උද්භි තෙනුපසඬකමිංසු. උපසඬකමිත්වා ආයසමතනං උද්භිං එතදවොචු: “ඉධ මයං හතෙන උය්‍යානෙ පරිවාරෙන්නා අසුකාය නාම වෙසියා සන්තිකෙ දුතං පභිණ්ඩො: “ආගච්ඡතු උය්‍යානෙ පරිවාරෙණාමො”ති සා එවමොහ:” “අහං බ්වය්‍යා තුමො න ජාතාමි ‘කෙ වා ඉමෙ කස්ස වා’ ති, අහඤ්චමහි බ්වුභණ්ඩා, බ්වුපරික්ඛාරා, බහිනගරඤ්ච ගන්තබ්බං, තාහං ගමිස්සාමි”ති. “සාධු හතෙන අයොසා තං වෙසිං උයොසාචෙතු”ති.

12. අථ ඛො ආයසමා උද්භි යෙන සා වෙසි, තෙනුපසඬකමි. උපසඬකමිත්වා තං වෙසිං එතදවොච: “කිස්ස මෙසං ත ගච්ඡති”ති. “අහං බ්වය්‍යා ඉමෙ න ජාතාමි ‘කෙ වා ඉමෙ කස්ස වා’ති. අහඤ්චමහි බ්වුභණ්ඩා, බ්වුපරික්ඛාරා, බහිනගරඤ්ච ගන්තබ්බං, තාහං ගමිස්සාමි”ති. “ගච්ඡමෙසං අහං ඉමෙ ජාතාමි”ති. සචෙ හතෙන අයොසා ජාතාති, ගමිස්සාමි”ති. අථ ඛො තෙ බ්වුතතා තං වෙසිං ආදය උය්‍යානං අගමිංසු. අථ ඛො සො උපාසකො උප්පායති ඛියති විපාලෙති: “කථං හි තාම අයොසා උද්භි තඬ්ඛණ්ණිකං සඤ්චරිතනං සමාපජ්ජිස්සාති”ති. අයොසාසු ඛො භික්ඛු තස්ස උපාසකස්ස උප්පායනස්ස ඛියනස්ස විපාලෙනස්ස. යෙ තෙ භික්ඛු අපට්ඨන්තො තෙ උප්පායනස්ස ඛියනස්ස විපාලෙනති: “කථං හි තාම ආයසමා උද්භි තං බණ්ණිකං සඤ්චරිතනං සමාපජ්ජිස්සාති”ති, අථ ඛො තෙ භික්ඛු භගවතො එතමන්ථං ආරොචෙසුං -පෙ- “සච්චං කිර ත්ථං උද්භි තං බණ්ණිකං සඤ්චරිතනං සමාපජ්ජි”ති. “සච්චං භගවා.” විගරති බුද්ධො භගවා -පෙ- “කථං හි තාම ත්ථං මොඝපුරිස තඬ්ඛණ්ණිකං සඤ්චරිතනං සමාපජ්ජිස්සාති. තෙ’තං මොඝපුරිස අප්පසන්නානං වා පසාදය -පෙ- එවං ච පන භික්ඛවෙ ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:

“යො සන භික්ඛු සඤ්චරිතනං සමාපජ්ජය්‍යා ඉන්ද්‍රියා වා පුරිසමථි. පුරිසස්ස වා ඉන්ද්‍රියා, ජායගතනෙ වා ජාරතනනෙ වා, අහනමයො තඬ්ඛණ්ණිකායපි, සංඝාදිසෙසො”ති.

[දුතියසඤ්ඤාතරි.]

1. අඤ්ඤාතර්ඤා. මජ්ඣ. 2. බ්වය්‍යා, සිවු. මජ්ඣ.

11. එසමයෙහි බොහෝ සත්‍යවිචිතියෝ උයනෙහි රමණය කරන්නාහු, “එව, උයනෙහි අභිරමණය කරන්නෙමු”යි එක්කරා වෙසගතක සම්පයට දුකයකු යැවූහ. “ආයතියෙහි, මොහු කවුරුද, කානේද?”යි මම නොප නො හඳුනාමි. මම බොහෝ බඩු ඇතියෙමි වෙමි. බොහෝ පිරිකර ඇතියෙමි. බැහැර නුවර යා යුතු ද වෙයි. මම නො යන්නෙමි”යි ඔ කිවු ය. ඉක්බිති ඒ දුක තෙමේ ඒ බුචියන්ට මේ කාරණය කිය. මෙසේ කී කල්හි එක්කරා පුරුෂයෙක් ඒ බුචියන්ට “ආයතියෙහි, තෙමි කුමක් හෙයින් වෙසගත යැද්දකු ද? ආයතී වූ උදයි තෙමේ කිය යවන්නේ ය”යි කිය. මෙසේ කී කල්හි එක්කරා උවසුවෙක් ඒ පුරුෂයාට “ආයතී තෙමේ මෙසේ නො කියාවා, මෙබන්දක් කරන්නට ශාක්‍යපුත්‍රිය ප්‍රමණයන්ට නොකාප ය. ආයතී වූ උදයි තෙමේ මෙසේ වූ දයක් නො කරන්නේ ය”යි කිය. මෙසේ කී කල්හි “හෙනෙම එය කරන්නේ යයි ද? නො කරන්නේ යයිද”යි පරද තැබූහ. ඉක්බිති ඒ බුචියෝ ආයුෂමත් උදයිනු කරා ගියාහු ය. ගොස් ආයුෂමත් උදයිනට “වහන්ස, අපි මේ උයනෙහි අභිරමණය කරන්නෙමු ‘එව, අභිරමණය කරන්නෙමු’යි අපෝ වෙසගත වෙතට දුකයකු යැවූමිහ. ‘මොහු කවුරුද? කා අයත් ද’යි මම නොප නොහඳුනාමි. මම ද බොහෝ බඩු ඇතියෙමි. බොහෝ පිරිකර ඇතියෙමි. බැහැර නුවර යා යුතු වේ. මම නො යන්නෙමි”යි ඔ කිවු ය, වහන්ස. සිම්යන් ඒ වෙසගත යවන්නේ මැනවි”යි ඔහු කීහ.

12. ඉක්බිති ආයුෂමත් උදයි තෙමේ ඒ වෙසගත කරා පැමිණියේය. පැමිණ ඒ වෙසගතට “කුමක් හෙයින් මොවුන් සම්පයට නො යෙහි ද”යි ඇසී ය. ආයතියන් වහන්ස, මොහු කවුරුද යි කානේ දැයි මම නො හඳුනාමි. මම ද බොහෝ බඩු ඇතියෙමි. බොහෝ පිරිකර ඇතියෙමි. බැහැර නුවර යා යුතු ද වෙයි. මම නො යන්නෙමි”යි ඔ කිවු ය. “මොවුන් සම්පයට යව. මම මොවුන් හඳුනාමි”යි උදයි තෙර කී ය. “වහන්ස, ඉදින් ආයතී තෙමේ දැනී තම යන්නෙමි”යි ඔ කිවු ය. ඉක්බිති ඒ බුචියෝ ඒ වෙසගත කාදවා ගෙණ උයනට ගියාහු ය. එකල්හි උවසු තෙමේ “කෙසේ තම ආයතී වූ උදයි තෙමේ (සත්‍ය පුරුෂයන් අතර) එකෙණෙහි සංවරණයට පැමිණේ ද යි අවමන් කෙළේය, අයුණු කී ය. නුගුණ පැතිරුණි ය. හික්මුණු අවමන් කරණ, අයුණු කියන, නුගුණ පතුරුවන ඒ උවසුනුගේ කපාව ඇසුහ. අලොව් වූ ඒ හික්මුණු “කෙසේ තම අයුෂමත් උදයි තෙමේ සත්‍ය පුරුෂයන් අතර එකෙණෙහි සංවරණයට පැමිණේ ද” යි අවමන් කළහ, අයුණු කීහ, නුගුණ පැතිරුණි. ඉක්බිති ඒ හික්මුණු භාග්‍ය-වතුන් වහන්සේට මේ කාරණය සැළ කළාහු ය. ... “උදයි, තෝ සත්‍ය පුරුෂ-යන් අතර එකෙණෙහි සංවරණයට පැමිණියෙහි ය යනු සැබෑ ද”යි භාග්‍ය-වතුන් වහන්සේ අසා වදළුණේක. “සැබව, භාග්‍යවතුන් වහන්ස”යි හේ කී. භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ ගැරනු සේක: ... “හිස් පුරුෂය, කෙසේ තම සත්‍ය පුරුෂයන් අතර එකෙණෙහි සංවරණයට පැමිණියෙහි ද, හිස් පුරුෂය, මෙය නොපහන්වුවන්ගේ පැහැදීම පිණිස නො වෙයි. ... මහණෙනි, මෙසේ මේ සිකපදය උදෙසා:

“සම මහණෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත, මිථ්‍යාවාර භාවයෙහි වෙත, පුරුෂමතිය සත්‍යයට හෝ සත්‍යමතිය පුරුෂයානට හෝ යටතින් එමොහොත සෙවනා කැමැති මාගමකට හෝ ගෙණ එමින් සංකල්පණ-භාවයට වදහන් නම් සහවෙසෙස් වේ.”

[දෙවන පැණිපිට්ඨි.]

13. යො පනාති යො යාදිසො -පෙ-

හික්ඛු'ති -පෙ- අයං ඉමස්මිං අතේ අභිපෙපතො 'හික්ඛු'ති.

සංඥාචරිතං සමාපජ්ජයාති ඉප්පියා වා පභිනො පුරිසස්ස සන්තිකෙ ගච්ඡති, පුරිසෙත වා පභිනො ඉප්පියා සන්තිකෙ ගච්ඡති.

ඉප්පියා වා පුරිසමිතින්ති පුරිසස්ස මිතිං ඉප්පියා වා අරොවෙති.

පුරිසස්ස වා ඉප්පිමිතින්ති ඉප්පියා මිතිං පුරිසස්ස වා අරොවෙති.

ජායන්තනො වා'ති ජායා හවිස්සයි.

ජායන්තනො වා'ති ජාරි හවිස්සයි.

අනතමසො හං ඛණ්ණිකායපිති මුත්තන්තිකා හවිස්සයි.

සංඥාදිසෙසොති -පෙ- තෙතපි වුච්චති සංඥාදිසෙසොති.

14. දස ඉප්පියො: මාතුරකඛිතා, පිතුරකඛිතා, මාතෘපිතුරකඛිතා, භාතුරකඛිතා, හගිතිරකඛිතා, සද්ධිතරකඛිතා, ගොතතරකඛිතා, ඛම්මරකඛිතා, සාරකඛිතා, සපරිද්දකඛිතා.

දස හරියායො: ඛතකඛිතා, ඡන්දවාසිනී, භොගවාසිනී, පටවාසිනී, ඔදපතකඛිතී, ඔහතවුමිච්චා, දසි ව හරියා ව, කම්මකාරි ව හරියා ව, ඛජාහවා, මුත්තන්තිකා,

මාතුරකඛිතා නාම: මාතෘ රකඛිති ගොපෙනි ඉස්සරියං කාරොති වසං වතෙතති.

පිතුරකඛිතා නාම: පිතෘ රකඛිති ගොපෙනි ඉස්සරියං කාරොති වසං වතෙතති.

මාතෘපිතුරකඛිතා නාම: මාතෘපිතරො රකඛිතාති ගොපෙනාති ඉස්සරියං කාරොතති වසං වතෙතතති.

භාතුරකඛිතා නාම: භාතෘ රකඛිති ගොපෙනි ඉස්සරියං කාරොති වසං වතෙතති.

හගිතිරකඛිතා නාම: හගිති රකඛිති ගොපෙනි ඉස්සරියං කාරොති වසං වතෙතති.

සද්ධිතරකඛිතා නාම: සද්ධතකා රකඛිතාති ගොපෙනාති ඉස්සරියං කාරොතති වසං වතෙතතති.

ගොතතරකඛිතා නාම: සගොතතා රකඛිතාති ගොපෙනාති ඉස්සරියං කාරොතති වසං වතෙතතති.

13. යො සන යනු යමෙක් යම්බඳු වූවෙක් ...

හිඤ්ඤා යනු ... මේ තෙමේ මේ අතීතයෙහි 'හිඤ්ඤා' යයි අභිප්‍රේත ය.

සංවිජිතතා සමාසජ්ඣායා යනු: සත්‍රිය විසින් යවන ලද්දේ පුරුෂයා සම්පයට යේ ද, පුරුෂයා විසින් යවන ලද්දේ සත්‍රියගේ සම්පයට යේද,

ඉපථියා වා පුරිස මනිං යනු: පුරුෂයාගේ අදහස සත්‍රියට හෝ කියයි ද,

පුරිසයා වා ඉපථිමනිං යනු: සත්‍රියගේ අදහස පුරුෂයාට හෝ කියයි ද,

භයනතන වා යනු: බිරිඳ වන්නෙහි ය යි...

සාරනතන වා යනු: සොර අශ්‍රු වන්නෙහි ය යි...

අනතමසො භබ්බණ්ණායපි යනු: එ මොහොතෙහි අශ්‍රු වන්නෙහි ය යි

සංකාද්වේශයො යනු ... එයින්ද 'සංකල්පයෙහි' කියනු ලැබේ.

14. සත්‍රිය දස දෙනෙකි; මාතුරකඤ්ඤා ය, පිතුරකඤ්ඤා ය, මාතෘපිතුරකඤ්ඤා ය, භාතුරකඤ්ඤා ය, හගිනිරකඤ්ඤා ය, සද්ධිරකඤ්ඤා ය, ගොතනිරකඤ්ඤා ය, ඛමිතිරකඤ්ඤා ය, සාරකඤ්ඤා ය, සපරිදණ්ඩා ය යන මොහු යි.

භාය්‍යාවෝ දස දෙනෙකි: ඛතකඤ්ඤා ය, ඡන්දවාසිනී ය, භොගවාසිනී ය, පටවාසිනී ය, මදපතනකිනී ය, මහතවුමධා ය, දසිභරියා ය, කමමකාරි භරියා ය, ධර්මතා ය, මුහුත්තකා ය, යන මොහු යි.

මාතුරකඤ්ඤා නම: මවු නොමෝ (යම් සත්‍රියක) රකි ද, ගුණසාරානං යෙහි තබා රකිසි ද සෙවර විහරණයට ඉඩ නො දෙයි ද නමා වශයෙහි පවත්වයි ද, (භී නොමෝ යි.)

පිතුරකඤ්ඤා නම: යම් මාගමක් පිය තෙමේ රකිසි ද, ගෝපනය කෙරෙයි ද සෙවර විහරණයට ඉඩ නො දෙයිද, සිය වශයෙහි පවත්වයි ද, (භී නොමෝ යි.)

මාතෘපිතුරකඤ්ඤා නම: මවුපිය දෙදෙනා ම යම් සත්‍රියක රකිත් ද, ගෝපනය කරත් ද, සෙවරිණිවත්තට ඉඩ නො දෙත් ද, වශයෙහි පවත්වත් ද (ඒ සත්‍රිය යි.)

භාතුරකඤ්ඤා නම: යම් සත්‍රියක සොහොවුරු තෙමේ රකිසි ද, ගෝපනය කෙරෙයි ද, සෙවරිණිවත්තට ඉඩ නො දෙයි ද, වශයෙහි පවත්වයි ද, (භී නොමෝ යි.)

හගිනිරකඤ්ඤා නම: යම් මාගමක විසින් නොමෝ රකිසි ද, ගෝපනය කෙරෙයි ද, සෙවරිණිවත්තට ඉඩ නො දෙයි ද, වශයෙහි පවත්වයි ද, (භී නොමෝ යි.)

සද්ධිරකඤ්ඤා නම: යම් සත්‍රියක නායෝ රකිත් ද, ගෝපනය කෙරෙත් ද, සෙවරිණි වත්තට ඉඩ නො දෙත් ද, වශයෙහි පවත්වත් ද (භී නොමෝ යි.)

ගොතනිරකඤ්ඤා නම: යම් මාගමක සමානගොත්‍රඥානියෝ රකිත් ද, ගෝපනය කෙරෙත් ද, සෙවරිණිවත්තට ඉඩ නොදෙත් ද, වශයෙහි පවත්වත් ද, (භී නොමෝ යි.)

ඛිමමරකඛිතා නාම: සහධම්මිකා රකඛනති භොපෙනති ඉසසරියං කාරෙනති වසං වතෙනනති.

සාරකඛා නාම: ගබ්භපි පරිග්ගහිතා හොති 'මයාං උසා'ති, අනාමසො මාලාගුණපරිකඛිතනාපි.

සපපිදණ්ඩා නාම: කෙහිවී දණ්ඩා ඵපිතො හොති 'යො ඉද්ධනාමං ඉප්ථං ගච්ඡති එතතකො දණ්ඩා'ති.

ඛිනකඛිතා නාම: ධනෙන කිණ්ණිකා වාසෙති.

ජඤ්චාසිනී නාම: පියො පියං වාසෙති.

භොගවාසිනී නාම: භොගං දන්වා වාසෙති.

පච්චාසිනී නාම: පචං දන්වා වාසෙති.

ඛද්දපතභාසිනී නාම: උද්දපතතං ආමසිත්වා වාසෙති.

ඛගතවුමෙට්ඨා¹ නාම: වුමිට්ඨං ඔරොපෙත්වා වාසෙති.

දුසී නාම: දුසි වෙව හොති හරියා ව.

කමමකාරී නාම: කමමකාරී වෙව හොති හරියා ව.

ධත්තවා නාම: කරමරානීතා වුමිට්ඨි.

වුමුහනිකා නාම: තඛබණ්ණිකා වුමිට්ඨි.

නිකෙඛපපදාහි.

1. පුරිසො භික්ඛු පභිණ්ණාහි²: “ගච්ඡ හතෙන ඉද්ධනාමං මාතුරකඛිතං වුඤ්ඤාති: හොති කීර ඉද්ධනාමසං හරියා ධතකඛිතා”ති. පතිගණනාති චිමංසති පච්චමාරනි, ආපතති සංකෘද්ධසංස්කෘතං.

2. පුරිසො භික්ඛු පභිණ්ණාහි: “ගච්ඡ හතෙන ඉද්ධනාමං පිතුරකඛිතං වුඤ්ඤාති -පෙ- මාතාපිතුරකඛිතං වුඤ්ඤාති -පෙ- භාතුරකඛිතං වුඤ්ඤාති -පෙ- භානිති -රකඛිතං වුඤ්ඤාති -පෙ- සද්ධර්මකඛිතං වුඤ්ඤාති -පෙ- ගොතතරකඛිතං වුඤ්ඤාති -පෙ- ධම්මරකඛිතං වුඤ්ඤාති -පෙ- සාරකඛිතං වුඤ්ඤාති -පෙ- සපපිදණ්ඩං වුඤ්ඤාති -පෙ- හොති කීර ඉද්ධනාමසං හරියා ධතකඛිතා”ති. පතිගණනාති චිමංසති පච්චමාරනි, ආපතති සංකෘද්ධසංස්කෘතං.

1. භික්ඛු මජ්ඣං, 2. පතිගණ. මජ්ඣං,

බමමරකතියා නම්: යම් මාගමක සහදුමයෝ රකිත් ද, හේපනය කෙරෙත් ද, සෙවෙරිණිවත්තට ඉඩ නො දෙත් ද, වශයෙහි පවත්වත් ද (ඕ නොමෝයි.)

සාරකතා නම්: යම් මාගමක ගැබෙහි දී ම. 'මෝ මට අයත්වන්නී ය'යි වෙන් කොට ගන්නා ලද්දෙක් වෙයි ද, යටත් පිරිසෙයින් මල්දමකින් පිරිකෙවු කරණ ලද්දේ වෙයි ද, (ඕ නොමෝ යි.)

සෙවිදණ්ඩා නම්: කිසිවකු විසින් "යමෙක් මෙතම් සත්‍රිය කරා යේ නම් මේ පමණ දඩ ය"යි යම් මාගමක ඇරැබ දඩ තබන ලද්දේ වෙයි ද (ඕ නොමෝ යි.)

බනකතියා නම්: බතයෙන් පෙරළා ගෙන වාසය කරවයි ද (ඕ නොමෝ යි.)

ජකුචාසිහි නම්: ප්‍රියයෙන් යම් ප්‍රියාවක වාසය කරවයි ද (ඕ නොමෝ යි.)

භොගවාසිහි නම්: යම් මාගමක භොග දී වාසය කරවයි ද (ඕ නොමෝ යි.)

පච්චාසිහි නම්: යම් මාගමක පිළි දී වාසය කරවයි ද (ඕ නොමෝ යි.)

බදපතකතියි නම්: යම් මාගමක දිය බදුතක අත එව (ඒ හා සමව) වාසය කරවයි ද (ඕ නොමෝ යි.)

බහතවුබ්බා නම්: යම් මාගමක සුඛඑව පහකොට තමා වෙත වාසය කරවයි ද (ඕ නොමෝ යි.)

දුසි නම්: යමක් දැක්ස වුවා බිරිය ද වෙයි.

කමමකාරී නම්: යම් මාගමක් මිහියක් වුවා බිරිය වෙයි ද (ඕ නොමෝ යි.)

බජාහවා නම්: බලාත්කාරයෙන් ගෙනෙන ලද්දේ කියනු ලැබේ.

වුහුනනිකා නම්: එකෙණෙහි කැඳවා ගන්නා ලද සත්‍රිය කියනු ලැබේ.

නිකොපපදයෝ යි.

1. පුරුෂයෙක් මහණකු යවයි: "වහන්ස, යනු මැනව. මේ නම් ඇති මාතුරකතියාවට මේ නම් ඇත්තනුව මිලදී ගත් බිරිද වෙවයි කියව"යි පිළිගණ්ඩි ද, විමසයි ද, පිළිතුරු ගෙන එයි ද, සහවෙසෙස්ඇවැත් වේ.

2. පුරුෂයෙක් "වහන්ස, යනු මැනව. මේ නම් ඇති පිතුරකතිය සත්‍රියට කියනු මැනව මාතෘපිතුරකතිය සත්‍රියට කියනු මැනව" යි ගෙනකු යවයි ද, භාතුරකතිය සත්‍රියට කියව ... භගිනිරකතිය සත්‍රියට කියව ... සද්ධර්මකතිය සත්‍රියට කියව ... ගොතතරකතිය සත්‍රියට කියව ... බමමරකතිය සත්‍රියට කියව ... සාරකතා සත්‍රියට කියව ... සපරිදණ්ඩ සත්‍රියට කියව ... 'මේ නම් ඇත්තනුව බතකතිය භාග්‍යාව වෙව' යි කියව ... පිළිගණ්ඩි ද විමසයි ද පිළිතුරු ගෙන එයි ද, සහවෙසෙස්ඇවැත් වේ.

3. පුරිසො භික්ඛුං පභිණාති: “ගච්ඡ්ථ හතොත ඉත්ථන්තාමං මොඤ්ඤාදිසෙසං-
තඤ්ඤා පිඤ්ඤාදිසෙසං මුඛි: “හොථ නිර ඉත්ථන්තාමං හරියංසො ධනකානි”ති. පභිගණනාති ඵ්ථෙසති පච්චාගරති, ආපතති සමසාදිසෙසං.

4. පුරිසො භික්ඛුං පභිණාති: “ගච්ඡ්ථ හතොත ඉත්ථන්තාමං මොඤ්ඤාදිසෙසං
මොඤ්ඤාදිසෙසං -පෙ- මොඤ්ඤාදිසෙසං හොඤ්ඤාදිසෙසං -පෙ-
මොඤ්ඤාදිසෙසං හොඤ්ඤාදිසෙසං -පෙ- මොඤ්ඤාදිසෙසං ව සොඤ්ඤාදිසෙසං
-පෙ- මොඤ්ඤාදිසෙසං හොඤ්ඤාදිසෙසං -පෙ- මොඤ්ඤාදිසෙසං ධම්මර-
කානි -පෙ- මොඤ්ඤාදිසෙසං සාරකානි -පෙ මොඤ්ඤාදිසෙසං සපරි-
දණ්ඩාදිසෙසං මුඛි: හොථ නිර ඉත්ථන්තාමං හරියංසො ධනකානි”ති. පභිගණනාති ඵ්ථෙසති පච්චාගරති, ආපතති සමසාදිසෙසං.

බණ්ඩවංශං.

5. පුරිසො භික්ඛුං පභිණාති: “ගච්ඡ්ථ හතොත ඉත්ථන්තාමං පිඤ්ඤාදිසෙසං-
තඤ්ඤා මොඤ්ඤාදිසෙසං මුඛි: හොථ නිර ඉත්ථන්තාමං හරියංසො ධනකානි”ති. පභිගණනාති ඵ්ථෙසති පච්චාගරති, ආපතති සමසාදිසෙසං.

6. පුරිසො භික්ඛුං පභිණාති: “ගච්ඡ්ථ හතොත ඉත්ථන්තාමං පිඤ්ඤාදිසෙසං
හොඤ්ඤාදිසෙසං -පෙ- පිඤ්ඤාදිසෙසං හොඤ්ඤාදිසෙසං -පෙ- පිඤ්ඤාදිසෙසං
සොඤ්ඤාදිසෙසං -පෙ- පිඤ්ඤාදිසෙසං හොඤ්ඤාදිසෙසං -පෙ- පිඤ්ඤාදිසෙසං
තඤ්ඤාදිසෙසං ධම්මරකානි -පෙ- පිඤ්ඤාදිසෙසං සාරකානි -පෙ- පිඤ්ඤාදිසෙසං
තඤ්ඤාදිසෙසං සපරිදණ්ඩාදිසෙසං මුඛි: “හොථ නිර ඉත්ථන්තාමං හරියංසො ධනකානි-
තා”ති. පභිගණනාති ඵ්ථෙසති පච්චාගරති, ආපතති සමසාදිසෙසං.

7. පුරිසො භික්ඛුං පභිණාති: “ගච්ඡ්ථ හතොත ඉත්ථන්තාමං පිඤ්ඤාදිසෙසං
මොඤ්ඤාදිසෙසං මුඛි: හොථ නිර ඉත්ථන්තාමං හරියංසො ධනකානි”ති. පභිගණනාති ඵ්ථෙසති පච්චාගරති, ආපතති සමසාදිසෙසං.

බද්ධවංශං.

මූලං සමිත්තං.

8. පුරිසො භික්ඛුං පභිණාති: “ගච්ඡ්ථ හතොත ඉත්ථන්තාමං සපරි-
දණ්ඩාදිසෙසං මොඤ්ඤාදිසෙසං මුඛි: හොථ නිර ඉත්ථන්තාමං හරියංසො ධනකානි”ති, පභිගණනාති ඵ්ථෙසති පච්චාගරති, ආපතති සමසාදිසෙසං.

9. පුරිසො භික්ඛුං පභිණාති: “ගච්ඡ්ථ හතොත ඉත්ථන්තාමං සපරිදණ්ඩාදිසෙසං
පිඤ්ඤාදිසෙසං -පෙ- සපරිදණ්ඩාදිසෙසං මොඤ්ඤාදිසෙසං -පෙ- සපරිද-
ණ්ඩාදිසෙසං හොඤ්ඤාදිසෙසං -පෙ- සපරිදණ්ඩාදිසෙසං හොඤ්ඤාදිසෙසං -පෙ-
සපරිදණ්ඩාදිසෙසං සොඤ්ඤාදිසෙසං -පෙ- සපරිදණ්ඩාදිසෙසං හොඤ්ඤාදිසෙසං
-පෙ- සපරිදණ්ඩාදිසෙසං ධම්මරකානි -පෙ- සපරිදණ්ඩාදිසෙසං සාරකානි
මුඛි: හොථ නිර ඉත්ථන්තාමං හරියංසො ධනකානි”ති. පභිගණනාති ඵ්ථෙසති පච්චාගරති, ආපතති සමසාදිසෙසං.

මහාමූලං නිමිත්තං.

3. පුරුෂයෙක් “වහන්ස, යනු මැනව. මෙතම මාතුරකකින සත්‍රියට ද, පිතුරකකින සත්‍රියට ද කියනු මැනව: ‘මෙතම ඇත්තහුට බතකකින භාය්‍යා වව’යි මහණකු යවයි ද, හෙතෙම එය පිළිගනීයි ද, විමසයි ද, පිළිතුරු ගෙන එයි ද, සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ.

4. පුරුෂයෙක් මහණකු යවයි. “වහන්ස, යනු මැනව. මෙතම මාතුරකකින සත්‍රියට ද පිතුරකකින සත්‍රියට ද, ... මාතුරකකින සත්‍රියට ද මාතුරකකින සත්‍රියට ද, ... මාතුරකකින සත්‍රියට ද හගිනිරකකින සත්‍රියට ද, ... මාතුරකකින සත්‍රියට ද සැතරකකින සත්‍රියට ද, ... මාතුරකකින සත්‍රියට ද ගොතතරකකින සත්‍රියට ද ... මාතුරකකින සත්‍රියට ද බමමරකකින සත්‍රියට ද මාතුරකකින සත්‍රියට ද සාරකකින සත්‍රියට ද ... මාතුරකකින සත්‍රියට ද සපරිදණකින සත්‍රියට ද කියව: “මෙතම ඇත්තහුට බතකකින භාය්‍යා වව”යි. පිළිගනීයි, විමසයි, පිළිතුරු ගෙන එයි, සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ.

බණ්ඩවත්‍රය යි.

5. පුරුෂයෙක් මහණකු යවයි. “වහන්ස, යනු මැනව. මෙතම පිතුරකකින මාතෘපිතුරකකින සත්‍රියට “මෙතම ඇත්තහුට බතකකින භාය්‍යා වව”යි කියනු මැනව. පිළිගනීයි, විමසයි, පිළිතුරු ගෙන එයි, සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ.

6. පුරුෂයෙක් මහණකු යවයි. “වහන්ස, යනු මැනව. මෙතම පිතුරකකින සත්‍රියට ද මාතුරකකින සත්‍රියට ද ... පිතුරකකින සත්‍රියට ද හගිනිරකකින සත්‍රියට ද ... පිතුරකකින සත්‍රියට ද සැතරකකින සත්‍රියට ද ... පිතුරකකින සත්‍රියට ද ගොතතරකකින සත්‍රියට ද ... පිතුරකකින සත්‍රියට ද බමමරකකින සත්‍රියට ද ... පිතුරකකින සත්‍රියට ද සාරකකින සත්‍රියට ද ... පිතුරකකින සත්‍රියට ද සපරිදණකින සත්‍රියට ද කියනු මැනව: “මෙතම ඇත්තහුට බතකකින භාය්‍යා වව”යි. පිළිගනීයි, විමසයි, පිළිතුරු ගෙන එයි, සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ.

7. පුරුෂයෙක් මහණකු යවයි. “වහන්ස, යනු මැනව. මෙතම පිතුරකකින සත්‍රියට ද මාතුරකකින සත්‍රියට ද කියනු මැනව. “මෙතම ඇත්තහුට බතකකින භාය්‍යා වව”යි පිළිගනීයි, විමසයි, පිළිතුරු ගෙන එයි, සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ.

බද්ධවත්‍රය යි.

මූලය සංක්ෂිප්තය.

8. පුරුෂයෙක් මහණකු යවයි. “වහන්ස, යනු මැනව. “මෙතම ඇත්තහුට සපරිදණකින සත්‍රියට ද මාතුරකකින සත්‍රියට ද කියනු මැනව. මෙතම ඇත්තහුට බතකකින භාය්‍යා වව”යි පිළිගනීයි, විමසයි, පිළිතුරු ගෙන එයි, සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ.

9. පුරුෂයෙක් මහණකු යවයි. “වහන්ස, යනු මැනව. මෙතම ඇත්තහුට සපරිදණකින සත්‍රියට ද පිතුරකකින සත්‍රියට ද ... සපරිදණකින සත්‍රියට ද මාතෘපිතුරකකින සත්‍රියට ද ... සපරිදණකින සත්‍රියට ද මාතුරකකින සත්‍රියට ද ... සපරිදණකින සත්‍රියට ද හගිනිරකකින සත්‍රියට ද ... සපරිදණකින සත්‍රියට ද සැතරකකින සත්‍රියට ද ... සපරිදණකින සත්‍රියට ද ගොතතරකකින සත්‍රියට ද ... සපරිදණකින සත්‍රියට ද බමමරකකින සත්‍රියට ද ... සපරිදණකින සත්‍රියට ද සාරකකින සත්‍රියට ද කියනු මැනව. “මෙතම ඇත්තහුට බතකකින භාය්‍යා වව”යි පිළිගනීයි, විමසයි, පිළිතුරු ගෙන එයි, සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ.

එකමූලකය නිමි.

10. දුෂ්ලකය ද තිෂ්ලකය ද වතුෂ්ලකය ද පඤ්චුෂ්ලකය ද ජෂ්ලකය ද සහතෂ්ලකය ද අට්ඨෂ්ලකය ද නවෂ්ලකය ද මෙසේ කටයුතුයි.

මේ දසෂ්ලකය යි:

11. පුරුෂයෙක් මහණකු යවයි. “වහන්ස, යනු මැනව. මෙතම් මෘතුරකිත සත්‍රියට ද, පිතුරකිත සත්‍රියට ද, මාතෘපිතුරකිත සත්‍රියට ද, භාතුරකිත සත්‍රියට ද, හභිතීරකිත සත්‍රියට ද, ඤාතීරකිත සත්‍රියට ද, ගොතතරකිත සත්‍රියට ද, ධම්මරකිත සත්‍රියට ද, සාරකිත සත්‍රියට ද, සපරි-දණ්ඩ සත්‍රියට ද, කියනු මැනව. මෙතම් ඇත්තහුව ධනකිත භාය්‍යා වව”යි පිළිගනියි. විමසයි. පිළිතුරු ගෙන එයි. සහවෙසෙස්ඇවැත් වේ.

ධනකිතවත්‍රය නිමි.

12. පුරුෂයෙක් මහණකු යවයි. “වහන්ස, යනු මැනව. මෙතම් මෘතුරකිත සත්‍රියට කියනු මැනව. ‘මෙතම් ඇත්තහුව ජඤ්චාසිති භාය්‍යා වව’යි ... හොඟවාසිති ... පට්ඨාසිති ... මදපතනකිති ... මහට වුච්චා ... දත්තක් ද, භාය්‍යාවක් ද, මිඩියක් ද, භාය්‍යාවක් ද, ධර්මතා ... මුහුත්තකා භාය්‍යා වව”යි පිළිගනියි. විමසයි. පිළිතුරු ගෙන එයි. සහවෙසෙස්ඇවැත් වේ.

13. පුරුෂයෙක් මහණකු යවයි. “වහන්ස, යනු මැනව. මෙතම් පිතුරකිත සත්‍රියට කියව. ... මාතෘපිතුරකිත සත්‍රියට කියව. ... භාතුරකිත සත්‍රියට කියව. හභිතීරකිත සත්‍රියට කියව, ... ඤාතීරකිත සත්‍රියට කියව. ... ගොතතරකිත සත්‍රියට කියව. ... ධම්මරකිත සත්‍රියට කියව. ... සාරකිත සත්‍රියට කියව. ... සපරිදණ්ඩ සත්‍රියට කියනු මැනව. මෙතම් ඇත්තහුව මුහුත්තකා භාය්‍යා වව” යි පිළිගනියි. විමසයි. පිළිතුරු ගෙන එයි. සහවෙසෙස්ඇවැත් වේ.

නිෂෙක්ඛපදයෝ යි.

14. පුරුෂයෙක් මහණකු යවයි. “වහන්ස, යනු මැනව. මෙතම් මෘතුරකිත සත්‍රියට ද, පිතුරකිත සත්‍රියට ද කියනු මැනව. මෙතම් ඇත්තහුව මුහුත්තකා භාය්‍යා වව”යි පිළිගනියි. විමසයි. පිළිතුරු ගෙන එයි. සහවෙසෙස්ඇවැත් වේ.

15. පුරුෂයෙක් මහණකු යවයි. “වහන්ස, යනු මැනව. මෙතම් මෘතුරකිත සත්‍රියට ද, මාතෘපිතුරකිත සත්‍රියට ද ... මෘතුරකිත සත්‍රියට ද, සපරිදණ්ඩ සත්‍රියට ද කියනු මැනව. මෙතම් ඇත්තහුව මුහුත්තකා භාය්‍යා වව”යි පිළිගනියි. විමසයි. පිළිතුරු ගෙන එයි. සහවෙසෙස්ඇවැත් වේ.

වණ්ඨවත්‍රය නිමි.

16. පුරුෂයෙක් මහණකු යවයි. “වහන්ස, යනු මැනව. මෙතම් පිතුරකිත සත්‍රියට ද, මාතෘපිතුරකිත සත්‍රියට ද කියනු මැනව. මෙතම් ඇත්තහුව මුහුත්තකා භාය්‍යා වව”යි පිළිගනියි. විමසයි. පිළිතුරු ගෙන එයි. සහවෙසෙස්ඇවැත් වේ.

17. පුරුෂයෙක් මහණකු යවයි. “වහන්ස ... යනු මැනව. මෙතම් පිතුරකිනිත යන්ත්‍රයට ද මාතුරකිනිත යන්ත්‍රයට ද ... පිතුරකිනිත යන්ත්‍රයට ද සපරිදණි යන්ත්‍රයට ද, කියව. මෙතම් ඇත්තනුට මුහුතනිකා භාය්‍යා වව”යි පිළිගනී ද, විමසා ද, පිළිතුරු ගෙන ඒ ද, සතවෙතෙස්ඇවැත් වේ.

18. “වහන්ස, යනු මැනව. මෙතම් තැනැත්තනුට මුහුතනිකා භාය්‍යා වව”යි මෙතම් පිතුරකිනිත යන්ත්‍රයට ද මාතුරකිනිත යන්ත්‍රයට ද කියන්නා”යි පුරුෂයෙක් මහණකු යවා ද, පිළිගනී ද, විමසා ද, පිළිතුරු ගෙන ඒ ද, සතවෙතෙස්ඇවැත් වේ.

බද්ධවක්‍රය යි.

මූලය සංක්ෂිප්ත යි.

19. “වහන්ස, යනු මැනව. මෙතම් තැනැත්තනුට මුහුතනිකා භාය්‍යා වන්නා”යි මෙතම් සපරිදණි යන්ත්‍රයට ද මාතාරක්ෂිත යන්ත්‍රයට ද කියන්නා”යි පුරුෂයෙක් මහණකු යවා ද, පිළිගනී ද, විමසා ද, පිළිතුරු ගෙන ඒ ද, සතවෙතෙස්ඇවැත් වේ.

20. “වහන්ස, යනු මැනව. “මෙතම් සපරිදණි යන්ත්‍රයට ද පිතාරක්ෂිත යන්ත්‍රයට ද ... මෙතම් සපරිදණි යන්ත්‍රයට ද සාරක්ෂක යන්ත්‍රයට ද, ‘මෙතම් තැනැත්තනුට මුහුතනිකා භාය්‍යා වන්නා’ යි කියනු මැනවැ” යි පුරුෂයෙක් මහණකු යවා ද, පිළිගනී ද, විමසා ද, පිළිතුරු ගෙන ඒ ද, සතවෙතෙස්-ඇවැත් වේ.

ඵකමූලකය නිමිසේ ය.

21. දර්ශනමය ද, නිමුලකය ද, වතුර්මුලකය ද, පඤ්චමුලකය ද, ඡන්ද්‍රමුලකය ද, ස්පන්ධමුලකය ද, අභ්‍යමුලකය ද, තවමුලකය ද මෙසේ කටයුතු යි.

මේ දසමූලකය යි:

22. “වහන්ස, යනු මැනව. මෙතම් මාතාරක්ෂිතාවට ද, පිතාරක්ෂිතාවට ද, මාතාරක්ෂිතාවට ද, ප්‍රාතාරක්ෂිතාවට ද, හානිකාරක්ෂිතාවට ද, ඥාතිරක්ෂිතා-වට ද, භෞතාරක්ෂිතාවට ද, ධර්මාරක්ෂිතාවට ද, සාරක්ෂාවට ද, සපරිදණිතාවට ද, “මෙතම් තැනැත්තනුට මුහුතනිකා භාය්‍යා වන්නා”යි කියව”යි මිනිසෙක් මහණකු යවා ද, පිළිගනී ද, විමසා ද, පිළිතුරු ගෙන ඒ ද, සතවෙතෙස්-ඇවැත් වේ.

මුහුර්තනාවක්‍රය නිමිසේ ය.

23. පුරිසො භික්ඛුං පභිණ්ණාති: “ගච්ඡ හතොත ඉත්ථන්තාමං මාභුරකඛිතං මුඤ්ඤි: හොති කිර ඉත්ථන්තාමෙස්ස හරියා ධනකකිතා”ති. පභිගණනාති විමංසති පච්චාගරති, ආපතති සංඝාදිසෙසංසං.

24. පුරිසො භික්ඛුං පභිණ්ණාති: “ගච්ඡ හතොත ඉත්ථන්තාමං මාභුරකඛිතං මුඤ්ඤි: හොති කිර ඉත්ථන්තාමෙස්ස හරියා ඡන්දවාසිනී -පෙ- හොගවාසිනී, පච්චාසිනී, ඔදපතතකිනී, ඔහටවුඔහටා,¹ දුසි ව හරියා ව, කම්මකාරී ව හරියා ව, ධජාහටා, මුහුතතිකා”ති, පභිගණනාති විමංසති පච්චාගරති, ආපතති සංඝාදිසෙසංසං.

හිතෙබ්බපද්දති.

25. පුරිසො භික්ඛුං පභිණ්ණාති: “ගච්ඡ හතොත ඉත්ථන්තාමං මාභුරකඛිතං මුඤ්ඤි: හොති කිර ඉත්ථන්තාමෙස්ස හරියා ධනකකිතා ව ඡන්දවාසිනී වා”ති, පභිගණනාති විමංසති පච්චාගරති; ආපතති සංඝාදිසෙසංසං.

26. පුරිසො භික්ඛුං පභිණ්ණාති: “ගච්ඡ හතොත ඉත්ථන්තාමං මාභුරකඛිතං මුඤ්ඤි: හොති කිර ඉත්ථන්තාමෙස්ස හරියා ධනකකිතා ව හොගවාසිනී ව -පෙ- ධනකකිතා ව පච්චාසිනී ව -පෙ- ධනකකිතා ව ඔදපතතකිනී ව -පෙ- ධනකකිතා ව ඔහටවුඔහටා ව -පෙ- ධනකකිතා ව දුසි ව හරියා ව -පෙ- ධනකකිතා ව කම්මකාරී ව හරියා ව -පෙ- ධනකකිතා ව ධජාහටා ව -පෙ- ධනකකිතා ව මුහුතතිකා මා”ති, පභිගණනාති විමංසති පච්චාගරති, ආපතති සංඝාදිසෙසංසං.

බණ්ඩවිකානං.

27. පුරිසො භික්ඛුං පභිණ්ණාති: “ගච්ඡ හතොත ඉත්ථන්තාමං මාභුරකඛිතං මුඤ්ඤි: හොති කිර ඉත්ථන්තාමෙස්ස හරියා ඡන්දවාසිනී ව හොගවාසිනී ව -පෙ- ඡන්දවාසිනී ව මුහුතතිකා ව, ඡන්දවාසිනී ව ධනකකිතා වා”ති, පභිගණනාති විමංසති පච්චාගරති, ආපතති සංඝාදිසෙසංසං.

බද්ධවිකානං.

මූලං සංඛින්නං.

28. පුරිසො භික්ඛුං පභිණ්ණාති: “ගච්ඡ හතොත ඉත්ථන්තාමං මාභුරකඛිතං මුඤ්ඤි: “හොති කිර ඉත්ථන්තාමෙස්ස හරියා මුහුතතිකා ව ධනකකිතා ව -පෙ- මුහුතතිකා ව ඡන්දවාසිනී ව, -පෙ- මුහුතතිකා ව ධජාහටා වා”ති, පභිගණනාති විමංසති පච්චාගරති, ආපතති සංඝාදිසෙසංසං.

එකමූලකං නිබ්බිතං.

එවං දුමුලකමපි යථ තවමූලකං කාතබ්බං.

1. ඔහටවුඔහටා. සීමු.

23. “වහන්ස, යනු මැනවි. මෙනම් ඇත්තනුට බහක්ඛිත (බහයෙන් පෙරළාගත්) භාය්‍යා වන්නැ” යි මෙනම් මතුරක්ඛිතාවට කියනු මැනවි” යි කියා මිනිසෙක් මහණකු යවා ද, මහණ තෙමේ එය පිළිගනී ද, විමසා ද, පිළිතුරු ගෙන ඒ ද, සහවෙසෙස් වන්නේ ය.

24. “වහන්ස, යනු මැනවි. මෙනම් තැනැත්තනුට ඡන්දවාසිනී (සිය කැමැත්තෙන් වසන) භාය්‍යා වන්නැ” යි මව විසින් රක්තා ලද මෙනම් සත්‍රියට කියනු මැනවැ” යි මිනිසෙක් මහණකු යවා ද ... හොඟ නිසා වසන සිරියක් වන්නැ” යි ... පටවාසිනී (වසන නිසා වසන භාය්‍යා වන්නැ” යි ... මදපතනනිනී (දිය බඳුනක දෙදෙනාගේ ම අත් බහවා මේ දිය මෙන් තො වෙන්ව වනවු” ය යි කියා පාවදෙනු ලබන) භාය්‍යාවක් වන්නැ” යි ... මහටවුම්බට, (සිසින් සුමුල බහවා සිය ගෙඹි වස්වනු ලබන) භාය්‍යා වන්නැ” යි ... දැසින් භාය්‍යාත් වන්නැ” යි ... කම්කාරිණීන් (ගෙඹි බැලුමෙහෙවර කරණ තැනැත්තීන්) භාය්‍යාත් වන්නැ” යි ... බජාහට (එස වූ බජ ඇති සුදසෙත් හා ගොස් පිටරවින් පැහැර ගෙන ආ) භාය්‍යා වන්නැ” යි ... ඒ මොහොතට පමණක් භාය්‍යා වන්නැ” යි මව විසින් රක්තාලද මෙනම් ඇත්තියට කියනු මැනවි” යි කියා මිනිසෙක් මහණකු යවා ද, ඒ මහණ පිළිගනී ද, විමසා ද, පිළිතුරු ගෙන ඒ ද, සහවෙසෙස් ඇවැත් වන්නේ ය.

නිෂේධනපද යි.

25. “වහන්ස, යනු මැනවි. මෙනම් තැනැත්තනුට බහක්ඛිත වූ ද ඡන්දවාසිනී වූ ද භාය්‍යා වන්නැ” යි මව විසින් රක්තා ලද මෙනම් ඇත්තියට කියන්නැ” යි මිනිසෙක් මහණකු යවා ද, පිළිගනී ද, විමසා ද, පිළිතුරු ගෙන ඒ ද, සහවෙසෙස් ඇවැත් වන්නේ ය.

26. “වහන්ස, යනු මැනවි. මෙනම් ඇත්තනුට බහක්ඛිත ද හොඟවාසිනී ද භාය්‍යා වන්නැ” යි ... බහක්ඛිත ද පටවාසිනී ද භාය්‍යා වන්නැ” යි ... බහක්ඛිත ද මදපතනනිනී ද භාය්‍යා වන්නැ” යි ... බහක්ඛිත ද මහටවුම්බට ද භාය්‍යා වන්නැ” යි ... බහක්ඛිත ද දැසි ද භාය්‍යා වන්නැ” යි ... බහක්ඛිත ද බජාහට ද භාය්‍යා වන්නැ” යි ... බහක්ඛිත ද මුහුතනිකා ද භාය්‍යා වන්නැ” යි ... මෙනම් මාතාරක්ඛිතාවට කියනු මැනවි” යි කියා මිනිසෙක් මහණකු යවා ද, ඒ මහණ තෙමේ පිළිගනී ද, විමසා ද, පිළිතුරු ගෙන ඒ ද, සහවෙසෙස් ඇවැත් වන්නේ ය.

බණ්ඩ වක්‍රය යි.

27. “වහන්ස, යනු මැනවි. මෙනම් ඇත්තනුට ඡන්දවාසිනී ද භාය්‍යා වන්නැ” යි ... ඡන්දවාසිනී ද මුහුතනිකා ද භාය්‍යා වන්නැ” යි ... ඡන්දවාසිනී ද බහක්ඛිතා ද භාය්‍යා වන්නැ” යි කියා මෙනම් මාතාරක්ඛිතාවට කියන්නැ” යි මිනිසෙක් මහණකු යවා ද, ඒ මහණ තෙමේ පිළිගනී ද, විමසා ද, පිළිතුරු ගෙන ඒ ද, සහවෙසෙස් ඇවැත් වන්නේ ය.

බද්ධවක්‍රය යි.

මූලය සංක්ෂිප්ත යි.

28. “වහන්ස, මෙනම් ඇත්තනුට මුහුතනිකා ද, බහක්ඛිත ද ... මුහුතනිකා ද ඡන්දවාසිනී ද ... මුහුතනිකා ද, බජාහට ද භාය්‍යා වන්නැ” යි කියා ‘මෙනම් මාතාරක්ඛිතාවට කියන්නැ” යි මිනිසෙක් මහණකු යවා ද, ඒ මහණ තෙමේ පිළිගනී ද, විමසා ද, පිළිතුරු ගෙන ඒ ද, සහවෙසෙස් ඇවැත් වන්නේ ය.

ඒකමූලකය නිමිත්ත ය.

ද්විමූලකය ද මෙසේ යි. තවමූලකය තෙක් මෙසේ ම කටයුතු යි.

දසමුලකං:

29. පුරිසො භික්ඛුං පභිණාති: “භට්ඨ භනෙන, ඉත්ථන්තාමං මාතුරකම්-
තං මුඛි: “හොති කීර ඉත්ථන්තාමස්ස භරියං ධනභක්ඛිතා ව ඡන්දවාසිනී ව භොග-
වාසිනී ව පට්ටාසිනී ව ඔදපත්තකිනී ව ඔභට්ටමුලඛටා ව දුසි ව භරියං ව
කම්මකාරී ව භරියං ව ධර්මාභටා ව මුහුත්තකිතා වා”ති, පඨිගණනාති ඵ්මංසති
පට්ටාභරති, ආපතති සංඝාදිසෙසස්ස.

මාතුරකම්මචක්ඛනං නිට්ඨිතං.

30. පුරිසො භික්ඛුං පභිණාති: “භට්ඨ භනෙන, ඉත්ථන්තාමං පිතුරකම්ම-
-පෙ- මාතෘපිතුරකම්මං -පෙ- භාතුරකම්මං -පෙ- භගිනීරකම්මං -පෙ-
කුසුතීරකම්මං -පෙ- භොතතරකම්මං -පෙ- ඔමමරකම්මං -පෙ- සාරකම්මං -පෙ-
සපරිදණ්ඩං මුඛි: “හොති කීර ඉත්ථන්තාමස්ස භරියං ධනභක්ඛිතා”ති, පඨි-
ගණනාති ඵ්මංසති පට්ටාභරති, ආපතති සංඝාදිසෙසස්ස.

31. පුරිසො භික්ඛුං පභිණාති: “භට්ඨ භනෙන ඉත්ථන්තාමං සපරිදණ්ඩං
මුඛි: “හොති කීර ඉත්ථන්තාමස්ස භරියං ඡන්දවාසිනී -පෙ- භොගවාසිනී
-පෙ- පට්ටාසිනී -පෙ- ඔදපත්තකිනී -පෙ- ඔභට්ටමුලඛටා -පෙ- දුසි ව භරියං ව
-පෙ- කම්මකාරී ව භරියං ව -පෙ- ධර්මාභටා -පෙ- මුහුත්තකිතා”ති,
පඨිගණනාති ඵ්මංසති පට්ටාභරති, ආපතති සංඝාදිසෙසස්ස.

නිකෙඛපපදුති.

32. පුරිසො භික්ඛුං පභිණාති: “භට්ඨ භනෙන, ඉත්ථන්තාමං සපරිදණ්ඩං
මුඛි: “හොති කීර ඉත්ථන්තාමස්ස භරියං ධනභක්ඛිතා ව ඡන්දවාසිනී වා”ති,
පඨිගණනාති ඵ්මංසති පට්ටාභරති, ආපතති සංඝාදිසෙසස්ස.

33. පුරිසො භික්ඛුං පභිණාති: “භට්ඨ භනෙන, ඉත්ථන්තාමං සපරිදණ්ඩං
මුඛි: “හොති කීර ඉත්ථන්තාමස්ස භරියං ධනභක්ඛිතා ව භොගවාසිනී ව -පෙ-
ධනභක්ඛිතා ව මුහුත්තකිතා වා”ති, පඨිගණනාති ඵ්මංසති පට්ටාභරති, ආපතති
සංඝාදිසෙසස්ස.

මණ්ඩවක්ඛනං.

34. පුරිසො භික්ඛුං පභිණාති: “භට්ඨ භනෙන, ඉත්ථන්තාමං සපරිදණ්ඩං
මුඛි: “හොති කීර ඉත්ථන්තාමස්ස භරියං ඡන්දවාසිනී ව භොගවාසිනී ව -පෙ-
ඡන්දවාසිනී ව මුහුත්තකිතා ව -පෙ- ඡන්දවාසිනී ව ධනභක්ඛිතා වා”ති, පඨි-
ගණනාති ඵ්මංසති පට්ටාභරති, ආපතති සංඝාදිසෙසස්ස.

බද්ධවක්ඛනං.

මූලං සංඝිතං.

දසමුලකය:

29. “වහන්ස, යනු මැනව. මෙනම් ඇත්තහුට ධනත්‍රීත ද ඡන්දවාසිනී ද ගෝගවාසිනී ද පටවාසිනී ද ඔදපත්තනිනී ද ඔහවට්ඨමට ද දුසිභාය්‍යා ද කම්කාරිණී භාය්‍යා ද ධජාහටා ද මුහුත්තකා ද භාය්‍යා වත්තැ” යි මව විසින් රක්තා ලද මෙනම් ඇත්තියට කියන්නැ” යි කියා මිනිසෙක් මහණකු යවා ද, පිළිගණී ද විමසා ද පිළිතුරු ගෙණ ඒ ද, සහවෙසෙස් ඇවැත් වන්නේ ය.

මාතුරකත්තවක්‍රය නිමිසේ ය.

30. “වහන්ස යනු මැනව. මෙනම් ඇත්තහුට ධනත්‍රීත භාය්‍යා වත්තැ” යි මෙනම් ඇති පිතාරක්‍ෂිතාවට... මෙනම් මාතාපිතාරක්‍ෂිතාවට... මෙනම් ප්‍රාතාරක්‍ෂිතාවට ... මෙනම් හගිනිරක්‍ෂිතාවට ... මෙනම් ඥාතිරක්‍ෂිතාවට ... මෙනම් ගෝත්‍රරක්‍ෂිතාවට ... මෙනම් ධර්මරක්‍ෂිතාවට ... මෙනම් සාරක්‍ෂාවට ... මෙනම් සපරිදණ්ඩාවට ... කියන්නැ” යි මිනිසෙක් මහණකු යවා ද, හේ පිළිගණී ද විමසා ද පිළිතුරු ගෙණ ඒ ද, සහවෙසෙස් ඇවැත් වන්නේ ය.

31. “වහන්ස, යනු මැනව. මෙනම් ඇත්තහුට ... ඡන්දවාසිනී ... ගෝගවාසිනී ... පටවාසිනී ... ඔදපත්තනිනී... ඔහවට්ඨමට... දුසි භාය්‍යාන් වූ ... කම්කාරිණී භාය්‍යාන් වූ ... ධජාහටා ... මුහුත්තකා භාය්‍යා වව” යි කියනු මැනවැ” යි මිනිසෙක් මහණකු යවා ද, ඒ මහණ තෙමේ එය පිළිගණී ද විමසා ද පිළිතුරු ගෙණ ඒ ද, සහවෙසෙස් ඇවැත් වන්නේ ය.

නිකුණුප සදයෝ යි.

32. “වහන්ස යනු මැනව. මෙනම් ඇත්තහුට ධනත්‍රීත ද ඡන්දවාසිනී ද භාය්‍යා වව” යි මෙනම් සපරිදණ්ඩාවට කියනු මැනවැ” යි මිනිසෙක් මහණකු යවා ද මහණ තෙමේ ඒ පිළිගණී ද විමසා ද, පිළිතුරු ගෙණ ඒ ද, සහවෙසෙස් ඇවැත් වන්නේ ය.

33. “වහන්ස, යනු මැනව. ‘මෙනම් ඇත්තහුට ධනත්‍රීත ද ගෝගවාසිනී ද ධනත්‍රීත ද මුහුත්තකා ද භාය්‍යා වව’ යි මෙනම් සපරිදණ්ඩාවට කියන්නැ” යි මිනිසෙක් මහණකු යවා ද පිළිගණී ද විමසා ද පිළිතුරු ගෙණ ඒ ද, සහවෙසෙස් ඇවැත් වන්නේ ය.

වණ්ඨමක්‍රය යි.

34. “වහන්ස, යන්න. ‘මෙනම් ඇත්තහුට ඡන්දවාසිනීන් භාය්‍යා වව’ යි ... ඡන්දවාසිනීන් මුහුත්තකාන් ... ඡන්දවාසිනීන් ධනකකිතාන් භාය්‍යා වව” යි. මෙනම් සපරිදණ්ඩාවට කියන්නැ” යි මිනිසෙක් මහණකු යවා ද පිළිගණී ද, විමසා ද පිළිතුරු ගෙණ ඒ ද සහවෙසෙස් ඇවැත් වන්නේ ය.

බද්ධමක්‍රය යි.

මූලය සංක්ෂිප්ත යි.

35. පුරිසො භික්ඛුං පභිණාති:- “ගච්ඡ හතෙන, ඉත්ථනාමං සපරිදණ්ඨං මුඛි: “හොති කීර ඉත්ථනාමෙස්ස හරියං මුහුත්තිකා ව ධනකකිතා ව -පෙ- මුහුත්තිකා ව ඡන්දවාසිනී ව -පෙ- මුහුත්තිකා ව ධජාහවා වා”ති, පභිගණ්ඨාති චිමංසති පච්චාහරති, ආපතති සම්භාදිසෙසයං.

එකමුලකං නිබ්බිතං.

දමුලකමි යාච නමමුලකං එවමෙව කාතබ්බං.

ඉදං දසමුලකං:

36. පුරිසො භික්ඛුං පභිණාති:- “ගච්ඡ හතෙන, ඉත්ථනාමං සපරිදණ්ඨං මුඛි: “හොති කීර ඉත්ථනාමෙස්ස හරියං ධනකකිතා ව ඡන්දවාසිනී ව හොගවාසිනී ව පච්චාසිනී ව ඔදපත්තකිනී ව ඔහවට්ඨමිචා ව දසි ව හරියං ව කමමකාරී ව හරියං ව ධජාහවා ව මුහුත්තිකා වා”ති, පභිගණ්ඨාති චිමංසති පච්චාහරති, ආපතති සම්භාදිසෙසයං.

සපරිදණ්ඨාවක්ඛං නිබ්බිතං.

37. පුරිසො භික්ඛුං පභිණාති: “ගච්ඡ හතෙන, ඉත්ථනාමං මාතුරකකිතං මුඛි: “හොති කීර ඉත්ථනාමෙස්ස හරියං ධනකකිතා”ති, පභිගණ්ඨාති චිමංසති පච්චාහරති, ආපතති සම්භාදිසෙසයං.

38. පුරිසො භික්ඛුං පභිණාති: “ගච්ඡ හතෙන, ඉත්ථනාමං මාතුරකකි- තසද්ව පිතුරකකිතසද්ව මුඛි: “හොථ කීර ඉත්ථනාමෙස්ස හරියංයො ධනකකිතා ව ඡන්දවාසිනී වා”ති, පභිගණ්ඨාති චිමංසති පච්චාහරති, ආපතති සම්භාදිසෙසයං.

39. පුරිසො භික්ඛුං පභිණාති: “ගච්ඡ හතෙන, ඉත්ථනාමං මාතු- රකකිතසද්ව පිතුරකකිතසද්ව මාතාපිතුරකකිතසද්ව මුඛි: “හොථ කීර ඉත්ථනාමෙස්ස හරියංයො ධනකකිතා ව ඡන්දවාසිනී ව හොගවාසිනී වා”ති, පභිගණ්ඨාති චිමංසති පච්චාහරති, ආපතති සම්භාදිසෙසයං.

එවං උභතො වසිමානං¹ කාතබ්බං.

40. පුරිසො භික්ඛුං පභිණාති: “ගච්ඡ හතෙන, ඉත්ථනාමං මාතුරකකි- තසද්ව පිතුරකකිතසද්ව මාතාපිතුරකකිතසද්ව මාතුරකකිතසද්ව හගිනීරකකි- තසද්ව සද්දකිතසද්ව ගොතතරකකිතසද්ව ධම්මරකකිතසද්ව සාරකකිතසද්ව සපරිදණ්ඨසද්ව මුඛි: “හොථ කීර ඉත්ථනාමෙස්ස හරියංයො ධනකකිතා ව ඡන්දවාසිනී ව හොගවාසිනී ව පච්චාසිනී ව ඔදපත්තකිනී ව ඔහවට්ඨමිචා ව දසි ව හරියං ව කමමකාරී ව හරියං ව ධජාහවා ව මුහුත්තිකා වා”ති, පභිගණ්ඨාති චිමංසති පච්චාහරති, ආපතති සම්භාදිසෙසයං.

උභතොවසිමානං නිබ්බිතං.

1. වසිමං මජ්ඣ. සි.මු.

35. “වහන්ස, යනු මැනව. ‘මෙනම් ඇත්තහුට බතක්‍රීතාත් භාය්‍යා වව’යි... මුහුත්තකාත් ඡන්දවාසිනීත් ... මුහුත්තකාත් ධජාගවාත් භාය්‍යා වව”යි මෙනම් සපරිදණ්ඩාවට කියන්නා”යි මිනිසෙක් මහණකු යවා ද, පිළිගනී ද, විමසා ද, පිළිතුරු ගෙන ඒ ද සහවෙසෙස්ඇවැත් වන්නේ ය.

එකමූලකය නිමිසේ ය.

ද්විමූලකය ද නවමූලකය තෙක් මෙසේ ම කටයුතු යි.

මේ දසමූලකය යි:

36. “වහන්ස, යනු මැනව. ‘මෙනම් ඇත්තහුට බතක්‍රීතා ද ඡන්දවාසිනී ද භොගවාසිනී ද පට්ටාසිනී ද ඔදපත්තකිනී ද ඔහටවුමට ද, දුසිභාය්‍යා ද, කම්මාරිණී භාය්‍යා ද, ධජාගට ද මුහුත්තකා ද භාය්‍යා වව’යි මෙනම් සපරි-දණ්ඩාවට කියන්නා”යි කියා මිනිසෙක් මහණකු යවා ද, පිළිගනී ද, විමසා ද, පිළිතුරු ගෙන ඒ ද, සහවෙසෙස්ඇවැත් වන්නේ ය.

සපරිදණ්ඩාවක්‍රය නිමිසේ ය.

37. “වහන්ස, යනු මැනව. ‘මෙනම් ඇත්තහුට බතක්‍රීත භාය්‍යා වව’යි. මෙනම් මාතාරක්ඛිතාවට කියන්නා”යි කියා මිනිසෙක් මහණකු යවා ද, පිළිගනී ද, විමසා ද, පිළිතුරු ගෙන ඒ ද, සහවෙසෙස්ඇවැත් වන්නේ ය.

38. “වහන්ස, යනු මැනව. ‘මෙනම් ඇත්තහුට බතක්‍රීතා ද ඡන්දවාසිනී ද භාය්‍යා වව’යි මෙනම් මාතාරක්ඛිතාවට ද මෙනම් පිතාරක්ඛිතාවට ද කියන්නා”යි මිනිසෙක් මහණකු යවා ද පිළිගනී ද විමසා ද පිළිතුරු ගෙන ඒ ද සහවෙසෙස්ඇවැත් වන්නේ ය.

39. “වහන්ස, යනු මැනව. ‘මෙනම් ඇත්තහුට බතක්‍රීත ද, ඡන්දවාසිනී ද භොගවාසිනී ද භාය්‍යා වව’යි, මෙනම් මාතාරක්ඛිතාවට ද මෙනම් පිතාරක්ඛි-තාවට ද මෙනම් මාතාපිතාරක්ඛිතාවට ද කියන්නා”යි මිනිසෙක් මහණකු යවා ද, පිළිගනී ද, විමසා ද පිළිතුරු ගෙන ඒ ද. සහවෙසෙස්ඇවැත් වන්නේ ය.

මෙසේ දෙපසින් වැඩෙන්නක් කළයුතු යි.

40. “වහන්ස, යනු මැනව. ‘මෙනම් ඇත්තහුට බතක්‍රීත ද ඡන්දවාසිනී ද භොගවාසිනී ද පට්ටාසිනී ද ඔදපත්තකිනී ද ඔහටවුමට ද දුසි භාය්‍යා ද කම්ම-කාරිණී භාය්‍යා ද ධජාගට ද මුහුත්තකා ද භාය්‍යා වව’යි මෙනම් මාතාරක්ඛිතාවට ද මෙනම් පිතාරක්ඛිතාවට ද ... මෙනම් මාතාපිතාරක්ඛිතාවට ද මෙනම් ප්‍රාතා-රක්ඛිතාවට ද මෙනම් ගභිතීරක්ඛිතාවට ද මෙනම් ඥාතීරක්ඛිතාවට ද මෙනම් ගොත්‍රරක්ඛිතාවට ද මෙනම් ධර්මරක්ඛිතාවට ද මෙනම් සාරක්ඛිතාවට ද මෙනම් සපරිදණ්ඩාවට ද කියන්නා”යි, මිනිසෙක් මහණකු යවා ද පිළිගනී ද විමසා ද පිළිතුරු ගෙන ඒ ද සහවෙසෙස්ඇවැත් වන්නේ ය.

දෙපසින් වැඩීම නිමිසේ ය.

41. පුරිසය්‍ය මාතා භික්‍ෂුං පභිණ්ණාති -පෙ- පුරිසය්‍ය පිතා භික්‍ෂුං පභිණ්ණාති -පෙ- පුරිසය්‍ය මාතාපිතරො භික්‍ෂුං පභිණ්ණාති -පෙ- පුරිසය්‍ය භාතා භික්‍ෂුං පභිණ්ණාති -පෙ- පුරිසය්‍ය භගිනී භික්‍ෂුං පභිණ්ණාති -පෙ- පුරිසය්‍ය ඤාතකා භික්‍ෂුං පභිණ්ණාති, පුරිසය්‍ය ගොතතා භික්‍ෂුං පභිණ්ණාති -පෙ- පුරිසය්‍ය සහබලමිකා භික්‍ෂුං පභිණ්ණාති -පෙ- .

පුරිසය්‍ය ජපය්‍යාලො විධාරණෙනි.

උභයතා චිඛිකං යථා පුරිමනියො හරෙථ විධාරණෙනි.

42. මාතුරකම්මාය මාතා භික්‍ෂුං පභිණ්ණාති:- “භව්ණ් හතොත, ඉත්තනාමං මං මුඛි: “හොතු ඉත්තනාමය්‍ය හරියා ධතකම්මා”ති, පතිගණ්ණාති විමංසති පච්චාහරති, ආපතති සංඛ්‍යාදිසෙසය්‍ය.

43. මාතුරකම්මාය මාතා භික්‍ෂුං පභිණ්ණාති: “භව්ණ් හතොත ඉත්තනාමං මුඛි: “හොතු ඉත්තනාමය්‍ය හරියා ඡන්දවාසිනී -පෙ- ගොගවාසිනී -පෙ- පච්චාසිනී -පෙ- ඔදපතනකිනී -පෙ- ඔහවචුච්චවා, ... දුසි ව හරියා ව -පෙ- කම්මකාරී ව හරියා ව -පෙ- ධජාහවා -පෙ- මුහුතතිකා”ති, පතිගණ්ණාති විමංසති පච්චාහරති, ආපතති සංඛ්‍යාදිසෙසය්‍ය.

නිකම්මපපදාති.

44. මාතුරකම්මාය මාතා භික්‍ෂුං පභිණ්ණාති: “භව්ණ් හතොත, ඉත්තනාමං මුඛි: ‘හොතු ඉත්තනාමය්‍ය හරියා ධතකම්මා ව ඡන්දවාසිනී ව’ -පෙ- ධතකම්මා ව ගොගවාසිනී ව -පෙ- ධතකම්මා ව මුහුතතිකා වා”ති, පතිගණ්ණාති විමංසති පච්චාහරති, ආපතති සංඛ්‍යාදිසෙසය්‍ය.

චණ්ඩවක්කං.

45. මාතුරකම්මාය මාතා භික්‍ෂුං පභිණ්ණාති:- “භව්ණ් හතොත, ඉත්තනාමං මං මුඛි: “හොතු ඉත්තනාමය්‍ය හරියා ඡන්දවාසිනී ව ගොගවාසිනී ව -පෙ- ඡන්දවාසිනී ව මුහුතතිකා ව -පෙ- ඡන්දවාසිනී ව ධතකම්මා වා”ති, පතිගණ්ණාති විමංසති පච්චාහරති, ආපතති සංඛ්‍යාදිසෙසය්‍ය.

බද්ධවක්කං.

මූලං සම්මිතං.

46. මාතුරකම්මාය මාතා භික්‍ෂුං පභිණ්ණාති: “භව්ණ් හතොත ඉත්තනාමං මං මුඛි: “හොතු ඉත්තනාමය්‍ය හරියා මුහුතතිකා ව ධතකම්මා ව -පෙ- මුහුතතිකා ව ඡන්දවාසිනී ව -පෙ- මුහුතතිකා ව ධජාහවා වා”ති, පතිගණ්ණාති විමංසති පච්චාහරති, ආපතති සංඛ්‍යාදිසෙසය්‍ය.

එකමූලකං නිට්ඨිකං.

එවං දුමුලකමි යාච නවමූලකං කාගමිකං.

41. පුරුෂයන්හුගේ මව මහණකු යවා ද, ... පුරුෂයන්හුගේ පියා මහණකු යවා ද ... පුරුෂයන්හුගේ මාපියෝ මහණකු යවද්ද, ... පුරුෂයන්හුගේ බාලා මහණකු යවා ද... පුරුෂයන්හුගේ ඕනෑම මහණකු යවා ද ... පුරුෂයන්හුගේ නැගෝ මහණකු යවද්ද ... පුරුෂයන්හුගේ ගොත්‍රයෝ මහණකු යවද්ද ... පුරුෂයන්හුගේ සහදුහම්මයෝ මහණකු යවද්ද. ...

පුරුෂයා පිළිබඳ පෙය්‍යාලය විහාර කටයුතු යි.

පළමුනග සෙයින් දෙපයින් වැඩිම විහාර කටයුතු යි.

42. “වහන්ස, යනු මැනව. ‘මෙනම් ඇත්තනුට බහක්‍රීයායා වේවා’යි මෙනම් ඇත්තියට කියන්නා’යි මාතාරක්‍ෂිතාවකගේ මවක් මහණකු යවා ද පිළිගනී ද විමසා ද පිළිතුරු ගෙන ඒ ද සහවෙසෙස්ඇවැත් වන්නේ ය.

43. “වහන්ස, යනු මැනව. ‘මෙනම් ඇත්තනුට ජන්දවාසිනී හායා වේවා’යි ... හොගවාසිනී ... පටවාසිනී ... මදපතනකිනී ... මතටවුමටා ... දුසි හායා ... කම්කාරිණීහායා ... ධජාගට්ඨායා ... මුහුත්තකායා වේවා’යි. මෙනම් ඇත්තියට කියන්නා’යි මාතාරක්‍ෂිතාවකගේ මවක් මහණකු යවා ද, මහණ ඒ පිළිගනී ද, සහවෙසෙස්ඇවැත් වන්නේ ය.

නිෂේධනපදයෝ යි.

44. “වහන්ස, යනු මැනව. ‘මෙනම් ඇත්තනුට බහක්‍රීයා ද ජන්දවාසිනී ද හායා වේවා’යි ... බහක්‍රීයා ද හොගවාසිනී ද ... බහක්‍රීයා ද මුහුත්තකා ද හායා වේවා’යි මෙනම් ඇත්තියට කියන්නා’යි කියා මාතාරක්‍ෂිතාවකගේ මවක් මහණකු යවා ද, පිළිගනී ද ඉවසා ද පිළිතුරු ගෙන ඒ ද සහවෙසෙස්ඇවැත් වන්නේ ය.

බණ්ඩවත්‍රය යි.

45. “වහන්ස, යනු මැනව. ‘මෙනම් ඇත්තනුට ජන්දවාසිනී ද හොගවාසිනී ද... ජන්දවාසිනී ද මුහුත්තකා ද... ජන්දවාසිනී ද බහක්‍රීයා ද හායා වේවා’ යි මෙනම් ඇත්තියට කියන්නා’යි මාතාරක්‍ෂිතාවකගේ මවක් මහණකු යවා ද, පිළිගනී ද විමසා ද පිළිතුරු ගෙන ඒ ද සහවෙසෙස්ඇවැත් වන්නේ ය.

බද්ධවත්‍රය යි

මූලය සංක්‍ෂිප්ත යි.

46. “වහන්ස, යනු මැනව. ‘මෙනම් ඇත්තනුට මුහුත්තකා ද බහක්‍රීයා ද හායා වේවා’යි ... මුහුත්තකා ද ජන්දවාසිනී ද හායා වේවා’යි ... මුහුත්තකා ද ධජාගට්ඨා ද හායා වේවා’ යි මෙනම් ඇත්තියට කියන්නා’යි මාතාරක්‍ෂිතාවකගේ මවක් මහණකු යවා ද, මහණ එය පිළිගනී ද විමසා ද පිළිතුරු ගෙන ඒ ද සහවෙසෙස්ඇවැත් වන්නේ ය.

එකමූලකය නිමිසේ ය.

මෙසේ ද්විමූලකය ද, ත්‍රිමූලකය තෙක් කටයුතු යි.

ඉදං දක්ෂිණං:

47. මාතූරකෂිතාය මාතූර භික්ෂුං පභිණාති: “ගච්ඡ හතෙත, ඉත්තනාමං මුඛි: “හොතු ඉත්තනාමයං හරියා ධනකාකිතා ච ඡන්දවාසිනී ච භොගවාසිනී ච පට්ඨාසිනී ච ඔදුපත්තකිනී ච ඔහට්ඨමධා ච දුසි ච හරියා ච කම්මකාරී ච හරියා ච ධජාහටා ච මුහුත්තකා වා”ති. පභිගණනාති චිමංසති පට්ඨානරති, ආපතති සංකාදිසෙසයං.

මාතූරිකාං නිවසිතං.

48. පිතූරකෂිතාය පිතූර භික්ෂුං පභිණාති -පෙ- මාතූරපිතූරකෂිතාය මාතූරපිතූර භික්ෂුං පභිණාති -පෙ- මාතූරකෂිතාය මාතූර භික්ෂුං පභිණාති -පෙ- භගිනිරකෂිතාය භගිනී භික්ෂුං පභිණාති -පෙ- කදුතිරකෂිතාය කදුතිකා භික්ෂුං පභිණාති -පෙ- ගොතතරකෂිතාය ගොතතා භික්ෂුං පභිණාති -පෙ- ධම්මරකෂිතාය ධම්මමේකා භික්ෂුං පභිණාති -පෙ- සාරකාය යෙන -පරිගහිතා, හොති සො භික්ෂුං පභිණාති -පෙ- සපරිදණ්ඩාය යෙන දණ්ඩා ධජිතො හොති සො භික්ෂුං පභිණාති: “ගච්ඡ හතෙත ඉත්තනාමං මුඛි: “හොතු ඉත්තනාමයං හරියා ධනකාකිතා”ති. පභිගණනාති චිමංසති පට්ඨානරති, ආපතති සංකාදිසෙසයං, සපරිදණ්ඩාය යෙන දණ්ඩා ධජිතො හොති සො භික්ෂුං පභිණාති, “ගච්ඡ හතෙත ඉත්තනාමං මුඛි: “හොතු ඉත්තනාමයං හරියා ඡන්දවාසිනී -පෙ- භොගවාසිනී -පෙ- පට්ඨාසිනී -පෙ- ඔදුපත්තකිනී -පෙ- ඔහට්ඨමධා, දුසි ච හරියා ච -පෙ- කම්මකාරී ච හරියා ච -පෙ- ධජාහටා -පෙ- මුහුත්තකා”ති. පභිගණනාති චිමංසති පට්ඨානරති, ආපතති සංකාදිසෙසයං.

නිකෙඛපෙදුති.

49. සපරිදණ්ඩාය යෙන දණ්ඩා ධජිතො හොති, සො භික්ෂුං පභිණාති: “ගච්ඡ හතෙත ඉත්තනාමං මුඛි: “හොතු ඉත්තනාමයං හරියා ධනකාකිතා ච ඡන්දවාසිනී ච -පෙ- ධනකාකිතා ච භොගවාසිනී ච -පෙ- ධනකාකිතා ච මුහුත්තකා වා”ති. පභිගණනාති චිමංසති පට්ඨානරති, ආපතති සංකාදිසෙසයං.

බණ්ඩවකාං.

50. සපරිදණ්ඩාය යෙන දණ්ඩා ධජිතො හොති සො භික්ෂුං පභිණාති: “ගච්ඡ හතෙත ඉත්තනාමං මුඛි: “හොතු ඉත්තනාමයං හරියා ඡන්දවාසිනී ච භොගවාසිනී ච -පෙ- ඡන්දවාසිනී ච මුහුත්තකා ච -පෙ- ඡන්දවාසිනී ච ධනකාකිතා වා” ති. පභිගණනාති චිමංසති පට්ඨානරති, ආපතති සංකාදි-සෙසයං.

බණ්ඩවකාං.

මුලං සංඛිතං.

මේ දසවුලක සි:

47. “වහන්ස, යනු මැනව. මෙතම ඇත්තහුට බතකිනි හායනී ද ඡන්දවාසිනී හායනී ද භොගවාසිනී හායනී ද පටවාසිනී හායනී ද ඔදපත්තකිනී හායනී ද ඔහටවුමටා හායනී ද දුසිහායනී ද කම්මකාරිණීහායනී ද ධර්මානුභාවායනී ද මුහුත්තකිනාහායනී ද වට”යි මෙතම ඇත්තියට කියන්නා”යි කියා මාතාරක්ෂිතාවකගේ මවක් මහණකු යවා ද පිළිගනී ද විමසා ද පිළිතුරු ගෙන ඒ ද සභවෙසෙස්ඇවැත් වන්නේ ය.

මාතාවක්රය නිමිත්ත ය.

48. පිතුරකිනාවගේ පියා මහණකු මෙහෙයයි. ... මාතාවකිනාවගේ මවුපියෝ මහණකු මෙහෙයත් ... භාතුවකිනාවගේ සොහොයුරු මහණකු මෙහෙයයි. ... හඬනිරකිනාවගේ මුහුත්තකිනා මහණකු මෙහෙයයි. ... සැතිරකිනාවගේ තැයෝ මහණකු මෙහෙයත්. ... ගොතතරකිනාවගේ ගොත්තිකයෝ මහණකු මෙහෙයත්. ... ධම්මරකිනාවගේ සහධාර්මිකයෝ මහණකු මෙහෙයත්. ... සාරකතාව පිළිබඳ යමකු විසින් පරිගාහිත වේ ද හෙතෙමේ මහණකු මෙහෙයයි. ... සපරිදණ්ඩාව පිළිබඳ යමකු විසින් දඩ තබන ලද්දේ වේ ද හෙතෙමේ මහණකු මෙහෙයයි. “වහන්ස, යනු මැනව. මෙතම ඇත්තියට කියනු මැනව. මෙතම ඇත්තහුට බතකිනා හායනී වේවා”යි පිළිගනී ද, විමසා ද, පිළිතුරු ගෙන ඒ ද සභවෙසෙස්ඇවැත් වේ. සපරිදණ්ඩාව පිළිබඳ යමකු විසින් දඩ තබන ලද්දේ වේ ද හෙතෙමේ මහණකු මෙහෙයයි “වහන්ස, යනු මැනව මෙතම ඇත්තියට කියනු මැනව. මෙතම ඇත්තහුට ඡන්දවාසිනී. ... භොගවාසිනී ... පටවාසිනී ... ඔදපත්තකිනී ... ඔහටවුමටා ... දුසිහරියා ... කම්මකාරි හරියා ... ධර්මානුභාවා ... මුහුත්තකිනා ද හායනී වේවා”යි මහණ මෙහෙයා ද, හේ පිළිගනී ද, විමසයි ද පිළිතුරු ගෙන එයි ද, සභවෙසෙස්ඇවැත් වේ.

නිකායපසදයෝ සි.

49. සපරිදණ්ඩාව පිළිබඳ ව යමකු විසින් දඩ තබන ලද්දේ වේ ද හෙතෙමේ මහණකු මෙහෙයයි. “වහන්ස, යනු මැනව. මෙතම ඇත්තියට කියනු මැනව. මෙතම ඇත්තහුට ඡන්දවාසිනී ද භොගවාසිනී ද ... ඡන්දවාසිනී ද මුහුත්තකිනා ද... ඡන්දවාසිනී ද බතකිනා ද හායනී වේවා”යි මහණකු මෙහෙයා ද හේ පිළිගනී ද, විමසයි ද, පිළිතුරු ගෙන එයි ද සභවෙසෙස්ඇවැත් වේ.

බණ්ඩවක්රය සි.

50. සපරිදණ්ඩාව පිළිබඳව යමකු විසින් දඩ තබන ලද්දේ වේ ද හෙතෙමේ “වහන්ස, යනු මැනව, මෙතම ඇත්තියට කියනු මැනව, මෙතම ඇත්තහුට ඡන්දවාසිනී ද, භොගවාසිනී ද ... ඡන්දවාසිනී ද, මුහුත්තකිනා ද ... ඡන්දවාසිනී ද, බතකිනා ද හායනී වේවා”යි මෙතම ඇත්තියට කියනු මැනව”යි මහණකු මෙහෙයා ද, හේ මහණ පිළිගනී ද, විමසයි ද, පිළිතුරු ගෙන එයි ද සභවෙසෙස්ඇවැත් වේ.

බද්ධවක්රය සි.

මූලය සංක්ෂිප්ත සි.

51. සපරිදණ්ඩාය යෙන දණ්ඩා ධරිතො හොති සො භික්ඛුං පඨිණාති: “ගව්ඨ භතොත ඉත්තනාමං චුඤ්ඤි: “හොතු ඉත්තනාමෙසං හරියං මුත්තතිකා ච ධනකකිකා ච -පෙ- මුත්තතිකා ච ඡන්දවාසිනී ච -පෙ- මුත්තතිකා ච ධර්මාභවා වා” ති. පඨිගණ්ඨාති වීමංසති පච්චාහරති, ආපතති සංඝාදිසෙසං.

එකමුලකං නිට්ඨිතං.

දුමුලකමිති නිමුලකමිති යාච නිමුලකං එවමෙව නාතබ්බං.

ඉදං දසමුලකං:

52. සපරිදණ්ඩාය යෙන දණ්ඩා ධරිතො හොති සො භික්ඛුං පඨිණාති: “ගව්ඨ භතොත ඉත්තනාමං චුඤ්ඤි: “හොතු ඉත්තනාමෙසං හරියං ධනකකිකා ච ඡන්දවාසිනී ච හොගවාසිනී ච පච්චාසිනී ච ඔදපත්තතිනී ච, ඔගට්ඨමිච්චා ච, දුසි ච හරියං ච, කමමකාරී ච හරියං ච, ධර්මාභවා ච, මුත්තතිකා වා” ති. පඨිගණ්ඨාති වීමංසති පච්චාහරති, ආපතති සංඝාදිසෙසං.

දණ්ඩාසිපිතවක්ඛං නිට්ඨිතං.

53. මාතුරකකිකා භික්ඛුං පඨිණාති: “ගව්ඨ භතොත ඉත්තනාමං චුඤ්ඤි: “හොමි ඉත්තනාමෙසං හරියං ධනකකිකා” ති. පඨිගණ්ඨාති වීමංසති පච්චාහරති, ආපතති සංඝාදිසෙසං.

54. මාතුරකකිකා භික්ඛුං පඨිණාති: “ගව්ඨ භතොත ඉත්තනාමං චුඤ්ඤි: “හොමි ඉත්තනාමෙසං හරියං ඡන්දවාසිනී -පෙ- හොගවාසිනී -පෙ- පච්චාසිනී -පෙ- ඔදපත්තතිනී -පෙ- ඔගට්ඨමිච්චා -පෙ- දුසි ච හරියං ච -පෙ- කමමකාරී ච හරියං ච ධර්මාභවා -පෙ- මුත්තතිකා” ති. පඨිගණ්ඨාති වීමංසති පච්චාහරති, ආපතති සංඝාදිසෙසං.

නිකෙඛපපදානී.

55. මාතුරකකිකා භික්ඛුං පඨිණාති: “ගව්ඨ භතොත ඉත්තනාමං චුඤ්ඤි: “හොමි ඉත්තනාමෙසං හරියං ධනකකිකා ච ඡන්දවාසිනී වා” ති. පඨිගණ්ඨාති වීමංසති පච්චාහරති, ආපතති සංඝාදිසෙසං. මාතුරකකිකා භික්ඛුං පඨිණාති: “ගව්ඨ භතොත ඉත්තනාමං චුඤ්ඤි: “හොමි ඉත්තනාමෙසං හරියං ධනකකිකා ච හොගවාසිනී ච -පෙ- ධනකකිකා ච මුත්තතිකා වා” ති. පඨිගණ්ඨාති වීමංසති පච්චාහරති, ආපතති සංඝාදිසෙසං.

බණ්ඩවක්ඛං.

56. මාතුරකකිකා භික්ඛුං පඨිණාති: “ගව්ඨ භතොත ඉත්තනාමං චුඤ්ඤි: “හොමි ඉත්තනාමෙසං හරියං ඡන්දවාසිනී ච හොගවාසිනී ච -පෙ- ඡන්දවාසිනී ච මුත්තතිකා ච -පෙ- ඡන්දවාසිනී ච ධනකකිකා වා” ති. පඨිගණ්ඨාති වීමංසති පච්චාහරති, ආපතති සංඝාදිසෙසං.

බද්ධවක්ඛං.

මුලං සංඛිත්තං.

51. සපරිදණ්ඩාව පිළිබඳ ව යමකු විසින් දඩ තබන ලද්දේ වේ ද හෙතෙමේ “වහන්ස, යනු මැනව, මෙතමි ඇත්තහුට මුහුතැනිකා ද, ධනකැනිකා ද ... මුහුතැනිකා ද, ඡන්දවාසිනී ද ... මුහුතැනිකා ද ධර්මාභාවා ද භාග්‍ය්‍යා වෙමි” යි මෙතමි ඇත්තියට කියනු මැනව’ යි මහණකු මෙහෙයා ද ඒ මහණ එය පිළිගනී ද, විමසා ද, පිළිතුරු ගෙන එයි ද, සහවෙසෙස්-ඇවැත් වේ.

එකමුලකය නිමි.

සමුලකය ද, නිමුලකය ද, නවමුලකය තෙත් මෙසේ ම කටයුතු යි.

මේ දසමුලකය යි:

52. සපරිදණ්ඩාව පිළිබඳ ව යමකු විසින් දඩ තබන ලද්දේ වේ ද, හෙතෙමේ මහණකු මෙහෙයයි “වහන්ස, යනු මැනව. මෙතමි ඇත්තහුට ධනකැනිකා ද, ඡන්දවාසිනී ද, භොගවාසිනී ද, පට්ටාසිනී ද, ඔදපත්තකිනී ද, ඔහට්ටුමිට්ටා ද, දුසිහරියා ද, කම්මකාරිහරියා ද, ධර්මාභාවා ද, මුහුතැනිකා ද භාග්‍ය්‍යා වෙමි” යි මෙතමි ඇත්තියට කියනු මැනව’ යි මහණකු මෙහෙයයි ද, එ මහණ පිළිගනී ද, විමසයි ද, පිළිතුරු ගෙන එයි ද, සහවෙසෙස්ඇවැත් වේ.

දණ්ඩාසිතවත්තය නිමි

53. මාතුරකකීතාවක් කොමේ? “වහන්ස, යනු මැනව. මෙතමි ඇත්තහුට ධනකැනිකා භාග්‍ය්‍යා වෙමි” යි මෙතමි ඇත්තහුට කියනු මැනව’ යි මහණකු මෙහෙයා ද, මහණ එය පිළිගනී ද, විමසයි ද, පිළිතුරු ගෙන එයි ද, සහවෙසෙස්ඇවැත් වේ.

54. මාතුරකකීතාවක් “වහන්ස, යනු මැනව, මෙතමි ඇත්තහුට ඡන්දවාසිනී ... භොගවාසිනී ... පට්ටාසිනී ... ඔදපත්තකිනී ... ඔහට්ටුමිට්ටා ... දුසිහරියා ... කම්මකාරිහරියා ... ධර්මාභාවා ... මුහුතැනිකා භාග්‍ය්‍යා වෙමි” යි මෙ තමි ඇත්තහුට කියනු මැනව’ යි මහණකු මෙහෙයා ද, පිළිගනී ද, විමසයි ද, පිළිතුරු ගෙන එයි ද, සහවෙසෙස්ඇවැත් වේ.

නිෂෙසපදයෝ යි.

55. මාතුරකකීතාවක් “වහන්ස, යනු මැනව. මෙතමි ඇත්තහුට කියනු මැනව. මෙතමි ඇත්තහුට ධනකැනිකා ද, ඡන්දවාසිනී ද භාග්‍ය්‍යා වෙමි” යි මෙතමි ඇත්තහුට කියනු මැනව’ යි මහණකු මෙහෙයා ද ඒ මහණ එය පිළිගනී ද, විමසයි ද, පිළිතුරු ගෙන එයි ද සහවෙසෙස්ඇවැත් වේ. මාතුරකකීතාවක් “වහන්ස, යනු මැනව. ‘මෙතමි ඇත්තහුට ධනකැනිකා ද, භොගවාසිනී ද ... ධනකැනිකා ද, මුහුතැනිකා ද භාග්‍ය්‍යා වෙමි’ යි මෙතමි ඇත්තහුට කියනු මැනව’ යි මහණකු මෙහෙයයි ද, ඒ මහණ එය පිළිගනී ද, විමසයි ද, පිළිතුරු ගෙන එයි ද, සහවෙසෙස්ඇවැත් වේ.

මණ්ඩවත්තය යි.

56. මාතුරකකීතාවක් මහණකු මෙහෙය යි, “වහන්ස, යනු මැනව. මෙතමි ඇත්තහුට ඡන්දවාසිනී ද, භොගවාසිනී ද ... ඡන්දවාසිනී ද, මුහුතැනිකා ද ... ඡන්දවාසිනී ද, ධනකැනිකා ද භාග්‍ය්‍යා වෙමි” යි මෙතමි ඇත්තහුට කියනු මැනව’ යි මහණකු මෙහෙයා ද, ඒ මහණ පිළිගනී ද, විමසයි ද, පිළිතුරු ගෙන එයි ද, සහවෙසෙස්ඇවැත් වේ.

බද්ධවත්තය යි.

මූලය සංක්ෂප්ත යි.

57. මාභූරකඛිතා භික්ඛුං පභිණාති: “ගච්ඡ්ථ හතොත ඉත්ථනනාමං බ්‍රුහි: “හොමි ඉත්ථනනාමෙස්ස හරියං බ්‍රහ්මතතිකා ච ධනකකිතා ච -පෙ- බ්‍රහ්මතතිකා ච ඡන්දවාසිනී ච -පෙ- බ්‍රහ්මතතිකා ච ධජාහවා වා”ති. පභිගණනාති වීමංසති පට්ඨාහරති, ආපතති සංඝාදිසෙසස්ස.

එභමුලකං නිබ්බිතං.

දුමුලකාදිනිපි එවමෙව කාතබ්බාති.

ඉදං දසමුලකං.

58. මාභූරකඛිතා භික්ඛුං පභිණාති: “ගච්ඡ්ථ හතොත ඉත්ථනනාමං බ්‍රුහි: “හොමි ඉත්ථනනාමෙස්ස හරියං ධනකකිතා ච ඡන්දවාසිනී ච හොගවාසිනී ච පට්ඨාසිනී ච ඔදපත්තකිනී ච ඔහට්ඨමඛවා ච දුසි ච හරියං ච කම්මකාරී ච හරියං ච ධජාහවා ච බ්‍රහ්මතතිකා වා”ති. පභිගණනාති වීමංසති පට්ඨාහරති, ආපතති සංඝාදිසෙසස්ස.

අපරං මාභූරකඛිතාවකකං නිබ්බිතං.

59. පිභූරකඛිතා භික්ඛුං පභිණාති -පෙ- මාතාපිභූරකඛිතා භික්ඛුං පභිණාති -පෙ- මාභූරකඛිතා භික්ඛුං පභිණාති -පෙ- හභිතිරකඛිතා භික්ඛුං පභිණාති -පෙ- සද්ධිරකඛිතා භික්ඛුං පභිණාති -පෙ- ගොතතරකඛිතා භික්ඛුං පභිණාති -පෙ- ධම්මරකඛිතා භික්ඛුං පභිණාති -පෙ- සාරකකා භික්ඛුං පභිණාති, -පෙ- සපරිදණ්ඩා භික්ඛුං පභිණාති “ගච්ඡ්ථ හතොත ඉත්ථනනාමං බ්‍රුහි: “හොමි ඉත්ථනනාමෙස්ස හරියං ධනකකිතා”ති. පභිගණනාති වීමංසති පට්ඨාහරති, ආපතති සංඝාදිසෙසස්ස.

60. සපරිදණ්ඩා භික්ඛුං පභිණාති, “ගච්ඡ්ථ හතොත ඉත්ථනනාමං බ්‍රුහි: “හොමි ඉත්ථනනාමෙස්ස හරියං ඡන්දවාසිනී, හොගවාසිනී, පට්ඨාසිනී, ඔදපත්තකිනී, ඔහට්ඨමඛවා, දුසි ච හරියං ච, කම්මකාරී ච හරියං ච, ධජාහවා, බ්‍රහ්මතතිකා”ති. පභිගණනාති වීමංසති පට්ඨාහරති, ආපතති සංඝාදිසෙසස්ස.

නිකෙඛපපදුති.

61. සපරිදණ්ඩා භික්ඛුං පභිණාති: “ගච්ඡ්ථ හතොත ඉත්ථනනාමං බ්‍රුහි: “හොමි ඉත්ථනනාමෙස්ස හරියං ධනකකිතා ච ඡන්දවාසිනී ච -පෙ- ධනකකිතා බ්‍රහ්මතතිකා වා”ති. පභිගණනාති වීමංසති පට්ඨාහරති, ආපතති සංඝාදිසෙසස්ස.

බණ්ඩවකකං.

62. සපරිදණ්ඩා භික්ඛුං පභිණාති: “ගච්ඡ්ථ හතොත ඉත්ථනනාමං බ්‍රුහි: “හොමි ඉත්ථනනාමෙස්ස හරියං ඡන්දවාසිනී ච හොගවාසිනී ච -පෙ- ඡන්දවාසිනී ච බ්‍රහ්මතතිකා ච -පෙ- ඡන්දවාසිනී ච ධනකකිතා වා”ති. පභිගණනාති වීමංසති පට්ඨාහරති, ආපතති සංඝාදිසෙසස්ස.

බද්ධවකකං.

මූලං සංඛිතං.

57. මාතුරකඛිතාවක් “වහන්ස, යනු මැනව. මෙතම් ඇත්තනුට මුහුතතිකා ද, ධනකඛිතා ද ... මුහුතතිකා ද ඡන්දවාසිනී ද ... මුහුතතිකා ද ධර්මාභාවා ද භාග්‍යා වෙමි”යි මෙතම් ඇත්තනුට කියනු මැනව”යි මහණකු මෙහෙයා ද, එ මහණ පිළිගනී ද විමසයි ද පිළිතුරු ගෙන එයි ද සහවෙසෙස්-ඇවැත් වේ.

එකමුලකය නිමි.

දුමුලකාදිහු ද මෙසේම කටයුත්තාහ.

මේ දසමුලකය යි:

58. මාතුරකඛිතාවක් “වහන්ස, යනු මැනව. මෙතම් ඇත්තනුට ධනකඛිතා ද, ඡන්දවාසිනී ද, භොගවාසිනී ද, පටවාසිනී ද, ඔදපත්තකිනී ද, ඔහටවුමවාසිනී ද, දාසිගරියා ද, කම්මකාරී ගරියා ද, ධර්මාභාවා ද, මුහුතතිකා ද, භාග්‍යා වෙමි”යි මෙතම් ඇත්තනුට කියනු මැනව”යි මහණකු මෙහෙයා ද, එ මහණ පිළිගනී ද, විමසයි ද, පිළිතුරු ගෙන එයි ද සහවෙසෙස්-ඇවැත් වේ.

අපර මාතුරකඛිතාවක් නිමි.

59. පිතුරකඛිතාවක් ... මාතුරකඛිතාවක් ... භාතුරකඛිතාවක් ... හාසිනීරකඛිතාවක් ... සතුනීරකඛිතාවක් ... ගොහතරකඛිතාවක් ... ධම්මරකඛිතාවක් ... සාරකඛිතාවක් ... සපරිදණ්ඩාවක් “වහන්ස, යනු මැනව. මෙතම් ඇත්තනුට ධනකඛිතා භාග්‍යා වෙමි”යි මෙතම් ඇත්තනුට කියනු මැනව”යි මහණකු මෙහෙයා ද, පිළිගනී ද, විමසයි ද, පිළිතුරු ගෙන එයි ද සහවෙසෙස්-ඇවැත් වේ.

60. සපරිදණ්ඩාවක් “වහන්ස, යනු මැනව. මෙතම් ඇත්තනුට ඡන්දවාසිනී, භොගවාසිනී, පටවාසිනී, ඔදපත්තකිනී, ඔහටවුමවාසිනී, දාසි ගරියා කම්මකාරීගරියා, ධර්මාභාවා මුහුතතිකා භාග්‍යා වෙමි”යි මෙතම් ඇත්තනුට කියනු මැනව”යි මහණකු මෙහෙයා ද එ මහණ එය පිළිගනී ද විමසයි ද, පිළිතුරු ගෙන එයි ද සහවෙසෙස්-ඇවැත් වේ.

නිකුණුපසදයෝ යි.

61. සපරිදණ්ඩාවක් “වහන්ස, යනු මැනව. මෙතම් ඇත්තනුට ධනකඛිතා ද, ඡන්දවාසිනී ද ... ධනකඛිතා ද මුහුතතිකා ද භාග්‍යා වෙමි”යි මෙතම් ඇත්තනුට කියනු මැනව”යි මහණකු මෙහෙයා ද පිළිගනී ද, විමසයි ද, පිළිතුරු ගෙන එයි ද සහවෙසෙස්-ඇවැත් වේ.

බණ්ඩවක්‍යය යි.

62. සපරිදණ්ඩාවක් “වහන්ස, යනු මැනව. මෙතම් ඇත්තනුට ඡන්දවාසිනී ද, භොගවාසිනී ද, ... ඡන්දවාසිනී ද මුහුතතිකා ද ... ඡන්දවාසිනී ද ධනකඛිතා ද භාග්‍යා වෙමි”යි මෙතම් ඇත්තනුට කියනු මැනව”යි මහණකු මෙහෙයා ද එ මහණ එය පිළිගනී ද, විමසයි ද, පිළිතුරු ගෙන එයි ද, සහවෙසෙස්-ඇවැත් වේ.

බදබවක්‍යය යි.

මුලය සංක්ෂේපය යි.

63. සපරිදණ්ඩා භික්ඛුං පභිණාති: “ගව්ඨ භනෙන ඉත්ථන්තාමං මුඤ්ඤාමි ඉත්ථන්තාමස්ස භරියං මුත්තතිකා ව ධනකකිතා ව -පෙ- මුත්තතිකා ව ඡන්දවාසිනී ව -පෙ- මුත්තතිකා ව ධර්මාගා වා”ති. පතිගණ්ඨාති විමංසති පච්චාගරති, ආපතති සංඝාදසෙසස්ස.

එකමුලකං නිවසිතං.

දුමුලකාදිනිපි එවමෙව කාතබ්බාති.

ඉදං දසමුලකං:

64. සපරිදණ්ඩා භික්ඛුං පභිණාති:- “ගව්ඨ භනෙන ඉත්ථන්තාමං මුඤ්ඤාමි ඉත්ථන්තාමස්ස භරියං ධනකකිතා ව ඡන්දවාසිනී ව භොගවාසිනී ව පච්චාසිනී ව ඔදපත්තතිනී ව ඔහට්ඨබ්බවා ව දුසි ව භරියං ව කම්මකාරී ව භරියං ව ධර්මාගා ව මුත්තතිකා වා”ති. පතිගණ්ඨාති විමංසති පච්චාගරති, ආපතති සංඝාදසෙසස්ස.

සපරිදණ්ඩාවත්තකං.

සබ්බං වික්ඛතපෙය්‍යාලං නිවසිතං.

65. පතිගණ්ඨාති විමංසති පච්චාගරති, ආපතති සංඝාදසෙසස්ස.

පතිගණ්ඨාති විමංසති න පච්චාගරති, ආපතති පුලුල්වමස්ස.

පතිගණ්ඨාති න විමංසති පච්චාගරති, ආපතති පුලුල්වමස්ස.

පතිගණ්ඨාති න විමංසති, න පච්චාගරති, ආපතති දුක්ඛං.

න පතිගණ්ඨාති විමංසති පච්චාගරති, ආපතති පුලුල්වමස්ස.

න පතිගණ්ඨාති විමංසති න පච්චාගරති, ආපතති දුක්ඛං.

න පතිගණ්ඨාති න විමංසති පච්චාගරති, ආපතති දුක්ඛං.

න පතිගණ්ඨාති න විමංසති න පච්චාගරති, අනාපතති.

66. පුරිසො සම්බහුලෙ භික්ඛු ආණ්ඩොති:- “ගව්ඨ භනෙන ඉත්ථන්තාමං ඉඤ්ඤාමි විමංසං”ති. සබ්බෙ පතිගණ්ඨාතී සබ්බෙ විමංසතී සබ්බෙ පච්චාගරතී, ආපතති සබ්බෙසං සංඝාදසෙසස්ස.

67. පුරිසො සම්බහුලෙ භික්ඛු ආණ්ඩොති:- “ගව්ඨ භනෙන ඉත්ථන්තාමං ඉඤ්ඤාමි විමංසං”ති. සබ්බෙ පතිගණ්ඨාතී සබ්බෙ විමංසතී එකං පච්චාගරතී, ආපතති සබ්බෙසං සංඝාදසෙසස්ස.

68. පුරිසො සම්බහුලෙ භික්ඛු ආණ්ඩොති:- “ගව්ඨ භනෙන ඉත්ථන්තාමං ඉඤ්ඤාමි විමංසං”ති. සබ්බෙ පතිගණ්ඨාතී එකං විමංසං පච්චාගරතී, ආපතති සබ්බෙසං සංඝාදසෙසස්ස.

63. සපරිදණ්ඩාවක් “වහන්ස, යනු මැනව. මෙතම් ඇත්තහුට මුහුතනිකා ද, ධනකානිකා ද ... මුහුතනිකා ද ඡන්දවාසිනී ද ... මුහුතනිකා ද ධර්මානවා ද භායසී වෙමි’යි මෙතම් ඇත්තහුට කියනු මැනව”යි මහණකු මෙහෙයා ද, එ මහණ එය පිළිගනී ද, විමසයි ද, පිළිතුරු ගෙන එයි ද සභවෙසෙස්ඇවැත් වේ.

එකමූලකය නිමි.

දිමුලකාදිකු ද මෙසේ ම කටයුත්තාහ.

මේ දසමූලකය යි:

64. සපරිදණ්ඩාවක් “වහන්ස, යනු මැනව. ‘මෙතම් ඇත්තහුට ධනකානිකා ද, ඡන්දවාසිනී ද, භොගවාසිනී ද, පට්ඨාසිනී ද, ඔදපතනකිනී ද, ඔහටවුලබ්ධා ද, දසිහරියා ද, කමමකාරී හරියා ද, ධර්මානවා ද, මුහුතනිකා ද භායසී වෙමි’යි මෙතම් ඇත්තහුට කියනු මැනව”යි මහණකු මෙහෙයා ද එ මහණ එය පිළිගනී ද, විමසයි ද, පිළිතුරු ගෙන එයි ද සභවෙසෙස්-ඇවැත් වේ.

සපරිදණ්ඩා වක්‍රය යි.

වහනපෙය්‍යාලය හැම නිමි.

65. පිළිගනී ද, විමසයි ද, පිළිතුරු ගෙන එයි ද, සභවෙසෙස්-ඇවැත් වේ. පිළිගනී ද, විමසයි ද, පිළිතුරු නොම ගෙන එයි ද ථුලාසි-ඇවැත් වේ. පිළිගනී ද, නොවිමසයි ද, පිළිතුරු ගෙන එයි ද ථුලාසිඇවැත් වේ. පිළිගනී ද, නොවිමසයි ද පිළිතුරු නොම ගෙන එයි ද, දුකුලා-ඇවැත් වේ. නො පිළිගනී ද විමසයි ද, පිළිතුරු ගෙන එයි ද, ථුලාසි-ඇවැත් වේ. නො පිළිගනී ද, විමසයි ද, පිළිතුරු නොම ගෙන එයි ද, දුකුලාඇවැත් වේ. නො පිළිගනී ද, නො විමසයි ද, පිළිතුරු නොම ගෙන එයි ද ඇවැත් නොවේ.

66. පුරුෂයෙක් “වහන්ස, යන්න. මෙතම් සත්‍රිය විමසන්න”යි බොහෝ ගහණුන් අණවයි, සියල්ලෝ ම පිළිගනීන් ද, සියල්ලෝ ම විමසන් ද, සියල්ලෝ ම පිළිතුරු ගෙන එන් ද, සියල්ලන්ට ම සභවෙසෙස්ඇවැත් වේ.

67. පුරුෂයෙක් “වහන්ස, යන්න, මෙතම් සත්‍රිය විමසන්න”යි බොහෝ ගහණුන් අණවයි, සියල්ලෝ ම පිළිගනීන් ද, සියල්ලෝ ම විමසන් ද, එක් මහණකු ලවා පිළිතුරු එළවන් ද, සියල්ලන්ට ම සභවෙසෙස්ඇවැත් වේ.

68. පුරුෂයෙක් “වහන්ස, යන්න. මෙතම් සත්‍රිය විමසන්න”යි බොහෝ ගහණුන් අණවයි. සියල්ලෝ ම පිළිගනීන් ද, එක් මහණකු ලවා විමසවා ද සියල්ලෝ ම පිළිතුරු එළවන් ද සියල්ලන්ට ම සභවෙසෙස්ඇවැත් වේ.

69. පුරිසො භික්ෂු ආණ්ඩුපති:- “ගව්ස් හතොන ඉත්තොමං ඉත්තිං විමංසා”ති. සබ්බෙ පතිගණනාති එකං විමංසාපෙති, එකං පච්චා-
ගරාපෙති, ආපතති සබ්බසං සංකාදිසෙසස්ස.

70. පුරිසො භික්ෂු ආණ්ඩුපති:- “ගව්ස් හතොන ඉත්තොමං ඉත්තිං විමංසා”ති. පතිගණනාති විමංසති පච්චාගරති, ආපතති සංකාදිසෙසස්ස.

71. පුරිසො භික්ෂු ආණ්ඩුපති:- “ගව්ස් හතොන ඉත්තොමං ඉත්තිං විමංසා”ති. පතිගණනාති විමංසති අනෙකවාසිං පච්චාගරාපෙති. ආපතති සංකාදිසෙසස්ස.

72. පුරිසො භික්ෂු ආණ්ඩුපති:- “ගව්ස් හතොන ඉත්තොමං ඉත්තිං විමංසා”ති. පතිගණනාති, අනෙකවාසිං විමංසාපෙති, අනෙකවාසි විමංසිතො පච්චාගරති, ආපතති සංකාදිසෙසස්ස.

73. පුරිසො භික්ෂු ආණ්ඩුපති “ගව්ස් හතොන ඉත්තොමං ඉත්තිං විමංසා”ති පතිගණනාති අනෙකවාසිං විමංසාපෙති, අනෙකවාසි විමංසිතො බහිශා පච්චාගරති, ආපතති උභින්නං ථුල්ලච්චස්ස.

74. ගව්ස්තො සම්පාදෙති, ආගව්ස්තො විසංවාදෙති, ආපතති ථුල්ලච්චස්ස. ගව්ස්තො විසංවාදෙති, ආගව්ස්තො සම්පාදෙති, ආපතති ථුල්ලච්චස්ස. ගව්ස්තො සම්පාදෙති, ආගව්ස්තො සම්පාදෙති, ආපතති සංකාදිසෙසස්ස. ගව්ස්තො විසංවාදෙති, ආගව්ස්තො විසංවාදෙති, අනාපතති.

75. අනාපතති සංකස්ස වා චෙතිස්ස වා භිලානස්ස වා කරණීයෙන ගව්ස්ති, උමෙත්තකස්ස, ආදිකමේකස්සාති.

විනිච්චවත්තු

උද්දනගාමා:

සුත්තා මතා ව තික්ඛනතා අතීත්ති ඉත්තිපණ්ඩකා,
කලහං කම්මාන සම්මොදි සංකල්පිතනාකුටි පණ්ඩකෙති.

1. තෙත බො පත සම්මෙත අඤ්ඤාතරො පුරිසො අඤ්ඤාතරං භික්ෂු ආණ්ඩුපති:- “ගව්ස් හතොන ඉත්තොමං ඉත්තිං විමංසා”ති. සො ගතම්මා මහුස්සෙ පුච්ඡි:- “කතං ඉත්තොමං”ති “සුත්තා හතොන”ති හස්ස කුකකු-
ච්චං අහොසි. “කච්චි හු බො අහං සංකාදිසෙසං ආපතතිං ආපනො”ති. ගගවතො එතමන්ථං ආරොචෙසි -පෙ- “අනාපතති භික්ෂු සංකාදිසෙසස්ස; ආපතති දුක්ඛටස්සා”ති (1)

69. පුරුෂයෙක් 'වහන්ස, යන්න. මෙතම සත්‍ය විමසන්න'යි බොහෝ මහණන් අණවයි'ද සියල්ලෝ ම පිළිගනීන් ද එක් මහණකු ලවා විමසවා ද එක් මහණකු ලවා පිළිතුරු එළවා ද සියල්ලන්ට ම සහවෙසෙස්ඇවැත් වේ.

70. පුරුෂයෙක් "වහන්ස, යනු මැනව. මෙතම සත්‍ය විමසන්න"යි මහණකු අණවයි. පිළිගනීයි ද, විමසයි ද, පිළිතුරු ගෙන එයි ද සහවෙසෙස්-ඇවැත් වේ.

71. පුරුෂයෙක් "වහන්ස, යනු මැනව. මෙතම සත්‍ය විමසන්න"යි මහණකු අණවයි ද, පිළිගනීයි ද, විමසයි ද, අතැවැසි මහණකු ලවා පිළිතුරු එළවයි ද සහවෙසෙස්ඇවැත් වේ.

72. පුරුෂයෙක් "වහන්ස, යනු මැනව. මෙතම සත්‍ය විමසන්න"යි මහණකු අණවයි ද, පිළිගනීයි. අතැවැසි මහණකු ලවා විමසවා තෙමේ පිළිතුරු ගෙන එයි ද, සහවෙසෙස්ඇවැත් වේ.

73. පුරුෂයෙක් "වහන්ස, යනු මැනව. මෙතම සත්‍ය විමසන්න"යි මහණකු අණවයි ද, පිළිගනීයි ද, අතැවැසි මහණකු ලවා විමසවයි ද, අතැවැසි තෙමේ විමසා බැහැරට පිළිතුරු එළවයි ද දෙදෙනාටම පුළුස්සා ඇවැත් වේ.

74. යන්නේ පිළිගනීයි ද, විමසයි ද, පෙරළා එන්නේ පිළිතුරු නො පවසයි ද, පුළුස්සා ඇවැත් වේ. යන්නේ නො පිළිගනීයි ද, එන්නේ විමසයි ද, පිළිතුරු එළවයි ද, පුළුස්සා ඇවැත් වේ. යන්නේ පිළිගනීයි ද, එන්නේ විමසයි ද, පිළිතුරු එළවයි ද සහවෙසෙස්ඇවැත් වේ. යන්නේ නො පිළිගනීයි ද, නො විමසයි ද, එන්නේ පිළිතුරු නො එළවයි ද, ඇවැත් නොවේ.

75. සංඝයා පිළිබඳ හෝ වෙනත් පිළිබඳ හෝ සිලනුන් පිළිබඳ හෝ කටයුත්තකින් යෙයි ද මනුෂ්‍ය ද උත්තරාසනයට ද ආදිකම්මකයාට ද ඇවැත් නොවේ.

විනිශ්චිතවසනු

උද්දායනාමා.

සුත්තය, මනාය, නිකාය, අනිත්තය, ඉතිපත්තිය, කල්‍යාණමො-දනාය, පණ්ඩිතසංස්කෘතය යි මෙහි වසනු සකෙති.

1. එකමයෙහි එක්තරා පුරුෂයෙක් "වහන්ස, යනු මැනව. මෙතම සත්‍ය විමසන්න"යි එක්තරා මහණකු ඇණවී ය. හෙතෙමේ ගොස් "මෙතම නැතැත්තී කොහිද"යි මිනිසුන් විමසේ ය. "වහන්ස, භි නිද්‍රොපගත ය"යි මිනිස්සු කීහ. "කිම? මම සහවෙසෙස්ඇවැත් අවන්තෙමිද"යි ඒ මහණකුට කුතුහල විය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙ පවත් සැල කෙළේය.... "මහණ, සහවෙසෙස්ඇවැත් නොවේ. දුකුලා ඇවැත් වේ."යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළ සේක. (1)

2. තෙන ඛො පත සමයෙන අඤ්ඤානරො පුරිතො අඤ්ඤාතරං භික්ඛුං ආණාපෙසි: “ගච්ඡ හතෙන ඉත්තනාමං ඉතං වීමංසා”ති. සො ගතො මනුස්සෙ පුච්ඡ: “කහං ඉත්තනාමං”ති “මතා හතෙන”ති -පෙ- “නික්ඛන්තා හතෙන”ති, ‘අනිපථි හතෙන’ති, “ඉතථිපණ්ඩකා හතෙන”ති. තස්ස කුක්ඛාචං අහොසි -පෙ- අතාපතති භික්ඛු සංඝසාදිසෙසං; ආපතති දුක්ඛකටස්සාති. (2-5)

3. තෙන ඛො පත සමයෙන අඤ්ඤාතරං ඉතං සාමිකෙන සහ භණ්ඩනා මාකුසරං අගමාසි. කුලුපගො භික්ඛු සමමොදනීයං අකාසි. තස්ස කුක්ඛාචං අහොසි -පෙ- “අලංචවතීයා භික්ඛු”ති? “තාලංචවතීයා හගවා”ති. “අතාපතති භික්ඛු තාලංචවතීයායා”ති. (6)

4. තෙන ඛො පත සමයෙන අඤ්ඤාතරො භික්ඛු පණ්ඩකෙ සඤ්චරිතතං සමාපජ්ඣී. තස්ස කුක්ඛාචං අහොසි:- කච්චි භු ඛො අතං සංඝසාදිසෙසං ආපතතිං ආපන්නොති. හගවතො එතමත්ථං ආරොවෙසි -පෙ- “අතාපතති භික්ඛු සංඝසාදිසෙසං; ආපතති පුලලවටස්සායා”ති. (7)

සඤ්චරිතත සික්ඛාපදං නිවසිතං.

3. 6.

කුටිකාරසික්ඛාපදං

11. තෙන සමයෙන බුද්ධො හගවා රාජගහෙ විහරති වෙථවිතෙ කලන්දකනිවාපෙ. තෙන ඛො පත සමයෙන ආලවකා භික්ඛු සඤ්ඤාචිකායො කුටියො කාරාපෙතති අස්සාමිකායො අතකුදෙසිකායො අපාමාණිකායො, තායො හ නිට්ඨාතං ගච්ඡන්ති. හෙ යාවතඛත්තා විඤ්ඤාතතිඛත්තා විහරන්ති: “පුරිසං දෙථ, පුරිසත්ථකරං දෙථ, ගොණං දෙථ, සකටං දෙථ, වාසිං දෙථ, එරත්තං දෙථ, කුසාරිං දෙථ, කුද්දලං දෙථ, නිබාදනං දෙථ, වලලීං දෙථ, වෙඨං දෙථ, මුඤ්ඤං දෙථ, ඛබ්බජං දෙථ, තිණං දෙථ, මහතිකං දෙථා”ති. මනුස්සා උපද්දතා යාවතාය, උපද්දතා විඤ්ඤාතතිතා භික්ඛු දිස්වා උඛිඤ්ඤාතති උතතසන්ති පි පලායන්ති අඤ්ඤාතපි ගච්ඡන්ති අඤ්ඤාතපි මුඛං කරොන්ති ආරම්භි ඵකෙන්නි, ගාමිම්භි දිස්වා පලායන්ති, භික්ඛු මඤ්ඤාමානා.

12. අථ ඛො ආයස්මා මහාකස්සපො රාජගහෙ වස්සං වුජ්ඣො යෙන ආලවී තෙන පකකාමී. අනුපුබ්බත යෙන ආලවී තදවසරි. තත්ත සුදං ආයස්මා මහාකස්සපො ආලවීයං විහරති අශ්ශාලමෙ වෙතිසෙ. අථ ඛො ආයස්මා මහාකස්සපො පුබ්බණ්ණකමයං නිවාසෙත්වා පතනම්චරමාදය ආලවීං පිණ්ඩාය පාවිසි. මනුස්සා ආයස්මන්තං මහාකස්සපං පස්සිත්වා උඛිඤ්ඤාතති උතතසන්ති පි පලායන්ති අඤ්ඤාතපි ගච්ඡන්ති අඤ්ඤාතපි මුඛං කරොන්ති ආරම්භි ඵකෙන්නි. අථ ඛො ආයස්මා මහාකස්සපො ආලවීයං පිණ්ඩාය වරිත්වා පච්ඡාභතතං පිණ්ඩපාතපටිකකන්තො භික්ඛු අමනෙත්ති:

2. එසමයෙහි එක්තරා පුරුෂයෙක්, “වහන්ස, යනු මැනව. මේ නම් සත්‍ය විමසන්නැ”යි එක්තරා මහණකු ඇණවී ය. හෙතෙමේ හොඳ, “මේ නම් තැනැත්තිය කොහිද?”යි මිනිසුන් විමාලේ ය. “වහන්ස, ඔ මළාය”යි ඔහු කීහ.... “වහන්ස, ඔ නික්ම ගියා ය.” ... “වහන්ස, ඒ සත්‍යක් නොවේ.” ... “වහන්ස, ඔ සත්‍යවේනිකාවකැ”යි ඔහු කීහ. ඒ මහණගට කුකුළු විය.... “මහණ, සහවෙසෙස්ඇවැත් නොවේ. දුකුලාඇවැත් වේ.” (2-5)

3. එසමයෙහි එක්තරා සත්‍යයක් හිමියා සමග බබර කොට ගෙන මවුගේ ගෙට ගියා ය. කුලප්ප මහණෙක් ඇය ඔවා දී සහසා සාමියා වෙත පෙරළා යැවී ය. ඒ මහණගට කුකුළු විය.... “මහණ, සාමියා විසින් අනුශාසනා නොවූවක් වේ ද?”... “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, එසේ අනුශාසනාවක් නොවේ”... “මහණ, අනුශාසනාවක පිණිස ඇවැත් නොවේ.” (6)

4. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් පණ්ඩිතයකු කෙරෙහි සංවරණ-භාවයට පැමිණියේ ය. ඒ මහණගට “කිමි මේ සහවෙසෙස්ඇවැත් අවන්තෙමි දෝ”යි කුකුළු විය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මේ පවත් සාල කෙළේ ය. ... “මහණ, සහවෙසෙස්ඇවැත් නොවේ. පුලාසිඇවැත් වේ”... (7)

සංක්ෂිප්තකතයාපදය නිමි.

3. 6.

කුටිකාරසංඝාදය

1. එසමයෙහි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කලාපක නිවාප නම් වූ වේච්චන-යෙහි වැඩවසන සේක. එකල්හි අලවු රට වැසි මහණහු ඉල්ලාහත් උපකරණ ඇති, කරවා දෙන හිමියන් තැනි, ඉක්මවු පමණ ඇති, තමන් උදෙසා වූ කුටි කරවත්. ඒ කුටිහු නිවාට නොයෙත්. ඒ මහණහු “පුරුෂයකු දෙන්න, අත්තමක් දෙන්න, හොණකු දෙන්න, ගාලක් දෙන්න, වැයක් දෙන්න, පොරොත්ක් දෙන්න, කෙටේරියක් දෙන්න, උදල්ලක් දෙන්න, නියතක් දෙන්න, වැලක් දෙන්න, හුණගසක් දෙන්න, මුද්‍රිතයක් දෙන්න, බිබුන්තයක් දෙන්න, කුසනයක් දෙන්න, මැටි දෙන්නැ”යි යැදීම් බහුල කොටැති ව විතළීම් බහුල කොටැති ව වෙසෙත්. මිනිස්සු ආයාචනයෙන් මිරිකුනෝ, විතළීමෙන් මිරිකුනෝ මහණුන් දැක උද්වේශයට ද පැමිණෙත්. තැනි ද ගණිත්. පලා යාම ද කෙරෙත්. අත් මහෙකින් ද යත්. අත් දිගකට මුහුණ ද පෙරලත්. දෙර ද වසත්. ඇත දෙනක ද දැක “මහණහු”යි හඟිමින් පලායෙත්.

2. එකල්හි මහසුද් තෙරණුවෝ රජගහනුවර වස් වැස පවරා අලවු නුවරට වැසියහ. එසමයෙහි මහසුද් තෙරණුවෝ අලවු නුවරට නොදුරු නොළා තත්ති වූ අභ්‍යාලව නම් වෛතසයාගෙහි වෙසෙත්. ඉක්බිති මහසුද් තෙරණුවෝ පෙරවරු හැද පෙරෙව පා සිටුරු ගෙන අලවු නුවරට පිටු පිණිස පිවිසියහ. මිනිස්සු තෙරුන් දැක උද්වේශයෙන්. තැනි ගණිත්. පලා යෙත්. මහ වලහා යෙත්. මුහුණ අත් අතකට ද පෙරලත්. දෙර ද පියත්. ඉක්බිති මහසුද් තෙරණුවෝ අලවු නුවර පිටු පිණිස හැසිර පිටුවායෙන් වැලකුණෝ පසුබත්ති හිසකින් අමතා මෙසේ වදාලහ:

“පුබ්බායං ආට්ඨසො ආලචි සුභික්ඛා අහොසි සුලභපිණ්ඩා සුකරා උසේඤ්ඤා පග්ගහෙත යාපෙතුං. එතරුභි පතායං ආලචි දුබ්භික්ඛා දුලභපිණ්ඩා ත සුකරා උසේඤ්ඤා පග්ගහෙත යාපෙතුං. කො නු ඛො ආට්ඨසො හෙතු කො පච්චයො යෙතායං ආලචි දුබ්භික්ඛා දුලභපිණ්ඩා ත සුකරා උසේඤ්ඤා පග්ගහෙත යාපෙතු”නති. අථ ඛො හෙ භික්ඛු ආයස්මතො මහාකස්සපස්ස එතමෙතං ආරොචෙසුං.

3. අථ ඛො භගවා රුජගහෙ යථාභිරන්තං විහරිතො යෙන ආලචි තෙන වාරිකං පකකාමි. අනුපුබ්බෙත වාරිකං වරමානො යෙන ආලචි තදවසරි. තත්තු පුදං භගවා ආලචියං විහරති අග්ගාලවෙ චෙතිසෙ. අථ ඛො ආයස්මා මහා-කස්සපසො යෙන භගවා, තෙනුපසභිකමි. උපසභිකමිතො භගවන්තං අභිවාදෙතො එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසීනො ඛො මහාකස්සපො භගවතො එතමෙතං ආරොචෙසි.

4. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිද්ධෙතෙතස්මිං පකරණෙ භික්ඛුසංඝං සන්තිපාතාපෙතො ආලචකෙ භික්ඛු පටිපුච්ඡි: “සඬ්ඛං කීර තුලෙහ භික්ඛවෙ සඤ්ඤාපිකායො කුටියො කාරාපෙථ අස්සාමිකායො අත්තුඤ්ඤාපිකායො අපපමාණීකායො, තායො ත නිට්ඨාතං ගච්ඡන්ති. තෙ තුලෙහ යාවතඛත්තුලා විඤ්ඤාතඛිත්තුලා විහරථ, පුරිසං දෙථ, පුරිසත්ථකරං දෙථ, -පෙ- කිණං දෙථ, මත්තිකං දෙථ”ති. මනුස්සා උපද්දතා යාවතාය, උපද්දතා විඤ්ඤාතඛිත්තුලා භික්ඛු දිස්වා උබ්බිජ්ජන්ති උත්තසන්නිපි පලායන්ති අඤ්ඤාතපි ගච්ඡන්ති අඤ්ඤාතපි මුඛං කණෙනි ආරම්භි එකෙනති, ගාමිමි දිස්වා පලා-යන්ති භික්ඛු මඤ්ඤාමානා”ති. “සඬ්ඛං භගවා.”

5. විහරති මුඛො භගවා: “කථං හි තාම තුලෙහ මොඝපුරිසා සඤ්ඤාපිකායො කුටියො කාරාපෙසුථ අස්සාමිකායො අත්තුඤ්ඤාපිකායො අපපමාණීකායො, තායො ත නිට්ඨාතං ගච්ඡන්ති. තෙ තුලෙහ යාවතඛත්තුලා විඤ්ඤාතඛිත්තුලා විහරස්සුථ: පුරිසං දෙථ පුරිසත්ථකරං දෙථ -පෙ- කිණං දෙථ මත්තිකං දෙථ”ති. තෙන මොඝපුරිසා අපපත්තාතං වා පසාදග -පෙ- විහරතිතො ධම්මං කථං කතො භික්ඛු ආමනෙතසි:

“ඇවැත්නි, මේ අලවුනුවර පෙර සුභිකා විය. සුලභ පිඩු ඇති විය. පිඩු සිහිමෙන් යැපීම පහසු විය. දැන් චිකාති මේ අලවුනුවර දුර්භිකා ය. දුර්භ පිඩු ඇත්තේ ය. පිඩු සිහිමෙන් යැපෙන්නට දුෂ්කර ය. ඇවැත්නි, යම් හෙයකින් මේ අලවුනුවර දුර්භිකා නම්, දුර්භ පිඩු ඇත්තේ නම්, පිඩු සිහිමෙන් යැපෙන්නට දුෂ්කර නම්, එයට හේතු කවරේද? ප්‍රත්‍යය කවරේ” ද? යනු යි. ඉක්බිති ඒ භික්ෂු මහසුප් ගෙනෙරැන්ට එ පවත් සැළ කළහ.

3. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහනුවර කැමැති තාක් වැස පිළිවෙලින් සැරි සරා වඩනා සේක්, අලවුනුවරට වැඩි සේක. එසමයෙහි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අලවුනුවර අග්ගාලව නම් වෛතෘසථානයෙහි වැඩ වසන සේක. ඉක්බිති මහසුප් තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළඹ වැද එකත්පහසු ඉදගන්හ. එකත් පහසු ක්‍රත් මහසුප් තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට එ පවත් සැළ කළහ.

4. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදනයෙහි මේ ප්‍රකාරයෙහි (ප්‍රත්‍යාවසෙහි) භික්ෂුසංඝයා රැස් කරවා අලවුවැසි මහණුන්ගෙන් මෙසේ විචාළ සේක: “සැබැද, මහණෙනි? තෙපි කරවා දෙන හිමියන් තැනි, පමණ ඉක්ම වූ, තමන් ඉල්ලා ගත් උපකරණ ඇති, තමන් උදෙසා වූ කුටි කරවවු ද? ඒ කුටි නිමාවට නොයෙක් ද? ඒතෙපි “පුරුෂයකු දෙන්න, අත්තමක් දෙන්න, ... කුසතණ දෙන්න, මැටි දෙන්න”යි යැදීම බහුල ව, විතථිම බහුල, ව වසවු ද? මිනිස්සු යැදීමෙන් මිරිකුනෝ, විතථිමෙන් මිරිකුනෝ, මහණුන් දැක උද්වේගයට පැමිණෙත් ද? තැනි ගණිත් ද? පලායෙත් ද? මහ වළාංගයක් ද? මුහුණු වෙත අතකට පෙරලත් ද? දොර වහන් ද? “මහණනු”යි හඟිමින් දෙකක ද දැක පලායෙත් ද?” “සැබව භාග්‍යවතුන් වහන්ස” යි ඒ මහණනු පිළිවදන් දුන්හ.

5. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ගැරැහු සේක: “හිස් පුරුෂයෙනි, තෙපි කෙසේ නම් ඉල්ලා ගත් උපකරණ ඇති, කරවා දෙන හිමියන් තැනි, තමන් උදෙසා වූ, පමණ ඉක්ම වූ කුටි කරවවු ද?,... ඒ කුටි නිමාවට නොයෙක්. ඒ තෙපි “පුරුෂයකු දෙන්න, අත්තමක් දෙන්න කුස තණ දෙන්න, මැටි දෙන්න”යි යැදීම බහුලව විතථිම බහුලව වසවු ද? හිස් පුරුෂයෙනි, මෙය නොපහත් වුවන්ගේ පැහැදීම පිණිස ද නොවෙ. ... යි ගරභා දූහාමි කතා කොට භික්ෂුන් අමතා මෙසේ වදාළ සේක:

6. භූතපුබ්බං භික්ඛවෙ ඥෙ භාතරො ඉසයො ගඛහං තදිං උපභිස්සාය විහරිංසු. අථ බො භික්ඛවෙ මණ්ඩකණ්ණං තාගරුජා ගඛහං තදිං උත්තරිනා යෙන කණ්ඩෙයා ඉසි තෙත්තපසඛිකමි උපසඛිකමිනා කණ්ඩං ඉසිං සත්තකකහං හොගෙහි පරික්ඛිපිනා උපරි මුද්ධති මහනාං එණං කරිනා අට්ඨාසි. අථ බො භික්ඛවෙ කණ්ඩෙයා ඉසි තසස තාගසස භයා කිසො අහොසි පුබ්බො දුබ්බණ්ණං උපපණ්ඩුපපණ්ඩුකරුතො ධම්මිසත්තගතෙතො. අද්දසා බො භික්ඛවෙ ජෙට්ඨො ඉසි කණ්ඩං ඉසිං නිසං පුබ්බො දුබ්බණ්ණං උපපණ්ඩුපපණ්ඩුකරුතො ධම්මිසත්තගතො, දිස්සාන කණ්ඩං ඉසිං එතද-වොච: “කිසා නං හො කිසො පුබ්බො දුබ්බණ්ණං උපපණ්ඩුපපණ්ඩුකරුතො ධම්මිසත්තගතෙතො”ති. ඉධ හො මණ්ඩකණ්ණං තාගරුජා ගඛහං තදිං උත්තරිනා යෙනාහං තෙත්තපසඛිකමි, උපසඛිකමිනා මං සත්තකකහං හොගෙහි පරික්ඛිපිනා උපරි මුද්ධති මහනාං එණං කරිනා අට්ඨාසි. තස්සාහං හො තාගසස භයා’මහි කිසො පුබ්බො දුබ්බණ්ණං උපපණ්ඩුපපණ්ඩුකරුතො ධම්මිසත්තගතෙතො”ති. “ඉච්ඡි පත නං හො තස්ස තාගසස අතාගමනනති.” “ඉච්ඡාමහං හො තස්ස තාගසස අතාගමනනති.” “අපි පත නං හො තස්ස තාගසස කිසද්ධි පසසයි”ති “පසසාමහං හො මණ්ඩසා කණ්ණං පිලකිත”නති. “තෙන හි නං හො තං තාගං මණ්ණං යාව, මණ්ණං මෙ හො දෙහි, මණ්ණා මෙ අපෙඨා”ති.

7. අථ බො භික්ඛවෙ මණ්ඩකණ්ණං තාගරුජා ගඛහං තදිං උත්තරිනා යෙන කණ්ඩෙයා ඉසි තෙත්තපසඛිකමි, උපසඛිකමිනා එකමනාං අට්ඨාසි. එකමනාං ධීතං බො භික්ඛවෙ මණ්ඩකණ්ණං තාගරුජානං කණ්ඩෙයා ඉසි එතදවොච: “මණ්ණං මෙ හො දෙහි, මණ්ණා මෙ අපෙඨා”ති. අථ බො භික්ඛවෙ මණ්ඩකණ්ණං තාගරුජා “හිතවු මණ්ණං යාවති, හිතවුසා මණ්ණා අපෙඨා”ති ඛිප්පඤ්ඤව අගමාසි. දුතියමි බො භික්ඛවෙ මණ්ඩකණ්ණං තාගරුජා ගඛහං තදිං උත්තරිනා යෙන කණ්ඩෙයා ඉසි තෙත්තපසඛිකමි. අද්දසා බො භික්ඛවෙ කණ්ඩෙයා ඉසි මණ්ඩකණ්ණං තාගරුජානං දුරතොච අගච්ඡතං දිස්සාන මණ්ඩකණ්ණං තාගරුජානං එතදවොච: “මණ්ණං මෙ හො දෙහි, මණ්ණා මෙ අපෙඨා”ති. අථ බො භික්ඛවෙ මණ්ඩකණ්ණං තාගරුජා “හිතවු මණ්ණං යාවති, හිතවුසා මණ්ණා අපෙඨා”ති තතොච පටිනිදිතති. තතියමි බො භික්ඛවෙ මණ්ඩකණ්ණං තාගරුජා ගඛහං තදිං උත්තරිනා. අද්දසා බො භික්ඛවෙ කණ්ඩෙයා ඉසි මණ්ඩකණ්ණං තාගරුජානං ගඛහං තදිං උත්තරනානං. දිස්සාන මණ්ඩකණ්ණං තාගරුජානං එතදවොච: “මණ්ණං මෙ හො දෙහි, මණ්ණා මෙ අපෙඨා”ති. අථ බො භික්ඛවෙ මණ්ඩකණ්ණං තාගරුජා කණ්ඩං ඉසිං ගාථාහි අජ්ඣහාසි:

“මමනාපානං විපුලං උලාරං උපපජ්ජතිමස්ස මණ්ණස්ස හෙතු,
තං තෙ ත දස්සං අතිශාචකො’සි ත වාපි තෙ අස්සමමාගමිස්සං.

සුසු යථා සකඛරමොභාසාණි නාසෙසි මං සෙලං යාවමානො,
තං තෙ ත දස්සං අතිශාචකො’සි ත වාපි තෙ අස්සමමාගමිස්සං”නති,

6. මහණෙනි, පෙරවූවක් කියමි. දෙබෑ තවුල් කෙනෙක් ගංගා තදිය ඇසුරු කොට වුසුහ. මහණෙනි, එකල්හි මණිකණ්ඩ තම් තාරජ ගංගාතදිය පිතා කණිටු තවුසා වෙත එළඹියේ ය. එළඹ සත් වටක් ඔහු දරණවැලින් වෙලා හිස මතුයෙහි මගන් සේ පෙණය කොට සිටියේ ය. මහණෙනි, එකල්හි කණිටු තවුල් තෙම ඒ තාරජට බියෙන් වැහැරුනේ, රුක්ඝ වූයේ, විවණ් වූයේ, හටගත් පඬු පාඨා ඇත්තේ, තහර පතුල සිරුර ඇත්තේ විය. මහණෙනි, දෙවු තවුල් තෙම වැහැරුනු රුක්ඝවූ විවර්ණවූ හටගත් පඬු පාඨාහි තහර පතුල සිරුර ඇති කණිටු තවුසා දිවි. දෑක ඔහුට “පිත්වත, තෝ කවර හෙයින් වැහැරුනෙහි ද? රුක්ඝවූයෙහි ද? විවණ් වූයෙහි ද? හටගත් පඬු පාඨාත්තෙහි ද? තහරවැල් පතුල සිරුර ඇත්තෙහි ද?” යි කී ය. “පිත්වත, මෙහි මණිකණ්ඩ තාරජ ගහනිය පිතිතා මා කරා අවුත් සත් යලක් මා දරණවැලින් වෙලා හිස මතුයෙහි මගන් සේ පෙණය කොට සිටියේ ය. පිත්වත, මම ඒ තයාට බියෙන් වැහැරුනෙමි, රුක්ඝ වූයෙමි, විවණ් වූයෙමි, හටගත් පඬු පාඨා ඇත්තෙමි, තහර පතුල සිරුර ඇත්තෙමි වෙමි” යි හෙතෙම කීය. “පිත්වත, තෝ ඒ තාරජගේ තොර්ම කැමැත්තෙහි ද?” යි දෙවු තවුල් පුළුවන. “පිත්වත, මම ඒ තාරජගේ තොර්ම කැමැත්තෙමි” යි කණිටු තවුල් කීය. “පිත්වත, තෝ ඒ තාරජගේ කිසිවක් දක්තෙහි ද?” යි දෙවු තවුල් පුළුවන. “පිත්වත, හෙලෙහි පලන් මිණක් දකිමි” යි කණිටු තවුල් කීය. “එසේ තම පිත්වත, “මට මිණ දෙව, මිණෙන් මට වැඩෙක් ඇතැ” යි තාරජගෙන් මිණ ඉල්ලව” යි හෙ තෙම කීය.

මහණෙනි, ඉක්බිති මණිකණ්ඩ තාරජ ගංගාතදිය පිතා කණිටු තවුසා වෙත එළඹ එක් පසෙක සිටියේ ය. එක් පසෙක සිටි තාරජට කණිටු තවුල්තෙම “පිත්වත, මට මිණ දෙව. මිණෙන් මට වැඩෙක් ඇතැ” යි කීය. මහණෙනි, එවිට මණිකණ්ඩ තාරජ “මහණ මිණ ඉල්ලයි. මහණහට මිණෙන් වැඩෙක් ඇතැ” යි යුහු ව පලා ගියේ ය. දෙවනු ද මණිකණ්ඩ තාරජ ගහිගා තදිය පිතා කණිටු තවුසා වෙත එළඹියේ ය. කණිටු තවුල් තෙම මණිකණ්ඩ තාරජහු ඇත එත්තනු දෑක “පිත්වත, මට මිණ දෙව. මිණෙන් මට වැඩ ඇතැ” යි කීය. මහණෙනි “එකල්හි මණිකණ්ඩ තාරජ “මහණ මිණ ඉල්ල යි. මහණහට මිණෙන් වැඩෙක් ඇතැ” යි එපමණින් ම පෙරලා ගියේ ය. තෙවනු ද මහණෙනි, කණිටු තවුල් තෙමේ ගහිගා තදිය පිතිතා එත මණිකණ්ඩ තාරජ උවුයේ ය. දෑක ඔහුට “පිත්වත, මට මිණ දෙව. මිණෙන් මට වැඩ ඇතැ” යි කීයේය. මහණෙනි, එකල්හි මණිකණ්ඩ තාරජ තෙමේ කණිටු තවුසාට දෙගයෙකින් මෙසේ කීය.

“මේ මිණ නිසා මට බොහෝ වූ ප්‍රණීත ආහාරපාන උපදී. එය ඔබට නො දෙන්නෙමි. තෙපි පුතපුතා යදනනු ය. තොප අසපුවට ද නො එන්නෙමි.

මුළුතත් තබන ලද කඩුවක් ගත් අතැති තරුණයකු මෙන් තෙපි මිණ ඉල්ලමින් මා නැති ගත්වනු. එය තොපට නො දෙන්නෙමි. තෙපි පුත පුතා යදනනු ය. තොප අසපුවට ද නො එන්නෙමි”

8. අථ ඛො භික්ඛවෙ මණ්ඩකණේයා තාගරාජා “භික්ඛු මණ්ඩං යාවති භික්ඛුස්ස මණ්ඩා අපේඨා”ති පක්කාමි. තද පක්කානො පක්කානොව¹ අහොසි, න පුත පච්චාගඤ්ථි. අථ ඛො භික්ඛවෙ කණ්ඩෙට්ඨං ඉසි තස්ස තාගස්ස දස්සනීයස්ස අදස්සනෙන භියෙසාසොමනතාය කිසො අහොසි වූඛො දුබ්බණ්ණො උපපණ්ඩුපපණ්ඩුකප්පානො ධම්නිසඤ්ඤාගතො. අද්දසා ඛො භික්ඛවෙ ජේට්ඨං ඉසි කණ්ඩෙට්ඨං ඉසිං භියෙසාසොමනතාය කිසං වූඛො දුබ්බණ්ණො උපපණ්ඩුපපණ්ඩුකප්පානං ධම්නිසඤ්ඤාගතො. දිස්වාන කණ්ඩෙට්ඨං ඉසිං එතදවොච: “කිස්ස ඤං හො භියෙසාසොමනතාය කිසො වූඛො දුබ්බණ්ණො උපපණ්ඩුපපණ්ඩුකප්පානො ධම්නිසඤ්ඤාගතො”ති. තස්සාහං හො තාගස්ස දස්සනීයස්ස අදස්සනෙන. භියෙසාසොමනතාය කිසො වූඛො දුබ්බණ්ණො උපපණ්ඩුපපණ්ඩුකප්පානො ධම්නිසඤ්ඤාගතො”ති. අථ ඛො භික්ඛවෙ ජේට්ඨං ඉසි කණ්ඩෙට්ඨං ඉසිං ගාථාය අජ්ඣගාමි:-

“ත තං යාවෙ යස්ස පියං ජිහිංසෙ² දෙස්සො³ හොති අභියාවතාය,
තාහො මණ්ඩං යාවිතො බ්‍රාහ්මණෙන අදස්සනඤ්ඤෙව තදජ්ඣගමාති.

තෙසං හි නාම භික්ඛවෙ තීරච්ඡාතගතානං පාණානං අමනාපා භවිස්සති
යාවතා අමනාපා විඤ්ඤති. කිමඛග⁴ පත මනුස්සානුතානං.”

9. භුතපුබ්බං භික්ඛවෙ අඤ්ඤාතරෙ භික්ඛු හිමවනතපස්සෙ විහරති අඤ්ඤාතරස්මිං වතසණ්ඩං. තස්ස ඛො පත භික්ඛවෙ වතසණ්ඩස්ස අවිදුරෙ මහනතං නින්නං පලලං. අථ ඛො භික්ඛවෙ මහාසකුණ්ඩසමෙසා තස්මිං පලලෙ දිව්සං ගොචරං වර්තී සායං තං වතසණ්ඩං වාසාය උපගච්ඡති. අථ ඛො භික්ඛවෙ සො භික්ඛු තස්ස සකුණ්ඩසමෙසා සද්දෙන උබ්බාලෙහා යෙනාහං තෙහුපසඤ්ඤාමි. උපසඤ්ඤාමිත්වා මං අභිවාදෙත්වා එකමනතං නිසීදි. එකමනතං නිසීන්නං ඛො අහං භික්ඛවෙ තං භික්ඛුං එතදවොච “කච්චි භික්ඛු ඛමනීයං, කච්චි යාපනීයං, කච්චි අප්පකිලමථෙත අද්ධානං ආගතො, කුතො ව ඤං භික්ඛු ආගච්ඡසි”ති. “ඛමනීයං භගවා, යාපනීයං භගවා, අප්පකිල-මථෙත වාහං භනෙන අද්ධානං ආගතො. අජචි භනෙන හිමවනතපස්සෙ මහාවතසණ්ඩො. තස්ස ඛො පත භනෙන වතසණ්ඩස්ස අවිදුරෙ මහනතං නින්නං පලලං. අථ ඛො භනෙන මහාසකුණ්ඩසමෙසා තස්මිං පලලෙ දිව්සං ගොචරං වර්තී සායං තං වතසණ්ඩං වාසාය උපගච්ඡති. තතො අහං භගවා ආගච්ඡාමි තස්ස සකුණ්ඩසමෙසා සද්දෙන උබ්බාලෙහා”ති. “ඉච්ඡසි පත ඤං භික්ඛු තස්ස සකුණ්ඩසමෙසා අනාගමිත”න්ති. “ඉච්ඡාමහං භගවා තස්ස සකුණ්ඩසමෙසා අනාගමිත”න්ති. “තෙන හි ඤං භික්ඛු තඤ්ඤා ගතත්වා තං වතසණ්ඩං අප්පකිලගෙත්වා රතනීයා පඨමං යාමං තික්ඛන්තුං සද්දමනුස්සාවෙති: “සුණ්ණතු මෙ හොනොතා සකුණො, යාවතිකා ඉමස්මිං වතසණ්ඩං වාසං උපගතා පනෙනත මෙ අපේඨා, එකෙකං මෙ හොනොතා පතනං දදන්තු”ති. රතනීයා මජ්ඣමං යාමං -පෙ- රතනීයා පච්ඡමං යාමං තික්ඛන්තුං සද්දමනුස්සාවෙති: “සුණ්ණතු මෙ හොනොතා සකුණො යාවතිකා ඉමස්මිං වතසණ්ඩං වාසං උපගතා පනෙනත මෙ අපේඨා, එකෙකං මෙ හොනොතා පතනං දදන්තු”ති.

1. තථා පක්කානොව, මජ්ඣ. තද පක්කානොව සිවු. 2. ජිහිංසෙ, මජ්ඣ.
3. විදෙස්සො, මජ්ඣ. දෙස්සො ව, සා. 4. කිමඛග, මජ්ඣ.

8. මහණෙනි, ඉක්බිති මහණෙනි තාරජ තෙම “මහණ මිණ ඉල්ලයි. මහණහට මිණෙන් වාඩෙක් ඇතැ”යි නික්ම ගියේ ය. එදා නික්ම ගියේ ගියේ ම විය. පෙරළා නො ඇසේ ය. මහණෙනි, ඉක්බිති කණ්ඩු හවුල් තෙම දකුම්කළු ඒ තාරජු නොදැක්මෙන් බෙහෙවින් වැහැරුනේ රුක්කවුළු විවණ්ඩු වූයේ හටගත් පඬුපාහැ ඇත්තේ නහර ඉල්ලී ගිය සිරුර ඇත්තේ විය. මහණෙනි, දෙවු තවුල් තෙම බෙහෙවින් වැහැරුණු රුක්ක වූ විවරණ වූ හටගත් පඬු පාහැති කණ්ඩු තවුසා දිවී. දකුණු, “පින්වත, තෝ කවර හෙයින් වැරැහෙහි, රුක්ක වූයෙහි, විවණ්ඩු වූයෙහි, හටගත් පඬු පාහැ ඇත්තෙහි, නහරවැල් පෙනෙන සිරුර ඇත්තෙහි ද?” යි ඇසී ය. “පින්වත, දකුම්කළු ඒ තා රජු නො දැක්මෙන් බෙහෙවින් වැරැහෙමි, රුක්ක වූයෙමි, පඬුපාහැති වූයෙමි, නහර ඉල්ලනු සිරුර ඇතියෙමි වෙමි” යි කී ය. මහණෙනි, ඉක්බිති දෙවු තවුල් තෙම කණ්ඩු තවුසාට ගසෙකින් මෙසේ කී ය:

“ගමක්හට ගමක් පිය සි දන්නේ තම, එය නො ඉල්ලන්නේ ය. පුත පුතා ඉල්ලීමෙන් දොමු (අපිය) වෙයි. බවුණා විසින් මිණ ඉල්ලනු ලැබු නා තෙ ම ඔහුගේ අදහසටම ගියේ ය.”

මහණෙනි, ඒ නිරිසත්තිය සත්තට පවා ඉල්ලීම, විතර්ක අවසාප විය. මිනිස් වුවහට කියනු කිම?

9. මහණෙනි, පෙර එක්තරා මහණෙක් හිමිවත් පියසෙහි එක්තරා මහලාහැබෙක වෙසෙයි. මහණෙනි, ඒ මහලාහැබට තොදරෙහි ගැහැරු මහ-විලෙක් ඇත. මහණෙනි, එකලා පක්ෂිකමුහයෙක් ඒ විලෙහි දහවල් ගොදුරු කා සවස ලගිනු පිණිස ඒ මහලාහැබට පැමිණෙයි. මහණෙනි, ඉක්බිති ඒ මහණ තෙම ඒ පක්ෂි කමුහයාගේ හඬින් පෙරතේ මා වෙත එළැඹියේ ය. එළැඹි මා වැද එකත්පස්ව හුන්නේ ය. මහණෙනි, එකත්පස් ව හුන් ඒ මහණහට “කිම, මහණ, ඉවැසිය ගැනි ද? කිම? යැපිය ගැනි ද? කිම? නිදුකින් අදත්මහ ආහි ද? මහණ තෝ කොහි සිට එයි ද?” යි කිමි. එවිට ඒ මහණ මෙය කී ය: “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, ඉවසිය ගැනි ය. භාග්‍යවතුන් වහන්ස, යැපිය ගැනි ය. වහන්ස, මම නිදුකින් අදත්මහ ආසෙමි ද වෙමි. වහන්ස, හිමවු පියසෙහි මහ මහලාහැබෙක් වෙයි. එය තොදරෙහි ගැහැරු මහවිලෙක් වෙයි. වැලිදු වහන්ස, මහත් පක්ෂිකමුහයෙක් ඒ විලෙහි දහවල් ගොදුරු කා සවස ලගින්නට ඒ මහලාහැබට පැමිණෙයි. භාග්‍යවතුන් වහන්ස, මම එහි සිට එමි. ඒ පක්ෂිකමුහයාගේ හඬින් පෙරතෙම වෙමි.” “මහණ, තෝ ඒ පක්ෂිකමුහයාගේ නොපැමිණීම කැමැත්තෙහි ද?” යි මම ඇසිමි. “එසේය, වහන්ස, මම ඒ පක්ෂිකමුහයාගේ නොපැමිණීම රිසියෙමි” යි ඒ මහණ කී ය. එවිට “මහණ, එසේ වී තම, තෝ එහි ගොස් ඒ මහලාහැබට වැද, ‘ගම් පමණ පක්ෂිහු මේ මහලාහැබෙහි විසීමට පැමිණියාහු ද, ඒ පින්වත් පක්ෂිහු මගේ වචනය අසත්වා. පියාපතින් මව වැඩ ඇත. පින්වත්හු මට එකී එකී පියාපත දෙත්වා” යි පෙරයමිනි තෙවරක් හඬ හා කියව. ඒ මැදි යමිනි ද, පාසුරු යමිනි ද එසේ ම තෙවර තෙවර හඬ හා කියව” යි කිමි.

10. අථ ඛො භික්ඛවෙ සො භික්ඛු තත්ථ ගන්තො තං චතස්සතිං අජේක්ඛා-
ගහෙත්වා රතතියා පඨමං යාමං තික්ඛිතත්ථං සද්දමනුස්සාවෙසි: “සුඤ්ඤානං මෙ
භොනෙතා සකුණා යාවතිකා ඉමෙසම් චතස්සතිං වාසං උපගතා, පතෙතන මෙ
අනේවා, එකෙකං මෙ භොනෙතා පතනං දදන්තු”ති. රතතියා මජ්ඣමං යාමං
-පෙ- රතතියා පඨමමං යාමං තික්ඛිතත්ථං සද්දමනුස්සාවෙසි: “සුඤ්ඤානං මෙ
භොනෙතා සකුණා යාවතිකා ඉමෙසම් චතස්සතිං වාසං උපගතා, පතෙතන මෙ
අනේවා, එකෙකං මෙ භොනෙතා පතනං දදන්තු”ති. අථ ඛො භික්ඛවෙ සො
සකුණසංඝො භික්ඛු පතනං යාවති, භික්ඛුස්ස පතෙතන අනේවා”ති.
තථො, චතස්සතිං පකකාමි. තද්ද පකකනෙතා පකකනෙතාව අහොසි.
ත පුත පඨවාගඤ්ජි. තෙසං හි තාම භික්ඛවෙ තීරථිකතගතානං පාණානං
අමනාපා භවිස්සති යාවතා අමනාපා විඤ්ඤන්ති, කිමඛන පත මනුස්සගතානං.

11. භුතපුබ්බං භික්ඛවෙ රථඨපාලස්ස කුලපුතතස්ස පිතා රථඨපාලං
කුලපුතනං ගාථාය අජ්ඣන්තාසි:

“අපානං තෙ ත ජාතාමි රථඨපාල ඛුප්පකා,
තෙ මං සඛගමම යාවතති කසමා මං තිං ත යාවසීති.

යාවකො අප්පියො හොති යාවං අද්දමප්පියො,
තසමානං තං ත යාවාමි මා මෙ විද්දෙසනා¹ අනු”ති.

12. සො හි තාම භික්ඛවෙ රථඨපාලො කුලපුතො සකං පිතරං එවං
චක්ඛති කිමඛන පත ජනො ජනං. ගිහිනං හි භික්ඛවෙ දුස්සංගරුති භොගාති
සංහතාති² දුරනුරක්ඛියාති. තත්ථ තාම භූමෙහ මොසපුරිසා එවං
දුස්සංගරෙසු භොගෙසු සංහතෙසු³ දුරනුරක්ඛියෙසු යාවතඛුලා
විඤ්ඤන්තිඛුලා විහරිස්සා: “පුරිසං දෙථ, පුරිසත්ථකරං දෙථ, ගොණං දෙථ,
සකං දෙථ, වාසිං දෙථ; ඵරසුං⁴ දෙථ, කුඤ්ඤං දෙථ, කුඤ්ඤං දෙථ,
නිබ්බදනං දෙථ, චුලිං දෙථ, වෙථං දෙථ මුඤ්ඤං දෙථ, බබ්බජං දෙථ,
තිණං දෙථ, මහතිකං දෙථ”ති. තෙතං මොසපුරිසා අපසසනානං වා
පසාදය -පෙ- එවිඤ්ඤං පත භික්ඛවෙ ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙස්සාථ:”

“සඤ්ඤාමිකාය සන භික්ඛුනා කුමි. කාරයමානෙන අස්සාමිකං
අනතුද්දසං පමාණිකා කාරෙතබ්බා. තත්ථිදං පමාණං: දීසෙසා දවාදස-
විදප්පියො සුභතවිදප්පියා තිපියං සහනනනති, භික්ඛු අභිනෙතබ්බා
වඤ්ඤෙද්දසනාය. තෙති භික්ඛුති වඤ්ඤං දෙසෙතබ්බං අනාරම්භං සප්පිකාමනං,
සාරමෙග වෙ භික්ඛු වඤ්ඤමි. අප්පිකාමනෙ සඤ්ඤාමිකාය කුමි.
කාරෙයස භික්ඛු වා අනභිනෙයස වඤ්ඤෙද්දසනාය පමාණං වා
අනිකායමෙයස සංඝාදිසෙසො”ති.

13. සඤ්ඤාමිකා තාම: සයං යාවතා පුරිතමපි පුරිසත්ථකරමපි ගොණමපි
සකවමපි වාසිමපි ඵරසුමපි කුඤ්ඤමපි කුඤ්ඤමපි නිබ්බදනමපි චුලිමපි වෙථමපි
මුඤ්ඤමපි බබ්බජමපි තිණමපි මහතිකමපි.

කුමිතාම: උලුටිතතා වා හොති අචලිතතා වා උලුටිතතාවලුටිතතා වා.

කාරයමානෙනාති කරුණෙනා වා කාරපෙතෙනා වා.

1. විදෙස්සනා. ම.ජ.සං. සි. මු. 2. සංඝාතාහිමි. සි. මු. 3. සංහතෙසු. සි. මු.
4. ඵරසුං ම.ජ.සං. සි. මු.

10. මහණෙනි, ඉන්විනි ඒ මහණ තෙම එහි ගොස් ඒ වතලාහැඩ වැද රූ පෙරයමිනි 'යම් පමණ පක්ෂිහු මේ වතලාහැඩෙහි වාසයට පැමිණියාහු ද, ඒ පින්වත් පක්ෂිහු මගේ වචනය අසත්වා. පියාපතින් මට වැඩ ඇත. පින්වත්හු මට එහි එකී පියාපත දෙක්වා'යි රූ පෙරයමිනි ද... මැද යමිනි ද ... පාසුළු යමිනි ද භූත්යලක් හඬගා කී ය. මහණෙනි, එකල්හි ඒ පක්ෂිපක්ෂිකයා "මහණ තෙම පියාපත් ඉල්ලයි. මහණනට පියාපතින් වැඩ ඇත" යි ඒ වතලාහැඩෙන් තික්ඛුනේ ය. එදා හිසේ හිසේ ම ය. පෙරලා නො ආයේ ය. මහණෙනි, ඒ තීර්ඝත්තිය සත්තට පවා ඉල්ලීම අප්‍රිය විය. විතර්ථ අප්‍රිය විය. මිනිස්වුවනට කියනු ම කීම?

11. මහණෙනි, පෙර රට්ඨපාල කුලපුත්තේ පියා රට්ඨපාල කුලපුත්තට-

"රට්ඨපාලය, බොහෝ දෙනා මා වෙත එළඹ මා යදහුදු මම හිටිත් නො දනිමි. කවර හෙයින් තෝ මා නො අයදහෙති ද?" යි හඟෙකින් කී ය.

"ඉල්ලන තාහැත්තේ අප්‍රිය වෙයි. ඉල්ලූ දු නො දෙන තාහැත්තේ ද අප්‍රිය වෙයි. එහෙයින් "මා කෙරෙහි අප්‍රිය භාවයෙන් නො වේ වා" යි මම ඔබ නො යදිමි" යි රට්ඨපාල කුලපුත්ත කී ය.

12. මහණෙනි, ඒ රට්ඨපාල කුලපුත්ත පවා සිය පියාට මෙසේ කියයි. බාහිර ජනයාට කියනුම කවරේ ද? මහණෙනි, ගිහියන් විසින් හෝග රැස් කටයුතු යි, රැස් කරන ලද හෝග දුකගේ රැස්ක යුතු. ගිස් පුරුෂයෙහි, මෙසේ දුකගේ රැස් කළ යුතු, දුකගේ රැස්ක යුතු ඒ හෝග විෂයයෙහි තෙපි "පුරුෂයකු දෙත්ත, අත්තමක් දෙත්ත, ගොණකු දෙත්ත, ගාලක් දෙත්ත, වායක් දෙත්ත, පොරොවක් දෙත්ත, කෙටේරියක් දෙත්ත, උදල්ලක් දෙත්ත, නියතක් දෙත්ත, වාලක් දෙත්ත, හුණහක් දෙත්ත, මුදුනක් දෙත්ත, බඩුක් තණ දෙත්ත. කුසතණ දෙත්ත, මැටි දෙත්ත" යි යාදුම් බහුලව, විතර්ථ බහුලව වසවු ද? ගිස් පුරුෂයෙහි, මෙය නො පහත් වුවත්ගේ පාහැදීම පිණිස හෝ නො වෙයි ... මහණෙනි, මේ සිකපදය මෙසේ උදෙසවු:

"තමා ඉල්ලාගත් උපකරණයෙන්, කරවා දෙන ගිම්යකු නැති, තමා උදෙසා වූ කිළියක් කරවන මහණිහු විසින් පමණින් සුත් කිළියක් කරවිය යුතු. එහි මේ ප්‍රමාණයි. දිගින් සුගත් වියහින් දෙලොස් වියහෙක. පුළුල් අතර සත් වියහෙකි. කුටි බිම දෙසතු පිණිස ගිකුහු කැදවිය යුත්තාහ. ඒ ගිකුහු විසින් උවදුරු රහිත වූ උපචාර සහිත වූ කුටිවායකුට දෙසිය යුතු, ඉදින් මහණිතෙම උවදුරු සහිත වූ උපචාර රහිත වාසගුයෙහි ඉල්ලා ගත් උපකරණයෙන් කිළියක් කරවන්නේ නම්, කුටිවායකුට දෙසීම පිණිස ගිකුහු හෝ නො කැදවන්නේ නම් පමණ හෝ ඉක්මවන්නේ නම්, සහවෙසෙස්ඇවැත් වෙයි."

13. සකුකුළුකා තමා: පුරුෂයකු ද අත්තමක් ද ගොණකු ද ගාලක් ද වායක් ද පොරොවක් ද කෙටේරියක් ද උදල්ලක් ද නියතක් ද වාල් ද හුණහක් ද මුදුනක් ද බඩුක් තණ ද කුසතණ ද මැටි ද තමා ම ඉල්ලා ගෙණ ය.

කුටි තමා: ඇතුළත අලෙවු දුන් හෝ පිටත අලෙවු දුන් හෝ ඇතුළත පිටත දෙකෙහි ම අලෙවු දුන් හෝ කිළිය වෙයි.

කාරයමාගෙන යනු කරණ හෝ කරවන.

අසාමිකතා නි අසොද්දා කොච්ඡි සාමිකො හොති ඉතී වා පුරිසො වා
ගහට්ඨා වා පබ්බජිතො වා

අනතුදොසනාති අතතතො අත්ථාය.

පමාණිකා කාරණබ්බා භාෂිදං පමාණං : දිසෙසා දවාදස විදපජිසො
සුගතවිදපජිසා ති බාතිරිමෙන මානෙත.

තිජිසං සභාගානං ති අබ්ගනාරිමෙන මානෙත.

භික්ඛු අභිනොගබ්බා වසුද්දෙසනායාති-තෙන කුටිකාරකෙන භික්ඛුතා
කුටිවජ්ඣං සොධෙත්වා සමිසං උපසම්භවිත්වා එකංගං උත්තරුසම්භං කරිත්වා
බ්බිසානං භික්ඛුතං පාදෙ වජ්ඣිත්වා උක්ඛුටිකං නිසීදිත්වා අඤ්ඤාපිං පග්ගාහෙත්වා
එවමෙස වචනිසො : “අහං භනෙත සංඤ්ඤාපිකාය කුටිං කතතුකාමො
අසාමිකං අනතුදොසං. සොගං භනෙත සමිසං කුටිවජ්ඣ මිලොකනං යාවාමී” ති.
දුතීයමපි යාවිතබ්බො. තතීයමපි යාවිතබ්බො. සවෙ සබ්බො සබ්බො
උසාහති කුටිවජ්ඣං මිලොකෙත්වා, සබ්බො සබ්බො මිලොකෙතබ්බො.
තො වෙ සබ්බො සබ්බො උසාහති කුටිවජ්ඣං මිලොකෙත්වා, යෙ තත්ථ ගොනාති
භික්ඛු ව්‍යභතා පටිබලා සාරමං අතරමං සපරික්කමෙන අපරික්කමෙන
ජාතිත්වා, තෙ යාවිත්වා සමමනාතබ්බො. එවසුද්ධ පත භික්ඛුවෙ සමමනාතබ්බො,
ව්‍යභතත භික්ඛුතා පටිබලෙන සබ්බො ඤාපෙතබ්බො :

“සුණාහු මෙ භනෙත සබ්බො. අයං ඉත්ථනාමො භික්ඛු සංඤ්ඤාපිකාය
කුටිං කතතුකාමො අසාමිකං අනතුදොසං, සො සමිසං කුටිවජ්ඣ-
මිලොකනං යාවති. යදි සමිසංග පතකාලං, සබ්බො ඉත්ථනාමසුද්ධ
ඉත්ථනාමසුද්ධ භික්ඛු සමමනොග්ග ඉත්ථනාමෙස භික්ඛුතො කුටිවජ්ඣං
මිලොකෙත්වා. එසා ඤාතී.

සුණාහු මෙ භනෙත සබ්බො. අයං ඉත්ථනාමො භික්ඛු සංඤ්ඤාපිකාය
කුටිං කතතුකාමො අසාමිකං අනතුදොසං, සො සමිසං කුටිවජ්ඣමිලොකනං
යාවති, සබ්බො ඉත්ථනාමසුද්ධ ඉත්ථනාමසුද්ධ භික්ඛු සමමනාති ඉත්ථනා-
මෙස භික්ඛුතො කුටිවජ්ඣං මිලොකෙත්වා, යසායසමතො ඛමති ඉත්ථනාමෙස
ව ඉත්ථනාමෙස ව භික්ඛුතං සමමති¹ ඉත්ථනාමෙස භික්ඛුතො කුටිවජ්ඣං
මිලොකෙත්වා. සො භුණ්හංගං. යසා නකමති, සො භාසෙය්‍ය.

සමමතා සබ්බොග ඉත්ථනාමො ව ඉත්ථනාමො ව භික්ඛු ඉත්ථනාමෙස
භික්ඛුතො කුටිවජ්ඣං මිලොකෙත්වා. ඛමති සමිසංග. තයමා භුණ්හි. එවමෙන
ධාරයාමී” ති.

1. සමමති. මජ්ඣ.

අසාමිකයා යනු: අන්තිමි හිමියෙක්, සත්‍රියෙක් හෝ පුරුෂයෙක් හෝ ගැහැටියෙක් හෝ පාවිද්දෙක් හෝ නොවෙයි.

අනතුරුදායක යනු: තමා උදෙසා.

සමාණිකා කාරණයකිනි නිදා සමාණ දිශයක දවාදස විදසියො සුභසවිදසියො යනු: ප්‍රමාණික ව කටයුතුය යන මෙහි ප්‍රමාණය තම බිහි කිරීමේ සිට මැනීමෙන් යුගත් වියහින් දෙළොස් වියනෙකි.

නිශ්චය යනු: සත්‍යතාවය යනු: ඇතුළත බිත්ති සිට මැනීමෙන් සරස වියත් සනෙකි.

නිකුත් අභිනෙතබ්බා චක්ඛුසෙසනාය යනු: ඒ කුටිය කරණ මහණු විසින් කුටිවාසනාව ගුණි කොට සමාසය වෙත එළඹ උතුරාසන එකක් කොට මහලු හිසුන් පා වැද උරළුලෙන් හිඳ ඇඳිලි බැඳ මෙසෙයින් නිස යුතු වන්නේ ය. 'වහන්ස, මම කරවා දෙන හිමියකු නැති නමුත් උදෙසා වූ නිසියක් කරණු කැමැත්තෙනි. වහන්ස, ඒ මම කුටිවාසනාව බැලීමට සමාසය යදීම'යි. දෙවනවට ද යැදිය යුතු. තෙවනවට ද යැදිය යුතු. ඉදින් සියලු සමාස තෙමේ කුටිවාසනාව බැලීමට රූපි කෙරේ නම් හාම සමාසය විසින් බැලිය යුතු ය. ඉදින් හාම සමාස තෙමේ කුටිවාසනාව බලන්නට උත්සාහ වත් නොවේ නම් එහි යම් හිසු කෙනෙක් හොප්පුව අනුප්පුව බව, සඋප්පාර අනුප්පාර බව දැනගන්නට වෘත්ත වූවානු ප්‍රතිබල වූවානු වෙත් ද, ඒ හිසුනු අයැද සමමත කළ යුත්තාහ. මහණෙනි, මෙසෙයින් සමමත කළ යුතු වෘත්ත වූ ප්‍රතිබල වූ මහණෙකු විසින් සමාස තෙමේ දැන්විය යුත්තේ ය:

“වහන්ස, සමාස තෙමේ මා කියන්නක් අපාචා: මේ මෙනම් ඇති මහණ තෙමේ කරවා දෙන හිමියකු නැති නමුත් උදෙසා වූ කුටියක් නමුත් ම ඉල්ලාගත් උපකරණයෙන් කරණු කැමැති වෙයි. හෙතෙම කුටිවාසනාව බැලීමට සමාසය යදී. ඉදින් සමාසයට පාමණිකල් ඇත් නම් සමාස තෙමේ මෙනම් මහණෙකුගේ කුටිවාසනාව බැලීමට මෙනම් වූ ද මෙනම් වූ ද හිසුන් සමමත කරන්නේ ය. තෙල ඤානි ය යි.

වහන්ස, සමාස තෙමේ මා කියන්නක් අපාචා: මේ මෙනම් ඇති මහණ තෙමේ කරවා දෙන හිමියකු නැති නමුත් උදෙසා වූ කුටියක් නමුත් ම ඉල්ලාගත් උපකරණයෙන් කරණු කැමැති වෙයි. හෙතෙම කුටිවාසනාව බැලීමට සමාසය යදී. සමාස තෙමේ මෙනම් මහණෙකුගේ කුටිවාසනාව බලන්නට මෙනම් වූ ද, මෙනම් වූ ද හිසුන් සමමත කෙරෙයි. මෙනම් මහණෙකුගේ කුටිවාසනාව බලන්නට මෙනම් වූ ද මෙනම් වූ ද හිසුන්ගේ සමමතිය යම් අයුඝමකත්තට රූපි වේ නම් හේ තුෂණිකුත වන්නේ ය. යමක්හට රූපි නොවේ නම් හෙතෙම යිගන්නේ ය.

සමාසය විසින් මෙනම් මහණෙකුගේ කුටිවාසනාව බලන්නට මෙනම් වූ ද මෙනම් වූ ද හිසුනු සමමතයක. සමාසයට රූපි වෙයි. එසෙයින් මේ තුෂණිකුත වූ යි. මෙසේ තෙල තුෂණිකුත වූ යි යි.

තෙති සමමතෙති භික්ෂුහි තථ ගන්තො කුට්ඨජු ඔලොකෙනබ්බං සාරම්භං අනාරම්භං, සපරික්කමනං අපරික්කමනං ජාතිතබ්බං. සචෙ සාරම්භං හොති අපරික්කමනං, මො ඉධ කට්ඨි වත්තබ්බො. සචෙ අනාරම්භං හොති සපරික්කමනං සංඝස්ස ආරොමෙනබ්බං අනාරම්භං සපරික්කමනන්ති. තෙන කුටිකාරකෙන භික්ෂුතා සංඝං උපසංඝමිත්වා එකංසං උත්තරුසංඝං කර්ණො බුද්ධානං භික්ෂුතං පාදෙ වජ්ඣො උක්කුට්ඨං නිසිද්ධො අඤ්ඤාපිට්ඨං පග්ගහෙත්වා එවමෙස්ස වචනීයො: “අහං භනෙත සංඝඤ්ඤාපිකාය කුට්ඨං කත්තුකාමො අස්සාමිකං අත්තුඤ්ඤං, සො සංඝං භනෙත සංඝං කුට්ඨජුදෙසනං යාවාමි”ති. දුතියමපි යාවතබ්බො. තතියමපි යාවතබ්බො, වෘත්තෙන භික්ෂුතා පටිබලෙන සංඝෙස්ස ඤාපෙනබ්බො;

“සුඤ්ඤා මෙ භනෙත සංඝෙස්ස අයං ඉත්ථන්තාමො භික්ෂු සංඝඤ්ඤාපිකාය කුට්ඨං කත්තුකාමො අස්සාමිකං අත්තුඤ්ඤං, සො සංඝං කුට්ඨජුදෙසනං යාවති. යදි සංඝස්ස පත්තකල්පං සංඝෙස්ස ඉත්ථන්තාමෙස්ස භික්ෂුතො කුට්ඨජුදෙසෙය්‍ය. එසා ඤාති.

සුඤ්ඤා මෙ භනෙත සංඝෙස්ස අයං ඉත්ථන්තාමො භික්ෂු සංඝඤ්ඤාපිකාය කුට්ඨං කත්තුකාමො අස්සාමිකං අත්තුඤ්ඤං, සො සංඝං කුට්ඨජුදෙසනං යාවති, සංඝෙස්ස ඉත්ථන්තාමෙස්ස භික්ෂුතො කුට්ඨජුදෙසෙති, යස්සායමථො බමති ඉත්ථන්තාමෙස්ස භික්ෂුතො කුට්ඨජුස්ස දෙසනා සො භුණ්ණස්ස, යස්ස තත්තමති සො භාසෙය්‍ය.

දෙසිතං සංඝෙස්ස ඉත්ථන්තාමෙස්ස භික්ෂුතො කුට්ඨජු. බමති සංඝස්ස, තස්මා භුණ්ති. එවමෙනං ධාරයාමි”ති.

සාරම්භං තාම: කිම්ඤ්ඤිකානං වා ආසයො හොති. උපම්ඤානං වා ආසයො හොති. උක්කුරුතං වා ආසයො හොති. අතීතං වා ආසයො හොති. විච්ඡිකානං වා ආසයො හොති. සතපදීතං වා ආසයො හොති. ගඤ්ඤිතං වා ආසයො හොති. සීහානං වා ආසයො හොති. වෘත්තානං වා ආසයො හොති. දීපිතං වා ආසයො හොති. අව්ඡානං වා ආසයො හොති. තරව්ඡානං වා ආසයො හොති. යෙසං කෙසඤ්ච තිරව්ඡානගතානං පාණානං ආසයො හොති. පුබ්බන්තනීයසිතං වා හොති. අපරන්තනීයසිතං වා හොති. අබ්භාසානනීයසිතං වා හොති. අභානනීයසිතං වා හොති. පුසානනීයසිතං වා හොති. උය්‍යානනීයසිතං වා හොති. රුජ්වජ්ඣනීයසිතං වා හොති. ගඤ්ඤාලානීයසිතං වා හොති. අස්සාලානීයසිතං වා හොති. බක්ඛිතාගාරනීයසිතං වා හොති. පාතාගාරනීයසිතං වා හොති. සුතානීයසිතං වා හොති. රව්ඡානීයසිතං වා හොති. වච්චරනීයසිතං වා හොති. සභානීයසිතං වා හොති. සංසරණීයසිතං වා හොති. එනං සාරම්භං තාම.

අපරික්කමනං තාම: ත සකකා හොති යථාසුත්තෙන සකචෙන අනුපරිගන්තුං, සමන්තා නියෙසනීයං අනුපරිගන්තුං. එතං අපරික්කමනං තාම.

1 සංවරණ, අවසකපා.

ඒ සමච්ඡා වූ භික්ෂූන් විසින් එහි ගොස් කුටිවාසානුව බැලිය යුතු ය. සොපදුව බව අනුපදුව බව සඋපමාර බව අනුපමාර බව දහසුතු ය. ඉදින් සොපදුව අනුපමාර වේ නම් “මෙහි තහමක් කර”යි කියයුත්තේ ය. ඉදින් අනුපදුව සඋපමාර වේ නම් ‘අනුපදුව ය. සඋපමාර ය’යි සභනව ආරෝපන කළයුතු ය. ඒ කුටිකාරක මහණහු විසින් සහන්වෙන එළඹ උතුරුසභ එකක් කොට මහලු භික්ෂූන් පා වැද උපල්ලෙන් හිද ඇදිලි බැඳමෙසේ කියයුත්තේ ය: ‘වහන්ස, මම කරවා දෙන හිමියකු තැනි තමා උදෙසා වූ කුටියක් තමා ම ඉල්ලාගත් උපකරණින් කරණු කැමැත්තේ ය. හේ කුටිවාසානු දෙශනාවට සංඝයා අයදී. ඉදින් සංඝයාට පාමණිකල් ඇත්තේ නම් සංඝ තෙමේ මෙතම මහණහු හේ කුටිවාසානුව දෙසන්නේ ය. තෙල ඤාති යි.

“වහන්ස, සංඝ තෙමේ මා කියන්නක් අසාවා: මේ මෙනම් මහණ කරවා දෙන හිමියකු තැනි තමා උදෙසා වූ කුටියක් තමා ම ඉල්ලාගත් උපකරණින් කරණු කැමැත්තේ ය. හේ කුටිවාසානු දෙශනාවට සංඝයා අයදී. ඉදින් සංඝයාට පාමණිකල් ඇත්තේ නම් සංඝ තෙමේ මෙතම මහණහු හේ කුටිවාසානුව දෙසන්නේ ය. තෙල ඤාති යි.

වහන්ස, සංඝ තෙමේ මා කියන්නක් අසාවා: මේ මෙනම් මහණ කරවා දෙන හිමියකු තැනි තමා උදෙසා වූ කුටියක් තමා ම ඉල්ලාගත් උපකරණින් කරණු කැමැත්තේ ය. හේ කුටිවාසානු දෙශනාවට සංඝයා අයදී. සංඝ තෙමේ මෙතම මහණහු හේ කුටිවාසානුව දෙසයි. යම් ආයුෂ්ඨිකත්තට මෙනම් මහණහු හේ කුටිවාසානුව දෙසීම් රුචි වේ නම් හේ තුෂ්ණීමිභාවය වන්නේ ය. යම්කත්තට රුචි නො වේ නම් හෙතෙම කියන්නේ ය.

සංඝයා විසින් මෙනම් මහණහු හේ කුටිවාසානුව දෙසන ලද. සංඝයාට රුචි වෙයි. එහෙයින් තුෂ්ණීමිභාවය යි. මෙසේ තෙල තුෂ්ණීමිභාවය බරම” යි.

සාරමග නම්: කුහුඹුවන්ගේ හෝ පුඹසෙක් වෙයි. වේයන්ගේ හෝ පුඹසෙක් වෙයි. මීයන්ගේ හෝ බිලයෙක් වෙයි. සපුන්ගේ හෝ බිලයෙක් වෙයි. නුහුඹුවන්ගේ හෝ බිලයෙක් වෙයි. සියපානන්ගේ හෝ බිලයෙක් වෙයි. ඇතුන් හෝ වසන තැනෙක් වෙයි. සිංහයන් හෝ වසන තැනෙක් වෙයි. වගුන් හෝ වසන තැනෙක් වෙයි. දිවියන් හෝ වසන තැනෙක් වෙයි. වලපුන් හෝ වසන තැනෙක් වෙයි. තරපුන් හෝ වසන තැනෙක් වෙයි. යම්කිසි තීරිසන්ගිය තතුන් වසන තැනෙක් වෙයි. හැල් ඇ පුබ්බතන වපුල් තැනෙක් හෝ වෙයි. උදු ඇ අපරතන වපුල් තැනෙක් හෝ වෙයි. වධස්ථාන ඇසිරි කෙළේ හෝ වෙයි. දම්ගෙසිය ඇසිරි කෙළේ හෝ වෙයි. සොහොන ඇසිරි කෙළේ හෝ වෙයි. උගත් ඇසිරි කෙළේ හෝ වෙයි. රජවතු ඇසිරි කෙළේ හෝ වෙයි. ඇත්හල් ඇසිරි කෙළේ හෝ වෙයි. අස්හල් ඇසිරි කෙළේ හෝ වෙයි. සිරගේ ඇසිරි කෙළේ හෝ වෙයි. අවත්හල් ඇසිරි කෙළේ හෝ වෙයි. මස්ලොඹු ඇසිරි කෙළේ හෝ වෙයි. රියමන ඇසිරි කෙළේ හෝ වෙයි. සිවුමංසල ඇසිරි කෙළේ හෝ වෙයි. සතා ඇසිරි කෙළේ හෝ වෙයි. යන එන මග ඇසිරි කෙළේ හෝ වෙයි. තෙල ‘සාරමග’ නම්.

අපරිකාමන නම්: ගොනුන් යෙදූ හැලෙකින් සිසාර යන්නට හාත්පස භිෂෙකින් සිසාර යන්නට නො හැකි වේ ද, තෙල ‘අපරිකාමන’ නම්.

අනාරමං තාම: න කිප්උලිකානං වා ආසයො හොති -පෙ- න සංසරණනිසසිතං වා හොති. එතං අනාරමං තාම.

සසේකකමනං තාම: සකකා හොති යථා යුතෙනහ සකවෙන අනු-පරිගනතුං, සමනතා නිසෙසනියා අනුපරිගනතුං, එතං සපරිකකමනං තාම.

සංඝඤ්චිකා තාම: සං යං යාචිත්වා පුරිසවපි පුරිසභ්භකරවපි -පෙ- මතතිකවපි.

කුචි තාම: උලලිතතා වා හොති අවලිතතා වා උලලිතතාවලිතතා වා. කිමරයාති කරෙති වා කාරාපෙති වා.

හිතබ්බ වා අනගිනෙය්‍ය වඤ්ඤාදසනියං පමාණං වා අභිකකාමයාති: කුතතිදුතියෙත කමෙත කුට්ඨජ්ඣං න දෙසාපෙත්වා ආයාමතො වා විතාරතො වා අනතමසො කෙසග්ගමතවපි අභිකකාමෙත්වා කරෙති වා කාරාපෙති වා පයොගෙ පයොගෙ දුක්ඛං, එකං පිණ්ඩං අනාගතෙ ආපතති ජුලලව්වයස්ස; තභ්මං පිණ්ඩං ආගතෙ ආපතති සංඝාදිසෙසස්ස.

සංඝාදිසෙසොති -පෙ- තෙනපි වුවමති සංඝාදිසෙසොති.

1. හිතබ්බ කුට්ඨං කරෙති අදෙසිතවඤ්ඤාකං සාරමං අපරිකකමනං, ආපතති සංඝාදිසෙසෙන දවිනං දුක්ඛං වා,

හිතබ්බ කුට්ඨං කරෙති අදෙසිතවඤ්ඤාකං සාරමං සපරිකකමනං, ආපතති සංඝාදිසෙසෙන දුක්ඛං වා.

හිතබ්බ කුට්ඨං කරෙති අදෙසිතවඤ්ඤාකං අනාරමං අපරිකකමනං, ආපතති සංඝාදිසෙසෙන දුක්ඛං වා.

හිතබ්බ කුට්ඨං කරෙති අදෙසිතවඤ්ඤාකං අනාරමං සපරිකකමනං, ආපතති සංඝාදිසෙසෙන දුක්ඛං වා.

හිතබ්බ කුට්ඨං කරෙති දෙසිතවඤ්ඤාකං සාරමං අපරිකකමනං, ආපතති දවිනං දුක්ඛං වා.

හිතබ්බ කුට්ඨං කරෙති දෙසිතවඤ්ඤාකං සාරමං සපරිකකමනං, ආපතති දුක්ඛං වා.

හිතබ්බ කුට්ඨං කරෙති දෙසිතවඤ්ඤාකං අනාරමං අපරිකකමනං, ආපතති දුක්ඛං වා.

හිතබ්බ කුට්ඨං කරෙති දෙසිතවඤ්ඤාකං අනාරමං සපරිකකමනං, ආපතති.

හිතබ්බ කුට්ඨං කරෙති පමාණාභිකකතං සාරමං අපරිකකමනං, ආපතති සංඝාදිසෙසෙන දවිනං දුක්ඛං වා.

අනාරම්භ නම්: කුහුඹුවන්ගේ හෝ කුඹුහෙක් නො වෙයි. ... යන එක මග ඇසිරි කෙළේ හෝ නො වෙයි. තෙල අනාරම්භ නම්.

සංවික්ෂාමන නම්: ගොනුන් යෙදූ ගැලෙකින් සිසාරා යන්නට, කාන්පස හිණෙකින් සිසාරා යන්නට හැකි වෙයි. තෙල 'සපරික්ෂාමන' නම්.

සංකෘතිකා නම්: මිනිසකු දු මිනිස් අත්කඩු දු ... මැටි දු තෙමේ ඉල්ලා ගෙණ.

කුටි නම්: ඇතුළත පිරිසම කරණ ලදු හෝ පිටත පිරිසම කරණ ලදු හෝ ඇතුළත පිටත පිරිසම කරණ ලදු හෝ වෙයි.

කිරෙයා යනු: කෙරෙයි හෝ කරවා හෝ.

හිතවු වා අනාගිනෙයා වස්තුදෙසනාය පමාණං වා අනික්ඛාමෙයා යනු: කුහුඹුවන් කම්වදනින් ගෙබිම් නො දෙසවා අයමින් හෝ විතරින් හෝ යටත්පිරිසෙයින් කෙරෙත් පමණකු දු ඉක්මවා කෙරෙයි හෝ කරවා හෝ පියෙවිනි පියෙවිනි දුකුලා වෙයි. පැළුළු එක් මැටි පිඩක් නො පත් කල්හි කුලාපිඳාවැත් වෙයි. එ පිඩ පැමිණි කල්හි සඟවෙසෙස් ඇවැත් වේ.

සංඝාදිසෙතො යනු: ... එහිනු දු 'සංඝාදිසෙත'ය යි කියනු ලැබේ.

1. මහණ තෙම නො දෙසු ගෙබිම් ඇති උපද්‍රව සහිත වූ උපමාර රහිත වූ කුටියක් කෙරේ හෝ කරවා නම් සඟවෙසෙස් සමග දෙ දුකුලා-ඇවැත් වෙයි.

මහණ තෙම නො දෙසු ගෙබිම් ඇති උපද්‍රව සහිත වූ උපමාර සහිත වූ කුටියක් කෙරේ හෝ කරවා නම් සඟවෙසෙස් සමග දුකුලාඇවැත් වේ.

මහණ තෙම නො දෙසු ගෙබිම් ඇති අනුපද්‍රව වූ උපමාර රහිත වූ කුටියක් කෙරේ හෝ කරවා නම් සඟවෙසෙස් සමග දුකුලාඇවැත් වෙයි.

මහණ තෙම නො දෙසු ගෙබිම් ඇති අනුපද්‍රව වූ සෝපමාර වූ කුටියක් කෙරේ හෝ කරවා නම් සඟවෙසෙස් ඇවැත් වේ.

මහණ තෙම දෙසු ගෙබිම් ඇති සෝපද්‍රව වූ උපමාර රහිත වූ කුටියක් කෙරේ හෝ කරවා නම් දෙ දුකුලාඇවැත් වෙයි.

මහණ තෙම දෙසු ගෙබිම් ඇති සෝපද්‍රව වූ සෝපමාර වූ කුටියක් කෙරේ හෝ කරවා නම් දුකුලාඇවැත් වෙයි.

මහණ තෙම දෙසු ගෙබිම් ඇති අනුපද්‍රව වූ අනුපමාර වූ කුටියක් කෙරේ හෝ කරවා නම් දුකුලාඇවැත් වෙයි.

මහණ තෙම දෙසු ගෙබිම් ඇති අනුපද්‍රව වූ සෝපමාර වූ කුටියක් කෙරේ හෝ කරවා නම් ඇවැත් කැනී.

මහණ තෙම පමණ ඉක්ම වූ සාරමා වූ අපරික්ෂාමන වූ කුටියක් කෙරේ හෝ කරවා නම් සඟවෙසෙස් සමග දෙ දුකුලාඇවැත් වෙයි.

භික්ඛු කුටිං කරොති පමාණාභික්ඛානාං සාරමං සපරික්ඛමිතං, ආපතති සංඝාදිසෙසෙන දුක්ඛං.

භික්ඛු කුටිං කරොති පමාණාභික්ඛානාං අනාරමං අපරික්ඛමිතං, ආපතති සංඝාදිසෙසෙන දුක්ඛං.

භික්ඛු කුටිං කරොති පමාණාභික්ඛානාං අනාරමං සපරික්ඛමිතං, ආපතති සංඝාදිසෙසෙන.

භික්ඛු කුටිං කරොති පමාණිකං සාරමං අපරික්ඛමිතං, ආපතති දවිනං දුක්ඛං.

භික්ඛු කුටිං කරොති පමාණිකං සාරමං සපරික්ඛමිතං, ආපතති දුක්ඛං.

භික්ඛු කුටිං කරොති පමාණිකං අනාරමං අපරික්ඛමිතං, ආපතති දුක්ඛං.

භික්ඛු කුටිං කරොති පමාණිකං අනාරමං සපරික්ඛමිතං, අනාපතති.

භික්ඛු කුටිං කරොති අදෙසිතවච්ඡුකං පමාණාභික්ඛානාං සාරමං අපරික්ඛමිතං, ආපතති දවිනං සංඝාදිසෙසෙන දවිනං දුක්ඛං.

භික්ඛු කුටිං කරොති අදෙසිතවච්ඡුකං පමාණාභික්ඛානාං සාරමං සපරික්ඛමිතං, ආපතති දවිනං සංඝාදිසෙසෙන දුක්ඛං.

භික්ඛු කුටිං කරොති අදෙසිතවච්ඡුකං පමාණාභික්ඛානාං අනාරමං අපරික්ඛමිතං, ආපතති දවිනං සංඝාදිසෙසෙන දුක්ඛං.

භික්ඛු කුටිං කරොති අදෙසිතවච්ඡුකං පමාණාභික්ඛානාං අනාරමං සපරික්ඛමිතං, ආපතති දවිනං සංඝාදිසෙසෙන.

භික්ඛු කුටිං කරොති දෙසිතවච්ඡුකං පමාණිකං සාරමං අපරික්ඛමිතං, ආපතති දවිනං දුක්ඛං.

භික්ඛු කුටිං කරොති දෙසිතවච්ඡුකං පමාණිකං සාරමං සපරික්ඛමිතං, ආපතති දුක්ඛං.

භික්ඛු කුටිං කරොති දෙසිතවච්ඡුකං පමාණිකං අනාරමං අපරික්ඛමිතං, ආපතති දුක්ඛං.

භික්ඛු කුටිං කරොති දෙසිතවච්ඡුකං පමාණිකං අනාරමං සපරික්ඛමිතං, අනාපතති.

මහණ තෙම පමණ ඉක්ම වූ සාරථය වූ සපරික්කමන වූ කුටියක් කෙරේ හෝ කරවා තම් සහවෙසෙස් සමග දුකුලාඥාවැනෙක් වෙයි.

මහණ තෙම පමණ ඉක්ම වූ අනාරභය වූ අපරික්කමන වූ කුටියක් කෙරේ හෝ කරවා තම් සහවෙසෙස් සමග දුකුලාඥාවැනෙක් වෙයි.

මහණ තෙම පමණ ඉක්ම වූ අනාරභය වූ සපරික්කමන වූ කුටියක් කෙරේ හෝ කරවා තම් සහවෙසෙස්ඥාවැනේ.

මහණ තෙම පමණින් යුත් සාරථය වූ අපරික්කමන වූ කුටියක් කෙරේ හෝ කරවා තම් දෙ දුකුලාඥාවැනෙක් වෙයි.

මහණ තෙම පමණින් යුත් සාරථය වූ සපරික්කමන වූ කුටියක් කෙරේ හෝ කරවා තම් දුකුලාඥාවැනේ වෙයි.

මහණ තෙම පමණින් යුත් අනාරභය වූ අපරික්කමන වූ කුටියක් කෙරේ හෝ කරවා තම් දුකුලාඥාවැනේ වෙයි.

මහණ තෙම පමණින් යුත් අනාරභය වූ සපරික්කමන වූ කුටියක් කෙරේ හෝ කරවා තම් ඥාවැනේ නැති.

මහණ තෙම නො දෙසු ගෙබිම් ඥාති පමණ ඉක්ම වූ උපද්‍රව සහිත වූ උපවාර රහිත වූ කුටියක් කෙරේ හෝ කරවා තම් දෙ සහවෙසෙසක් සමග දෙ දුකුලාඥාවැනෙක් වෙයි.

මහණ තෙම නො දෙසු කුටිවත් ඥාති පමණ ඉක්ම වූ සාරථය වූ සපරික්කමන වූ කුටියක් කෙරේ හෝ කරවා තම් දෙ සහවෙසෙසක් සමග දුකුලාඥාවැනේ වෙයි.

මහණ තෙම නො දෙසු කුටිවත් ඥාති පමණ ඉක්ම වූ අනාරභය වූ අපරික්කමන වූ කුටියක් කෙරේ හෝ කරවා තම් දෙ සහවෙසෙසක් සමග දුකුලාඥාවැනේ වෙයි.

මහණ තෙම නො දෙසු කුටිවත් ඥාති පමණ ඉක්ම වූ අනාරභය වූ සපරික්කමන වූ කුටියක් කෙරේ හෝ කරවා තම් දෙ සහවෙසෙස්ඥාවැනෙක් වේ.

මහණ තෙම දෙසු කුටිවත් ඥාති පමණින් යුත් සාරථය වූ අපරික්කමන වූ කුටියක් කෙරේ හෝ කරවා තම් දෙ දුකුලාඥාවැනෙක් වෙයි.

මහණ තෙම දෙසු කුටිවත් ඥාති පමණින් යුත් සාරථය වූ සපරික්කමන වූ කුටියක් කෙරේ හෝ කරවා තම් දුකුලාඥාවැනේ වෙයි.

මහණ තෙම දෙසු කුටිවත් ඥාති පමණින් යුත් අනාරභය වූ අපරික්කමන වූ කුටියක් කෙරේ හෝ කරවා තම් දුකුලාඥාවැනේ වෙයි.

මහණ තෙම දෙසු කුටිවත් ඥාති පමණින් යුත් අනාරභය වූ සපරික්කමන වූ කුටියක් කෙරේ හෝ කරවා තම් ඥාවැනේ නැති.

2. මහණ තෙම 'මට කුරියක් කරව'යි ඇණවා තම ඒ මහණගට තොදෙසු ගෙබිම ඇති සාරමා වූ අපරික්කමත වූ කුරියක් කෙරෙත් තම සහවෙසෙස් සමග දෙ දුකුලාආවාතෙක් වෙයි. ... සාරමා වූ සපරික්කමත වූ කුරියක් කෙරෙත් තම සහවෙසෙස් සමග දුකුලාආවාත් වෙයි. ... අතාරමා වූ අපරික්කමතවූ (කුරියක් කෙරෙත්) තම සහවෙසෙස් සමග දුකුලාආවාත් වෙයි. ... අතාරමා වූ (සපරික්කමත වූ කුරියක් කෙරෙත්) තම සහවෙසෙස්-ආවාත් වේ.

3. මහණ තෙම මෙම කුරියක් කරවයි ඇණවා නම් මහට දෙසූ ගෙවිම් ඇති සාරමා වූ අපරිකාමන වූ කුරියක් කෙරෙත් තම් දෙ දකුළාඇවැතෙත් වෙයි. ... සාරමා වූ සපරිකාමන වූ (කුරියක් කෙරෙත් තම්) දකුළාඇවැත් වෙයි. ... අකාරමා වූ අපරිකාමන වූ (කුරියක් කෙරෙත් තම්) දකුළාඇවැත් වෙයි. ... අකාරමා වූ සපරිකාමන වූ (කුරියක් කෙරෙත් තම්) ඇවැත් තැනි.

4. මහණ තෙමේ 'මට කුටියක් කරව'යි ඇණවූ නම් ඔහුට පමණ ඉක්ම වූ සාරමන වූ අපරික්කමන වූ කුටියක් කෙරෙත් නම් සහවෙසෙස් සමග දෙ දුකුලා-ඇවැතෙක් වෙයි. ... සාරමන වූ සපරික්කමන වූ (කුටියක් කෙරෙත් නම්) සහවෙසෙස් සමග දුකුලාඇවැත් වෙයි. ... අනාරමන වූ අපරික්කමන වූ (කුටියක් කෙරෙත් නම්) සහවෙසෙස් සමග දුකුලාඇවැත් වෙයි. ... අනාරමන වූ සපරික්කමන වූ (කුටියක් කෙරෙත් නම්) සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ.

5. මහණ තෙම 'මට කුටියක් කරව'යි ඇණවා තම මහට පමණින් යුත් සාරමන වූ අපරික්කමන වූ කුටියක් කෙරෙත් තම දෙ දුක්ඛා ඇවැතෙක් වෙයි... සාරමන වූ සපරික්කමන වූ (කුටියක් කෙරෙත් තම) දුක්ඛා ඇවැත් වෙයි ... අනාරමන වූ අපරික්කමන වූ (කුටියක් කෙරෙත් තම) දුක්ඛා ඇවැත් වෙයි. ... අනාරමන වූ සපරික්කමන වූ කුටියක් කෙරෙත් තම ඇවැත් නැති.

6. මහණ තෙම 'මට කුටියක් කරව'යි ඇණවා නම්, මහට කොඳෙක, ගෙඩිම් ඇති පමණ ඉක්ම වූ සාරමන වූ අපරික්කමන වූ කුටියක් කෙරෙත් නම් දෙසහවෙසෙසක් සමග දෙ දුකුලාඥාවැනෙක් වෙයි ... සාරමන වූ සපරික්කමන වූ (කුටියක් කෙරෙත් නම්) දෙ සහවෙසෙසක් සමග දුකුලාඥාවැන් වෙයි. ... අනාරමන වූ අපරික්කමන වූ (කුටියක් කෙරෙත් නම්) ෭ ද සහවෙසෙසක් සමග දුකුලාඥාවැන් වෙයි ... අනාරමන වූ සපරික්කමන වූ (කුටියක් කෙරෙත් නම්) දෙ සහවෙසෙස්ඥාවැනෙක් වෙයි.

7. මහණ තෙම 'මේ කුටියක් සැරව' යි ඇණවා නම් ඔහුට දෙසූ කුටිවත් ඇති පමණින් යුත් සැරමන වූ අපරික්කමන වූ කුටියක් කෙරෙත් නම් දෙ-
 ගුණාදාමයෙක් වෙයි ... සැරමන වූ පපරික්කමන වූ (කුටියක් කෙරෙත් නම්)
 දුගුණාදාමයක් වෙයි ... අනාරමන වූ අපරික්කමන වූ (කුටියක් කෙරෙත් නම්)
 දුගුණාදාමයක් වෙයි ... අනාරමන වූ පපරික්කමන වූ (කුටියක් කෙරෙත් නම්)
 ආවත් නැති.

8. මහණ නෙම 'මව් කුටියක් කරව'යි ඇණවා තිත්ම යේ නම් දෙසිතවැඩුක ද අතාරමන ද සපරික්කමන ද මේවා'යි නො ඇණවා නම් මහට නො දෙසූ කුටිවත් ඇති සාරමන වූ අපරික්කමන වූ කුටියක් කෙරෙත් නම් සහවෙසෙස් සමග දෙදුකුලාඥාවානෙක් වෙයි. සාරමන වූ සපරික්කමන වූ (කුටියක් කෙරෙත් නම්) සහවෙසෙස් සමග දුකුලාඥාවන් වෙයි.... අතාරමන වූ අපරික්කමන වූ (කුටියක් කෙරෙත් නම්) සහවෙසෙස් සමග දුකුලාඥාවන් වෙයි ... අතාරමන වූ සපරික්කමන වූ (කුටියක් කෙරෙත් නම්) සහවෙසෙස්-ඥාවන් මේ.

9. භික්ෂු සමාදිසිතො පක්කමති: “කුටිං මෙ කරොථාති න ච සමාදිසති, දෙසිතචජුකා ච හොතු අතාරමා ච සපරික්කමතා වා”ති තස්ස කුටිං කරොන්ති. දෙසිතචජුකං සාරමං අපරික්කමනං, අපතති ද්විත්තං දුක්ඛං -පෙ- සාරමං සපරික්කමනං, අපතති දුක්ඛං -පෙ- අතාරමං අපරික්කමනං, අපතති දුක්ඛං -පෙ- අතාරමං සපරික්කමනං, අතාපතති.

10. භික්ෂු සමාදිසිතො පක්කමති “කුටිං මෙ කරොථාති න ච සමාදිසති, පමාණිකා ච හොතු අතාරමා ච සපරික්කමතා වා”ති තස්ස කුටිං කරොන්ති පමාණිකානාං සාරමං අපරික්කමනං, අපතති සම්භාවදිසෙසෙන ද්විත්තං දුක්ඛං -පෙ- සාරමං සපරික්කමනං, අපතති සම්භාවදිසෙසෙන දුක්ඛං -පෙ- අතාරමං අපරික්කමනං, අපතති සම්භාවදිසෙසෙන දුක්ඛං -පෙ- අතාරමං සපරික්කමනං, අපතති සම්භාවදිසෙසෙන.

11. භික්ෂු සමාදිසිතො පක්කමති “කුටිං මෙ කරොථාති න ච සමාදිසති” පමාණිකා ච හොතු අතාරමා ච සපරික්කමතා වා”ති, තස්ස කුටිං කරොන්ති පමාණිකං සාරමං අපරික්කමනං, අපතති ද්විත්තං දුක්ඛං -පෙ- සාරමං සපරික්කමනං, අපතති දුක්ඛං -පෙ- අතාරමං අපරික්කමනං, අපතති දුක්ඛං -පෙ- අතාරමං සපරික්කමනං, අතාපතති.

12. භික්ෂු සමාදිසිතො පක්කමති “කුටිං මෙ කරොථාති න ච සමාදිසති” දෙසිතචජුකා ච හොතු පමාණිකා ච අතාරමා ච සපරික්කමතා වා”ති, තස්ස කුටිං කරොන්ති අදෙසිතචජුකං පමාණිකානාං සාරමං අපරික්කමනං, අපතති ද්විත්තං සම්භාවදිසෙසෙන ද්විත්තං දුක්ඛං -පෙ- සාරමං සපරික්කමනං, අපතති ද්විත්තං සම්භාවදිසෙසෙන දුක්ඛං -පෙ- අතාරමං අපරික්කමනං, අපතති ද්විත්තං සම්භාවදිසෙසෙන දුක්ඛං -පෙ- අතාරමං සපරික්කමනං, අපතති ද්විත්තං සම්භාවදිසෙසෙන.

13. භික්ෂු සමාදිසිතො පක්කමති “කුටිං මෙ කරොථාති න ච සමාදිසති” දෙසිතචජුකා ච හොතු පමාණිකා ච අතාරමා ච සපරික්කමතා වා”ති තස්ස කුටිං කරොන්ති දෙසිතචජුකා පමාණිකං සාරමං අපරික්කමනං, අපතති ද්විත්තං දුක්ඛං -පෙ- සාරමං සපරික්කමනං, අපතති දුක්ඛං -පෙ- අතාරමං අපරික්කමනං, අපතති දුක්ඛං -පෙ- අතාරමං සපරික්කමනං, අතාපතති.

12. භික්ෂු සමාදිසිතො පක්කමති “කුටිං මෙ කරොථාති” සමාදිසති ච “දෙසිතචජුකා ච හොතු අතාරමා ච සපරික්කමතා වා”ති තස්ස කුටිං කරොන්ති අදෙසිතචජුකං සාරමං අපරික්කමනං, සො සුඤ්ඤාති “කුටි කිර මෙ කසිරති අදෙසිතචජුකා සාරමං අපරික්කමනා”ති. තෙන භික්ෂුතා සාමං වා ගතත්ථං දුග්ගං වා පාගෙත්ථං. ‘දෙසිතචජුකා ච හොතු අතාරමා ච සපරික්කමතා වා’ති හො වෙ සාමං වා ගවෙත්ථං. දුග්ගං වා පභිඤ්ඤා අපතති දුක්ඛං.

9. මහණ තෙම 'මට කුටියක් කරව'යි ඇණවා නික්ම යේ නම්, දේශිත-විඤ්ඤා ද අනාරමයා ද සපරික්කමන ද වේවා'යි නො ද ඇණවා නම් ඔහට දෙසු කුටිවත් ඇති සාරමයා වූ අපරික්කමන වූ කුටියක් කෙරෙත් නම් දෙ දුකුලා-ඇවැතෙත් වෙයි... සාරමයා වූ සපරික්කමන වූ (කුටියක් කෙරෙත් නම්) දුකුලා-ඇවැත් වෙයි ... අනාරමයා වූ අපරික්කමන වූ (කුටියක් කෙරෙත් නම්) දුකුලා-ඇවැත් වෙයි ... අනාරමයා වූ සපරික්කමන වූ (කුටියක් කෙරෙත් නම්) ඇවැත් නැති.

10. මහණ තෙම 'මට කුටියක් කරව'යි ඇණවා නික්ම යේ නම් පමාණික ද අනාරමයා ද සපරික්කමන ද වේවා'යි නො ද ඇණවා නම් ඔහට පමණික ඉක්ම වූ සාරමයා වූ අපරික්කමන වූ කුටියක් කෙරෙත් නම් සහවෙසෙස් සමග දෙ දුකුලා-ඇවැතෙත් වෙයි ... සාරමයා වූ සපරික්කමන වූ (කුටියක් කෙරෙත් නම්) සහවෙසෙස් සමග දුකුලා-ඇවැත් වෙයි ... අනාරමයා වූ අපරික්කමන වූ කුටියක් කෙරෙත් නම් සහවෙසෙස් සමග දුකුලා-ඇවැත් වෙයි ... අනාරමයා වූ සපරික්කමන වූ (කුටියක් කෙරෙත් නම්) සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ.

11. මහණ තෙම 'මට කුටියක් කරව'යි ඇණවා නික්ම යේ නම් පමාණික ද අනාරමයා ද සපරික්කමන ද වේවා'යි නො ද ඇණවා නම් ඔහට පමණින් යුත් සාරමයා වූ අපරික්කමන වූ කුටියක් කෙරෙත් නම් දෙ දුකුලා-ඇවැතෙත් වෙයි... සාරමයා වූ සපරික්කමන වූ (කුටියක් කෙරෙත් නම්) දුකුලා-ඇවැත් වෙයි ... අනාරමයා වූ අපරික්කමන වූ (කුටියක් කෙරෙත් නම්) දුකුලා-ඇවැත් වෙයි ... අනාරමයා වූ සපරික්කමන වූ කුටියක් කෙරෙත් නම් ඇවැත් නැති.

12. මහණ තෙම 'මට කුටියක් කරව'යි ඇණවා නික්ම යේ නම්, දේශිත-විඤ්ඤා ද පමාණික ද අනාරමයා ද සපරික්කමන ද වේවා'යි නො ද ඇණවා නම් ඔහට නො දෙසු කුටිවත් ඇති පමණික ඉක්ම වූ සාරමයා වූ අපරික්කමන වූ කුටියක් කෙරෙත් නම් දෙ සහවෙසෙස් සමග දෙ දුකුලා-ඇවැතෙත් වෙයි ... සාරමයා වූ සපරික්කමන වූ (කුටියක් කෙරෙත් නම්) දෙ සහවෙසෙස් සමග දුකුලා-ඇවැත් වෙයි ... අනාරමයා වූ අපරික්කමන වූ (කුටියක් කෙරෙත් නම්) දෙ සහවෙසෙස් සමග දුකුලා-ඇවැත් වෙයි ... අනාරමයා වූ සපරික්කමන වූ (කුටියක් කෙරෙත් නම්) දෙ සහවෙසෙස් ඇවැතෙත් වෙයි.

13. මහණ තෙම 'මට කුටියක් කරව'යි ඇණවා නික්ම යේ නම් දේශිත-විඤ්ඤා ද පමාණික ද අනාරමයා ද සපරික්කමන ද වේවා'යි නො ද ඇණවා නම් ඔහට දෙසු කුටිවත් ඇති පමණින් යුත් සාරමයා වූ අපරික්කමන වූ කුටියක් කෙරෙත් නම් දෙ දුකුලා-ඇවැතෙත් වෙයි ... සාරමයා වූ සපරික්කමන වූ කුටියක් කෙරෙත් නම් දුකුලා-ඇවැත් වෙයි ... අනාරමයා වූ අපරික්කමන වූ (කුටියක් කෙරෙත් නම්) දුකුලා-ඇවැත් වෙයි ... අනාරමයා වූ සපරික්කමන වූ (කුටියක් කෙරෙත් නම්) ඇවැත් නැති.

14. මහණ තෙම 'මට කුටියක් කරව'යි ඇණවා නික්ම යේ නම් යථි දේශිකවිඤ්ඤා ද අනාරමයා ද සපරික්කමන ද වේවා'යි ඇණවා නම් ඔහට නො දෙසු කුටිවත් ඇති සාරමයා වූ අපරික්කමන වූ කුටියක් කෙරෙත් නම් හෙතෙම මට නො දෙසු කුටිවත් ඇති සාරමයා වූ අපරික්කමන වූ කුටියක් කරනු ලැබේ ල යි අසා ද එ මහණු නමා හෝ යායුතු ය දේශිතවිඤ්ඤා ද අනාරමයා ද සපරික්කමන ද වේවා'යි දූතයෙක් හෝ යැවිය යුත්තේ ය. ඉදින් තෙමේ හෝ නො යේ නම් දූතයකු හෝ නො යවා නම් දුකුලා-ඇවැත් වේ.

15. මහණ තෙම 'මට කුරියක් කරව'යි ඇණවා තිත්ම යේ තම යළි දේසින-
වැඩුක ද අතාරමා ද සපරිකාමන ද වේවා'යි ඇණවා තම මහට තො දෙසු
කුටිවත් ඇති සාරමා වූ සපරිකාමන වූ කුරියක් කෙරෙත් තම හෙතෙම මට
අදේසිනවැඩුක වූ සාරමා වූ සපරිකාමන වූ කුරියක් කරනු ලැබේ ල' යි
අසා ද ඒ මහණු තමා හෝ යායුතු ය. 'දේසිනවැඩුක ද අතාරමා ද වේවා'යි
දුතයෙක් හෝ යාචියෙක් හෝ ය. ඉදින් තෙමේ හෝ නො යේ තම දුතයකු හෝ
කො යවා තම දුකුලාආවාත් වේ.

16. මහණ තෙම 'මට කුටියක් කරව'යි ඇණවා තිත්ම යේ නම් යළි දේසිත-වඤ්ඤා ද අනාරමා ද සපරික්කමන ද වේවා'යි ඇණවා නම් ඔහට අදේසිතවඤ්ඤා වූ අනාරමා වූ අපරික්කමන වූ කුටියක් කෙරෙත් නම් හෙතෙම 'මට අදේසිතවඤ්ඤා වූ අනාරමා වූ අපරික්කමන වූ කුටියක් කෙරේ' ල' යි අසා ද ඒ මහණු තමා හෝ යායුතු ය. දේසිතවඤ්ඤා ද සපරික්කමන ද වේවා'යි දුතයෙක් හෝ යාමිය සුත්තේ ය. ඉදින් තෙමේ හෝ නො යේ නම් දුතයකු හෝ නො යවා නම් දුකුලාඥාවක් වේ.

17. මහණ තෙම 'මට කුටියක් කරව'යි ඇණවා තිත්ම යෙයි. යළි දේසින-
වනුක ද අතාරමා ද සපරිකකමන ද වේවා'යි ඇණවයි මහට අදේසිනවනුක
වූ අතාරමා වූ සපරිකකමන වූ කුටියක් තෙරෙහි. හෙතෙම මට අදේසින-
වනුක වූ අතාරමා වූ සපරිකකමන වූ කුටියක් තෙරේ ල'යි අතා ද ඒ මහණහු
තමා හෝ යායුහු ය. 'දේසිනවනුක වේවා'යි දුතයෙක් හෝ යැවිය යුත්තේ ය.
ඉතින් තෙතම හෝ තො යේ තම දුතයකු හෝ තො යවා තම දකුළා ඇවැත් වේ.

18. මහණනෙම 'මට කුටියක් කරව'යි ඇණවා තිත්ම යෙයි. යළි දෙසින-
වනුක ද අනාරාම ද සපරික්කමන ද වේවා'යි ඇණවයි. මහව දෙසිනවනුක වූ
සාරාම වූ අපරික්කමන වූ කුටියක් කෙරෙහි. තෙතෙම 'මට දෙසිනවනුක වූ
සාරාම වූ අපරික්කමන වූ කුටියක් කෙරේ' ල'යි අසා ද ඒ මහණහු තමා හෝ
යාහුක ය, අනාරාම ද සපරික්කමන ද වේවා'යි දුතයෙක් හෝ යාචිය යුත්තේ ය
ඉදින් තෙමේ හෝ නො ගේ නම් දුතයකු හෝ නො යවා තම දුකුලා-
ඇවැත් වේ.

19. මහත් තෙම 'මට කුටියක් කරව'යි ඇණවා නිත්ම යෙයි. යුග් දේසින-
වළුක ද අතාරමන ද සපරිකකමන ද වේවා'යි ඇණවයි. මහට දේසිනවළුක
වූ සාරමන වූ සපරිකකමන වූ කුටියක් කෙරෙහි, හෙතෙම දේසිනවළුක වූ
සාරමන වූ සපරිකකමන වූ කුටියක් කෙරේ ලු'යි අසා, තම ඒ මහණකු තමා
හෝ යායුතු ය. අතාරමන වේවා'යි දුන්නේන් හෝ ගැවිය යුත්තේ ය. ඉදින්
කෙසේ නෝ නො, රෝ තම දුන්නකු නෝ නො ගවො තම දුනුලා ඇවැත් වේ.

20. **වෙණ කෙමේ,** 'ඔට්‍රාලියා' කථා කළේය. ඔහු දේශික-
වනුක ද අතාරමා ද සමරිකානු ද වේවා'යි ඇණවයි. ඔහු දේශිකවනුක
වූ අතාරමා වූ අසරිකානු වූ කුටියක් කෙරෙයි. කෙතෙම 'ඔට්‍රාලියා' වනුක
වූ අතාරමා වූ අසරිකානු වූ කුටියක් කෙරේ 'ල' යි අතාරමා එ වෙණකු
කමා හෝ යායුතු ය. 'සමරිකානු' ද වේවා'යි දුතියක් හෝ යායුතු යුත්තේ
ය. ඉදින් කෙමේ හෝ කො යේ නම් දුතියකු හෝ කො යවා නම් දුතිය-
ඇවැත් වේ.

21. මහණ තෙමේ 'මටි කුටියක් කරවා' යි ඇණවා, නික්ම ගෙයි. යළි දේශිතවැඩුණ ද අතාරමහ ද සපරිකතමන ද වේවා'යි ඇණවයි, මිනටි දේශිතවැඩුණ වූ අතාරමහ වූ සපරිකතමන වූ කුටියක් කෙරෙත් නම් ඇවෑත් නැති.

22. භික්ෂු සමාදිසිත්වා පක්කමෙති 'කුටිං මෙ කඤ්ථා'ති. සමාදිසති ච 'පමාණිකා ච ගොචු අතාරමා ච සපරික්කමිතා වා'ති. තස්ස කුටිං කඤ්ථෙති පමාණාතික්කන්තං සාරමං අපරික්කමිතං. සො ඥාණාති 'කුටි නිර මෙ කඤ්ථෙති පමාණාතික්කන්තං සාරමං අපරික්කමිතා'ති. තෙන භික්ෂුතා සාමං වා ගන්තබ්බං, දුතො වා පාහෙතබ්බං පමාණිකා¹ ච ගොචු අතාරමා ච සපරික්කමිතා වාති -පෙ- පමාණිකා ච ගොචු අතාරමා වාති -පෙ- පමාණිකා ච ගොචු සපරික්කමිතා වාති -පෙ- පමාණිකා ගොචු'ති. තො වෙ සාමං වා ගචේය්‍ය දුතං වා පභිණේය්‍ය, ආපනති දුක්කටස්ස.

23. භික්ෂු සමාදිසිත්වා පක්කමෙති 'කුටිං මෙ කඤ්ථා'ති. සමාදිසති ච 'පමාණිකා ච ගොචු අතාරමා ච සපරික්කමිතා වා'ති. තස්ස කුටිං කඤ්ථෙති පමාණිකං සාරමං අපරික්කමිතං. සො ඥාණාති 'කුටි නිර මෙ කඤ්ථෙති පමාණිකා සාරමං අපරික්කමිතා'ති. තෙන භික්ෂුතා සාමං වා ගන්තබ්බං, දුතො වා පාහෙතබ්බං 'අතාරමා ච ගොචු සපරික්කමිතා වා'ති -පෙ- අතාරමා ගොචු'ති -පෙ- සපරික්කමිතා ගොචු'ති -පෙ- අනාපනති.

24. භික්ෂු සමාදිසිත්වා පක්කමෙති 'කුටිං මෙ කඤ්ථා'ති සමාදිසති ච 'දෙසිතවඤ්ඤා ච ගොචු පමාණිකා ච අතාරමා ච සපරික්කමිතා වා'ති. තස්ස කුටිං කඤ්ථෙති අදෙසිතවඤ්ඤං පමාණාතික්කන්තං සාරමං අපරික්කමිතං. සො ඥාණාති 'කුටි නිර මෙ කඤ්ථෙති අදෙසිතවඤ්ඤා පමාණාතික්කන්තං සාරමං අපරික්කමිතා'ති තෙන භික්ෂුතා සාමං වා ගන්තබ්බං, දුතො වා පාහෙතබ්බං දෙසිතවඤ්ඤා ච ගොචු පමාණිකා ච අතාරමා ච සපරික්කමිතා වා'ති -පෙ- 'දෙසිතවඤ්ඤා ච ගොචු පමාණිකා ච අතාරමා වා'ති -පෙ- 'දෙසිතවඤ්ඤා ච ගොචු පමාණිකා ච සපරික්කමිතා වා'ති -පෙ- දෙසිතවඤ්ඤා ච ගොචු පමාණිකා වා'ති. තො වෙ සාමං වා ගචේය්‍ය දුතං වා පභිණේය්‍ය, ආපනති දුක්කටස්ස.

25. භික්ෂු සමාදිසිත්වා පක්කමෙති 'කුටිං මෙ කඤ්ථා'ති. සමාදිසති ච 'දෙසිතවඤ්ඤා ච ගොචු පමාණිකා ච අතාරමා ච සපරික්කමිතා වා'ති. තස්ස කුටිං කඤ්ථෙති දෙසිතවඤ්ඤං පමාණිකං සාරමං අපරික්කමිතං. සො ඥාණාති 'කුටි නිර මෙ කඤ්ථෙති දෙසිතවඤ්ඤා පමාණිකා සාරමං අපරික්කමිතා'ති තෙන භික්ෂුතා සාමං වා ගන්තබ්බං, දුතො වා පාහෙතබ්බං අතාරමා ච ගොචු සපරික්කමිතා වා'ති -පෙ- අතාරමා ගොචු'ති -පෙ- සපරික්කමිතා ගොචු'ති -පෙ- අනාපනති.

26. භික්ෂු සමාදිසිත්වා පක්කමෙති 'කුටිං මෙ කඤ්ථා'ති. සමාදිසති ච 'දෙසිතවඤ්ඤා ච ගොචු අතාරමා ච සපරික්කමිතා වා'ති. තස්ස කුටිං කඤ්ථෙති අදෙසිතවඤ්ඤං සාරමං අපරික්කමිතං, ආපනති කාරකානං² නිණ්ණං දුක්කටානං -පෙ- සාරමං සපරික්කමිතං, ආපනති කාරකානං ද්විත්තං දුක්කටානං -පෙ- අතාරමං අපරික්කමිතං, ආපනති කාරකානං ද්විත්තං දුක්කටානං -පෙ- අතාරමං සපරික්කමිතං, ආපනති කාරකානං දුක්කටස්ස.

1. දෙසිතවඤ්ඤා. ම.ජ.සං. 2. කාරකානං - සං.

22. මහණ තෙම 'මට කුටියක් කරව'යි ඇණවා තිත්ම යෙයි. යළි පමාණික ද අතාරමය ද සපරිකකමන ද වේවා'යි ඇණවයි. ඔහට පමණ ඉක්ම වූ සාරමය වූ අපරිකකමන වූ කුටියක් කෙරෙහි. හෙතෙම 'මට පමණ ඉක්ම වූ සාරමය වූ අපරිකකමන වූ කුටියක් කැරේ ල'යි අසා ද ඒ මහණනු තමා හෝ යායුතු ය. පමාණික ද අතාරමය ද සපරිකකමන ද වේවා'යි දුතයෙක් හෝ යාමිය යුත්තේ ය. ... පමාණික ද අතාරමය ද වේවා'යි ... පමාණික ද සපරිකකමන ද වේවා'යි ... පමාණික වේවා'යි ඉදින් තෙමේ හෝ නො යේ නම් දුතයකු හෝ නො යවා නම් දුකුලාඥාවක් වේ.

23. මහණ තෙම 'මට කුටියක් කරව'යි ඇණවා තිත්ම යෙයි. යළි පමාණික ද අතාරමය ද සපරිකකමන ද වේවා'යි ඇණවයි. ඔහට පමාණික වූ සාරමය වූ අපරිකකමන වූ කුටියක් කෙරෙහි. හෙතෙම මට 'පමාණික වූ සාරමය වූ අපරිකකමන වූ කුටියක් කැරේ ල'යි අසා ද ඒ මහණනු තමා හෝ යායුතු ය. 'අතාරමය ද සපරිකකමන ද වේවා'යි දුතයෙක් හෝ යාමිය යුත්තේ ය. ... 'අතාරමය වේවා'යි ... 'සපරිකකමන වේවා'යි ... ඇවැත් තැනි.

24. මහණ තෙම 'මට කුටියක් කරව'යි ඇණවා තිත්ම යෙයි. යළි දෙසිතවනුක ද පමාණික ද අතාරමය ද සපරිකකමන ද වේවා'යි ඇණවයි. ඔහට නො දෙනු කුටිවත් ඇති පමණ ඉක්ම වූ සාරමය වූ අපරිකකමන වූ කුටියක් කෙරෙහි. හේ මට අදෙසිතවනුක වූ පමණ ඉක්ම වූ සාරමය වූ අපරිකකමන වූ කුටියක් කැරේ ල'යි අසා ද ඒ මහණනු තමා හෝ යායුතු ය. දෙසිතවනුක ද පමාණික ද අතාරමය ද සපරිකකමන ද වේවා'යි දුතයෙක් හෝ යාමිය යුත්තේ ය. ... දෙසිතවනුක ද පමාණික ද අතාරමය ද වේවා'යි... දෙසිතවනුක ද පමාණික ද සපරිකකමන ද වේවා'යි ... දෙසිතවනුක ද පමාණික ද වේවා'යි (දුතයෙක් හෝ යාමිය යුත්තේ ය.) ඉදින් තෙමේ හෝ නො යේ නම් දුතයකු හෝ නො යවා නම් දුකුලාඥාවක් වේ.

25. මහණ තෙමේ 'මට කුටියක් කරව'යි ඇණවා තිත්ම යෙයි. යළි දෙසිතවනුක ද පමාණික ද අතාරමය ද සපරිකකමන ද වේවා'යි ඇණවයි. ඒ මහණනට දෙනු කුටිවත් ඇති පමණින් යුත් සාරමය වූ අපරිකකමන වූ කුටියක් කෙරෙහි. හෙතෙම 'මට දෙසිතවනුක වූ පමාණික වූ සාරමය වූ අපරිකකමන වූ කුටියක් කැරේ ල'යි අසා ද ඒ මහණනු තමා හෝ යායුතු ය. අතාරමය ද සපරිකකමන ද වේවා'යි දුතයෙක් හෝ යාමිය යුත්තේ ය. ... අතාරමය වේවා'යි ... සපරිකකමන වේවා'යි (දුතයෙක් හෝ යාමිය යුත්තේ ය.) ... ඇවැත් තැනි.

26. මහණ තෙම 'මට කුටියක් කරව'යි ඇණවා තිත්ම යෙයි. යළි දෙසිතවනුක ද අතාරමය ද සපරිකකමන ද වේවා'යි ඇණවයි. ඔහට අදෙසිතවනුක වූ සාරමය වූ අපරිකකමන වූ කුටියක් කෙරෙහි. කරනුවනට තුන් දුකුලාඥාවකින් වෙයි. ... සාරමය වූ සපරිකකමන වූ (කුටියක් කෙරෙහි නම්) කරනුවනට දෙ දුකුලාඥාවකින් වෙයි. ... අතාරමය වූ අපරිකකමන වූ (කුටියක් කෙරෙහි නම්) කරනුවනට දෙ දුකුලාඥාවකින් වෙයි. ... අතාරමය වූ සපරිකකමන වූ (කුටියක් කෙරෙහි නම්) කරනුවනට දුකුලාඥාවක් වේ.

27. භික්ඛු සමාදිසිත්වා පක්කමති 'කුටිං මෙ කඤ්ථො'ති. සමාදිසති ච 'දෙසිතව්වුකා ච ගොභු අතාරමා ච සපරික්කමනා වා'ති. තස්ස කුටිං කඤ්ථොති දෙසිතව්වුකං සාරමං අපරික්කමනං, අපතති කාරකානං ද්විත්තං දුක්ඛථානං -පෙ- සාරමං සපරික්කමනං, අපතති කාරකානං දුක්ඛථානං -පෙ- අතාරමං අපරික්කමනං, අපතති කාරකානං දුක්ඛථානං -පෙ- අතාරමං සපරික්කමනං, අතාපතති.

28. භික්ඛු සමාදිසිත්වා පක්කමති 'කුටිං මෙ කඤ්ථො'ති. සමාදිසති ච 'පමාණිකා ච ගොභු අතාරමා ච සපරික්කමනා වා'ති. තස්ස කුටිං කඤ්ථොති පමාණිකානං සාරමං අපරික්කමනං, අපතති කාරකානං තිණ්ණං දුක්ඛථානං -පෙ- සාරමං සපරික්කමනං, අපතති කාරකානං ද්විත්තං දුක්ඛථානං -පෙ- අතාරමං අපරික්කමනං, අපතති කාරකානං ද්විත්තං දුක්ඛථානං -පෙ- අතාරමං සපරික්කමනං, අපතති කාරකානං දුක්ඛථානං.

29. භික්ඛු සමාදිසිත්වා පක්කමති 'කුටිං මෙ කඤ්ථො'ති. සමාදිසති ච 'පමාණිකා ච ගොභු අතාරමා ච සපරික්කමනා වා'ති. තස්ස කුටිං කඤ්ථොති පමාණිකං සාරමං අපරික්කමනං, අපතති කාරකානං ද්විත්තං දුක්ඛථානං -පෙ- සාරමං සපරික්කමනං, අපතති කාරකානං දුක්ඛථානං -පෙ- අතාරමං අපරික්කමනං, අපතති කාරකානං දුක්ඛථානං -පෙ- අතාරමං සපරික්කමනං, අතාපතති.

30. භික්ඛු සමාදිසිත්වා පක්කමති 'කුටිං මෙ කඤ්ථො'ති. සමාදිසති ච දෙසිතව්වුකා ච ගොභු පමාණිකා ච අතාරමා ච සපරික්කමනා වා'ති. තස්ස කුටිං කඤ්ථොති අදෙසිතව්වුකං පමාණිකානං සාරමං අපරික්කමනං, අපතති කාරකානං ව්‍යුත්තං දුක්ඛථානං -පෙ- සාරමං සපරික්කමනං, අපතති කාරකානං තිණ්ණං දුක්ඛථානං -පෙ- අතාරමං අපරික්කමනං, අපතති කාරකානං තිණ්ණං දුක්ඛථානං -පෙ- අතාරමං සපරික්කමනං, අපතති කාරකානං ද්විත්තං දුක්ඛථානං.

31. භික්ඛු සමාදිසිත්වා පක්කමති 'කුටිං මෙ කඤ්ථො'ති. සමාදිසති ච 'දෙසිතව්වුකා ච ගොභු පමාණිකා ච අතාරමා ච සපරික්කමනා වා'ති. තස්ස කුටිං කඤ්ථොති දෙසිතව්වුකං පමාණිකං සාරමං අපරික්කමනං, අපතති කාරකානං ද්විත්තං දුක්ඛථානං -පෙ- සාරමං සපරික්කමනං, අපතති කාරකානං දුක්ඛථානං -පෙ- අතාරමං අපරික්කමනං, අපතති කාරකානං දුක්ඛථානං -පෙ- අතාරමං සපරික්කමනං, අතාපතති.

27. මහණ තෙමේ 'මට කුට්ඨයක් කරව'යි ඇණවා තික්ම යෙයි. යළි 'දේසිතවච්ඡුක ද අතාරමා ද සපරික්කමිත ද වේවා'යි ඇණවයි. ඔහුට දේසිත-වච්ඡුක වූ සාරමා වූ අපරික්කමිත වූ කුට්ඨයක් කෙරෙත් නම් කාරකයනට දෙ දුකුලාඥාවැනෙක් වෙයි. ... සාරමා වූ සපරික්කමිත වූ (කුට්ඨයක් කෙරෙත් නම්) කාරකයනට දුකුලාඥාවැන් වෙයි. ... අතාරමා වූ අපරික්කමිත වූ (කුට්ඨයක් කෙරෙත් නම්) කාරකයනට දුකුලාඥාවැන් වෙයි. ... අතාරමා වූ සපරික්කමිත වූ (කුට්ඨයක් කෙරෙත් නම්) ඇවැන් නැති.

28. මහණ තෙමේ 'මට කුට්ඨයක් කරව'යි ඇණවා තික්ම යෙයි. යළි "පමා-ණික ද අතාරමා ද සපරික්කමිත ද වේවා'යි ඇණවයි. ඔහුට පමණ ඉක්ම වූ සාරමා වූ අපරික්කමිත වූ කුට්ඨයක් කෙරෙත් නම් කාරකයනට තුන් දුකුලා-ඥාවැනෙක් වෙයි. ... සාරමා වූ සපරික්කමිත වූ (කුට්ඨයක් කෙරෙත් නම්) කාරකයනට දෙ දුකුලාඥාවැනෙක් වෙයි. ... අතාරමා වූ අපරික්කමිත වූ (කුට්ඨයක් කෙරෙත් නම්) කාරකයනට දෙ දුකුලාඥාවැනෙක් වෙයි. ... අතාරමා වූ සපරික්කමිත වූ (කුට්ඨයක් කෙරෙත් නම්) කාරකයනට දුකුලා-ඥාවැන් වේ.

29. මහණ තෙමේ 'මට කුට්ඨයක් කරව'යි ඇණවා තික්ම යෙයි. යළි "පමා-ණික ද අතාරමිත ද සපරික්කමිත ද වේවා'යි ඇණවයි. ඔහුට පමණින් යුත් සාරමිත වූ අපරික්කමිත වූ කුට්ඨයක් කෙරෙත් නම් කාරකයනට දෙ දුකුලා-ඥාවැනෙක් වෙයි. ... සාරමිත වූ සපරික්කමිත වූ (කුට්ඨයක් කෙරෙත් නම්) කාරකයනට දුකුලාඥාවැන් වෙයි. ... අතාරමිත වූ අපරික්කමිත වූ (කුට්ඨයක් කෙරෙත් නම්) කාරකයනට දුකුලාඥාවැන් වෙයි. ... අතාරමිත වූ සපරික්කමිත වූ (කුට්ඨයක් කෙරෙත් නම්) ඇවැන් නැති.

30. මහණ තෙමේ 'මට කුට්ඨයක් කරව'යි ඇණවා තික්ම යෙයි. යළි "දේසිත-වච්ඡුක ද පමාණික ද අතාරමිත ද සපරික්කමිත ද වේවා'යි ඇණවයි. ඔහුට තො දෙසු කුට්ඨවත් ඇති පමණ ඉක්ම වූ සාරමිත වූ අපරික්කමිත වූ කුට්ඨයක් කෙරෙත් නම් කාරකයනට සතර දුකුලාඥාවැනෙක් වෙයි. ... සාරමා වූ සපරික්කමිත වූ (කුට්ඨයක් කෙරෙත් නම්) කාරකයනට තුන් දුකුලාඥාවැනෙක් වෙයි. ... අතාරමිත වූ අපරික්කමිත වූ (කුට්ඨයක් කෙරෙත් නම්) කාරකයනට තුන් දුකුලාඥාවැනෙක් වෙයි. ... අතාරමිත වූ සපරික්කමිත වූ (කුට්ඨයක් කෙරෙත් නම්) කාරකයනට දෙ දුකුලාඥාවැනෙක් වේ.

31. මහණ තෙමේ 'මට කුට්ඨයක් කරව'යි ඇණවා තික්ම යෙයි. යළි "දේසිත-වච්ඡුක ද පමාණික ද සපරික්කමිත ද වේවා'යි ඇණවයි. ඔහුට දෙසු කුට්ඨවත් ඇති පමණින් යුත් සාරමිත වූ අපරික්කමිත වූ (කුට්ඨයක් කෙරෙත් නම්) කාරකයනට දෙ දුකුලාඥාවැනෙක් වෙයි. ... සාරමිත වූ සපරික්කමිත වූ (කුට්ඨයක් කෙරෙත් නම්) කාරකයනට දුකුලාඥාවැන් වෙයි. ... අතාරමිත වූ අපරික්කමිත වූ (කුට්ඨයක් කෙරෙත් නම්) කාරකයනට දුකුලාඥාවැන් වෙයි. ... අතාරමිත වූ සපරික්කමිත වූ (කුට්ඨයක් කෙරෙත් නම්) ඇවැන් නැති.

32. මහණ තෙම 'මට කුටියක් කරව'යි අණවා තිත්ම යෙයි. මහට නොදෙසු කුටිවත් ඇති සාරම්භ වූ අපරික්කමන වූ කුටියක් කෙරෙහි. ඉදින් ඒ මහණ (කුටිය) නොතිමවා-නඩන ලද කල්හි පාමුණේ නම්, ඒ මහණහු විසින් ඒ කුටිය අතෙකක්හට හෝ දියයුතු ය. තිදදමා හෝ වටාලා කළයුතු ය. ඉදින් අතෙකක්හට හෝ නොදේ නම් තිදපියා හෝ වටාලා නොකෙරේ නම්, සභවෙසෙස් සමන දෙදුකුලාඥාවැනෙක් වෙයි. ... සාරම්භ වූ අපරික්කමන වූ ... සභවෙසෙස් සමන දුකුලාඥාවැන් වෙයි. ... අතාරම්භ වූ අපරික්කමන වූ ... සභවෙසෙස් සමන දුකුලාඥාවැන් වෙයි. ... අතාරම්භ වූ අපරික්කමන වූ ... සභවෙසෙස්ඥාවැන් වේ.

33. මහණ තෙම 'මට කුටියක් කරවා'යි අණවා තිත්ම යෙයි. හිතට දෙසු කුටිවත් ඇති සාරම්ම වූ අපරික්කමත වූ කුටියක් කෙරෙහි. ඉදින් ඒ මහණ (කුටිය) කොට අඩු කල්හි පැමිණේ නම් ඒ මහණහු විසින් ඒ කුටිය අනෙකක්හට හෝ දියයුතු ය. බිඳපියා හෝ වටාලා කළයුතු ය. ඉදින් අනෙකක්හට හෝ නොදේ නම් බිඳපියා හෝ වටාලා නො කෙරේ නම් දෙ දුකුලාඥාවැනෙන් වෙයි. ... සාරම්ම වූ සපරික්කමත වූ ... දුකුලාඥාවන් වෙයි. ... අනාරම්ම වූ අපරික්කමත වූ ... දුකුලාඥාවන් වෙයි. ... අනාරම්ම වූ සපරික්කමත වූ ... ඥාවන් නැති.

34. මහණ තෙම 'මට කුටියක් කරව'යි අණවා නික්ම යෙයි. ඔහුට පමණ ඉක්ම වූ සාරථීහ වූ අපරික්කමන වූ කුටියක් කෙරෙහි: ඉදින් ඒ මහණ (කුටිය) කොට අඩාල කරළි පැමිණේ නම් ඒ මහණහු වසින් ඒ කුටිය අතෙකක්හට හෝ දියයුතු ය. බිඳපියා හෝ වටාලා කළයුතු ය. ඉදින් අතෙකක්හට හෝ තො දේ නම් බිඳපියා හෝ වටාලා නො කෙරේ නම් සහවෙසෙස් සමග දෙදුකුලාඥාවැනෙක් වෙයි. ... සාරථීහ වූ සපරික්කමන වූ ... සහවෙසෙස් සමග දුකුලාඥාවැන් වෙයි. ... අනාරභ වූ අපරික්කමන වූ ... සහවෙසෙස් සමග දුකුලාඥාවැන් වෙයි. ... අනාරභ වූ සපරික්කමන වූ ... සහවෙසෙස්ඥාවැන් වේ.

35. මහණ තෙමේ 'මට කුටියක් කරවා'යි අණවා තිත්ම යෙයි. මහට පමණින් සුන් සාරම්ම වූ අපරික්කමෙන වූ කුටියක් කෙරෙහි. ඉදින් ඒ මහණ (කුටිය) කොට අඩාල කළේ පාමුණේ නම් ඒ මහණහු පිහිත් ඒ කුටිය අනෙකක්හට හෝ දියයුතු ය. බිඳපියා හෝ වටාලා කළ යුතු ය. ඉදින් අනෙකක්හට නො දේ නම් හෝ බිඳපියා වටාලා නො කෙරේ නම් හෝ දෙ-දුකුලාඥාවක් වෙයි. ... සාරම්ම වූ අපරික්කමෙන වූ... දුකුලාඥාවන් වෙයි.... අනාරම්ම වූ අපරික්කමෙන වූ ... දුකුලාඥාවන් වෙයි. ... අනාරම්ම වූ අපරික්කමෙන වූ ... ඥාවන් තැයි.

36. මහණ තෙම 'වෙට කුටියක් කරව'යි අණවා තිත්ම යෙයි. ඕනට තො දෙසු කුටිවත් ඇති පමණ ඉක්ම වූ සාරම්භ වූ අපරික්කමන වූ කුටියක් කෙරෙහි. ඉදින් ඒ මහණ (කුටිකම්) කොට අඩාල කල්හි පෙරලා ඒ තම, ඒ මහණහු විසින් ඒ කුටිය අතෙකක්හට හෝ දිගයුතු ය: බිඳපියා හෝ වටාලා කළ යුතු ය. ඉදින් අතෙකක්හට තො දේ තම් හෝ බිඳපියා වටාලා තො කෙරේ තම් හෝ දෙ සහවෙසෙසක් සමග දෙ දුකුලා ඇවැතෙක් වෙයි. ... සාරම්භ වූ සපරික්කමන වූ ... දෙ සහවෙසෙසක් සමග දුකුලා ඇවැත් වෙයි. ... අනාරම්භ වූ අපරික්කමන වූ ... දෙ සහවෙසෙසක් සමග දුකුලා ඇවැත් වෙයි. ... අනාරම්භ වූ සපරික්කමන වූ ... දෙ සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ.

37. භික්‍ෂු සමාදිසිත්වා පක්කමති 'කුටිං මෙ කරොථා'ති. තස්ස කුටිං කරොන්ති දෙසිතවජ්ඣකං පමාණිකං සාරමං අපරික්කමනං, සො වෙ විප්පකතෙ ආගච්ඡති. තෙන භික්‍ෂුතා සා කුටි අඤ්ඤාසං වා දාතබ්බා භික්ඛිත්වා වා පුත්ත කාතබ්බා, තො වෙ අඤ්ඤාසං වා දදෙය්‍ය භික්ඛිත්වා වා පුත්ත කාරෙය්‍ය, ආපනති දවින්නං දුක්කට්ඨං -පෙ- සාරමං සපරික්කමනං, -පෙ- ආපනති දුක්කට්ඨං -පෙ- අනාරමං අපරික්කමනං, -පෙ- ආපනති දුක්කට්ඨං. භික්‍ෂු සමාදිසිත්වා පක්කමති 'කුටිං මෙ කරොථා'ති. තස්ස කුටිං කරොන්ති දෙසිතවජ්ඣකං පමාණිකං අනාරමං සපරික්කමනං, අනාපනති.

38. අත්තනා විප්පකතං අත්තනා පරියොසාපෙති, ආපනති සංඛ්‍යාදි-සෙසං. අත්තනා විප්පකතං පරෙති පරියොසාපෙති, ආපනති සංඛ්‍යාදි-සෙසං. පරෙති විප්පකතං අත්තනා පරියොසාපෙති, ආපනති සංඛ්‍යාදි-සෙසං. පරෙති විප්පකතං පරෙති පරියොසාපෙති, ආපනති සංඛ්‍යාදිසෙසං.

39. අනාපනති ලොකෙ ගුහාය තිණ්‍යාචාරිකාය අඤ්ඤාසංචාරාය, වාසාභාරං ඔපෙත්වා සබ්බත්ථ, අනාපනති උම්මත්තකස්ස ආදිකමමිකස්සාති.

කුමාරසංඛ්‍යාපදං නිබ්බන්ධං.

3. 7.

විහාරකාරසංඛ්‍යාපදං

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා කොසලිඨිං විහරති කොසිතාරුමෙ. තෙන බො පත සමයෙන ආයසමිතො ඡන්තස්ස උපට්ඨාකො ගහපති ආයසමිතං ඡන්තං එකදවොච: 'විහාරවජ්ඣං භන්තෙ ජානාති, අයස්ස විහාරං කාරුපෙස්සාමි'ති. අථ බො ආයසමා ඡන්තො විහාරවජ්ඣං සොචෙතො අඤ්ඤාතරං වෙතියරුක්ඛං ඡේදපෙසි ගාමිපුජ්ඣං නිගමිපුජ්ඣං තගරපුජ්ඣං ජනපදපුජ්ඣං රට්ඨිපුජ්ඣං. මනුස්සා උජ්ඣායනති ඛියනති විපාවෙනති: 'කථං හි තාම සමණා සක්කපුත්තියා වෙතියරුක්ඛං ඡේදපෙසනති ගාමිපුජ්ඣං නිගමිපුජ්ඣං තගරපුජ්ඣං ජනපදපුජ්ඣං රට්ඨිපුජ්ඣං, එකිත්ථිං සමණා සක්කපුත්තියා ජීවං විහෙට්ඨන්ති'ති. අස්සොසුං බො භික්‍ෂු තෙසං මනුස්සානං උජ්ඣායන්තානං ඛියන්තානං විපාවෙන්තානං, යෙ තෙ භික්‍ෂු අපට්ඨත්තො තෙ උජ්ඣායනති ඛියනති විපාවෙනති: "කථං හි තාම ආයසමා ඡන්තො වෙතියරුක්ඛං ඡේදපෙස්සති, ගාමිපුජ්ඣං -පෙ- රට්ඨිපුජ්ඣං"නාති.

37. මහණ තෙම 'මට කුටියක් කරවා'යි අණවා තික්ම යෙයි. ඔහට දෙසු කුටිවත් ඇති පමණින් යුත් සාරම්භ වූ අපරික්කමන වූ කුටියක් කෙරෙයි. ඉදින් හෙතෙම (කුටිය) අවසන් නොකළ කල්හි පෙරළා ඒ තම්, ඒ මහණහු විසින් ඒ කුටිය අනෙකක්හට හෝ දියයුතු ය. බිදපියා හෝ වටාලා කළයුතු ය. ඉදින් අනෙකක්හට නොදේ තම් හෝ බිදපියා වටාලා නොකරවා තම් හෝ දෙ දුකුලාඥාවතෙක් වෙයි. ... සාරම්භ වූ සපරික්කමන වූ ... දුකුලාඥාවත් වෙයි. ... අකාරම්භ වූ අපරික්කමන වූ ... දුකුලාඥාවත් වෙයි. මහණ තෙම 'මට කුටියක් කරවා'යි අණවා තික්ම යෙයි. ඔහට දෙසු කුටිවත් ඇති පමණින් යුත් අකාරම්භ වූ සපරික්කමන වූ කුටියක් කෙරෙත් තම් ඥාවත් තැති.

38. තමා විසින් අවසන් නොකරන ලද්ද තෙමේ නිමවා තම්, සහවෙසෙස්-ඥාවත් වෙයි. තමා විසින් කොට අඩාල කරන ලද්ද මෙරමා ලවා නිමවා තම්, සහවෙසෙස්ඥාවත් වෙයි. මෙරමා විසින් නොනිමවා තමන් ලද්ද තෙමේ නිමවා තම්, සහවෙසෙස්ඥාවත් වෙයි. මෙරමා විසින් කොට අඩාල කරන ලද්ද මෙරමා ලවා නිම කරවා තම්, සහවෙසෙස්ඥාවත් වේ.

39. ලෙනෙහි, ගුහායෙහි, තණනිළියෙහි, අනෙකක්හු උදෙසා කරණ ලද්දෙහි, වසන ගෙය හැර හැම තැනැදු යි ඥාවත් තැති. උමමතාකයහට, ආදිකම්මකයහට ඥාවත් තැති.

කුමාරාශ්වයාගේ නිමි.

3. 7.

විහාරකාරකයාගේ පදය

1. එකමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ කොසඹානුවර හෝමිකාරකයෙහි වාසය කරණ සේක. එකමයෙහි ආයුෂමත් ජනන තෙරුන්ගේ උපසංඝයක වූ භාග්‍යවත් තෙම ආයුෂමත් ජනන තෙරුන්ට මෙපවත් කිය: 'වහන්ස, ආයුෂයන් වහන්සේට විහාරයක් කරවන්නෙමි. විහාරයට ගෙණීමක් දනුව'යි. ඉන්පිනි ආයුෂමත් ජනනයෝ විහාරවාසනාව ඉටු කරන්නාහු ගාමිකන් විසින් පුදන ලද නියමිතම වැස්සන් විසින් පුදන ලද නුවරැන් විසින් පුදන ලද දකුණැස්සන් විසින් පුදන ලද රටවැසියන් විසින් පුදන ලද එක්තරා සාරාසක් සිදු වූහ. මනුෂ්‍යයෝ 'කෙසේ තම් ශ්‍රමණ ශාසනපුත්‍රියයෝ ගාමිකන් විසින් පුදන ලද නිගමුන් විසින් පුදන ලද නුවරැන් විසින් පුදන ලද දකුණැස්සන් විසින් පුදන ලද රටවැස්සන් විසින් පුදන ලද සාරාසක් සිදු වූහ ද, ශ්‍රමණ ශාසනපුත්‍රියයෝ එකිනෙකාට සලකුණුවන්'යි මනුෂ්‍යයෝ අවමන් කෙරෙති. අයුණු කියති, දෙස් පහළ කෙරෙති. හිඤ්ඤා අවමන් කරන අයුණු කියන දෙස් පහළ කරණ ඒ මිනිසුන්ගේ බස් ඇසුහ. අලොච්ඡ වූ යම් මහණ කෙනෙක් වෙත් තම් ඔහු අවමන් කෙරෙති. අයුණු කියති දෙස් පහළ කෙරෙති. 'කෙසේ තම් ආයුෂමත් ජනන තෙමේ ගාමිකන් විසින් පුදන ලද ... රටවැසියන් විසින් පුදන ලද සාරාසක් සිදුවී ද?'යි.

2. අථ චො තෙ භික්ඛු ආයස්මනං ඡන්තං අතෙකපරියායෙන විගරහිතා භගවතො එතමෙථං අරුචෙසුං -පෙ- “සච්චං කීර තං ඡන්තං, වෙතීයරුක්ඛං ඡේදපෙසි ගාමෙසුජිතං -පෙ- රච්චෙසුජිත”න්ති “සච්චං භගවා”ති. විගරහි චුදො භගවා -පෙ- “කථං හි තාම තං මොඝපුරිස, වෙතීයරුක්ඛං ඡේදපෙසසි ගාමෙසුජිතං නිගමෙසුජිතං තගරපුජිතං ජතපදපුජිතං රච්චෙසුජිතං. ජ්වසක්ඛද්ධං තො හි මොඝපුරිස, මනුස්සා රුක්ඛස්මිං, තෙතං මොඝපුරිස අපපසන්නාතං වා පසාදය -පෙ- එවස්ථ පත භික්ඛවෙ ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:”

“මහලලකං පන ගික්ඛුනා විහාරං කාරස්මානෙන සංඝාමිකං අනතුද්දසං, ගික්ඛු අගිනෙතඛබ්බා චක්ඛුදෙසනාය, තෙති ගික්ඛුති චක්ඛුං දෙසෙතඛබ්බං අනාරම්භං සපටික්ඛමනං, ඝාරමෙත වෙ ගික්ඛු චක්ඛස්මිං අපටික්ඛමනෙ මහලලකං විහාරං කාරෙය්‍ය, ගික්ඛු වා අනගිනෙය්‍ය චක්ඛුදෙසනාය, සංඝාදිසෙය්‍ය”ති.

මහලලකො නාම: විහාරෙ සංඝාමිකො චුච්චති.

විහාරෙ නාම: උලලිතො වා ගොති අචලිතො වා උලලිතො-චලිතො වා.

කාරස්මානෙනාති: කරෙතො වා කාරාපෙනො වා.

සංඝාමිකනාති: අකෙද්ද කොච්ඡි සාමිකො ගොති ඉථි වා පුරිසො වා ගහපඨා වා පබ්බජිතො වා.

අනතුද්දසනාති අත්තනො අත්ථාය.

ගික්ඛු අගිනෙතඛබ්බා චක්ඛුදෙසනායාති තෙත විහාරකාරකෙත ගික්ඛුතා විහාරචක්ඛුං කොච්චො සංඝං උපසංඝමිතා එකංසං උත්තරසංඝං කරිතා බුද්ධාතං ගික්ඛුතං පාදෙ චජ්ඣො උඤ්ඤාපිතං නිසීදිතා අඤ්ඤං පග්ගහොතා එවමෙස වචනීයො: “අහං භනෙත මහලලකං විහාරං කතතුකාමො සංඝාමිකං අනතුද්දසං. සොහං භනෙත සංඝං විහාරචක්ඛුමලොකනං යාවාමි”ති. දුතීයමපි යාචිතබ්බො, තතීයමපි යාචිතබ්බො. සච්චෙ සබ්බො සංඝො උස්සහති විහාරචක්ඛුං ඕලොකෙත්තුං, සබ්බෙත සංඝෙත ඕලොකෙතඛබ්බං. තො වෙ සබ්බො සංඝො උස්සහති විහාරචක්ඛුං ඕලොකෙත්තුං, යෙ තථ භොතති භික්ඛු ව්‍යතනා පටිබලා සාරම්භං අකාරම්භං සපරික්ඛමනං අපරික්ඛමිතං ජානිත්තුං, තෙ යාචිතා සම්මනනිතබ්බා. එවස්ථ පත භික්ඛවෙ සම්මනනිතබ්බා. ව්‍යතෙතත ගික්ඛුතා පටිබලෙත සංඝො ඤ්ඤෙතබ්බො:

“සුඤ්ඤා මෙ භනෙත සංඝො. අහං ඉත්තනාමො භික්ඛු මහලලකං විහාරං කතතුකාමො සංඝාමිකං අනතුද්දසං. සො සංඝං විහාරචක්ඛු-ඕලොකනං යාවති. යදි සංඝස්ස පත්තකල්ලං, සංඝො ඉත්තනාමඤ්ඤා භික්ඛු සම්මනෙතාය්‍ය, ඉත්තනාමස්ස භික්ඛුතො විහාරචක්ඛුං ඕලොකෙත්තුං. එසා ඤ්ඤාති.

2. ඉක්මනින් ඒ හිඟු ආයුෂ්මත් ජනතා තෙරුවන්ට නොයෙක් අයුරින් ගරහා භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙපවත් දුන්වූහ ... “සැබවෙන් ද ජනතාය, තෝ ගැමියන් විසින් පුදන ලද ... රවුන් විසින් පුදන ලද සැරැකක් සිදුවූයෙහිදැ? යි. ‘සැබව භාග්‍යවතුන් වහන්සැ’ යි. භාග්‍යවත් බුදුහු වෙහෙසින් ගම්, කළග. හිස් පුරුෂය, කෙසේ නම් තෝ ගැමියන් විසින් පුදන ලද නිගමුන් විසින් පුදන ලද නුවරාන් විසින් පුදන ලද දහම්වාසියන් විසින් පුදන ලද රවුන් විසින් පුදන ලද සැරැකක් සිදුවූයෙහි ද? හිස් පුරුෂය, මනුෂ්‍යයෝ වාසයෙහි ජීවත්වූ ආත්මානු ම ය. හිස් පුරුෂය, තෙල නො පහත් වූවන්ගේ ප්‍රසාදය පිණිස හෝ නො වෙයි, ... තවද මහණෙනි, මෙසේ මේ ශික්ෂාපදය උදෙසා:

“කරවා දෙන හිමියන් ඇති තමා උදෙසා වූ මහලලක විහාරයක් කරවන මහණුන් විසින් වාසතුදෙනාව පිණිස හිඟු පෑමිණවිය යුත්තාහ. ඒ හිඟුන් විසින් තිරුපදව වූ උපවාර සහිත වූ ගෙඹිම දෙසියයුතු ය. ඉදින් මහණ තෙම උපදව සහිත වූ උපවාර රහිත වූ ගෙඹිමි මහලලක විහාරයක් කරවා නම් වාසතුදෙනාව පිණිස හිඟුන් නො පමුණුවා නම් සහවෙසෙස් වේ ය” යි.

මහලලක තමා: සභාපතික වූ විහාරය කියනු ලැබේ.

විහාර තමා: ඇතුළත පිරිසම කරණ ලද්දේ හෝ පිටත පිරිසම කරණ ලද්දේ හෝ ඇතුළත පිටත පිරිසම කරණ ලද්දේ හෝ වේ.

කාරයමානෙත යනු: කරණුයේ හෝ කරවනුයේ හෝ ය.

සසයාමිකං යනු. සත්‍රියක් හෝ පුරුෂයෙක් හෝ ගාහකයෙක් හෝ ප්‍රච්ඡිකයෙක් හෝ අන් කිසි හිමියෙක් වේ.

අනතුදෙසං යනු: තමා සදහා.

හිඟු අභිනෝනබ්බා වස්තුදෙසනාය යනු: ඒ විහාරකාරක හිඟුන් විසින් විහාරවාසතුට ඉටු කොට සතුන් වෙත එළඹ උතුරුසහ එකක් කොට මහලලකෙරුන් පා වැද උපල්ලෙන් හිද ඇදී ලී බැද මෙසේ කියනු වන්නේ ය. ‘වහන්ස, මම කරවා දෙන හිමියන් ඇති තමා උදෙසා වූ මහලලක විහාරයක් කරණු කැමැත්තෙමි. වහන්ස, ඒ මම විහාරවාසතු අවලෝකනයට සහසයා අයැදීමි’ යි. දෙවන වට ද යැදිය යුතු ය. තෙවන වට ද යැදිය යුතු ය. ඉදින් හැම සහස තෙමේ විහාරවාසතුට බැලීම ඉවසා නම් හැම සහසයා විසින් බැලිය යුතු ය. ඉදින් හැම සහස තෙමේ විහාරවාසතුට බැලීම නො ඉවසා නම් සෝපදව අනුපදව බව සෝපවාර අනුපවාර බව දහගන්තට වාසනා වූ ප්‍රතිබල වූ යම් හිඟු කෙනෙක් එහි වෙත් නම් ඒ හිඟු අයැද සමමත කළ යුත්තාහ. තවද මහණෙනි, මෙසෙසින් සමමත කළ යුත්තාහ: වාසනා වූ ප්‍රතිබල වූ මහණන්හු විසින් සහස තෙමේ දන්විය යුත්තේ ය.

‘වහන්ස, සහස තෙමේ මා කියන්නක් අසවා, මේ මෙතම මහණ තෙම තමා උදෙසා වූ මහලලක විහාරයක් කරණු කැමැත්තේ ය. හේ විහාරවාසතුට බැලීමට සහසයා අයැදී. ඉදින් සහසයාට පාමණි කල් ඇත්තේ නම් සහස තෙමේ මෙතම මහණන්ගේ විහාරවාසතුට බලන්නට මෙතම වූ ද මෙතම වූ ද හිඟුන් සමමත කරන්නේ ය. මේ ඥාතිය යි.

“සුඤ්ඤානං මෙ භතෙන සඛෙය්‍යා. අයං ඉත්ථන්තාමො භික්ඛු මහලුකං විහාරං කතත්තුකාමො සංසාරමිකං අත්තුද්දෙසං. සො සඛං විහාරවත්ථුමිලොකනං යාවති. සඛෙය්‍යා ඉත්ථන්තාමිසංව ඉත්ථන්තාමිසංව භික්ඛු සමමන්තාති, ඉත්ථන්තාමිසං භික්ඛුතො විහාරවත්ථුං ඔලොකෙත්තුං. යසංසංසමතො ඛිමිති ඉත්ථන්තාමිසං ව ඉත්ථන්තාමිසං ව භික්ඛුතං සමමති ඉත්ථන්තාමිසං භික්ඛුතො විහාරවත්ථුං ඔලොකෙත්තුං, සො භුණ්හස්ස. යස්ස තත්තමිති, සො භාසෙය්‍ය”

සමමතා සඛෙය්‍යත ඉත්ථන්තාමො ව ඉත්ථන්තාමො ව භික්ඛු ඉත්ථන්තාමිසං භික්ඛුතො විහාරවත්ථුං ඔලොකෙත්තුං. ඛිමිති සඛස්ස, තස්මා භුණ්හී, එවමෙතං ධාරයාමි”ති.

හෙති සමමතෙති භික්ඛුති තත්ථ ගන්තො විහාරවත්ථු ඔලොකෙතබ්බං. සාරම්භං අතාරම්භං සපරික්කමනං අපරික්කමනං. ජාතීතබ්බං. සචෙ සාරම්භං හොති අපරික්කමනං, මාසිධි කර්තී චත්තබ්බෙ. සචෙ අතාරම්භං හොති සපරික්කමනං, සඛස්ස අපරික්කමනබ්බං අතාරම්භං සපරික්කමනන්ති. තෙත විහාරකාරකෙන භික්ඛුතා සඛං උපසඛිතමිති. එකංසං උපතර්කසඛිතං කර්තො බ්‍රහ්මානං භික්ඛුතං පාදෙ වත්ථිත්වා උක්ඛුටිකං නිසීදිත්වා අසුඤ්ඤා පඤ්ඤානො ඵලමස්ස ඵලමිති. “අහං භතෙන මහලුකං විහාරං කතත්තුකාමො සංසාරමිකං අත්තුද්දෙසං සො‘හං භතෙන සඛං විහාරවත්ථුදෙසනං යාවාමි”ති. දුතියමපි යාවිතබ්බෙ, තතියමපි යාවිතබ්බෙ. ව්‍යතෙතන භික්ඛුතා පටිබලෙත සඛෙය්‍යා සුපෙතබ්බො:

“සුඤ්ඤානං මෙ භතෙන සඛෙය්‍යා. අයං ඉත්ථන්තාමො භික්ඛු මහලුකං විහාරං කතත්තුකාමො සංසාරමිකං අත්තුද්දෙසං. සො සඛං විහාරවත්ථුදෙසනං යාවති. යදි සඛස්ස පත්තකලං. සඛෙය්‍යා ඉත්ථන්තාමිසං භික්ඛුතො විහාරවත්ථුං දෙසෙය්‍ය. එසා සුද්ධති.

සුඤ්ඤානං මෙ භතෙන සඛෙය්‍යා. අයං ඉත්ථන්තාමො භික්ඛු මහලුකං විහාරං කතත්තුකාමො සංසාරමිකං අත්තුද්දෙසං. සො සඛං විහාරවත්ථුදෙසනං යාවති. සඛෙය්‍යා ඉත්ථන්තාමිසං භික්ඛුතො විහාරවත්ථුං දෙසෙති, යසංසංසමතො ඛිමිති ඉත්ථන්තාමිසං භික්ඛුතො විහාරවත්ථුස්ස දෙසනා, සො භුණ්හස්ස. යස්ස තත්තමිති, සො භාසෙය්‍ය.

දෙසිතං සඛෙය්‍යත ඉත්ථන්තාමිසං භික්ඛුතො විහාරවත්ථු. ඛිමිති සඛස්ස තස්මා භුණ්හී, එවමෙතං ධාරයාමි”ති.

සාරම්භං තාම: කිප්පිලිකානං වා අසංයො හොති -පප- සංසරණ- නිසිතං වා හොති, එතං සාරම්භං තාම.

අපරික්කමනං තාම: තු සකතා හොති යථාප්‍රත්‍යක්ත සකථෙත අනුපරි- ගන්තුං, සමන්තා නියෙය්‍යතිය අනුපරිගන්තුං. එතං අපරික්කමනං තාම.

“වහන්ස, සඛ්‍ය තෙමේ මා කියන්නක් අසාවා, මේ මේනම් මහණ තෙමේ හිමියන් ඇති තමා උදෙසා වූ මහලුකවිහාරයක් කරණු කැමැත්තේ ය. හෙතෙම විහාරවාසයට බැලීමට සඛ්‍යා අයදා සිටී. සඛ්‍ය තෙමේ මේනම් මහණහුගේ විහාරවාසයට බලන්නට මේනම් වූ ද මේනම් වූ ද භික්ෂුන් සම්මත කෙරෙයි. යම් ආයුෂමතක්හට මේනම් මහණහුගේ විහාර වාසයට බලන්නට මේනම් වූ ද මේනම් වූ ද භික්ෂුන් සම්මත කිරීම රුචි වේ නම් හේ තුෂණීමහුත වන්නේ ය. යමක්හට තො රුස්තේ නම් හේ බණ්ණන්තේ ය.

සඛ්‍යා විසින් මේනම් මහණහුගේ විහාරවාසයට බලන්නට මේනම් වූ ද මේනම් වූ ද මහණහු සම්මත කරණ ලද්දහ. සඛ්‍යාට රුචි වෙයි. එහෙයින් තුෂණීම් වෙයි. තෙල මෙසේ ධරම්’යි.

ඒ සම්මත වූ භික්ෂුන් විසින් එහි ගොස් විහාරවාසයට බැලියයුතු ය. සොපද්‍රව බව නිරූපද්‍රව බව තොපවාර බව අනුපවාර බව දහයුතු ය. ඉදින් සාරමහ අපරික්කමන වේ නම් ‘මෙහි නහමක් කරා’යි කියයුත්තේ ය. ඉදින් අතාරමහ සපරික්කමන වේ නම්, අතාරමහ ය සපරික්කමන ය”යි සඛ්‍යාට ආරෝපන කළයුතු ය. ඒ විහාරකාරක මහණහු විසින් සතුන් වෙත එළඹා උතුරාසන එකක් කොට මහලුකෙරුන් පා වැද උඵල්ලෙන් හිඳ ඇඳීම් බැඳ මෙසේ කියයුතු වන්නේ ය. ‘වහන්ස, මම සසාමික වූ ආනෙමාදෙය්‍ය වූ මහලුකවිහාරයක් කරණු කැමැත්තෙමි. වහන්ස, ඒ මම විහාරවාසය දෙයනාවට සඛ්‍යා අයදිමි’යි. දෙවන වට ද යැදියයුතු ය. තෙවන වට ද යැදියයුතු ය. ව්‍යක්ත වූ ප්‍රතිබල වූ මහණක්හු විසින් සඛ්‍ය තෙමේ දූත්ව්‍ය යුත්තේ ය.

“වහන්ස, සඛ්‍ය තෙමේ මා කියන්නක් අසාවා, මේ මේනම් මහණ තෙමේ සසාමික වූ ආනෙමාදෙය්‍ය වූ මහලුකවිහාරයක් කරණු කැමැත්තේ ය. හෙතෙම විහාරවාසයදෙයනාවට සඛ්‍යා අයදා සිටී. ඉදින් සඛ්‍යාට පාමණි කල් ඇත්තේ නම්, සඛ්‍ය තෙමේ මේනම් මහණහුගේ විහාරවාසයට දෙසන්නේ ය. තෙල ඤාතිය” යි.

වහන්ස, සඛ්‍ය තෙමේ මා කියන්නක් අසාවා. මේ මේනම් මහණ තෙමේ සසාමික වූ ආනෙමාදෙය්‍ය වූ මහලුකවිහාරයක් කරණු කැමැත්තේ ය. හෙතෙම විහාරවාසයදෙයනාවට සඛ්‍යා අයදා සිටී. සඛ්‍ය තෙමේ මේනම් මහණහුගේ විහාරවාසයට දෙසයි. යම් ආයුෂමතක්හට මේනම් මහණහුගේ විහාරවාසයදෙයනාව රුචි වේ නම්. හේ තුෂණීමහුත වන්නේ ය. යමක්හට තො රුස්තේ නම් හේ බණ්ණන්තේ ය.

සඛ්‍යා විසින් මේනම් මහණහුගේ විහාරවාසයට දෙසන ලදී. සඛ්‍යාට රුචි වෙයි. එහෙයින් තුෂණීම් වෙයි. තෙල මෙසේ ධරම්’යි.

සාරමහ නම: කුහුඹුවන්ගේ හෝ සිලයෙක් වෙයි. ... යන එන මහ ඇසිරි කරණ ලද තෝ වේ. තෙල සාරමහ නම.

අපරික්කමන නම: ගොනුන් යෙදූ ගැලකින් සිසාරා යන්නට, හාත්පස හිණකින් සිසාරා යන්නට ණා භාකී වෙයි. තෙල අපරික්කමන නම.

අනාරම්භං තාම: න කිප්ඵලිකානං වා ආසයො හොති -පෙ- න සංසරණනිසයිතං වා හොති. එතං අනාරම්භං තාම.

සපරික්කමිතං තාම: සත්තං හොති ස්වායුතෙතන සකචෙන අනු-පරිගතානං, සමනතා නියොනියා අනුපරිගතානං. එතං සපරික්කමිතං තාම.

මහලලෙකො තාම: විහාරෙ සංඝාමිකො වුච්චති.

විහාරෙ තාම: උල්ලිකෙතා වා හොති අච්චිකෙතා වා උල්ලිකා-ච්චිකෙතා වා.

කාරෙය්‍යාති කරොති වා කාරපෙති වා.

භික්ඛු වා අනාගිනෙය්‍ය උද්ඤ්ඤසන්ධායාති සද්ධතිදුක්ඛෙත සචෙචත විහාරවන්තං න දෙසාපෙත්වා කරොති වා කාරපෙති වා, පයොගෙ වා පණොගෙ දුක්ඛං, එතං පිණ්ඩං අනාගතෙ ආපතති උල්ලව්වය්‍ය. තස්මිං පිණ්ඩෙ ආගතෙ ආපතති සංඝාදිසෙසය්‍ය.

සංඝාදිසෙසොති -පෙ- තෙනපි වුච්චති සංඝාදිසෙසොති.

3. භික්ඛු විහාරං කරොති අදෙසිතවන්තං සාරම්භං අපරික්කමිතං, ආපතති සංඝාදිසෙසෙත ද්විතනං දුක්ඛං වා.

භික්ඛු විහාරං කරොති අදෙසිතවන්තං සාරම්භං සපරික්කමිතං, ආපතති සංඝාදිසෙසෙත දුක්ඛං වා.

භික්ඛු විහාරං කරොති අදෙසිතවන්තං අනාරම්භං අපරික්කමිතං, ආපතති සංඝාදිසෙසෙත දුක්ඛං වා.

භික්ඛු විහාරං කරොති අදෙසිතවන්තං අනාරම්භං සපරික්කමිතං, ආපතති සංඝාදිසෙසය්‍ය.

භික්ඛු විහාරං කරොති දෙසිතවන්තං සාරම්භං අපරික්කමිතං, ආපතති ද්විතනං දුක්ඛං වා.

භික්ඛු විහාරං කරොති දෙසිතවන්තං සාරම්භං සපරික්කමිතං, ආපතති දුක්ඛං වා.

භික්ඛු විහාරං කරොති දෙසිතවන්තං අනාරම්භං අපරික්කමිතං, ආපතති දුක්ඛං වා.

භික්ඛු විහාරං කරොති දෙසිතවන්තං අනාරම්භං සපරික්කමිතං, අනාපතති.

භික්ඛු සමාදිසති 'විහාරං මෙ කරොමා'ති. තස්ස විහාරං කරොති අදෙසිතවන්තං සාරම්භං අපරික්කමිතං, ආපතති සංඝාදිසෙසෙත ද්විතනං දුක්ඛං වා -පෙ- සාරම්භං සපරික්කමිතං, ආපතති සංඝාදිසෙසෙත දුක්ඛං වා -පෙ- අනාරම්භං අපරික්කමිතං, ආපතති සංඝාදිසෙසෙත දුක්ඛං වා -පෙ- අනාරම්භං සපරික්කමිතං, ආපතති සංඝාදිසෙසය්‍ය.

අනාරම්භ නම්: කුහුඹුවන්ගේ හෝ ශීලයෙන් නො වෙයි ... යන එක මග ඇතිව කරණ ලද්දේ හෝ නො වේ. තෙල අනාරම්භ නම්.

සප්පිකාමන නම්: ගොනුන් යෙදු ගාලකින් සිසාරා යන්නට, හාත්පස හිණකින් සිසාරා යන්නට හැකි වේ. තෙල සප්පිකාමන නම්.

මහලලන නම්: සත්‍යාමික වූ විහාරය කියනු ලැබේ.

විහාර නම්: ඇතුළත පිරිසම කරණ ලද්දේ හෝ පිටත පිරිසම කරණ ලද්දේ හෝ ඇතුළත පිටත පිරිසම කරණ ලද්දේ හෝ වේ.

කාරෙයා යනු: කෙරෙයි හෝ කරවා හෝ යි.

භික්ෂු වා අනාගිනෙයා වස්සුදෙසනාය යනු: ඤාතිත්වය කම්මදනින් විහාරවාසනාව නොදෙසවා කෙරෙයි හෝ කරවා හෝ පියොව්හි පියොව්හි දුකුලා වෙයි. පාසුර මැටිපිඩ නො පත් කල්හි කුලාසිඳුවාත් වෙයි. ඒ පිඩ පැමිණි කල්හි සහවෙසෙස්ඇවැත් වේ.

සඛ්‍යාදිසෙසො යනු ... එයින් ද සඛ්‍යාදිසෙස ය යි කියනු ලැබේ.

3. මහණ තෙම නො දෙසු ගෙයිම් ඇති උපද්‍රව සහිත වූ උපවාර රහිත වූ විහාරයක් කෙරේ හෝ කරවා නම් සහවෙසෙස් සමග දෙ දුකුලා-ඇවැත්තෙක් වෙයි.

මහණ තෙම නො දෙසු ගෙයිම් ඇති උපද්‍රව සහිත වූ උපවාර සහිත වූ විහාරයක් කරවා නම් සහවෙසෙස් සමග දුකුලාඇවැත් වෙයි.

මහණ තෙම නො දෙසු ගෙයිම් ඇති අනුපද්‍රව වූ උපවාර රහිත වූ විහාරයක් කෙරේ හෝ කරවා නම් සහවෙසෙස් සමග දුකුලාඇවැත් වෙයි.

මහණ තෙම නො දෙසු ගෙයිම් ඇති අනුපද්‍රව වූ උපවාර සහිත වූ විහාරයක් කෙරෙයි හෝ කරවා නම් සහවෙසෙස්ඇවැත් වේ.

මහණ තෙම දෙසු ගෙයිම් ඇති සාරමන වූ අපරිකාමන වූ විහාරයක් කෙරෙයි හෝ කරවා නම් දෙ දුකුලාඇවැත්තෙක් වෙයි.

මහණ තෙම දෙසු ගෙයිම් ඇති සාරමන වූ සපරිකාමන වූ විහාරයක් කෙරෙයි හෝ කරවා නම් දුකුලාඇවැත් වෙයි.

මහණ තෙම දෙසු ගෙයිම් ඇති අනාරම්භ වූ අපරිකාමන වූ විහාරයක් කෙරෙයි හෝ කරවා නම් දුකුලාඇවැත් වෙයි.

මහණ තෙම දෙසු ගෙයිම් ඇති අනාරම්භ වූ සපරිකාමන වූ විහාරයක් කෙරෙයි හෝ කරවා නම් ඇවැත් නැති.

මහණ තෙම 'පිට විහාරයක් කරව'යි අණවයි. මහට නො දෙසු ගෙයිම් ඇති සාරමන වූ අපරිකාමන වූ විහාරයක් කෙරෙත් නම් සහවෙසෙස් සමග දෙ දුකුලාඇවැත්තෙක් වෙයි. ... සාරමන වූ සපරිකාමන වූ (විහාරයක් කෙරෙත් නම්) සහවෙසෙස් සමග දුකුලාඇවැත් වෙයි. ... අනාරම්භ වූ අපරිකාමන වූ (විහාරයක් කෙරෙත් නම්) සහවෙසෙස් සමග දුකුලාඇවැත් වෙයි. ... අනාරම්භ වූ සපරිකාමන වූ (විහාරයක් කෙරෙත් නම්) සහවෙසෙස්-ඇවැත් වේ.

4. භික්ඛු සමාදිසති 'විහාරං මෙ කඤ්ථා'ති. තස්ස විහාරං කරොන්ති දෙසිතවජ්ඣකෝ සාරම්භං අපරික්කමිතං, ආපනති ද්විත්තං දුක්ඛවාතං -පෙ- සාරම්භං සපරික්කමිතං, ආපනති දුක්ඛවස්ස -පෙ- අනාරම්භං අපරික්කමිතං, ආපනති දුක්ඛවස්ස -පෙ- අනාරම්භං සපරික්කමිතං, අනාපනති.

5. භික්ඛු සමාදිසිත්වා පක්කමති 'විහාරං මෙ කඤ්ථා'ති. ත ච සමාදිසති 'දෙසිතවජ්ඣකෝ ච භොදු අනාරම්භො ච සපරික්කමිතො වා'ති. තස්ස විහාරං කරොන්ති දෙසිතවජ්ඣකෝ සාරම්භං අපරික්කමිතං, ආපනති සම්භාවදිසෙසෙන ද්විත්තං දුක්ඛවාතං -පෙ- සාරම්භං සපරික්කමිතං, ආපනති සම්භාවදිසෙසෙන දුක්ඛවස්ස -පෙ- අනාරම්භං අපරික්කමිතං, ආපනති සම්භාවදිසෙසෙන දුක්ඛවස්ස -පෙ- අනාරම්භං සපරික්කමිතං, ආපනති සම්භාවදිසෙසෙන.

6. භික්ඛු සමාදිසිත්වා පක්කමති 'විහාරං මෙ කඤ්ථා'ති. ත ච සමාදිසති දෙසිතවජ්ඣකෝ ච භොදු අනාරම්භො ච සපරික්කමිතො වාති. තස්ස විහාරං කරොන්ති දෙසිතවජ්ඣකෝ සාරම්භං අපරික්කමිතං, ආපනති ද්විත්තං දුක්ඛවාතං -පෙ- සාරම්භං සපරික්කමිතං, ආපනති දුක්ඛවස්ස -පෙ- අනාරම්භං අපරික්කමිතං, ආපනති දුක්ඛවස්ස -පෙ- අනාරම්භං සපරික්කමිතං, අනාපනති.

7. භික්ඛු සමාදිසිත්වා පක්කමති 'විහාරං මෙ කඤ්ථා'ති. සමාදිසති ච 'දෙසිතවජ්ඣකෝ ච භොදු අනාරම්භො ච සපරික්කමිතො වා'ති. තස්ස විහාරං කරොන්ති, දෙසිතවජ්ඣකෝ සාරම්භං අපරික්කමිතං. සො සුඤ්ඤාති: 'විහාරෙ කිර මෙ කසිරති දෙසිතවජ්ඣකෝ සාරම්භං අපරික්කමිතො'ති. තෙන භික්ඛුතා සාමං වා ගන්තබ්බං, දුතො වා පාගෙතබ්බං, 'දෙසිතවජ්ඣකෝ ච භොදු අනාරම්භො ච සපරික්කමිතො වා'ති. තො වෙ සාමං වා ගවේශ්ශ්ස දුතං වා පභිණ්ණ්ශ්ස ආපනති දුක්ඛවස්ස -පෙ- දෙසිතවජ්ඣකෝ ච භොදු අනාරම්භො වාති -පෙ- දෙසිතවජ්ඣකෝ ච භොදු සපරික්කමිතො වාති -පෙ- දෙසිතවජ්ඣකෝ භොදු'ති. තො වෙ සාමං වා ගවේශ්ශ්ස දුතං වා පභිණ්ණ්ශ්ස, ආපනති දුක්ඛවස්ස.

8. භික්ඛු සමාදිසිත්වා පක්කමති 'විහාරං මෙ කඤ්ථා'ති. සමාදිසති ච 'දෙසිතවජ්ඣකෝ ච භොදු අනාරම්භො ච සපරික්කමිතො වා'ති. තස්ස විහාරං කරොන්ති දෙසිතවජ්ඣකෝ සාරම්භං අපරික්කමිතං. සො සුඤ්ඤාති: "විහාරෙ කිර මෙ කසිරති දෙසිතවජ්ඣකෝ සාරම්භං අපරික්කමිතො"ති. තෙන භික්ඛුතා සාමං වා ගන්තබ්බං, දුතො වා පාගෙතබ්බං, අනාරම්භො ච භොදු සපරික්කමිතො වාති -පෙ- අනාරම්භො භොදු"ති -පෙ- සපරික්කමිතො භොදු"ති -පෙ- අනාරම්භං සපරික්කමිතං,¹ අනාපනති.

1. අනාරම්භං සපරික්කමිතං ම. ඡ .ආ. නදිසකරී.

4. මහණ තෙම 'මට විහාරයක් කරව'යි අණවයි. ඔහට දෙසු ගෙඩිම් ඇති සාරථය වූ අපරික්කමන වූ විහාරයක් කෙරෙත් තම් දෙ දුකුලාඥාවැනෙත් වෙයි. ... සාරථය වූ සපරික්කමන වූ (විහාරයක් කෙරෙත් තම්) දුකුලාඥාවැත් වෙයි. ... අතාරථය වූ අපරික්කමන වූ (විහාරයක් කෙරෙත් තම්) දුකුලාඥාවැත් වෙයි. ... අතාරථය වූ සපරික්කමන වූ (විහාරයක් කෙරෙත් තම්) ඇවැත් තැනි.

5. මහණ තෙම 'මට විහාරයක් කරව'යි අණවා තික්ම යෙයි. 'දේසිතවච්ඡුක ද අතාරථය ද සපරික්කමන ද වේවා'යි තො ද අණවයි. ඔහට තො දෙසු ගෙඩිම් ඇති සාරථය වූ අපරික්කමන වූ විහාරයක් කෙරෙත් තම් සහවෙසෙස් සමග දෙ දුකුලාඥාවැනෙත් වෙයි. ... සාරථය වූ සපරික්කමන වූ (විහාරයක් කෙරෙත් තම්) සහවෙසෙස් සමග දුකුලාඥාවැත් වෙයි. ... අතාරථය වූ සපරික්කමන වූ (විහාරයක් කෙරෙත් තම්) සහවෙසෙස්-ඥාවැත් වෙයි. අතාරථය වූ සපරික්කමන වූ (විහාරයක් කෙරෙත් තම්) සහවෙසෙස්ඥාවැත් වේ.

6. මහණ තෙම 'මට විහාරයක් කරව'යි අණවා තික්ම යෙයි. 'දේසිත-වච්ඡුක ද අතාරථය ද සපරික්කමන ද වේවා'යි තො ද අණවයි. ඔහට දෙසු ගෙඩිම් ඇති සාරථය වූ අපරික්කමන වූ විහාරයක් කෙරෙත් තම් දෙ දුකුලාඥාවැනෙත් වෙයි. ... සාරථය වූ සපරික්කමන වූ විහාරයක් කෙරෙත් තම් දුකුලාඥාවැත් වෙයි. ... අතාරථය වූ අපරික්කමන වූ (විහාරයක් කෙරෙත් තම්) දුකුලාඥාවැත් වෙයි. ... අතාරථය වූ සපරික්කමන වූ (විහාරයක් කෙරෙත් තම්) ඇවැත් තැනි.

7. මහණ තෙම 'මට විහාරයක් කරව'යි අණවා තික්ම යෙයි. 'දෙසු ගෙඩිම් ඇත්තේ ද අතාරථය ද සපරික්කමන ද වේවා'යි අණවන්නේත් වෙයි. ඔහට තො දෙසු ගෙඩිම් ඇති සාරථය වූ අපරික්කමන වූ විහාරයක් කෙරෙති. හෙතෙම මට තො දෙසු ගෙඩිම් ඇති සාරථය වූ අපරික්කමන වූ විහාරයක් කෙරේ ල'යි අසා තම් ඒ මහණහු විසින් තමා ම හෝ යායුතු ය. 'දෙසු ගෙඩිම් ඇත්තේ ද අතාරථය ද සපරික්කමන ද වේවා'යි දුතයෙක් හෝ යැවිය යුත්තේ ය. ඉදින් තෙමේ හෝ තො යේ තම් දුතයකු හෝ තො යවා තම් දුකුලාඥාවැත් වෙයි. ... දේසිතවච්ඡුක ද අතාරථය ද වේවා'යි (දුතයකු හෝ තො යවා තම්) ... දේසිතවච්ඡුක ද සපරික්කමන ද වේවා'යි (දුතයකු හෝ තො යවා තම්) ... දේසිතවච්ඡුක වේවා'යි ඉදින් තෙමේ හෝ තො යේ තම් දුතයකු හෝ තො යවා තම් දුකුලාඥාවැත් වේ.

8. මහණ තෙම 'මට විහාරයක් කරව'යි අණවා තික්ම යෙයි. යළි 'දේසිතවච්ඡුක ද අතාරථය ද සපරික්කමන ද වේවා'යි අණවයි. ඔහට දෙසු ගෙඩිම් ඇති සාරථය වූ අපරික්කමන වූ විහාරයක් කෙරෙති. හෙතෙම 'මට දෙසු ගෙඩිම් ඇති සාරථය වූ අපරික්කමන වූ විහාරයක් කැරේ ල'යි අසා තම් ඒ මහණහු විසින් තමා හෝ යායුතු ය. 'අතාරථය ද සපරික්කමන ද වේවා'යි දුතයෙක් හෝ යැවිය යුත්තේ ය. ... අතාරථය වේවා'යි ... සපරික්කමන වේවා'යි ... අතාරථය වූ සපරික්කමන වූ (විහාරයක් කෙරෙත් තම්) ඇවැත් තැනි.

9. භික්ඛු සමාදිසිනා පක්කමති 'විහාරං මෙ කුරෙථා'ති. සමාදිසති ච 'දෙසිතවච්ඡුකො ච හොතු අතාරමො ච සපරික්කමනො වා'ති. තස්ස විහාරං කුරෙන්නති අදෙසිතවච්ඡුකං සාරමං අපරික්කමනං, ආපතති කාරකානං තිණණං දුක්කචානං -පෙ- සාරමං සපරික්කමනං, ආපතති කාරකානං ද්විතනං දුක්කචානං -පෙ- අතාරමං අපරික්කමනං, ආපතති කාරකානං ද්විතනං දුක්කචානං -පෙ- අතාරමං සපරික්කමනං, ආපතති කාරකානං දුක්කචස්ස.

10. භික්ඛු සමාදිසිනා පක්කමති 'විහාරං මෙ කුරෙථා'ති. සමාදිසති ච 'දෙසිතවච්ඡුකො ච හොතු අතාරමො ච සපරික්කමනො වා'ති. තස්ස විහාරං කුරෙන්නති දෙසිතවච්ඡුකං සාරමං අපරික්කමනං, ආපතති කාරකානං ද්විතනං දුක්කචානං -පෙ- සාරමං සපරික්කමනං, ආපතති කාරකානං දුක්කචස්ස -පෙ- අතාරමං අපරික්කමනං, ආපතති කාරකානං දුක්කචස්ස -පෙ- අතාරමං සපරික්කමනං, අතාපතති.

11. භික්ඛු සමාදිසිනා පක්කමති 'විහාරං මෙ කුරෙථා'ති. තස්ස විහාරං කුරෙන්නති අදෙසිතවච්ඡුකං සාරමං අපරික්කමනං, සො චෙ විපපකතෙ ආගච්ඡති. තෙන භික්ඛුනා සො විහාරෙ අඤ්ඤාස්ස වා දුතබ්බො, භිජ්ඣිනා වා පුත්ත කාතබ්බො. නො චෙ අඤ්ඤාස්ස වා දදෙය්‍ය, භිජ්ඣිනා වා පුත්ත කාරෙය්‍ය, ආපතති සම්භාවදිසෙසෙන ද්විතනං දුක්කචානං -පෙ- සාරමං සපරික්කමනං, ආපතති සම්භාවදිසෙසෙන දුක්කචස්ස -පෙ- අතාරමං අපරික්කමනං, ආපතති සම්භාවදිසෙසෙන දුක්කචස්ස -පෙ- අතාරමං සපරික්කමනං, ආපතති සම්භාවදිසෙසස්ස.

12. භික්ඛු සමාදිසිනා පක්කමති 'විහාරං මෙ කුරෙථා'ති. තස්ස විහාරං කුරෙන්නති දෙසිතවච්ඡුකං සාරමං අපරික්කමනං, සො චෙ විපපකතෙ ආගච්ඡති. තෙන භික්ඛුනා සො විහාරෙ අඤ්ඤාස්ස වා දුතබ්බො, භිජ්ඣිනා වා පුත්ත කාතබ්බො. නො චෙ අඤ්ඤාස්ස වා දදෙය්‍ය භිජ්ඣිනා වා පුත්ත කාරෙය්‍ය, ආපතති ද්විතනං දුක්කචානං -පෙ- සාරමං සපරික්කමනං, ආපතති දුක්කචස්ස -පෙ- අතාරමං අපරික්කමනං, ආපතති දුක්කචස්ස -පෙ- අතාරමං සපරික්කමනං, අතාපතති.

13. අත්තනා විපපකතං අත්තනා පරියොසාපෙති, ආපතති සම්භාවදිසෙසස්ස. අත්තනා විපපකතං පරෙති පරියොසාපෙති, ආපතති සම්භාවදිසෙසස්ස. පරෙති විපපකතං අත්තනා පරියොසාපෙති, ආපතති සම්භාවදිසෙසස්ස. පරෙති විපපකතං පරෙති පරියොසාපෙති, ආපතති සම්භාවදිසෙසස්ස.

14. අතාපතති ලෞතෙ ගුහාය තිණකුටිකාය අඤ්ඤාස්සස්ථාය, වාසාගාරං ධපෙඨා සබ්බස්ථ, අතාපතති උමමතතකස්ස, ආදිකමිකස්සාති.

විහාරකාරසම්භාවදං නිමිතිං.

9. මහණ තෙම 'මට විහාරයක් කරව'යි අණවා නික්ම යෙයි. යළි 'දේශිතවදානික ද අතාරමන ද සපරික්කමන ද වේවා'යි අණවයි. ඔහුට දේශිතවදානික වූ සාරමන වූ අපරික්කමන වූ විහාරයක් කෙරෙත් නම් කරණුවනට තුන් දුකුලාඥාවැනෙක් වෙයි. ... සාරමන වූ සපරික්කමන වූ (විහාරයක් කෙරෙත් නම්) කරණුවනට දෙ දුකුලාඥාවැනෙක් වෙයි. ... අතාරමන වූ අපරික්කමන වූ (විහාරයක් කෙරෙත් නම්) කරණුවනට දෙ දුකුලාඥාවැනෙක් වෙයි. ... අතාරමන වූ සපරික්කමන වූ (විහාරයක් කෙරෙත් නම්) කරණුවනට දුකුලාඥාවැනේ වේ.

10. මහණ තෙම 'මට විහාරයක් කරව'යි අණවා නික්ම යෙයි. යළි 'දේශිතවදානික ද අතාරමන ද සපරික්කමන ද වේවා'යි අණවයි. ඔහුට දෙසු ගෙඹිම් ඇති සාරමන වූ අපරික්කමන වූ විහාරයක් කෙරෙත් නම් කරණුවනට දෙ දුකුලාඥාවැනෙක් වෙයි. ... සාරමන වූ සපරික්කමන වූ (විහාරයක් කෙරෙත් නම්) කරණුවනට දුකුලාඥාවැනේ වෙයි. ... අතාරමන වූ අපරික්කමන වූ (විහාරයක් කෙරෙත් නම්) කරණුවනට දුකුලාඥාවැනේ වෙයි. ... අතාරමන වූ සපරික්කමන වූ (විහාරයක් කෙරෙත් නම්) ඇවැනේ නැති.

11. මහණ තෙම 'මට විහාරයක් කරව'යි අණවා නික්ම යෙයි. ඔහුට තො දෙසු ගෙඹිම් ඇති සාරමන වූ අපරික්කමන වූ විහාරයක් කෙරෙති. ඉදින් ඒ මහණ විහාරය කොට අඩාල කල්හි පැමිණේ නම් ඒ මහණු විසින් ඒ වෙහෙර අනෙකක්හට හෝ දියයුත්තේ ය. බිඳපියා හෝ වටාලා කළයුත්තේ ය. ඉදින් අනෙකක්හට හෝ තො දේ නම් බිඳපියා හෝ වටාලා තො කරවා නම් සහවෙසෙස් සමග දෙ දුකුලාඥාවැනෙක් වෙයි. ... සාරමන වූ සපරික්කමන වූ (විහාරයක් කෙරෙත් නම්) සහවෙසෙස් සමග දුකුලාඥාවැනේ වෙයි. ... අතාරමන වූ අපරික්කමන වූ (විහාරයක් කෙරෙත් නම්) සහවෙසෙස් සමග දුකුලාඥාවැනේ වෙයි. ... අතාරමන වූ සපරික්කමන වූ (විහාරයක් කෙරෙත් නම්) සහවෙසෙස් ඇවැනේ වේ.

12. මහණ තෙම 'මට විහාරයක් කරව'යි අණවා නික්ම යෙයි. ඔහුට දෙසු ගෙඹිම් ඇති සාරමන වූ අපරික්කමන වූ විහාරයක් කෙරෙති. ඉදින් හෙතෙම විහාරය කොට අඩාල කල්හි පැමිණේ නම් ඒ මහණු විසින් ඒ විහාරය අනෙකක්හට හෝ දියයුත්තේ ය. බිඳපියා හෝ වටාලා කළයුත්තේ ය. ඉදින් අනෙකක්හට හෝ තො දේ නම් බිඳපියා හෝ වටාලා තො කරවා නම් දෙ දුකුලාඥාවැනෙක් වෙයි. ... සාරමන වූ සපරික්කමන වූ (විහාරයක් කෙරෙත් නම්) දුකුලාඥාවැනේ වෙයි. ... අතාරමන වූ අපරික්කමන වූ (විහාරයක් කෙරෙත් නම්) දුකුලාඥාවැනේ වෙයි. ... අතාරමන වූ සපරික්කමන වූ (විහාරයක් කෙරෙත් නම්) ඇවැනේ නැති.

13. තමා විසින් කොට අඩාල කරණ ලද්ද තමා විසින් කොට නිමවා නම් සහවෙසෙස් ඇවැනේ වෙයි. තමා විසින් කොට අඩාල කරණ ලද්ද මෙරමා ලවා නිමවා නම් සහවෙසෙස් ඇවැනේ වෙයි. මෙරමා විසින් කොට අඩාල කරණ ලද්ද තමා විසින් නිමවා නම් සහවෙසෙස් ඇවැනේ වෙයි. මෙරමා විසින් කොට අඩාල කරණ ලද්ද මෙරමා ලවා නිමවා නම් සහවෙසෙස් ඇවැනේ වේ.

14. ලෙහෙඬි, ගුහාසෙඬි, තණකිළියෙඬි, අනෙකක්හට කරවා නම්, වාසාගාර තමා හැම තත්හි දැයි ඇවැනේ නැති. උත්තරතකය හට, ආදිකාර්මකය හට ඇවැනේ නැති.

විහාරකාර ශික්ෂාපදය නිමි.

පඨම-ද්වයිදෙසසිකඛාපදං

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා රුජගගෙ විහරති වෙළුවනෙ කලඤ්ඤා-
නිවාපෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මතා දබ්බික මලලුපුතොතන
ජාතියා සත්තවස්සෙන අරහත්තං සම්මිකතං හොති, යං¹ කිඤ්චි සාවකෙන
පත්තබ්බං, සබ්බං තෙන අනුප්පත්තං හොති, තඤ්ච ව සො කිඤ්චි උත්තරිං
කරණීයං, කතස්ස වා පතිවයො. අථ ඛො ආයස්මතො දබ්බස්ස මලල-
පුත්තස්ස රහොගතස්ස පතිසලීතස්ස එවං වෙනසො පරිචිතකොකා උදපාදි:
“මයා ඛො ජාතියා සත්තවස්සෙන අරහත්තං සම්මිකතං, යං කිඤ්චි
සාවකෙන පත්තබ්බං සබ්බං මයා අනුප්පත්තං, තඤ්ච ව මෙ කිඤ්චි උත්තරිං
කරණීයං, කතස්ස වා පතිවයො. කිනත්ත ඛො අහං සම්මස්ස වෙය්‍යාවච්චං
කරෙය්‍ය”නති. අථ ඛො ආයස්මතො දබ්බස්ස මලලුපුත්තස්ස එතද්දොසි:
“යනත්තාහං සම්මස්ස සෙතාසතඤ්ච පඤ්ඤපෙය්‍යං, භත්තාති ව උද්දි-
සෙය්‍ය”නති.

2. අථ ඛො ආයස්මා දබ්බො මලලුපුතොතා සායනසමයං පතිසලාතා
වුට්ඨිකො යෙන භගවා තෙත්තපසිකම්, උපසිකම්නි, භගවතං අභිවාදෙත්වා
එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසිනො ඛො ආයස්මා දබ්බො මලලුපුතොතා
භගවත්තං එතද්දොව: “ඉධ මයාං හතොත රහොගතස්ස පතිසලීතස්ස
එවං වෙනසො පරිචිතකොකා උදපාදි: මයා ඛො ජාතියා සත්තවස්සෙන
අරහත්තං සම්මිකතං, යං කිඤ්චි සාවකෙන පත්තබ්බං සබ්බං මයා අනුප්පත්තං,
තඤ්ච ව මෙ කිඤ්චි උත්තරිං කරණීයං, කතස්ස වා පතිවයො, කිනත්ත ඛො
අහං සම්මස්ස වෙය්‍යාවච්චං කරෙය්‍ය”නති. තස්ස මයාං හතොත එතද්දොසි:
“යනත්තාහං සම්මස්ස සෙතාසතඤ්ච පඤ්ඤපෙය්‍යං, භත්තාති ව උද්දි-
සෙය්‍ය”නති. “ඉච්ඡාමහං හතොත සම්මස්ස සෙතාසතඤ්ච පඤ්ඤපෙත්තුං,
භත්තාති ව උද්දිසිතු”නති. “සාධු සාධු දබ්බ තෙන හි තං දබ්බ සම්මස්ස
සෙතාසතඤ්ච පඤ්ඤපෙති, භත්තාති ව උද්දියා”ති. “එවං හතොත”ති
ඛො ආයස්මා දබ්බො මලලුපුතොතා භගවතො පච්චස්සොසි.

3. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදනෙ එතස්මිං පකරණේ ධවමිං කථං කත්වා
භික්ඛු ආමනොසි: “තෙන හි භික්ඛවෙ සමෙසා දබ්බං මලලුපුත්තං
සෙතාසතපඤ්ඤපකඤ්ච භත්තුදොසකඤ්ච සම්මන්තතු. එවඤ්ච පන
භික්ඛවෙ සම්මන්තිතබ්බො: පඨමං දබ්බො මලලුපුතොතා යාචිතබ්බො.
යාචිතා ව්‍යතෙහන භික්ඛුතා පටිබලොත සමෙසා ඤ්ඤපෙනබ්බො:

“සුණොතු මෙ හතොත සමෙසා. යදි සම්මස්ස පත්තකල්ලං, සමෙසා
ආයස්මත්තං දබ්බං මලලුපුත්තං සෙතාසතපඤ්ඤපකඤ්ච භත්තුදොස-
කඤ්ච සම්මන්තොය්‍ය, එසා ඤ්ඤති:

1. යඤ්චි කිඤ්චි, වු.

පරිමුද්ධද්‍රව්‍යසාධකය

1. එකමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ රජගහනුවර සම්ප-
යෙහි වූ කලාපකතීර්‍යාප නම් වූ චේතනායෙහි වාසය කරණ සේක.
එකමයෙහි උපතින් සත්වැසි වූ මල්ලරජපුත්‍ර දබ්බ තෙරුන් විසින් අභිත්තිය
පසක් කරණ ලද වෙයි. ශ්‍රාවකයක්හු විසින් ලාබ්‍යයුතු (ත්‍රිවිද්‍යාදී) යම්කිසි
ගුණජාතයෙක් වේ ද ඒ සියල්ල ඔවුන් විසින් ලබන ලද වෙයි. ඔවුන් විසින්
මත්තෙහි කටයුත්තෙක් හෝ කරණ ලද්දහුගේ වටාලා වැඩිමෙක් හෝ
තැත්තේ ද වෙයි. එකල්හි ආයුෂමත් දබ්බමල්ල පුත්‍රයන්ට රහසිගත ව විවේක ව
හුන්තවුන්ට මෙබඳු වූ විතතපරිච්ඡායෙක් උපත. 'උපතින් සත්භෑවිරිදි වූ
මා විසින් රහත් බව පසක් කරණ ලද. ශ්‍රාවකයක්හු විසින් ලාබ්‍යයුතු යම්කිසි
ගුණජාතයෙක් වේ නම් ඒ සියල්ල මා විසින් ලබන ලද. මා විසින් මත්තෙහි
කටයුත්තෙක් හෝ කරණ ලද්දහුගේ වැඩිමෙක් හෝ තැත්තේ ද වෙයි.
මේ සහනට කිනම් වතාවතක් කෙරෙමි දෝ හෝ'යි. ඉක්බිති ආයුෂමත්
දබ්බමල්ලපුත්‍රයන්ට මේ සිත විය. 'මේ සහනට සෙනසුන් ද පනවමි නම්
බත් ද උදෙසම් නම් මැනවැ'යි.

2. ඉක්බිති ආයුෂමත් දබ්බමල්ලපුත්‍රයෝ සවස් වේලෙහි පිළිසලතින් තැනි
සිටියාහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියහ. එළඹි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට
අභිවාදනය කොට එකත්පස් ව හුන්තාහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙපවත්
සාදු කළහ "සාමිනි, මෙහි රහොගත ව විවේකී ව හුන් මට මෙබඳු වූ විතතපරි-
ච්ඡායෙක් උපත. උපතින් සත්භෑවිරිදි වූ මා විසින් රහත් බව පසක් කරණ
ලද. ශ්‍රාවකයක්හු විසින් ලාබ්‍යයුතු වූ සියළු ගුණජාතය මා විසින් ලබන ලද. මා
විසින් මත්තෙහි කටයුතු කිසිවක් හෝ කරණ ලද්දහුගේ වටාලා වැඩිමෙක්
හෝ තැත්තේ ද වෙයි. මේ සහනට කිනම් වතාවතක් කෙරෙමි දෝ හෝ'යි.
සාමිනි, ඒ මට මේ සිත විය: මේ සහනට සෙනසුන් ද පනවමි නම් බතුදු
උදෙසම් නම් මනා මා හු'යි. සාමිනි, මේ සහනට සෙනසුනුදු පනවන්නට
බතුදු උදෙසන්නට කැමැත්තෙමි"යි. "මැනවැ, මැනවැ දබ්බයෙනි, එසේ වී
නම් දබ්බයෙනි, තෙපි සහනට සෙනසුනුදු පනවවු. බතුදු උදෙසම ය"යි.
'එසේ ය වහන්සැ'යි ආයුෂමත් දබ්බමල්ලපුත්‍රයෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට
පිළිවදන් ඇස්වූහ.

3. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදනයෙහි මේ කරුණෙහි දෘෂ්ඨි
කරා කොට භික්ෂූන් ඇමතු සේක: "එසේ වී නම් මහණෙනි, සබ්බ තෙමේ
දබ්බමල්ලපුත්‍රයා සෙනසුන් පනවන්නකු ද බත් උදෙසන්නකු ද කොට සම්මත
කෙරේවා. තවද මහණෙනි, මෙසේත් සම්මත කළ යුත්තේ ය. පළමු කොට
දබ්බමල්ල පුත්‍ර තෙමේ අයාදිය යුත්තේ ය. අයාද වෘත්ත වූ ප්‍රතිබල වූ
මහණක්හු විසින් සබ්බ තෙමේ දූන්විය යුත්තේ ය:

4. 'වහන්ස, සබ්බ තෙමේ මා කියන්නක් අසාවා, ඉදින් සබ්බයාට
පාමණික ල් ඇත්තේ නම් සබ්බ තෙමේ ආයුෂමත් දබ්බමල්ලපුත්‍රයන් සෙනසුන්
පනවන්නකු ද බත් උදෙසන්නකු ද කොට සම්මත කරන්නේ ය. තෙල
සැතපි යි.

සුඤ්ඤාදා මෙ හතොතා සංඝේසා, සංඝේසා ආයස්මත්තං දබ්බං මලලුපුත්තං සෙතාසනපඤ්ඤාපකඤ්ඤා භාහුදොසකඤ්ඤා සම්මතනාහි, යස්සායස්මතො ඛමති ආයස්මතො දබ්බස්ස මලලුපුත්තස්ස සෙතාසනපඤ්ඤාපකස්ස ච භාහුදොසකස්ස ච සමමුති. සො භුඤ්ඤාස්ස. යස්ස නතඛමති, සො භාසෙය්සා:

සම්මතො සංඝේසන ආයස්මා දබ්බො මලලුපුත්තො සෙතාසනපඤ්ඤාපකො ච භාහුදොසකො ච. ඛමති සම්මාස්ස. තස්මා භුඤ්ඤා, එවමෙතං ධාරයා මී¹ති.

5. සම්මතො ච පනායස්මා දබ්බො මලලුපුත්තො සභාගානං සභාගානං භික්ඛුතං එකජ්ඣං සෙතාසනං පඤ්ඤාපෙති. යෙ තෙ භික්ඛු සුභතතර්තීනා තෙසං එකජ්ඣං සෙතාසනං පඤ්ඤාපෙති, “තෙ අඤ්ඤාමඤ්ඤා සුභතතතං සම්මාසිස්සන්ති”ති. යෙ තෙ භික්ඛු විතයධරා තෙසං එකජ්ඣං සෙතාසනං පඤ්ඤාපෙති, “තෙ අඤ්ඤාමඤ්ඤා විතයං විනිවර්තිස්සන්ති”ති.¹ යෙ තෙ භික්ඛු ධම්මකාරිකා තෙසං එකජ්ඣං සෙතාසනං පඤ්ඤාපෙති. “තෙ අඤ්ඤාමඤ්ඤා ධම්මං සාකච්ඡිස්සන්ති”ති. යෙ තෙ භික්ඛු ඤායිතො තෙසං එකජ්ඣං සෙතාසනං පඤ්ඤාපෙති, “තෙ අඤ්ඤාමඤ්ඤා න ව්‍යාචා-ධිස්සන්ති”ති.² යෙ තෙ භික්ඛු තීරච්ඡානකාරිකා කායදඤ්චිබ්බලා³ විහරන්ති, තෙසම්ච එකජ්ඣං සෙතාසනං පඤ්ඤාපෙති, “ඉමායපිමෙ ආයස්මතො රතියා අවර්තිස්සන්ති”ති. යෙ තෙ භික්ඛු විකාලෙ ආගච්ඡන්ති, තෙසම්ච තෙරොධාතුං සමාපජ්ඣන්ති තෙතෙව ආලොකෙන සෙතාසනං පඤ්ඤාපෙති. අපියසු භික්ඛු සඤ්චිට්ඨ විකාලෙ ආගච්ඡන්ති “මයං ආයස්මතො දබ්බස්ස මලලුපුත්තස්ස ඉද්ධි-පාරිභාරියං පස්සිස්සාමා.”⁴ති. තෙ ආයස්මතො දබ්බං මලලුපුත්තං උපසම්භවිත්වා, එවං වදෙන්නති: “අමහංකං ආට්ඨසො දබ්බං සෙතාසනං පඤ්ඤාපෙති”ති. තෙ ආයස්මා දබ්බො මලලුපුත්තො එවං වදෙති: “කථොයස්මතො ඉච්ඡන්ති, කථං පඤ්ඤාපෙමි”ති. තෙ සඤ්චිට්ඨ දුරෙ අපදිසන්නති, “අමහංකං ආට්ඨසො දබ්බං, හිජ්ඣාකුටෙ පබ්බතෙ සෙතාසනං පඤ්ඤාපෙති, අමහංකං ආට්ඨසො වොරපපා-තෙ සෙතාසනං පඤ්ඤාපෙති, අමහංකං ආට්ඨසො ඉසිහිලිපස්සෙ කාලිසිලායං සෙතාසනං පඤ්ඤාපෙති, අමහංකං ආට්ඨසො වෙහාරපස්සෙ සත්තපණ්ණිගුහායං සෙතාසනං පඤ්ඤාපෙති, අමහංකං ආට්ඨසො සිතවතෙ සප්පසොණිකපබ්බාසෙ සෙතාසනං පඤ්ඤාපෙති, අමහංකං ආට්ඨසො ගොතමකඤ්ජරායං සෙතාසනං පඤ්ඤාපෙති, අමහංකං ආට්ඨසො තිඤ්ඤකකඤ්ජරායං සෙතාසනං පඤ්ඤාපෙති, අමහංකං ආට්ඨසො තපොදරුමෙ සෙතාසනං පඤ්ඤාපෙති, අමහංකං ආට්ඨසො ජ්වකම්බවතෙ සෙතාසනං පඤ්ඤාපෙති, අමහංකං ආට්ඨසො මද්දකුච්ඡස්මිං මිහදයෙ සෙතාසනං පඤ්ඤාපෙති”ති. තෙසං ආයස්මා දබ්බො මලලුපුත්තො තෙරොධාතුං සමා-පජ්ඣන්ති අභිගුලියා ජලමානාය පුරතො පුරතො භවන්ති. තෙපි තෙතෙව ආලොකෙන ආයස්මතො දබ්බස්ස මලලුපුත්තස්ස පිට්ඨිතො පිට්ඨිතො භවන්ති. තෙසං ආයස්මා දබ්බො මලලුපුත්තො එවං සෙතාසනං පඤ්ඤාපෙති: අයං මිඤ්ඤා, ඉදං පිඨං, අයං හිසි, ඉදං තිමොහනං, ඉදං වච්චට්ඨානං, ඉදං පස්සා-වට්ඨානං, ඉදං පානීයං, ඉදං පරිභොජනීයං, අයං කතතරදණ්ඩා, ඉදං සම්භස්ස කතිකාණ්ඩානං, ඉමං කාලං පටිසිතබ්බං, ඉමං කාලං නිකම්භිතබ්බං”න්ති. තෙසං ආයස්මා දබ්බො මලලුපුත්තො සෙතාසනං පඤ්ඤාපෙත්වා පුතදෙව වෙළුමනං පට්ඨාගච්ඡති.

1. විනිවර්තිස්සන්ති, කපථි. 2. ව්‍යාචාධිස්සන්ති”ති. 3. කායදඤ්චිබ්බලා ම.ආ.ස.

වහන්ස, සමස්ත තෙමේ මා කියන්නක් අසාවා, සමස්ත තෙමේ ආයුෂමත් දබ්බමල්ලාපුත්රයන් සෙනසුන් පතවන්නකු ද බත් උදෙසත්තකු ද කොට සමමත කෙරෙයි. යම් ආයුෂමත්හට ආයුෂමත් දබ්බමල්ලාපුත්රයන් සෙනසුන් පතවන්නකු ද බත් උදෙසත්තකු ද කොට සමමත කිරීම රුචි වේ නම් හෙතෙම තුෂ්ණීමිභූත වන්නේ ය. යමක්හට නො රුස්නේ නම් හෙතෙම බණ්ණේ ය.

සමස්තා විසින් ආයුෂමත් දබ්බමල්ලාපුත්ර තෙමේ සෙනසුන් පතවන්නකු ද බත් උදෙසත්තකු ද කොට සමමත කරණ ලද්දේ ය. සමස්තාට රුචි වෙයි. එහෙයින් තුෂ්ණීමිභාවය යි. මේ මෙසේ බරමි” යි.

5. ඉක්මිති සමමත වූ ආයුෂමත් දබ්බමල්ලාපුත්රයෝ සභාග සභාග වූ හික්කුන්ට එකට සෙනසුන් පතවති. යම් මහණ කෙනෙක් සෞත්‍රාන්තිකයෝ වෙද්ද ඔහු ඔවුනොවුන් සුත්‍රාන්තය සම්භායනා කෙරෙහි, ඔවුනට එකට සෙනසුන් පතවති. යම් මහණ කෙනෙක් විතයබරයෝ වෙද්ද ඔහු ඔවුනොවුන් විතය විනිශ්චය කෙරෙහි ඔවුනට එකට සෙනසුන් පතවති. යම් මහණ කෙනෙක් ධර්මකපිකයෝ වෙද්ද, ‘ඔහු ඔවුනොවුන් ධර්ම සාකච්ඡා කෙරෙහි’ ඔවුනට එකට සෙනසුන් පතවති. යම් මහණ කෙනෙක් ධර්මානුකූල වෙද්ද ‘ඔහු ඔවුනොවුන් තො වෙහෙසෙහි’ ඔවුනට එකට සෙනසුන් පතවති. යම් මහණ කෙනෙක් තීර්ථිකකපා ඇත්තාහු සිරුරු තර කිරීම බහුල ව වෙසෙත් නම් ‘මේ ආයුෂමත්හු මේ කිරිසත් කපා රතියෙන් වෙසෙහි’ ඔවුනට ද එකට සෙනසුන් පතවති. යම් මහණ කෙනෙක් චිකාලයෙහි එත් නම් තේජෝධාතුවට සමවාද එම ආලෝකයෙන් ඔවුනට ද සෙනසුන් පතවත්. තවද හික්කුහු ‘ඇපි ආයුෂමත් දබ්බමල්ලාපුත්රයන්ගේ සාද්ධිප්‍රාතිභායායීය බලමි’ යි දූත දූත නො කල්හි පැමිණෙති. ඔහු ආයුෂමත් දබ්බමල්ලාපුත්රයන් කර එළඹ ‘ඇවැත්නි, දබ්බයෙහි අපට සෙනසුන් පතවාලව’ යි කියති. ආයුෂමත් දබ්බමල්ලාපුත්රයෝ ඒ හික්කුන්ට මෙසේ කියති. ‘ආයුෂමත්හු කොහි කැමැති වෙද්ද කොහි සෙනසුන් පතවමි ද? යි. ඔහු දූත දූත දුරු හැත් දක්වති. ඇවැත් දබ්බයෙහි, අපට හිජ්ඣුඵපච්චෙහි සෙනසුන් පතවාලව. ඇවැත්නි, අපට සොරපනතෙහි සෙනසුන් පතවාලව. ඇවැත්නි, අපට ඉසිහිලිපථිපාත්ති කථසලහි සෙනසුන් පතවාලව. ඇවැත්නි, අපට වෙහාරපථිපාත්ති සප්තපණ්ණිග්‍රායෙහි සෙනසුන් පතවාලව. ඇවැත්නි, අපට භිතවනයෙහි තාකෙමබ්බෙයදෙහි සෙනසුන් පතවාලව. ඇවැත්නි, අපට ගොසුම්කඳුරෙහි සෙනසුන් පතවාලව, ඇවැත්නි, අපට තිබ්බිකඳුරෙහි සෙනසුන් පතවාලව, ඇවැත්නි, අපට තපොදකඳුරෙහි සෙනසුන් පතවාලව. ඇවැත්නි, අපට තපොදුරුමයෙහි සෙනසුන් පතවාලව. ඇවැත්නි, අපට ජිවක අභිජයන්ති සෙනසුන් පතවාලව. ඇවැත්නි, අපට මද්දකුච්ඡි නම් මුවලාවිති සෙනසුන් පතවාලව” යි කියන්නාහ. ආයුෂමත් දබ්බමල්ලාපුත්රයෝ තේජෝධාතුවට සමවාද දිලියෙන ඇතිලි ඇති ව ඔවුනට පෙරට ව පෙරට ව යෙහි. උසින් එ ම එලියෙන් ආයුෂමත් දබ්බමල්ලා-පුත්රයන්ගේ පස්පස්හි යෙහි. ඔවුනට ආයුෂමත් දබ්බමල්ලාපුත්රයෝ මෙහෙයින් සෙනසුන් පතවත්. මේ ඇද ය, මේ පුටු ය, මේ හිසි ය, මේ හිමොගත ය, මේ වැසිකිළි ය, මේ කොත්තිළි ය, මේ පැත්ත ය, මේ පරිභොග උදක ය, මේ සැරයටි ය, මේ සතුන්ගේ කතිකාවත ය, මෙකල පිටිසියයුතු ය, මෙකල කික්මියයුතු ය” යි. ආයුෂමත් දබ්බමල්ලාපුත්රයෝ ඔවුනට සෙනසුන් පතවා තාවත වේච්චනයට පෙරළා එන්නාහ.

6. තෙන ඛො පන සමයෙන මේතනියභූමිමජ්ඣා භික්ඛු නවකා, වෙව භොනාති අපපුඤ්ඤ ව, යාති සම්භස්ස ලාමකාති සෙතාසනාති, තාති තෙසං පාපුණ්ණති ලාමකාති ච භතතාති. තෙන ඛො පන සමයෙන රුජගතෙ මිත්ථස්සා ඉච්ඡන්ති ථෙරුතං භික්ඛුතං අභිසම්භාරිකං පිණ්ඩපාතං දාතුං සපට්ඨෙ තෙලමපි උත්තරිගම්හමපි. මෙතනියභූමමජ්ඣාතං පන භික්ඛුතං පාකතිකං දෙනති යථාරුඛං කණ්ණජකං ඩිලම්හදුතියං. තෙ පච්ජාභතතං පිණ්ඩපාතපටිකකතාතා ථෙරෙ භික්ඛු පුච්ඡන්ති: භුමාකං ආටුසො භතතායෙහ නිං අභොසි, භුමාකං නිං අභොසි”ති. එකච්චෙ ථෙරා එවං වදෙන්ති: “අමාකං ආටුසො සපට්ඨ අභොසි තෙලං අභොසි උත්තරිගම්හං අභොසි”ති. මෙතනියභූමමජ්ඣා පන භික්ඛු එවං වදෙන්ති: “අමාකං ආටුසො හ නිඤ්චි අභොසි පාකතිකං යථාරුඛං කණ්ණජකං ඩිලම්හදුතියං”න්ති.

7. තෙන ඛො පන සමයෙන කල්‍යාණභතතිකො ගහපති සම්භස්ස වතුකකභතතං දෙති නිවච්චතතං. සො භතතායෙහ සපුත්තදුරො උපතිට්ඨිනා පටිච්ඡති, අඤ්ඤ ඔදනෙන පුච්ඡන්ති, අඤ්ඤ පුපෙත පුච්ඡන්ති, අඤ්ඤ තෙලෙන පුච්ඡන්ති, අඤ්ඤ උත්තරිගම්හත පුච්ඡන්ති. තෙන ඛො පන සමයෙන කල්‍යාණභතතිකස්ස ගහපතීනො භතතං ස්වාතභාය මෙතනියභූමමජ්ඣාතං භික්ඛුතං උද්දිට්ඨං භොති. අථ ඛො කල්‍යාණභතතිකො ගහපති ආරුමං අගමාසි කෙතවිදෙව කරුණීයෙන. සො යෙනායස්මා දබ්බො මල්ලපුතෙනා තෙත්ථපසිකම්, උපසසිකම්චා, ආයස්මතනං දබ්බං මල්ලපුතනං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසිදි. එකමන්තං නිසින්නං ඛො කල්‍යාණභතතිකං ගහපතිං ආයස්මා දබ්බො මල්ලපුතෙනා ධම්මියා කථාය සන්දස්සෙසි සමාදපෙසි සමුත්තෙත-ජෙසි සම්පහංසෙසි. අථ ඛො කල්‍යාණභතතිකො ගහපති ආයස්මතා දබ්බමහ මල්ලපුතෙනා ධම්මියා කථාය සන්දස්සිතො සමාදපිතො සමුත්තෙතජ්ජො සම්පහංසිතො ආයස්මතනං දබ්බං මල්ලපුතනං එතදවොච: “කස්ස භතො අමාකං ඝරෙ ස්වාතභාය භතතං උද්දිට්ඨ”න්ති? “මේතනියභූමමජ්ඣාතං ඛො ගහපති භික්ඛුතං භුමාකං ඝරෙ ස්වාතභාය භතතං උද්දිට්ඨ”න්ති.

8. අථ ඛො කල්‍යාණභතතිකො ගහපති අත්තමතො අභොසි: “කථං භිනාමි පාපතික්ඛු අමාකං ඝරෙ ස්වාතභාය භතතං භුඤ්ජියන්ති”ති ඝරං ගන්ත්වා දුසිං ආණ්ණපෙසි: “යෙ ජෙ සෙව භතතිකා ආගම්ඡන්ති, තෙ කොට්ඨිකෙ ආයතං පඤ්ඤපෙත්වා කණ්ණජකෙහ ඩිලම්හදුතියෙන පටිච්ඡි”ති “එවං අයසා”ති ඛො සා දුසි කල්‍යාණභතතිකස්ස ගහපතීනො පච්චිකොසි.

9. අථ ඛො මෙතනියභූමමජ්ඣා භික්ඛු “භියො ඛො ආටුසො අමාකං කල්‍යාණභතතිකස්ස ගහපතීනො භතතං උද්දිට්ඨං, සෙව අමෙහ කල්‍යාණභතතිකො ගහපති සපුත්තදුරො උපතිට්ඨිනා පටිච්ඡියන්ති. අඤ්ඤ ඔදනෙන පුච්ඡන්තාති, අඤ්ඤ පුපෙත පුච්ඡන්තාති, අඤ්ඤ තෙලෙන පුච්ඡන්තාති, අඤ්ඤ උත්තරිගම්හත පුච්ඡන්තාති”ති. තෙ තෙතෙව සොමි-තස්සෙහ හ චිත්තරූපං රතතියා සුපිංසු.

6. තවද එසමයෙහි මෙතනියභූමමරක හිසුනු තවකයෝ දමද පිතැත්-
තාහු ද වෙති. ඔවුනව සත්‍යය පිළිබඳ වූ යම් ලාමක සෙනසුන් කෙනෙක්
මෙත් ද ලාමක වූ බතකුත් වේ ද ඒ ලාමක සෙනසුන් හා බත් ම ලාබෙන්.
එසමයෙහි රජගහනුවර මනුෂ්‍යයෝ සකස් කළ පිණිසාතය ද ගිතෙල් ද
තලතෙල් ද මත්අවුළු ද සාමීර හිසුනට දෙන්නට කැමැති වෙත්. එකෙකුදුමත්
මෙතනියභූමමරක හිසුනට කුඩු සහිත වූ කෘති දෙවැනි කොට ඇති පිටපි
බත පිසූ සැටියෙන් දෙති. ඔහු පසුබත්හි පිණිසාතයෙන් කැවැත්තාහු
“සාමීර හිසුනත් පුළුවන්හි ‘ඇවැත්නි, තොපට බොජුන්හල්හි කෙබඳු බතෙක්
වී ද? තොපට කෙබඳු බතෙක් වී ද?’යි. ඇතැම් තෙර කෙනෙක් මෙසේ
කියති. ‘ඇවැත්නි, අපට ගිතෙල් විය. තලතෙල් විය. මත්අවුළු වී ය’යි.
මෙතනියභූමමරක හිසුනු වැසිත් මෙසේ කියති. ‘ඇවැත්නි, අපට කිසිවක්
නො වී ය. කුඩු සහිත වූ කෘති දෙවැනි කොට ඇති. පිසූ සැටියෙන් පිටපි
බත වී ය’යි.

7. තවද එසමයෙහි කලාණ්ඩකනික ගෘහපති තෙම නීතිබත් කොට
සතර බතක් දෙයි. හෙතෙම දන්හල්හි අඹුදරුවන් සහිත වූයේ සමීපයෙහි
සිට වළඳවයි. කෙනෙක් බතින් පුළුවන්හි. කෙනෙක් සුපයෙන් පුළුවන්හි.
කෙනෙක් තෙලින් පුළුවන්හි. කෙනෙක් මසවුලෙන් පුළුවන්හි. එසමයෙහි
කලාණ්ඩකනික ගෘහපතියාගේ බත සෙට දවසට මෙතනියභූමමරක හිසුනට
උදෙසන ලද වෙයි. එකල්හි කලාණ්ඩකනික ගෘහපති තෙම කිසි කරුණෙ-
කින් ආරාමයට ගියේ ය. හෙතෙම ආයුෂමත් දබ්බමලාපුත්‍රයන් සමීපයට
එළඹ ආයුෂමත් දබ්බමලාපුත්‍රයන් වැද එකත්පත් ව හුන්නේ ය. එකත්පත්
ව හුන් කලාණ්ඩකනික ගෘහපතිහු ආයුෂමත් දබ්බමලාපුත්‍රයෝ දහැම
කථායෙන් කරුණු දක්වූහ. සමාදන් කරවූහ. තෙද ගැන්වූහ. සතුටු
කළහ. ඉක්බිති කලාණ්ඩකනික ගෘහපති ආයුෂමත් දබ්බමලාපුත්‍රයන්
විසින් දහැම කථායෙන් කරුණු දක්වන ලද්දේ සමාදන් කරවන ලද්දේ
තෙද ගන්වන ලද්දේ සතුටු කරණ ලද්දේ ආයුෂමත් දබ්බමලාපුත්‍රයන්ට
මෙය කී ය. “වහන්ස, අපගේ ගෙහි සෙටදවසට කවරත්තට බත් උදෙසන
ලද දැ”යි ගෘහපතිය, මෙතනියභූමමරක හිසුනට තොපගේ ගෙහි සෙට
දවසට බත් උදෙසන ලද යි කීහ.

8. එකල්හි කලාණ්ඩකනික ගෘහපති තො සතුටුසිත් ඇති වී ය. ‘කෙසේ
නම් පාප හිසුනු අපගේ ගෙහි සෙට බත් වළඳන්නාහු දැ, යි ගෙට ගොස්
‘කොල, සෙට බත් වළඳන යම් කෙනෙක් එත් නම් ඔහු කොටුයෙහි අසුන්
පතවා කෘති දෙවැනි කොට ඇති නිවුටු සහල් බතින් වළඳව’යි දැසියට
ඇණවීය. ‘එසේය සාමීති’ යි ඒ දැසිය කලාණ්ඩකනික ගෘහපතියට පිළිවදන්
දින.

9. ඉක්බිති මෙතනියභූමමරක හිසුනු ඇවැත්නි, ඊයේ අපට කලාණ්-
ඩකනික ගෘහපතිහුගේ බත උදෙසන ලද. සෙට කලාණ්ඩකනික ගෘහපති
තෙම අප සමීපයට එළඹ වළඳවන්නේය. කෙනෙක් මදකයෙන් පුළුවන්හි.
කෙනෙක් සුපයෙන් පුළුවන්හි, කෙනෙක් තෙලින් පුළුවන්හි. කෙනෙක්
මසවුලෙන් පුළුවන්හි ය”යි. ඔහු එ ම සොමිතසින් සිත් වූ පරිදි රාත්‍රියෙහි
නිදි නො ගත්හ.

10. අප්ථ බො මෙතනියභූමමජකා භික්ඛු පුබ්බණ්ඩකමයං නිවාසෙත්වා පතනවිවරමදාය යෙන කල්‍යාණභවත්තකස්ස ගහපතීනො නිවේසනං තෙත්තුපසංඛිකම්භු. අද්දසා බො සා දුසි මෙතනියභූමමජකෙ භික්ඛු දුරතොව ආගමිත්තො, දිව්වාන කොට්ඨකෙ ආයතං පඤ්ඤපෙත්වා මෙතනියභූමමජකෙ භික්ඛු එතදවොච: “නිසිද්ථ හතොන”ති. අප්ථ බො මෙතනියභූමමජකානං භික්ඛුනං එතදගොසි: “නිසංසයං බො න තාව භතතං සිඤ්ඤං භවිස්සති යාව්¹ මයං කොට්ඨකෙ නිසිද්ධිසෙය්‍යාමො”²ති. අප්ථ බො සා දුසි කණාජකෙන බ්ලභිගද්ධියෙන උපගඤ්ඤී: “භුඤ්ඤ්ථ හතොන”ති මයං බො භගිනී නිව්චභවතිකා”ති “ජානායෙසා නිව්චභවතිකස්ථ, අපිච්චාහං තියෙය්‍යාම ආණ්ණානා: ‘යෙ ජෙ යො භවතිකා ආගමිත්තති, තෙ කොට්ඨකෙ ආසනං පඤ්ඤපෙත්වා කණාජකෙන බ්ලභිගද්ධියෙන පරිච්ඡා’ති. භුඤ්ඤ්ථ හතොන”ති.

11. අප්ථ බො මෙතනියභූමමජකා භික්ඛු “තිසෙසා බො ආවුසො කල්‍යාණ-භවත්තකො ගහපතී ආරාමං අගමාසි, දබ්බස්ස මල්ලපුත්තස්ස සන්තීකෙ. නිසංසයං බො මයං දබ්බෙන මල්ලපුත්තෙන ගහපතීනො සන්තීකෙ පරි-භින්නා”ති. තෙ තෙතෙව දෙවෙනස්සෙන න විත්තරූපං භුඤ්ඤීසු. අප්ථ බො මෙතනියභූමමජකා භික්ඛු පච්ඡාභතතං පිණ්ඩපාතපටික්කත්තා ආරාමං ගන්ත්වා පතනවිවරං පටිසාමෙත්වා බහාරාමකොට්ඨකෙ සංඝාරිපල්ලභිකාය නිසිදිංසු භුණ්ඨිතුතා මඬුතුතුතා පතනත්තිකා අබොවුබා පඤ්ඤායන්තා අපට්ඨන්තා.

12. අප්ථ බො මෙතනියා භික්ඛුනී යෙන මෙතනියභූමමජකා භික්ඛු තෙත්තුප-සංඛිකම්, උපසංඛිකම්භා මෙතනියභූමමජකෙ භික්ඛු එතදවොච: “වඤ්ඡි අය්‍යා”ති.³ එවං වුත්තො මෙතනියභූමමජකා භික්ඛු නාලපිංසු. දුතියමපි බො-පෙ-තතියමපි බො මෙතනියා භික්ඛුනී මෙතනියභූමමජකෙ භික්ඛු එතද-වොච: “වඤ්ඡි අය්‍යා”ති. තතියමපි බො මෙතනියභූමමජකා භික්ඛු නාලපිංසු. “කසාහං අය්‍යානං අපරජඤ්ඤි, කිස්ස මං අය්‍යා නාලපන්ති”ති. තථා හි පත-ත්වා භගිනී, අමොන දබ්බෙන මල්ලපුත්තෙන විහෙසීයමොතො අප්ඤ්ඤපෙක්කසී”ති. ‘කසාහං අය්‍යා කරොමී’ති ‘සවෙ බො තිං භගිනී ඉච්චෙය්‍යාසි අපෙජ්ච භගවා දබ්බං මල්ලපුත්තං නාසාපෙය්‍යා’ති. කසාහං අය්‍යා කරොමී. කිං මයා සක්කා කාභුන්ති. එහි තිං භගිනී, යෙන භගවා තෙත්තුපසංඛිකම්, උපසංඛිකම්භා භගවන්තං එවං වදෙති: ‘ඉදං භතොන තච්ඡන්තං තපපතීරූපං, යංයං භතොන දිසා අභයා අතීතිකා අනුපද්දවා, සායං දිසා සභයා සර්ථිකා සඋපද්දවා, යතො නිවාහං තතො පචාතං,⁴ උදකං මඤ්ඤෙ ආදිත්තං, අයෙසතමහි දබ්බෙන මල්ලපුත්තෙන දුසිතා’ති. එවං අය්‍යානි බො මෙතනියා භික්ඛුනී මෙතනියභූමමජකානං භික්ඛුනං පටිසුත්වා යෙන භගවා තෙත්තුපසං-ඛිකම්. උපසංඛිකම්භා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එක්කන්තං අට්ඨාසි, එක්කන්තං සීතා බො මෙතනියා භික්ඛුනී භගවන්තං එතදවොච: ‘ඉදං භතොන තච්ඡ-න්තං තපපතීරූපං, යංයං භතොන දිසා අභයා අතීතිකා අනුපද්දවා, සායං දිසා සභයා සර්ථිකා සඋපද්දවා, යතො නිවාහං තතො පචාතං. උදකං මඤ්ඤෙ ආදිත්තං, අයෙසතමහි දබ්බෙන මල්ලපුත්තෙන දුසිතා’ති.

1. යථා. 2. නිසිදෙය්‍යමාති, සිඬු. නිසිද්ධියමාති සා. 3. අයෙයහි - සිඬු.
4. සචාතං - මජ්ඣං,

10. ඉක්බිති මෙතනියභූමමරක හිසුනු පෙරවරායෙහි හැඳ පෙරෙව පාසිවුරා ගෙන කලාංණහත්තික ගාහපතිහුන් නිවෙත්ත කරු එළඹියහ. ඒ දුසිය දුරින් ම එත මෙතනියභූමමරක හිසුන් දුටුවා ය. දුක කොටුයෙහි අසුන් පතවා මෙතනියභූමමරක හිසුන්ට වහන්ස, හුන මානාලා'යි කීව. එකල්හි මෙතනියභූමමරක හිසුන්ට මේ සිත විය එකාතින් ම තව බත් නො තිබේ වත. ඒ තාක් ඇපි කොටුයෙහි ගිටුවනු ලබමින්"යි. ඉක්බිති ඒ දුසිය කාසි දෙවැනි කොට ඇති නිවුටු බතින් යුක්ත ව එළඹියා ය. වහන්ස, වළඳව'යි කීව. තාගතියනී, ඇපි නිතිබත් ඇතියමින්"යි. ස්වාමීනී, නිතිබත් ඇතියවුනු දනිමි. එතෙකුදුවත් මම ඊයේ ම අණ ලත්මු. කොල, කෙට බත් ලද යම් කෙනෙක් එත් තම් මහු කොටුයෙහි අසුන් පතවා කාසි දෙවැනි කොට ඇති නිවුටුයාලේ බතින් වළඳව'යි වහන්ස, වළඳව මානාලා' යි.

11. ඉක්බිති මෙතනියභූමමරක හිසුනු 'ඇමැත්තී' ඊයේ කලාංණහත්තික ගාහපති තෙම අරමට ගියේ ය. දබ්බමලාපුත්‍රයන් හමුයෙහි වී ය. එකාතින් ම ඇපි දබ්බමලාපුත්‍රයන් විසින් ගාහපතිහු කෙරෙහි බිදුනා ලදුම්" යි මහු එම දෙමතයින් සිත් සේ නො වැළඳුහ. ඉක්බිති මෙතනියභූමමරක හිසුනු පසුබත්හි පිණිසාතයෙන් නාමැත්තාහු අරමට ගොස් පාසිවුරා සහවා තබා බිහිඅරමකොටුයෙහි නිහබ ව මකු ව නාමු කඳට ඇතිව (කොපයෙන්) දුමිණින් වැටගිම් රහිත ව සහග්‍රීන් අකවටු අවුළුවා හුන්හ.

12. එකල්හි මෙතනියා මෙහෙණ මෙතනියභූමමරක හිසුන් කරා එළඹියාය. එළඹ මෙතනියභූමමරක හිසුන්ට 'වදිමි ගිම්යනී'යි කීව. මෙසේ කී කල් ද මෙතනියභූමමරක හිසුනු නො බැණ හුන්හ. දෙවතාවට ද තෙවතාවට මෙතනියා මෙහෙණ මෙතනියභූමමරක හිසුන්ට 'වදිමි, ගිම්යනී' යි කීව. තෙවතාවට ද මෙතනියභූමමරක හිසුනු නො බැණ හුන්හ. මම ආයතීයන්ට කවර අපරාධයක් කෙළෙමිද? කුමක් හෙයින් ආයතීයෝ මා හා නො බෙණෙත් ද? යි එසේ ම ය නාගතියනී, තෝ දබ්බමලාපුත්‍රයන් විසින් අප වෙහෙසනු ලබනුවන් උපේක්ෂා කෙරෙහි ය"යි. ආයතීයෙනී, මේ කුම කෙරෙමි ද? යි ඉදින් නාගතියනී, තෝ පිසියවු තම් අද ම භාග්‍යවත්තු දබ්බමලාපුත්‍රයා තසවත්තාහ යි, ආයතීයෙනී, මම කුම කෙරෙමි ද? මා විසින් කුමක් කරන්නට හැකිද? යි එව නාගතියනී, තෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරු එළඹෙව. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙසේ කියව. 'ස්වාමීනී, මේ නො රාග්තෙක හුසුදුස්සෙක, ස්වාමීනී, යම් දිශාවක් තීර්භය ද නිදුක් ද අනුපද්‍රව ද ඒ දිශාව භය සහිත ය. දුක් සහිත ය. උපද්‍රව සහිත ය. යම් නැතෙක්හි නිවාත ද එහි මහසුලං තැගිණි. දිය ඇවිලගත් කලක් මෙන් ආයතී දබ්බමලාපුත්‍රයන් විසින් මම් දුෂිතයමු"යි. 'එසේය ආයතීයෙනී'යි මෙතනියා මෙහෙණ මෙතනිය භූමමරක හිසුන්ට පිටුවදන් දී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරු එළඹියා ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට අභිවාදනය කොට එකත්පස් ව සිටියා ය. එකත්පස් ව සිටි මෙතනියා මෙහෙණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙ පවත් කීව. 'ස්වාමීනී' මෙය නො රාග්තෙක. හුසුදුස්සෙක ස්වාමීනී, යම් දිශාවක් අභය ද අතීතික ද අනුපද්‍රව ද, ඒ දිශාව භය සහිත ය. දුක් සහිත ය. උවදුරා සහිත ය. යම් නැතෙක්හි නිවාත ද එකත්හි මහසුලං තැගිණි. දිය ඇදීප්ත කලක් මෙනි. ආයතී දබ්බමලාපුත්‍රයන් විසින් දුෂිතයමු'යි කීව.

13. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදුතෙ එතස්මිං පකරණේ භික්ඛු-සංඝං සන්තිපාතාපෙත්වා ආයස්මන්තං දබ්බං මල්ලපුත්තං පථිපුච්ඡි: ‘සරසි නිං දබ්බ එවරුපං කත්තා යථායං භික්ඛුනී ආහංති’ යථා මං භනෙන් භගවා ජාතානී”ති. දුතියමපි ඛො භගවා -පෙ- තතියමපි ඛො භගවා ආයස්මන්තං දබ්බං මල්ලපුත්තං එතදවොච: “සරසි නිං දබ්බ එවරුපං කත්තා යථායං භික්ඛුනී ආහංති” යථා මං භනෙන් භගවා ජාතානී”ති. ‘හ ඛො දබ්බ දබ්බා එවං නිබ්බේදෙත්ති. සචෙ තයා කතං කතන්ති වදෙති, සචෙ අකතං අකතන්ති වදෙති’ති. “යකො අහං භනෙන් ජාතො තාඨිජාතාමි සුපිතනෙතතාපි මේජුතං ධම්මං පතීසෙවිතා, පගෙව ජාගරො”ති. අථ ඛො භගවා භික්ඛු ආමනෙතසි: “තෙනහි භික්ඛවෙ මෙනතියං භික්ඛුනිං තාසෙථ, ඉමෙ ච භික්ඛු අනුසුඤ්ජා”ති. ඉදං වච්ඡා භගවා උට්ඨායාසතා විහාරං පාඨසි.

14. අථ ඛො තෙ භික්ඛු මෙනතියං භික්ඛුනිං තාසෙසුං. අථ ඛො මෙනතියං-භූමචජකා භික්ඛු තෙ භික්ඛු එතදවොදුං: “ඛො අට්ඨසො මෙනතියං භික්ඛුනිං තාසෙථ, හ සං කිඤ්චි අපරජ්ඣනී, අමොහි සං උසාසිතා කුපිතෙහි අතත්තමතෙහි වාචතාධිපපායෙහි”ති. කිං පත තුමො අට්ඨසො ආයස්මන්තං දබ්බං මල්ලපුත්තං අමුලකෙත පාරාජිකෙත ධම්මෙත අනුදායෙසථා”ති. එවමාවුසො”ති. යෙ තෙ භික්ඛු අපට්ඨජා තෙ උජ්ඣායන්ති බීයන්ති විපා-වේන්ති “කථං හි තාම මෙනතියභූමචජකා භික්ඛු ආයස්මන්තං දබ්බං මල්ල-පුත්තං අමුලකෙත පාරාජිකෙත ධම්මෙත අනුදායෙසෙත්ති”ති. අථ ඛො තෙ භික්ඛු භතවතො එතථිථං ආරොවෙසුං -පෙ- “සචං කීර තුමො භික්ඛවෙ දබ්බං මල්ලපුත්තං අමුලකෙත පාරාජිකෙත ධම්මෙත අනුදාය-සෙථා”ති. “සචං භගවා,” චිගරහි වුදො භගවා -පෙ- “කථං හි තාම තුමො මොසපුරිසා දබ්බං මල්ලපුත්තං අමුලකෙත පාරාජිකෙත ධම්මෙත අනුදායෙසෙථ. තෙතං මොසපුරිසා අපපසන්නාතං වා පසාදය -පෙ- එවඤ්ච පත භික්ඛවෙ ඉමං සිත්ඛාපදං උඤ්ඤෙය්‍යාථ:

“යො පන භික්ඛු භික්ඛු දුට්ඨා දෙසො අපපතීන්තො අමුලකෙත පාරාජිකෙත ධම්මෙත අනුදායෙසෙත්ති අපපචන්තාම නං ඉමමිතා බ්‍රහ්ම-චරිසා වාචෙය්‍යන්ති. තන්තො අපජෙති සමයෙන සමනුස්සානියමානො වා අසමනුස්සානියමානො වා අමුලකෙතෙව භං අධිකරණං භොගී භික්ඛු ච දෙසං පඨිට්ඨාති, සංඝාදිසෙසො”ති.

15. යො පනාහි යො යාදිසො -පෙ- භික්ඛුනි -පෙ- අයං ඉමස්මිං අපො අධිපෙපතො භික්ඛුනි,

භික්ඛුනහි අඤ්ඤං භික්ඛු.

දුට්ඨා දෙසොති කුපිතො අතත්තමතො අතභීරදො ආභතවිතො බ්ලජානො.

13. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තෙල තීද්ධතයෙහි තෙල කරුණෙහි හිසුන්වනාය, රැස් කරවා, ආයුෂ්මත් දබ්බමලාපුත්‍රයන් ප්‍රථමින් තේක. “දබ්බය, යම්තේ මේ මෙහෙණ කිවු ද, තෙපි මෙබන්දන් කළහු සිහි කරවු ද”යි. “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ යම්තේ මා දන්තාසේස් ද (එසෙයින් දතයුතු වෙමි)”යි. බුදුහු දෙවනවට ද බුදුහු තෙවනවට ද ආයුෂ්මත් දබ්බමලා-පුත්‍රයන්ට මෙය වදළහ. ‘දබ්බය, යම්තේ මේ මෙහෙණ කිවු ද, තෙපි මෙ බන්දන් කළහු සිහි කරවු ද’යි. දබ්බය පණ්ඨිතයෝ මෙසේ පරප්‍රත්‍යයෙන් තීරවුල් නොකෙරෙති. ඉදින් තා විසින් කරණ ලද නම් කරණ ලද සි කියව. නොකරණ ලද නම් නොකරණ ලද සි කියව’යි. ‘සාමිනි, මම යම් කලෙක උපන්නෙමි ද එතැන් පටන් සිහිතෙන්නු මෙවුන්දම් සෙවියෙමි නොදන්මි. නිද්වැරුයෙමි කාලමා’යි. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හිසුන් ඇමැතු තේක. එසේ වී නම් මහණෙනි, “මෙතනියා මෙහෙණ (ලිඛිතාසනායෙන්) තසවු. මේ (මෙහෙයු) හිසුන් ද විමසව”යි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදරා හුතත්තෙන් නැගී විහාරයට පිවිසි තේක.

14. ඉක්බිති ඒ හිසුන් මෙතනියා මෙහෙණ ලිඛිතාසනායෙන් තසාපුහ. එකල්හි මෙතනියාභූමමරක හිසුන් ඒ හිසුන්ට මෙසේ කීහ. ‘ඇවැත්නි, මෙතනියා මෙහෙණ තහමන් තසවු. භී තොමෝ කිසි වරදක් නොකෙරෙයි කිපියා වූ නොසතුටු සිත් ඇති සත්තෙන් තෙරනු කැමැති වූ අප විසින් භී තොමෝ මෙහෙයන ලද ය’යි. කීමෙන් ද ඇවැත්නි, “තෙපි ආයුෂ්මත් දබ්බමලාපුත්‍රයන් අමුලු පරිජිතවැනින් වෝදනා කරවු ද?”යි. එසේය ඇවැත්නි, යි. යම් හිසු කෙතෙක් අපිත් වූවාහු ද ඔහු අවමන් කෙරෙති. හුඟුණ කීයති. දෙස් පහල කෙරෙත්. ‘කෙසේ නම් මෙතනියාභූමමරක හිසුන් ආයුෂ්මත් දබ්බමලාපුත්‍රයනව අමුලු පරිජිතවැනින් වෝදනා කළාහු ද’යි. එකල්හි ඒ හිසුන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙකරුණ දන් වූහ. නැබැද? මහණෙනි, තෙපි දබ්බමලාපුත්‍රයනව අමුලු පරිජිතවැනින් වෝදනා කරවු ද? යි. සැබව භාග්‍යවතුන් වහන්ස, භාග්‍යවත් බුදුහු වෙසෙසින් ගර්භා කළහ... කෙසේ නම් සිත් පුරුෂයෙහි, තෙපි දබ්බමලා පුත්‍රයනව අමුලු පරිජිතවැනින් වෝදනා කළහු ද? සිත් පුරුෂයෙහි, තෙල නොපහත් වුවත්තේ පහත් ඔව පිණිස හෝ නොවෙයි.... තවද මහණෙනි, මේ ඩිසා, පදය මෙසේ උදෙසවු.

“යම් මහණෙක් දම්භව වූයේ, මෙරමා දුෂණය කරණුයේ, නොසතුටු සිත් ඇත්තේ ‘මොහු මෙසත්තෙන් තෙරනෙමි නම් යෙහෙකැ’යි මහණක්හට අමුලු පරිජිතවැනින් වෝදනා කෙරේ නම්, එයින් පසු කලෙක විවාරනු ලබන්නේ හෝ නොවිවාරනු ලබන්නේ හෝ ඒ අධිකරණය මුල් රහිත වේ නම්, (වෝදනා) මහණ තෙමේ ද දෙසයෙහි පිණිසා නම් සහවෙසෙස් වේ” ය යි.

15. යොපන යනු: යමෙක් යම්බද්ධයෙන්... හිහවු යනු... මේ තෙම මේ අධිකරණ හිසු යයි අදහස් කරණ ලදී.

නිකමු. යනු: අත් මහණක්හු.

දුසෙමා දෙසො යනු: කිපියේ නොසතුටු සිත් ඇත්තේ නොපහත් වූයේ කෝපයෙන් වැඩුණු සිත් ඇත්තේ (පිළිඹ) හුල් ඇත්තේ යි.

අපසනිංකානි තෙන ව කොපෙන තෙන ව දෙසෙන නාය ව අනතත-
මතතාය නාය ව අනතිරද්ධියා අපසනිකො ගොති.

අමුලකං නාම අදිට්ඨං අසුතං අපරිසඬ්ඛිතං.

පාරාජිකෙන ධම්මෙනාති චතුත්තං අසුද්ධතරෙන.

අනුදායංගයාති වොදෙති වා වොදාපෙති වා.

අසප්පච්ඡාම නං ඉමමිතා චුක්ඛවර්ජිතා වාමසයන්ති තිකුචුතාවා
වාමෙයං සමෙකධම්මා වාමෙයං සිලකතිකා වාමෙයං තපොගුණා වාමෙයං.

තතො අපරෙන ධම්මෙනාති යසම්භිං බණේ අනුදායංගිකො ගොති තං
බණං තං ලයං තං මුහුත්තං චිතිවතො.

සමනුග්ගානියමානනාති යෙන චජුතා අනුදායංගිකො ගොති තසම්භිං
චජුසම්භිං සමනුග්ගානියමානො.

අසමනුග්ගානියමානනාති ත කෙතචි චුට්ඨමානො.

අබ්බකරණං නාම චත්තාරි අබ්බකරණාති විවාදාබ්බකරණං අනුවාදාබ්බකරණං
ආපතාතිකරණං කිට්ඨාබ්බකරණං.

තිකුචු ව දෙසං පනිට්ඨානිති තුච්ඡකං මයා භණිතං, මුසා මයා භණිතං,
අගුතං මයා භණිතං, අජානනොතන මයා භණිතං.

සංඝාදිසෙසොති -පෙ- තෙතපි චුට්ඨති සංඝාදිසෙසොති.

16. අදිට්ඨස්ස ගොති පාරාජිකං ධම්මං අජ්ඣාපජ්ජනොති, තඤ්ඤාචි
වොදෙති: “දිට්ඨො මයා පාරාජිකං ධම්මං අජ්ඣාපජ්ජනොසි, අස්සමණොසි,
අසකාසුත්තියොසි, තඤ්ඤා නාය සද්ධිං උපොසථො වා පචාරණං වා සංඝකම්මං
වා”ති, ආපතති වාමාය වාමාය සංඝාදිසෙසස්ස.

17. අසුතස්ස ගොති පාරාජිකං ධම්මං අජ්ඣාපජ්ජනොති, තඤ්ඤාචි වොදෙති:
“සුතො මයා පාරාජිකං ධම්මං අජ්ඣාපජ්ජනොසි, අස්සමණොසි, අසකාසුත්තියො-
සි, තඤ්ඤා නාය සද්ධිං උපොසථො වා පචාරණං වා සංඝකම්මං වා”ති,
ආපතති වාමාය වාමාය සංඝාදිසෙසස්ස.

18. අපරිසඬ්ඛිතස්ස ගොති පාරාජිකං ධම්මං අජ්ඣාපජ්ජනොති, තං චෙ
වොදෙති: ‘පරිසඬ්ඛිතො මයා පාරාජිකං ධම්මං අජ්ඣාපජ්ජනොසි, අස්සමණොසි,
අසකාසුත්තියොසි, තඤ්ඤා නාය සද්ධිං උපොසථො වා පචාරණං වා සංඝකම්මං
වා”ති, ආපතති වාමාය වාමාය සංඝාදිසෙසස්ස.

අසානිතො යනු: ඒ කෝපයෙන් ද ඒ දොෂයෙන් ද ඒ තො සතුටු සිත් ඇති බැවින් ද ඒ තො පගන් බැවින් ද තො සතුටු සිත් ඇත්තේ වේ.

අමුලභ නම්: තො දක්තා ලද්දේ තො අසන ලද්දේ තො සාක කරණ ලද්දේ යි.

පාරාජිකෙන් බිමෙමන යනු: සතර පරිජ් අතුරෙන් අන්තරයෙකින්.

අනුදායංසෙය් යනු: වෝදතා කෙරෙයි හෝ වෝදතා කරවා හෝ.

අපසවනාම නං ඉමමනා බ්‍රහ්මවිජියා වාමෙය් යනු: භික්ෂු භාවයෙන් තෙරතෙමි නම් භික්ෂුදමින් තෙරතෙමි නම් ශීලස්කකියෙන් තෙරතෙමි නම් හපොගුණයෙන් තෙරතෙමි නම්.

තතො අපරෙතා සමයෙන යනු: යම් ඇසිල්ලෙක වෝදතා කරණ ලද්දේ වේ ද ඒ ඇසිල්ල ඒ ලය ඒ මොහොත ඉක්මනිය කල්හි.

සමනුග්ගාභියමානො යනු: යම් වස්තුයෙකින් වෝදතා කරණ ලද්දේ වේ ද ඒ වස්තුයෙහි ලා විචාරනු ලබන්නේ.

අසමනුග්ගාභියමානො: යනු: කිසිවක්හු විසින් තො කියනු ලබන්නේ.

අභිකරණ නම්: සතර අභිකරණ කෙනෙකි: විවාදාභිකරණ ය අනුවාදාභිකරණ ය ආපතතාභිකරණ ය නිවාදාභිකරණ ය.

ගහනු ව දෙසං පභිධානි යනු: මා විසින් සිත් බස් කියන ලද, මා විසින් මුසවා කියන ලද, මා විසින් අගුතයක් කියන ලද, මා තො දත්තනු විසින් කියන ලද.

සංකාර්මසෙය් යනු... එහිනුදු සංකාර්මසෙය් යි කියනු ලැබේ ය යි.

16. වෝදක වූ ඔහු විසින් පරිජ්ඣාවාත් අවදිනුයේ තො දක්තා ලද්දේ වෙයි. ඉදින් ඔහුට (තෝ) පරිජ්ඣාවාත් අවන්නෙහි මා විසින් දක්තා ලද්දෙහි ය. අග්‍රමණයෙහි, අශාක්‍යපුත්‍රිය වෙහි, තා සමග පොහෝ කිරීමෙන් හෝ පමාරණයෙන් හෝ සමාකමයෙන් හෝ තැතැ'යි වෝදතා කෙරේ නම් තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි සහවෙසෙස්ඇවැත් වේ.

17. වෝදක වූ ඔහු විසින් පරිජ්ඣාවාත් අවන්නේ යයි තො අසන ලද්දේ වේ ද, ඉදින් ඔහුට (තෝ) පරිජ්ඣාවාත් අවන්නෙහි මා විසින් අසන ලද්දෙහි ය. අග්‍රමණයෙහි, අශාක්‍යපුත්‍රිය වෙහි, තා සමග පොහෝ කිරීම හෝ පවුරුණු හෝ සමාකමයෙන් හෝ තැතැ'යි වෝදතා කෙරේ නම් තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි සහවෙසෙස්ඇවැත් වේ.

18. වෝදක වූ ඔහු විසින් සාක තො කරණ ලද්දේ වෙයි. ඉදින් ඔහුට පරිජ්ඣාවාත් අවන්නෙහි මා විසින් සාක කරණ ලද්දෙහි ය. අග්‍රමණයෙහි, අශාක්‍යපුත්‍රියයෙහි, තා සමග පොහෝ කිරීම හෝ පවුරුණු හෝ සමාකමයෙන් හෝ තැතැ'යි වෝදතා කෙරේ නම් තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි සහවෙසෙස්ඇවැත් වේ.

19. අද්ධංසං හොති පාරුජිකං ධම්මං අජ්ඣාපජ්ජනොති, තඤ්ඤාච චොදෙති: “දිට්ඨො මයං සුතො ච පාරුජිකං ධම්මං අජ්ඣාපනොති අඤ්ඤාසංඝාසි, අසකාසුතරියොසි, තස්සි තයං සද්ධං උපොසථො චා පචාරණං චා සංඝාකම්මං චා”ති, ආපතති වාචාය වාචාය සංඝාදිසෙසංසං.

20. අද්ධංසං හොති පාරුජිකං ධම්මං අජ්ඣාපජ්ජනොති, තඤ්ඤාච චොදෙති: “දිට්ඨො මයං පරිසංඝිතො ච පාරුජිකං ධම්මං අජ්ඣාපනොති, අඤ්ඤාසංඝාසි, අසකාසුතරියොසි -පෙ- ආපතති වාචාය වාචාය සංඝාදිසෙසංසං.

21. අද්ධංසං හොති පාරුජිකං ධම්මං අජ්ඣාපජ්ජනොති, තඤ්ඤාච චොදෙති: “දිට්ඨො මයං සුතො ච පරිසංඝිතො ච පාරුජිකං ධම්මං අජ්ඣාපනොති -පෙ- ” ආපතති වාචාය වාචාය සංඝාදිසෙසංසං.

22. අසුතංසං හොති පාරුජිකං ධම්මං අජ්ඣාපනොති, තඤ්ඤාච චොදෙති “සුතො මයං පරිසංඝිතො ච -පෙ- සුතො මයං දිට්ඨො ච -පෙ- සුතො මයං පරිසංඝිතො ච දිට්ඨො ච පාරුජිකං ධම්මං අජ්ඣාපනොති” -පෙ- ආපතති වාචාය වාචාය සංඝාදිසෙසංසං.

23. අපරිසංඝිතංසං හොති පාරුජිකං ධම්මං අජ්ඣාපනොති, තඤ්ඤාච චොදෙති: පරිසංඝිතො මයං දිට්ඨො ච -පෙ- පරිසංඝිතො මයං සුතො ච -පෙ- පරිසංඝිතො මයං දිට්ඨො ච සුතො ච පාරුජිකං ධම්මං අජ්ඣාපනොති -පෙ- ආපතති වාචාය වාචාය සංඝාදිසෙසංසං.

24. ද්විධංසං හොති පාරුජිකං ධම්මං අජ්ඣාපජ්ජනොති, තඤ්ඤාච චොදෙති: සුතො මයං පාරුජිකං ධම්මං අජ්ඣාපනොති -පෙ- ආපතති වාචාය වාචාය සංඝාදිසෙසංසං.

25. ද්විධංසං හොති පාරුජිකං ධම්මං අජ්ඣාපජ්ජනොති, තඤ්ඤාච චොදෙති: පරිසංඝිතො මයං පාරුජිකං ධම්මං අජ්ඣාපනොති -පෙ- තඤ්ඤාච චොදෙති: සුතො මයං පරිසංඝිතො ච පාරුජිකං ධම්මං අජ්ඣාපනොති -පෙ- ආපතති වාචාය වාචාය සංඝාදිසෙසංසං.

26. සුතංසං හොති පාරුජිකං ධම්මං අජ්ඣාපනොති, තඤ්ඤාච චොදෙති: පරිසංඝිතො මයං -පෙ- දිට්ඨො මයං -පෙ- පරිසංඝිතො මයං දිට්ඨො ච පාරුජිකං ධම්මං අජ්ඣාපනොති -පෙ- ආපතති වාචාය වාචාය සංඝාදිසෙසංසං.

27. පරිසංඝිතංසං හොති පාරුජිකං ධම්මං අජ්ඣාපනොති, තං චොදෙති: දිට්ඨො මයං පාරුජිකං ධම්මං අජ්ඣාපනොති -පෙ- සුතො මයං පාරුජිකං ධම්මං අජ්ඣාපනොති -පෙ- දිට්ඨො මයං සුතො ච පාරුජිකං ධම්මං අජ්ඣාපනොති -පෙ- ආපතති වාචාය වාචාය සංඝාදිසෙසංසං.

19. චෝදක වූ ඔහු විසින් පරිජ්ඣාවාත් අවදිනුයේ නො දක්නා ලද්දේ වෙයි. ඉදින් ඔහුට (නෝ) පරිජ්ඣාවාත් අවත්තෙහි මා විසින් දක්නා ලද්දෙහි අසන ලද්දෙහි ද වෙයි. අශ්‍රමණයෙහි අශාසනාපුත්‍රියයෙහි, තා සමග පොතොය හෝ පවුරුණු හෝ සහිතකම් හෝ නාතා' යි චෝදනා කෙරේ නම් තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි සහවෙසෙස්ඥාවාත් වේ.

20. චෝදක වූ ඔහු විසින් පරිජ්ඣාවාත් අවදිනුයේ නො දක්නා ලද්දේ වෙයි. ඉදින් ඔහුට පරිජ්ඣාවාත් අවත්තෙහි මා විසින් දක්නා ලද්දෙහි ද සාක කරණ ලද්දෙහි ද වෙයි. අශ්‍රමණයෙහි, අශාසනාපුත්‍රියයෙහි ... චෝදනා කෙරේ නම් තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි සහවෙසෙස්ඥාවාත් වේ.

21. චෝදක වූ ඔහු විසින් පරිජ්ඣාවාත් අවදිනුයේ නො දක්නා ලද්දේ වෙයි. ඉදින් ඔහුට (නෝ) පරිජ්ඣාවාත් අවත්තෙහි මා විසින් දක්නා ලද්දෙහි ද අසන ලද්දෙහි ද සාක කරණ ලද්දෙහි ද වෙයි ... චෝදනා කෙරේ නම් තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි සහවෙසෙස්ඥාවාත් වේ.

22. චෝදක වූ ඔහු විසින් පරිජ්ඣාවාත් අවත්තේ යයි නො අසන ලද්දේ වෙයි. ඉදින් ඔහුට (නෝ) පරිජ්ඣාවාත් අවත්තෙහි මා විසින් අසන ලද්දෙහි සාක කරණ ලද්දෙහි ද ... මා විසින් අසන ලද්දෙහි දක්නා ලද්දෙහි ද ... මා විසින් අසන ලද්දෙහි සාක කරණ ලද්දෙහි ද දක්නා ලද්දෙහි ද වෙයි ... චෝදනා කෙරේ නම් තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි සහවෙසෙස්ඥාවාත් වේ.

23. චෝදක වූ ඔහු විසින් පරිජ්ඣාවාත් අවත්තේ යයි සාක නො කරණ ලද්දේ වෙයි. ඉදින් ඔහුට (නෝ) පරිජ්ඣාවාත් අවත්තෙහි මා විසින් සාක කරණ ලද්දෙහි දක්නා ලද්දෙහි ද ... මා විසින් පරිසංකීර්ණයෙහි අසන ලද්දෙහි ද ... මා විසින් පරිසංකීර්ණයෙහි දක්නා ලද්දෙහි ද අසන ලද්දෙහි ද වෙයි ... චෝදනා කෙරේ නම් තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි සහවෙසෙස්ඥාවාත් වේ.

24. චෝදක වූ ඔහු විසින් පරිජ්ඣාවාත් අවදිනුයේ දක්නා ලද්දේ වෙයි. ඉදින් ඔහුට (නෝ) පරිජ්ඣාවාත් අවත්තෙහි මා විසින් අසන ලද්දෙහි ය. ... චෝදනා කෙරේ නම් තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි සහවෙසෙස්ඥාවාත් වේ.

25. චෝදක වූ ඔහු විසින් පරිජ්ඣාවාත් අවදිනුයේ දක්නා ලද්දේ වෙයි. ඉදින් ඔහුට චෝදනා කෙරේ නම් (නෝ) පරිජ්ඣාවාත් අවත්තෙහි යයි මා විසින් සාක කරණ ලද්දෙහි ය. ... ඉදින් ඔහුට චෝදනා කෙරේ නම් (නෝ) පරිජ්ඣාවාත් අවත්තෙහි මා විසින් අසන ලද්දෙහි පරිසංකීර්ණ ද වෙයි ... තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි සහවෙසෙස්ඥාවාත් වේ.

26. චෝදක වූ ඔහු විසින් පරිජ්ඣාවාත් අවත්තේ යයි අසන ලද්දේ වෙයි. ඉදින් ඔහුට චෝදනා කෙරේ නම් 'මා විසින් සාක කරණ ලද්දෙහි ... මා විසින් දක්නා ලද්දෙහි ... (නෝ) පරිජ්ඣාවාත් අවත්තෙහි මා විසින් සාක කරණ ලද්දෙහි ද ... තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි සහවෙසෙස්ඥාවාත් වේ.

27. චෝදක වූ ඔහු විසින් පරිජ්ඣාවාත් අවත්තේ යයි සාක කරණ ලද්දේ වෙයි. ඉදින් ඔහුට, (නෝ) පරිජ්ඣාවාත් අවත්තෙහි මා විසින් දක්නා ලද්දෙහි ය ... (නෝ) පරිජ්ඣාවාත් අවත්තෙහි මා විසින් අසන ලද්දෙහි ය ... (නෝ) පරිජ්ඣාවාත් අවත්තෙහි මා විසින් දක්නා ලද්දෙහි අසන ලද්දෙහි ද වෙයි, ... චෝදනා කෙරේ නම් තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි සහවෙසෙස්ඥාවාත් වේ.

28. දිට්ඨස්ස හොති පාරුජකං ධම්මං අජ්ඣාපජ්ජනො, දිට්ඨං චෙම-
නිකො දිට්ඨං තො කපෙපති, දිට්ඨං තස්සරති, දිට්ඨං පමමුට්ඨො¹ හොති, -පෙ-
සුතෙ චෙමනිකො සුතං තො කපෙපති, සුතං තස්සරති, සුතං පමමුට්ඨො
හොති, -පෙ- පරිසංඛිනිතා චෙමනිකො පරිසංඛිතං තො කපෙපති:
පරිසංඛිතං තස්සරති, පරිසංඛිතං පමමුට්ඨො හොති, තඤ්ඤා චොදෙති,
පරිසංඛිතො මයා දිට්ඨො ච -පෙ- පරිසංඛිතො මයා සුතො ච -පෙ-
පරිසංඛිතො මයා දිට්ඨො ච සුතො ච පාරුජකං ධම්මං අජ්ඣාපනොයි,
අස්සමණොසි, අසකාපුත්තියොසි, තඤ්ඤා නයා සද්ධිං උපොසථො වා පචාරණා වා
සංඝකාමමං වා”ති, ආපත්ති වාචාය වාචාය සංඝාදිසෙසං.

29. අදිට්ඨස්ස හොති පාරුජකං ධම්මං අජ්ඣාපජ්ජනො, තඤ්ඤා
චොදෙති: “දිට්ඨොසි පාරුජකං ධම්මං අජ්ඣාපනොයි, අස්සමණොසි,
අසකාපුත්තියොසි, තඤ්ඤා නයා සද්ධිං උපොසථො වා පචාරණා වා සංඝකාමමං
වා”ති, ආපත්ති වාචාය වාචාය සංඝාදිසෙසං.

30. අසුතස්ස හොති පාරුජකං ධම්මං අජ්ඣාපනොති, -පෙ- අපරිසංඛි-
තස්ස හොති පාරුජකං ධම්මං අජ්ඣාපනොති, තඤ්ඤා චොදෙති:
“පරිසංඛිතොසි, පාරුජකං ධම්මං අජ්ඣාපනොයි, අස්සමණොසි -පෙ-
ආපත්ති වාචාය වාචාය සංඝාදිසෙසං.

31. අදිට්ඨස්ස හොති පාරුජකං ධම්මං අජ්ඣාපජ්ජනො, තඤ්ඤා චොද-
පෙති: දිට්ඨොසි සුතොසි -පෙ- දිට්ඨොසි පරිසංඛිතොසි -පෙ- දිට්ඨොසි සුතොසි
පරිසංඛිතොසි, පාරුජකං ධම්මං අජ්ඣාපනොයි, -පෙ- අසුතස්ස හොති
පාරුජකං ධම්මං අජ්ඣාපනොති, තඤ්ඤා චොදෙති: සුතොසි පරිසංඛිතොසි
-පෙ- සුතොසි දිට්ඨොසි -පෙ- සුතොසි පරිසංඛිතොසි දිට්ඨොසි -පෙ-
අපරිසංඛිතස්ස හොති පාරුජකං ධම්මං අජ්ඣාපනොති, තඤ්ඤා චොදෙති:
පරිසංඛිතොසි දිට්ඨොසි -පෙ- පරිසංඛිතොසි සුතොසි -පෙ- පරිසංඛිතොසි
දිට්ඨොසි සුතොසි පාරුජකං ධම්මං අජ්ඣාපනොයි, අස්සමණොසි, -පෙ-
ආපත්ති වාචාය වාචාය සංඝාදිසෙසං.

32. දිට්ඨස්ස හොති පාරුජකං ධම්මං අජ්ඣාපජ්ජනො, තඤ්ඤා
චොදෙති: සුතොසි -පෙ- තඤ්ඤා චොදෙති: පරිසංඛිතොසි -පෙ- තඤ්ඤා
චොදෙති: සුතොසි පරිසංඛිතොසි, පාරුජකං ධම්මං අජ්ඣාපනොයි,
අස්සමණොසි -පෙ- ආපත්ති වාචාය වාචාය සංඝාදිසෙසං.

33. සුතස්ස හොති ‘පාරුජකං ධම්මං අජ්ඣාපනො’ති -පෙ- පරිසංඛි-
තස්ස හොති පාරුජකං ධම්මං අජ්ඣාපනොති, තඤ්ඤා චොදෙති: දිට්ඨොසි
-පෙ- තඤ්ඤා චොදෙති: සුතොසි -පෙ- තඤ්ඤා චොදෙති: දිට්ඨොසි
සුතොසි පාරුජකං ධම්මං අජ්ඣාපනොයි, අස්සමණොසි -පෙ- ආපත්ති වාචාය
වාචාය සංඝාදිසෙසං.

28. වෝදක වු ඔහු විසින් පරිජ්ඣාවාත් අවදිනුයේ දක්නා ලද්දේ වෙයි. දක්නා ලද්දෙහි විමති ආත්තේ දක්නා ලද්ද නො හදහයි. දක්නා ලද්ද නො සිති කෙරෙයි. දක්නා ලද්ද නාත්තේ වෙයි ... ශ්‍රාවකයෙහි විමති ආත්තේ අසන ලද්ද නො හදහයි, අසන ලද්ද නො සිති කෙරෙයි, අසන ලද්ද නාත්තේ වෙයි ... සාක කරණ ලද්දෙහි විමති ආත්තේ සාක කරණ ලද්ද නො හදහයි, සාක කරණ ලද්ද නොසිති කෙරෙයි, සාක කරණ ලද්ද නාත්තේ වෙයි. ඉදින් ඔහුට මා විසින් පරිසංකිතයෙහි දක්නා ලද්දෙහි ද ... මා විසින් පරිසංකිතයෙහි අසන ලද්දෙහි ද ... '(තෝ) පරිජ්ඣාවාත් අවත්තෙහි මා විසින් පරිසංකිතයෙහි දක්නා ලද්දෙහි ද අසනලද්දෙහි ද වෙති අශ්‍රමණයෙහි, අශාසාපුත්‍රියයෙහි. තා සමග පොහෝ කිරීම හෝ පවුරුණු හෝ සබ්බකම් හෝ නානා' යි වෝදනා කෙරේ තම්, තෙජුලෙහි තෙජුලෙහි සහවෙසෙස්-ආවාත් වේ.

29. වෝදක වු ඔහු විසින් පරිජ්ඣාවාත් අවදිනුයේ නො දක්නා ලද්දේ වෙයි. ඉදින් ඔහුට 'පරිජ්ඣාවාත් අවත්තෙහි දක්නා ලද්දෙහි ය. අශ්‍රමණයෙහි අශාසාපුත්‍රියයෙහි තා සමග උපොසථයෙක් හෝ පචාරණයෙක් හෝ සබ්බකම් හෝ නානා' යි වෝදනා කරවා තම් තෙජුලෙහි තෙජුලෙහි සහවෙසෙස්ආවාත් වේ.

30. වෝදක වු ඔහු විසින් 'පරිජ්ඣාවාත් අවත්තේ ය' යි නො අසන ලද්දේ වෙයි. ... ඔහු විසින් 'පරිජ්ඣාවාත් අවත්තේ ය' යි සාක කරණ ලද්දේ වෙයි. ඉදින් ඔහුට 'තෝ පරිජ්ඣාවාත් අවත්තෙහි. පරිසංකිතයෙහි ය. අශ්‍රමණයෙහි ... වෝදනා කරවා තම් තෙජුලෙහි තෙජුලෙහි සහවෙසෙස්ආවාත් වේ.

31. වෝදක වු ඔහු විසින් පරිජ්ඣාවාත් අවදිනුයේ නො දක්නා ලද්දේ වෙයි. ඉදින් ඔහුට වෝදනා කරවා තම් දක්නා ලද්දෙහි අසන ලද්දෙහි ය. ... දක්නා ලද්දෙහි සාක කරණ ලද්දෙහි ය. ... දක්නා ලද්දෙහි අසන ලද්දෙහි සාක කරණ ලද්දෙහි පරිජ්ඣාවාත් අවත්තෙහි ... ඔහු විසින් 'පරිජ්ඣාවාත් අවත්තේ ය' යි නො අසන ලද්දේ වෙයි. ඉදින් ඔහුට වෝදනා කරවා තම් 'අසන ලද්දෙහි සාක කරණ ලද්දෙහි ය. ... දක්නා ලද්දෙහි සාක කරණ ලද්දෙහි දක්නා ලද්දෙහි ය. ... ඔහු විසින් 'පරිජ්ඣාවාත් අවත්තේ ය' යි සාක නො කරණ ලද්දේ වෙයි. ඉදින් ඔහුට වෝදනා කරවා තම් 'සාක කරණ ලද්දෙහි දක්නා ලද්දෙහි ය. ... සාක කරණ ලද්දෙහි අසන ලද්දෙහි ය. ... සාක කරණ ලද්දෙහි දක්නා ලද්දෙහි අසන ලද්දෙහි පරිජ්ඣාවාත් අවත්තෙහි ය. අශ්‍රමණයෙහි ය. ... තෙජුලෙහි තෙජුලෙහි සහවෙසෙස්ආවාත් වේ.

32. ඔහු විසින් පරිජ්ඣාවාත් අවදිනුයේ දක්නා ලද්දේ වෙයි. ඉදින් ඔහුට වෝදනා කරවා තම් 'අසන ලද්දෙහි ය. ... ඉදින් ඔහුට වෝදනා කරවා තම් 'සාක කරණ ලද්දෙහි ය. ... ඉදින් ඔහුට වෝදනා කරවා තම් 'අසන ලද්දෙහි සාක කරණ ලද්දෙහි පරිජ්ඣාවාත් අවත්තෙහි අශ්‍රමණයෙහි' ... තෙජුලෙහි තෙජුලෙහි සහවෙසෙස්ආවාත් වේ.

33. ඔහු විසින් 'පරිජ්ඣාවාත් අවත්තේ ය' යි අසන ලද්දේ වෙයි. ... ඔහු විසින් 'පරිජ්ඣාවාත් අවත්තේ ය' යි සාක කරණ ලද්දේ වෙයි. ඉදින් ඔහුට වෝදනා කරවා තම් 'දක්නා ලද්දෙහි ය. ... ඉදින් ඔහුට වෝදනා කරවා තම් 'අසන ලද්දෙහි ය. ... ඉදින් ඔහුට වෝදනා කරවා තම් 'දක්නා ලද්දෙහි අසන ලද්දෙහි පරිජ්ඣාවාත් අවත්තෙහි අශ්‍රමණයෙහි ය.' ... තෙජුලෙහි තෙජුලෙහි සහවෙසෙස්ආවාත් වේ.

34. දිට්ඨස්ස හොති පාරුජිකං ධම්මං අජ්ඣාපජ්ජනො, දිට්ඨ වෙමිතිකො දිට්ඨං නො කපෙපති, දිට්ඨං තස්සරති, දිට්ඨං පමුච්චො හොති -පෙ- සුතෙ වෙමිතිකො සුතං නො කපෙපති සුතං තස්සරති සුතං පමුච්චො හොති -පෙ- පරිසංඛිතිතෙ වෙමිතිකො පරිසංඛිතිතං නො කපෙපති, පරිසංඛිතිතං තස්සරති, පරිසංඛිතිතං පමුච්චො හොති, තස්සෙව වොද්දපෙති: පරිසංඛිතිතොසි දිට්ඨොසි -පෙ- පරිසංඛිතිතොසි සුතොසි -පෙ- පරිසංඛිතිතොසි දිට්ඨොසි සුතොසි පාරුජිකං ධම්මං අජ්ඣාපජනොසි, අස්සමණොසි, අසකාපුතතියොසි, නජී තයා සද්ධිං උපොසථො වා පචාරණං වා සංඝකම්මං වාහි අපතති වාචාය වාචාය සංඝාදිසෙසස්ස.

35. අසුඤ්ඤා සුඤ්ඤාසී, සුඤ්ඤා අසුඤ්ඤාසී, අසුඤ්ඤා අසුඤ්ඤාසී, සුඤ්ඤා සුඤ්ඤාසී.

36. අසුඤ්ඤා හොති පුග්ගලො අඤ්ඤාතරං පාරුජිකං ධම්මං අජ්ඣාප-
ජනො, තස්සෙව සුඤ්ඤාසීසමානො අනොකාසං කාරුපෙඨා වාචනා-
ධිපපායො වදෙති, අපතති සංඝාදිසෙසස්ස දුක්ඛං.

37. අසුඤ්ඤා හොති පුග්ගලො අඤ්ඤාතරං පාරුජිකං ධම්මං අජ්ඣාපජනො,
තස්සෙව සුඤ්ඤාසීසමානො ඕකාසං කාරුපෙඨා වාචනාධිපපායො වදෙති,
අපතති සංඝාදිසෙසස්ස.

38. අසුඤ්ඤා හොති පුග්ගලො අඤ්ඤාතරං පාරුජිකං ධම්මං අජ්ඣාපජනො,
තස්සෙව සුඤ්ඤාසීසමානො අනොකාසං කාරුපෙඨා අනෙකාසාධිපපායො
වදෙති, අපතති ඕමසවාදෙන දුක්ඛං.

39. අසුඤ්ඤා හොති පුග්ගලො අඤ්ඤාතරං පාරුජිකං ධම්මං අජ්ඣාප-
ජනො, තස්සෙව සුඤ්ඤාසීසමානො ඕකාසං කාරුපෙඨා අනෙකාසාධිපපායො
වදෙති, අපතති ඕමසවාදස්ස.

40. සුඤ්ඤා හොති පුග්ගලො අඤ්ඤාතරං පාරුජිකං ධම්මං අනජ්ඣා-
පජනො, තස්සෙව අසුඤ්ඤාසීසමානො අනොකාසං කාරුපෙඨා වාචනා-
ධිපපායො වදෙති, අපතති දුක්ඛං.

41. සුඤ්ඤා හොති පුග්ගලො අඤ්ඤාතරං පාරුජිකං ධම්මං අනජ්ඣා-
පජනො, තස්සෙව අසුඤ්ඤාසීසමානො ඕකාසං කාරුපෙඨා වාචනාධිපපායො
වදෙති, අපතති.

42. සුඤ්ඤා හොති පුග්ගලො අඤ්ඤාතරං පාරුජිකං ධම්මං අනජ්ඣා-
පජනො, තස්සෙව අසුඤ්ඤාසීසමානො අනොකාසං කාරුපෙඨා අනෙකාසා-
ධිපපායො වදෙති, අපතති ඕමසවාදෙන දුක්ඛං.

43. සුඤ්ඤා හොති පුග්ගලො අඤ්ඤාතරං පාරුජිකං ධම්මං අනජ්ඣා-
පජනො, තස්සෙව අසුඤ්ඤාසීසමානො ඕකාසං කාරුපෙඨා අනෙකාසාධිපපායො
වදෙති, අපතති ඕමසවාදස්ස.

34. චෝදනා කරවන ඔහු විසින් පරිජ්ජාවාත් අබ්දනා වූ හෙතෙම දක්නා ලද්දේ වෙයි. දක්නා ලද්දෙහි විමති ඇත්තේ දක්නා ලද්ද නො හදහයි. දක්නා ලද්ද නො සිහි කෙරෙයි. දක්නා ලද්ද නැසුනේ වෙයි. ... අසන ලද්දෙහි විමති ඇත්තේ අසන ලද්ද නො හදහයි, අසන ලද්ද නො සිහි කෙරෙයි, අසන ලද්ද නැසුනේ වෙයි. ... පරිසංඛින්නයෙහි විමති ඇත්තේ පරිසංඛින්නය නො හදහයි, පරිසංඛින්නය නො සිහි කෙරෙයි, පරිසංඛින්නය නැසුනේ වෙයි. ඉදින් ඔහුට චෝදනා කරවා නම් 'සාක කරණ ලද්දෙහි දක්නා ලද්දෙහි ය. ... සාක කරණ ලද්දෙහි අසන ලද්දෙහි ය. ... සාක කරණ ලද්දෙහි දක්නා ලද්දෙහි අසන ලද්දෙහි පරිජ්ජාවාත් අවන්තෙහි ය. අශ්‍රමණයෙහි ය, අශාසනාප්‍රත්‍යයෙහි ය නා සමග උපොසථයෙක් හෝ පචාරණයෙක් හෝ සංඝකමයෙක් හෝ නැතැ'යි චෝදනා කරවා නම් තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි සභවෙසෙත්ඥාවාත් වේ.

35. අශුඛියා කෙරෙහි ශුඛදූෂටී ඇත්තේ යා. ශුඛියා කෙරෙහි අශුඛදූෂටී ඇත්තේ යා. අශුඛියා කෙරෙහි අශුඛදූෂටී ඇත්තේ යා. ශුඛියා කෙරෙහි ශුඛදූෂටී ඇත්තේ යි.

36. පුදගල තෙම අශුඛ වූයේ එක්තරා පරිජ්ජාවාතකට පැමිණියේ වෙයි. ඉදින් ඔහුට ශුඛ ය යන දූෂටී ඇත්තේ අවකාශ නො කරවා සත්තෙන් තෙරනු කැමැත්තේ කියා නම් සභවෙසෙත් සමග දුකුලාඥාවාත් වේ.

37. පුදගල තෙම අශුඛ වූයේ එක්තරා පරිජ්ජාවාතකට අවන්තේ වෙයි. ඉදින් ඔහුට ශුඛ ය යන දූෂටී ඇතියේ සත්තෙන් තෙරනු කැමැත්තේ අවකාශ කරවා කියා නම් සභවෙසෙත්ඥාවාත් වේ.

38. පුදගල තෙම අශුඛ වූයේ එක්තරා පරිජ්ජාවාතකට අවන්තේ වෙයි. ඉදින් ඔහුට ශුඛ ය යන දූෂටී ඇත්තේ අවකාශ නො කරවා ආත්‍යොශ කරණ රිසි ඇති ව කියා නම් ඔමසවාදයෙහි පවති සමග දුකුලාඥාවාත් වේ.

39. පුදගල තෙම අශුඛ වූයේ එක්තරා පරිජ්ජාවාතකට අවන්තේ වෙයි. ඉදින් ඔහුට ශුඛ ය යන දූෂටී ඇති ව අවකාශ කරවා ආත්‍යොශ කරණ රිසි ඇති ව කියා නම් ඔමසවාදයෙහි පවතිඥාවාත් වේ.

40. පුදගල තෙම ශුඛ වූයේ එක්තරා පරිජ්ජාවාතකට නො පැමිණියේ වෙයි. ඉදින් ඔහුට අශුඛ ය යන දූෂටී ඇති ව සත්තෙන් තෙරනු කැමැත්තේ අවකාශ නො කරවා කියා නම් දුකුලාඥාවාත් වේ.

41. පුදගල තෙම එක්තරා පරිජ්ජාවාතකට නො පැමිණියේ ශුඛ වූයේ වෙයි. ඉදින් ඔහුට අශුඛ ය යන දූෂටී ඇති ව සත්තෙන් තෙරනු කැමැත්තේ අවකාශ කරවා කියා නම් ඥාවාත් නැතී.

42. පුදගල තෙම එක්තරා පරිජ්ජාවාතකට නො පැමිණියේ ශුඛ වූයේ වෙයි. ඉදින් ඔහුට අශුඛ ය යන දූෂටී ඇති ව ආත්‍යොශ කරණ රිසි ඇත්තේ අවකාශ නො කරවා කියා නම් ඔමසවාදයෙහි පවති සමග දුකුලාඥාවාත් වේ.

43. පුදගල තෙම එක්තරා පරිජ්ජාවාතකට නො පැමිණියේ ශුඛ වූයේ වෙයි. ඉදින් ඔහුට අශුඛ ය යන දූෂටී ඇති ව ආත්‍යොශ කරණ රිසි ඇතියේ අවකාශ කරවා කියා නම් ඔමසවාදයෙහි පවතිඥාවාත් වේ.

44. අසුඤ්ඤා හොති පුග්ගලො අඤ්ඤාතරං පාරුජකං ධම්මං අජ්ඣා-
පනේනා, තඤ්ඤා අසුඤ්ඤාදිට්ඨිසමානො අනොකාසං කාරුපෙත්වා වාචනා-
සිප්පායො වදෙති, ආපතති දුක්ඛට්ඨං -පෙ- ඔකාසං කාරුපෙත්වා වාචනාසි-
ප්පායො වදෙති, අනාපතති -පෙ- අනොකාසං කාරුපෙත්වා අකේකාසා-
සිප්පායො වදෙති, ආපතති ඔමසවාදෙන දුක්ඛට්ඨං -පෙ- ඔකාසං කාරුපෙත්වා
අකේකාසාසිප්පායො වදෙති, ආපතති ඔමසවාදස්ස.

45. සුඤ්ඤා හොති පුග්ගලො අඤ්ඤාතරං පාරුජකං ධම්මං අනජ්ඣා-
පනේනා, තඤ්ඤා සුඤ්ඤාදිට්ඨිසමානො අනොකාසං කාරුපෙත්වා වාචනාසිප්පායො
වදෙති, ආපතති සඛිකාදිසෙසෙන දුක්ඛට්ඨං -පෙ- ඔකාසං කාරුපෙත්වා
වාචනාසිප්පායො වදෙති, ආපතති සඛිකාදිසෙසස්ස -පෙ- අනොකාසං
කාරුපෙත්වා අකේකාසාසිප්පායො වදෙති, ආපතති ඔමසවාදෙන දුක්ඛට්ඨං
-පෙ- ඔකාසං කාරුපෙත්වා අකේකාසාසිප්පායො වදෙති, ආපතති ඔමසවාදස්ස.

46. අනාපතති: සුඤ්ඤා අසුඤ්ඤාදිට්ඨස්ස, අසුඤ්ඤා අසුඤ්ඤාදිට්ඨස්ස,
උම්මන්තකස්ස, ආදිකම්මකස්සාති.

පඤ්ච දුට්ඨදෙස සික්ඛාපදං නිබ්බිතං.

3. 9.

දුතිය දුට්ඨදෙස සික්ඛාපදං

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා රුජගහෙ විහරති චෙඵවතෙ
කලාඤ්ඤාතිවෘපෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන මේතනියභුමිමජ්ඣා භික්ඛු
භිජ්ඣාකුට්ඨා පබ්බතා ඔරොගන්තා අඤ්ඤාසු ජගලකං¹ අජ්ඣාය විප්පට්-
පජ්ජන්තා, දිස්වාත එවමාහංසු: “භඤ්ඤා මයං ආවුසො ඉමං ජගලකං දබ්බං
මලලුප්පතං නාම කඤ්ඤා, ඉමං අජ්ඣා මෙතනියං නාම භික්ඛුතිං කඤ්ඤා,
එවං මයං චොගරිස්සාම. පුබ්බෙ මයං ආවුසො දබ්බං මලලුප්පතං සුතෙන
අවොචුමහ, ඉද්දති පන අමොගති සාමං දිට්ඨො මෙතනියාය භික්ඛුතියා විප්පට්-
පජ්ජන්තො”ති. තෙ තා ජගලකං දබ්බං මලලුප්පතං නාම අකංසු, තං
අජ්ඣා මෙතනියං නාම භික්ඛුතිං අකංසු. තෙ භික්ඛුතං ආරොචෙසු: ‘පුබ්බෙ
මයං ආවුසො දබ්බං මලලුප්පතං සුතෙන අවොචුමහ ඉද්දති පන අමොගති සාමං
දිට්ඨො මෙතනියාය භික්ඛුතියා විප්පට්පජ්ජන්තො’ති. භික්ඛු එවමාහංසු:
“මා ආවුසො එවං අවුචුත්ථ, නායස්මා දබ්බො මලලුප්පතො එවං ආරිස්සාති”ති.

1. ජකලකං. ස.ස. සි.

44. පුද්ගල තෙම එක්තරු පරිජ්ජාචාරකකට පාමිණියේ අශුඬු වූයේ වෙයි. ඉදින් ඔහුට අශුඬු ය යන දූෂ්ටි ඇති ව සත්තෙන් තෙරණ රිසි ඇතියේ අවකාශ නො කරවා කියා නම් දුකුලාචාරාත් වෙයි. ... සත්තෙන් තෙරණ රිසි ඇති ව අවකාශ කරවා කියා නම් ආත්මාත් තැනි ... ආත්මාශ කරණ රිසි ඇති ව අවකාශ නො කරවා කියා නම් ඔමසවාදයෙහි පවිති සමග දුකුලාචාරාත් වේ... ආත්මාශ කරණ රිසි ඇති ව අවකාශ කරවා කියා නම් ඔමසවාදයෙහි පවිති-ආත්මාත් වේ.

45. පුද්ගල තෙම එක්තරු පරිජ්ජාචාරකකට නො පාමිණියේ අශුඬු වූයේ වෙයි. ඉදින් ඔහුට අශුඬු ය යන දූෂ්ටි ඇති ව සත්තෙන් තෙරණ රිසි ඇතියේ අවකාශ නො කරවා කියා නම් සහවෙසෙස් සමග දුකුලාචාරාත් වේ. ... සත්තෙන් තෙරණ රිසි ඇතියේ අවකාශ කරවා කියා නම් සහවෙසෙස්-ආත්මාත් වේ. ... ආත්මාශ කරණ රිසි ඇතියේ අවකාශ නො කරවා කියා නම් ඔමසවාදයෙහි පවිති සමග දුකුලාචාරාත් වේ. ... ආත්මාශ කරණ රිසි ඇතියේ අවකාශ කරවා කියා නම් ඔමසවාදයෙහි පවිතිආත්මාත් වේ.

46. ශුඬුයා කෙරෙහි අශුඬු ය යන දූෂ්ටි ඇතියහුට, අශුඬුයා කෙරෙහි අශුඬු ය යන දූෂ්ටි ඇතියහුට, උනම්තනකයහට, ආදිකමමිකයහට ආත්මාත් නැත්තේ යි.

3. 9.

ද්විතීය ද්විධදෙස ශික්ෂාපදය.

1. එකමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුහු රජගහනුවර සමීපයෙහි වූ කලඤ්ඤා-නිවාස නම් වේච්චනයෙහි වාසය කෙරෙහි. තවද එකමයෙහි මෙතනිය-භූමිවර්ෂක නම් භික්ෂුහු ගිජ්ඣුඵලවෙහි සිට ඛණ්ඩානු ඵලියක සමග මෙවුන්දමිහි ගාසිරෙණ ඵලවතු දක මෙසේ කීහ. 'ආත්මාත්ති, අපි දැන් මේ ඵලවා දබ්බමලාපුත්‍ර යයි නම් කරමිහ. මේ ඵලිය මෙතනියා නම් භික්ෂුණිය කරමිහ. අපි මෙසේ ව්‍යවහාර කරමිහ. ආත්මාත්ති, පෙර අපි දබ්බමලාපුත්‍රහට ප්‍රාතයෙන් වොදනා කළමිහ. දැන් වැලිත් අප විසින් 'මෙතනියා මෙතෙණ සමග මෙවුන්දමිහි ගාසිරෙණයේ තමන් ම දක්නා ලද්දේ ය'යි. ඔහු ඒ ඵලවා 'දබ්බමලාපුත්‍ර'යි නම් කළහ. ඒ ඵලිය "මෙතනියා" නම් භික්ෂුණිය කළහ. ඔහු භික්ෂුන්ට ආරෝචනය කළහ. 'ආත්මාත්ති, අපි පෙර දබ්බමලාපුත්‍රහට ප්‍රාතයෙන් කීමිහ. දැන් වැලිත් අප විසින් මෙතනියා භික්ෂුණිය සමග මෙවුන්දමිහි ගාසිරෙණයේ තමන් ම දක්නා ලද්දේ ය'යි. භික්ෂුහු මෙසේ කීහ, 'ආත්මාත්ති, තමන් මෙසේ කියවු. ආත්මාත්ති දබ්බමලාපුත්‍රයෝ මෙසේ නො කරන්නාහ'යි.

2. අථ ඛො තෙ භික්ඛු භගවතො එතමන් ආරොපෙසුං. අථ ඛො භගවා එතස්මිං කීදුතෙ එතස්මිං පකරණෙ භික්ඛුසඛිකං සන්නිපාතාපෙත්වා ආයස්මන්තං දබ්බං මලලුප්පතං පටිපුච්ඡී: “සරසි ත්වං දබ්බ ඵවරුපං කත්තා, යථසිමෙ භික්ඛු ආහංසු”ති. “යථා මං භනෙත භගවා ජාතාති”ති. දුතියමපි ඛො භගවා -පෙ- තතියමපි ඛො භගවා ආයස්මන්තං දබ්බං මලලුප්පතං එතදවොච: “සරසි ත්වං දබ්බ ඵවරුපං කත්තා; යථසිමෙ භික්ඛු ආහංසු”ති. “යථා මං භනෙත භගවා ජාතාති”ති. “ත ඛො දබ්බ දබ්බා ඵවං තිබ්බෙඤ්ඤති. සචෙ තයා කතං කත්තති වදෙති, සචෙ අකතං අකත්තති වදෙති”ති. “යතො අහං භනෙත ජාතො නාභිජාතාමි සුපිතකොතනාපි මෙජ්ඣං ධම්මං පතියෙවිතා, පගෙව ජාගරො”ති. අථ ඛො භගවා භික්ඛු ආමෙන්නාසී: “තෙත භි භික්ඛවෙ ඉමෙ භික්ඛු අනුසුඤ්ඤා”ති. ඉදං වත්වා භගවා උට්ඨායාසනා විහාරං පාඨසී.

3. අථ ඛො තෙ භික්ඛු මෙත්තියභූමවජ්ජෙ භික්ඛු අනුසුඤ්ඤා:* “කිං පත භූමො ආවුසො ආයස්මන්තං දබ්බං මලලුප්පතං අඤ්ඤාභාගියස්ස අධිකරණස්ස කිඤ්චිදෙසං ලෙසමන්තං උපාදය පාරාජිකෙත ධම්මෙත අනුදාංසෙථා”ති. ‘එවමාචුසො’ති. යෙ තෙ භික්ඛු අපට්ඨත්, තෙ උජ්ඣායනති ඛිංනති විපාවෙනති: “කථං හි නාම මෙත්තියභූමවජ්ජා භික්ඛු ආයස්මන්තං දබ්බං මලලුප්පතං අඤ්ඤාභාගියස්ස අධිකරණස්ස කිඤ්චිදෙසං ලෙසමන්තං උපාදය පාරාජිකෙත ධම්මෙත අනුදාංසෙස්සන්ති”ති අථ ඛො තෙ භික්ඛු භගවතො එතමන් ආරොපෙසුං -පෙ- “සඬං කීර භූමො භික්ඛවෙ දබ්බං මලලුප්පතං අඤ්ඤාභාගියස්ස අධිකරණස්ස කිඤ්චිදෙසං ලෙසමන්තං උපාදය පාරාජිකෙත ධම්මෙත අනුදාංසෙථා”ති. “සඬං භගවා” විගරති බුද්ධො භගවා: “කථං හි නාම භූමො භෞක්ඛුරියා දබ්බං මලලුප්පතං අඤ්ඤාභාගියස්ස අධිකරණස්ස කිඤ්චි දෙසං ලෙසමන්තං උපාදය පාරාජිකෙත ධම්මෙත අනුදාංසෙස්සථ තෙතං මොඤ්ජරියා අපසසන්නාතං වා පසාදය -පෙ- එවඤ්ච පත භික්ඛවෙ ඉමං සිත්තාපදං උද්දිසෙස්සාථ.”

“යො පන භික්ඛු භික්ඛුං දුට්ඨා දෙසො අපසන්නො අඤ්ඤා-භාගියස්ස අධිකරණස්ස කිඤ්චිදෙසං ලෙසමන්තං උපාදය පාරාජිකෙත ධම්මෙත අනුදාංසෙස්ස, අපසවනාම නං ඉමමනා බ්‍රහ්මවරියා වාචෙස්සන්ති. තතො අපරෙති සමයෙන සමනුශාභාගියමානො වා අසමනුශාභාගියමානො වා අඤ්ඤාභාගියං චෙව නං අධිකරණං භොති, තොපි දෙසො ලෙසමන්තො උපාදිනො, භික්ඛු ව දෙසං පට්ඨාති, සඬාදිසෙස්සා”ති.

4. යො සන්නාති යො යාදිසො -පෙ- භික්ඛුති -පෙ- අයං ඉමස්මිං අතෙ අධිපෙත්තො භික්ඛුති.

භික්ඛුන් අඤ්ඤං භික්ඛුං.

දුට්ඨා දෙසොති කුපිතො අතත්තමනො අතභිරුද්ධො ආහතවිතො; ඩිලජාතො.

* “තෙ භික්ඛුහි අනුසුඤ්ඤාමානා භික්ඛුහං එතමන් ආරොපෙසුං” අයමෙ ආරාජිකා පොඨාකප්ප දික්ඛෙත.

2. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙපවත් දන්වූහ. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදහසෙහි මෙකරුණෙහි භික්ෂුතඛ්‍යයා රැස් කරවා ආයුෂමත් දබ්බමලාපුත්‍රයන් පුළුවන් සේක. ‘දබ්බය, යම්සේ මේ භික්ෂුහු කීහු ද තෙපි මෙබන්දක් කලහු සිහි කරවු ද?’ යි. යම්සේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මා දන්තා සේක් නම් (එසෙයින් දහයුතු වෙමි) යි, බුදුහු දෙවන වට ද ... බුදුහු තෙවනවට ද ආයුෂමත් දබ්බමලාපුත්‍රයන්ට මෙය වදාළහ. ‘දබ්බය, යම්සේ මේ භික්ෂුහු කීහු ද තෙපි මෙබන්දක් කලහු සිහි කරවු ද?’ යි. යම්සේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දන්තා සේක් ද ‘එසෙයින් දහයුතු වෙමි’ යි. දබ්බය, පඤ්ඤායෝ මෙසේ (පර ප්‍රත්‍යයෙන්) තීරවුල් නො කෙරෙති. ඉදින් තා විසින් කරණ ලද නම් කරණ ලද යි කියව. ඉදින් තා විසින් නො කරණ ලද නම් නො කරණ ලද යි කියව’ යි. ‘සාමානි, මම යම් කලෙක උපන්නෙමි ද එතැන් පටන් සිහිතෙහුද මෙවුන්දම් සෙවියෙමි නො දන්මි. තිදි වැරැගෙමි කාලමැ’ යි. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ භික්ෂුන් ඇමැතු සේක. ‘එසේ වී නම් මහණෙනි, මේ භික්ෂුන් විමසව’ යි. මෙය වදාර භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හුනන්තෙන් නැගී විහාරයට පිවිසි සේක.

3. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු මෙතනියභුමමරක භික්ෂුන් විමසූහ. කීමෙන් ද ‘ඇවැත්ති, තෙපි ආයුෂමත් දබ්බමලාපුත්‍රයන්ට අත්‍යභාගීය අධිකරණයක්- හුගේ එකදෙශලෙශමාත්‍රයක් ගෙන පරිජිඳැවැතින් වෝදනා කරවු ද?’ යි. ‘එසේය ඇවැත්ති’ යි. යම් අපිත් මහණ කෙනෙක් වෙත් නම් ඔහු අවමන් කෙරෙති, අයුරු කියති, දෙස් පහළ කෙරෙත්. ‘කෙසේ නම් මෙතනියභුමමරක භික්ෂුහු ආයුෂමත් දබ්බමලාපුත්‍රයන්ට අත්‍යභාගීය අධිකරණයක්හුගේ එකදෙ- ශලෙශමාත්‍රයක් ගෙන පරිජිඳැවැතින් වෝදනා කෙරෙත් ද?’ යි. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙපවත් දන්වූහ. ‘සාමාවෙක් ද මහණෙනි, තෙපි දබ්බමලාපුත්‍රයන්ට අත්‍යභාගීය අධිකරණයක්හුගේ එකදෙශලෙශමාත්‍රයක් ගෙන පරිජිඳැවැතින් වෝදනා කරවු ද?’ යි. ‘සාමව භාග්‍යවතුන් වහන්සා’ යි. භාග්‍යවත් බුදුහු වෙසෙසින් ගැරඹූහ. ‘කෙසේ නම් සිල්පුරුෂයෙහි, තෙපි දබ්බමලාපුත්‍රයන්ට අත්‍යභාගීය අධිකරණයක්හුගේ එකදෙශලෙශමාත්‍රයක් ගෙන පරිජිඳැවැතින් වෝදනා කරවු ද, සිල් පුරුෂයෙහි, තෙල නො පහත් වුවන්ගේ ප්‍රසාදය පිණිස හෝ නො වෙයි. ... තවද මහණෙනි, මෙසේත් මේ ශික්ෂාපදය උදෙසවු.

‘යම් මහණෙක් දුෂිත වූයේ නො සතුටුසිත් ඇත්තේ ‘මොහු මෙයස්නෙන් තොරනෙමි නම් යෙහෙකැ’ යි අත්‍යභාගීය අධිකරණයක්- හුගේ එකදෙශලෙශමාත්‍රයක් මෙහි මහණක්හට පරිජිඳැවැතින් වෝදනා කරන්නේ නම්, එයින් පසුකලෙක විවාරහු ලබන්නේ හෝ නො විවාරණු ලබන්නේ හෝ ඒ අධිකරණය අත්‍යභාගීයද වේ නම් එකදෙශ වූ ලෙශමාත්‍රයෙක් ගන්නා ලද්දේ නම් ‘වොදන මහණ තෙමේන් දෙසෙයහි පිහිටා නම් සහවෙසෙස් වෙය’ යි.

4. සො පන යනු: යමෙක් යම්බඳයක් ...

හික්කු යනු: ... මේ තෙමේ මේ අතියෙහි හික්කු යයි අදහස් කරණ ලද්දේ ය.

හික්කු යනු: අන් මහණක්හට.

දුට්ඨො දෙසො යනු: කිපියේ නො සතුටුසිත් ඇත්තේ නො පහත් වූයේ කොවින් මැඩුණු සිත් ඇත්තේ හටගත් (විසිඹු) හුල් ඇත්තේ.

අප්පඤ්චානි තෙන ච කොපෙන තෙන ච දෙසෙන තාය ච අනත්ත-
මතතාය තාය ච අනභිරුද්ධියා අප්පතීනො හොති.

අඤ්ඤානායියය්‍ය අධිකරණයානි ආපත්තාඤ්ඤානායියං වා හොති
අධිකරණඤ්ඤානායියං වා. කථං අධිකරණං අධිකරණය්‍ය අඤ්ඤානායියං.
විවාදාධිකරණං අනුවාදාධිකරණය්‍ය ආපත්තාධිකරණය්‍ය නිව්වාධිකරණය්‍ය
අඤ්ඤානායියං, අනුවාදාධිකරණං ආපත්තාධිකරණය්‍ය නිව්වාධිකරණය්‍ය
විවාදාධිකරණය්‍ය අඤ්ඤානායියං, ආපත්තාධිකරණං නිව්වාධිකරණය්‍ය විවාදා-
ධිකරණය්‍ය අනුවාදාධිකරණය්‍ය අඤ්ඤානායියං, නිව්වාධිකරණං විවාදාධිකර-
ණය්‍ය අනුවාදාධිකරණය්‍ය ආපත්තාධිකරණය්‍ය අඤ්ඤානායියං, එවං අධිකරණං
අධිකරණය්‍ය අඤ්ඤානායියං.

කථං අධිකරණං අධිකරණය්‍ය තඛ්භායියං? විවාදාධිකරණං විවාදාධිකර-
ණය්‍ය තඛ්භායියං. අනුවාදාධිකරණං අනුවාදාධිකරණය්‍ය තඛ්භායියං.
ආපත්තාධිකරණං ආපත්තාධිකරණය්‍ය සීයා තඛ්භායියං සීයා අඤ්ඤානායියං.

කථං ආපත්තාධිකරණං ආපත්තාධිකරණය්‍ය අඤ්ඤානායියං? මෙට්ඨන-
ධම්මපාරුජ්ඣාපතති අදින්නාදනපාරුජ්ඣාපතතියා මනුස්සවිග්ගහපාරුජ්ඣා-
පතතියා උත්තරිමනුස්සධම්මපාරුජ්ඣාපතතියා අඤ්ඤානායියා. අදින්නාදන-
පාරුජ්ඣාපතති මනුස්සවිග්ගහපාරුජ්ඣාපතතියා උත්තරිමනුස්සධම්මපාරුජ්ඣා-
පතතියා මෙට්ඨනධම්මපාරුජ්ඣාපතතියා අඤ්ඤානායියා. මනුස්සවිග්ගහපාරුජ්ඣා-
පතති උත්තරිමනුස්සධම්මපාරුජ්ඣාපතතියා මෙට්ඨනධම්මපාරුජ්ඣාපතතියා
අදින්නාදනපාරුජ්ඣාපතතියා අඤ්ඤානායියා. උත්තරිමනුස්සධම්මපාරුජ්ඣා-
පතති මෙට්ඨනධම්මපාරුජ්ඣාපතතියා අදින්නාදනපාරුජ්ඣාපතතියා මනුස්ස-
විග්ගහපාරුජ්ඣාපතතියා අඤ්ඤානායියා. එවං ආපත්තාධිකරණං ආපත්තාධි-
කරණය්‍ය අඤ්ඤානායියං.

කථංඤ්ඤානායියං ආපත්තාධිකරණං ආපත්තාධිකරණය්‍ය තඛ්භායියං? මෙට්ඨන-
ධම්මපාරුජ්ඣාපතති මෙට්ඨනධම්මපාරුජ්ඣාපතතියා තඛ්භායියා. අදින්නාදන-
පාරුජ්ඣාපතති අදින්නාදනපාරුජ්ඣාපතතියා තඛ්භායියා. මනුස්සවිග්ගහ-
පාරුජ්ඣාපතති මනුස්සවිග්ගහපාරුජ්ඣාපතතියා තඛ්භායියා. උත්තරිමනුස්ස-
ධම්මපාරුජ්ඣාපතති උත්තරිමනුස්සධම්මපාරුජ්ඣාපතතියා තඛ්භායියා. එවං
ආපත්තාධිකරණං ආපත්තාධිකරණය්‍ය තඛ්භායියං.

නිව්වාධිකරණං නිව්වාධිකරණය්‍ය තඛ්භායියං. එවං අධිකරණං
අධිකරණය්‍ය තඛ්භායියං.

කිංඤ්ඤානායියං දෙසං ලෙසමිත්තං උපාදායාති ලෙසො තාමි දසලෙසා:
ජාතිලෙසො නාමලෙසො ගෝතකලෙසො ලිංගලෙසො ආපතතිලෙසො
පතකලෙසො විචරලෙසො උපජ්ඣායලෙසො අවිරියලෙසො සෙතාසකලෙසො.

අසප්තියො යනු: ඒ කෝපයෙන් ද ඒ දොෂයෙන් ද ඒ තො සතුටුසිත් ඇති බැවින් ද ඒ තො පහත් බැවින් ද තො සතුටුසිත් ඇත්තේ වේ.

අකඤ්ඤාභාවයං අධිකරණං යනු: ආපතති අත්‍යභාවය හෝ අධිකරණ අත්‍යභාවය හෝ වෙයි. කිසෙයින් අධිකරණය අධිකරණයට අත්‍යභාවය වේ ද? යත්: විවාදාධිකරණය අනුවාදාධිකරණයට ආපත්තාධිකරණයට කිව්වාධිකරණයට අත්‍යභාවය වෙයි. අනුවාදාධිකරණය ආපත්තාධිකරණයට කිව්වාධිකරණයට විවාදාධිකරණයට අත්‍යභාවය වෙයි. ආපත්තාධිකරණය කිව්වාධිකරණයට විවාදාධිකරණයට අනුවාදාධිකරණයට අත්‍යභාවය වෙයි. කිව්වාධිකරණය විවාදාධිකරණයට අනුවාදාධිකරණයට ආපත්තාධිකරණයට අත්‍යභාවය වෙයි. මෙසෙයින් අධිකරණය අධිකරණයට අත්‍යභාවය වේ.

කිසෙයින් අධිකරණය අධිකරණයට තද්භාවය වේ ද? යත්: විවාදාධිකරණය විවාදාධිකරණයට තද්භාවය වෙයි. අනුවාදාධිකරණය අනුවාදාධිකරණයට තද්භාවය වෙයි. ආපත්තාධිකරණය ආපත්තාධිකරණයට තද්භාවය ද වන්නේ ය, අත්‍යභාවය ද වන්නේ යි.

කිසෙයින් ආපත්තාධිකරණය ආපත්තාධිකරණයට අත්‍යභාවය වේ ද? යත්: භෛද්‍රතධම්මපාරාජිකාපතතිය අද්දතාද්දතපාරාජිකාපතතියට මනුෂ්‍ය-විග්‍රහපාරාජිකාපතතියට උත්තරිමනුෂ්‍යධම්මපාරාජිකාපතතියට අත්‍යභාවය වෙයි. අද්දතාද්දතපාරාජිකාපතතිය මනුෂ්‍යවිග්‍රහපාරාජිකාපතතියට උත්තරි-මනුෂ්‍යධම්මපාරාජිකාපතතියට භෛද්‍රතධම්මපාරාජිකාපතතියට අත්‍යභාවය වෙයි. මනුෂ්‍යවිග්‍රහපාරාජිකාපතතිය උත්තරිමනුෂ්‍යධම්මපාරාජිකාපතතියට භෛද්‍රතධම්මපාරාජිකාපතතියට අද්දතාද්දතපාරාජිකාපතතියට අත්‍යභාවය වෙයි. උත්තරිමනුෂ්‍යධම්මපාරාජිකාපතතිය භෛද්‍රතධම්මපාරාජිකාපතතියට අද්දතාද්දතපාරාජිකාපතතියට මනුෂ්‍යවිග්‍රහපාරාජිකාපතතියට අත්‍යභාවය වෙයි. මෙසෙයින් ආපත්තාධිකරණය ආපත්තාධිකරණයට අත්‍යභාවය වේ.

යද්‍රි කිසෙයින් ආපත්තාධිකරණය ආපත්තාධිකරණයට තද්භාවය වේ ද? යත්: භෛද්‍රතධම්මපාරාජිකාපතතිය භෛද්‍රතධම්මපාරාජිකාපතතියට තද්භාවය වෙයි. අද්දතාද්දතපාරාජිකාපතතිය අද්දතාද්දතපාරාජිකාපතතියට තද්භාවය වෙයි. මනුෂ්‍යවිග්‍රහපාරාජිකාපතතිය මනුෂ්‍යවිග්‍රහපාරාජිකාපතතියට තද්භාවය වෙයි. උත්තරිමනුෂ්‍යධම්මපාරාජිකාපතතිය උත්තරිමනුෂ්‍යධම්මපාරාජිකාපතතියට තද්භාවය වෙයි. මෙසෙයින් ආපත්තාධිකරණය ආපත්තාධිකරණයට තද්භාවය වේ.

කිව්වාධිකරණය කිව්වාධිකරණයට තද්භාවය වෙයි. මෙසෙයින් අධිකරණය අධිකරණයට තද්භාවය වේ.

කිසුමදෙයං ලෙසමත්තං උපාදය යනු: ලෙස නම් දය ලෙස කෙනෙකි. ජාති ලෙස ය; තාමිලෙස ය; භොත්‍රලෙස ය; ලිඛිතලෙස ය; ආපතති ලෙස ය; පාත්‍ර ලෙස ය; වීර ලෙස ය; උපාධියාය ලෙස ය; ආවායාමි ලෙස ය; ශක්තායාමි ලෙස යි.

ජාතීලෙසො නාම: ඛතතියො දිට්ඨො හොති පාරුජිකං ධම්මං අජ්ඣාපජ්ජනො, අඤ්ඤං ඛතතියං පසයිති, චොදෙති: “ඛතතියො මයා දිට්ඨො පාරුජිකං ධම්මං අජ්ඣාපජනොසි, අස්සමණොසි, අසකාසුතතියොසි, තත්ථිකයා සද්ධිං උපොසථො වා පචාරණා වා සංඝකාමමං වාති, ආපතති වාචාය වාචාය සංඝාදිසෙසං. බ්‍රාහ්මණො දිට්ඨො හොති -පෙ- වෙස්සො දිට්ඨො හොති -පෙ- සුද්දො දිට්ඨො හොති පාරුජිකං ධම්මං අජ්ඣාපජනො, අඤ්ඤං සුද්දං පසයිති, චොදෙති: සුද්දො මයා දිට්ඨො පාරුජිකං ධම්මං අජ්ඣාපජනොසි, අස්සමණොසි, අසකාසුතතියොසි -පෙ- ආපතති වාචාය වාචාය සංඝාදිසෙසං.

නාමලෙසො නාම: බුද්ධිරක්ඛිතො දිට්ඨො හොති -පෙ- ධම්මරක්ඛිතො දිට්ඨො හොති -පෙ- සංඝරක්ඛිතො දිට්ඨො හොති පාරුජිකං ධම්මං අජ්ඣාපජනො, අඤ්ඤං සංඝරක්ඛිතං පසයිති, චොදෙති: සංඝරක්ඛිතො මයා දිට්ඨො පාරුජිකං ධම්මං අජ්ඣාපජනොසි, අස්සමණොසි, අසකාසුතතියොසි -පෙ- ආපතති වාචාය වාචාය සංඝාදිසෙසං.

ගොතානලෙසො නාම: ගොතමො දිට්ඨො හොති -පෙ- මොග්ගලානො දිට්ඨො හොති -පෙ- කම්මායනො දිට්ඨො හොති -පෙ- වාසිට්ඨො දිට්ඨො හොති පාරුජිකං ධම්මං අජ්ඣාපජනො, අඤ්ඤං වාසිට්ඨං පසයිති, චොදෙති: වාසිට්ඨො මයා දිට්ඨො පාරුජිකං ධම්මං අජ්ඣාපජනොසි, අස්සමණොසි, අසකාසුතතියොසි -පෙ- ආපතති වාචාය වාචාය සංඝාදිසෙසං.

උච්චලෙසො නාම: දීඝො දිට්ඨො හොති -පෙ- රස්සො දිට්ඨො හොති -පෙ- කණො දිට්ඨො හොති -පෙ- ඔදනො දිට්ඨො හොති පාරුජිකං ධම්මං අජ්ඣාපජනො, අඤ්ඤං ඔදනං පසයිති, චොදෙති: ඔදනො මයා දිට්ඨො, පාරුජිකං ධම්මං අජ්ඣාපජනොසි, අස්සමණොසි, අසකාසුතතියොසි -පෙ- ආපතති වාචාය වාචාය සංඝාදිසෙසං.

ආසෙතීලෙසො නාම: ලුහුකං ආපතතිං ආපජ්ජනො දිට්ඨො හොති, තඤ්ඤා පාරුජිකෙන චොදෙති: අස්සමණොසි, අසකාසුතතියොසි -පෙ- ආපතති වාචාය වාචාය සංඝාදිසෙසං.

පත්තලෙසො නාම: ලොහපත්තධරො දිට්ඨො හොති -පෙ- සාවක-පත්තධරො දිට්ඨො හොති -පෙ- සුමනකපත්තධරො දිට්ඨො හොති පාරුජිකං ධම්මං අජ්ඣාපජනො, අඤ්ඤං සුමනකපත්තධරං පසයිති, චොදෙති: සුමනකපත්තධරො මයා දිට්ඨො පාරුජිකං ධම්මං අජ්ඣාපජනොසි, අස්සමණොසි, අසකාසුතතියොසි -පෙ- ආපතති වාචාය වාචාය සංඝාදිසෙසං.

ජාතීලෙස නම්: චෝදකයා විසින් පරිජ්ඣාවාත් අවදනා-කෂත්‍රියයෙන් දක්නා ලද්දේ වෙයි. (හෙතෙම) අත්‍යක්‍ෂත්‍රිය මහණක්හු දැක මා විසින් (පරිජ්ඣාවාත් අවදනා) කෂත්‍රියයෙන් දක්නා ලද්දේ ය. (කෂත්‍රිය වූ තෝ) පරිජ්ඣාවාත් අවත්තෙති, අශ්‍රමණයෙහි, අශාක්‍යපුත්‍රියයෙහි නා සමග උපොසථයෙන් හෝ පචාරණයෙන් හෝ සහවෙසෙස්ඥාවාත් වේ. ඔවුණෙක් දක්නා ලද්දේ වෙයි. ... වෛශ්‍යයෙන් දක්නා ලද්දේ වෙයි. ... පරිජ්ඣාවාත් අවදනා ශුද්‍රයෙන් දක්නා ලද්දේ වෙයි. (හෙතෙම) අත්‍යශුද්‍ර පාවිද්දකු දැක 'මා විසින් (පරිජ්ඣාවාත් අවදනා) ශුද්‍රයෙන් දක්නා ලද්දේ ය. (තෝ) පරිජ්ඣාවාත් අවත්තෙති අශ්‍රමණයෙහි, අශාක්‍යපුත්‍රියයෙහි ... චෝදනා කෙරේ නම් තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි සහවෙසෙස්ඥාවාත් වේ.

නාමලෙස නම්: (චෝදක මහණහු විසින්) බුද්ධරත්නික නමැත්තෙක් දක්නා ලද්දේ වෙයි. ... ධම්මරත්නික නමැත්තෙක් දක්නා ලද්දේ වෙයි. ... පරිජ්ඣාවාත් අවදනා සම්භරත්නික නමැත්තෙක් දක්නා ලද්දේ වෙයි. හේ සම්භරත්නික නම් අනෙකක්හු දැක 'මා විසින් (පරිජ්ඣාවාත් අවදනා) සම්භරත්නික දක්නා ලද්දේ ය. (තෝ) පරිජ්ඣාවාත් අවත්තෙති, අශ්‍රමණයෙහි, අශාක්‍යපුත්‍රියයෙහි... චෝදනා කෙරේ නම් තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි සහවෙසෙස්ඥාවාත් වේ.

ගොතනලෙස නම්: (චෝදක මහණහු විසින්) ගොතම ගොත්‍ර ආභියෙන් දක්නා ලද්දේ වෙයි. ... ගොතනලාන ගොත්‍ර ආභියෙන් දක්නා ලද්දේ වෙයි. ... කථ්‍යායන ගොත්‍ර ආභියෙන් දක්නා ලද්දේ වෙයි. ... පරිජ්ඣාවාත් අවදනා වාසිට්ඨ ගොත්‍ර ආභියෙන් දක්නා ලද්දේ වෙයි. හේ වාසිට්ඨ ගොත්‍ර ආභි අත් පාවිද්දකු දැක 'මා විසින් (පරිජ්ඣාවාත් අවදනා) වාසිට්ඨයෙන් දක්නා ලද. (තෝ) පරිජ්ඣාවාත් අවත්තෙති, අශ්‍රමණයෙහි, අශාක්‍යපුත්‍රියයෙහි ... චෝදනා කෙරේ නම් තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි සහවෙසෙස්ඥාවාත් වේ.

උච්චලෙස නම්: දිගුල්ලෙක් දක්නා ලද්දේ වෙයි. ... ලුහුඬුයෙක් දක්නා ලද්දේ වෙයි. ... කථ්‍යායෙක් දක්නා ලද්දේ වෙයි. ... පරිජ්ඣාවාත් අවදනා ගෙලලුයෙක් දක්නා ලද්දේ වෙයි. හේ අත් ගෙලලු පාවිද්දකු දැක 'මා විසින් (පරිජ්ඣාවාත් අවදනා) ගෙලලුයෙක් දක්නා ලද්දේ ය. (තෝ) පරිජ්ඣාවාත් අවත්තෙති, අශ්‍රමණයෙහි, අශාක්‍යපුත්‍රියයෙහි ... චෝදනා කෙරේ නම් තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි සහවෙසෙස්ඥාවාත් වේ.

ආසනනි ලෙස නම්: ලුහුඬුවාත් අවදනා පාවිද්දෙක් දක්නා ලද්දේ වෙයි. ඉදින් ඔහුට අශ්‍රමණයෙහි, අශාක්‍යපුත්‍රියයෙහි, ... පරිජ්ඣාවාතින් වොදනා කෙරේ නම් තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි සහවෙසෙස්ඥාවාත් වේ.

සහන ලෙස නම්: ලොහොවුවා පා දරන්නෙක් දක්නා ලද්දේ වෙයි. ... සාවකපාත්‍ර (ඔප්නාභු ඕරිපා) දරන්නෙක් දක්නා ලද්දේ වෙයි. ... පරිජ්ඣාවාත් අවදනා සුමාසපාත්‍ර (පියවි ඕරිපා) දරන්නෙක් දක්නා ලද්දේ වෙයි. හේ පියවි ඕරිපා දරණ අත් මහණක්හු දැක 'මා විසින් (පරිජ්ඣාවාත් අවදනා) පියවි ඕරිපා දරන්නෙක් දක්නා ලද. (තෝ) පරිජ්ඣාවාත් අවත්තෙති, අශ්‍රමණයෙහි, අශාක්‍යපුත්‍රියයෙහි, ... වොදනා කෙරේ නම් තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි සහවෙසෙස්ඥාවාත් වේ.

චිව්‍රලෙඝ්‍යා නාම: පංසුකුලිකො දිවෙයා හොති -පෙ- ගහපති විවරධරෙ දිවෙයා හොති පාරුඡකං ධම්මං අර්කාපර්ජනො, අඤ්ඤං ගහපතිචිවරධරං පසයිනා වොදෙති: ගහපතිචිවරධරෙ මයා දිවෙයා, පාරුඡකං ධම්මං අර්කාපනොසි, අස්සමණොසි, අසකාසුචරියොසි -පෙ- අපචති වාචාය වාචාය සම්භාදිසෙසස්ස.

උපජක්ඛායලෙඝ්‍යා නාම: ඉත්තනාමස්ස සද්ධිවිහාරිකො දිවෙයා හොති පාරුඡකං ධම්මං අර්කාපර්ජනො, අඤ්ඤං ඉත්තනාමස්ස සද්ධිවිහාරිකං පසයිනා වොදෙති: පාරුඡකං ධම්මං අර්කාපනොසි, අස්සමණොසි, අසකාසුචරියොසි, -පෙ- අපචති වාචාය වාචාය සම්භාදිසෙසස්ස.

ආවර්ගිලෙඝ්‍යා නාම: ඉත්තනාමස්ස අනොවාසිකො දිවෙයා හොති පාරුඡකං ධම්මං අර්කාපර්ජනො, අඤ්ඤං ඉත්තනාමස්ස අනොවාසිකං පසයිනා වොදෙති: ඉත්තනාමස්ස අනොවාසිකො මයා දිවෙයා, පාරුඡකං ධම්මං අර්කාපනොසි, අස්සමණොසි, අසකාසුචරියොසි -පෙ- අපචති වාචාය වාචාය සම්භාදිසෙසස්ස.

සෙත්තාසනිලෙඝ්‍යා නාම: ඉත්තනාමස්ස සෙත්තාසනවාසිකො දිවෙයා හොති පාරුඡකං ධම්මං අර්කාපර්ජනො, අඤ්ඤං ඉත්තනාමස්ස සෙත්තාසන-වාසිකං පසයිනා වොදෙති: ඉත්තනාමස්ස සෙත්තාසනවාසිකො මයා දිවෙයා පාරුඡකං ධම්මං අර්කාපනොසි, අස්සමණොසි, අසකාසුචරියොසි, තත්ථි තයා සද්ධිං උපොසථො වා පවරණං වා සම්භක්ඛමං වාති. අපචති වාචාය වාචාය සම්භාදිසෙසස්ස.

සාග්ථිකනි ධම්මනාති ව්‍යුත්තං අඤ්ඤතරෙත.

අනුදාංඝසයාති වොදෙති වා වොදපෙති වා.

අපසමනාම නං ඉමමනා මුහමවරියා වාචෙයන්ති භික්ඛාචා වාචෙයං සමණධම්මා වාචෙයං, සීලනඛනියා වාචෙයං, තපොගුණා වාචෙයං.

තභො අපරෙතා සමසෙත්තාති යසම් ඛණෙ අනුදාංසිකො හොති තං ඛණං තං ලඟං තං මුත්‍රතං විතිවත්තෙ.

සමනුග්ගාභියමානොති යෙන වජ්ජනා අනුදාංසිකො හොති, තස්මිං වජ්ජසම් සමනුග්ගාභියමානො.

අසමනුග්ගාභියමානොති න සෙතථි පුට්ඨමානො.

අභිකරණං නාම වත්තාරි අභිකරණාති විවාදාකරණං, අනුවාදාකරණං, අපත්තාකරණං, කීර්තිකරණං.

සකාථී දෙසො ලෙඝමනො උපාදිගොති තෙසං ලෙඝානං අඤ්ඤතරෙ ලෙඝො උපාදිගො හොති.

විවර ලෙස නම: පසුල් සිවුරු දරන්නෙක් දක්නා ලද්දේ වෙයි. ... පරිච්ඡාවාත් අවදනා ගැහැවිසිවුරු දරන්නෙක් දක්නා ලද්දේ වෙයි. හේ ගැහැවිසිවුරු දරණ අත් මහණක්කු දක 'මා විසින් (පරිච්ඡාවාත් අවදනා) ගැහැවිසිවුරු දරන්නෙක් දක්නා ලද. (නෝ) පරිච්ඡාවාත් අවන්නෙහි, අශ්‍රමණයෙහි, අභාකාපුත්‍රීයයෙහි ... වෝදනා කෙරේ නම් තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි සහවෙතෙස්ථාවාත් වේ.

උපසකාය ලෙස නම්: මෙතම් ඇත්තනුයේ පරිජ්ජාවාත් අවදනා සංඛිවිහාරිකයෙක් දත්තා ලද වේයි. මෙතම් ඇත්තනුයේ අත් සංඛිවිහාරික පාඨිද්දකු දුක 'මා විසින් මෙතම් මහණනුයේ (පරිජ්ජාවාත් අවදනා) සංඛිවිහාරික තෙම දත්තා ලද. (තෝ) පරිජ්ජාවාත් අවත්තෙති, අශ්‍රමණයෙහි, අශාක්‍යපුත්‍රියයෙහි ... වෝදනා කෙරේ නම් නෙපුලෙහි නෙපුලෙහි සහවෙසෙස්ඇවැත් වේ.

ආවේශ ලෙස නම්: මෙතම් ඇත්තකුගේ පරිදිආවාත් අවදනා අත-
වැසියෙක් දක්නා ලද්දේ වෙයි. හේ මෙතම් ඇත්තකුගේ අත් අතාවැසි
පාවිද්දකු දැක 'ඔ ඩයින් මෙතම් ඇත්තකුගේ (පරිදිආවාත් අවදනා)
අතාවැසි නෙමි දක්නා ලද. (තෝ) පරිදිආවාත් අවන්තෙහි, අග්‍රමණයෙහි,
අශාක්‍යප්‍රත්‍යයෙහි ... වෝදනා කෙරේ නම් කෙළලෙහි කෙළලෙහි
සතවෙතෙස්ආවාත් වේ.

සෙනසුනාලය නම්: මෙතම් ඇත්තකුගේ සෙනසුන් වැසි වූ පරිදි- ඇවැත් අවදනා මහණෙක් දක්නා ලද වෙයි. මෙතම් ඇත්තකුගේ සෙනසුන් වැසි අත් මහණක්හු දක 'මා විසින් මෙතම් ඇත්තකුගේ සෙනසුන් වැසි (පරිච්ඡාදාත් අවදනා) මහණ දක්නා ලද. (තෝ) පරිච්ඡාදාත් අවත්තෙහි, අශ්‍රමණයෙහි, අශාසනාපුත්‍රියයෙහි. තා සමග උපොසථයෙක් හෝ පවාරණ-යෙක් හෝ සමාසකමයෙක් හෝ තැනා'යි චෝදනා කෙරේ නම් තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි සහවෙසෙත්ඇවැත් වේ.

පාලිකෘත බලමත යනු: සතර පරිච්ඡෙදයෙන් එක්තරයෙකිත්.

අනුදාය-සහය සහ: වෛද්‍යා කෙරෙහි හෝ වෛද්‍යා කරවා හෝ

අප්‍රේමයාගේ නි. ඉතිහාසය බ්‍රහ්මවිදියා වාචෙසාං යනු: හික්කු ගාවගෙන් ගලවන්නෙමි නම්, ප්‍රමුඛයෙන් ගලවන්නෙමි නම් සීලසනානියෙන් ගලවන්නෙමි නම්.

තනො, අපරෙත සමයෙන යනු: යම් ආසිල්ලෙන්ති චෝදනා කරණ ලද චේද ඒ ආසිල්ල, ඒ ලග, මොහොත, ඉක්මනිය කරති.

සම්පූර්ණයෙන්ම මරණයට යනු: යම් පාර්ශ්වක ව්‍යාප්තියක් වේදනා කරණ ලද්දේ වේ ද ඒ ව්‍යාප්තියේ විවරණ ලබන්නේ.

අය මනුෂ්‍යයෙකි යන්නට අයත් වන්නේ කිසි විටෙකදීත් නොතිබෙන ලබන්නේ

අධිකරණ නම්: අධිකරණ සභාලේක: විවාදාධිකරණ සභා, අනුවාදාධිකරණ සභා, ආපනාධිකරණ සභා, නිව්වාධිකරණ සභා.

කොච්ඡි ගුණසාංගලයමහේස්වරී උපාදිතනා යනු: එ ලෝකයත් අතුරෙන් එක්තැන් ලෝකයෙක් නම් කා ලද්දේ වේ.

නිකුට්ඨ ව දෙසං සභිට්ඨානීති තුවස්සං මියා හණිතං, මුත්තං මියා හණිතං, අගුත්තං මියා හණිතං, අත්තනෙත්තං මියා හණිතං.

සඝාදිසෙසොති -පෙ- තෙනපි වුවවති සඝාදිසෙසොති.

5. භික්ඛු සඝාදිසෙසං අජ්ඣාපජ්ජනො දිට්ඨො හොති, සඝාදිසෙසෙ සඝාදිසෙසදිට්ඨි හොති, තඤ්ඤා පාරජිකෙන වොදෙති: අස්සමණොසි, අසකාපුත්තියොසි, තඤ්ඤා නයා සද්ධිං උපොසපො වා පචාරණා වා සඝකාමමං වාති, එවමපි අපත්තඤ්ඤානායං හොති, ලෙසො ව උපාදිනො, අපත්ති වාචාය වාචාය සඝාදිසෙසං.

6. භික්ඛු සඝාදිසෙසං අජ්ඣාපජ්ජනො දිට්ඨො හොති, සඝාදිසෙසෙ දුල්ලවචයදිට්ඨි හොති -පෙ- පාචිත්තියදිට්ඨි හොති -පෙ- පාචිදෙසනීයදිට්ඨි හොති -පෙ- දුක්ඛාපදිට්ඨි හොති -පෙ- දුක්ඛාසිතදිට්ඨි හොති තඤ්ඤා පාරජිකෙන වොදෙති: අස්සමණොසි, අසකාපුත්තියොසි -පෙ- එවමපි අපත්තඤ්ඤානායං හොති, ලෙසො ව උපාදිනො, අපත්ති වාචාය වාචාය සඝාදිසෙසං.

7. භික්ඛු දුල්ලවචයං -පෙ- පාචිත්තියං -පෙ- පාචිදෙසනීයං -පෙ- දුක්ඛං -පෙ- දුක්ඛාසිතං අජ්ඣාපජ්ජනො දිට්ඨො හොති, දුක්ඛාසිතෙ දුක්ඛාසිතදිට්ඨි හොති, තඤ්ඤා පාරජිකෙන වොදෙති: අස්සමණොසි, අසකාපුත්තියොසි -පෙ- එවමපි අපත්තඤ්ඤානායං හොති, ලෙසො ව උපාදිනො, අපත්ති වාචාය වාචාය සඝාදිසෙසං.

8. භික්ඛු දුක්ඛාසිතං අජ්ඣාපජ්ජනො දිට්ඨො හොති, දුක්ඛාසිතෙ සඝාදිසෙසදිට්ඨි හොති -පෙ- දුක්ඛාසිතෙ දුල්ලවචයපාචිත්තියපාචිදෙසනීය-දුක්ඛාපදිට්ඨි හොති. තඤ්ඤා පාරජිකෙන වොදෙති: අස්සමණොසි, අසකාපුත්තියොසි, තඤ්ඤා නයා සද්ධිං උපොසපො වා පචාරණා වා සඝකාමමං වාති, එවමපි අපත්තඤ්ඤානායං හොති, ලෙසො ව උපාදිනො, අපත්ති වාචාය වාචාය සඝාදිසෙසං.

මහෙත්තං මුලං කාතුන්ති වත්තං බණ්ඩනං.

9. භික්ඛු සඝාදිසෙසං අජ්ඣාපජ්ජනො දිට්ඨො හොති, සඝාදිසෙසෙ සඝාදිසෙසදිට්ඨි හොති. තඤ්ඤා පාරජිකෙන වොදෙති: “අස්සමණොසි, අසකාපුත්තියොසි, තඤ්ඤා නයා සද්ධිං උපොසපො වා පචාරණා වා සඝකාමමං වා”ති. එවමපි අපත්තඤ්ඤානායං හොති, ලෙසො ව උපාදිනො, අපත්ති වාචාය වාචාය සඝාදිසෙසං.

හිතබු ව දෙයං සනිට්ඨානී යනු: සිත්බසෙක් මා විසින් කියන ලද යා, මුත්තායෙක් මා විසින් කියන ලද යා, අතුතයෙක් මා විසින් කියන ලද යා, මා නො දන්නාහු විසින් කියන ලදී.

සමකාදිසෙසො යනු: ... එයින්දු කියනු ලබන 'සමකාදිසෙසො'යි

5. (වොදන මහණ විසින්) සභවෙසෙස් අවදනා මහණ තෙම දක්නා ලද්දේ වෙයි. සභවෙසෙස්හි සභවෙසෙස් ය යන දෑට් ඇත්තේ වෙයි. ඉදින් ඔහුට 'අග්‍රමණයෙහි, අශාක්‍යපුත්‍රියයෙහි, තා සමග උපොසථයෙක් හෝ පචාරණයෙක් හෝ සමකාමීයෙක් හෝ නැතැ'යි පරිච්ඡාදාතින් වොදනා කෙරේ නම් මෙසේත් ආපතති—අත්‍යභාගිය ද වෙයි, ලෙශයෙක් ද ගන්නා ලද්දේ වෙයි. තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි සභවෙසෙස්ඇවැත් වේ.

6. සභවෙසෙස් අවදනා මහණෙක් දක්නා ලද්දේ වෙයි. සභවෙසෙස්හි තුලාසි ය යන දෑට් ඇත්තේ වෙයි ... පච්ඡි ය යන දෑට් ඇත්තේ වෙයි ... පිට්‍රිදෙස්හි ය යන දෑට් ඇත්තේ වෙයි ... දුකුලා ය යන දෑට් ඇත්තේ වෙයි ... දුබ්බි ය යන දෑට් ඇත්තේ වෙයි. ඉදින් ඔහුට 'අග්‍රමණයෙහි අශාක්‍යපුත්‍රියයෙහි ... 'යි පරිච්ඡාදාතින් වොදනා කෙරේ නම් මෙසේත් ආපතති—අත්‍යභාගිය ද වෙයි. ලෙශයෙක් ද ගන්නා ලද්දේ වෙයි. තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි සභවෙසෙස්ඇවැත් වේ.

7. මහණ තෙම තුලාසි...පච්ඡි...පිට්‍රිදෙස්හි ... දුකුලා ... දුබ්බි ඇවැත් අවදනේ දක්නා ලද වෙයි. දුබ්බියෙහි දුබ්බි ය යන දෑට් ඇත්තේ වෙයි. ඉදින් ඔහුට 'අග්‍රමණයෙහි, අශාක්‍යපුත්‍රියයෙහි, ... 'යි පරිච්ඡාදාතින් වොදනා කෙරේ නම් මෙසේත් ආපතති—අත්‍යභාගිය ද වෙයි. ලෙශයෙක් ද ගන්නා ලද්දේ වෙයි. තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි සභවෙසෙස්ඇවැත් වේ.

8. මහණ තෙම දුබ්බිඇවැත් අවදනේ දක්නා ලද වෙයි. දුබ්බියෙහි සභවෙසෙස් ය යන දෑට් ඇත්තේ වෙයි ... දුබ්බියෙහි තුලාසි පච්ඡි පිට්‍රිදෙස්හි දුකුලා ය යන දෑට් ඇත්තේ වෙයි. ඉදින් ඔහුට 'අග්‍රමණයෙහි, අශාක්‍යපුත්‍රියයෙහි, තා සමග උපොසථයෙක් හෝ පචාරණයෙක් හෝ සමකාමීයෙක් හෝ නැතැ'යි පරිච්ඡාදාතින් වොදනා කෙරේ නම් මෙසේත් ආපතති—අත්‍යභාගිය වෙයි. ලෙශයෙක් ද ගන්නා ලද්දේ වෙයි. තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි සභවෙසෙස්ඇවැත් වේ.

එකක් එකක් මුල් කොටගෙන චක්‍රය බැන්ද යුතු.

9. මහණ තෙම සභවෙසෙස්ඇවැත් අවදනේ දක්නා ලද වෙයි. සභවෙසෙස්හි සභවෙසෙස් ය යන දෑට් ඇත්තේ වෙයි. ඉදින් ඔහුට 'අග්‍රමණයෙහි, අශාක්‍යපුත්‍රියයෙහි, තා සමග උපොසථයෙක් හෝ පචාරණයෙක් හෝ සමකාමීයෙක් හෝ නැතැ'යි පරිච්ඡාදාතින් වොදනා කරවා නම් මෙසේත් ආපතති—අත්‍යභාගිය ද වෙයි. ලෙශයෙක් ද ගන්නා ලද්දේ වෙයි. තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි සභවෙසෙස්ඇවැත් වේ.

10. භික්ෂු සඛ්‍යාදිසෙසං අජ්ඣාපජ්ජනොති දිට්ඨො හොති, සඛ්‍යාදිසෙසෙ ථුල්ලච්චයදිට්ඨි හොති -පෙ- පාචිත්තීයදිට්ඨි හොති -පෙ- පාචිදෙසනීයදිට්ඨි හොති -පෙ- දුක්ඛකට්ඨි හොති -පෙ- දුබ්බාසිතදිට්ඨි හොති -පෙ- තඤ්ඤා පාරාජිකෙත වොදපෙති: “අස්සමණොසි, අසකාසුත්තියොසි -පෙ-” එවමපි ආපත්තඤ්ඤාභානීයං හොති, ලෙසො ච උපාදිනොතා, ආපත්ති වාචාය වාචාය සඛ්‍යාදිසෙසං.

11. භික්ෂු ථුල්ලච්චයං අජ්ඣාපජ්ජනොති දිට්ඨො හොති, ථුල්ලච්චයෙ ථුල්ලච්චයදිට්ඨි හොති -පෙ- ථුල්ලච්චයෙ පාචිත්තීයදිට්ඨි හොති -පෙ- පාචිදෙසනීයදිට්ඨි හොති -පෙ- දුක්ඛකට්ඨි හොති -පෙ- දුබ්බාසිතදිට්ඨි හොති, සඛ්‍යාදිසෙසදිට්ඨි හොති. තඤ්ඤා පාරාජිකෙත වොදපෙති: “අස්සමණොසි, අසකාසුත්තියොසි” -පෙ- එවමපි ආපත්තඤ්ඤාභානීයං හොති, ලෙසො ච උපාදිනොතා, ආපත්ති වාචාය වාචාය සඛ්‍යාදිසෙසං.

12. භික්ෂු පාචිත්තීයං -පෙ- පාචිදෙසනීයං -පෙ- දුක්ඛකට්ඨි -පෙ- දුබ්බාසිතං අජ්ඣාපජ්ජනොති දිට්ඨො හොති දුබ්බාසිතෙ දුබ්බාසිතදිට්ඨි හොති -පෙ- දුබ්බාසිතෙ සඛ්‍යාදිසෙසදිට්ඨි හොති -පෙ- ථුල්ලච්චයදිට්ඨි හොති -පෙ- පාචිත්තීයදිට්ඨි හොති -පෙ- පාචිදෙසනීයදිට්ඨි හොති -පෙ- දුක්ඛකට්ඨි හොති, තඤ්ඤා පාරාජිකෙත වොදපෙති: “අස්සමණොසි, අසකාසුත්තියොසි, තත්ථි තයා සද්ධීං උපොසථො වා පචාරණා වා සබ්බකමමං වා” ති. එවමපි ආපත්තඤ්ඤාභානීයං හොති, ලෙසො ච උපාදිනොතා, ආපත්ති වාචාය වාචාය සඛ්‍යාදිසෙසං.

13. අනාපත්ති කමාසඤ්ඤා වොදෙති වා වොදපෙති වා උමමත්තකං, ආදිකමිකං.

දුතියදුට්ඨදෙසසඛ්‍යාදිසෙසො නිමිත්තං.

10. මහණ තෙම සභවෙසෙස්ඇවැත් අවදනේ දක්නා ලද වෙයි. සභ-
වෙසෙස්හි තුලැයි ය යන දෑහි ඇත්තේ වෙයි ... පවිතිය ය යන දෑහි ඇත්තේ
වෙයි පිළිදෙස්නී ය යන දෑහි ඇත්තේ වෙයි දුකුලා ය යන දෑහි
ඇත්තේ වෙයි ... දුබ්බිය ය යන දෑහි ඇත්තේ වෙයි. ඉදින් ඔහුට
'අග්‍රමිණයෙහි, අශාසනපුත්‍රියයෙහි'යි පරිජැවැහින් වොදනා කරවා තම
මෙසේත් ආපතනි—අත්‍යභාගිය ද වෙයි. ලොකයෙක් ද ගන්නා ලද්දේ වෙයි.
තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි සභවෙසෙස්ඇවැත් වේ.

11. මහණ තෙම තුලැයිඇවැත් අවදනේ දක්නා ලද වෙයි. තුලැයිගෙහි
තුලැයි ය යන දෑහි ඇත්තේ වෙයි ... තුලැයිගෙහි පවිතිය ය යන දෑහි
ඇත්තේ වෙයි පිළිදෙස්නී ය යන දෑහි ඇත්තේ වෙයි ... දුකුලා ය යන
දෑහි ඇත්තේ වෙයි ... දුබ්බිය ය යන දෑහි ඇත්තේ වෙයි ... සභවෙසෙස් ය
යන දෑහි ඇත්තේ වෙයි. ඉදින් ඔහුට 'අග්‍රමිණයෙහි, අශාසනපුත්‍රියයෙහි
...'යි පරිජැවැහින් වොදනා කරවා තම, මෙසේත් ආපතනි—අත්‍යභාගිය ද
වෙයි, ලොකයෙක් ද ගන්නා ලද්දේ වෙයි. තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි සභවෙසෙස්-
ඇවැත් වේ.

12. මහණ තෙම පවිතිය ... පිළිදෙස්නී ... දුකුලා ... දුබ්බිය ඇවැත් අවදනේ
දක්නා ලද වෙයි. දුබ්බියෙහි දුබ්බිය ය යන දෑහි ඇත්තේ වෙයි ...
දුබ්බියෙහි සභවෙසෙස් ය යන දෑහි ඇත්තේ වෙයි ... තුලැයි ය යන
දෑහි ඇත්තේ වෙයි ... පවිතිය ය යන දෑහි ඇත්තේ වෙයි ... පිළිදෙස්නී
ය යන දෑහි ඇත්තේ වෙයි ... දුකුලා ය යන දෑහි ඇත්තේ වෙයි. ඉදින්
ඔහුට 'අග්‍රමිණයෙහි, අශාසනපුත්‍රියයෙහි, තා සමග උපොතථයෙක් හෝ
පමාරණයෙක් හෝ සමසකමයෙක් හෝ නැතැ'යි පරිජැවැහින් වොදනා
කරවා තම, මෙසේත් ආපතනි—අත්‍යභාගිය ද වෙයි, ලොකයෙක් ද ගන්නා
ලද්දේ වෙයි, තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි සභවෙසෙස්ඇවැත් වේ.

13. එබඳු සංඥ ඇත්තේ වොදනා කෙරෙයි හෝ වොදනා කරවයි
හෝ ඇවැත් නැති. උමමතතකයහට ආදිකමකයහට ඇවැත් නැත්තේ යි.

දුතියදුටියදෙස ශික්‍ෂාපදය නිමි.

පඨමසංඝරාජභද්දිකාචාර්ය

1. තෙත සමයෙහි බුද්ධෝ භගවා රාජගහෙ විහරති වෙළුමනෙ කලාදකනීවාපෙ. අථ බො දෙවදනෙතා යෙන කොකාලිකො කථමොරක-
නිකොකො බණ්ඩදෙවියා පුතොතා සමුද්දනොතා තෙනුපසඛිකමි, උපසඛිකමිනා
කොකාලිකං කථමොරකනිකංකං බණ්ඩදෙවියා පුතොතා සමුද්දනොතං
එතදවොච: “එථ මයං ආට්ඨසො සමණොගොතමොගොතමො සඛිකභෙදං කරිසොම
වකකභෙදනති”. එවං වුතොත කොකාලිකො දෙවදනොතං එතදවොච: “සමණො
බො ආට්ඨසො ගොතමො මහිද්ධිකො මහානුභාවො. කරං මයං සමණො
ගොතමො සඛිකභෙදං කරිසොම වකකභෙදනති”. එථ මයං ආට්ඨසො සමණො
ගොතමං උපසඛිකමිනා පඤ්ච වද්දුති යොසිසොම: “භගවා භනොත අනෙකපරි-
යායෙන අපට්ඨන්තො සනතුට්ඨො සලොබොගො වුතො පාසාදිකො අපවයො
වීරියාරමොගො වණ්ණවාදී”. ඉමොති භනොත පඤ්ච වද්දුති අනෙකපරියායෙන
අපට්ඨන්තො සනතුට්ඨො සලොබොගො වුතො පාසාදිකො අපවයො
වීරියාරමොගො සංවතනනති:

“සාධු භනොත භික්ඛු යාවථිවං ආරඤ්ඤො අසු, යො ගාමනො
ඕසරෙයො වජ්. තං ඵ්ඨෙයො.

යාවථිවං පිණ්ඩපාතිකො අසු, යො නිමිනනො සාදිගෙයො වජ්. තං
ඵ්ඨෙයො.

යාවථිවං පංසුකුලිකො අසු, යො ගහපතිවීරං සාදිගෙයො වජ්. තං
ඵ්ඨෙයො.

යාවථිවං රුක්ඛමුලිකො අසු, යො ඡන්නං උපගවෙත්තො වජ්. තං
ඵ්ඨෙයො.

යාවථිවං මච්ඡමංකං තා බාදෙයො, යො මච්ඡමංකං බාදෙයො වජ්. තං
ඵ්ඨෙයො”ති.

ඉමොති සමණො ගොතමො නානුජානිකොති. තෙ මයං ඉමෙහි
පඤ්ච වද්දුති ජනං සඤ්ඤපෙයොමොති. සකකො බො ආට්ඨසො ඉමෙහි
පඤ්ච වද්දුති සමණො ගොතමො සඛිකභෙදො කාතුං වකකභෙදො,
චුට්ඨපසනො හි ආට්ඨසො මුනො”ති.

2. අථ බො දෙවදනෙතා සපරිසො යෙන භගවා තෙනුපසඛිකමි, උපස-
ඛිකමිනා භගවතො අභිවාදෙවා එකමනො නිසීදි. එකමනො නිසිනො බො
දෙවදනෙතා භගවතො එතදවොච: “භගවා භනොත අනෙකපරියායෙන
අපට්ඨන්තො සනතුට්ඨො සලොබොගො වුතො පාසාදිකො අපවයො
වීරියාරමොගො වණ්ණවාදී. ඉමොති භනොත පඤ්ච වද්දුති අනෙකපරියායෙන
අපට්ඨන්තො සනතුට්ඨො සලොබොගො වුතො පාසාදිකො අපවයො
වීරියාරමොගො සංවතනනති.

ප්‍රථම සංඛ්‍යාගොදරායාපදය

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුහු රජගහනුවර කලඤ්ඤානිමාප නම් වූ වෙළඳවතයෙහි වැඩ වෙසෙන සේක. එකල්හි දෙව්දත් තෙම කට්ඨොරකනිකාක නම් කොණ්ඩාලික යම් තැනෙක්හි ද බණ්ඩදෙවියගේ පුත් සමුද්දත්ත යම් තැනෙක්හි ද එතැන්හි එළඹ කට්ඨොරකනිකාක කොණ්ඩාලිකට ද බණ්ඩදෙවියගේ පුත් සමුද්දත්තට ද මෙසේ කී ය: “එව ආචාර්‍යනි, අපි මහණ ගොයුම්හට සංඛ්‍යාගොදරාය කරමහ. චක්‍රගොදරාය කරමහ” යි. මෙසේ කී කල්හි කොණ්ඩාලික දෙව්දත්තට මේ කී ය: ආචාර්‍යනි, මහණ ගොයුම්හු මහත් සංඛ්‍යා ආත්තාහ, මහත් අනුභාව ආත්තාහ. කිසෙයින් අපි මහණ ගොයුම්හට සංඛ්‍යාගොදරාය කරමෝ ද චක්‍රගොදරාය කරමෝ ද? යි. එව ආචාර්‍යනි, අපි මහණ ගොයුම්හු කරා එළඹ පඤ්චවස්සාන් ඉල්ලා සිටුමහ: ස්වාමීනි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ, තොයෙක් අයුරින් අලොවක් බව, සන්තූෂ්ට බව, සලොබය, බුහුණය, ප්‍රසාද එළවන බව, අපවය, විශ්වාසය පිළිබඳ ගුණ කියන සුල්ලක. ස්වාමීනි, මේ පඤ්චවස්සානු අලොවක් බවට සන්තූෂ්ටයට සලොබයට බුහුණයට ප්‍රසාද එළවන බවට අපවයට විශ්වාසයට වැටෙත්.

“ස්වාමීනි, හික්කුහු යාවජ්චයෙන් ආරණ්‍යක වන්තාහු නම් මැනව. යමෙක් ශ්‍රාමිණ්‍යයට වදනේ නම් වරද මුහු පහස්නේ ය.

යාවජ්චයෙන් පිණ්ඩපාඨක වන්තාහු නම් මැනව. යමෙක් නිමොක්ඛ ඉවසා නම් වරද මුහු පහස්නේ ය.

යාවජ්චයෙන් පාශුකුලික වන්තාහු නම් මැනව. යමෙක් ගෘහාචාරියි-සිවුරු ඉවසා නම් වරද මුහු පහස්නේ ය.

යාවජ්චයෙන් වාසානුලික වන්තාහු නම් මැනව. යමෙක් තෙවනකට එළඹේ නම් වරද මුහු පහස්නේ ය.

යාවජ්චයෙන් මහාසංඝාය නො වළඳන්තාහු නම් මැනව. යමෙක් මහාසංඝාය වළඳ නම් වරද මුහු පහස්නේ යි.

මේ වස්සාන් ශ්‍රමණ ගොතමයෝ නො අනුදන්තාහ. අපි මේ වස්සාන් කරණ කොටගෙණ ජනයා දන්වැලමහ” යි. ආචාර්‍යනි, මේ පඤ්චවස්සාන් කරණ කොටගෙණ මහණ ගොයුම්හට සංඛ්‍යාගොදරාය කරන්නට චක්‍රගොදරාය කරන්නට හැකියා. ආචාර්‍යනි, යම් හෙයකින් මුක්ඛයෝ රුක්ඛප්‍රසන්නයෝ ද එහෙයින්” යි.

2. ඉක්බිති දෙව්දත් තෙම පිරිස් සහිත වූයේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට අභිවාදනය කොට එකත්පස් ව කිඳගත. එකත්පස් ව හුන් දෙව්දත් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙපවත් කී ය. ස්වාමීනි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තොයෙක් අයුරින් අලොවක් බව සන්තූෂ්ට බව සලොබය බුහුණය ප්‍රසාදික බව අපවය විශ්වාසය පිළිබඳ ගුණ කියන සුල්ලක. ස්වාමීනි, මේ පඤ්චවස්සානු තොයෙක් අයුරින් අලොවක් බවට සන්තූෂ්ටයට සලොබයට බුහුණයට ප්‍රසාදික ගුණයට අපවයට විශ්වාසයට වැටෙත්.

“සාධු භනෙන භික්ඛු යාවජ්චං ආරක්ඛාදකා අයස්ස, යො ගාමෙනාං ඔසරෙය්‍ය, වජ්ජං නං චුසෙය්‍ය. යාවජ්චං පිණ්ඩපාතිකා අයස්ස, යො නිමනනං සාදිගෙය්‍ය, වජ්ජං නං චුසෙය්‍ය. යාවජ්චං පංගුකුලිකා අයස්ස, යො ගහපතිවීරං සාදිගෙය්‍ය, වජ්ජං නං චුසෙය්‍ය. යාවජ්චං රුක්ඛමුලිකා අයස්ස, යො ඡත්තං උපගවේත්තෙය්‍ය, වජ්ජං නං චුසෙය්‍ය. යාවජ්චං මච්ඡමංසං න බාදෙය්‍යං, යො මච්ඡමංසං බාදෙය්‍ය, වජ්ජං නං චුසෙය්‍ය”¹ති. “අලං දෙවදත්ත, යො ඉච්ඡති ආරක්ඛාදකො හොතු, යො ඉච්ඡති ගාමනෙන විහරතු, යො ඉච්ඡති පිණ්ඩපාතිකො හොතු, යො ඉච්ඡති නිමනනං සාදිගතු, යො ඉච්ඡති පංගුකුලිකො හොතු, යො ඉච්ඡති ගහපතිවීරං සාදිගතු. අට්ඨමාසෙ බො මියා දෙවදත්ත, රුක්ඛමුලසෙනාසනං අනුක්ඛාදකං, තිකොට්ඨරිත්තුභිං මච්ඡමංසං අදිට්ඨං අනුතං අපරිභවිතිනනාති. අථ බො දෙවදත්තො න භගවා ඉමානි පඤ්ච වඤ්ඡති අනුජානාතිති හට්ඨො උදග්ගො සපරිසො උට්ඨායාසනා භගවතං අභිවාදෙත්වා පදකම්මං කත්වා පකකාමි.

3. අථ බො දෙවදත්තො රුජගහං පවිසිත්වා පඤ්චති වඤ්ඡති ජනං සක්ඛාද-පෙසි: “මයං ආට්ඨතො සමණං ගොතමං උපසම්බුද්ධිං පඤ්චවඤ්ඡති යාමිමා: භගවා භනෙන අනෙකපරියායෙන අපට්ඨත්තං -පෙ- යාවජ්චං මච්ඡමංසං න බාදෙය්‍යං, යො මච්ඡමංසං බාදෙය්‍ය වජ්ජං නං චුසෙය්‍ය”²ති. ඉමානි සමණො ගොතමො නානුජානාති. තෙ මයං ඉමෙහි පඤ්චති වඤ්ඡති 1සමාදය වතනාමා”³ති. තත්ථ සෙ තෙ මනුස්සා අස්සභා අපසන්නා දුබ්බද්ධිනො, තෙ ඵලමාහංසු: “ඉමෙ බො සමණා සත්තප්පතියා ධුතා සලොබ්බතතිනො, සමණො පත ගොතමො බාහුලිකො බාහුලාය වෙනෙති”⁴ති. සෙ පත තෙ මනුස්සා සද්ධා පසන්නා පණ්ඩිතා බුද්ධිමත්තො, තෙ උජ්ඣායනති ඩියනති විපාවෙනති: “කථං හි තාම දෙවදත්තො භගවතො සම්ඝහෙදය පරකකම්මස්ස වකකහෙදය”⁵ති.

4. අස්සොත්ථං බො භික්ඛු තෙසං මනුස්සානං උජ්ඣායනානං ඩියනානං විපාවෙනානං. යෙ තෙ භික්ඛු අපට්ඨත්, තෙ උජ්ඣායනති ඩියනති විපාවෙනති: “කථං හි තාම දෙවදත්තො භගවතො සම්ඝහෙදය පරකකම්මස්ස වකකහෙදය”⁶ති. අථ බො තෙ භික්ඛු භගවතො ඵතමද්ධං ආරොවෙත්ථං -පෙ- “සච්චං කිර ඤාං දෙවදත්ත සම්ඝහෙදය පරකකම්මස්ස වකකහෙදය”⁷ති. “සච්චං භගවා” විගර්හි වුද්ධො භගවා: කථං හි තාම ඤාං මොඝපුරිස සම්ඝහෙදය පරකකම්මස්ස වකකහෙදය. තෙතං මොඝපුරිස, අපසන්නානං වා පසාදය -පෙ- ඵවඤ්ච පත භික්ඛවෙ ඉමං සිත්තාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:

1. “පඤ්චවඤ්ඡති” වචනබ්ධිපි “3ත මයං ඉමෙහි පංචති වඤ්ඡති” ජනං සක්ඛාදපෙසොමානි අනිකපරිජිතකවසෙත වුත්තනති. ස. පාසාදිකා.

“සවාමිනි, භික්ෂුහු යාවජ්චයෙන් ආරණ්‍යක වන්නාහු තම් මෑතව, යමෙක් ග්‍රාමාන්තයට බස්නේ තම් වරද ඔහු පහස්නේ ය. යාවජ්චයෙන් පිණිසාතික වන්නාහු තම් මෑතව, යමෙක් නිමන්ත්‍රණ ඉවසා තම් වරද ඔහු පහස්නේ ය. යාවජ්චයෙන් පංශුකුලික වන්නාහු තම් මෑතව, යමෙක් ගෘහපතිවීවර ඉවසා තම් වරද ඔහු පහස්නේ ය. යාවජ්චයෙන් වාසාසුලික වන්නාහු තම් මෑතව, යමෙක් සෙවනට එළඹේ තම් වරද ඔහු පහස්නේ ය. යාවජ්චයෙන් මන්ත්‍රාමංශ නො වළඳන්නාහු තම් මෑතව, යමෙක් මන්ත්‍රාමංශ වළඳ තම් වරද ඔහු පහස්නේ ය’යි. “තම් තැන දෙවදත්තය, යමෙක් රිසියේ තම් ආරණ්‍යක වේවා, යමෙක් රිසියේ තම් ග්‍රාමාන්තයෙහි වාසය කෙරේවා, යමෙක් රිසියේ තම් පිණිසාතික වේවා, යමෙක් රිසියේ තම් නිමන්ත්‍රණ ඉවසාවා, යමෙක් රිසියේ තම් පංශුකුලික වේවා, යමෙක් රිසියේ තම් ගෘහපතිවූවා ඉවසාවා, දෙවදත්තය, මේ විසින් අවමසෙස්සි ම රුක්මුල් සෙතස්ස අනුදත්තා ලද (තමා පිණිස) මරණු නො දක්නා ලද නොඅසන ලද සැක නොකරණ ලද ත්‍රිකොට්ඨරිගුණ වූ මන්ත්‍රාමංශය අනුදත්තා ලද්ද’යි. එකල්හි දෙව්දත් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ පසුවසතුන් නො අනුදත්තාහ’යි. සතුටු වූයේ ඔදවැසියේ පිරිස් සතිත ව සුතස්සෙන් නැගී භාග්‍යවතුන් වහන්සේට අභිවාදන කොට පෑදකුණු කොට නික්ම ගියේ ය.

3. ඉක්බිති දෙව්දත් තෙම රජගහනුවර වැද පසුවවසතුයෙන් ජනයා හඟවාලී ය: “ඇවැත්නි, අපි මහණගොයුම්හු කර එළඹ පසුවවසතුන් අයැදීමහ. සවාමිනි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නන් අයුරින් අලොච්ඡ බව පිළිබඳ ... යාවජ්චයෙන් මන්ත්‍රාමංශ නොවළඳන්නාහු තම් මෑතව, යමෙක් මන්ත්‍රාමංශ වළඳ තම් වරද ඔහු පහස්නේ ය’යි. ශ්‍රමණගොතමයෝ මේ වසතුන් නො අනුදකීති. අපි මේ පසුවවසතුන් සමාදන් ව වැටෙමුහ’යි. එහි යම් මිනිස් කෙනෙක් ශ්‍රද්ධා තැත්තාහු නො පහන් වූවාහු දුර්වුද්ධි වූවාහු ද ඔහු මෙසේ කීහු: මේ ශ්‍රමණසාක්‍යපුත්‍රියයෝ වූතතුණ ඇත්තාහ. කෙලෙස් තවත පැවැතුම් ඇත්තාහ, මහණ ගොයුම්හු වැළිත් බාහුලික පැවැතුම් ඇත්තාහු බහුලභාවයට සිත්තනාහ’යි. යම් මිනිස් කෙනෙක් සැදූහැ ඇත්තාහු ප්‍රසන්න වූවාහු පණ්ණිත වූවාහු බුද්ධිමත් වූවාහු වෙත් තම් ඔහු අවමන් කෙරෙහි, බුදුණ කියති. දෙස් පහළ කෙරෙහි, කිසෙයින් තම් දෙව්දත් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පිළිබඳ සංඝායනයට වක්‍රහෙදයට උත්සාහ කරන්නේ ද’යි.

4. භික්ෂුහු අවමන් කරණ, බුදුණ කියන, දෙස් පහළ කරණ ඒ මිනිසුන්ගේ බස් ඇසුහ. අලොච්ඡ වූ යම් භික්ෂු කෙනෙක් වෙත් තම් ඔහු “කෙසේ තම් දෙව්දත් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට සංඝායනය පිණිස වක්‍රහෙදය පිණිස උත්සාහ කරන්නේද’යි අවමන් කෙරෙහි, බුදුණ කියති, දෙස් පහළ කෙරෙහි. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙපවත් දුන්වූහ ... “සැබවෙක් ද දෙවදත්තය, තෝ සංඝායනය පිණිස වක්‍රහෙදය පිණිස වැයම් කෙරෙහි ද්”යි. ‘සැබව භාග්‍යවතුන් වහන්ස, භාග්‍යවත් බුදුහු වෙසෙසින් ගඬා කළහ: කෙසේ තම් තෝ, තුට්ඨපුරුෂය, සංඝායනය පිණිස වක්‍රහෙදය පිණිස වැයම් කෙළෙහි ද? තුට්ඨපුරුෂය, තෙල අප්‍රසන්නයන්ගේ ප්‍රසාදය පිණිස හෝ නො වෙයි... තවද මහණෙනි, මේ ශික්ෂාපදය මෙසේ උදෙසවු:

“සො පන ගිඤ්ඤ සමග්ගස්ස සංඝස්ස හෙදස්ස පරික්ඛන්ධස්ස, හෙදන-
සංවතනනිකං වා අධිකරණං සමාදස්ස පග්ගස්ස තිට්ඨස්ස, සො ගිඤ්ඤ
ගිඤ්ඤති ඵච්චස්ස ච්චනිකො: ‘මා ආයස්මා සමග්ගස්ස සංඝස්ස හෙදස්ස
පරික්ඛන්ධී, හෙදනසංවතනනිකං වා අධිකරණං සමාදස්ස පග්ගස්ස අට්ඨාසි,
සමෙතායස්මා සංඝස්ස, සමග්ගො හි සංඝස්ස සමමොදමානො අවිච්ඡෙද-
නො ඵකුද්දෙසො ඵාසු විහරති’ති. ඵට්ඨස්සෙ සො ගිඤ්ඤ ගිඤ්ඤති චුච්චමා-
නො තප්ඵච පග්ගස්සෙත්තස්ස, සො ගිඤ්ඤ ගිඤ්ඤති යාව තතීයං සමනුපාසි-
තස්මිනො තස්ස පටිනිස්සන්තාය, යාව තතීයස්සෙව සමනුපාසියමානො තං
පටිනිස්සන්තස්ස,¹ ඉච්චෙතං කුසලං. නො චෙ පටිනිස්සන්තස්ස, සංඝාදිසං-
සො”ති.

8. සො පනාති යො යාදිසො -පෙ-

ගිඤ්ඤති -පෙ- අයං ඉමිකම් අපෙව අධිපෙපතො ගිඤ්ඤති.

සමග්ගො තාම සංඝස්සා: සමානසංවාසකො සමානසිමායං ධිතො.

හෙදස්ස පරික්ඛන්ධස්සාති ‘තථං ඉමෙ නානා අස්සු විනා අස්සු වග්ගා
අස්සු’ති පක්ඛං පරිසෙසති, ගණං චිතීති.

හෙදනසංවතනනිකං වා අධිකරණන්ති අට්ඨාරසහෙදකරවඤ්ඤීති.

සමාදස්සාති ආදස්ස.

පග්ගස්සාති දීපෙත්ත.

තිට්ඨස්සාති හ පටිනිස්සන්තස්ස.

සො ගිඤ්ඤති යො ණො සංඝසහෙදකො ගිඤ්ඤ.

ගිඤ්ඤතිති අසොදකුති ගිඤ්ඤති.

යෙ පස්සන්ති යෙ සුඤ්ඤන්ති තෙති වාතනබ්බො: “මා ආයස්මා සමග්ගස්ස
සංඝස්ස හෙදස්ස පරික්ඛන්ධී, හෙදනසංවතනනිකං වා අධිකරණං සමාදස්ස
පග්ගස්ස අට්ඨාසි, සමෙතායස්මා සංඝස්ස, සමග්ගො හි සංඝස්ස සමමොද-
මානො අවිච්ඡෙදනො ඵකුද්දෙසො ඵාසු විහරති”ති. දුතීයමිච්ච වාතනබ්බිං.
තතීයමිච්ච වාතනබ්බො සචෙ පටිනිස්සන්තස්ස, ඉච්චෙතං කුසලං. නො චෙ පටි-
නිස්සන්තස්ස, ආපතති දුක්ඛට්ඨං. සුච්චා හ වදන්ති, ආපතති දුක්ඛට්ඨං.

1. පටිනිස්සන්තස්ස ඉ ජ.සං.

“යම් ඉහතෝක් සමග සමාජයාගේ හෙදය පිණිස යහන කෙරේ නම් හෙදය පිණිස පවත්නා හෙදකරවසනුවන් හෝ ගෙණ දැනි ව ගෙණ සිටි නම් ඒ මහණ තෙම (සෙසු ලජ්ජා මහණුන් විසින් මෙසේ කියනු වන්නේ ය: “ආයුෂමත්ති, සමග සමාජයාගේ හෙදය පිණිස නහමක් යහන කර, හෙදය පිණිස පවත්නා හෙදකරවසනුවන් හෝ ගෙණ දැනි ව ගෙණ නහමක් සිටුව, ආයුෂමත් තෙම සමාජයා හා සමග එක් වේවා, යම් හෙයකින් සමාජ තෙමේ සමග වූයේ බවුනොවුන් හා සතුටු වූයේ විරුද්ධවාද රහිත වූයේ සමාන උදෙසා ඇත්තේ සුවසේ වෙසේද එහෙයිනි. මෙසේත් ඒ මහණ හිසුන් විසින් කියනු ලබන්නේ එසේ ම දැනිව ගෙණ සිටි නම් ඒ මහණ තෙම හිසුන් විසින් ඒ අභි-කරණයාගේ දුරලීම පිණිස තෙවනවට දක්වා සමනුසාසන කම් කළ යුත්තේ ය, ඉදින් තෙවනවට දක්වා සමනුසාසන කම් කරණු ලබන්නේ ඒ අභිකරණය දුරලා නම් මේ දුරලීම මැනවි. ඉදින් නොදුරලා නම් සහවෙසෙස් වේ” ය යි.

8. සො පන යනු: යමෙක් යම්බඳු වූයෙක් ... හිසු යනු ... මේ තෙම මේ අවසෙහි ‘හිසු’ යි අදහස් කරණ ලදී.

සමාජය සමාජ නම්: සමාන සංවාසක වූයේ සමාන සිතායෙහි සිටියේ යි.

හෙදය සරණතෙමසා යනු: කෙසේ නම් මොහු විවිධ වන්නාහු ද වෙන් වන්නාහු ද වැඩි වන්නාහු ද යි පර්යේෂණය කොට සිතා ගණයා බැලියි.

හෙදනිසංවහනිකා වා අභිකරණං යනු: අවලෝකන හේදකර-වසනු යි.

සමාදාය යනු: ගෙණ.

පහසක යනු: දක්වන්නේ ය.

නිවේදනය යනු: තො දුර ලන්නේ ය.

සො හිසු යනු යමෙක් සමාජයෙහි වේ නම් ඒ මහණ.

හිසු යනු: අභිකරණය විසින්.

යම් කෙතෙක් දකිත් නම් යම් කෙතෙක් අසත් නම් ඔවුන් විසින් මෙසේ කියනු වන්නේ ය: ආයුෂමත්ති, සමග සමාජයාගේ හෙදය පිණිස නහමක් යහන කර, හෙදය පිණිස පවත්නා හෙදකර වසනුවන් හෝ ගෙණ දක්වාගෙණ නහමක් සිටි, ආයුෂමත් තෙම සමාජයා හා එක් වේවා, යම් හෙයකින් සමාජ තෙමේ සමග වූයේ සතුටු වූයේ විවාද රහිත වූයේ සමාන උදෙසා ඇත්තේ සුවසේ වෙසේ ද එහෙයිනි. දෙවනවට ද කියනු වන්නේ ය. තෙවනවට ද කියනු වන්නේ ය. ඉදින් හැරපියා නම් මෙසේ මේ හැරපීම මැනවි. ඉදින් නො හැරපියා නම් දුකුලාආවාත් වෙයි. අසා තො කියත් නම් දුකුලා-ආවාත් වෙයි.

සො භික්‍ෂු සඛ්‍යාමජ්ඣමපි ආකඛ්‍යාමා වතතබ්බො: “මා ආයසමා සමග්ගස්‍ය සඛ්‍යස්‍ය හෙදය පරකකමි, හෙදනවතනතිකං වා අභිකරණං සමාදය පග්ගස්‍ය අවධාසි, සමෙතායසමා සඛ්‍යෙන, සමග්ගොති සඛ්‍යා සමමා-දමානො අවිච්ඡේදමානො එකුද්දෙසො ආසු විහරති”ති දුතියමපි වතතබ්බො තතියමපි වතතබ්බො, සචෙ පටිනිස්සජති, ඉට්ඨෙතං කුසලං, නො වෙ පටිනිස්සජති, ආපතති දුක්ඛං, සො භික්‍ෂු භික්‍ෂුති¹ සමනුභාසිතබ්බො, එව්ඤ්ච පත භික්‍ෂවෙ සමනුභාසිතබ්බො, ව්‍යතොතන භික්‍ෂුතා පටිබලෙන සඛ්‍යා ඤාපෙතබ්බො:

“සුණාතු මෙ භතොත සඛ්‍යා, අයං ඉත්ථනාමො භික්‍ෂු සමග්ගස්‍ය සඛ්‍යස්‍ය හෙදය පරකකමති. සො තං චන්ද්‍රං න පටිනිස්සජති, යදි සඛ්‍යස්‍ය පතතකලං, සඛ්‍යා ඉත්ථනාමො භික්‍ෂු සමනුභාසෙය්‍ය තස්‍ය චන්ද්‍රස්‍ය පටිනිස්සග්ගාය, එසා ඤාති.

සුණාතු මෙ භතොත සඛ්‍යා, අයං ඉත්ථනාමො භික්‍ෂු සමග්ගස්‍ය සඛ්‍යස්‍ය හෙදය පරකකමති. සො තං චන්ද්‍රං න පටිනිස්සජති, සඛ්‍යා ඉත්ථනාමො භික්‍ෂු සමනුභාසති තස්‍ය චන්ද්‍රස්‍ය පටිනිස්සග්ගාය, යස්‍යායසමනො ඛමති ඉත්ථනාමස්‍ය භික්‍ෂුතො සමනුභාසතා තස්‍ය චන්ද්‍රස්‍ය පටිනිස්සග්ගාය, සො තුණ්හස්‍ය. යස්‍ය තතමති, සො භාසෙය්‍ය.

දුතියමපි එතමත්ථං වදාමි -පෙ-

තතියමපි එතමත්ථං වදාමි: සුණාතු මෙ භතොත සඛ්‍යා අයං ඉත්ථනාමො භික්‍ෂු සමග්ගස්‍ය සඛ්‍යස්‍ය හෙදය පරකකමති. සො තං චන්ද්‍රං න පටිනිස්සජති. සඛ්‍යා ඉත්ථනාමො භික්‍ෂු සමනුභාසති තස්‍ය චන්ද්‍රස්‍ය පටිනිස්සග්ගාය, යස්‍යායසමනො ඛමති ඉත්ථනාමස්‍ය භික්‍ෂුතො සමනුභාසතා තස්‍ය චන්ද්‍රස්‍ය පටිනිස්සග්ගාය, සො තුණ්හස්‍ය. යස්‍ය තතමති, සො භාසෙය්‍ය.

සමනුභවො සඛ්‍යෙන ඉත්ථනාමො භික්‍ෂු තස්‍ය චන්ද්‍රස්‍ය පටිනිස්සග්ගාය, ඛමති සඛ්‍යස්‍ය. තස්‍මා තුණ්හි, එවතෙතං ධාරයාමි”ති.

ඤාතියා දුක්ඛං, දව්භි කමමවාමාහි ථුල්ලච්චයා, කමමවාමාපරි-යොතානෙ ආපතති සඛ්‍යාදිසෙසස්‍ය. සඛ්‍යාදිසෙසං අඤ්ඤාපජ්ජනතස්‍ය ඤාතියා දුක්ඛං, දව්භි කමමවාමාහි ථුල්ලච්චයා පටිපසස්‍යමහතති.

සඛ්‍යාදිසෙසොති -පෙ- තෙනපි වුට්ඨති සඛ්‍යාදිසෙසොති.

6. ධම්මකමෙම ධම්මකමමසඤ්ඤි න පටිනිස්සජති. ආපතති සඛ්‍යා-දිසෙසස්‍ය. ධම්මකමෙම චෙමතිකො න පටිනිස්සජති, ආපතති සඛ්‍යාදිසෙසස්‍ය. ධම්මකමෙම අධම්මකමමසඤ්ඤි න පටිනිස්සජති, ආපතති සඛ්‍යාදිසෙසස්‍ය. අධම්මකමෙම ධම්මකමමසඤ්ඤි ආපතති දුක්ඛං. අධම්මකමෙම චෙමතිකො ආපතති දුක්ඛං. අධම්මකමෙම අධම්මකමමසඤ්ඤි ආපතති දුක්ඛං.

7. අනාපතති අසමනුභාසනස්‍ය, පටිනිස්සජනස්‍ය, උමතකස්‍ය, ආදිකමිකස්‍යාති.

පඨමසඛ්‍යාහෙදසඛ්‍යාපදං නිමිතං.

1. ම.ඒ.සං. නදිසංගෙ

ඒ මහණ තෙම සහමුද්‍රා ද ආදී කිය යුත්තේ ය: ආයුෂ්මත්ති, සමග සමාජයාගේ හේදය පිණිස තහමක් යහන කර, හේදය පිණිස පවත්නා හේදකරවයකුවක් හෝ ගෙණ දක්වාගෙණ තහමක් සිට, ආයුෂ්මත් තෙම සමාජයා හා එක් වේවා, යම් ගෙයකින් සමාජය තෙමේ සමග වූයේ සතුටු වනුයේ විවාද රහිත වූයේ සමාජය උදෙසා ආත්තේ යුගයේ වෙසේ ද එහෙයිනි. ඉදින් හැරපියා තම මෙසේ මේ හැරපිම මැනවි. ඉදින් නො හැරපියා තම දුකුලාආවාත් වෙයි. ඒ මහණ සෙසු භික්ෂූන් විසින් සමනුභාසන කම් කළයුත්තේ ය. තවද මහණෙනි, මෙසේ සමනුභාසන කම් කළ යුත්තේ ය. ව්‍යාකූල වූ ප්‍රතිබල වූ මහණක් වූ විසින් සමාජය තෙමේ ඥාපනය කළ යුත්තේ ය:

“වහන්ස, සමාජය තෙමේ මා කියන්නක් අසාවා, මේ මෙනම් මහණ තෙම සමග සමාජයාගේ හේදය පිණිස යහන කෙරෙයි. හෙතෙම ඒ හේදකර-වයකුව නො හැර පියයි. ඉදින් සමාජයාට පැමිණිකල් ආත්තේ තම සමාජය තෙමේ මෙනම් මහණහු ඒ වයකුගේ දුරලීම පිණිස සමනුභාසනය කරන්නේ ය. මේ ‘ඤාති’ යැ.

වහන්ස, සමාජය තෙමේ මා කියන්නක් අසාවා. මේ මෙනම් මහණ තෙම සමග සමාජයාගේ හේදය පිණිස යහන කෙරෙයි. හෙතෙම ඒ හේදකරවයකුව නො හැර පියයි. සමාජය තෙමේ ඒ වයකුගේ හැරපිම පිණිස මෙනම් මහණහු සමනුභාසනය කෙරෙයි. ඒ වයකුගේ හැරපිම පිණිස මෙනම් මහණහු සමනුභාසනය යම් ආයුෂ්මත්තකට රැස්නේ තම හෙතෙම තුෂණීමුත වන්නේ ය. යමක්හට නො රැස්නේ තම හේ බණන්නේ ය.

දෙවනවට ද මේ කරුණ කියමි ...

තෙවනවට ද මේ කරුණ කියමි: වහන්ස, සමාජය තෙමේ මා කියන්නක් අසාවා. මේ මෙනම් මහණ තෙම සමග සමාජයාගේ හේදය පිණිස යහන කෙරෙයි. හෙතෙම ඒ හේදකරවයකුව නො හැර පියයි. සමාජය තෙමේ ඒ වයකුගේ හැරපිම පිණිස මෙනම් මහණහු සමනුභාසනය කෙරෙයි. ඒ වයකුගේ හැරපිම පිණිස මෙනම් මහණහු සමනුභාසනය යම් ආයුෂ්මත්තකට රැස්නේ තම හේ තුෂණීමුත වන්නේ ය. යමක්හට නො රැස්නේ තම හේ බණන්නේ ය.

සමාජයා විසින් ඒ වයකුගේ හැරපිම පිණිස මෙනම් මහණ තෙම සමනුභාසනය කරණ ලද්දේ ය. සමාජයාට රැස්නේ වෙයි. එහෙයින් තුෂණීමුත ය. මෙසේ කෙල තුෂණීමුත වය බරමි” යි.

ඤාතියෙන් දුකුලා වෙයි. දෙ කම්වදනකින් දෙ තුලාසියක් වෙයි. කම්වදන් අවසන්ති සහවෙසෙස්ආවාත් වේ. සහවෙසෙස් අවදනාහට ඤාතියෙන් වූ දුකුලාව ද දෙ කම්වදනින් වූ දෙ තුලාසි ද තවතිත්.

සමාජවාදී සංග්‍රහය යනු: ... එයින් වූ ‘සමාජවාදය’ යි කියනු ලැබේ.

6. ධර්මකම්මයෙහි ධර්මකම්ම ය යන සංඥා ආත්තේ නො හැරපියා තම සහ-වෙසෙස්ආවාත් වෙයි. ධර්මකම්මයෙහි වෙමකික වූයේ නො හැරපියා තම සහවෙ-සෙස්ආවාත් වෙයි. ධර්මකම්මයෙහි අධර්මකම්ම ය යන සංඥා ආත්තේ නො හැරපියා තම සහවෙසෙස්ආවාත් වෙයි. අධර්මකම්මයෙහි ධර්මකම්ම ය යන සංඥා ආත්තේ දුකුලාආවාත් වෙයි. අධර්මකම්මයෙහි විමති ආත්තේ දුකුලාආවාත් වෙයි. අධර්මකම්මයෙහි අධර්මකම්ම ය යන සංඥා ආත්තේ දුකුලාආවාත් වේ.

7. සමනුභාසන නො කරන්නහුට, හැරපියන්නහුට, උමටනකයහට, ආදිකම්මකයහට ආවාත් නැත.

ප්‍රථම සමාජවාදී ගිණනාපදය නිමි.

දුතියසංඝ්‍යානෙදසිකඛාපදං

1. තෙන සමයෙන බුද්ධෝ භගවා රාජගහෙ විහරති වෙළවනෙ කුලඤ්ඤානිවාපෙ. තෙන ඛො පත සමයෙන දෙවදනෙනා සංඝභෙදය පරකකමති වක්කභෙදය. භික්ඛු එවමාහංසු: අබ්බමවාදී දෙවදනෙනා, අවිතං-වාදී දෙවදනෙනා. කථං හි නාම දෙවදනෙනා සංඝභෙදය පරකකමස්සති වක්කභෙදයාති. එවං චුතො කොකාඋභො ව¹ කට්ඨොරකතියාකො බණ්ඩ-දෙවියා පුතො සමුදදනෙනා ව¹ තෙ භික්ඛු ²එතදවොචුං. මා ආයස්මහොනා එවං අවචුන්ථ: බ්බමවාදී දෙවදනෙනා, විතයවාදී දෙවදනෙනා, අමාසකඤ්ඤා දෙවදනෙනා ඡන්දඤ්ඤා රුචිඤ්ඤා ආදය වොහරති, ජානාති. නො භාසති, අමාසකමෙපතං බමති. යෙ තෙ භික්ඛු අපට්ඨන්තො උප්පායන්ති ඛියන්ති විපාවෙනති: “කථං හි නාම භික්ඛු දෙවදනතස්ස සංඝභෙදය පරකකමන්තස්ස අනුවත්තකා භවිස්සන්ති වග්ගවාදකා”ති. අථ ඛො තෙ භික්ඛු භගවතො එතමන්ථං ආරොචෙසුං -පෙ- “සච්චං කීර භික්ඛවෙ භික්ඛු දෙවදනතස්ස සංඝ-භෙදය පරකකමන්තස්ස අනුවත්තකා භවිස්සන්ති වග්ගවාදකා”ති “සච්චං භගවා.” විහරති බුද්ධෝ භගවා -පෙ- “කථං හි නාම තෙ භික්ඛවෙ මොහපුරිසා දෙවදනතස්ස සංඝභෙදය පරකකමන්තස්ස අනුවත්තකා භවිස්සන්ති වග්ගවාදකා. තෙනං භික්ඛවෙ අපපසන්නානං වා සසාදය -පෙ- එවඤ්ඤා පත භික්ඛවෙ ඉමං සිකඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:

“තස්සෙව වො පන භික්ඛුස්ස භික්ඛු භොනති අනුච්ඡානකා වග්ගවාදකා එකො වා දෙව වා භස්සා වා, තෙ එවං වදෙය්‍යු: “මා ආයස්මහොනා එතං භික්ඛු. කිඤ්ඤි අවචුන්ථ, බ්බමවාදී වෙසො භික්ඛු විතයවාදී වෙසො භික්ඛු අමාසකං වෙසො භික්ඛු ඡන්දඤ්ඤා රුචිඤ්ඤා ආදය වොහරති, ජානාති නො භාසති, අමාසකමෙපතං බමති”ති. තෙ භික්ඛු භික්ඛුති එවමසු වචනියා: “මා ආයස්මහොනා එවං අවචුන්ථ, න වෙසො භික්ඛු බ්බමවාදී, න වෙ සො භික්ඛු විතයවාදී, මා ආයස්මහොනානම්ඨි සංඝභෙදෙ රුචිඤ්ඤා. සමෙතායස්මහොනාං සංඝාන, සමෙතො හි සංඝා සමෙමාදමානො අවිච්චමානො එකදදෙසො එසු විහරති”ති. එවඤ්ඤා තෙ භික්ඛු භික්ඛුති බුච්චමානා තපෙව පග්ගපෙය්‍යු, තෙ භික්ඛු භික්ඛුති යාච තතියං සමනුභාසිකබ්බා තස්ස පටිනියස්සාය. යාච තතියඤ්ඤා සමනුභාසියමානා නං පටිනියස්සෙය්‍යු, ඉවෙවහං කුසලං, නො වෙ පටිනියස්සෙය්‍යු, සංඝාදීසෙසො”ති.

2. තස්සෙව වො පනාති තස්ස සංඝභෙදකස්ස භික්ඛුතො.

භික්ඛු භොනතිති අඤ්ඤා භික්ඛු භොනති.

1. වඤ්ඤා කන්ථිති 2. දිස්සෙත. 2. එතදවොච. සිඛු.

ද්විතීයසංඛ්‍යාගෙදශිකෂාපදය

1. එසමයෙහි භාගාවත් බුදුහු රජගහනුවර සමීපයෙහි වූ කලාංක-
තිවෘප තම් වේළුවනසෙහි වැඩ වාසය කෙරෙහි. තවද එසමයෙහි දෙවිදත්
තෙම සංඛ්‍යාගෙදශ පිණිස වක්‍රගෙදශ පිණිස යතන කෙරෙයි. භික්ෂුහු මෙසේ
කිහු: 'දෙවිදත් අබ්ථිවාදී යා, දෙවිදත් අවිතයවාදී යා. කෙසේ තම් දෙවිදත්
සංඛ්‍යාගෙදශ පිණිස වක්‍රගෙදශ පිණිස යතන කෙරේ ද'යි. මෙසේ කී කල්හි
කටමොරකනියක තම් භක්ෂාකාලික තෙමේ ද බණ්ඩාදෙවියගේ පුත්
සමුද්දානන තෙමේ ද ඒ භික්ෂුන්ට මෙසේ කිහු: 'ආයුෂමත්ති, තහමින් මෙසේ
කියවු දෙවිදත් ධර්මවාදී යා, දෙවිදත් විතයවාදී යා, දෙවිදත් අපගේ ද ඡන්දයත්
රූපියත් ගණ ව්‍යවහාර කෙරෙයි. අපගේ (ඡන්දය) දනී. (දුත) කියයි
තෙල අපටද රූපි වේ' ය යි. යම් භික්ෂු කෙනෙක් අලොච්ඡ වෙන් ද ඔහු
අවමන් කෙරෙහි, නුගුණ කියති, දෙස් පහළ කෙරෙහි: 'කෙසේ තම්
භික්ෂුහු සංඛ්‍යාගෙදශ පිණිස යතන කරණ දෙවිදත්ගට අනුවර්ත වූවාහු
වර්ධාදක වූවාහු වෙන් ද' යි. ඉක්කිති ඒ භික්ෂුහු භාගාවතුන් වහන්සේට
මෙපවත් දුන්වූහ. ... 'සාඛ්‍යා ව ද මහණෙනි, භික්ෂුහු සංඛ්‍යාගෙදශ පිණිස යතන
කරණ දෙවිදත්ගට අනුවර්ත වූවාහු ද? අනුවර්ත වූවාහු වර්ධාදක වූවාහු
වෙන් ද?' යි. 'සාඛ්‍යා භාගාවතුන් වහන්ස, භාගාවත් බුදුහු වෙසෙසින්
ගාරුහ. ... 'කෙසේ තම් මහණෙනි, ඒ තුර්ජුරුයෝ සංඛ්‍යාගෙදශ පිණිස
යතන කරණ දෙවිදත්ගට අනුවර්ත වූවාහු වර්ධාදක වූවාහු වෙන් ද.
මහණෙනි, තෙල නො පහන් වුවන්ගේ ප්‍රසාදය පිණිස ගෝ නොවෙයි. ...
තව ද මහණෙනි, මෙසේ මේ ශික්ෂාපදය උදෙසා වූ:

'සංඛ්‍යාගෙදශ පිණිස යතන කරණ) එ මෑ මහණ්ගට අනුවර්ත වූ
වර්ධාදක වූ භික්ෂුහු එකෙක් හෝ දෙදෙනෙක් හෝ තිදෙනෙක් හෝ
වෙන් ද ඔහු මෙසේ කියන්නාහු නම්: ඇමැත්ති, තෙල මහණ්ගට
කිසිවක් නොකියවු, තෙල මහණ්ගට ධර්මවාදී ය, තෙල මහණ්ගට විතයවාදී ය, අපගේද
ඡන්දයත් රූපියත් ගණ ව්‍යවහාර කෙරෙයි, අපගේ ඡන්දය දනියි. අප
සමග වෙණෙයි, තෙල අපට ද පිසි වේ' ය යි. ඒ භික්ෂුහු භික්ෂුන් විසින්
මෙසේ කියසුන්නාහ: 'ඇමැත්ති, තහමින් මෙසේ කියවු. තෙල මහණ
නො ද ධර්මවාදී ය, තෙල මහණ නො ද විතයවාදී ය, ආයුෂමත්තට ද
සංඛ්‍යාගෙදශ රූපි නො වේවා, ආයුෂමතුන්ගේ (සිත) සංඛ්‍යා සමග
එකිනාටයට ගේවා, සමග සංඛ්‍යා තෙමේ සතුටු වනුයේ විවාද නො-
කරණුයේ එකොදෙක ඇත්තේ සුවසේ වෙසේ ය' යි. ඒ (අනුවර්ත)
භික්ෂුහු භික්ෂුන් විසින් මෙසේත් කියනු ලබන්නාහු එසේ මෑ දුභි භ්‍යාට
ගන්නාහු නම් ඒ භික්ෂුහු භික්ෂුන් විසින් ඒ ලබිය දුරලිම පිණිස තෙවන
වට දක්වා සමනුසාසන කම් කළ යුත්තාහ. ඉදින් තෙවන වට දක්වා
සමනුසාසන කම් කරණු ලබන්නාහු ඒ ලබිය හරණාහු නම් මේ දුරලිම
මෑනම් ඉදින් නො හරණාහු නම් සතවෙසෙස් වේ ය' යි.

2. තසංඛ්‍යා වූ සන යනු: ඒ සංඛ්‍යාගෙදක මහණ්ගට.

භික්ෂු නොහති යනු: අත් භික්ෂු වෙන්.

අනුචරතාකාරී යංදිට්ඨිකො තොති යංඛනාතිකො යංරුපිකො, තෙපි තංදිට්ඨිකා හොනති තංඛනාතිකා තංරුපිකා.

වංශවංශදාසාති තස්ස වංශදාස පක්ඛාය ජිනා හොනති.

එකො වා අදව වා තයො වාති එකො වා හොති ථෙව වා තයො වා. තෙ එවං වදෙය්‍යං: “ඕ ආයස්මනො එවං අවච්ඡන්ති, ඔව්වොදී වෙසො භික්ඛු විනයවාදී වෙසො භික්ඛු අමානසොදාසො භික්ඛු ඡන්දොදා රුපිකො ආදය වොහරති, ජාතාති තො භාසති, අමානසොදාසො ඔව්වොදී”ති.

තෙ භික්ඛුති යෙ වෙ අනුචරතාකාරී භික්ඛු.

භික්ඛුතිති අනුචරතාකාරී භික්ඛුති, යෙ පක්ඛාය, යෙ සුභ්‍යාති, තෙති වර්තමානා: “ඕ ආයස්මනො එවං අවච්ඡන්ති, ත වෙසො භික්ඛු ඔව්වොදී, ත වෙසො භික්ඛු විනයවාදී, ඕ ආයස්මනොතමපි සංඝසංඝදා රුපිකො සමෙතායස්මනොතං සංඝසංඝ, සමෙතො හි සංඝසංඝ සමෙතාදමානො අවිච්ඡිදමානො එකොදොසො එකෙව්වොදී”ති. දුතියමපි වර්තමානා. තතියමපි වර්තමානා. සචෙ පටිනිසංස්කරාති, ඉච්චෙතං කුසල්ලං, නො චෙ පටිනිසංස්කරාති, ආපතති දුක්ඛපට්ඨං. සුච්චා ත වදන්ති, ආපතති දුක්ඛපට්ඨං. තෙ භික්ඛු සංඝසංඝදා රුපිකො වර්තමානා:-- “ඕ ආයස්මනො එවං අවච්ඡන්ති, ත වෙසො භික්ඛු ඔව්වොදී, ත වෙසො භික්ඛු විනයවාදී, ඕ ආයස්මනොතමපි සංඝසංඝදා රුපිකො, සමෙතා-යස්මනොතං සංඝසංඝ. සමෙතො හි සංඝසංඝ සමෙතාදමානො අවිච්ඡිදමානො එකොදොසො එකෙව්වොදී”ති. දුතියමපි වර්තමානා. තතියමපි වර්තමානා. සචෙ පටිනිසංස්කරාති, ඉච්චෙතං කුසල්ලං. නො චෙ පටිනිසංස්කරාති, ආපතති දුක්ඛපට්ඨං. තෙ භික්ඛු භික්ඛුති සමනුභාසිතමානා, එවංදා පත භික්ඛුවෙ සමනුභාසිතමානා. වර්තමාන භික්ඛුතා පටිච්චලෙත සංඝසංඝ සද්දෙවතමානා:

“සුභ්‍යාතු මෙ භතො සංඝසංඝ. ඉච්චෙතං මෙ ව ඉච්චෙතං මෙ ව භික්ඛු ඉච්චෙතං මෙ භික්ඛුතො සංඝසංඝදා පරිකාමනොස්ස අනුචරතාකාරී වංශවාදකා. තෙ තං වච්ඡං ත පටිනිසංස්කරාති. යද්දි සංඝසංඝ පක්ඛායස්ම, සංඝසංඝ ඉච්චෙතං මෙ ඉච්චෙතං මෙ භික්ඛු සමනුභාසෙය්‍ය තස්ස වච්ඡස්ස පටිනිසංස්කරාය: එසා සද්දහති.

සුභ්‍යාතු මෙ භතො සංඝසංඝ. ඉච්චෙතං මෙ ව ඉච්චෙතං මෙ ව භික්ඛු ඉච්චෙතං මෙ භික්ඛුතො සංඝසංඝදා පරිකාමනොස්ස අනුචරතාකාරී වංශවාදකා. තෙ තං වච්ඡං ත පටිනිසංස්කරාති. සංඝසංඝ ඉච්චෙතං මෙ ඉච්චෙතං මෙ භික්ඛු සමනුභාසෙය්‍ය තස්ස වච්ඡස්ස පටිනිසංස්කරාය: යස්සායස්මතො ඔමති ඉච්චෙතං මෙ ඉච්චෙතං මෙ භික්ඛුතං සමනුභාසෙය්‍ය තස්ස වච්ඡස්ස පටිනිසංස්කරාය: යො භුක්ඛායස්ස, යස්ස තකමති, යො භාසෙය්‍ය: දුතියමපි එකමච්ඡං වදමි -පෙ- තතියමපි එකමච්ඡං වදමි. -පෙ-

අනුචතනකා යනු: යම් දූපේ ඇත්තෙක් යම් කෘතති ඇත්තෙක් යම් රූපි ඇත්තෙක් වේ ද ඔහු ද, ඒ ලබ්ධි ඇත්තානු ඒ කෘතති ඇත්තානු ඒ රූපි ඇත්තානු වෙත්.

විකෘතවාදකා යනු: ඔහුගේ ගුණ වැඩිවීමට පක්ෂවාදීය පිණිස සිටියානු වෙත්.

එකො වා දෙව වා තිකො වා යනු: එකෙක් හෝ වෙයි. දෙදෙනෙක් හෝ තිදෙනෙක් හෝ වෙත්. ඔහු මෙසේ කියන්නානු ය: 'ඇවැත්ති, තෙල මහණහට කිසිවක් නො කියවු, තෙල මහණ ධර්මවාදී ය, තෙල මහණ විතයවාදී ය, තෙල මහණ අපගේ ද ජන්දගත් රූපියන් ගෙණ ව්‍යවහාර කෙරෙයි. අපගේ (ජන්දග) දනිසි, අප සමග බෙණෙයි. තෙල අපට ද රූපි වේ' යයි.

හෙ ගිකුඤ්ඤා යනු: යම් ඒ අනුචරීක ගිකුඤ්ඤා.

ගිකුඤ්ඤා යනු: අන්‍ය ගිකුඤ්ඤා විසින් යම් කෙනෙක් දකිත් ද, යම් කෙනෙක් අසාද් ද, ඔවුන් විසින් කියයුත්තාහ: 'ඇවැත්ති, නහමක් මෙසේ කියවු, තෙල මහණ නො ද ධර්මවාදී ය. තෙල මහණ නො ද විතයවාදී ය, ආයුෂ්මත්තට ද සංඝායනාදය රූපි නො වේවා, ආයුෂ්මත්තගේ (සිත) සංඝායා සමග එකිනාවයට යේවා, සමග සංඝාය නෙමේ සතුටු වනුයේ විවාද නොකරණුයේ එකොදෙක ඇත්තේ සුවසේ වෙසේ ය'යි. දෙවන වට ද කියයුත්තාහ. තෙවන වට ද කියයුත්තාහ. ඉදින් දුරලත් තම් මේ දුරලිම මැනවි. ඉදින් නො දුරලත් තම් දුකුලාආවාච් වේ. අපා නො කියත් තම් දුකුලාආවාච් වෙයි. ඒ ගිකුඤ්ඤා සහමාදට ද ඇද කියයුත්තාහ; 'ඇවැත්ති, නහමක් මෙසේ කියවු. තෙල මහණ නො ද ධර්මවාදී ය, තෙල මහණ නො ද විතයවාදී ය, ආයුෂ්මත්තට ද සංඝායනාදය රූපි නො වේවා, ආයුෂ්මත්තගේ (සිත) සංඝායා සමග එකිනාවයට යේවා. සමග සංඝාය නෙමේ සතුටු වනුයේ විවාද නො කරණුයේ එකොදෙක ඇත්තේ සුවසේ වෙසේ ය'යි දෙවන වට ද කියයුත්තාහ. තෙවන වට ද කියයුත්තාහ. ඉදින් දුරලත් තම් මේ දුර ලිම මැනවි. ඉදින් නො දුරලත් තම් දුකුලාආවාච් වේ. ඒ ගිකුඤ්ඤා අත් මහණුන් විසින් සමනුභාසන කම් කළයුත්තාහ. තවද මෙණෙති, මෙණේත් සමනුභාසන කම් කළයුත්තාහ. ව්‍යතන වු ප්‍රතිබල වු මහණක්හු විසින් සංඝාය නෙමේ දන්විය යුත්තේ ය:

"වහන්ස, සංඝාය නෙමේ මා කියන්නක් අසාවා. මෙනම් වූ ද මෙනම් වූ ද මහණනු සංඝායනාදය පිණිස යහන කරණ මෙනම් මහණහට අනුචරීකයහ. වර්ථවාදකයහ. ඔහු ඒ (හෙදකර) වහ්‍යව නො හරිත්. ඉදින් සංඝායාට පැමිණි තල් ඇත්තේ තම් සංඝාය නෙමේ ඒ වහ්‍යව හරණ පිණිස මෙනම් වූ ද මෙනම් වූ ද මහණුන්ට සමනුභාසන කම් කරන්නේ ය. තෙල 'ඤ්ඤාති' ය.

වහන්ස, සංඝාය නෙමේ මා කියන්නක් අසාවා. මෙනම් වූ ද මෙනම් වූ ද මහණනු සංඝායනාදය පිණිස යහන කරණ මෙනම් මහණහට අනුචරීකයහ වර්ථවාදකයහ. ඔහු ඒ (හෙදකර) වහ්‍යව නො හරිත්. සංඝාය නෙමේ ඒ වහ්‍යව හරණ පිණිස මෙනම් වූ ද මෙනම් වූ ද මහණුන්ට සමනුභාසන කම් කෙරෙයි. යම් ආයුෂ්මත්තහට ඒ වහ්‍යව හරණ පිණිස මෙනම් වූ ද මෙනම් වූ ද මහණුන්ට සමනුභාසන කම් කිරීම රාස්තේ තම් හෙතෙම තුෂණිමග්ග පිත්තේ ය. යමිත්තට නො රාස්තේ තම් හෙතෙම බණන්තේ ය. දෙවන වට ද මෙවන් කියමි. ... තෙවනවට ද මෙවන් කියමි. ...

සමනුභවතී සංඝෙත ඉත්තනාමො ච ඉත්තනාමො ච භික්ඛු නස්ස චක්ඛස්ස පටිනිස්සග්ගාය. බම්බි සංඝස්ස. තස්මා භුණ්ති, ඵලමෙතං ධාරයාමි”ති.

ඤාතියා දුක්ඛං, දීඨි කම්මවාචාහි ථුල්ලච්චයා, කම්මවාචාපරි-
යොසානෙ ආපතති සංඝාදිසෙසස්ස. සංඝාදිසෙසං අස්ඛාපජ්ජනනානං
ඤාතියා දුක්ඛං දීඨි කම්මවාචාහි ථුල්ලච්චයා පටිපපස්සග්ගනන් දො තයො
ඵකතො සමනුභාසිතබ්බා. නදුතතරි න සමනුභාසිතබ්බා.

සංඝාදිසෙසොති -පෙ- තෙනපි වුවච්චි සංඝාදිසෙසොති.

3. ධම්මකමෙම ධම්මකම්මසඤ්ඤා¹ න පටිනිස්සජනති, ආපතති
සංඝාදිසෙසස්ස. ධම්මකමෙම චෙමනිකා න පටිනිස්සජනති, ආපතති
සංඝාදිසෙසස්ස. ධම්මකමෙම අධම්මකම්මසඤ්ඤා න පටිනිස්සජනති,
ආපතති සංඝාදිසෙසස්ස. අධම්මකමෙම ධම්මකම්මසඤ්ඤා ආපතති දුක්ඛං.
අධම්මකමෙම චෙමනිකා ආපතති දුක්ඛං. අධම්මකමෙම අධම්මකම්ම-
සඤ්ඤා ආපතති දුක්ඛං.

4. අකාපතති අසමනුභාසනානං, පටිනිස්සජනනානං, උම්මතන-
කානං, ඛිතතච්චිතානං, චෙදනට්ඨානං ආදිකම්මකානනති.

දුතියසංඝයාද සිංඛාපදං නිමග්ගං.

1. ධම්මකම්මසඤ්ඤානො සී. මු සබ්බපථ.

සංඝායා විසින් ඒ (හෙදකර) වසනුට හරණ පිණිස මෙතම් වූ ද මෙතම් වූ ද භික්ෂූහු සමනුභාසන කම් කරණ ලදහ. සංඝයාට රැව් වෙයි. එහෙයින් මේ නුමණිභාව යි. තෙල මෙසේ ධරම් යි.

ඤාතියෙන් දුකුලා වෙයි. දෙකම්මදනින් තුලායි දෙකෙක් වෙයි. කම්මදන් අවසන්හි සභවෙසෙත්ඥාවාත් වෙයි. සභවෙසෙත් අවදනාවුතට ඤාතියෙන් වූ දුකුලා ද දෙකම්මදනින් වූ දෙතුලායික ද තවතින්. දෙතුන් දෙකෙක් එකට සමනුභාසන කම් කළයුත්තාහ. එයින් මත්තෙහි සමනුභාසන කම් නො කළයුත්තාහ

සංඝාදිසංඝො යනු ... එයින්ද කියනු ලැබෙයි 'සංඝාදිසංඝො' යි.

3. ධම්මකම්මෙහි ධම්මකම්ම ය සංඥ ඥාත්තාහු (ලබ්ධිය) නො හරිත් තම් සභවෙසෙත්ඥාවාත් වෙයි. ධම්මකම්මෙහි විමති ඥාත්තාහු නො හරිත් තම් සභවෙසෙත්ඥාවාත් වෙයි. ධම්මකම්මෙහි අධම්මකම්ම ය යන සංඥ ඥාත්තාහු නො හරිත් තම් සභවෙසෙත්ඥාවාත් වෙයි. අධම්මකම්මෙහි ධම්මකම්ම ය යන සංඥ ඥාත්තාහු නො හරිත් තම් දුකුලාඥාවාත් වෙයි. අධම්මකම්මෙහි විමති ඥාත්තාහු ... දුකුලාඥාවාත් වෙයි. අධම්මකම්මෙහි අධම්මකම්ම ය යන සංඥ ඥාත්තාහු ... දුකුලාඥාවාත් වේ.

4. සමනුභාසන කම් නො කරණුවතට, හරණුවතට, උත්තමතකයතට, තට්ඨන් ඥාතියතට, වෙයිත් පෙළනුවතට, දාදිකමිකයතට ඥාවාත් නැති.

ද්විතීය සංඝායන සංකීර්ණය නිමි.

දුබ්බවසික්ඛාපදං

1. තෙන සමයෙන බුද්ධෝ භගවා කොසමිඛියං විහරති සොසිතාරුලේ. තෙන බො පන සමයෙන ආයසවා ඡන්තො අනාවාරං ආවරති. භික්ඛු එවමොහංසු: “මො ආට්ඨසො ඡන්තො, එවරුපං අකාසි. තෙනං කපපති”ති. සො එවං වදෙති: “කිනත්තු බො තාම තුමො ආට්ඨසො, මං වත්තබ්බං මඤ්ඤථ. අහං බො තාම තුමො වදෙය්‍යං. අමාංසං බුද්ධො අමාංසං ධම්මො අමාංසං අයසපුතොත ධම්මො අභිසම්මො. සෙය්‍යථාපි තාම මහාවාතො වායනොතා කිණ්ණට්ඨපණ්ණසවං¹ එකතො උය්‍යාදෙය්‍ය², සෙය්‍යථාපි වා පන තදී පබ්බතෙය්‍යා සමිසෙවාරුපණ්ණං එකතො උය්‍යාදෙය්‍ය, එවමෙව තුමො තාතාතාමො තාතාගොතො තාතාජ්චවා තාතාකුලා පබ්බජිතා එකතො උය්‍යාදිතා. කිනත්තු බො තාම තුමො ආට්ඨසො, මං වත්තබ්බං මඤ්ඤථ. අහං බො තාම තුමො වදෙය්‍යං. අමාංසං බුද්ධො අමාංසං ධම්මො අමාංසං අයසපුතොත ධම්මො අභිසම්මො”ති. යෙ තෙ භික්ඛු අපට්ඨො තෙ උජ්ඣායනාති බියනාති විපාවෙනාති: “කථං හි තාම ආයසවා ඡන්තො භික්ඛුහි සහධම්මිකං වුච්චමොතො අත්තාතං අවච්ඡිතං කරිස්සති”ති. අථ බො තෙ භික්ඛු භගවතො එතමස්මිං ආරොවෙසුං -පෙ- “සච්චං කිරි කිං ඡන්තො, භික්ඛුහි සහධම්මිකං වුච්චමොතො අත්තාතං අවච්ඡිතං කරෙසි”ති? “සච්චං භගවා.” විහරති බුද්ධො භගවා: “කථං හි තාම කිං මොසපුරිස භික්ඛුහි සහධම්මිකං වුච්චමොතො අත්තාතං අවච්ඡිතං කරිස්සති -පෙ- තෙනං මොසපුරිස අපපසන්නාතං වා පසාදය -පෙ- එවඤ්ච පන භික්ඛවො ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:

“භික්ඛු පනොව දුබ්බවජාතිකො හොති, උදෙසපට්ඨියාපනොත්ත සික්ඛාපදෙසු භික්ඛුහි සහධම්මිකං වුච්චමොතො අත්තාතං අවච්ඡිතං කරෙති, ‘මො මං ආයසමනොතා කිඤ්චි අවච්ඡිතං, කිලාණං වා පාපකං වා, අහමිපායසමනොත න කිඤ්චි චක්ඛාමි කිලාණං වා පාපකං වා, විරමථායසමනොතා මම චචන්තායා’ති. සො භික්ඛු භික්ඛුහි එවමය්‍ය චචන්තො: ‘මො ආයසමා අත්තාතං අවච්ඡිතං අකාසි. චචන්තමොයසමා අත්තාතං කරෙත්තු. ආයසමාපි භික්ඛු වදෙතු සහධම්මෙන. භික්ඛුපි ආයසමනොත චක්ඛාතාති සහධම්මෙන. එවං සංවද්ධා හි තිස්ස භගවතො පටිසා, යදිදං අඤ්ඤමඤ්ඤවචනොත අඤ්ඤමඤ්ඤවුච්චාපනොතා’ති. එවඤ්ච සො භික්ඛු භික්ඛුහි වුච්චමොතො තපෙච පනතණ්ණසා, සො භික්ඛු භික්ඛුහි යාච තතියං සමනුනාසිතබ්බො තස්ස පටිතිස්සායාය. යාච තතියසෙච සමනුනාසිමොතො තං පටිතිස්සපෙය්‍ය, ඉමෙමතං ඤාලං. නොමෙ පටිතිස්සපෙය්‍ය, සබ්බාදිසෙකො”ති.

දුච්චශික්ෂාපදය

1. එසමයෙහි භාගාවත් බුදුහු කොසාඛානුවර සමීපයෙහි වූ සෝමන-
රාමයෙහි වාඩ වෙසෙන සේක. තවද එසමයෙහි ආයුෂමත් ජනන තෙම
අතාවාර කෙරෙයි. භික්ෂුහු මෙසේ කීහ: ‘ආවාත, ජනනය, මෙබන්දක්
නො කරව, මේ නො කැප ය’ යි. හෙතෙම මෙසේ කීයයි: ‘කිමෙක් ද
ආවාත්ති, තෙපි තම් මා කියයුත්තකු කොට සිතවු ද, මම තම් තොපට
කියන්නෙමි. අපගේ බුදුහ, අපගේ දහම, අපගේ ආයුප්පත්‍රයන් විසින්
දහම අවබෝධ කරණ ලද ය. යම්ගේ තම් මහසුදුහ හමත්තේ තණ
වියළිදමු පරණලා එක්රැස් කරන්නේ ද, තවද යම්ගේ හෝ කන්දෙන්
ගලාවස්තා තදිය සක් සෙවෙල් පිසමුරු එක්රැස් කරන්නී ද, එසේ ම තෙපි
තොයෙක් තම් ආත්තහු තොයෙක් ගෝත්‍ර ආත්තහු තොයෙක් ජාතී
ආත්තහු තොයෙක් කුලයෙන් තික්ම පාවිදි වූවහු එක්රැස් වූවහු ය.
කිමෙක් ද ආවාත්ති, තෙපි තම් මා කියයුත්තකු කොට සිතවු ද, මම තම්
තොපට කියන්නෙමි, අපගේ බුදුහ, අපගේ දහම, අපගේ ආයුප්පත්‍රයන්
විසින් දහම අවබෝධ කරණ ලද’ යි. යම් මහණ කෙතෙක් අලොව් වූහු ද
ඔහු අවමන් කෙරෙහි, අයුණු කියති, දෙස් පහල කෙරෙත්: ‘කෙසේ තම්
ආයුෂමත් ජනන තෙම භික්ෂුත් විසින් කරුණු සහිත ව කියනු ලබන්නේ
තමා තොකියයුත්තකු කෙළේ ද’ යි. ඉක්කිති ඒ භික්ෂුහු භාගාවතුන්
වහන්සේට මේපවත් සැල කළහ. ... ‘සාබ්බෙක් ද ජනනය, තෝ භික්ෂුත් විසින්
කරුණු සහිත ව කියනු ලබන්නෙහි තමා තො කියයුත්තකු කෙරෙහි ද’ යි.
“සාබ්බ භාගාවතුන් වහන්ස, භාගාවත් බුදුහු වෙසෙසින් ගැරඹුහ: කෙසේ
තම් කුච්ඡුරාභය, තෝ භික්ෂුත් විසින් කරුණු සහිත ව කියනු ලබන්නෙහි
තමා තො කියයුත්තකු කෙරෙහි ද ... කුච්ඡුරාභය, තෙල කරුණ අප්‍රසන්නා-
යත්තේ ප්‍රසාදය පිණිස හෝ නො වෙයි ... තවද මහණෙනි, මෙසේ මේ
ශික්ෂාපදය උදෙසා වූ:

“මහණ තෙම දුච්චශික්ෂාචාරාද ඇත්තේ මේ ද, ප්‍රාතිමොක්ෂාදොශ-
යෙහි ඇතුළත් වූ ශික්ෂාපදයෙහි ලා (ලජ්ජී) භික්ෂුන් විසින් ප්‍රඥප්ති-
ශික්ෂාපදයෙන් කියනු ලබන්නේ ‘ආයුෂමත්ති, මම කල්‍යාණ වූ හෝ
ලාමක වූ හෝ කිසිවක් නො කියමි. මම ද ආයුෂමත්තට කල්‍යාණ
වූ හෝ ලාමක වූ කිසිවක් නො කියන්නෙමි. ආයුෂමත්ති, මම අවවාදයෙන්
වෙන් වවු’ යයි තමා තො කියයුත්තකු කෙරේ ද, ඒ මහණ තෙම භික්ෂුන්
විසින් මෙසේ කියනු වන්නේ ය: ‘ආයුෂමත් තෙම නාහමන් තමා
නො කියයුත්තකු කෙරේවා. ආයුෂමත් තෙම තමා කියයුත්තකු ම
කෙරේවා. ආයුෂමත් තෙමේ ද භික්ෂුත් ප්‍රඥප්තිශික්ෂාපදයෙන් කියවා.
භික්ෂුහු ද ආයුෂමත්තට ප්‍රඥප්තිශික්ෂාපදයෙන් කියන්නාහ. මෙසේ ඒ
භාගාවත්තුගේ සඳීද මේ ඔවුනොවුන්ට ගිත වචනායෙන් ඔවුනොවුන්
ඇවැත්නි නාහාලිමෙන් වැඩුනි ම’ යයි. මෙසේත් ඒ මහණ තෙම
භික්ෂුන් විසින් කියනු ලබන්නේ එසේ ම දැඩි කොට යහෝ නම් ඒ මහණ
තෙම භික්ෂුන් විසින් ඒ ලබිය දැරීම පිණිස තුන්වනවට දක්වා
සමතුනාසනය කළහුත්තේ ය. ඉදින් තුන්වනවට දක්වා සමතුනාසන
කම් කරණු ලබන්නේ ඒ ලබිය ගැරපියා නම් මෙසේ මේ හැරපීම
මැනවි. ඉදින් නො හැරපියා නම් අනවෙසෙස් මේ” ය යි,

2. ගිහිකු සනෙව දුබ්බවිජාභිකො හොති යනු: දුට්ඨකඛ්ඤායේ දුට්ඨ කරණ ධර්මයන්ගෙන් සමන්විත වූයේ (අවවාදය) නො ඉවසන්නේ අනුශාසනය පාදකුණින් (අදර ඇති වා) නො ගන්නේ වෙයි.

ලංදොසපටියාපනෙහි සිහිබාසදෙසු යනු: ප්‍රාචීනෝක්තයෙහි ඇතුළත් වූ ශික්ෂාපදයන්හි.

ගිහිකු යනු: අතර්ගත වීරියය.

සහධම්මික නම්: භාග්‍යවතුන් වීරියය පනවන ලද යම් ශික්ෂාපදයෙක් වේ ද තෙල සහධම්මික නම්. එයින් කියනු ලබන්නේ 'ඇවැත්නි, ඔබ කල්‍යාණ වූ හෝ ලාමක වූ හෝ කිසිවක් නො කියවූ, මේ ද ආයුෂමත්තට කල්‍යාණ වූ හෝ ලාමක වූ හෝ කිසිවක් නො කියන්නෙමි. ඇවැත්නි, ඔබ අවවාද වචනයෙන් වෙන් වවු' යයි.

සො ගිහිකු යනු: ඒ දුට්ඨ සවහාව ඇති වෙණ තෙම.

ගිහිකු යනු: අත් මහණුන් වීරියය, යම් කෙනෙක් දකිත් ද යම් කෙනෙක් අයත් ද ඔවුන් වීරියය 'ආයුෂමත්ත' තෙම නගමක් තමා නො කියයුත්තකු කෙරෙවා, ආයුෂමත්ත තෙම තමා කියයුත්තකු ම කෙරෙවා, ආයුෂමත්ත තෙමේ ද ගිහිකුත්තට ප්‍රඥපටිශික්ෂාපදයෙන් කියවා, ගිහිකු ද ආයුෂමත්තට ප්‍රඥපටිශික්ෂාපදයෙන් කියන්නාහ. මෙසේ ඒ භාග්‍යවතුන්ගේ පමිද් මේ ඔවුනොවුන්ට හිත වචනයෙන් ඔවුනොවුන් ඇවැත්නි නඟාලීමෙන් වැඩුනි මා ය'යි කියයුත්තේ ය. දෙවනවට ද කියයුත්තේ ය. තෙවනවට ද කියයුත්තේ ය. ඉදින් හැරපියා නම් මේ හැරපීම මානාවි. ඉදින් නො හැරපියා නම් දුකුලාඇවැත් වෙයි. අසා නො කියත් නම් දුකුලාඇවැත් වෙයි. ඒ මහණ තෙම සහමාදට ද ඇද 'ආයුෂමත්ත' තෙම නගමක් තමා නො කියයුත්තකු කෙරෙවා, ආයුෂමත්ත තෙම තමා කියයුත්තකු ම කෙරෙවා, ආයුෂමත්ත තෙමේ ද ගිහිකුත්තට ප්‍රඥපටිශික්ෂාපදයෙන් කියවා, ගිහිකු ද ආයුෂමත්තට ප්‍රඥපටිශික්ෂාපදයෙන් කියන්නාහ. මෙසේ ඒ භාග්‍යවතුන්ගේ පමිද් මේ ඔවුනොවුන්ට හිත වචනයෙන් ඔවුනොවුන් ඇවැත්නි නඟාලීමෙන් වැඩුනි මා ය'යි කියයුත්තේ ය. දෙවනවට ද කියයුත්තේ ය. තෙවනවට ද කියයුත්තේ ය. ඉදින් හැරපියා නම් මේ හැරපීම මානාවි. ඉදින් නො හැරපියා නම් දුකුලාඇවැත් වෙයි. ඒ මහණ තෙම සමනුභාසනය කළ යුත්තේ ය. තවද මහණනි, මෙසේත් සමනුභාසනය කළයුත්තේ ය: වෘක්ක වූ ප්‍රතිබල වූ මහණක්වූ වීරියය සහිත තෙමේ දුන්නිය යුත්තේ ය:

"වගන්ත, සහිත තෙම මා කියන්නක් අසාවා. මේ මෙනම් මහණ තෙම ගිහිකුත් වීරියය ප්‍රඥපටිශික්ෂාපදයෙන් කියනු ලබන්නේ තමා නො කියයුත්තකු කෙරෙයි. කෙනෙම ඒ වස්තු ව නො හරියි. ඉදින් සහිතයාට පාමණිකල් ඇත්තේ නම් සහිත තෙම ඒ වස්තුව හැරපියනු පිණිස මෙනම් මහණහට සමනුභාසන කම් කරන්නේ ය. තෙල 'ඤාති'ය.

වගන්ත, සහිත තෙම මා කියන්නක් අසාවා. මේ මෙනම් මහණ තෙම ගිහිකුත් වීරියය ප්‍රඥපටිශික්ෂාපදයෙන් කියනු ලබන්නේ තමා නො කියයුත්තකු කෙරෙයි. කෙනෙම ඒ වස්තුව නො හරියි. සහිත තෙම ඒ වස්තුව හැරපියනු පිණිස මෙනම් මහණහට සමනුභාසන කම් කෙරෙයි, යම් ආයුෂමත්තට ඒ වස්තුවගේ හැරපීම පිණිස මෙනම් මහණහට සමනුභාසනය රැව් වේ නම් කෙනෙම භූමණිමග්ග වන්නේ ය. යමක්හට නුරුද්දක් නම් කෙනෙම බණන්නේ ය.

දුතියමයි එතමන්ට වදාමි -පෙ- තුතියමයි එතමන්ට වදාමි -පෙ- සමනුභවෙයා සංඝසභා ඉත්තනාමෙ තිනු තසා වදාමි පටිනිසායනාය, මෙති සංඝසා, තසා භුණ්ති, එවමෙතං ධාරයාමි”ති.

ඤාතියා දුක්ඛං, දුතියා කම්මවාමාති ථුලලව්වයා, කම්මවාමාපරි- යොසානෙ ආපතති සංඝාදිසෙසසංඝ, සංඝාදිසෙසං ආපතති පරිනාමයා ඤාතියා දුක්ඛං, දුතියා කම්මවාමාති ථුලලව්වයා පටිපසායනානි.

සංඝාදිසෙසසාති -පෙ- තෙතපි චුම්බති සංඝාදිසෙසසාති.

3. ධම්මකමෙ ධම්මකමෙසඤ්ඤි න පටිනිසාපති, ආපතති සංඝාදි- සෙසසංඝ, ධම්මකමෙ වෙමිනිකො න පටිනිසාපති, ආපතති සංඝාදිසෙසසංඝ, ධම්මකමෙ අධම්මකමෙසඤ්ඤි න පටිනිසාපති ආපතති සංඝාදිසෙසසංඝ, අධම්මකමෙ ධම්මකමෙසඤ්ඤි -පෙ- ආපතති දුක්ඛං, අධම්ම- කමෙ වෙමිනිකො -පෙ- ආපතති දුක්ඛං, අධම්මකමෙ අධම්මකමෙ- සඤ්ඤි -පෙ- ආපතති දුක්ඛං.

4. අනාපතති අසමනුභාසනාය, පටිනිසාපනාය, උමග්ගසංඝ, ආදිකම්මසංඝාති.

දුට්ඨමිතිනිසංඝං නිමිතිං.

3. 13.

කුලද්‍රව්‍යසංහිතාපදං

1. තෙන සමයෙත බුද්ධො භගවා සාවකියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථ- පිණ්ඩකසං ආරාමෙ තෙන බො සත සමයෙත අසංඝජිජ්ඣනිබ්බසුකා¹ නාම කීර්තිරිසමිං ආවාසිකා කොනති අලංකාරො පාපතිකු, තෙ එවරුපං අනාථාරං ආවරනති; මාලාවත්තං රෝපෙතති පි රෝපාපෙතති පි, සිඤ්ඤාතති පි සිඤ්ඤාපෙතති පි, මව්තනති පි මව්තාපෙතති පි, ගජෙතනති පි ගජාපෙතති පි, එකතොවණ්ටිකමාලං කරොතති පි කරොපෙතති පි, උභතොවණ්ටිකමාලං කරො- නති පි කරොපෙතති පි, මඤ්ජරිකං කරොතති පි කරොපෙතති පි, විදුලිකං කරොතති පි කරොපෙතති පි, වටංසකං කරොතති පි කරොපෙතති පි, ආවෙලං කරොතති පි කරොපෙතති පි, උරව්දං කරොතති පි කරොපෙතති පි, තෙ කුලිඤ්ඤි- නං කුලඨිතං කුලකුමාරිතං කුලසුඤ්ඤාතං කුලදුසිතං එකතොවණ්ටිකමාලං හරනති පි හරොපෙතති පි, උභතොවණ්ටිකමාලං හරනති පි හරොපෙතති පි, මඤ්ජ- රිකං හරනති පි හරොපෙතති පි, විදුලිකං හරනති පි හරොපෙතති පි, වටංසකං හරනති පි හරොපෙතති පි, ආවෙලං හරනති පි හරොපෙතති පි, උරව්දං හරනති පි හරොපෙතති පි, තෙ කුලිඤ්ඤි කුලඨිතං කුලකුමාරිති කුලසුඤ්ඤාති කුලදුසිති සද්ධිං එකභාජනෙති භුඤ්ඤති-

1. කාම සිසු, ඉති පි සිසු.

දෙවනවට ද මෙපවත් කියමි ... තෙවනවට ද මෙපවත් කියමි ... සමයා විසින් ඒ වස්තුහුගේ හැරපිම පිණිස මෙතම මහණ තෙම සමනුභාස-නස කරණ ලද්දේ ය. සමයාට රිසි වෙයි. එහෙයින් මේ තුණ්ණිමාව යි. තෙල මෙසේ ධරම' යි.

ඤාතියෙන් දුකුලා වෙයි. දෙකම්මදනින් දෙකුලාසියෙන් වෙයි. කම්මදන් අවසන්ති සභවෙසෙස්ඥාවාත් වේ. සභවෙසෙස් අවදනුවහට ඤාතියෙන් වූ දුකුලා ද දෙ කම්මදනින් වූ දෙ කුලාසි ද නවතින්.

සමයාදිසෙසො යනු: ... එයිනුදු කියනු ලැබෙයි 'සමයාදිසෙසො'යි.

3. ධම්මකමයෙහි ධම්මකම ය යන සංඥ ආත්තේ (ලබ්ධිය) නො හරි නම් සභවෙසෙස්ඥාවාත් වෙයි. ධම්මකමයෙහි විමති ආත්තේ නො හරි නම් සභවෙසෙස්ඥාවාත් වෙයි. ධම්මකමයෙහි අධම්මකම ය යන සංඥ ආත්තේ නො හරි නම් සභවෙසෙස්ඥාවාත් වෙයි. අධම්මකමයෙහි ධම්මකම ය යන සංඥ ආත්තේ ... දුකුලාඥාවාත් වෙයි. අධම්මකමයෙහි විමති ආත්තේ ... දුකුලාඥාවාත් වෙයි. අධම්මකමයෙහි අධම්මකම ය යන සංඥ ආත්තේ ... දුකුලාඥාවාත් වේ.

4. සමනුභාසන කම් නො කරණුවහට, හැරපියනුවහට, උනම්තතක-යහට, ආදිකම්මකයහට ඥාවාත් නැති.

දුම්මතිකාපදය නිමි.

8. 13.

කුලද්‍රව්‍යසංස්කරණය

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් මුදුන සැවැත්නුවර සමීපයෙහි වූ ජේතවන නම් වූ අනේවළු සිටුහුගේ අරමිති වැඩ වෙසෙන සේක. තවද එසමයෙහි අසාසී ය පුනඛිසුක ය යන නම් ආති අලජ්ඣ වූ පාපභික්ෂුහු කීටාකිරි දතව්වෙහි ආවාසික වෙති. ඔහු මෙබඳු අතාවාර කෙරෙහි: මල්ගස් (හුඹුද) රොපණය කෙරෙහි, (මෙරටා ලවා ද) රොපණය කරවති. දිය ඉසිති, දිය ඉස්වති. තෙලති, තෙලවති. ගොතති, ගොතවති. එක්පසා තටු ආති මාලා කෙරෙහි, කරවති. දෙපසා තටු ආති මාලා කෙරෙහි, කරවති. මල්කලප් කෙරෙහි, කරවති. හිදින් විද කළ මල්දම් කෙරෙහි, කරවති. මල්-සුඹුළු කෙරෙහි, කරවති. මල් කාරලී කෙරෙහි, කරවති. උරසාද කෙරෙහි කරවති. ඔහු කුලසත්‍රීන්ට කුලදුන්ට කුලකුමරියන්ට කුලසුණිසාවන්ට කුල-දුසින්ට එක්පස තටු ආති මාලා ගෙණ යෙහි, යවති. දෙපස තටු ආති මාලා ගෙණ යෙහි යවති. මල්කලප් ගෙණ යෙහි, යවති. හිදින් විද කළ මල්දම් ගෙණ යෙහි, යවති. මල් සුඹුළු ගෙණ යෙහි, යවති. මල්කාරලී ගෙණ යෙහි යවති. උරසාද ගෙණ යෙහි, යවති. ඔහු කුලසත්‍රීන් කුලදුන් කුලකුමාරීන් කුලසුණිසාවන් කුලදුසින් සමග එක් බඳුනෙහි ද මුද්දි-

එකපාලකෙපි පිටතනි, එකසතෙපි කිසිදනනි, එකමසෙදෙපි තුවටෙවනනි, එකත්තරණපි තුවටෙවනනි, එකපාපුරණපි තුවටෙවනනි, එකත්තරණපාපුරණපි තුවටෙවනනි, විකාලෙපි තුසාදනනි, මජ්ඣපි පිටතනි, මාලාගනිවිලෙපනමපි ධාරෙනනි, නවවනනිපි ගායනනිපි වාදෙනනිපි ලාසෙනනිපි, නවවනනියාපි නවවනනි, නවවනනියාපි වාදෙනනි, නවවනනියාපි ලාසෙනනි, ගායනනියාපි නවවනනි, ගායනනියාපි ගායනනි, ගායනනියාපි වාදෙනනි, ගායනනියාපි ලාසෙනනි, වාදෙනනියාපි නවවනනි, වාදෙනනියාපි ගායනනි, වාදෙනනියාපි වාදෙනනි, වාදෙනනියාපි ලාසෙනනි, ලාසෙනනියාපි නවවනනි, ලාසෙනනියාපි ගායනනි, ලාසෙනනියාපි වාදෙනනි, ලාසෙනනියාපි ලාසෙනනි, අධ්‍යාපදෙපි කිලනනි, දසපදෙපි කිලනනි, ආකාසෙපි කිලනනි, පරිහාරපදෙපි කිලනනි, සන්තිකාසපි කිලනනි, බලිකාසපි කිලනනි, සමකාසපි කිලනනි, සලාකාසපි කිලනනි, අනෙක-තපි කිලනනි, පමනවිතරනපි කිලනනි, වහිකකෙතපි කිලනනි, මොකබ්බිකාසපි කිලනනි, විහිලකෙතපි කිලනනි, පහතාලකකෙතපි කිලනනි, රථකෙතපි කිලනනි, බහුකෙතපි කිලනනි, අනබ්බිකාසපි කිලනනි, මහෙසිකාසපි කිලනනි, යථාචර්‍යතපි කිලනනි, හප්පිමමපි සිකඛනනි, අසාසමමපි සිකඛනනි, රථසමමපි සිකඛනනි, බහුසමමපි සිකඛනනි, ථරාසමමපි සිකඛනනි, හප්පිසමපි පුරතො ධාවනනි, අසාසමපි පුරතො ධාවනනි, රථසමපි¹ පුරතො ධාවනනි, ධාවනනිපි ආධාවනනිපි, උසොලෙතනනි² අපොසොතනනිපි කිලනනි, මුට්ඨිකිපි සුරකිනනි, රහිත-කිපි සමසාපි පහරිතො නවවනනි³ එවං වදෙනනි: 'ඉධ හගිනි නවවසස්'ති, නලාටිකමපි දෙනනි, විවිධමපි අතාවාරං ආවරනනි.

2. තෙන ඛො පන සමසෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු කාසිසු වසං වුජෙඨා සාවජං ගච්ඡන්තො හගවනං දස්සනාය යෙන කිට්ඨිති තදවසරි. අථ ඛො සො භික්ඛු පුබ්බණ්ණසමං කිට්ඨෙත්වා පතනවිවරමාදය කිට්ඨිරි. පිණ්ඩාය පාවිසි පාසාදිකෙන අභික්ඛන්තො පටික්ඛන්තො ආලොකිතෙන විලොකිතෙන සමමඤ්ඤතෙන පසාරිතෙන ඔක්ඛිතනවකඛු ඉරියපථ-සමපනො. මහුස්සා තං භික්ඛුං පසස්සිං එවමාහංසු: "කමායං අබලබලො විය මදුමඤ්ඤ විය භාකුටිකභාකුටිකො විය, සො ඉමස්ස උපගතස්ස පිණ්ඩ-කමපි දස්සති. අමායං පන අයං අස්සජ්ජනබ්බසුකා සණ්ඨා සම්මා සමායං මහිනපුබ්බසුමා, එහි සවාගතවාදිතො අභිභාකුටිකා උත්තාහමුඛා පුබ්බසාසිතො, තෙසං නාම පිණ්ඩා දුතබ්බො"ති. අද්දසා ඛො අඤ්ඤතරො උපාසකො තං භික්ඛුං කිට්ඨිරියමිං පිණ්ඩාය වරතනං, දිස්වාන යෙන සො භික්ඛු තෙනුපසඛකමි, උපසඛකමිත්වා තං භික්ඛුං අභිවාදෙත්වා එතදවොච: "අපි හතෙන පිණ්ඩා ලබාහි"ති "න ඛො ආවුසො පිණ්ඩා ලබාහි"ති "එහි හතෙන සරං ගමස්සාමි"ති.

1. රථසම පුරතො ධාවනනිපි ආධාවනනිපි. ම.ජ.සං. 2. උසොලෙතනනිපි. පාසො
3. නවවකිං. ම.ජ.සං.

එක් තලයෙහි දු බොහෝ. එක් අනුකූලයෙහි දු හිඳිති. එක් ඇඳෙහි දු ගොවිති. එක්තිලි ඇති ව ගොවිති. එක් පොරොණ ඇති ව ද ගොවිති. එක්තිලි පොරොණ ඇති ව ද ගොවිති. නො කල්හි දු වළඳති. මත්පාන් ද බොහෝ. මල්ගඳ විලවුනු ද දරති තවති ගෙති. වයති. ලාසය කැවුම් තවති. නිශ්‍රීය තවන කල්හි දු තවති. තවන කල්හි දු ගෙති. තවන කල්හි දු වයති. තවන කල්හි දු ලාසය කෙරෙති. ගෙත කල්හි දු තවති. ගෙත කල්හි දු ගෙති. ගෙත කල්හි දු වයති. ගෙත කල්හි දු ලාසය කෙරෙති. වයන කල්හි දු තවති. වයන කල්හි දු ගෙති. වයන කල්හි දු වයති. වයන කල්හි දු ලාසය කෙරෙති. ලාසය කරණ කල්හි දු තවති. ලාසය කරණ කල්හි දු ලාසය කෙරෙති. අවපද දු පෝරුගෙහි දු කෙළිති. දහපද දු පෝරුගෙහි දු කෙළිති. දු පෝරුගෙහි තෙසින් අහස්හි දු කෙළිති. නිරිමබලෙහි දු කෙළිති. නිසෙත් කැට ඇත් මැත් කොට ද කෙළිති. පතැටිනු දු කෙළිති. සිංහෙහි ගෙ-නු දු (කල්ලි) කෙළිති. ලහඅතිනු දු කෙළිති. ලැව්විනු දු කෙළිති. පත්තලිනු දු කෙළිති. කුඩාතලුලිනු දු කෙළිති. කරණම් පැනීමෙනු දු කෙළිති. කන්තන්-ගුරුවා ඉදි කොට කෙළිති. පත්තැලියෙනු දු කෙළිති. කුඩා රියෙනු දු කෙළිති. කුඩා දත්තෙනු දු කෙළිති. අතුරුකෙළියෙනු දු කෙළිති. මනෙහිකායෙනු (සිත දෙය කිසිමත්) දු කෙළිති. යථා වදායෙනු දු (සිරුර දෙස ඇති සැටි දක්වමින්) කෙළිති. හැකිසිලායෙහි දු හික්මෙති අශ්වසිලායෙහි දු හික්මෙති. රථසිලා-යෙහි දු හික්මෙති බහුශ්වසිලායෙහි දු හික්මෙති. බඩගසිලායෙහි දු හික්මෙති. ඇතු පෙරවුගෙහි දු දුමති. අසු පෙරවුගෙහි දු දුමති රිය පෙරවුගෙහි දු දුමති පසුපසට දු දුමති. පෙරව දු දුමති. ප්‍රීතිතාද දු කෙරෙති. අත්පොළසන් දු දෙති. මල්ලව පොර දු කෙරෙති. මිටු පොර දු කෙරෙති. රහමබල මැද ගහලු අතුරු නිශ්‍රීයට 'කැකතිසති මෙහි තවව'යි මෙසේ කියති. තළලෙහි අත ද තබති. විවිධ අතාවාර දු කෙරෙත්.

2. තවද එකමයෙහි එක්තරා මහණෙක් කාසිරතපදයෙහි වස් විසුයේ බුදුරජුන් දක්නා පිණිස සැවැත්නුවරට යන්නේ කිට්ටිය යම් තැනෙක්හි ද එතැනට පැමිණියේ ය. ඉක්බිති ඒ මහණ පෙරවැරැගෙහි හැඳ පෙරව පාසිවුරු ගෙණ ප්‍රසාද එළවන ගමනින් නැවැත්මෙන් ඉදිරි බැල්මෙන් අවට බැල්මෙන් අත්පා හැකුළමින් දිග හැරීමෙන් (යුතුම) යට ගෙථා ඇස් ඇත්තේ පිරිසුන් ඉරියව් ඇත්තේ කිට්ටියට පිටු පිණිස පිරිසිසේ ය. මිනිස්සු ඒ මහණ දක මෙසේ කිහි: ඉතා දුබලයකු මෙන් ඉතා සණසකු මෙන් ඉතා හැකුළු මුහුණ ඇත්තකු මෙන් මේ කවරෙක් ද? මොහු ගෙදරට පැමිණියහට කවරෙක් පිණිසාතයකු ද දෙසි ද? අපගේ සාමිහු අසානපුත්තබ්බකයෝ වැඩිත් නිපුණයෝ ය. සබ්බලයෝ ය, සුව එළවන කථා ඇත්තාහු ය, සිතහ පෙරවු කොට කථා කරන්නාහු ය, 'එව සුවද'යි කියන්නාහු ය, නො හැකුළු බැම ඇත්තාහු ය, නැඟු මුව ඇත්තාහු ය, පළමු කථා කරන්නාහු ය. ඔවුනට තම පිටු දිය පුත්තේ ද'යි. එක්තරා උපාසකයෙක් කිට්ටියෙහි පිටු පිණිස හැසිරෙන ඒ මහණ දුටුයේ ය. දක ඒ මහණහු කරා එළඹ ඒ මහණහු වැද මේ කී ය. 'වහන්ස, පිටු ලැබුණේ ද? යි. ඇවැත්නි, පිටු නො ලැබිණ'යි. එව වහන්ස, ගෙට යමිහ'යි.

3. අථ ඛො සො උපාසකො නං භික්ඛුං ඝරං තෙත්වා භොජේත්වා එතද-
වොච්චි: “කහං හතොත අයොසා ගමිස්සාති”ති. “සාවච්චිං ඛො අහං ආවුසො
ගමිස්සාමි හගවන්තං දස්සනායා”ති. “තෙන හි හතොත මම වච්චෙන හගවතො
පාදෙ සිරසා වන්තුහි, එවස්සථි වදෙහි:” දුට්ඨො හතොත කීටාගිරිගමීං ආවාසො,
අස්සජ්ජුතඛබ්බස්සා නාම කීටාගිරිගමීං ආවාසිකා අලජ්ජිතො පාපභික්ඛු. තෙ
එවරුපං අනාවාරං ආවරන්ති: මාලාවච්ඡං රොපෙනත්ති රොපාපෙනත්ති -පෙ-
විවිධමපි අනාවාරං ආවරන්ති යෙපි තෙ හතොත මනුස්සා පුබ්බෙ සද්ධා අනෙසුං
පසන්නා, තෙපි එතරහි අස්සද්ධා අපපසන්නා. යාතිපි තාති සමාසස්ස පුබ්බෙ
දුතපථාති, තාතිපි එතරහි උපවජිත්තාති. රිඤ්ඤාති පෙසලා භික්ඛු. නිවසන්ති
පාපභික්ඛු. සාධු හතොත හගවා කීටාගිරිං භික්ඛු පභිණ්ණො යථායං
කීටාගිරිගමීං ආවාසො සණ්ඨගෙය්‍යා”ති.

4. “එවමාවුසො”ති ඛො සො භික්ඛු තස්ස උපාසකස්ස පටිසසුත්වා
යෙන සාවච්චි තෙන පසකාමි. අනුපුබ්බත යෙන සාවච්චි ජේතවනං
අනාථපිණ්ඩස්ස ආරුමො, යෙන හගවා තෙනුපසඬුමි. උපසඬුමිත්වා
හගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි අභිණ්ණං ඛො පතෙතං බුද්ධානං
හගවන්තානං අහන්තුකෙහි භික්ඛුහි සද්ධං පටිසම්මොදිතුං. අථ ඛො හගවා
නං භික්ඛුං එතදවොච්චි: “කච්චි භික්ඛු ඛමනීයං, කච්චි යාපනීයං, කච්චිසි
අපසකිලමථෙත අද්ධානං ආගතො, කුතො ව ත්වං භික්ඛු ආගච්ඡසි”ති.
“ඛමනීයං හගවා, යාපනීයං හගවා, අපසකිලමථෙත වාහං හතොත
අද්ධානං ආගතො.

5. ඉදං හතොත කාසිපු වස්සං වුජ්ඣො සාවච්චිං ආගච්ඡන්තො
හගවන්තං දස්සනාය යෙන කීටාගිරි තදවසරිං, අථ ඛො හතොත
පුබ්බණ්ඩකමයං නිවාසෙත්වා පත්තච්චරමාදය කීටාගිරිං පිණ්ඩාය පාවිසිං.
අද්දසා ඛො මං හතොත අඤ්ඤාතරො උපාසකො කීටාගිරිගමීං පිණ්ඩාය
වරන්තං, දිස්වාන සෙතාහං තෙනුපසඬුමි, උපසඬුමිත්වා මං අභිවාදෙත්වා
එතදවොච්චි: “අපි හතොත පිණ්ඩා ලබ්භාති”ති. “ත ඛො ආවුසො පිණ්ඩා
ලබ්භාති”ති. “එහි හතොත ඝරං ගමිස්සාමි”ති. අථ ඛො හතොත සො
උපාසකො මං ඝරං තෙත්වා භොජේත්වා එතදවොච්චි: “කහං හතොත අයොසා
ගමිස්සාති”ති. “සාවච්චිං ඛො අහං ආවුසො ගමිස්සාමි හගවන්තං දස්සනායා”ති.
“තෙන හි හතොත මම වච්චෙන හගවතො පාදෙ සිරසා වන්තුහි, එවස්සථි
වදෙහි: ‘දුට්ඨො හතොත කීටාගිරිගමීං ආවාසො, අස්සජ්ජුතඛබ්බස්සා නාම
කීටාගිරිගමීං ආවාසිකා අලජ්ජිතො පාපභික්ඛු. තෙ එවරුපං අනාවාරං
ආවරන්ති: මාලාවච්ඡං රොපෙනත්ති රොපාපෙනත්ති -පෙ- විවිධමපි අනාවාරං
ආවරන්ති. යෙපි තෙ හතොත මනුස්සා පුබ්බෙ සද්ධා අනෙසුං පසන්නා,
තෙපි එතරහි අස්සද්ධා අපපසන්නා. යාතිපි තාති සමාසස්ස පුබ්බෙ දුතපථාති,
තාතිපි එතරහි උපවජිත්තාති. රිඤ්ඤාති පෙසලා භික්ඛු. නිවසන්ති පාප-
භික්ඛු’ති. සාධු හතොත හගවා කීටාගිරිං භික්ඛු පභිණ්ණො යථායං කීටාගිරිගමීං
ආවාසො සණ්ඨගෙය්‍යා”ති. “කුතො අහං හගවා ආගච්ඡාමි”ති.

3. ඉක්බිති ඒ උපාසක තෙම ඒ මහණ ගෙට පමුණුවා වළඳවා මෙපවත් කී ය: වහන්ස, ‘සාමිහු කොහි යෙත් දැ’යි. ‘ඇවැත්නි, මම භාග්‍යවතුන් දක්නා පිණිස සැවැත්ව යමි’යි. එසේ වී තම වහන්ස, මාගේ වචනයෙන් භාග්‍යවතුන්ගේ පාසඟළු උතුමින් වදිනු මැනවැ. මෙසේත් කියුව මැනවැ: ‘වහන්ස, කීටාගිරියෙහි ආවාසය දුෂිත ය. අසාර්ථක පුත්‍රබලසූත්‍රය යන අලප්ථ වූ පාපභික්ෂුහු කීටාගිරියෙහි ආවාසිකයෝ ය. ඔහු මෙබඳු අතාවාරයෙහි හැසිරෙත්: (තුමු ද) මල්ගත් රොපණය කෙරෙති. (මෙරමා ලවා ද) රොපණය කරවති. ... විවිධ වූත් නො කටයුතු කෙරෙත්. වහන්ස, පෙර යම් මිනිස් කෙනෙකුත් ශ්‍රද්ධා ඇත්තාහු ප්‍රසන්නයෝ වූහ ද ඔහුන් මෙකල ශ්‍රද්ධා තැත්තාහු අප්‍රසන්නයෝ ය. පෙර සහසයාව යම් දන්වැට කෙනෙකුත් වූහ තම් ඔහුන් මෙකල සිදුතාහු ය. පෙරෙහි භික්ෂුහු වෙන් ව යෙති. පාපභික්ෂුහු නිවසත්. වහන්ස, භාග්‍යවත්තු යම්සේ මේ කීටාගිරියෙහි ආවාසය මැනවින් පිහිටා තම් එසෙයින් කීටාගිරියට වහන්දා කෙනකුත් යවන්නාහු තම් මැනවැ’යි.

4. ‘එසේ ය ඇවැත්නි’යි ඒ මහණ තෙම ඒ උච්චතට පිළිවදන් දී සැවැත්ව තික්ම ගියේ ය. අනුක්‍රමයෙන් සැවැත්තුවර ජේතවන තම් වූ අතේවඩු සිටුවුනේ අරම යම් තැනෙක්හි ද, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ යම් තැනෙක්හි ද එතැන්හි එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඳ එකත්පස් ව හුන්නේ ය. ආගන්තුක භික්ෂුන් සමග සතුටු සාමිකිකාවා කිරීම යන මෙය භාග්‍යවත් බුදුවරුන් විසින් පුරුදු කරණ ලද්දේ ම ය. ඉක්බිති භාග්‍යවත්තු ඒ මහණට මෙය වදාළ සේක. “කීමේක් ද මහණ ඉවසිය හැකි ද? යැපිය හැකි ද? නො වෙහෙසින් මහ ආයෙහි ද? මහණ තෝ කොහි සිට ආයෙහි ද?”යි. භාග්‍යවතුන් වහන්ස, ඉවසිය හැක්ක. භාග්‍යවතුන් වහන්ස, යැපිය හැක්ක. සාමිති, මම නො වෙහෙසින් මහ ආයෙමි.

5. සාමිති, මම මෙහි කසිරිතපදයෙහි වාස නිමවූ වස් ඇත්තෙමි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දක්නා පිණිස සැවැත්තුවරට එන්නෙමි කීටාගිරිය යම් තැනෙක්හි ද එහි පිවිසියෙමි. සාමිති, එකල්හි මම පෙරවරුයෙහි හැඳ පෙරෙව පාසිටුරු ගෙණ කීටාගිරියට පිවු පිණිස පිවිසියෙමි. සාමිති, එක්තරා උපාසකයෙක් කීටාගිරියෙහි පිවු පිණිස හැසිරෙන මා දුටුයේ ය. දක මා වෙත එළඹ වැඳ මෙපවත් කී ය. ‘වහන්ස, පිණිසපාතය ලැබුණේ දැ’යි. ‘ඇවැත්නි, පිවු නො ලැබිනැ’යි. ‘එව වහන්ස, ගෙට යමි’යි. සාමිති, ඉක්බිති ඒ උපාසක තෙම මා ගෙට පමුණුවා වළඳවා මෙය කී ය: ‘වහන්ස, සාමිහු කොහි යන්නහු දැ’යි. ‘ඇවැත්නි, මම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දක්නා සඳහා සැවැත්තුවරට යන්නෙමි’යි. වහන්ස, එසේ වී තම් මාගේ බසින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ගේ පාසඟළුවන් උතුමින් වදිනු මැනව, මෙසේත් කියනු මැනව. ‘සාමිති, කීටාගිරියෙහි ආවාසය දුෂිත ය. කීටාගිරියෙහි අසාර්ථක පුත්‍රබලසූත්‍රය තම් වූ ආවාසිකයෝ අලප්ථහු ය, පාපභික්ෂුහු ය. ඔහු මෙබඳු වූ අතාවාරයෙහි හැසිරෙති: මල්ගත් රොපණය ද කෙරෙති රොපණය ද කරවති. ... විවිධ වූ අතාවාරයෙහි ද හැසිරෙත්. සාමිති, යම් ඉන්ද්‍රිය කෙනෙක් ශ්‍රද්ධා ඇත්තාහු ප්‍රසන්නයෝ වූහ තම් ඔහු ද මෙකල්හි ශ්‍රද්ධා රහිතයෝ ය. අප්‍රසන්නයෝ ය. පෙර සහසයාව යම් දන්වැට කෙනෙක් වූවාහු තම් ඔහු ද මෙකල්හි සිදුතාහු ය. පුපෙරෙහි භික්ෂුහු තික්ම යෙති. පාපභික්ෂුහු වාසය කෙරෙත් ය’යි. සාමිති, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ යම්සේ කීටාගිරියෙහි මේ ආවාසය පවත්නේ ද එපරිද්දෙන් කීටාගිරියට භික්ෂුන් එවන්නේත් තම් මැනවැ’යි. ‘භාග්‍යවතුන් වහන්ස, මම එහි සිට එමි’යි.

6. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදනෙ එතස්මිං පකරණෙ භික්ඛුසංඝං සන්තිපාතාපෙත්වා භික්ඛු පටිපුච්ඡති: “සච්චං කීර් භික්ඛවෙ අස්සජ්ජුතබ්බසුකා තාම කීවාහිරිත්ථීං ආවාසිකා අලජ්ජිතො පාපභික්ඛු, තෙ එවරුපං අතාවාරං ආවරන්ති: මාලාවච්ඡං රොපෙන්නති පි රොපාපෙන්නති පි -පෙ- විවිධමපි අතාවාරං ආවරන්ති, යෙපි තෙ භික්ඛවෙ මනුස්සා පුබ්බෙ සද්ධා අගෙසුං පසන්නා, තෙපි එතරහි අස්සද්ධා අපසන්නා. යානිපි තානි සංඝස්ස පුබ්බෙ දුතපථානි, තානිපි එතරහි උපවජිත්තානි. රිඤ්ඤන්ති පෙසලා භික්ඛු. නිවසන්ති පාපභික්ඛු”ති? “සච්චං භගවා”. විගරහි බුද්ධො භගවා:

7. “සථං හි තාම තෙ භික්ඛවෙ මොඝපුරිතා එවරුපං අතාවාරං ආවරි-
ස්සන්ති: මාලාවච්ඡං රොපෙස්සන්ති පි රොපාපෙස්සන්ති පි, සිඤ්ඤිස්සන්ති පි සිඤ්ඤා-
පෙස්සන්ති පි, ඔච්ඡිත්තිස්සන්ති පි ඔච්ඡිතාපෙස්සන්ති පි, ගන්තිස්සන්ති පි ගන්තා-
පෙස්සන්ති පි, එකතො වණ්ඨිකමාලං කරිස්සන්ති පි කාරුපෙස්සන්ති පි, උභතො-
වණ්ඨිකමාලං කරිස්සන්ති පි කාරුපෙස්සන්ති පි, මඤ්ඤරිකං කරිස්සන්ති පි
කාරුපෙස්සන්ති පි, විදුක්තිකං කරිස්සන්ති පි කාරුපෙස්සන්ති පි, වටංසකං
කරිස්සන්ති පි කාරුපෙස්සන්ති පි, ආවෙලං කරිස්සන්ති පි කාරුපෙස්සන්ති පි,
උරව්ඡදං කරිස්සන්ති පි කාරුපෙස්සන්ති පි, තෙ කුලීචීතං කුලධිතං කුල-
කුමාරිතං කුලසුණ්භාතං කුලදසිතං එකතො වණ්ඨිකමාලං හරිස්සන්ති පි
හරුපෙස්සන්ති පි, උභතො වණ්ඨිකමාලං හරිස්සන්ති පි හරුපෙස්සන්ති පි,
මඤ්ඤරිකං හරිස්සන්ති පි හරුපෙස්සන්ති පි, විදුක්තිකං හරිස්සන්ති පි හරුපෙ-
ස්සන්ති පි, වටංසකං හරිස්සන්ති පි හරුපෙස්සන්ති පි, ආවෙලං හරිස්සන්ති පි
හරුපෙස්සන්ති පි, උරව්ඡදං හරිස්සන්ති පි හරුපෙස්සන්ති පි, තෙ කුලීචීති කුල-
ධිතාහි කුලකුමාරීති කුලසුණ්භාහි කුලදසිති සද්ධා එකභාජතෙපි භුඤ්ජිස්සන්ති,
එකථාලකෙපි පිටිස්සන්ති, එකාසතෙපි නිසීදිස්සන්ති, එකමඤ්ඤෙපි කුට්ටි-
ස්සන්ති, එකත්ථරණාපි කුට්ටිස්සන්ති, එකපාපුරණාපි කුට්ටිස්සන්ති, එකත්ථ-
රණපාපුරණාපි කුට්ටිස්සන්ති, විකාලෙපි භුඤ්ජිස්සන්ති, මජ්ඣමෙ පිටිස්සන්ති,
මාලාගඤ්චිලෙපතමපි ඛාරිස්සන්ති, තච්චිස්සන්ති පි, ගාසිස්සන්ති පි, වාදිස්සන්ති පි,
ලාසෙස්සන්ති පි, තච්චන්තියාපි තච්චිස්සන්ති, තච්චන්තියාපි ගාසිස්සන්ති,
තච්චන්තියාපි වාදිස්සන්ති, තච්චන්තියාපි ලාසෙස්සන්ති, ගාසන්තියාපි
තච්චිස්සන්ති, ගාසන්තියාපි ගාසිස්සන්ති, ගාසන්තියාපි වාදිස්සන්ති, ගාසන්තියාපි
ලාසෙස්සන්ති, වාදෙන්නියාපි තච්චිස්සන්ති, වාදෙන්නියාපි ගාසිස්සන්ති,
වාදෙන්නියාපි වාදිස්සන්ති, වාදෙන්නියාපි ලාසෙස්සන්ති, ලාසෙන්නියාපි
තච්චිස්සන්ති, ලාසෙන්නියාපි ගාසිස්සන්ති, ලාසෙන්නියාපි වාදිස්සන්ති,
ලාසෙන්නියාපි ලාසෙස්සන්ති, අට්ඨපදෙපි කීට්ඨිස්සන්ති, දසපදෙපි කීට්ඨිස්සන්ති,
ආකාසෙපි කීට්ඨිස්සන්ති, පරිතාරපදෙපි කීට්ඨිස්සන්ති, සන්තිකාසෙපි කීට්ඨිස්සන්ති,
බලිකාසෙපි කීට්ඨිස්සන්ති, සවිකාසෙපි කීට්ඨිස්සන්ති, සලාකසන්තෙපි කීට්ඨිස්සන්ති,
අකෙතෙපි කීට්ඨිස්සන්ති, පඬුච්ඡෙතෙපි කීට්ඨිස්සන්ති, වඬුකෙතෙපි කීට්ඨිස්සන්ති,
මොකඛිකාසෙපි කීට්ඨිස්සන්ති, විඬුලකෙතෙපි කීට්ඨිස්සන්ති, පතතාලකෙතෙපි
කීට්ඨිස්සන්ති, රථකෙතෙපි කීට්ඨිස්සන්ති, ධනුකෙතෙපි කීට්ඨිස්සන්ති, අකඛරිකාසෙපි
කීට්ඨිස්සන්ති, චිකෙසිකාසෙපි කීට්ඨිස්සන්ති, යථාච්ඡෙතෙපි කීට්ඨිස්සන්ති, හච්ඡිමමපි
සිත්තිස්සන්ති, අස්සයමමපි සිත්තිස්සන්ති, රථයමමපි සිත්තිස්සන්ති, ධනුයමමපි
සිත්තිස්සන්ති, ථරුයමමපි සිත්තිස්සන්ති, හච්ඡිස්සන්ති පුරතො ඛාරිස්සන්ති,
අස්සස්සන්ති පුරතො ඛාරිස්සන්ති, රථස්සන්ති පුරතො ඛාරිස්සන්ති, ඛාරිස්සන්ති පි
ආඛාරිස්සන්ති පි, උස්සෙත්තිස්සන්ති පි¹, අපෙපාඨෙස්සන්ති පි, නිබ්බුජ්ඣස්සන්ති පි,
මුට්ඨිහිපි පුජ්ඣස්සන්ති, රඬුකමජ්ඣෙපි සංඝාථං පත්ථරිතො තච්චන්ති. එවං
වකන්ති: “ඉධ භගනි තච්චස්ස”ති, තලාපිකමපි දස්සන්ති, විවිධමපි අතාවාරං
ආවරිස්සන්ති.

1. උස්සෙත්තිස්සන්ති පි. සි.මු.

8. තෙතං භික්ඛවෙ අපපත්තනානං වං පසාදය -පෙ- “විගර්භිනා ඛලම්. කථං කතා සාරිපුත්තමොග්ගලානෙ අමනෙතසි: “ගච්ඡං භූමෙහ සාරිපුත්තා කීටාගිරිං, ගතත්වා අස්සජ්ජුතබ්බසුකානං භික්ඛූනං කීටාගිරිස්මා පබ්බාජනීය-කමමං කරොථ, භූමනාසං එතෙ සද්ධිවිහාරිකා”ති. “කථං මයං භනෙත අස්සජ්ජුතබ්බසුකානං භික්ඛූනං කීටාගිරිස්මා පබ්බාජනීයකමමං කරොම. චක්ඛො තෙ භික්ඛූ ඵරාසා”ති “තෙහ භි භූමෙහ සාරිපුත්තා බහුකෙහි භික්ඛූහි සද්ධිං ගච්ඡං”ති. “එවං භනෙත”ති ඛො සාරිපුත්තමොග්ගලානා භගවතො පච්චස්සොසුං.

9. එවස්සු පන භික්ඛවෙ කාතබ්බං: පඨමං අස්සජ්ජුතබ්බසුකා භික්ඛු වොදෙතබ්බා. වොදෙත්වා සාරෙතබ්බා, සාරෙත්වා අපතති¹ රොපෙතබ්බා, අපතතිං රොපෙත්වා බ්‍යතෙතන භික්ඛූතා පච්චලෙත සබ්බසා සද්දපෙතබ්බො:

“සුඤ්ඤා මෙ භනෙත සබ්බසා. ඉමෙ අස්සජ්ජුතබ්බසුකා භික්ඛු කුලද්‍රව්‍යසාපසම්මාචාරා, ඉමෙසං පාපකා සම්මාචාරා දික්ඛන්ති වෙච සුය්‍යන්ති ව, කුලාති ව ඉමෙහි දුට්ඨාති දික්ඛන්ති වෙච සුය්‍යන්ති ව, යදි සම්බසං පතතකල්ලං, සබ්බසා අස්සජ්ජුතබ්බසුකානං භික්ඛූනං කීටාගිරිස්මා පබ්බාජනීයකමමං කරොය්‍ය, න අස්සජ්ජුතබ්බසුකෙහි භික්ඛූහි කීටාගිරිස්මා වත්ථබ්බ”න්ති. එසා සද්දන්ති.

සුඤ්ඤා මෙ භනෙත සබ්බසා. ඉමෙ අස්සජ්ජුතබ්බසුකා භික්ඛු කුලද්‍රව්‍යසාපසම්මාචාරා, ඉමෙසං පාපකා සම්මාචාරා දික්ඛන්ති වෙච සුය්‍යන්ති ව, කුලාති ව ඉමෙහි දුට්ඨාති දික්ඛන්ති වෙච සුය්‍යන්ති ව. සබ්බසා අස්සජ්ජුතබ්බසුකානං භික්ඛූනං කීටාගිරිස්මා පබ්බාජනීයකමමං කරොති, න අස්සජ්ජුතබ්බසුකෙහි භික්ඛූහි කීටාගිරිස්මා වත්ථබ්බන්ති යස්සායභගවතො ඛමති අස්සජ්ජුතබ්බසුකානං භික්ඛූනං කීටාගිරිස්මා පබ්බාජනීයකමමස්ස කරණං; න අස්සජ්ජුතබ්බසුකෙහි භික්ඛූහි කීටාගිරිස්මා වත්ථබ්බන්ති. සො භූණ්ණස්ස, යස්ස තත්ඛමේති. සො භාසෙය්‍ය.

දුතියමි ඵතමත්ථං වදාමි -පෙ- තතියමි ඵතමත්ථං වදාමි -පෙ- කතං සබ්බසත අස්සජ්ජුතබ්බසුකානං භික්ඛූනං කීටාගිරිස්මා පබ්බාජනීයකමමං, න අස්සජ්ජුතබ්බසුකෙහි භික්ඛූහි කීටාගිරිස්මා වත්ථබ්බන්ති, ඛමති සම්බසං, තස්මා භූණෙති, එවමෙතං ධාරයාමි”ති.

1. අපතති. සි.වු.

8. මහණෙනි, තෙල නො පහනුන්නේ පාහැදිලිව හෝ නො වෙයි. ... ගරහා දූහම් කපා වදරා සැරියුත් මුගලත් තෙරැන් ඇමිතු සේක. 'ශාරිපුත්‍රයෙනි, තෙපි කීටාගිරියට යවු. ගොස් අසාර්ථකබලසුක භික්ෂුන්ට කීටාගිරියෙන් (තෙරනු සඳහා) පබ්බාජනීයකමීය කරවු. තුළුනු නොපහේ සද්ධිමිහාරිකයෝ ය' යි. ස්වාමීනි, අපි අසාර්ථකබලසුක භික්ෂුන්ට කීටාගිරියෙන් පබ්බාජනීය කමීය කෙසේ කරමෝ ද ඒ භික්ෂුනු වණ්ඨයෝ ය පරාජයෝ ය යි. 'එසේ වී නම් ශාරිපුත්‍රයෙනි, තෙපි බොහෝ භික්ෂුන් සලග යව'යි. එසේ ය ස්වාමීනි'යි, සැරියුත්මුගලත් තෙරනු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් දුන්හ.

9. කවද මහණෙනි, මෙසේ කළයුතු ය: පළමු කොට අසාර්ථකබලසුක භික්ෂුනු චෝදනා කළයුත්තානු ය. චෝදනා කොට සාරණය කළයුත්තානු ය සාරණය කොට ඇවැත් රෑපණය කළයුත්තානු ය. ඇවැත් රෑපණය කොට ප්‍රතිබල වූ ව්‍යාකෘත මහණක්කු විසින් සමස තෙමේ ඥපහය කළයුත්තේ ය.

"වහන්ස, සමස තෙමේ මා කියන්නක් අසාවා. මේ අසාර්ථකබලසුක භික්ෂුනු කුලද්දකයෝ ය පාපමාචාර ඇත්තානු ය. මොවුන්ගේ ලාමක වූ සමාචාරයෝ දක්නට ද ලැබෙත් අසනු ද ලැබෙත්. මොවුන් විසින් දූෂිත වූ කුලයෝත් දක්නට ද ලැබෙත් අසනු ද ලැබෙත්. ඉදින් සභනට පැමිණිකල් ඇත්තේ නම් සමස තෙමේ අසාර්ථකබලසුක භික්ෂුන්ට 'අසාර්ථකබලසුක භික්ෂුන් විසින් කීටාගිරියෙහි නො විසිය යුතු ය' යි කීටාගිරියෙන් පබ්බාජනීය-කමීය කරන්නේ ය. තෙල 'ඤ්ඤා' ය.

වහන්ස, සමස තෙමේ මා කියන්නක් අසාවා. මේ අසාර්ථකබලසුක භික්ෂුනු කුලද්දකයෝ ය. පාපමාචාරයෝ ය. මොවුන්ගේ ලාමක වූ සමාචාරයෝ දක්නට ද ලැබෙත්. අසනු ද ලැබෙත් මොවුන්. විසින් දූෂිත වූ කුලයෝත් දක්නට ද ලැබෙත්. අසනු ද ලැබෙත්. සමස තෙමේ 'අසාර්ථකබලසුක භික්ෂුන් විසින් කීටාගිරියෙහි නො විසිය යුතු ය' යි අසාර්ථකබලසුක භික්ෂුන්ට කීටාගිරියෙන් පබ්බාජනීයකමීය කෙරෙයි. යම් ආයුෂමතක්හට 'අසාර්ථකබලසුක භික්ෂුන් විසින් කීටාගිරියෙහි නො විසිය යුතු ය' යි අසාර්ථකබලසුක භික්ෂුන්ට කීටාගිරියෙන් පබ්බාජනීයකමීය කිරීම රිසි වේ නම් හේ තුෂණීමතුන වන්නේ ය. යමක්හට නො රිසි වේ නම් හේ බණන්නේ ය:

දෙවනවට ද මෙකරුණ කියමි ... තෙවනවට ද මෙකරුණ කියමි ... සමසයා විසින් අසාර්ථකබලසුක භික්ෂුන් විසින් කීටාගිරියෙහි නො විසිය යුතු ය' යි අසාර්ථකබලසුක භික්ෂුන්ට කීටාගිරියෙන් පබ්බාජනීයකමීය කරණ ලද. සමසයාට රැව් වෙයි. එහෙයින් තුෂණීමාචය යි. තෙල තුෂණීමාචය මෙසේ ධරමි" යි.

10. අථ ඛො සාරිපුත්තමොග්ගලානපච්ඡඛො භික්ඛුසඛෙසා කීටාගිරිං ගන්තො අස්සජ්ජුතබ්බසුකානං භික්ඛුතං කීටාගිරිසමිං¹ පබ්බාජනීයකමමං අකාසි: “න අස්සජ්ජුතබ්බසුකෙහි භික්ඛුහි කීටාගිරිසමිං වන්ඛබ්බ”න්ත්. තෙ සඛෙසන පබ්බාජනීයකමමකතා න සමමා වත්තන්ත්, න ලොමං පාතෙන්නි, න තෙත්ථාරං වත්තන්නි, භික්ඛු න බමාපෙන්නි. අකෙකාසින්නි, පරිභාසින්නි ඡන්දගාමිකා දෙසගාමිකා මොහගාමිකා භයගාමිකා පාපෙන්නි. පක්කමින්නිපි. විබහමින්නිපි. යෙ තෙ භික්ඛු අපට්ඨත්ථා තෙ උත්ඛායන්නි බීයන්නි විපාවෙන්නි: “කථං හි තාම අස්සජ්ජුතබ්බසුකා භික්ඛු සඛෙසන පබ්බාජනීයකමමකතා න සමමා වත්තීසුන්නි න ලොමං පාතෙසුන්නි, න තෙත්ථාරං වත්තීසුන්නි, භික්ඛු න බමාපෙසුන්නි, අකෙකාසිසුන්නි, පරිභාසිසුන්නි, ඡන්දගාමිකා දෙසගාමිකා මොහගාමිකා භයගාමිකා පාපෙසුන්නි, පක්කමිසුන්නිපි විබහමිසුන්නිපි”ති.

11. අථ ඛො තෙ භික්ඛු ගගවතො එනද්දං ආරොවෙසු. -පෙ- “සච්චං කීර භික්ඛවෙ අස්සජ්ජුතබ්බසුකා භික්ඛු සඛෙසන පබ්බාජනීයකමමකතා න සමමා වත්තන්නි -පෙ- විබහමින්නිපි”ති? “සච්චං ගගවා.” විගර්හි බුද්ධො ගගවා -පෙ- කථං හි තාම තෙ භික්ඛවෙ මොසපුරිසා සඛෙසන පබ්බාජනීයකමමකතා න සමමා වත්තීසුන්නි, න ලොමං පාතෙසුන්නි, න තෙත්ථාරං වත්තීසුන්නි භික්ඛු න බමාපෙසුන්නි. අකෙකාසිසුන්නි, පරිභාසිසුන්නි, ඡන්දගාමිකා දෙසගාමිකා මොහගාමිකා භයගාමිකා පාපෙසුන්නි, පක්කමිසුන්නිපි විබහමිසුන්නිපි. තෙතං භික්ඛවෙ අපටසන්නාතං වා පසාදය -පෙ- එවසුචු පන භික්ඛවෙ ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:

“භික්ඛු පනෙව අසුඤ්ඤාරං ගාමං වා නිගමං වා උපනිශ්‍යාය විගර්හි කුලදුස්සකා පාපසමාචාරෙ, තස්ස චෝ පාපකා සමාචාරි දිස්සන්ති චෙව සුයාන්ති ව, කුලානි ව තෙත දුට්ඨානි දිස්සන්ති චෙව සුයාන්ති ව, සො භික්ඛු භික්ඛුහි එවමස්ස චචනීයො: “ආයස්මා චෝ කුලදුස්සකා පාපසමාචාරෙ, ආයස්මෙතො චෝ පාපකා සමාචාරි දිස්සන්ති චෙව සුයාන්ති ව, කුලානි වායස්මතා දුට්ඨානි දිස්සන්ති චෙව සුයාන්ති ව, පක්කමිතායස්මා ඉමමතා ආවාසා, අලතෙත ඉධ වාසෙතා”ති, එවසුචු සො භික්ඛු භික්ඛුහි චුච්චමානො තෙ භික්ඛු එවං වදෙය්‍යා: “ඡන්දගාමිනො ව භික්ඛු දෙසගාමිනො ව භික්ඛු මොහගාමිනො ව භික්ඛු භයගාමිනො ව භික්ඛු, තාදිසිකාය ආපනතීයා එකච්චං පබ්බාජෙන්නි: එකච්චං න පබ්බාජෙන්නි”ති. සො භික්ඛු භික්ඛුහි එවමස්ස චචනීයො “මං ආයස්මා එවං අච්චං, න ව භික්ඛු ඡන්දගාමිනො න ව භික්ඛු දෙසගාමිනො න ව භික්ඛු මොහගාමිනො න ව භික්ඛු භයගාමිනො, ආයස්මා චෝ කුලදුස්සකා පාපසමාචාරෙ, ආයස්මෙතො චෝ පාපකා සමාචාරි දිස්සන්ති චෙව සුයාන්ති ව’ කුලානි වායස්මතා දුට්ඨානි දිස්සන්ති චෙව සුයාන්ති ව පක්කමිතායස්මා ඉමමතා ආවාසා, අලං තෙ ඉධ වාසෙතා”ති. එවසුචු සො භික්ඛු භික්ඛුහි චුච්චමානො තප්ථව පසංගෙණකයා, සො භික්ඛු භික්ඛුහි යාච තනීයං සමනුහාසිතබ්බො තස්ස පථිනීයස්සාය, යාච තනීයසෙඤ්ච සමනුහාසිතමානො තං පථිනීයස-පෙය්‍ය, ඉතෙවං කුසලං, නො චෙ පථිනීයසපෙය්‍ය සභිකාදිසේනො”ති.

10. ඉක්බිති ශාරීරික මෛදග්‍රායක ප්‍රමුඛ භික්ෂුසංඝ තෙමේ නිවාහිරියට ගොස් ‘අඤ්ඤාපඤ්ඤා භික්ෂුන් නිවාහිරියෙහි නො විසියයුතු ය’යි අඤ්ඤාපඤ්ඤා භික්ෂුන්ට නිවාහිරියෙන් පබ්බාජනියකමය කෙළේ ය. ඔහු සංඝයා විසින් පබ්බාජනියකමය කරණ ලද්දකු මනාකොට නොපවතිනි. (භික්ෂුන්ට) යටත් ව නො පවතිනි. නිසාරණවතෙහි නො පවතිනි. භික්ෂුන් කමා නොකරවති. ආත්‍යොය කෙරෙහි. පරිභව බෙණෙහි: ඡන්දගාමී බවට දෙසගාමී බවට මොහගාමී බවට භයගාමී බවට පමුණුවති. පලායෙහි ගිහි දු වෙත්. යම් මහණ කෙනෙක් අලොච්ඡයෝ ද ඔහු අවමත් කෙරෙහි, අසුණු කියති දෙස් පහසු කෙරෙහි: ‘කෙසේ නම් අඤ්ඤාපඤ්ඤා භික්ෂුහු සංඝයා විසින් පබ්බාජනියකම කරණ ලද්දකු මනා කොට නො පවතින් ද යටත් නො වෙත් ද, නිසාරණවතෙහි නො පවතින් ද, භික්ෂුන් කමා නො කරවන් ද, ආත්‍යොය කෙරෙහි ද, පරිභව බෙණෙහි ද, ඡන්දගාමී බවට දෙසගාමී බවට මොහගාමී බවට භයගාමී බවට පමුණුවන් ද පලායෙහි ද ගිහි වෙත් ද’යි.

11 ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙපවත් දන්වූහ. ... සැබවෙක් ද මහණෙනි, අඤ්ඤාපඤ්ඤා භික්ෂුහු සංඝයා විසින් පබ්බාජනිය-කමය කරණ ලද්දකු මනා කොට නො පවතින් ද ... ගිහි වෙත් ද” යි. “සැබව, භාග්‍යවතුන් වහන්ස. භාග්‍යවත් බුදුහු ගඬා කළහ. ... කෙසේ නම් මහණෙනි, ඒ තුළපුරුෂයෝ සංඝයා විසින් පබ්බාජනියකමය කරණ ලද්දකු මනා කොට නො පවතින් ද යටත් ව නො පවතින් ද නිසාරණ වතෙහි නො පිහිටන් ද භික්ෂුන් කමා නො කරවන් ද ආත්‍යොය කෙරෙහි ද පරිභව බෙණෙහි ද ඡන්දගාමී බවට දෙසගාමී බවට මොහගාමී බවට භයගාමී බවට පමුණුවන් ද පලායෙහි ද ගිහි වෙත් ද” යි. මහණෙනි, තෙල නොපහනුන්ගේ පැහැදීම පිණිස හෝ නො වෙයි ... මහණෙනි, මෙසේ මේ ශික්ෂාපදය උදෙසා:

“මහණ තෙම කුලද්‍රව්‍යක කරන්නේ ලාමක සමාචාර ඇත්තේ එක්තරා ගමක් හෝ ගිහිගමක් හෝ ඇසී කොට වෙසේ නම්, ඔහුගේ ලාමක සමාචාරයෝ දක්නා ලැබෙත් නම් අසනු ලැබෙත් නම්, ඔහු දුෂිත කුලයෝ ද දක්නා ලැබෙත් නම් අසනු ලැබෙත් නම් ඒ මහණ තෙම භික්ෂුන් විසින් මෙසේ කියනු වන්නේ ය: ආයුෂමත් තෙම කුලද්‍ර-ව්‍යකෙහි ලාමක සමාචාර ඇත්තෙහි ය. ආයුෂමත්හුගේ වැළිත් ලාමක සමාචාරයෝ දක්නා ද ලැබෙති අසනු ද ලැබෙත්. ආයුෂමත්හු විසින් දුෂිත කුලයෝ ද දක්නා ද ලැබෙති අසනු ද ලැබෙත්. ආයුෂමත් තෙම මේ අවසින් ගික්ඛ සේවා භාගේ මෙහි විසීමෙන් කම් නැතැ’යි මෙසේත් ඒ මහණ භික්ෂුන් විසින් කියනු ලබන්නේ ඒ ගික්ඛයන්ගේ මෙසේ කියන්නේ නම්: භික්ෂුහු ඡන්දගාමීහු ද වෙති. භික්ෂුහු දෙසගාමීහු ද වෙති භික්ෂුහු මොහගාමීහු ද වෙති භික්ෂුහු භයගාමීහු ද වෙත්. එබඳු ඇවැත්න් ඇතැමකු නොරති ඇතැමකු නො: නොරති’යි. ඒ මහණ තෙම භික්ෂුන් විසින් මෙසේ කියනු වන්නේ ය: ඇවැත්ති, නහමත් මෙසේ කියවි. භික්ෂුහු නො ද ඡන්දගාමීහු ය, භික්ෂුහු නො ද දෙසගාමීහු ය, භික්ෂුහු නො ද මොහගාමීහු ය, භික්ෂුහු නො ද භයගාමීහු ය, ආයුෂමත් තෙම වැළිත් කුලද්‍රව්‍යක ය ලාමක සමාචාර ඇත්තේ ය. ආයුෂමත්හුගේ වැළිත් ලාමක සමාචාරයෝ දක්නා ද ලැබෙති අසනු ද ලැබෙත්. ආයුෂමත්හු විසින් දුෂිත කුලයෝ ද දක්නා ද ලැබෙති අසනු ද ලැබෙත්. ආයුෂමත් තෙම මේ අවසින් ගික්ඛ සේවා භාගේ මෙහි විසීමෙන් කම් නැතැ’යි. මෙසේත් ඒ මහණ භික්ෂුන් විසින් කියනු ලබන්නේ එසේ ම දිවි ව ගෙණ යිවි නම් ඒ මහණ භික්ෂුන් විසින් ඒ වසනුහුගේ දුරුලිපි පිණිස තෙවනවට දක්වා සමනුභාගයා කරනු ලබන්නේ ඒ වසනු ව හැරපියා නම් මෙසේ මේ හැරවීම මැනවැ. ඉදින් නො හැරපියා නම් සත්‍යවෙසෙස් වෙ ය” යි.

12. හිඟවූ පනවන අයුතුකම. භාම. වා නිගම. මාති ගාලොපි නිගමොපි නගරොපි ගාලො. වෙව නිගමො. ව.

උපනිශාස විහරනීති ධාත පරිබ්ඛා. හොනති විවරපිණ්ඩපාත-සොතාසනගිලාතපච්චයහෙසජ්ජපරිකුඛාද.

කුලං. කාම: වතතාරි කුලානි: බහතියකුලං. ව්‍යාභවණකුලං. වෙය්‍යකුලං. සුද්දකුලං.

කුලද්‍රව්‍යකොති කුලානි දුසෙති පුපෙථන වා: ඵලෙන වා. වුණේණන වා. මහතියාය වා. දනතකට්ඨන වා. වෙථනා වා¹. වෙජ්ජිකාය වා. ජඛ්‍යපෙත-නිකෙත වා.

සාසස්මාචාණෙනි මාලාවච්ඡං. රොපෙතිපි රොපාපෙතිපි, සිඤ්චතිපි සිඤ්චාපෙතිපි, ඔව්හාතිපි ඔව්හාපෙතිපි, ගජෙතිපි ගජාපෙතිපි. -පෙ-

දිස්සනති වෙච පුස්සනති මාති යෙ සමමුඛා තෙ පස්සනති. යෙ තිරොකුඛා තෙ සුණනති.

කුලානි ච තෙන දුට්ඨානීති පුබ්බෙ සද්ධා හුත්වා තං ආගමම අස්සද්ධා හොනති. පසන්නා හුත්වා අපසන්නා හොනති.

දිස්සනති වෙච පුස්සනති මාති යෙ සමමුඛා තෙ පස්සනති, යෙ තිරොකුඛා තෙ සුණනති.

සො හිඟවුති යො සො කුලද්‍රව්‍යකො හිඟවු.

හිඟවුනිති අයෙදෙති හිඟවුනි. යෙ පස්සනති යෙ සුණනති, තෙහි වතනබ්බො: “ආයසමා බො කුලද්‍රව්‍යකො පාපසමාචාරො, ආයසමනො බො පාපකා සමාචාරා දිස්සනති වෙච සුස්සනති ව, කුලානි වායසමනා දුට්ඨානී දිස්සනති වෙච සුස්සනති ව, පකුසමනායසමා ඉමමනා ආචාරා, අලං තෙ ඉධ වාසෙන”ති. ඵවද්දා සො හිඟවු හිඟවුනි වුච්චමානො තෙ හිඟවු ඵං වදෙය්‍යා: “ඡන්දගාමිනො ව හිඟවු දෙසගාමිනො ව හිඟවු මොහගාමිනො ව හිඟවු භයගාමිනො ව හිඟවු තාදිසිකාය ආපතතියා ඵකච්චං පබ්බාලෙනති ඵකච්චං ත පබ්බාලෙනති”ති.

සො හිඟවුති යො කමමකතො හිඟවු.

1 වෙච්ඡා.

12. හිඟවූ පනෙව අසඟුනර. ඔංමං වා නිශමං වා යනු: ගවුදු නිගවුදු නුවරාදු ගාම ද නිගම ද වෙයි.

උපනිසාය විහරති යනු: විවර පිකේපාත කේතාසත හිලාතපච්චය හෙතෙත්පරිකාරයෝ ඇත් ද එහි පිළිබඳ වූවාහු වෙත්.

කුල තම්: කෘත්‍රියකුල ය ම්‍රාහවණකුල ය වෛශ්‍යකුල ය ශුද්‍රකුල ය යි කුල සතරෙකි.

කුලද්‍රව්‍යකො යනු: මල්ක් හෝ පෙලෙන් හෝ සුණ්ණයෙන් හෝ මැටියෙන් හෝ දැහැටිදඩුයෙන් හෝ හුණදඩුයෙන් හෝ වෙදකමින් හෝ හසුන්පත් ගෙණ යෑමෙන් හෝ කුලයන් දූෂණය කෙරෙයි.

පාපසමාවාණෙ යනු: මල්ගත් රෙපණය කෙරේ ද රෙපණය කරවා ද, දිය ඉසි ද ඉස්වා ද, මල් තෙලා ද තෙලවා ද, මල් ගොතා ද ගොතවා ද-පෙ-

දිසානති මෙව සුයානති ච යනු: යම් කෙනෙක් හවු වූවාහු තම් ඔහු දකිත්. යම් කෙනෙක් මුවහ වූවාහු තම් ඔහු අසත්.

කුලාති ච තෙන දුට්ඨාති යනු: පෙර සාදහාති ච සිට ඔහු කර පාමිණ සාදහා තැත්තාහු වෙති. පහන් ව සිට නො පහන් වූවාහු වෙත්.

දිසානති මෙව සුයානති ච යනු: යම් කෙනෙක් හවු වූවාහු තම් ඔහු දකිත්. යම් කෙනෙක් මුවහ වූවාහු තම් ඔහු අසත්.

කො හිඟවු යනු යම් කුලද්‍රව්‍යක මහණෙක් වේ ද හෙතෙමේ යි.

හිඟවුති යනු: අතභික්ෂුන් විසින් ය. යම් කෙනෙක් දකිත් තම් යම් කෙනෙක් අසත් තම් ඔවුන් විසින් මෙසේ කියයුත්තේ ය. 'ආයුෂමත් තෙම කුලද්‍රව්‍යක ය පාපසමාවාර ඇත්තේ ය. ආයුෂමත්හුගේ ලාංකසමාවාරයෝ දක්තා ද ලාබෙති අසනු ද ලාබෙත් ආයුෂමත්හු විසින් දුෂිත වූ කුලයෝ ද දක්තා ද ලාබෙති අසනු ද ලාබෙත්. ආයුෂමත් තෙම මේ ආවාසයෙන් තික්ම යේවා තා මෙහි විසීමෙන් කම් තැනා'යි. මෙසේත් ඒ මහණ භික්ෂූන් විසින් කියනු ලබන්නේ ඒ භික්ෂූන්ට මෙසේ කියා තම් "භික්ෂුහු ජන්දගාමීහු ද වෙති භික්ෂුහු දොෂගාමීහු ද වෙති. භික්ෂුහු මොහගාමීහු ද වෙති. භික්ෂුහු භයගාමීහු ද වෙති. එබඳු ආවාතින් ඇතැමෙකු තෙරපති, ඇතැමෙකු නො තෙරපත්" යයි.

කො හිඟවු යනු: යම් කම්කාරා වූ මහණෙක් වේ ද (හෙතෙමේයි.)

භික්ෂුශීති අඤ්ඤාති භික්ෂුති. යෙ පසංගානි, සුඤ්ඤානි, තෙති වතනාබ්බො: “මො ආයස්මො එවං අවච්චි, ත ච භික්ෂු ඡන්දගාමිනො ත ච භික්ෂු දෙසගාමිනො ත ච භික්ෂු මොහගාමිනො ත ච භික්ෂු භයගාමිනො; ආයස්මො බො කුලද්‍රුසකො පාපසමාචාරො, ආයස්මතො බො පාපකා සමාචාර දිස්සන්ති වෙච්ච සුග්‍යන්ති ච, කුලානි වායස්මතා දුට්ඨානි දිස්සන්ති වෙච්ච සුග්‍යන්ති ච, පකකමතායස්මො ඉමමිහා ආවාසා අලං තෙ ඉධ වාසෙතා” ති. දුතියමපි වතනාබ්බො තතියමපි වතනාබ්බො සචෙ පටිනිස්සජ්ජති, ඉච්චෙච්චං කුසලං, තො වෙ පටිනිස්සජ්ජති, ආපතති දුක්ඛං. සුඤ්ඤානං වදන්ති, ආපතති දුක්ඛං. සො භික්ෂු සංඝපඤ්ඤාදි ආකංඝිතො වතනාබ්බො: “මො ආයස්මො එවං අවච්චි, ත ච භික්ෂු ඡන්දගාමිනො ත ච භික්ෂු දෙසගාමිනො ත ච භික්ෂු මොහගාමිනො ත ච භික්ෂු භයගාමිනො, ආයස්මො බො කුලද්‍රුසකො පාපසමාචාරො, ආයස්මතො බො පාපකා සමාචාර දිස්සන්ති වෙච්ච සුග්‍යන්ති ච, කුලානි වායස්මතා දුට්ඨානි දිස්සන්ති වෙච්ච සුග්‍යන්ති ච, පකකමතායස්මො ඉමමිහා ආවාසා, අලං තෙ ඉධ වාසෙතා” ති.

දුතියමපි වතනාබ්බො. තතියමපි වතනාබ්බො සචෙ පටිනිස්සජ්ජති, ඉච්චෙච්චං කුසලං, තො වෙ පටිනිස්සජ්ජති, ආපතති දුක්ඛං. සො භික්ෂු සමනුභාසිතාබ්බො. එවඤ්ච පත භික්ඛවෙ සමනුභාසිතාබ්බො: ව්‍යතෙතන භික්ඛනා පටිච්චෙත සංඝො ඤ්ඤෙතාබ්බො.

“සුඤ්ඤානං මෙ භන්තෙ සංඝො. අයං ඉත්ථන්තාමො භික්ෂු සංඝොත පබ්බාජනියකම්මකතො භික්ෂු ඡන්දගාමිනා දෙසගාමිනා මොහගාමිනා භයගාමිනා පාපෙති, සො තං වදන්තං ත පටිනිස්සජ්ජති. යදි තඤ්ඤා පතනකල්ලං, සංඝො ඉත්ථන්තාමො භික්ෂු සමනුභාසෙය්‍ය තස්ස වදන්තං පටිනිස්සන්තාය, එසං ඤ්ඤති:

සුඤ්ඤානං මෙ භන්තෙ සංඝො, අයං ඉත්ථන්තාමො භික්ෂු සංඝොත පබ්බාජනියකම්මකතො භික්ෂු ඡන්දගාමිනා දෙසගාමිනා මොහගාමිනා භයගාමිනා පාපෙති, සො තං වදන්තං ත පටිනිස්සජ්ජති, සංඝො ඉත්ථන්තාමො භික්ෂු සමනුභාසති තස්ස වදන්තං පටිනිස්සන්තාය, යස්සායස්මතො ඛමති ඉත්ථන්තාමස්ස භික්ෂුතො සමනුභාසතා, තස්ස වදන්තං පටිනිස්සන්තාය. සො කුණ්ඤාය, යස්ස තතඛමති, සො භාසෙය්‍ය:

දුතියමපි එතමත්ථං වදාමි -පෙ- තතියමපි එතමත්ථං වදාමි -පෙ- සමනුභාවො, සංඝොත ඉත්ථන්තාමො භික්ෂු තස්ස වදන්තං පටිනිස්සන්තාය. ඛමති සංඝස්ස, භන්තො කුණ්ඤා, එවමෙතං ධාරයාමි” ති.

13. ඤ්ඤති යා දුක්ඛං. ද්විති කම්මවාචාති පුලුච්චයා, කම්මවාචාපරි- යොසානෙ ආපතති සංඝාදිසෙසං. සංඝාදිසෙසං අත්ථාපජ්ජනාය ඤ්ඤති යා දුක්ඛං, ද්විති කම්මවාචාති පුලුච්චයා පටිපසංඝානාති.

හික්මවනු ලබන යනු: අන්‍යාභිකූලත්ව විසින්, යම් කෙනෙක් දකින්නම් යම් කෙනෙක් අසන්නම් බවින් විසින් මෙසේ කියවන්නේ ය: 'ආයුෂමත් තෙම මෙසේ තහනම් කියවා. හික්මනු නො ද ජන්මාභිමුක්තිය ය. හික්මනු නො ද ආයුෂමත් තෙම ව්‍යාභි කුලසුභක ය. පාපසමාචාර ඇත්තේ ය. ආයුෂමත්- හුගේ වැළිත් ලාභක වූ සමාචාරයෝ දක්නා ද ලැබෙති අසනු ද ලැබෙත්. ආයුෂමත් විසින් දුෂිත වූ කුලයෝ ද දක්නා ද ලැබෙති. අසනු ද ලැබෙත්. ආයුෂමත් තෙම මේ ආවාසයෙන් නික්ම යේවා. තා මෙහි විසීමෙන් කම් නැතැ' යි. දෙවනුව ද කියවන්නේ ය, තෙවනුව ද කියවන්නේ යි. ඉදින් දුරලයි නම් මේ දුරුලීම මැනවි. ඉදින් නො දුරලයි නම් දුකුලාභාවාත් වේ අසා නො කියන්නම් දුකුලාභාවාත් වේ. එ මහණතෙම සමමාදාය ද ඇද කියවන්නේ ය. ආයුෂමත් තෙම තහනම් මෙසේ කියවා. හික්මනු නො ද ජන්මාභිමුක්තිය ය. හික්මනු නො ද ආයුෂමත් තෙම ව්‍යාභි කුලසුභක ය. පාපසමාචාර ඇත්තේ ය. ආයුෂමත් හුගේ වැළිත් පාපසමාචාරයෝ දක්නා ද ලැබෙති, අසනු ද ලැබෙත්. ආයුෂමත් විසින් දුෂිත වූ කුලයෝ ද දක්නා ද ලැබෙති, අසනු ද ලැබෙත්. ආයුෂමත් තෙම මේ ආවාසයෙන් නික්ම යේවා. තා මෙහි විසීමෙන් කම් නැතැ' යි. දෙවනුව ද කියවන්නේ ය. තෙවනුව ද කියවන්නේ ය. ඉදින් දුරලා නම් මේ දුරුලීම මැනවි. ඉදින් නො දුරලා නම් දුකුලාභාවාත් වේ. එ මහණ තෙම සමනුභාසන කම් කලයන්නේ යි. මෙසේත් මහණෙහි, සමනුභාසන කම් කලයන්නේ යි. ව්‍යාකූල වූ ප්‍රතිබල වූ මහණක් වූ විසින් සමස තෙමේ දන්විය යුත්තේ යි:

"වහන්ස, සමස තෙමේ මා කියන්නක් අසවා. මේ මෙතම මහණ තෙම සමසයා විසින් පබ්බාජනීය කමය කරනලද්දේ හික්මන් ජන්මාභිමුක්තිය බවට ආයුෂමත් බවට මොහොම බවට හසගාමි බවට පමුණුවයි. හෙතෙම ඒ වසනුව නො දුරලයි. ඉදින් සමසයාට පැමිණිකල් ඇත්තේ නම් සමස තෙමේ ඒ වසනුව දුරුලීම පිණිස මෙතම මහණගට සමනුභාසන කම් කරන්නේ ය. තෙල ඤාති යි.

වහන්ස, සමස තෙමේ මා කියන්නක් අසවා. මේ මෙතම මහණ තෙම සමසයා විසින් පබ්බාජනීය කමය කරනලද්දේ හික්මන් ජන්මාභිමුක්තිය බවට ආයුෂමත් බවට මොහොම බවට හසගාමි බවට පමුණුවයි. හෙතෙම ඒ වසනුව නො දුරලයි. සමස තෙමේ මෙතම මහණගට ඒ වසනුව දුරුලීම පිණිස සමනුභාසන කම් කෙරෙයි. යම් ආයුෂමත්තක් හට මෙතම මහණගට ඒ වසනුගේ දුරුලීම පිණිස සමනුභාසනය රැස්තේ නම් හෙතෙම තුණ්ණිකුන වන්නේ ය. යමක් හට නො රැස්තේ නම් හෙතෙම බණන්නේ යි.

දෙවනුව ද මෙපවත් කියමි ... තෙවනුව ද මෙපවත් කියමි ... සමසයා විසින් මෙතම මහණ තෙම ඒ වසනුගේ දුරුලීම පිණිස සමනුභාසනය කරන ලද්දේ ය. සමසයාට රැස්තේ ය. එහෙයින් මේ තුණ්ණිකුන විය යි. මෙය මෙසේ ධරමි" යි.

14. ඤාතිගෙන් දුකුලා වෙයි. දෙකම්වදනින් තුලායි දෙකෙක් වෙයි. නම්වදන් අවසන්හි සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ. සහවෙසෙස් අවදනාහට ඤාතිගෙන් වූ දුකුලා ද දෙකම්වදනින් වූ දෙකුලායිය ද තවතින් (සන්සිද්දෙන්).

සංඛ්‍යාදියෙහෙයාති සමෙතො ව සංඛ්‍යා ආපනතියා පරිවාසං දෙති මූලාය පටිකයාති මානතො දෙති අබොති, න සම්බුද්ධා, න එකසුග්ගො. තෙන වුවවති සංඛ්‍යාදියෙසොති. තසෙව ආපනතීතිකායසා නාමකමමං අධිවචනං. තෙනපි වුවවති සංඛ්‍යාදියෙසොති.

15. ධම්මකමෙව ධම්මකමවසඤ්ඤි න පටිනිසාරති, ආපනති සංඛ්‍යාදි-
සෙසසංඛ්‍යා. ධම්මකමෙව වෙමතිකො න පටිනිසාරති, ආපනති සංඛ්‍යාදියෙසංඛ්‍යා.
ධම්මකමෙව අධම්මකමවසඤ්ඤි න පටිනිසාරති, ආපනති සංඛ්‍යාදියෙසංඛ්‍යා.
අධම්මකමෙව ධම්මකමවසඤ්ඤි, ආපනති දුක්ඛංඛ්‍යා. අධම්මකමෙව වෙමතිකො
ආපනති දුක්ඛංඛ්‍යා. අධම්මකමෙව අධම්මකමවසඤ්ඤි, ආපනති දුක්ඛංඛ්‍යා.

16. අනාපනති අසමනුභාසනායසං, පටිනිසාරජානායසං, උමමතායසං,
ආදිකමිකයාති.

කුලදාසකර්මාදියෝ නිවචිතං.

17. උද්ධමං බො ආයසමනො තෙරස සංඛ්‍යාදියෙයා-ධම්මා; නචි
පමාපනතියා, වතනායෙ යාවතතියකා, යෙසං භික්ඛු අඤ්ඤාතරං වා අඤ්ඤා-
තරං වා ආපජ්ඣා යාවතතියං ජාතං පටිච්ඡාදෙති තාවතතියං තෙන භික්ඛුතා
අකාමා පරිවත්තමං. පරිවත්තපරිවත්තෙ භික්ඛුතා උතාරි ඡාරතො භික්ඛු
මානතාය පටිපජ්ඣමං. විශේෂමානතො භික්ඛු යත් සිය විසතිගණො
භික්ඛුසමෙතො, තත් සො භික්ඛු අබොතමං. එකෙතපි වෙ උතො
විසතිගණො භික්ඛුසමෙතො තං භික්ඛුං අබොතො, සො ව භික්ඛු අතඛිතො.
තෙ ව භික්ඛු ගාරායා. අයං තත් සාමිච්ඡි. තත්තයසමනො පුච්ඡාමි කච්ඡිත්
පරිසුද්ධා. දුතියමපි පුච්ඡාමි කච්ඡිත් පරිසුද්ධා. තතියමපි පුච්ඡාමි කච්ඡිත්
පරිසුද්ධා. පරිසුද්ධත්තයසමනො. තසමා කුණ්ඨි. එවමෙතං ධාරයමිති.

තෙරසකං නිවචිතං.

තසෙද්දනං.

විසංඛි කායසංඝයො දුට්ඨිලං අතතකාමිතං,
සඤ්චරිතං කුචි වෙව විහාරෙ ව අමුලකං.

තිඤ්චි දෙසඤ්චි හෙදෙ ව තසෙව අනුචතතකා,
දුබ්බං කුලදාසඤ්චි සංඛ්‍යාදියෙයා තෙරසාති.

සංඛ්‍යාදියෙයකණෙයා නිවචිතො

සංඝාදිසෙසය යනු: සංඝ තෙමේ ම ඒ ඇවෑතට පිරිවෙත් දෙසි මුලට අදිසි මාතක දෙසි ආහවානය කෙරෙයි. භික්ෂුහු නිදෙනෙක් නො දෙත්. එක් පුතුලෙක් නො දේ. එයිනුදු නියනු ලැබෙයි. 'සංඝාදිසෙසෝ'හි. එ ම ඇවෑත් මුළුවට නාමකමි යි අභිවචන යි. එයිනුදු නියනු ලැබෙයි 'සංඝාදිසෙසෝ'හි.

15. ධම්මකමිසෙසි ධම්මකමි ය යන සංඥ ඇත්තේ (ලබ්ධිය) නො හරි නම් සහවෙසෙත්ඇවෑත් වෙයි. ධම්මකමිසෙසි විමති ඇතිසේ නො හරි නම් සහවෙසෙත්ඇවෑත් වෙයි. ධම්මකමිසෙසි අධම්මකමි ය යන සංඥ ඇතිසේ නො හරි නම් සහවෙසෙත්ඇවෑත් වෙයි. අධම්මකමිසෙසි ධම්මකමි ය යන සංඥ ඇතිසේ නම් දුකුලාඇවෑත් වෙයි. අධම්මකමිසෙසි විමති ඇතිසේ නම් දුකුලාඇවෑත් වෙයි. අධම්මකමිසෙසි අධම්මකමි ය යන සංඥ ඇතිසේ නම් දුකුලාඇවෑත් වේ.

16. සමනුසාසනකමි නො කරත්තාහව ද, හැරැපියත්තාහව ද, උනමනනකයාහව ද, ආදිකමමිකයාහව ද ඇවෑත් නැති.

කුලදුසක ශික්ෂාපදය නිමිසේ යි.

17. ආයුෂමත්ථරාති, තෙලෙස් සහවෙසෙත් ඇවෑත්හු උදෙසන ලදහු ම ය. ප්‍රථමාපත්තික නව දෙනෙක, යාවතභියක සතර දෙනෙකි. මහණ තෙම යම් සහවෙසෙසුන් අතුරෙන් එක්තරු එක්තරු ඇවෑතකට හෝ පැමිණ යම්තාක් දින දෑන දෑන සහවා ද, ඒතාක් දින ඒ මහණහු විසින් නො කැමැත්තෙන් නමුදු පිරිවෙත් විසිය යුතුයි. වාස නිමවු පිරිවෙස් ඇති මහණහු විසින් මත්තෙහි සරයක් භික්ෂුනට බුහුමන් පිණිස පිළිපැදිය යුතුයි. පිරු මාතත් ඇති මහණතෙම විංශඥාපික භික්ෂුසංඝතෙමේ යම් සීමාවෙක්හි වත්තේ නම් එහි අභිනානකමිය කලයුත්තේ යි. එක්තමනිනුදු උනු වූ විංශඥාපික භික්ෂුසංඝතෙමේ එමහණහු ඉදින් අභිනානකමියෙන් කරත්තේ නම් ඒ මහණතෙමේත් අතභිතින වූයේ වෙයි. ඒ භික්ෂුහුත් ගැරහිය යුත්තාහු වෙති. මේ එහි සාම්මිධමිය යි. එහිලා ආයුෂමතුන් විවාරම්. කිම, පිරිසුදුවුනු ද? දෙවනවට ද විවාරම්. කිම, පිරිසුදුවුනු ද? තෙවනවට ද විවාරම්. කිම, පිරිසුදු වූවු ද? මෙහිලා ආයුෂමත්හු පරිශුද්ධියහ. එහෙයින් තුණ්ණිනුහ වෙති, තෙල නිහඬබව මෙසේ ධරම්.

තෙරසකය නිමිසේ යි.

උද්දානය.

සුක්ඛිසාරි ය, කාසසහර ය, දුටුල්වසු ය, අත්තකාමපාරිවරිය ය, සහුරාතු ය, කුටිකාර ය, විහාරකාර ය, අමුසු ය, අඤ්ඤාභානිය ය, සංඝ-හෙද ය, අනුචත්තක ය, දුබ්බව ය, කුලදුසක ය යි තෙලෙස් සහ-වෙසෙත්හු වෙත්.

සංඝාදිසෙස සාණධිය නිමිසේ ය.

අනියතකණ්ඩා.

ඉමෙ වෛ පනාසසමනෙනා දෙව අනියතා ධම්මා උදෙසං ආභවින්නති:

4. 1.

පඨමඅනියතසික්ඛාපදං.

1. තෙන සමයෙන බුද්ධෝ හගවා සාවඤ්ඤං විහරති ජේතවනෙ අනාථ-
පිණ්ඩකස්ස ආරාමෙ, තෙන වෛ පන සමයෙන ආයස්මා උද්ධි සාවඤ්ඤං
කුලුපගො හොති. චත්තකානි කුලානි උපසංඝමති. තෙන වෛ පන සමයෙන
ආයස්මතො උද්ධස්ස උපට්ඨාකකුලස්ස කුමාරිකා අඤ්ඤාතරස්ස කුලස්ස
කුමාරකස්ස දින්නා හොති. අථ වෛ ආයස්මා උද්ධි පුබ්බණ්ණසමයං නිවා-
සෙත්වා පතතව්වරමාදය යෙන තං කුලං තෙත්තපසංඝමි. උපසංඝමිත්වා
මුත්තස්සෙ පුබ්ඪි: “කහං ඉත්තනාමා”ති*. “දින්නා හතෙන අමුකස්ස කුලස්ස
කුමාරකස්ස”ති.

2. තච්චි වෛ කුලං ආයස්මතො උද්ධස්ස උපට්ඨාකං හොති. අථ වෛ
ආයස්මා උද්ධි යෙන තං කුලං තෙත්තපසංඝමි. උපසංඝමිත්වා මුත්තස්සෙ පුබ්ඪි:
“කහං ඉත්තනාමා”ති. “එසායස් ඔවරකෙ නිසින්නා”ති. අථ වෛ ආයස්මා
උද්ධි යෙන සා කුමාරිකා තෙත්තපසංඝමි. උපසංඝමිත්වා තස්සා කුමාරිකාය
සද්ධිං එකො එකාය රහො පටිච්ඡින්නෙ අසතෙ අලංකමමනියෙ නිසජ්ජං
කපෙසසි කාලසුත්තං සමුලුපනොතා කාලසුත්තං ධම්මං හණ්ණොතා.

3. තෙන වෛ පන සමයෙන විසාඛා මිගාරමාතා බත්තපුත්තා හොති
චත්තකතා අරොගපුත්තා අරොගතතා අභිවිච්ඡාලසමමතා. මුත්තස්සා යඤ්ඤාසු
ජ්ඣෙත්තු උස්සවෙත්තු විසාඛං මිගාරමාතරං පඨමං හොජේන්නි. අථ වෛ
විසාඛා මිගාරමාතා නිමොක්ඛිතා තං කුලං අගමාසි. අද්දසා වෛ විසාඛා
මිගාරමාතා ආයස්මතං උද්ධි තස්සා කුමාරිකාය සද්ධිං එකං එකාය රහො
පටිච්ඡින්නෙ අසතෙ අලංකමමනියෙ නිසින්නා. දිස්වාන ආයස්මතං උද්ධි
එතදවොච:

“ඉදං හතෙන නච්ඡින්නං තපපතිරූපං, යං අයෙසා මාතුගාමෙන සද්ධිං
එකො එකාය රහො පටිච්ඡින්නෙ අසතෙ අලංකමමනියෙ නිසජ්ජං කපෙසසි.
කිඤ්ඤාපි හතෙන අයෙසා අතඤ්ඤා තෙන ධම්මෙන, අපි ච දුස්සංඛාපයං
අපපසන්නා මුත්තස්සා”ති.

4. එවච්චි වෛ ආයස්මා උද්ධි විසාඛාය මිගාරමාතුයා වුච්චමානො තාදිසි.
අථ වෛ විසාඛා මිගාරමාතා නිසංඝමිත්වා භික්ඛුනං එතමන්ථං ආරොචෙසි,
යෙ තෙ භික්ඛු අපට්ච්ඡින්නෙ උජ්ඣායනති බියනති විපාලෙන්නති: “කථං හි
තාම ආයස්මා උද්ධි මාතුගාමෙන සද්ධිං එකො එකාය රහො පටිච්ඡින්නෙ
අසතෙ අලංකමමනියෙ නිසජ්ජං කපෙසසසි”ති.

* තෙ එවමාහංසු. ම.ජ.සං.

අනියත කාණ්ඩය.

ආචාර්ය, මේ අනියත ධර්මයෝ දෙදෙනා උදෙසීමට එති:

4. 1.

පළමු අනියතාශික්ෂාපදය

1. එසමයෙහි භාගාවත් බුදුරජානන් වහන්සේ සැවැත්නුවර සමීපයෙහි ජෙනවන නම් වූ අනේපිඬු සිටුහුගේ අරමිහි වැඩ වසන සේක. එසමයෙහි වතාහි ආයුෂමත් උදයි තෙරණුවෝ සැවැත්නුවරෙහි කුලපහ වෙත්. බොහෝ කුලයන් කරා එළඹෙත්. එසමයෙහි ආයුෂමත් උදයි තෙරණුවන්ගේ උපසංඝයක කුලයක් සතු කුමරියක් එක්තරා කුලයක් සතු කුමරකුට දින. ඉක්බිති ආයුෂමත් උදයි තෙරණුවෝ පෙරවරා වේලෙහි හැද පෙරෙව පා සිටුරා ගෙණ ඒ කුලය වෙත එළඹියහ. එළඹ “මේ නම් කුමරිය කොහි ද?” යි මිනිසුන් විමාලහ. වහන්ස, අපෝ කුලය සතු කුමරකුට දිනා” යි, ඒ මිනිස්සු කීහ.

2. ඒ කුලය ද ආයුෂමත් උදයි තෙරණුවන්ගේ උපසංඝයක වෙයි. ඉක්බිති ආයුෂමත් උදයි තෙරණුවෝ ඒ කුලය කරා එළඹියහ. එළඹ, “මේ නම් කුමරිය කොහි ද?” යි “මිනිසුන් විමාලහ. හිමියනි, තෙල කුමරිය ලැගුම් ගෙහි හුන” යි. ඔහු කීහ. එසඳ ආයුෂමත් උදයි තෙරණුවෝ ඒ කුමරිය කරා එළඹියහ. එළඹ එකලා වූයේ එකලා ව සිටි ඒ කුමරිය හා සමග රහසිගත ව සිටි මෙවුන්දමට යොග්‍ය වූ පිළිසන් අත්තෙහි කල් සලකා පැවති බිත් බෙණෙමින් කලට යුතු දහම් බෙණෙමින් නිෂද්ධ කළහ.

3. එසමයෙහි මෘගාර්මානා වූ විශාඛාවෝ බොහෝ දු පුතුවන් ඇතියහ. බොහෝ මුහුබුරන් ඇතියහ. නිරෝග දු පුතුවන් ඇතියහ. නිරෝග මුහුබුරන් ඇතියහ. උතතම මහල සමන්තයහ. මිනිස්සු දහ ප්‍රදහයෙහි දී දින නියම ඇති ආවාහ විවාහ ආදි සැණෙහි දී දින නියම නැති (ඇසල ඇ) මහ සැණෙහි දී මෘගාර්මානා විශාඛාවන් පළමු කොට වලඳවත්. එ සඳ මෘගාර්මානා විශාඛාවෝ කැඳවන ලද ව එකුල කරා ගියහ. මෘගාර්මානා විශාඛාවෝ එකලා ව සිටි ඒ කුමරිය හා සමග ආයුෂමත් උදයි තෙරණුවන් රහසිගත ව මෙවුන්දමට යෝග්‍ය වූ පිළිසන් අත්තෙක එකලා ව හුන්හවුන් දුටහ. දුක ආයුෂමත් උදයි තෙරණුවන්ට මේ පවත් සැල කළහ:

“යම් ගෙයකින් හිමිවූ එකලා ව සිටි මිනිස් මාගමක හා සමග රහසිගත ව මෙවුන්දමට යොග්‍ය වූ පිළිසන් අත්තෙක එකලා ව සිටි නිෂද්ධ කෙරෙත් ද, වහන්ස, තෙල අයොග්‍ය ය, නුහුදු ය. වහන්ස, හිමිවූ ඒ මෙවුන්දමින් අපි නැති වුව ද වැලිත් තොපගන් මිනිස්සු තො හදහවාලිය හෙති” යි.

4. මෘගාර්මානා විශාඛාව විසින් මේ ලෙසිනුත් ආයුෂමත් උදයි තෙරණුවෝ කියනු ලබන්නාහු දු තොපිළිගත්හ. එසඳ මෘගාර්මානා විශාඛාවෝ තික්ම ගොස් හිසුන්ට මේ පවත් සැල කළහ. යම් මහණ කෙනෙක් අලොවස් වෙත් ද, ඔහු අවස කෙරෙත්, නුගුණ බෙණෙත්, අයුණු පතුරුවත්: “ආයුෂමත් උදයි තෙරණුවෝ එකලා ව සිටි මිනිස් මාගමක හා සමග රහසිගත ව කමිසම වූ පිළිසන් අත්තෙක එකලා ව සිටි කෙසේ නිෂද්ධ කළාහු ද” කියා ය.

5. අථ ඛො හෙ භික්ඛු ගගවතො එකමන්තං ආරුච්චෙත්තං: “සච්චං කීර තං උද්ධි මාතුගාමෙන සද්ධිං එකො එකාය රහො පටිච්ඡන්තො ආසනෙ අලංකමමනියෙ නිසජ්ජං කපෙසසී”?ති “සච්චං ගගවා.” විගරහි බුද්ධො ගගවා: “කථං හි නාම තං මොක්ඛජ්ජිස මාතුගාමෙන සද්ධිං එකො එකාය රහො පටිච්ඡන්තො ආසනෙ අලංකමමනියෙ නිසජ්ජං කපෙසසසී, තෙනං මොක්ඛජ්ජිස අපසසන්නානං වා පසාදය -පෙ- එවස්සු පන භික්ඛුවෙ ඉමං සිත්තපදං උද්දිහෙය්‍යාථ:

“යො පන භික්ඛු මාතුගාමෙන සද්ධිං එකො එකාය රහො පටිච්ඡන්තො ආසනෙ අලංකමමනියෙ නිසජ්ජං කපෙසසය, තමෙනං සද්දායාච්චසා උපාසිකා දිට්ඨා නිණ්ණං ධම්මානං අසුඤ්ඤානරොන වදෙය්‍ය, පාරජිකෙන වා සංඛ්‍යාදිසෙසෙන වා පාවිතනියෙන වා, නිසජ්ජං භික්ඛු පටිජානමානො නිණ්ණං ධම්මානං අසුඤ්ඤානරොන කාරොතබ්බො පාරජිකෙන වා සංඛ්‍යාදිසෙසෙන වා පාවිතනියෙන වා, යෙන වා සා සද්දායාච්චසා උපාසිකා වදෙය්‍ය, තෙන යො භික්ඛු කාරොතබ්බො, අයං ධම්මො අනියතො”ති.

6. යො පනාති යො යාදිසො -පෙ-

භික්ඛුති -පෙ- අයං ඉමසමිං අරො අභිපෙසතො භික්ඛුති.

මාතුගාමො නාම: මුහුසසිථි, න යකථි, න පෙතී, න තීරච්ඡාතගතා, අනාමසො කදුසුජාතාපි දුරිකා, පගෙව මහත්තරි.

සද්ධිනති එකතො.

එකො එකායාති භික්ඛු වෙව හොති මාතුගාමො ව.

රහො නාම: වක්ඛුසා රහො සොතසා රහො, වක්ඛුසා රහො නාම: න සකකා හොති අකථිං වා නිබ්භේයමානෙ හමුකං වා උකථිපියමානෙ සිසං වා උකථිපියමානෙ පසසිතුං. සොතසා රහො නාම න සකකා හොති පකතිකථා සොතුං.

පටිච්ඡන්තං නාම: ආසනං කුඛේත වා කවාටෙත වා කීලඤ්ඤාන වා සාණිපාකාරොත වා රුකේත වා එමෙන වා කොථලියා වා යෙන කෙනවි පටිච්ඡන්තං හොති.

අලංකමමනියෙති සකකා හොති මෙජ්ඣං ධම්මං පතිසෙවිතුං.

නිසජ්ජං කපෙසසයාති මාතුගාමෙ නිසින්නො භික්ඛු උපතිසින්නො වා හොති උපතිපන්නො වා, භික්ඛු නිසින්නො මාතුගාමො උපතිසින්නො වා හොති උපතිපන්නො වා, උහො වා නිසින්නා හොනති උහො වා නිපන්නා.

සද්දායාච්චසා නාම: අගතථලා අභිසමෙකාවිතී විඤ්ඤානසාසනා.

5. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට වෛපථික කළහ: “උදකිය, තෝ එකලා වූ මිනිස් මාගමක හා සමග රහසිගත ව කම්කරම වූ පිළිසන් අස්තෙක එකලා ව නිෂද්ධ කෙළෙහි ල යනු සැබෑ ද?” යි අසා වදාළ සේක. “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, සැබවෙකැ” යි හේ කීය. භාග්‍යවන් බුදුහු ගඬා කළහ: “මොසපුරාණය, තෝ එකලා වූ මිනිස් මාගමක හා සමග කම්කරම වූ පිළිසන් අස්තෙක රහසිගත ව එකලා ව කෙසේ නිෂද්ධ කෙළෙහි ද, මොස-පුරාණය, මෙය නොපහත් මිනිසුන්ගේ ප්‍රසාදය පිණිස හෝ නො වෙයි ... මහණෙනි, මෙසේ මේ ශික්ෂාපදය උදෙසා වූ:

“යම් මහණෙක් එකලා වූ මිනිස් මාගමක හා සමග රහසිගත ව කම්කරම වූ පිළිසන් අස්තෙක එකලා ව නිෂද්ධ කරන්නේ වේ ද, හැදෑරිය යුතු බස් ඇති උවෘසියක් ඒ මහණෙකු දැන පරිජිතයන් වේව යි සලකවෙසෙයින් වේව යි පවිනියෙන් වේව යි තුන් ඇවෑම අතුරින් එක්තරා එකෙකින් දෙස් තබා බෙණේ නම්, නිෂද්ධ ව පිළින කරණ මහණ පරිජිතයන් වේව යි සලකවෙසෙයින් වේව යි පවිනියෙන් වේව යි තුන් ඇවෑම අතුරින් එක්තරා එකෙකින් කරවිය යුතු. හැදෑරිය යුතු වචන ඇති ඒ උවෘසිය යම් ඇවෑමකින් හෝ දෙස් තබා බෙණේ නම්, ඒ මහණ ඒ ඇවෑමින් කරවිය යුතු ය. මේ ඇවෑම අනියත යි”

6. යො පන-යි යතේන්, යම් බදු වුවෙක් ...

භික්ෂු යි ... මෙතෙම මේ අවසෙහි දී භික්ෂු ය යි දක්වනලදී.

මාතුකාම නම්: මිනිස් මාගම යි. යකින්තක් නො වෙයි. ප්‍රේතියක් නො වෙයි. තිරිසන් ගිය මාගමක් නො වෙයි. යටත් පිරිසෙයින් එදවස උපන් දරිය ද වෙයි. ඉමහත් සත්‍රිය (මාහැලි) කාලම ය. (=කියනු ම කීම).

සද්ධිං යි එකතු ය.

එතො එකාය යි මහණෙක් ද මාගමෙක් ද වෙයි.

රහො නම්: ඇසට රහස, කණට රහස. ඇසට රහස නම්: කතන කල ඇස වේව යි තහන කල බාම වේව යි තහන කල හිස වේව යි දක්නට නොහැකි වෙයි. කණට රහස නම්: පියවි බස් අසන්නට නො හැකි වෙයි.

පට්ඨස්සන නම්: අත්ත ඩිත්තියෙන් හෝ කවුළු දෙරිත් හෝ කලාලින් හෝ කබනුරු පවුරින් හෝ රාකින් හෝ කණුවෙන් හෝ පාලලිපොතුයෙන් හෝ යම් කිසිවකින් වැසුනේ වෙයි.

අලංකම්මනියෙ යි මෙවුන්දම් සෙවුනට හැක්කේ වෙයි.

නිෂජ්ජං කපෙසයා යි මාගම හුත්කල මහණ ලං ව හුත්තේ හෝ වෙයි. ලං ව හොත්තේ හෝ වෙයි. මහණ හුත්කල මාගම ලං ව හුත්තී හෝ වෙයි. ලං ව හොත්තී හෝ වෙයි. දෙ දෙනා ම හෝ හුත්තාහු වෙති. දෙ දෙනා ම හෝ හොත්තාහු වෙති.

සෙද්ධියා වචනා නම්: ලැබූ සෝවාන් ඵල ඇති පිළිවිදි සිවුසක් ඇති දත් සසුන් ඇති (උවෘසි).

උපාසිකා තාම: බුද්ධං සරණං ගතා ධම්මං සරණං ගතා සංඝං සරණං ගතා.

දික්ඛාති පසසිකා.

කිණ්ණං ධම්මානං අඤ්ඤාතරෙත වදෙය්‍ය, පාඤ්ඤිකෙන වා සංඝාදි-
සෙසෙන වා පාචිතභිසෙත වා. නිසර්ජං හික්ඛු පටිජානමානො කිණ්ණං
ධම්මානං අඤ්ඤාතරෙත කාරෙතබ්බො පාරුක්කෙන වා සංඝාදිසෙසෙන වා
පාචිතභිසෙත වා. යෙන වා සා සංඥායවච්ඡා උපාසිකා වදෙය්‍ය, තෙන
සො හික්ඛු කාරෙතබ්බො.

සා වෙ එවං වදෙය්‍ය: “අයෙසා මයා දිට්ඨො නිසිනො මාතුගාමස්ස
මෙට්ඨං ධම්මං පභිසෙවනො”ති. සො ව තං පටිජානාති, ආපතතියා
කාරෙතබ්බො.

සා වෙ එවං වදෙය්‍ය: “අයෙසා මයා දිට්ඨො නිසිනො මාතුගාමස්ස
මෙට්ඨං ධම්මං පභිසෙවනො”ති. සො වෙ එවං වදෙය්‍ය: “සච්චාහං
නිසිනො නො ව ඛො මෙට්ඨං ධම්මං පභිසෙවි”නති. නිසර්ජාය
කාරෙතබ්බො.

සා වෙ එවං වදෙය්‍ය: “අයෙසා මයා දිට්ඨො නිසිනො මාතුගාමස්ස
මෙට්ඨං ධම්මං පභිසෙවනො”ති. සො වෙ එවං වදෙය්‍ය: “තාහං නිසිනො
අපි ව ඛො නිපනො”ති, නිපර්ජාය කාරෙතබ්බො. සා වෙ එවං වදෙය්‍ය:
“අයෙසා මයා දිට්ඨො නිසිනො මාතුගාමස්ස මෙට්ඨං ධම්මං පභිසෙවනොති.
සො වෙ එවං වදෙය්‍ය: “තාහං නිසිනො, අපි ව ඛො ඕතො”ති. ත
කාරෙතබ්බො.

සා වෙ එවං වදෙය්‍ය: “අයෙසා මයා දිට්ඨො නිපනො මාතුගාමස්ස
මෙට්ඨං ධම්මං පභිසෙවනො”ති. සො ව තං පටිජානාති, ආපතතියා
කාරෙතබ්බො. සා වෙ එවං වදෙය්‍ය: “අයෙසා මයා දිට්ඨො නිපනො
මාතුගාමස්ස මෙට්ඨං ධම්මං පභිසෙවනො”ති. සො වෙ එවං වදෙය්‍ය:
“සච්චාහං නිපනො, නො ව ඛො මෙට්ඨං ධම්මං පභිසෙවි”නති. නිපර්ජාය
කාරෙතබ්බො -පෙ- “තාහං නිපනො, අපි ව ඛො නිසිනො”ති.
නිසර්ජාය කාරෙතබ්බො -පෙ- “තාහං නිපනො, අපි ව ඛො ඕතො”ති.
ත කාරෙතබ්බො.

සා වෙ එවං වදෙය්‍ය: “අයෙසා මයා දිට්ඨො නිසිනො මාතුගාමෙන
සද්ධිං කායසංඝයං සමාපජ්ජනො”ති. සො ව තං පටිජානාති, ආපතතියා
කාරෙතබ්බො -පෙ- “සච්චාහං නිසිනො, නො ව ඛො කායසංඝයං
සමාපජ්ජි”නති. නිසර්ජාය කාරෙතබ්බො -පෙ- “තාහං නිසිනො, අපි ව
ඛො නිපනො”ති. නිපර්ජාය කාරෙතබ්බො -පෙ- “තාහං නිසිනො,
අපි ව ඛො ඕතො”ති. ත කාරෙතබ්බො. සා වෙ එවං වදෙය්‍ය: “අයෙසා
මයා දිට්ඨො නිපනො මාතුගාමෙන සද්ධිං කායසංඝයං සමාපජ්ජනො”ති.
සො ව තං පටිජානාති, ආපතතියා කාරෙතබ්බො -පෙ- “සච්චාහං නිපනො,
නො ව ඛො කායසංඝයං සමාපජ්ජි”නති. නිපර්ජාය කාරෙතබ්බො -පෙ-
“තාහං නිපනො, අපි ව ඛො නිසිනො”ති. නිසර්ජාය කාරෙතබ්බො
-පෙ- “තාහං නිපනො, අපි ව ඛො ඕතො”ති. ත කාරෙතබ්බො.

උපාසිකා නම්: බ්‍රහ්ම සරණය ය දහම් සරණය ය සතුන් සරණය ය ය

දික්වාසි දක

පරිජයෙන් වේව යි සහවෙසෙසින් වේව යි පවිතියෙන් වේව යි තුන් ඇවැතුන් අතුරින් එක්තරා එකෙකින් නියා නම්, නිෂද්ධව පිළිත කරණ මහණ පරිජයෙන් වේව යි සහවෙසෙසින් වේව යි පවිතියෙන් වේව යි තුන් ඇවැත් අතුරින් එක්තරා එකෙකින් කරවිය යුතු ය. හැදෑය යුතු බස් ඇති ඒ උවැසි යම් ඇවැත්කින් නියා නම්, ඒ මහණ ඒ ඇවැත්කින් කරවිය යුතු ය.

ඒ උවැසි “මා විසින් හිමිහු මාගමට මෙවුන්දම් සෙවුමින් හුන්තාහු දක්නා ලදහ”යි. ඉදින් මෙසේ කියා නම්: ඒ මහණ ද එය පිළිත කෙරෙයි නම් පරිජැවැත්කින් කරවිය යුතුයි.

ඒ උවැසි “මා විසින් හිමිහු මාගමට මෙවුන්දම් සෙවුමින් හුන්තාහු දක්නා ලදහ”යි. ඉදින් මෙසේ කියා නම්: ඒ මහණ ඉදින් සැබව, මම හුන්තෙමි මෙවුන්දම් නො ද සෙවීම”යි. මෙසේ කියා නම්: නිෂද්ධයෙන් කරවිය යුතු ය.

ඒ උවැසි “මා විසින් හිමිහු මාගමට මෙවුන්දම් සෙවුමින් හුන්තාහු දක්නා ලදහ”යි. මෙසේ කියා නම්: ඒ මහණ “මම හුන්තෙමි වැලිත් හොත්තෙමි”යි. ඉදින් මෙසේ කියා නම්: නිපතායෙන් කරවිය යුතු ය. ඒ උවැසි “මා විසින් හිමිහු මාගමට මෙවුන්දම් සෙවුමින් හුන්තාහු දක්නා ලදහ”යි. ඉදින් මෙසේ කියා නම්: ඒ මහණ “මම හුන්තෙමි වැලිත් සිටියෙමි”යි. ඉදින් මෙසේ කියා නම්: නොකරවිය යුතු ය.

ඒ උවැසි “මා විසින් හිමිහු මාගමට මෙවුන්දම් සෙවුමින් වැද හොත්තාහු දක්නා ලදහ”යි. ඉදින් මෙසේ කියා නම්: ඒ මහණ ද එය පිළිත කෙරෙයි නම්, පරිජැවැත්කින් කරවිය යුතු ය. ඒ උවැසි “මා විසින් හිමිහු මාගමට මෙවුන්දම් සෙවුමින් හොත්තාහු දක්නා ලදහ”යි ඉදින් මෙසේ කියා නම්: ඒ මහණ “සැබව, මම හොත්තෙමි. මෙවුන්දම් නො ද සෙවීම”යි. ඉදින් මෙසේ කියා නම්: නිපතායෙන් කරවිය යුතු ය ... “මම නො හොත්තෙමි. වැලිත් හුන්තෙමි”යි. කියා නම් නිෂද්ධයෙන් කරවිය යුතු ය. ... “මම නොහොත්තෙමි, වැලිත් සිටියෙමි”යි. කියා නම් නොකරවිය යුතු ය

ඒ උවැසි “මා විසින් හිමිහු මාගමක හා සමග කායසංසරියට සමවදිමින් හුන්තාහු දක්නා ලදහ”යි. ඉදින් මෙසේ කියා නම්: ඒ මහණ ද එය පිළිත කෙරෙයි නම්, කායසංසරී ඇවැත්කින් කරවිය යුතු ය... “සැබව, මම හුන්තෙමි. කායසංසරියට නො ද සමවැදිමි”යි. හේ කියා නම් නිෂද්ධයෙන් කරවිය යුතු ය. ... “මම හුන්තෙමි, වැලිත් හොත්තෙමි”යි. කියා නම් නිපතායෙන් කරවිය යුතු ය. ... “මම හුන්තෙමි, වැලිත් සිටියෙමි”යි. කියා නම් නො කරවිය යුතු ය. ඒ උවැසි “මා විසින් හිමිහු මාගමක හා සමග කායසංසරියෙහි සමවදිමින් හොත්තාහු දක්නා ලදහ”යි. ඉදින් මෙසේ කියා නම්: ඒ මහණද ඒ පිළිත කෙරෙයි නම්, කායසංසරී ඇවැත්කින් කරවිය යුතු ය. ... “සැබව, මම හොත්තෙමි. කායසංසරියට නො ද සමවැදිමි”යි. කියා නම් නිපතායෙන් කරවිය යුතු ය. ... “මම නො හොත්තෙමි, වැලිත් හුන්තෙමි” කියා නම් නිෂද්ධයෙන් කරවිය යුතු ය. ... “මම නොහොත්තෙමි, වැලිත් සිටියෙමි”යි, කියා නම් නො කරවිය යුතු ය.

සා වේ එවං වදෙය්‍ය: “අයෙයා මයා දිට්‍ඨො මාතුහාමේත සද්ධිං එකො එකාය රහො පටිච්ඡන්තො ආසනෙ අලංකමමනියෙ නිසින්නො”ති. සො ව තං පටිජානාති, නිසර්ජාය කාරෙතබ්බො -පෙ- “නාහං නිසින්නො, අපි ව බො නිපන්නො”ති. නිසර්ජාය කාරෙතබ්බො -පෙ- “නාහං නිසින්නො අපි ව බො ඕතො”ති. න කාරෙතබ්බො.

සා වේ එවං වදෙය්‍ය: “අයෙයා මයා දිට්‍ඨො මාතුහාමේත සද්ධිං එකො එකාය රහො පටිච්ඡන්තො ආසනෙ අලංකමමනියෙ නිපන්නො”ති. සො ව තං පටිජානාති, නිසර්ජාය කාරෙතබ්බො -පෙ- “නාහං නිපන්නො අපි ව බො නිසින්නො”ති. නිසර්ජාය කාරෙතබ්බො -පෙ- “නාහං නිපන්නො අපි ව බො ඕතො”ති. න කාරෙතබ්බො.

අනියතොති න නියතො පාරුජකං වා සබ්බදිසෙසො වා පාවිතියං වා.

7. ගමනං පටිජානාති නිසර්ජං පටිජානාති ආපතතිං පටිජානාති, ආපතතියා කාරෙතබ්බො. ගමනං පටිජානාති නිසර්ජං න පටිජානාති ආපතතිං පටිජානාති, ආපතතියා කාරෙතබ්බො. ගමනං පටිජානාති නිසර්ජං පටිජානාති ආපතතිං න පටිජානාති, නිසර්ජාය කාරෙතබ්බො. ගමනං පටිජානාති නිසර්ජං න පටිජානාති ආපතතිං න පටිජානාති, න කාරෙතබ්බො.

ගමනං න පටිජානාති නිසර්ජං පටිජානාති ආපතතිං පටිජානාති, ආපතතියා කාරෙතබ්බො. ගමනං න පටිජානාති නිසර්ජං න පටිජානාති, ආපතතිං පටිජානාති, ආපතතියා කාරෙතබ්බො. ගමනං න පටිජානාති නිසර්ජං පටිජානාති, ආපතතිං න පටිජානාති, නිසර්ජාය කාරෙතබ්බො. ගමනං න පටිජානාති. නිසර්ජං න පටිජානාති ආපතතිං න පටිජානාති, න කාරෙතබ්බොති.

පඨමඅනියතසිකඛාපදං නිට්ඨිතං.

4. 2

දුතියඅනියතසිකඛාපදං

1. තෙන සමයෙත බුද්ධො භගවා සාවච්ඡියං විහරති ජෙතවනෙ අනාඨපිණ්ඩකස්ස ආරුමෙ. තෙන බො පත සමයෙත ආයස්මා උද්ඝ්ඛි භගවතා පටිකතීතනං මාතුහාමේත සද්ධිං එකො එකාය රහො පටිච්ඡන්තො ආසනෙ අලංකමමනියෙ නිසර්ජං කපෙපතුනති තස්සායෙව කුමාරිකාය සද්ධිං එකො එකාය රහො නිසර්ජං කපෙපති. කාලසුතනං සමුලුපන්නො කාලසුතනං ධම්මං භණ්ණො. දුතියමපි බො විසාඛා මිහාරමාතා නිලෙතතියා නං කුලං අගමායි. අද්දසා බො විසාඛා මිහාරමාතා ආයස්මතනං උද්ඝ්ඛි තස්සායෙව කුමාරිකාය සද්ධිං එකං එකාය රහො නිසින්නං, දිස්සාත ආයස්මතනං උද්ඝ්ඛි එතදවොච: “ඉදං භතෙත නච්ඡන්තං තපපතීරුපං, යං අයෙයා මාතුහාමේත සද්ධිං එකො එකාය රහො නිසර්ජං කපෙපති. නිසද්වොපි භතෙත අයෙයා අතච්ඡිකො තෙන ධම්මෙත, අපි ව දුස්සද්ධාපයා අපපසන්නා මුත්‍රස්සා”ති. එවමපි බො ආයස්මා උද්ඝ්ඛි විසාඛාය මිහාරමාතුහා වුට්ඨමානො නාදිති.

ඒ උවැසි “මොව්සිත් හිමිහු එකලා ව සිටි මාගමක හා සමග රහසිගත ව කම්කෘම වූ පිළිසත් අස්තෙක එකලා ව හුන්තාහු දක්නා ලදහ”යි. ඉදින් මෙසේ කියා නම්: ඒ මහණ ද එය පිළිහ කෙරෙයි නම්, නිෂද්දයෙන් කරවිය යුතු ය. ... “මම නුහුන්තෙමි, වැලිත් හොත්තෙමි”යි, කියා නම් නිපත්තායෙන් කරවිය යුතු ය. ... “මම නුහුන්තෙමි, වැලිත් සිටියෙමි”යි, කියා නම් නො කරවිය යුතු ය.

ඒ උවැසි “මොව්සිත් හිමිහු එකලා ව සිටි මාගමක හා සමග රහසි-ගත ව කම්කෘම වූ පිළිසත් අස්තෙක එකලා ව හොත්තාහු දක්නා ලදහ”යි. ඉදින් මෙසේ කියා නම්: ඒ මහණ ද ඒ පිළිහ කෙරෙයි නම් නිපත්තායෙන් කරවිය යුතු ය. ... “මම නොහොත්තෙමි, වැලිත් හුන්තෙමි”යි, කියා නම්, නිෂද්දයෙන් කරවිය යුතු ය. ... “මම නොහොත්තෙමි වැලිත් සිටියෙමි”යි, කියා නම්, නො කරවිය යුතුය.

අනියතො යනු: පරිජ් යැ හෝ සත්වසේය යැ හෝ පච්චි යැ හෝ නියත නො වූයේ.

7. ගමන පිළිහ කෙරේ නම් හිදීම පිළිහ කෙරේ නම් ඇවැත පිළිහ කෙරේ නම් ඇවැතින් කරවිය යුත්තේ ය. ගමන පිළිහ කෙරේ නම් හිදීම පිළිහ නො කෙරේ නම් ඇවැත පිළිහ කෙරේ නම් ඇවැතින් කරවිය යුත්තේ ය. ගමන පිළිහ කෙරේ නම් හිදීම පිළිහ කෙරේ නම් ඇවැත පිළිහ නො කෙරේ නම් හිදීම නිමිතින් වූ ඇවැතින් කරවිය යුත්තේ ය. ගමන පිළිහ කෙරේ නම් හිදීම පිළිහ නො කෙරේ නම් ඇවැත පිළිහ නො කෙරේ නම් නො කරවිය යුත්තේ ය.

ගමන පිළිහ නො කෙරේ නම් හිදීම පිළිහ කෙරේ නම් ඇවැත පිළිහ කෙරේ නම් ඇවැතින් කරවිය යුත්තේ ය. ගමන පිළිහ නො කෙරේ නම් හිදීම පිළිහ නො කෙරේ නම් ඇවැත පිළිහ කෙරේ නම් ඇවැතින් කරවිය යුත්තේ ය. ගමන පිළිහ නො කෙරේ නම් හිදීම පිළිහ කෙරේ නම් ඇවැත පිළිහ නො කෙරේ නම් හිදීම නිමිතින් වූ ඇවැතින් කරවිය යුත්තේ ය. ගමන පිළිහ නො කෙරේ නම් හිදීම පිළිහ නො කෙරේ නම් ඇවැත පිළිහ නො කෙරේ නම් නො කරවිය යුත්තේ ය.

පළමු වැනි අනියතශික්ෂා පදය නිමි.

4. 2

දෙවැනි අනියතශික්ෂාපදය

1. එකමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුහු කැවැත්නුවර සම්පයෙහි ජේතවන නම් වූ අත්තෙව්වුහිවුහුන් අරමිහි වැඩ වෙයෙහි. තවද එකමයෙහි ආයුෂමත් උදෙසි තෙරණුවෝ එකලා වූ මිනිස්මාගමක හා රහසිගත ව කම්කෘම වූ පිළිසත් අස්තෙක එකලා ව නිෂද්ද කිරීම භාග්‍යවතුන් විසින් ප්‍රතික්ෂේප කරණ ලද්දකි එකලා වූ එ මැ කුමරිය සලෙ එකලා ව රහසිගත ව කලට සුදුසු තෙවුල් බෙණෙමින් කලට සුදුසු දහම් බෙණෙමින් හුන්හ. දෙවන වට ද මාගාරිමාතා විශාඛා නොමෝ කැඳවන ලදු ව ඒ කුලයට ගියා ය. ඉක්බිති මාගාරිමාතා විශාඛා නොමෝ ආයුෂමත් උදෙසි තෙරණුවන් එකලා වූ එ මැ කුමරිය සලෙ එකලා ව රහසිගත ව හුන්හවුන් දුටු. දක ආයුෂමත් උදෙසි තෙරණුවන්ට ‘ගම් හෙයකින් හිමිහු එකලා වූ මාගමක හා සලෙ එකලා ව රහසිගත ව නිෂද්ද කෙරෙත් ද, වහන්ස, මේ අයෝග්‍ය ය. නුසුදුසු ය. වහන්ස, හිමිහු ඒ ටෙවුන්දමින් අපි කැත්තාහු නමුදු වැළිත් නො පහන් මිනිස්සු ආදහවාලිය නො හෙති’යි. ටෙවස් කිවු ය. ආයුෂමත් උදෙසි තෙරණුවෝ මාගාරිමාතා විශාඛාව විසින් මෙසේත් කියනු ලබන්නාහු නො පිළිහත්හ.

2. අථ ඛො විසාධො මිගාරමාතා නිකඛමිචා භික්ඛුතං එතමිචං ආරොචෙසි යෙ තෙ භික්ඛු අපට්ඨන්තං තෙ උප්ප්ඵලාති වාචාති ඔහාසිතුං. “කථං හි නාම ආයසො උද්ගි මාතුගාමෙන සද්ධිං එකො එකාය රහො නිසජ්ජං කප්පෙසසී”ති. අථ ඛො තෙ භික්ඛු හගවතො එතමිචං ආරොචෙසු “සච්චං කීර තං උද්ගි මාතුගාමෙන සද්ධිං එකො එකාය රහො නිසජ්ජං කප්පෙසසී”?ති “සච්චං හගවා”. විගරහි බුද්ධො හගවා: “කථං හි නාම තං ලොකපුරිස මාතුගාමෙන සද්ධිං එකො එකාය රහො නිසජ්ජං කප්පෙසසී, තෙනං මොසපුරිස අපසන්නාතං වා පසාද්දං -පෙ- එවස්සු පන භික්ඛවෙ ඉමං සිකිකාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ”.

“නභෙව ඛො පන පටිච්ඡන්තං ආසනං හොති නාලංකමමිතියං, අලස්සච ඛො හොති මාතුගාමං දුට්ඨල්ලාති වාචාති ඔහාසිතුං. යො පන භික්ඛු තථාරූපෙ ආසනෙ මාතුගාමෙන සද්ධිං එකො එකාය රහො නිසජ්ජං කප්පෙසසී, තමෙනං සද්ධියංවිච්ඡා උපාසිකා දිස්වා දවින්නං ඛිමිමානං අසුඤ්ඤානරොති වදෙය්‍ය සබ්බාදිසෙසෙන වා පාචිතතියෙන වා, නිසජ්ජං භික්ඛු පටිජානමානො දවින්නං ඛිමිමානං අසුඤ්ඤානරොති කාරො- තභෙබ්බා සබ්බාදිසෙසෙන වා පාචිතතියෙන වා, යෙන වා සා සද්ධියං- විච්ඡා උපාසිකා වදෙය්‍ය හෙත්ත සො භික්ඛු කාරොතභෙබ්බා. අයමපි ඛිමිමා අනියෙය්‍යා”ති.

3. නභෙව ඛො පන පටිච්ඡන්තං ආසනං හොතීති අපට්ඨන්තං හොති, කුභේත වා සචාවෙත වා කිලස්සෙත්ත වා සාණිපාකාරෙත වා රුකෙත වා එමෙන වා කොථලියා වා යෙන කෙතචි අපට්ඨන්තං හොති.

නාලංකමමිතියන්ති න සකකා හොති චෙද්දතං ඛිමමං පටිකෙවිතුං.

අලස්සච ඛො හොති මාතුගාමං දුට්ඨල්ලාති වාචාති ඔහාසිතුන්ති සකකා හොති මාතුගාමං දුට්ඨල්ලාති වාචාති ඔහාසිතුං.

යො පනාති යො යාදිසො -පෙ- භික්ඛුති -පෙ- අයං ඉමෙඨි අනෙථ අභිපෙපතො භික්ඛුති.

තථාරූපෙ ආසනෙති එවරූපෙ ආසනෙ

මාතුගාමො නාම: මනුසසීඨි, න යකඨිත පෙතී න කීරව්ජානගතා.

විසුද්ධ පටිබලා සුභාසිතදුක්ඛාසිතං දුට්ඨල්ලාදුට්ඨල්ලං ආජාතීතුං.

සද්ධින්නි එකතො.

එකො එකායාති භික්ඛු චෙව හොති මාතුගාමො ව.

රහො නාම: වක්ඛුස්ස රහො සොතස්ස රහො. වක්ඛුස්ස රහො නාම න සකකා හොති අකඨිං වා නිබ්භේයමානෙ හමුතං වා උක්ඛිපියමානෙ සීසං වා උක්ඛිපියමානෙ පසසිතුං. සොතස්ස රහො නාම න සකකා හොති පකතී- කථා සොතුං.

2. ඉක්බිති මාගාරිමාතා විශාඛාවෝ තිත්ම ගොස් තික්ෂුන්ට මේපවත් දැන්වූහ: යම් මහණ කෙනෙක් අලොව්ව වෙත් ද ඔහු අවමින් කෙරෙහි. අසුණු කියති, දෙස් පහළ කෙරෙත්. 'කිසෙයින් තම් අසුමෙන් උදහි තෙරණුවෝ එකලා වූ මාගමක හා සමග එකලා ව රහසිගත ව තික්ෂු කළෝ ද?'යි ඉක්බිති ඒ තික්ෂුහු භාගාවතුන් වහන්සේට මේපවත් දැන්වූහ. 'සැබවෙක් ද උදහි, තෝ එකලා වූ මිනිස් මාගමක හා සමග එකලා ව රහසිගත ව තික්ෂු කෙළෙහි ද'යි. භාගාවත්හු පුළුවන්හ. "සැබැව භාගාවතුන් වහන්ස", භාගාවත් බුදුහු ගම් කළහ. 'කෙසේ තම් තුළුපුරාභය, තෝ එකලා වූ මිනිස් මාගමක හා සමග එකලා ව රහසිගත ව තික්ෂු කෙළෙහි ද, තුළුපුරාභය, තෙල තො පහනුත්තේ ප්‍රසාදය පිණිස හෝ තො වෙයි ... තවද මහණෙනි, මෙසේත් මේ ශික්ෂාපදය උදෙසවු.

"අස්න ප්‍රතිවස්භාන නො වූයේ ම වේ ද කම්යොගා නො වේ ද? මිනිස්මාගමකට තුළුපුරුල්ලින් කියන්නට යොග්‍ය වේ ද, යම් මහණෙක් එබඳු අස්නෙක එකලා වූ මාගමක හා සමග එකලාව රහසිගත ව තික්ෂු කෙරේ නම් හැදෑරියයුතු වචන ඇති උවැසියක් නොමෝ වේ මහණහු දක සග්‍යවසෙයින් හෝ පවිත්‍රියෙන් හෝ දෙ ඇවැත් අතුරින් එක්තර-යෙකින් කියන්නී නම් මහණ තෙම තික්ෂුව පිළිගි කරන්නන් සග-වෙසෙයින් හෝ පවිත්‍රියෙන් හෝ දෙ ඇවැත් අතුරින් එක්තරයෙකින් පිළියම් කරවිය යුත්තේය. හැදෑරියයුතු වචන ඇති ඒ උවැසි නොමෝ යමෙකින් හෝ කියන්නී නම් ඒ මහණ තෙම ඒ ඇවැත්හි හෝ පිළියම් කරවිය යුත්තේ ය. වේ ඔමිය ද අනියතවේ."

3. නතෙව මො පන පටිච්ඡන්තා ආසනං හොති යනු: තො වැහුනේ වෙයි: ඕත්තියෙන් හෝ කටුළයෙන් හෝ කලාලින් හෝ කඛතුරපටුරින් හෝ රුකින් හෝ වැඹින් හෝ පැලලිපොතුයෙන් හෝ යම් කිසිවකින් වැහුනේ වෙයි.

නාලං කම්මනියං යනු: වෙටුන්දම් තෙටුතට තො හැකි වෙයි.

අලක්ඛ මො හොති මාතුගාමං දුමුණ්ණාති වාචාති ඛනාසිත්තං යනු: මිනිස්මාගමකට තුළුපුරුල්ලින් කියන්නට හැකි වෙයි.

භයා පනි යනු: යමෙක් යම් බදුයෙක් ... හික්කු යනු ... මේ තෙම මේ අවයෙහි 'හික්කු'යි අදහස් කරණ ලදී.

තථාරූපෙ ආසනෙ යනු: එබඳු අස්නෙක.

මාතුගාම තම්: මිනිස්මාගම, යකින්තක් තො වෙයි. ප්‍රෙතියක් තො වෙයි, තිරිසන්තිය මාගමක් තො වෙයි. නුවණැති වූවා සුඛය ප්‍රියය තුළුපුරුල්ල තො තුළුපුරුල්ල දැනගන්නට ප්‍රතිබල වූවා වෙයි.

සද්ධං යනු: එකට.

එකො එකාය යනු: මහණෙක් ද මාගමක් ද වෙයි.

රහො තම්: ඇතට රහස, කණට රහස. ඇතට රහස තම්: ඇත කහන කල්හි බැම හෝ තහන කල්හි හිස හෝ තහන කල්හි දත්තට තො හැකි වෙයි. කණට රහස තම්: පියවි බස් අහන්නට තො හැකි වෙයි.

නිසජ්ජං කප්පෙය්‍යාති මාතුගාමෙ නිසිනෙන භික්ඛු උපනිසිනෙනා වා
 හොති උපනිපනෙනා වා, භික්ඛු නිසිනෙන මාතුගාමො උපනිසිනෙනා වා
 හොති උපනිපනෙනා වා, උහො වා නිසිනනා හොනති උහො වා නිපනනා.

සප්ඤ්ඤාසම්මතා නාම: අංගතඵලා අභිසමෙකාමිනී විඤ්ඤානසංඝනා.

උපාසිකා නාම: බුද්ධං සරණං ගතා ධම්මං සරණං ගතා භික්ඛං සරණං
 ගතා.

දික්ඛාති පසසික්ඛා.

දුච්ඡිනාං ධම්මානං අඤ්ඤාතරෙන වදෙය්‍ය සබ්බාදිසෙසෙන වා පාවිනති-
සෙන වා නිපජ්ජං භික්ඛු පරිජාතමානොදුන්නං ධම්මානං අඤ්ඤාතරෙන
 කාරෙතබ්බො සබ්බාදිසෙසෙන වා පාවිතතියෙන වා, යෙන වා සා සඤ්ඤාස-
 ම්මතා උපාසිකා වදෙය්‍ය, තෙන සො භික්ඛු කාරෙතබ්බො.

සා වෙ ඵලං වදෙය්‍ය: “අයෙසා මයා දිට්ඨො නිසිනෙනා මාතුගාමෙන
 සද්ධිං කායසංඝග්ගං සමාපජ්ජනෙතා”ති. සො ව තං පරිජාතාති, අපකතියා
 කාරෙතබ්බො. සා වෙ ඵලං වදෙය්‍ය: “අයෙසා මයා දිට්ඨො නිසිනෙනා මාතු-
 ගාමෙන සද්ධිං කායසංඝග්ගං සමාපජ්ජනෙතා”ති. සො වෙ ඵලං වදෙය්‍ය:
 “සම්මානං නිසිනෙනා නො ව බො කායසංඝග්ගං සමාපජ්ජි”නති.
 නිසජ්ජාය කාරෙතබ්බො -පෙ- “නාහං නිසිනෙනා අපි ව බො නිපනෙනා”ති.
 නිපජ්ජාය කාරෙතබ්බො -පෙ- “නාහං නිසිනෙනා අපි ව බො ඩීතො”ති.
 න කාරෙතබ්බො.

සා වෙ ඵලං වදෙය්‍ය: “අයෙසා මයා දිට්ඨො නිපනෙනා මාතුගාමෙන
 සද්ධිං කායසංඝග්ගං සමාපජ්ජනෙතා”ති. සො ව තං පරිජාතාති, අපකතියා
 කාරෙතබ්බො -පෙ- “සම්මානං නිපනෙනා නො ව බො කායසංඝග්ගං
 සමාපජ්ජි”නති. නිසජ්ජාය කාරෙතබ්බො -පෙ- “නාහං නිපනෙනා අපි ව බො
 නිසිනෙනා”ති. නිසජ්ජාය කාරෙතබ්බො -පෙ- “නාහං නිපනෙනා අපි ව බො
 ඩීතො”ති. න කාරෙතබ්බො.

සා වෙ ඵලං වදෙය්‍ය: “අයෙසා මයා සුතං නිසිනනාය මාතුගාමං
 දුට්ඨිලාභී වාචාභී ඔහාසනායා”ති. සො ව තං පරිජාතාති, අපකතියා
 කාරෙතබ්බො -පෙ- “සම්මානං නිසිනෙනා නො ව බො දුට්ඨිලාභී වාචාභී
 ඔහාසි”නති. නිසජ්ජාය කාරෙතබ්බො -පෙ- “නාහං නිසිනෙනා අපි ව බො
 නිපනෙනා”ති. නිසජ්ජාය කාරෙතබ්බො -පෙ- “නාහං නිසිනෙනා අපි ව බො
 ඩීතො”ති. න කාරෙතබ්බො.

නිසිජ්ජං කප්පෙතං යනු: මාගම හුන් කර මහණ තෙම වැළඳ හුන්හේ හෝ වෙයි, වැළඳ හොත්තේ හෝ වෙයි, මහණ හුන් කර්ති මාගම වැළඳ හුන්හේ හෝ වෙයි. වැළඳ හොත්තේ හෝ වෙයි. දෙදෙන හෝ හුන්තාහු වෙති. දෙදෙන හෝ හොත්තාහු වෙති.

සද්දායාචරියා නම්: පාමිණි හෝවාන් එල ඇති පිළිපිදි සිටුසත් ඇති දත් සසුන් ඇති (උවැසි.)

උසාසිකා නම්: බුදුන් සරණ ගියා ය, දහම් සරණ ගියා ය, සතුන් සරණ ගියා ය.

දිසමා යනු: දක.

සගභවසෙයින් වේවයි පවිතියෙන් වේවයි දෙ ඇවැත් අතුරින් එක්තරයෙකින් කියා නම් මහණ තෙම නිෂද්ධ පිළින කරණුයේ සහ-වෙසෙයින් වේවයි පවිතියෙන් වේවයි දෙ ඇවැත් අතුරින් එක්තරයෙකින් පිළියම් කරවිය යුත්තේ ය. ඒ හැදෑරියයුතු වචන ඇති උවැසි තොමෝ යමෙකින් කියා නම් ඒ මහණ තෙම එයින් හෝ පිළියම් කරවිය යුත්තේ යි.

ඒ උවැසි 'හිමිහු මාගමක හා කායසංහතියට සමවදිමින් හුන්තාහු මා විසින් දක්නා ලදහ'යි. ඉදින් මෙසේ කියා නම්: ඒ මහණ තෙමේ එය පිළින කෙරේ නම් (සහවෙසෙස්) ඇවැත් කරවිය යුත්තේ ය. ඒ උවැසි ඉදින් 'හිමිහු මාගමක හා කායසංහතියට සමවදිමින් හුන්තාහු මා විසින් දක්නා ලදහ'යි මෙසේ කියා නම්: ඒ මහණ 'සාබ්බ මම් හුන්තෙමි. එතෙකුදුවත් කායසංහතියට තො සමවන්මි' යි. ඉදින් මෙසේ කියා නම්: නිෂද්ධ නිමිතින් වූ ඇවැත් කරවිය යුත්තේ ය. ... මම් නිෂද්ධ තො කෙළෙමි. එතෙකුදුවත් හොත්තෙමි'යි යඟ්‍යා නිමිති වූ ඇවැත් කරවිය යුත්තේ ය. ... 'මම් නිෂද්ධ තො කෙළෙමි. එතෙකුදුවත් සිටියෙමි'යි. තො කරවිය යුත්තේ යි.

ඒ උවැසි 'හිමිහු මාගමක හා කායසංහතියට සමවදිමින් හොත්තාහු මා විසින් දක්නා ලදහ'යි. ඉදින් මෙසේ කියා නම්: ඒ මහණ ද එය පිළින කෙරේ නම්, ඇවැත් කරවිය යුත්තේ ය. ... 'සාබ්බ මම් හොත්තෙමි. එතෙකුදුවත් කායසංහතියට තො සමවන්මි'යි. කියා නම් යඟ්‍යා නිමිතින් වූ ඇවැත් කරවිය යුත්තේ ය. ... 'මම් තො හොත්තෙමි එතෙකුදුවත් නිෂද්ධ කෙළෙමි'යි කියා නම්, නිෂද්ධ නිමිතින් වූ ඇවැත් කරවිය යුත්තේ ය. ... 'මම් තො හොත්තෙමි එතෙකුදුවත් සිටියෙමි'යි. කියා නම්, තො කරවිය යුත්තේ යි.

ඒ උවැසි 'හිමියන් මාගමකට තුළුල් තෙපුලින් කියමින් හුන්තවුන් මා විසින් දක්නා ලදහ'යි. ඉදින් මෙසේ කියා නම්: ඒ මහණ ද එය පිළින කෙරේ නම්, ඇවැත් කරවිය යුත්තේ ය. ... සාබ්බ මම් හුන්තෙමි එතෙකුදුවත් තුළුල් තෙපුලින් තො කිමි'යි. කියා නම්, නිෂද්ධ නිමිතින් වූ ඇවැත් කරවිය යුත්තේ ය. ... 'මම් නිෂද්ධ තො කෙළෙමි එතෙකුදුවත් යඟ්‍යා කෙළෙමි'යි කියා නම්, යඟ්‍යා නිමිතින් වූ ඇවැත් කරවිය යුත්තේ ය. ... 'මම් නිෂද්ධ තො කෙළෙමි. එතෙකුදුවත් සිටියෙමි'යි. කියා නම්, තො කරවිය යුත්තේ යි.

සා වෙ එවං වදෙය්‍ය: “අයෙය්‍ය මයා සුතං නිපන්නස්ස මානුනාමං දුට්ඨුල්ලාහි වාචාහි ඔහාසන්නස්ස”ති. සො ච තං පටිජානාති, ආපහනියා කාරෙතබ්බො -පෙ- “සච්චාහං නිපන්නො නො ච බො දුට්ඨුල්ලාහි වාචාහි ඔහාසි”න්ති. නිපජ්ජාය කාරෙතබ්බො -පෙ- “නාහං නිපන්නො අපි ච බො නිසින්නො”ති. නිසජ්ජාය කාරෙතබ්බො -පෙ- “නාහං නිපන්නො අපි ච බො ඩිත්තො”ති. ත කාරෙතබ්බො.

සා වෙ එවං වදෙය්‍ය: “අයෙය්‍ය මයා දිට්ඨො මානුනාමෙන සද්ධිං එකො එකාය රහො නිසින්නො”ති. සො ච තං පටිජානාති, නිසජ්ජාය කාරෙතබ්බො -පෙ- “නාහං නිසින්නො අපි ච බො නිපන්නො”ති. නිපජ්ජාය කාරෙතබ්බො -පෙ- “නාහං නිසින්නො අපි ච බො ඩිත්තො”ති, ත කාරෙතබ්බො.

සා වෙ එවං වදෙය්‍ය: “අයෙය්‍ය මයා දිට්ඨො මානුනාමෙන සද්ධිං එකො එකාය රහො නිපන්නො”ති. සො ච තං පටිජානාති. නිපජ්ජාය කාරෙතබ්බො -පෙ- “නාහං නිපන්නො අපි ච බො නිසින්නො”ති, නිසජ්ජාය කාරෙතබ්බො -පෙ- “නාහං නිපන්නො අපි ච බො ඩිත්තො”ති, ත කාරෙතබ්බො.

අගමිපිති පුරිමං උපාදය වුවහි.

අනියසොති ත නියතො සබ්බාදිසෙසො වා පාවිතියං වා.

4. ගමනං පටිජානාති නිසජ්ජං පටිජානාති ආපහනිං පටිජානාති, ආපහනියා කාරෙතබ්බො. ගමනං පටිජානාති නිසජ්ජං ත පටිජානාති ආපහනිං පටිජානාති, ආපහනියා කාරෙතබ්බො. ගමනං පටිජානාති නිසජ්ජං පටිජානාති ආපහනිං ත පටිජානාති, නිසජ්ජාය කාරෙතබ්බො. ගමනං පටිජානාති නිසජ්ජං ත පටිජානාති ආපහනිං ත පටිජානාති, ත කාරෙතබ්බො. ගමනං ත පටිජානාති නිසජ්ජං පටිජානාති, ආපහනිං පටිජානාති, ආපහනියා කාරෙතබ්බො. ගමනං ත පටිජානාති නිසජ්ජං ත පටිජානාති ආපහනිං පටිජානාති, ආපහනියා කාරෙතබ්බො. ගමනං ත පටිජානාති, නිසජ්ජං පටිජානාති, ආපහනිං ත පටිජානාති, නිසජ්ජාය කාරෙතබ්බො. ගමනං ත පටිජානාති, නිසජ්ජං ත පටිජානාති, ආපහනිං ත පටිජානාති, ත කාරෙතබ්බොති.

දුතියඥනියනසිකඛාපදං නිබ්බිතං

5. උද්දිට්ඨො බො ආයස්සන්තො දො අනියතා ධම්මා. තත්ථායස්සන්තො පුච්ඡාමි, කම්මිත්ථ පරිසුද්ධා. දුතියමිපි පුච්ඡාමි, කම්මිත්ථ පරිසුද්ධා. තතියමිපි පුච්ඡාමි, කම්මිත්ථ පරිසුද්ධා. පරිසුද්ධත්ථායස්සන්තො තස්මා භුණ්ති, එවමෙන ධාරයාමිති.

තසසුඤ්ඤානං

අලංකමමතියසෙදව තථෙව ච තහෙව බො,
අනියතා සුපඤ්ඤාතා බුද්ධසෙදෙව තාදිතාති.

අනියතකමෙධා නිට්ඨිතො

ඒ උවැසි 'හිමියන් මාගමකට තුළුල්-තෙපුලින් කියමින් වැද හොත්තවුන් බස මා විසින් අසන ලද්ද'යි. ඉදින් මෙසේ කියා තම ඒ මහණ ද එය පිළින කෙරේ තම, ඇවැත්ත කරවිය යුත්තේ ය. ... "සැවැව මම හොත්තෙමි එතෙකුදුවත් තුළුල් තෙපුලින් තො කීම'යි. කියා තම, ශය්‍යා නිමිතින් වූ ඇවැත්ත කරවිය යුත්තේ ය. ... 'මම තො හොත්තෙමි එතෙකුදුවත් හුත්තෙමි'යි කියා තම, නිෂද්ධ නිමිතින් වූ ඇවැත්ත කරවිය යුත්තේ ය. ... 'මම තො හොත්තෙමි එතෙකුදුවත් සිරියෙමි'යි. කියා තම, තො කරවිය යුත්තේ යි.

ඒ උවැසි 'හිමිහු එකලා වූ මාගමක හා එකලා ව රහසිගත ව හුත්තාහු මා විසින් දක්නා ලදහ'යි. ඉදින් මෙසේ කියා තම ඒ මහණ ද එය පිළින කෙරේ තම, නිෂද්ධ නිමිතින් වූ ඇවැත්ත කරවිය යුත්තේ ය. ... 'මම නිෂද්ධ තො කෙළෙමි එතෙකුදුවත් හොත්තෙමි'යි. කියා තම, නිපතයා නිමිතින් වූ ඇවැත්ත කරවිය යුත්තේ ය. ... 'මම නිෂද්ධ තො කෙළෙමි එතෙකුදුවත් සිරියෙමි'යි. කියා තම, තො කරවිය යුත්තේ යි.

ඒ උවැසි 'හිමිහු එකලා වූ මාගමක හා එකලා ව රහසිගත ව හොත්තාහු මා විසින් දක්නා ලදහ'යි. ඉදින් මෙසේ කියා තම ඒ මහණ ද එය පිළින කෙරේ තම, නිපතයා නිමිතින් වූ ඇවැත්ත කරවිය යුත්තේ ය. ... 'මම තො හොත්තෙමි එතෙකුදුවත් හුත්තෙමි'යි. කියා තම, නිෂද්ධයෙන් කරවිය යුත්තේ ය. ... 'මම තො හුත්තෙමි එතෙකුදුවත් සිරියෙමි'යි. කියා තම, තො කරවිය යුත්තේ යි.

අයමුඛි යනු පලමු ස්වරූපය ගෙණ කියනු ලැබෙයි.

අනියතො යනු සහවෙසෙය හෝ පවිත්‍රී ය හෝ තියත නො වූයේ.

4. ගමන පිළින කෙරේ තම නිෂද්ධ පිළින කෙරේ තම ඇවැත්ත පිළින කෙරේ තම, ඇවැත්ත කරවිය යුත්තේ ය. ගමන පිළින කෙරේ තම නිෂද්ධ පිළින තො කෙරේ තම ඇවැත්ත පිළින කෙරේ තම ඇවැත්ත කරවිය යුත්තේ ය. ගමන පිළින කෙරේ තම නිෂද්ධ පිළින කෙරේ තම ඇවැත්ත පිළින තො කෙරේ තම නිෂද්ධ නිමිතින් වූ ඇවැත්ත කරවිය යුත්තේ ය. ගමන පිළින කෙරේ තම නිෂද්ධ පිළින තො කෙරේ තම ඇවැත්ත පිළින තො කෙරේ තම කරවිය යුත්තේ ය. ගමන පිළින තො කෙරේ තම නිෂද්ධ පිළින කෙරේ තම ඇවැත්ත පිළින කෙරේ තම ඇවැත්ත කරවිය යුත්තේ ය. ගමන පිළින තො කෙරේ තම නිෂද්ධ පිළින තො කෙරේ තම නිෂද්ධ පිළින තො කෙරේ තම නිෂද්ධයෙන් කරවිය යුත්තේ ය. ගමන පිළින තො කෙරේ තම නිෂද්ධ පිළින තො කෙරේ තම නිෂද්ධ පිළින තො කෙරේ තම ඇවැත්ත පිළින තො කෙරේ තම කරවිය යුත්තේ ය.

දෙවැනි අනියතස්වරූපය ගිමි.

5. ආයුෂ්මත්තී, දෙ අනියතස්වරූපයක් උදෙසන ලද්දකු මා යි. එහි ලා ආයුෂ්මත්තී පුළුල්වූ කිම පිරිසුදු වූ ද? දෙවන වට ද පුළුල්වූ කිම පිරිසුදු වූ ද? තෙවන වට ද පුළුල්වූ කිම පිරිසුදු වූ ද? මෙහි ලා ආයුෂ්මත්තී පිරිසුදු. එහෙයින් තුෂ්ණීභූතයහ. මෙය මෙසේ බරමි" යනුයි.

එහි උද්දාය:

දලංකමමනිය ද තහෙවබො ද යි අනියතස්වරූපයක් කාදිගුණ ඇති ශ්‍රේෂ්ඨ වූ මුද්දන් විසින් පණවන ලදහ.

අනියත කාණ්ඩය නිමිතේය.

නිසංගතියකණ්ඩා.

ඉමෙ භො පනායසමගොනා තිංස නිසංගතියා පාචිනතියා ධම්මො

උදෙසං ආශව්සනති.

චිව්චලොගා

5. 1. 1.

පථමකතිනිසික්ඛාපදං

1. තෙන භො පන සමයෙන බුද්ධො භගවා වෙසාලියං විහරති ගොතමකෙ වෙතියෙ. තෙන භො පන සමයෙන භගවතා භික්ෂුතං තිච්චරං අනුඤ්ඤාතං හොති. ඡබ්බගහියා භික්ෂු භගවතා තිච්චරං අනුඤ්ඤාතනති අඤ්ඤාතෙව තිච්චරෙන ගාමං පවිසනති, අඤ්ඤාත තිච්චරෙන ආරාමෙ අවජනති, අඤ්ඤාත තිච්චරෙන තහානං ඕතරනති. යෙ තෙ භික්ෂු අපට්ඨන් තෙ උප්පායනති ඛිංසනති විජාචෙනති: “කථං හි තාම ඡබ්බගහියා භික්ෂු අතිරෙකච්චරං ධාරෙස්සනති”ති. අථ භො තෙ භික්ෂු* භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං -පෙ- “සච්චං කීර තුමෙහ භික්ඛවෙ අතිරෙකච්චරං ධාරෙථා?”ති “සච්චං භගවා,” විගරහි බුද්ධො භගවා: “කථං හි තාම තුමෙහ මොසපුරිසා අතිරෙකච්චරං ධාරෙස්සන්ථ, තෙතං මොසපුරිසා අප්පසන්නාතං වා පසාදය -පෙ- එවඤ්ච පත භික්ඛවෙ ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:

“යො පන භික්ෂු අතිරෙකච්චරං ධාරෙය්‍ය නිසංගතියං පාචිනතියං”නති.

එවඤ්චදං භගවතා භික්ෂුතං සික්ඛාපදං පඤ්ඤාතං හොති.

[මූලපඤ්ඤාතති.]

2. තෙන භො පන සමයෙන ආයස්මතො ආනාදය්‍ය අතිරෙකච්චරං උපපන්නං හොති. ආයස්මා ව ආනාදෙ තං චිවරං ආයස්මතො සාරිපුත්තස්ස දුකුකාමො හොති. ආයස්මා ව ඝාටිපුත්තො සාකෙතෙ විහරති. අථ භො ආයස්මතො ආනාදය්‍ය එතදහොසි: “භගවතා සික්ඛාපදං පඤ්ඤාතං ත අතිරෙකච්චරං ධාරෙතබ්බ”නති. ඉදංච මෙ අතිරෙකච්චරං උපපන්නං, අභඤ්චිමං චිවරං ආයස්මතො සාරිපුත්තස්ස දුකුකාමො, ආයස්මා ව සාරිපුත්තො සාකෙතෙ විහරති, කථනානුචො මයා පටිපජ්ජිතබ්බ”නති. අථ භො ආයස්මා ආනාදෙ භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසි. “කීචි වීරං පනානාද සාරිපුත්තො ආගච්ඡිස්සනති?”ති “තච්චං වා භගවා දිවසං දස්මං වා”ති. අථ භො භගවා එතස්මිං කීදුතෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කන්වා භික්ෂු ආමනෙතසි: “අනුජාතාමි භික්ඛවෙ දසාභපරමං අතිරෙකච්චරං ධාරෙතුං එවඤ්ච පත භික්ඛවෙ ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:

* “ඡබ්බගහියෙ භික්ෂු අනෙකපරිසායෙන විහරතිතා” ම.ජ.සං. අ.කිකං.

නිසැරිකාණ්ඩය

ඇවැත්නි, මේ නිසැරිකාණ්ඩයේ ඇවැත්නි
උදෙසාම පැමිණෙන්න.

විවරවර්ගය

5. 1. 1.

ප්‍රථමකයින්ගේකතාපදය

1. එකමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුහු විසල්පුර ගොතමක වෛරාසයාගේහි වැඩ වෙසෙති. එකමයෙහි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් තුන් සිවුරු අනුදන්තා ලද වෙයි. සවග මහණහු “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් තුන් සිවුරු අනුදන්තා ලද්දේ අතින් ම තුන් සිවුරකින් ගම් වදිති, අතින් ම තුන් සිවුරකින් අරමෙහි හිඳිත්, අතින් ම තුන් සිවුරකින් නහන තොටට බසිත්. යම් මහණ කෙනෙක් අලොපත් වෙන් නම් ඔහු අවඥා කෙරෙති, අගුණ කියති, දෙස් පහළ කෙරෙත්: කිසෙයින් නම් සවග මහණහු අසිරි සිවුරු බරන්ද?”යි. ඉක්බිති ඒ හිසුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මේ පවත් “සැල කළහ... “සැල ද මහණෙනි, තෙපි අසිරි සිවුරු බරවු ලැයි. හඟවත්හු පුළුවන්හ. සැල ව භාග්‍යවතුන් වහන්ස,”යි ඔහු කීහ. භාග්‍යවත් බුදුහු ගැරහුහ: කිසෙයින් නම් තුළු පුරුෂයෙහි, තෙපි අසිරි සිවුරු බරවු ද? තුළු පුරුෂයෙහි, තෙල නො පහනුන්ගේ පහත් බව පිණිස හෝ නො වෙයි... තව ද මහණෙනි, මෙසේත් මේ ශික්ෂාපදය උදෙසාම:

“යම් මහණෙක් තෙම අසිරි සිවුරක් බර නම් නිසැරිකාණ්ඩයේ” යයි.

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් හිසුන්ට මෙසේත් මේ ශික්ෂාපදය පණවන ලද්දේ වේ.

[මුල් පැණවිමසි.]

2. එකමයෙහි ආයුෂ්මත් ආනන්ද සම්මිත්තන් වහන්සේට අතිරෙක විවරයෙක් උපන්නේ වෙයි. ආයුෂ්මත් ආනන්ද සම්මිත්තන් වහන්සේත් ඒ සිවුර ආයුෂ්මත් ශාරිපුත්‍ර සම්මිත්තන් වහන්සේට දෙනු කැමැත්තාහ. ආයුෂ්මත් ශාරිපුත්‍ර සම්මිත්තන් වහන්සේත් සාකෙතයෙහි වාසය කෙරෙති. එකල්හි ආයුෂ්මත් ආනන්ද තොරුතට මේ සිත විය. ‘භාග්‍යවතුන් විසින් අසිරිත් සිවුරක් නො දැරියුතු ය යි සිතපද පනවන ලදී. මේ ද මට උපන් අසිරිත් සිවුරෙක, මම ද මේ සිවුර ආයුෂ්මත් ශාරිපුත්‍ර සම්මිත්තන් වහන්සේට දෙනු කැමැත්තෙමි. ආයුෂ්මත් ශාරිපුත්‍ර සම්මිත්තන් වහන්සේත් සාකෙතයෙහි වාසය කෙරෙති. කෙසේ නම් මා විසින් පිළිපැද්ද යුතු ද?’ යි. ඉක්බිති ආයුෂ්මත් ආනන්ද තොරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මේ පවත් දන්වූහ. “ආනන්දය, කිපමණ කලෙකින් ශාරිපුත්‍රයෝ එත්තානුදැයි පුළුවන්හ. ‘භාග්‍යවතුන් වහන්ස, තව වැනි හෝ දස වැනි හෝ දවසැයි අතද තොරණුවෝ කීහ. එකල්හි භාග්‍යවත්හු මේ තීරණයෙහි මේ කාරණයෙහි දූගාමි කථා වදාර හිසුන් ඇමතුහ: ‘මහණෙනි, දස දවසක් පරම් කොට අසිරිත් සිවුරක් බරන්නට අනුදනම්. නව ද මහණෙනි, මෙසේ මේ ශික්ෂාපදය උදෙසාම:

“නිවසිතවිවරයා: හික්වුනා උඛතයා: කපිනෙ දසාහපරම. අතිරෙකවිවර. බාජරතබ්බං. තං අභික්ඛාමයෙනා නිස්සග්ගියං ආවිහානිය”නති.

[දුතියපඤ්ඤානති.]

3. නිවසිතවිවරයානි භික්ඛුනො විවරං කතං වා හොති තට්ඨං වා විතට්ඨං වා දබ්බං වා විවරසා වා උපවජ්ජනා.

උඛතයා: කපිනෙති අට්ඨන්තං මාතිකාතං අඤ්ඤාතරාය මාතිකාය උඛතං හොති, සබ්බෙන වා අත්තරා උඛතං හොති.

දසාහපරමනි දසාහපරමනා¹ බාරෙතබ්බං

අතිරෙකවිවරං නාම: අනගිට්ඨිනං අවිකප්පිතං.

විවරං නාම: ඡන්තං විවරානං අඤ්ඤාතරං විවරං විකප්පනුපගපච්ඡිමං.

තං අභික්ඛාමයෙනා නිස්සග්ගියං හොති² එකාදසෙ අරුණ්ණයමනෙ නිස්සග්ගියං හොති නිස්සජ්ජිතබ්බං සබ්බස්ස වා ගණස්ස වා පුග්ගලස්ස වා, එවඤ්ච පන භික්ඛවෙ නිස්සජ්ජිතබ්බං: තෙන භික්ඛුනා සබ්බං උපසම්භවිතා: එකංසං උත්තරාසම්භං කරිත්වා බුඩ්ධානං භික්ඛුනං පාදෙ වජ්ඣිත්වා උක්ඛුට්ඨං නිසිද්ධිං අඤ්ඤාපුං පග්ගහෙත්වා එවමස්ස වචනීයො: “ඉදං මෙ භතො විවරං දසාහානිකකන්තං නිස්සග්ගියං. ඉමංසං සබ්බස්ස නිස්සජ්ජිමි”ති. නිස්සජ්ජිත්වා ආපනති දෙසෙතබ්බං. බ්‍යතොතන භික්ඛුනා පටිබලෙන ආපනති පටිග්ගහෙතබ්බං. නිස්සට්ඨවිවරං දතබ්බං.

“සුඤ්ඤා මෙ භතො සබ්බො. ඉදං විවරං ඉත්ථන්තාමස්ස භික්ඛුනො නිස්සග්ගියං සබ්බස්ස නිස්සට්ඨං. යදි සබ්බස්ස පත්තකල්ලං, සබ්බො ඉමං විවරං ඉත්ථන්තාමස්ස භික්ඛුනො දදෙය්‍ය”ති.

4. තෙන භික්ඛුනා සම්බහුලෙ භික්ඛු උපසම්භවිතා: එකංසං උත්තරාසම්භං කරිත්වා බුඩ්ධානං භික්ඛුනං පාදෙ වජ්ඣිත්වා උක්ඛුට්ඨං නිසිද්ධිං අඤ්ඤාපුං පග්ගහෙත්වා එවමස්ස වචනීයො: “ඉදමෙ භතො විවරං දසාහානිකකන්තං නිස්සග්ගියං. ඉමංසං ආයසමන්තානං නිස්සජ්ජිමි”ති. නිස්සජ්ජිත්වා ආපනති දෙසෙතබ්බං. බ්‍යතොතන භික්ඛුනා පටිබලෙන ආපනති පටිග්ගහෙතබ්බං. නිස්සට්ඨවිවරං දතබ්බං.

“සුඤ්ඤා මෙ ආයසමන්තා. ඉදං විවරං ඉත්ථන්තාමස්ස භික්ඛුනො නිස්සග්ගියං. ආයසමන්තානං නිස්සට්ඨං. යදෙයසමන්තානං පත්තකල්ලං, ආයසමන්තා ඉමං විවරං ඉත්ථන්තාමස්ස භික්ඛුනො දදෙය්‍ය”නති.

5. තෙන භික්ඛුනා එකං භික්ඛු උපසම්භවිතා: එකංසං උත්තරාසම්භං කරිත්වා උක්ඛුට්ඨං නිසිද්ධිං අඤ්ඤාපුං පග්ගහෙත්වා එවමස්ස වචනීයො: “ඉදං මෙ ආපුසො විවරං දසාහානිකකන්තං නිස්සග්ගියං. ඉමංසං ආයසමනො නිස්සජ්ජිමි”ති. නිස්සජ්ජිත්වා ආපනති දෙසෙතබ්බං. තෙන භික්ඛුනා ආපනති පටිග්ගහෙතබ්බං. නිස්සට්ඨවිවරං දතබ්බං: “ඉමං විවරං ආයසමනො දමි”ති.

1. දසාහපරමතාය. සී. ලිඛිත. 2. ‘දසාහිති’ ඉදං පදං පොළොකෙසු අත්ථි. සිකාපඨෙ ධ්‍යානානි.

“භික්ෂුහු විසින් කොට නිම වූ සිවුරු ඇති කල්හි කෙළින් උදුළ කල්හි දස දවසක් පරම කොට අසිතින් සිවුර බැරිය යුතු ය. ඒ දසාස-පරම කාලය ඉක්මවන්නාහට නියැතිවෙති වේ.

[දෙවනපැණවිමසි.]

3. නිට්ඨන විවරකම් යනු භික්ෂුහුගේ විවරය කරණ ලද හෝ වෙසි තවුගේ හෝ වාතායුතේ හෝ දැවුනේ හෝ සිවුරු ලැබීමේ ආශාව සිදුනී හෝ වෙයි.

උභයතාමිං කසිනෙ යනු අට වැදූරුම් මාතිකාවන් අතුරෙන් එක්තරා මාතිකායෙකින් උදුළේ වෙයි. සඛ්ඤා විසින් හෝ අතරු උදුරණ ලද වෙයි.

දසාසපරමං යනු දස දවසක් පරම කොට ඇති කාලය බැරිය යුත්තේ ය.

අනිපෙක විවර තම්: කො ඉටත ලද නො විකපත ලද ය.

විවර තම්: සවැදූරුම් සිවුරු අතුරෙන් එක්තරා විකපුන් පොහොතා පාසිම් සිවුරෙක.

තං අනිකානාමගතො නිග්ගන්ඨං හොති යනු එකොළොස් වැනි අරුණ තැනෙහි සද නිසැගි වෙයි. සඛ්ඤාව හෝ ගණයාව හෝ පුභු-ලක්ඛව හෝ නිසැරිය යුතු ය. තව ද මහණෙහි, මෙසේ නිසැරිය යුතු ය: ‘ඒ මහණහු විසින් සඛ්ඤා වෙත එළඹ උතුරුසහ එකක් කොට මහලු භික්ෂුන් පා වැද උළුල්ලෙන් හිඳ ඇඳිලි බැඳ මෙසේ කියයුතු වන්නේ ය. වහන්ස, මේ මාගේ සිවුර දස දවසක් ඉක්මෙක ලද නිසැගි විය. මෙය මේ සහනට නිසජම්’යි නිසඳ, ඇවැත් දෙසිය යුතු. වෘක්ක වූ ප්‍රතිබල වූ මහණක්හු විසින් ඇවැත් පිළිගත යුතු. නිසැද සිවුර දිය යුතු:

“වහන්ස, සඛ්ඤ නෙමේ මා කියන්නක් අසාවා. මෙනම් මහණහුගේ මේ සිවුර නිසැගි විය. සහනට නිසදත ලද. ඉදින් සහනට පැමිණිකල් ඇත් තම් සඛ්ඤ නෙමේ මේ සිවුර මෙනම් මහණහට දෙන්නේ ය”යි.

4. ඒ මහණහු විසින් බොහෝ භික්ෂුන් කරා එළඹ උතුරුසහ එකක් කොට මහලු භික්ෂුන් පා වැද උළුල්ලෙන් හිඳ ඇඳිලි බැඳ මෙසේ කියයුතු වන්නාහු ය. ‘වහන්ස, මාගේ මේ සිවුර දස දවස් ඉක්ම ගියේ නිසැගි විය. මේ මේ සිවුර ආයුෂ්මත්තට නිසජම්’යි නිසඳ, ඇවැත් දෙසිය යුතු. වෘක්ක වූ ප්‍රතිබල වූ මහණක්හු විසින් ඇවැත් පිළිගතයුතු. නිසැද සිවුර ඔහුට දිය යුතු:

“ආයුෂ්මත්ති, මා කියන්නක් අසත්වා. මෙනම් භික්ෂුහුගේ මේ සිවුර නිසැගි විය. ආයුෂ්මත්තට නිසජත ලද. ඉදින් ආයුෂ්මත්තට පැමිණි කල් ඇත් තම් ආයුෂ්මත්ත මේ සිවුර මෙ තම් මහණහට දෙන්නාහු ය”යි.

5. ඒ මහණහු විසින් එක් මහණක්හු වෙත එළඹ උතුරුසහ එකක් කොට උළුල්ලෙන් හිඳ මෙසේ කියයුතු වන්නේ ය. ‘ඇවැත්නි, මාගේ මේ සිවුර දස දවසක් ඉක්ම ගියේ නිසැගි විය. මේ මේ සිවුර ආයුෂ්මත්තට නිසජම්’යි නිසඳ, ඇවැත් දෙසිය යුතු. ඒ මහණහු විසින් ඇවැත් පිළිගත යුතු. නිසැද සිවුර ‘මේ සිවුර ආයුෂ්මත්තට දෙමි’යි දිය යුතු.

6. දසාභාතිකකතො අතිකකතාසඤ්ඤී, නිසංගතියං පාවිතතියං. දසා-
භාතිකකතො වෙමතිකො, නිසංගතියං පාවිතතියං. දසාභාතිකකතො අනති-
කකතාසඤ්ඤී, නිසංගතියං පාවිතතියං. අනට්ඨිතො අට්ඨිතාසඤ්ඤී, නිසං-
ගතියං පාවිතතියං. අවිකප්පිතො විකප්පිතාසඤ්ඤී, නිසංගතියං පාවිතතියං.
අවිසංජ්ජිතො විසංජ්ජිතාසඤ්ඤී, නිසංගතියං පාවිතතියං. අනට්ඨ නට්ඨ-
සඤ්ඤී, නිසංගතියං පාවිතතියං. අවිතට්ඨ විතට්ඨාසඤ්ඤී, නිසංගතියං පාවි-
තතියං. අදබ්බි දබ්බසඤ්ඤී, නිසංගතියං පාවිතතියං. අවිද්වොත විද්වතාසඤ්ඤී,
නිසංගතියං පාවිතතියං. නිසංගතියං විවරං අනිසංජ්ජිතං පරිභුක්ඛති,
ආපතති දුක්ඛං. දසාභාතිකකතො අතිකකතාසඤ්ඤී, ආපතති දුක්ඛ-
ං. දසාභාතිකකතො වෙමතිකො, ආපතති දුක්ඛං. දසාභා-
තිකකතො අනතිකකතාසඤ්ඤී, ආපතති.

7. අනාපතති අනොදසාභං අට්ඨෙති විකප්පෙති විසංජ්ජෙති
නිසංගතී විතසාති ඛගති අට්ඨෙති ගණනාති, විසංගතී ගණනාති
උච්චතකස්ස, ආදිකම්මකස්සාති.

8. තෙන ඛො පන සමයෙන ජබ්බගතියා භික්ඛු නිසංච්චිවරං න
දෙතාති. භගවතො එතමස්ස ආරොචෙසුං. “න භික්ඛවෙ නිසංච්චිවරං
න දතං. යො න දදෙය්, ආපතති දුක්ඛං”ති.

පඨකඨිනසිකඛාපදං නිවසිතං.

5. 1. 2.

දුතියකඨින සිකඛාපදං*

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවච්චියං විගර්හි ජේතවනෙ
අනුච්චිකම්මකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛු භික්ඛුතං
භජෙථ විවරං නික්ඛිපිත්වා සන්තරුතනරෙත ජනපදවාරිකං පක්කමෙතාති.
තාති විවරාති විරං නික්ඛිතාති කණ්ණිකාති භොනාති. තාති භික්ඛු ඔතා-
පෙතාති. අද්දසා ඛො ආයස්මා ආනාමෙද්ද සෙතාසතවාරිකං අභිභවතො තෙ
භික්ඛු තාති විවරාති ඔතාපෙතො. දිස්වාන යෙන තෙ භික්ඛු තෙහුපභික්ඛම්.
උපභික්ඛම් තෙ භික්ඛු එතදවොච: “කඛ්ඛිමාති ආවුසො විවරාති
කණ්ණිකාති”ති. අථ ඛො තෙ භික්ඛු ආයස්මො ආනාමෙද්ද එතමස්ස
ආරොචෙසුං. ආයස්මා ආනාමෙද්ද උප්ඛායති ඛෙති විපාලෙති: “කථං හි නාම
භික්ඛු භික්ඛුතං භජෙථ විවරං නික්ඛිපිත්වා සන්තරුතනරෙත ජනපදවාරිකං
පක්කමෙතාති”ති. අථ ඛො ආයස්මා ආනාමෙද්ද භගවතො එතමස්ස ආරො-
චෙසු, “සචං කිර භික්ඛවෙ භික්ඛු භික්ඛුතං භජෙථ විවරං නික්ඛිපිත්වා සන්ත-
රුතනරෙත ජනපදවාරිකං පක්කමෙතාති”ති? “සචං භගවා.” විගර්හි බුද්ධො
භගවා. “කථං හි නාම තෙ භික්ඛවෙ මොඝපුරිසා භික්ඛුතං භජෙථ විවරං
නික්ඛිපිත්වා සන්තරුතනරෙත ජනපදවාරිකං පක්කමෙතාති. තෙන
භික්ඛවෙ අපසන්නානං වා පසාදය -පෙ- එවස්ස පන භික්ඛවෙ ඉමං
සිකඛාපදං උද්දෙසෙය්”ති.

*උද්දෙසිත සිකඛාපදං, සිමු. උදෙසිත සිකඛාපදං, මජ්ඣ.

6. දස දවසක් ඉක්ම ගිය කල්හි 'ඉක්ම ගියේ ය යන සංඥා ඇත්තේ, නිසාහි පවතී වෙයි. දස දවසක් ඉක්මගිය කල්හි විමති ඇත්තේ, නිසාහි පවතී වෙයි. දස දවසක් ඉක්ම ගිය කල්හි 'ඉක්ම නො ගියේ ය, යන සංඥා ඇත්තේ, නිසාහි පවතී වෙයි. නො ඉවත ලද්දෙහි ඉවත ලදු සි සංඥා ඇත්තේ, නිසාහි පවතී වෙයි. නො විකපන ලද්දෙහි විකපන ලදු සි සංඥා ඇත්තේ, නිසාහි පවතී වෙයි. නො විසර්ත ලද්දෙහි විසර්ත ලදු සි සංඥා ඇත්තේ, නිසාහි පවතී වෙයි. නො තවුයෙහි තවු සි සංඥා ඇත්තේ නිසාහි පවතී වෙයි. නො වෑතෑසුනෙහි වෑතෑසිතෑ සි සංඥා ඇත්තේ, නිසාහි පවතී වෙයි. නො දූවුනෙහි දූවිතෑ සි සංඥා ඇත්තේ, නිසාහි පවතී වෙයි. නො පෑහැර ගත්තෙහි පෑහැර ගන්නා ලදු සි සංඥා ඇත්තේ නිසාහි පවතී වෙයි. නිසාහි සිවුර නො නිසද පරිභොග කෙරේ නම් දුකුලාඥාවක් වෙයි. දස දවස් නො ඉක්බිකෙහි ඉක්මිතෑ සි සංඥා ඇත්තේ, දුකුලාඥාවක් වෙයි. දස දවස් නො ඉක්බිකෙහි විමති ඇත්තේ, දුකුලාඥාවක් වෙයි. දස දවස් නො ඉක්බිකෙහි නො ඉක්මිතෑ සි සංඥා ඇත්තේ, ඥාවක් නැති.

7. ඥාතුඵ දස දවස්හි ඉටා නම් විකපා නම් විසදා නම් කැසේ නම් වෑතෑසේ නම් දූවේ නම් දසිදු ගණිත් නම් විස්මාසි ව ගණිත් නම් ඥාවක් නැති. උමමතතකයනට ආදිකමිකයනට, ඥාවක් නැතැයි.

8. තවද එකමයෙහි අවිවර්තිය භික්ෂුහු නිසාදු සිවුර නො දෙති. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙපවත් දැන්වූහ. 'මහණෙනි, නිසාදු සිවුර නො දිය යුතු නො වෙයි. යමෙක් නො දේ නම් දුකුලාඥාවක් වේ' යයි.

ප්‍රථම කසිත ශාසනයෙහි නිමි.

5. 1. 2.

ද්විතීයකසිතශාසනයෙහි

1. එකමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ සැවැත්නුවර සමීප-යෙහි වූ අතේපිඬුසිවුහුගේ දෙවර්මිහි වාස වාසය කරණ සේක. තවද එකමයෙහි භික්ෂුහු භික්ෂුන්ගේ අත්පසා සහලසිවුර තබා හඳුනා පොරෝනා සිවුරින් යුතු ව ජනපදවාරිකායෙහි තිත්මෙති. ඒ සිවුරු බොහෝ කල් තබන ලද්දහු හටගත් කැලැල් ඇත්තාහු වෙති. භික්ෂුහු ඒ සිවුරු (අවුටෙහි) තවති. ආයුෂ්මත් අතද තෙරණුවෝ සෙතාසන වාරිකායෙහි ඇවිදිනාහු ඒ සිවුරු තබන ඒ භික්ෂුන් දුටහ. දැක ඒ භික්ෂුන් කාරා එලඹ ඒ භික්ෂුන්ට මෙසේ කීහ: 'ඥාවක්නි, කැලැල් හටගත් මේ සිවුරු කවරක්හු-ගේ ද' යි. එකල්හි ඒ භික්ෂුහු ආයුෂ්මත් අතද තෙරුන්ට එපවත් දැන්වූහ. ආයුෂ්මත් අතද තෙරණුවෝ අවමන් කෙරෙහි, නුගුණ කියති, දෙස් පහල කෙරෙත්. 'කෙසේ නම් භික්ෂුහු භික්ෂුන්ගේ අත්පසා සහලසිවුර තබා හඳුනා පොරෝනා සිවුරින් ජනපද වාරිකායෙහි තිත්මුණාහු ද' යි. ඉක්මිති ආයුෂ්මත් අතද තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙපවත් දැන්වූහ. 'සැබෑ ද මහණෙනි, භික්ෂුහු භික්ෂුන්ගේ අත්පසා සහලසිවුර තබා හඳුනා-පොරෝනා සිවුරින් ජනපද වාරිකායෙහි තිත්මෙත් ද' යි. 'සැබව භාග්‍යවතුන් වහන්ස' භාග්‍යවත් බුදුහු ගඬා කලහ: 'කෙසේ නම් මහණෙනි, ඒ තුළු-පුරායෙහි භික්ෂුන් අත සහලසිවුර තබා හඳුනා පොරෝනා සිවුරින් ජනපද-වාරිකායෙහි තිත්මුණාහු ද, මහණෙනි, තෙල තොපහනුන්ගේ පෑහැදීමට හෝ නො වෙයි... තවද මහණෙනි, මේ ශාසනයෙහි මෙසේ උදෙසායි:

“නිවසිතවිවරසමි. ගිහවුනා උබ්බතසමි. කසිනෙ එකරතනමි
මෙ ගිහවු නිව්වරෙන විපපවසෙය්, නිසසනසියං පාවිතතිය”න්ති.

එවඤ්ඤාදං භගවතා භික්ඛුනං සිකිකාපදං පඤ්ඤාදානං ගොති.

[මූලපඤ්ඤාදානති.]

2. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාදානරො භික්ඛු කොසමසියං ගිලා-
නො ගොති. ඤාතකා තස්ස භික්ඛුනො සන්තිකෙ දුතං පාහෙසුං: “අභව්ඨතු
හදනොනා මයං උපට්ඨතිස්සාමා”ති. භික්ඛුපි එවමාහංසු. “භව්ඨාපුතො
ඤාතකා තං උපට්ඨතිස්සානති”ති. සො එවමාහ: “භගවතාපුතො සිකිකාපදං
පඤ්ඤාදානං න තිථිවරෙන විපපවසිතබ්බ”න්ති. “අභඤ්ඤාදානං ගිලානො, ත
සකෙකාමි තිථිවරං ආදාය පක්කමිතුං, තාහං ගමිස්සාමි”ති. භගවතො
එතමන්ථං ආරොවෙසුං.

3. අථ බො භගවා එතසමි නිදනෙ එතසමි පකරණෙ ධම්මිං කථං කතා
භික්ඛු ආමනොසි: “අනුජානාමි භික්ඛවෙ ගිලානස්ස භික්ඛුනො තිථිවරෙන
අවිපපවාසසමුත්ථිං දාතුං. එවඤ්ඤා පන භික්ඛවෙ දාතබ්බා: තෙන ගිලානෙන
භික්ඛුනා සඛ්ඤං උපසඛිකමිත්වා එකංසං උත්තරාසඛිතං කර්තා බුද්ධිතං
භික්ඛුනං පාදෙ වඤ්ඤා උත්තරිකං නිසිදිත්වා අඤ්ඤා පග්ගහෙත්වා එව-
මස්ස වචනීයො: “අහං හතොත ගිලානො න සකෙකාමි තිථිවරං ආදාය
පක්කමිතුං, සොහං හතොත සඛ්ඤං තිථිවරෙන අවිපපවාසසමුත්ථිං යාවාමි”ති.
දුතියමපි යාවිතබ්බො, තතියමපි යාවිතබ්බො, වෘතොතන භික්ඛුනා පටිබලෙත
සඛෙසා ඤාපෙතබ්බො:

“සුඤ්ඤා මෙ හතොත සඛෙසා, අයං ඉත්ථනාමො භික්ඛු ගිලානො
න සකෙකාති තිථිවරං ආදාය පක්කමිතුං, සො සඛ්ඤං තිථිවරෙන අවිපප-
වාසසමුත්ථිං යාවති. යදි සඛ්ඤස්ස පත්තකල්ලං, සඛෙසා ඉත්ථනාමස්ස භික්ඛු-
නො තිථිවරෙන අවිපපවාසසමුත්ථිං දදෙය්: එසං ඤාතති.

“සුඤ්ඤා මෙ හතොත සඛෙසා, අයං ඉත්ථනාමො භික්ඛු ගිලානො
න සකෙකාති තිථිවරං ආදාය පක්කමිතුං, සො සඛ්ඤං තිථිවරෙන අවිපප-
වාසසමුත්ථිං යාවති. සඛෙසා ඉත්ථනාමස්ස භික්ඛුනො තිථිවරෙන අවිපපවාස-
සමුත්ථිං දෙති. යස්සායමතො ඛමති ඉත්ථනාමස්ස භික්ඛුනො තිථිවරෙන
අවිපපවාසසමුත්ථියා දාතං, සො භුණ්හස්ස. යස්ස තත්තමති, සො හාසෙය්.

දිනතා සඛෙසන ඉත්ථනාමස්ස භික්ඛුනො තිථිවරෙන අවිපපවාසසමුත්ථි,
ඛමති සඛ්ඤස්ස, තස්මා භුණ්ඤී, එවමෙතං ධාරයාමි”ති.

එවඤ්ඤා පන භික්ඛවෙ ඉමං සිකිකාපදං උද්දිසෙය්: එ:

“නිවසිතවිවරසමි. ගිහවුනා උබ්බතසමි. කසිනෙ එකරතනමි
මෙ ගිහවු නිව්වරෙන විපපවසෙය් අඤ්ඤාදාන ගිහවුසමුත්ථියා, නිසසනසියං
පාවිතතිය”න්ති.

[දුතියපඤ්ඤාදානති.]

4. නිවසිතවිවරසමිනති භික්ඛුනො විවරං කතං වා ගොති නට්ඨං වා
විතට්ඨං වා දඩ්ඨං වා විවරාසා වා උපට්ඨිනා.

“හික්ෂුහු විසින් කොට ගිම වූ සිවුරු ඇති කල්හි හෙළින් උදුළ කල්හි ඉදින් මහණ තෙම එක් රැයකුදු තුන් සිවුරින් වෙන් ව වෙසේ නම් නිසැරි පවිතිවේය”යි.

භාග්‍යවතුන් විසින් හික්ෂුත්ව මෙසේත් මේ ශික්ෂාපදය පණවන ලද්දේ වේ.

[මුල් පැණවීමයි.]

2. එසමයෙහි කොසමැනුවර එක්තරා මහණෙක් ගිලන් වූයේ වෙයි. නැගේ ඒ හික්ෂුහුගේ සම්පයෙහි දුතයකු එවූහ. ‘වහන්සේ (මෙහි) එක්වා අපි උවැටත් කරමින’යි. හික්ෂුහු ද මෙසේ කීහු: යා ඇවැත්නි, නැගේ කොපට උවැටත් කරන්නාහ’යි. හේ මෙසේ කී ය: ‘ඇවැත්නි, භාග්‍යවතුන් විසින් ‘තුන් සිවුරින් තොවෙන් ව විසියයුතු ය’යි සිකපද පණවන ලද: මම ද ගිලන්මි. තුන්සිවුරු හෙණ නික්ම යන්නට නො පොහොසත්මි. මම නො යෙමි’ යි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙ පවත් දැන්වූහ:

3. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදනෙහි මේ කාරණයෙහි ලා දහම් කපා වදාරා හික්ෂුන් ඇමැතු සේක: මහණෙනි, ගිලන් මහණහට ‘නිව්වර අවිප්පවාස සම්මුතිය’ දෙන්නට අනුදැනිමි. මහණෙනි, මෙසේත් දියයුතු ය. ඒ ගිලන් මහණහු විසින් සබ්බසා වෙත එළඹ උතුරාසහ එකස් කොට මහලු හික්ෂුන් පා වැද උළුල්ලෙන් හිඳ ඇදිලි බැඳ මෙසේ කියයුතු වන්නේ ය: “වහන්ස, මම ගිලන්මි. තුන්සිවුරු හෙණ යන්නට නො පොහොසත්මි. වහන්ස, ඒ මම සබ්බසා නිව්වර අවිප්පවාස සම්මුතිය අයදිමි”යි දෙවතවට ද යැදිය යුත්තේ ය. තෙවතවට ද යැදිය යුත්තේ ය. වසකත වූ ප්‍රතිබල මහණක්හු විසින් සබ්බ තෙම දුන්නිය යුත්තේ ය:

“වහන්ස, සබ්බ තෙමේ මා කියන්නක් අසාවා. මේ මෙනම් මහණ තෙම ගිලන් වූයේ තුන් සිවුරු හෙණ නික්ම යන්නට නො හැකි වෙයි. හෙතෙම සබ්බසා නිව්වර අවිප්පවාසසම්මුතිය අයදිමි. ඉදින් සබ්බසාට පැමිණිකල් ඇත් නම් සබ්බ තෙමේ මෙනම් මහණහට ‘නිව්වර අවිප්පවාස-සම්මුතිය දෙන්නේ ය’ තෙල ඤාති’යයි.

වහන්ස, සබ්බ තෙමේ මා කියන්නක් අසාවා. මේ මෙනම් මහණ තෙම ගිලන් වූයේ තුන් සිවුරු හෙණ නික්ම යන්නට නො හැකි වෙයි. හේ සබ්බසා ‘නිව්වර අවිප්පවාසසම්මුතිය’ අයදිමි. සබ්බ තෙමේ මෙනම් මහණහට ‘නිව්වර අවිප්පවාසසම්මුතිය’ දෙයි. මෙ නම් මහණහට නිව්වර අවිප්පවාස-සම්මුතිය දීම යම් ආයුෂමතක්හට රිසි වේ නම් හේ තුෂණිච්ඡාත වන්නේ ය. යමෙක්හට තොරිසි වේ නම් හේ කියන්නේ ය.

සබ්බසා විසින් මෙනම් මහණහට නිව්වර අවිප්පවාසසම්මුතිය දෙන ලද්දිය. සබ්බසාට රුචි වෙයි. එහෙයින් මේ තුෂණිච්ඡාවය යි. මෙසේ මේ තුෂණිච්ඡාවය ධරමි”යි.

තවද මහණෙනි, මෙසේත් මේ ශික්ෂාපදය උදෙසවු:

“හික්ෂුහුගේ සිවුර කොට ගිමි කල්හි හෙළින් උදුළ කල්හි ඉදින් මහණ තෙම හික්ෂුසම්මුතිය නැති ව එක් රැයකුදු තුන්සිවුරින් වෙන් ව වෙසේ නම් නිසැරි පවිතිවේය”යි.

[දෙවන පැණවීමයි.]

4. නිට්ඨිතනිව්වරයම් යනු: හික්ෂුහුගේ සිවුර කරණ ලද හෝ වෙයි, තවුගේ හෝ වැනායුතේ හෝ දැවුනේ හෝ සිවුරු ලැබීමේ ආශාව සිදුනේ හෝ වෙයි.

උබහගහිං කථිනෙති අධිනාං මාතිකාතං අඤ්ඤාතරය මාතිකාය උබහතං හොති. සබ්බෙන වා අනාර උබහතං හොති.

එකරතාමපි චෙ හික්ඛු නිව්වරෙන විපට්ඨෙසයාති සබ්බාරියා වා උත්තරසබ්බෙන වා අනාරව්සකෙන වා.

අඤ්ඤාත්‍ර හික්ඛුසමුක්ඛියාති ධරෙතා හික්ඛුසමුක්ඛියං.

නිසංගහිං භොගිනී සහ අරුණ්ණගමනෙන¹ නිසංගහිං හොති. නිසං-පජ්ඣබ්බං සබ්බස්ස වා ගණස්ස වා පුග්ගලස්ස වා. එව්ඤ්ඤා පත හික්ඛුවෙ නිසංපජ්-තබ්බං -පෙ- “ඉදංමෙ හතෙන විවරං රතතිං විපට්ඨිතං² අඤ්ඤාත්‍ර හික්ඛු-සමුක්ඛියං නිසංගහිං, ඉදංමෙ සබ්බස්ස නිසංජාමි”ති -පෙ- දදෙය්‍යාති -පෙ- දදෙය්‍යාති -පෙ- අයස්සෙනා දමිමි”ති.

5. ගාමො එකුපවාරො නානුපවාරො, නිවෙසනං එකුපවාරං නානු-පවාරං, උද්දෙසිතො³ එකුපවාරෙ නානුපවාරෙ, අට්ටො එකුපවාරෙ නානු-පවාරෙ, මාලො එකුපවාරො නානුපවාරෙ, පාසාදො එකුපවාරෙ නානුප-වාරෙ, හමමිං එකුපවාරං නානුපවාරං, නාවා එකුපවාරං නානුපවාරං, සන්ධො එකුපවාරො නානුපවාරෙ, බෙතනං එකුපවාරං නානුපවාරං, බිඤ්ඤා-කරණං එකුපවාරං නානුපවාරං, ආරාමො එකුපවාරෙ නානුපවාරෙ, මිහාතෙ එකුපවාරෙ නානුපවාරෙ, රාකඛ්චුලං එකුපවාරං නානුපවාරං, අපේකාකාසො එකුපවාරෙ නානුපවාරෙ.

6. ගාමො එකුපවාරො නාම: එකකුලස්ස ගාමො හොති පරික්ඛිතෙනා ව, අනෙතාගාමෙ විවරං නික්ඛිපිතා අනෙතාගාමෙ වත්ථබ්බං. අපරික්ඛිතෙනා හොති, යස්මිං ඝරෙ විවරං නික්ඛිතතං හොති තස්මිං ඝරෙ වත්ථබ්බං හත්ථපාසා වා න විජ්ඣිතබ්බං.

7. නානාකුලස්ස ගාමො හොති පරික්ඛිතෙනා ව, යස්මිං ඝරෙ විවරං නික්ඛිතතං හොති. තස්මිං ඝරෙ වත්ථබ්බං සභායෙ වා දාරමුලෙ වා හත්ථපාසා වා න විජ්ඣිතබ්බං. සභායං ගවජනෙතත හත්ථපාසෙ විවරං නික්ඛිපිතා සභායෙ වා වත්ථබ්බං දාරමුලෙ වා. හත්ථපාසා වා න විජ්ඣිතබ්බං. සභායෙ විවරං නික්ඛිපිතා සභායෙ වා වත්ථබ්බං දාරමුලෙ වා. හත්ථපාසා වා න විජ්ඣිතබ්බං. අපරික්ඛිතෙනා හොති, යස්මිං ඝරෙ විවරං නික්ඛිතතං හොති, තස්මිං ඝරෙ වත්ථබ්බං. හත්ථපාසා වා න විජ්ඣිතබ්බං.

8. එකකුලස්ස නිවෙසනං හොති පරික්ඛිතතඤ්ඤා නානාගබ්භා නානා-භවරකා, අනෙතානිවෙසනෙ විවරං නික්ඛිපිතා අනෙතානිවෙසනෙ වත්ථබ්බං. අපරික්ඛිතතං හොති, යස්මිං ගබ්බෙ විවරං නික්ඛිතතං හොති, තස්මිං ගබ්බෙ වත්ථබ්බං. හත්ථපාසා වා න විජ්ඣිතබ්බං.

9. නානාකුලස්ස නිවෙසනං හොති පරික්ඛිතතඤ්ඤා නානාගබ්භා නානාභවරකා, යස්මිං ගබ්බෙ විවරං නික්ඛිතතං හොති, තස්මිං ගබ්බෙ වත්ථබ්බං දාරමුලෙ වා. හත්ථපාසා වා න විජ්ඣිතබ්බං. අපරික්ඛිතතං හොති, යස්මිං ගබ්බෙ විවරං නික්ඛිතතං හොති තස්මිං ගබ්බෙ වත්ථබ්බං. හත්ථපාසා වා න විජ්ඣිතබ්බං.

1. සහ අරුණ්ණගමනා. මු.ප.සං. 2. රතතිං විපට්ඨිතං. මු.ප.සං. සහ 3. උදෙසිතො. මු.ප.සං.

උඛතභයම් කසිනෙ යනු: අට වැදූරුම් මානිකාවන් අතුරෙහි එක්තරා මානිකායෙකින් උදුලේ වෙයි. සබ්බසා විසින් හෝ අතරු උදුරන ලද වෙයි.

එකරතනමි වෙ හිහඬු නිව්වරෙන විපපවසෙයා යනු: සහලසිට්ඨින් හෝ උතුරුසහසිට්ඨින් හෝ අතුරුවසාසිට්ඨින් හෝ.

අඤ්ඤානු හිහඬුසමුත්ථියා යනු: හිහඬුසමුත්ථය තබා.

හිහඬුගතියං හොති යනු: අරුණු තැගීම සමග නිසැගි වෙයි. සබ්බසාට හෝ ගණයට හෝ පුගුලක්භට හෝ නිසැපිය යුතු ය. ... “වහන්ස, මාගේ මේ සිට්ඨ හිහඬුසමුත්ථි නැති ව රැයක් වෙන් ව වසන ලද. නිසැගි වූයේ ය. මම මෙය සබ්බසාට නිසැපමි’යි. දෙන්නේ යයි ... දෙන්නාහු යයි ... ආයුමෙත්භට දෙමි”යි.

5. ගම එකුපවාර ද තානුපවාර ද වෙයි. නිවෙස්ත එකුපවාර ද තානුපවාර ද වෙයි. බඩුහල එකුපවාර ද තානුපවාර ද වෙයි. අට්ඨල එකුපවාර ද තානුපවාර ද වෙයි. මහල එකුපවාර ද තානුපවාර ද වෙයි. පහය එකුපවාර ද තානුපවාර ද වෙයි. සඳලුහෙය එකුපවාර ද තානුපවාර ද වෙයි. නැව එකුපවාර ද තානුපවාර ද වෙයි, හැල් සාත්තුව එකුපවාර ද තානුපවාර ද වෙයි, කෙත එකුපවාර ද තානුපවාර ද වෙයි. කලුට එකුපවාර ද තානුපවාර ද වෙයි. අරම එකුපවාර ද තානුපවාර ද වෙයි. වෙහෙර එකුපවාර ද තානුපවාර ද වෙයි. රාක්ඛුල එකුපවාර ද තානුපවාර ද වෙයි. අබ්බත එකුපවාර ද තානුපවාර ද වෙයි.

6. එකුපවාර ගම තම්: එක් කුලයකට අයත් ගම පිරිකෙව් කරණ ලද්දේ ද වේ තම් ඇතුළුගම සිට්ඨ තබා ඇතුළුගම විසිය යුතු ය. නො පිරිකෙව් කරණ ලද්දේ වේ තම් යම් ගෙයක සිට්ඨ තබන ලද වේ ද ඒ ගෙහි විසිය යුතු ය. අත්පසින් නොහල යුතු ය.

7. තානා කුලයකට අයත් ගම පිරිකෙව් කරණ ලද්දේත් වේ තම් යම් ගෙයක සිට්ඨ තබන ලද වේ ද ඒ ගෙහි සභායෙහි හෝ ආරාමයෙහි හෝ විසිය යුතු ය. අත්පසින් නො හල යුතු ය. සබ්බට යන්නහු විසින් අත්පසා සිට්ඨ තබා සෙබෙහි හෝ දොර වෙත හෝ විසිය යුතු ය. අත්පසින් හෝ නො හල යුතු. සෙබෙහි සිට්ඨ තබා සෙබෙහි හෝ දොර වෙත හෝ විසිය යුතු ය. අත්පසින් හෝ නො හල යුතු. පිරිකෙව් නො කරණ ලද්දේ වේ තම් යම් ගෙයක සිට්ඨ තබන ලද්දේ ද ඒ ගෙහි විසිය යුතු ය. අත්පසින් හෝ නො හල යුතු.

8. එක් කුලයකට අයත් නිවෙස්ත පිරිකෙව් කරණ ලද්දේත් වේ තම් තානාගහියෝ තානා ඔවරකයෝ වෙත් තම් ඇතුළු නිවෙස්තෙහි සිට්ඨ තබා ඇතුළු නිවෙස්තෙහි විසිය යුතු. පිරිකෙව් නොකරණ ලද වේ තම් යම් ගැබෙක සිට්ඨ තබන ලද ද ඒ ගැබෙහි විසිය යුතු ය. අත්පසින් හෝ නොහල යුතු.

9. තානා කුලයකට අයත් නිවෙස්ත පිරිකෙව් කරණ ලද්දේත් වේ තම් තානාගහියෝ තානා ඔවරකයෝ වෙත් තම් යම් ගැබෙක සිට්ඨ තබන ලද ද ඒ ගැබෙහි විසිය යුතු ය. අත්පසින් හෝ නොහල යුතු. නොපිරිකෙව් කරණ ලද වේ තම් යම් ගැබෙක සිට්ඨ තබන ලද ද ඒ ගැබෙහි විසිය යුතු ය. අත්පසින් හෝ නොහල යුතු.

10. එකතුලයා උදෙසිනො හොඳි පරිකෘතියෙහි ව නානාගබ්භා නානාඔවරකා, අනෙකාඋදෙසිනෙ විවරං නිකෘතිපිත්තා අනෙකාඋදෙසිනෙ වන්ධනං. අපරිකෘතියෙහි හොඳි, යසම් ගබ්භා විවරං නිකෘතියා හොඳි, තසම් ගබ්භා වන්ධනං. හන්ධපාසා වා න විජිතබ්බං.

11. නානාතුලයා උදෙසිනො හොඳි පරිකෘතියෙහි ව නානාගබ්භා නානාඔවරකා, යසම් ගබ්භා විවරං නිකෘතියා හොඳි, තසම් ගබ්භා වන්ධනං. ආරම්භෙ වා. හන්ධපාසා වා න විජිතබ්බං. අපරිකෘතියෙහි හොඳි, යසම් ගබ්භා විවරං නිකෘතියා හොඳි, තසම් ගබ්භා වන්ධනං. හන්ධපාසා වා න විජිතබ්බං.

12. එකතුලයා අට්ඨා හොඳි, අනෙකාඅට්ඨා විවරං නිකෘතිපිත්තා අනෙකාඅට්ඨා වන්ධනං. නානාතුලයා අට්ඨා හොඳි නානාගබ්භා නානා-ඔවරකා, යසම් ගබ්භා විවරං නිකෘතියා හොඳි, තසම් ගබ්භා වන්ධනං. ආරම්භෙ වා. හන්ධපාසා වා න විජිතබ්බං.

13. එකතුලයා මාලො හොඳි, අනෙකාමාලෙ විවරං නිකෘතිපිත්තා අනෙකාමාලෙ වන්ධනං. නානාතුලයා මාලො හොඳි නානාගබ්භා නානා-ඔවරකා, යසම් ගබ්භා විවරං නිකෘතියා හොඳි, තසම් ගබ්භා වන්ධනං. ආරම්භෙ වා. හන්ධපාසා වා න විජිතබ්බං.

14. එකතුලයා පාසාදෙ හොඳි, අනෙකාපාසාදෙ විවරං නිකෘතිපිත්තා අනෙකාපාසාදෙ වන්ධනං. නානාතුලයා පාසාදෙ හොඳි නානාගබ්භා නානාඔවරකා, යසම් ගබ්භා විවරං නිකෘතියා හොඳි, තසම් ගබ්භා වන්ධනං. ආරම්භෙ වා. හන්ධපාසා වා න විජිතබ්බං.

15. එකතුලයා හමිසං හොඳි, අනෙකාහමිසෙ විවරං නිකෘතිපිත්තා අනෙකාහමිසෙ වන්ධනං. නානාතුලයා හමිසං හොඳි නානාගබ්භා නානා-ඔවරකා, යසම් ගබ්භා විවරං නිකෘතියා හොඳි, තසම් ගබ්භා වන්ධනං. ආරම්භෙ වා. හන්ධපාසා වා න විජිතබ්බං.

16. එකතුලයා නාචා හොඳි අනෙකානාචාය විවරං නිකෘතිපිත්තා අනෙකානාචාය වන්ධනං. නානාතුලයා නාචා හොඳි නානාගබ්භා නානා-ඔවරකා, යසම් ගබ්භා විවරං නිකෘතියා හොඳි, තසම් ගබ්භා වන්ධනං. හන්ධපාසා වා න විජිතබ්බං.

17. එකතුලයා සන්ධො හොඳි, සන්ධො විවරං නිකෘතිපිත්තා පුරතො වා පව්සතො වා සතතබ්භානන්ධා න විජිතබ්බං. පසානො අබ්භානන්ධා න විජිතබ්බං. නානාතුලයා සන්ධො හොඳි, සන්ධො විවරං නිකෘතිපිත්තා හන්ධපාසා න විජිතබ්බං.

18. එකතුලයා බෙත්තං හොඳි පරිකෘතියකුට්ඨ, අනෙකාබෙත්තෙ විවරං නිකෘතිපිත්තා අනෙකාබෙත්තෙ වන්ධනං. අපරිකෘතියා හොඳි, හන්ධපාසා න විජිතබ්බං. නානාතුලයා බෙත්තං හොඳි පරිකෘතියකුට්ඨ, අනෙකාබෙත්තෙ විවරං නිකෘතිපිත්තා ආරම්භෙ වා වන්ධනං. හන්ධපාසා වා න විජිතබ්බං. අපරිකෘතියා හොඳි, හන්ධපාසා න විජිතබ්බං.

10. එක් කුලයකට අයත් පිරිකෙව් කරණ ලද බඩුහලෙක් වේ නම් තානා ගඟ්ගෝ තානා ඔවරකයෝ වෙත් නම් ඇතුළු බඩුහලෙහි සිටුර තබා ඇතුළු බඩුහලෙහි විසිය යුතු ය. තොපිරිකෙව් කරණ ලද වේ නම් යම් ගැබෙක සිටුර තබන ලද ද ඒ ගැබෙහි විසිය යුතු ය. අත්පසින් හෝ තො හල යුතු.

11. තානා කුලයකට අයත් පිරිකෙව් කරණ ලද බඩුහලෙක් වේ නම් තානා ගඟ්ගෝ තානා ඔවරකයෝ වෙත් නම් යම් ගැබෙක සිටුර තබන ලද ද ඒ ගැබෙහි දෙර වෙත හෝ විසිය යුතු ය. අත්පසින් හෝ තොහල යුතු. තො පිරිකෙව් කරණ ලද වේ නම් යම් ගැබෙක සිටුර තබන ලද ද ඒ ගැබෙහි විසිය යුතු ය. අත්පසින් හෝ තො හල යුතු.

12. එක් කුලයකට අයත් අටල්ලෙක් වේ නම් ඇතුළු අටල්ලෙහි සිටුර තබා ඇතුළු අටල්ලෙහි විසිය යුතු ය. තානා කුලයකට අයත් අටල්ලෙක් වේ නම් තානා ගඟ්ගෝ තානා ඔවරකයෝ වෙත් නම් යම් ගැබෙක සිටුර තබන ලද ද ඒ ගැබෙහි දෙර වෙත හෝ විසිය යුතු ය. අත්පසින් හෝ තොහල යුතු.

13. එක් කුලයකට අයත් මහලෙක් වේ නම් ඇතුළු මහලෙහි සිටුර තබා ඇතුළු මහලෙහි විසිය යුතු ය. තානා කුලයකට අයත් මහලෙක් වේ ද තානා ගඟ්ගෝ තානා ඔවරකයෝ වෙත් නම් යම් ගැබෙක සිටුර තබන ලද ද ඒ ගැබෙහි දෙර වෙත හෝ විසිය යුතු ය. අත්පසින් හෝ තොහල යුතු.

14. එක් කුලයකට අයත් පහයෙක් වේ නම් ඇතුළු පහයෙහි සිටුර තබා ඇතුළු පහයෙහි විසිය යුතු. තානා කුලයකට අයත් පහයෙක් වේ නම් තානා ගඟ්ගෝ තානා ඔවරකයෝ වෙත් නම් යම් ගැබෙක සිටුර තබන ලද ද ඒ ගැබෙහි දෙර වෙත හෝ විසිය යුතු ය. අත්පසින් හෝ තොහල යුතු.

15. එක් කුලයකට අයත් සදළුගෙයක් වේ නම් ඇතුළු හමියෙහි සිටුර තබා ඇතුළු හමියෙහි විසිය යුතු. තානා කුලයකට අයත් හමියෙක් වේ නම් තානා ගඟ්ගෝ තානා ඔවරකයෝ වෙත් නම් යම් ගැබෙක සිටුර තබන ලද ද ඒ ගැබෙහි දෙර වෙත හෝ විසිය යුතු ය. අත්පසින් හෝ තොහල යුතු.

16. එක් කුලයකට අයත් තැවක් වේ නම් ඇතුළු තැවෙහි සිටුර තබා ඇතුළු තැවෙහි විසිය යුතු ය. තානා කුලයකට අයත් තැවක් වේ නම් තානා ගඟ්ගෝ තානා ඔවරකයෝ වෙත් නම් යම් ඔවරකයෙක්හි සිටුර තබන ලද ද ඒ ඔවරකයෙහි විසිය යුතු ය. අත්පසින් හෝ තො හල යුතු.

17. එක් කුලයකට අයත් ගැල්සාත්තුයෙක් වේ නම් ගැල්සාත්තුයෙහි සිටුර තබා පෙරටුයෙන් හෝ පිටු පසින් හෝ සත් අබතුරු කෙතෙක් තො හල යුත්තානු ය. ඇලයෙන් අබතුරෙක් තොහල යුතු ය. තානා කුලයකට අයත් ගැල්සාත්තුයෙක් වේ නම් ගැල්සාත්තුයෙහි සිටුර තබා අත්පසින් තො හල යුතු.

18. එක් කුලයකට අයත් පිරිකෙව් කල කෙතක් වේ නම් ඇතුළු කෙතෙහි සිටුර තබා ඇතුළු කෙතෙහි විසිය යුතු ය. තො පිරිකෙව් කරණ ලද වේ නම් අත්පසින් තො හල යුතු ය. තානා කුලයකට අයත් පිරිකෙව් කල කෙතක් වේ නම් ඇතුළු කෙතෙහි සිටුර තබා දෙර වෙත හෝ විසිය යුතු ය. අත්පසින් හෝ තො හල යුතු. තොපිරිකෙව් කරණ ලද වේ නම් අත්පසින් තො හල යුතු.

19. එකකුලස්ස ධිඤ්ඤකරණං හොති පරික්ඛිත්තංඤ්ඤා, අනෙතාධිඤ්ඤකරණෙ විවරං නික්ඛිපිත්වා අනෙතාධිඤ්ඤකරණෙ වත්ථබ්බං. අපරික්ඛිත්තං හොති, හත්ථපාසා න විජ්ජිතබ්බං. නානාකුලස්ස ධිඤ්ඤකරණං හොති පරික්ඛිත්තංඤ්ඤා, අනෙතාධිඤ්ඤකරණෙ විවරං නික්ඛිපිත්වා ආරමුලෙ වා වත්ථබ්බං, හත්ථපාසා වා න විජ්ජිතබ්බං. අපරික්ඛිත්තං හොති, හත්ථපාසා න විජ්ජිතබ්බං.

20. එකකුලස්ස ආරුමො හොති පරික්ඛිත්තො ව, අනෙතාආරුමෙ විවරං නික්ඛිපිත්වා අනෙතාආරුමෙ වත්ථබ්බං. අපරික්ඛිත්තො හොති, හත්ථපාසා න විජ්ජිතබ්බං. නානාකුලස්ස ආරුමො හොති පරික්ඛිත්තො ව, අනෙතා-ආරුමෙ විවරං නික්ඛිපිත්වා ආරමුලෙ වා වත්ථබ්බං, හත්ථපාසා වා න විජ්ජි-තබ්බං. අපරික්ඛිත්තො හොති, හත්ථපාසා න විජ්ජිතබ්බං.

21. එකකුලස්ස විහාරෙ හොති පරික්ඛිත්තො ව, අනෙතා විහාරෙ විවරං නික්ඛිපිත්වා අනෙතා විහාරෙ වත්ථබ්බං. අපරික්ඛිත්තො හොති, යසම් විහාරෙ විවරං නික්ඛිත්තං හොති, තයම් විහාරෙ වත්ථබ්බං, හත්ථපාසා වා න විජ්ජිතබ්බං. නානාකුලස්ස විහාරෙ හොති පරික්ඛිත්තො ව, යසම් විහාරෙ විවරං නික්ඛිත්තං හොති, තයම් විහාරෙ වත්ථබ්බං ආරමුලෙ වා, හත්ථපාසා වා න විජ්ජිතබ්බං. අපරික්ඛිත්තො හොති, යසම් විහාරෙ විවරං නික්ඛිත්තං හොති, තයම් විහාරෙ වත්ථබ්බං. හත්ථපාසා වා න විජ්ජිතබ්බං.

22. එකකුලස්ස රුක්ඛමූලං හොති යං මර්කිතභිකො කාලෙ සමනතා ඡායා ඵරති, අනෙතා ඡායාය විවරං නික්ඛිපිත්වා අනෙතා ඡායාය වත්ථබ්බං. නානාකුලස්ස රුක්ඛමූලං හොති, හත්ථපාසා න විජ්ජිතබ්බං.

23. අරේඛාකාසො එකුපවාරො නාම: අගාමකො අරඤ්ඤ සමනතා සත්තබ්භන්තරා එකුපවාරො, තතො පරං නානුපවාරො.

24. විපප්ඵුජේ විපප්ඵුජ්ඣසඤ්ඤා අඤ්ඤානු භික්ඛුසමමුඛියා, නිස්සග්ගියං පාවිතරියං. විපප්ඵුජේ වෙමතිකො අඤ්ඤානු භික්ඛුසමමුඛියා නිස්සග්ගියං පාවිතරියං. විපප්ඵුජේ අවිපප්ඵුජ්ඣසඤ්ඤා අඤ්ඤානු භික්ඛුසමමුඛියා, නිස්සග්ගියං පාවිතරියං. අපච්චුඤ්ඤා පච්චුඤ්ඤාසඤ්ඤා -පෙ- අවිසංස්ථිතො විසංස්ථිතසඤ්ඤා -පෙ- අනට්ඨ නට්ඨසඤ්ඤා -පෙ- අවිනට්ඨ විනට්ඨසඤ්ඤා -පෙ- අදබ්බ දබ්බසඤ්ඤා -පෙ- අවිජුතො විජුතසඤ්ඤා අඤ්ඤානු භික්ඛු-සමමුඛියා නිස්සග්ගියං පාවිතරියං. නිස්සග්ගියං විවරං අනිස්සජිත්වා පරිභුඤ්ඤාති, ආපතති දුක්ඛං. අවිපප්ඵුජේ විපප්ඵුජ්ඣසඤ්ඤා ආපතති දුක්ඛං. අවිපප්ඵුජේ වෙමතිකො, ආපතති දුක්ඛං. අවිපප්ඵුජේ අවිපප්ඵුජ්ඣසඤ්ඤා, අපාපතති.

25. අපාපතති අනෙතා අරුණෙ පච්චුඤ්ඤාති, විසංස්ථිති, තස්සති, විතස්සති, ධස්සති, අවජ්ජිත්වා ගණන්තති, විසංසං ගණන්තති, භික්ඛුසමමුඛියා, උමමන්තස්ස, ආදිකමමිකස්සාති.

දුතියකසීනසිකාපදං නිමිතං.

19. එක් කුලයකට අයත් පිරිසෙහි කළ කලවිටෙක් වේ නම් ඇතුළු කලවිටෙහි සිටුර තබා ඇතුළු කලවිටෙහි විසිය යුතු ය. පිරිසෙහි නොකරණ ලද වේ නම් අත්පසින් නොහළ යුතු ය. නානා කුලයකට අයත් පිරිසෙහි කළ කලවිටෙක් වේ නම් ඇතුළු කලවිටෙහි සිටුර තබා දෙර වෙත හෝ විසිය යුතු ය. අත්පසින් හෝ නොහළ යුතු ය. පිරිසෙහි නොකරණ ලද වේ නම් අත්පසින් නොහළ යුතු ය.

20. එක් කුලයකට අයත් පිරිසෙහි කළ අරමෙක් වේ නම් ඇතුළු අරමෙහි සිටුර තබා ඇතුළු අරමෙහි විසිය යුතු ය. නොපිරිසෙහි කරණ ලද වේ නම් අත්පසින් නොහළ යුතු ය. නානා කුලයකට අයත් පිරිසෙහි කළ අරමෙක් වේ නම් ඇතුළු අරමෙහි සිටුර තබා දෙර වෙත හෝ විසිය යුතු ය. අත්පසින් හෝ නොහළ යුතු ය. නොපිරිසෙහි කරණ ලද වේ නම් අත්පසින් නොහළ යුතු ය.

21. එක් කුලයකට අයත් පිරිසෙහි කළ විහාරයෙක් වේ නම් ඇතුළු විහාරයෙහි සිටුර තබා ඇතුළු විහාරයෙහි විසිය යුතු ය. නොපිරිසෙහි කරණ ලද වේ නම් යම් විහාරයෙක සිටුර තබන ලද ද එ විහාරයෙහි විසිය යුතු ය. අත්පසින් හෝ නොහළ යුතු ය. නානා කුලයකට අයත් පිරිසෙහි කළ විහාරයෙක් වේ නම් යම් විහාරයෙක සිටුර තබන ලද ද එ විහාරයෙහි දෙර වෙත හෝ විසිය යුතු ය. අත්පසින් හෝ නොහළ යුතු ය. නොපිරිසෙහි කරණ ලද වේ නම් යම් විහාරයෙක සිටුර තබන ලද ද එ විහාරයෙහි විසිය යුතු ය. අත්පසින් හෝ නොහළ යුතු ය.

22. එක් කුලයකට අයත් රාක්ෂ්මලෙක් වේ නම් යම් තැනෙක තිරිඹුදන් කලා භාත්පසා සෙවනලු පැතිරේ නම් ඇතුළු සෙවනලුයෙහි සිටුර තබා ඇතුළු සෙවනලුයෙහි විසිය යුතු ය. නානා කුලයකට අයත් රාක්ෂ්මලෙක් වේ නම් අත්පසින් නොහළ යුතු ය.

23. අභ්‍යවකාශ එකුපවාර නම්: නොගමිති වූ අරණ්‍යයෙහි භාත්පසා සත් අබතුරෙක් එකුපවාර ය. එයින් එපිට තැනුපවාර යි.

24. භික්ෂුසමමති නැති ව විප්‍රසන්නයෙහි විප්‍රසන්න ය යන සංඥ ඇත්තෙ නිසාභිපච්ඡි වෙයි. භික්ෂුසමමති නැති ව විප්‍රසන්න වූයෙහි විමති ඇත්තේ නිසාභිපච්ඡි වෙයි. භික්ෂුසමමති නැති ව විප්‍රසන්න වූයෙහි අවිප්‍රසන්න ය යන සංඥ ඇත්තේ නිසාභිපච්ඡි වෙයි. නොපසුරුණ ලද්දෙහි පසුරුණ ලද යි සංඥ ඇත්තේ ... නොවිසර්ජන ලද්දෙහි විසර්ජන ලද යි සංඥ ඇත්තේ ... නොනවුයෙහි නව යි සංඥ ඇත්තේ ... නොවැතැසුනෙහි වැතැසුන යි සංඥ ඇත්තේ ... නොදුටුනෙහි දුටුන යි සංඥ ඇත්තේ ... භික්ෂුසමමති නැති ව නොපැහැරගන්නා ලද්දෙහි පැහැරගන්නා ලද යි සංඥ ඇත්තේ නිසාභිපච්ඡි වේ. නිසාභි වූ සිටුර නොනිසර්ජන මෙරේ නම් දුකුළාඇවැත් වෙයි. විප්‍රසන්න නොවූයෙහි විප්‍රසන්න ය යන සංඥ ඇත්තේ දුකුළාඇවැත් වෙයි. අවිප්‍රසන්නයෙහි වෙමිතික වූයේ දුකුළාඇවැත් වෙයි. අවිප්‍රසන්න වූයෙහි අවිප්‍රසන්න ය යන සංඥ ඇත්තේ ඇවැත් නැති.

25. ඇතුළු අරාණෙහි පසුරුණ නම්, විසර්ජන නම්, තැසේ නම්, වැතැසේ නම්, දූවේ නම්, අසිඳු ගණිත් නම්, විශ්වාසි ව ගණිත් නම්, භික්ෂුසමමතියෙන්, ඇවැත් නැති. උමිතතකයනට, ආදිකමිකයනට ඇවැත් නැති.

ද්විතීය කඩිනම සහ පදය නිමි.

තනියකසිනසිකබාපදං

1. තෙත සමයෙහි බුද්ධෝ භගවා සාවස්ථියං විහරති ජේතවනෙ අනාථ-
පිණ්ණිකාසං ආරාමෙ. තෙත බෝ පත සමයෙහි අඤ්ඤාකරසං භික්ඛුනෝ
අකාලවිවරං උපපන්නං හොති. තස්ස කං විවරං කයිරමානං තප්පහොති.
අථ බෝ සෝ භික්ඛු තං විවරං උස්සාපෙඤා පුතප්පුතං විමජ්ජති.
අද්දසා බෝ භගවා සෙතාසතචාරිකං ආභිණ්ඩනෙතා තං භික්ඛුං තං විවරං
උස්සාපෙඤා පුතප්පුතං විමජ්ජන්නං. දිස්වාත යෙන සෝ භික්ඛු තෙනුපස-
ඞ්කම්, උපසඞ්කම්ඤා තං භික්ඛුං එතදවොච: “කියං තං භික්ඛු ඉමං විවරං
උස්සාපෙඤා පුතප්පුතං විමජ්ජයි”ති? “ඉදමෙව භනෙත අකාලවිවරං උපපන්නං
කයිරමානං තප්පහොති. තෙතාහං ඉමං විවරං උස්සාපෙඤා පුතප්පුතං විම-
ජ්ජාමි”ති. “අපි පත තෙ භික්ඛු විවරපච්චාසා”ති? “අපි භගවා”ති. අථ බෝ
භගවා එතස්මිං නිදනෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මං කථං කථා භික්ඛු
ආමනෙතාසි:- “අනුජාතාම භික්ඛවෙ අකාලවිවරං පටිග්ගහෙඤා විවරපච්චාසා
නික්ඛිපිතු”න්ති.

2. තෙත බෝ පත සමයෙහි භික්ඛු භගවතා අනුඤ්ඤාතං අකාලවිවරං
පටිග්ගහෙඤා විවරපච්චාසා නික්ඛිපිතුන්ති අකාලවිවරාති පටිග්ගහෙඤා
අතිරෙකමාසං නික්ඛිපන්ති තාති විවරාති විවරවංසෙ භණ්ණිකාබද්ධාති
තිට්ඨන්ති. අද්දසා බෝ ආයස්මා ආනන්දෙ, සෙතාසතචාරිකං ආභිණ්ඩනෙතා
තාති විවරාති විවරවංසෙ භණ්ණිකාබද්ධාති තිට්ඨනෙත. දිස්වාත භික්ඛු
ආමනෙතාසි: “කසිමාති අට්ඨසෝ විවරාති විවරවංසෙ භණ්ණිකාබද්ධාති
තිට්ඨන්ති”ති. අමාසං අට්ඨසෝ අකාලවිවරාති විවරපච්චාසා නික්ඛිතතාති”ති.
“කිව විරං පනාට්ඨසෝ ඉමාති විවරාති නික්ඛිතතාති”ති. “අතිරෙකමාසං
අට්ඨසෝ”ති. ආයස්මා ආනන්දෙ උජ්ඣායති බියති විපාවෙති: “කථං හි නාම
භික්ඛු අකාලවිවරං පටිග්ගහෙඤා අතිරෙකමාසං නික්ඛිපියන්ති”ති. අථ
බෝ ආයස්මා ආනන්දෙ භගවතො එතමන්ඨං ආරොචෙයි. -පෙ- “සච්චං කිර
භික්ඛවෙ භික්ඛු අකාලවිවරං පටිග්ගහෙඤා අතිරෙකමාසං නික්ඛිපන්ති”ති?
“සච්චං භගවා”. විහරති බුද්ධෝ භගවා. “කථං හි නාම තෙ භික්ඛවෙ
මොඤ්ජුරිසා අකාලවිවරං පටිග්ගහෙඤා අතිරෙකමාසං නික්ඛිපියන්ති”ති.
තෙතං භික්ඛවෙ අප්පසන්නාතං වා පසාදය -පෙ- එවඤ්ඤා පත භික්ඛවෙ ඉමං
සිකබාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:

“තිට්ඨතවිවරස්මිං භික්ඛුනා උබ්බතස්මිං කසිනෙ භික්ඛුනෝ
පනෙව අකාලවිවරං උපපජ්ජය්‍ය, ආකඞ්චමානෙන භික්ඛුනා පටිග්ග-
හෙතඞ්ඛං, පටිග්ගහෙඤා ධම්මමෙව භාරෙතඞ්ඛං, නොවස්ස පාපිසුරි,
මාසපරමං තෙත භික්ඛුනා තං විවරං නික්ඛිපිතඞ්ඛං උනායං පාපිසුරියා
සතියා පච්චායාය, තතො වෙ උනාගිං නික්ඛිපෙය්‍ය සතියාපි පච්චායාය,
නිසසග්ගියං පාචිතතිය”න්ති.

3. තිට්ඨතවිවරස්මිනෙති භික්ඛුනෝ විවරං කතං වා හොති තථා වා
විතථා වා දබ්බං වා විවරාසා වා උපවර්තනා.

තෘතීයකසිතශික්ෂාදායකය

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ සැවැත්නුවර සමීප-
යෙහි වූ අතේපිඬුසිටුහුගේ දෙවිරම්භි වැඩ වාසය කරණ සේක. තවද
එසමයෙහි එක්තරා මහණක්හට අයල්සිටුරක් උපන්නේ වෙයි. ඔහුට ඒ
සිටුර කරණු ලබන්නේ නොපොහොතේ ය. ඉක්බිති ඒ මහණ තෙම ඒ
සිටුර ඔසවා පුතපුතා විමර්දනය කෙරෙයි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සෙතා-
සතචාරිකායෙහි වඩනාහු ඒ මහණ ඒ සිටුර ඔසවා පුතපුතා විමර්දනය
කරණුවනු දුටුහ. දැක ඒ මහණ යම් තැනෙක්හි ද එතැන්හි එළඹියහ. එළඹ
ඒ මහණහට මෙය වදාළහ: 'මහණ, හෝ කුමට මේ සිටුර ඔසවා පුතපුතා
විමර්දනය කෙරෙයි දැ'යි. 'වහන්ස, මේ මට උපන් අයල්සිටුර 'කරණු
ලබන්නේ නොපොහොතේ වෙයි. එහෙයින් මම මේ සිටුර ඔසවා පුතපුතා
විමර්දනය කෙරෙමි'යි. 'මහණ, හට සිටුරු ලැබීමේ ආශායෙන් ඇත් දැ?'යි.
'ඇත භාග්‍යවතුන් වහන්සැ'යි. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදන-
යෙහි මේ කාරණයෙහි දැහැමි කථා වදාරා භික්ෂුන් ඇමතු සේක: 'මහණෙනි,
අයල්සිටුරක් පිළිගෙන සිටුරු ලැබීමේ ආශායෙන් තබන්නට අනුදනිමි'යි.

2. තවද එසමයෙහි භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් විසින් 'අයල්සිටුරක් පිළිගෙන
සිටුරු ලැබීමේ ආශායෙන් තබන්නට අනුදන්නා ලද'යි අයල්සිටුරු පිළිගෙන
අභිරුක මාසයක් කල් තබති. ඒ සිටුරු සිටුරුවසා බදබැඬි ව සිටිති.
ආයුෂමත් අනිද තෙරණුවෝ සෙතාසතචාරිකායෙහි වඩනාහු ඒ විවරයන්
සිටුරුවසා බදබැඬි ව සිටියත් දුටුහ. දැක භික්ෂුන් ඇමතුහ: 'ඇවැත්නි,
කවරක්හුගේ මේ සිටුරු සිටුරුවසා බදබැඬි ව සිටිත් දැ'යි. 'ඇවැත්නි, අපගේ
නොකල්සිටුරු විවරපච්චාසායෙන් තබන ලද්දහු ය'යි. ඇවැත්නි, 'කිසිමෙක
කල් මේ සිටුරු තබන ලද්දහු දැ'යි. 'ඇවැත්නි, අසිරු මසෙකැ'යි. ආයුෂමත්
අනිද තෙරණුවෝ අවඥ කෙරෙහි, අයුණු කියති දෙස් පහල කෙරෙත්:
'කෙසේ නම් මහණහු අයල්සිටුරු පිළිගෙන අසිරු මසක් තැබූ දැ'යි. ඉක්බිති
ආයුෂමත් අනිද තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙපවත් දැන්වූහ. ...
"සැබෑ ද මහණෙනි, භික්ෂුහු අයල්සිටුරු පිළිගෙන අසිරු මසක් තබන් දැ"යි.
'සැබව භාග්‍යවතුන් වහන්ස, භාග්‍යවත් බුදුහු ගඟා කළහ: 'කෙසේ නම්
මහණෙනි, ඒ තුවක්පුරාමයෝ අයල්සිටුරු පිළිගෙන අසිරු මසක් තැබූහ ද,
මහණෙනි, තෙල නොපහනුන්ගේ පැහැදීම පිණිස හෝ නො වෙයි. ...
තවද මහණෙනි, මෙසේත් මේ ශික්ෂාපදය උදෙසායි:

"භික්ෂුහුගේ සිටුර කොට හිමි කල්හි කෙළින් ලද්ද කල්හි
භික්ෂුතම මෑ වැළින් අයල්සිටුරෙක් උපදහන් නම් කැමැති වන්නා වූ
භික්ෂුහු විසින් පිළිගත යුතු ය. පිළිගෙන වහා ම කරවිය යුතු ය. ඉදින්
පිළිපුන් බව නො වන්නේ නම් ඒ භික්ෂුහු විසින් උනාසුරණය පිණිස
සිටුරු ලැබීමේ ආශාවක් ඇති කල්හි ඒ සිටුර මසක් පරම කොට
ඇති කලක් තැබිය යුතු ය. විවරාශාවක් ඇති කල්හිද එයින් මත්-
තෙහි තබා නම් හිසැහිපවිනි වේ"යි.

3. නිබ්බතවිවරයෙහි යනු: භික්ෂුහුගේ සිටුර කරණ ලද හෝ වෙයි.
තැසුනේ හෝ වැහැසුනේ හෝ දුටුනේ හෝ විවරයාව සිදුනේ හෝ වෙයි.

උබ්බතසමිං කසීතනි අට්ඨනං මාතිකානං අඤ්ඤාතරුග මාතිකාග උබ්බතං ගොති, සබ්බෙත වා අනතරු උබ්බතං ගොති.

අකාලවිවරං නාම; අනතරුතෙ කසීතෙ එකාදසමාසෙ උප්පන්නං, අතරුතෙ කසීතෙ සත්තමාසෙ උප්පන්නං, කාලෙපි ආදිග්ග දින්නං, එතං අකාලවිවරං නාම.

උප්පජ්ජයාති උප්පජ්ජයා සබ්බතො වා ගණතො වා ඤ්ඤිතො වා මිත්තතො වා පංසුකුලං වා අත්තතො වා ධනෙන.

ආකඛ්ඛමානෙනාති ඉට්ඨමානෙන පටිග්ගහෙතඛ්ඛං.

පටිග්ගහෙත්වා ත්වපමෙව කාරෙතඛ්ඛනති දසාහා කාරෙතඛ්ඛං.

නො වග්ග පාටිපුට්ඨි කසිරමානං තප්පගොති.

මාසපරමං තෙන නික්ඛන්තා භං විවරං නික්ඛිපිතඛ්ඛනති මාසපරමතා නික්ඛිපිතඛ්ඛං.

උත්තංග පාටිපුට්ඨියාති උත්තංග පාරිසුරත්ථාය.

සත්ඨියා පච්චාසායාති පච්චාසා ගොති සබ්බතො වා ගණතො වා ඤ්ඤිතො වා මිත්තතො වා පංසුකුලං වා අත්තතො වා ධනෙන.

තභො ථෙව උත්තංගිං නික්ඛිපෙය්‍ය සත්ඨියාපි පච්චාසායාති තදනුප්ප-
 නෙන මූලවිවරෙ පච්චාසාවිවරං උප්පජ්ජති, දසාහා කාරෙතඛ්ඛං. දභීනුප්පනෙන
 මූලවිවරෙ පච්චාසාවිවරං උප්පජ්ජති, දසාහා කාරෙතඛ්ඛං. තීනුප්පනෙන -පෙ-
 වතුනුප්පනෙන, -පෙ- පඤ්චානුප්පනෙන -පෙ- ජානුප්පනෙන, -පෙ-
 සත්තානුප්පනෙන, -පෙ- අට්ඨානුප්පනෙන, -පෙ- තවානුප්පනෙන, -පෙ-
 දසානුප්පනෙන මූලවිවරෙ පච්චාසාවිවරං උප්පජ්ජති, දසාහා කාරෙතඛ්ඛං.
 එකාදසෙ උප්පනෙන -පෙ- ආදසෙ උප්පනෙන -පෙ- තෙරසෙ උප්පනෙන
 -පෙ- වුග්ගසෙ උප්පනෙන -පෙ- පණ්ණරසෙ උප්පනෙන -පෙ- සොළිසෙ
 උප්පනෙන -පෙ- සත්තරසෙ උප්පනෙන -පෙ- අට්ඨාරසෙ උප්පනෙන
 -පෙ- එකුතථිසෙ උප්පනෙන -පෙ- ථිසෙ උප්පනෙන මූලවිවරෙ
 පච්චාසාවිවරං උප්පජ්ජති, දසාහා කාරෙතඛ්ඛං. එකථිසෙ උප්පනෙන මූලවිවරෙ
 පච්චාසාවිවරං උප්පජ්ජති, තවාහා කාරෙතඛ්ඛං. ආථිසෙ උප්පනෙන -පෙ-
 තෙථිසෙ උප්පනෙන -පෙ- වතුථිසෙ උප්පනෙන -පෙ- පඤ්චථිසෙ උප්පනෙන
 -පෙ- ඡබ්බිසෙ උප්පනෙන -පෙ- සත්තථිසෙ උප්පනෙන -පෙ- අට්ඨථිසෙ
 උප්පනෙන -පෙ- එකුතථියෙ උප්පනෙන මූලවිවරෙ පච්චාසාවිවරං උප්පජ්ජති,
 එකාහා කාරෙතඛ්ඛං. තිංසෙ උප්පනෙන මූලවිවරෙ පච්චාසාවිවරං උප්පජ්ජති,
 තදගෙව අභිට්ඨාතඛ්ඛං. විකපෙතඛ්ඛං. විග්ගජ්ජතඛ්ඛං. තො ථෙව
 අභිට්ඨියා වා විකපෙය්‍ය වා විග්ගජ්ජෙය්‍ය වා-

උක්ඛතසමිං කසිනෙ යනු: අට වැදූරුම් මාතෘකාවන් අතුරින් එක්කර මාතෘකායෙකින් උද්ගත ලද්දේ වෙයි. සමඛයා විසින් හෝ අතරු උද්ගත ලද වෙයි.

අකාලවිවර නම: කෙළින් නොඅතුල කල්හි එකොළොස් මග්ගි උපත්තේ ය. කෙළින් අතුල කල්හි සත්මස් මුළුල්ලෙහි උපත්තේ ය. කල්හිදු නොකල්හිවුරු යි උදෙසා දෙන ලද්දේ ය. තෙල අගල් සිවුරු නම.

උපපජ්ජය යනු: සමඛයා කෙරෙන් හෝ ගණයා කෙරෙන් හෝ නැයන් කෙරෙන් හෝ මිත්‍රයන් කෙරෙන් හෝ පසුල් ව හෝ තමාගේ ධනයෙන් හෝ උපදනේ ය.

ආකඛමානෙන යනු: කැමැත්තනු විසින් පිළිගත යුතු ය.

පටිග්ගහෙය්වා ඛිප්පමෙව කාරෙහඛං යනු: දස දවසෙකින් කරවිය යුතු ය.

නො වසස පාටිසුරි යනු: කරණු ලබන්නේ නො පොහොනේ ය.

මාසපරමං තෙන හිනුනා තං විවරං නිකුතිපිතඛං යනු: මසක් කල් පරම කොට තැබිය යුතු ය.

උනායා පාටිසුරියා යනු: උනු වුවහුගේ සම්පූර්ණ බව පිණිස ය.

යතියා පච්චාසාය යනු: සමඛයා කෙරෙන් හෝ ගණයා කෙරෙන් හෝ නැයන් කෙරෙන් හෝ මිත්‍රයන් කෙරෙන් හෝ පසුල් ව හෝ තමාගේ ධනයෙන් හෝ සිවුරු ලැබීමේ ආශාසෙක් වෙයි.

තතො චෙ උනාතරිං නිකුතිපෙය් යතියා'පි පච්චාසාය යනු: එදවස උපත් මූලවිවරය ඇති කල්හි පච්චාසාචිවරය උපදී නම් දස දවසින් කරවිය යුතු ය. දෙවන දවස උපත් මූලවිවරය ඇති කල්හි පච්චාසාචිවරය උපදී නම් දස දවසින් කරවිය යුතු ය. තුන්වන දවස උපත් ... සතර වන දවස උපත් ... පස් වන දවස උපත් ... සවන දවස උපත් ... සත් වන දවස උපත් ... අට වන දවස උපත් ... නව වන දවස උපත් ... දස වන දවස උපත් මූලවිවරය ඇති කල්හි පච්චාසාචිවරය උපදී නම් දස දවසින් කරවිය යුතු. එකොළොස් වන දවස උපත් ... දෙළොස් වන දවස උපත් ... තෙළොස් වන දවස උපත් ... තුළුස් වන දවස උපත් ... පසළොස් වන දවස උපත් ... සොළොස් වන දවස උපත් ... සතළොස් වන දවස උපත් ... අටළොස් වන දවස උපත් ... එකුන්විසි වන දවස උපත් ... විසි වන දවස උපත් මූලවිවරය ඇති කල්හි පච්චාසාචිවරය උපදී නම් දස දවසින් කරවිය යුතු. එක්විසි වන දවස උපත් මූලවිවරය ඇති කල්හි පච්චාසාචිවරය උපදී නම් නව දවසින් කරවිය යුතු ය. දෙවිසි වන දවස උපත් ... තෙවිසි වන දවස උපත් ... සූවිසි වන දවස උපත් ... පස්විසි වන දවස උපත් ... සවිසි වන දවස උපත් ... සත්විසි වන දවස උපත් ... අටවිසි වන දවස උපත් ... එකුන්හිස් වන දවස උපත් මූලවිවරය ඇති කල්හි පච්චාසාචිවරය උපදී නම් එක්දවසින් කරවිය යුතු. හිස් වන දවස උපත් මූලවිවරය ඇති කල්හි පච්චාසාචිවරය උපදී නම් එදවස මැ ඉටිය යුතු ය. විකෘපිය යුතු ය. විකෘදිය යුතු ය. ඉදින් නො ඉටා නම් හෝ නො විකපා නම් හෝ නො විකදා නම් හෝ-

එකතියෙ අරුණුග්ගමනෙ නිසංගතියං ගොති, නිසංගතබ්බං සමසංග වා ගණ්ණං වා පුග්ගලස්ස වා එවද්ධං පන භික්ඛවෙ නිසංගතබ්බං -පෙ- “ඉද්දෙම ගතොත අකාලවිවරං මාසාතිකකතාං නිසංගතියං, ඉමාං සමසංග නිසංග- මි”ති -පෙ- දදෙය්‍යා”ති -පෙ- දදෙය්‍ය”නති -පෙ- අයසමනො දමමි”ති.

4. විසභාගෙ උපපනො මුලවිවරෙ පච්චාසාවිවරං උපපජ්ජති රතතියො ච සෙසා ගොනති, ත අකාමා කාරොතබ්බං.

5. මාසාතිකකතො අතිකකතාගද්දි, නිසංගතියං පාවිතතියං. මාසා- තිකකතො වෙමතිකො -පෙ- මාසාතිකකතො අතතිකකතාගද්දි -පෙ- අතතිට්ඨිතෙ අතිට්ඨිතාගද්දි -පෙ- අවිකපපිතෙ විකපපිතාගද්දි -පෙ- අවිසංජ්ජිතෙ විසංජ්ජිතාගද්දි -පෙ- අනට්ඨිතාගද්දි -පෙ- අවිනට්ඨිතාගද්දි -පෙ- අද්දිකෙ ද්දිකාගද්දි -පෙ- අවිපුරිතෙ විපුරිතාගද්දි නිසංගතියං පාවිතතියං.

6. නිසංගතියං විවරං අතිසංජ්ජා පරිභුද්ධා අපතති දුක්ඛට්ඨං. මාසාතිකකතො අතිකකතාගද්දි, අපතති දුක්ඛට්ඨං. මාසාතිකකතො වෙමතිකො, අපතති දුක්ඛට්ඨං. මාසාතිකකතො අතතිකකතාගද්දි, අපතති.

7. අතපතති අනොමාසං අතිට්ඨිති, විකපෙති, විසංජ්ජති, නසංගති, විසංගති, ඛයාති, අවජ්ජිති ගණනති, විසංසං ගණනති, උමමතකස්ස, ආදිකමමිකස්සාති.

තතියකපිනසිකබාපදං නිමිතිං.

5. 1. 4.

පුරාණවිවරසිකබාපදං

1. තෙන සමයෙන බුද්ධා භගවා සාවච්ඡියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථ- පිණ්ඩස්ස අරුමෙ. තෙන බො පන සමයෙන අයසමනො උද්ගස්ස පුරාණ- දුතිසිකා භික්ඛුනිපු පබ්බජිතා ගොති, සා අයසමනො උද්ගස්ස සතතිකෙ අතිකකතං අගච්ඡති, අයසමාපි උද්ගි තස්සා භික්ඛුනියා සතතිකෙ අතිකකතං ගච්ඡති. තෙන බො පන සමයෙන අයසමා උද්ගි තස්සා භික්ඛුනියා සතතිකෙ භතතවිසංගං කරොති. අථ බො අයසමා උද්ගි පුබ්බණ්ණසමයං තීවාසෙති: පනතවිවරමාදය යෙන සා භික්ඛුනි තෙනුපසඛකමි, උපසඛකමිතා තස්සා භික්ඛුනියා පුරතො අඛ්‍යාපාතං විවරිති: අයතෙ නිසිදි, සාපි බො භික්ඛුනි අයසමනො උද්ගස්ස පුරතො අඛ්‍යාපාතං විවරිති: නිසිදි. අථ බො අයසමා උද්ගි සාරතො තස්සා භික්ඛුනියා අඛ්‍යාපාතං උපනිජ්ඣාමි. තස්ස අසුචි මුච්චි.

එක්කම් වන අරුණ කාලෙක කල්හි නිසාහි වෙයි. සභනට හෝ ගණයට හෝ පුගුල්හට හෝ නිසාදිය යුතු ය. තවද මහණෙනි, මෙතෙක් නිසාදිය යුතු ය... “වහන්ස, මේ මාගේ අගල්සිවුර මහත් ඉක්මනියේ නිසාහි විය, මෙය මම සභනට නිසදමි”යි ... දෙන්නේ ය. ... දෙන්නාහු ය. ... ආයුෂමත්තට දෙමි”යි.

4. විසභාග වූ මූලවිවරය උපත් කල්හි සච්චාසාවිවරය උපදී තම් රුහුණ ද ශෙෂ වෙන් තම් නො කාමැත්තෙන් නො කරවිය යුතු ය.

5. මසක් ඉක්ම හිය සිටුරෙහි “ඉක්ම හියේ ය” යන සංඥ ඇත්තේ නිසාහි පවිති වෙයි. මසක් ඉක්මහිය සිටුරෙහි විමති ඇතියේ ... මසක් ඉක්මහිය සිටුරෙහි ,නො ඉක්මනා’යි සංඥ ඇත්තේ ... නො ඉටුයෙහි ‘ඉටුත ලද’යි සංඥ ඇත්තේ ... නො විකාසුයෙහි ‘විකපත ලද’යි සංඥ ඇත්තේ ... නො විසර්ත ලදුයෙහි ‘විසරත ලද’යි සංඥ ඇත්තේ ... නො තවුයෙහි තවැ යි සංඥ ඇත්තේ ... නො වැතැසුනු සිටුරෙහි ‘වැතැසිනා’යි සංඥ ඇත්තේ ... නො දවුනෙහි ‘දවිනා’යි සංඥ ඇත්තේ ... අසිදා ගන්නා ලද්දෙහි ‘නො අසිදා ගන්නා ලද’යි සංඥ ඇත්තේ නිසාහි පවිති වේ.

6. නිසාහි වූ සිටුර නො නිසරා පරිභොග කෙරේ තම් දුකුලාආවාත් වෙයි. මසක් නො ඉක්මහිය සිටුරෙහි ‘ඉක්මනා’යි සංඥ ඇත්තේ දුකුලාආවාත් වෙයි. මසක් නො ඉක්මහිය සිටුරෙහි විමති ඇතියේ දුකුලාආවාත් වෙයි. මසක් නො ඉක්මහිය සිටුරෙහි ‘නො ඉක්මනා’යි සංඥ ඇත්තේ ආවාත් නැති.

7. ඇතුළු මාසයෙහි ඉටා තම්, විකපා තම්, විසරා තම්, නැසේ තම්, වැතැසේ තම්, දවේ තම්, අසිදා ගනිත් තම්, විස්වාසි ව ගනිත් තම් ආවාත් නැති. උමතුහට ආදිකම්මකයහට ආවාත් නැති.

තාතීය කාසින යිකොපදය නිමි.

5. 1. 4.

පුරාණවිවරයකොපදය.

1 එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුහු සාවැත්තුවර සම්පයෙහි වූ අනේපිඬු සිටුහුගේ දෙවිරම්හි වැඩ වෙසෙති. එසමයෙහි ආයුෂමත් උදයි තෙරැත්තේ පුරුණදුතිකාව මෙහෙණත් කෙරෙහි පැවිදි වූවා වෙයි. ඔහු තොමෝ තීරතුරු ආයුෂමත් උදයි තෙරැත් වෙත පැමිණෙයි. ආයුෂමත් උදයි තෙර ද තීරතුරු ඒ මෙහෙණ වෙත යයි. එසමයෙහි ආයුෂමත් උදයි තෙර ඒ මෙහෙණ වෙත බත්තිස කෙරෙයි. එකල ආයුෂමත් උදයි තෙර පෙරවරුයෙහි හැඳ පෙරෙව පාසිටුරු ගෙණ ඒ මෙහෙණ වෙත එළඹියේ ය. එළඹි ඒ මෙහෙණ පෙරවුයෙහි අභිසරාතය විවර කොට ආයතයෙහි හුන්නේ ය. ඒ මෙහෙණ ද ආයුෂමත් උදයි තෙරැත් ඉදිරියෙහි අභිසරාතය විවර කොට හිදගනු. එකල්හි ආයුෂමත් උදයි තෙර ගවගත් රග ඇත්තේ ඒ මෙහෙණගේ අභිසරාතය මෙනෙහි කෙළේ ය. ඔහුට අගුවි මිදින.

2. අථ ඛො ආයසමා උද්භි තං භික්ඛුනිං එතද්දවොච: “ගච්ඡ භගිනී උදකං ආහර, අනකරවාසකං ඛොවිණ්ණම්”ති. “ආහරය්‍ය, අගචෙව ඛොවිණ්ණම්”ති තං අසුචිං එකදෙසං මුඛෙන අය්‍යාගෙසි, එකදෙසං අඛගජාතෙ පකම්පි. සා තෙන ගඛිතං ගණ්ඨි. භික්ඛුනියො එවමාහංසු: “අමුග්ගවාට්ඨී අයං භික්ඛුනී ගඛිතී”ති. “තාහං අය්‍යා අමුග්ගවාට්ඨී”ති භික්ඛුනීතං එතමන්ථං ආරොවෙසි. භික්ඛුනියො උජ්ඣායනාහි ඛියනාහි විපාලෙනාහි: “කථං හි නාම අය්‍යො උද්භි භික්ඛුනියා පුරුණවිවරං ඛොවාපෙසසති”ති. අථ ඛො තා භික්ඛුනියො භික්ඛුතං එතමන්ථං ආරොවෙසුං. යෙ තෙ භික්ඛු අපට්ඨන්, තෙ උජ්ඣායනාහි ඛියනාහි විපාලෙනාහි: “කථං හි නාම ආයසමා උද්භි භික්ඛුනියා පුරුණවිවරං ඛොවාපෙසසති”ති. අථ ඛො තෙ භික්ඛු භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “ඝච්චං කිර තං උද්භි භික්ඛුනියා පුරුණවිවරං ඛොවාපෙසි”ති? “ඝච්චං භගවා”. “ඤ්ඤානිකා තෙ උද්භි අඤ්ඤානිකා”ති. “අඤ්ඤානිකා භගවා”ති. “අඤ්ඤාතකො මොඝපුරිස අඤ්ඤානිකාය ත ජාතාහි පතිරුපං වා අපපතිරුපං වා පාසාදිකං වා අපාසාදිකං වා. තන්ථ නාම තං මොඝපුරිස අඤ්ඤානිකාය භික්ඛුනියා පුරුණවිවරං ඛොවාපෙසසති. තෙනං මොඝපුරිස අපපසනනාතං වා පසාදය -පෙ- එවඤ්ච පත භික්ඛවෙ ඉමං සිතතාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:”

“යො පන භික්ඛු අඤ්ඤානිකාය භික්ඛුනියා පුරුණවිවරං ඛොවා-
පෙය්‍ය වා රජාපෙය්‍ය වා ආකොට්ඨපෙය්‍ය වා නිස්සග්ගියං පාචිතනිය”නති:

3. යො පනාති යො යාදිසො -පෙ-

භික්ඛුනි -පෙ- අයං ඉමසමං අනෙථ අධිපෙට්ඨතො භික්ඛුනි.

අඤ්ඤානිකා නාම: මානිතො වා පිතිතො වා යාව සතතමා පිතාමහසුගා අභමිඤ්ඤා.

භික්ඛුනී නාම: උභතො සබ්බෙ උපසම්පන්නා.

පුරුණවිවරං නාම: සකිං නිවන්ඨපි සකිං පාරාතඨපි.

ඛොවාහි ආණාපෙහි, ආපතති දුක්ඛවංසං. ඛොතං නිස්සග්ගියං හොති. රජාහි ආණාපෙහි, ආපතති දුක්ඛවංසං, රතතං නිස්සග්ගියං හොති. ආකොට්ඨපිහි ආණාපෙහි, ආපතති දුක්ඛවංසං, සකිං පාණිප්පහාරං වා මුග්ගාරප්පහාරං වා දිනෙත නිස්සග්ගියං හොති. නිස්සජ්ඣබ්බං සම්භස්ස වා ගණ්ණං වා පුග්ගලස්ස වා.

4. එවං ව පත භික්ඛවෙ නිස්සජ්ඣබ්බං: “ඉදං මෙ ගතො පුරුණවිවරං අඤ්ඤානිකාය භික්ඛුනියා ඛොවාපිතං නිස්සග්ගියං, ඉමානං සම්භස්ස නිස්සජාමි”ති -පෙ- දදෙය්‍යාහි -පෙ- දදෙය්‍යනන් -පෙ- ආයසමිතො දමමි”ති. -පෙ-

2. ඉක්බිති ආයුෂමත් උදයි තෙර ඒ මෙහෙණට මෙසේ කී ය. ‘යා නාහති-
යෙති, දිග ගෙණෙව. අනාරවාතකය සෝදමි’යි. “දෙව හිමියනි, මම මෑ
සෝදමි’යි. ඒ අග්‍රි එක්දෙසක් මුළින් ගතු. එක්දෙසක් අභිතරාතයෙහි බැහැ. මී
තොමෝ එයින් ගවි ගතු. හිසුණුණු මෙසේ කීහු: “මේ මෙහෙණ බබ්බර
තැත්තී ගවිලියකැ’යි. “ආයුෂාවෙති, මම බබ්බර නැතියක් නො වෙමි’යි. හිසුණු-
ණින් මෙ පවත් දන්වු. හිසුණුණු අවඥ කෙරෙති. අයුණු කියති. දෙස් පහල
කෙරෙත්: ‘කෙසේ නම් උදයි හිමිහු මෙහෙණක ලවා පොරණ සිවුරක් දෙවවුහු
ද’යි. ඉක්බිති ඒ හිසුණුණු හිසුණුවට මෙපවත් දන්වුහ. යම් මහණ කෙතෙක්
අලොච්ඡ වෙත් ද ඔහු අවඥ කෙරෙති අයුණු කියති දෙස් පහල කෙරෙත්:
‘කෙසේ නම් ආයුෂමත් උදයි තෙර මෙහෙණක ලවා පොරණ සිවුරක් දෙවවී
ද’යි. ‘ඉක්බිති ඒ හිසුණු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙපවත් සාල කළහ.
‘සාබ්බ උදයි, තෝ මෙහෙණක ලවා පොරණ සිවුරක් දෙවවී ලැ’යි.
‘සාබ්බ භාග්‍යවතුන් වහන්ස, උදයි, තව ‘නෑ එකක් ද නො නෑ එකක් ද’යි.
‘නො නෑ එකක් භාග්‍යවතුන් වහන්සැ’යි. “තුච්ඡුරුඡය, නො නෑයෙක්
නො නෑ එකක් හට සුද්දසක් හෝ නො සුද්දසක් හෝ ප්‍රසාදයට වැටෙන්නක්
හෝ අප්‍රසාදයට වැටෙන්නක් හෝ නො දනියි. එහි ලා තුච්ඡුරුඡය, තෝ
නො නෑ මෙහෙණක ලවා පොරණ සිවුර දෙවවී. තුච්ඡුරුඡය, තෙල
තොපහනුන්නේ පාහැදීම පිණිස හෝ නො වෙයි ... තවද මහණෙනි,
මෙසේත් මේ ගීතාපදය උදෙසා:

“යම් මහණෙක් තෙම ශ්‍රාන්තා මෙහෙණක ලවා පොරණ සිවුරක්
දෙවවා නම් හෝ රඳවා නම් හෝ කොළවා නම් හෝ නිසැරිපවීති
වෙ” යයි.

3. යො පන යනු: යමෙක් යම් බලයෙන් ...

හිසුණු යනු: ... මේ තෙමේ මේ අපියෙහි ‘හිසුණු’ යයි අදහස් කරණ
ලද්දේ ය.

අක්කුණිකා නම්: මුළුපසින් හෝ පියපසින් හෝ සත් වැනි මුත්තාටුත්
තෙක් අභිමුඛයෝ යි.

හිසුණු නම්: උගතොපකයා කෙරෙහි උපසපන් වූවා.

සුරුණුවර නම්: වරක් හඳුනා ලද්දේ ද වරක් පොරොත්තා ලද්දේ ද
වෙයි.

‘දෙවවයි’ අණවා නම් දුකුලාආවාත් වෙයි, දෝතා ලද්දේ නිසැරි
වෙයි. ‘රඳවයි’ අණවා නම් දුකුලාආවාත් වෙයි. රඳනා ලද්දේ නිසැරි
වෙයි. ‘කොළවයි’ අණවා නම් දුකුලාආවාත් වෙයි. වරක් අත්පහරක්
හෝ මුගුරු පහරක් හෝ දුන් කල්හි නිසැරි වෙයි. සහතට හෝ
ගණයට හෝ ප්‍රභූලක්හට හෝ නිසැරිය යුතු ය.

4. තවද මහණෙනි මෙසේත් නිසැරිය යුතු ය. “වහන්ස, මාගේ
‘මේ පොරණ සිවුර නොනෑ මෙහෙණක ලවා දෙවවන ලද්දේ නිසැරි
විෂ. මම මෙය සහතට නිසදම’යි ... දෙත්තේ යයි ... දෙත්තානු
ෂයි ... ආයුෂමත්හට දෙමි’යි ...

5. අඤ්ඤාතිකාය අඤ්ඤාතිකසඤ්ඤා පුරාණවිවරං බොවාපෙති, නිසංගගිං පාචිතතිං. අඤ්ඤාතිකාය අඤ්ඤාතිකසඤ්ඤා පුරාණවිවරං බොවාපෙති රජාපෙති, නිසංගගියෙන ආපතති දුක්ඛං. අඤ්ඤාතිකාය අඤ්ඤාතිකසඤ්ඤා පුරාණවිවරං බොවාපෙති ආකොටාපෙති, නිසංගගියෙන ආපතති දුක්ඛං. අඤ්ඤාතිකාය අඤ්ඤාතිකසඤ්ඤා පුරාණවිවරං බොවාපෙති රජාපෙති ආකොටාපෙති, නිසංගගියෙන ආපතති ද්විතනං දුක්ඛං.

6. අඤ්ඤාතිකාය අඤ්ඤාතිකසඤ්ඤා පුරාණවිවරං රජාපෙති, නිසංගගිං පාචිතතිං -පෙ- රජාපෙති ආකොටාපෙති, නිසංගගියෙන ආපතති දුක්ඛං. රජාපෙති බොවාපෙති, නිසංගගියෙන ආපතති දුක්ඛං. රජාපෙති ආකොටාපෙති බොවාපෙති, නිසංගගියෙන ආපතති ද්විතනං දුක්ඛං.

7. අඤ්ඤාතිකාය අඤ්ඤාතිකසඤ්ඤා පුරාණවිවරං ආකොටාපෙති, නිසංගගිං පාචිතතිං. අඤ්ඤාතිකාය අඤ්ඤාතිකසඤ්ඤා පුරාණවිවරං ආකොටාපෙති බොවාපෙති -පෙ- ආකොටාපෙති රජාපෙති -පෙ- ආකොටාපෙති බොවාපෙති රජාපෙති, නිසංගගියෙන ආපතති ද්විතනං දුක්ඛං.

8. අඤ්ඤාතිකාය වෙමතිකො -පෙ- අඤ්ඤාතිකාය ඤ්ඤාතිකසඤ්ඤා -පෙ- අඤ්ඤාය පුරාණවිවරං බොවාපෙති, ආපතති දුක්ඛං. නිසිදනපච්චන්දරණං බොවාපෙති, ආපතති දුක්ඛං. එකකො උපසම්පන්නාය බොවාපෙති, ආපතති දුක්ඛං. ඤ්ඤාතිකාය අඤ්ඤාතිකසඤ්ඤා -පෙ- ආපතති දුක්ඛං. ඤ්ඤාතිකාය වෙමතිකො -පෙ- ආපතති දුක්ඛං. ඤ්ඤාතිකාය ඤ්ඤාතිකසඤ්ඤා -පෙ- අනාපතති.

9. අනාපතති ඤ්ඤාතිකාය බොවනතියා අඤ්ඤාතිකා දුතියා හොති, අවුත්තා බොවති, අපරිභුතනං බොවාපෙති, විවරං. සපෙතා අඤ්ඤා පරික්ඛාරං බොවාපෙති, සික්ඛමානාය, සාමණේරියා, උම්මතකසං, ආදි-කම්මකසංගාති.

පුරාණවිවර්ධිතබාපදං නිමිතං.

5. තොනු මෙහෙණ කෙරෙහි තොනු මෙහෙණ ය යන සංඥ ඇති ව පොරණ සිටුරු දෙවා නම් නිසැඟිපවිති වෙයි. තොනු මෙහෙණ කෙරෙහි තොනු මෙහෙණ ය යන සංඥ ඇති ව පොරණ සිටුරු දෙවා නම් රජන් කරවා නම් නිසැඟි හා සමග දුකුලාආවාත් වෙයි. තොනු මෙහෙණ කෙරෙහි තොනු මෙහෙණ ය යන සංඥ ඇති ව පොරණ සිටුරු දෙවා නම් කොළවා නම් නිසැඟි හා සමග දුකුලාආවාත් වෙයි. තොනු මෙහෙණ කෙරෙහි තොනු මෙහෙණ ය යන සංඥ ඇති ව පොරණ සිටුරු දෙවා නම් රජන් කරවා නම් කොළවා නම් නිසැඟි හා සමග දෙ දුකුලාආවාතෙක් වේ.

6. තොනු මෙහෙණ කෙරෙහි තොනු මෙහෙණ ය යන සංඥ ඇති ව පොරණ සිටුරු රජන් කරවා නම් නිසැඟිපවිති වෙයි ... රජන් කරවා නම් කොළවා නම් නිසැඟි හා සමග දුකුලාආවාත් වෙයි. රජන් කරවා නම් දෙවා නම් නිසැඟි හා සමග දුකුලාආවාත් වෙයි. රජන් කරවා නම් කොළවා නම් දෙවා නම් නිසැඟි හා සමග දෙ දුකුලාආවාතෙක් වේ.

7. තොනු මෙහෙණ කෙරෙහි තොනු මෙහෙණ ය යන සංඥ ඇති ව පොරණ සිටුරු කොළවා නම් නිසැඟිපවිති වෙයි. තොනු මෙහෙණ කෙරෙහි තොනු මෙහෙණ ය යන සංඥ ඇති ව පොරණ සිටුරු කොළවා නම් දෙවා නම් ... කොළවා නම් රජන් කරවා නම් ... කොළවා නම් දෙවා නම් රජන් කරවා නම් නිසැඟි හා සමග දෙ දුකුලාආවාතෙක් වේ.

8. තොනු මෙහෙණ කෙරෙහි විමිති ඇති ව ... තොනු මෙහෙණ කෙරෙහි තු මෙහෙණ ය යන සංඥ ඇති ව ... අතෙකක් හුනේ පොරණ සිටුරු දෙවා නම් දුකුලාආවාත් වෙයි, නිතදුන් පසතුරුණු දෙවා නම් දුකුලාආවාත් වෙයි. භික්ෂුනීසභ්භා කෙරෙහි උපසපන් මෙහෙණක ලවා දෙවා නම් දුකුලාආවාත් වෙයි. තු මෙහෙණ කෙරෙහි තොනු මෙහෙණ ය යන සංඥ ඇති ව ... දුකුලාආවාත් වෙයි. තු මෙහෙණ කෙරෙහි විමිති ඇති ව ... දුකුලාආවාත් වෙයි. තු මෙහෙණ කෙරෙහි තු මෙහෙණ ය යන සංඥ ඇති ව ... ඇවැත් තැනි.

9. තු මෙහෙණ දෙවත කල්හි, තොනු මෙහෙණ දෙවැත්තක් වේ නම්, තො කිසක ලද්දි දෙවා නම්, පරිභොග තො කරණ ලද්ද දෙවා නම්, පිටුරු තබා අත් පිරිකරක් දෙවා නම්, සිකුම්බාතාවක ලවා, සාමණේරියක ලවා දෙවා නම් ඇවැත් තැනි. උමමතකයහට, ආදිකමිකයහට ඇවැත් තැනි යයි.

පුරාණවිවර ශික්ෂාසදය නිමි.

විවරපටිගතහණසිකඛාපදං

1. තෙන සමයෙන චුඤ්ඤා හගවා රුජගහෙ විහරති වෙළවතෙ කලඤ්ඤා-
නිවාපෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන උපපලවණණා භික්ඛුනී සාවතීයං විහරති.
අථ ඛො උපපලවණණා භික්ඛුනී පුබ්බණ්ණසමයං නිවාසෙත්වා පත්තාවිවර-
මාදාය සාවතීයං¹ පිණ්ඩාය පාවිසී. සාවතීයං පිණ්ඩාය වරිත්වා පච්ජාභාතනං
පිණ්ඩපාතපටිකකන්තා යෙන අකුමනං තෙත්තපසඛකම්, උපසඛකම්ත්වා දිවා-
විහාරාය අකුමනං අජේඛාගහෙත්වා අඤ්ඤාතරයම් රුකඛමුලෙ දිවා විහාරං
නිසීදි. තෙන ඛො පන සමයෙන වොරා කතකම්මා ගාමී වධිත්වා මංසං
ගහෙත්වා අකුමනං පවිසිංසු. අද්දසා ඛො වොරගාමණීකො උපපලවණණං
භික්ඛුනී අඤ්ඤාතරයම් රුකඛමුලෙ දිවා විහාරං නිසින්නා, දිසවා සවෙ මෙ
පුත්තගාතුකා පසසියසනති විහෙදසියසනති ඉමං භික්ඛුනීනති අඤ්ඤාත-
රයෙන අගමාසී. අථ ඛො සො වොරගාමණීකො මංසෙ පකෙක
වරමංසානි ගහෙත්වා පණණපුටං² බන්ධිත්වා උපපලවණණාය භික්ඛුනීයා අවිදුරෙ
රුකෙක ආලයොත්වා “යො පසසති සමණො වා මුග්ගමණො වා දින්නා යෙව
හරතුනි” වන්තා පකකාමි. අසොසී ඛො උපපලවණණා භික්ඛුනී සමාධිමනා
වුට්ඨගිත්වා තස්ස වොරගාමණීකස්ස ඉමං වාවං භාසමානස්ස. අථ ඛො
උපපලවණණා භික්ඛුනී තං මංසං ගහෙත්වා උපසංයං අගමාසී. අථ ඛො
උපපලවණණා භික්ඛුනී තස්ස රතතීයා අවට්ඨෙත තං මංසං සමපාදෙත්වා
උත්තරාසරේග භණ්ඩකං බන්ධිත්වා වෙහාසං අබ්භුග්ගන්ත්වා වෙළවතෙ
පච්චුට්ඨාසී.

2. තෙන ඛො පන සමයෙන හගවා ගාමං පිණ්ඩාය පටිට්ඨො හොති.
ආයසමා උදයී ඔගිග්ගකො යොති විහාරපාලො. අථ ඛො උපපලවණණා
භික්ඛුනී යෙත්තායසමා උදයී තෙත්තපසඛකම්, උපසඛකම්ත්වා ආයසමනනං
උදයී එතදවොච:- “කහං හතොත හගවා”ති. “පටිට්ඨො හගිති හගවා
ගාමං පිණ්ඩායා”ති. “ඉමං හතොත මංසං හභවතො දෙති”ති. “සන්නපටිතො
තයා හගිති හගවා මංසෙත. සවෙ මෙ ත්වා අනතරවාසකං දදෙය්‍යාසී, එවං
අභට්ඨි සන්නපටිතො භවෙය්‍යං අනතරවාසකෙත්වා”ති. “මයං ඛො හතොත
මාතුගාමා තාම කිව්ජලාහා, ඉද්දඤ්ච මෙ අනතිමං පඤ්චමං විවරං, තාහං
දස්සාමි”ති. “සෙය්‍යපාපි හගිති පුරිසො හප්පිං දත්වා කචෙජ් සජෙජ්‍ය්‍ය,³
එවමෙව ඛො ත්වා හගිති හභවතො මංසං දත්වා මසි අනතරවාසකො⁴
සජෙජ්‍ය්‍ය”ති. අථ ඛො උපපලවණණා භික්ඛුනී ආයසමනා උදයිත්වා නිපටි-
ත්ථිමානා අනතරවාසකං දත්වා උපසංයං අගමාසී. භික්ඛුනීයො උපපල-
වණණාය භික්ඛුනීයා පත්තාවිවරං පටිග්ගණකතතීයො උපපලවණණං
භික්ඛුනී එතදවොචු: “කහං තෙ අයෙස අනතරවාසකො”ති. උපපල-
වණණා භික්ඛුනී භික්ඛුනීනං එතමන්ථ ආරොවෙසී. භික්ඛුනීයො උපසං-
යනතී විපාචෙත්තති: “කථං හි තාම අයෙසා උදයී භික්ඛුනීයා විවරං
පටිග්ගහෙසසති, කිව්ජලාහො මාතුගාමො”ති. අථ ඛො තා භික්ඛුනීයො
භික්ඛුනං එතමන්ථ ආරොවෙසුං.

1. සාවතීයං, කචෙජ් 2. පණණපුටං, සක. 3. විසසජ්ජය්‍ය සක. 4. අනතරවාසකං ත
සජ්ජය්‍ය සි.වු. මග්ග. අනතරවාසකං විසසජ්ජය්‍ය, සක.

විවරප්‍රතිග්‍රහණයක් පදය

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුහු රජගහනුවර කලාකර්මාප නම් වූ වෙළඳාමකරුයෙහි වැඩ වෙසෙති, එසමයෙහි උපුල්වත් මෙහෙණ සැවැත්තුවර වෙසෙයි. ඉක්බිති උපුල්වත් මෙහෙණ පෙරවරායෙහි හැඳ පෙරෙව පාසිවුරු හෙණ පිඬු පිණිස සැවැත්ව පිවිසියා ය. සැවැත්තෙහි පිඬු පිණිස හැසිර පසුබත්හි පිණ්ඩපාතයෙන් නැවැතුනී අකිවනය කර එළඹියා ය. එළඹ දිව්‍යවිහාරය පිණිස අකිවනයට පිවිස එක්තරු රුක්ඛුලෙකා දිව්‍යවිහාරයෙහි හුන්නී ය. එසම-යෙහි කළ සොරකම් ඇති සොරු දෙනක මරු මිත් ගෙණ අකිවනයට පිවිසියහ. ඉක්බිති සොරදෙවු තෙම එක්තරු රුක්ඛුලෙක දිව්‍යවිහාරයෙහි හුන් උපුල්වත් මෙහෙණ දිව්‍ය දැක ඉදින් මාගේ දරු-මල්හු මේ මෙහෙණ දක්නාහු නම් වෙහෙසක්කාහ'යි අන් මහෙකින් ගියේ ය. ඉක්බිති ඒ සොරදෙවු තෙම මිත් පාසුහු කල්හි සොරුමිත් ගෙණ පත්පළාවක් බැඳ උපුල්වත් මෙහෙණට හුදුරු තැන්හි රුකෙක එල්වා "මහණ වෙවයි බඩුණු වෙවයි යමෙක් දැනී නම් දෙන ලද මැ" ය 'ගෙණ යේව'යි කියා ගියේය. උපුල්වත් මෙහෙණ සමාධියෙන් නැගී මේතෙපුල් කියන ඒ සොරදෙවුවාගේ බස් ඇසු ය. ඉක්බිති උපුල්වත් මෙහෙණ ඒ මිත් ගෙණ මෙහෙණවරට ගියා ය. ඉක්බිති උපුල්වත් මෙහෙණ ඒ රුක්‍රිහුගේ ඇවැළෙන් ඒ මිත් පිළියෙල කොට උතුරුසහසිවුරෙහි පොදි බැඳ අහසට පානනැගී වෙළඳාමකරුයෙහි බැස සිටියා ය.

2. එසමයෙහි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පිඬු පිණිස ගම්වැදුනාහු වෙති. ආයුෂමත් උදයී තෙරණුවෝ වෙහෙර රක්කාහු නැවැතුනාහු වෙති. ඉක්බිති උපුල්වත් මෙහෙණ උදයී තෙරුන් කර එළඹියා ය. එළඹ ආයුෂමත් උදයී තෙරුන්ට මෙය කීවු ය: 'මහත්ස භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කොහි ද'යි. "තැගනියනි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පිඬු පිණිස ගමට පිවිසියහ'යි. 'මහත්ස, මේ මිත් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට දෙව'යි. "තැගනියනි, තොප විසින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මසින් සතපත ලදහ. ඉදින් තෙපි මට අතුරුවසාසිවුර දෙන්නහු නම් මෙසේ මම ද අතුරුවසාසිවුරින් සතපතා ලද්දෙම් වන්නෙමි'යි. "මහත්ස, අපි නම් මාගම්වුවමෝ ප්‍රත්‍යය දුකසේ ලබන්-තමහ. මේ ද මාගේ පැයිම් පත්වැනි සිවුර ය. (එහෙයින්) මම කො දෙමැ'යි 'ගමසේ තැගනියනි, පුරුෂයෙක් ඇතු දී පොරොද්දෙහි ඇලෙන්නේ ද, එපරිද්දෙන් ම තැගනියනි, තෙපි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මිත් දී මාතෙරෙහිලා අතුරුවසාසිවුරෙහි ඇලෙන්නහු'යි. ඉක්බිති උපුල්වත් මෙහෙණ ආයුෂමත් උදයී තෙරුන් මසින් දැනී ව පෙළුනු ලබන්නී අතුරුවසාසිවුර දී මෙහෙණ-වරට ගියා ය. භික්ෂුණීහු උපුල්වත් මෙහෙණගේ පාසිවුරු පිළිගන්නාහු උපුල්වත් මෙහෙණට මෙපවත් කීහ: "ආයුෂාවෙනි, තොපගේ අතුරුවසා-සිවුර කොහි ද'යි. උපුල්වත් මෙහෙණ භික්ෂුණීන්ට එපවත් දැන්වූය. භික්ෂුණීහු අවමත් කෙරෙහි අයුණු කියති දෙය් පහළ කෙරෙත්: 'කෙසේ නම් උදයී හිමි මෙහෙණගේ සිවුර පිළිගත්තේ ද; මාගම් (ප්‍රත්‍යය) දුකසේ ලබන්නී'යි. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුණීහු භික්ෂුන්ට මෙපවත් දැන්වූහ.

3. යෙ තෙ භික්ඛු අපට්ඨන්තො තෙ උජ්ඣායනාති ඛියනාති විපාචෙනාති: “කථං හි තාම අයස්සා උද්ග්ගි භික්ඛුනියා විවරං පටිග්ගහෙස්සති”ති. අථ ඛො තෙ භික්ඛු භගවතො එතමන්තං අරොචෙසුං. “සඬං කිර තං උද්ග්ගි භික්ඛුනියා විවරං පටිග්ගහෙසීති? “සඬං භගවා.” “ඤ්ඤාතිකා තෙ උද්ග්ගි අඤ්ඤාතිකා”ති. “අඤ්ඤාතිකා භගවා”ති. “අඤ්ඤාතිකාමො මොක්ඛපුරිස අඤ්ඤාතිකාය න ජානාති පතිරුපං වා අපපතිරුපං වා සනතං වා. අයතනං වා තත්ත තාම තං මොක්ඛපුරිස අඤ්ඤාතිකාය භික්ඛුනියා හත්තො විවරං පටිග්ගහෙස්සසි. තෙනං මොක්ඛපුරිස අපපසනනාතං වා පසාදය -පෙ- එවඤ්ච පත භික්ඛවෙ ඉමං සිකඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ.”

“යො පන භික්ඛු අඤ්ඤාතිකාය භික්ඛුනියා හත්තො විවරං පටිග්ගහෙස්සය්‍ය, නිග්ගහෙස්සං පාචිනාති”.

එවඤ්චදං භගවතා භික්ඛුතං සිකඛාපදං පඤ්ඤතං හොති.

[මූලපඤ්ඤනති.]

4. තෙන ඛො පත සමයෙන භික්ඛු කුක්කුච්චායනා භික්ඛුනීතං පාරිවට්ඨකවිවරං න පටිග්ගහෙස්සති. භික්ඛුනියො උජ්ඣායනාති ඛියනාති විපාචෙනාති: “කථං හි තාම අය්‍යා අමහාකං පාරිවට්ඨකවිවරං තපපටිග්ග-හෙස්සනති”ති. අය්‍යොසු ඛො භික්ඛු තාසං භික්ඛුනීතං උජ්ඣායනාතිතං ඛියනාතිතං විපාචෙනාතිතං. අථ ඛො තෙ භික්ඛු භගවතො එතමන්තං අරොචෙසුං. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිද්දනෙ එතස්මිං පකරණෙ ඛමිං කථං කතා භික්ඛු ආමනොසි: “අනුජානාමි භික්ඛවෙ පඤ්චනතං පාරිවට්ඨකං පටිග්ගහෙත්තුං, භික්ඛුස්ස භික්ඛුනියා සිකඛමානාය සාමණෙරස්ස සාමණෙරියා. අනුජානාමි භික්ඛවෙ ඉමෙසං පඤ්චනතං පාරිවට්ඨකං පටිග්ගහෙත්තුං. එවඤ්ච පත භික්ඛවෙ ඉමං සිකඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ.”

“යො පන භික්ඛු අඤ්ඤාතිකාය භික්ඛුනියා හත්තො විවරං පටිග්ගහෙස්සය්‍ය අඤ්ඤාත්‍ර පාරිවට්ඨකා, නිග්ගහෙස්සං පාචිනාති”.

[දුතීයපඤ්ඤනති.]

5. යො පනාති යො යාදිසො-පෙ-

භික්ඛුනී -පෙ- අයං ඉමස්මිං අනෙථ අධිපපතො භික්ඛුනී.

අඤ්ඤාතිකා තාම: මාතීතො වා පිතීතො වා යාව සත්තමා පිතාමහසුගා අනමභිභා.

භික්ඛුනී තාම: උභතො සබ්බෙ උපසම්පනතා.

විවරං තාම: ජනනං විවරතං අඤ්ඤතරං විවරං විකප්පනුපගපට්ඨමං.

අඤ්ඤාත්‍ර පාරිවට්ඨකාති ඵපෙතා පාරිවට්ඨකං පටිග්ගහෙස්සති.

3. යම් මහණ කෙනෙක් අලොවන් වෙන් ද ඔහු අවඥ කෙරෙහි අසුණු කියැවී දෙස් පහළ කෙරෙත්: 'කෙසේ නම් ආයුෂ්‍යවත් උදයි තෙර මෙහෙණ-කගේ සිවුරක් පිළිගත්තේ ද'යි. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙපවත් දන්වූහ. "සාමඛ භාග්‍යවතුන් වහන්ස 'උදයිය,' තාගේ තෑ මෙහෙණක් ද තොනා මෙහෙණක් ද'යි. 'තොනා මෙහෙණක භාග්‍යවතුන් වහන්ස'යි. "තුච්ඡුරාශය, තොනායෙක් තොනා එකකට සුද්දස්ස හෝ හුසුද්දස්ස හෝ විදුමානග හෝ අවිදුමානග හෝ තොදනිසි. එහිලා තුච්ඡුරාශය, තෝ තොනා මෙහෙණකගේ අතින් සිවුරක් පිළිගත්තෙහි ය. තුච්ඡුරාශය, තෙල තොපහනුත්තේ පාහැදීම පිණිස හෝ තො වෙයි ... තවද මහණෙනි, මෙසේත් මේ ශික්ෂාපදය උදෙසාය:"

"යම් මහණෙක් නොනා මෙහෙණකගේ අතින් සිවුරක් පිළිගන්නේ නම් නිසැලි පවිනි වේ".

මෙසේත් මේ ශික්ෂාපදය භාග්‍යවතුන් විසින් භික්ෂුන්ට පණවන ලද්දේ වේ.

[මුල්පාඨමය.]

4. තව ද එකල්හි භික්ෂුහු කුකුළු කරන්තාහු භික්ෂුණීන්ගේ පිරුළුසිවුරු තො පිළිගනිති. භික්ෂුණීහු අවඥ කෙරෙත් අසුණු කියත් දෙස් පහළ කෙරෙත්: 'කෙසේ නම් හිමිහු අපගේ පිරුළුසිවුරු තො පිළිගනිත් ද'යි. භික්ෂුහු ඒ භික්ෂුණීන් අවඥ කරන්තන් අසුණු කියත්තන් දෙස් පහළ කරන්තන්ගේ බස් ඇසූහ. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙපවත් කළ කළහ. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදහසෙහි මේ කාරණයෙහි දහමි කථා වදා රු භික්ෂුන් ඇමතු සේක: 'මහණෙනි, පස් දෙනකුන්ගේ පිරුළුසිවුරු පිළිගත්තට අනුදනිමි: භික්ෂුහුගේ ය, භික්ෂුණීගේ ය, ශික්ෂමානාවගේ ය, සාමණේරයාගේ ය, සාමණේරියගේ ය. මහණෙනි, මේ පස් දෙනාගේ පිරුළුසිවුරු පිළිගත්තට අනුදනිමි. තවද මහණෙනි, මෙසේත් මේ ශික්ෂාපදය උදෙසාය:"

"යම් මහණෙක් නොනා මෙහෙණක අතින් පිරුළුසිවුරු තබා සිවුරක් පිළිගන්නේ නම් නිසැලි පවිනි වේ."

[දෙවනපාඨමය.]

5. යො පන යනු: යමෙක්, යම්බඳයෙක් ...

හිතනු යනු: ... මේ තෙමේ මෙ අභියෝගි 'හිතනු' ය යි අදහස් කරණ ලද්දේ ය.

අකුඤ්ඤානිකා නම්: මවුපසින් හෝ පියපසින් හෝ සත්මුත්තා සුගග තෙක් තොසැබැඳියෝ.

හිතවුනි නම්: උගතො සම්මයා කෙරෙහි උපසපන් වූවා.

විවර නම්: ය සිවුරු අතුරින් විකපුන් පොහොතා සිවුරු පාසුළු කොට ඇති එක්තරා සිවුරෙකි.

අකුඤ්ඤ පාටිමමකා යනු: පිරුළු තබා පිළිගනිමි.

6. පයොගෙ දුක්ඛං, පටිලාභෙන නිස්සංගියං හොති නිස්සර්තබ්බං සංඝස්ස චා ගණස්ස චා පුග්ගලස්ස චා. එවඤ්ඤා පන භික්ඛවෙ නිස්සර්තබ්බං: “ඉදමෙම භනෙත විවරං අඤ්ඤානිකාය භික්ඛුනියා හත්ථො පටිග්ගහිතං අඤ්ඤා පාරිවට්ඨකා නිස්සංගියං, ඉමාහං සංඝස්ස නිස්සජාමි”ති -පෙ- දදෙය්‍යාති -පෙ- දදෙය්‍යන්ති -පෙ- ආයසමහො දමමි”ති.

7. අඤ්ඤානිකාය අඤ්ඤානිකසඤ්ඤා විවරං පටිග්ගණ්හාති අඤ්ඤා පාරිවට්ඨකා, නිස්සංගියං පාවිතතියං. අඤ්ඤානිකාය වෙමිතිකො විවරං පටිග්ගණ්හාති අඤ්ඤා පාරිවට්ඨකා, නිස්සංගියං පාවිතතියං. අඤ්ඤානිකාය ඤාතිකසඤ්ඤා විවරං පටිග්ගණ්හාති අඤ්ඤා පාරිවට්ඨකා, නිස්සංගියං පාවිතතියං. එකතො උපසම්පන්නාය හත්ථො විවරං පටිග්ගණ්හාති අඤ්ඤා පාරිවට්ඨකා, ආපත්ති දුක්ඛං. ඤාතිකාය අඤ්ඤානිකසඤ්ඤා -පෙ- ආපත්ති දුක්ඛං. ඤාතිකාය වෙමිතිකො -පෙ- ආපත්ති දුක්ඛං. ඤාතිකාය ඤාතිකසඤ්ඤා -පෙ- ආපත්ති.

8. අනාපත්ති ඤාතිකාය, පාරිවට්ඨකං, පරිනෙතන චා විපුලං, විපුලෙන චා පරිතං, භික්ඛුට්ඨස්සං ගණ්හාති, නාවසාලිකං ගණ්හාති, විවරං ඔපෙත්වා අඤ්ඤං පරිනමාරං ගණ්හාති, සිත්තමාතාය, සාමණේරියා, උම්මන්තකස්ස, ආදිකම්මකස්සාති.

විවරපටිග්ගණ්හානිසිකඛාපදං නිවහිතං.

5. 1. 6.

අඤ්ඤානකච්ඤ්ඤානනිසිකඛාපදං

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවඥියං විහරති ජෙතවනෙ අනාපමිණිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්වා උපනිකො සකාපුත්තො පටො, හොති ධම්මකථං කාතුං. අථ ඛො අඤ්ඤානරෙ සෙට්ඨිපුත්තො යෙනායසා උපතඤ්ඤා සකාපුත්තො තෙනුපසංඛාමි, උපසංඛාමිත්වා ආයස්වනං උපතඤ්ඤා සකාපුත්තං අභිවාදෙවා එකමන්තං නිසිදි. එකමන්තං නිසින්නං ඛො තං සෙට්ඨිපුත්තං ආයස්වා උපතඤ්ඤා සකාපුත්තො ධම්මියා කථාය සන්දස්සි සමාදපෙසි සමුත්තෙජෙසි සමපනංසෙසි. අථ ඛො සො සෙට්ඨිපුත්තො ආයස්වනං උපතඤ්ඤා සකාපුත්තං ධම්මියා කථාය සන්දස්සිත්වා සමාදපිත්වා සමුත්තෙජෙත්වා සමපනංසිත්වා ආයස්වනං උපතඤ්ඤා සකාපුත්තං එතදවොච: “වදෙය්‍යාථ භනෙත යෙන අපො, පටිලාභං යං අයස්ස දතුං යදිදං විවරපිණිපාන-සෙතාසනගිරාතපවමයගෙසජ්ජපරිනමාර”න්ති. “සචෙ මෙ ත්වං ආට්ඨෙය්‍ය දතුකාමො”යි ඉතො එකං සාධකං දෙති”ති.

2. “අමනාකං බො භනෙත ඤාලපුත්තානං කියමිං විය එකසාටකං ගතං, ආගමෙහි භනෙත යාව ඝරං ගව්ණම්, ඝරං ගතො ඉතො වා එකං පභිඤ්ඤාමි, ඉතො වා සුඤ්ඤාරතර”නති. දුතියමපි බො -පෙ- තතියමපි බො ආයසමා උපතඤ්ඤ සකාසපුත්තො නං සෙට්ඨිපුත්තං එතදවොච:- “සච්ඡෙ මෙ නිං ආවුසො දුකුකාමො”යි, ඉතො එකං සාටකං දෙති”ති. “අමනාකං බො භනෙත ඤාලපුත්තානං කියමිං විය එකසාටකං ගතං, ආගමෙහි භනෙත යාව ඝරං ගව්ණම්, ඝරං ගතො ඉතො වා එකං පභිඤ්ඤාමි, ඉතො වා සුඤ්ඤාරතර”නති. “කිම්පන තයා ආවුසො අදුකුකාමෙන පචාරිතෙන, යං නිං පචාරෙනා න දෙති”ති. අථ බො සො සෙට්ඨිපුත්තො ආයසමා උපතඤ්ඤ සකාසපුත්තන නිපට්ඨියමානො එකං සාටකං දනිං අගමයි. මනුස්සා නං සෙට්ඨිපුත්තං පඤ්ඤාමි¹ එතදවොචුං: “කියං නිං අයො එකසාටකො ආගව්ණයි”ති.

3. අථ බො සො සෙට්ඨිපුත්තො තෙසං මනුස්සානං එතමන්ථං ආරොවෙයි මනුස්සා උප්ඛායනති ටියනති විපාලෙනති: “මහිට්ඨා ඉමෙ සමණො සකාසපුත්තො අසනඤ්ඤා, තතිලෙසං සුකරු ධම්මභිමනනායපි කාතුං.² “කථං හි තාම සෙට්ඨිපුත්තන ධම්මභිමනනාය කසිරමානාය සාටකං ගතෙසානති”ති. අයොසං බො හිකු තෙතං මනුස්සානං උප්ඛායනනානං ධියනනානං විපාලෙනනානං. යෙ තෙ හිකු අපට්ඨිතො තෙ උප්ඛායනති ධියනති විපාලෙනති: “කථං හි තාම ආයසමා උපතඤ්ඤ සකාසපුත්තො සෙට්ඨිපුත්තං විවරං විඤ්ඤාපෙසාති”ති. අථ බො තෙ හිකු භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං: “සච්ඡෙ කිර නිං උපතඤ්ඤ සෙට්ඨිපුත්තං විවරං විඤ්ඤාපෙසි?”ති “සච්ඡෙ, භගවා” “ඤ්ඤාතො තෙ උපතඤ්ඤ අඤ්ඤාතකො”ති “අඤ්ඤාතකො භගවා”ති. “අඤ්ඤාතකො මොඤ්ජුරිස අඤ්ඤාතකස්ස ත ජාතාති පඤ්ඤාපං වා අපඤ්ඤාපං වා සනතං වා අසනතං වා. තන්ත තාම නිං මොඤ්ජුරිස අඤ්ඤාතකං සෙට්ඨිපුත්තං විවරං විඤ්ඤාපෙසාසි. තෙතං මොඤ්ජුරිස අපසකනානං වා පසාදය -පෙ- එවඤ්ඤා පත හිකව්චෙ ඉමං සිකඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:”

“යො සන හිකු අඤ්ඤාතකං ගතපතිං වා ගතපතාතිං වා විවරං විඤ්ඤාපෙසා, නිසංගතිං පාවිතතිංගති”.

එවඤ්ඤා භගවතා හිකුතං සිකඛාපදං පඤ්ඤාතං නොති.

[මූලපඤ්ඤාතනි]

4. තෙත බො පන සමයෙන සම්මුත්තො හිකු සාකෙතා සාවචනිං අඤ්ඤාතමයපට්ඨනා නොනති. අනතරමයෙන වොරු තිකව්චනා තෙ හිකු අව්ච්ඡිංසු. අථ බො තෙ හිකු “භගවතා පටිකව්චනං අඤ්ඤාතකං ගතපතිං වා ගතපතාතිං වා විවරං විඤ්ඤාපෙසානති” කුක්කුචවායනා න විඤ්ඤාපෙසං. යථා තයාම සාවචනිං ගතාති හිකු අභිවාදෙනති. හිකු එවමාගංසු: “සුඤ්ඤා බො ඉමෙ ආවුසො ආර්ථකා, යෙ ඉමෙ හිකු³ අභිවාදෙනති”ති. තෙ එවමාගංසු: “ත මයං ආවුසො ආර්ථකා, හිකු මය”නති. හිකු ආයසමනං උපාලිං එතදවොචුං: “ඉඤ්ඤාචුසො උපාලි ඉමෙ අනුසුඤ්ඤාති”ති. තෙ අනුසුඤ්ඤාතමානා එතමන්ථං ආරොවෙසුං.

1. නච්ඡි. මජ්.සං. 2. න ඉමෙ සුකරු ධම්මභිමනනායපි කාතුං. හස. 3. හිකුසු. මජ්.සං.

2. “වහන්ස, කුලපුත් වූ අපට එක් සඵලකින් යන්තට ලජ්ජාකාරය වෙයි. වහන්ස, යම්තාක් ගෙට යෙමි ද, එතෙක් තවතිනු මැනව. ගෙට ගියෙමි මෙයින් එකක් හෝ මෙයට වඩා සුදුරුතරයක් හෝ එවන්තෙමි’යි. දෙවන වට ද ... තෙවන වට ද ආයුෂමත් උපහන්ද ශාක්‍යපුත්‍ර තෙම ඒ සිවුපුත්තට ‘ඉදින් ඇවැත්ති, තෝ මට දෙනු කැමැත්තෙහි තම මෙයින් එක් සඵලක් දෙව’යි කීය. “වහන්ස, කුලපුත් වූ අපට එකසාරික ව යන්තට ලජ්ජාකාරය වෙයි. වහන්ස, යම්තාක් ගෙට යෙමි ද එතෙක් තවතිනු මැනව. ගෙට ගියෙමි මෙයින් එකක් හෝ මෙයට වඩා සුදුරුතරයක් හෝ එවන්තෙමි’යි, හේ කී ය. “ඇවැත්ති, තෝ දෙනු කැමැති ව පැවැරූ තගෙන් කවර ප්‍රයෝජන ද? යම් ගෙයකින් තෝ පවරූ තෝ දෙයි ද එහෙයින්’යි. හේ කීය. ඉක්බිති ඒ සිවුපුත් තෙම ආයුෂමත් උපහන්ද ශාක්‍යපුත්‍රයා විසින් දැඩි ව පෙළුනු ලබන්නේ එක් සඵලක් දී ගියේ ය. මිනිස්සු ඒ සිවුපුත්තු දක ‘ආයායෙහි, කුමක් හෙයින් තෙපි එකසාරික ව එත්තනු ද’ යි. මෙය කීය. එතද ඒ සිවුපුත් තෙම ඒ මිනිසුන්ට එ පවත් දන්වී ය. මිනිස්සු අවසු කෙරෙත්. අගුණ කීයත්. දෙස් පහළ කෙරෙත්.

3. ‘මේ ශ්‍රමණ ශාක්‍යපුත්‍රියයෝ මහෙව්සෝ ය, අසනතුන්ටයෝ ය. මොවුන්ට දහමි නිමන්ත්‍රණයකුදු කරන්නට පහසු නො වෙයි. කෙසේ නම් සිවුපුත්තු විසින් දහමි නිමන්ත්‍රණය කරණු ලබන කල්හි සාරිකය ගත්තාහු ද’ යි. භික්ෂුහු ඒ මිනිසුන් අවසු කරණුවන් අයුණු කියනුවන් දෙස් පහළ කරණුවන්ගේ බස් ඇසූහ. යම් මහණ කෙතෙක් අප්‍රොච්ඡ වෙත් ද මහු ‘කෙසේ නම් ආයුෂමත් උපහන්ද ශාක්‍යපුත්‍ර තෙම සිවුපුත්තක් සිවුරක් විතැවී ද’ යි. අවසු කෙරෙත් අයුණු කීයත්. දෙස් පහළ කෙරෙත්. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මේ පවත් සැළ කළහ: ‘සැබෑ ද උපහන්දය, තෝ සිවුපුත්තක් සිවුරක් විතැවියෙහි ද’ යි. අසා වදළහ. “සැබව භාග්‍යවතුන් වහන්ස, හි හේ කී ය. “උපහන්දය, තාගේ තැයෙක් ද නො නැයෙක්ද’ යි හඟවත් ඇසූහ. “තොතැයෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සැ’ යි. හේ කීය. “තුච්ඡපුරුෂය, තොතැයෙක් තොතැයකුගේ සුද්ධය හෝ නුසුද්ධය හෝ විදුමානග හෝ අවිදුමානග හෝ නො දනිමි. එහි ලා තුච්ඡපුරුෂය, තෝ තොතැ සිවුපුත්තක් සිවුරක් විතැවියෙහි ය. තුච්ඡපුරුෂය, තෙල තොපහනුත්තේ පැහැදීම පිණිස හෝ නො වෙයි. ... තවද මහණෙනි, මෙතෙක් මේ ශික්ෂාපදය උදෙසවු:”

‘යම් මහණෙක් තෙම නොනැ ගැහැවියක් හෝ ගැහැවිනියක හෝ සිවුරක් විතැවූ නම් නිශැඬි පවති වේ.”

මෙතෙක් මේ ශික්ෂාපදය භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් භික්ෂුන්ට පණවන ලද්දේ වේ.

[මුල්පැණවිමසි.]

4. තව ද එසමයෙහි බොහෝ භික්ෂුහු සාකෙතනුවරින් සැවැත්තුවර බලා අදත්මගට පිටුපත්තාහු වෙති. අතරමඟ සොරු කිසිම ඒ භික්ෂුන් (පාසිවුරු) පැහැර ගත්හ. එතද ඒ භික්ෂුහු ‘භාග්‍යවතුන් විසින් තො තැ ගැහැවියක් හෝ ගෙනුවක් හෝ සිවුරක් විතැවන්නට පිළිකෙවි කරණ ලද’ යි කුතුහල කරන්නාහු නොවිතැවූහ. ලිහිණි වණින් ම සැවතට ගොස් භික්ෂුන් වදිති. ඒ භික්ෂුහු “ඇවැත්ති, මේ ආජීවකයෝ සුදුරුයහ. මොහු භික්ෂුන් වදිති’යි මෙසේ කීහ. ‘ඇවැත්ති, අපි ආජීවක නො වමිහ. අපි මහණුමිහ’යි. මෙසේ කීහ. භික්ෂුහු ආයුෂමත් උපාලිකට ‘එසේ වී තම ඇවැත්ති, උපාලි මොවුන් විමසව’යි කීහ. ඒ භික්ෂුහු අනුයෝග කරණු ලබන්නාහු එ පවත් දන්වූහ.

5. අථ ඛො ආයස්ස උපාලි තෙ හික්ඛු අනුසුඤ්ඤාතං හික්ඛු ඵතදෙවොව: “හික්ඛු ඉමෙ ආවුසො, දෙථ තෙසං විවරුනි”ති. යෙ තෙ හික්ඛු අපට්ඨිතා තෙ උප්ඛායනාති බියනාති විපාවෙනාති: “කථං හි තාමි හික්ඛු තස්සා ආගච්ඡිස්සනාති, තනු තාම තිණේත වා පණේණත වා පට්ඨිතාදෙවො ආගතඛබ්බ”නාති. අථ ඛො තෙ හික්ඛු භගවතො ඵතමන්ථං ආරොවෙසුං.

6. අථ ඛො භගවා ඵතස්මිං නිදනෙ ඵතස්මිං පකරණේ ධම්මං කථං කතො හික්ඛු ආමනෙතාසි: “අනුජාතාමි හික්ඛවෙ අච්ඡින්නාවිවරස්ස වා නට්ඨිවිවරස්ස වා අඤ්ඤාතකං ගහපතීං වා ගහපතානීං වා විවරං විඤ්ඤාපෙත්තුං. යං ආවාසං පඨමං උපගච්ඡති, සවෙ තන්ථ හොති සඛස්සා විහාරවිවරං වා උත්තරන්ථරණං වා භූමවන්ථරණං වා හිසිච්ඡිති වා නං ගහෙත්වා පාරුපිතුං, ලභිත්වා ඔදගියාමි”ති. තො වෙ හොති සඛස්සා විහාරවිවරං වා උත්තරන්ථරණං වා භූමවන්ථරණං වා හිසිච්ඡිති වා, තිණේත වා පණේණත වා පට්ඨිතාදෙවො ආගතඛබ්බං. තතොව තගෙගත ආගතඛබ්බං. යො ආගච්ඡස්ස, ආපතති දුක්ඛං. ඵලඤ්ච පත හික්ඛවෙ ඉමං සිකඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:”

“යො පන හික්ඛු අඤ්ඤාතකං ගහපතීං වා ගහපතානීං වා විවරං විඤ්ඤාපෙත්තුං අඤ්ඤාතකං සමයා, නිසංගනියං පාචිනතියං, තන්ථායං සමපයා අච්ඡින්නාවිවරෙ වා හොති හික්ඛු නට්ඨිවිවරෙ වා. අයං තන්ථ සමපයා”ති.

[දුතියපඤ්ඤාතභි]

7. යො සත්ථාති යො යාදිසො -පෙ-

හික්ඛුති -පෙ- අයං ඉමස්මිං අතේ අධිපෙතො හික්ඛු’ති.

අඤ්ඤාතකො තාම: මානිතො වා පිතිතො වා යාව සත්ථාමා පිතාමහසුගා අසච්ඡෙදො.

ගහපතී තාම: යො කොචි අගාරං අප්ඛායසති.

ගහපතානී තාම: යා කාචි අගාරං අප්ඛායසති.

විවරං තාම: ඡන්නං විවරුතං අඤ්ඤාතරං විවරං විකායනුපගපච්ඡිමං.

අඤ්ඤාත ඉමයාති යපෙත්වා සමයං.

අච්ඡින්නාවිවරෙ තාම: හික්ඛස්සා විවරං අච්ඡින්නං හොති, රුජ්ඣි වා වොරෙහි වා ධුතෙනති වා යෙහි කෙහිවි වා අච්ඡින්නං හොති.

නට්ඨිවිවරෙ තාම: හික්ඛස්සා විවරං අග්ගිතා වා දඬුං හොති, උදකෙන වා වුලහං හොති, උත්තරෙහි වා උපට්ඨිතාති වා බාධිතං හොති, පරිභොගජ්ණණං වා හොති. අඤ්ඤාත සමයා විඤ්ඤාපෙති පයොගෙ දුක්ඛං. පටිලාභෙන නිසංගනියං හොති, නිසංගතඛබ්බං සඛස්සා වා ගණස්සා වා පුග්ගාලස්සා වා. ඵලඤ්ච පත හික්ඛවෙ නිසංගතඛබ්බං: “ඉදෙවෙ භනෙතා විවරං අඤ්ඤාතකං ගහපතීකං අඤ්ඤාත සමයා විඤ්ඤාපිතා නිසංගනියං, ඉමොගං සඛස්සා නිසංගජාමි”ති -පෙ- දදෙය්‍යාති -පෙ- දදෙය්‍යනාති -පෙ- ආයස්මතො දමමි”ති -පෙ-

6. ඉක්කිති ආයුෂ්මත් උපාලි තෙරණුවෝ ඒ භික්ෂුන් විමසා භික්ෂුන්ට 'ඇවැත්නි, මොහු භික්ෂුහු ය. මොවුන්ට සිවුරු දෙව'යි. කිහි. යම් මහණ කෙනෙක් අලොව් වෙත් නම් මහු "කෙසේ නම් භික්ෂුහු ලිහිණි ව ඇවැහු ද, තාණයෙන් හෝ පණයෙන් හෝ පිළිසන් කොට ඉගයුතු කො වේ ද" යි අවසා කෙරෙයි. අයුණු කියති. දෙස් පතළ කෙරෙත්. ඉක්කිති ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙ පවත් කළ කළහ.

6. එසේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදනගෙහි මේ ප්‍රකරණයෙහි දහැම කපා වදාරා භික්ෂුන් ඇමතු සේක. "මහණෙනි, අසිදාගන් සිවුරු ඇතියහුට හෝ තට සිවුරු ඇතියහුට හෝ නොනැ ගැහැවියක්හු හෝ ගෙනමුළුක හෝ සිවුරක් විනවත්තට, යම් ආවාසයකට පළමු එළඹේ නම්, ඉදින් එහි සම්පයාගේ විහාර සිවුරක් හෝ පසතුරුණෙක් හෝ බුමුතුරුණෙක් හෝ බිසිසිවියෙක් හෝ වේ නම් '(සිවුරු) ලැබ තබන්නෙමි' යි එය ගෙණ පොරොන්ට අනුදනිමි. ඉදින් සම්පයාගේ විහාර සිවුරක් හෝ පසතුරුණෙක් හෝ බුමුතුරුණෙක් හෝ බිසිසිවියෙක් හෝ නොවේ නම් තාණයෙන් හෝ පණයෙන් හෝ පිළිසන් කොට ඉගයුතු ය. ලිහිණි ව නො ම ඉගයුතු ය. යමෙක් ඒ නම් දුකුලා ඇවැත් වෙයි. මහණෙනි, මෙසේත් මේ කිංකරපදය උදෙසායි."

"යම් මහණෙක් නොනැ ගැහැවියක්හු හෝ ගෙනමුළුක හෝ සමය තබා සිවුරක් විනවා නම් නිසැරිපවිති වෙයි. එහි මේ සමය වෙයි: මහණ තෙම පැහැර ගන්නා ලද සිවුරු ඇත්තේ හෝ නට සිවුරු ඇත්තේ හෝ වෙයි. මේ එහි සමය වේ."

[දෙවන පැණවිමසි.]

7. යො සන යනු: යමෙක්, යම් බලයෙක්...

භික්කු යනු: ... මේ තෙම මේ අවයෙහි භික්කු ය යි අදහස් කරණ ලද්දේ ය.

අක්කුකතවි නම්: මවුපසින් හෝ පියපසින් හෝ සත් වැනි මුත්තා යුගය තෙක් අසම්බද්ධයෝ ය.

ගහපති නම්: යම් කිසිවෙක් ගිහිගෙයි වෙසේ නම් හේ.

විවර නම්: සසිවුරු අතුරින් විකපුන් පොහොතා සිවුරු පැහැර කොට ඇති එක්තරා සිවුරෙකි.

අක්කුකු සමයා යනු: සමය තබා.

අවමිහනවිවර නම්: භික්ෂුහුගේ සිවුරු රජුන් විසින් හෝ තොරුන් විසින් හෝ බුච්ඡියන් විසින් හෝ යම් කිසි කෙනකුන් විසින් හෝ පැහැර ගන්නා ලද වෙයි.

නට්ඨවිවර නම්: භික්ෂුහුගේ සිවුර ගින්නෙන් හෝ දැවුනේ වෙයි. දිය විසින් හෝ උසුලන ලද වෙයි. මියන් විසින් හෝ වේයන් විසින් හෝ කන ලද වෙයි. පරිභොගයෙන් දිරාතේ හෝ වෙයි. සමය තබා විනවා (ඉල්ලා) නම් පිනොවිහි දුකුලා වෙයි. පිළිගැණීමෙන් කිසැරි වෙයි. සහනට හෝ ගණනට හෝ පුතුල්ලට හෝ කිසැරිය යුතු ය. තව ද "මහණෙනි, මෙසේත් කිසැරිය යුතු ය: 'වහන්ස, මේ මාගේ සිවුර තො: නැ ගැහැවියක්හු සමය තබා විනවන ලද්දේ කිසැරි විය. මෙය මම සහනට කිසදමි'යි... දෙන්නේ යයි ... දෙන්නාහු ය යි ... ආයුෂ්මත්හට දෙමි'යි.

8. අඤ්ඤාතකෙ අඤ්ඤාතකසඤ්ඤා අඤ්ඤාත්‍ර සමයා චිවරං විඤ්ඤාපෙති, නිසංගගිං පාවිතරියං. අඤ්ඤාතකෙ චෙමනිකො අඤ්ඤාත්‍ර සමයා චිවරං විඤ්ඤාපෙති, නිසංගගිං පාවිතරියං. අඤ්ඤාතකෙ ඤාතකසඤ්ඤා අඤ්ඤාත්‍ර සමයා චිවරං විඤ්ඤාපෙති, නිසංගගිං පාවිතරියං. ඤාතකෙ අඤ්ඤාතකසඤ්ඤා, ආපතති දුක්ඛට්ඨං. ඤාතකෙ චෙමනිකො, ආපතති දුක්ඛට්ඨං. ඤාතකෙ ඤාතකසඤ්ඤා, අනාපතති.

9. අනාපතති සමයෙ, ඤාතකානං, පචාරිතානං, අඤ්ඤාසංඝායං, අනතතො ධනෙන, උමමනකස්ස, අදිකමමිකස්සාති.

අඤ්ඤාතකවිඤ්ඤාතරිසික්ඛාපදං නිමිතිං.

5. 1. 7.

නභුනාරිසික්ඛාපදං

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවඤ්ඤාං විහරති ජේතවනෙ අනාපිණ්ඩස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පත සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු අවජ්ඣනචිවරකෙ භික්ඛු උපසම්භවිතො එවං වදෙන්නි: “භගවතා ආට්ටසො අනුඤ්ඤාතං අවජ්ඣනචිවරස්ස වා තට්ඨචිවරස්ස වා අඤ්ඤාතකං ගහපතිං වා ගහපතානිං වා චිවරං විඤ්ඤාපෙසුං. විඤ්ඤාපෙඨ ආට්ටසො චිවරතති.” “අලං ආට්ටසො උද්ධං අමොගි චිවරතති.” “මයං ආයසමනතානං අන්ධාය¹ විඤ්ඤාපෙමා”ති. “විඤ්ඤාපෙඨ ආට්ටසො”ති. අථ ඛො ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු අඤ්ඤාතකෙ² ගහපතකෙ උපසම්භවිතො එතදවොචු: “අවජ්ඣනචිවරකා ආට්ටසො භික්ඛු ආගතා, දෙඨ තෙසං චිවරානි”ති බහුං චිවරං විඤ්ඤාපෙසුං.

2. තෙන ඛො පත සමයෙන අඤ්ඤාතරෙ පුරිසො සහායං නිසිනො; අඤ්ඤාතරං පුරිසං එතදවොච: “අවජ්ඣනචිවරකා අයෙසා භික්ඛු ආගතා, තෙසං මයා චිවරං දිත්තා”නති. සොපි එවමාහ “මයාපි දිත්තානති”. අපරෙපි එවමාහ මයාපි දිත්තානති.” තෙ උඤ්ඤාතකා නිසානති විපාවෙනාති: “කථං හි නාම සමණා සකාසපුතතියා න මහතං ජානිතො බහුං චිවරං විඤ්ඤාපෙසුන්තති. දුස්සවාණිජ්ජං වා සමණා සකාසපුතතියා කරිස්සන්තති, පග්ගාහි-කසාලං³ වා පසාරෙස්සන්තති”ති. අස්සොසු ඛො භික්ඛු තෙසං මනුස්සානං උඤ්ඤාතකානං නිසානානං විපාවෙනානං. යෙ තෙ භික්ඛු අපට්ඨිත්ථා තෙ උඤ්ඤාතකා නිසානති විපාවෙනාති: “කථං හි නාම ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු ත මහතං ජානිතො බහුං චිවරං විඤ්ඤාපෙසුන්තති”ති. අථ ඛො තෙ භික්ඛු භගවතො එතමන්ථං ආරෙවෙසුං.

1. ‘අන්ධාය’ මජ්ඣ. නළු. 2. ‘අඤ්ඤාතකෙ.’ මජ්ඣ. නදිසංඝෙ. 3. ඉට්ඨාහිකසාලං, ඉට්ඨි.

8. නොතැනකු කෙරෙහි නොතැනෙන යන සංඥා ඇති ව සමය තබා සිටුවක් විතරා තම නිසැලි පවිති වෙයි. නොතැනකු කෙරෙහි විමති ඇති ව සමය තබා සිටුවක් විතරා තම නිසැලි පවිති වෙයි. නොතැනකු කෙරෙහි නැතැයක යන සංඥා ඇති ව සමය තබා සිටුවක් විතරා තම නිසැලි පවිති වෙයි. තැනකු කෙරෙහි නොතැනෙන යන සංඥා ඇත්තේ දුකුලාආචාරය වෙයි. තැනකු කෙරෙහි විමති ඇත්තේ, දුකුලාආචාරය වෙයි. නැතැයකු කෙරෙහි නැතැයක යන සංඥා ඇත්තේ ආචාරය නැති.

9. සමයෙහි, තැනක් සතු, පැවැත්මක් සතු සිටුවා විතරාත්තුව, අනෙකු සඳහා විතරාත්තුව, තමාගේ බහුයෙන් පිරුණු ගත්තුව, උමතකයකට, ආදිකමකයකට ආචාරය නැති.

අනුකූලතාවයෙන් ගිණිපදය නිමි.

5. 1. 7.

නව්‍යාලෝකනය

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුහු සැවැත්තුවර අනෙපිබ්බසිටුහුගේ දෙවර්ණවෙහෙරෙහි වැඩ වෙහෙති. එසමයෙහි සවග මහණහු අසිදාගන්තා ලද සිටුවා ඇති භික්ෂුන් වෙත එළඹ මෙසේ කියති: 'ඇවැත්නි, භාග්‍යවතුන් විසින් අසිදාගන්තා ලද සිටුවා ඇතියනුව හෝ තව සිටුවා ඇතියනුව හෝ නොතැන ගැහැටියක් හෝ ගෙහඹුවක හෝ සිටුවක් විතරාම අනුදන්තා ලද. ඇවැත්නි, සිටුවක් විතරාම' යයි. 'කමි තැන ඇවැත්නි, අප විසින් සිටුවක් ලබන ලද'යි. ඔහු කියත්. 'අපි ආයුෂ්‍යවතුන් සඳහා විතරාම'යි සවැලියෝ කීහ. 'විතරාම ඇවැත්නි'යි ඔහු කීහ. ඉක්බිති සවග මහණහු නොතැන ගැහැටියන් කර එළඹ මෙසේ කීහ. 'ඇවැත්නි, අසිදාගන්තා ලද සිටුවා ඇති මහණහු ආහ. ඔවුන්ට සිටුවා දෙව'යි බොහෝ සිටුවා විතරාගන්ත.

2. එසමයෙහි එක්තරා පුරුෂයෙක් සභායෙහි හුන්නේ එක්තරා පුරුෂයකුට මෙ පවත් කී ය: 'ආයුෂ්‍යයෙහි, අසිදාගන්තා ලද සිටුවා ඇති භික්ෂුහු ආහ. මා විසින් ඔවුන්ට සිටුවක් දෙන ලද'යි. හෙ ද මෙසේ කී 'මා විසින් දෙන ලද'යි. අනෙකෙකු මෙසේ කී: 'මා විසින් දෙන ලද'යි. ඔහු අවශ්‍ය කෙරෙත් අයුණු කියත් දෙය් පහළ කෙරෙත්: "කෙසේ නම් ප්‍රමණ ශාක්‍ය-පුත්‍රියයෝ පමණ නො දැන බොහෝ සිටුවා විතරා ගත්තු ද, පිළි වෙහෙර-හමක් හෝ ප්‍රමණ ශාක්‍යපුත්‍රියයෝ කෙරෙත් ද පිළි අවුණක් හෝ විවෘත කෙරෙත් ද යි. භික්ෂුහු අවශ්‍ය කරණ අයුණු කියන දෙය් පහළ කරණ ඒ මිනිසුන්ගේ බස් ඇසූහ. යම් මහණ කෙනෙක් අලොච්ඡ වෙත් ද ඔහු අවශ්‍ය කෙරෙති අයුණු කියති දෙය් පහළ කෙරෙත්: 'කෙසේ නම් සවග මහණහු පමණ නො දැන බොහෝ සිටුවා විතරා දු'යි. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙ පවත් කළ කළහ.

3. “සච්චං නිර භූමෙහ භික්ඛවෙ ත මත්තං ජාතිඤ්ඤා ඛන්තං විවරං විඤ්ඤාපෙථා”ති. “සච්චං තගවා”. විගරහි බුද්ධො හගවා: “කථං හි තාමි භූමෙහ මොසපුරිසා න මත්තං ජාතිඤ්ඤා ඛන්තං විවරං විඤ්ඤාපෙසාථ, තෙන මොසපුරිසා අපසසන්නාතං වා පසාදය -පෙ- එවඤ්ඤා පත භික්ඛවෙ ඉමං සිකබාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:”

“තඤ්ඤා අඤ්ඤාභිකො ගහපති වා ගහපතාහි වා බහුති විවරෙති අභිහවස්සං පවාසෙය්‍ය, සහනරුතනරපරමං තෙන හික්ඛුතා තතො විවරං සාදිතබ්බං. තතො වෙ උතතධිං¹ සාදිසෙය්‍ය, නිසංගිකං පාවිතනිකතී.”

4. තඤ්ඤාති අච්ඡින්නවිවරකං හික්ඛං.

අඤ්ඤාභිකො තාම: මානිකො වා පිතිකො වා යාව සත්තමා පිතාමහ-
සුතා අසමබද්ධා.

ගහපති තාම: යො කොචි අහාරං අජ්ඣාචසති.

ගහපතාහි තාම: යා කාචි අහාරං අජ්ඣාචසති.

බහුති විවරෙතිති බහුතෙති විවරෙති.

අභිහවස්සං පවාසෙය්‍යාති යාවතකං ඉච්ඡිති තාවතකං ගණ්හාතිති.

සහනරුතනරපරමං තෙන හික්ඛුතා තතො විවරං සාදිතබ්බතති සච්චෙ තිණි තට්ඨාති හොතති ඥෙ සාදිතබ්බාති, ඥෙ තට්ඨාති එකං සාදිතබ්බං, එකං තට්ඨං ත කිඤ්ඤි සාදිතබ්බං.

තතො වෙ උතතධිං සාදිසෙය්‍යාති තතුහතරිං විඤ්ඤාපෙති, පයොගෙ දුක්ඛං. පච්චාගෙන නිසංගිකං හොති. නිසංගිකබ්බං සබ්බස්ස වා ගණ්හස්ස වා පුග්ගලස්ස වා. එවඤ්ඤා පත භික්ඛවෙ නිසංගිකබ්බං:

“ඉදමෙව හතෙන විවරං අඤ්ඤාතකං ගහපතිකං² තතුහතරිං විඤ්ඤාපිතං නිසංගිකං. ඉමංගං සබ්බස්ස නිසංගාමි”ති. දදෙය්‍යාති -පෙ- දදෙය්‍යුතති -පෙ- අයසමතො දමමි”ති.

5. අඤ්ඤාතකෙ අඤ්ඤාතකඤ්ඤා තතුහතරිං විවරං විඤ්ඤාපෙති, නිසංගිකං පාවිතනිකං. අඤ්ඤාතකෙ වෙමතිකො -පෙ- අඤ්ඤාතකෙ ඤ්ඤාතකඤ්ඤා තතුහතරිං විවරං විඤ්ඤාපෙති, නිසංගිකං පාවිතනිකං. ඤ්ඤාතකෙ අඤ්ඤාතකඤ්ඤා, ආපතති දුක්ඛං. ඤ්ඤාතකෙ වෙමතිකො, ආපතති දුක්ඛං. ඤ්ඤාතකෙ ඤ්ඤාතකඤ්ඤා, අතපතති.

6. අනාපතති සෙසකං ආහරිස්සාමිති හරතො ගච්ඡති, සෙසකං තුයෙතව හොතුති දෙනති, ත අච්ඡින්නකාරණා දෙනති, ත තට්ඨා-
කාරණා දෙනති, ඤ්ඤාතකාතං, පචාරිතාතං, අතතතො ධතෙන, උමමතකස්ස, ආදිකමිකස්සාති.

තතුහතරිසිකබාපදං නිවර්තං.

1 උතතරි, මජ්ඣ. 2. ගහපතිකං උපසබ්බාමිති. මජ්ඣ.

3. 'සැබෑ ද මහණෙනි, තෙපි පමණ තො දුත බොහෝ සිටුවා විතවුනු ල'යි භාග්‍යවත්තු ඇසුහ. "සැබැව භාග්‍යවතුන් වහන්ස"යි ඔහු කීහ. භාග්‍යවත් බුදුහු ගඟා කළහ: 'කෙසේ නම් තුළුල් පුරායෙහි, තෙපි පමණ තො දුත බොහෝ සිටුවා විතවුනු ද! තුළුල්පුරායෙහි, තෙලු කරුණ තො පහනුත්තේ පාහැදීම පිණිස හෝ තො වෙයි ... තවද මහණෙනි, මෙසේත් මේ ශික්ෂාපදය උදෙසා වු:'

"ඉදින් නොනෑ ගහපතියෙක් හෝ ගහපතියෙක් හෝ ඒ (අසිදාගන් නට සිටුවා ඇති) මහණහට කැමැතිතාක් ගෙන යන්නට බොහෝ සිටුවන් පවරා නම් ඒ මහණහු විසින් හදනා සිටුව හා උතුරායහ පරම කොට ඇති සිටුවන් එයින් ඉවසිය යුතු" ය. ඉදින් එයින් මත්තෙහි ඉවසා නම් නිසැති පවිනි වේ" යයි.

4. තසෙවු යනු: පාහැරගන්නා ලද සිටුවා ඇති මහණ.

අයුතුකත නම්: වෙට්පසින් හෝ පියපසින් හෝ සත් වැනි මිවුතුන් යුගඵල දක්වා අසම්බන්ධයේ ය.

ගහපති නම්: යම් කිසිවෙක් ගිහිගෙයි වෙසේ ද හෝ.

ගහපතානි නම්: යම් කිසිවෙක් ගිහිගෙයි වෙසේ ද හෝ.

බහුනි විවරෙහි යනු: බොහෝ වූ සිටුවන්.

අභිහට්ඨං පමාපරයා යනු: යම්තාක් රිසියෙහි නම් ඒ තාක් ගණුව යි.

සතරාකාරපරමං තෙන හික්ඛනා තතො විවරං සාදිතබ්බං යනු: ඉදින් තුන් සිටුව තවුයේ නම් දෙකෙක් ඉවසිය යුතු ය. දෙකෙක් තවුයේ නම් එකෙක් ඉවසිය යුතු ය. එකෙක් තවුයේ නම් කිසිවක් තො ඉවසිය යුතු ය.

තතො වෙ උතතමිං සාදියෙයා යනු: එයින් මත්තෙහි විතවා නම් ප්‍රයෝගයෙහි දුකුලා වෙයි. සිටුවා ලැබීමෙන් නිසැති වෙයි. සහනට හෝ ගණයට හෝ පුගුලත්තට හෝ නිසැත් යුතු ය. තව ද මහණෙනි, මෙසේත් නිසැත් යුතුය: 'වහන්ස, මේ මාගේ සිටුව නොනෑ ගැහැවියකු සතු වූයේ පමණින් මතුයෙහි විතවන ලද්දේ නිසැති විය, මෙය මම සහනට නිසදමි' යි ... දෙන්නේ ය යි ... දෙන්නාහු ය යි ... ආයුෂමත්තට දෙමි' යි ...

5. නොතැයකු කෙරෙහි නොතැයෙක යන සංඥ ඇති ව පමණින් මත්තෙහි සිටුවන් විතවා නම් නිසැති පවිනි වෙයි. නොතැයකු කෙරෙහි විමනි ඇත්තේ ... නොතැයකු කෙරෙහි තැයෙක යන සංඥ ඇත්තේ පමණින් මත්තෙහි සිටුවන් විතවා නම් නිසැති පවිනි වෙයි. තැයකු කෙරෙහි නො තැයෙක යන සංඥ ඇත්තේ, දුකුලාඇවැත් වෙයි. තැයකු කෙරෙහි විමනි ඇත්තේ, දුකුලාඇවැත් වෙයි. තැයකු කෙරෙහි තැයෙක යන සංඥ ඇත්තේ, ඇවැත් නැති.

6. සෙස්ස 'ගෙණ එත්තෙමි'යි ගෙණ යේ නම්, සෙස්ස නොපට ම වේවයි දෙත් නම් අසිදාගන්නා ලද කරුණින් තො දෙත් නම්, තට තෙසින් තො දෙත් නම්, තතුහතර සිටුවා ගන්නහුට, තැයන් සතු, පාවරුවන් සතු තතුහතර සිටුවා ගන්නහුට, තමාගේ බතයෙන් ගන්නහුට, උම්මතතකයාහට ආදිකම්මකයාහට ඇවැත් නැති.

තතුහතරිශික්ෂාපදය නිමි

“හිතනුට පෙනව උද්දස අසද්දසානකයා ගතපතියා වා ගතපතානියා වා විවරවේතාපනතා¹ උපකඩ්ඪං. භෝති, ඉමිනා විවරවේතාපනතනා විවරං. වේතාපෙය්වා ඉප්ථනාමං. හිතනුට විවරෙන අව්ජාදෙය්වාමිති. තනු වෙසො හිතනු පුතෙති අපවාදිතො උපසංඛතමිද්වා විවරෙ විකප්පං. ආපජ්ජයා: සාධු චත මං. ආයමො ඉමිනා විවරවේතාපනතනා ඵවරුපං. වා ඵවරුපං. වා විවරං. වේතාපෙය්වා අව්ජාදෙහිති කල්යාණකමයතං. උපාදය, හිසංගතියං පාවිතති”නති.

www.aathaapi.org

ප්‍රථම උපකඩටිඬිකපදය

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුහු සැවැත්වුවර සමීපයෙහි වූ අනේපිඬු-
සිටුහුගේ දෙවිරම්හි වැඩ වෙසෙති. තවද එසමයෙහි එක්තරා පුරුෂයෙක්
භාග්‍යවෘත්ත උපනඤ්ඤා භිමසත් සිටුරෙන් ආචාර්යදහය කරන්නෙමි'යි. මේ කී ය:
එක්තරා පිඬුසිතා යන මහණෙක් ඒ පුරුෂයා මේ තෙපුල් කියන්න ආසී ය.
ඉක්බිති ඒ මහණ ආයුෂමත් උපනඤ්ඤා ශාක්‍යපුත්‍රයත් කර එළඹ ආයුෂමත්
උපනඤ්ඤා ශාක්‍යපුත්‍රයත් ආයුෂමත් උපනඤ්ඤායෙහි, තෙපි මහපිත් ආත්තපු ය.
අසෝ පෙදෙසෙහි එක්තරා මිනිසෙක් සිරිදට "උපනඤ්ඤා භිමසත් විවරයෙන්
ආචාර්යදහය කරවන්නෙමි'යි. කී යයි සැල කෙළේ ය. "ආචාර්ය, (එබඳු
මිනිසෙක්) ආත. හේ මාගේ උපසංඝයකයෙකු'යි. උපනඤ්ඤා තෙර කීය.
ඉක්බිති ආයුෂමත් උපනඤ්ඤා ශාක්‍යපුත්‍ර තෙම ඒ පුරුෂයා වෙත එළඹ
"සැබැවෙක්ද, ආචාර්ය, තෙපි මා සිටුරකින් ආචාර්යදහය කරණු
කැමැත්තක් දැයි අසීය. "භිමසති 'උපනඤ්ඤා භිමසත් විවරයෙකින් ආචාර්යදහය
කරන්නෙමි' යි මට මේ සිත තම වියයි හේ කීය. "ඉදින් ආචාර්ය, තෙපි
සිටුරෙකින් මා ආචාර්යදහය කරණු කැමැත්තක් තම මෙබඳු සිටුරෙකින්
ආචාර්යදහය කරවු. යම් සිටුරක් මම් පරිභොග නො කෙරෙමි තම ඒ සිටුරින්
පුදන ලද්දෙමි තමුදු එයින් මම් කුමක් කෙරෙමි දැ" යි උපනඤ්ඤා තෙර කී ය.

2. ඉක්බිති ඒ පුරුෂ තෙම 'මේ සුමිණශාක්‍යපුත්‍රියයෝ මහෙව්ච්ඡෝ ය.
අසනතුමයෝ ය, මොවුන් සිටුරකින් පුදත්තට පහසු නො වෙයි. කෙසේ නම්
උපනඤ්ඤා භිමසෝ කලින් මා විසින් නොපවරණ ලද්දක් මා වෙත එළඹ
විවරයෙහි අධික විධානයට පැමිණෙන්නාහු දැයි අවඥ කෙරෙයි, නුගුණ
කියයි, දෙස් පහල කෙරේ: භික්ෂුහු අවඥ කරණ නුගුණ කියන දෙස්
පහල කරණ ඒ මිනිසාගේ බස් ඇසූහ. යම් භික්ෂු කෙනෙක් අලෙපව්-
යෝද ඔහු 'කෙසේ නම් ආයුෂමත් උපනඤ්ඤා ශාක්‍යපුත්‍රයෝ පෙර
නොපවරණ ලද්දක්, ගෘහස්ථයකු කරා එළඹ විවරයෙහි. අධිකවිධානයට
පැමිණියාහු දැයි. අවඥ කෙරෙයි, අගුණ කියති, දෙස් පහල කෙරෙයි.
ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙපවත් දැන්වූහ.
"සැබැවෙක් ද උපනඤ්ඤා, තෝ පෙර නො පවරණ ලද්දෙහි ගෘහස්ථයකු කර
එළඹ විවරයෙහි අධිකවිධානයට පැමිණියෙහි දැයි. භාග්‍යවත්හු ප්‍රචවුත්හ.
'සැබැව භාග්‍යවතුන් වහන්ස'යි හේ කී ය. "උපනඤ්ඤා, තාගේ නායෙක් ද
තොතායෙක් දැයි භාග්‍යවත්හු ඇසූහ. 'තොතායෙක් භාග්‍යවතුන්
වහන්ස'යි හේ කී ය. "නුවත් පුරුෂය, තොතායෙක් තොතායකුට සුදුස්ස
හෝ නුසුදුස්ස හෝ ඇති දෑ හෝ තැනි දෑ හෝ තො දැනි. නුවත්පුරුෂය,
එහි තම හෝ පෙර නො පවරණ ලද්දෙහි තොතා ගෘහස්ථයකු කර එළඹ
විවරයෙහි අධිකවිධානයට පැමිණියෙහි. නුවත් පුරුෂය, කෙල නො පහත්
වුවත්හේ ප්‍රසාදයට හෝ නො වැටෙයි. ... තව ද මහණෙනි, මෙසේත් මේ
ශික්ෂාපදය උදෙසා වු:"

"මහණන්හු ම උදෙසා නොනැ ගෘහස්ථයකු විසින් හෝ ගෘහස්ථ
දූතක විසින් හෝ මේ සිටුරුමලයෙන් සිටුරක් මල දී ගෙණ මෙනම්
ඇති මහණහුට දෙන්නෙමි යි සිටුරුමලයක් සපයන ලද්දේ මේ ද, ඉදින්
ඒ මහණ පෙර නො පවරණ ලද්දේ එහි එළඹ 'ආයුෂමත්, මේ සිටුරු
මලයෙන් මෙබඳු වූ ද මෙබඳු වූ ද සිටුරක් මල දී ගෙණ මට දෙව'යි
සොළුරු බව කැමැති බව පිසි වූ මෙසේ කළහොත් මානාමා යි
විවරයෙහි අධිකවිධානයට පැමිණියේ වී නම් නිසැරිවෙති වේ."

3. හික්ඛුං පණෙව උද්දසාති හික්ඛුසාන්තං, හික්ඛුං ආරමමණං කරුණා, හික්ඛුං අවජාදෙතුකාමො.

අඤ්ඤාතසො නාම: මාතිතො වා පිතිතො වා යාව සත්තමො පිතාමහසුතො අසමබ්භො.

හහපඨී නාම: යො කොචි අගාරං අජ්ඣාවසති.

හහපඨාහී නාම: යා කාචි අගාරං අජ්ඣාවසති.

විවරවෙතාපනානං නාම: හිරඤ්ඤං වා සුචණ්ණං වා මුත්තා වා මුණ්ණි වා පවාළො වා එළිකො වා පටකො වා සුත්තං වා කප්පාසො වා.

ඉමිනා විවරවෙතාපනෙහිනාති පච්චුපට්ඨිතෙන.

වෙතාපෙඤාති පරිවතෙතඤා.

අවජාදෙසාමිති දසසාමි.

තත්ථ වෙසො හික්ඛුති යං හික්ඛුං උද්දසා විවරවෙතාපනාං උපකඨවං හොති, සො හික්ඛු.

පුණ්ණි අප්පවාසිතොති පුණ්ණි අවුතෙතො හොති, කිද්දෙත තෙ හතෙත විවරෙත අපො, කිද්දං තෙ විවරං වෙතාපෙමිති.

උපසංඛිකමිඤාති ඤරං ගන්තවා, යන්තං කන්තම් උපසංඛිකමිඤා.

විවරෙ විකප්පං ආපජෙජ්ජයාති ආයතං වා ගොතු වින්තං වා අපට්ඨං වා සණ්ණං වා.

ඉමිනා විවරවෙතාපනෙහිනාති පච්චුපට්ඨිතෙන.

එවරුපං වා එවරුපං වාති ආයතං වා වින්තං වා අපට්ඨං වා සණ්ණං වා.

වෙතාපෙඤාති පරිවතෙතඤා.

අවජාදෙහිති දජෙජ්ජි.

කල්පාණකමාතං උපාද්දාති සංඛිජිකො¹ මහණ්ණජිකො.

4. තස්ස වචනෙත ආයතං වා වින්තං වා අපට්ඨං වා සණ්ණං වා වෙතාපෙති, පයොගෙ දුක්ඛං. පටිලාභෙන නිස්සංගිතං හොති, නිස්සර්-තබ්බං සංඝස්ස වා ගණස්ස වා පුණ්ණස්ස වා. එවඤ්ඤා පත හික්ඛවෙ නිස්සර්තබ්බං: “ඉදං මෙ ගතෙත විවරං පුණ්ණි අප්පවාසිතො අඤ්ඤාතසං ගහපඨිකං උපසංඛිකමිඤා විවරෙ විකප්පං ආපනානං නිස්සංගිතං, ඉමාං සංඝස්ස නිස්සර්ජම්”ති -පෙ- දදෙය්‍යාති -පෙ- දදෙය්‍යන්ති -පෙ- ආයස්මතො දමම්”ති.

1. සාමුත්තරිකං. සං.

3. ගිහිකුං සතොව උද්දිසා යනු: මහණක්හු සදහා, මහණක්හු අරමුණු කොට, මහණක්හු ආච්ඡාදනය කරණු කැමැත්තේ.

අඤ්ඤාහිත නම්: මවුපසින් හෝ පියපසින් හෝ සත් වන මිමුකුන් යුගලය දක්වා නොසබඳ වූයේ ය.

ගහපති නම්: යම් කිසිවෙක් ගිහිගෙයි වෙසේ නම් හේ ය.

ගහපතානි නම්: යම් කිසිවක් ගිහිගෙයි වෙසේ නම් හෝ ය.

විවරවේතාපහන නම්: අමුරත් හෝ රත්රත් හෝ මුතු හෝ මණි හෝ පබළු හෝ පිළිමණි හෝ පටියෙක් හෝ හූ හෝ කපු හෝ ය.

ඉමිනා විවරවේතාපහනා යනු: වෙනට පත් දෑයෙකින්.

මේතාපෙත්වා යනු: පිරිවටා.

අවජාදෙසාමි යනු: දෙන්නෙමි.

හනු මෙසො ගිහිකු යනු: යම් මහණක්හු උදෙසා සිවුරුමිල සපයන ලද වේ ද ඒ මහණ.

පුබ්බ අප්පමාදිනො යනු: වහන්ස, කෙබඳු සිවුරෙකින් තොපට ප්‍රයෝජන වේ ද කෙබඳු සිවුරක් තොපට මිල දී ගනිමි ද යි පෙර තො කියන ලද්දේ වේ.

උපසංඛිකුමිත්වා යනු: ගෙට ගොස් යම් කිසි තැනෙක්හි එළඹ.

විවරෙ විකප්පං ආපජේත්සා යනු: දිගු ද පුළුල් ද ඝන ද සිලිපි ද මේව යි.

මේතාපෙත්වා යනු: පිරිවටා.

අවජාදෙති යනු: දෙව.

කල්‍යාණකම්මානං උපාදාය යනු: සොඳුරු බව කැමැත්තේ මහඥානී බව කැමැත්තේ.

4. ඔහුගේ බසින් දිගු හෝ පුළුල් හෝ ඝන හෝ සිලුටු හෝ වූවක් මිල දී ගණිනම්, පියෝහි දුකුලා වෙයි. ලැබීමෙන් නිසැගි වෙයි. සංකයාට හෝ ගණයාට හෝ පුතුලත්තට හෝ නිසැරියයුතු ය. නවද මහණෙකි, මෙසේ නිසැරියයුතු ය; 'වහන්ස, මේ මාගේ සිවුර පෙර තො පවරන ලද්දෙමි තොහා; ගැහැවියක්හු කර එළඹ සිවුරෙහි අධිකවිධානයට පැමිණෙන ලද්දේ නිසැගි විය. මම මෙය සභනට නිසැරිමි'යි. ... දෙන්නේ ය යි . දෙන්නාහ යි ... ආයුෂමත්තට දෙමි'යි. ...

5. අඤ්ඤාතකෙ අඤ්ඤාතකසඤ්ඤා පුබ්බෙ අපචාරිතො ගහපතීකං උපසඬකමිත්වා විවරෙ විකපං ආපජ්ජති, නිසංගතියං පාචිතතියං. අඤ්ඤාතකෙ වෙමනිකො -පෙ- අඤ්ඤාතකෙ ඤාතකසඤ්ඤා පුබ්බෙ අපචාරිතො ගහපතීකං උපසඬකමිත්වා විවරෙ විකපං ආපජ්ජති, නිසංගතියං පාචිතතියං. ඤාතකෙ අඤ්ඤාතකසඤ්ඤා, ආපතති දුක්ඛං. ඤාතකෙ වෙමනිකො, ආපතති දුක්ඛං. ඤාතකෙ ඤාතකසඤ්ඤා, අපාපතති.

6. අතාපතති ඤාතකානං, පචාරිතානං, අඤ්ඤාසාධාරණං, අතතතො ධනෙන, මිහග්ගං වෙතාපෙතුකාමිණ අපග්ගං වෙතාපෙති, උමමනතකායං, ආදිකමිකසායාති.

පඨමඋපකඩවසිකිකාපදං නිමිතං.

5. 1. 9.

දුතියඋපකඩවසිකිකාපදං

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො ගගවා සාවනියං විහරති ජෙතවනෙ අනාඨපිණ්ඩකායං ආරුමෙ. තෙන ඛො පත සමයෙන අඤ්ඤාතරෙ පුරිතො අඤ්ඤාතරං පුරිසං එතදවොච: “අහං අයං උපතඤං¹ විවරෙන අච්ඡාදෙය්‍යාමි”ති. සො‘පි එවමාහ: “අහමපි අයං උපතඤං විවරෙන අච්ඡාදෙය්‍යාමි”ති. අයෙසාසි ඛො අඤ්ඤාතරෙ පිණ්ඩාරිකො භික්ඛු තෙසං පුරිසානං ඉමං කථංසලාපං. අථ ඛො සො භික්ඛු යෙනායසවා උපතඤං සකාපුතො තෙහුපසඬකමි, උපසඬකමිත්වා ආයමනො උපතඤං සකාපුතං එතදවොච: “මහාපුද්ගලාසි තං ආවුසො උපතඤ අමුකසමි. මහාතෙ අඤ්ඤාතරෙ පුරිසො අඤ්ඤාතරං පුරිසං එතදවොච: “අහං අයං උපතඤං විවරෙන අච්ඡාදෙය්‍යාමි”ති. සො‘පි එවමාහ: අහමපි අයං උපතඤං විවරෙන අච්ඡාදෙය්‍යාමි”ති. අනාඨසො මං තෙ උපට්ඨාකාති

2. අථ ඛො ආයසවා උපතඤං සකාපුතො යෙන තෙ පුරිසං තෙහුපසඬකමි, උපසඬකමිත්වා තෙ පුරිසෙ එතදවොච: “සච්චං කීර මං තුලෙහ ආවුසො විවරෙහි අච්ඡාදෙතුකාමිත්වා”ති. “අපි තය්‍ය එවං ගොති, අයං උපතඤං විවරෙහි අච්ඡාදෙය්‍යාමා”ති. “සච්චෙ ඛො මං තුලෙහ ආවුසො විවරෙහි අච්ඡාදෙතුකාමිත්වා, එවරුපෙන විවරෙන අච්ඡාදෙථ, කසාහං තෙහි අච්ඡන්තො‘පි කරිසාමි, යාතාහං න පරිතුඤ්ඤාමි”ති.

3. අථ ඛො තෙ පුරිසං උප්ඛායනති බිගනති විපාලෙනති: “මහිච්ඡා ඉමෙ සමණා සකාපුතතියා අපනාතුට්ඨා, තසිමෙ සුකාරි විවරෙහි අච්ඡාදෙභුං, කථං හි තාම අයෙසා උපතඤං අමොගි පුබ්බෙ අපචාරිතො උපසඬකමිත්වා විවරෙ විකපං ආපජ්ජසී”ති. අයෙසාසි ඛො භික්ඛු තෙසං පුරිසානං උප්ඛායනානං බිගනානං විපාලෙනානං. යෙ තෙ භික්ඛු අපච්චිතා තෙ උප්ඛායනති බිගනති විපාලෙනති: “කථං හි තාම ආයමො උපතඤං සකාපුතො පුබ්බෙ අපචාරිතො ගහපතීකෙ උපසඬකමිත්වා විවරෙ විකපං ආපජ්ජසී”ති.

1. අහං උපතඤං. ම.ඡ.ආ.

5. නොනැයකු කෙරෙහි නොනැයක යන සංඥ ඇති ව පෙරතො පවරන ලද්දේ ගැහැවියකු කරු එළඹ විවරයෙහි විඩාතයට පැමිණේ නම් නිසැකි පවිති වෙයි. නොනැයකු කෙරෙහි විමිති ඇතිගේ ... නොනැයකු කෙරෙහි නැයක යන සංඥ ඇතිගේ පෙර තො පවරන ලද වැ ගැහැවියකු කරු එළඹ විවරයෙහි විකල්පයට පැමිණේ නම්, නිසැකි පවිති වෙයි. නැයකු කෙරෙහි නොනැයක යන සංඥ ඇතිගේ දුකුලාආවාත් වෙයි. නැයකු කෙරෙහි විමිති ඇතිගේ දුකුලාආවාත් වෙයි. නැයකු කෙරෙහි නැයක යන සංඥ ඇතිගේ ඇවාත් නැති.

6. තැනට, පැවැත්වනට, අනෙකක් හු සඳහා, තමා හේ ධනයෙන් මහඟු කොට මිල දී ගනු කැමැත්ත හුට නො අනතා කොට මිල දී ගත්වා නම්, ඇවාත් නැත. උභයතනකයනට ආදිකම්කයනට ඇවාත් නැත්තේ යි.

ප්‍රථම උපකඩවර්ගය-පදය නිමි.

5. 1. 9.

ද්විතීය උපකඩවර්ගය-පදය

1. එසමයෙහි භාගාවත් බුදුහු සැවැත්තුවර සමීපයෙහි වූ අනේපිඬු-සිඬුහුගේ දෙවිරම් වෙහෙර වැඩවසන සේක. තව ද එසමයෙහි එක්තරා මිනිසෙක් එක්තරා මිනිසකුට 'මම උපතෙහි සිමියනට සිටුරක් දෙන්නෙමි'යි කීය. ගෙ තෙමේ 'මම ද උපතෙහි සිමියනට සිටුරක් දෙන්නෙමි' යි කීය. එක්තරා පිඬුසිඬු යන භික්ෂු කෙතෙක් ඒ මිනිසුන්ගේ මේ කථාසලාපය ඇසූහ. ඉක්බිති ඒ වෙණ තෙමේ ආයුෂමත් උපතෙහි ශාක්‍යපුත්‍රයා කරු එළඹ, ආයුෂමත් උපතෙහි ශාක්‍යපුත්‍රයා හට 'ඇවාත්ති උපතෙහිගෙහි, තෙපි මහපිත් ඇත්තව, අසුචල් පෙදෙහෙහි එක්තරා මිනිසෙක් එක්තරා මිනිසකුට මම උපතෙහි සිමියනට සිටුරකින් පුදන්නෙමි යි කීය. ගෙතෙමේ 'මම ද උපතෙහි සිමියනට සිටුරකින් පුදන්නෙමි'යි කීය. 'ඇවාත්ති, ඔහු මට උපසායකයෝ වෙති'යි උපතෙහි තෙරණුවෝ කීහ.

2. ඉක්බිති ආයුෂමත් උපතෙහි ශාක්‍යපුත්‍රයෝ ඒ මිනිසුන් කරු එළඹ 'සැබවෙක් ද? ඇවාත්ති, තෙපි මා සිටුරුවලින් පුදනු කැමැතියවු ද?' යි විචාරූහ. 'සිමියනෙහි, උපතෙහි සිමියනට පුදන්නෙමි'යි මෙබඳු සිතෙක් තම විශ්වාසය. 'ඉදින් ඇවාත්ති, තෙපි සිටුරුවලින් පුදනු කැමැතියවු නම්, මෙබඳු සිටුරකින් පුදවී, යම් බඳු සිටුරා මම පරිභොග නොකෙරෙමි නම්, එයින් පුදන ලද්දෙමි නමුදු මම කුමක් කෙරෙමි ද?' යි තෙරණුවෝ කීහ.

3. එකල්හි 'මේ ශ්‍රමණ ශාක්‍යපුත්‍රයෝ මහෙව්ගේ ය. අනෙකුමයෝ යැ මොවුන් සිටුරුවලින් පුදන්නව පහසු නො වෙයි. කෙසේ නම් උපතෙහි සිමියනට අප විසින් පෙර තො පවරණ ලද්දහු සමීපයට පැමිණ විවරයෙහි අභිකම්බා-තයට පැමිණියාහු ද' යි ඒ පුරුෂයෝ ගරහති නුගුණ කියති දෙය් පහල කෙරෙත්. භික්ෂුහු අවඥ කරණ නුගුණ කියන දෙය් පහල කරණ ඒ පුරුෂ-යන්ගේ බය ඇසූහ. යම් මහණ කෙතෙක් අලොව්ගේ තම ඔහු 'කෙසේ නම් ආයුෂමත් උපතෙහි ශාක්‍යපුත්‍රයෝ පෙර තො පවරණ ලද්දහු ගැහැවියන් කරු පැමිණ විවරයෙහි අභිකම්බාතයට පැමිණියාහු ද' යි අවඥ කෙරෙති නුගුණ කියති දෙය් පහල කෙරෙත්:

4. අථ ඛො තෙ භික්ඛු භගවතො එතමිඨං ආණ්ඩෙත්තං. “සච්චං නිර නං උපතඤ පුබ්බෙ අප්පචාරිතො ගහපතීකෙ උපසඛිකමිත්වා විවරෙ විකප්පං ආපජ්ජි”ති “සච්චං භගවා”. “ඤ්ඤාතො තෙ උපතඤ අඤ්ඤාතො”ති “අඤ්ඤාතො භගවා”ති. “අඤ්ඤාතො මොසපුරිස අඤ්ඤාතො ත ජාතාති පභිරුපං වා අප්පචාරුපං වා සත්තං වා අසත්තං වා. තඨ තාම නිං මොසපුරිස පුබ්බෙ අප්පචාරිතො අඤ්ඤාතො ගහපතීකෙ උපසඛිකමිත්වා විවරෙ විකප්පං ආපජ්ජිසංසි. තෙන මොසපුරිස අප්පචාරිතං වා පසාදං-පෙ- එවඤ්ඤා පත භික්ඛවෙ ඉමං සිකතාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:

“භික්ඛු. පනෙව උද්දිසං උභින්නං අඤ්ඤාතොතං ගහපතීතං වා ගහපතානිතං වා පච්චිකම්මිවරවේතාපනනා උපකම්මා¹ හොතති: ඉමෙති මයං පච්චිකම්මිවරවේතාපනනාති පච්චිකම්මිවරානි වේතාපෙඨා ඉප්පන්නාමං භික්ඛු. විවරෙති අවජාදෙය්‍යාමාති. තඤ්ඤාතො භික්ඛු පුබ්බෙ අප්පචාරිතො උපසඛිකමිත්වා විවරෙ විකප්පං ආපජ්ජෙය්‍යා: සාමු චත මං ආයක්ඛිතො ඉමෙති පච්චිකම්මිවරවේතාපනනාති එවරුපං වා එවරුපං වා විවරං වේතාපෙඨා අවජාදෙථ. උහො‘ව සත්තා එතෙතානි, කල්‍යාණකමාතං උපාදාය, නිසංගිකං පාළිතනි”න්ති.

5. භික්ඛු. පනෙව උද්දිසාති භික්ඛුසත්තං, භික්ඛු. ආරමමං කරිතා, භික්ඛු. අවජාදෙය්‍යාමා.

උභින්නානි දවිතං.

අඤ්ඤාතො තාම: මානිතො වා පිතිතො වා යාව සත්තමා පිතාමහසුතා අසම්බද්ධා.

ගහපතී තාම: යෙ තෙව අගාරං අජ්ඣාමසන්ති.

ගහපතානිතො තාම: යා කාචි අගාරං අජ්ඣාමසන්ති.

විවරවේතාපනනා තාම: නිරඤ්ඤා වා සුවණ්ණං වා මුත්තං වා මණි වා පවාළා වා එළිකා වා පටකා වා සුත්තං වා කප්පාසා වා.

ඉමෙති විවරවේතාපනනාති පච්චිකම්මිතෙති. වේතාපෙඨාති පරිවතෙතාති.

අවජාදෙය්‍යාමාති දසොම.

තඤ්ඤාතො භික්ඛුති යං භික්ඛු. උද්දිසං විවරවේතාපනනා උපකම්මා හොතති, හො භික්ඛු.

පුබ්බෙ අප්පචාරිතොති පුබ්බෙ අවුත්තො හොති, නිදිසෙත තෙ භන්තෙ විවරෙත අන්තො, නිදිසං තෙ විවරං වේතාපෙඨාති.

උපසඛිකමිත්වාති භරං ගන්තා, යථ කථම් උපසඛිකමිත්වා.

1. විවර වේතාපනනාති උපකම්මාති. ම.ජ.සං.

4. ඉක්බිති ඒ හිසුනු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙපවත් දන්වූහ. “සැබැද උපතන්දය, හෝ පෙර නො පවරණ ලද්දේ ගැහැවියන් කරා එළඹ විවරයෙහි අභිකම්බානයට පැමිණියේ ලදී යි භාග්‍යවත්තු ප්‍රථවුන්හ. “සැබව, භාග්‍යවතුන් වහන්ස” යි තෙරණුවෝ කීහ. “උපතන්දය, තාගේ නැයෝ ද නො නැයෝ දැ” යි. භාග්‍යවත්තු අසා විදුලහ. තොනැ කෙතෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සැ” යි තෙරණුවෝ කීහ. “තුච්ඡුරුමය, නො නැයෙක් නො නැයකට සුද්ධය හෝ නුසුද්ධය හෝ ඇති දෑ හෝ නැති දෑ හෝ නො දනිමි. තුච්ඡුරුමය, එහි තෝ පෙර නො පවරණ ලද්දේ, තොනැ ගැහැවියන්, කරා එළඹ විවරයෙහි අභිකම්බානයට පැමිණියෙහි. තුච්ඡුරුමය, තෙල නො පහන් වුවත්හේ පැහැදීම පිණිස හෝ නො වෙයි ... තවද මහණෙනි, මෙසේත් මේ ශික්ෂාපදය උදෙසා වූ.”

“මහණක්හු ම උදෙසා නොනැ වූ ගැහැවියන් දෙදෙනකුන් විසින් හෝ කෙහෙළුවන් දෙදෙනකුන් විසින් හෝ අපි මේ වෙන් වෙන් වූ සිවුරු-මිලයෙන් වෙන වෙන සිවුරු මිල දී ගෙණ ගෙනම මහණක් සිටින්නේ පුද්ගල” යි වෙන වෙන සිවුරු මිල රැස් කරණ ලද වේ ද, තෙල මහණ පෙර නො පවරන ලද්දේ ඔවුන් සම්පයෙහි එළඹ ‘ආයුෂ්‍යවන්ති, තෙපි දෙදෙන මැ එක් ව මේ වෙන වෙන සිවුරු මිලයෙන් ගෙබදු වූ ද ගෙබදු වූ ද සිවුරක් විකොටගෙණ එක් සිවුරෙකින් මා පුදන්නා නම් මැනවැ’ යි කල්‍යාණකම්‍යතාව සිතාගෙණ විවරයෙහි අභිකම්බා-නයට පැමිණියේ වී නම් නිසැඟිපවිති වේ”

5. හිසුනු පනොම උද්දිය යනු: මහණක්හු හදසා මහණක්හු අරමුණු කොට මහණකු ආචර්‍යාදනය කරණු කැමැත්තානු.

උගිහනං යනු: දෙදෙනකුන්ගේ.

අඤ්ඤාතක නම්: ඔවුපසින් හෝ පියපසින් හෝ සත් වන මිමුතුන්-සුවල දක්වා නො බැඳුනානු.

ගහපති නම්: යම් කෙතෙක් ගිහිගෙයි වෙසෙත් ද ඔහු.

ගහපතානි නම්: ගිහිගෙයි වෙසෙන යම් කිසි සත්‍රිනු ය.

විවරවෙතාපනන නම්: අමුරන් හෝ රත්රන් හෝ මුතු හෝ මිණි හෝ පබර හෝ පිළිමිණි හෝ පිළි හෝ හු හෝ කපු හෝ ය.

ඉමෙහි විවරවෙතාපනෙනාහි යනු: වෙතට පත් දෑයෙකින්,

පටිවතොත්තා යනු: පිරිවවා (විකොටගෙණ)

අව්‍යාදෙසංගම යනු: දෙත්තමය.

තත්‍ර වෙසො හිසුනු යනු: යම් මහණකු උදෙසා සිවුරු මිල රැස් කරණ ලද ද ඒ මහණ.

සුඛෙ අප්පවාටිතො යනු: ‘වහන්ස, ඔබට කෙබඳු සිවුරෙකින් ප්‍රයෝජන ද?’ කෙබඳු සිවුරක් ඔබට මිලදී ගණුමෝ දැ” යි පෙර නො කියන ලද්දේ වෙයි.

උපෙඛිකම්බියා යනු: ගෙට ගොස්, යම් තැනෙකින් එළඹ.

විවරේ විකපසං ආපජෙජ්ජයාති ආයතං වා හොතු විජ්ඣතං වා අපජිතං වා සණ්ඨං වා.

ඉමෙති විවරවේභාසනෙතානිති පච්චුපට්ඨිතෙති. එවරුපං වා එවරුපං වාති ආයතං වා විජ්ඣතං වා අපජිතං වා සණ්ඨං වා.

වේභාසෙධාති පරිවතෙතභාවා

අවජාදෙධාති දජේථ. උභො'ව සන්තා එකෙතාති දොපි ජතා එකෙත

කල්යාණකම්මතං උපාදයාති සාධජඨිකො¹ මහග්ගජඨිකො.

6. තස්ස වචනෙත ආයතං වා විජ්ඣතං වා අපජිතං වා සණ්ඨං වා වේභාසෙතාති. පයොගෙ දුක්ඛං. පටිලාභොත නිස්සංගිගං හොති. නිස්සංගිතඛං සබ්බස්ස වා ගණස්ස වා පුග්ගලස්ස වා. එවඤ්ච පත භික්ඛවේ නිස්සංගිතඛං: “ඉදං මෙ භතොත විවරං පුබ්බෙ අපපවාරිතො අඤ්ඤාතකෙ ගහපතිකෙ උපසබ්බකමිත්ථා විවරේ විකපසං ආපන්නං නිස්සංගිගං. ඉමාහං සබ්බස්ස නිස්සංජාමි”ති දදෙය්‍යාති -පෙ- දදෙය්‍ය්‍යන් -පෙ- ආයසවතො දමමි”ති. -පෙ-

7. අඤ්ඤාතකෙ අඤ්ඤාතකසඤ්ඤී පුබ්බෙ අපපවාරිතො ගහපතිකෙ උපසබ්බකමිත්ථා විවරේ විකපසං ආපජ්ජති, නිස්සංගිගං පාවිතතීගං. අඤ්ඤාතකෙ වෙමතිකො -පෙ- අඤ්ඤාතකෙ ඤාතකසඤ්ඤී පුබ්බෙ අපපවාරිතො ගහපතිකෙ උපසබ්බකමිත්ථා විවරේ විකපසං ආපජ්ජති, නිස්සංගිගං පාවිතතීගං. ඤාතකෙ අඤ්ඤාතකසඤ්ඤී ආපතති දුක්ඛං. ඤාතකෙ වෙමතිකො, ආපතති දුක්ඛං. ඤාතකෙ ඤාතකසඤ්ඤී, අතාපතති.

8. අතාපතති ඤාතකානං, පවාරිතානං, අඤ්ඤාතකානං, අතාතො ධිනෙත, මහග්ගං වේභාසෙතුකාමානං අපග්ගං වේභාසෙති, උම්මතතකස්ස, ආදිකමිකස්සාති.

දුතියඋපකඛටසිකඛාපදං නිවර්තං.

1. සාමුච්ඡිකො. සස.

විවරණ විකාශන ආපරේශය යනු: දිගු හෝ පුළුල් හෝ සහ හෝ සිලුටු හෝ වේවයි.

ඉමෙහි විවරණවිකාශනවිකාශන යනු: වෙනම පත් දැක්වේ.

එවරුපං වා එවරුපං වා යනු: දිගු හෝ පුළුල් හෝ සහ හෝ සිලුටු හෝ.

වෙනාපෙකා යනු: පිරිවටා.

අවසාදෙපි යනු: දෙවු.

උගොව සහනා එකෙන යනු: දෙදෙන ම එකෙකිත්.

කලාණකමානං උපාදය යනු: පොදුරු බව කැමැත්තේ, මහඟු බව කැමැත්තේ.

6. ඔහුගේ බසින් දිගු හෝ පුළුල් හෝ සහ හෝ සිලුටු හෝ (සිවුරක්) විකොට ගනිත් තම පියෙහි දුකුලා වෙයි. ලැබීමෙන් නිසැගි වේ. සහනට හෝ ගණයට හෝ පුතුලක්කට හෝ නිසැගියකු ය. තවද මහණෙහි, මෙසේ නිසැගියකු: “වගන්ස, මේ මාගේ සිවුර පෙර නොපවරණ ලද්දෙහි නොනැ ගැහැවියන් කරු එළඹ විවරයෙහි විකලායට පැමිණියේ නිසැගි විය. මේ මෙය සහනට නිසර්මයි ... දෙන්නේ ය යි ... දෙන්නාහු ය යි ... ආයුමෙත්තට දෙමි”යි...

7. නොනැ වූවහු කෙරෙහි නොනැ ය යන සංඥ ඇති ව පෙර නො පවරණ ලද්දේ ගැහැවියන් කරු එළඹ විවරයෙහි විකලායට පැමිණේ තම නිසැගි පවිති වෙයි. නොනැයකු කෙරෙහි විමති ඇතිසේ ... නො නැයකු කෙරෙහි නැයෙක යන සංඥ ඇති ව පෙර නො පවරණ ලද්දේ ගැහැවියන් කරු එළඹ විවරයෙහි විකලායට පැමිණේ තම නිසැගි පවිති වෙයි. නැයකු කෙරෙහි නොනැයෙක යන සංඥ ඇතිසේ දුකුලාඇවැත් වෙයි. නැයකු කෙරෙහි විමති ඇතිසේ දුකුලාඇවැත් වෙයි. නැයකු කෙරෙහි නැයෙක යන සංඥ ඇතිසේ, ඇවැත් නැති.

8. නැයකට, පැවැරුවකට, අනෙකක්හු සඳහා තමාගේ ධනයෙන්, මහඟුයක් විකොට ගනු කැමැතියන් ලවා මද අගනා සිවුරක් මිල දී ගත්වා තම, උම්මානකයානට, ආදිකම්මකයානට ඇවැත් නැති යි.

ද්විතීය උපකර්මය ගිණනාපදය නිමි.

රාජසිංහවාපදං

1. තෙත සමයෙහි බුද්ධෝ හගවා සාවභියං විහරති ජේතවනෙ අනාරාමිකේකස්ස ආරාමේ. තෙත බෝ පත සමයෙහි ආයස්මතෝ උප-
තඤ්ඤා සකාසුත්තස්ස උපට්ඨාකො මහාමතෙතා ආයස්මතෝ උපතඤ්ඤා
සකාසුත්තස්ස දුතෙත විවරවේතාපනාං පාහෙයි: ඉමිතා විවරවේතාපනෙතන
විවරං වේතාපෙත්වා අයාං උපතඤ්ඤා විවරෙත අවර්ජදෙති”ති. අථ බෝ සො
දුතො යෙනායස්මා උපතඤ්ඤා සකාසුත්තො තෙත්තපසඛිකම්. උපසඛිකම්ත්වා
ආයස්මතං උපතඤ්ඤා සකාසුත්තං එතදවොච: “ඉදං බෝ හතෙත
ආයස්මතං උද්දස්සා විවරවේතාපනාං ආහතං. පතීගණ්ඨාතු ආයස්මා
විවරවේතාපනතනත්ති” එවං වුත්තෙත ආයස්මා උපතඤ්ඤා සකාසුත්තො තං
දුතං එතදවොච: “ත බෝ මයං ආවුසො විවරවේතාපනාං පතීගණ්ඨාමි,
විවරස්සව බෝ මයං පතීගණ්ඨාමි කාලෙත කප්පිය”නති එවං වුත්තෙත සො
දුතො ආයස්මතං උපතඤ්ඤා සකාසුත්තං එතදවොච: “අපි පතායස්මතො
කොච්චි වේයාච්චිවකරො”ති. තෙත බෝ පත සමයෙහි අඤ්ඤතරො
උපාසකෝ ආරාමං අගමායි කෙතච්චිදෙව කරණියෙත. අථ බෝ ආයස්මා
උපතඤ්ඤා සකාසුත්තො තං දුතං එතදවොච: “එසො බෝ ආවුසො උපා-
සකො භික්ඛුතං වේයාච්චිවකරො”ති. අථ බෝ සො දුතො තං උපාසකං
සඤ්ඤපෙත්වා යෙනායස්මා උපතඤ්ඤා සකාසුත්තො තෙත්තපසඛිකම්, උප-
සඛිකම්ත්වා ආයස්මතං උපතඤ්ඤා සකාසුත්තං එතදවොච: “යං බෝ හතෙත
ආයස්මා වේයාච්චිවකරං තිද්ධි, සඤ්ඤතොතො සො මයා, උපසඛිකම්තු
ආයස්මා කාලෙත, විවරෙත තං අවර්ජදෙස්සති”ති.

2. තෙත බෝ පත සමයෙහි සො මහාමතෙතා ආයස්මතෝ උපතඤ්ඤා
සකාසුත්තස්ස සතතීකෙ දුතං පාහෙයි: “පරිභුඤ්ඤා අයොතං තං විවරං.
ඉච්ඡාමි මයං අයොතං තං විවරං පරිභුතං”නති. අථ බෝ ආයස්මා
උපතඤ්ඤා සකාසුත්තො තං උපාසකං ත කිඤ්චි අවවායි. දුතීයමි බෝ
සො මහාමතෙතා ආයස්මතෝ උපතඤ්ඤා සකාසුත්තස්ස සතතීකෙ දුතං
පාහෙයි: “පරිභුඤ්ඤා අයොතං තං විවරං, ඉච්ඡාමි මයං අයොතං තං විවරං
පරිභුතං”නති. දුතීයමි බෝ ආයස්මා උපතඤ්ඤා සකාසුත්තො තං උපා-
සකං ත කිඤ්චි අවවායි. තතීයමි බෝ සො මහාමතෙතා ආයස්මතෝ
උපතඤ්ඤා සකාසුත්තස්ස සතතීකෙ දුතං පාහෙයි: “පරිභුඤ්ඤා අයොතං තං
විවරං, ඉච්ඡාමි මයං අයොතං තං විවරං පරිභුතං”නති.

3. තෙත බෝ පත සමයෙහි තෙතමයා සමයො හොති. තෙතමෙත ච
කතියා කතා හොති: “සො පච්ඡා අභව්ඡති, පඤ්ඤං ඛද්ධො”ති. අථ
බෝ ආයස්මා උපතඤ්ඤා සකාසුත්තො යෙන සො උපාසකො තෙත්තපසඛිකම්.
උපසඛිකම්ත්වා තං උපාසකං එතදවොච:-

රාජශික්ෂාපදය

1. එසමයෙහි භාෂාවත් බුදුහු සැවැත්නුවර සමීපයෙහි වූ අනේපිඩු සිවුහුගේ දෙවරම් වෙහෙර වැඩ වෙසෙති. තව ද එසමයෙහි ආයුෂමත් උපතන්දූශාසනපුත්‍රයන්ගේ උපසංඝයක වූ මහආමැතිගේත් ආයුෂමත් උපතන්දූශාසනපුත්‍රයන්ට දූතයකු ලවා සිවුරැමිලයක් යැවී ය “මේ සිවුරැමිලයෙන් සිවුරක් විකොටගෙන සිවුරෙන් උපතන්දුනිමයන් පුදව’යි. එකල්හි ඒ දූත තෙම ආයුෂමත් උපතන්දූශාසනපුත්‍රයන් කරා එළඹ ආයුෂමත් උපතන්දූශාසනපුත්‍රයන්ට “වහන්ස, ආයුෂමතුන් උදෙසා මේ සිවුරැමිල ගෙන එත ලද. ආයුෂමත්හු සිවුරැමිල පිළිගනිත්වා”යි කීය. මෙසේ කී කල්හි ආයුෂමත් උපතන්දූ ශාසනපුත්‍රයෝ ඒ දූතයාට “ආවැන්නි, ඇපි සිවුරැමිල නො පිළිගනුමහ. සුදුසු කල්හි කැප වූ සිවුර වූ කලි ඇපි පිළිගනුමහයි” කීහ. මෙසේ කී කල්හි ඒ දූත තෙම ආයුෂමත් උපතන්දූශාසනපුත්‍රයන්ගෙන් “ආයුෂමත්හට කිසි මෙහෙකරුවෙක් ඇද්දයි” ඇසී ය. එකල්හි එක්තරා උපාසකයෙක් කිසි යම් කටයුත්තෙකින් ආරාමයට ගියේ ය. එකල්හි ආයුෂමත් උපතන්දූ ශාසනපුත්‍රයෝ ඒ දූතයාට “ආවැන, තෙල උපාසක තෙම භික්ෂූන්ගේ මෙහෙකරු යයි කීහ. ඉක්බිති ඒ දූත තෙම ඒ උපාසකයාට දන්වා ආයුෂමත් උපතන්දූශාසනපුත්‍රයන් කරා එළඹ ආයුෂමත් උපතන්දූ ශාසනපුත්‍රයන්ට “වහන්ස, ආයුෂමත්හු යම් මෙහෙකරුවකු දුක්වූහු තම් මා විසින් ගේ දන්වන ලද්දේ ය. ආයුෂමත්හු සුදුසුකල ඔහු කරා එළඹෙත්වා. සිවුරෙන් පුදත්තේ ය’යි කීය.

2. තව ද එසමයෙහි ඒ මහආමැති තෙම ආයුෂමත් උපතන්දූශාසනපුත්‍රයන් වෙත දූතයකු යැවී ය: “හිමියෝ ඒ සිවුර පරිභොග කෙරෙත්වා, අපි හිමියන් ඒ සිවුර පරිභොග කරණු කැමතියමිහ”යි. ඉක්බිති ආයුෂමත් උපතන්දූශාසනපුත්‍රයෝ ඒ උවසුහට කිසිවක් නො කීහ. දෙවනවට ද ඒ මහආමැති තෙම ආයුෂමත් උපතන්දූශාසනපුත්‍රයන් වෙත දූතයකු යැවී ය: “හිමියෝ ඒ සිවුර පරිභොග කෙරෙත්වා. අපි හිමියන් ඒ සිවුර පරිභොග කරණු කැමැතියමිහ”යි. දෙවනවට ද ආයුෂමත් උපතන්දූශාසනපුත්‍රයෝ ඒ උවසුහට කිසිවක් නො කීහ. තෙවනවට ද ඒ මහආමැති තෙම ආයුෂමත් උපතන්දූශාසනපුත්‍රයන් වෙත දූතයකු යැවී ය: “හිමියෝ ඒ සිවුර පරිභොග කෙරෙත්වා. අපි හිමියන් විසින් ඒ සිවුර පරිභොග කරණු කැමතියමිහ”යි.

3. තවද එසමයෙහි නියමිතමැසියන්ගේ සමාගමයෙක් වෙයි. නියමිතම වැසියන් විසින්හුදු ‘යමෙක් පසු ව ඒ තම් (හෙතෙම) පණ්ඩිතන් වැදුනේ (කහවණු පණ්ඩිතන් දඩ ගෙවිය යුතු වේ)’ යයි, කතිකායෙක් කරණ ලද වෙයි. ඉක්බිති ආයුෂමත් උපතන්දූශාසනපුත්‍රයෝ ඒ උපාසකයා වෙත එළඹ ඒ උපාසකයාහට මෙය කීහ:-

“අපේකා මෙ ආවුසො විවරෙනා”ති. “අර්ඡ්ඤො හතොත ආගමෙති, අර්ඡ්ඤගමස්ස සමයො හොති, තෙගමෙන ච කහිකා කතා හොති: “යො පච්ඡ, ආභව්ඡති, පඤ්ඤාසං ඛද්ධො”ති. “අර්ඡ්ඤ මෙ ආවුසො විවරං දෙති”ති ඔව්චිකාය පරුමසි. අථ ඛො සො උපාසකො ආයසමනා උපතඤ්ඤ සත්තා-පුතෙතන නිපට්ඨියමානො ආයසමනො උපතඤ්ඤ සත්තාපුතතස්ස විවරං වේතාපෙඤා පච්ඡා අගමාසි. මනුස්සා තං උපාසකං එතදවොචුං” “කිස්ස ඤාං අයොසා පච්ඡා ආගතොසි, පඤ්ඤාසං ථනොසි”ති.

4. අථ ඛො සො උපාසකො තෙසං මනුස්සානං එතමඤ්ඤ ආරුචෙසි. මනුස්සා උරුකියනති ඛියනති විපාචෙනති: “මෙච්ඡා ඉමෙ සමණා සත්තා-පුතතියා අසනඤ්ඤා, තසිමෙසං සුකරං වෙය්‍යාවච්චමි කාතුං. කථං හි තාම ආයසමා උපතඤ්ඤ උපාසකෙන “අර්ඡ්ඤො හතොත ආගමෙති”ති වුච්චමානො තාගමෙස්සති”ති. අයොසං ඛො හික්ඛු තෙසං මනුස්සානං උරුකියනනානං ඛියනනානං විපාචෙනනානං. යෙ තෙ හික්ඛු අපච්ච්ඡා තෙ උරුකියනති ඛියනති විපාචෙනති: “කථං හි තාම ආයසමා උපතඤ්ඤ සත්තාපුතතියා උපාසකෙන “අර්ඡ්ඤො හතොත ආගමෙති”ති වුච්චමානො තාගමෙස්සති”ති. අථ ඛො තෙ හික්ඛු හගවතො එතමඤ්ඤ ආරුචෙසුං. -පෙ- “සච්චං කිර තිං උපතඤ්ඤ උපාසකෙන අර්ඡ්ඤො හතොත ආගමෙති”ති වුච්චමානො තාගමෙසි”ති? “සච්චං හගවා.” විගරහි වුද්ධො හගවා. -පෙ- “කථං හි තාම ඤාං මොඝපුරිස උපාසකෙන ‘අර්ඡ්ඤො හතොත ආගමෙති’ති වුච්චමානො තාගමෙස්සති. තෙතං මොඝපුරිස අපසසන්නානං වා පසාදය -පෙ- එවංඤා පත හික්ඛවෙ ඉමං සිකාපදං උද්දිගෙය්‍යාථ:”

“හික්ඛුං පනෙව උද්දිගස්ස ග්ජා වා ග්ජගොගොතා වා බ්‍රාහ්මණො වා ශාසකහික්ඛො වා දුතෙන විවරවේතාපනතං පතිණෙය්‍යා: ‘ඉමිනා විවර-වේතාපනෙන විවරං වේතාපෙඤා ඉඤ්ඤානාමං හික්ඛුං විවරෙන අච්ඡාදෙති”ති. භො ඓව දුතො තං හික්ඛුං උපසඤ්ඤාමං එවං වදෙය්‍යා: ‘ඉදං ඛො හතොත ආයසමනං උද්දිගස්ස විවරවේතාපනතං ආනතං. පතිණෙය්‍යාතු ආයසමා විවරවේතාපනතනති”. තෙන හික්ඛුනා සො දුතො එවමස්ස වචනිකො: ‘න ඛො මයං ආවුසො විවරවේතාපනතං පතිණෙය්‍යාම, විවරස්ථ ඛො මයං පතිණෙය්‍යාම කාලොති කප්පිය’නති. සො ඓව දුතො තං හික්ඛුං එවං වදෙය්‍යා: “අපි පනායසමනො භොවි වෙය්‍යාවච්චකග්”ති විවරපිකෙන හික්ඛවෙ හික්ඛුනා වෙය්‍යාවච්චකග් නිද්දිගිතඤ්ඤා ආගමිකො වා උපාසකො වා, ‘එසො ඛො ආවුසො හික්ඛුනං වෙය්‍යාවච්චකග්”ති. සො ඓව දුතො තං වෙය්‍යාවච්චකරං සඤ්ඤාපෙඤා තං හික්ඛුං උපසඤ්ඤාමං එවං වදෙය්‍යා: ‘යං ඛො හතොත ආයසමා වෙය්‍යාවච්චකරං නිද්දිගි, සඤ්ඤාපනතා සො මයා, උපසඤ්ඤාතු ආයසමා කාලොති, විවරෙන තං අච්ඡාදෙය්‍යති”ති. විවරපිකෙන හික්ඛවෙ හික්ඛුනා වෙය්‍යාවච්චකග් උපසඤ්ඤාමං දචනතිකතතාං චොදෙතඤ්ඤා භාරෙතඤ්ඤා: ‘අපේකා මෙ ආවුසො විවරෙනාති;-

‘ඇවැත, මට සිවුරෙන් ප්‍රයෝජන ඇතැ’යි. “වහන්ස, අද එක්දවසක් බලව. අද නියමගම්වැසියන්ගේ සමාගමයෙක් වෙයි. නියමගම්වැසියන් විසිනුදු ‘යමෙක් පසුව ලා ඒ නම් (හෙතෙම) පණන්කින් බැඳුණේ වේ’ යයි කතිකායෙක් කරණ ලද වෙයි. ‘අද ම ඇවැත, මට සිවුර දෙව’යි එළියෙහි (=හිඟ) ගත්ත. ඉක්බිති ඒ උපාසක තෙම ආයුෂමත් උපනන්ද-ශාසනපුත්‍රයන් විසින් දැඩි කොට පෙලුනු ලබන්නේ ආයුෂමත් උපනන්ද-ශාසනපුත්‍රයනට සිවුරක් මිලට ගෙණ දී පසුව ලා ගියේ ය. මිනිස්සු ඒ උවසුනට මෙය කීහ: “කවර හෙයින් ආගතියෙහි, තෝ පසුව ලා ආගෙහි ද, පණන්කට පැරදුනෙහි” යයි.

4. ඉක්බිති ඒ උපාසක තෙම ඒ මිනිසුන්ට මෙ පවත් දන්වී ය. මිනිස්සු අවෘදු කෙරෙහි නුගුණ කියති දෙස් පහල කෙරෙත්: ‘මේ ශ්‍රමණශාසනපුත්‍රියයෙක් මහෙව්ඡයෝ ය, අසනතුෂ්ටයෝ ය, මොවුනට මෙහෙයකුදු කරන්නට පහසු නො වෙයි. කෙසේ නම් ආයුෂමත් උපනන්දයෝ උපාසක විසින් ‘වහන්ස, අද එක් දවසකට බලනු මැනවැ’යි කියනු ලබන්නාහු නො බැඳුනු දැ’යි. භික්ෂුහු අවෘදු කරණ නුගුණ කියන දෙස් පහල කරණ ඒ මිනිසුන්ගේ බස් ඇසූහ. යම් මහණ කෙතෙක් අලෙපව්ඡයෝ නම් ඔහු අවෘදු කෙරෙහි නුගුණ කියති දෙස් පහල කෙරෙත්: “කෙසේ නම් ආයුෂමත් උපනන්දශාසනපුත්‍රයෝ උපාසක විසින් ‘වහන්ස, අද එක් දවසකට බලනු මැනවැ’යි කියනු ලබන්නාහු නොබැඳුනු දැ’ යි. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙ පවත් කැළ කලහ: ‘සැබැ ද උපනන්දය, තෝ උපාසක විසින් ‘වහන්ස, අද එක් දවසකට බලනු මැනවැ’යි කියනු ලබන්නෙහි නො බැලීහි දැ’ යි. ‘සැබව භාග්‍යවතුන් වහන්ස’. භාග්‍යවත් බුදුහු වෙසෙසින් ගැරහූහ. “කෙසේ නම් තුච්ඡපුරුෂය, තෝ උපාසක විසින් ‘වහන්ස, අද එක් දවසකට බලනු මැනවැ’යි කියනු ලබන්නෙහි නො බැලීහි ද, තුච්ඡපුරුෂය, තෙල කො පහන් වුවත්ගේ පැහැදීම පිණිස හෝ නො වෙයි ... තවද මහණෙනි, මෙසේත් මේ ගිණ්‍යාපදය උදෙසා වූ:

“මහණන්හු ම උදෙසා රජෙක් හෝ රජ ඇමැතියෙක් හෝ බමුණෙක් හෝ ගැහැවියෙක් හෝ ‘මේ සිවුරුමිලයෙන් සිවුරක් විකොට ගෙණ මෙනම් මහණහු සිවුරෙන් ආවර්දනය කරව’යි දුතයකු ලවා සිවුරුමිලයක් යවා නම්, ඉදින් ඒ දුත තෙම ඒ මහණහු කර්ම එළඹ ‘වහන්ස, මේ සිවුරුමිලය ආයුෂමතුන් උදෙසා ගෙණ එන ලද ය. ආයුෂමන්හු සිවුරුමිලය පිළිගනින්නවා’යි මෙසේ කියා නම්, ඒ මහණහු විසින් ඒ දුත තෙම මෙසේ කියනු වන්නේ ය: ‘ඇවැත, අපි සිවුරුමිල නො පිළිගනුමහ. එතෙකුදු වත් ඇපි සුදුසු කල්හි කැප වූ සිවුරක් පිළිගනුමහ’යි. ඉදින් ඒ දුත තෙම ඒ මහණහට ‘ආයුෂමතුන්ගේ කිසි මෙහෙකරුවෙක් ඇද්දැ’යි මෙසේ කියා නම්, මහණෙනි, සිවුරු කැමති මහණහු විසින් ආරම්භයෙන් වෙවයි උපාසකයෙක් වෙවයි ‘ඇවැත, මෙ තෙම යිකුන්ගේ මෙහෙකරු ය’යි මෙහෙකරු දැක්විය යුත්තේ ය. ඉදින් ඒ දුත තෙම ඒ මෙහෙකරු ඇතිවා මහණහු කර්ම එළඹ මෙසේ කියා නම්: ‘වහන්ස, ආයුෂමන්හු යම් මෙහෙකරුවකු දැක්වුනු ද, මා විසින් හෙතෙම ඇතිවන ලද්දේ ය. ආයුෂමන්හු සුදුසු කල්හි එළඹෙන්නවා, සිවුරෙන් මුඛ වහන්සේ පුදන්නේ ය’යි. මහණෙනි, සිවුරු කැමැති මහණහු විසින් එළඹ ‘ඇවැත, මම සිවුරෙන් ප්‍රයෝජන ඇතැ’යි මෙහෙකරු තෙම දෙතුන් වරක් කෙටිය යුත්තේ ය. සිහි කරවිය යුත්තේ ය-

දවනනිකමනතුං චොදයමානො ආරයමානො තං විවරං අභිනිප්ථා-
 දයා, ඉච්චිතං භූභලං. නො චෙ අභිනිප්ථාදයා, චතුකමනතුං
 පසච්ඡිකමනතුං ජකමනතුං පරමං තුණ්හිභුතො උද්දියං ඩාතබ්බං.
 චතුකමනතුං පසච්ඡිකමනතුං ජකමනතුං පරමං තුණ්හිභුතො උද්දියං තිට්ඨ-
 මානො තං විවරං අභිනිප්ථාදයා, ඉච්චිතං භූභලං. තතො චෙ උතතපි.
 වායමමානො තං විවරං අභිනිප්ථාදයා නිසංගතිං පාඨිතතියං. නො
 චෙ අභිනිප්ථාදයා යතං විවරචෙතාපනතං ආගතං, තත්ථ ඝාමං
 වා යනතබ්බං දුතො වා පායෙතබ්බො: ‘යං චො තුමෙත ආයසමහතො
 හික්ඛුං උද්දියං විවරචෙතාපනතං පභිණ්ණං, න තං තස්ස හික්ඛුතො
 ඤායාදි අප්ථං අනුභොති. සුඤ්ඤානායසමහතො ඝනං මා චො ඝනං
 විනායා’ති අයං තත්ථ ඝාමිවි”ති.

5. හික්ඛුං පනතව උද්දියසාති හික්ඛුසාප්ථාය හික්ඛුං ආරමමණං කරිතො
 හික්ඛුං අවජාදෙතුකාමො.

රාජා තාම: සො කොචි රජජං කාරෙති.

ගිජ්ජොකොකා තාම: සො කොචි රජෙකුඤ්ඤ හතතචෙතනාසාරෙ.

මුග්ගමණො තාම: ජාතියා මුග්ගමණො.

ගහපතීකො තාම: ගපෙතො රජානං රජහොයං මුග්ගමණං අවසෙසො
 ගහපතීකො තාම.

විවරචෙතාපනතං තාම: හිරකුඤ්ඤං වා සුචණ්ණං වා මුත්තං වා මණි වා.

ඉමිනා විවරචෙතාපනතනාති පච්චුපට්ඨිතෙන.

චෙතාපෙතොති පරිවතොතො.

අවජාදෙතිති දජෙජිති.

සො චෙ දුතො තං හික්ඛුං උපසඞ්ගිතො: එවං වදෙය්‍ය: “ඉදං බො
 හතෙන ආයසමනං උද්දියං විවරචෙතාපනතං ආගතං. පභිණ්ණොසු ආයසම:
 විවරචෙතාපනත”නති. තෙන හික්ඛුතා සො දුතො: එවමිත්තං වට්ඨිතො: “ත බො
 මියං ආට්ඨිකො විවරචෙතාපනතං පභිණ්ණොම, විවරකුඤ්ඤ බො මියං පභිණ්ණොම
 කාලෙත කාපිත”නති. සො චෙ දුතො තං හික්ඛුං එවං වදෙය්‍ය: “අපි
 පතායසමනො කොචි වෙය්‍යාවච්චිකරෙ”ති. විවරජීකෙන හික්ඛවෙ හික්ඛුතා
 වෙය්‍යාවච්චිකරෙ නිද්දියිතබ්බො, ආරම්භො වා උපායකො වා: “එකො බො
 ආට්ඨිකො හික්ඛුතං වෙය්‍යාවච්චිකරෙ”ති. ත වතතබ්බො: “තස්ස දෙති”ති වා
 සො වා නික්ඛිපියාති, සො වා පරිවතොතොති, සො වා චෙතාපෙය්‍යාති”ති.

සො චෙ දුතො තං වෙය්‍යාවච්චිකරං සකුඤ්ඤපෙතො තං හික්ඛුං උපසඞ්ගි-
 මිතො: එවං වදෙය්‍ය: “යං බො හතෙන ආයසමා: වෙය්‍යාවච්චිකරං නිද්දියි,
 සකුඤ්ඤතො සො මියා, උපසඞ්ගිතා ආයසමා: කාලෙත, විවරෙන තං
 අවජාදෙය්‍යාති”ති. විවරජීකෙන හික්ඛවෙ හික්ඛුතා වෙය්‍යාවච්චිකරෙ
 උපසඞ්ගිතො: ආතතිකමනතුං වොදෙතබ්බො සාරතබ්බො: “අප්ථං මේ
 ආට්ඨිකො විවරෙන”ති. ත වතතබ්බො: “දෙති මේ විවරං, ආතර මේ විවරං,
 පරිවතොති මේ විවරං, චෙතාපෙති මේ විවර”නති. දුතියමපි වතතබ්බො.
 ගතියමපි වතතබ්බො. සචෙ අභිනිප්ථාදෙති ඉච්චිතං භූභලං.

දෙතුන්සලක් සොයනු ලබන්නේ සිහි කරවනු ලබන්නේ ඒ සිවුර නිපදවා (සපයා) නම් මේ නිපදවීම මැනවි. ඉදින් නො නිපදවා නම්, සිවුසලක් පස්සලක් සයලක් පරම කොට තුනේමගුණ වුවහ විසින් උදෙසා සිවියසුතු ය. සිවුසලක් පස්සලක් සයලක් පරම කොට තුනේමගුණ ව උදෙසා සිවියසුතු ඒ සිවුර නිපදවා නම් මේ නිපදවීම මැනවි. ඉදින් එයින් මන්තෙහි වැයම් කරන්නේ ඒ සිවුර නිපදවා නම් නිසන්පවිනි වෙයි. ඉදින් නො නිපදවා නම් යමක්නු කෙරෙත් ඒ මහණහට සිවුරු-මිලය ගෙණ එතලද එකිනමා හෝ යාසුතු ය: 'ඇවැත්නි, තෙපි යම් මහණකු උදෙසා සිවුරුමිලයක් යැවුනු ද, එය ඒ මහණහට කිසි අපයක් සිදු නො කෙරෙයි. ආයුෂමත්තු යම්නිය බන්ධය ලබන්වා. නොප සතු බන්ධය නාහමන් වැනැණේවා'යි දුතියකු හෝ යැවිය යුත්තේ ය. මේ එකි අනුබම්භා වෙයි" යයි.

5. ගිණුම පනොට උදෙසා යනු: ගිණුනු සදහා ගිණුනු අරමුණු කොට ගිණුනු ආවර්තය කරණු කැමැත්තේ.

ගත්තම්: යම් කිසිවෙක් රජය කෙරේ ද ගෙනෙම.

ගත්තොගම නම්: රජුගේ බත්වාටුම් වුදිත යම් කිසිවෙක්.

මුහමණ නම්: ජාතියෙන් බමුණු වූයේ.

ගහපනික නම්: රජ, රජහොඟයා, මුහමණයා තබා ගෙන වූයේ ගහපනික නම්.

විවරවෙතාපනන නම්: අමුරන් හෝ රත්රන් හෝ මුතු හෝ මිණි හෝ.

ඉමිනා විවරවෙතාපනනන යනු: එළඹසිටියෙන්.

වෙතාපෙඩා යනු: පිරිවටා.

අව්‍යාදෙහි යනු: දෙව.

ඉදින් ඒ දුත තෙම ඒ මහණනු කර එළඹ 'වහන්ස, මේ සිවුරුමිලය ආයුෂමතුන් උදෙසා ගෙණ එතලද ය. ආයුෂමත්තු සිවුරුමිලය පිළිගනිත්වා'යි. මෙසේ කියා නම්, ඒ මහණනු විසින් ඒ දුත තෙම මෙසේ කියයුතු වන්නේ ය: 'ඇවැත්, ඇපි සිවුරුමිල කො පිළිගනුමින. එතෙකුදුවන් ඇපි හුදුසු කල්හි කැප වූ සිවුරක් පිළිගනුමින'යි. ඉදින් ඒ දුත තෙම ඒ මහණහට 'ආයුෂම-තුන්ගේ කිසි කැපකරුවෙක් ඇද්ද'යි මෙසේ කියා නම්, මහණෙකි, සිවුරු කැමැති මහණනු විසින් ආරම්භ වේවයි උපායක වේවයි ඇවැත්, මේ තෙමේ ගිණුන්ගේ කැපකරු' යයි කැපකරු දක්විය යුත්තේ ය. "මුහුට දෙව යි හෝ හෙතෙම බහා තබන්නේ ය හෝ හෙතෙම පිරිවටන්නේ ය හෝ හෙතෙම විකොටගන්නේ ය හෝ"යි තොකියයුත්තේ ය.

ඉදින් ඒ දුත තෙම ඒ කැපකරු ඇතවා ඒ මහණනු වෙත පාමිණ මෙසේ කියා නම්: 'වහන්ස, ආයුෂමත්තු යම් කැපකරුවකු දක්වුනු නම්, හෙතෙම මා විසින් ඇතවන ලද්දේ ය. ආයුෂමත්තු සිවුරෙන් ප්‍රයෝජන ඇති කල්හි එළඹෙන්නවා සිවුරෙන් මුළු වහන්සේ පුදන්නේ ය'යි. මහණෙකි, සිවුරු කැමැති මහණනු විසින් එළඹ ඇවැත්, මට සිවුරෙන් ප්‍රයෝජන ඇතැ යි කැපකරු තෙම දෙතුන්සලක් ගෙවිය යුත්තේ ය. සිහි කරවිය යුත්තේ ය, 'ඉට සිවුරක් දෙව, මට සිවුරක් ගෙණෙව, මට සිවුරක් පිරිවටව, මට සිවුරක් විකොට ගනැ'යි තො කියයුත්තේ ය. දෙවතවට ද කියයුතු ය. තෙවතවට ද කියයුතු. ඉදින් නිපදවා නම් මේ නිපදවීම මැනවි.—

නො වෙ අභිනිප්ථාදෙති, තත්ථ ගතඛා කුණ්ඨිගුනෙන උද්දියා ආතබ්බං. ත ආසනෙ නිසීදිතබ්බං, ත ආමිතං පටිග්ගහෙතබ්බං ත ඛිමමා භාසිතබ්බං. “කිං කාරණං ආගතොසි”ති පුච්ඡිමාමොනො¹ ජාතාභි² ආවුසොති වතතබ්බො: සමෙ ආසනෙ වා නිසීදති, ආමිතං වා පතිගණ්ඨාති, ඛිමමං වා භාසති, ආතං භස්සති. දුතියමපි ආතබ්බං. තතියමපි ආතබ්බං. වතුකඛතභුං වොදෙත්වා වතුකඛතභුං ආතබ්බං. පඤ්චකඛතභුං වොදෙත්වා දච්ඡකඛතභුං ආතබ්බං. ඡකඛතභුං වොදෙත්වා ත ආතබ්බං. තතො වෙ උත්තරිං වායමමොනො තං විවරං අභිනිප්ථාදෙති, පයොගෙ දුක්ඛං. පටිලාභෙන නිස්සංගතියං තොති, නිස්සංගතබ්බං සම්ඝස්ස වා ගණස්ස වා පුග්ගලස්ස වා. ඵලස්ථු පත භික්ඛවෙ නිස්සංගතබ්බො: -පෙ- “ඉදං මෙ භතෙන විවරං අතිරෙකභික්ඛ- තභුං වොදතාය අතිරෙකඡක්ඛතභුං ආතෙන අභිනිප්ථාදිතං නිස්සංගතියං. ඉමානං සම්ඝස්ස නිස්සජාමි”ති -පෙ- දදෙය්‍යාති -පෙ- දදෙය්‍යුනති -පෙ- ආයසමතො දමමි”ති.

නො වෙ අභිනිප්ථාදෙය්‍ය, යතස්ස විවරවෙනාපනතං ආභතං තත්ථ සාමං වා ගතතබ්බං, දුතො වා පාභෙතතබ්බං. “යං ඛො කුලෙහ ආයසමනොති කුටුං උද්දියා විවරවෙනාපනතං පතිණිත්ථ, ත තං තස්ස භික්ඛුතො කිස්සෙ අත්ථං අනුභොති, යුස්සන්තොයසමනො සකං, මා වො සකං විතස්සා”ති.

අයං තත්ථ සාමිච්ඡිති. අයං තත්ථ අනුධම්මතා.

6 අතිරෙකභික්ඛතභුං වොදතාය අතිරෙකඡක්ඛතභුං ආතෙන, අතිරෙකසඤ්ඤි අභිනිප්ථාදෙති, නිස්සංගතියං පාවිතතියං. අතිරෙකභික්ඛතභුං වොදතාය අතිරෙකඡක්ඛතභුං ආතෙන වෙමතිනො අභිනිප්ථාදෙති, නිස්සංගතියං පාවිතතියං. අතිරෙකභික්ඛතභුං වොදතාය අතිරෙකඡක්ඛතභුං ආතෙන උභතකසඤ්ඤි අභිනිප්ථාදෙති නිස්සංගතියං පාවිතතියං. උභතකභික්ඛතභුං වොදතාය උභතකඡක්ඛතභුං ආතෙන අතිරෙකසඤ්ඤි ආපතති දුක්ඛං. උභතකභික්ඛතභුං වොදතාය උභතකඡක්ඛතභුං ආතෙන වෙමතිනො ආපතති දුක්ඛං. උභතකභික්ඛතභුං වොදතාය උභතකඡක්ඛතභුං ආතෙන උභතකසඤ්ඤි, අතාපතති.

7. අතාපතති භික්ඛතභුං වොදතාය ඡක්ඛතභුං ආතෙන, උභතකඡක්ඛතභුං වොදතාය උභතකඡක්ඛතභුං ආතෙන. අවොදිමාමො දෙති, සාමිකා වොදෙත්වා දෙනති, උච්චතතකස්ස, ආදිකමමිකස්සාති.

රාජසිකිකාපදං නිමිතිං.

විවරවග්ගො පඨමො.

තසස්ස ඥානං:-

උබ්භතං කසීතං නිණ්ඤි ඛොවතස්ථු පටිග්ගහො,
අඤ්ඤාතකාති නිණ්ඤෙව උභිත්තං දුතකෙන ව.

ඉදින් නො නිපදවා නම් එහි හොඳ තුෂණීභූත වුවහු විසින් උදෙසා සිටිය යුතු ය. අසුනෙක නො හිඳි යුතු ය. අහර නො පිළිගත යුතු ය. දහම් නොකිය යුතු ය. 'තවර කරුණෙන් ආයෙහි ද' යි විවාරණු ලබන්නේ 'ඇවැත දතා'යි කිය යුතු ය. ඉදින් අසුනෙහි හිඳි නම් හෝ අහර පිළිගණි නම් හෝ දහම් කියා නම් හෝ සිටීම බිඳෙයි. දෙවනවට ද සිටිය යුතු ය නෙවනවට ද සිටිය යුතු ය.

සතරවරක් වොදනා කොට සතරවරක් සිටිය යුතු ය. පස්වරක් වොදනා කොට දෙවරක් සිටිය යුතු ය. සවරක් වොදනා කොට නො සිටිය යුතු ය. ඉදින් එයින් මතුයෙහි වැයම් කරන්නේ ඒ සිවුර නිපදවා නම් පියොව්හි දුකුලා වෙයි. ලැබීමෙන් නිසඟි වෙයි. සඟනට හෝ ගණයාට හෝ පුතු-ලක්භට හෝ නිසැරිය යුතු ය. තවද මහණෙනි, මෙසේත් නිසැරිය යුතු ය. 'වහන්ස, මේ මාගේ සිවුර අඟිරු තුන්සලක් වොදනායෙන් අඟිරු සයලක් සිටීමෙන් නිපදවන ලද්දේ නිසඟි විය. මෙය මම සඟනට නිසැරි යි ... දෙන්නේ ය යි ... දෙන්නාහ යි ... ආයුෂ්මත්භට දෙමි'යි.

ඉදින් නො නිපදවා නම් යමක්හු කෙරෙන් ඔහුට සිවුරුමල ගෙණ එන ලද ද එහි තමා හෝ යා යුතු ය. 'ඇවැත්නි, තෙපි යම් මහණක්හු උදෙසා සිවුරු මලයක් යැවුනු ද එය ඒ මහණභට කිසි අවියක් සිදු නො කෙරේ. ආයුෂ්මත්හු සට්ඨිය ධනය ලබන්වා. නොප සතු ධනය තහමක් වැනසේවා'යි දුතයෙක් හෝ යැවිය යුත්තේ ය.

අයං තඤ්ඤා ආමිච්චි යනු: මේ එහි අනුධම්මායි.

6. අඟිරු තුන්සලක් වොදනායෙන් අඟිරු සයලක් සිටීමෙන් අඟිරු-කය යන සංඥා ඇත්තේ නිපදවා නම් නිසඟිපවිති වෙයි. අඟිරු තුන්-සලක් වොදනායෙන් අඟිරු සයලක් සිටීමෙන් විමති ඇත්තේ නිපදවා නම් නිසඟිපවිති වෙයි. අඟිරු තුන්සලක් වොදනායෙන් අඟිරු සයලක් සිටීමෙන් උෂන ය යන සංඥා ඇත්තේ නිපදවා නම් නිසඟිපවිති වේ. උනුතුන්-සලක් වොදනායෙන් උනුසලක් සිටීමෙන් අඟිරුක ය යන සංඥා ඇත්තේ දුකුලාඇවැත් වෙයි. උනුතුන්සලක් වොදනායෙන් උනුසලක් සිටීමෙන් විමති ඇත්තේ දුකුලාඇවැත් වෙයි. උනුතුන්සලක් වොදනායෙන් උනු-සලක් සිටීමෙන් උෂනය යන සංඥා ඇත්තේ ඇවැත් නැති.

7. තුන්සලක් වොදනායෙන් සයලක් සිටීමෙන් උනුතුන්සලක් වොදනායෙන් උනුසලක් සිටීමෙන් දේ නම්, නො සොයනු ලබන්නේ දේ නම්, හිමියෝ සොයා දෙත් නම් ඇවැත් නැති. උමන්තකයාහට ආදිකම-කයාහට ඇවැත් නැති යි.

ශ්‍රීරජශික්ෂාපදය නිමි.

පළමු වැනි විවර්ධය යි.

එහි උද්දාය

උභයත කසීත සිකපදය, උද්දායිත (දෙවන කසීත) සිකපදය, තෙවන කසීත සිකපදය යන තුණ ද, බොවන සිකපදය, පටිග්ගහණ සිකපදය යි පසෙකි. තතුතාරිය උපක්ඛට දෙක ය යන අඤ්ඤාතක සිකපද තුණ ය, දුතක සිකපද දෙක ය යි සියල්ල දකියෙකි.

කොසියවගෙහා

5. 2. 1.

කොසියසිකතාපදං

1. තෙන සමයෙන බුද්ධෝ භගවා ආලවිසං විහරති අභ්‍යාලවෙ චෙතියෙ. තෙන බො පන සමයෙන ජබ්බකභියා භික්ඛු කොසියකාරකෙ උපසඞ්කම්භා එවං වදෙන්නි: “ඛු ආට්ඨසො කොසකාරකෙ පච්ච අම්බාකම්පි දස්සථ. මයම්පි ඉච්ඡාම කොසියමිස්සකං සජ්ඣං කාතු”නති. තෙ උජ්ඣායනාති ඩියනාති විපාවෙනති: “කථං හි තාම සමණා සකාසුභතියා අමෙහ උපසඞ්කම්භා එවං වකඛන්ති, ඛු ආට්ඨසො කොසකාරකෙ පච්ච, අම්බා-කම්පි දස්සථ, මයම්පි ඉච්ඡාම කොසියමිස්සකං සජ්ඣං කාතුන්ති. අම්බා-කම්පි අලාභා අම්බාකම්පි දුලලාභා, යෙ මයං ආජිවස්ස ගෙතු පුත්තදරස්ස කාරණා ඛු බුද්ධකෙ පාණකෙ¹ සඞ්ඝාතං ආපාදෙමා”ති. අස්සොසුං බො භික්ඛු තෙසං මනුස්සාතං උජ්ඣායනතාතං ඩියනතාතං විපාවෙනතාතං. යෙ තෙ භික්ඛු අපජිච්ඡා, තෙ උජ්ඣායනාති ඩියනාති විපාවෙනති: “කථං හි තාම ජබ්බකභියා භික්ඛු කොසියකාරකෙ උපසඞ්කම්භා එවං වකඛන්ති:- ඛු ආට්ඨසො කොසකාරකෙ පච්ච, අම්බාකම්පි දස්සථ, මයම්පි ඉච්ඡාම කොසියමිස්සකං සජ්ඣං කාතුන්ති.” අථ බො තෙ භික්ඛු භගවතො එත-මන්ධං ආරොචෙසුං. “සච්චං කීර තුමෙහ භික්ඛවෙ කොසියකාරකෙ උපස-ඞ්කම්භා එවං වදෙථ: ඛු ආට්ඨසො කොසකාරකෙ පච්ච, අම්බාකම්පි දස්සථ, මයම්පි ඉච්ඡාම කොසියමිස්සකං සජ්ඣං කාතු”නති “සච්චං භගවා.” විහරති බුද්ධෝ භගවා: “කථං හි තාම තුමෙහ මොඝපුරිසා කොසියකාරකෙ උපසඞ්කම්භා එවං වකඛථ, ඛු ආට්ඨසො කොසකාරකෙ පච්ච, අම්බාකම්පි දස්සථ, මයම්පි ඉච්ඡාම කොසියමිස්සකං සජ්ඣං කාතු”නති. තෙනං මොඝ-පුරිසා අපපත්තනාතං වා පසාදය -පෙ- එවඤ්ච පන භික්ඛවෙ ඉමං සිකතා-පදං උද්දිසෙය්‍යාථ:

“ආයා පන භික්ඛු කොසියමිස්සකං සජ්ඣතං කාරාපෙය්‍යා, නිස්සංගිකං පාවිඨනිය”නති.

2. යො පනාති යො යාදිසො -පෙ-

භික්ඛුති -පෙ- අයං ඉමස්මි අනෙදි අධිපෙපකො භික්ඛුති.

සජ්ඣතං තාම: සජ්ඣිතා කතං හොති අවාසිමං.

කාරාපෙය්‍යාති එකෙතපි කොසියංසුතා මිස්සෙභා කරොති වා කාරාපෙති වා, පයොගෙ දුක්ඛතා: පටිලාභෙහ නිස්සංගිකං හොති. නිස්සංජ-කඛං සඞ්ඝස්ස වා ගණස්ස වා පුත්තලස්ස වා. එවඤ්ච පන භික්ඛවෙ නිස්සංජිතඛිං: “ඉදං මෙ භතො කොසියමිස්සකං සජ්ඣතං කාරාපිතං නිස්සංගිකං, ඉමාහං සඞ්ඝස්ස තිස්සජාමිති, දදෙය්‍යාති, දදෙය්‍යුන්ති, අයසම-කො දම්මි”ති

1. පාණ ම.ජ.සං.

කොසිය වගීය

5. 2. 1.

කොසිය ගිණිමාපදය

1. එසමයෙහි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අලුටුනුවර අසල අග්ගාලව දෙවොලෙහි වාඩ වසන සේක. එසමයෙහි වූ කළු සවගමහණනු තිහිරිනු නිපදවන්නන් වෙත එළඹ “ආචාර්‍යනී, බොහෝ තිහිරි පණුවන් පිහටු. අපට ද දෙටු. අපි ද තිහිරිනු මුහු ඇතිරියක් කරන්නට කැමැත්තමිහ”යි මෙසේ කියත්. ඒ මිනිස්සු “ශාක්‍යපුත්‍රිය මහණනු අප වෙත එළඹ ‘ආචාර්‍යනී, බොහෝ තිහිරි පණුවන් පිහටු. අපට ද දෙටු. අපි ද තිහිරිනු මුහු ඇතිරියක් කරන්නට කැමැත්තමිහ’යි කෙසේ නම් කියන් ද? යම් බදු අපි ජීවිකා හෙතුයෙන් අඟුරුවන් රක්තා කරැණින් බොහෝ කුඩා පණුවන් මරණයට පමුණුවමෝ ද ඒ අපට ද අලාභයෙකි. අපගේ ද අභාග්‍යයෙකි.”යි අවමන් කරත්, අසුණු කියත්, නුගුණ පතුරුවත්. භික්ෂුනු අවමන් කරණ අසුණු කියන නුගුණ පතුරුවන ඒ මිනිසුන් ගේ බස් ඇසූහ. යම් අපි මහණ කෙනෙක් වෙත් ද? මුහු “කෙසේ නම් සවග මහණනු තිහිරිනු නිපදවන්නට වෙත එළඹ ‘ආචාර්‍යනී, බොහෝ තිහිරි පණුවන් පිහටු. අපට ද දෙටු. අපි ද තිහිරිනු මුහු ඇතිරියක් කරන්නට කැමැත්තමිහ’යි කියන් ද?යි අවමන් කෙරෙත්, අසුණු කියත්, නුගුණ පතුරුවත්. ඉක්බිති ඒ මහණනු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට එ පවත් සැල කළහ.... “සැබව, භාග්‍යවතුන් වහන්සැ”යි ඔහු කීහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ගැඹුණු සේක: “හිත් පුරුෂයෙහි, තෙපි කෙසේ නම් තිහිරිනු නිපදවන්නට කරා එළඹ ‘ආචාර්‍යනී, බොහෝ තිහිරි පණුවන් පිහටු. අපට ද දෙටු. අපි ද තිහිරිනු මුහු ඇතිරියක් කරන්නට කැමැත්තමිහ’යි කෙසේ නම් කියවු ද? හිත් පුරුෂයෙහි, මෙය නො පහත් වුවන්ගේ පාහැදීම පිණිස ද... නො වෙයි. මහණෙනි, මේ සිකපදය මෙසේ ද උදෙසවු:

“යම් මහණෙක් තිහිරිනු මුහු ඇතිරියක් කරවන්නන් නම් නිසඟි-
වෙති මේ.”

2. යොජන යනු යම්, යම් බදු

හික්කු (මහණෙක්) යනු... මෙ තෙමේ මේ අභියෝගී භික්ෂු යයි අභිප්‍රේතය.

සනාථන (ඇතිරිය) නම්: අතුරා විසුම් රහිත කොට කරණ උද්ද වෙයි.

කාරාභය (කරවන්නේ නම්) යනු එක් තිහිරි කෙත්දකිනු ද මුහු කොට කෙරෙයි නම් හෝ කරවයි නම් හෝ පියොවෙහි දුකුලා වේ. ලබා ගැන්මෙන් නිසඟි වේ. සහනට හෝ ගණනා හට හෝ පුගුල් හට හෝ නිසරිය යුතු. “වහන්ස, මා විසින් තිහිරිනු මුහු මේ නිසරිය යුතු ඇතිරියක් කරවන උද්දේ ය. මෙය මම් සහනට නිසඟිමි යි... දෙන්නේයයි... දෙන්නාහ යි... ආයුෂ්මත්හට දෙමි”යි නිසරිය යුතු.

3. අනන්තා විප්‍රකාශනං අනන්තා පරිශෝභාපෙනි, නිශ්ශබ්දතං පාවිතරිතං. අනන්තා විප්‍රකාශනං පරෙති පරිශෝභාපෙනි, නිශ්ශබ්දතං පාවිතරිතං. පරෙති විප්‍රකාශනං පරෙති පරිශෝභාපෙනි, නිශ්ශබ්දතං පාවිතරිතං. අඤ්ඤාසංඝාතං කරොති වා කාරාපෙනි වා, අපභවති දුක්ඛවංසං. අඤ්ඤාසංඝාතං පටිලිහිතං පරිභුඤ්ඤාති, අපභවති දුක්ඛවංසං.

4. අනාපභවති විතානං වා භූමිමිථරණං වා සංඝිප්පාකාරං වා හිසිං වා භිලේඛානං වා කරෙති, උමමතතකස්ස, ආදිකමමිකස්සාති.

කොසියසිකඛාපදං නිවසිතං.

5. 2. 2.

සුද්ධකාලකසිකඛාපදං.

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා වෙසාලියං විහරති මහාවතෙ කුට්ඨංගාරසාලායං. තෙන ඛො පන සමයෙන ජබ්බග්ගියා හික්ඛු සුද්ධකාලකානං ඵලකලොමානං සන්ථං කාරාපෙනති. මනුස්සා විහාරවාරිකං අභිභවතා පසයිවො උජ්ඣායනති බියනති විපාවෙනති: “කථං හි තාම සමණං සත්ථා-පුත්තියා සුද්ධකාලකානං ඵලකලොමානං සන්ථං කාරාපෙස්සනති, සෙය්‍යාපාපි ගිහි කාමගොතිනොති. අස්සොසුං ඛො හික්ඛු තෙසං මනුස්සානං උජ්ඣායනතානං බියනතානං විපාවෙනතානං යෙ තෙ හික්ඛු අපට්ඨන්ති තෙ උජ්ඣායනති බියනති විපාවෙනති: “කථං හි තාම ජබ්බග්ගියා හික්ඛු සුද්ධකාලකානං ඵලකලොමානං සන්ථං කාරාපෙස්සනති”ති? අථ ඛො තෙ හික්ඛු භගවතො එතමන්ථං අරොවෙසුං “සච්චං නිර තුලෙහ භික්ඛවෙ සුද්ධකාලකානං ඵලකලොමානං සන්ථං කාරාපෙථා”ති? “සච්චං භගවා,” විහරති බුද්ධො භගවා. “කථං හි තාම තුලෙහ මොහපුරිසා සුද්ධකාලකානං ඵලකලොමානං සන්ථං කාරාපෙස්සන්ථ. තෙනං මොහපුරිසා අපපන්නානං වා පසාදය -පෙ- ඵවඤ්ච පන භික්ඛවෙ ඉමං සිකඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාන්ථ:

“යො පන හික්ඛු සුද්ධකාලකානං ඵලකලොමානං සන්ථං කාරාපෙස්සා, නිශ්ශබ්දතං පාවිතරිතං”නති.

2. යො පනාති යො යදිසො -පෙ-

හික්ඛුති -පෙ- අයං ඉමසමිං අනෙ අධිපෙපතො හික්ඛුති.

කාලකං තාම: දො කාලකාති ජාතියා කාලකං වා රඤ්ජනකාලකං වා සන්ථං තාම: සන්ථිතියා කතං නොති අවාසිමං.

3. තමා විසින් කොට අඩාල (ඇතිරිය) තෙමේ නිමවා ද, නිසාපවිති වේ. තමා විසින් කොට අඩාල දෑ අනුත් ලවා නිමවා ද, මෙරමා විසින් කොට අඩාල දෑ තෙමේ නිමවා ද නිසාපවිති වේ. මෙරමා කොට අඩාල දෑ මෙරමා ලවා නිමවා ද නිසාපවිති වේ. අනෙකක්හු පිණිස කෙරේ ද කරවා ද, දුකුලාආවාත් වේ: අනෙකකු කල ඇතිරියක් ලැබගෙන පරිභොග කෙරේ ද, දුකුලාආවාත් වන්නේ ය.

4. විසතක් හෝ බුදුතුරුණක් හෝ වටතිරයක් හෝ බිස්සක් හෝ කන්වසිතක් හෝ කෙරේ ද, ඔහුට ද උදිතුලාහට ද ආදිකර්මකාංච ද ආවාත් නො වේ.

කොසියගිකොපදය නිමි:

5. 2. 2.

ගුණිකාලකයකොපදය.

1. එකමයෙහි භාගාවත් බුදුරජාතත් වහන්සේ විසල්පුර මහවෙතෙහි කුටාගාරශාලායෙහි වැඩ වසන සේක. එකමයෙහි සවය මහණහු හුදු කළු එළොම්බුවා ඇතිරියක් කරවත්. මිනිස්සු විහාරවාරිකායෙහි හැසිරෙන්නාහු එය දක, “කෙසේ තම් ශක්‍යපුත්‍රිය ප්‍රමණයෝ කාමහොති සිහියන් මෙන් හුදු කළු එළොම්බුවා ඇතිරියක් කරවද්ද”යි අවමන් කරත්, අසුණු කියත්, දෙස් පතුරුවත්. භික්ෂුහු අවමන් කරණ, අසුණු කියන, නුගුණ පතුරුවන ඒ මිනිසුන්ගේ බස් ඇසුහ. යම් අපිස් මහණ කෙනෙක් වෙද්ද, ඔහු “කෙසේ තම් සවය මහණහු හුදු කළු එළොම්බුවා ඇතිරියක් කරවත්ද!”යි අවමන් කරත්, අසුණු කියත්, නුගුණ පතුරුවත්. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු භාගාවතුන් වහන්සේට එපවත් කළ කලහ. “සැබෑද, මහණෙනි, තෙපි හුදු කළු එළොම්බුවා ඇතිරියක් කරවවු ද?”යි භාගාවතුන්වහන්සේ අසා වදාළසේක. “සැබෑව, භාගාවතුන්වහන්සැ”යි ඒ මහණහු කීහ. භාගාවතුන්වහන්සේ ගැඹුණුසේක: “හිස් පුරුෂයෙහි, තෙපි කෙසේ තම් හුදු කළු එළොම්බුවා ඇතිරියක් කරවවු ද? හිස් පුරුෂයෙහි, මෙය නොපහන්-වුවන්ගේ පාහැදීම පිණිස ද නොවෙයි ... මහණෙනි, මේ සිකපදය මෙසේ උදෙසවු:

“යම් මහණෙක් හුදු කළු එළොම්බුවා ඇතිරියක් කරවා නම් නිසැරි පවිති වෙයි.”

2. යො පනි යනු යමෙන්, යම්බඳු වූ ...

හිකුඩු යනු ... මේ තෙමේ මේ අරියෙහි භික්ෂු ය යි අදහස් කරණ ලදී.

කාලක තම්: උත්පත්තියෙන් කළු වූයේ රදන් පෙළීමෙන් කළු වූයේ ද යි කළුපාභාය දෙවැදුරුම් වෙයි.

ආදාන තම්: අතුරා කරණ ලද, නොවිසත ලද.

කොත්සෙය්‍යාති කරොති වා කාරාපෙති වා, පයොගෙ දුක්කථං පටි-
ලාභෙන නිසංගහිං. හොති. නිසංග්ගඛං සඛසංග්ග වා ගණසංග වා
පුග්ගලසංග වා, එවිඤ්ච පත භික්ඛවෙ නිසංග්ගඛං: “ඉද්ධෙමි හනෙන
සුඛකාලකානං ඵලකලොමානං සඤ්ඤා කාරාපිතං නිසංගහිං ඉමං සඛසංග
නිසංග්ග”ති -පෙ- දදෙය්‍යාති -පෙ- දදෙය්‍යසුනති -පෙ- අයසමතො දුමි”ති.

3. අනන්තා විපසකතං අනන්තා පරියොසාපෙති, නිසංගහිං
පාවිතහිං. අනන්තා විපසකතං පරෙති පරියොසාපෙති, නිසංගහිං
පාවිතහිං. පරෙති විපසකතං අනන්තා පරියොසාපෙති, නිසංගහිං
පාවිතහිං. පරෙති විපසකතං පරෙති පරියොසාපෙති, නිසංගහිං
පාවිතහිං. අඤ්ඤාසංඝාය කරොති වා කාරාපෙති වා අපතති දුක්කථසංග.
අඤ්ඤාත කතං පටිලභිතො පටිභුඤ්ඤති, අපතති දුක්කථසංග.

4. අනාපතති විතානං වා භූමමන්තරණං වා සංඝිපාකාරං වා හිසිං වා
සිලෙය්‍යානං වා කරොති, උමමතකසංග, අද්ධමමසංගහි.

සුඛකාලකානං නිවසිතං.

5. 2. 3.

දොහොගසිකඛාපදං

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො හගවා සාවිජ්ජිං විහරති ජෙනවනෙ අනාථ-
පිණ්ඩකසංග අරාමෙ. තෙන ඛො පත සමයෙන ජබ්බග්ගිඤ්ඤා හිතඤ්ඤා
පටිකම්මතං සුඛකාලකානං ඵලකලොමානං සඤ්ඤා කාරාපෙතුනති තෙ
ථොකං යෙව ඔදුතං අනෙත අද්ධිඤ්ඤා තථෙව සුඛකාලකානං සඤ්ඤා කාරා-
පෙනති. යෙ තෙ භික්ඛු අපට්ඨිත්, තෙ උප්පායනති බිංහනති විපාලෙනති: “කථං
හි තාම ජබ්බග්ගිඤ්ඤා හිතඤ්ඤා ථොකං යෙව ඔදුතං අනෙත අද්ධිඤ්ඤා තථෙව
සුඛකාලකානං ඵලකලොමානං සඤ්ඤා කාරාපෙසුනති”ති. අථ ඛො තෙ
භික්ඛු හගවතො එතමන් ආරොචෙසු. “සථං කීර්තනං තුලෙන භික්ඛවෙ
ථොකං යෙව ඔදුතං අනෙත අද්ධිඤ්ඤා තථෙව සුඛකාලකානං ඵලකලොමානං
සඤ්ඤා කාරාපෙසු”ති “සථං හගවා, විහරති බුද්ධො හගවා. “කථං හි
තාම තුලෙන මොහපුරිසා ථොකං යෙව ඔදුතං අනෙත අද්ධිඤ්ඤා තථෙව
සුඛකාලකානං ඵලකලොමානං සඤ්ඤා කාරාපෙසු”ති. තෙන මොහපුරිසා
අපසන්නානං වා පසාදය -පෙ-” එවිඤ්ච පත භික්ඛවෙ ඉමං සිකඛාපදං
උද්දිසෙය්‍යාථ:-

කාමාසෙය්‍ය යනු කෙරේ නම් හෝ කරවා නම් හෝ පියෝගි දුකුලා වේ. ලැබීමෙන් නිසිගි වේ. සබ්බසංඝායා හෝ ගණසංඝායා හෝ පුද්ගලයකුට හෝ නිසිජය යුතු. මහණෙනි, මෙසේ වනාහි නිසිජය යුතු: “වහන්ස, මා විසින් කරවන ලද හුදු කළු එළවලොම්බුවා මේ ඇතිරිය නිසිගි වෙයි. මම මේ සහනට නිසිජම යි ... දෙන්නේ යයි ... දෙන්නාහ යි ... අයුමෙත්තට දෙම”යි නිසිජය යුතු.

3. තමා විසින් අඛාල කරණ ලද්ද කෙමේ නිමවා ද, නිසිගිපවිති වේ. තමා විසින් අඛාල කරණ ලද්ද අනුත් ලවා නිමවා ද, නිසිගිපවිති වේ. අනුත් විසින් අඛාල කරණ ලද්ද කෙමේ නිමවා ද නිසිගිපවිති වේ. අනෙකකු පිණිස කෙරේ ද කරවා ද දුකුලාඇවැත් වේ. අනෙකකු විසින් කරණ ලද්දක් ලැබ පරිභෝග කෙරේ ද, දුකුලාඇවැත් වන්නේ ය.

4. විශතක් හෝ බුමුසුරුණක් හෝ වටහිරයක් හෝ බිත්තක් හෝ කන්වසිතක් හෝ කෙරේ ද ඇවැත් නො වේ. උමතුවාට ද ආදිකම්මකයාට ද ඇවැත් නොවේ.

අදානාලකයින්පදය නිමි.

5. 2. 3.

දෙවනාගයින්පදය.

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ සැවැත්නුවර දෙවරම් නම් අනේපිඬුපිඬුහුගේ අරමිහි වැඩවසන සේක. එසමයෙහි සමග මහණහු “භාග්‍යවතුන්වහන්සේ විසින් හුදු කළු එළවලොම්බුවා ඇතිරි කරවීම පිළිකෙවිතැ”යි භුමු මඳක් ම හුදු එළවලොම් දැවලුගෙහි යොදා පෙර සේ ම හුදු කළු එළවලොම්බුවා ඇතිරි කරවත්. යම් අපිස් මහණහු වේද්ද ඔහු “කෙසේ නම් සවග මහණහු මඳක් හුදු එළවලොම් දැවලුගෙහි යොදා පෙර සේ ම හුදු කළු එළවලොම්බුවා ඇතිරි කරවත් ද?” යි අවමන් කරත්, අසුණු කියත්, නුගුණ පතුරුවත්. ඉක්බිති ඒ මහණහු භාග්‍ය-වතුන්වහන්සේට එ පවත් සැල කලහ. “සැබැ ද? මහණෙනි, තෙපි හුදු එළවලොම් මඳක් ම දැවලුගෙහි යොදා පලමු සේ ම හුදු කළු එළවලොම්බුවා ඇතිරි කරවමු ද?” යි භාග්‍යවතුන්වහන්සේ අසා වදල සේක. “සැබැව, භාග්‍යවතුන්වහන්සැ”යි ඔහු කීහ. භාග්‍යවත් බුදුරජානන්වහන්සේ ගැඹුහු සේක: “හිස් පුරුෂයෙහි, තෙපි කෙසේ නම් හුදු එළවලොම් මඳක් දැවලුගෙහි යොදා පලමු සේ ම හුදු කළු එළවලොම්බුවා ඇතිරියක් කරවමු ද? හිස් පුරුෂයෙහි, මෙය තොපහන්වුවන්ගේ පාහැදීම පිණිස ද තො වෙයි ... මහණෙනි, මේ සිකපදය මෙසේ උදෙසවු:

“නවං පන ගිහිඤ්ඤා සන්ධිතං කාරයමානෙන දෙව භාගා සුඤ්ඤා-
කාලකානං ඵලකලොමානං ආදහබ්බා, තතීයං ඔද්දානං, චතුස්ථං
ගොවර්ජයානං. අනාද්ද වෙ ගිහිඤ්ඤා දෙව භාගෙ සුඤ්ඤාකාලකානං ඵලක-
ලොමානං තතීයං ඔද්දානං, චතුස්ථං ගොවර්ජයානං, නවං සන්ධිතං
කාරයපෙය්‍ය, නිස්සන්ධියං පාවිතතීයං”න්ති.

2. නවං තාම: කරණං උපාදය පුට්ඨතී.

සන්ධිතං තාම: සන්ධිතං කතං හොති අව්‍යාධිමං.

කාරයමානෙනාති කරොතා වා කාරාපෙතා වා.

දෙව භාගා සුඤ්ඤාකාලකානං ඵලකලොමානං. ආදහබ්බාති ධාරයිතා
දෙව භූලා ආදහබ්බා.

තතීයං ඔද්දානනනති භූලං ඔද්දානං.

චතුස්ථං ගොවර්ජයානනති භූලං ගොවර්ජයානං.

අනාද්ද වෙ ගිහිඤ්ඤා දෙව භාගෙ සුඤ්ඤාකාලකානං ඵලකලොමානං.
තතීයං ඔද්දානං. චතුස්ථං ගොවර්ජයානනති අනාදිසිතා දෙව භූලා සුඤ්ඤා-
කාලකානං ඵලකලොමානං, භූලං ඔද්දානං, භූලං ගොවර්ජයානං තවං සන්ධිතං
කරොති වා කාරාපෙති වා, පයොගෙ දුක්ඛං. පටිලාභෙන නිස්සන්ධියං
හොති. නිස්සන්ධිතං සම්බන්ධං වා ගණන්ධං වා පුග්ගලන්ධං වා. එවඤ්ඤා පන
භික්ඛවෙ නිස්සන්ධිතං. “ඉදංවෙම භනෙතා තවං සන්ධිතං අනාදිසිතා [දෙව භූලා
සුඤ්ඤාකාලකානං ඵලකලොමානං,] භූලං ඔද්දානං, භූලං ගොවර්ජයානං
කාරාපිතං නිස්සන්ධියං. ඉමානං සම්බන්ධං නිස්සන්ධිතං -පෙ- දදෙය්‍යාති -පෙ-
දදෙය්‍යනති -පෙ- ආයස්මතො දමමි”ති.

3. අත්තතා විපපකතං අත්තතා පරිශොභාපෙති, නිස්සන්ධියං
පාවිතතීයං. අත්තතා විපපකතං පරෙති පරිශොභාපෙති, නිස්සන්ධියං
පාවිතතීයං. පරෙති විපපකතං අත්තතා පරිශොභාපෙති, නිස්සන්ධියං
පාවිතතීයං. පරෙති විපපකතං පරෙති පරිශොභාපෙති, නිස්සන්ධියං පාවිතතීයං.
අඤ්ඤාසන්ධියං කරොති වා කාරාපෙති වා, අපතති දුක්ඛං.

4. අනාපතති භූලං ඔද්දානං භූලං ගොවර්ජයානං ආදිසිතා කරොති,
ඛුන්තරං ඔද්දානං ඛුන්තරං ගොවර්ජයානං ආදිසිතා කරොති, සුඤ්ඤා ඔද්දානං
සුඤ්ඤා ගොවර්ජයානං ආදිසිතා කරොති, විතානං වා භූමිවර්ජණං වා සංඝිපා-
කාරං වා භික්ඛං වා බිච්ඡෙදානං වා කරොති. උච්චතතකස්ස, ආදිකමමිකස්සාති.

දෙවභාගසික්කාපදං නිමිතං.

“අලුත් ඇඟිලියක් කරවන මහණනු විසින් හුදු කර එළොම් දෙකොටසක් ගත යුතු. තෙවෙනි කොටස සුදුපැහැ එළොම් ද සිටුවන කොටස කිබුල් වත් එළොම් ද ගත යුතු. ඉදින් මහණ තෙම දෙකොටසක් හුදු කරපැහැ එළොම් ද තෙවෙනි කොටස සුදු පැහැ එළොම් ද සිටුවන කොටස කිබුල්වත් එළොම් ද නොගෙණ අලුත් ඇඟිලියක් කරවා නම් නිසඟිපවිනී වේ.”

2. නවං යනු: කිරිමි වශයෙන් අලුත් බව ඇරැබූ කියනු ලැබේ.

සනථතං යනු: අතුරා කරණ ලද්දෙක් වෙයි, නොවියත ලද්දෙක් වෙයි.

කාරයමානෙන යනු: කරණ හෝ කරවන හෝ.

දෙව හායා සුද්ධකාලකානං එළකිලොමානං ආදාහබ්බා යනු: මෑත තුලා දෙකක් ගත යුතු.

තනියං බද්ධානං යනු: සුදුපැහැ එළොම් තුලාවක්.

වතුකං කොවිජියානං යනු: කිබුල්වත් එළොම් තුලාවක්.

අනාද වෙ හිකු දෙවහාගෙ සුද්ධකාලකානං එළකිලොමානං තනියං බද්ධානං වතුකං කොවිජියානං යනු: හුදු කරපැහැ එළොම් තුලා දෙකක් ද සුදුපැහැ එළොම් තුලාවක් ද කිබුල්පැහැ එළොම් තුලාවක් ද නො ගෙණ අලුත් ඇඟිලියක් කෙරේ නම් හෝ කරවා නම් හෝ පියොවෙහි දුකුලා වේ. ලබා ගැනීමෙන් නිසඟි වේ. සභතට හෝ ගණයට හෝ පුගුලාට හෝ නිසජිය යුතු. මහණෙනි, මෙසේ වනාහි නිසජිය යුතු: “වහන්ස, හුදු කරවත් එළොම් තුලා දෙකක් ද සුදුපැහැ එළොම් තුලාවක් ද කිබුල්වත් එළොම් තුලාවක් ද නොගෙණ මා විසින් කරවන ලද මේ අලුත් ඇඟිලිය නිසඟි වේ, මෙය මම සභතට නිසජම් ... දෙත්තේ ය ... දෙත්තාහු ය ... ආයුෂමත්තට දෙමි” යි මෙසේ නිසජිය යුතු,

3. තමා විසින් අබාල කරණ ලද්ද හෙමේ නිමවා තම නිසඟිපවිනී වෙයි. තමා විසින් අබාල කරණ ලද්ද මෙරමා ලවා නිමවා තම නිසඟිපවිනී වෙයි. මෙරමා විසින් අබාල කරණ ලද්ද හෙමේ නිමවා තම නිසඟිපවිනී වෙයි. මෙරමා විසින් අබාල කරණ ලද්ද මෙරමා ලවා නිමවා තම නිසඟිපවිනී වේ. අතෙකකු සදහා කෙරේ නම් හෝ කරවා තම හෝ දුකුලාඇවැත් වෙයි. අතෙකකු විසින් කරණ ලද්ද ලැබ පරිභොග කෙරේ නම් දුකුලාඇවැත් වේ.

4. හුදු එළොම් සම ව කිබුල්වත් එළොම් සම ව ගෙණ කෙරේ නම්, හුදු එළොම් බහුතර ව කිබුල්වත් එළොම් බහුතර ව ගෙණ කෙරේ නම්, නො මුසු හුදු එළොම් නො මුසු කිබුල්වත් එළොම් ගෙණ කෙරේ නම්, වියතක් හෝ බුමුතුරුණක් හෝ කෙණිපවුරක් හෝ තිත්සක් හෝ බිලොහකයක් හෝ කෙරේ නම් ඇවැත් තැනි. උමචනාකයනට ආදි-කමමිකයනට ඇවැත් තැනි යි.

දෙවහාගි ගිණ්ණාපදය නිමි.

ජබ්බසංඝිකඛාපදං.

1. තෙන සමයෙන බුද්ධෝ භගවා සාවභියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථ-
පිණ්ඩකස්ස ආරාමේ. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛු අනුවසං සඤ්ඤා
කාරුපෙනති, තෙ යාවතඛහුලා විඤ්ඤාතතිබ්බුලා විහරන්ති: “ඵලකලොමානි
දෙථ ඵලකලොමෙහි අපේ”ති. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාවෙනති:
“කථං හි තාම සමණා සකාසපුත්තියා අනුවසං සඤ්ඤා කාරුපෙස්සන්ති,
යාවතඛහුලා විඤ්ඤාතතිබ්බුලා විහරස්සන්ති: ඵලකලොමානි දෙථ ඵලක-
ලොමෙහි අපේ”ති. අමාසං පන සකිං කතාති සඤ්ඤාති ජපි
වස්සාති භොන්ති, යෙසං තො දුරකා උග්ගදන්ති උමමිහන්ති උතුරෙහිපි
බජ්ජන්ති. ඉමේ පන සමණා සකාසපුත්තියා අනුවසං සඤ්ඤා කාරුපෙනති,
යාවතඛහුලා විඤ්ඤාතතිබ්බුලා විහරන්ති: “ඵලකලොමානි දෙථ ඵලකලොමෙහි
අපේ”ති.

2. අයෙස්සං ඛො භික්ඛු තෙසං මනුස්සානං උජ්ඣායන්තානං ඛියන්තානං
විපාවෙන්තානං. යෙ තෙ භික්ඛු අපට්ඨන්තා තෙ උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති
විපාවෙන්ති: “කථං හි තාම භික්ඛු අනුවසං සඤ්ඤා කාරුපෙස්සන්ති,
යාවතඛහුලා විඤ්ඤාතතිබ්බුලා විහරස්සන්ති: “ඵලකලොමානි දෙථ ඵලක-
ලොමෙහි අපේ”ති. අථ ඛො තෙ භික්ඛු භගවතො ඵතමන්තං ආරොචෙත්සං.
“සච්චං කිර භික්ඛවෙ භික්ඛු අනුවසං සඤ්ඤා කාරුපෙනති. යාවතඛහුලා
විඤ්ඤාතතිබ්බුලා විහරන්ති: “ඵලකලොමානි දෙථ ඵලකලොමෙහි අපේ”ති.
“සච්චං භගවා”. විහරති බුද්ධෝ භගවා. “කථං හි තාම තෙ භික්ඛවෙ මොසපුරිසා
අනුවසං සඤ්ඤා කාරුපෙස්සන්ති. යාවතඛහුලා විඤ්ඤාතතිබ්බුලා
විහරස්සන්ති: “ඵලකලොමානි දෙථ ඵලකලොමෙහි අපේ”ති. තෙනං භික්ඛවෙ
අපාසන්තානං වා පසාදය -පෙ- ඵවස්ථ පන භික්ඛවෙ ඉමං සිකඛාපදං
උද්දිසෙස්සාථ:

“නවං පන භික්ඛුනා සඤ්ඤා කාරුපෙස්සා ජබ්බසංඝිකඛාපදං,
බ්බෙත්තා වෙ ජනනං වස්සානං තං සන්තං විස්සජ්ජන්තා වා අවිස්සජ්ජන්තා
වා අඤ්ඤා නවං සඤ්ඤා කාරුපෙස්සා, නිස්සංගියං පාවිතිය”න්ති.

ඵවස්ථදං භගවතා භික්ඛුනං සිකඛාපදං පඤ්ඤාතං භොති.

[මූලපඤ්ඤාතති.]

3. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරො භික්ඛු කොසම්මියං ගිලානො
භොති. ඤ්ඤාතා තස්ස භික්ඛුතො සන්තිකෙ දුතං පාහෙත්සං: “ආගට්ඨතු
ගදන්තො, මයං උපට්ඨතිස්සාමා”ති. භික්ඛුපි ඵවමාහං: “ගට්ඨාදිසො,
ඤ්ඤාතා තං උපට්ඨතිස්සාතා”ති. සො ඵවමාහ: “භගවතා ආදිසො සිකඛා-
පදං පඤ්ඤාතං: “නවං පන භික්ඛුනා සඤ්ඤා කාරුපෙස්සා ජබ්බසංඝිකඛාපදං,
බ්බෙත්තා වෙ ජනනං වස්සානං තං සන්තං විස්සජ්ජන්තා වා අවිස්සජ්ජන්තා
වා අඤ්ඤා නවං සඤ්ඤා කාරුපෙස්සා, නිස්සංගියං පාවිතිය”න්ති. තෙනං
භගවතො ඵතමන්තං ආරොචෙත්සං.

ජබ්බසංගීතොපදය.

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුහු සැවැත්නුවර සමීපයෙහි වූ අනේපිඬු සිටුහු ගේ දෙවිරම් වෙහෙරෙහි වැඩ වෙසෙති. තවද එසමයෙහි භික්ෂූහු වහන්සාසා ඇතිරි කරවති. ඔහු ‘එළලොම් දෙව එළලොමින් අච්ඡාදනා’යි යැදීම් බහුල ව විතැවීම් බහුල ව වෙසෙති. මිනිස්සු අවශ්‍ය කෙරෙහි නුගුණ කියති දෙස් පහළ කෙරෙත්: “කෙසේ නම් ශ්‍රමණශාසනප්‍රත්‍යයෝ වහන්සාසා ඇතිරි කරවන් ද, ‘එළලොම් දෙව එළලොමින් අච්ඡාදනා’යි යැදීම් බහුල ව විතැවීම් බහුල ව වෙසෙත් ද, අපගේ වැලිත් වරක් කරණ ලද ඇතිරි පස්වසතුද සවසකුදු පවතිත්. එහි අපගේ දරුවෝ මලමු ද කෙරෙහි (ඔහු) මියත් විසිනුදු කනු ලැබෙත්. එතෙකුදුවත් මේ ශ්‍රමණශාසනප්‍රත්‍යයෝ වහන්සාසා ඇතිරි කරවති. ‘එළලොම් දෙව එළලොමින් ප්‍රයෝජන ඇතැ’යි යැදීම් බහුල ව විතැවීම් බහුල ව වෙසෙත්”යි

2. භික්ෂූහු අවශ්‍ය කරණ නුගුණ කියන දෙස් පහළ කරණ ඒ මිනිසුන්ගේ බස් ඇසුහ. යම් මහණ කෙනෙක් අලොවන්ගේ නම් ඔහු අවශ්‍ය කෙරෙහි නුගුණ කියති දෙස් පහළ කෙරෙත්: “කෙසේ නම් භික්ෂූහු වහන්සාසා ඇතිරි කරවන් ද ‘එළලොම් දෙව එළලොමින් ප්‍රයෝජන ඇතැ’යි යැදීම් බහුල ව විතැවීම් බහුල ව වෙසෙත් ද”යි. ඉක්බිති ඒ භික්ෂූහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙපවත් සැළ කළහ. “සැබැද මහණෙනි, භික්ෂූහු වහන්සාසා ඇතිරි කරවන් ද “එළලොම් දෙව එළලොමින් ප්‍රයෝජන ඇතැ”යි යැදීම් බහුල ව විතැවීම් බහුල ව වෙසෙත් ද”යි. සැබව ‘භාග්‍යවතුන් වහන්සා. භාග්‍යවත් බුදුහු ‘කෙසේ නම් මහණෙනි, ඒ තුවස්පුරුෂයෝ වහන්සාසා ඇතිරි කරවන් ද ‘එළලොම් දෙව එළලොමින් ප්‍රයෝජන ඇතැ’යි යැදීම් බහුල ව විතැවීම් බහුල ව වාසය කෙරෙත් ද”යි වෙසෙසින් හඬා කළහ. මහණෙනි, තෙල තො පහන් වුවත්ගේ පැහැදීමට තො වැටෙයි ... තවද මහණෙනි, මෙතෙක් මේ ශික්ෂාපදය උදෙසාමි:”

“මහණහු විසින් නව ඇතිරිය කරවා සවසක් බැරිය යුතු ය. ඉදින් ස්වයංකීන් මෙපිට ඒ ඇතිරිය විසූපා හෝ නො විසූපා හෝ අනිත් නවඇතිරියක් කරවා නම් නිසංඛිතී වේ” යයි.

භාග්‍යවතුන් විසින් භික්ෂූන්ට මෙසේත් මේ ශික්ෂාපදය පණවන ලද වේ.

[මුල් පැණවීමයි]

3. තවද එසමයෙහි කොෂඛැනුවර එක්තරා මහණෙක් ගිලන් වූයේ වෙයි. තැයෝ ‘වහන්සේ පැමිණෙත්වා අපි උපසංඝාත කරමින’යි ඒ මහණහු වෙත දූතයකු යැවූහ. භික්ෂූහු ද ‘යා ඇවැත, තැයෝ තොපට උවැටන් කරන්තාහ’යි මෙසේ කීහ. තේ මෙසේ කී ය: “ඇවැත්නි, භාග්‍යවතුන් විසින් සිකපද පණවන ලද. ‘මහණහු නවඇතිරියක් කරවා සවසක් බැරියයුතු’ යයි. මම වූ කලී ගිලන් වෙමි. ඇතිරිය ගෙණ තික්ම යත්තට තො හැක්කෙමි. මට ද ඇතිරිය තැනි ව සුවයෙක් තො වෙයි. මම තො යෙමි”යි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට එපවත් දැන්වූහ.

4. අප්ච ඛො භහවි ඵතසමිං තීදුතෙ ඵතසමිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කතං භික්ඛු ආමනෙතයි. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ භිලාතස්ස භික්ඛුතො සන්තංසමුත්තිං දදාං. ඵවස්ස උප භික්ඛවෙ දතබ්බො: තෙන භිලාතෙන භික්ඛුතො සංඝං උපසම්බුත්තිං ඵකංසං උපහරුසංඝං කරිත්වා බුබුදානං භික්ඛුතං පාදෙ වන්දිත්වා උකඤ්චිකං තිසිදිත්වා අසුඤ්චිං පග්ගහෙත්වා ඵවමස්ස වචනීයො: “අහං භතෙන භිලාතො න සංකොමි සන්තං ආදාය පකකම්හුං, සොහං භතෙන සංඝං සන්තසමුත්තිං යාවාමි”ති. දුතියමපි යාවිතබ්බො, තතියමපි යාවිතබ්බො. බහුතෙන භික්ඛුතො පටිබලෙන සංකො කප්පෙතබ්බො:

“සුඤ්ඤානං මෙ භතෙන සංකො. අයං ඉන්ද්‍රියානාමො භික්ඛු භිලාතො න සංකොති සන්තං ආදාය පකකම්හුං, සො සංඝං සන්තසමුත්තිං යාවති. යදි සංඝස්ස පතතකල්පං, සංකො ඉන්ද්‍රියානාමස්ස භික්ඛුතො සන්තසමුත්තිං දදෙය්. ඵසා ඤාතති.”

සුඤ්ඤානං මෙ භතෙන සංකො. අයං ඉන්ද්‍රියානාමො භික්ඛු භිලාතො න සංකොති සන්තං ආදාය පකකම්හුං, සො සංඝං සන්තසමුත්තිං යාවති. සංකො ඉන්ද්‍රියානාමස්ස භික්ඛුතො සන්තසමුත්තිං දෙති, යස්සායසමතො ඛමිති ඉන්ද්‍රියානාමස්ස භික්ඛුතො සන්තසමුත්තිං දානං, සො භුණ්ණස්ස, යස්ස තත්ඛමිති, සො භාසෙය්.

දිනො සංකොත ඉන්ද්‍රියානාමස්ස භික්ඛුතො සන්තසමුත්තිං. ඛමිති සංඝස්ස, තස්මිං භුණ්ණි, ඵවමෙතං ධාරයාමි”ති.

5. ඵවස්ස උප භික්ඛවෙ ඉමං සිකංපදං උද්දිසෙය්: ඵ:

“නවං පන භික්ඛුනා සන්තං කාශපෙට්ඨො ඡබ්බසංඝාති ධාරෙතබ්බං, ඛරෙත චෙ ජනනං වස්සානං තං සන්තං විස්සජ්ජෙට්ඨො වා අවිස්සජ්ජෙට්ඨො වා අඤ්ඤං නවං සන්තං කාශපෙට්ඨො, අඤ්ඤානු භික්ඛුසමුත්තිං, නිස්සංගිං පාවිතනි”ති.

[දුතියපඤ්ඤාතති.]

6. නවං තාම: කරණං උපාදාය වුච්චති.

සන්තං තාම: සන්තො කතං භොති අවංසිමං.

කාශපෙට්ඨාති කරිත්වා වා කාරුපෙට්ඨො වා.

ඡබ්බසංඝාති ධාරෙතබ්බන්තං ඡබ්බසංඝාති ධාරෙතබ්බං.

ඛරෙත චෙ ජනනං වස්සානන්තං උපකකඡබ්බසංඝාති.

තං සන්තං විස්සජ්ජෙට්ඨාති අඤ්ඤං දත්වා.

අවිස්සජ්ජෙට්ඨාති ත කස්සචි දත්වා.

අඤ්ඤානු භික්ඛුසමුත්තිං යාති ධාරෙතො භික්ඛුසමුත්තිං.

4. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදහසෙහි මේ කරුණෙහි දැනුම් කරා වදාරා තිසුන් ඇමතු සේක: ‘මහණෙනි හිලන් මහණහට සන්තතමුතිය දෙන්නට අනුදනිමි. මහණෙනි, මෙසේත් දියයුතු ය. ඒ හිලන් මහණහු විසින් සබ්බසායා වෙත එළඹ උතුරාසහ එකක් කොට පෙරව මහලු තිසුන් පා වැද උළුල්ලෙන් හිඳ මෙසේ කියයුතු වන්නේ ය. ‘වහන්ස, මම හිලන් වෙමි. සන්තත ගෞණ යන්නට තො හැක්කෙමි. වහන්ස, මම සබ්බසායාගෙන් සන්තතමුතිය අයදිමි. දෙවතවට ද යැදියයුතු තෙවතවට ද යැදියයුතු. ප්‍රතිබල වූ ව්‍යක්ත මහණක්හු විසින් සබ්බ තෙමේ දැන්විය යුත්තේ ය:’

‘වහන්ස, සබ්බ තෙමේ මා කියන්නක් අසාවා. මේ මෙනම් මහණ තෙමේ හිලන් වෙයි. සන්තත ගෞණ යන්නට තො හැකි වෙයි. හේ සබ්බසායාගෙන් සන්තතමුතිය යදිති. ඉදින් සබ්බසායා පෑමිණිකල් ඇත් තම් සබ්බ තෙමේ මෙනම් මහණහට සන්තතමුතිය දෙන්නේ ය. මේ ‘සෑහති’ යයි.

වහන්ස, සබ්බ තෙමේ මා කියන්නක් අසාවා. මේ මෙනම් මහණ තෙමේ හිලන් වූයේ සන්තත ගෞණ යන්නට තො හැකි වෙයි. හේ සබ්බසායාගෙන් ‘සන්තතමුතිය’ යදිති. සබ්බ තෙමේ මෙනම් මහණහට ‘සන්තතමුතිය’ දෙයි. මෙනම් මහණහට සන්තතමුතිය දීම යම් ආයුෂෙතක්කට රිසි වේ තම් හේ තුෂණිභූත වන්නේ ය. යමක්කට තො රිසි වේ තම් හේ බණන්නේ ය.

සබ්බසායා විසින් මෙනම් මහණහට ‘සන්තතමුතිය’ දෙන ලද, සබ්බසායා රිසි වෙයි. එහෙයින් මේ තුෂණිභාවය යි. මේ මෙසේ ධරම්”යි.

5. තවද මහණෙනි, මෙසේත් මේ ශික්ෂාපදය උදෙසා වූ:

“මහණක්හු විසින් අලුත් ඇඟිලියක් කරවා සවසක් බැරිය යුතු ය. ඉදින් මහණක්හු විසින් සාධුරුද්දකින් මෙපිට ඒ ඇඟිලිය විසඳා හෝ නොවිසඳා හෝ තිසුනමුතිය නැති ව අතින් අලුත් ඇඟිලියක් කරවා නම් නිසලිපවිනි වේ” යයි.

[දෙවන පෑණවිමයි.]

6. නව තම්: කිරිම උදෙසා කියනු ලැබෙයි.

සන්තත තම්: තො පිය අතුර කරණ ලද්දෙක් වෙයි.

කාශපෙඤා යනු: කොට හෝ කරවා හෝ.

ජබ්බසායා ධාතෙහිබ්බ යනු: සාධුරුද්දක් පරම කොට බැරියයුතු ය.

බතෙත වෙ ජනනා වසානා යනු: උතුරු සාධුරුද්දක්.

තං සසඤ්ඤා විසාසෙඤ්ඤා යනු: අනුතට දී.

අවිසාසෙඤ්ඤා යනු: කිසිවක්කට තො දී.

අසාසානු නිසානුමුතියා යනු: තිසුනමුතිය තබා.

7. අඤ්ඤං නවං සන්තං කරුති වා කරුපෙති වා, පයොගෙ දුක්ඛං. පටිලාභෙන නිස්සංගිභං භොති. නිස්සජ්ඣබ්බං සංඝස්ස වා ගණස්ස වා පුග්ගලස්ස වා. එවඤ්ඤා පත භික්ඛවෙ නිස්සජ්ඣබ්බං: “ඉදං මේ භනොත සන්තං උෂනකජ්ඣබ්බස්සාති කරුපිතං අඤ්ඤාහු භික්ඛුසම්මුතිස්සා නිස්සංගිභං. ඉමං සංඝස්ස නිස්සජාමිති,¹ -පෙ- දදෙය්‍යාති -පෙ- දදෙය්‍යුනාති -පෙ- අයසවතො දමිමි”ති.

8. අත්තතා විපපකතං අත්තතා පරිඥොසාපෙති, නිස්සංගිභං පාවිතතීයං. අත්තතා විපපකතං පරෙහි පරිඥොසාපෙති, නිස්සංගිභං පාවි-
තතීයං. පරෙහි විපපකතං අත්තතා පරිඥොසාපෙති, නිස්සංගිභං පාවිතතීයං. පරෙහි විපපකතං පරෙහි පරිඥොසාපෙති, නිස්සංගිභං පාවිතතීයං.

9. අතාපතති ඡබ්බස්සාති කරුති, අතිරෙකජ්ඣබ්බස්සාති කරුති, අඤ්ඤාස්සන්තං කරුති වා කරුපෙති වා, අඤ්ඤාත කතං පටිලභිතො පටිභුඤ්ඤාති, විතානං වා භුමමන්තරණං වා සංඝිපාකාරං වා හිසිං වා ඕවෙබ්බතං වා කරුති, භික්ඛුසම්මුතිස්සා, උමමත්තකස්ස, අදිකමිතිස්සාති.

ජබ්බස්සාතිකඛාපදං නිවසිතං.

5. 2. 5.

නිසිදනසන්තසිකඛාපදං.

1. තෙන සම්මෙත වුද්ධො භගවා සාවජ්ඣං විහරති ජේතවතෙ අතාපපිණ්ඩකස්ස අරුමෙ. අප්ඵ බො භගවා භික්ඛු ආමිතෙතසි: “ඉච්ඡාදිභං භික්ඛවෙ තෙමාසං පටිසංලඝ්ඛිතුං, තමහි කෙතචි උපසංඛතමිතබ්බො අඤ්ඤාහු එකෙත පිණ්ඩපාතනීභාරකෙතං”ති. එවං භනොතති බො තෙ භික්ඛු භගවතො පටිසංලභිතා: තාසංගි කොචි භගවන්තං උපසංඛතමිති, අඤ්ඤාහු එකෙත පිණ්ඩ-
පාතනීභාරකෙත. තෙන බො පත සම්මෙත සාවජ්ඣං සංඝෙත කතිකා කතා භොති. “ඉච්ඡාදිභං භගවා තෙමාසං පටිසංලඝ්ඛිතුං, ත භගවා කෙතචි උපසංඛතමිතබ්බො අඤ්ඤාහු එකෙත පිණ්ඩපාතනීභාරකෙත. සො භගවන්තං උපසංඛතමිති, සො පාවිතතීයං දෙසාපෙතබ්බො”ති.

2. අප්ඵ බො අයසවා උපසෙතො වඩ්ඪන්තපුත්තො සපරිඥො යෙන භගවා තෙහුපසංඛතමි. උපසංඛතමිතා: භගවන්තං අභිවාදෙතා: එකමන්තං නිසිදි. එකමන්තං, නිසින්නං බො අයසමන්තං උපසෙතං වඩ්ඪන්තපුත්තං භගවා එතදවොච: “කච්චි වො උපසෙත ඛමනීයං, කච්චි යාපනීයං, කච්චිත්ථ අප්පකිල-
මථෙත අභ්‍යානං අගතා”ති. “ඛමනීයං භගවා, යාපනීයං භගවා, අප්පකිල-
මථෙත ව මයං භනොත අභ්‍යානං අගතා”ති.

1. නිස්සජාමි මජ්ඣ.

7. අනිත් කව ඇතිරියක් කෙරේ නම් හෝ කරවා නම් හෝ ප්‍රයෝග-
යෙහි දුකුලා වෙයි. ලැබීමෙන් නිසි වෙයි. සහනට හෝ ගණයාට හෝ
පුතුලක්හට හෝ නිසාඒය යුතු ය. මහණෙනි, මෙසේත් නිසාඒය යුතු:
“වහන්ස, මේ මාගේ ඇතිරිය භික්ෂුසමමති නැති ව උනු සාවුරාද්දක් ඇති ව
කරවන ලද්දේ නිසි විය. මම මෙය සහනට නිසාඒයි. ... දෙන්නේ
යයි ... දෙන්නාහු යයි ... අයුෂමත්හට දෙමි” යි.

8. නමා විසින් අබාල කරණ ලද්ද තෙමේ නිමවා නම් නිසිවෙයි
වෙයි. නමා විසින් අබාල කරණ ලද්ද මෙරමා ලවා නිමවා නම් නිසිවෙයි
වෙයි. මෙරමා විසින් අබාල කරණ ලද්ද තෙමේ නිමවා නම් නිසිවෙයි
වෙයි. මෙරමා විසින් අබාල කරණ ලද්ද මෙරමා ලවා නිමවා නම් නිසි-
වෙයි.

9. සාවුරාද්දක් පිරුණු කල්හි කරවා නම්, අසිර සාවුරාද්දක් පිරුණු
කල්හි කරවා නම්, අනෙකක්හු විසින් කරණ ලද්දක් ලැබ පරිභෝග කෙරේ
නම්, වියහක් හෝ බුබුතුරුණක් හෝ සෙණිපවුරක් හෝ බිස්සක් හෝ
බිබ්බොහනයක් හෝ කරවා නම්, භික්ෂුසමමති ඇති කල්හි, උමතතකයාහට,
ආදිකමිකයාහට ඇවැත් නැත්තේ යි.

ජබ්බාසාමසාපදය නිමි.

5. 2. 5.

නිසිදනසනථන ශික්ෂාපදය

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ සැවැත්තුවර සමප-
යෙහි වූ අනේපිඬු සිවුහුගේ දෙවරම් වෙහෙර වැඩ වසන සේක. එකල්හි
භාග්‍යවත්හු භික්ෂුන් ඇමැතුහ: ‘මහණෙනි, මම තුන්මසක් විවිසන ව
වසන්තට කැමැත්තෙමි. පිණිසාන එළවන එක් මහණක්හු හැර කිසිවකු
විසින් තො එළඹිය යුත්තෙමි වෙමි. ‘එසේ ය වහන්සැ’ යි ඒ භික්ෂුහු
භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් දී පිණිසාන එළවන එක් මහණකු හැර
කිසිවෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කර තො එළඹෙයි. යළි එසමයෙහි සැවැත්-
තුවර සමසය, විසින් කතිකාවක් කරණ ලද වෙයි: ‘ඇවැත්නි, භාග්‍යවතුන්
වහන්සේ තුන්මසක් මුළුල්ලෙහි විවිසන ව වාසය කරන්නට කැමති වන
සේක. පිණිසාන එළවන එක් මහණකු විනා කිසිවක්හු විසින් භාග්‍යවතුන්
වහන්සේ තො එළඹිය යුත්තාහ. යමෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කර එළඹේ
නම් හෙතෙම පවිතිඇවැත් දෙසැවිය යුත්තේ’ යයි.

2. එකල්හි වඩහනහු වූ අයුෂමත් උපසෙත තෙමේ පිරිස් සහිත වූයේ
භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කර එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එකත්පස් ව
හුත්තේ ය. එකත්පස්ව හුත්තාවූ වඩහනහු වූ අයුෂමත් උපසෙතහට
භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදළහ: ‘කිම උපසෙතය, තොපට ඉවසිය හැකි ද,
කිම යැපිය හැකි ද, කිම තො වෙහෙසින් දිගුමහා ඇවුනු ද’ යි. ඉවසිය හැක්ක
භාග්‍යවතුන් වහන්ස, යැපිය හැක්ක භාග්‍යවතුන් වහන්ස, වහන්ස අපි තො
වෙහෙසින් දිගුමහා ඇමිහ’ යි.

3. තෙන බො පන සමයෙන ආයසමනො උපසෙතස්ස වඩගතනුප්පතස්ස සද්ධිවිහාරිකො භික්ඛු භගවතො අවිදුරෙ නිසින්නො භොති. අථ බො භගවා තං භික්ඛුං එතදවොච: “මනාපාති තෙ භික්ඛු පංසුකුලාති”ති. “න බො මෙ භතෙන මනාපාති පංසුකුලාති”ති. “නිස්ස පන නිං භික්ඛු පංසුකුලිකො”ති. “උපජ්ඣියො මෙ භතෙන පංසුකුලිකො, එවං අභමපි පංසුකුලිකො”ති. අථ බො භගවා ආයසමනං උපසෙතං වඩගතනුප්පතං එතදවොච: “පාසාදිකා බො ත්ඨාසං උපසෙත පරිසං, “කථං නිං උපසෙත පරිසං විතෙසි”ති. යො මං භතෙන උපසමපදං යාවතී, තාහං¹ එවං වදමි: “අහං බො ආට්ඨසො ආරඤ්ඤිකො පිණ්ඩපාතිකො පංසුකුලිකො, සචෙ නිමිපි ආරඤ්ඤිකො භවිස්සසි පිණ්ඩපාතිකො පංසුකුලිකො, එවාභතනං උපසමපාදෙස්සාමි”ති. සචෙ මෙ පටිසුණාති, උපසමපාදෙමි. තො චෙ මෙ පටිසුණාති, න උපසමපාදෙමි. යො මං නිස්සයං යාවතී, තාහං එවං වදමි: “අහං බො ආට්ඨසො ආරඤ්ඤිකො පිණ්ඩපාතිකො පංසුකුලිකො, සචෙ නිමිපි ආරඤ්ඤිකො භවිස්සසි පිණ්ඩපාතිකො පංසුකුලිකො, එවාභතෙන නිස්සයං දස්සාමිති. සචෙ මෙ පටිසුණාති, නිස්සයං දෙමි. තො චෙ මෙ පටිසුණාති, න නිස්සයං දෙමි. එවං බො අහං භතෙන පරිසං විතෙමි”ති. “සාධු සාධු උපසෙත, සාධු බො නිං උපසෙත පරිසං විතෙසි. ජාතාසි පන නිං උපසෙත සාවච්ඡියා සඛිකස්ස කතීක”නති. “න බො අහං භතෙන ජාතාමි සාවච්ඡියා සඛිකස්ස කතීක”නති. සාවච්ඡියා බො උපසෙත සඛිකත කතීකා කතා: “ඉච්ඡතාට්ඨසො භගවා තෙමාසං පටිසලුච්ඡිකං, න භගවා කෙනචි උපසමිකමිතබ්බො අඤ්ඤත්ථ එකෙන පිණ්ඩපාතනීභාරකෙන. යො භගවතනං උපසමිකමති, සො පාවිතතීයං දෙසාපෙනබ්බො”ති. “පඤ්ඤාසිස්සති භතෙන සාවච්ඡියා සඛිකා සකාය කතීකාය “න මයං අපපඤ්ඤතනං පඤ්ඤාපෙස්සාම, පඤ්ඤතනං වා න සමුච්ඡිජ්ඣස්සාම, යථා පඤ්ඤතෙතසු සික්ඛාපදෙසු සමාදය වතතීස්සාම”ති. “සාධු සාධු උපසෙත, අපපඤ්ඤතනං න පඤ්ඤාපෙනබ්බො, පඤ්ඤතනං වා න සමුච්ඡිජ්ඣබ්බො, යථාපඤ්ඤතෙතසු සික්ඛාපදෙසු සමාදය වතතීතබ්බො”. “අනුජාතාමි උපසෙත යෙ තෙ භික්ඛු ආරඤ්ඤිකා පිණ්ඩපාතිකා පංසුකුලිකා යථාසුඛං මං දස්සතාය උපසමිකමනතු”ති.

4. තෙන බො පන සමයෙන සමිහසුලා භික්ඛු බ්බිඤ්ඤාපදාකොට්ඨකෙ ජීතා භොනති: “මයං ආයසමනං උපසෙතං වඩගතනුප්පතං පාවිතතීයං දෙසාපෙස්සාම”ති. අථ බො ආයසමා උපසෙතො වඩගතනුප්පතො සපරිසො උට්ඨායාසතා භගවතනං අභිවාදෙතී: පදකම්ණං කතා පකකාමි. අථ බො තෙ භික්ඛු ආයසමනං උපසෙතං වඩගතනුප්පතං එතදවොචුං “ජාතාසි පන නිං ආට්ඨසො උපසෙත සාවච්ඡියා සඛිකස්ස කතීක”නති. භගවාපි මං ආට්ඨසො එවමාහ: “ජාතාසි පන² නිං උපසෙත සාවච්ඡියා සඛිකස්ස කතීක”නති. “න බො අහං භතෙන ජාතාමි සාවච්ඡියා සඛිකස්ස කතීක”නති. සාවච්ඡියා බො උපසෙත සඛිකත කතීකා කතා: “ඉච්ඡතාට්ඨසො භගවා තෙමාසං පටිසලුච්ඡිකං න භගවා කෙනචි උපසමිකමිතබ්බො අඤ්ඤත්ථ එකෙන පිණ්ඩපා-තනීභාරකෙන. යො භගවතනං උපසමිකමති, සො පාවිතතීයං දෙසාපෙ-තබ්බො”ති. “පඤ්ඤාසිස්සති භතෙන සාවච්ඡියා සඛිකා සකාය කතීකාය, “න මයං අපපඤ්ඤතනං පඤ්ඤාපෙස්සාම, පඤ්ඤතනං වා න සමුච්ඡිජ්ඣස්සාම, යථාපඤ්ඤතෙතසු සික්ඛාපදෙසු සමාදය වතතීස්සාම”ති. අනුඤ්ඤතාට්ඨසො භගවතා යෙ තෙ භික්ඛු ආරඤ්ඤිකා පිණ්ඩපාතිකා පංසුකුලිකා යථාසුඛං මං දස්සතාය උපසමිකමනතු”ති.

3. තවද එසමයෙහි වඩනනාපුත්‍ර වූ ආයුෂමත් උපසෙතෙන් සද්ධිවිභාරික මහණෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට හුදුරෙහි හුන්සේ වෙයි. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඒ මහණහට මෙය වදාළහ: ‘මහණ, තව පසුල්සිවුරු මහාපද්ධි. ‘වහන්ස, මට පසුල්සිවුරු මහාපතො වෙති’යි. ‘කවර හෙයින් මහණ, තෝ පංශුකුලිකයෙහි ද’යි. ‘වහන්ස, මාගේ උපාධ්‍යායයෝ පංශුකුලිකයහ. එසෙයින් මම ද පංශුකුලිකයෙමි’යි. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වඩනනාපුත්‍ර වූ ආයුෂමත් උපසෙතහට මෙය වදාළහ: ‘උපසෙතය, තාගේ මේ පිරිස ප්‍රසාදික ය, උපසෙතය, නිතෙයින් තෝ පිරිස හික්මවුයෙහි ද’යි. ‘වහන්ස, යමෙක් මා උපසම්පදව ඉල්වා නම්, ඔහුට මම මෙසේ කියමි: ‘ආචාර්‍යනී, මම ආරණ්‍යකයෙමි, පිණ්ඩපාතිකයෙමි, පංශුකුලිකයෙමි, ඉදින් තො ද ආරණ්‍යක පිණ්ඩපාතික පංශුකුලික වන්නෙහි නම් මෙසේ මම තා උපසපත් කරන්නෙමි’යි ඉදින් මට පිළින කෙරේ නම් උපසපත් කරමි. ඉදින් මට පිළින නො කෙරේ නම් උපසපත් නො කෙරෙමි. යමෙක් මා නිස ඉල්වා නම් ඔහුට මම මෙසේ කියමි. ‘ආචාර්‍යනී, මම ආරණ්‍යකයෙමි පිණ්ඩපාතිකයෙමි පංශුකුලිකයෙමි, ඉදින් තො ද ආරණ්‍යක පිණ්ඩපාතික පංශුකුලික වන්නෙහි නම් මෙසේ මම තව නිස දෙන්නෙමි’යි. ඉදින් මට පිළින කෙරේ නම් නිස දෙමි, ඉදින් මට පිළින නො කෙරේ නම් නිස නො දෙමි. වහන්ස, මෙසේ මම පිරිස හික්මවමි’යි. ‘මාතෘව මාතෘව උපසෙතය, උපසෙතය, තෝ මාතෘවින් පිරිස හික්මවුයෙහි. තවද ‘උපසෙතය’ තෝ සාචාර්‍යනුවර සඛ්‍යයාගේ කතිකාව දනී ද’යි. වහන්ස, මම සාචාර්‍යනුවර සඛ්‍යයාගේ කතිකාව නො දනිමි’යි. ‘උපසෙතය, සාචාර්‍යනුවර සඛ්‍යයා විසින් ‘ආචාර්‍යනී, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තෙමසක් විවික්ඛ ව වසන්නට රිසි වෙති. පිණ්ඩපාත ඵලවන එක් මහණක්හු තබා කිසිවකු විසින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නො ඵලභිය යුත්තාහ. යමෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා ඵලභී නම් හේ පච්ඡිආචාර්‍ය දෙසාචීය යුත්තෝ’යි කතිකාවක් කරණ ලද ය. ‘වහන්ස, සාචාර්‍යනුවර සඛ්‍ය තෙම සිය කතිකායෙන් පාතෙන්නේ ය. අපි නො පණවන ලද්දක් නො පණවමිහ. පණවන ලද්ද හෝ නො සිදුමිහ. යථාප්‍රඥාන වූ ශික්ඛාපදයන්හි සමාදන් ව පවතුමිහ’යි. මාතෘව මාතෘව උපසෙතය, නො පණවන ලද්දක් නො පාණවියයුතු ය, පණවන ලද්ද හෝ නො සිදියයුතු ය. යථාප්‍රඥාන ශික්ඛාපදයන්හි සමාදන් ව පාචාරික යුතු. උපසෙතය, යම් මහණ කෙතෙක් ආරණ්‍යක පිණ්ඩපාතික පංශුකුලික වෙත් නම් ඔහු සුවසේ මා දක්නට ඵලභේත්වා’යි අනුදනිමි.

4. තවද එසමයෙහි බොහෝ භික්ෂුහු ‘අපි වඩනනාපුත්‍ර වූ ආයුෂමත් උපසෙතයන් ලවා පච්ඡිආචාර්‍ය දෙසවමිහ’යි බිහිදෙර කොටුවෙහි සිරියාහු වෙති. ඉක්බිති වඩනනාපුත්‍ර වූ ආයුෂමත් උපසෙතයෝ පිරිස් සතින ව හුන්නතෙන් තැඟි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද පැදකුණු කොට නික්ම ගියහ. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු වඩනනාපුත්‍ර වූ ආයුෂමත් උපසෙතයන්ට මෙ පවත් කිහ: ‘ආචාර්‍යනී, උපසෙතයෙහි, තෙපි සාචාර්‍යනුවර සඛ්‍යයාගේ කතිකාව දන්නහු ද’යි. ‘ආචාර්‍යනී, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ද මට මෙසේ වදාළහ: උපසෙතය, තෝ සාචාර්‍යනුවර සඛ්‍යයාගේ කතිකාව දන්නෙහි ද’යි ‘වහන්ස, මම සාචාර්‍යනුවර සඛ්‍යයාගේ කතිකාව නො දනිමි’යි. ‘උපසෙතය, සාචාර්‍යනුවර සඛ්‍යයා විසින් ‘ආචාර්‍යනී, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තෙමසක් විවික්ඛ ව වාසය කරන්නට රිසි වෙති. පිණ්ඩපාත ඵලවන එක් මහණක්හු තබා කිසිවකු විසින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නො ඵලභිය යුත්තාහ. යමෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා ඵලභී නම් හෙතෙම පච්ඡිආචාර්‍ය දෙසාචීය යුත්තෝ’යි කතිකාවක් කරණ ලද’යි. ‘වහන්ස, සාචාර්‍යනුවර සඛ්‍ය තෙම සිය කතිකායෙන් පාතෙන්නේ ය. ‘අපි නො පණවන ලද්දක් නො පණවමිහ. පණවන ලද්ද හෝ නො සිදුමිහ. යථාප්‍රඥාන ශික්ඛාපදයන්හි සමාදන් ව පවතුමිහ’යි. ‘ආචාර්‍යනී, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ‘යම් මහණ කෙතෙක් ආරණ්‍යක පිණ්ඩපාතික පංශුකුලික වෙත් නම් ඔහු සුවසේ මා දක්නට ඵලභේත්වා’යි අනුදන්තා ලද’ යයි.

5. අථ ඛො තෙ භික්ඛු “සච්චං ඛො අංගගාං උපසෙතො අංග. න අපසඤ්ඤානං පඤ්ඤපෙතබ්බං, පඤ්ඤාතං වා න සමුච්ඡිද්ධිතබ්බං, සථාපඤ්ඤානෙතසු සික්ඛාපදෙසු සමාදය වතතිතබ්බං”නති. අස්සොසුං ඛො භික්ඛු අනුඤ්ඤාතා කීර හගවතා යෙ තෙ භික්ඛු ආරඤ්ඤිකා පිණ්ඩපාතිකා පංගුකුලිකා යථාසුඛං මං දස්සතාය උපසම්බන්තා”ති. තෙ හගවතං දස්සනං පිණෙතනා¹ සන්තාති උජ්ඣිකා ආරඤ්ඤිකඛං පිණ්ඩපාතිකඛං පංගුකුලිකඛං සමාදිසිංසු. අථ ඛො හගවා සම්බුද්ධෙහි භික්ඛුහි සද්ධිං සෙතාසත්ථාරිකං අභිණිතොතො අද්දස සන්තාති තහිං තහිං උජ්ඣිකාති, පසයිතො භික්ඛු ආමනොසි. “කසයිමාති හික්ඛවෙ සන්තාති තහිං තහිං උජ්ඣිකාති”ති. අථ ඛො තෙ භික්ඛු හගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. අථ ඛො හගවා එතමන්ථං නිදනෙ එතමන්ථං පකරණෙ ධම්මං කථං කතො භික්ඛු ආමනොසි, “තෙත හි භික්ඛවෙ භික්ඛුතං සික්ඛාපදං පඤ්ඤපෙසොමි දස අන්ථව්සෙ පච්චි සම්ඤ්ජුච්ඡිතාය සම්ඤ්ජාසුතාය -පෙ- “එවංඤ්ච පත භික්ඛවෙ ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:

“නිසිදනසන්තං පන හික්ඛුතා කාරයමානෙනා පුරුණසන්තස්ස ඝාමගතා සුගතවිදප්ථී ආදානබ්බා දුබ්බණ්ණකරණාය. අනාද වෙ භික්ඛු පුරුණසන්තස්ස ඝාමගතා සුගතවිදප්ථී නචං නිසිදනසන්තං කාරයෙය්‍ය, නිසසග්ගියං පාවිතතීයනති”.

6. නිසිදනං තාම: සදසං වුච්චති.

සන්තං තාම: සන්ථරිතා කතං හොති අවාසිමං.

කාරයමානෙනාති කරොතො වා කාරපෙතො වා.

පුරුණසන්තං තාම: සකිං නිව්ඤ්චපි සකිං පාරුතමපි.

ඝාමගතා සුගතවිදප්ථී ආදානබ්බා දුබ්බණ්ණකරණායාති² වට්ටං වා වතුරස්සං³ වා ඡිද්ධිං එකදෙසෙ වා සන්ථරිතබ්බං, විජටෙතො වා සන්ථරිතබ්බං.

අනාද වෙ හික්ඛු පුරුණසන්තස්ස ඝාමගතා සුගතවිදප්ථීනති අනාදිසිතො පුරුණසන්තස්ස සාමනසා සුගතවිදප්ථී නචං නිසිදනසන්තං කරොති වා කාරපෙති වා, පයොගෙ දුක්ඛං. පච්චාගෙන නිස්සග්ගියං හොති. නිස්සජ්ඣබ්බං සම්ඤ්ජාය වා ගණස්ස වා පුග්ගලස්ස වා. එවංඤ්ච පත භික්ඛවෙ නිස්සජ්ඣබ්බං: “ඉදමෙම හතෙත නිසිදනසන්තං අනාදිසිතො පුරුණසන්තස්ස සාමනසා සුගතවිදප්ථී කාරුපිතං නිස්සග්ගියං, ඉමංසං සම්ඤ්ජාය නිස්සජ්ඣමි”ති. -පෙ- දදෙය්‍යාති -පෙ- දදෙය්‍යනති, අංගගවතො දමිමි”ති.

7. අතතතා විපසකතං අතතතා පරිඤ්ඤාසාපෙති, නිස්සග්ගියං පාවිතතීයං. අතතතා විපසකතං පරෙහි පරිඤ්ඤාසාපෙති, නිස්සග්ගියං පාවිතතීයං. පරෙහි විපසකතං අතතතා පරිඤ්ඤාසාපෙති, නිස්සග්ගියං පාවිතතීයං. පරෙහි විපසකතං පරෙහි පරිඤ්ඤාසාපෙති, නිස්සග්ගියං පාවිතතීයං. අඤ්ඤාසාපෙතාය කරොති වා කාරපෙති වා, අපතති දුක්ඛං.

1. දසසපාය පිගගමානා, යනා 2. පිරතාචාය, ඉ.ජ.ඝං. 3. වතුරස්සං, කප්ථි

5. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු ආයුෂෙත් උපසෙතයෝ සැබවක් ම කියති: ‘තො පණවත ලද්දක් තො පැණවියයුතු ය, පණවත ලද්ද හෝ තො සින්ද යුතු ය. යථාප්‍රඥාන ශික්ෂාපදයන්හි සමාදන් ව පැවැතියයුතු’ යයි. භික්ෂුහු ‘මම මහණ කෙනෙක් ආරණ්‍යක පිණිවැසික පාංශුකුලික වෙත් තම මුහු සුවසේ මා දක්නට එළඹෙත්වායි භාග්‍යවතුන් විසින් අනුදන්තා ලද’යි ආයුහ. මුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දක්නට කැමැත්තාහු ඇතිරී ගැරපියා ආරණ්‍යකාඛගය පිණිවැසිකාඛගය පාංශුකුලිකාඛගය සමාදන් වූහ. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ බොහෝ භික්ෂුන් හා සමග සෙතාසනවාරිකායෙහි වඩනාහු ඒ ඒ තැන්හි ගැරපියන ලද ඇතිරී දුටහ. දක ‘මහණෙනි, මේ ඒ ඒ තැන්හි ගැරපියන ලද ඇතිරී කවරක්හුගේ ද’යි භික්ෂුන් ඇමැතුන. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට එපවත් සැළ කළහ. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදහසෙහි මේ කරුණෙහි දහැම කථා වදා රු භික්ෂුන් ඇමැතුන: “එසේ ම තම මහණෙනි, කරුණු දහයක් නිසා භික්ෂුන්ට ශික්ෂාපද පණවන්නෙමි. සංඝසුටුහු පිණිස ... තවද මහණෙනි, මෙසේත් මේ ශික්ෂාපදය උදෙසා වූ:

“නිසදන් ඇතිවියත් කරණ මහණහු විසින් දුම්මකිරිමට පුරිණ සප්පිතයාගේ හාත්පසින් සුගන්ධියතත් ගතයුතු ය. ඉදින් මහණ තෙම පුරිණසප්පිතයාගේ හාත්පසින් සුගන්ධියතත් නො ගෙණ අලුත් නිසදන් ඇතිවියත් කරවා නම් නිසභිපවිති වේ” යයි.

6. නිසිදන තම: දවළු සතිතයෙන් කියනු ලැබේ.

සප්පිත තම: තො විසු අතුට කරණ ලද්දක් වෙයි.

කාරයමානොන යනු කරන්නේ හෝ කරවන්නේ හෝ.

පුරිණසප්පිත තම: වරක් ගැන්ද හෝ වරක් පෙරවූවකි.

සාමහතා සුගතවිදපථි ආදහබ්බා දුබ්බණ්ණකරණාය යනු වට කොට හෝ සිවුරැස් කොට හෝ සිද එක්පසෙක හෝ ඇතිරිය යුතු යි. තෙලා හෝ ඇතිරිය යුතු යි.

අනාද වේ ගිහිලු පුරිණ සප්පිතසස සාමහතා සුගතවිදපථි යනු පැරණි ඇතිරියක පසකින් සුගත් වියතක් පමණ තොගෙණ අලුත් නිසදන් ඇතිරියක් කෙරේ හෝ කරවා හෝ පිසැස්සි දුකුලා වෙයි. ලබා ගැණීමෙන් නිසැසි වේ. සහනට හෝ ගණයාට හෝ පුතුලක්හට හෝ නිසථය යුතු යි. තවද මහණෙනි, මෙසේ නිසථය යුතු යි. “වහන්ස, පැරණි ඇතිරියක පසකින් සුගත් වියතක් තො ගෙණ කරවන ලද මේ මගේ සිදිතා ඇතිරිය නිසභි විය. මම මෙය සහනට නිසජමි ... දෙන්නේ යයි ... දෙන්නාග යි ... ආයුෂෙත්හට දෙමි”යි.

7. තමා විසින් කොට අඩාල කරණ ලද්ද තෙමේ නිමවා තම නිසභි පවිති වෙයි. තමා විසින් අඩාල කරණ ලද්ද මෙරමා ලවා නිමවා තම නිසභිපවිති වෙයි. මෙරමා විසින් කොට අඩාල කරණ ලද්ද තෙමේ නිමවා තම නිසභිපවිති වෙයි. මෙරමා විසින් අඩාල කරණ ලද්ද මෙරමා ලවා නිමවා නම් නිසභිපවිති වෙයි. අතෙකකු සදහා කෙරෙයි හෝ කරවා හෝ දුකුලාඇළැක් වේ.

8. අනාපතති පුරුණසත්තං සාමනාං සුගතවිදුළං ආදිඨ්ථා කුරෙති. අලහනොතා ථොකහරං ආදිඨ්ථා කුරෙති, අලහනොතා අනාදිඨ්ථා කුරෙති, අඤ්ඤාන කතං පටිලභිතා පරිභුඤ්ඤාති, විතානං වා භූමමභරණං වා සාණිපාකාරං වා හිසිං වා සිලෙඛාහනං වා කුරෙති, උමමතකං, ආදිකමෙකංයාති.

නිශ්ඨනසමාපතසිකඛාපදං නිව්ඛිතං.

5. 2. 6.

ඵලකලොම සිකඛාපදං

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවච්ඡියං විහරති ජෙතවතෙ අනාඨපිණ්ඩකං ආරුමෙ. තෙන ඛො පත සමයෙන අඤ්ඤාතරංගං භික්ඛුනො කොසලෙසු ජතපදෙසු සාවච්ඡියං ගච්ඡන්තං අනාරු මයො ඵලකලොමාති උපපජ්ජිංසු. අථ ඛො සො භික්ඛු තාති ඵලකලොමාති උතතරුසබ්බෙන භණ්ඩකං ඛනිතා අගමාසි. මනුස්සා තං භික්ඛුං පස්සිතො උපපණ්ඩුසු: “කිත්තකෙන තෙ භනෙත කිතාති, කිත්තකො උදයො භවිස්සති”ති සො භික්ඛු තෙහි මනුස්සෙහි උපපණ්ඩියමානො ධම්මා අහොසි. අථ ඛො සො භික්ඛු සාවච්ඡියං ගතවා තාති ඵලකලොමාති සීතකොව ආසුමිති. භික්ඛු තං භික්ඛුං එතදවොදු: “කියං පත තං ආවුසො ඉමාති ඵලකලොමාති සීතකොව ආසුමාසි”ති. “තථා හි පතානං ආවුසො ඉමෙසං ඵලකලොමාතං කාරණං මනුස්සෙහි උපපණ්ඩිතො”ති. “කිව දුරතො පත තං ආවුසො ඉමාති ඵලකලොමාති ආහරී”ති. “අතිරෙකතියොජනං ආවුසො”ති. යෙ තෙ භික්ඛු අපට්ඨන්තො උජ්ඣායනාති ඛිගනති විපාවෙනති: “කථං හි තාම භික්ඛු අතිරෙකතියොජනං ඵලකලොමාති ආහරිස්සති”ති. අථ ඛො තෙ භික්ඛු භගවතො එතදෙවං ආරොවෙසු. “සච්චං කිර තං භික්ඛු අතිරෙකතියොජනං ඵලකලොමාති ආහරී”ති? “සච්චං භගවා.” විහරති බුද්ධො භගවා: “කථං හි තාම තං මොඤ්ජරිස අතිරෙකතියොජනං ඵලකලොමාති ආහරිස්සති, තෙතං මොඤ්ජරිස අපසසනාතං වා පසාදං -පෙ- එවඤ්ච පත තිත්තවෙ ඉමං සිකඛාපදං උද්දිසෙත්තාථ:

“භික්ඛුනො පනෙව අද්ධානමග්ගපටිපන්නාං ඵලකලොමාති උපපජ්ජන්තො, ආකඛ්ඛිමානොති භික්ඛුනො පටිග්ගනෙතඛොති. පටිග්ගන-හෙතො තියොජනපරමං සහස්සා ගජිතඛොති¹ අභගන භාරතො. තෙතො වෙ උපාගජිං. හරෙස්ස අභගනපි භාරතො නියංගතියං පාවිනාසිතාති.”

2. භික්ඛුනො පනෙව අද්ධානමග්ගපටිපන්නාං තාති පථං ගච්ඡන්තං.

1. භාරතඛොති බු.

8. පැරණි ඇතිරියක පතකින් සුගත්වියකක් පමණ ගෙණ කෙරේ නම්, තොලාබෙන්තේ ඉතා මදක් ගෙණ කෙරේ නම්, තොලාබෙන්තේ තොගෙණ කෙරේ නම්, අතෙකක්හු විසින් කරණ ලද්ද ලැබී පරිභොග කෙරේ නම් වියනක් හෝ බුමුතුරාණක් හෝ සෙණ්පවුරක් හෝ බිස්සක් හෝ බිමොහනක් හෝ කෙරේ නම්, ඔහුට ද, උමතුඩුවහුට ද, ආදිකම්මකයාට ද ඇවැත් තැනි.

නිසිදනසංඝිත ශික්ෂාපදය නිමි.

5. 2. 6.

එළකලොම ශික්ෂාපදය.

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ සැවැත්නුවර සම්පයෙහි වූ ජෙතවන නම් අනේපිඬුසිවුහුගේ අරමිති වැඩ වෙසෙන සේක. එසමයෙහි කොසොල් දනවිති සිට සැවැත්නුවරට යන එක්තරා මහණක්හට අතරමගදී එළලොම් උපත. ඉක්බිති ඒ මහණ තෙමේ ඒ එළලොම් උතුරායතින් පොදියක් බැඳගෙන ගියේ ය. මිනිස්සු ඒ මහණ දක වෙළසුහ: “වහන්ස, ඔබ විසින් කොපමණකින් මිලයට ගත්තා ලද ද. කෙතෙක් ලාබ වන්නේ ද?”යි. ඒ මහණ තෙමේ ඒ මිනිසුන් විසින් වෙළපහු ලබන්නේ මතු වූයේ ය. ඉක්බිති ඒ මහණ සැවැත්නුවරට ගොස් ඒ එළලොම් සිටි වත ම බිම හෙළී ය. හිසුහු ඒ මහණහට මෙසේ කීහ: “ඇවත, තෝ කුමක් හෙයින් මේ එළලොම් සිටි වත ම බිම හෙළායෙහි ද?”යි. “ඇවැත්නි, මම මේ එළලොම් නිසා මිනිසුන් විසින් වෙළපහ ලද්දෙමි. එහෙයින්”යි. “ඇවැත්නි තෝ කොතෙක් දුර සිට මේ එළලොම් ගෙණ ආයෙහි ද?”යි. “ඇවැත්නි, අසිරු තුන් යොදුනකි”යි. යම් අපිස් වූ මහණ කෙතෙක් වෙන් ද, ඔහු අවමන් කෙරෙහි, අයුණු කියත්, දෙස් පහළ කෙරෙත්: “කෙසේ නම් මහණෙක් අසිරු තුන් යොදුනක් එළලොම් ගෙණ අයි ද?”යි. ඉක්බිති ඒ මහණු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙපවත් සැළ කළහ. “සැබෑ ද මහණ? තෝ අසිරු තුන් යොදුනක් එළලොම් ගෙණ අයි ද?”යි. “සැබව, භාග්‍යවතුන් වහන්ස”යි. භාග්‍යවත් බුදුහු ගැඹුහු. “තුච්ඡුරාමය, තෝ කෙසේ නම් අසිරු තුන් යොදුනක් එළලොම් ගෙණ අයි ද? තුච්ඡුරාමය, “තෙල තො පහත්වුවන්ගේ පැහැදීම පිණිස හෝ තො වෙයි. ... “මහණෙනි, මේ සිකපදය මෙසේ උදෙසවු:

“අදන්මගට පිළිසන් මහණකුහට එළලොම් උපතේ නම් කැමැති මහණු විසින් පිළිගත යුතු යි. පිළිගෙන ගෙන යන්නකු නැතිකල්හි තුන් යොදුනක් පරම කොට සියතින් ගෙන යා යුතු යි. ඉදින් ගෙන යන්නකු නැති කල්හිද ඉන් මන්තෙහි ගෙන යන්නේ නම් නිකුණිකවිති වේ.”

2. සිහඬුනො පනොව අඬානමකසමිපහිනස යනු: මග යන්නහුට.

ඵලකලොමානි උපපජ්ජයන්ති උපපජ්ජයං සබ්බතො වා ගණනො වා සද්ධිතො වා මිත්තතො වා පංසුකුලං වා අත්තතො වා ධනෙන.

ආහිබ්බමානෙනාති ඉට්ඨමානෙන

පථිකකභෙහබ්බාති, පථිකකභෙහො තියොජනපරමං සහගො හපිහබ්බානිති, තියොජනපරමිනා සහගො හපිහබ්බානි.

අසනෙන භාරකෙති නාසෙය්‍ය කොච්ඡි භාරකො හොති ඉට්ඨි වා පුරිසො වා ගහට්ඨො වා පබ්බජිතො වා.

තතො චෙ උතතජිං. හරෙය්‍ය අසනෙනපි භාරකෙති පථමං පාදං තියොජනං අතික්කාමෙති, ආපතති දුක්ඛට්ඨං. දුතියං පාදං අතික්කාමෙති. නිස්සග්ගියං පාචිත්තියං.¹ අනෙතො තියොජනෙ සිතො ඛති තියොජනං පාතෙති, නිස්සග්ගියං පාචිත්තියං. අසද්දෙය්‍ය යානෙ වා හණ්ඩෙ වා අජානනායං පඤ්චපිඨා තියොජනං අතික්කාමෙති, නිස්සග්ගියාති හොනති. නිස්සජ්ඣබ්බානි සබ්බසං වා ගණසං වා පුග්ගලසං වා එව්ඤ්ච පත භික්ඛවෙ නිස්සජ්ඣබ්බානි: “ඉමානි මෙ හනෙන ඵලකලොමානි තියොජනං අතික්කාමිනාති නිස්සග්ගියාති, ඉමානාගං සබ්බසං නිස්සජාමි”ති -පෙ- දදෙය්‍යාති -පෙ- දදෙය්‍යනති -පෙ- අයග්ගවතො දුමමි”ති. -පෙ-

3. අතිරෙකතියොජනෙ අතිරෙකසද්දෙ² අතික්කාමෙති, නිස්සග්ගියං පාචිත්තියං. අතිරෙකතියොජනෙ වෙමතිකො³ අතික්කාමෙති, නිස්සග්ගියං පාචිත්තියං. අතිරෙකතියොජනෙ උතතකසද්දෙ² අතික්කාමෙති, නිස්සග්ගියං පාචිත්තියං. උතතකතියොජනෙ අතිරෙකසද්දෙ² අතික්කාමෙති, නිස්සග්ගියං පාචිත්තියං. උතතකතියොජනෙ වෙමතිකො, ආපතති දුක්ඛට්ඨං. උතතකතියොජනෙ වෙමතිකො, අයග්ගවතො දුමමි”ති.

4. අනාපතති තියොජනං හරති, උතතකතියොජනං හරති, තියොජනං හරතිපි පච්චාහරතිපි, තියොජනං වාසාධිපපායො ගතවා තතො පරං හරති, අට්ඨිතනං පටිලභිතී හරති, නිස්සග්ගියං පටිලභිතී හරති, අසද්දං හරපෙති, කට්ඨගණං හරති, උමමත්තකසං, අදිකමමිකසංති.

ඵලකලොමසිකඛාපදං නිවර්තං.

1. නිස්සග්ගියාති හොනති යා. 2. තියොජනං අතික්කාමෙති, යා.

එළකලොමානි උපපජ්ජයන් යනු: සබ්බසාකෙරන් හෝ ගණයාකෙ-
රන් හෝ තායත්තකෙරන් හෝ මිතුරන් කෙරෙන් හෝ පංසුකුල ව
හෝ සිය ධනයෙන් හෝ උපදනානු ය.

ආකඛ්ඛමානෙන යනු: කාමාතිවත්තනු වීසිත්.

**පටිකකතෙතබ්බානි පටිකකතෙතො නියොජනපරමං සහස්සා භජි-
තබ්බානි** යනු: තුන් යොදුන් පරම තාත් ගෙණ යා සුත්තාහ.

අසනෙන භාරකෙ යනු: යත්රියක් වේවයි පුරුෂයෙක් වේවයි ගිහියෙක්
වේවයි පැවිද්දෙක් වේවයි ගෙණ යන අත් කිසිවෙක් තාත්තේ වෙයි.

තතො වෙ උභතජිං හරෙසා අසනෙනපි භාරකෙ යනු: පලමු
පිය තුන්යොදුන ඉක්මවා තම් දුකුලාආවාත් වෙයි. දෙවෙනි පිය ඉක්මවා
තම් නිසගිපවිති වෙයි. තුන්යොදුන ආතුලත සිව්ගේ තුන්යොදුනෙන් පිටත
හෙළා තම් නිසගිපවිති වෙයි. තොදන්තා වූ අතෙකක්නුගේ යානයෙහි
හෝ බැසියෙහි හෝ බසා තුන් යොදුන ඉක්මවා තම් නිසගි වේ. සහතට
හෝ ගණයාහට හෝ පුතුලක්හට හෝ නිසරිය යුතු. තවද “මහණෙනි,
මෙසේ නිසරිය යුත්තාහ: “වහන්ස, තුන් යොදුනක් ඉක්මවන ලද මගේ
මේ එළලොම් නිසාගි විය. මම මෙය සහතට නිසරම යි, ... දෙන්නේ යි ...
දෙන්නනු යි ... ආයුෂමත්තව දෙමි” යි.

3. **අතිරෙක අගිර තුන් යොදුනෙහි අගිර සත් ඇතියේ ඉකුම්වා
තම් නිසගිපවිති වෙයි. අගිර තුන් යොදුනෙහි විමති ඇතියේ ඉකුම්වා
තම් නිසගිපවිති වෙයි. අගිර තුන් යොදුනෙහි උනු ය යන සත් ඇතියේ
ඉකුම්වා තම් නිසගිපවිති වේ. උනු තුන් යොදුනෙහි අගිර සත් ඇතියේ
දුකුලාආවාත් වෙයි. උනු තුන් යොදුනෙහි විමති ඇතියේ දුකුලාආවාත්
වේ’යි. උනුතුන් යොදුනෙහි උනුය යන සත් ඇතියේ ආවාත් තාති.**

4. **තුන්යොදුනක් තාත් ගෙණ යේ තම්, උනුතුන් යොදුනක් තාත්
ගෙණ යේ තම්, තුන් යොදුනක් තාත් ගෙණ යේ ද පෙරළා ගෙණ ඒ ද,
තුන් යොදුනක් තාත් විසියැවී වූගේ ගොස් ඉන් මත්තෙහි ගෙණ යේ තම්,
අසිදා ගත්තා ලදුව තාවත ලාබ ගෙණ යේ තම්, නිසර්ත ලද්දක් ලාබගෙණ
යේ තම්, අතෙකක්නු ලවා ගත්වා යේ තම්, එළලොම්න් කළ බඩුවක් ගෙණ
යේ තම් (මිනුට ද), උමතු වුවනුට ද, ආදි කමම්කයාට ද ආවාත් තාති.**

එළකලොම ගිණිපදය නිමි.

එළකලොමධොවාපන සිකඛාපදං.

1. තෙන සමයෙන වුද්ධො භගවා සකෙකසු විහරති සපිලවජ්ජසමිං නිශ්‍රොධාරුමේ. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු භික්ඛුනීති එළකලොමානි ඛොවාපෙනතිපි රජාපෙනතිපි විජටාපෙනතිපි. භික්ඛුනියො එළකලොමානි ඛොවනතියො රජනතියො විජටෙනතියො ඊඤ්චනති උද්දෙසං පරිපුච්ඡං අභිසීලං අභිචිත්තං අධිපඤ්ඤං. අථ ඛො මහාපජාපතී ගොතමී යෙන භගවා තෙනුපසඬිකමි, උපසඬිකමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං අට්ඨාසි, එකමන්තං සීතං ඛො මහාපජාපතී ගොතමී. භගවා එතදවොච: “කච්චි ගොතමී භික්ඛුනියො අපමන්තං ආත්මාපිතියො පභි-තත්තං විහරන්ති”ති. “කුතො භනෙත භික්ඛුනීතං අපමාදෙ, අය්‍ය ඡබ්බග්ගියා භික්ඛුනීති එළකලොමානි ඛොවාපෙනතිපි රජාපෙනතිපි විජටාපෙනතිපි, භික්ඛුනියො එළකලොමානි ඛොවනතියො රජනතියො විජටෙනතියො ඊඤ්චනති උද්දෙසං පරිපුච්ඡං අභිසීලං අභිචිත්තං අධිපඤ්ඤන්ති”.

2. අථ ඛො භගවා මහාපජාපතී ගොතමී ධම්මියා කථාය සඤ්ඤෙසසි සමාදාපෙසි සමුත්තෙතෙසසි සම්පහංසෙසි. අථ ඛො මහාපජාපතී ගොතමී භගවතා ධම්මියා කථාය සඤ්ඤෙසසි සමාදාපිතා සමුත්තෙතජ්ජා සම්පහංසිතා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා පදකම්මං කත්වා පකකාමි. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදනෙ එතස්මිං පකරණේ භික්ඛුසඬ්ඝං සන්නිපාතාපෙත්වා ඡබ්බග්ගියෙ භික්ඛු පටිපුච්ඡ: “සච්චං නිර තුලෙහ භික්ඛවෙ භික්ඛුනීති එළකලොමානි ඛොවාපෙථපි රජාපෙථපි විජටාපෙථපි”ති? “සච්චං භගවා”. “ඤ්ඤිකායො තුමහංසං භික්ඛවෙ අඤ්ඤාතිකායො”ති. “අඤ්ඤාතිකායො භගවා”ති. “අඤ්ඤාතිකා මොඤ්ජුරිසා අඤ්ඤාතකාතං ත ජාතන්ති පතිරුපං වා අපතිරුපං වා පාසාදිකං වා අපාසාදිකං වා. තත්ත නාම තුලෙහ මොඤ්ජුරිසා අඤ්ඤාතිකාති භික්ඛුනීති එළකලොමානි ඛොවාපෙස්සථපි රජාපෙස්සථපි විජටාපෙස්සථපි. තෙනං මොඤ්ජුරිසා අපසන්නාතං වා පසාදියං -පෙ- එවඤ්ච පන භික්ඛවෙ ඉමං සිකඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ.”

“යො පන භික්ඛු අඤ්ඤාතිකාය භික්ඛුනියා එළකලොමානි ඛොවාපෙය්‍ය වා රජාපෙය්‍ය වා විජටාපෙය්‍ය වා, නික්ඛග්ගියං පාවිතතියන්ති”.

3. යො පනාති යො යාදිසො -පෙ- භික්ඛුති -පෙ- අයං ඉමස්මිං අදෙථ අභිපෙපතො භික්ඛුති.

අඤ්ඤාතිකා නාම: මාතීතො වා පිතීතො වා යාව සහගමා පිතාග-ප්‍රගා අසම්බද්ධා.

භික්ඛුනී නාම: උභතො සබ්බෙ උපසම්පන්නා.

එළකලොමධොවාපන ශික්ෂාපදය

1. එසමයෙහි භාග්‍යවන් බුදුරජාතන් වහන්සේ ශාක්‍යජනපදයෙහි වූ කිඹුල්වත්පුර නිත්‍රොධාරාමයෙහි වැඩ වසන සේක. එසමයෙහි ඔව්හු මහණුහු භික්ෂුණීන් ලවා එළලොම් දෙවවති, රදන් කරවති, තෙලවත්. භික්ෂුණීහු එළලොම් දෙවත්තාහු රදන්තාහු තෙලත්තාහු උදෙසීම පිළිවිසීම අධිසිලය අධිවිතතය අධිප්‍රඥව භාරපියති. එකල්හි මහාපුජාවතී ගොතමී තොමෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹ වැද එකත්පස් ව සිටිය ය. එකත්පස් ව සිටි මහාපුජාවතී ගොතමීයට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ වදන සේක: “කිමෙක් ද? ගොතමීයනි, භික්ෂුණීහු තොපමාවුවාහු, කෙලෙසුන් තවත වෙර ඇත්තාහු නිවන් පිණිස මෙතෙසු සිත් ඇත්තාහු වෙසෙද්ද.” “වහන්ස, භික්ෂුණීන්ට අප්‍රමාදයෙන් කොසින් ද? මච්චර්තිය ආයාසයෝ මෙතෙණින් ලවා එළලොම් දෙවවති, රදන් කරවති, තෙලවත්. භික්ෂුණීහු එළලොම් දෙවත්තාහු රදන්තාහු තෙලත්තාහු උදෙසීම පිළිවිසීම අධිසිලය අධිවිතතය අධිප්‍රඥව යන මේ භාරපියති”යි.

2. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මහාපුජාවතී ගොතමීයට දූහම් කථාවෙන් කරුණු දක්වූහ. කුසල් දහමිහි සමාදන් කරවූහ. උත්සාහවත් කරවූහ. මානවින් පාඨාද වූහ. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් දූහම් කථාවෙන් කරුණු දක්වන ලද, සමාදන් කරවන ලද, කෙද ගත්වන ලද, මානවින් පහදවන ලද මහාපුජාවතී ගොතමී තොමෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද පාදකුණු කොට නික්ම ගිය ය. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදහසෙහි මේ කරුණෙහි බික්සහන රැස් කරවා සවග මහණුන් පුළුවන් සේක: “සැබැද මහණෙනි, තෙපි භික්ෂුණීන් ලවා එළලොම් දෙවවවු ද, රදවවු ද, තෙලවවු ද?”යි. “සැබැව භාග්‍යවතුන් වහන්ස.” “මහණෙනි තොපගේ තැයෝ ද තොතැයෝ ද?” යි. “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, තොතැයෝ ය”යි. “තුච්ඡ පුරුෂයෙනි, තොතැයෝ නො තැයන් පිළිබඳ සුදුසු බව හෝ බුහුදුසු බව හෝ පාඨාදීම හෝ නො පාඨාදීම හෝ තොදනිත්. “තුච්ඡ-පුරුෂයෙනි, එහි තම තෙපි තොතැ වූ භික්ෂුණීන් ලවා එළලොම් දෙවවුහු ය. රැදවුහු ය. තෙලවුහු ය”යි. “භික්ෂුණීන්, තෙල නො පහන්වුවන්සේ පාඨාදීම පිණිස හෝ නො වෙයි. මහණෙනි, මේ සිකපදය මෙසේ උදෙසවු:

“යම් මහණෙක් නො නැ මෙතෙණක ලවා එළලොම් දෙවවා නම් හෝ රදවා නම් හෝ තෙලවා නම් හෝ නිසඟිපවිති වේ” යයි.

3. යො සන යනු යම්බඳ වූ යමෙක් හිඤ්චු’ යි ... මේ තෙමේ මේ අභියෝගි භික්ෂු ය යි අදහස් කරණ ලදී.

අඤ්ඤාභිකා තම: මවුපසින් හෝ පියපසින් හෝ සත්වත මුත්තා සුගඵ දක්වා නො බැඳුනාහු.

හිඤ්චුණි තම, උභයො සබ්බයා කෙරෙහි උපසපත් වූවා ය.

4. “ධොවා”ති ආණාපෙති, ආපතති දුක්ඛටස්ස. ධොතාති නිස්සගි-
යාති හොතති. රජාති ආණාපෙති, ආපතති දුක්ඛටස්ස. රතතාති නිස්සගි-
යාති හොතති. “විජටෙති”ති ආණාපෙති, ආපතති දුක්ඛටස්ස. විජටිතාති
නිස්සගියාති හොතති. නිස්සජ්ඣබ්බාති සබ්බස්ස වා ගණස්ස වා පුග්ගලස්ස
වා. එවඤ්ච පන හික්ඛවෙ නිස්සජ්ඣබ්බාති: “ඉමොති මෙ හතෙන ඵලකලොමොති
අඤ්ඤාතිකාය භික්ඛුතියා ධොවාපිතාති නිස්සගියාති, ඉමොතාහං ගච්ඡස්ස
නිස්සජාමිති -පෙ- දදෙය්‍යාති -පෙ- දදෙය්‍යනති, -පෙ- අයසවතො දමමිති.”

5. අඤ්ඤාතිකාය අඤ්ඤාතිකසඤ්ඤී ඵලකලොමොති ධොවාපෙති,
නිස්සගියං පාවිතතියං. අඤ්ඤාතිකාය අඤ්ඤාතිකසඤ්ඤී ඵලකලොමොති
ධොවාපෙති රජාපෙති, නිස්සගියෙන ආපතති දුක්ඛටස්ස. අඤ්ඤාතිකාය
අඤ්ඤාතිකසඤ්ඤී ඵලකලොමොති ධොවාපෙති විජටාපෙති, නිස්සගියෙන
ආපතති දුක්ඛටස්ස. අඤ්ඤාතිකාය අඤ්ඤාතිකසඤ්ඤී ඵලකලොමොති ධොවා-
පෙති රජාපෙති විජටාපෙති, නිස්සගියෙන ආපතති ද්විත්තං දුක්ඛටාතං.

6. අඤ්ඤාතිකාය අඤ්ඤාතිකසඤ්ඤී ඵලකලොමොති රජාපෙති, නිස්සගියං
පාවිතතියං. අඤ්ඤාතිකාය අඤ්ඤාතිකසඤ්ඤී ඵලකලොමොති රජාපෙති
විජටාපෙති -පෙ- රජාපෙති ධොවාපෙති, නිස්සගියෙන ආපතති දුක්ඛටස්ස.
-පෙ- රජාපෙති විජටාපෙති ධොවාපෙති, නිස්සගියෙන ආපතති ද්විත්තං
දුක්ඛටාතං.

7. අඤ්ඤාතිකාය අඤ්ඤාතිකසඤ්ඤී ඵලකලොමොති විජටාපෙති, නිස්සගියං
පාවිතතියං. අඤ්ඤාතිකාය අඤ්ඤාතිකසඤ්ඤී ඵලකලොමොති විජටාපෙති
ධොවාපෙති -පෙ- විජටාපෙති රජාපෙති, නිස්සගියෙන ආපතති දුක්ඛටස්ස.
-පෙ- විජටාපෙති ධොවාපෙති රජාපෙති, නිස්සගියෙන ආපතති ද්විත්තං
දුක්ඛටාතං.

8. අඤ්ඤාතිකාය වෙමතිකො -පෙ- අඤ්ඤාතිකාය ඤ්ඤාතිකසඤ්ඤී -පෙ-
අඤ්ඤාය ඵලකලොමොති ධොවාපෙති, ආපතති දුක්ඛටස්ස. එකතො
උපසම්පාතතාය ධොවාපෙති, ආපතති දුක්ඛටස්ස. ඤ්ඤාතිකාය අඤ්ඤාතිකසඤ්ඤී,
ආපතති දුක්ඛටස්ස. ඤ්ඤාතිකාය වෙමතිකො, ආපතති දුක්ඛටස්ස. ඤ්ඤාතිකාය
ඤ්ඤාතිකසඤ්ඤී, අතාපතති.

9. අතාපතති ඤ්ඤාතිකාය ධොවතතියා අඤ්ඤාතිකා දුතියා හොති,
අවුත්තා ධොවති, අපරිගුත්තං කච්ඡන්ති ධොවාපෙති, සික්ඛමානාය,
සාමණේරියා, උම්මතතකස්ස, අදීකම්මකස්සාති.

ඵලකලොමධොවාපනසිකධාපදං නිවසිතං.

4. 'දෙව'යි ඇණවා නම් දුකුලාආවාත් වෙයි. අනාලද්දු නිසර්ථය යුක්තානු වෙයි. රදන් කරවයි ඇණවා නම් දුකුලාආවාත් වෙයි. රදන ලද්දු නිසර්ථය යුක්තානු වෙත්. තෙලව යි ඇණවා නම් දුකුලාආවාත් වෙයි. තෙලක ලද්දු නිසර්ථය යුක්තානු වෙත්. සහනට හෝ ගණයට හෝ පුතුලක්භට හෝ නිසර්ථය යුක්තානු, තවද "මහණෙනි මෙසේ නිසර්ථය යුක්තානුය." "වහන්ස, තො තු මෙහෙණක ලවා දෙවවන ලද මගේ මේ ඵලොම් නිසර්ථය විය. මම මේවා සහනට නිසර්ථයයි ... දෙන්නේයයි ... දෙන්නානු යයි ... ආයුමෙත් භට දෙමි"යි.

5. තො තු සන් ඇතියාව තො තු මෙහෙණක ලවා ඵලොම් දෙවවා නම් නිසර්ථය වෙයි. තො තු සන් ඇතියාව තො තු මෙහෙණක ලවා ඵලොම් දෙවවා නම් රදන් කරවා නම් නිසර්ථයක් සමග දුකුලාආවාත් වෙයි. තො තු සන් ඇතියාව තො තු මෙහෙණක ලවා ඵලොම් දෙවවා නම් තෙලවා නම් නිසර්ථයක් හා දුකුලාආවාත් වෙයි. තො තු සන් ඇතියාව, තො තු මෙහෙණක ලවා ඵලොම් දෙවවා නම් රදන් කරවා නම් තෙලවා නම් නිසර්ථයක් සමග දෙ දුකුලාආවාතෙක් වේ.

6. තො තු මෙහෙණක ලවා තො තු ය යන සන් ඇති ව ඵලොම් රදන් කරවා නම් නිසර්ථය වෙයි. තො තු මෙහෙණක ලවා තො තු සන් ඇති ව ඵලොම් රදන් කරවා නම් තෙලවා නම් ... රදන් කරවා නම් දෙවවා නම් නිසර්ථයක් සමග දුකුලාආවාත් වෙයි ... රදන් කරවා නම් තෙලවා නම් දෙවවා නම් නිසර්ථයක් සමග දෙ දුකුලාආවාතෙක් වේ.

7. තො තු සන් ඇතියාව තො තු මෙහෙණක ලවා ඵලොම් තෙලවා නම් නිසර්ථය වෙයි. තො තු සන් ඇතියාව තො තු මෙහෙණක ලවා ඵලොම් තෙලවා නම් දෙවවා නම් ... තෙලවා නම් රදන් කරවා නම් නිසර්ථයක් සමග දුකුලාආවාත් වෙයි. ... තෙලවා නම් දෙවවා නම් රදන් කරවා නම් නිසර්ථයක් සමග දෙ දුකුලාආවාතෙක් වේ.

8. විමති ඇත්තේ තො තු මෙහෙණක ලවා ... තු ය යන සන් ඇතියේ තො තු මෙහෙණක ලවා ... අනෙකක්කුගේ ඵලොම් දෙවවා නම් දුකුලා-ආවාත් වෙයි. හිසුණින් වෙත උපසන් වූ මෙහෙණක ලවා දෙවවා නම් දුකුලාආවාත් වෙයි. තො තු ය යන සන් ඇතියේ තු මෙහෙණක ලවා (දෙවවා නම්) දුකුලාආවාත් වෙයි. විමති ඇත්තේ තු මෙහෙණක ලවා (දෙවවා නම්) දුකුලාආවාත් වෙයි. තු ය යන සන් ඇතියේ තු මෙහෙණක ලවා දෙවවා නම් ඇවාත් නැති.

9. තු මෙහෙණක දෝතා කල්හි තො තු මෙහෙණක් දෙවන්න වේ නම්, තො කියන ලද්දේ දෙවවා නම්, පරිභෝග තො කරණ ලද ඵලොම්ත් කළ හාණියක් දෙවවා නම්, සිතනමානාවක ලවා (දෙවවා නම්), හෙරණක ලවා (දෙවවා නම්), උමතුටුටුට ද, ආදිකම්මකයට ද ඇවාත් නැති.

ඵලකලෝමයෝවාපන ශික්ෂාපදය නිමි.

රුපියසිකඩාපදං.

1. තෙත සමයෙහි බුද්ධෝ හඟවා රජගහෙ විහරති වෙළඳවෙහෙ කලදකැව්වෑපෙ. තෙත බෝ පත සමයෙහි ආයසමා උපනිනෙද්දී සකාසුතෙතො රජගහෙ අඤ්ඤාකරණං කුලසං කුලීප්භො හොති නිව්ච්ඡාතතිකො. යං තසම් කුලෙ උපපන්නී බද්ධතියං වා භොජනියං වා තතො ආයසමිතො උපනන්තො සකාසුතෙතො පටිච්ඡංසො¹ ඔපියති. තෙත බෝ පත සමයෙහි සායං තසම් කුලෙ මංසං උපපන්නං හොති. තතො ආයසමිතො උපනන්තො සකාසුතෙතො පටිච්ඡංසො ඔපිතො හොති. තසං කුලසං දුරකො රතනියා පච්චුසසමියං පච්චුට්ඨාය රොදති: “මංසං මෙ දෙථා”ති. අථ බෝ සො පුරිසො පජාපතී එතදවොච: “අයසං පටිච්ඡංසං දුරකං දෙති, අඤ්ඤං වේතාපෙතො අයසං දසොමා”ති. තසං² තං අදසි.

2. අථ බෝ ආයසමා උපනන්තො සකාසුතෙතො පුබ්බත්තසමියං නිවාසෙතො සතතවිවරමාදය යෙත තං කුලං තෙත්තපසිකමි, උපසිකමිතො පඤ්ඤාතො ආයතෙ නිසිදි. අථ බෝ සො පුරිසො යෙතායසමා උපනන්තො සකාසුතෙතො තෙත්තපසිකමි, උපසිකමිතො ආයසමතං උපනන්තො සකාසුතො අභිවා-දෙතො එකමන්තං නිසිදි. එකමන්තං නිසිතො බෝ සො පුරිසො ආයසමතං උපනන්තො සකාසුතො එතදවොච: “භික්ෂො බෝ හතෙත සායං මංසං උපපන්නං අහොසි, තතො අයසං පටිච්ඡංසො ඔපිතො. අයං හතෙත දුරකො රතනියා පච්චුසසමියං පච්චුට්ඨාය රොදති: “මංසං මෙ දෙථා”ති. අයසං පටිච්ඡංසො දුරකං දිනො. කභාපණෙන හතෙත කීං අභරියාතු”ති. “පට්ඨවෙතො මෙ ආට්ඨසො කභාපණොදෙති?” “අම් හතෙත පට්ඨවෙතොති.” “තඤ්ඤාට මෙ ආට්ඨසො කභාපණොදෙති”ති.

3. අථ බෝ සො පුරිසො ආයසමිතො උපනන්තො සකාසුතෙතො කභාපණං දතො උක්ඛායති බිගති විජාචෙති: “යථෙව මයං රුපියං පට්ඨානණොම, එවමෙව ඉමෙ සමණා සකාසුතෙතො රුපියං පට්ඨානණොති”ති. අයොසුං බෝ භික්ඛු තසං පුරිසං උක්ඛායනායං බිගනායං විජාචෙනායං. යෙ තෙ භික්ඛු අපට්ඨන්, තෙ උක්ඛායනාති බිගනාති විජාචෙතාති: “කථං භි තාම ආයසමා උපනන්තො සකාසුතෙතො රුපියං පට්ඨානණොති”ති. අථ බෝ තෙ භික්ඛු හඟවතො එතමන් ආරොචෙසුං: “සථං කීර තිං උපනන්ත රුපියං පට්ඨානණොති”ති? “සථං හඟවා.” විහරති බුද්ධෝ හඟවා. “කථං භි තාම තිං මොඤ්ජුරිත රුපියං පට්ඨානණොසි, තෙතං මොඤ්ජුරිත අපසකන්නං වා පසාදය -පෙ- එවඤ්ච පත භික්ඛවෙ ඉමං සිකඩාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:

“යො පන භික්ඛු ජාතිරූපරජනං උග්ගණෙය්‍යා වා උග්ගණොපෙය්‍යා වා උපනික්ඛිතං වා ඤාදිසෙය්‍යා, නිග්ගණියං පාචිතනියනාති.”

4. යො පනාති යො යාදිසො -පෙ-

භික්ඛුති -පෙ- අයං ඉමෙමිං අනෙථ අධිපෙතො භික්ඛුති.

1. පටිච්ඡංසො. මජ්ඣං. 2. තසං තං අදසි. ඔප්පං. කදිසෙතො.

රූපියශික්ෂාපදය.

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ රජගහනුවර සම්පයෙහි වූ, කලාඤ්ඤානිවාස නම් වෙළඳවනයෙහි වැඩ වසන සේක. එසමයෙහි ආයුෂමත් උපනාඤ්ඤා ශාක්‍යපුත්‍ර තෙමේ රජගහනුවර එක්තරා කුලයක්කුණේ කුලපතවුයේ නිව්වහනැති වෙයි. ඒ කුලයෙහි කෑ යුතු හෝ බුදිය යුතු යමක් උපදී නම් ඉන් ආයුෂමත් උපනාඤ්ඤා ශාක්‍යපුත්‍රයන්ගේ කොටස තබනු ලැබේ. එකල්හි ඒ කුලයෙහි සවස මසක් උපන්නේ වෙයි. එයින් ආයුෂමත් උපනාඤ්ඤා ශාක්‍යපුත්‍රයන්ගේ කොටස තබන ලද්දේ වෙයි. එකුලෙහි දරුවෙක් රූ අලුයම් නැතිව “මට මස් දෙව”යි හඬයි. ඉක්බිති ඒ පුරුෂ තෙමේ බිරිඳට මෙසේ කීය. “ආයුෂයන් වහන්සේගේ කොටස දරුවාට දෙව. අන් මසක් විකොට ගෙණ ආයුෂයන් වහන්සේට දෙන්නෙමු”යි. ඔහුට එය දුනි.

2. ඉක්බිති ආයුෂමත් උපනාඤ්ඤා ශාක්‍යපුත්‍ර තෙමේ පෙරවරු හැඳ පොරවා පාඩිපුරු ගෙණ ඒ කුලය වෙත එළඹ පැණවූ අසුන්හි හුන්නේය. ඉක්බිති ඒ පුරුෂ තෙමේ උපනාඤ්ඤා ශාක්‍යපුත්‍රයන් වෙත එළඹ වැඳ එකක් පසෙක හුන්නේය. එකක් පසෙක හුන් ඒ පුරුෂ තෙමේ උපනාඤ්ඤා ශාක්‍යපුත්‍රයන්ට මෙය කීය. “වහන්ස, ඊයේ සවස මසක් උපන්නේ විය. එයින් ආයුෂයන් වහන්සේගේ කොටස තබන ලදී. “වහන්ස, මේ දරුවා රූ අලුයම් වේලෙහි නැතිව මට මස් දෙව”යි හඬයි. ආයුෂයන්ගේ කොටස දරුවාට දෙන ලදී. “කහවණුවකින් කුමක් ගෙණ යුතුද”යි කීය. “අවැත මට කහවණුව පරිත්‍යාග කරණ ලද්ද”යි. “එසේය වහන්ස, පරිත්‍යාග කරණ ලද්ද”යි. “අවැත මට ඒ කහවණුව ම දෙව”යි.

3. ඉක්බිති ඒ පුරුෂ තෙමේ ආයුෂමත් උපනාඤ්ඤා ශාක්‍යපුත්‍රයන්ට කහවණුව දී අවමන් කෙරෙයි, අයුණු කීයයි, නුගුණ පතුරුවයි. “යම් සේ අපි රන්-රිදී මුහු කහවණු පිළිගනුමෝ ද එමෙන් ම මේ ශ්‍රමණ ශාක්‍යපුත්‍රයෝ ද රන් රිදී මුහු කහවණු පිළිගනී”යි. භික්ෂුහු අවමන් කරණ, අයුණු කීයන, නුගුණ පතුරුවන ඒ පුරුෂයාගේ බස් ඇසූහ. යම් අපිත් මගණ කෙනෙක් වෙද්ද ඔහු අවමන් කරති, අයුණු කීයති, නුගුණ පතුරුවත්. “කෙසේ නම් ආයුෂමත් උපනාඤ්ඤා ශාක්‍යපුත්‍රයෝ රන් රිදී මුහු කහවණු පිළිගන්නාහු ද”යි. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට එපවත් සාලු කළහ. “සාබ්‍ය ද, උපනාඤ්ඤා, තෝ රන් රිදී මුහු කහවණු පිළිගන්නෙහි ද”යි. “සාබ්‍ය, භාග්‍යවතුන් වහන්ස,” භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ ගැරුණ සේක. “කෙසේ නම් තුළු පුරුෂය, තෝ රන් රිදී මුහු කහවණු පිළිගන්නෙහි ද, තුළු පුරුෂය, මෙය තො පහත්වුවන්ගේ පැහැදීම පිණිස හෝ නො වෙයි. ... තවද “මහණෙනි, මේ සිකපදය මෙසේ උදෙසවු:”

“යම් මහණෙක් රන් රිදී මුහු කහවණු තෙමේ ගණ් නම් හෝ අනුන් ලවා ගන්වා නම් හෝ ලභ තබන ලද්දක් ඉවසා නම් හෝ නිසන්-පවිනි වේ”යි.

4. යො සනා යනු: යමෙක් යම් බදුවූයෙක්, ...

භික්ෂු යනු: ... මේ තෙමේ මේ අපියෙහි භික්ෂුයයි අදහස් කරණ ලදී.

ජාතරූපං නාම: සන්තුවණෙනා වුච්චති.

රජනං නාම: කභාපණො ලොභමාසකො- දුරුමාසකො- ජතුමාසකො
සෙ වොහාරං ගච්ඡති.

උභයණෙකයාති සයං ගණනාති, නිසසගිගං පාවිතගිගං.

උභයණනාපෙයාති අඤ්ඤං ගාහාපෙති. නිසසගිගං! පාවිතගිගං.

උපනිකිතනං වා සාදීසෙයාති “ඉදං අයසස්ස හොතු”ති උපනිකිතනං
සාදීගති, නිසසගිගං හොති, සඛ්‍යමජ්ඣෙ නිසසජ්ඣබ්බං. එවඤ්ඤා පත
භිකුට්ඨෙ නිසසජ්ඣබ්බං: තෙන භිකුට්ඨා සඛ්‍යං උපසඛිකමිනා එකංසං
උපතරුගභිතං කරිනා බුඬ්ඨාතං භිකුට්ඨං පාදෙ වජ්ඣනා උක්ඛුට්ඨං නිසිදිනා
අඤ්ඤං පග්ගහෙනා එවමිග්ග වචනීයො: “අහං භතෙන රූපියං පටිග්ගහෙති.
ඉදං මෙ නිසසගිගං. ඉමංසං සඛ්‍යස්ස නිසසජාමී”ති නිසසජාතා අපතති
දෙසෙතබ්බං. ව්‍යතෙන භිකුට්ඨා පටිබලෙන අපතති පටිග්ගහෙතබ්බං.
සචෙ තථ අගච්ඡති අරුමිකො වා උපාසකො වා. සො වතතබ්බො: “අට්ඨසො
ඉමං ජාතාති”ති. සචෙ සො ගණති “ඉමිනා කීං අගරියසතු”ති. න වතතබ්බො
“ඉමං වා ඉමං වා අගරා”ති. කප්පියං අවිකිතබ්බං: සප්පි වා ඡතලං වා මුට්ඨි වා
ඵාණිකං වා. සචෙ සො තෙන පටිවතෙතනා කප්පියං අගරති, රූපියපටිග්ගා-
හකං ධපෙතා සබ්බෙගෙව පරිභුඤ්ජිතබ්බං. එවඤ්ඤාතං ලභෙථ, ඉච්චතං
කුසලං. නො චෙ ලභෙථ, සො වතතබ්බො: “අට්ඨසො ඉමං ඡබ්බිති”ති. සචෙ
සො ඡබ්බිති, ඉච්චතං කුසලං. නො චෙ ඡබ්බිති, පඤ්ඤාභගෙහි සමනතා-
ගතො භිකුට්ඨ රූපියඡබ්බිකො සමමනනිතබ්බො: සො න ඡජුගතිං ගච්ඡෙය්‍ය,
න දෙසාගතිං ගච්ඡෙය්‍ය, න මොභාගතිං ගච්ඡෙය්‍ය, න භාගාගතිං ගච්ඡෙය්‍ය,
ඡබ්බිතාඡබ්බිතඤ්ඤා ජාතෙය්‍ය. එවඤ්ඤා පත භිකුට්ඨෙ සමමනනිතබ්බො: පඨමං
භිකුට්ඨා යාවිතබ්බො, යාවිනා ව්‍යතෙන භිකුට්ඨා පටිබලෙන සබ්බො
ඤ්ජෙතබ්බො:

“සුඤ්ඤා මෙ භතෙන සබ්බො. යදි සඛ්‍යස්ස පතතකල්ලං, සබ්බො
ඉප්ථනනාමං භිකුට්ඨ රූපියඡබ්බිකං සමමනෙය්‍ය, එසා ඤ්ජති.

සුඤ්ඤා මෙ භතෙන සබ්බො. සබ්බො ඉප්ථනනාමං භිකුට්ඨ රූපියඡබ්බිකං
සමමනනිති. යස්සායසචතො ඛමති ඉප්ථනනාමිග්ග භිකුට්ඨො රූපියඡබ්බි-
කස්ස සමමුති, සො සුඤ්ඤස්ස. යස්ස නතබ්බමති, සො භාසෙය්‍ය.

සමමනො සබ්බෙත ඉප්ථනනාමො භිකුට්ඨ රූපියඡබ්බිකො, ඛමති
සඛ්‍යස්ස, තග්ගා සුඤ්ඤා. එවමිග්ගං ධාරයාමී”ති.

ජාතරූප නම්: රත්රන් කියනු ලැබේ.

රත්න නම්: කහවණුය, ලොහොමසුය, දූවමසුය, ලහමසුයි යමෙක් ව්‍යවහාරයට යේ නම් ඒ ය.

ලහනණෙකය යනු: තෙමේ හඬේ නම් නිසඟිපවිති වේ.

ලහනණාපෙය යනු: අනෙකක්සු ලවා හත්වා නම් නිසඟිපවිති වේ.

ලපනිකිනිතං වා ආදියෙය යනු: "මෙය අයථිකත් වහන්සේට වේවා"යි ලහ තබන ලද්දක් ඉවසා නම් නිසඟි වේ. සහමාද නිසථය යුතුයි. තවද "මහණෙනි, මෙසේ නිසථය යුතුයි. ඒ මහණ විසින් සබ්බයා වෙත එළඹ උතුරාසන එකක් කොට පෙරෙව මහලු හිසකින් පා වැද අඩදණිව හිඳ ඇදීලී බැඳ මෙසේ කිය යුත්තේය. "වහන්ස, මම රත් රිදී මසු කහවණු පිළිගත්තෙමි. මාගේ මෙය නිසඟි විය. මම මෙය සහනට නිසථමි"යි, නිසථය ඇවැත් දෙයිය යුතුයි. ව්‍යාකූල වූ ප්‍රතිබල වූ මහණක්සු විසින් ඇවැත් පිළිගත යුතුයි. ඉදින් එහි ආරාමිකයෙක් හෝ උපාසකයෙක් හෝ පෑමණේ නම් හේ මෙසේ කිය යුත්තේය. ඇවැත මෙය දතැයි. ඉදින් හේ "මෙයින් කුමක් ගෙණ ආයුතුද"යි බෙණේ නම් මෙය හෝ මෙය හෝ ගෙණෙවයි නො කිය යුත්තේය. හිතෙල් හෝ තලතෙල් හෝ මි හෝ පෑණි හෝ කැපවතක් පැවසිය යුතුයි. ඉදින් හේ එයින් පෙරපි කොට කැපවතක් එළවා නම් රූපිය ප්‍රතිග්‍රාහකයා තබා සිගල්ලන් විසින් පරිභෝග කටයුතුයි. ඉදින් මෙසේ ලැබේ නම් එය මැනවි. ඉදින් නො ලැබේ නම් හේ මෙසේ කියයුත්තේ ය. ඇවැත මෙය ඉවත ලවයි. ඉදින් හේ ඉවත ලා නම් තෙල ඉවතලීම මැනවි. ඉදින් ඉවත නොලා නම් පසගකින් සමන්විත වූ මහණ තෙමේ 'රූපිය ජබ්බකය'යි සමවත කටයුත්තේ ය: යමෙක් ජන්දයෙන් අගතියට නො යේ නම්, දෝෂයෙන් අගතියට නො යේ නම්, මොහයෙන් අගතියට නොයේ නම්, ඕයෙන් අගතියට නො යේ නම්, ඉවත ලූ නො ලූ දෑ දනී නම්, හෙතෙමේ යි. තවද මහණෙනි. මෙසේ සමවත කටයුත්තේ ය: පළමුකොට මහණ තෙමේ යැදිය යුත්තේ ය. යැද ව්‍යාකූල වූ ප්‍රතිබල වූ මහණක්සු විසින් සබ්බ තෙමේ දන්විය යුත්තේ ය."

"වහන්ස, සබ්බ තෙමේ මා කියන්නක් අසාවා. ඉදින් සහනට පෑමණි කල් වේ නම් සබ්බ තෙමේ මෙනම් මහණහු රූපියජබ්බක කොට සමවත කරන්නේය. මේ ඤානිය"යි.

"වහන්ස, සබ්බ තෙමේ මා කියන්නක් අසාවා. සබ්බ තෙමේ මෙනම් මහණහු රූපියජබ්බක කොට සමවත කෙරෙයි. මෙනම් මහණහුගේ රූපිය-ජබ්බක සමවතිය යම් ආයුෂමතක්කට රිසි වේ නම් හේ තූෂණිච්ඡාදන වන්නේ ය. යමෙක්කට නො රිසි වේ නම් හේ කියන්නේ ය.

සබ්බයා විසින් මෙනම් මහණ තෙමේ 'රූපියජබ්බක' යයි සමවත කරණ ලද්දේ ය. එය සබ්බයාට රිසි වෙයි. එහෙයින් තූෂණිච්ඡාදය යි. මෙය මෙසේ දරමි"යි.

5. තෙන සමමතෙන භික්ඛුතා අනිමිත්තං කථාං පාතෙතබ්බං. සචෙ නිමිත්තං කථාං පාතෙති, ආපතති දුක්ඛං. රූපියෙ රූපියසංඤ්ඤා රූපියං පටිග්ගණනාති, නිග්ගණිතං පාවිතරියං. රූපියෙ වෙමිතිකො රූපියං පටිග්ගණනාති, නිග්ගණිතං පාවිතරියං. රූපියෙ අරූපියසංඤ්ඤා රූපියං පටිග්ගණනාති, නිග්ගණිතං පාවිතරියං. අරූපියෙ රූපියසංඤ්ඤා, ආපතති දුක්ඛං. අරූපියෙ වෙමිතිකො, ආපතති දුක්ඛං. අරූපියෙ අරූපිය-සංඤ්ඤා, අතාපතති.

6. අතාපතති අරුකාරාමෙ වා අරුකාවසථෙ වා උග්ගහෙසා වා උග්ග-හාපෙසා වා නික්ඛිපති, “ගග්ග හවිසාති සො හවිසාති”ති, උමමතකස්ස, ආදිකමමිකස්සාති.

රූපියසංචොහාරං නිබ්බානං.

5. 2. 9.

රූපියසංවොහාර සිකඩාපදං

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො හගවා සාවස්සියං විහරති ජෙනවතෙ අතාපිකේකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පත සමයෙන ජබ්බග්ගියා භික්ඛු තාතපසකාරකං රූපියසංවොහාරං සමාපජ්ජන්ති. මනුස්සා උරුකියන්ති ඩියන්ති විපාවෙනති: “කථං හි තාම සමණා සකප්පන්තියා තාතපසකාරකං රූපියසංවොහාරං සමාපජ්ජියන්ති, සෙය්‍යථාපි හිති කාමගොගිතො”ති. අස්සොස්ස ඛො භික්ඛු තෙසං මනුස්සානං උරුකියන්තානං ඩියන්තානං විපාවෙන්තානං යෙ තෙ භික්ඛු අපට්ඨන්ති තෙ උරුකියන්ති ඩියන්ති විපාවෙනති: “කථං හි ඤාමි ජබ්බග්ගියා භික්ඛු තාතපසකාරකං රූපියසංවොහාරං සමා-පජ්ජියන්ති”ති. අථ ඛො තෙ භික්ඛු හගවතො එතමන්ථ ආරොවෙස්සං -පෙ- ‘සච්චං කිරි තුමෙහ භික්ඛුවෙ තාතපසකාරකං රූපියසංවොහාරං සමාපජ්ජ-ථා’ති. “සච්චං හගවා”, විගරහි බුද්ධො හගවා. “කථං හි තාම තුමෙහ මොඤ්ජුරිතා තාතපසකාරකං රූපියසංවොහාරං සමාපජ්ජියන්ති. තෙනං මොඤ්ජුරිතා අපසස්සන්තානං වා පසාදස්සං -පෙ- එවඤ්ච පත භික්ඛුවෙ ඉමං සිකඩාපදං උද්දිගෙය්‍යථා:

“සො පන භික්ඛු නානපසකාරකං රූපියසංවොහාරං සමාපජෙජස්ස, නිග්ගණිතං පාවිතරියන්ති.”

2. සො පනාති යො යාදිසො -පෙ-

භික්ඛුති -පෙ- අයං ඉමස්මිං අතේ අධිපෙපතො භික්ඛුති.

නානපසකාරකං තාම: කතමපි අකතමපි කතාකතමපි. කතා තාම: සිසුපතං හිමුපතං හඤ්චපතං පාදුපතං කවුපතං. අකතං තාම: සකකතං වුවවති. කතාකතං තාම: තද්දගං.

5. සමවතය ලත් ඒ මහණහු විසින් සලකුණු නො කොට ඉවත ලිය යුතුයි. ඉදින් සලකුණු කොට ඉවත ලා තම් දුකුලාආවාත් වේ. රූපියෙහි රූපිය යන සත් ඇතිසේ රූපියවතක් පිළිගනී තම් නිසගි පවිති වෙයි. රූපියෙහි විමෙහි ඇත්තේ රූපියවතක් පිළිගනී තම් නිසගි පවිති වෙයි. රූපියෙහි අරූපිය ය යන සත් ඇත්තේ රූපියවතක් පිළිගනී තම් නිසගිපවිති වේ. අරූපයෙහි රූපයකැදී වූයේ දුකුලාආවාත් වෙයි. අරූපයෙහි විමෙහි ඇත්තේ දුකුලාආවාත් වෙයි. අරූපයෙහි අරූපය ය යන සත් ඇත්තේ ආවාත් නැති.

6. ඇතුළුඅරමැ හෝ ඇතුළුඅවසා හෝ 'යමක්නුගේ වේ තම් හේ ගෙණ යන්නේ' යයි ගෙණ හෝ ගත්වා හෝ බහා තබා තම්, උමමතකයහට, ආදිකමමකයහට ආවාත් නැති.

රූපියශික්ෂාපදය නිමි.

5. 2. 9.

රූපියසංවොහාර ශික්ෂාපදය.

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ සැවාන්නුවර ජේතවන තම් අනේපිඩු සිවුහුගේ අරමිහි වැඩ වෙසෙන සේක. එසමයෙහි සමග මහණහු තත්වැදුරුම් රූපියසංවොහාරයට (රන් ඊදි මස කහවණු ගණුදෙනුවට) පැමිණෙත්. මිහිත්සු අවමත් කෙරෙහි, අසුණු කියති, නුගුණ පතුරුවත්. "කෙසේ තම් ශ්‍රමණ ශාක්‍යපුත්‍රියගෝ කාමභොගී ගිහියන් මෙන් තත්වැදුරුම් වූ රූපියසංවොහාරයට පැමිණෙද්දු"යි. හිඤ්ඤ අවමත් කරණ, අසුණු කියන, නුගුණ පතුරුවන ඒ මිනිසුන්ගේ බස් ඇසුහ: යම් අපිස් මහණ කෙනෙක් වෙද්ද, ඔහු අවමත් කෙරෙහි, අසුණු කියති, නුගුණ පතුරුවත්. "කෙසේ තම් සමග මහණහු තත්වැදුරුම් රූපියසංවොහාරයට පැමිණෙද්දු"යි. ඉක්බිති ඒ මහණහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙපවත් සැල කළහ. ... "සැබෑ ද මහණෙනි, තෙපි තත්වැදුරුම් රූපියසංවොහාරයට පැමිණියවු දු"යි. "සැබව, භාග්‍යවතුන් වහන්ස," භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ ගාරුහු සේක: "කෙසේ තම් තුවල්පුරුෂයෙහි, තෙපි තත්වැදුරුම් වූ රූපියසංවොහාරයට පැමිණියවු ද, "තුවල්පුරුෂයෙහි, තෙල නො පහන්වුවත්තේ පැහැදීම පිණිස හෝ නො වෙයි. ... මහණෙනි, මෙසේ මේ සිකපදය උදෙසවු:

"යම් මහණෙක් තත්වැදුරුම් රූපියසංවොහාරයට පැමිණේ නම් නිසගිපවිති වේ" යයි.

2. ඡයාපන යනු: යමෙක් යම් බදුසෙක් ...

හිඤ්ඤ යනු: ... මේ තෙමේ මේ අරියෙහි හිඤ්ඤයි අදහස් කරණ ලදී.

නානාසංකාරක නම්: කාතය ද අකාතය ද කාතාකාතය ද වෙයි. කත නම්: ගිව්හරණ යැ ගිව්හරණ යැ හසාහරණ යැ පාදහරණ යැ කව්හරණ යි. අකත නම්: පිඩු කළ අඹුරත් කියනු ලැබේ. කතාකත නම්: ඒ දෙක යි.

රූපික කාම: සත්ත්වයෝග්‍ය කතාපණය ලොහමාසකො දුරුලාභකො ජතුලාභකො යෙ වෛරාථං ගවජනති.

සමාපයේෂණාති කතෙත කතං වේතාපෙති, නිසංගතියං පාවිතරියං.¹ කතෙත අකතං වේතාපෙති, නිසංගතියං පාවිතරියං. කතෙත කතාකතං වේතාපෙති, නිසංගතියං පාවිතරියං. අකතෙත කතං වේතාපෙති, නිසංගතියං පාවිතරියං. අකතෙත අකතං වේතාපෙති, නිසංගතියං පාවිතරියං. අකතෙත කතාකතං වේතාපෙති, නිසංගතියං පාවිතරියං. කතාකතෙත කතං වේතාපෙති, නිසංගතියං පාවිතරියං. කතාකතෙත අකතං වේතාපෙති, නිසංගතියං පාවිතරියං. කතාකතෙත කතාකතං වේතාපෙති, නිසංගතියං පාවිතරියං. සබ්බසංසාරස්ස නිසංසාරකම් . එවංඤා පත භික්ඛවෙ නිසංසාරකම්: තෙත භික්ඛුතා සමස්ස උපසම්භවිත්වා එකංසං උත්තරාසම්භවං කරිත්වා බුද්ධානං භික්ඛුතං පාදෙ වජ්ඣත්වා උත්තරිකං නිසිදිත්වා අක්ඛල්පං පග්ගහෙත්වා එවමෙස වචනීයො:

“අහං හතෙත කාතපසාරකං රූපික-වෛරාථං සමාපජ්ජං, ඉදං මෙ නිසංගතියං, ඉලංහං සම්මසං නිසංසාරම්”ති. නිසංසාරිත්වා ආපතති දෙසෙතබ්බං. ඛණ්ඩෙත භික්ඛුතා පටිබලෙත ආපතති පටිගගහෙතබ්බං. සචේ තත්ථ ආගච්ඡති ආරාමිකො වා උපාසකො වා, සො වත්තබ්බො: “ආට්ඨසො ඉමං ජාතාමි”ති. සචේ සො හණ්ඨි: “ඉමිත්වා නිං ආගරියසතු”ති. ත වත්තබ්බො: “ඉමං වා ඉමං වා ආගරා”ති. කප්පියං ආවික්ඛිතබ්බො: සප්පි වා තෙලං වා මට්ඨි වා එංඝිතං වා, සචේ සො තෙත පරිවතෙතත්වා කප්පියං ආගරති. රූපිකවේතාපකා ධරෙත්වා සබ්බෙහෙව පරිභුක්ඛිතබ්බං. එවංඤාපතං ලභෙථ-ඉචේවතං කුසලං. තො වෙ ලභෙථ, සො වත්තබ්බො: “ආට්ඨසො ඉමං ජබ්බිති. සචේ සො ජබ්බිති, ඉචේවතං කුසලං. තො වෙ ජබ්බිති, පඤ්ඤාගමෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු රූපිකජබ්බකො සමමන්තිතබ්බො: යො ත ජබ්බහති ගච්ඡෙය්‍ය ත දෙසාගතීං ගච්ඡෙය්‍ය ත මොහානතීං ගච්ඡෙය්‍ය ත භයාගතීං ගච්ඡෙය්‍ය ජබ්බිතාජබ්බිතඤ්ඤා ජාතෙය්‍ය. එවංඤා පත භික්ඛවෙ සමමන්තිතබ්බො: පඨමං භික්ඛු යාපිතබ්බො යාපිත්වා ඛණ්ඩෙත භික්ඛුතා පටිබලෙත සබ්බො ඤාපෙතබ්බො:

“සුඤ්ඤා මෙ හතෙත සබ්බො. යදි සම්මසං පතතකල්ලං, සබ්බො ඉත්තනාමං භික්ඛුං රූපිකජබ්බකං සමමන්තෙය්‍ය. එසං ඤාතති.

සුඤ්ඤා මෙ හතෙත සබ්බො. සබ්බො ඉත්තනාමං භික්ඛුං රූපිකජබ්බකං සමමන්තති. යසංගගමනො ඛමිති ඉත්තනාමෙසං භික්ඛුතො රූපිකජබ්බකස්ස සමමුති, සො භුණ්හස්ස. යසං තතමිති, සො හාසෙය්‍ය.

සමමතො සබ්බෙත ඉත්තනාමො භික්ඛු රූපිකජබ්බකො. ඛමිති සම්මසං, තසො භුණ්ඨි. එවමෙතං ධාරයාමි”ති.

3. තෙත සමමතෙත භික්ඛුතා අනිමිතතං කත්වා පාතෙතබ්බං. සචේ නිමිතතං කත්වා පාතෙති, ආපතති දුක්ඛපට්ඨං.

1. නිසංගතියං. හොඨි. සය්‍ය

රූපිය නම්: රත්රන් ය, කහවණු ය, ලොහොමු ය, දූවමු ය, ලහමු ය, යමක් ගණුදෙනුවට පැමිණේ නම් ඒ ය.

සමාපජන්ය යනු: කාතයෙන් කාතය විකොට ගණී නම් නිසඟිපවිති වෙයි. කාතයෙන් අකාතය ගණී නම් නිසඟිපවිති වෙයි. කාතයෙන් කාතා-කාතය විකොට ගණී නම් නිසඟිපවිති වෙයි. අකාතයෙන් කාතය මිල දී ගණී නම් නිසඟිපවිති වෙයි. අකාතයෙන් අකාතය මිල දී ගණී නම් නිසඟිපවිති වෙයි. අකාතයෙන් කාතාකාතය මිල දී ගණී නම් නිසඟිපවිති වෙයි. කාතාකාතයෙන් කාතය මිල දී ගණී නම් නිසඟිපවිති වෙයි. කාතාකාතයෙන් අකාතය මිල දී ගණී නම් නිසඟිපවිති වෙයි. කාතාකාතයෙන් කාතාකාතය මිල දී ගණී නම් නිසඟිපවිති වේ. (නිසඟි වූ වත) සහමාද නිසැරියයුතු. තව ද මහණෙනි, මෙසේත් නිසැරිය යුතු ය. ඒ මහණහු විසින් සහවෙත එළඹ උතුරා-ගහ එකක් කොට පෙරෙව මහලු හිකුණුන් පා වාද උචල්ලෙන් හිඳ ඇදීලී බාද මෙසේ කියයුතු වන්නේ ය. “වහන්ස, මම තත්වාදාරාමී රූපියසංවොහාරයට පැමිණියෙමි. මනේ මේ රූපියය (රත් රිදී මුහු කහවණු) නිසඟි විය: මම මෙය සහතට නිසජමි”යි. නිසද ඇවැත් දෙසිය යුතු. වෘත්ත වූ ප්‍රතිබල වූ මහණක්හු විසින් ඇවැත් පිළිගත යුතුය. ඉදින් එහි ආරාමකයෙක් හෝ උපාසකයෙක් හෝ පැමිණේ නම් “ඇවත මෙය දනා”යි හේ කියයුත්තේ ය. ඉදින් හෙතෙමේ ‘මත් කුමක් ගෙණ ආයුතු ද’යි කියා නම් ‘මෙතම් මෙතම් දූය ගෙණෙව’යි නො කියයුත්තේ ය. හිතෙල් හෝ තලතෙල් හෝ මි හෝ පාණි හෝ කැපවූවක් කියයුතුය. ඉදින් හෙතෙම ඒ රූපියයෙන් පෙරළි කොට කැප දෙයක් ගෙණේ නම් රූපියය ගණුදෙනු කළුනු තබා සියල්ලන් විසින් ම වැළඳිය යුතුය. මෙසේ මෙය ලැබේ නම්, ඒ ලැබීම මාතව. ඉදින් නො ලැබේ නම්, හෙතෙමේ “ඇවත මෙය බැහැර ලව”යි හේ කියයුත්තේ ය. ඉදින් හෙතෙමේ එය බැහැර ලා නම් තෙල බැහැර ලීම මාතව. ඉදින් බැහැර නො ලා නම් පසගිත් සමන්විත රූපියජබ්බක මහණ සමමත කළ යුත්තේ ය: “යමෙක් ජකුගතියට නොයේ නම් දෙසාගතියට නො යේ නම් මොහාගතියට නො යේ නම් හයාගතියට නො යේ නම් බැහැර වූ නො වූ දූය දනී නම් එබන්දෙකි.” තවද මහණෙනි, මෙසේ සමමත කළයුත්තේ ය. පළමුව මහණ තෙම යැදිය යුත්තේ ය. යාද වෘත්ත වූ ප්‍රතිබල වූ මහණක්හු විසින් සහස තෙමේ දුන්විය යුත්තේ ය:

“වහන්ස, සහස තෙම මා කියන්නක් අසාවා. ඉදින් සහසයාව පැමිණිකල් ඇත් නම් සහස තෙම මෙතම් මහණහු රූපියජබ්බක කොට සමමත කරන්නේ ය. මේ ‘ඤ්ඤා’යයි.

වහන්ස, සහස තෙම මා කියන්නක් අසාවා. සහස තෙම මෙතම් මහණහු රූපියජබ්බක කොට සමමත කෙරෙයි. යම් ආයුෂමකක්හට මෙතම් මහණහට රූපියජබ්බකසමමතිය රිසි වේ නම් හේ තුෂණීභූත වන්නේ ය. යමක්හට නො රිසි වේ නම් හේ කියන්නේ ය.

සහසයා විසින් මෙතම් මහණ රූපියජබ්බක කොට සමමත කරණ ලද්දේ ය. සහසයාට රිසි වෙයි. එහෙයින් මේ තුෂණීභාවය යි. තෙල මෙසේ බරමි”යි.

3. සමමතය ලත් මහණහු විසින් නිමිති රහිත කොට ඉවත ලියයුතු ය. ඉදින් නිමිති කොට ඉවත ලා නම් දුකුලාඇවැත් වේ.

4. රුපියෙ රුපියසඤ්ඤේ රුපියං වෙතාපෙති, නිසංගගිං පාවිතතියං. රුපියෙ වෙමිතිකො රුපියං වෙතාපෙති, නිසංගගිං පාවිතතියං. රුපියෙ අරුපියසඤ්ඤේ රුපියං වෙතාපෙති, නිසංගගිං පාවිතතියං. අරුපියෙ රුපියසඤ්ඤේ රුපියං වෙතාපෙති, නිසංගගිං පාවිතතියං. අරුපියෙ වෙමිතිකො රුපියං වෙතාපෙති, නිසංගගිං පාවිතතියං. අරුපියෙ අරුපියසඤ්ඤේ රුපියං වෙතාපෙති, නිසංගගිං පාවිතතියං. අරුපියෙ රුපියසඤ්ඤේ, ආපතති දුක්ඛං. අරුපියෙ වෙමිතිකො, ආපතති දුක්ඛං. අරුපියෙ අරුපියසඤ්ඤේ, ආපතති.

5. අනාපතති උමමතතකස්ස, ආදිකමමිකස්සාති.

රුපියසංවොහාරසිකායපදං හිට්ඨිතං.

5. 2. 10.

කායවිකායසිකායපදං.

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවිතියං විහරති ජේතවනෙ අනාථපිණ්ඩස්ස ආරාමේ. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්ම උපනිකො සකාසුතො පටො, භොති චීවරකමමං කාතුං. සො පටපිලොකිකානං සඛිකාපිං කරිතො සුරතං සුපරිකමමකං කතො පාරුපි. අථ ඛො අඤ්ඤාතරො පරිබ්බාජකො මහස්සං පටං පාරුපිතො යෙනායස්ම උපනකො සකාසුතො තෙහුපසඛිකමි, උපසඛිකමිතො ආයස්මතං උපනඤ්ඤං සකාසුතං එතදවොච: “සුඤ්ඤාතරො භො ත්වං ආවුසො සඛිකාපි, දෙහි මෙ පටෙතා”ති. “ජාතාහි ආවුසො”ති? “ආමාචුසො ජාතාමි”ති. “හතුචුසො”ති අදහි. අථ ඛො සො පරිබ්බාජකො තං සඛිකාපිං පාරුපිතො පරිබ්බාජකාරාමං අගමාසි. පරිබ්බාජකා තං පරිබ්බාජකා එතදවොචු: “සුඤ්ඤාතරො භො ත්වං ආවුසො සඛිකාපි, කුතො ත්වං උදා”ති? “තෙන මෙ ආවුසො පටෙත පරිබ්බාජකා”ති. “කතීහිපි ත්වං ආවුසො සඛිකාපි භවිස්සති, සො යෙව තෙ පථො වරො”ති.

2. අථ ඛො සො පරිබ්බාජකො “ගට්ඨං ඛො පරිබ්බාජකා ආහංසු. කතීහිපි මායං සඛිකාපි භවිස්සති, සො යෙව මෙ පටො වරො”ති යෙනායස්ම උපනකො සකාසුතො තෙහුපසඛිකමි. උපසඛිකමිතො ආයස්මතං උපනඤ්ඤං සකාසුතං එතදවොච: “හඤ්ඤාතරො ආවුසො සඛිකාපි, දෙහි මෙ පට”තති. “තහු භො ආවුසො මා චුතො ජාතාහි ආවුසොති, තාහං දස්සාමි”ති.

4. රූපයෙහි රූපය යන සංඥ ඇත්තේ (කාතාකාත) රූපය ව්‍යවහාර කෙරේ නම් නිසඟිපවිති වෙයි. රූපයෙහි විමිති ඇතිවේ රූපය ව්‍යවහාර කෙරේ නම් නිසඟිපවිති වෙයි. රූපයෙහි අරූපය යන සංඥ ඇතිවේ රූපය ව්‍යවහාර කෙරේ නම් නිසඟිපවිති වේ. අරූපයෙහි රූපය යන සංඥ ඇත්තේ රූපය ව්‍යවහාර කෙරේ නම් නිසඟිපවිති වෙයි. අරූපයෙහි විමිති ඇතිවේ රූපය ව්‍යවහාර කෙරේ නම් නිසඟිපවිති වෙයි. අරූපයෙහි අරූපය යන සංඥ ඇත්තේ රූපය ව්‍යවහාර කෙරේ නම් නිසඟිපවිති වේ. අරූපයෙහි රූපය යන සංඥ ඇත්තේ දුක්ඛාඥාචාත් වෙයි. අරූපයෙහි වෙමිතික වූයේ දුක්ඛාඥාචාත් වෙයි. අරූපයෙහි අරූපය යන සංඥ ඇත්තේ ඇවැත් නැති.

5. උමමතතකයහට, ආදිකමමිකයහට ඇවැත් නැති.

රූපිකයංචොහාර ශික්ෂාපදය නිමි.

5. 2. 10.

කංචිකකයශික්ෂාපදය.

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුරජානන්වහන්සේ සැවැත්නුවර ථේතවත නම් අතේපිඩු සිටුවුනේ අරමිති වැඩවසන සේක. එසමයෙහි ආයුෂමත් උපතඤ්ඤාසායපුත්‍ර නෙමේ සිටුවූකම් කරන්නට සමත් වූයේ වෙයි. හේ මහපු පටකසිත් සහලක් කොට මොකොවට රඳන ලද්දක් මොකොවට රඳ පිරිසම කරණ ලද්දක් කොට පෙරෙව් ය. ඉක්බිති එක්තරා පිරිවැජ්ඣෙක් මහලු පිළියක් පෙරෙව් ආයුෂමත් උපතඤ්ඤාසායපුත්‍රයන් වෙත එළඹ උපතඤ්ඤාසායපුත්‍රයන්ට මෙය කීය. “ඇවැත, තොපගේ මේ සහල සොදුරුය. “මගේ පිළියෙන් පෙරළි කොට දෙව”යි. “ඇවැත විමසා ගණ”යි. එසේය “ඇවැත දනිමි”යි “එසේ නම් ගණ”යි දුන්නේය. එකල්හි ඒ පිරිවැජ්ඣෙමේ ඒ සහල පෙරෙව් පිරිවැජ්ඣරමට ගියේය. පිරිවැජ්ඣෝ ඒ පිරිවැජ්ඣාට මෙය කීහ. “ඇවැත, තාගේ මේ සහල සොදුරුය. කොසින් ලබන ලද්ද”යි. ඇවැත්නි, මා විසින් ඒ පිළියෙන් පෙරළි කොට ගන්නා ලද්ද”යි. “තාගේ මේ සහල කී දවසක් පවත්නේ ද? තාගේ ඒ වසත්‍රය ම උතුම”යි.

2. ඉක්බිති ඒ පිරිවැජ්ඣෙමේ පිරිවැජ්ඣෝ සැබවක් කීහ. “මගේ මේ සහල කීදවසක් පවත්නේ ද, මගේ ඒ වසත්‍රය ම උතුම”යි. ආයුෂමත් උපතඤ්ඤාසායපුත්‍රයන් වෙත එළඹ මෙය කීය. “ඇවැත්නි, තාගේ සහල ගණුව මගේ වසත්‍රය දෙව”යි. “ඇවැත්නි තෝ මා විසින් විමසා ගණ”යි කියන ලද්දේ නො වෙති ද? “මම නොදෙමි”යි.

3. අප්ඵ බො සො පරිබ්බාපකො උජ්ඣායති ඛිගති විපාචෙති: හිගිපි තං හිගිසා විපට්ඨාරිකා දෙති¹, කිං පත පබ්බජ්ඣො පබ්බජිකාසා න දසාති”ති. අසොසුං බො භික්ඛු තස්ස පරිබ්බාපකාසා උජ්ඣායනාසා ඛිගනාසා විපාචෙනාසා. යෙ තෙ භික්ඛු අප්ඵච්ඡ, තෙ උජ්ඣායනාති ඛිගනාති විපාචෙනාති: “කථං හි තාම ආයසා උපතඤ්ඤ සකාසුතො පරිබ්බාපකො සද්ධිං කයවිකකයං සමාපජ්ජාති”ති. “අප්ඵ බො තෙ භික්ඛු භගවතොඵතමඤ්ථං ආරොචෙසුං. “සච්චං කිර තං උපතඤ්ඤ පරිබ්බාපකො සද්ධිං කයවිකකයං සමාපජ්ජ”ති². “සච්චං භගවා”. විගරහි බුද්ධො භගවා: “කථං හි තාම තං මොසපුරිස පරිබ්බාපකො සද්ධිං කයවිකකයං සමාපජ්ජාසි. තෙතං මොසපුරිස අපසසනාතං වා පසාදය -පෙ- ඵවඤ්ච පත භික්ඛවෙ ඉමං සිකඛාපදං උද්දෙය්‍යාථ :

“සො පන භික්ඛු නානාපසාදකං කයවිකකයං සමාපජ්ජෙය්‍ය, නිසංගතිං පාවිතති”.

4. සො පනාති යො යදිසො -පෙ-

භික්ඛුති -පෙ- අයං ඉමසම් අනෙ අධිපෙපතො භික්ඛුති.

නානාපසාදකං තාම: විවර්පිණිපාතසෙතාසකගිලාතපච්චය තොජ්ජ - පරිකාරා, අනාමසො වුණ්ණපිණ්ඩොපි දනාකච්චිම්පි දසිකසුතාවපි.

කයවිකකයං සමාපජ්ජෙය්‍යාති ‘ඉමිතා ඉමං දෙති, ඉමිතා ඉමං ආහර, ඉමිතා ඉමං පරිවතෙති, ඉමිතා ඉමං වෙතාපෙති’ති අජ්ඣාචරති, ආපතති දුක්ඛචස්ස. යතො කසිතඤ්ච හොති විකල්පිතඤ්ච, අනාතො භණ්ඩං පරහස්සතං පරහණ්ඩං, අනාතො ගස්සතං, නිසංගතිං ගොති. නිසංගතිං - තබ්බං ගසස්ස වා ගණස්ස වා පුග්ගලස්ස වා. ඵවඤ්ච පත භික්ඛවෙ නිසංගතිං: “අහං භතො නානාපසාදකං කයවිකකයං සමාපජ්ජං. ඉදං මෙ නිසංගතිං. ඉමංහං සසිසස්ස නිසංගාමි”ති - පෙ- දදෙය්‍යාති -පෙ- දදෙය්‍යාති -පෙ- ආයසවතො දමමිති”

5. කයවිකකයෙ කයවිකකයසද්දේ, නිසංගතිං පාවිතති. කය- විකකයෙ වෙමිතිකො, නිසංගතිං පාවිතති. කයවිකකයෙ න කය- විකකයසද්දේ, නිසංගතිං පාවිතති. න කයවිකකයෙ කයවිකකයසද්දේ, ආපතති දුක්ඛචස්ස. න කයවිකකයෙ වෙමිතිකො, ආපතති දුක්ඛචස්ස. න කයවිකකයෙ න කයවිකකයසද්දේ, අනාපතති.

6. අනාපතති අහං පුච්ඡති, කප්පිකාරකාසා ආවිකති, ඉදං අමාසං අථ අමාසඤ්ච ඉමිතා ව ඉමිතා ව අනෙති ගණති, උච්චතතාසා, ආදිකමිකසාති.

කයවිකකයසිකඛාපදං නිවර්තං.

කොසියවග්ගො දුතිගො.

කසුද්දානං:-

කොසියා සුඛදොභාගා ජබ්බසාති නිසීදනං,
දො ව ලොමාති උග්ගණෙන, උග්ගා තානපසාදකාති.

3. ඉක්බිති ඒ පිරිවැර් තෙමේ අවඥ කෙරෙයි නුගුණ කියයි දෙස් පහළ කෙරෙයි. ගිහියා පවා පසුතැවිලි වන ගිහියාට එය දෙයි. “කුමන්තෙයින් පැවිද්දෙන් පැවිද්දට නොදෙන්නේද”යි. භික්ෂුහු අවඥ කරණ නුගුණ කියන දෙස් පහළ කරණ ඒ පිරිවැර්යාගේ තෙපුල් ඇසුහ. යම් අපියවු මහණ කෙතෙක් වෙද්ද මනු අවඥ කෙරෙයි නුගුණ කියති දෙස් පහළ කෙරෙත්. “කෙසේ තම් ආයුෂමත් උපතන්දාකාසුත්තයෝ පිරිවැර්යකු සමග කයවිකකයට ගණුදෙනුවට පැමිණියාහු ද”යි. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙපවත් සැළ කළහ. සාබ්බද, උපතන්දය, තෝ පිරිවැර්යකු සමග ගණු-දෙනුවට පැමිණියෙහි ද”යි. “සාබ්බ භාග්‍යවතුන් වහන්ස” භාග්‍යවත් බුදු-රජානන් වහන්සේ ගැරැහු සේක. “කෙසේ තම් තුවස්පුරුෂය, තෝ පිරිවැර්-යකු සමග ගණුදෙනුවට පැමිණියෙහි ද? තුවස්පුරුෂය, තෙල නො පහත්වුවත්තේ පැහැදීම පිණිස ගෝ හොටෙයි. ... “මහණෙනි, මේ සිකපදය මෙසේ උදෙසවු:

“යම් මහණෙක් නන් වැදුරුම් ගණුදෙනුවට පැමිණේ නම් නිසගි-පවිති වේ”යි.

4. යොජනා යනු: යමෙක්. ගම්බද වූයෙක් ...

භික්ෂු යනු ... මෙතෙමේ මේ අපියෙහි ‘භික්ෂු’යි අදහස් කරණ ලදී.

නානිසාකාරක තම්: සිවුරු පිඬුවා සෙතසුන් ගිලන්පස බෙහෙත් පිරිකරය. යටත් පිරිසෙයින් සුණුපිඩකුදු දඟුලි දඩකුදු දවලු හුයකුදු.

කයවිකකයා සමාපජ්ජයා යනු: මෙයින් මෙය දෙව. මෙයින් මෙය ගෙණව. මෙයින් මෙය පෙරළි කරව. මෙයින් මෙය විකොට ගෙණවයි සිකපද මේ තම්, දුකුලාආවාත් වේ. යම් කලෙක දෙනු ලදත් ගත්තා ලදත් වේ ද තමන් අයත් බඩු පර අත් ගියේ ද මෙරමා අයත් බඩු තමා අතට ගියේ ද, එකල්හි නිසගි වේ. සමකයාට හෝ ගණයාට හෝ පුද්ගලයාට හෝ නිතැරිය-සුතුය. තවද මහණෙනි, මෙසේ නිසැරිය යුතු:

“වහන්ස, මම තත්වැදුරුම් කයවිකකයට පැමිණියෙමි. මාගේ මෙය නිසගි විය. මම මෙය සහනට නිසපමි”යි ... දෙන්නේය යි ... දෙන්නාහ’යි ... ආයුමෙත්තට දෙමි’යි.

5. විනිමයෙහි විනිමය සත් ඇතියේ නිසගිපවිති වෙයි. විනිමයෙහි විමති ඇත්තේ නිසගිපවිති වෙයි. විනිමයෙහි විනිමය සත් තැනියේ නිසගිපවිති වේ. විනිමය නො වූයෙහි විනිමය ය යන සත් ඇත්තේ දුකුලා-ආවාත් වෙයි. විනිමය නො වූයෙහි විමති ඇත්තේ දුකුලාආවාත් වෙයි. විනි-මය නො වූයෙහි විනිමය නො වූයේ ය යන සත් ඇතියේ ආවාත් තැනි.

6. අගය විවාරා තම්, කැපකරුහට කියා තම්, මෙතම් දෙයක් අපට ඇත, අපට මේ මේ දෙයින් ප්‍රයෝජනයයි කියා තම්, උමතු වුවහුට, ආදිකම්කයාට, ආවාත් තැනි.

කයවිකකය ශික්ෂාපදය නිමි.

දෙවන කොසිය වගයි.

එහි උඤ්ඤාය:

කොසිය සිකපදය, සුභිකාලක සිකපදය, දොහාග සිකපදය, ජබ්බසා-සිකපදය, නිසිදන සක්ඛ සිකපදය, එළකලොම බොවන සිකපද දෙකය, රූපිය, රූපියතංචොහාර සිකපද දෙකය, කයවිකකය සිකපදයයි දහසකි.

පහතවලොහා.

5. 3. 1.

පහතසිකබාපදං.

1. තෙත සමයෙහි බුද්ධෝ භගවා සාවස්සියං විහරති ජේතවනෙ අනාථ-
පිණ්ඩකස්ස ආරුමෙ. තෙත බෝ පත සමයෙහි ජබ්බකනීයා භික්ඛු ඛු පතෙත
සන්තිවයං කරොනති. මුහුස්සා විහාරවාරිකං අභිනිත්තා පස්සිමා උජ්ඣා-
යනති බියනති විපාවෙනති: “කථං හි තාම සමණා සකාපුත්තියා ඛු
පතෙත සන්තිවයං කරිස්සානති, පතතවාණිජ්ජං වා සමණා සකාපුත්තියා
කරිස්සානති, අමතතිකාපණං වා පසාරෙස්සානති”ති. අස්සෙසුං බෝ භික්ඛු
තෙසං මුහුස්සාතං උජ්ඣායනාතං බියනාතං විපාවෙනාතං. යෙ තෙ
භික්ඛු අපච්චිත්තා තෙ උජ්ඣායනති බියනති විපාවෙනති: “කථං හි තාම
ජබ්බකනීයා භික්ඛු අතිරෙකපතතං ධාරෙස්සානති”ති. අථ බෝ තෙ භික්ඛු භග-
වතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං: “සච්චං කිරි තුලෙහ භික්ඛුවෙ අතිරෙකපතතං
ධාරෙථා”ති? “සච්චං භගවා.” විහරති බුද්ධෝ භගවා: “කථං හි තාම තුලෙහ
මොක්ඛජ්ජරිසා අතිරෙකපතතං ධාරෙස්සාථ. තෙතං මොක්ඛජ්ජරිසා අපසන්නාතං
වා පසාදය -පෙ- එවඤ්ඤා පත භික්ඛුවෙ ඉමං සිකබාපදං උද්දියෙය්‍යාථ:

“යො පත භික්ඛු අතිරෙකපතතං ධාරෙය්‍යා, නිය්‍යගනීයං
පාචිතනියනති.”

එවඤ්ඤාදං භගවතා භික්ඛුතා සිකබාපදං පඤ්ඤාතතං හොති.

[මූලපඤ්ඤාතති.]

2. තෙත බෝ පත සමයෙහි අයසමතො අනන්දස්ස අතිරෙකපතෙතා
උපපන්නො හොති, අයසමා ව ආනන්දෙසු තං පතතං අයසමතො සාරිපුත්තස්ස
දාතුකාමො හොති. අයසමා ව සාරිපුත්තො සාකෙතෙ විහරති. අථ බෝ
අයසමතො අනන්දස්ස එතද්දහොසි: භගවතා සිකබාපදං පඤ්ඤාතතං: “ත
අතිරෙකපතෙතා ධාරෙතබ්බො”ති. අයඤ්ච මෙ අතිරෙකපතෙතා උපපන්නා,
අහඤ්චිමං පතතං අයසමතො සාරිපුත්තස්ස දාතුකාමො, අයසමා ව සාරි-
පුත්තො සාකෙතෙ විහරති. කථනානු බෝ මයා පටිපජ්ජිතබ්බනති.” අථ බෝ
අයසමා අනන්දෙ භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසි.

පහතවර්ගය

5. 3. 1.

පහතගිහිකපදය.

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ සැවැත්නුවර ථේන-
වත නම් වූ අතේපිටු සිටුපුගේ අරමිහි වැඩ වාසය කරණ සේක. එසමයෙහි
සවගමහණනු බොහෝ පාත්‍ර රැස් කෙරෙහි. විහාරවාරිකාවෙහි හැසිරෙන
මිනිස්සු දැක හෙලා දකිති, නුගුණ පවසති, දෙස් පතුරුවත්. “කෙසේ නම්
ඉමණ ශාක්‍යපුත්‍රියයෝ බොහෝ පාත්‍ර රැස් කෙරෙද්ද, ඉමණ ශාක්‍යපුත්‍රියයෝ
පාත්‍ර වෙළෙඳුම හෝ කෙරෙද්ද, අමත්අටුණක් හෝ පිවෘත කෙරෙත් ද”යි.
භික්ෂුහු හෙලා දකින, නුගුණ පවසන, දෙස් පතුරුවන ඒ මිනිසුන්ගේ බස්
ඇසූහ. යම් අපිස් මහණ කෙනෙක් වෙද්ද මුහු හෙලා දකිත්, නුගුණ
පවසති, දෙස් පතුරුවත්. “කෙසේ නම් සවග මහණනු අතිරෙකපාත්‍ර දරද්ද
ද”යි. ඉක්බිති ඒ මහණනු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙපවත් සැළ කළහ.
“සැබැද මහණෙනි, තෙපි අතිරෙකපාත්‍ර දරවු ද”යි. “සැබැව භාග්‍යවතුන්
වහන්ස.” භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ ගරුනු සේක: “කෙසේ නම් තුවල්-
පුරුෂයෙහි, තෙපි අතිරෙක පාත්‍ර දරවු ද? තුවල්පුරුෂයෙහි, මෙය තො
පහන්වූවන්ගේ පැහැදීම පිණිස හෝ තොවෙයි. ... මහණෙනි, මේ සිකපදය
මෙසේ උදෙසවු:

“යම් මහණෙක් අතිරෙකපාත්‍ර දැරූ නම් නිෂේපවිනි වේ”යි.

මෙසේත් මේ සිකපදය භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් භික්ෂුන්ට පණවන
ලද්දේ වේ.

[මුල්පැණවිමසි.]

2. එසමයෙහි ආයුෂමත් අනුදතෙරුන්ට අතිරෙක පාත්‍රයක්
උපන්නේ වෙයි. ආයුෂමත් ආතඤ්ඤ සම්මාර්ගයෙහි ඒ පාත්‍රය ආයුෂමත්
ශාරීපුත්‍ර සම්මාර්ගයන් වහන්සේට දෙනු කැමැත්තේ වෙයි.
ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍ර සම්මාර්ගයන් වහන්සේ සාකෙතනුවර වසන සේක.
ඉක්බිති ආයුෂමත් ආතඤ්ඤසම්මාර්ගයන් වහන්සේට මේ සිත විය: අතිරෙක
පාත්‍රයක් තො දැරියයුතු ය යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් සිකපද පණවන
ලදී. මට මේ අතිරෙක පාත්‍රයක් උපත. මම ද මේ පාත්‍රය ආයුෂමත්
ශාරීපුත්‍ර සම්මාර්ගයන් වහන්සේට දෙනු කැමැත්තෙමි. ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍ර
සම්මාර්ගයන් වහන්සේ ද සාකෙතනුවර වෙසෙති. ම විසින් කෙසේ පිළිපැදිය
යුතු ද”යි. ඉක්බිති ආයුෂමත් ආතඤ්ඤ සම්මාර්ගයන් වහන්සේ භාග්‍යවතුන්
වහන්සේට එපවත් සැළ කළහ.

3. “කිංචි විරං පනානඤ්ඤාසාරිපුතො අගච්ඡියාති”ති. “තච්චං වා භගවා දිවසං දසමං වා”ති. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදුතො එතස්මිං පසාරණෙ ධම්මං කථං කතාං භික්ඛු ආමනෙතසි. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ දසාහපරමං අතිරෙක-පතනං ධාරෙතුං”. එවඤ්ඤා පත භික්ඛවෙ ඉමං සිකධාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:

“දසාහපරමං අතිරෙකපතො ධාරෙතබ්බො, තං අතීක්‍ෂාමයනො, නික්ඛන්තිසං පාවිතන්ති.”

[දුතියසංඝදානි.]

4. දසාහපරමනි දසාහපරමතා ධාරෙතබ්බො.

අතිරෙකපතො නාම: අතඨ්ඨිතො අවිකප්පිතො.

පතො නාම: දෙව පතො: අයොපතො මතනිකාපතො. තයො පතනස්ස වණ්ණො: උකකට්ඨා පතො මිජ්ඣිමො, පතො ඔම්මකො පතො. උකකට්ඨා නාම පතො අඛිංසාලාකොදනං ගණනාති වතුභාගං බාදනං තුට්ඨිකං ව ව්‍යඤ්ඤානං. මිජ්ඣිමො නාම පතො නාමිකොදනං ගණනාති වතුභාගං බාදනං තුට්ඨිකං ව ව්‍යඤ්ඤානං. ඔම්මකො නාම පතො පඤ්චාදනං ගණනාති වතුභාගං බාදනං තුට්ඨිකං ව ව්‍යඤ්ඤානං. තතො උකකට්ඨා අපතො, ඔම්මකො අපතො.

තං අතීක්‍ෂාමයනො නික්ඛන්තිසං පාවිතන්ති. හොතිති [එකාදසෙ පුග්ගලස්ස වා, නික්ඛන්තිසො හොති.] නික්ඛන්තිසං සංඛ්‍යස්ස වා ගණස්ස වා අරුණ්ණස්මෙ එවඤ්ඤා පත භික්ඛවෙ නික්ඛන්තිසං: තෙන භික්ඛුනා සංඛ්‍යං උපසංඛිකම්භා එකංසං උතතරුභිතං කරන්ති බුද්ධිතං භික්ඛුතං පාදෙ වජ්ඣො උකතුට්ඨං නිසිද්ධො අඤ්ඤා පග්ගහෙති එවමස්ස වචන්තියො: “අයං මෙ භතො පතො දසාහාතිකකතො නික්ඛන්තිසො. ඉමංසං සංඛ්‍යස්ස නික්ඛන්තිසං”ති. නික්ඛන්තිසං අපතති දෙසෙතබ්බො, බ්‍යතොතන භික්ඛුනා පටිබලොත අපතති පටිග්ගහෙතබ්බො. නික්ඛන්තිසං දතබ්බො.

“සුණංසු මෙ භතො සංඛ්‍යො. අයං පතො ඉත්තනාමස්ස භික්ඛුනො නික්ඛන්තිසො සංඛ්‍යස්ස නික්ඛන්තිසං, යදි සංඛ්‍යස්ස පතකලං, සංඛ්‍යො ඉමං පතං ඉත්තනාමස්ස භික්ඛුනො දදෙය්‍ය”ති.

තෙන භික්ඛුනා සම්මනුලො භික්ඛු උපසංඛිකම්භා එකංසං උතතරු-සංඛිතං කරන්ති බුද්ධිතං භික්ඛුතං පාදෙ වජ්ඣො උකතුට්ඨං නිසිද්ධො අඤ්ඤා පග්ගහෙති එවමස්ස වචන්තියො: “අයං මෙ භතො පතො දසාහාතිකකතො නික්ඛන්තිසො. ඉමංසං අයසම්මනාතං නික්ඛන්තිසං”ති. නික්ඛන්තිසං අපතති දෙසෙතබ්බො. බ්‍යතොතන භික්ඛුනා පටිබලොත අපතති පටිග්ගහෙතබ්බො. නික්ඛන්තිසං දතබ්බො.

“සුණංසු මෙ අයසම්මනා. අයං පතො ඉත්තනාමස්ස භික්ඛුනො නික්ඛන්තිසො අයසම්මනාතං නික්ඛන්තිසං, යද්දයසම්මනාතං පතකලං, අයසම්මනා ඉමං පතං ඉත්තනාමස්ස භික්ඛුනො දදෙය්‍ය”ති.

3. “ආනන්දය, ශාරිපුත්‍ර තෙමේ කොපමණ කලකින් එන්නේ ද?”යි. “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, තවවැනි හෝ දසවැනි දවස”යි. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙකරුණෙහි මේ ප්‍රත්‍යාවශෙහි දැනුම් කපා කොට තිබුණු අමතූ සේක: “මහණෙනි, දස දිනක් පරම කොට අතිරෙක-පාත්‍රයක් දරන්නට අනුදැනිමි”. “මහණෙනි, මේ සිකපදය මෙසේ උදෙසනු:”

“දස දිනක් පරම කොට ඇති කල් අතිරෙක පාත්‍රයක් දැමිය යුතුයි. එය ඉක්මවන්නාවූ නිසැපවිනි වේ” යයි.

[දෙවන පැණිමසි.]

4. දසාහපරමං යනු: දසදවසක් පරම කොට ඇති කල් දැරිය යුත්තේ ය.

අතිරෙක පහත තම: නො ඉටු ලද්දේ නො විකපන ලද්දේ යා.

පහත තම: පාත්‍ර දෙකෙකි: අයස්පාත්‍ර යා මාතෘකාපාත්‍ර යි. පාත්‍රයාගේ ප්‍රමාණයෝ තිදෙනෙකි: උතකාභටපාත්‍ර යා මධ්‍යමපාත්‍ර යා අවමකපාත්‍ර යි. උතකාභටපාත්‍රය තම: සහල් දෙකැළියක බත් ද බිනින් සතරභාගයක බාදා ද ඊට අනුරූප වූ ව්‍යඤ්ඤක ද ගණී. මධ්‍යමපාත්‍රය තම: සහල් තැළියක බත් ද බිනින් සතරභාගයක බාදා ද ඊට අනුරූප වූ ව්‍යඤ්ඤක ද ගණී. අවමකපාත්‍රය තම: සහල් අඩතැළියක බත් ද බිනින් සතරභාගයක බාදා ද ඊට අනුරූප වූ ව්‍යඤ්ඤක ද ගණී. එයින් උතකාභට වූයේ පාත්‍ර නො වෙයි. අවමක වූයේ පාත්‍ර නො වේ.

තං අතීක්‍ෂාමයං නා නිසංගිකං පාචිතනියං නොති යනු: එකොළොස් වන අරුණ නාමෙක කල්හි නිසංගි වෙයි. සහනට හෝ ගණයාට හෝ සුභලක්ඛට හෝ නිසැපියයුතු ය. තවද මහණෙනි, මෙසේත් නිසැපිය යුත්තේ ය: ඒ මහණහු විසින් සතුන් වෙත එළඹ උතුරුසහ එකක් කොට මහලු තිබුණු පා වැද උඵලු වැ හිඳ ඇදීලි බැඳ මෙසේ කියයුතු වන්නේ ය: ‘වහන්ස, මේ මාගේ පාත්‍රය දස දවසක් ඉක්මමියේ නිසංගි විය. මෙය මේ සහනට නිසර්පමි’යි. නිසර්ප ඇවැත් දෙසියයුතු ය. ප්‍රතිබල වූ ව්‍යකත මහණෙකු විසින් ඇවැත් පිළිගතයුතු ය. නිසර්ප ලද පාත්‍රය දියයුත්තේ යි.

“වහන්ස, සඛ්‍ය තෙමේ මා කියන්නක් අසාවා. මේ මෙතම් මහණහුගේ පාත්‍රය නිසංගි වූයේ සහනට නිසදන ලද්දේ ය. ඉදින් සඛ්‍යාට පැමිණිකල් වේ තම සඛ්‍ය නොමේ මේ පාත්‍රය මෙතම් මහණහට දෙන්නේය”යි.

ඒ මහණහු විසින් බොහෝ තිබුණු වෙත එළඹ උතුරුසහ එකක් කොට මහලු තිබුණු පා වැද අඩදණ්ඩ හිඳ ඇදීලි බැඳ මෙසේ කියයුත්තාහ. “වහන්ස, මේ මාගේ පාත්‍රය දස දවසක් ඉක්මමියේ නිසංගි විය. මම මෙය ආයුෂමතුන්හට නිසර්පමි”යි නිසද ඇවැත් දෙසියය යුතුයි. ව්‍යකත වූ ප්‍රතිබල වූ මහණෙකු විසින් ඇවැත් පිළිගත යුතු ය. නිසර්ප ලද පාත්‍රය දියයුත්තේ යි.

“ආයුෂමත්ති, මා කියන්නක් අසත්වා” මේ මෙතම් මහණහුගේ පාත්‍රය නිසංගි වූයේ ආයුෂමතුන්හට නිසදන ලදී. ඉදින් ආයුෂමතුන්හට පැමිණි කල් වේ තම ආයුෂමත්ති මේ පාත්‍රය මෙතම් මහණහට දෙන්නාහ” යි.

5. තෙන භික්ඛුනා එකං භික්ඛුං උපසඞ්ඛමිතිං එකංසං උත්තරාග්ගිකං කරිතිං උක්ඛුට්ඨං නිසිදිතිං අඤ්ඤාපිං පග්ගහෙතිං එවිමිසං වචනීයො: “අයං මෙ ආවුසො පතො දසාභාතික්ඛනෙනා නිස්සග්ගියො. ඉමංසං ආයසමතො නිස්සජාමි”ති නිස්සජිතිං ආපතති දෙසෙතබ්බො. තෙන භික්ඛුනා ආපතති පටිග්ගහෙතබ්බො. නිස්සට්ඨපතො දුභබ්බො: ඉමං පතනං ආයසමතො දමමි”ති.

6. දසාභාතික්ඛනෙන අතික්ඛනනසඤ්ඤා, නිස්සග්ගියං පාවිතතියං. දසාභාතික්ඛනෙන වෙමතිකො, නිස්සග්ගියං පාවිතතියං. දසාභාතික්ඛනෙන අනතික්ඛනනසඤ්ඤා, නිස්සග්ගියං පාවිතතියං. අනබ්බිතො අබ්බිතසඤ්ඤා, නිස්සග්ගියං පාවිතතියං. අවිකාපිතො විකාපිතසඤ්ඤා, නිස්සග්ගියං පාවිතතියං. අවිසාජ්ජිතො විසාජ්ජිතසඤ්ඤා, නිස්සග්ගියං පාවිතතියං. අනවෙධි නව්ධසඤ්ඤා, නිස්සග්ගියං පාවිතතියං. අවිතවෙධි විතව්ධසඤ්ඤා, නිස්සග්ගියං පාවිතතියං. අතිනෙන භික්ඛනසඤ්ඤා, නිස්සග්ගියං පාවිතතියං. අවිප්‍රතො විප්‍රතනසඤ්ඤා, නිස්සග්ගියං පාවිතතියං. නිස්සග්ගියං පතනං අනිස්සජිතිං පරිභුඤ්ඤා, ආපතති දුක්ඛට්ඨං. දසාභාතික්ඛනෙන අතික්ඛනනසඤ්ඤා, ආපතති දුක්ඛට්ඨං. දසාභාතික්ඛනෙන වෙමතිකො ආපතති දුක්ඛට්ඨං. දසාභාතික්ඛනෙන අනතික්ඛනනසඤ්ඤා ආපතති.

7. අනාපතති අනෙතාදසාභං අබ්බිතං,¹ විකපෙපති, විසාජ්ජති, නස්සති, විතස්සති, විජ්ජති, අව්ච්ඡදිති, ගණනනති, විසාසං ගණනනති, උච්චතනකස්ස, ආදිකමමිකස්සාති:

8. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු නිස්සට්ඨපතනං න දෙනති. භගවතො එතමන්දං ආරොචෙත්තං: “න භික්ඛවෙ නිස්සට්ඨපතො න දුභබ්බො. යොන දදෙය්‍ය, ආපතති දුක්ඛට්ඨං”ති.

පහනසික්ඛාපදං නිබ්බිතං.

5. 3. 2.

උග්‍රතපඤ්චබන්ධන සික්ඛාපදං.

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සකෙකසු විහරති කපිලවණ්දියමි. නිග්‍රොධාරුමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤානරොත කුම්භකාරොත භික්ඛු පචාරිතා භොනති: “යෙසං අග්‍යාතං පතොත අනෙං අභං පතොතො”ති. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛු න මතනං ජාතිනා බහු පතොත විඤ්ඤපෙනති. යෙසං බුද්ධකා පතනා තෙ මහනො පතොත විඤ්ඤපෙනති. යෙසං මහනො පතනා තෙ බුද්ධකා පතොත විඤ්ඤපෙනති. අප්ච ඛො භො කුම්භකාරො භික්ඛුතං බහු පතොත කරොනොතා න සකෙකාති අඤ්ඤං වික්ඛාගිකං ගණනං කාතුං. අතතනාපි න යාපෙති. පුත්තදාරපියං කීලමනති. මහුස්සා උප්ඝායනති බියනති විපාචෙනති: “කපං හි නාම සමණා සත්‍යපුත්තියා න මතනං ජාතීනා බහු පතොත විඤ්ඤපෙසසනති.—

1. අබ්බිතං. ම.ජ.සං.

5. ඒ මහණනු විසින් එක් මහණක්නු වෙත එළඹ උදාරයක එකක් කොට අබදුණිට හිඳ ඇඳිලි බැඳ මෙසේ කියයුත්තේ ය. “ඇවැත්නි, මේ මාගේ පාත්‍රය දස දවසක් ඉක්මනියේ නිසඟි විය. මම මෙය ආයුෂමත්තට නිසදමි”යි නිසද ඇවැත් දෙසිය යුතුය. ඒ මහණනු විසින් ඇවැත් පිළිගතයුතුය. “මේ පාත්‍රය ආයුෂමත්තට දෙමි”යි නිසදු පය (මනුට) දියයුතු.

6. දස දින ඉක්ම ගියෙහි ඉක්මනිය සත් ඇතියේ නිසඟිපවිනි වෙයි. දස දින ඉක්ම ගියෙහි විමති ඇතියේ නිසඟිපවිනි වෙයි. දස දින ඉක්ම ගියෙහි, නො ඉක්මනැ’යි සත් ඇතියේ නිසඟිපවිනි වේ. නො ඉටන ලද්දෙහි ‘ඉටන ලද’යි සත් ඇතියේ නිසඟිපවිනි වෙයි. නො විකපන ලද්දෙහි ‘විකපන ලද’ යි සත් ඇතියේ නිසඟිපවිනි වෙයි. නො විසරන ලද්දෙහි ‘විසරන ලද’ යි සත් ඇතියේ නිසඟිපවිනි වෙයි. නොනවුයෙහි ‘නවු’ යි සත් ඇතියේ නිසඟිපවිනි වෙයි. නොවැනැයෙහි ‘වැනැයෙහි’ යි සත් ඇතියේ නිසඟිපවිනි වෙයි. නො බිඳුනෙහි ‘බිඳුනැ’ යි සත් ඇතියේ නිසඟිපවිනි වෙයි. නො පැහැරගන්නා ලද්දෙහි ‘පැහැරගන්නා ලද’ යි සත් ඇතියේ නිසඟිපවිනි වේ. නිසඟි වූ පාත්‍රය නො නිසරා පරිභෝග කෙරේ නම් දුකුලාඇවැත් වෙයි. දසදවසක් නොඉක්මනියෙහි ‘ඉක්මණැ’ යි සත් ඇතියේ දුකුලාඇවැත් වෙයි. දසදවසක් නො ඉක්මනියෙහි විමති ඇතියේ දුකුලාඇවැත් වෙයි. දසදවසක් නොඉක්මනියෙහි ‘නො ඉක්මණැ’ යි සත් ඇතියේ ඇවැත් නැති.

7. ඇතුළු දසදවසා ඉටා නම්, විකපා නම්, විසරා නම්, නැසේ නම්, වැනැසේ නම්, බිඳේ නම්, අබිඳා ගණින් නම්, විත්වැසි වැ ගණින් නම්, උම්මතකයතට, ආදිකම්මකයතට ඇවැත් නැති.

8. තවද එසමයෙහි සවගමහණනු නිසාර්තය කළ පාත්‍රය නො දෙති. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට එපවත් දන්වූහ. “මහණෙනි, නිසාර්තය කළ පාත්‍රය නො දියයුත්තේ නො වෙයි. යමෙක් නො දේ නම් දුකුලාඇවැත්වේ” යයි.

පතනශික්ෂාපදය නිමි.

5. 3. 2.

උභයපද්ධතියකිනිසාපදය.

1 එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ ශාක්‍යජනපදයෙහි වූ කිඹුල්වත්තර නිසලාධාරයෙහි වැඩ වෙසෙති. එසමයෙහි එක්තරා කුඹුල්-කරුවකු විසින් හිසුනු පවරණ ලද්දකු වෙත්. “යම් ආයුෂ්‍යන් වහන්සේ කෙනකුන්ට පාත්‍රයෙන් ප්‍රයෝජන වේ නම් මම පාත්‍රයෙන් පවරමි”යි. එසමයෙහි මහණනු පමණ නො දැන බොහෝ පා විතවත්. යම් කෙනකුන්ගේ කුඩා පාත්‍රයෝ වෙද්ද, ඔහු මහත් පා විතවත්. යම් කෙනකුන්ගේ මහත් පාත්‍රයෝ වෙද්ද, ඔහු කුඩා පා විතවත්. ඉක්බිති ඒ කුඹුල්කරු තෙමේ හිසුනට බොහෝ පාත්‍ර ඉදිකරන්නේ අතින් විකිණිය යුතු බවින් කරන්නට නො ගැනී වෙයි. තෙමේ ද නො යැපෙයි. ඔහුගේ අභුදරාවෝ ද වෙහෙසෙති. මිනිස්සු ගෙලා දකිත්, නුගුණ පවසත්, දෙස් පහල කෙරෙත්. “කෙසේ නම් ශ්‍රමණ ශාක්‍යපුත්‍රියයෝ පමණ නො දැන බොහෝ පා විතවද්ද.—

අයං ඉමෙසං බහු පතො කරොන්තො න සකෙකාති අඤ්ඤං විකකායිකං භණ්ඩං කාචුං. අත්තනාපි න යාපෙති. පුත්තදුර්ථස්ස කීලමනාති”ති. අස්සොසුං ඛො භික්ඛු තෙසං මනුස්සානං උප්ඛායනානං ඛියනානං විපාවෙනානං. යෙ තෙ භික්ඛු අපට්ඨජා තෙ උප්ඛායනාති ඛියනාති විපාවෙනාති: “කථං හි තාම භික්ඛු න මත්තං ජාතීඛා බහු පතො විඤ්ඤපෙසනාති”ති.

2. “අථ ඛො තෙ භික්ඛු භගවතො එතමන්ථං ආරොචෙසුං. “සච්චං කීර භික්ඛවෙ භික්ඛු න මත්තං ජාතීඛා බහු පතො විඤ්ඤපෙසනාති” “සච්චං භගවා.” විගර්හි බුද්ධො භගවා: “කථං හි තාම තෙ භික්ඛවෙ මොඝපුරිසා න මත්තං ජාතීඛා බහු පතො විඤ්ඤපෙසනාති. තෙතං භික්ඛවෙ අපපසනානං වා පසාදය -පෙ- විගර්හිඤා ධම්මං කථං කතා භික්ඛු ආමනෙහි: “ත භික්ඛවෙ පතො විඤ්ඤපෙසනාබොධො, යො විඤ්ඤපෙසය, ආපභති දුක්ඛවස්සාති.”

3. තෙත ඛො පත සමයෙන අඤ්ඤාතරස්ස භික්ඛුතො පතො: භික්ඛො හොති. අථ ඛො සො භික්ඛු “භගවතා පටිකඛිතනං පතං විඤ්ඤපෙසනාති” කුකකුච්චායනො න විඤ්ඤපෙති. භජෙථු පිණ්ඩාය වරති. මනුස්සා උප්ඛායනාති ඛියනාති විපාවෙනාති: “කථං හි තාම සමණා සත්තපුත්තියා භජෙථු පිණ්ඩාය වරිස්සනාති, සෙය්‍යථාපි අඤ්ඤා¹තීජතියා”ති. අස්සොසුං ඛො භික්ඛු තෙසං මනුස්සානං උප්ඛායනානං ඛියනානං විපාවෙනානං. අථ ඛො තෙ භික්ඛු භගවතො එතමන්ථං ආරොචෙසුං. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදතෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මං කථං කතා භික්ඛු ආමනෙහි: “අනුජානාමි භික්ඛවෙ තට්ඨපතනස්ස වා භික්ඛපතනස්ස වා පතං විඤ්ඤපෙසනාති”.

4. තෙත ඛො පත සමයෙන ජබ්බගතියා භික්ඛු “භගවතා අනුඤ්ඤාතං තට්ඨපතනස්ස වා භික්ඛපතනස්ස වා පතං විඤ්ඤපෙසනාති,” තෙ² අපප-මත්තකොතපි භික්ඛො අපපමත්තකොතපි ඛණ්ඩිත විලිඛිතමත්තොතපි බහු පතො විඤ්ඤපෙසනාති. අථ ඛො සො කුමාකාරො භික්ඛුතා තථෙව බහු පතො කරොන්තො න සකෙකාති අඤ්ඤං විකකායිකං භණ්ඩං කාචුං. අත්තනාපි න යාපෙති. පුත්තදුර්ථස්ස කීලමනාති. මනුස්සා තථෙව උප්ඛායනාති ඛියනාති විපාවෙනාති: “කථං හි තාම සමණා සත්තපුත්තියා න මත්තං ජාතීඛා බහු පතො විඤ්ඤපෙසනාති. අයං ඉමෙසං බහු පතො කරොන්තො න සකෙකාති අඤ්ඤං විකකායිකං භණ්ඩං කාචුං. අත්තනාපි න යාපෙති. පුත්තදුර්ථස්ස කීලමනාති”ති.

5. අස්සොසුං ඛො භික්ඛු තෙසං මනුස්සානං උප්ඛායනානං ඛියනානං විපාවෙනානං. යෙ තෙ භික්ඛු අපට්ඨජා තෙ උප්ඛායනාති ඛියනාති විපාවෙනාති: “කථං හි තාම ජබ්බගතියා භික්ඛු අපපමත්තකොතපි භික්ඛො අපපමත්තකොතපි ඛණ්ඩිත විලිඛිතමත්තොතපි බහු පතො විඤ්ඤපෙසනාති”ති. අථ ඛො තෙ භික්ඛු භගවතො එතමන්ථං ආරොචෙසුං. “සච්චං කීර කුමෙත භික්ඛවෙ අපපමත්තකොතපි භික්ඛො අපපමත්තකොතපි ඛණ්ඩිත විලිඛිතමත්තොතපි බහු පතො විඤ්ඤපෙසනාති” “සච්චං භගවා.” විගර්හි බුද්ධො භගවා: “කථං හි තාම කුමෙත මොඝපුරිසා අපපමත්තකොතපි භික්ඛො අපපමත්තකොතපි ඛණ්ඩිත විලිඛිතමත්තොතපි බහු පතො විඤ්ඤපෙසනාති. තෙතං මොඝපුරිසා අපපසනානං වා පසාදය -පෙ- එවඤ්ඤ පත භික්ඛවෙ ඉමං සිකඛාපදං උද්දිගෙය්‍යථා:

1 ‘අඤ්ඤ’ ඉති ව 2. ‘තෙ’ ඉති ව මජ්ඣ. නදස්සෙත.

මේ තෙමේ මොවුනට බොහෝ පා ඉදිකරන්නේ අතින් විකිණිය යුතු බඩුවක් කරන්නට නො හැකි වෙයි. තෙමේ ද නො යැපෙයි. ඔහුගේ අඹුදරුවෝ ද වෙහෙසෙතැයි. මහණහු හෙලා දකින හුණු පවසන දෙය් පහළ කරණ ඒ මිනිසුන්ගේ බස් ඇසූහ. යම් අපිත් මහණ කෙනෙක් වෙද්ද, ඔහු හෙලා දකිත්, හුණු පවසත්, දෙය් පහළ කෙරෙත්. “කෙසේ නම් මහණහු පමණ නො දැන බොහෝ පා විතවුනු”යි.

2. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මේ පවත් සැළ කළහ. ... “සැබැද, මහණෙනි, භික්ෂුහු පමණ නො දැන බොහෝ පා විතවද්ද”යි. “සැබව භාග්‍යවතුන් වහන්ස.” භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ ගැරුණු සේක: “කෙසේ නම් මහණෙනි, ඒ තුවක්පුරුෂයෝ පමණ නො දැන බොහෝ පා විතවුනු ද, මහණෙනි, එය නො පහත්වුවන්ගේ පැහැදීම පිණිස හෝ නො වෙයි. ... ගරහා දැහැමි කථා වදාර භික්ෂුන් ඇමතු සේක: “මහණෙනි, පාත්‍රයෙක් විතවා නො ගත යුතුය. යමෙක් විතවා නම් දුකුලා- ඇවැත් වේ”යයි.

3. එකමයෙහි එක්තරා මහණක්හුගේ පාත්‍රය බිඳුනේ වෙයි. ඉක්බිති ඒ මහණ තෙමේ ‘භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් පාත්‍රය විතවා ගැනීම පිළිකෙව් කරණ ලද්ද’යි කුකුල් කරන්නේ නො විතවයි. අතින් පිඩු සිහා යෙයි. මිනිස්සු හෙලා දකිති, හුණු පවසති, දෙය් පහළ කෙරෙත්. “කෙසේ නම් ශ්‍රමණ ශාක්‍යපුත්‍රියයෝ අන් තොවුවන් සේ අතින් පිඩු සිහා හැසිරෙත් ද”යි. භික්ෂුහු හෙලා දකින, හුණු පවසන, දෙය් පහළ කරණ ඒ මිනිසුන්ගේ බස් ඇසූහ. ඉක්බිති භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට එපවත් සැළ කළහ ය. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදනෙය් මේ කරුණෙහි දැහැමි කථා වදාර භික්ෂුන් ඇමතු සේක: “මහණෙනි, තට පා ඇතියහුට හෝ බුන් පා ඇතියහුට හෝ පයක් විතවා ගන්නට අනුදනිමි”යි.

4. එකමයෙහි සවග මහණහු ‘භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් තට පා ඇතියහුට හෝ බුන් පා ඇතියහුට හෝ පයක් විතවා ගන්නට අනුදන්තා ලද්ද’යි ඒ මහණහු මදක් බුන් පමණකිනුදු, මදක් කැඩුනු පමණකිනුදු ඉරි ගැසුනු පමණකිනුදු, බොහෝ පා විතවා ගනිත්. ඉක්බිති ඒ කුමල්කරු තෙමේ භික්ෂුන්ට එසේ ම බොහෝ පා ඉදිකරන්නේ අන් විකිණිය යුතු බඩුවක් කරන්නට නොහැකි වෙයි. තෙමේ ද නො යැපෙයි. ඔහුගේ අඹුදරුවෝ ද වෙහෙසෙත්. මිනිස්සු එසේ ම හෙලා දකිති, හුණු පවසති, දෙය් පහළ කෙරෙත්: “කෙසේ නම් ශ්‍රමණ ශාක්‍යපුත්‍රියයෝ පමණ නො දැන බොහෝ පා විතවා ගනිත් ද, මේ තෙමේ මොවුනට බොහෝ පා ඉදිකරන්නේ අන් විකිණිය යුතු බඩුවක් කරන්නට නො හැකි වෙයි. තෙමේත් නො යැපෙයි. ඔහුගේ අඹුදරුවෝත් වෙහෙසෙතැ”යි.

5. භික්ෂුහු හෙලා දකින, හුණු පවසන, දෙය් පහළ කරණ මිනිසුන්ගේ බස් ඇසූහ. යම් අපිත් මහණ කෙනෙක් වෙද්ද, ඔහු හෙලා දකිති, හුණු පවසති, දෙය් පහළ කෙරෙත්: “කෙසේ නම් සවග මහණහු මදක් බුන් පමණින් මදක් කැඩුනු පමණින් ඉරි ගැසුනු පමණින් බොහෝ පා විතවු ද?”යි. “සැබව, භාග්‍යවතුන් වහන්ස.” භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ ගැරුණු සේක. “කෙසේ නම් තුවක්පුරුෂයෙහි, තෙහි මදක් බුන් පමණින් මදක් කැඩුනු පමණින් ඉරි ගැසුනු පමණින් බොහෝ පා විතවුනුද? “තුවක්පුරුෂයෙහි, තෙල නොපහත් වුවන්ගේ පැහැදීම පිණිස හෝ නො වෙයි. ... “මහණෙනි, මේ සිකපදය මෙසේ උදෙසනු:

“යො පන භික්ඛු උත්තපඤ්චබ්බිතොන පතොන අඤ්ඤානං පතං වේතාපෙසා, නිසංගගිං පාවිතගිං. තෙන භික්ඛුනා යො පතොන භික්ඛුපටිඝාය නිසංගිතබ්බො, යො ච තස්සා භික්ඛුපටිඝාය පතනපටිගතො යො තස්ස භික්ඛුනො පදාතබ්බො ‘අයං තෙ භික්ඛු පතොනා යාචා පොදනාය ධාපෙතබ්බො’ති. අයං තස්ස යාචිති”ති.

6. යො පනාති යො යාදිකො -පෙ-

භික්ඛුති -පෙ- අයං ඉමෙත්ථ අනෙක අධිපපානො භික්ඛුති.

උත්තපඤ්චබ්බිතො නාම පතොනා: අබ්බිතො වා එකබ්බිතො වා ද්විබ්බිතො වා තිබ්බිතො වා චතුර්බ්බිතො වා අබ්බිතොකාසො නාම පතොනා: යස්ස ආසුලා රුජි න ගොති. බ්බිතොකාසො නාම පතොනා: යස්ස ආසුලා රුජි ගොති. නවො නාම පතොනා: විඤ්ඤානති. උපාදාය වුවවති.

වේතාපෙසොති විඤ්ඤාපෙති, පයොගෙ දුක්ඛං, පටිලාභෙන නිසංගගියො ගොති, සබ්බලොප්ඤ්ඤා නිසංගිතබ්බො. සබ්බෙව අධිට්ඨිතපතං ගතොති, සතතිපතිතබ්බො. න ලාමකො පතොනා අධිට්ඨාතබ්බො “මගංසං පතං ගහෙස්සාමි”ති. සවෙ ලාමකං පතං අධිට්ඨාති “මගංසං පතං ගහෙස්සාමි”ති, ආපනති දුක්ඛං.

එවඤ්ච පන භික්ඛුවෙ නිසංගිතබ්බො: තෙන භික්ඛුනා සබ්බං උපසම්භවිතා එකංසං උත්තරුසම්භං කාරිතා බුබ්බානං භික්ඛුනං පාදෙ වන්චිතා උක්ඛුචිකං නිසිදිතා අඤ්ඤාං පහගෙති, එවමස්ස වචනීයො: ‘අයං මෙ හතොන පතොනා උත්තපඤ්චබ්බිතෙන පතොන වේතාපිතො නිසංගගියො. ඉමංසං සබ්බස්ස නිසංගාමි”ති. නිසංගිතා, ආපනති දෙසෙතබ්බො. බ්බිතොන භික්ඛුනා පටිබලෙන ආපනති පටිගහෙතබ්බො.

පඤ්චගහෙති සමන්තාගතො භික්ඛු පතනගාහාපකො සම්මනාතිතබ්බො. යො න ජන්දගතිං ගවේශ්ශ, න දෙසාගතිං ගවේශ්ශ, න මොගාගතිං ගවේශ්ශ, න භූතාගතිං ගවේශ්ශ, ගතිනාගතිතඤ්ච ජානෙශ්ශ. එවඤ්ච පන භික්ඛුවෙ සම්මනාතිතබ්බො: “පථමං භික්ඛු යාවිතබ්බො, යාවිතා බ්බිතොන භික්ඛුනා පටිබලෙන සබ්බො ඤ්ඤෙතබ්බො.”

“සුඤ්ඤා මෙ හතොන සබ්බො. යදි සබ්බස්ස පතනාලං, සබ්බො ඉන්ද්‍රියාමං භික්ඛුං පතනගාහාපකං සම්මනෙතෙශ්ශ. එසං ඤ්ඤති.

සුඤ්ඤා මෙ හතොන සබ්බො. සබ්බො ඉන්ද්‍රියාමං භික්ඛුං පතනගාහාපකං සම්මනෙතෙශ්ශ. යස්සායංවතො බම්භි ඉන්ද්‍රියාමස්ස භික්ඛුතො පතනගාහාපකස්ස සම්මුති, යො නුඤ්ඤාස්ස, යස්ස තත්ථමති, යො භාගෙශ්ශ.

සම්මතො සබ්බොන ඉන්ද්‍රියාමො භික්ඛු පතනගාහාපකො, බම්භි සබ්බස්ස, තත්ථා නුඤ්ඤා, එවමෙතං ධාරයාමි”ති.

“යම් මහණෙනි උත්තපස්සානි පා ඇතිකාව අනිත් අලුත් පසක් විතවා ගත් නම් නිසන්වෙති වේ. ඒ මහණහු විසින් ඒ විතවූ පස මහණපිටිස්සි නිසන් සුතුය. ඒ මහණපිටිස්සි පසනිගාමයෙහි ලද යම් පාත්‍රයක් වේ ද එය එ මහණකට දියයුතු; මහණ, තා විසින් මේ පාත්‍රය බිඳීම දන්වා දැනියුත්තේ” යයි. මේ එහි වන”යි.

6. යො පන යනු: යමෙක් යම්බඳු වූයෙන් ...

නිකවු යනු: ... මේ තෙම මේ අර්ථයෙහි ‘හික්කු’යි අදහස් කරණ ලදී.

උත්තපස්සාසමුත්තය නම්: බාලුම් නැතියේ හෝ එක් බාලුමක් ඇතියේ හෝ දෙබාලුමක් ඇතියේ හෝ තුන්බාලුමක් ඇතියේ හෝ සතර බාලුමක් ඇතියේ හෝ යි. අබ්බතොකාසපත්ත නම්: යමක්නුගේ දුගුල්-හිරෙක් නොවේ ද ඒ යා. බ්බතොකාසපත්ත නම්: යමක්නුගේ දුගුල්-හිරෙක් වේ ද ඒ යා. නවපත්ත නම්: විඤ්ඤාත්තිය සදහා කියනු ලැබේ.

වෙනාපෙය්‍ය යනු: විතවා නම් පියෝගි දුකුලා වෙයි, ලැබීමෙන් නිසගි වෙයි. සහමාද නිසැරියයුතු. සියල්ලන් විසින් මා ඉටු පාත්‍රය ගෙණ රැස්වියයුතු ය. (මාගැහි පාත්‍රයක් ගත්තෙමි. යි) ලාමකපාත්‍රයෙක් නොඉටියයුතු. ඉදින් (මාගැහි පාත්‍රයක් ගත්තෙමි) ලාමක පාත්‍රයක් ඉටා නම් දුකුලාඇවැත් වෙයි.

තවද මහණෙනි, මෙසේ නිසැරියයුතු: ඒ මහණහු විසින් සමායා වෙත එළඹ උතුරාසහ එකස් කොට පෙරෙව මහලු හික්කුන් පා වැද උච්ඡ්ලෙන් හිඳ ඇදිලි බාද මෙසේ කියයුතු වන්නේ ය: ‘වහන්ස, මේ මාගේ පාත්‍රය උත්තපස්සානින් යුක්ත වා විතවා ගන්නා ලද්දේ නිසගි විය. මේ මෙය සහනට නිසරම්’යි. නිසරා ඇවැත් දෙසියයුතු. ව්‍යක්ත වූ ප්‍රතිබල වූ මහණක්නු විසින් ඇවැත් පිළිගතයුතු.

පසගතින් යුත් පත්තගාහාපක මහණ තෙම සමවත කලයුත්තේ ය: යමෙක් ඡන්දගතියට නොයේ ද දෙසාගතියට නොයේ ද මොහාගතියට නොයේ ද භයාගතියට නොයේ ද ගත් නොගත් බව දැනී ද හෙතෙමේ යි. තවද මහණෙනි, මෙසේ සමවත කලයුත්තේ ය: පලවූ කොට මහණ තෙම අයාදිය යුත්තේ ය. අයාද ව්‍යක්ත වූ ප්‍රතිබල වූ මහණක්නු විසින් සමාය තෙමේ දැන්විය යුත්තේ ය:

“වහන්ස, සමාය තෙමේ මා කියන්නක් අසාවා. ඉදින් සමායාට පැමිණිකල් ඇත්තේ නම් සමාය තෙම මෙනම් මහණහු පත්තගාහාපක කොට සමවත කරන්නේ ය. මේ ‘ඤ්ඤාතිය’,

වහන්ස, සමාය තෙමේ මා කියන්නක් අසාවා සමාය තෙම මෙනම් මහණහු පත්තගාහාපක කොට සමවත කෙරෙයි. යම් ආයුෂමතක්හට මෙනම් මහණහුගේ පත්තගාහාපක සමවතිය රිසි වේ නම් හේ තුෂණිච්ඡාදන වන්නේ ය. යමක්හට නොරිසි වේ නම් හේ කියන්නේ ය.

සමායා විසින් පත්තගාහාපක වූ මෙනම් මහණ තෙම සමවත කරණ ලද්දේ ය. සමායාට රිසි වෙයි. එහෙයින් මේ තුෂණිච්ඡාදය යි. මෙසේ තෙල තුෂණිච්ඡාදය බරම්”යි

තෙන සමමතෙන භික්ෂුතා පතොතා ගාභෙතබ්බො. ථෙරො වත්තබ්බො: “ගණභාතු භතොත ථෙරො පත්ත”ති. සචෙ ථෙරො පත්තං! ගණභාති, ථෙරස්ස පතොතා දුතියස්ස ගාභෙතබ්බො. න ච තස්ස අනුද්ද-යතාය ත ගාභෙතබ්බො. යො ත ගණෙතය, අපතති දුක්ඛටස්ස. අපත්තකස්ස ත ගාභෙතබ්බො. එතෙනෙව උපායෙන යාව සබ්බනව්කා ගාභාපෙතබ්බො. යො ච තස්ස භික්ෂුපරිසාය පත්තපරියනො සො තස්ස භික්ෂුතො පදනබ්බො: “අයං තෙ භික්ෂු පතොතා යාව හෙදතාය ධාරෙතබ්බො”ති. තෙන භික්ෂුතා සො පතොතා න අදෙසෙ නික්ඛිපිතබ්බො, න අභොගෙන භුඤ්ඤිතබ්බො, න විස්සජේතබ්බො, ‘කථායං පතොතා නස්සෙය්‍ය වා විතස්සෙය්‍ය වා භිජේය්‍ය වා’ති. සචෙ අදෙසෙ වා නික්ඛිපති අභොගෙන වා භුඤ්ඤති විස්සජේති වා, අපතති දුක්ඛටස්ස.

අයං තත්ථ සාමිච්ඡිති අයං තත්ථ අනුබම්මතා.

7. අබ්බිකතෙන පතොතන අබ්බිකතං පත්තං වේතාපෙති, නිස්සග්ගියං පාවිතතියං. අබ්බිකතෙන පතොතන එක්ඛබ්බිකතං පත්තං -පෙ- ද්විබ්බිකතං පත්තං -පෙ- ත්විබ්බිකතං පත්තං -පෙ- චතුබ්බිකතං පත්තං වේතාපෙති, නිස්සග්ගියං පාවිතතියං.

8. එක්ඛබ්බිකතෙන පතොතන අබ්බිකතං පත්තං -පෙ- එක්ඛබ්බිකතං පත්තං -පෙ- ද්විබ්බිකතං පත්තං -පෙ- ත්විබ්බිකතං පත්තං -පෙ- චතුබ්බිකතං පත්තං වේතාපෙති, නිස්සග්ගියං පාවිතතියං.

9. ද්විබ්බිකතෙන පතොතන අබ්බිකතං පත්තං -පෙ- එක්ඛබ්බිකතං පත්තං -පෙ- ද්විබ්බිකතං පත්තං -පෙ- ත්විබ්බිකතං පත්තං -පෙ- චතුබ්බිකතං පත්තං වේතාපෙති, නිස්සග්ගියං පාවිතතියං.

10. ත්විබ්බිකතෙන පතොතන අබ්බිකතං පත්තං -පෙ- එක්ඛබ්බිකතං පත්තං -පෙ- ද්විබ්බිකතං පත්තං -පෙ- ත්විබ්බිකතං පත්තං -පෙ- චතුබ්බිකතං පත්තං වේතාපෙති, නිස්සග්ගියං පාවිතතියං.

11. චතුබ්බිකතෙන පතොතන අබ්බිකතං පත්තං -පෙ- එක්ඛබ්බිකතං පත්තං -පෙ- ද්විබ්බිකතං පත්තං -පෙ- ත්විබ්බිකතං පත්තං -පෙ- චතුබ්බිකතං පත්තං වේතාපෙති, නිස්සග්ගියං පාවිතතියං.

12. අබ්බිකතෙන පතොතන අබ්බිකතොකාසං පත්තං වේතාපෙති, පාවිතතියං. අබ්බිකතෙන පතොතන එක්ඛබ්බිකතොකාසං පත්තං නිස්සග්ගියං. -පෙ- ද්විබ්බිකතොකාසං පත්තං -පෙ- ත්විබ්බිකතොකාසං පත්තං -පෙ- චතුබ්බික-තොකාසං පත්තං වේතාපෙති, නිස්සග්ගියං පාවිතතියං.

13. එක්ඛබ්බිකතෙන පතොතන අබ්බිකතොකාසං පත්තං -පෙ- එක්ඛබ්බි-තොකාසං පත්තං -පෙ- ද්විබ්බිකතොකාසං පත්තං -පෙ- ත්විබ්බිකතොකාසං පත්තං -පෙ- චතුබ්බිකතොකාසං පත්තං වේතාපෙති, නිස්සග්ගියං පාවිතතියං.

ඒ සමඟ මහණු විසින් පාත්‍රය ගැන්විය යුතු. 'වහන්ස, තෙරණුවෝ පාත්‍රය ගණිත්වා'යි ස්ථිර මහණඟට කිය යුතු ය. ඉදින් තෙරණු පාත්‍රය ගණිත් නම් තෙරැන්ගේ පාත්‍රය දෙවැන්නට ගැන්විය යුතු ය. ඔහුට දයා ඇති බැවින් නො ද නො ගත යුත්තේ ය. යමෙක් නො-ගණී නම් දුකුළා ඇවැත් වෙයි. පාත්‍රයක් තැන්පත්ව නො ගැන්විය යුතු ය. මෙතෙක් සමානත්වයා කෙක් ගැන්විය යුතු ය. ඒ මහණපිරිසෙහි යම් පයෝග්‍යපාත්‍රයක් වේ නම් එය ඒ මහණඟට දිය යුතුය. 'මහණ, මේ පය කා විසින් බිඳීම කෙක් දැරිය යුතු'යි. ඒ මහණු විසින් ඒ පාත්‍රය 'කෙසේ නම් මේ පාත්‍රය තැන් ගෝ වැනසේ ගෝ බිඳේ ගෝ ය'යි නුසුදුසු තත්වය නො කැබිය යුතු ය. නුසුදුසු පරිභෝගයෙන් නො වැළඳිය යුතු ය. නො විසර්ජිය යුතු. ඉදින් නුසුදුසු තත්වය තබා නම් ගෝ නුසුදුසු පරිභෝගයෙන් වළඳා නම් ගෝ විසර්ජා නම් ගෝ දුකුළා ඇවැත් වේ.

අයං තස්මි ආමිච්චි යනු: එහිලා මේ ලොවුතුරු දහම් අනුව ගිය මෙ යි.

7. බ්‍රහ්ම නැති පාත්‍රයෙන් යුක්ත ව බ්‍රහ්ම නැති පාත්‍රයක් විතවා ගණී නම් නිසගිපවිති ඇවැත් වෙයි. බ්‍රහ්ම නැති පාත්‍රයෙන් යුක්ත ව එක් බ්‍රහ්මයක් ඇති පාත්‍රයක් ... දෙ බ්‍රහ්මයක් ඇති පාත්‍රයක් ... තුන් බ්‍රහ්මයක් ඇති පාත්‍රයක් ... සතර බ්‍රහ්මයක් ඇති පාත්‍රයක් විතවා ගණී නම් නිසගිපවිති වේ.

8. එක් බ්‍රහ්මයක් ඇති පාත්‍රයෙන් යුක්ත ව බ්‍රහ්ම නැති පාත්‍රයක් එක් බ්‍රහ්මයක් ඇති පාත්‍රයක් ... දෙ බ්‍රහ්මයක් ඇති පාත්‍රයක් ... තුන් බ්‍රහ්මයක් ඇති පාත්‍රයක් ... සතර බ්‍රහ්මයක් ඇති පාත්‍රයක් විතවා ගණී නම් නිසගි-පවිති වේ.

9. දෙ බ්‍රහ්මයක් ඇති පාත්‍රයෙන් යුක්ත ව බ්‍රහ්ම නැති පාත්‍රයක් ... එක් බ්‍රහ්මයක් ඇති පාත්‍රයක් ... දෙ බ්‍රහ්මයක් ඇති පාත්‍රයක් ... තුන් බ්‍රහ්මයක් ඇති පාත්‍රයක් ... සතර බ්‍රහ්මයක් ඇති පාත්‍රයක් විතවා ගණී නම් නිසගිපවිති වේ.

10. තුන් බ්‍රහ්මයක් ඇති පාත්‍රයෙන් යුක්ත ව බ්‍රහ්ම නැති පාත්‍රයක් ... එක් බ්‍රහ්මයක් ඇති පාත්‍රයක් ... දෙ බ්‍රහ්මයක් ඇති පාත්‍රයක් ... තුන් බ්‍රහ්මයක් ඇති පාත්‍රයක් ... සතර බ්‍රහ්මයක් ඇති පාත්‍රයක් විතවා ගණී නම් නිසගිපවිති වේ.

11. සතර බ්‍රහ්මයක් ඇති පාත්‍රයෙන් යුක්ත ව බ්‍රහ්ම නැති පාත්‍රයක් ... එක් බ්‍රහ්මයක් ඇති පාත්‍රයක් ... දෙ බ්‍රහ්මයක් ඇති පාත්‍රයක් ... තුන් බ්‍රහ්මයක් ඇති පාත්‍රයක් ... සතර බ්‍රහ්මයක් ඇති පාත්‍රයක් විතවා ගණී නම් නිසගි-පවිති වේ.

12. බ්‍රහ්ම නැති පාත්‍රයෙන් යුක්ත ව බ්‍රහ්ම නැති පාත්‍රයක් විතවා ගණී නම් නිසගිපවිති වෙයි. බ්‍රහ්ම නැති පාත්‍රයෙන් යුක්ත ව එක් බ්‍රහ්මයක් ඇති පාත්‍රයක් ... දෙ බ්‍රහ්මයක් ඇති පාත්‍රයක් ... තුන් බ්‍රහ්මයක් ඇති පාත්‍රයක් ... සතර බ්‍රහ්මයක් ඇති පාත්‍රයක් විතවා ගණී නම් නිසගිපවිති වේ.

13. එක් බ්‍රහ්මයක් ඇති පාත්‍රයෙන් යුක්ත ව බ්‍රහ්ම නැති පාත්‍රයක් ... එක් බ්‍රහ්මයක් ඇති පාත්‍රයක් ... දෙ බ්‍රහ්මයක් ඇති පාත්‍රයක් ... තුන් බ්‍රහ්මයක් ඇති පාත්‍රයක් ... සතර බ්‍රහ්මයක් ඇති පාත්‍රයක් විතවා ගණී නම් නිසගිපවිති වේ.

14. ද්විබ්බිනෙන පතෙතන අබ්බිනොකාසං පතනං -පෙ- එකබ්බිනොකාසං පතනං -පෙ- ද්විබ්බිනොකාසං පතනං -පෙ- ත්විබ්බිනොකාසං පතනං -පෙ- චතුර්බ්බිනොකාසං පතනං වේතාපෙති, නිසසග්ගියං පාවිතරියං.

15. ත්විබ්බිනෙන පතෙතන අබ්බිනොකාසං පතනං -පෙ- එකබ්බිනොකාසං පතනං -පෙ- ද්විබ්බිනොකාසං පතනං -පෙ- ත්විබ්බිනොකාසං පතනං -පෙ- චතුර්බ්බිනොකාසං පතනං වේතාපෙති, නිසසග්ගියං පාවිතරියං.

16. චතුර්බ්බිනෙන පතෙතන අබ්බිනොකාසං පතනං -පෙ- එකබ්බිනොකාසං පතනං -පෙ- ද්විබ්බිනොකාසං පතනං -පෙ- ත්විබ්බිනොකාසං පතනං -පෙ- චතුර්බ්බිනොකාසං පතනං වේතාපෙති, නිසසග්ගියං පාවිතරියං.

17. අබ්බිනොකාසෙන පතෙතන අබ්බිනං පතනං -පෙ- එකබ්බිනං පතනං -පෙ- ද්විබ්බිනං පතනං -පෙ- ත්විබ්බිනං පතනං -පෙ- චතුර්බ්බිනං පතනං -පෙ- එකබ්බිනොකාසෙන පතෙතන -පෙ- ද්විබ්බිනොකාසෙන පතෙතන -පෙ- ත්විබ්බිනොකාසෙන පතෙතන -පෙ- චතුර්බ්බිනොකාසෙන පතෙතන අබ්බිනං පතනං -පෙ- එකබ්බිනං පතනං -පෙ- චතුර්බ්බිනං පතනං -පෙ- අබ්බිනොකාසෙන පතෙතන අබ්බිනොකාසං පතනං -පෙ- එකබ්බිනොකාසං පතනං -පෙ- ද්විබ්බිනොකාසං පතනං -පෙ- ත්විබ්බිනොකාසං පතනං -පෙ- චතුර්බ්බිනොකාසං පතනං වේතාපෙති, නිසසග්ගියං පාවිතරියං.

18. එකබ්බිනොකාසෙන පතෙතන අබ්බිනොකාසං පතනං -පෙ- එකබ්බිනොකාසං පතනං -පෙ- ද්විබ්බිනොකාසං පතනං -පෙ- ත්විබ්බිනොකාසං පතනං -පෙ- චතුර්බ්බිනොකාසං පතනං වේතාපෙති, නිසසග්ගියං පාවිතරියං.

19. ද්විබ්බිනොකාසෙන පතෙතන -පෙ- ත්විබ්බිනොකාසෙන පතෙතන අබ්බිනොකාසං පතනං -පෙ- එකබ්බිනොකාසං පතනං -පෙ- ද්විබ්බිනොකාසං පතනං -පෙ- ත්විබ්බිනොකාසං පතනං -පෙ- චතුර්බ්බිනොකාසං පතනං වේතාපෙති, නිසසග්ගියං පාවිතරියං.

20. චතුර්බ්බිනොකාසෙන පතෙතන අබ්බිනොකාසං පතනං -පෙ- එකබ්බිනොකාසං පතනං -පෙ- ද්විබ්බිනොකාසං පතනං -පෙ- ත්විබ්බිනොකාසං පතනං -පෙ- චතුර්බ්බිනොකාසං පතනං වේතාපෙති, නිසසග්ගියං පාවිතරියං.

21. අනාපකඨි තට්ඨපතනං, භින්නපතනං, සූතකානං, පමාරිතානං, අඤ්ඤාසන්ධිය, අත්තතො ඛතෙත, උම්මතතකං, අද්දිකම්මකංගි.

උත්තපඤ්චබ්බිනසිත්තපදං නිමිතං.

14. දෙ බැඳුමක් ඇති පාත්‍රයෙන් යුක්ත ව බිඳිතාවකාශ නැති පාත්‍රයක් ... එක් බිඳිතාවකාශයක් ඇති පාත්‍රයක් ... දෙ බිඳිතාවකාශයක් ඇති පාත්‍රයක් ... තුන් බිඳිතාවකාශයක් ඇති පාත්‍රයක් ... සතර බිඳිතාවකාශයක් ඇති පාත්‍රයක් විතරා ගණි නම් නිසලිපවිති වේ.

15. **තුන් බැදුමක් ඇති පාත්‍රයෙන් යුක්ත ව බ්‍රහ්මා,විෂ්ණු, ශිව** පාත්‍රයක් ... එක් බ්‍රහ්මා,විෂ්ණු, ශිව ඇති පාත්‍රයක් ... දෙ බ්‍රහ්මා,විෂ්ණු, ශිව ඇති පාත්‍රයක් ... තුන් බ්‍රහ්මා,විෂ්ණු, ශිව ඇති පාත්‍රයක් ... සතර බ්‍රහ්මා,විෂ්ණු, ශිව ඇති පාත්‍රයක් ... විචාරා ගනී නම් නිසර්ගප්‍රති ලේ.

16. සතර බැඳුමක් ඇති පාත්‍රයකින් යුක්ත ව ඛනිතාවකාශ තැනි පාත්‍රයක් එක් ඛනිතාවකාශයක් ඇති පාත්‍රයක් ... ද්විඛනිතාවකාශයක් ඇති පාත්‍රයක් ... තුන් ඛනිතාවකාශයක් ඇති පාත්‍රයක් සතර ඛනිතාවකාශයක් ඇති පාත්‍රයක් විභවා ගණී නම් නිසලිපවිති වේ.

[illegible]

18. එක් බණ්ඩාරවතාගෙන් ඇති පාත්‍රයකින් යුක්ත ව බණ්ඩාරවතාගෙන් පාත්‍රයක් ... එක් බණ්ඩාරවතාගෙන් ඇති පාත්‍රයක් ... දෙ බණ්ඩාරවතාගෙන් ඇති පාත්‍රයක් ... තුන් බණ්ඩාරවතාගෙන් ඇති පාත්‍රයක් සතර බණ්ඩාරවතාගෙන් ඇති පාත්‍රයක් විතරා ෧෫෦෦ කළු නිසර්වට්ටි වේ.

19. දෙ බ්‍රිතාන්‍යායයක් ඇති පාත්‍රයකින් යුක්ත ව ... තුන් බ්‍රිතාන්‍යායයක් ඇති පාත්‍රයකින් යුක්ත ව බ්‍රිතාන්‍යාය නැති පාත්‍රයක් ... එක් බ්‍රිතාන්‍යායයක් ඇති පාත්‍රයක් ... දෙ බ්‍රිතාන්‍යායයක් ඇති පාත්‍රයක් ... තුන් බ්‍රිතාන්‍යායයක් ඇති පාත්‍රයක් ... සතර බ්‍රිතාන්‍යායයක් ඇති පාත්‍රයක් විනවා ගනී නම් කිහිපවිනි වේ.

20. සතර බ්‍රහ්මාණ්ඩයක් ඇති පාත්‍රයකින් යුක්ත ව බ්‍රහ්මාණ්ඩයක ඇති පාත්‍රයක් ... එක් බ්‍රහ්මාණ්ඩයක් ඇති පාත්‍රයක් ... දෙ බ්‍රහ්මාණ්ඩයක් ඇති පාත්‍රයක් ... තුන් බ්‍රහ්මාණ්ඩයක් ඇති පාත්‍රයක් ... සතර බ්‍රහ්මාණ්ඩයක් ඇති පාත්‍රයක් විභවා ගණි නම් නිසඟිපවිති චේ.

21. තව පා ඇතියහව, මුත්පා ඇතියහව, තැයතව, පවරණ ලදුවතව අනෙකක්කු සඳහා තමාගේ බතගෙන්, උම්මතතකයහව, ඇදිකමම්කයහව ඇමැත්තාගේ.

ලංකාපොලිස්කොට් භීෂණපදය නිමි.

භෞසජ්ජසිකාධාපදං.

1. තෙන සමයෙන බුද්ධෝ භගවා සාවභිසං විහරති ජේතවනෙ අනාඨපිණ්ඩකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මා පිලිඤ්චවෙජ්ඣ රුජ්ඣතෙ පඛාරං සොධාපෙති ලෙණං කතත්තුකාමො. අථ ඛො රුජා මාගධො සෙතියො ඛිම්බිසාරො යෙතායස්මා පිලිඤ්චවෙජ්ඣ තෙත්තපසංඛිනම්, උපසංඛිතමිති; ආයස්මනං පිලිඤ්චවෙජ්ඣ අභිවාදෙත්වා එකමනං නිසීදි, එකමනං නිසිනො; ඛො රුජා මාගධො සෙතියො ඛිම්බිසාරො ආයස්මනං පිලිඤ්චවෙජ්ඣ එතදවොච: “ඛිං භනොන ථෙරො කාරුපෙති”ති. පඛාරං මහාරුජ, සොධාපෙති ලෙණං කතත්තුකාමො”ති. “අත්ථො භනොන අය්ස ආරාමකො”ති. න ඛො මහාරුජ භගවතා ආරාමිකො අනුඤ්ඤානො”ති. “තෙන හි භනොන භගවතං පටිපුට්ඨො මම ආරොවෙය්සාථා”ති. “එවං මහාරුජ”ති ඛො ආයස්මා පිලිඤ්චවෙජ්ඣ රඤ්ඤා මාගධස්ස සෙතියස්ස ඛිම්බිසාරස්ස පච්චස්සොසි. අථ ඛො ආයස්මා පිලිඤ්චවෙජ්ඣ රුජානං මාගධං සෙතියං ඛිම්බිසාරං ධම්මො කථාය සඤ්ඤොසි සමාදපිතො සමුත්තොජ්ජෙ සම්පහංසෙසි. අථ ඛො රුජා මාගධො සෙතියො ඛිම්බිසාරො ආයස්මනා පිලිඤ්චවෙජ්ඣ ධම්මො කථාය සඤ්ඤොසි සමාදපිතො සමුත්තොජ්ජෙ සම්පහංසිතො උට්ඨායාසතා ආයස්මනං පිලිඤ්චවෙජ්ඣ අභිවාදෙත්වා පදකම්ඤං කත්වා පසකාමි.

2. අථ ඛො ආයස්මා පිලිඤ්චවෙජ්ඣ භගවතො සනාහිකෙ දුතං පාහෙසි: “රුජා භනොන මාගධො සෙතියො ඛිම්බිසාරො ආරාමිකං දත්තුකාමො. කථං හු ඛො භනොන මයා පටිපජ්ජිතබ්බ”න්ති. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදහෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මං කථා කත්වා භික්ඛු ආමනොසි: “අනුජාතාමි භික්ඛවෙ ආරාමික”න්ති. දුතියමපි ඛො රුජා මාගධො සෙතියො ඛිම්බිසාරො යෙතායස්මා පිලිඤ්චවෙජ්ඣ තෙත්තපසංඛිනම් උපසංඛිතමිති; ආයස්මනං පිලිඤ්චවෙජ්ඣ අභිවාදෙත්වා එකමනං නිසීදි, එකමනං නිසිනො; ඛො රුජා මාගධො සෙතියො ඛිම්බිසාරො ආයස්මනං පිලිඤ්චවෙජ්ඣ එතදවොච: “අනුඤ්ඤානො භනොන භගවතා ආරාමිකො”ති. “එවං මහාරුජ”ති. “තෙන හි භනොන අය්ස ආරාමිකං දම්මි”ති. අථ ඛො රුජා මාගධො සෙතියො ඛිම්බිසාරො ආයස්මනො පිලිඤ්චවෙජ්ඣ ආරාමිකං පටිසංසුඤ්ඤිත්වා විසංගිත්වා විරොන සභිං පටිලභිත්වා අඤ්ඤාතරං සබ්බජ්ඣං මහාමනං ආමනොසි: “යො මයා භණෙ, අය්ස ආරාමිකො පටිසංසුත්වා දිනො සො ආරාමිකො”ති. “න ඛො දෙව අය්ස ආරාමිකො දිනො”ති. “කිව් වරං හු ඛො භණෙ ඉතො හි තං භොති”ති. අථ ඛො සො මහාමනො; රතතියො විගණෙත්වා 1 රුජානං මාගධං සෙතියං ඛිම්බිසාරං එතදවොච: “පඤ්ච දෙව රතතියතාති”ති. “තෙන හි භණෙ, අය්ස පඤ්ච අරාමිකසතාති දෙසී”ති. “එවං දෙවා”ති ඛො සො මහාමනො; රඤ්ඤා මාගධස්ස සෙතියස්ස ඛිම්බිසාරස්ස පටිසංසුඤ්ඤිත්වා ආයස්මනො පිලිඤ්චවෙජ්ඣ පඤ්ච අරාමිකසතාති පාදසි.² පාරිශෙකො යාමො නිවිසි. “ආරාමිකාමනො”තිපි තං ආහංසු “පිලිඤ්චාමනො”තිපි තං ආහංසු.

1. ගණනා. ම.ප.සං. 2. අදසි. සං.

అభిషిక్త వైశాఖ, పంచమి.

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ සැවැත්නුවර සමීපයෙහි වූ ජේතවන නම් අනේපිඬුසිටුහුගේ අරමිහි වැඩ වෙසෙන සේක. එසමයෙහි ආයුෂමත් පිළිඤ්චවජ්‍ය තෙරණුවෝ ලෝකත් කරණු කැමැත්තාහු රජගහනුවර පවුබෙයදත් ශුඬා කරවති. එකල්හි මගධාධිපති සෙනරිස බිම්බිසාර රජ තෙමේ ආයුෂමත් පිළිඤ්චවජ්‍ය තෙරුන් වෙත එළඹ වැද එකත්-පත් ව තිද මෙය සැළ කෙළේය. “වහන්ස තෙරණුවෝ කුමක් කරවද්ද”යි “මහරජ, ලෝකත් කරණු කැමැත්තෙමි පවුබෙයදත් ශුඬා කරවමි”යි “වහන්ස, කිමයකට අරාමිකයකුගෙන් ප්‍රයෝජන ද්”යි “මහරජ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් අරාමිකයෙක් නො අනුදත්තා ලද්දේ ය”යි. එසේ වී නම් “වහන්ස භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පිළිවිස වෙදන් වනසේක්වා”යි. “එසේ ය මහරජා” යි ආයුෂමත් පිළිඤ්චවජ්‍ය තෙරණුවෝ මගධාධිපති සෙනරිස බිම්බිසාර රජහට පිළිවදන් දුන්හ. ඉක්බිති ආයුෂමත් පිළිඤ්චවජ්‍ය තෙරණුවෝ මගධාධිපති සෙනරිස බිම්බරජුට දහාමි කථාවෙන් කරුණු දුක්වූහ. සමාදන් කරවූහ. තෙද ගැන්වූහ. පැහැද වූහ. ඉක්බිති මගධාධිපති සෙනරිස බිම්බර රජ තෙමේ ආයුෂමත් පිළිඤ්චවජ්‍ය තෙරණුවන් විසින් දහාමි කථාවෙන් කරුණු දක්වන ලද්දේ (කුසල් දහමිහි) සමාදන් කරවන ලද්දේ තෙද ගන්වන ලද්දේ, පහදවන ලද්දේ හුක්කෙන් නැගී ආයුෂමත් පිළිඤ්චවජ්‍ය තෙරණුවන් වැද පැදකණු කොට නික්ම ගියේ ය.

2. ඉක්බිති ආයුෂ්මත් පිළිඤ්චත් තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත දූතයකු යැවූහ: “වහන්ස මහධ්‍යායිපති සෙනරිය බිම්සර රජ තෙමේ ආරාමිකයකු දෙනු කැමැත්තේ ය. “වහන්ස මව්සින් යෙයේ පිළිපැදිය-සුතුදු”යි. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදහසෙහි මේ කරුණෙහි දූතාණී කථා වදාරා භික්ෂූන් ඇමතු සේක “මහණෙනි; ආරාමිකයකු අනුදනම්”යි. දෙවනවට ද මහධ්‍යායිපති සෙනරිය බිම්සර රජ තෙමේ ආයුෂ්මත් පිළිඤ්චත් තෙරණුවන් වෙත එළඹ වාද එකත්පත්ව හුන්නේය. එකත්පත්ව හුන් මහධ්‍යායිපති සෙනරිය බිම්සර රජතෙමේ ආයුෂ්මත් පිළිඤ්චත් තෙරණුවන්ට මෙය සාද්‍ර කෙළේය. “වහන්ස භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ආරාමික-යෙක් අනුදන්නා ලද්දේ ද”යි. “එසේය මහරජ”යි. “වහන්ස එසේ වී තම් හිමි-යතට ආරාමිකයකු දෙමි”යි. ඉක්බිති මහධ්‍යායිපති සෙනරිය බිම්සර රජ තෙමේ ආයුෂ්මත් පිළිඤ්චත් තෙරණුවන්ට ආරාමිකයකු දීමට ගිවිස නො සිහිකොට කලකින් සිහි එළවා හැම කාරියෙහි යුත් එක්තරා මහආමැතියකු ඇමැතිය. - “තෙල මා විසින් හිමියතට යම් ආරාමිකයෙක් ගිවිසනා ලද්දේ තම් ඒ ආරාමික තෙම දෙන ලද්දේද”යි. “දෙවයන්වහන්ස හිමියතට ආරාමිකයෙක් නො දෙන ලදු”යි. “කොල එය මෙයින් කෙනෙක් කල් ඉක්ම ගියේ ද”යි. ඉක්බිති මහාමාත්‍ය තෙමේ දවස් ගණ ගනවායිපති සෙනරිය බිම්සර රජහට මෙය සාද්‍ර කෙළේය. “දෙවයන් වහන්ස පත්සියක් දවසැ”යි. “කොල එසේ වී තම් හිමියතට ආරාමිකයන් පත් සියයක් දෙව”යි. “එසේය දෙවයන් වහන්සැ”යි ඒ මහආමැති තෙමේ මහධ්‍යායිපති සෙනරිය බිම්සර රජහට පිළිවදන් දී ආයුෂ්මත් පිළිඤ්චත් තෙරුන්හට ආරාමිකයන් පත්සියයක් දුනි. වෙන ම ගමෙන් පිහිටියේ ය. එය ආරාමිකයම”යි කීහ, එය පිළිඤ්චම” යි ද කීහ.

3. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මා පිළිඤ්චවෙත්ථ තස්මිං ගාමකෙ කුචුපගො හොති. අථ ඛො ආයස්මා පිළිඤ්චවෙත්ථ පුබ්බතභසමයං නිවාසෙත්වා පතතච්චරමාදාය පිළිඤ්ඣාමං පිණ්ඩාය පාටිසි. තෙන ඛො පන සමයෙන තස්මිං ගාමකෙ උසස්ථො හොති. දුරිකා! අලඛිකතා මාලාකිතා කිලුනති.

4. අථ ඛො ආයස්මා පිළිඤ්චවෙත්ථ පිළිඤ්ඣාමකෙ සපදානං පිණ්ඩාය චරමානො යෙන අඤ්ඤාතරස්ස ආරුමිකස්ස නිවෙසනං තෙහුපසඛිකම්, උපසඛිකම්චා පඤ්ඤාතෙන ආසතෙ නිසීදි. තෙන ඛො පන සමයෙන තස්සා ආරුමිකිනියා ධිතා අඤ්ඤා දුරකෙ අලඛිකතෙ මාලාකිතෙ පසස්ථො රොදති: “මාලං මෙ දෙථ, අලඛිකාරං මෙ දෙථ”ති. අථ ඛො ආයස්මා පිළිඤ්චවෙත්ථ තං ආරුමිකිනී එතදවොච: “කිස්සායං දුරිකා රොදති”ති. “කිස්සායං දුරිකා රොදති”ති. “අයං භනෙන දුරිකා අඤ්ඤා දුරකෙ අලඛිකතෙ මාලාකිතෙ පසස්ථො රොදති: “මාලං මෙ දෙථ” අලඛිකාරං මෙ දෙථ”ති. “කුතො අමතාකං දුග්ගතානං මාලා, කුතො අලඛිකාර”ති.¹ අථ ඛො ආයස්මා පිළිඤ්චවෙත්ථ අඤ්ඤාතරං තිණ්ණසුපකං ගහෙත්වා තං ආරුමිකිනී එතදවොච: “භජ්ඣමං තිණ්ණසුපකං තස්සා දුරිකාය ඩිසෙ පටිච්ඡාදො”ති. අථ ඛො සා ආරුමිකිනී තං තිණ්ණසුපකං ගහෙත්වා තස්සා දුරිකාය ඩිසෙ පටිච්ඡාදො, සා අහොසි සුවණ්ණමාලා අභිරුපා දස්සනීතියා පාසාදිකා, තථි තාදිසා රඤ්ඤාපි අනෙතපුරෙ සුවණ්ණමාලා, මහුස්සා රඤ්ඤා මාගධස්ස සෙතියස්ස බිම්බිසාරස්ස ආරොචෙත්ථ: “අමුකස්ස දෙව ආරුමිකස්ස සරෙ සුවණ්ණමාලා අභිරුපා දස්සනීතියා පාසාදිකා, තථි තාදිසා දෙවස්සාපි අනෙතපුරෙ සුවණ්ණමාලා. කුතො තස්ස දුග්ගතස්ස, තිස්සංසයං වොරිකාය ආභතා”ති. අථ ඛො රුජා මාතධො සෙතියො බිම්බිසාරෙ තං ආරුමිකකුලං බන්ධාපෙසි.

5. දුරියමිති ඛො ආයස්මා පිළිඤ්චවෙත්ථ පුබ්බතභසමයං නිවාසෙත්වා පතතච්චරමාදාය පිළිඤ්ඣාමකං පිණ්ඩාය පාටිසි. පිළිඤ්ඣාමකෙ සපදානං පිණ්ඩාය චරමානො යෙන තස්ස ආරුමිකස්ස නිවෙසනං තෙහුපසඛිකම්, උපසඛිකම්චා පටිච්ඡස්සකෙ පුච්ඡි: “කභං ඉදං ආරුමිකකුලං ගත”නති. “එතිස්සා භනෙන සුවණ්ණමාලාය සාරණං රඤ්ඤා බන්ධාපිත”නති.

6. අථ ඛො ආයස්මා පිළිඤ්චවෙත්ථ යෙන රඤ්ඤා මාගධස්ස සෙතියස්ස බිම්බිසාරස්ස නිවෙසනං, තෙහුපසඛිකම්, උපසඛිකම්චා පඤ්ඤාතෙන ආසතෙ නිසීදි. අථ ඛො රුජා මාතධො සෙතියො බිම්බිසාරෙ යෙනායස්මා පිළිඤ්චවෙත්ථ තෙහුපසඛිකම්, උපසඛිකම්චා ආයස්මතො පිළිඤ්චවත්ථ අභිවාදෙත්වා එකමනං නිසීදි. එකමනං නිසින්නං ඛො රුජානං මාගධං සෙතියං බිම්බිසාරං ආයස්මා පිළිඤ්චවෙත්ථ එතදවොච: “කිස්ස මහාරුජ ආරුමිකකුලං බන්ධාපිත”නති. තස්ස භනෙන ආරුමිකස්ස සරෙ සුවණ්ණමාලා අභිරුපා දස්සනීතියා පාසාදිකා, තථි තාදිසා අමතාකමිති අනෙතපුරෙ සුවණ්ණමාලා, කුතො තස්ස දුග්ගතස්ස, තිස්සංසයං වොරිකාය ආභතා”ති. අථ ඛො ආයස්මා පිළිඤ්චවෙත්ථ රඤ්ඤා මාගධස්ස සෙතියස්ස බිම්බිසාරස්ස පාසාදං සුවණ්ණනති අභිමුච්චි, සො අහොසි සබ්බසොචණ්ණමයො. “ඉදං පන තෙ මහාරුජ තාව බිහුං සුවණ්ණං කුතො”ති. “අඤ්ඤාතං භනෙන, අයස්සෙව සො ඉද්ධානුභාවො”ති තං ආරුමිකකුලං මුඤ්චාපෙසි.

1. දුරිකා. ම.ජ.සං. 2. අලඛිකාරොති. මජ්ඣ.

3. එසමයෙහි ආයුෂ්මත් පිළිඤ්චවත් තෙමේ ඒ ගමෙහි කුලපත වූයෙක් වෙයි. ඉක්බිති ආයුෂ්මත් පිළිඤ්චවත් තෙමේ පෙරවරායෙහි හැඳ පෙරෙව පාසිටුරා ගෙණ පිළිඤ්චමට පිඩු පිණිස පිහිසියේ ය. එකල්හි ඒ ගමෙහි ඊතතවයෙක් වෙයි. දරුවෝ අබරණින් සදහ ලද්දහු මල්දමින් සදහ ලද්දහු ක්‍රීඩා කෙරෙත්.

4. ඉක්බිති ආයුෂ්මත් පිළිඤ්චවත් තෙමේ පිළිඤ්චමෙහි ගෙපිළිවෙළින් පිඩු පිණිස හැසිරෙන්නේ එක්තරා ආරම්භයකුගේ නිවෙස්ත වෙත එළඹ පානවූ අස්තෙහි හුන්නේ ය. එසමයෙහි ඒ ආරම්භ කිරීමෙන් දිගැති තොමෝ අන් දරුවන් අබරණින් සදහලදුවන් මල්දමින් සදහලදුවන් දක මට මල්දමක් දෙව, මට පළඳනාවක් දෙව'යි හඬා. ඉක්බිති ආයුෂ්මත් පිළිඤ්චවත් තෙමේ ඒ ආරම්භ කිරීමට මෙය කිය: 'කුමකට මේ දරිය හඬා දු'යි. වහන්ස, මේ දරිය අන් දරුවන් අබරණින් සදහලදුවන් මල්දමින් සදහලදුවන් දක 'මට මල්දමක් දෙව' මට පළඳනාවක් දෙව'යි හඬා. දුනි අපට මල්දම් කොසින් ද? අබරණ කොසින් ද?' යි. ඉක්බිති ආයුෂ්මත් පිළිඤ්චවත් තෙමේ එක්තරා තණසුඛවත් ගෙණ ඒ ආරම්භ කිරීමට මෙය කිය: 'ඉද මේ තණසුඛව එ ඒ දරියගේ හිසෙහි පළඳව යි. ඉක්බිති ඒ ආරම්භයාගේ කිරිද ඒ තණසුඛව ගෙණ ඇගේ හිසෙහි පාළදවු ය. එය මතාරා ඇති දකුම්කලු ප්‍රසාද එළවන සවණ්මාලාවක් වූ ය. රජුගේ ඇතොවුරෙහි දු එබඳු සවණ්මාලා-යෙක් තැනි. මිනිස්සු මගධෙසවර සෙනිය බිම්බිසාර රජහට දැන්වූහ: "දෙවයන් වහන්ස, අසුවල් ආරම්භයාගේ ගෙහි මතාරා ඇති දකුම්කලු ප්‍රසාද එළවන සවණ්මාලායෙක් ඇත. දෙවයන් වහන්සේගේ ඇතොවුරෙහි දු එබඳු සවණ්මාලායෙක් තැනි. ඒ දුනිපුරාණයාට කොසින් ද? නිසැකයෙන් සොරකමින් ගෙණෙන ලද වතා" යි. ඉක්බිති මගධාධිපති සෙනිය බිම්බිසාර රජ තෙම ඒ ආරම්භ කුලය සිර කරවී ය.

5. දෙවනවට ද ආයුෂ්මත් පිළිඤ්චවත් තෙමේ පෙරවරායෙහි හැඳ පෙරෙව පාසිටුරා ගෙණ පිළිඤ්චමට පිඩු පිණිස පිහිසියේ ය. පිළිඤ්චමෙහි ගෙපිළිවෙළින් පිඩු පිණිස හැසිරෙණ්ණයේ ඒ ආරම්භයාගේ නිවෙස්ත වෙත එළඹියේ ය. එළඹ එක්බිති ගෙහි මිනිසුන් විවාළේ ය: "මේ ආරම්භ කුලය කොහි ගියේ ද?" යි. "වහන්ස, තෙල සවණ්මාලාව නිසා රජු විසින් බඳවන ලද" යි.

6. එකල්හි ආයුෂ්මත් පිළිඤ්චවත් තෙමේ මගධාධිපති සෙනිය බිම්බිසාර රජුගේ නිවෙස්ත කර එළඹ පණවන ලද අස්තෙහි වැඩහුන්නේ ය. ඉක්බිති මගධාධිපති සෙනිය බිම්බිසාර රජ තෙමේ ආයුෂ්මත් පිළිඤ්චවත් තෙරුන් වෙත එළඹ ආයුෂ්මත් පිළිඤ්චවත් තෙරුන් වැඳ එකත්පස් ව හුන්නේ ය. එකත්පස් ව හුන් මගධාධිපති සෙනිය බිම්බිසාර රජහට ආයුෂ්මත් පිළිඤ්චවත් තෙරණුවෝ මෙය කීහ: "මහරජ, කුමක් හෙයින් ආරම්භකුලය බඳවනලද දු" යි. "වහන්ස, ඒ ආරම්භයාගේ ගෙහි මතාරා ඇති දකුම්කලු ප්‍රසාද එළවන සවණ්මාලායෙක් ඇත. එබඳු සවණ්මාලායෙක් අපගේ ඇතොවුරෙහි දු තැනි. ඒ දුනිපුරාණයාට කොසින් ද? එකත්තෙන් සොරකමින් ගෙණෙන ලද වතා" යි. එකල්හි ආයුෂ්මත් පිළිඤ්චවත් තෙරණුවෝ මගධාධිපති සෙනිය බිම්බිසාර රජුගේ ප්‍රසාදය රත්වූවා වේවා යි ඉඩුහ. ගේ සියල්ල රත්වූවා වූයේ විය. "මහරජ, තොපට මේ මෙතෙක් බොහෝ රත් කොසින් දු" යි. "වහන්ස, ගේ හිමියන්ගේ ම සාධාරණත්වයෙකැ යි දන්නා ලද" යි ඒ ආරම්භ කුලය මිදවී ය.

7. මනුස්සා අයෙත නිර පිළිඤ්චවෙත්ත සරුක්කාය පරිසාය උත්තරි-
මනුස්සාධමමා¹ ඉද්ධිපාවිහාරියං දසසිතනති අතතමනා අභිපසසන්නා
ආයසමහො පිළිඤ්චවත්තස පඤ්චහෙසල්සාති අභිහරිංසු. සෙය්‍යපිදං
“සප්පි තවනීතං තෙලං මඩු එංණිතං” පකතියාපි ම ආයසමා පිළිඤ්චවෙත්ත
ලාභී හොති පඤ්චන්නං හෙසල්සාතං, ලභං ලභං පරිසාය විස්සල්සති.
පරිසා වස්ස හොති බාහුලිකා, ලභං ලභං කොලමෙපි සටෙපි පුරෙත්වා
පටිසාමෙති. පරිස්සාවනාතිපි එවිකායෙපි පුරෙත්වා වාතපාතෙසු
ලග්ගෙති. තාති ඔලිතවිලිතාති තිට්ඨන්ති. උද්දරෙතිපි විහාරා ඔතිණ්ණවි-
කිණ්ණා හොන්ති. මනුස්සා විහාරවාරිකං ආතිණ්ණනතා පසසිත්වා
උජ්ඣායනති බියනති විපාලෙනති: “අනොකොට්ඨාගාරිකා ඉමෙ සමණා
සකසපුත්තියා, සෙය්‍යපාපි රුජා මාගධො සෙනිතො තිමඛිතාරො”ති. අයොසුං
බො තිකඤ්ඤා තෙසං මනුස්සාතං උජ්ඣායනනාතං බියනනාතං විපාලෙනනාතං.
යෙ තෙ තිකඤ්ඤා අපට්ඨජා තෙ උජ්ඣායනති බියනති විපාලෙනති: “කථං හි
තාම තිකඤ්ඤා එවරුපාය බාහුලාය වෙතෙස්සන්ති”ති.

8. අථ බො තෙ තිකඤ්ඤා භගවතො එතමඤ්ඤං ආරොචෙසුං. “සච්චං කිර
තිකඤ්ඤා භගවතො එවරුපාය බාහුලාය වෙතෙත්ති”ති? “සච්චං භගවා.” විගර්භි
බුද්ධො භගවා: “කථං හි තාම තෙ තිකඤ්ඤා මොසපුරිසා එවරුපාය බාහුලාය
වෙතෙස්සන්ති” තෙනං තිකඤ්ඤා අපසසන්නාතං වා පසාදියං -පෙ- එවඤ්ඤා පත
තිකඤ්ඤා ඉමං සිකිකාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ.”

“යාති ඛො පන තාති ගිලානානං හිකඤ්ඤා පටිසායනියාති
හෙසල්සාති සෙය්‍යපිදං: සප්පි තවනීතං තෙලං මඩු එංණිතං, තාති
පටිග්ගහෙත්වා සත්තාහපරමං සන්තිධිකාරකං පටිගුඤ්ඤිතබ්බාති. තං
අතික්කාමයතො නිසසිගගියං පාවිනතියන්ති”.

9. යාති ඛො පන තාති ගිලානානං හිකඤ්ඤා පටිසායනියාති
හෙසල්සාති—

සප්පි තාම: ගොසපපි වා අර්කාසපපි වා මහිසසපපි වා² යෙසං මංසං
කපපති තෙසං සපපි.

තවනීතං තාම: තෙසං යෙව තවනීතං.

තෙලං තාම: තිලතෙලං තාසපතෙලං මඩුකතෙලං එරණ්ඩකතෙලං
වසාතෙලං.

මඩු තාම: මකඛිකා මඩු.

එංණිතං තාම: උච්ඡ්චතො නිබ්බතනං.

තාති පටිග්ගහෙත්වා සත්තාහපරමං සන්තිධිකාරකං පටිගුඤ්ඤි-
තබ්බාති සත්තාහපරමතා පටිගුඤ්ඤිතබ්බාති.

තං අතික්කාමයතො නිසසිගගියං හොතිති අට්ඨමෙ අරුණ්ණගමතෙ
නිසසිගගියං හොති. නිසසිතබ්බං සබ්බස්ස වා ගණස්ස වා පුග්ගලස්ස වා.
එවඤ්ඤා පත තිකඤ්ඤා නිසසිතබ්බං: “ඉදං මෙ භතො හෙසල්සං සත්තාහා-
තිකතනතං නිසසිගගියං, ඉමංහං සබ්බස්ස නිසසිජාමි”ති — දදෙය්‍යන්ති-
දදෙය්‍යන්ති — ආයසමහො දමමි”ති.

7. මිනිස්සු 'පිළිඟුවමක් හිමියන් විසින් සරුක පිරිස්හි උතුරාමිනිස්-දමන් සාදාප්තියායයි දක්වන ලද්දේ ය' යි සතුටුසිත් ඇත්තානු වෙසෙසින් ප්‍රකාශ වුවානු ආයුෂමත් පිළිඟුවමක් තෙරාතට පස්බෙහෙත් එළාවූහ. හේ මෙසේ ය: හිතෙල් යැ වෙඩරා යැ තෙල් යැ මිනි යැ පැණි යයි. පියවිනුදු ආයුෂමත් පිළිඟුවමක් තෙරණුවෝ පස්බෙහෙත් ලබනසුලු වෙති. ලද ලද දෑ පිරිසෙහි විසර්ජිත. ඔබගේ පිරිස ද බාහුලික වෙයි. ලද ලද දෑ මහකැළෙහිදු කළුසෙහිදු පුරා සහවා තබයි. පෙරහනුදු පිහිවා දු පුරා වාසවුවල එල්වා තබයි. ඒවා යටින් දෙපසටත් ගිලිහුනානු සිටිත්. මියත් විසිනුදු විහාරයෝ අවතීර්ණ වීහිණි වුවානු වෙත්. මිනිස්සු විහාරවාරිකායෙහි හැසිරෙන්නානු දක අවල කෙරෙහි නුගුණ කියති දෙස් පහල කෙරෙත්: "මේ සුමනාකාරාපුත්‍රියයෝ මහධාමිපති සෙනිය බිම්බිසාර රජුනු සෙයින් ඇතුළු කොටුවල ඇත්තානු ය" යි. හිසුනු අවල කරණ නුගුණ කියන දෙස් පහල කරණ ඒ මිනිසුන්ගේ බස් ඇසූහ. යම් අපිස් මහණ කෙනෙක් වෙත් තම් ඔහු අවල කෙරෙහි නුගුණ කියති දෙස් පහල කෙරෙත්: "කෙසේ තම් හිසුනු මෙබඳු බහුල පාවාතුම් ඇති බවට සිතනු ද" යි.

8. ඉක්බිති ඒ හිසුනු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙපවත් සැල කළහ. "සැබෑ ද මහණෙනි, හිසුනු මෙබඳු බහුල පාවාතුම් ඇති බවට සිතන ද" යි. 'සැබව භාග්‍යවතුන් වහන්ස.' භාග්‍යවත් බුදුහු ගඬා කළහ: "කෙසේ තම් මහණෙනි, ඒ තුළස්පුරායෙහි මෙබඳු බහුල පාවාතුම් ඇති බවට සිතනු ද" යි. මහණෙනි, තෙල නො පහන් වූවන්ගේ පැහැදීම පිණිස හෝ නො වෙයි ... තවද මහණෙනි, මෙසේත් මේ ශික්ෂාපදය උදෙසා වූ:

"ගිලන් මහණුන් විසින් වැළැඳියයුතු වූ යම් භෞමික කෙනෙක් වෙද්ද, හෙ මෙසේ ය: හිතෙල් යැ වෙඩරා යැ තෙල් යැ මිනි යැ පැණි යි. ඒවා පිළිගෙන සන්දර්ශන පරම කොට ඇති කාලයක් සහතික කොට වැළැඳිය යුත්තාහ. ඒ (සහනාහකාලය) ඉක්මවන්නාහට නිසලිපවිති වේ" යයි.

9. යාහි වො පන නාහි ගිලානානං ගිහබුනං පටිසායනියාහි භෙසස්ජාහි යනු:

සසි තම්: ගවහිතෙල් වෙවයි එච්චිතෙල් වෙවයි මිහිහිතෙල් වෙවයි යම් කෙනකුන්ගේ මස් කැප වේ තම් ඔවුන්ගේ ගිතෙල්.

නවතිත තම්: ඔවුන්ගේ ම වෙඩරා ය.

තෙල තම්: තලතෙල් හබතෙල් මිතෙල් එරබුතෙල් වුරාණුතෙල්.

බුබු තම්: මී පැණි.

පාණිත තම්: උගුයෙන් නිපන්නේ යි.

තාහි පටිසායනෙයා සහනාහපරමං සනාහිසාරකං පටිභුසුජි-තබ්බාහි යනු: සන්දර්ශන පරම කොට වැළැඳිය යුත්තාහ.

තං අනිකානාමයනො නිසසනියං භොගී යනු: අට වැනි අරුණ තැනෙහි කල්හි නියති වෙයි. සහනට හෝ ගණයට හෝ පුතුලක්කට හෝ නිසාජියයුතු ය. තවද මහණෙනි, මෙසේත් නිසාජියයුතු ය: 'වහන්ස, මාගේ මේ බෙහෙත් සන්දර්ශන ඉක්මයින් නිසලි විය. මම මෙය සහනට නිසර්ජි' යි ... දෙත්තේ යයි ... දෙත්තාහ යි ... ආයුෂමත්තට දෙමි' යි.

10. සත්තාභාවිකකතො අභිකතනසඤ්ඤා, නිසංගහියං පාවිතරියං. සත්තාභාවිකකතො වෙමතිකො, නිසංගහියං පාවිතරියං. සත්තාභාවිකකතො අභිකතනසඤ්ඤා, නිසංගහියං පාවිතරියං. අභිධම්මනෙ අධිධම්මනසඤ්ඤා, නිසංගහියං පාවිතරියං.

11. අවිසංජ්ඣතෙ විසංජ්ඣතසඤ්ඤා, අනවෙධ නවිධසඤ්ඤා,¹ අවිතවෙධ විතවිධසඤ්ඤා, අදබ්බ දබ්බසඤ්ඤා, අවිලිභතෙ විලිභතසඤ්ඤා, නිසංගහියං පාවිතරියං.

12. නිසංගහියං පටිලභිතා න කාසිකෙන පරිභොගෙන පරිභුඤ්ඤානබ්බං. න අජේඤ්ඤාගරිතබ්බං, පටිපෙ වා කාලවණ්ණං වා උපතෙතබ්බං. අඤ්ඤාන භික්ඛුතා කාසිකෙන පරිභොගෙන පරිභුඤ්ඤානබ්බං, න අජේඤ්ඤාගරිතබ්බං.

13. සත්තාභාවිකකතො අභිකතනසඤ්ඤා, අපතති දුක්ඛටස්ස. සත්තාභාවිකකතො වෙමතිකො, අපතති දුක්ඛටස්ස. සත්තාභාවිකකතො අභිකතනසඤ්ඤා, අපාපතති.

14. අපාපතති අනෙතාසත්තාභං අධිධානී, විසංජේඤ්ඤා, තස්සනී, විතස්සනී, ධ්වනී, අවජිජ්ඣා ගණනනී, විසායං ගණනනී, අනුපසම්පන්නස්ස චතෙනත, චතෙනත, මුතෙනත, අතපෙතෙනා දම්භා පටිලභිතා පරිභුඤ්ඤා, උම්මත්තකස්ස, ආදිකම්මකස්සානි.

නෙසංජ්ඣතොපදං. නිවසිතං.

5. 3. 4.

වසයිකසාරිකාසිකාපදං.

1. තෙන සමයෙන බුද්ධෝ භගවා සාවජරියං විහරති ජේතවනෙ අනාඨපිණ්ඩකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන භගවතා භික්ඛුතං වසයිකසාරිකා අනුඤ්ඤාතා ගොති. ජබ්බග්ගියා භික්ඛු “භගවතා වසයිකසාරිකා අනුඤ්ඤාතා”ති පටිගච්චෙව² වසයිකසාරිකාවරං. පරියෙසනති, පටිගච්චෙව කතා නිවාසෙතති. ජණ්ණාය වසයිකසාරිකාය නග්ගා කායං ඔවසාපෙතති. යෙ තෙ භික්ඛු අපට්ඨන්, තෙ උජ්ඣායනති ඩියනති විපා-වෙතති: “කථං හි තාම ජබ්බග්ගියා භික්ඛු පටිගච්චෙව වසයිකසාරිකාවරං. පරියෙසිස්සනති, පටිගච්චෙව කතා නිවාසෙස්සනති, ජණ්ණාය වසයිකසාරිකාය නග්ගා කායං ඔවසාපෙස්සනති”ති. අථ ඛො තෙ භික්ඛු භගවතො එතමන්ථං ආරොචෙත්තං “සථං කීර තුමො භික්ඛවෙ පටිගච්චෙව වසයිකසාරිකාවරං. පරියෙසථ, පටිගච්චෙව කතා නිවාසෙථ, ජණ්ණාය වසයිකසාරිකාය නග්ගා කායං ඔවසාපෙස්සථ”ති? “සථං භගවා.” විහරති බුද්ධෝ භගවා: “කථං හි තාම තුමො මොඝපුරිසා පටිගච්චෙව වසයිකසාරිකාවරං. පරියෙසිස්සථ, පටිගච්චෙව කතා නිවාසෙස්සථ, ජණ්ණාය වසයිකසාරිකාය නග්ගා කායං ඔවසාපෙස්සථ. තෙනං මොඝපුරිසා අපසසන්නාතං වා පසාදය -පෙ- එවඤ්ඤා පන භික්ඛවෙ ඉමං සිකාපදං උද්දිසෙස්සථ”:

1 අභධ්මසඤ්ඤා. ම.ජ.ඝං. 2. පටිකඤ්චෙව ම. ජ. ඝං.

10. සත්ථවසන් ඉක්මගියෙහි 'ඉක්මනා' යි සත් ඇතියේ නිසාභිපච්ඡි වෙයි. සත්ථවසන් ඉක්මගියෙහි විමති ඇතියේ නිසාභිපච්ඡි වෙයි. සත් ථවසන් ඉක්මගියෙහි 'නො ඉක්මනා' යි සත් ඇතියේ නිසාභි පච්ඡි වෙයි. නොඉපතලද්දෙහි 'ඉපතලද' යි සත් ඇතියේ නිසාභිපච්ඡි වෙයි.

11. නො විසර්ත ලද්දෙහි 'විසර්තලද' යි සත් ඇතියේ, නො නට්ටයෙහි 'නට්' යි සත් ඇතියේ, නො වානායුතෙහි 'වානායුතා' යි සත් ඇතියේ, නො දුටුතෙහි 'දුටුතා' යි සත් ඇතියේ, නො පාහාරගන්තාලද්දෙහි 'පාහාර ගන්තාලද' යි සත් ඇතියේ නිසාභිපච්ඡි වේ.

12. නිසර්තලද්ද ලාභ කායිකපරිභොගයෙන් පරිභොග නොකට්ටුකු ය. පරතලා නො කට්ටුකු ය. පහතෙහි හෝ කථෙදලෙව් දීමෙහි හෝ එළවිය යුතු ය. අන් මහණක්හු විසින් කායික පරිභොගයෙන් පරිභොග කට්ටුකු ය. පරතලා නො කට්ටුකු.

13. සත්ථවසන් නොඉක්මගියෙහි 'නො ඉක්මනා' යි සත් ඇතියේ දුකුලාභාචාත් වෙයි. සත්ථවසන් නොඉක්මගියෙහි විමති ඇතියේ දුකුලාභාචාත් වෙයි. සත්ථවසන් නොඉක්මගියෙහි 'නො ඉක්මනා' යි සත් ඇතියේ ඇචාත් නැති.

14. ඇතුළු සත්ථවසති ඉටා නම් විසරා නම්, තැබේ නම්. වානායේ නම්, දූවේ නම්, අසිදා ගණිත් නම්, විස්වාසි ව ගණිත් නම්, අනුපසපතක්භට්ඨ දෙනලද්දෙන්, හරණලද්දෙන්, මුදනලද්දෙන්, නිරපෙක්ෂක ව දී තාවක ලාභ පරිභොග කෙරේ නම්, උමච්ඡතකයභට්, ඇදිකමිකයභට් ඇචාත් නැති යි.

නොසප්ප ගිණ්ණාපදය නිමි.

5. 3. 4.

වසනිකසාරිකා ගිණ්ණාපදය.

1. එකමයෙහි භාග්ගවත් බුදුහු සාවැත්තුවර සම්පයෙහි වූ අනේ-පිඩුසිටුහුගේ දෙවිරම් වෙහෙරෙහි වැඩ වෙසෙති. තවද එකමයෙහි භාග්ග-වතුන් විසින් භික්ෂුන්ට වැසිසළසිටුර අනුදන්තා ලද වෙයි. සමගමහණහු 'භාග්ගවතුන් විසින් වැසිසළව අනුදන්තාලද' යි කාල ම වැසිසළසිටුරා සොයති. කාල ම කොට නිවාසනය කෙරෙති, වැසිසළසිටුර දිරගිය කල්හි ලිහිණි ව කය තෙමත්. යම් මහණ කෙතෙක් අලොච්ඡ වෙත් නම් ඔහු අවශ්‍ය කෙරෙති නුගුණ කිහිපි දෙස් පහල කෙරෙත්: 'කෙසේ නම් සමග-මහණහු කාල ම වැසිසළසිටුරා සෙවුනු ද, කාල ම කොට නිවාසනය කලාහු ද, වැසිසළසිටුරා දිරගිය කල්හි ලිහිණි ව කය තෙමුනු ද' යි. ඉක්කිති ඒ භික්ෂුහු භාග්ගවතුන් වහන්සේට මෙපවත් සැල කලහ. "සාඛා ද මහණෙනි, තෙපි කාල ම වැසිසළසිටුරා සොයවු ල, කාල ම කොට නිවාසනය කරවු ල, වැසිසළව දිරගිය කල්හි ලිහිණි ව කය තෙමවු ලා'යි. 'සාඛා ව භාග්ගවතුන් වහන්ස.' භාග්ගවත් බුදුහු භූමි කලහ: "තුච්ඡපුරාභයෙනි, කෙසේ නම් තෙපි කාල ම වැසිසළසිටුරා සෙවුනු ද, කාල ම කොට නිවාසනය කලාහු ද, වැසිසළව දිරගිය කල්හි ලිහිණි ව කය තෙමුනු ද තුච්ඡපුරාභයෙනි, තෙල නො පහන් වුවන්ගේ පාහැදීම පිණිස හෝ නො වෙයි ... තවද මහණෙනි, මෙසේත් මේ ගිණ්ණාපදය උදෙසා වූ."

“මාසො සෙසො ගිමොනනාහි ගිකමුනා වසිකසාපිකාවිවරං පටිසෙසිතබ්බං. අද්ධමාසො සෙසො ගිමොනනාහි කච්චා නිවාසෙතබ්බං. ඔරොන ථෙව මාසො සෙසො ගිමොනනාහි වසිකසාපිකාවිවරං පටිසෙසෙය්, ඔරොනද්ධමාසො සෙසො ගිමොනනාහි කච්චා නිවාසෙය්, නිසංගගියං පාවිතගියං”නැති.

2. මාසො සෙසො ගිමොනනාහි ගිකමුනා වසිකසාපිකාවිවරං පටිසෙසිතබ්බනාහි යෙ මනුස්සා පුබ්බෙපි වසිකසාපිකාවිවරං දෙනාහි. තෙ උපසම්භවිනා ඵලමසු වචනීයා: “කාලො වසිකසාපිකාය, සමයො වසිකසාපිකාය, “අඤ්ඤෙපි මනුස්සා වසිකසාපිකාවිවරං දෙනාහි”ති. න වතතබ්බා: “දෙථ මෙ වසිකසාපිකාවිවරං, අනරථ මෙ වසිකසාපිකාවිවරං, පරිවෙනොථ මෙ වසිකසාපිකාවිවරං, වේතාපෙථ මෙ වසිකසාපිකාවිවරනැති.”

අද්ධමාසො සෙසො ගිමොනනාහි කච්චා නිවාසෙතබ්බනාහි අද්ධමාසෙ සෙසෙ ගිමොනෙ කච්චා නිවාසෙතබ්බං.

ඔරොන ථෙව මාසො සෙසො ගිමොනනාහි අතිරෙකමාසෙ සෙසෙ ගිමොනෙ වසිකසාපිකාවිවරං පරිසෙසති, නිසංගගියං පාවිතගියං.

ඔරොනද්ධමාසො සෙසො ගිමොනනාහි අතිරෙකද්ධමාසෙ සෙසෙ ගිමොනෙ කච්චා නිවාසෙති, නිසංගගියං හොති. නිසංජිතබ්බං සම්භස්ස වා ගණස්ස වා පුග්ගලස්ස වා. ඵලඤ්ච පත භික්ඛවෙ නිසංජිතබ්බං: “ඉදං මෙ භතෙන වසිකසාපිකාවිවරං අතිරෙකමාසෙ සෙසෙ ගිමොනෙ පරිසිට්ඨං, අතිරෙකද්ධමාසෙ සෙසෙ ගිමොනෙ කච්චා පරිදුතිනං¹ නිසංගගියං. ඉමාහං සම්භස්ස නිසංජාමි”ති-දදෙය්, තා-දදෙය්, අනංගමනො දුමමි”ති.

3. අතිරෙකමාසෙ සෙසෙ ගිමොනෙ අතිරෙකසඤ්ඤී, වසිකසාපිකාවිවරං පරිසෙසති, නිසංගගියං පාවිතගියං. අතිරෙකමාසෙ සෙසෙ ගිමොනෙ වෙමිනිකො වසිකසාපිකාවිවරං පරිසෙසති, නිසංගගියං පාවිතගියං. අතිරෙකමාසෙ සෙසෙ ගිමොනෙ උභතකසඤ්ඤී, වසිකසාපිකාවිවරං පරිසෙසති, නිසංගගියං පාවිතගියං.

4. අතිරෙකද්ධමාසෙ සෙසෙ ගිමොනෙ අතිරෙකසඤ්ඤී කච්චා නිවාසෙති, නිසංගගියං පාවිතගියං. අතිරෙකද්ධමාසෙ සෙසෙ ගිමොනෙ වෙමිනිකො කච්චා නිවාසෙති, නිසංගගියං පාවිතගියං. අතිරෙකද්ධමාසෙ සෙසෙ ගිමොනෙ උභතකසඤ්ඤී කච්චා නිවාසෙති, නිසංගගියං පාවිතගියං.

5. සතියා වසිකසාපිකාය තග්ගො කායං ඔවග්ගාපෙති, අපභති දුක්ඛං වග්ගං. උභතකමාසෙ සෙසෙ ගිමොනෙ අතිරෙකසඤ්ඤී, අපභති දුක්ඛං වග්ගං. උභතකමාසෙ සෙසෙ ගිමොනෙ වෙමිනිකො, අපභති දුක්ඛං වග්ගං. උභතකමාසෙ සෙසෙ ගිමොනෙ උභතකසඤ්ඤී, අපභති.

6. උභතකද්ධමාසෙ සෙසෙ ගිමොනෙ අතිරෙකසඤ්ඤී, අපභති දුක්ඛං වග්ගං. උභතකද්ධමාසෙ සෙසෙ ගිමොනෙ වෙමිනිකො, අපභති දුක්ඛං වග්ගං. උභතකද්ධමාසෙ සෙසෙ ගිමොනෙ උභතකසඤ්ඤී, අපභති.

1. නිවාසෙතං. කච්චි.

“ශීමන් ආරමස සමබ්බා මසෙත් ගෙස ව සිව්වේ යයි මහණහු විසින් වැසිසළසිවුර සෙවියයුතු ය. ශීමන් ආරමස සමබ්බා අඩමසෙත් ගෙස ව සිව්වේ යයි කොට නිමවා හැන්ද යුතු ය. ඉදින් ශීමන් ආරමස සමබ්බා මසෙත් ගෙස යයි (කියයුතු තැනට) මැත ගාතයෙහි වැසිසළසිවුරක් සොයා නම් ශීමන් ආරමස සමබ්බා අඩ-මසෙත් ගෙස යයි කියයුතු තැනට මැතගාතයෙහි කොට නිවාසනය ගතරේ නම් නිසගිපවිති වේ” යයි.

2. මාසො සෙසො ගිමොනනාහි ගිහවුනා වසිකසාරිකාවර-පච්ඡෙසිතබ්බං යනු: යම් මනිස් කෙනෙක් පෙරත් වැසිසළසිවුර දෙද්ද ඔවුන් වෙත එළඹ මෙසේ කියයුත්තාහ: “වැසිසළවට කාලය වෙයි. වැසි-සළවට සමය වෙයි. අත් මිනිස්සු ද වැසිසළ සිවුර දෙතා”යි. “ඔට වැසි-සළසිවුරක් දෙන්න. ඔට වැසිසළසිවුරක් ගෙණෙන්න. ඔට වැසිසළසිවුරක් පිරිවටා දෙන්න. ඔට වැසිසළසිවුරක් විකොට ගෙණ දෙන්නා”යි හො-කියයුත්තාහ.

අද්ධමාසො සෙසො ගිමොනනාහි කායා නිවාසෙතබ්බං යනු: අඩමසක් ගෙස ව සිටි ගිමොනනෙහි කොට නිමවා හැන්ද යුතු ය.

බරෙතා වෙ මාසො සෙසො ගිමොනාං යනු: අසිර මසක් ගෙසව සිටි ගිමොනනෙහි වැසිසළසිවුර සොයා නම් නිසගිපවිති වේ.

මණරාද්ධමාසො සෙසො ගිමොනාං යනු: අසිර අඩමසක් ගෙස ව සිටි ගිමොනනෙහි කොට නිමවා හදි තම් නිසගි වේ. සබ්බසාට හෝ ගණයාට හෝ පුද්ගලයාට හෝ නිසාදිය යුතු යි. මහණෙනි, මෙසේත් නිසාදියයුතු යි: “වහන්ස මගේ මේ වැසිසළසිවුර අසිර අඩමසක් ගෙසව සිටි. ගිමොනනෙහි සොයන ලද්දේ අසිර අඩමසක් ගෙස ව සිටි ගිමොනනෙහි කොට නිමවා හදින ලද්දේ නිසගි විය. මම මෙය සහතට නිසර්මි ... දෙන්නේ යයි ... දෙන්නාහු යයි ... ආයුෂමත්භට දෙමි”යි.

3. අසිර මසක් ගෙස වූ ගිමොනනෙහි අසිර සත් ඇතියේ වැසි-සළසිවුර සොයා නම්, නිසගිපවිති වෙයි. අසිර මසක් ගෙස වූ ගිමොනනෙහි විමති ඇත්තේ වැසිසළසිවුර සොයා නම් නිසගිපවිති වෙයි. අසිර මසක් ගෙස වූ ගිමොනනෙහි උනුසත් ඇතියේ වැසිසළසිවුරක් සොයා නම් නිසගිපවිති වේ.

4. අසිර අඩමසක් ගෙස වූ ගිමොනනෙහි අසිරසත් ඇතියේ කොට නිමවා හදි තම් නිසගිපවිති වෙයි. අසිර අඩමසක් ගෙස වූ ගිමොනනෙහි විමති ඇත්තේ කොට නිමවා හදි තම් නිසගිපවිති වෙයි. අසිර අඩමසක් ගෙස වූ ගිමොනනෙහි උනුසත් ඇතියේ කොට නිමවා හදි තම් නිසගිපවිති වේ.

5. වැසිසළව ඇතිකල්හි ලිහිණිව කය කෙමා තම් දුකුලාආවාත් වෙයි. උනුමසක් ගෙස වූ ගිමොනනෙහි අසිරසත් ඇතියේ දුකුලාආවාත් වෙයි. උනුමසක් ගෙස වූ ගිමොනනෙහි විමති ඇතියේ දුකුලාආවාත් වෙයි. උනුමසක් ගෙස වූ ගිමොනනෙහි උනුසත් ඇතියේ ඇවාත් තැයි.

6. උනුඅඩමසක් ගෙස වූ ගිමොනනෙහි අසිරසත් ඇතියේ දුකුලාආවාත් වෙයි. උනුඅඩමසක් ගෙස වූ ගිමොනනෙහි විමති ඇතියේ දුකුලාආවාත් වෙයි. උනුඅඩමසක් ගෙස වූ ගිමොනනෙහි උනුසත් ඇතියේ ඇවාත් තැයි.

7. අනාපතති මාසො සෙසො ගිම්හානනාති වසසිකසාරිකවිවරං පරියෙසති, අභ්‍රමාසො සෙසො ගිම්හානනාති කන්ධා නිවාසෙති, උෆානකමාසො සෙසො ගිම්හානනාති වසසිකසාරිකවිවරං පරියෙසති. උෆානකභ්‍රමාසො සෙසො ගිම්හානනාති කන්ධා නිවාසෙති, පරිශිට්ඨාය වසසිකසාරිකාය වසං උක්කඩ්ඨිකි, නිවන්ධාය වසසිකසාරිකාය වසං උක්කඩ්ඨිකි, ධොවිතා නික්කිට්ඨකිකං. සමයෙන නිවාසෙතකිකං. අවර්ජන-විවරස්ස, තට්ඨවිවරස්ස, ආපදස්ස, උමන්තකස්ස, ආදිකමිකස්සාති.

වසසිකසාරිකසිකිකාපදං නිවසිතං.

5. 3. 5.

විවරඅවර්ජන සිකිකාපදං.

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවථිකං විහරති ජේතවනෙ අනාඨපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පත සමයෙන ආයස්සා උපතඤ්ඤ සක්කප්පතො භාතුතො සද්ධිවිහාරිකං භික්ඛුං එතදවොච: “එහාට්ඨසො ජන-පදවාරිකං පක්කමිස්සාමි”ති. “තාහං භතොත ගමිස්සාමි, දුබ්බලව්චරෙද්දෙති”ති. “එහාට්ඨසො අභතොත විවරං දස්සාමි”ති තස්ස විවරං අදසි. අස්සොසි ඛො සො භික්ඛු: “භගවා කීර ජනපදවාරිකං පක්කමිස්සාමි”ති. අථ ඛො තස්ස භික්ඛුතො එතදභොසි: “කදුතාහං¹ ආයස්සා උපතඤ්ඤ සක්කප්පතොත සද්ධිං ජනපදවාරිකං පක්කමිස්සාමි, භගවතා සද්ධිං ජනපදවාරිකං පක්කමිස්සාමි”ති. අථ ඛො ආයස්සා උපතඤ්ඤ සක්කප්පතොතා තා භික්ඛුං එතදවොච: “එහිදුති ආට්ඨසො ජනපදවාරිකං පක්කමිස්සාමි”ති. “තාහං භතොත තස්ස සද්ධිං ජනපදවාරිකං පක්කමිස්සාමි, භගවතා සද්ධිං ජනපදවාරිකං පක්කමිස්සාමි”ති. “යමපි තාහං ආට්ඨසො විවරං අදසිං මයා සද්ධිං ජනපදවාරිකං පක්කමිස්සාමි”ති කුපිතො අතතතමතො අවර්ජි.

2. අථ ඛො සො භික්ඛු භික්ඛුතං එතමන්තං ආරොචෙසි. යෙ තෙ භික්ඛු අපට්ඨන්ත, තෙ උජ්ඣායන්ති ඩිඤ්ඤාති විපාලෙනති: “කථං කි තාම ආයස්සා උපතඤ්ඤ සක්කප්පතො භික්ඛුස්ස සාමං විවරං දන්වා කුපිතො අතතතමතො අවර්ජිස්සාමි”ති? අථ ඛො තෙ භික්ඛු භගවතො එතමන්තං ආරොචෙස්සං. “සමමං කීර නං උපතඤ්ඤ භික්ඛුස්ස සාමං විවරං දන්වා කුපිතො අතතතමතො අවර්ජි”ති. “සමමං භගවා.” විහරති බුද්ධො භගවා: “කථං කි තාම නං මොඝපුරිස භික්ඛුස්ස සාමං විවරං දන්වා කුපිතො අතතතමතො අවර්ජිස්සාමි. තෙතං මොඝපුරිස අපපසන්නාතං වා පසාදය -පෙ- එවද්ධි පත භික්කවෙ ඉමං සිකිකාපදං උද්දිසෙත්තාථ.”

1. නාහං, කන්ධමි,

7. හිමන් සිටුමසින් මෙක් ශෙෂ යයි වැසිසළසිටුරක් සොයා නම්, හිමන් සිටුමසින් අභමෙක් ශෙෂ යයි කොට නිමවා හදි නම්, හිමන් සිටුමසින් උනුමසක් ශෙෂ යයි වැසිසළසිටුර සොයා නම්, හිමන් සාරමසින් උනුමසක් ශෙෂ යයි කොට හදි නම්, සොයන ලද වැසිසළව ඇති කල්හි වස පෙරව අදතා ලැබේ නම්, හදතා ලද වැසිසළව ඇති කල්හි වස පෙරව අදතා ලැබේ නම්, දෙවා බහා තැබියයුතු ය. සුදුසුකල්හි හැන්දසුතු ය. අසිදාගත්-සිටුරා ඇතියාව, තටසිටුරා ඇතියාව, උවදුරා ඇති කල්හි, උමනිනකයහට, ආදිකම්මකයහට, ඇවැත් තැත්තේ යි.

වයඹකයාපිත ශික්ෂාපදය නිමි.

5. 3. 5.

විවරඅවර්ණන ශික්ෂාපදය

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුරජාතන් වහන්සේ සැවැත්නුවර සමීපයෙහි ජෙනවන නම් වූ අන්තර්වික්ෂුණේ අරමිනි වැඩ වහන සේක. එසමයෙහි ආයුෂමත් උපනඤ්ඤාශාසනපුත්‍ර තෙමේ බැයාගේ සද්ධිවිහාරික මහණක්හට මෙය කී ය. “එව ඇවැත්නි, ජනපදවාරිකායෙහි යමිහ”යි. “වහන්ස මම නො යන්නෙමි. දුමුල් සිටුරා ඇත්තෙමි”යි. “එව ඇවැත්නි, මම හට සිටුරක් දෙන්නෙමි”යි, ඔහුට සිටුරක් දිනි. ඒ මහණ තෙමේ “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ජනපද වාරිකායෙහි වඩිනාහ”යි. ඇයි ය. ඉක්බිති ඒ මහණහට මේ සිත විය: “මම දැන් ආයුෂමත් උපනඤ්ඤාශාසනපුත්‍රයන් හා සමග ජනපද වාරිකායෙහි නො යන්නෙමි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හා සමග ජනපද වාරිකායෙහි යන්නෙමි”යි. ඉක්බිති ආයුෂමත් උපනඤ්ඤාශාසනපුත්‍ර තෙමේ ඒ මහණහට මෙය කීය: “එව ඇවැත්නි, දැන් ජනපද වාරිකායෙහි යමිහ”යි. “වහන්ස, මම නුඹ හා සමග ජනපද වාරිකායෙහි නො යන්නෙමි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හා සමග ජනපද වාරිකායෙහි යන්නෙමි”යි. “ඇවැත්නි, මම තට යම් සිටුරක් දිනිමි ද එය මා හා සමග ජනපද වාරිකායෙහි යන්නේ යයි (සිතා) දිනිමි”යි කිපියේ නො සතුටු වූයේ අසිදා ගත්තේ ය.

2. ඉක්බිති ඒ මහණ තෙමේ හික්ෂුන්ට මෙ පවත් දැන්වී ය. යම් අපිත් මහණ කෙනෙක් වෙද්ද, ඔහු හෙලා දකිති. නුගුණ කියති. දෙස් පතුරා වහි. “කෙසේ නම් උපනඤ්ඤාශාසනපුත්‍ර තෙමේ මහණහට තෙමේ සිටුරක් දී කිපියේ නොසතුටු වූයේ අසිදා ගත්තේ ද”යි. ඉක්බිති ඒ හික්ෂුණු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙපවත් සැළ කළහ. “සැබෑ ද? උපනඤ්ඤා නෝ මහණකුට තෙමේ සිටුරක් දී කිපියේ නොසතුටු වූයේ අසිදා ගත්තේ ද?යි. “සැබව, භාග්‍යවතුන් වහන්ස.” භාග්‍යවත් බුදුරජාතන් වහන්සේ ගැරහු සේක “සුවත් පුරුෂය, කෙසේ නම් නෝ මහණක්හට තෙමේ සිටුරක් දී කිපියේ නො සතුටු වූයේ අසිදා ගත්තෙහි ද?” “සුවත් පුරුෂය, කෙල නො පහත් වුවත්තේ පැහැදීම පිණිස නෝ නො වෙයි. ... “මහණෙනි, මේ සිකපදය මෙසේ උදෙසා වූ:

“යො පන භික්ඛු භික්ඛුස්ස සාමං විවරං දඬා කුපිතො අනතතමනො අවර්ණකො වා අවර්ණකො වා නිස්සංගිං පාවිතරිංහරි”.

3. යො පනාති යො සාදිතො -පෙ-

භික්ඛුති -පෙ- අයං ඉමස්මිං අතෙ අධිපොයො භික්ඛුති.

භික්ඛුස්සාති අඤ්ඤස්ස භික්ඛුස්ස.

සාමනාති සයං දඬා

විවරං තාම: ජනනං විවරාතං අඤ්ඤතරං විවරං විකපපඤ්ඤපභවත්මං.

කුපිතො අනතතමනොති අතතිරඥො ආහතවිතො; ඛිලජාතො.

අවර්ණකොති සයං අවර්ණකි, නිස්සංගිං¹ පාවිතරිං.

අවර්ණකොති අඤ්ඤං ආණ්ඩෙති, ආපතති දුක්ඛංය. සතිං ආණ්ඩෙති ඛික්ඛුසමි අවර්ණකි, නිස්සංගිං හොති. නිස්සංගිං සතිං සතිං වා ගණස්ස වා පුග්ගස්ස වා. එවඤ්ඤා පන භික්ඛුවෙ නිස්සංගිං. “ඉදං මෙ භතො විවරං භික්ඛුස්ස සාමං දඬා අවර්ණනං නිස්සංගිං, ඉමාහං සතිස්ස නිස්සංගිං”ති—දදෙය්හාති—දදෙය්හාති—ආයස්මිංහො දමි”ති.

4. උපසම්පන්නො උපසම්පන්නසඤ්ඤා විවරං දඬා කුපිතො අනතතමනො අවර්ණකි වා අවර්ණකොති වා, නිස්සංගිං පාවිතරිං. උපසම්පන්නො වෙමිතිකො -පෙ- උපසම්පන්නො අනුපසම්පන්නසඤ්ඤා විවරං දඬා කුපිතො අනතතමනො අවර්ණකි වා අවර්ණකොති වා, නිස්සංගිං පාවිතරිං.

5. අඤ්ඤං පරික්ඛාරං දඬා කුපිතො අනතතමනො අවර්ණකි වා අවර්ණකොති වා, ආපතති දුක්ඛංය. අනුපසම්පන්නස්ස විවරං වා අඤ්ඤං වා පරික්ඛාරං දඬා කුපිතො අනතතමනො අවර්ණකි වා අවර්ණකොති වා, ආපතති දුක්ඛංය. අනුපසම්පන්නො උපසම්පන්නසඤ්ඤා, ආපතති දුක්ඛංය. අනුපසම්පන්නො වෙමිතිකො, ආපතති දුක්ඛංය. අනුපසම්පන්නසඤ්ඤා, ආපතති දුක්ඛංය.

6. අනාපතති සො වා දෙති, තස්ස වා විස්සංගිංහො ගණ්ඨාති, උමමතස්ස, අදිකමමතස්සාති.

විවරඅවර්ණක සිකාපදං නිමිත්තං.

1. නිස්සංගිං හොති, සා.

“යම් මහණෙක් මහණකුට තෙරම් ම සිවුරක් දී කිපියේ නොසතුටු වූයේ අසිද්ධ ගණී නම් හෝ අසිද්ධ ගන්ධන්ගේ නම් හෝ නිසභි පවිත්‍රී වේ” යයි

3. යො පන යනු: යමෙක් යම් බ්‍රහ්මෙක් ...

හිඤ්ඤා යනු: ... මේ තෙමේ මේ අභියෝගී ‘හිඤ්ඤා’ යයි අදහස් කරණ ලදී.

හිඤ්ඤා යනු: අත් මහණකුට ය.

සාමං යනු: තෙමේ ම දී.

විවර කම්: සවාදුරුම් සිවුරු අනුරෙන් එක්තරා විකල්පත් පොහෝතා පාත්‍රම් සිවුරකි.

කුපිතො අනිත්තමනො යනු: තොපගත්වූයේ, ක්‍රොධයෙන් ගැටුණු සිත් ඇත්තේ, ගටගත් කෙලෙස් කණු ඇත්තේ.

අවර්ණෙය්‍ය යනු: තෙමේ අසිද්ධ ගණී නම් නිසභිපවිත්‍රී වේ.

අවර්ණෙය්‍ය යනු: අනෙකකු අණවා නම් දුකුලාඥාවක් වෙයි. වරක් අණවන ලද්දේ බොහෝ දෙයක් අසිද්ධ ගණී නම් නිසභි වෙයි. සංකයාට හෝ ගණයාට හෝ පුද්ගලයාට හෝ නිසර්ග යුතු යි. මහණෙනි, මෙසේ නිසර්ග යුතු යි: “වහන්ස, මෙසේ මේ සිවුර මහණකුට තමාම දී අසිද්ධ ගන්තා ලද්දේ නිසභි විය. මම මෙය සකනට නිසර්ග” යි ... දෙත්තේය යි ... දෙත්තානු යි ... ආයුඤ්ඤාට දෙමි” යි.

4. උපසපත් මහණකු කෙරෙහි උපසපත් සත් ඇතියේ සිවුරක් දී කිපියේ නොසතුටු වූයේ අසිද්ධ ගණී හෝ අසිද්ධ ගන්ධන් හෝ නිසභිපවිත්‍රී වෙයි. උපසපත් මහණකු කෙරෙහි විමති ඇතියේ ... උපසපතක්හු කෙරෙහි අනුපසපත් සත් ඇතියේ සිවුරක් දී කිපියේ නොසතුටු වූයේ අසිද්ධ ගණී හෝ අසිද්ධ ගන්ධන් හෝ නිසභිපවිත්‍රී වේ.

5. අත් පිරිකරක් දී කිපියේ නොසතුටු වූයේ අසිද්ධ ගණී හෝ අසිද්ධ ගන්ධන් හෝ දුකුලාඥාවක් වෙයි. අනුපසපතකුට සිවුරක් හෝ අත් පිරිකරක් හෝ දී කිපියේ නොසතුටු වූයේ අසිද්ධ ගණී හෝ අසිද්ධ ගන්ධන් හෝ දුකුලාඥාවක් වෙයි. අනුපසපතක්හු කෙරෙහි උපසපත් සත් ඇතියේ දුකුලාඥාවක් වෙයි. අනුපසපතක්හු කෙරෙහි විමති ඇතියේ දුකුලාඥාවක් වෙයි. අනුපසපතක්හු කෙරෙහි අනුපසපත් සත් ඇතියේ දුකුලාඥාවක් වෙයි.

6. හෙ තෙමේ හෝ දේ නම්, ඔහුට විස්වස් ඇත්තේ හෝ ගණී නම්, (ඔවුනට ද,) උත්තෙතකයාට ද, ආදිකමමකයාට ද, ඇවැත් තැත්තේ යි.

විවරදවර්ණනා ශික්ෂාපදය නිමි.

සුභා විඤ්ඤාපනි සිංහාපදං.

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා රුජගතෙ විහරති වෙථවතෙ කලාඤ්ඤානිවාපෙ. තෙන බො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු විවරකාරගමයෙ ඛත්ථං සුභාං විඤ්ඤාපෙසුං. කතෙපි විවරෙ ඛත්ථස්ස සුභාං අවසිට්ඨං ගොති. අථ බො ඡබ්බග්ගියානං භික්ඛුනං එතදගොසි: “හද මයං ආවුසො අඤ්ඤාමපි සුභාං විඤ්ඤාපෙසාං තනතවායෙහි විවරං වායාපෙසාං”ති. අථ බො ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු අඤ්ඤාමපි සුභාං විඤ්ඤාපෙසාං තනතවායෙහි විවරං වායාපෙසුං. එතෙපි විවරෙ ඛත්ථස්ස සුභාං¹ අවසිට්ඨං ගොති. දුතියමපි බො ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු අඤ්ඤාමපි සුභාං විඤ්ඤාපෙසාං තනතවායෙහි විවරං වායාපෙසුං. එතෙපි විවරෙ ඛත්ථස්ස සුභාං අවසිට්ඨං ගොති. තතියමපි බො ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු අඤ්ඤාමපි සුභාං විඤ්ඤාපෙසාං තනතවායෙහි විවරං වායාපෙසුං. මහස්ස උජ්ඣායනති බියනති විපාවෙනති: “කථං හි තාම සමණා සකාසපුතරියා සාමං සුභාං විඤ්ඤාපෙසාං තනතවායෙහි විවරං වායාපෙසනති”ති.

2. අයොසුං බො භික්ඛු තෙසං මහස්සානං උජ්ඣායනානං බියනානං විපාවෙනානං. යෙ තෙ භික්ඛු අපට්ඨජ, තෙ උජ්ඣායනති බියනති විපාවෙනති: “කථං හි තාම ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු සාමං සුභාං විඤ්ඤාපෙසාං තනතවායෙහි විවරං වායාපෙසනති”ති. අථ බො තෙ භික්ඛු භගවතො එතමන්ථං ආරොචෙසුං: “සච්චං කීර තුලෙහ භික්ඛුවෙ සාමං සුභාං විඤ්ඤාපෙසාං තනතවායෙහි විවරං වායාපෙසාංති “සච්චං භගවා.” විතරති බුද්ධො භගවා: ‘කථං හි තාම තුලෙහ මොසපුරිසා සාමං සුභාං විඤ්ඤාපෙසාං තනතවායෙහි විවරං වායාපෙසාංති. තෙනං මොසපුරිසා අපසානානං වා පසාදය -පෙ-ථවඤ්ඤා පන භික්ඛුවෙ ඉමං සිංහාපදං උද්දියෙය්‍යාථ:’

“යො පන භික්ඛු සාමං සුභාං විඤ්ඤාපෙසාං තනතවායෙහි විවරං වායාපෙසා, නිසග්ගියං පාවිතරියනති”.

3. යො පනාති යො යදිසො -පෙ-

භික්ඛුති -පෙ- අයං ඉමෙමිං අනෙ අභිපෙතො භික්ඛුති.

සාමනාති සයං විඤ්ඤාපෙසාං.

සුභාං තාම: ඡ සුභානාති: බොමං කප්පාසිකං කොසෙය්‍යං කම්මලං සංඝං භබ්බං.

තනතවායෙහිති පෙසකාරෙහි වායාපෙති, පයොගෙ පයොගෙ දුක්ඛං, පටිලාභෙන නිසග්ගියං ගොති. නිසග්ගියං සබ්බස්ස වා ගණස්ස වා පුග්ගලස්ස වා. එවඤ්ඤා පන භික්ඛුවෙ නිසග්ගියං: “ඉදං මෙ භතො විවරං සාමං සුභාං විඤ්ඤාපෙසාං තනතවායෙහි වායාපිතං නිසග්ගියං, ඉමං සබ්බස්ස නිසග්ගියං”ති. - දදෙය්‍යාති - දදෙය්‍යනති - ආයසවතො දමමි”ති.

1. ඛත්ථස්ස සුභාං ම.ජ.ස.

සුභතවික්කාමනී ශික්ෂාපදය.

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ රජගහනුවර සමීපයෙහි කලාඤ්ඤානිවාස නම්වූ වෙරළවත අරමිති වාඩ්වසන සේක. තවද එසමයෙහි සමග මහණහු සිවුරු කරණ කාලයෙහි බොහෝ හු විතවූහ. සිවුර නිමි කල්හි ද බොහෝ හු ඉතිරි විය. ඉක්බිති සමග මහණුන්ට මේ සිත විය: “ඇවැත්නි, ඉදින් අපි වෙතත් හු විතවා පෙහෙරුන් ලවා සිවුරක් වියවමෝ නම් මනා යා”යි. ඉක්බිති සමග මහණහු වෙතත් හු විතවා පෙහෙරුන් ලවා සිවුරක් වියවූහ. සිවුර වියා නිමි කල්හි ද බොහෝ හු ඉතිරි වූයේ වෙයි. දෙවනවට ද සමග මහණහු වෙතත් හු විතවා පෙහෙරුන් ලවා සිවුරක් වියවූහ. සිවුර වියා නිමි කල්හිද බොහෝ හු ඉතිරි වූයේ වෙයි. තෙවනවට ද සමග මහණහු වෙතත් හු විතවා පෙහෙරුන් ලවා සිවුරක් වියවූහ. මිනිස්සු හෙලා දකිති. නුගුණ කියති. දෙස් පතුරුවත්: “කෙසේ නම් ශ්‍රමණශාසනපුත්‍රයෝ තුමු හු විතවා පෙහෙරුන් ලවා සිවුරක් වියවුනද”යි.

2. භික්ෂුහු හෙලා දකින, නුගුණ පවසන, දෙස් පතුරුවන ඒ මිනිසුන්ගේ බස් ඇසූහ. යම් අපිස් මහණ කෙනෙක් වෙද්ද ඔහු හෙලා දකිත්, නුගුණ පවසත්, දෙස් පතුරුවත්: “කෙසේ නම් සමග මහණහු තුමු හු විතවා පෙහෙරුන් ලවා සිවුරක් වියවද්ද”යි. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙපවත් සැළ කළහ. “සැබෑ ද මහණෙනි, තෙපි තුමු මි හු විතවා පෙහෙරුන් ලවා සිවුරක් වියවුනු ද”යි. “සැබෑව භාග්‍යවතුන් වහන්ස.” භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ නින්දා කළ සේක: “කෙසේ නම් හිස් පුරායෙහි, තෙපි තුමු හු විතවා පෙහෙරුන් ලවා සිවුරක් වියවුනු ද” හිස් පුරායෙහි, මෙය නො පහත් වූවන්ගේ පාහැදීම පිණිස හෝ නො වෙයි. මහණෙනි, මේ සිකපදය මෙසේ උදෙසවු:

“යම් මහණෙක් සිවුරු පිණිස හු විතවා පෙහෙරුන් ලවා සිවුරු පිළියක් වියවා නම් නිශච්ඡවිති ආ”යි.

3. යොජන යනු යමෙන් යම්බඳයෙන්

ශික්ෂු යනු ... මේ තෙමේ මේ කරුණෙහි ‘භික්ෂු’යයි අදහස් කරණ ලද්දෙයි.

භාමං යනු තෙමේ ඉල්ලා ගෙණය.

සුභත නම්: “කොමුවැහැරියෙන් කළ හු ය, කපුයෙන් නිපන් හු ය, තිහිරියෙන් කළ හු ය, එළලොමින් කළ හු ය, ගණවැහැරියෙන් කළ හු ය, මේ පස මුහුකොට කළ හු ය”යි සවැදුරුම් හුය.

කහනවායෙහි යනු: පෙහෙරුන් ලවා වියවා නම් පියොවක් පාසා දුකුලා වෙයි. ලැබීමෙන් නිසල වේ. සහසයාට හෝ ගණයාට හෝ පුද්ගලයාට හෝ නිසැරිය යුතුයි. “මහණෙනි මෙසේ නිසැරිය යුතුයි. “වහන්ස, මවිසින් මේ සිවුරු පිළිය තමා මි හු විතවා පෙහෙරුන් ලවා වියවන ලද්දේ නිසල විය. මම් මෙය සහනට නිසැරිම ... දෙත්තේය’යි ... දෙත්තානු යි ... ආයුෂ්මත්තට දෙමි”යි.

4. වායාපිතෙ වායාපිතසඤ්ඤේ, නිසස්සග්ගිං පාවිතරිං. වායාපිතෙ වෙමෙතිකො, නිසස්සග්ගිං පාවිතරිං. වායාපිතෙ අවායාපිතසඤ්ඤේ, නිසස්සග්ගිං පාවිතරිං.

5. අවායාපිතෙ වායාපිතසඤ්ඤේ, අපතති දුක්ඛං. අවායාපිතෙ වෙමෙතිකො, අපතති දුක්ඛං. අවායාපිතෙ අවායාපිතසඤ්ඤේ, අනාපතති.

6. අනාපතති විවරං සිබ්බෙත්ථං, ආයොගෙ, කායබ්බිකෙ, අංසවට්ටකෙ,¹ පතතථවිකාය, පරිසාරවතෙ, ඤාතකාතං, පමාරිතාතං, අඤ්ඤාසත්ථාය, අතතතො ධනෙත, උම්මන්තකස්ස, අදිකමමිකස්සාති.

සුභතවිඤ්ඤානතිසිකඛාපදං නිවර්තං.

5. 3. 7.

මහාපෙසකාර සිකඛාපදං.

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවඤ්ඤං විහරති ජේතවතෙ අතාපිසිකේකස්ස ආරුමේ. තෙන ඛො පත සමයෙන අඤ්ඤාතරො පුරිසො පමාසං ගච්ඡන්තො පජාපතිං එතදවොච: “සුත්තං ධාරයිත්වා අමුකස්ස තනතවායස්ස දෙති. විවරං වායාපෙත්වා නිකම්ප. ආගතො අයං උපනඤ්ඤං විවරෙන අවජාදෙස්සාමි”ති. අස්සොසි ඛො අඤ්ඤාතරො පිණ්ඩාරිකො හිතමු තස්ස පුරිසස්ස ඉමං වාවං භාසමානස්ස. අථ ඛො සො හිතමු යෙනායමවා උපනඤ්ඤ සකාපුත්තො නෙත්‍රපසඛිකමි. උපසඛිකමිත්වා, ආයසමන්තං උපනඤ්ඤ සකාපුත්තං එතදවොච: “මහාපුඤ්ඤසි තිං ආවුසො උපනඤ්ඤ, අමුකස්මිං ඔකාසෙ අඤ්ඤාතරො පුරිසො පමාසං ගච්ඡන්තො පජාපතිං එතදවොච: “සුත්තං ධාරයිත්වා අමුකස්ස තනතවායස්ස දෙති. විවරං වායාපෙත්වා නිකම්ප. ආගතො අයං උපනඤ්ඤං විවරෙන අවජාදෙස්සාමි”ති. “අන්තාවුසො මං සො උපට්ඨාකො”ති. සොසි ඛො තනතවායො ආයසමන්තො උපනඤ්ඤ සකාපුත්තස්ස උපට්ඨාකො හොති.

2. අථ ඛො ආයසමා උපනඤ්ඤ සකාපුත්තො යෙන සො තනතවායො නෙත්‍රපසඛිකමි, උපසඛිකමිත්වා තනතවායං එතදවොච: “ඉදං ඛො ආවුසො විවරං මං උද්දියා වියති, ආයතඤ්ඤ කරොති, වින්තඤ්ඤ අපටිතඤ්ඤ සුචිතඤ්ඤ සුපපවාසිතඤ්ඤ සුචිලෙඛිතඤ්ඤ සුචිතච්ඡිතඤ්ඤ කරොති”ති. “එතෙ ඛො මෙ භතො සුත්තං ධාරයිත්වා අදංසු ඉමිතා සුත්තෙන විවරං විතාහිති. න භතො සකකා ආයතං වා වින්තං වා අපටිතං වා කාතුං, සකකා ව ඛො භතො සුචිතඤ්ඤ සුපපවාසිතඤ්ඤ සුචිලෙඛිතඤ්ඤ සුචිතච්ඡිතඤ්ඤ කාතුහිති.” “ඉඛිසි තිං ආවුසො ආයතඤ්ඤ කරොති වින්තඤ්ඤ අපටිතඤ්ඤ, න තෙ² සුත්තෙන පටිබද්ධං භවිස්සාති”ති.

1. අංසවට්ටකෙ, ම.ජ.ඝ. 2. න තෙන සුත්තෙන. ම.ජ.ඝ.

4. විශවත ලුදුගෙහි විශවත ලද්දි සත් ඇතියේ නිසඟිපවිති වෙයි. විශවත ලුදුගෙහි විමති ඇත්තේ නිසඟිපවිති වෙයි. විශවත ලුදුගෙහි නොවිශවත ලද්දි සත් ඇතියේ නිසඟිපවිති වේ.

5. නොවිශවත ලුදුගෙහි විශවත ලද්දි සත් ඇතියේ දුකුලා ඇවැත් වෙයි. නොවිශවත ලුදුගෙහි විමති ඇතියේ දුකුලාඇවැත් වෙයි. නොවිශවත ලුදුගෙහි නොවිශවත ලද්දි සත් ඇතියේ ඇවැත් කැති.

6. සිවුරු මැහීම පිණිස ද, ආයෝගපට්ටිය, කායබ්බිකය, අංසවට්ටකය, පත්තාසවිකාය, පරිසාරවකය යන මේ නිමිති කොට හු විතවත්තහුට ද, ඥාති භික්ෂූන්ට ද, පවරණු ලැබුවනට ද, අනෙකක් හු සඳහා ඉල්වන්නහුට ද, සිය ධනයෙන් ගන්නහුට ද, උමතුටුවනට ද, ආදිකමකයාට ද ඇවැත් කැති.

සුභතවිසූදානති ශික්ෂාපදය නිමි.

5. 3. 7.

මහාපෙසකාර ශික්ෂාපදය.

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ සැවැත්නුවර සමීපයෙහි ජෙතවන තමවූ අනේපිටු සිටුහුගේ අරමිති වසන සේක. එසමයෙහි එක්තරු පුරුෂයෙක් ප්‍රවාසයට යන්නේ බිරිඳට මෙය කිය: “හු භූලතය කොට අසුරුල් පෙහෙරාට දෙව. සිවුරු පිළිය විශවා තබව. පෙරලා ආයෙම් උපතන්ද හිමියන් සිවුරින් පුදන්නෙමි”යි. එක්තරු පිණිවැරික මහණෙක් කියන්නා වූ ඒ පුරුෂයාගේ මෙනෙපුල් ඇසිය. ඉක්බිති ඒ මහණ තෙමේ උපතන්ද ශාසාපුත්‍රයන් වෙත එළඹ මෙය කිය: “ඇවැත් උපතන්දයෙනි, තෙපි මහ පිතැත්තහුය. අසුරුල් තැන එක්තරු පුරුෂයෙක් ප්‍රවාසයට යන්නේ බිරිඳට මෙය කිය. “හු භූලතය කොට අසුරුල් පෙහෙරාට දෙව. සිවුරු පිළියක් විශවා තබව. පෙරලා ආයෙම් සිවුර උපතන්ද හිමියන් පුදන්නෙමි”යි. “ඇත ඇවැත්නි, හේ මට උපසාරයකැ”යි. ඒ පෙහෙර තෙමේ ද ආසුමෙන් උපතන්ද ශාසාපුත්‍රයන්ගේ උපසාරයකගෙන් වෙයි.

2. ඉක්බිති ආසුමෙන් උපතන්ද ශාසාපුත්‍රයෝ ඒ උපසාරයකයා වෙත එළඹ පෙහෙරට මෙය කිය. “ඇවැත්, මේ සිවුරු පිළිය මා උදෙසා විශනු ලැබේ. දිත්ථුවක් ද, පුළුල්ථුවක් ද, ඝන ථුවක් ද, සමව විශන ලද්දක් ද, සමව හුල් එළා විශන ලද්දක් ද, මහා හිරි අඳින ලද්දක් ද, කොස්සෙන් පිරිසිදු කරණ ලද්දක් ද කරව”යි. “වහන්ස, මොහු මට මේ හුසින් සිවුරු පිළියක් විශවයි හු පමණ කොට දුන්න. වහන්ස, දිග හෝ පුළුල් හෝ ඝන හෝ කරන්නට නො හැකිය. “වහන්ස, හුළින ද, හුප්පවාසින ද හුපිලෙහින ද හුපිතවර්තන ද කරන්නට හැකි වෙයි.” ඇවැත්, එසේ තම හෝ දිත්ථුවක් ද, පුළුල්ථුවක් ද, ඝන ථුවක් ද, කරව. තව හුසින් අඩුවෙක් නොවන්නේ ය.”

3. අථ බො සො තනතවායො යථාභූතං සුතතං තනෙත උපතෙතො යෙන සා ඉථි තෙත්‍රපසඛිකමි, උපසඛිකමිතිං තං ඉථිං එතදවොච: “සුතෙතන අයො අතො”ති. “තත්‍ර නිං අයො තයා වුතො: ඉමිනා සුතෙතන විවරං විතාති”ති, “සච්චාගං අයො තයා වුතො: ඉමිනා සුතෙතන විවරං විතාති”ති, අපිච මං අයො උපතනෙදු එමිමාග: “ඉමිනා නිං අවුතො අයතඤ්ච කරොති විතාතඤ්ච අපටිතඤ්ච, න තෙ සුතෙතන පටිබ්බං හවිසානිති.” අථ බො සා ඉථි යතතකං යෙව සුතතං පස්මං අදුසි, තනතකං පච්ඡ: අදුසි.

4. අයොසි බො අයසමා උපතනෙදු සකාසුතො: “සො කිර පුරිසො පච්ඡතො: අගතොති.” අථ බො අයසමා උපතනෙදු සකාසුතො යෙන තසා පුරිසයා නිවෙසතං තෙත්‍රපසඛිකමි. උපසඛිකමිතිං පඤ්ඤානෙත අයතෙ නිසිදි. අථ බො සො පුරිසො යෙනායසමා උපතනෙදු සකාසුතො තෙත්‍රපසඛිකමි, උපසඛිකමිතිං අයසමනං උපතනං සකාසුතං අභිවාදෙති: එකමනං නිසිදි. එකමනං නිසිතො බො සො පුරිසො පච්ඡාපතිං එතදවොච: - “තං වායාපිතං¹ විවරනති?” “අමය වායාපිතං තං විවරනති”. “අග්ග අයො උපතනං විවරෙන අච්ඡාදෙසාමි”ති. අථ බො සා ඉථි තං විවරං නිගරිති: සාමිකයා දතො එතමනං අරොවෙසි. අථ බො සො පුරිසො අයසමතො උපතනෙදු සකාසුතො විවරං දතො උප්ඛායති බියති විපාවෙති: “මෙච්ඡා ඉමෙ සමිණා සකාසුතයා අසනභූතියා, තසිමෙ සුකරු විවරෙන අච්ඡාදෙතං. කථං හි තාම අයො උපතනෙදු මයා පුබ්බෙ අපචාරිතො තනතවායෙ උපසඛිකමිතිං විවරෙ විකපං අපච්ඡියාමි”ති.

5. අයොසුං බො හික්ඛු තසා පුරිසයා උප්ඛායනතසා බියනතසා විපාවෙනතසා යෙ තෙ හික්ඛු අපටිච්ඡා තෙ උප්ඛායනති බියනති විපාවෙනති: “කථං හි තාම අයසමා උපතනෙදු සකාසුතො පුබ්බෙ අපචාරිතො ගහපති-කයා තනතවායෙ උපසඛිකමිතිං විවරෙ විකපං අපච්ඡියාමි”ති. අථ බො තෙ හික්ඛු ගහවතො එතමනං අරොවෙසු. “සච්චං කිර නිං උපතනෙදු පුබ්බෙ අපචාරිතො ගහපතිකයා තනතවායෙ උපසඛිකමිතිං විවරෙ විකපං අපච්ඡියාමි”ති? “සච්චං ගහවා.” “ඤ්ඤාතො තෙ උපතනෙදු අඤ්ඤාතො”ති? “අඤ්ඤාතො ගහවා”ති. “අඤ්ඤාතො මොඝපුරිස අඤ්ඤාතකයා න ජාතාහි පතිරුපං වා අපචාරුපං වා සනතං වා අසනතං වා. තනි තාම නිං මොඝපුරිස පුබ්බෙ අපචාරිතො අඤ්ඤාතකයා ගහපතිකයා තනතවායෙ උපසඛිකමිතිං විවරෙ විකපං අපච්ඡියාමි. තෙතං මොඝපුරිස අපචාරිතො වා පඨාදය -පෙ-එවඤ්ච පත හික්ඛවෙ ඉමං සිකඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:

“හික්ඛුං පනෙව උද්දියා අඤ්ඤාතො ගහපති වා ගහපතාහි වා තනතවායෙහි විවරං වායාපෙය්‍ය, තත්‍ර වෙ භො හික්ඛු පුබ්බෙ අපචාරිතො තනතවායෙ උපසඛිකමිතිං විවරෙ විකපං අපච්ඡියාමි: ‘ඉදං භො අවුතො විවරං මං උද්දියා වියාහි, අයතඤ්ච කතෙථ විතාතඤ්ච අපටිතඤ්ච සුචිතඤ්ච සුපපායිතඤ්ච සුචිතලබ්භිතඤ්ච සුචිතච්ඡිතඤ්ච කතෙථ, අපෙපනාම මයමි අයසමනාතං කිඤ්චිමනං අනුපදපෙය්‍ය යාමා’ති, එවඤ්ච භො හික්ඛු වධා කිඤ්චිමනං අනුපදපෙය්‍ය අනතමතො පිණ්ඩපාතමනමි, නියග්ගියං පාවිතියනති.”

3. ඉක්බිති ඒ පෙහෙර තෙමේ ගෙණ පමණ හු යනාත්‍රයෙහි එළවා ඒ යත්‍රිය වෙත එළඹ මෙය කිය. “ආයතීවෙති, හුසින් ප්‍රයෝජන ඇතැ”යි. “ආයතීයෙහි මේ හුසින් සිටුරක් විශ්වාසි තෙපි මා විසින් කියන ලද්දහු නො වේ ද?” “සැබව ආයතීවෙති, හොප විසින් මේ හුසින් සිටුරක් විශ්වාසි කියන ලද්දෙමි”යි. එතතුදුවත් උපතඤ්ඤා සාමිහු මට මෙය කිය. “ඉදින් ඇවැතතෝ දිග ද පුළුල් ද සහ ද කරව, තව හුසින් අඩුවෙක් නො වන්නේය”යි. ඉක්බිති ඒ යත්‍රි හොමෝ යම් පමණ හු පළමුව දුන්නී ද, පසුව ද එපමණ දුන්නිය.

4. ආයුෂ්මත් උපතඤ්ඤා ශාක්‍යපුත්‍රයෝ ඒ පුරුෂයා බැහැර සිට ආයෙයහි ඇසුහ. ඉක්බිති ආයුෂ්මත් උපතඤ්ඤා ශාක්‍යපුත්‍රයෝ ඒ පුරුෂයාගේ නිවසට එළඹ පැණ වූ අස්තෙහි හුත්හ. ඉක්බිති ඒ පුරුෂ තෙමේ ආයුෂ්මත් උපතඤ්ඤා ශාක්‍යපුත්‍රයන් වෙත එළඹ වැද එකත්පසෙක හුත්තේය. එකත් පසෙක හුත් ඒ පුරුෂ තෙමේ බිරිඳට මෙය කියේය. ඒ සිටුරැපිළිය විශ්වත ලද්දැ”යි. “එසේ ය හිමියනි, ඒ සිටුරැ පිළිය විශ්වත ලද්දේය”යි. “ගෙණ එව. උපතඤ්ඤා හිමියන් සිටුරින් පුදන්නෙමි”යි. ඉක්බිති ඒ යත්‍රි හොමෝ ඒ සිටුරැපිළිය ගෙණවූත් සැමියාට දී මේ පවත් දුන්වුවාය. ඉක්බිති ඒ පුරුෂ තෙමේ ආයුෂ්මත් උපතඤ්ඤා ශාක්‍යපුත්‍රයට සිටුරැපිළිය දී හෙලා දකිසි. හුගුණ පවසති. දෙස් පතුරුවයි: “මේ ශ්‍රමණ ශාක්‍යපුත්‍රයෝ මහත් ආශා ඇත්තෝය. ලද දෙයින් සතුටු නොවන්නෝය. මොහු සිටුරකින් පුදන්නට පහසු නො වෙත්. “කෙසේ නම් උපතඤ්ඤා හිමියෝ මව්සින් පෙර නො පවරණ ලද්දහු පෙහෙරැන් වෙත එළඹ සිටුරෙහි අධික විධානයට පැමිණියාහු ද”යි.

5. හිසුහු හෙලා දකින, හුගුණ පවසන, දෙස් පතුරුවන ඒ පුරුෂයාගේ බස් ඇසුහ. යම් අපිස් මහණ කෙනෙක් වෙද්ද ඔහු හෙලා දකිති. හුගුණ පවසති. දෙස් පතුරුවති. “කෙසේ නම් ආයුෂ්මත් උපතඤ්ඤා ශාක්‍යපුත්‍රයෝ පෙර නොපවරණ ලද්දහු ගැහැවියකුගේ පෙහෙරැන් වෙත එළඹ සිටුරැපිළියෙහි අධික විධානයට පැමිණියාහු ද”යි. ඉක්බිති ඒ හිසුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට භේපවත් සැළ කළහ. “සැබෑ ද උපතඤ්ඤා, තෝ පෙර නො පවරණ ලද්දෙහි ගැහැවියකුගේ පෙහෙරැන් වෙත එළඹ සිටුරෙහි අධික විධානයට පැමිණියෙහි ද”යි. “සැබව, භාග්‍යවතුන් වහන්ස.” “උපතඤ්ඤා හේ නාගේ නැයෙක් ද? නො නැයෙක් ද? “භාග්‍යවතුන් වහන්ස නො නැයෙකි.” “භූච්ඡුරුෂය, නො නැයෙක් නො නැයකුගේ සුදුසුබව හෝ නුසුදුසු බව හෝ ඇතිබව හෝ නැතිබව හෝ නො දකිසි. එහිලා භූච්ඡුරුෂය, තෝ පෙර නො පවරණ ලද්දෙහි නො නැ ගැහැවියකුගේ පෙහෙරැන් වෙත එළඹ සිටුරෙහි අධික විධානයට පැමිණියෙහි ය. “භූච්ඡුරුෂය, තෙල නොපහත්වුවන්ගේ පැහැදීම පිණිස හෝ තොවෙයි.” ... “මහණෙනි, මේ සිකපදය මෙසේ උදෙසවු:

“මහණකු උදෙසාම නොනැ ගැහැවියෙක් හෝ ගිහිනියක් හෝ පෙහෙරැන් ලවා සිටුරැපිළියක් විශ්වා නම් එකල්හි ඒ මහණ තෙමේ පෙර නො පවරණ ලද්දේ පෙහෙරැන් වෙත එළඹ ඉදින් සිටුරෙහි අධික විධානයට පැමිණේ නම්: ‘ඇවැත්නි, මේ සිටුරැපිළිය මා උදෙසා විසඳු ලැබේ. දිග්චුවක් ද පුළුල්වුවක් ද සනවුවක් ද කරවු. මනාකොට විසන ලද්දක් ද සමකොට හු අතුරු විසන ලද්දක් ද මනාකොට නිසි අදින ලද්දක් ද, මනාකොට මදින ලද්දක් ද කරවු. ඉදින් අපිඤ්ඤා ආයුෂ්මත්ගේ කිසිවක් දෙන්නමෝ නම් සෙහෙකැ’යි. එ මහණ තෙමේ මෙසේ කියා යටත් පිටිසෙසින් යවල්පමාහුද ද පිඩුපමණකුද දේ නම් නිසතිපවිති වේ” යයි.

6. හිඤ්චං පනෙව උද්දියාති භික්ඛුසාන්ථාය භික්ඛුං ආරමමණං කරිත්වා භික්ඛුං අවජාදෙත්තුකාමො.

අඤ්ඤාතභො නාම: මාතිතො වා පිතීතො වා යාව සත්තමා පිතාමහසුභා අසම්බිඤ්ඤා.

භහපති නාම: යො කොචි අගාරං අජ්ඣාචසති.

භහපතාති නාම: යා කාචි අගාරං අජ්ඣාචසති.

තත්තවාසෙහිති පෙසකාරෙති.

විවරං නාම: ඡන්තං විවරතං අඤ්ඤාතරං විවරං විකප්පත්තපගෙවිජිමං.

වායාපෙසයාති විතාපෙති.

තත්ත වෙ භො හිඤ්චාති යං භික්ඛුං උද්දියා විවරං විශාති සො භික්ඛු.

පුබ්බෙ අප්පවාටිතොති පුබ්බෙ අවුත්තො හොති: “කිද්දෙත තෙ හත්තෙ විවරෙත අත්තො, කිද්දං තෙ විවරං වායාපෙමි”ති.

තත්තවාසෙ උපසංඝිතමිත්වාති සරං ගන්තවා යත්ත කත්ථි උපසංඝිතමිත්වා

විවරෙ විකප්පං ආපසප්පයාති “ඉදං බො ආවුසො විවරං මං උද්දියා විශාති, ආයතඤ්ච කරොථ, විත්තඤ්ච අප්පිතඤ්ච සුචිතඤ්ච සුප්පවාටිතඤ්ච සුච්චෙතිතඤ්ච සුචිතවිත්තඤ්ච කරොථ.”

අපෙපවනාම මයමපි ආයසමනිනානං කිඤ්චිමනං අනුපදප්පයා-
මාති ඵවඤ්ච සො හිඤ්ච වත්වා කිඤ්චිමනං අනුපදප්පයා අනතමභො
පිණ්ඩපානමනනමිති. පිණ්ඩපානො නාම: යාගුපි හත්තමපි බාදනීයමපි
වුණ්ණපිණ්ඩොපි දන්තකට්ඨමපි දසිකසුභතමපි අන්තමසො බමමමපි හණති.

7. තස්ස වචනෙන ආයතං වා විත්තං වා අප්පිතං වා කරොති, පයොගෙ
දුක්ඛං. පටිලාභෙන නිස්සග්ගියං හොති. නිස්සජ්ඣබ්බං සංඝස්ස වා
ගණස්ස වා පුග්ගලස්ස වා. ඵවඤ්ච පත භික්ඛවෙ නිස්සජ්ඣබ්බං: “ඉදං මෙ
හත්තෙ විවරං පුබ්බෙ අප්පවාටිතො අඤ්ඤාතකස්ස ගහපතිකස්ස තත්තවාසෙ
උපසංඝිතමිත්වා විවරෙ විකප්පං ආපන්නං නිස්සග්ගියං. ඉමානං සංඝස්ස
නිස්සජ්ඣමි”ති. -පෙ- දදෙය්‍යාති -පෙ- දදෙය්‍යන්ති -පෙ- ආයසමතො දමමි”ති.

6. හික්කුළු පනොව උද්දිග්ග යනු: මහණකු සදහා මහණකු අරමුණු කොට මහණක්ගට දෙනු කැමැත්තේ.

අක්කුකුකුකු නම්: මවුපසින් හෝ පියපසින් හෝ සත්වත මුත්තා යුගළ තෙක් සම්බන්ධතාවයේ වෙයි.

ගහපති නම්: යමෙක් ගිහිගෙයි වෙසේ නම් හෙ තෙමේ ය.

ගහපතානි නම්: ගිහිගෙයි වසන යම්කිසි මාගමක්.

තනනාමාසෙය් යනු: පෙහෙරැන් ලවා.

විවර නම්: සවාදැරම් සිවුරු අතුරෙන් එක්තරු විකපුන් පොහෝනා පාසුළු සිටුරෙකි.

වායාසෙය් යනු: වියවයි.

තනු වෙසො හික්කු යනු: යම් මහණකු උදෙසා සිවුරක් වියනු ලැබේ ද, ඒ මහණ තෙමේ ය.

පුබ්බි අපසමාදිතො යනු: “වහන්ස, කෙබඳු සිවුරකින් තොපට ප්‍රයෝජන වේ ද, තොපට කෙබඳු සිවුරක් වියවම් ද යි” පෙර නොකියනු ලැබුවෙක් වෙයි.

තනනාමාසෙ උපසංඛිතමිත්තා යනු: ගෙට නොස් යම්කිසි තැනෙක්හි එළඹිය.

විවරෙ විකපසං ආපසෙත්තය් යනු: “ඇවැත මේ සිවුරැපිළිය මා උදෙසා වියනු ලැබේ. දිත්ථුවක් ද පුළුල්ථුවක් ද ඝනථුවක් ද කරව්. මහා කොට වියන ලද්දක් ද, සමකොට හු අතුරු වියන ලද්දක් ද, මහාකොට හිරි අදින ලද්දක් ද, මහාකොට මදින ලද්දක් ද කරව්.”

අපසව නාම මයමපි ආයත්තනානං කිංකරිමහං අනුපදෙත්තය්-මාහි එවං ච සො හික්කු වට්ඨා කිංකරිමහං අනුපදෙත්තය් අනාමසො පිණ්ඩපාතමහාමපි යනු: පිණ්ඩපාත නම්: ගවු ද, බත් ද, කැවිලි ද, හුණුපිඩක් ද, දහැටි දවුටක් ද දහවළකඩක් ද යටත් පිරිසෙයින් දහම් ද දෙසයි.

7. ඔහුගේ වචනයෙන් දිත්ථුවක් හෝ පුළුල්ථුවක් හෝ ඝනථුවක් හෝ කෙරේ නම් පියෝගි දුකුළා වෙයි. ලැබීමෙන් නිසඟි වේ. සහනට හෝ ගණනට හෝ පුතුලාට හෝ නිසැරිය යුතු. මහණෙකි, මෙසේ නිසැරිය යුතුයි. “වහන්ස, මාගේ මේ සිවුර පෙර නො පවරණලද්දෙමි නො තැබූවියකුගේ පෙහෙරැන් වෙත එළඹ සිටුරෙහි අධිකවිධානයට පැමිණෙන ලද්දේ කිසිගි විය. “මෙය මම් සහනට නිසැරිමි” යි ... දෙත්තේය් යි ... දෙත්තාහයි ... ආයුෂමත්තට දෙමි” යි.

8. අඤ්ඤානකෙ අඤ්ඤානකසඤ්ඤේ පුබ්බෙ අපපවාටිතො ගහපතිකස්ස තනනවායෙ උපසඛාමිත්වා චිවරෙ විකපපං ආපජ්ජති, නිස්සග්ගියං පාවිතරියං. අඤ්ඤානකෙ වෙමතිකො -පෙ- අඤ්ඤානකෙ ඤානකසඤ්ඤේ පුබ්බෙ අපපවාටිතො ගහපතිකස්ස තනනවායෙ උපසඛාමිත්වා චිවරෙ විකපපං ආපජ්ජති, නිස්සග්ගියං පාවිතරියං.

9. ඤානකෙ අඤ්ඤානකසඤ්ඤේ, ආපනති දුක්ඛටස්ස. ඤානකෙ වෙමතිකො ආපනති දුක්ඛටස්ස. ඤානකෙ ඤානකසඤ්ඤේ, අනාපනති.

10. අනාපනති ඤානකානං, පවාටිතානං, අඤ්ඤාස්සත්ථාය, අනානො, ධනෙන, මග්ගං වායාපෙතුකාමස්ස අපග්ගං වායාපෙනි, උමමනාකස්ස, ආදීකමමකස්සාති.

මහාපෙසභාරසිකඛාපදං නිධිතං.

5. 3. 8.

අවේකච්චරසිකඛාපදං.

1. තෙන සමයෙන බුද්ධා ගඟවා සාවජියං විහරති ජේතවනෙ අනාඨපිණ්ඩකස්ස ආරාමෙ. තෙන බො පත සමයෙන අඤ්ඤානරො මහා-මනෙතා පවාසං ගව්ජනො භික්ඛුනං සන්තීකෙ දුතං පාගෙයි: “ආගව්ජනතු හදනතා, වස්සවාසිකං දස්සාමි”ති. භික්ඛු වස්සං චුජානං හඟවතා වස්සා-වාසිකං අනුඤ්ඤාන”නති කුක්කුච්චායනතා නාගමංසු. අථ බො සො මහාමනෙතා උච්ඤායති බීයති විපාවෙති: “කථං හි තාම හදනතා මො දුතෙ පතිතෙ නාගව්ජියානති” “අහං හි සෙත්ථාය ගව්ජාමි, දුජානං ජීවිතං, දුජානං මරණ”නති. අස්සොදුතං බො භික්ඛු තස්ස මහාමනෙතාය උච්ඤා-යනතස්ස බීයනතස්ස විපාවෙනතස්ස. අථ බො තෙ භික්ඛු හඟවතො එතමජ්ඣං ආරොචෙසුං. අථ බො හඟවා එතසමිං නිදුතෙ එතසමිං පකාරණෙ ධම්මිං කථං කතා භික්ඛු ආමනෙතයි: “අනුජානාමි භික්ඛවෙ අවේකච්චරං පටිග්ගහෙතො නික්ඛිට්ඨු”නති.

2. තෙන බො පත සමයෙන භික්ඛු “හඟවතා අනුඤ්ඤාතං අවේක-ච්චරං පටිග්ගහෙතො නික්ඛිට්ඨුනති.” අවේකච්චරාති පටිග්ගහෙතො: විචරකාලසමයං අතික්කාමෙනති. තාති විචරාති විචරවංසෙ හණ්ඩකාබ්ඛාති කිට්ඨනති. අද්දසා¹ බො ආයස්මා ආනාමෙදු සෙත්ථායනවාටිකං ආභිණ්ඩනො: කාති විචරාති විචරවංසෙ හණ්ඩකාබ්ඛාති කිට්ඨනො, දිව්වා භික්ඛු එතදවොච: “කසසිමොති ආවුසො විචරාති විචරවංසෙ හණ්ඩකාබ්ඛාති කිට්ඨනති”ති? “අමතාසං ආවුසො අවේකච්චරාති”ති. “කිව චිරං පතාවුසො ඉමොති විචරාති නික්ඛිතොති”ති. අථ බො තෙ භික්ඛු ආයස්මතො ආනාමෙදු යථාතික්ඛිතො ආරොචෙසුං. ආයස්මා ආනාමෙදු උච්ඤායති බීයති විපාවෙති: “කථං හි තාම භික්ඛු අවේකච්චරං පටිග්ගහෙතො විචරකාලසමයං අතික්කාමෙනති”ති. අථ බො ආයස්මා ආනාමෙදු හඟවතො එතමජ්ඣං ආරොචෙසි.

1. අද්දස. මරණං.

8. නොනැයෙකු කෙරෙහි නොනැයෙක යන සත් ඇතියේ පෙර නො පවරණලද්දේ ගැහැවියකුගේ පෙහෙරුන් වෙත එළඹ සිටුවෙහි අධික විධානයට පාමිණේ නම්, නිසලිපවිති වෙයි. නො නැයෙකු කෙරෙහි විමිති ඇත්තේ ... නොනැයකු කෙරෙහි නැයෙක යන සත් ඇත්තේ පෙර නොපවරණ ලද්දේ, ගැහැවියකුගේ පෙහෙරුන් වෙත එළඹ සිටුවෙහි අධික විධානයට පාමිණේ නම් නිසලිපවිති වේ.

9. නැයකු කෙරෙහි නොනැයෙක යන සත් ඇතියේ දුකුලාඥාවන් වෙයි. නැයකු කෙරෙහි විමිති ඇත්තේ දුකුලාඥාවන් වෙයි. නැයකු කෙරෙහි නැයෙක යන සත් ඇතියේ ඥාවන් තැන.

10. නැයතට, පාවරුවතට, අතෙකක් හු හදහා, සිය ධනයෙන්, මහතු කොට වියවනු කැමැත්තකුගේ සිවුර අගය අඩුවුවක් කොට වියවා තම්, උමතු වුවහට ද, ආදිකම්මකයාට ද ඥාවන් තැන.

මහාපෙයනාර ගිකෂාපදය නිමි.

5. 3. 8.

අවෙචකච්චරගිකෂාපදය.

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුරජාතන් වහන්සේ සැවැත්නුවර ජේත-වන තම් අනේපිටුසිටුහුගේ අරමිහි වැඩ වෙසෙති. එසමයෙහි එක්තරා මහ ඥාමිනියෙක් ප්‍රවාසයට යන්නේ භික්ෂූන් වෙත දුතයකු යැවීය. වහන්දවරු වහින සේක්වා වසා වාසිකයක් දෙන්නෙමි” යි. භික්ෂූහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වස්විටුවන්ට වසා වාසිකය අනුදන්තා ලදැයි කුකුස් කරමින් නොසියාහු ය. ඉක්බිති ඒ මහඥාමිනි තෙමේ හෙලා දකිති. නුගුණ පවසයි. දෙස් පතුරුවයි. “කෙසේ නම් වහන්දවරු මා විසින් දුතයකු යැවූ කල්හි නො එද්ද” යි. මම සේතාව සමග යෙමි. ජීවත්වීම නො දන හැකි ය. මරණය නොදන හැකි ය” යි. භික්ෂූහු හෙලා දකින නුගුණ පවසන දෙස් පතුරුවන ඒ මහඥාමිනියාගේ බස් ඇසූහ. ඉක්බිති ඒ භික්ෂූහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට එපවත් සැළ කළහ. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදනෙහි මේ කරුණෙහි දූහැමි කපා වදාර භික්ෂූන් ඥාමතු සේක. “මහණෙනි, අතින් සිටුවක් පිළිගෙණ තබන්නට අනුදනිමි” යි.

2. එසමයෙහි මහණහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් අතින් සිටුවක් පිළිගෙණ තබන්නට අනුදන්තා ලදැයි. අතින් සිටුවා පිළිගෙණ විවරකාල සමය ඉක්මවත්, ඒ සිටුවා විවරමංගයෙහි බදබැසි ව තිබේ. සෙතාසත වාරිකාවෙහි හාසිරෙණ ආයුමෙත් ආතඤ්ඤාචරිතයන් වහන්සේ විවරමංගයෙහි බදබැසි වූ ඒ සිටුවා දුටහ. දූක භික්ෂූන්ට මෙය කීහ. “ඥාවන්හි, විවරමංගයෙහි පොදි බැඳ තබන ලද මේ සිටුවා කවරක්හුගේ ද” යි. “ඥාවන්හි අපගේ අතින් සිටුවා” යි. “ඥාවන්හි, මේ සිටුවා කෙතෙක් කල් තබන ලද්ද” යි. එකල්හි ඒ භික්ෂූහු ආයුමෙත් ආතඤ්ඤාචරිතයන් වහන්සේට සැවුපරිදි සැළ කළහ. ආයුමෙත් ආතඤ්ඤාචරිතයන් වහන්සේට හෙලා දකිති. නුගුණ පවසති දෙස් පතුරුවති. “කෙසේ නම් භික්ෂූහු අතින් සිටුවක් පිළිගෙණ විවරකාලසමය ඉක්මවද්ද” යි. ඉක්බිති ආතඤ්ඤාචරිතයන් වහන්සේට මේ කරුණ සැළ කළහ.

3. “සච්චං කීර හික්ඛවෙ භික්ඛු අළුවකවිවරං පටිග්ගහෙත්වා විවරකාලසමයං අතික්කාමෙනති”¹ “සච්චං භගවා.” විගරහී බුද්ධෝ භගවා: “කථං භික්ෂාම හෙ භික්ඛවෙ මොඝපුරිසා අළුවකවිවරං පටිග්ගහෙත්වා විවරකාලසමයං අතික්කාමෙය්‍යන්ති”. හෙතං භික්ඛවෙ අපසසන්තානං වා පසාදය -පෙ-ඵවඤ්ච පන භික්ඛවෙ ඉමං සික්ඛාපදං උද්දසෙය්‍යාථ.”

“දසාභානාගතං කතභික්ඛෙතමාසිකපුණ්ණමං. ගික්ඛුනො පනොව අළුවකවිවරං. උපසෙස්සය, අළුවකං. මඤ්ඤමානෙන ගික්ඛුනා පටිග්ගහෙතබ්බං, පටිග්ගහෙත්වා යාව විවරකාලසමයං නික්ඛිපිතබ්බං, තතො ථෙ උපාහිං නික්ඛිපෙය්‍ය, නික්ඛග්ගියං පාවිතරියන්ති”.

4. දසාභානාගතනති දසාභානාගතාය පාරිචණය.

කතභික්ඛෙතමාසිකපුණ්ණමනති පාරිචණ කතතිකා වුවවති.

අළුවකවිවරං නාම: සෙතාය වා ගන්තුකාමො හොති, පවාසං වා ගන්තුකාමො හොති, සිලානො වා හොති, ගබ්ගීන්ති වා හොති, අස්සඤ්ඤා වා සඤ්ඤා උපසන්තා හොති, අපසසන්තාය වා පසාදෙ උපනෙතා හොති. සො වෙ භික්ඛුතං සන්තිකෙ දුතං පභිණෙය්‍ය: “අංගච්ඡන්තු හදන්තා, වස්සාවාසිකං දස්සාමීති” එතං අළුවකවිවරං නාම.

අළුවකං මඤ්ඤමානෙන ගික්ඛුනා පටිග්ගහෙතබ්බං, පටිග්ගහෙත්වා යාව විවරකාලසමයං නික්ඛිපිතබ්බනති සඤ්ඤාතං කත්වා නික්ඛිපිතබ්බං, අළුවකවිවරනති.

විවරකාලසමයො නාම: අනන්තෙ කසීනෙ වස්සානස්ස පච්ඡිමො මාසො, අන්තෙ කසීනෙ පඤ්චමාසා.

තතො ථෙ උපාහිං නික්ඛිපෙය්‍යාති අනන්තෙ කසීනෙ වස්සානස්ස පච්ඡිමං දිවසං අතික්කාමෙති, නික්ඛග්ගියං¹ පාවිතරියං. අන්තෙ කසීනෙ කසීනුඤ්ඤාදිවසං අතික්කාමෙති, නික්ඛග්ගියං හොති. නික්ඛජ්ඣබ්බං සම්ඝස්ස වා ගණස්ස වා පුග්ගලස්ස වා. ඵවඤ්ච පන භික්ඛවෙ නික්ඛජ්ඣබ්බං: “ඉදංමෙහනෙත අළුවකවිවරං විවරකාලසමයං අතික්කාමිතං නික්ඛග්ගියං. ඉමාහං සම්ඝස්ස නික්ඛජාමි”ති. -පෙ- දදෙය්‍යාති -පෙ- දදෙය්‍යුනති -පෙ- අංගසමකො දමමි”ති.

5. අළුවකවිවරෙ අළුවකවිවරසඤ්ඤා විවරකාලසමයං අතික්කාමෙති, නික්ඛග්ගියං පාවිතරියං. අළුවකවිවරෙ වෙමෙකො විවරකාලසමයං අතික්කාමෙති, නික්ඛග්ගියං පාවිතරියං. අළුවකවිවරෙ අනළුවකවිවරසඤ්ඤා විවරකාලසමයං අතික්කාමෙති, නික්ඛග්ගියං පාවිතරියං. අනඛිට්ඨිතෙ අඛිට්ඨිතසඤ්ඤා -පෙ- අභිකප්පිතෙ විකප්පිතසඤ්ඤා, අභික්ඛජ්ජිතෙ වික්ඛජ්ජිතසඤ්ඤා, අනට්ඨිතකට්ඨිතසඤ්ඤා, අභිකට්ඨිතකට්ඨිතසඤ්ඤා, අදඛිඤ්ඤා, අභිපුතෙත විපුතකසඤ්ඤා විවරකාලසමයං අතික්කාමෙති, නික්ඛග්ගියං පාවිතරියං.

1. නික්ඛග්ගියං නොති ස්‍යා.

3. “සැබෑද මහණෙනි, හිසුහු අතින් සිවුරක් පිළිගෙන විවරකාල-
කමය ඉක්මවද්ද”යි. “සැබව, භාග්‍යවතුන් වහන්ස;” භාග්‍යවත් බුදුරජානන්
වහන්සේ ගැරහු සේක. “මහණෙනි කෙසේ නම් ඒ තුවස්සුරුමයෝ අතින්
සිවුරක් පිළිගෙන විවරකාලකමය ඉක්මවද්ද” “මහණෙනි තෙල තො
පහන්වුවන්ගේ පැහැදීම පිණිස හෝ තොවෙයි. ... “මහණෙනි, මේ සික-
පදය මෙසේ උදෙසවු:”

“දසදිනකින් තො පත් වස්මස් මැදි පොහොය හෙත් මහණහට
අතින් සිවුරක් උපන්නේ නම් ඉක්මන් බව හඟනා මහණහු විසින්
පිළිගත යුතුය. පිළිගෙන විවරකාලකමය හෙත් තැබිය යුතුය. ඉදින්
ඉන් මත්තෙහි තබන්නේ නම් නිසඟිපවිති වේ” යයි.

4. දසානානාගතං යනු: පවාරණය දසදිනකින් තො පත් කල්හි.

කතනිකතොමාසිකපුණ්ණමං යනු: වස්මස පවුරුණු පණුරුස
කියනු ලැබේ.

අවෙචකවිවර නම්: සේනාව සමග යනු කැමැත්තේ හෝ වෙයි. බැහැර
විසිටට යනු කැමැත්තේ හෝ වෙයි. ගිලනෙත් හෝ වෙයි. ගැඹිණියක් හෝ
වෙයි. සැදුහැ නැත්තකුට සැදුහැ උපන්නේ හෝ වෙයි. තො පහන්
වුවකුට පහන්බව උපන්නේ හෝ වෙයි. ඉදින් හෙ තෙමේ හිසුන් වෙත
“වහන්දුවරු වසින්වා. වසාමාසිකය දෙන්නෙමි”යි දුතයකු එවා නම් මේ
අවෙචකවිවර නම්.

අවෙචකං මසාසාමානොන හිසුනා පටිග්ගහෙතබ්බං. පටිග්ගහෙතො
යාම විවරකාලකමයං නිසඟිපිතබ්බං යනු: මේ අතින් සිවුරයයි සලකුණු
කොට තැබිය යුතුයි.

විවරකාලකමය නම්: කෙළින් තො අතුළ කල්හි වැසි සාරමස පිළිබඳ
පැසුර මසයි. කෙළින් අතුළ කල්හි පස්සෙයි.

සතො වෙ උත්තරිං නිසඟිපෙයං යනු: කෙළින් තො අතුළ කල්හි
වැසිසාරමස පිළිබඳ පැසුර දින ඉක්ම වා නම් නිසඟිපවිති වෙයි. කෙළින්
අතුළකල්හි කෙළින් උදුරණ දිනය ඉක්මවා නම් නිසඟි වෙයි. සහතට
හෝ ගණයට හෝ පුතුලක්හට හෝ නිසැරිය යුතුය. මහණෙනි, මෙසේ
නිසැරිය යුතු ... “වහන්ස, මහේ මේ අතින් සිවුර විවරකාලකමය
ඉක්මවන ලද්දේ නිසඟි විය. මම මෙය සහතට නිසර්මි”යි ... දෙන්නේ
යයි ... දෙන්නාහ යි ... ආසුමත්හට දෙමි” යි.

5. අතින් සිවුරෙහි අතින් සිවුරෙක යන සත් ඇතියේ විවරකාලකමය
ඉක්මවා නම් නිසඟිපවිති වෙයි. අතින් සිවුරෙහි විඳි ඇත්තේ
විවරකාලකමය ඉක්මවා නම් නිසඟිපවිති වෙයි. අතින් සිවුරෙහි
තො අතින් සිවුරෙක යන සත්ඇතියේ විවරකාලකමය ඉක්මවා නම් නිසඟි
පවිති වේ. තොඉටන ලද්දෙහි ඉටන ලද යි සත් ඇතියේ ... තොවිකපන
ලද්දෙහි විකපන ලද යි සත් ඇතියේ තොවිකපන ලද්දෙහි විසර්තලද යි
සත් ඇතියේ තොතවුයෙහි තවැසි සත් ඇතියේ, තොවැතැසුනෙහි, වැතැසි
තැයි සත් ඇතියේ තොදවුනෙහි දූවිතැයි සත් ඇතියේ, තොපැහැර
හත්තා ලද්දෙහි පැහැර ගත්තා ලද්ද යි සත් ඇතියේ විවරකාලකමය ඉක්මවා
නම් නිසඟිපවිති වේ.

6. නිසංගතියං විවරං අනිසංජිකා පරිභුක්ඛති, ආපනති දුක්ඛතවංසං. අනවේකවිවරෙ අවේකවිවරසංඝද්දි, ආපනති දුක්ඛතවංසං. අනවේක-
විවරෙ වෙමතිකො, ආපනති දුක්ඛතවංසං. අනවේකවිවරෙ අනවේක-
විවරසංඝද්දි, අනාපනති.

7. අනාපනති අනෙතාසමයං¹ අධිවේගිනි විකප්පනි විසංජේති
තස්සති විතස්සති ඛය්‍යති, අවජ්ඣදිඛා ගණනනාති, විසංසං ගණනනාති,
උමත්තකස්ස, ආදිකමිකස්සාති.

අවේකවිවරසිකබාපදං නිවසිතං.

5. 3. 9.

සාසධිකසිකබාපදං

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවච්ඡියං විහරති ජේතවතෙ
අනාඨපිණ්ඩකස්ස ආරුමෙ. තෙන බො පන සමයෙන භික්ඛු වුත්ථවස්සා²
ආරඤ්ඤකෙසු සෙතාසනෙසු විහරන්ති. කතතිකථොරකා “භික්ඛු ලඞ්ඛලාභාති”
පරිපාතෙනාති. භගවතො එතමන්දං ආරුමෙසු. අථ බො භගවා එකස්මිං
නිදුතෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මං කථං කතා භික්ඛු ආමනෙතයි: “අනුජාතාමි
භික්ඛවෙ ආරඤ්ඤකෙසු සෙතාසනෙසු විහරන්තන තිණ්ණං විවරාතං
අඤ්ඤතරං විවරං අනතරසරෙ නිකම්පිතු”නාති.

2. තෙන බො පන සමයෙන භික්ඛු භගවතො අනුඤ්ඤතං ආරඤ්ඤකෙසු
සෙතාසනෙසු විහරන්තන තිණ්ණං විවරාතං අඤ්ඤතරං විවරං අනතරසරෙ
නිකම්පිතුනාති” තෙ තිණ්ණං විවරාතං අඤ්ඤතරං විවරං අනතරසරෙ නිකම්-
පිතා අතිරෙකඡාරතනං විපපවස්සනාති. තාති විවරාති තස්සනාතිපි ඛය්‍යනාතිපි
විතස්සනාතිපි උඤ්ඤරෙහිපි බජ්ජනාති. භික්ඛු දුච්චාලා භොතති දුබ්බවරු,
භික්ඛු එවමාහංසු: “කිස්ස භුමො ආවුසො දුච්චාලා දුබ්බවරු”ති. අථ බො
තෙ භික්ඛු භික්ඛුතං එතමන්දං ආරුමෙසු. යෙ තෙ භික්ඛු අපට්ඨජා තෙ
උජ්ඣායනාති ධ්වනාති විපාවෙනාති: “කථං හි තාම භික්ඛු තිණ්ණං විවරාතං
අඤ්ඤතරං විවරං අනතරසරෙ නිකම්පිතා අතිරෙකඡාරතනං විපපව-
සිස්සනාති”ති.

3. අථ බො තෙ භික්ඛු භගවතො එතමන්දං ආරුමෙසු. “සච්චං
කීර භික්ඛවෙ භික්ඛු තිණ්ණං විවරාතං අඤ්ඤතරං විවරං අනතරසරෙ
නිකම්පිතා අතිරෙකඡාරතනං විපපවස්සනාති”ති? “සච්චං භගවා” විහරති
බුද්ධො භගවා: “කථං හි තාම තෙ භික්ඛවෙ භොසපුරිසා තිණ්ණං විවරාතං
අඤ්ඤතරං විවරං අනතරසරෙ නිකම්පිතා අතිරෙකඡාරතනං විපපවසිස්සනාති.
තෙනං භික්ඛවෙ අපට්ඨනනාතං වා පසාදය-පෙ-එවඤ්ච පන භික්ඛවෙ
ඉමං සිකබාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:”

1. අනාතාසමයෙ, ම.ජ.ස. 2. වුත්ථවස්සා ම.ජ.ස.

6. නිසැති සිටුර නො නිසැර වළඳ නම් දුකුලාභාවාත් වෙයි. නො අතික් සිටුරෙහි අතික් සිටුරෙක යන සන් ඇතියේ දුකුලාභාවාත් වෙයි. නො අතික් සිටුරෙහි විමනි ඇත්තේ දුකුලාභාවාත් වෙයි. නො අතික් සිටුරෙහි නො අතික් සිටුරෙක යන සන් ඇතියේ ඇවැත් තැනි.

7. සමයකුල ඉටා නම්, විකපා නම්, විසදා නම්, තැසේ නම්, වැතසේ නම්, දුවේ නම්, අසිද ගණිත් නම්, විස්වසින් ගණිත් නම්, ඔටුනට, උමතුටුටුටුටු, ආදිකමිකයාට, ඇවැත් තැත්තේ යි.

අවමකමවර ශික්ෂාපදය නිමි.

5. 3. 9.

සාසනානුකූලය.

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ සැවැත්තුවර ජේතවන තම්බු අනේපිටුසිටුහුගේ අරමිහි වැඩ වෙසෙති. තවද එසමයෙහි භික්ෂුහු වැඩ නිමවු වස් ඇතියාහු වතසෙනසුන්හි වෙසෙති. ඉල්ලස සොරු, “භික්ෂුහු ලද ලාභ ඇත්තාහු යයි” උවදුරු කෙරෙති. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙපවත් සැළ කළාහුය. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදහසෙහි මේ කරුණෙහි, දැනම් කපා වදාරා භික්ෂුන් ඇමතු සේක. “මහණෙනි වතසෙනසුන්හි වසන්තහු විසින් තුන් සිටුරෙන් එක්තරා සිටුරක් ඇතුළතම තබන්නට අනුදනිමි”යි.

2. එසමයෙහි භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වතසෙනසුන්හි වසන්තහු විසින් තුන් සිටුරෙන් එක්තරා සිටුරක් ඇතුළතම තබන්නට අනුදන්තා ලද්දි තුන් සිටුරෙන් එක්තරා සිටුරක් ඇතුළතම තබා අසිර සරයක් වෙන්ව වෙසෙති. ඒ සිටුරු තැසෙති. වැතසෙති. දුවෙති. මියත් විසිනුදු කනු ලැබෙති. මහණහු දිරා සිටුරුපිළි ඇත්තාහු, රළු සිටුරු ඇත්තාහු වෙත්. භික්ෂුහු මෙසේ කීහ. “ඇවැත්නි, තෙපි කුමක් ගෙයින් දිරා සිටුරුපිළි ඇත්තාහු රළුසිටුරු ඇත්තාහුද”යි. එකල්හි ඒ භික්ෂුහු භික්ෂුන්ට මෙපවත් දුන්වූහ. යම් අපිස් මහණ කෙනෙක් වෙද්ද ඔහු හෙලා දකිති. නුගුණ පවසති. දෙස් පතුරුවත්. “කෙසේ නම් මහණහු තුන් සිටුරෙන් එක්තරා සිටුරක් ඇතුළතම තබා අසිර සරයක් වෙන්ව වෙසෙද්ද”යි,

3. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙපවත් සැළ කළහ. “සැබැද මහණෙනි, භික්ෂුහු තුන් සිටුරෙන් එක්තරා සිටුරක් ඇතුළතම තබා අසිර සරයක් වෙන්ව වෙසෙත්ල”යි. “සැබව, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ”, භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ ගැරුණු සේක: “මහණෙනි, ඒ තුන්සිටුරුගෙයින් කෙසේ නම් තුන් සිටුරෙන් එක්තරා සිටුරක් ඇතුළතම තබා අසිර සරයක් වෙන්ව විසිනුදු. මහණෙනි, තෙල තොපහන් වුවත්තේ පැහැදීම පිණිස ගෝ තො වෙයි ... මහණෙනි, මෙසේ මේ සිකපදය උදෙසා:

“උපවසං. මො පන කතතිකපුණ්ණං. යාති මො පන තාති ආරක්ඛකං කාති සෙත්තාසනාති සංඝඝෝෂිකාති සප්පච්ඡයාති, තථාරු-පෙසු හික්ඛු සෙත්තාසනාසු විහරණො ආකඛමාණො තිණ්ණං විවරණං අක්ඛකං. විවරං අනතරසෙර නික්ඛිපෙය්‍ය. සියා ඩ තස්ස හික්ඛුණො භොවිදෙව පච්චයො තෙන විවරෙන විප්පවාසාය, ඡාරතතපරමං තෙන හික්ඛුණො තෙන විවරෙන විප්පවසිතබ්බං. තතො මෙ උනන්තිං විප්පව-සෙය්‍ය අක්ඛකං හික්ඛුසමුත්ථියා, නිස්සංඝියං පාවිතනියන්ති.”

4. උපවසං. මො පනාති වුත්ථස්සානං.

කතතිකපුණ්ණමනති සත්තිකවාතුමාසිති වුත්ථති.

යාති මො පන තාති අරක්ඛකං කාති සෙත්තාසනාති ආරක්ඛකං නාම සෙත්තාසනං පඤ්චධනුසතිකං පච්ඡිමං.

සංඝඝෝෂිකා නාම: ආරාමෙ ආරාමුපවාසෙ වොරානං නිවිට්ඨොකාසො දිස්සති. භුතොකාකාසො දිස්සති. තිතොකාකාසො දිස්සති. නිසිතොකාකාසො දිස්සති. නිපතොකාකාසො දිස්සති.

සප්පච්ඡයං නාම: ආරාමෙ ආරාමුපවාසෙ වොරෙහි මනුස්සා භතා දිස්සන්ති, විලුත්තා දිස්සන්ති. ආකොට්ඨා දිස්සන්ති.

තථාරුපෙසු හික්ඛු සෙත්තාසනාසු විහරණොති එවරුපෙසු හික්ඛු සෙත්තාසනෙසු විහරණො.

ආකඛමාණොති ඉච්ඡමාණො.

තිණ්ණං විවරණං අක්ඛකං විවරනති සබ්බං වා උත්තරාසනිකං වා අනතරාසනිකං වා.

අනතරසෙර නික්ඛිපෙය්‍යාති සමන්තා ගොචරගාමෙ නික්ඛිපෙය්‍ය

සියා ඩ තස්ස හික්ඛුණො භොවිදෙව පච්චයො තෙන විවරෙන විප්පවාසායාති සියා පච්චයො සියා කරණියං.

ඡාරතතපරමං තෙන හික්ඛුණො තෙන විවරෙන විප්පවසිතබ්බොති ඡාරතතපරමතා විප්පවසිතබ්බං.

අක්ඛකං හික්ඛුසමුත්ථියාති ඔපෙච්චා තික්ඛුසමුත්ථියං.

තතො මෙ උනන්තිං විප්පවසෙය්‍යාති සත්තමෙ අරුණුග්ගමනෙ නිස්සංඝියං ගොති. නිස්සංඝිකබ්බං සබ්බස්ස වා ගණස්ස වා පුග්ගාලස්ස වා. එවඤ්ච පත තික්ඛිවෙ නිස්සංඝිකබ්බං: “ඉදං මෙ භතො විවරං අතිරෙක-ඡාරතතං විප්පවුත්ථං අක්ඛකං හික්ඛුසමුත්ථියා නිස්සංඝියං. ඉමංගං සබ්බස්ස නිස්සංඝිමි”ති — දදෙය්‍යාති — දදෙය්‍යන්ති — ආසමකො දමිති.”

“වස් වැස ගිල් මැදි පොහොසි තෙක් සැක සහිතයයි සමඟ වූ සිය සහිතවූ වනසෙනාසුන් කෙනෙක් වෙද්ද, එබඳු සෙනාසුන්හි වසන මහණ තෙමේ කැමැත්තේ නම් තුන් සිවුරෙන් එක්තරා සිවුරක් ඇතුළුතම තබන්නේය. ඒ මහණහට ඒ සිවුරෙන් වෙන්ව පිළිවෙත කිසි සේතුවක් ඇත්තේ නම් එ මහණ විසින් උඩින් පිපිසෙමින් සරයක් කල් ඒ සිවුරෙන් වෙන්ව විසිය යුතුයි. ඉදින් ඉන් මන්තෙහි ගිහිසුසම්මතියෙන් තොරව වෙන්ව වසන්නේ නම් නිසර්ගවේ” යයි.

4 උපවසාං පන වො යනු: විසුරස් ඇතියතව.

කාන්තකපුණ්ණමං යනු: හිල්මස පණ්ණරිය කියනු ලැබේ.

සාහි වො පන තාහි ආරක්ඛකාහි සෙනාසනාහි යනු: දුනු පන්සියක් වූ පැයුළු සෙනසුන ආරණ්‍යක නම්.

සාසනික නම්: අරමිහිද අරමි උවසරෙහිද සොරැත් පිවිසි තැන දක්නා ලැබෙයි. අනුගව කළ තැන දක්නා ලැබෙයි. සිටි තැන දක්නා ලැබෙයි. හුන් තැන දක්නා ලැබෙයි. ගොත් තැන දක්නා ලැබෙයි.

සප්පට්ඨය නම්: අරමිහිද, අරමි උවසරෙහිද, සොරැත් විසින් තසන ලද මිනිස්සු දක්නා ලැබෙති. පාහැර ගන්නා ලදහු දක්නා ලැබෙති. පෙළුන ලද්දහු දක්නා ලැබෙති.

තථාරූපෙසු ගිහිඳු සෙනාසනෙසු විහරනො යනු: එබඳු සෙනසුන්හි වසන මහණ තෙමේය.

ආකඛිමානො යනු: කැමැතිවන්නේ.

නිණ්ණං විවර්තං අක්ඛංගරං විවරං යනු: සතළු හෝ පොරෝණය හෝ අදතය හෝ යි.

අනන්තරසරෙ නික්ඛිසෙය්‍ය යනු: ගාත්පසා ගොදුරුගමෙහි තබන්නේය.

සියා ව තස්ස ගිහිඳුනො කොවිදෙව පච්චයො තෙන විවරෙන විප්පට්ඨායා යනු: හේතුවක් වේ නම්, කටයුත්තක් වේ නම්.

ජාරතභසරමං තෙන ගිහිඳුනා තෙන විවරෙන විප්පට්ඨිතබ්බං යනු: උඩින් පිපිසෙමින් සරයක් වෙන්ව විසිය යුතුයි.

අක්ඛංගු ගිහිඳුසම්මතියා යනු: ගිහිඳුසම්මතිය හැර.

තතො වෙ උතතමිං විප්පට්ඨෙය්‍ය යනු: සත්වන අරුණ තැගෙත්ම නිසර්ග වෙයි. සහතට හෝ ගණසාට හෝ පුඤ්ජාට නිසැරිය යුතුය. මහණෙනි, මෙසේ නිසර්ග යුතු:

“වහන්ස මගේ මේ සිවුර ගිහිසුසම්මතියෙන් තොරව අයිරා සරයක් වෙන්ව වසන ලද්දේ නිසැරි විය. මෙය මම සහතට නිසර්ගි යි, ... දෙන්නේ යයි ... දෙන්නාහ යි ... ආයුසමත්තට දෙමි” යි.

5. අතිරෙකඡාරතො අතිරෙකසඤ්ඤි විපවසති අඤ්ඤානු භික්ඛු-සමමුතියා, නිසංගහිං පාවිතතියං. අතිරෙකඡාරතො වෙමතිකො විපව-සති අඤ්ඤානු භික්ඛුසමමුතියා, නිසංගහිං පාවිතතියං. අතිරෙකඡාරතො උභතකසඤ්ඤි විපවසති අඤ්ඤානු භික්ඛුසමමුතියා, නිසංගහිං පාවිතතියං. අපච්චුඤ්ඤි පච්චුඤ්ඤි -පෙ- අවිසංජ්ඣතෙ විසංජ්ඣතසඤ්ඤි, අනට්ඨතට්ඨසඤ්ඤි, අවිනට්ඨ විනට්ඨසඤ්ඤි, අදවේස දවේසසඤ්ඤි, අවිප්පතන පිප්පතනසඤ්ඤි විපවසති අඤ්ඤානු භික්ඛුසමමුතියා, නිසංගහිං පාවිතතියං.

6. නිසංගහිං විවරං අනිසංජ්ඣතා පරිභුංඤ්ඤති, ආපතති දුක්ඛකට්ඨං. උභතකඡාරතො අතිරෙකසඤ්ඤි, ආපතති දුක්ඛකට්ඨං. උභතකඡාරතො වෙමතිකො, ආපතති දුක්ඛකට්ඨං. උභතකඡාරතො උභතකසඤ්ඤි, අනාපතති.

7. අනාපතති ඡාරතං විපවසති, උභතකඡාරතං විපවසති, ඡාරතං විපවසති, පුත ගාමසිමං ඛක්ඛමිති, වසිති, පක්ඛමති, අනෙතාඡාරතං පච්චුඤ්ඤති, විසංජ්ඣති තස්සති විනස්සති ඛයාති, අවජ්ජිත්තා ගණහන්ති, විසංජ්ඣති ගණහන්ති, භික්ඛුසමමුතියා, උමමනාකස්ස, ආදිකමිකස්සාති.

සංගහිකසිකඛාපදං නිවර්තං.

5. 3. 10.

පරිණිකසිකඛාපදං.

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවච්ඡියං විහරති ජේතවනෙ අනාඨපිණ්ඩකස්ස ආරාමෙ. තෙන බො පත සමයෙන සාවච්ඡියං අඤ්ඤා-තරස්ස පුගස්ස සඛ්ඤ්ඤා සම්මතතං පටිසන්තං හොති: “හොජේතවා විවරෙන අවජ්ඣාදෙස්සාමා”ති. අඨ බො ඡබ්බගහිංසා භික්ඛු යෙන සො පුතො තෙත්තපසඛ්ඤ්ඤි, උපසඛ්ඤ්ඤි නං පුගං එතදවොච්ඡි: “දෙථාච්චිසො අමහාකං ඉමානි විවරානි”ති. “ත මයං භතො දස්සාම අමහාකං සඛ්ඤ්ඤා අනුචස්සං සම්මතභික්ඛා පඤ්ඤානා”ති, “ඛු ආච්චිසො සඛ්ඤ්ඤා දාසං. ඛු සඛ්ඤ්ඤා හද්දා¹. මයං භූමෙහ නිසංසය භූමෙහ සමපස්සන්තා ඉධ විහරාම. භූමෙහ වෙ අමහාකං ත දස්සාම අඨ සො වරගි අමහාකං දස්සාම?” “දෙථාච්චිසො අමහාකං ඉමානි විවරානි”ති. අඨ බො සො පුතො ඡබ්බගහිංසෙති භික්ඛුති නිපට්-ථිගමානො යථාපටිසන්තං විවරං ඡබ්බගහිංසානං භික්ඛුතං දත්වා සඛ්ඤ්ඤා භතොතන පරිවිසි. යෙ තෙ භික්ඛු ජාතන්ති සඛ්ඤ්ඤා සම්මතතං පටිසන්තං, හ ච ජාතන්ති. ඡබ්බගහිංසානං භික්ඛුතං දින්නන්ති, තෙ එවමාහංසු:

1. හතො 3. ජ. සං.

5. අතිරේක සරයක් ඇතැයි අතිරේක ය යන සන් ඇතැයි භික්ෂුසමමුතියෙන් තොරව වෙන් ව වෙසේ නම් නිසගිපවිති වෙයි. අතිරේක සරයක් ඇතැයි විමිති ඇතැයි භික්ෂුසමමුතියෙන් තොරව වෙන් ව වෙසේ නම් නිසගිපවිති වෙයි. අතිරේක සරයක් ඇතැයි උනුසන් ඇතැයි භික්ෂුසමමුතියෙන් තොරව වෙන්ව වෙසේ නම් නිසගි-පවිති වෙයි. නොපසුදුලෙහි පසුදුලෙහි සන් ඇතැයි ... නොවිසඳන ලද්දෙහි විසඳන ලදු සන් ඇතැයි ... නොනැසුනෙහි නැසීනැයි සන් ඇතැයි, නො වැනසුනෙහි වැනසීනැයි සන් ඇතැයි, නොදැවුනෙහි දැවීනැයි සන් ඇතැයි, නො පැහැරගන්නා ලදුයෙහි පැහැර ගන්නා ලදු සන් ඇතැයි, භික්ෂුසමමුතියෙන් තොරව වෙන්ව වෙසේ නම් නිසගිපවිති වේ.

6. නිසැගි වූ සිවුර නො නිසැගි වලද නම් දුකුලාආවාත් වෙයි. උනු සදවසක් ඇතැයි අතිරේක ය යන සන් ඇතැයි දුකුලාආවාත් වෙයි. උනු සදවසක් ඇතැයි විමිති ඇතැයි දුකුලාආවාත් වෙයි. උනු සදවසක් ඇතැයි උනුසන් ඇතැයි ඇවැත් නැති.

7. සරයක් වෙන්ව වෙසේ නම්, උනු සරයක් වෙන්ව වෙසේ නම්, සරයක් වෙන්ව වැස යලි ගම් ඉටුට බැස වැස තිත්තේ නම්, ඇතුළු සදවසා පසුදුරා නම්, විසඳ නම්, නැසේ නම්, වැනසේ නම්, දැවේ නම්, අසිද ගණිත් නම්, විස්වසිත් ගණිත් නම්, භික්ෂුසමමුතියෙන් වෙන්ව වෙසේ නම්, උම්බුටුටු, ආදිකම්මකයාට ඇවැත් නැති යි.

සාසනික ශික්ෂාපදය නිමි.

4. 3. 10.

පරිණත ශික්ෂාපදය.

1. එකමයෙහි භාණවත් බුදුරජානන් වහන්සේ සැවැත්නුවර ජේතවන නම් වූ අනේපිඬුසිවුහුගේ අරමිති වැඩ වසන සේක. එකමයෙහි සැවැත්නුවර එක්තරා සමාගමක් විසින් සහනට වලදවා සිවුරු දෙත්-තෙමුයි, සිවුරු සහිත බතක් පිළියෙල කරණ ලද්දේ වෙයි. එකල්හි සමගමභණ්ඩු ඒ සමුහයා වෙත එළඹ ඒ සමුහයාට මෙසේ කීහ; “ඇවැත්නි, අපට මේ සිවුරු දෙව”යි. “වහන්ස, අපි නො දෙමිහ. අප විසින් සහනට අවුරුදු පතා සිවුරු සහිත ශික්ෂාව පිහිටුවන ලද්දේය.” ඇවැත්නි, “සමුහ-යාට දයකයෝ බොහෝ ය. සමුහයාට ලාභාභාර බොහෝ ය. අපි තොප නිසා, තොප බලමින් මෙහි වසමිහ. ඉදින් තෙපි අපට නොදෙන්නහු නම් එකල්හි කවරෙක් අපට දෙන්නේ ද “ඇවැත්නි, මේ සිවුරු අපට දෙව යි: එකල්හි ඒ ජනසමුහය සවග මහණුන් විසින් තර කොට කියනු ලබන්නේ පිළියෙල කළ පරිදි සිවුරු සවග මහණුන්ට දි සමුහයා බතින් වැලඳවිය. යම් භික්ෂුකෙනෙක් සමුහයාට සිවුරු සහිත බතක් පිළියෙල කරණ ලදු දනිත් ද, සවග මහණුන්ට දෙන ලදු කොදනිත් ද.” ඔහු මෙසේ කීහ.

2. “ඔනොපේඨාටුසො සබ්බස්ස චිවර”නැති. “නඤ්ච භතෙන යථාපරියතතං චිවරං අග්ගා ඡබ්බග්ගියා අත්තතො පරිණාමෙත්ත”නැති. යෙ තෙ භික්ඛු අපට්ඨිජා තෙ උජ්ඣායනති ඩියනති චිපාවෙනති: “කථං හි තාම ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු ජාතං සබ්බිකං ලාභං පරිණතං අත්තතො පරිණාමෙස්සන්ති”ති. අථ ඛො තෙ භික්ඛු භගවතො එතමන්. ආරොවෙත්තං. “සච්චං තීර භූමෙහ භික්ඛවෙ ජාතං සබ්බිකං ලාභං පරිණතං අත්තතො පරිණාමෙඨා”ති? “සච්චං භගවා” චිගරති ඔද්ධො භගවා: “කථං හි තාම භූමෙහ මොඝපුරිසා ජාතං සබ්බිකං ලාභං පරිණතං අත්තතො පරිණාමෙස්සථ. තෙතං මොඝපුරිසා අප්පසන්නාතං වා පසාද්ග -පෙ- එව්ඤ්ච පත භික්ඛවෙ ඉමං සිකිකාපදං උද්දිසෙය්‍යථ:”

“යො පන භික්ඛු ජාතං සබ්බිකං ලාභං පරිණතං අත්තතො පරිණාමෙය්‍ය, නිස්සංගියං ආචිනති”යනැති.

3. යො පනාති යො යාදිසො -පෙ-

භික්ඛුති -පෙ- අයං ඉමස්මි අතෙ අධිපෙපතො භික්ඛුති.

ජානාති තාම: සාමං වා ජානාති අඤ්ඤ වා තස්ස ආරොවෙනති, සො වා ආරොවෙති.

සබ්බිකං තාම: සබ්බස්ස දිනතං හොති පරිච්චතතං.

ලාභො තාම: චිවරපිණ්ඩපාතසෙනාසනගිලාතපච්චිග්ගෙසජ්ජපරික්කාර, අත්තමසො චුණ්ණපිණ්ඩාපි දත්තකට්ඨමපි දසිකපුත්තමපි.

පරිණතං තාම: දස්සාම කරස්සාමාති වාචා භින්නා හොති.

4. අත්තතො පරිණාමෙති. පයොගෙ දුක්ඛං, පරිලාභෙහ නිස්සංගියං හොති. නිස්සජ්ඣබ්බං සබ්බස්ස වා ගණස්ස වා පුග්ගලස්ස වා. එව්ඤ්ච පත භික්ඛවෙ නිස්සජ්ඣබ්බං: “ඉදං මෙ භතෙන ජාතං සබ්බිකං ලාභං පරිණතං අත්තතො පරිණාමිතං නිස්සංගියං, ඉමාහං සබ්බස්ස නිස්සජාමි”ති. -පෙ- දදෙය්‍යාති -පෙ- දදෙය්‍යන්ති, -පෙ- ආයස්වතො දමමි”ති.

5. පරිණතෙ පරිණතසඤ්ඤි අත්තතො පරිණාමෙති, නිස්සංගියං ආචිනති. පරිණතෙ වෙමතිකො අත්තතො පරිණාමෙති, ආපනති දුක්ඛටස්ස. පරිණතෙ අපරිණතසඤ්ඤි අත්තතො පරිණාමෙති, ආපනති දුක්ඛටස්ස. සබ්බස්ස පරිණතං අඤ්ඤසබ්බස්ස වා වෙතියස්ස වා පරිණාමෙති, ආපනති දුක්ඛටස්ස. වෙතියස්ස පරිණතං අඤ්ඤවෙතියස්ස වා සබ්බස්ස වා ගණස්ස වා පුග්ගලස්ස වා පරිණාමෙති, ආපනති දුක්ඛටස්ස. පුග්ගලස්ස පරිණතං අඤ්ඤස්ස පුග්ගලස්ස වා සබ්බස්ස වා ගණස්ස වා වෙතියස්ස වා පරිණාමෙති, ආපනති දුක්ඛටස්ස. අපරිණතෙ පරිණතසඤ්ඤි, ආපනති දුක්ඛටස්ස. අපරිණතෙ වෙමතිකො, ආපනති දුක්ඛටස්ස. අපරිණතෙ අපරිණතසඤ්ඤි අතාපනති.

2. “ආචාරිකා සංඝයාං සිට්ඨා පිරිකර දෙව”යි. “වහන්ස, තාඤා පිළියෙල කළ පරිදි සිට්ඨා සචල මහණනු තමන්ට පිරිණමා ගත්ත”යි. යම් අපිත් මහණනු කෙතෙක් වෙද්ද මුහුණ හෙලා දකිමු. නුගුණ පවසති දෙයක් පවුරාවන්. “කෙසේ නම් සචල මහණනු දැන දැන පිරිණමන ලද සහසතු ලාභය තමන්ට පිරිණමුණු”යි. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පෙනවත් සාල කළහ. “සාබ්බද, මහණෙනි තෙපි පිරිණමන ලද සහසතු ලාභය දැන දැන තමන්ට පිරිණමුණු දැයි.” “සාබ්බ, භාග්‍යවතුන් වහන්ස” භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ ගාරුක කේත. “කෙසේ නම් තුල්‍යපුරුෂයෙහි, තෙපි පිරිණමන ලද සහසතු ලාභය දැන දැන තමන්ට පිරිණමුණු ද, තුල්‍යපුරුෂයෙහි, කෙල නො පහන්වුවත්තේ පාඨාදීම පිණිස හෝ නොවෙයි මහණෙනි, මේ සිකපදය මෙසේ උදෙසා වූ:

“යම් මහණෙක් දැන දැන සහසතු පිරිණමු ලාභය තමන්ට පිරිණමන්නාන් නම් නිසන්ධිති වේ” යයි.

3. යොජන යනු: යමෙක් යම් බලයෙන් ...

භික්ෂු යනු ... මේ තෙමේ මේ අප්පයති ‘භික්ෂු’යි අදහස් කරණ ලදී.

ජානනාති නම්: තෙමේ හෝ දකිමි. අත් කෙතෙක් හෝ ඔහුට දන්වන්. හෙ තෙමේ හෝ දන්වයි.

සංඝික නම්: සංඝයාං දෙන ලද්දේ පරිභොග කරණ ලද්දේ වෙයි.

ලාභ නම්: සිට්ඨා පිටුවා සෙනසුන් සිලන්තස බෙහෙත් පිරිකරය. යටත් පිරිසෙයින් සුණ්‍යවීමකුදු දැනට දඩකුදු දවළුනකුදු

සපිණ්‍යාන නම්: දෙමහ. කරමහ’යි වාක් හෙද කරණලද මේ.

4. තමන්ට පිරිණමන නම් පියෝති දුකුලා වෙයි. ලාබ්බෙන් නිසති වේ. සහනට හෝ ගණයාට හෝ පුගුලක්කට හෝ නිසාජ්‍ය යුතුය. “මහණෙනි, මෙසේ නිසාජ්‍ය යුතු “වහන්ස, මිහිසි සහනට පිරිණමු සහසතු ලාභය දැන දැන තමන්ට පිරිණමන ලද්දේ නිසති විය. “මේ මෙය සහනට නිසාජ්‍ය”යි ... දෙන්නේය යි. ... දෙන්නාහයි. ... ආයුෂ්මත්තට දෙමි”යි.

5. පිරිණමන ලද්දෙහි පිරිණම සත් ඇතියේ තමන්ට පිරිණමා නම් නිසාති පවති වෙයි. පිරිණමන ලද්දෙහි විමති ඇත්තේ තමන්ට පිරිණමා නම් දුකුලාආචාරිකා වෙයි. පිරිණමන ලද්දෙහි නොපිරිණම සත් ඇතියේ තමන්ට පිරිණමා නම් දුකුලාආචාරිකා වෙයි. සංඝයාං පිරිණමන ලද්ද අත් සහනට හෝ සායකට හෝ පිරිණමා නම් දුකුලාආචාරිකා වෙයි. සායකට පිරිණමන ලද්ද අත් සායකට හෝ සහනට හෝ ගණයාට හෝ පුගුලක්කට හෝ පිරිණමා නම් දුකුලාආචාරිකා වෙයි. පුගුලක්කට පිරිණමන ලද්ද අත් පුගුලක්කට හෝ සහනට හෝ ගණයාට හෝ සායකට හෝ පිරිණමා නම් දුකුලාආචාරිකා වෙයි. නොපිරිණමන ලද්දෙහි පිරිණම සත් ඇතියේ දුකුලාආචාරිකා වෙයි. නොපිරිණමන ලද්දෙහි විමති ඇතියේ දුකුලාආචාරිකා වෙයි. නො පිරිණමන ලද්දෙහි නො පිරිණමන ලද්ද සත් ඇතියේ ඇචාරිකා නැති.

6. අනාපතති කන්ත දෙමාති පුට්ඨියමානො යන්ත භූමනාකං දෙය්-
ධමමො පරිභොගං වා ලභෙය්‍ය පටිසංකාරං වා ලභෙය්‍ය චිරට්ඨිකිකො වා
අසා, යන්ත වා පත භූමනාකං චිත්තං පටිදාති තන්ත දෙමාති භණ්ති,
උම්මතතකසා, අදිකමම්කසාති.

පරිණිකයකොපදං නිවසිතං.

පතනවගෙගා තතිසො.

තසසදදනං:

ඥො ව පතනාති භෙසජ්ජං වසසිකාදනපඤ්චමං,
සාමං වායාපතවෙවකො සාසඛිතං සබ්බිකෙන වාති.

උද්දිට්ඨා, බො අයසමනෙතා තිංසනිසංගතියා පාවිතතියා ධමමො,
තන්තයසමනෙත පුට්ඨාමි: කච්චිත්ත පරිසුඤා? දුතියමපි පුට්ඨාමි: කච්චිත්ත
පරිසුඤා? තතියමපි පුට්ඨාමි: කච්චිත්ත පරිසුඤා? පරිසුඤොත්තයසමනෙතා,
තසමා භුණ්ති. එවමෙනං ධාරයාමිති.

[අතිරෙකකරතනඤ්ච අකාලපොරුණධොවනං,
පටිගතඤ්ච තඤ්චෙව විඤ්ඤාත් ව තත්තනරි,
ඥො අපපවාරිතා වෙව තිකඛිතභුං චොදනාය වාති.

මිසාකං සුඤ්ඤාඤ්චෙව භූලඤ්ච අනුචසාකං,
පුරුණසන්තඤ්චෙව ලොමානං හරණෙන ව,
ධොවනං රාජියඤ්චෙව ඥො ව තාතපසකාරකාති.

අතිරෙකඤ්ච පතනඤ්ච උභෙත ඛනිතෙන ව,
භෙසජ්ජං සාවකඤ්චෙව භූපිතෙන අවජිතදනං,

ඥො තතතවායං වෙව අවෙවකච්චරෙන ව,
ජාරතතං විපව්‍යාසෙන අහතතො පරිණාමකාති.]*

නිංසකං නිවසිතං.

පාරාජිකපාළි නිට්ඨිතා.

* ඉමා අතිරෙකකොපාදො ඕකල පටාන්තකසු ඥෙව දිසානෙත.

6 කොතැන්හි දෙන්නමෝද්ද සි විවාරණු ලබන්නේ, යම් තැනක තොපගේ දෙයටමය පරිභොගය හෝ ලබන්නේ නම්, පිළිකකර හෝ ලබන්නේ නම්, කල් පවත්නේ හෝ වන්නේ නම්, යම් තැනක හෝ තොපගේ සිත පහදී නම්, එහි දෙව්'යි කියා නම්, උමතුටුවනුට, ආදිකමමිකයාව, ඇවැත් නැති.

පරිණත ශික්ෂාපදය නිමි.

පාත්‍රවතීසෙයි.

එහි උඤ්ඤාය:

පාත්‍රසිකපද දෙකය, හෙසර්, වසතික සහ පස්වැනි අවස්ථක ශික්ෂා-පදය ද, සුත්තපීඤ්ඤානි, මහාපෙසකාර, අවෙටකවිවර, සාසඛක, තඬික පරිණතය යන පසද්ද සි දස ශික්ෂාපද කෙනෙක් වෙත්.

ඇවැත්නි, කිස් නිසඟිපට්ඨි දහමුහු උදෙසන ලද්දක. එහිලා ආයුෂ්මතුන් විවාරමි: කිම පිරිසිදුවටු ද? දෙවතවට ද විවාරමි: “කිම පිරිසිදුවටු ද? තෙවතවට ද විවාරමි: කිම පිරිසිදුවටු ද? එහිලා ආයුෂ්මත්හු පිරිසිදුවටු. එහෙයින් මේ තුෂණීභාවය සි. මෙසේ තෙල තුෂණීභාවය දරමි”යි.

නිංසකය නිමි.

පාරාජිකපාළිය නිමි.

පද්‍යානුකූල මණිකා

අ	පිටුව	අ	පිටුව
අකඩදසකා	104	අජේකාගහෙකා	522
අකඩගිතං	70	අජානනකා	80
අකඩරිකාය	468	අජිකා	434
අකඩාතං	44, 294	අජිකාසප්පි	610
අකෙකත	468	අජිතකම්පං	82
අකටං	584	අකුකුප්පතාය	44
අකතනිබ්බිසො	158	අකුකුහාගිසකා	436
අකතලදො	153	අකුකුමකුකුප්පිකාපතෙන	464
අකපටියං	46, 294	අකුකු ගති	34
අකාමකා	30	අකුකුතිකාය	578
අකාලච්චරං	512, 514	අට්ටකං	180
අකිරිතවාදො	6	අට්ටසාරං	246, 248
අකිලාසුනො	18	අට්ටිකමානො	58
අග්ගදුතං	328	අට්ටපදො	468
අග්ගිසිඛුපමෙ	198	අට්ටාතං	56
අගමිමත	36	අට්ටාරුහෙදකරවනුකි	452
අගාරං	28	අනුකිකොසමහා	10
අග්ගජාතං	46, 286, 516	අතතකාමපාරිච්චිසසිකාපදං	330
අග්ගජාතසාමනො	84	අතතගර්භිකො	54
අග්ගාරකාසුයා	46	අතතදොසං	382
අග්ගථං	82, 292	අතතපතාසිකං	198, 200
අග්ගලතතරිකාය	92	අතපුරෙතනාරුහක	326
අග්ගලීපතොදකෙන	186	අතවසෙ	54
අට්ටයෙන	24	අතවසංගිතං	14
අට්ටකච්චරං	628	අතචි නාම	36
අට්ඨරුගො	38	අතිකකාමෙති	140, 574
අට්ඨරියං	250	අතිමකුකුසුමාති	14
අට්ඨාදොකුං	624	අතිසාමකො	378
අට්ඨාදොකුකාමො	536	අතිරෙකච්චරං	438
අට්ඨාදොසකති	546	අතිරෙකජාතතං	632
අට්ඨාදොසි	26	අතිරෙකපතොතං	592
අට්ඨිතතච්චරෙ	530	අතිහරපෙත්තං	40
අට්ඨිට්ඨිතාය	28	අට්ඨෙයසචිතොතං	130
අට්ඨිපසමපතොතං	34	අභුතිතං	22
අජ්ජතග්ගො	40	අභුතාමග්ගපට්ඨපතොතං	140, 572
අජ්ජකොතං	548	අදකුකාමා	24
අජ්ජාචාරෙ	322	අද්ධෙඨ	200, 426
අජ්ජාපතොතං	426	අභිගතසකුකුකො	200
අජ්ජාචසතං	28, 30	අභිගතං	12
අජ්ජාපගතො	56	අභිචිතතං	576
අජේකාකාසො	128	අභිචිතතසිකා	56

අ	පිටුව	අ	පිටුව
අභිවර්තන	192	අනුකූලයා	28
අභිපක්ෂය	56, 576	අනුතතරෙ	1
අභිමානෙන	200, 234	අනුද්විටිං	18
අභිවනේ	130	අනුභිංසිතො	426
අභිවාසෙහු	14	අනුභිංසෙති	196, 256, 424
අභිවාසෙසි	24	අනුපාදාමිමා	4
අභිසංහිතාති	8	අනුපගමම	26
අභිසිලසිතනා	56	අනුපග්ගා	422
අධොජානුමණ්ඩලං	324	අනුපපතො	4
අනතරකරෙ	632	අනුපරිගනනුං	408
අනතරධාපෙහුං	18	අනුපාදකාය	18, 42
අනතරගොගිකා	104	අනුපුබ්බත	36
අනතරවාසකං	518, 634	අනුපුඤ්ථ	424
අනෙතානොධාගාරකො	610	අනුපුඤ්ථංපු	436
අනෙතාමිතො	42	අනුපාදාසිකරණය	438
අනුබ්බතෙන	106	අනුසංකූලයමානො	98
අනගාරියං	28	අනෙකපරියයෙන	42
අනඛගණ	10	අනෙකවිතිතං	10
අනකූලගරහිතො	54	අපකං	18
අනතතමිතො	420	අපකිලමිථො	380
අනන්තංතිතං	194	අපකං	628
අනධිගතො	200	අපකූලතො	40
අනධිවර්තො	594	අපපිතාතා	442
අනනතරහිතාය	30	අපකිතිතං	222, 230
අනනුච්ඡිතං	46	අපතීතො	424, 436
අනනුකූලයං	28	අපතිරුපං	46
අනනුලොමිකං	294	අපතො	200
අනපලොකෙති	24	අපපුකූලය	54
අනනාවකතා	4	අපමනකාය	12
අනතිරාතං	200	අපමාණකාය	374
අනතිරඥො	424	අපපාරිතො	536, 624
අනලකො	338	අපකනතං	44
අනවකාසො	56	අපපිච්ඡකාය	448
අනවයො	96	අපපිච්ඡකා	48
අනකායකො	186	අපපිතං	536, 622
අනාගාමිථලසච්ඡිතිරියාය	204	අපෙචකාමි	38, 424
අනාදිතවදයො	40	අපෙචාමො	468
අනාචිකතා	54, 80	අපගමනො	8
අනිවචානුපයසි	156	අපවචකතානො	66
අනිමිතං	204, 222, 322	අපවුද්ධිවෙ	510
අනිකායකො	632	අපවයසා	48, 448
අනිතිකා	422	අපවිතො	196
අනිලකං	16	අපකූලතං	18
අනුකම්පා	96	අපදං	116

අ	පිටුව	අ	පිටුව
අපදිසනති	418	අභිසංඛාරිකං	420
අපරජකිති	424	අභිනවද්‍රුං පච්චාරෙය්‍ය	534
අපරනතං	112	අභිනරිංසු	610
අපරික්කමනං	382	අනෙජ්ජපභවතො	10
අපරිභුතතං	578	අඞ්චු	10
අපසංසය	88	අඞ්චුලකෙන	196, 424
අපරිසංකිතසං	426	අය්‍යපුතො	40
අපසාදිතො	340	අයොතිසො	54
අපසාදෙති	238	අයොපතො	594
අපසෙසනං	162	අරසරාපො	4
අපුතතකං	40	අරගං	1
අඛ්‍යාචජෙන	340	අරකපි	322
අඛ්‍යාදං	40	අරියෙන	46
අඛෙඛාගාරිකා	260	අරාඤ්ඤාමනෙ	516
අඛෙඤ්ජංසු	182	අරාපිසෙ	586
අඛෙඤ්ඤසිං	12	අරොහතතො	484
අඛොකුටිකා	468	අලකුචිකා	54
අඛ්‍යාතඤ්ජ	42	අලමිටියඤ්ඤාදසං	200
අඛ්‍යාතං	250	අලංකමනිකියෙ	484
අඛ්‍යාතධම්මං	20	අලොභිකා	322
අච්ඡුමනවරියෙත	196	අච්චිතිං	464
අච්චලඅච්චො	468	අච්චාරාසි	174
අභබ්බො	68, 244	අච්චාර	120
අභයං	422	අච්චාරඤ්චිතො	104
අභික්කනනං	14	අච්චාරණං	292
අභිමාරිණී	250	අච්චාසිමං	556
අභිජ්ජමානො	152	අභිකප්පිකො	594
අභිනිග්ගණ්‍යාති	298	අභිචාරං	10
අභිතිත්තාමෙසිං	10	අභිජ්ජා	10
අභිතිපට්ටෙති	298	අභිජ්ජානවා	12
අභිනෙත	130, 596	අභිඤ්ඤායා	66
අභිනිබ්බිජ්ජෙය්‍ය	8	අභිතකාං	10
අභිනිමමිතිසං	16	අභිදුරෙ	28
අභිතිපථාදෙය්‍ය	552	අභිප්පුලෙථ	510
අභිතිසිද්ධතී	70	අභිපුතො	596
අභිප්පමොදයං	156	අභිතොභා	96
අභිපුඤ්ජති	112	අභිතරුගො	18
අභිජමෙසු	30	අච්චතො	570
අභිජාලා	318	අසංකමනිලිකාසු	14
අභිමාදෙති	4	අසංකමණකං	294, 461
අභිවිඤ්ඤපෙසි	40	අසංකමිකායො	374
අභිවිතරිථා	160	අසංකපොතො	156
අභිගමිකො	462	අසු	450
අභිගමෙතාමිති	486	අසංකපුතායාසං	58, 88

අ	පිටුව	ආ	පිටුව
අභවනගීතානි	18	ආරද්ධං	10
අභද්ධමමං	46, 52	ආරද්ධවිජිගෙත	240
අභජිකසා	76	ආරුධනිකො	240
අභතතං	24	ආරුමිකභාවං	58
අභපසායානි	158	ආලග්ගෙතො	142
අභමුද්ධො	10	ආලයසමුද්ධො	44
අභමිත්‍රගානිකො	200	ආලිමෙපනතසා	284
අභලමිතං	10	ආවසනං	296
අභාදිකතසා	80	ආවිඤ්ඤා	318
අභාරද්ධං	10	ආවේලං	466
අභාවෙද්ධකාමො	66	ආසයො	386
අභිලොමං	248	ආසවනිකරොධො	12
අභුචිං	256	ආසවසමුද්ධො	12
අභුකසා	426	ආසිච්ඡසා	46
අසෙවනකො	154, 156	ආගතවිජෙතා	424, 618
අංසකුටෙන	318	ආභිණිකතා	512
අංසවිච්චිකො	622	ආභිණිකාමි	146
අභිකුණපෙන	152		
ආ		ඉ	
ආකඛ්ඛිකා	454	ඉකඛ්ඛිකා	250
ආකාරෙහි	64	ඉඛ්ඛයා	184
ආකාසට්ඨං	108	ඉට්ඨකා	178
ආකිණ්ණලොමං	326	ඉතිට්ඨතං	20
ආකොට්ඨපෙයා	518	ඉතිහ	40
ආකොට්ඨකා	634	ඉත්තතාමො	120, 168, 458
ආගතඵලා	486	ඉත්තිකා	38
ආගමෙහි	22	ඉත්තිධනං	38
ආවිජෙතා	50	ඉත්තිපණ්ණිකා	374
ආතාපිතො	10, 12, 576	ඉද්ධවිලෙ	104
ආදිකමිකසා	454	ඉද්ධොපකො	96
ආදිතතං	422	ඉද්ධොපකතා	250
ආදිතතාය	46		
ආදිගෙයා	104	උ	
ආදිසා	514	උකඛ්ඛිකා	616
ආතාපානසනිකමො	154	උකඛ්ඛිකො	58
ආතොඤ්ඤං	254	උකඛ්ඛිකා	500, 582
ආපඤ්ඤා	144	උකඛ්ඛිකා	180
ආපතතාපිකරණසා	438	උකඛ්ඛිකො	212
ආභිද්ධසිකං	36	උග්ගණ්ණයා	580
ආමිගෙත	140	උග්ගාටෙතො	292
ආයතීං	4	උච්චාරං	112, 284
ආයතනිකතං	36	උච්චාරෙහි	178
ආරඤ්ඤකො	34	උච්චාලිඛපාණකදට්ඨක	88, 260
		උච්චිකතමුලා	4
		උච්චිකො	8

උ	පිටුව
උප්පායනානි	320
උප්පායනානානං	450
උප්පායනානි	98
උප්පායනානි	14, 376
උප්පායනානා	182
උප්පායනානි	34
උප්පායනානා	128, 530
උප්පායනානා	22
උප්පායනානා	420
උප්පායනානා	42, 256
උප්පායනානා	142
උප්පායනානා	40
උප්පායනානා	22
උප්පායනානා	58
උප්පායනානා	462
උප්පායනානා	508
උප්පායනානා	34
උප්පායනානා	290
උප්පායනානා	10
උප්පායනානා	572
උප්පායනානා	92
උප්පායනානා	20
උප්පායනානා	14
උප්පායනානා	44
උප්පායනානා	386
උප්පායනානා	42
උප්පායනානා	536
උප්පායනානා	92
උප්පායනානා	386
උප්පායනානා	58
උප්පායනානා	154
උප්පායනානා	482
උප්පායනානා	374
උප්පායනානා	14
උප්පායනානා	136, 580
උප්පායනානා	169
උප්පායනානා	288
උප්පායනානා	116
උප්පායනානා	34
උප්පායනානා	50, 140
උප්පායනානා	12
උප්පායනානා	18
උප්පායනානා	88

උ	පිටුව
උප්පායනානා	442
උප්පායනානා	262
උප්පායනානා	10
උප්පායනානා	374
උප්පායනානා	324
උප්පායනානා	500, 514
උප්පායනානා	94
උප්පායනානා	68
උප්පායනානා	466
උප්පායනානා	298
උප්පායනානා	296
උ	
උප්පායනානා	418
උප්පායනානා	460
උප්පායනානා	468
උප්පායනානා	28
උප්පායනානා	28
උප්පායනානා	460, 472
උප්පායනානා	264
උප්පායනානා	22
උප්පායනානා	404
උප්පායනානා	50, 68, 450
උප්පායනානා	506
උප්පායනානා	16
උ	
උප්පායනානා	260
උප්පායනානා	468
උප්පායනානා	118
උප්පායනානා	138
උප්පායනානා	50
උප්පායනානා	502
උප්පායනානා	294
උප්පායනානා	48
උප්පායනානා	132
උප්පායනානා	558
උප්පායනානා	118
උප්පායනානා	26
උප්පායනානා	638
උප්පායනානා	162
උප්පායනානා	38
උප්පායනානා	348
උප්පායනානා	496
උප්පායනානා	594

ම	පිටුව	ක	පිටුව
මමසකි	298	කමලං	620
මමසනා	296	කමමකාරි	361
මමසවාදසා	430	කමමනියෙ	10
මරකො	38	කමමවාය	454
මරබ්බිකො	246	කයවිකකරං	590
මරෙතඤ්චාසෙ	614	කරණිං	12
මරොහනා	246	කරමරානිතා	348
මලබ්බකි	298	කවාටෙත	492
මලමබ්බකො	110	කා	
මලිතවිලිතා	610	කාමපරිලාහානං	50, 294
මච්චිකාය	548	කාමපිපාසාකං	44
මච්චකෙ	508	කාමහොඨි	322
මචසාපෙතති	612	කාමේතකකානං	44
මසරෙය්	450	කාමෙකකුඤ්ඤානං	44
මසාදෙති	38	කායදම්බිඛුලා	416
මසිඤ්චිතාසා	390	කායබ්බිතං	622
මහාරෙඤ්චා	82	කාරුඤ්ඤාපිපාසො	140
මහියතකො	522	කාලසුතනං	490
ක		කාසායාති	28
කකකසලොමං	326	කාසාවකණ්ඨා	198
කචෙජ්	522	කි	
කට්ඨගාරිකා	88	කිට්ඨාපිකරණං	426
කට්ඨණ්ඩං	578	කිට්ඨලාහො	522
කට්ඨායෙ	110	කිතවිකෙසව	198
කට්ඨකතං	108	කිට්ඨකානං	396
කට්ඨං	50	කිලකෙසෙති	38, 493
කණ්ඨසුතනං	108	කිලමිසාමි	34
කණ්ඨවිතාසා	284	කිලිතනං	88
කණ්ඨකිකාති	502	කිසමිං චිත්ත	528
කණ්ඨකප්පසා	46	කිසො	42
කතතරදණ්ඩො	418	කිව චිරං	594
කතතිකමොරකා	632	කු	
කතකලාසණො	158	කුකකුච්චං	42
කතතිරුතකානො	158	කුකකුච්ච්ඡාපකානං	8, 10
කුකකුලො	158	කුකකුරකුණපෙත	152
කතාකතං	584	කුට්ඨමිසා	186
කතිකකණ්ඨානං	415	කුට්ඨච්ඡු	386
කතිපාහං	34	කුඨාරි	198
කඤ්චං	290	කුඨාමුලං	36
කතාජකං	420	කුභ්බි	492
කපෙපති	430	කුතෙත	24
කපෙපසති	484	කුද්දලං	106
කපිකුඤ්චරො	110		

කු	පිටුව	බු	පිටුව
කුදගු	196	බුදුමුටු	16
කුමන්ඩුබා	108	බුංගෙති	323
කුමමාසං	36	භ	
කුමිනො	140	භණ්ඩො	96
කුලලා	246	භක්කාති	34, 146
කුලුපගං	336	භක්කවිමාභක්ක	163
කුලුපුණ්ණායො	294	භක්කරසා	2
කුසලිං	82	භක්කපානකං	182
කුසලං	450	භරුපරික්කරාති	198
කුලුපුණ්ණාති	466	භරුභක්කාති	198
කුටාසාරසාලායං	26, 152	භක්කතිවිවරධරො	442
කෙ		භතිකාගතිකං	600
කෙවලපරිපුණ්ණං	1	භා	
කෙසකම්බලං	82	භාරා	20
කෙසමිසු	28	භාමිබ්බමං	48, 52
කො		භාමුපචාරෙ	104
කොකම්මං	132	භි	
කොකම්මං	14	භිමුපගං	584
කොට්ඨං	108	භෙ	
කොට්ඨිලං	486	භෙය්‍යං	20
කොට්ඨාසාරකො	554	භො	
කොට්ඨාසාරකො	48	භොවරියානං	360
කොට්ඨාසාරකො	620	භොතිසාදි තිවිට්ඨො	104
කොට්ඨාසාරකො	610	භොපානසිං	146, 178
බ		භොපිතං	104
බණ්ණක	40	භොපෙකුං	144
බණ්ණිකර	110	භොමිසෙක	38
බණ්ණිකර	566	භොසප්පි	610
බරකම්බලං	326	භ	
බරෙ	156	භට්ටාපෙනානං	286
බලිකාය	468	භට්ඨං	292
බාදනියාදිති	194	භට්ඨාය	468
බි		භට්ටිකා	86
බික්කවිකො	66, 124	භක්කකං	584
බිලුපානො	436, 618	භරුපායා	24
බි		භා	
බිණ්	12	භානෙතො	196
බිසනානං	450	භො	
බිසනාති	98	භොරවිසං	46
බිලං	114		

ම	පිටුව	ප්‍ර	පිටුව
වක්කභෙදං	448, 450	ප්‍රපතං	296
වක්කුතුකා	246	ප්‍රපි	84
වච්චරතීයකං	386	පෙ	
වතො	214	පෙච්චපෙච්චං	106
වතුක්කතතං	420	ප්‍ර	
වතුත්ථං කුතං	230	ප්‍රසංසෙසනිකෙන	478
වතුති ආනෙති	112	ප්‍රතුමාසකො	580
වරිතුක්කමො	58	ප්‍රනාසකෙර	132, 286
වා		ප්‍රතපදවාරිකං	616
වාලෙසි	50	ප්‍රා	
වාමනාධිපායො	424	ප්‍රාගරනාසා	76
වි		ප්‍රාගරො	424
වික්කලං	96	ප්‍රාතරුපරපතං	580
විභිඤ්ඤකෙත	468	ප්‍රාතතො	2, 20
විතකමනො	160	ප්‍රාතික්කති	22
විතතරූපං	420	ප්‍රායතනතෙ	340
විතතසංඝකපෙසා	160, 162	ප්‍රාරතනතෙ	340
විතතසංඝාරපටිසංවෙදී	156	ප්‍රාරසා	322
විරට්ඨිතිකං	16	ප්‍රි	
වි		ප්‍රිංසෙ	380
විවරකාලසමයං	628	ප්‍රිඤ්චිමානො	58
විවරවෙනාපනාං	546	පෙ	
විවරරජ්ජයා	108	පෙඤ්චිට්ඨි	6
විවරවංසෙ	108	පෙට්ඨො	8, 14
වු		කු	
වුණ්ණපිණ්ණො	598	කුතං	230
වුතුපපාතසද්දණං	12	කුපෙති	108
වෙ		කු	
වෙනාපෙනා	548	කුතතිවතුකෙත	36, 200
වෙතියරුක්කං	404	කුතතියා	480
ප්‍ර		කුතියි	36
ප්‍රලලකං	434	කුතිව්‍යසනෙන	54
ප්‍රඤ්ඤං	456	ඛා	
ප්‍රඤ්චාසිති	356	ඛාතාරහෙන	56
ප්‍රනා	338	ත	
ප්‍රමතිතතං	38, 154	තක්කං	190
ප්‍රමායං	146	තක්කවණ්ණං	260
ප්‍රමුච්ඡෙදො	194	තඤ්ඤානිකා	348
ප්‍රා		තණ්හකඛයො	44
ප්‍රාදෙවා	180		

න	පිටුව	ඵ	පිටුව
තනියං කියානං	230	ඵරුගමිං	468
තදනුපපනෙතා	514	ඵලට්ඨං	108
තනතවායෙහි	620	ඵළිකාය	138, 610
තප්පව්වයා	52	ඵා	
තපපනතු	242	ඵාලිපාකෙ	36
තපනීයා	8	ඵු	
තපගති	8	ඵුලලට්ඨයකා	76, 226
තපොගුණා	442	ඵෙඨ	
තරච්ඡවිකායං	132	ඵෙතොසිති	103
තළාකෙ	114	ඵෙය්‍යසඛිකානං	102
තා		ඵො	
තාපෙති	180	ඵොමෙති	323
තාලපකකපාලකා	144	ඵ	
තාලාවස්ථකතා	4	ඵකකතතුං	550
තාවකාලිකං	122	ඵවයං ඵගගමාපනති	48
ති		ඵවිතිතිකා	14
තිකකතතුං	40	ඵකෙතා	338
තිකොට්ඨාරිපුද්ධං	450	ඵකවිණ්ණං	260
තිණංඥුපකං	608	ඵජ්ජාමි	336
තිණතුට්ඨකං	94	ඵකතපොතං	114
තිණහාරියො	94	ඵබ්බ ඵබ්බා	436
තිබ්බරුගකො	32	ඵවත්තාය	262
තිරච්ඡාතකවිකා	418	ඵසපදෙ	468
තිරච්ඡාතගතාය	50	ඵසාගතිකකතො	594
තිරොකකා	478	ඵසාතපරමං	498
තිරොකරණීයං	38	ඵසිකනුතනං	590
තිරොහාවං	338	ඵ	
තිලඵලමෙතනං	66	ඵරාකුඛිතිකං	96
ති		ඵරාසිහලිකාය	84
තිරෙකා	30	ඵරාමාසකො	580
තු		ඵී	
තුච්ඡකං	202, 444	ඵීඨංගමකානං	48
තුණ්ණිසාවෙන	24, 36	ඵීඨංගඤ්ඤානො	200
තුවට්ටෙනති	468	ඵී	
තෙ		ඵීගමඤ්ඤාතං	20
තෙකවුකයාදුං	148	ඵීපෙය්‍ය	452
තෙරසකං	256	ඵ	
ඵ		ඵකති	42
ඵකෙතො	292	ඵගගතිං	46
ඵකෙසි	130		
ඵමොනානායක	288		

ද	පිටුව	බු	පිටුව
දබෙව්ලා	632	බුහතිකා	320
දවුල්ලං	48	බුහගුණං	34
දවුල්ලාපි	320	බුහං	448
දවුල්ලංදවුල්ලං	322	බුරං	112
දහිං කුතං	230	බුවලොභිතා	322
දහිංපඤ්ඤාතති	54, 530	භො	
දපෙපාහිතං	48	භොවාති	678
දබ්බවසිකංපදං	462	භොවාපිතං	518
දබ්බණ්ණං	42	න	
දබ්බලං	54	නකං	612
දබ්බුද්ධිතො	450	නග්ගො	80
දබ්බාසිතං	444	නවුත්තරං	422
දබ්බිකෙව්	14	නට්ඨවිවරො	530
දභරතං	48	නට්ඨපත්තං	604
දමබ්බුතං	48	නප්පකිරුපං	422
දමමතො	42	නවතිතං	610
දරහුරකභිඤ්ඤා	382	නවරතං	326
දලලං	42	නවාද්විතං	326
දහං	126	නග්ගරෙය්	98
දහංඛාපං	484	නා	
දහංගුහෙත	26	නාගදනෙතා	108
දහංවාණිජ්ජං	532	නාතිකබෙස්සං	38
දහංගරෙහු	382	නාතංගොතං	462
ද		නාතාජ්චිවං	462
දුතපරමපරං	162	නි	
දෙ		නිකමිති	418
දෙය්‍යබමෙව්	24	නිකම්මතං	18
දෙවග්ගදරුති	98	නිකම්ම	198
දෙය්‍යො	380	නිබ්බිසං	486
දෙ		නිබ්බං	108
දෙණියො	248	නිබ්බදං	198
බ		නිගවේස්සං	46
බජාහවා	348	නිව්වග්ගතං	422
බඤ්ඤාකරණං	510	නිවුත්තරං	250
බනකම්මං	356	නිවුත්තරෙසි	292
බමමං වරනෙතා	112	නිවුත්තරිනි	330
බමමියං	26	නිපංගෙහු	182
බමමවිතං	42, 196	නිබ්බංගං	44
බමමසං	96	නිබ්බංගාපෙසං	38, 96
බමමුප්පාදං	170	නිබ්බුද්ධිතං	468
බමිතිත්තං	42, 194	නිබ්බුද්ධිතං	436
		නිබ්බංගො	4

නි	පිටුව	ප	පිටුව
නිමිතකතං	450	පවුළුපටිකං	124
නිමිතොති	4	පවුළුසහමයං	580
නිමිතනං	50	පවුළුහතං	246
නිමිතකමමං	172	පවුළුසමිතො	24
නියතො	22	පවුළුමො	22
නිරවුද්දො	22	පවුළුතො	196
නිරුද්දිතො	22	පවුළුසහතො	422
නිරුද්දිපටං	128, 130	පවුළුසි	42
නිරුද්දිනුපයති	156	පවුළු	18
නිරුද්දිසු	50	පවුළුතො	24
නිරුද්දිනි	26	පවුළුපෙති	22
නිරුද්දිසි	612	පවුළුසංවිද්ධො	546
නිරුද්දිසාසො	634	පවුළු	588
නිරුද්දිසො	308	පවුළුසිති	557
නිරුද්දිසිවරං	500	පවුළුකමතං	176
නිරුද්දිපතො	596	පවුළුකිතං	598
නිරුද්දිසං	50	පවුළුතො	590
නිරුද්දිපරං	484	පවුළුතො	22
නිරුද්දිතං	130	පවුළුතො	484
නිරුද්දිතසං	570	පවුළුතො	38, 530
නි		පවුළුතො	488
නෙගමිතං	548	පවුළුතො	294
නෙතො	476	පවුළුතො	56
නෙරුමිතං	190	පවුළුතො	156
ප		පවුළුතො	450, 466
පකකතො	382	පවුළුතො	476
පකකම	28	පවුළුතො	212, 218
පකකං	450	පවුළුතො	82, 158
පකකලො	82	පවුළුතො	80
පකකිතං	46	පවුළුතො	226, 232
පකකරණ	52, 158, 258	පවුළුතො	636
පකකය	450	පවුළුතො	328
පකකතො	34, 14, 376	පවුළුතො	44
පකෙව	424	පවුළුතො	334
පකෙවිතො	468	පවුළුතො	142, 580
පවුළුතො	58	පවුළුතො	638
පවුළුතො	18, 24	පවුළුතො	154
පවුළුතො	38	පවුළුතො	586
පවුළුතො	572, 514	පවුළුතො	610
පවුළුතො	348, 374	පවුළුතො	610
පවුළුතො	4	පවුළුතො	568
පවුළුතො	634	පවුළුතො	588
		පවුළුතො	28
		පවුළුතො	482

ප	පිටුව	ප	පිටුව
පඨමාභිනිබ්බිද	10	පරිපායෙනති	632
පඨමාභිසිකෙතා	98	පරිපුඤ්ජනෙතා	34
පඨවිනිසසිකො	16	පරිබ්බාජකො	588
පණ්ඩකො	68	පරිභාපි	8
පණ්ඩුපලාසො	106	පරිභුඤ්ජිතබ්බානි	610
පණ්ණමේනි	22	පරිභුතතා	546
පණ්ණිධාය	236	පරියාගාපෙරු	292
පතතකබ්බි	422	පරිසිට්ඨාය	616
පතතකලං	406, 454	පරියොසාතකලාසාණං	1
පතතභාගාපකො	600	පරියොදානෙ	10
පතතපථවිකාය	620	පරියොසාපෙති	558
පතතපරිසනෙතා	600	පරිවතෙතයා	16
පතතාලකකෙත	468	පරිවාසං	260, 482
පථපථපුලකං	14	පරිවහකෙකා	16
පතිකබ්බති	295	පරිවුතො	28, 196
පතිමානෙති	176	පරිසුඤ්ඤා	10
පතිසලලිතසා	16	පරිසෙදිකානි	8
පතිසලලිතිතුං	90, 152	පරිහාරපථෙ	468
පතිසෙවිතා	424	පලලං	380
පතිසෙවි	44	පච්චෙතා	140
පතිසෙවෙයා	48	පචාරණ	426
පථව්‍යා රුජා	104	පචාරිතාතං	604, 620
පදකම්ණං	14, 28, 450	පචාසං	622
පදලෙකා	8	පචුතො	218
පද්මං	110	පච්චෙදයෙ	198
පභසචොරකා	136	පච්චෙදෙති	1
පතාමේනි	292	පච්චෙසෙනාසා	290
පතාමේසි	176	පසනනාමුඛවණණං	42, 191, 256
පපාටකොජං	16	පසාදො	10
පපතා	40	පසාමෙතයා	156
පබ්බජෙයා	28	පසාගනෙතා	156
පබ්බාජනීයකම්මකතා	476	පසාච්චිතං	94
පභගො	252	පසාචම්මගො	324
පරකකම්මසාති	450	පසාදභඤ්ඤා	242
පරවිතතවිදු	238	පසාණං	44
පරපරිග්ගානි	122	පභිණාති	348
පරුමසති	294, 298	පභිණෙයා	396
පරිකම්පිතා	38	පභිතතකසා	10
පරිච්චකෙතා	580	පභිතො	346
පරිචාරෙති	32	පභිණෙ	314
පරිචාරෙතො	344	පසුතජාතාරුපරපතං	34
පරිඤ්ඤා	44	පසුතඨකඨඤ්ඤා	34
පරිණතං	638	පසුතච්චිකච්චපා	252
පරිණාමෙයා	638	පසුතච්චිතතුපසාරණං	34

ප	පිටුව	ප	පිටුව
පංචබහුසතං	632	පුච්ඡෙකු	1
පංචගෙහජ්ජනි	610	පුඤ්ජකිතං	146
පංචමාසකො	102	පුඤ්ජ	38
පංසුකිතානි	146	පුඤ්ඤාරිකං	110
පංසුකුලිකො	34	පුත්තදරසා	194
පා		පුත්තභාද්‍යකා	522
පාටිදෙසනීයං	446	පුත්තබ්‍යාභිනිබ්බතති	8
පාණානි	194	පුප්ථං	40
පාණිනො	34	පුප්ථාච්චිතං	290
පාණිපපභාරං	578	පුප්ථංසා	40
පාණිං	16	පුබ්බන්‍යාසමීයං	26
පාණුපෙතං	14	පුබ්බන්තං	112
පාඤ්ඤාසාධි	246	පුබ්බන්තනිසසිත්තාතං	388
පාතබ්‍යතං	96	පුබ්බභාසිකො	468
පාතිමොක්ඛං	16	පුබ්බරතතාපරරතතං	54
පාතුකමාය	244	පුබ්බෙතිවාසානුස්සතිසුඤ්ඤාය	10
පාතුභවනති	22	පුරුණදුතීතිකා	38, 84, 316
පාතෙතබ්බං	584	පුරුණචොභාරිකො	102
පාතෙනති	476	පුරුහං භාද්දකුමී	98
පාදං	104	පුරිසගුතතිං	106
පානාගාරසාලා	386	පුරිසප්ථකරං	374
පාරකො	38	පුරිසුසභො	90
පාරජකො	48	පුරිසදම්මසාරපි	1
පාරිච්චිකං	524	පෙ	
පාවච්චෙන	216	පෙතනිකං	38
පාවාරං	328	පෙසකායෙති	626
පාසාදිකාය	448	පෙසලාතං	48
පාහෙසි	628	පෙසා	
පි		පෙසකධරවතෙ	290
පිටකං	102	පෙසසෙසාති	60
පිණ්ඩවාටිකො	174	පි	
පිණ්ඩපානනිසරතො	152, 566	ඵකුපෙති	108
පිණ්ඩපානපටිකතතො	374	ඵරති	510
පිණ්ඩපාතිකො	34	ඵලකම්පිතං	82
පිතාමිහං	576	ඵලකෙ	18
පිතාමිහසුතා	576	ඵසා	310
පිපාසවිතයො	44	ඵා	
පිච්චනති	194	ඵාණිතං	552
පිංසිනා	14	ඵාසුලුතාරිකාති	246
පි		පි	
පිඨෙ	130	පුට්ඨා	54
පිණ්ඩකුයා	42, 194, 256	පුසෙයා	450
පිතිසුඛං	10		
පිලෙතාසා	288		

පෙළ	පිටුව	පා	පිටුව
පොට්ටුබෝයා	4	හාකුටිකතා:හැටිකො	468
පොට්ටුබෝයා	170	හාටිකා:නුයො:ගෙහුසුපොතා	54
මහ		හාටි	230
බිසාකා:හුං	240	හි	
මු		හිකඩ:වරියං	56
මුහුට්වරියං	20	හිකඩුපව්වෙහිකා	70
මුහුට්වරියං	160, 330	හිකතාපට්ටුකේ	56
බ		හිකතාසකුද්දි	596
බහිඳි:කොට්ටිකො	568	හිසි	530
බහුකර්ණියා	24	හිංගතකො	18
බා		හු	
බාහාපරපරාය	318	හුතතා:විං	40
බාහායං	36	හුතොතා:කාසං	6
බාහුලාය	610	හුමමට්ටං	108
බාහුලිකො	450	හුමමකර්ණං	530, 566
බාහුසව්වමහතතං	22	හු	
බි		හුතපුබ්බං	18, 378
බිහිමාහතං	198	හහ	
බිලිහිගුණියං	420	හෙදතතං:වහතනිකං	450
බි		හහා	
බිජකං	40	හොගව්වසතොත	54
බු		හොගව්වසිනී	386
බුහුසපබ්බජ්කො	94	බු	
බුහුසමුඛං	26	බකකට්	50
බුහු:නුබුහු:තං	18	බකකිකා:ද්වි	610
බො		බෙහිහුහුතා	422
බොජ්ඣකියාතං	212	බෙජ්ඣකියා:ණං	1
බොධිපකතියාතං	54	බෙදුපිට්ඨසිලිබොහතං	292
හ		බෙදුජ්ඣිකං	466
හභ්බං	620	බෙතතං:ජාතිනි:	534
හභ්බිකා:බිභි:නි	512	බෙතපනිකා	330
හභ්බිකා	224, 232	බෙදනිව්වෙදනාය	44
හභ්බිකිව්වං	36	බෙදුකතොලං	610
හභ්බිකො	420	බෙදුකොලකං	148
හභ්බිකො	416, 418	බෙදුමෙදු	468
හභ්බිකො	56	බෙතසාකප්ප	18
හභ්බිකා	12	බෙතාපො	30
		බෙතසාකප්පහපාරජකං	438
		බෙතසාකප්පහො	162
		බෙතසිකාය	468

ම	පිටුව	ය	පිටුව
මරණවණණ	182	යථාපවෙවා	56
මහභූතා	34	යථාපුතෙතා	56
මහලුකං	406	යථාභිජනනං	26
මහාහොහා	34	යථාපුතෙතන	408
මහිවත්තාය	48	යථාජනිං	420
මා		යථාවජෙත්ත	468
මානිකානං	514	යථාමිහාරි	56
මාතුගාමිකං	46	යථාසිලො	56
මාතුමිත්තිකං	38	යා	
මාරකාසිකා	152	යාවතබ්‍රලො	376
මාලකිකා	506	යාදිසො	56
මාලාවට්ඨං	466	යාපතීයං	566
මාමිහෙයසිත්ථ	40	යාවතභිකා	516
මි		යාවතීයං	482
මිලකකං	66	යාවදන්තං	54
මිහිතප්‍රබවිතමි	468	මි	
මු		පුතතයොගෙන	242
මුග්ගපපහාරං	618	ර	
මුට්ඨකා	40	රභිගමජෙක	468
මුට්ඨකාති	260	රජ්ජබ්‍රහ්මෙන	106
මුඛපපහනතා	90	රජකන්තරණං	102, 126
මුදුපිට්ඨිකො	84	රජකෙති	126
මුදුගුහො	10, 12	රජකුත්තකාලකං	556
මුසලං	174	රජතතියො	576
මුත්තතිකා	346	රථාපිජෙකො	198
මුත්තෙනත	40	රතනාති	578
මු		රථකෙන	468
මුලධාතං	114, 120	රතරසා	4
මුලපඤ්ඤාති	48	රහොගතකං	16, 230
මම		රහොගතකඤ්ඤා	162
මෙජුතං	40	ය	
මෙජුතධවෙමි	66	රුගවිජුතාය	44
මෙදවට්ඨ	150	රුප්පොගො	548
මෙධාපි	238	රුජ	600
මො		රුහංකං	48
මොකධාපිකාය	468	රු	
මොකධාසිප්පායො	314	රිඤ්චනති	468, 576
මොහපුරිත	48, 194	රු	
ය		රුපරසා	4
යථාකමුත්තපො	12	රුපිකවේකාපනතං	586
යථාගොවිජෙ	56		

රු	පිටුව	ව	පිටුව
රුපියල් බඩ කො	582	වටංඟ කං	466
රුපිය සිකාපදං	580	වට්ටු පවේරදාය	441, 258
රුපුපසාලේ	162	වණ්ණවි:	42
උ		වහතු කාමො	228
උව්වනති	34	වහතු විහාර කායා	230
උවුර්වොරකා	136	වජ්ඣි.	286
උමේ	84	වකි.	114, 130
ඌ		වනො,	214, 228, 230
ඌහග්ගමිහතනං	22	වතසාති	116
ඌමකො	600	වසාංචුප්පා	24
ඌංගනනි	468	වසාසිකසාපිකා	610
ඌ		වසලං	380
ඌච්චති	64	වසලාමිමි.	48
ඌ		වසානෙලං	610
ඌතමනො	42	වසිමති	212
ඌ		වමොති	322
ඌ		වං	
ඌච්චවරුනි	632	වංකවීරං	82
ඌචො	42	වංතපානො	610
ඌතං	144	වංතමිහිලිකාය	130
ඌ		වංගාපෙය්‍ය	620
ඌච්චාය	162	වංලකමිලං	82
ඌච්චුපානො	104	වංලයකපිභාරං	128
ඌණං	606	ව්	
ඌතමිතනං	436	විකපපනුපගපවිජිමි.	530, 618
ඌසො	438	විකිරති	18
ඌ		විගනුපකකිලෙසෙ	10
ඌකවිදු	1	විගනො	10
ඌණසොචිරකං	192	විගරති	194
ඌමිහංගෙ	38, 154	විවිජ්ඣානං	386
ඌතකුමති	198	විජ්ජාචරණසම්පනො	1
ඌතමාසකො	583	විජ්ජෙතවිජ්ජො	576
ඌතිතිකා	96	විජ්ජෙති	578
ව		විජ්ජෙය්‍යං	186
වසනෙනත	582	විජ්ජිකං	4
වසුභති	108	විඤ්ඤානතිබ්බලා	562
වයාපාදකා	456	විඤ්ඤානසාසනං	486
වඩකකෙන	460	විඤ්ඤාපෙති	58
වට්ටමගං	68	විජ්ජානං	622, 544
වට්ටුපප්පමෙත	263	විතකොකප්	18
වජ්ඣි,	182	විතවේරනති	246
		විතුදනති	246
		විඤ්ඤාති	18

වි	පිටුව	වි	පිටුව
මිදිනා	194	මිහාරවනු	178
මිඛාවති	18	මිහෙරසියානි	522
මිබ්බිකං	466	මි	
මිතට්ඨං	504	මිතිකකමො	160
මිතවතිකියනාති	418	මිතිසාරොනා	4
මිතිධාය	218, 230	මි	
මිතිධාය හාවං	206	මු	
මිතිපාතං	46	මුනෙතා වජෙජ්ඣ	138
මිතිතවනු	326	මුත්ථා	194
මිතිවරණං	218, 230	මුසිතං	12
මිපපකතා	556	මෙ	
මිපපවිපනාං	434	මෙජ්ජකාය	478
මිපපවිපාදෙසුං	92	මෙරුතං	139
මිපපවිසාරි	42, 240	මෙණි	296
මිපපවුසෙර්	510	මෙදතට්ඨානං	460
මිපපසනානිමිවණෙණං	42	මෙදලුං	20
මිපකෙය්‍ය	4	මෙදිසි	88
මිපරිණතං	296, 322	මෙතසිකො	6
මිපලලාසො	16	මෙපුරිසිකා	322
මිපාවෙනානං	450	මෙපුලලමිහතනං	22
මිපාවෙනාති	54, 98	මෙමිතිකො	298, 430
මිබ්බමිසානාමි	90, 476	මෙය්‍යකරණං	18, 20
මිබ්බවිසිථ	12	මෙය්‍යාවිච්චකරො	546
මිමොකධං	200, 218, 230	මෙරසන්භාණවාරො	26
මිරමථ	462	මෙවිච්චනාති	64
මිරගාය	42, 258	මෙනාසට්ඨං	108
මිරුජෙනාති	246	මෙ	
මිරියාරමාං	48	මොරොපෙති	158, 162
මිරුලුතියා	202	ම	
මිලග්ගං	176	සවානානො	12
මිලිවකාරං	180	සවාතනාය	24, 420
මිවට්ඨකපෙස	10	සලදෙතං	10
මිවරුපෙකා	38	සලපාදනාය	42
මිසසකනොනා	618	සකබරධොනාති	378
මිසසාසං	510	සකබලියො	132
මිසසාසගාහි	122	සකපෙති	38
මිසකානියෙත	164	සකදගාමිඵලං	218
මිසකෙදුකුගාය	258	සකපිනුතිමෙසනං	36
මිසසාමි	40	සකසකුද්දි	122
මිසංකොගාය	42, 258	සකෙ	24
මිසංවාදෙති	372	සඛකාමෙති	110
මිහාරවිවරං	530	සඛකාමෙසසාමි	16
මිහාරපරිභොගං	146	සඛෙතනකමිමං	172
මිහාරපෙකතිකායො	318		

ස	පිටුව	ස	පිටුව
සංඛලිකබ්බිතෙන	106	සංදේසානන්	202
සංඛලිචිතං	28	සංදේසෙකං	24
සංඛගෙව්‍යාලපණකං	462	සංනතිධිකාරකං	610
සංඛගණිකාය	48	සංනතිපාතාපෙනා	44
සංඛගාධිසංනති	418	සංනතිසංජ්ජමි	146
සංඛසංචායකාය	48, 54, 570	සංජ්ජිකුමිං	142
සංඛසංකදාය	450	සංසදානං	36
සංඛසංස්ථිතාය	48, 54, 570	සංසදානවාරිකො	34
සංඛසංචි	422	සංසරිතකමතං	386
සංඛසංචිපලලපචිකාය	422	සංසරිදණ්ඩා	346, 348
සංචටං	24	සංඝසංජ්ජනං	1
සංචිත්තංසු	42	සංඝමානං	1
සංචිත්තකං	1	සංඝගමවාරිති	64
සංචිත්තකසංකදේනො	200	සංඝාගාතං	418
සංජේතිභුතා	46, 250	සංඝායෙ	506
සංකද්දෙවිකායො	374	සංමනනිතබ්බො	406
සංකං	536	සංමජ්ජුතො	256
සංතතාභපරමං	610	සංමජ්ජනති	584
සංතතිසො	248	සංමජ්ජුතාය	46
සංතතිලොමං	248	සංමනනමෙව	4, 16
සංතර්කාරකං	160	සංමජ්ජිකිණේණො	190
සංතරා	1	සංමප්‍රාප්තො	26
සංජ්චිකේණො	580	සංමප්‍රාප්තො	40
සංතේත	140	සංමොච්චපරායනො	22
සංදුමනුසංවෙහුං	40, 382	සංමානාය	129
සංදුග්ගෙය්‍යං	246	සංමානෙවෙය්‍යති	238
සංදුපහායෙ	170	සංමිතො	322
සංදායෙය්‍යං	258	සංමනනිතබ්බො	582
සංදායිකාරකා	238	සංමප්‍රාප්තො	228
සංදායෙය්‍යවමසා	486	සංමානෙවෙය්‍යො	1
සංදෙවකං	1	සංමිඤ්ඤිතෙන	468
සංනතපෙපහුං	40	සංමොදමානො	450
සංනතපෙපනා	26	සංමොදි	4
සංනතරුතතරෙන	502	සංමඤ්ඤ	160
සංනතමිතතාතං	198	සංමඤ්ඤානාකං	152
සංනතිකාය	468	සංමනුහංචි	460
සංනානුච්චිකා	48	සංමනුහංචිතබ්බො	464
සංනිතං	554	සංමිතිකතා	68
සංනිතව්‍යායෙ	54	සංමාදපිතො	606
සංනිතසංමුචිං	564	සංමාදහං	156
සංදති	253	සංමාදිකති	392
සංදිට්ඨා	192	සංමාදපෙනා	24
සංදායකො	606	සංමාදපෙය්‍ය	160
සංදායෙය්‍ය	526	සංමානසංව්‍යාසකො	450

ස	පිටුව	සා	පිටුව
සමානසීමායං	450	සාප්තං	1
සමානාවර්ගකං	58	සාතොදකො	252
සමාරකං	1	සාදිනබ්බං	534
සමාහිතෙ	10	සාදිගති	70
සමුකෙඛට්ඨො	212, 218	සාදිසෙය්‍ය	580
සමුතෙතපේඛා	24	සාඛිතානි	158
සමුතෙතථිතො	606	සාපතෙය්‍යං	40, 148
සමුද්දවරති	40	සාමං	164, 618
සමුද්දවරෙය්‍ය	198, 200	සාමසුද්දං	58, 330
සමුලුපනොතා	490	සායනිකං	168, 194
සමුතෙය්‍ය	56	සාරතා	346, 348
සරසි	424	සාරතො	82, 298, 516
සරුගාය	42	සාරතං	386
සරුමි	60	සාරුකියං	4
සරීරබ්බතෙත	68	සාරෙ	22
සංලුඛාය	448	සාරෙතබ්බො	548
සංලුඛය්‍ය	48	සාලිමසොදනං	14
සලාකාට්ඨතා	14, 16	සාසබ්බසමමනානි	634
සලාසහපෙරිත	468	සාසපතොලං	610
සසාමණ්ඩ්‍රාගමණිං	1	සි	
සසුය්‍ය	340	සිකඛමාතාය	520
සසුරෙත	340	සිකඛානාථවසමපනොතා	56
සහධමෙමත	464	සිබරිණි	322
සහධමිකං	462	සිතය්‍ය පාඤ්ඤාමය	244
සබ්බකතකමමං	48	සිද්ධං	422
සඤ්චරිතතං	338, 340	සිලං	178
සඤ්චිච	160	සිල්ලං	14
සඤ්චිතනිකා	260	සි	
සමපහංසෙඛා	24	සිතොදකො	252
සංයොගාය	42	සිවථිකං	86
සංවට්ටකපෙප	10	සිතච්ඡිනොතා	68
සංවට්ටවිවට්ටකපෙප	10	සිතගාරෙ	110
සංවිදුභිඛා	142	සිතානිපාපො	182
සංවිදුභිතාර	118	සිසුපතං	584
සංසරණතීර්ථිකං	386	සි	
සංසිද්ධි	328	සුකර	16, 19
සා		සුඛණ්ණං	322
සාකාරං	10	සුඛපරිහරො	30
සාභුණ්ණො	246	සුබෙඛිතො	30
සාථිචං	56	සුගතො	1
සාණං	620	සුගතවිදුභි	572
සාණපසිබ්බකෙ	38	සුඛකසාතං	116
සාණිපාකාරෙත	486	සුඤ්ඤං	226

සු	පිටුව	සු	පිටුව
සුඤ්ඤාගාරේ	234	සුකරිකා	248
සුඤ්ඤාගාරගතො	156	සුතාඝරං	132
සුඤ්ඤාගොගෙන	340	සුතානිගසිතං	386
සුඤ්ඤා	22	සෙස	
සුභතං	74	සෙට්ඨා	14
සුභතාරාලං	108	සෙතට්ඨිකා	14, 18
සුඤ්ඤාලංකාරං	556	සෙතූඤ්ඤා	14, 194
සුඤ්ඤාචාරකථා	224	සෙතාසනචාරිකං	50
සුඤ්ඤා	28	සො	
සුපාචාරිකං	832	සොභාපතිථිලං	218
සුපෙපාසනාය	48	සොභාපනො	22
සුපිනා	54	හ	
සුභරතාය	48	හනිසම්	468
සුමුතො	64	හනනො	196
සුමුසුතො	322	හමම්යං	508
සුලයො	322	හරණකං	116
සුචිතචරිකං	622	හරුයමානා	56
සුචිලෙභිකං	622	හරිතතතාය	106
සුසිකභිකො	96	හරිතො	38
සුසු	378	භි	
		භිරඤ්ඤං	60
		භි	
		භිකායාචනචාරිකා	38, 40

සංඥානාම

අ	පිටුව	ක	පිටුව
අක්කාලම	374, 554	කලඤ්ජාම	28, 30
අචිරවතී	142	කලඤ්ඤකනිවාස	244, 416, 434, 448
අජ්ජක	126, 148		452, 522, 580, 625
අකිවත	88, 522	කලඤ්ඤත	28
අනාඨපිණ්ඩක	466, 484, 502, 512	කලිඞ්ගරජ	250
	516, 526, 532, 536	කංඝප	16, 18, 20
	540, 546, 558, 562	කාලසීලා	418
	566, 572, 584, 588	කාසි (ජනපද)	470
	592, 606, 612, 616	කුටාගාරකාලා	556
	622, 628, 632, 636	කොකාලික	448, 456
අභිභවම	18	කොනාගමන	16, 18, 20
අඝ්ඤාප්පනබ්බසුක	466	කොසමභී	126, 150, 404, 462
ආ		ඛ	
ආනන්ද	14, 24, 54, 148	ඛණ්ඩදේවිපුත්ත	448
	502, 512, 592	ඝ	
ආරම්භගාමක	610	ගඛා	26
ආලවකභිකඤ්ඤ	178, 190, 374	ගණක	96, 98
ආලවී	374, 554	ගිජ්ඣාකුට	94, 132, 180, 244, 434
ඉ		ගොතමකන්දරා	418
ඉතිවුත්තක	18	ගොතමකවෙනිය	498
ඉසිතිලිපසක	94, 418	ඤ	
උ		ඤාසිතාරාම	404, 462
උත්තරකුරා	16	ච	
උත්තරපථක	14	චමපා	126, 148
උද්ධි	256, 292, 320, 330	චාතුමමහාරජක	42
	338, 484, 516, 522	චොරපපාත	418
උපනන්ද	526, 536, 540, 546	ජ	
	580, 588, 616, 622	ජනන	404, 406, 462
උප්පලවණ්ණ	522	ජබ්බගභිය	102, 158, 498, 554
උපසෙතවඛගනනපුත්ත	568, 570		556, 576, 584, 592
උපාලී	90, 148, 528, 530		612, 620, 636
ඝ		ජ	
කකුසඞ්ඛ	16, 18, 20	ජාතක	18
කට්ඨොරකඤ්ඤක	448	ජිවකඛවත	418
කන්තකුජ්ජ	26		
කපිල	150		
කපිලවස්තු	576, 596, 606		
කලාංගගතකික	420		

ජ	පිටුව	ග	
ජේතවන	466, 484, 503, 512 516, 526, 532, 536 540, 546, 556, 562 566, 572, 594, 588 592, 606, 612, 616 622, 638, 632, 636	හඳිගේජාතියාවන	88
		නායුකවත්	90
		භූමිදෙව	42
		භූතවෙජ්ජක	186
		ඉ	
ක		මණිකණ්ඩ	378, 380
කපොදු	252	මිඳුකුවත්	418
කපොදුරුම	418	මහාකසාප	374, 376
කාවතිය	42	මහාමොග්ගලාන	16, 244
කිඤ්ඤකඤ්ඤ	418	මහාවන	26, 36, 88, 152 192, 556
කුසිත	42	මිගලණ්ඩක	152
ඨ		මිගාරමාතු	490
ථුලනකු	148	මෙතතියභූමිවජ්ජක	420, 434
ද		මෙතතියා	422
දඬුමලපුත්ත	416	ර	
දළභික	126, 150	රට්ඨපාල	382
දෙවදත්ත	448, 456	රුජගහ	90, 94, 416, 434 448, 456, 522, 530 620
ඩ		ල	
ඩතිය	94, 100	ලක්ඛණ	244
න		ලිච්ඡි	40, 252
තලෙරු	1	ව	
කිග්‍රොධාරුම	576, 596	වග්ගුච්ඡිදතීරිය	152, 192, 194, 198
නිමමාතරතී	42	වජ්ජගාමි	34
ප		වජ්ජපුත්තක	54, 80
පණඩුක	150	වසාකාර	98
පයාගපතිට්ඨාන	26	විපස්සී	16, 18
පරතීමමිතවසවනතී	42	විසාඛා	484, 490
පිලිඤ්ඤාමක	606	වෙහාර	418
පිලිඤ්චවත්	150, 606	වෙරසුත්ථාගවණ	1, 14, 24, 26
බ		වෙරසුත්ථා	1, 14
බ්‍රහ්මකාසික	42	වෙසාහු	16, 18
බාරුණසී	26, 150	වෙසාලී	26, 28, 30, 34 56, 88, 152, 194 498, 556
බිම්බිසාර	98, 100, 252, 262 606	වෙළචන	416, 418, 434, 448 456, 522, 580, 625
බිජ්ජක	42		
බිජ්ජකපිතු	42		
බිජ්ජකමාතු	42		

ක	පිටුව	ක	පිටුව
සකක (ජනපද)	576, 596	සාරික	88, 92, 466, 484
සමකසක	26		502, 512, 516, 526
සකකපණ්ණික	418		532, 536, 540, 546
සකකරසවකක	186		556, 562, 566, 572
සද්ධා	92		588, 592, 606, 612
සපසසොභනිකපබ්බා	418		616, 620, 628, 632
සපපිනිකා	254		636
සමුද්දන	448, 456	සිති	16, 18
සාකෙත	528	සුදින	28, 30, 34, 44, 48
සාග්ලා	126, 150	සුදර	84
සාරිපුත	16, 18, 20, 22, 592	සුපබ්බා	90
		සෙය්සක	256
		සොභිත	254
		සොරෙය්	26
		ක	
		සාරික	250